¶ Questiones clarissimi phi Marsilij inguen sup libris de gñatione ꝛ corruptione felici auspicio incipiunt.

¶ De generatione aūt ꝛ corruptiōe ꝛc. Textu cōmenti primi. Questio. I.

Circa primū librū de generatione primo querit. Utruz ens mobile ad formā sit subiectū libri de generatione ¶ Et
1m arguit q nō. Anima est subiectum libri de gñone. ergo non ens mobile ad formam. ꝯña tꝫ: qꝛ vnius scientie solū dꝫ eē vnū
2m subm. Añs pꝫ: qꝛ cuiusꝫ sciētie inferioris anima est subm. ¶ Secō sequit q iste liber icōuenienter diceretur liber de gñone: īmo dici deberet liber de gñabili siue de ente mobili ad formā. ꝯñs ē falsum. Et pbatur ꝯña: qꝛ sciētia dꝫ capere dnominationē a subo a quo capit vnitatē: ꝛ distīōnē. pmo posteriorū: mō generatio nō est ens mobile ad formā. īmo est ipsamet forma seu motus vel mutatio que vel qui nō mone
T. cō. xi. 3m tur in 5. physi. ¶ Tertio sequit q ista scia nō distiguere a scia libri meteororū. ꝯñs est falsum. pbat ꝯña: qꝛ
m4 de ente mobili ad formā i libro meteo. toi alr ꝯsideraf. ¶ Quarto seqt q iste liber dberet eē secōs liber phie nālis. ꝯñs falsum. ꝛ ꝫ oēs phos q ponūt cōiter q ē terti9
T. cō. 4. ꝛ pbaf ꝯña: qꝛ forma subalis est pōr motu locali. sicut
5m suba accñte. 7. metaph. g iste liber dꝫ precedere librū ō celo. in quo ꝯsideraf de ente mobili ad locū. ¶ Quinto ens mobile ad formā nō verificaf de oibus in ista sciētia cōsideratis. ergo non est in ea subm ꝯña tꝫ: qꝛ subm dꝫ de oibus in scia cōsideratis verificari: eo q ē terminus cōissimus eiusdē. aliter. n. pp eius vnitatē nō deberet scia dici vna. Añs pꝫ: qꝛ hic ꝯsideraf de actōe ꝛ passione de tactu mixtione gñone ꝛ corruptiōe: alteratiōe ꝛ augmentatione per totū pmū: quorū nullū ē ens mo bile ad formā. ¶ Sexto ens mobile excedit metas h9
6m scie. ergo non est eius subm. ꝯña tꝫ: qꝛ ei9 subꝫ dꝫ sibi eē adequatū. Añs pꝫ: qꝛ ens mobile ad formā ōr de aialibus gñabilibus. modo talia quo ad ipsorū generatiōeꝫ nō ꝯsiderantur in hoc libro: īmo de illis cōsideratur in libro de generatione animalium.

In oppositū est cōmunis fama phorū dicētium q in libro de celo determinaf de ente mobili ad locū tāq̄ de subo. ꝛ in libro ō gñone de ente mobili ad formaꝫ tāq̄ de subo.

In ista qōne Primo videbif quō ista sciē tia differat ab aliqs partibus phie nālis. Secūdo videbif de quesito.

Quantū ad pmū est pmo notandū q phia naturalis dē scia ꝯsiderās res sub ratōe
pmūꝫ notandum. qua sunt mobiles teste phō. 2°. physi. dicēte: q si aliqō est mouēs nō motū nō est amplius physice ꝯsideratio
T. cō. 71. nis: hoc est a nāli phia q̄tū ad suā essentiā nō dꝫ considerari: pp qō pꝫ quō distiguif ipsa a phia morali: ꝛ a pma phia. s. a metaphysica. a pª. n. phia: qꝛ illa iquirit ens
T. cō. pri. iquātū est ens. non inquantū mobile. 4° metaph. cap°. pmo. a morali aūt: qꝛ ista ꝯsiderat res put cadūt i visuꝫ
T. cō. 18. ratiōis. Uñ lꝫ ꝯsiderat eas put sunt mobiles: hoc tamē restricte. i. pront ipse cadunt in visum rationis: ꝛ a ma
scōm notandum themanca differt: qꝛ mathematicus abstrahit a motu. 2°. physi. capi. 3° ꝛ ex ꝯñn nō cōsiderat de rebus put sē mobiles. ¶ Secundo notandū q phie naturalis sunt
p octo integre partes. ¶ Prima. n. considerat de singulis motibus in generali non descendendo ad aliquam spēm motus spālem: nec de aliqua istarū cōplendo sermonem: ꝛ traditur in octo libris physicorū. naꝫ iste est semper modus artificialis. pus in generali. posterius i
speciali considerare: propter qō dicit phs. primo physi. T. c. 4
Oportet ex vlibus in singularia procedere. i. in minus vniuersalia ¶ Nunc septē partes considerant in spāli de diuersis speciebus motuū: ꝛ prima earuꝫ: puta se 2
cunda: que traditur in quattuor libris de celo ꝛ mūdo. cōsiderat de prima spē motus in speciali. s. de motu locali. hec est. n. pma species motuū: inquātum mot9 sunt
teste phō. 8. physicorū. ¶ Tertia vero ꝯsiderat ō aliqs T. c. 55
quinqꝫ speciebus motus. s. generatione corruptiōe alte 57. ꝛ
ratione augmentatione ꝛ diminutione. ꝛ hoc speciali9 58.
q̄ꝫ consideratur de eis in. 5. physicorū ꝛ complett9: nō tñ descendendo ad generationē corruptionē vl aliquā aliā mutationem aliquorū generū vel aliquarū spērum: preterq̄ꝫ: qꝛ cōsiderat spāliter de generatione ꝛ corruptione elēorū ꝛ traditur in duobus libris de generatiōe
ꝛ corruptione. ¶ Quarta pars ꝛ oēs sequentes consi 4
derāt de aliquibus spēbus motus. s. gñone ꝛ corruptione alteratione ꝛ augmentatione ꝛc. sed hoc est adhuc spālius q̄ꝫ de illis cōsideraf in scōa vel tertia partibus pdictis. Uñ ipsa 4ª pars ꝯsiderat in spāli de gñone ꝛ corruptiōe mixtorū imperfectorū. sicut impressiōes meteorologice: vt ventus. ros. pruina. vorągines. falsedo maris hiatus. ꝛ alia hmōi. ēt dterminat de h' q̄ apparent per reflexiones: aut refractiōes radiorū. sic sunt yris. halo. ꝛ hmōi. Ultiate determinat de q̄litatib9 secūdis sicut sunt durū. molle. ꝯgelabile. liquefactibile digestibile. idigestibile: ꝛ h' traduntur in q̄ttuor libris meteororū. ¶ Quinta pars postq̄ꝫ in gñali in 4ª parte fuerit determinatū de ipsis q̄litatibus secūdis incipit specialiter considerare de ipsis mineralibus ꝛ gñonib9 mixtorū homogeneorū. sicut sunt sanguis lac. aurū. argētuꝫ ꝛ alia hmōi. ꝛ hāc partē non habemus ab Aristotele translatā. vtrū eā fecerit vel ne ignoramus: sed loco ei9
fecit Albertus librū de mineralibus. ¶ Sexta ps iam 6
in speciali cōsiderat de pfectissima forma rerū mobiliū. s. ipsa aia ꝛ operationibus eius. put se tenent ex parte aie. sicut videre. audire. itelligere. ꝛ ꝯsiderare. ꝛ tradif
in libris trib9 de aia. ¶ Septima pars ꝯsiderat de opō 7
nibus corporū animatorū. put ipse se tenent ex pte corporis: ꝛ ista traditur in paruis libris naturalibus. sunt autē hmōi somnus. vigilia memoria. ꝛ reminiscētia. videre. audire ēt diu viuere. breuiter viuere iuuenescere.
senescere. crescere. augmētari. ꝛ silia. ¶ Octaua ps ꝯsi 8
derat de gñone ꝛ corruptione diuersorū mixtorū spālr puta de gñone plātarū ꝛ de gñone singularū spērū ani
maliū: ꝛ tradif in libris de plātis ꝛ vegetabilib9: ꝛ in tertium
libris de aialibus: ꝛ in aliqs hmōi. ¶ Ex quo pꝫ 3m pn notādū.
cipale ppositum: puta q scia librorū de gñone ꝛ corruptione hꝫ se ad pmā ptē phie tanq̄ ei subalternata: ꝛ cōsiderat de qnqꝫ spēbus motus specialius ꝛ complenius q̄ꝫ ipsa pma pars. totalr vō differt a scōa pteq: nihil ꝯsiderat de motu locali: ꝛ differt a qnqꝫ partib9 seqn tibus. Nam ꝛ si de eisdē spēbus motus ꝯsiderat de quibus in sequētibus ptibus cōsideraf: hoc tñ est in eo generalius ꝛ cōius. ꝛ in sequētibus spālius: put in secundo notabili patet.

Quantū ad scōm articulū est sciēdū q subꝫ attributiōis alicui9 sciēt quo h' agif: dꝫ esse pus notū in ipsa scia: ꝛ ex ꝯñn dꝫ hr̄e generalē ratione significādi oēs res pncipaliter in sciētia consideratas. Debet quoqꝫ easdē sigre eadē rōne qua illa sciētia illas res ꝯsiderat: vt q̄uis iste termin9 ens vl vnuꝫ

omnia

omnia significet ⁊ nō plura q̄z ista de q̄bus considerat
naturalis ph̄ia nō tn̄ ponit subm̄ in ea. q2 nō significat
ea ſm rōnem ſm quā sunt mobiles. ⁊ ſm eā solū consi-
derat ph̄ia res naturales ꝓut dc̄m est: sed ens mobile
subiectū eius ponit. q: res significat ſm qd ipsa a natu-
rali philosophia consideratur.

pª ꝯ **Hoc premisso** sit p̄ma ꝯ hec. gn̄o vel cor-
ruptio vel q̄cunq̄ alia spēs
motus nō est subm̄ huius scientie: cū aliqd istoꝝ debeat
eē in ea ꝑus notū. s3 nullū istoꝝ in hac sciētia ē ꝑ notū.
ergo ꝯclo vera. maior nota per ꝯditiōes subiecti. minor
arguit. q2 q̄nq3 spēs motus ꝯsiderate sunt passiōes en
tis mobilis ad formā. mō passio in scia nunq̄3 est ꝑus
nota: eo q2 posterior ē suo subo. ¶ Scd̄a ꝯ gn̄abile nō
2ª ꝯ est subm̄ hui⁹ scientie. ꝓbat: q2 subm̄ scie d3 significare
res ꝯsideratas in ista scia ea rōne ſm quā scia eas ꝯsi-
derat. mō hoc nō ꝯuenit huic termio generabile in ista
scia. ḡ nō est subm̄ in ea. maior p3 per notabile positū.
⁊ minor declarat: q2 esto q2 ista sciētia cōsideret de re-
bus generabilibus: ꝯsiderat tn̄ res nō solū ſm rationē
ſm quā sunt generabiles: sed et̄ ſm q̄ sunt alterabiles
vel augmētabiles ⁊c̄. nā de oībus his quinq3 motibus
hic ꝯsideraꝛ. vt dc̄m est. nec pōt ostendi vbi plus ō eis
cōplentie loquaꝛ nisi hic. ⁊ io p3 q2 iste terminus gn̄a-
bile nō significat res ſm rōnem cōem: s3 q2 ab ista sciē
tia ꝯsideraꝛ. Modo consimili ꝓbari posset q2 corrupti
bile augmentabile diminuibile vel alterabile nō ē hui⁹
3ª ꝯ scie subm̄ attributionis. ¶ Tertia cōclo est ⁊ cū salus.
q2 iste terminus ens mobile ad formā est subiectū at-
tributiōis huius scientie. ꝓbaꝛ. nam illud qd est in ista
sciētia ꝑus notum ⁊ terminus cōissimus nō excedens
eius metas est subiectū huius scie: sed ens mobile ad
formā est hmōi. ḡ ⁊c̄ maior est nota per ꝯditiones sub
iecti. Minor declaraꝛ q2. n. est terminus ꝑmo not⁹. p3:
q2 est subm̄ oīū passionū hic ꝯsideratarū: nā generatio
⁊ corruptio ⁊ alia hmōi hic cōsiderata conueniūt enti
mobili ad formā tāq̄3 subiecto q2 aūt sit terminus com
munissimus p3. nā de omnibus istis hic ꝯsideratis ve-
rificaꝛ. s. generabile corruptibile altabile ⁊c̄. qd̄libet. n.
istoꝝ est ens mobile ad formā. vt augmentabile ad for
mā ꝯpletā seu maiorē: ⁊ diminuibile ad formā minorē
⁊ sic de aliis. significat et̄ rōnem cōem omnibus entib⁹
mobilibus ad formā eque ꝑmo cōuenientē tā genera-
bilibus q̄ alterabilibus ⁊ sic de aliis. Sed q2 nō exce-
dat metas istius sciētie p3 q2: hic cōsideraꝛ de oībus en
tibus mobilibus ad formā: cū nō sit aliq̄s alius motus
ad formā nisi aliquo istoꝝ quinq3 motuū: de quibus h
consideraꝛ: vt notū est per precedentia.

Ad pm. **His premissis** rn̄deꝛ ad rōnes añ opposi
tū. ¶ Ad ꝑmā cōcedo qd
nō a est subm̄ inhesionis hui⁹ sciētie. ⁊ negaꝛ ꝯña q̄ infer
tur. ḡ nō est ens mobile ad formā. ¶ Ad ꝓbationē cō
ceditur q2 vno mō solū d3 eē vnū subm̄ sciētie vnius: s3
diuersimode nihil ꝓhibet q2 eiusdē sciētie sunt plura sb
iecta vt anima est subiectū huius sciētie inhesionis: ⁊
iste terminus ens mobile est subiectū eiusdē attributio
Ad 2m nis. ¶ Ad secūdā negaꝛ ꝯña qua iferꝛ q2 sequiꝛ q2 iste
liber male diceretur liber de generatione. denominatio
nes. n. tales sunt ad placitū. Et quādo diciꝛ q2 scientia
d3 a suo subiecto denominari. Respōdetur q2 si cū mu-
niter placet denominatio fieri pōt a ꝑncipaliori: q2 ge-
neratio est ꝑncipalior passio in hac scientia conside-
ta. ideo ipsa dꝛ scia de generatiōe: pōt tamen dici scien
Ad 3m tia de ente mobili ad formā. ¶ Ad tertiā negaꝛ ꝯña q̄
infertur q2 nō distingueretur a sciētia libri meteororum.
Et qñ dicitur q2 de ente mobili ad forma i libro meteo
roꝝ consideraꝛ per totū. Dicitur q2 hoc est verū. sed h
consideraꝛ de illis generalius. ⁊ in libro meteoroꝝ spe
cialius. vt in ꝑmo articulo dc̄m est. ¶ Ad quartum ne ad 4m
gatur ꝯña qua infertur q2 iste liber deberet esse secun-
dus liber ph̄ie naturalis. ¶ Ad ꝓbationem dicitur q2
⁊ si forma subalis sit ꝑor motu locali in eē eo q2 ē sub-
stātia: tn̄ in ratiōe motus. motus localis specialiter cir
cularis ꝑor est omnibus aliis motibus: cum sit aliorū
causa. vt. 8. physi. diciꝛ. ḡ ph̄ia naturalis: q2. non ꝯside-
rat formā prout est res: sed ꝓut h3 attributionē ad mo T. cō.
tū. vt satis habetur ex 2° physicoꝝ. Et in ratione mot⁹ 55. 57.
ꝑor est localis. adeo liber ꝯsiderās de entibus ꝓut sunt t. 58.
localiter mobilia: d3 eē primus liber ph̄ie naturalis ⁊ T. c. 3
precedere librū considerantem ens mobile ad formā.
¶ Ad quintū negeꝛ ꝯña qua inferꝛ ens ⁊c̄. ergo nō est ad 5m
subiectū huius scientie: nō. n. op3 subiectū verificari de
omnibus in scientia ꝯsideratis. puta de passionibus: ⁊
de aliis que minus ꝑncipaliter considerātur. sicut nec
ens mobile in libro physicoꝝ verificaꝛ ō vacuo ⁊ de in
finito: sed sufficit q2 de omnibus ꝑncipalr ꝯsideratis vi
ficetur: ⁊ q2 passiones ⁊ alia minus ꝑncipalr cōsidera
ta considerentur in ordine ad ipsū3 modo generatio ⁊
corruptio ⁊ alia hmōi enumerata in rōne nō cōsiderē-
tur hic ꝑncipaliter. sed in ordine ad subiectū tantū. s. vt
eius passiones: ⁊ ideo nō est icōueniens: q2 de eis non
verificeꝛ: sed sufficiat q2 verificeꝛ de generabili ⁊ corru-
ptibili: ⁊ aliis hmōi hic ꝑncipalr consideratis. ¶ Ad ad 6m
sextū nego añcedēs quo dꝛ q2 iste termin⁹ excedit me
tas huius scientie. ¶ Et ad ꝓbationē conceditur q2 dicaꝛ
de talibus generabilibus. dꝛ etiam de illis quo ad eoꝝ
generationem hic in generali considerato. sicut de om
nibus aliis generabilibus: ⁊ ideo in probatione negaꝛ
q2 de ipsis hic non consideretur quo ad ipsoꝝ generatio
nem: sed in libro de generatione animalium aliter cōsi
derat de eisdē: ⁊ sic non ꝓcedit rō. ¶ Ratio post oppo
sitū arguit pro tertia cōclusione ⁊c̄.

¶ Antiquoꝝ qdē igr̄ ⁊c̄. Tex. cō. i. qō. ii.

Consequēter queriꝛ 2°. Utrum
aliqd possit sim-
pliciter generari ⁊ corrūpi. ¶ Et arguiꝛ ꝑ pm
q2 nō: q2 nulla substātia potest generari. er
go nihil potest generari simpliciter. cōseqn
tia tenet: q2 qd generatur simplr est substā
tia. añs ꝓbatur: q2 si aliqua suba posset generari vł eēt
materia vel forma vel compositum: sed nullū istoꝝ po
test generari ḡ ⁊c̄. ꝯsequētia tenet ⁊ antecedēs ꝓ ꝑma
pte p3. a sufficienti diuisione: ⁊ per ph̄m. 2. de anima: ⁊
7. metaphy. ⁊ p: o secūda parte declaraꝛ: q2 nec mā fit: T. c. 2.
nec forma fit per ph̄m. 7°. metaphy. ergo nec composi T. c. 7
tū fit: cum totū non sit aliud q̄ sue partes. ꝑmo physic. T. cō.
ergo si neutra pars fiet: nec totū compositū dicemr fie- 27.
ri ergo ⁊c̄. ¶ Scd̄o si aliquid generaretur simpliciter T. cō.
maxime esset forma: sed ipsa non generatur simpliciꝛ. 17. 4°
ergo ⁊c̄. consequentia nota est: ⁊ añs pro prima parte. phy.
patet. quia forma est terminus generationis ⁊ finis pri 43.
mo huius: ⁊ ꝑmo physicoꝝ. pro secūda parte declara- T. cū.
tur. nam si forma generatur hoc est ex nihilo. ergo non 11. 12. ⁊
generatur. ꝯña t3: q2 nihil ex nihilo fit. añs p3: q2 forā 55.
non fit ex aliquo sui cū nihil eius ꝑfuerit nec fit ex ma T. cō.
teria. cū materia nō fiat forā. nec pars ei⁹. ḡ pure fit ex 62.
nihilo. ¶ Cōfirmatur sic. forma nō gn̄atur ex mā ḡ ex T. cō.
nihilo fit si fit. consequētia tenet. antecedens similiter. 80.
quia materia ⁊ forma sunt principia. primo physi. mo- T. cō.
do principia non fiunt ex alterutro. vt ibidem patet. 42.
¶ Tertio si sic. sequeretur q2 aliquid posset generari ex 3m
simplr

simplr̄ nō ente.ɔ̄ñs est falsum vt p̄us. ⁊ pbaꝛ añs.q: si
cut se hꝫ generatio fm̄ qd ad nō ens fm̄ quid. ita se hꝫ
generatio simplr̄ ad nō ens simplr̄:ſꝫ ita se hꝫ genera-
tio fm̄ qd:ꝙ fit ex nō ente fm̄ qd. vt generatio albi ex
nō albo.igr̄ ita se hēbit generatio simplr̄:ꝙ fiet ex non
4m ente simplr̄:qđ fuit pbādū.ɔ̄ña est clara: ⁊ maioꝛ pꝫ ex
ɔuenienti similitudine.minoꝛ est ante declarata. ¶ Quar-
to sic.nihil qđ est pōt generari.oē ens est qđ est.ğ nul-
5m lū ens pōt generari.discursus est in celarent: maioꝛ est
nota de se. ⁊ minoꝛ silr̄. ¶ Quinto nulli⁹ accñtis ē ge-
T.cō. 20. neratio simplr̄.oē qđ generaꝛ in mā est accñs.ğ nulli⁹
qđ generaꝛ in mā ē generatio simplr̄.maioꝛ pꝫ p phꝫ.p̄
mo h⁹.minoꝛ pꝫ:q: oē qđ generaꝛ in mā adest ⁊ abest
ei p̄ter subiecti corruptionē.ğ est eius accidens:qđ fuit
6m pbādū. ⁊ tꝫ ɔ̄ña p diffinitionē accñtis positam a Por-
phyrio. ¶ Sexto.corruptio nō est possibilis.ğ nec ge-
neratio.ɔ̄ña tꝫ: ⁊ añs silr̄:q: si esset possibilis vel esset
nālis: ⁊ hoc nō:q: nulla corruptio ē nālis.cū oē cus di-
ligat se ꝑmanere:nec pōt dici ꝙ violēta:q: cū nullū vio-
T.cō. 18. ⁊ 96. lentū sit ꝑpetuū.vt dr̄ 2° celi.tādē deficiet corruptio.er-
go cū generatio simplr̄ nō possit eē sine corruptiōe. vt
dr̄ caplo.3.h⁹ p̄mi.seqꝛ ꝙ tādē ɔficiet generatio qđ ē ꝓ
T.cō. 17. positū. ¶ Septio arguit sic.nō est nobis euidēs aliqd
7m generari simplr̄.ğ nō ē ɔcedēdū.ɔ̄ña tꝫ ex eo ꝙ nobis
dubiū nō est a nobis ɔcedendū.añs dclaꝛ.q: aliqd ge-
nerari nō pōt nobis eē euidēs nisi p experientiā:puta ꝙ
a.gñaꝛ:q: a.nūc ꝑcipiꝛ: ⁊ añ nō ꝑcipiebaꝛ.mō ista ɔ̄ña
nō valet.a.non ꝑcipiebaꝛ ante.ğ a.nō fuit añ.potuit.n.
a.ante eē.lꝫ nō apparuerit:iō dubiū est vnicuiq: an vi-
so.a.deus ipm ante ɔseruauerit:sic ꝙ ipm ante nō po-
tuerit appere. ğ ⁊c.

T.cō. 21.

In oppositum est philosophus in isto primo.

¶ In ista questione p̄mo ꝑmittēda est vna opinio de q̄-
sito ⁊ reprobāda.scđo rñdēdū est ad questitū.tertio vi-
dendū est de illo:qđ tāgiꝛ in vltimo argumēto.s.vtrum
sit possibile nobis eē euidēs aliqd simplr̄ generari.

Nondum T.cō. 5. p̄a opi

Quantū ad p̄mū articulū ē notādū p̄mo.ꝙ di-
uersi modi dicendi erant apud antiq̄s
de ipsa generatione simplr̄.Aliq.n.posuerunt solū vnā
esse mām: ⁊ illā dixerunt esse totā subam rex: ⁊ nega-
uerūt oēm generationē simplicē: ⁊ solū posuerūt altera
tionē:nec dixerunt vnq̄ aliquā subam generari de no-
uo:cū semper maneret eadē mā sine generatione sui ⁊
corruptiōe: q̄ꝫ dixerūt eē vnā subaꝫ.lꝫ bñ ɔcesserūt vnā
ptē materie aliqñ fieri hoiem aliqñ asinum. nō pp ali-
cuius sube gñonē nouā.sed pp aliā materie situationē
⁊ figurationē in parte illa in q̄ nūc hō vel asinus appa
ret.vñ hanc negassent.hō generaꝛ:sed hāc ɔcessissent
aliquid generaꝛ hō sicut quādo soꝛ.fit pater. hāc nega
mus.pater generaꝛ:lꝫ bñ ɔcedimus hāc.aliqd genera-
tur pater.Itē dixissent ꝙ hō bene erit asin⁹. ⁊ ꝙ hō ⁊
T.cō. p̄. ⁊ .2. asinus nō dr̄nt spē. ⁊ sic de multis silib⁹. ⁊ de hac opi-
nione vr̄ fuisse parmenides ⁊ mellissus. ¶ Aliq aūt po
2a opinio. suerunt multa p̄ncipia mālia rex: ⁊ isti fuerūt diuersi.
Quidā dixerūt ea eē q̄tuoꝛ elā vt Empedocles.qdaꝫ
p̄ ge. ⁊ corpora atomalia idiuisibilia vt leucippus ⁊ Democri
tus.Quidā res hōgeneas: ⁊ alia hmōi vt carnē ⁊ ossa
vt anaxagoras.Quidā vo pūcta.vt phs iponit Plato
ni: ⁊ in hoc oēs ɔueniebāt ꝙ ɔgregatione istoꝝ fieret
generatio. ⁊ segregatiōe corruptio. ⁊ trāspōne pnū al-
teratio.vñ Anaxagoras differebat ab aliis:q: dixit qđ
ɔgregatiōe pnū eiusdē rōis fieret generatio: ⁊ segrega
tione pnū eterogeneaꝝ: ⁊ per oppositū corruptio fieret
2m nondum ɔgregatiōe eterogeneaꝝ intra se hōgeneas ɔcalcātū ⁊
segregatione homogeneaꝝ. ¶ Scđo notā ē ꝙ ex istꝭ

opinionibus pullulauit vna opio valde famosa volens
ꝙ nihil gñaret simplr̄ ⁊ supponit fundamētuꝫ ꝙ nihil
fit ex nihilo:cui⁹ cā:q: nō entis videꝛ esse distātia infini
ta ad ens. ⁊ iō nulla potētia sufficeret ad aliqd ꝓducē- T.c.33. ⁊.75.
dū ex nihilo: ⁊ ēt pꝫ in ꝓcessu Arist.in p̄ physi. ¶ Se-
cūdo suppōiꝛ ꝙ simplex gñō nō fit ɔgregatiōe pnū p̄-
existēnū. ¶ Ex his iferūt ɔ̄nē ꝙ nihil gñaꝛ simplr̄.ꝓ primum
baꝛ ab eis.si aliqd gñaꝛ simplr̄ ipm fit ex aliq̄ p̄existē-
te.per p̄mā suppōnē.vel ğ subo ex quo fit gñō additur
aliquid qđ nō fuit ante. ⁊ si sic.tūc illud generaꝛ ex ni-
bilo:cū nihil ei⁹ fuerit ante:vl̄ addiꝛ ei aliqd qđ añ fuit
⁊ si sic nō est va gñō:cū ɔgregatio pnū p̄us existentū nō
arguat verā gñonē.per scđam suppōnē. ¶ Scđo argu secundū
unt illi sic:nō arguimus aliqd gñari simplr̄ nisi per no
uam accñtiū appartionē.mō ɔ̄ña nō valet.hic est mu
tatio in accñtib⁹.ğ est mutatio in substātijs. ¶ Tertio tertium.
sic:q: sicꝫ se hꝫ ars ad artificialia: ita nā ad nālia: lꝫ ars
trāsmutat suā mām sine generatiōe noue sube simplr̄.
ğ ēt nā trāsmutabit suā mām sine gñone simplr̄ vel no
ue sube:qđ est ꝓpositū: ⁊ ɔ̄ñr dicebāt ꝙ ois transmuta
tio est alteratio ɔgregatio vel segregatio vel mot⁹ loca-
lis.scđo ꝙ nihil icipit esse simplr̄:lꝫ bñ icipit eē tale vel
tm̄.3° ꝙ oē qđ ē est mā aut forma aut cōpositūꝫ ex his.
4° ꝙ materia est tota substātia reꝝ inanimatarum.5°
ꝙ oia inanimata sunt eiusdē spēi he igr̄ sunt opi. cōtra
rie Aristo.que nō possunt demōstratiue improbari ⁊c. ɔ p̄maꝫ. op.
¶ Cōtra quaꝝ p̄mā arguiꝛ sic.si solū sit vna mā vt isti
dicunt:sequiꝛ ꝙ sicut aq̄ est caliditatis seu calidi cuꝛcu
priuatiua ēt ignis.ɔ̄ñs est manifeste falsum: ⁊ ꝓbaꝛ ɔ̄ñ
tia:q: ignis ⁊ aqua sunt eiusdē spēi totaliter ⁊ ēꝭntiali
ter: ⁊ ex ɔ̄ñti q̄litatiuus dispō seu eē quale cōueniēs vni
nō repugnabit alteri: ⁊ discōueniēs vni seu repugnans
repugnabit alteri.añs pꝫ:q: aqua calefacta remoto ca
lefaciēte reducit se ad frigiditatē corrūpēdo omne cali
dum.Nec valet si diceret ꝙ pp aliā figurā seu sitū re-
spectu figure aque ⁊ ignis aqua caliditateꝫ corrūpit ⁊
ignis nō.nā figura aque ⁊ ignis in speris suis ē eadeꝫ:
q: vtrūq̄ ipsoꝝ est spericū:cū sint corpa simplicia flui-
da:que.s.volunt fm̄ quālibet ptē superficialē sui equa-
liter distare a cētro.De situ vō capiamus aquā ⁊ igneꝫ
successiue in eodē loco apud nos facta:videbiꝛ ꝙ lꝫ i eo
de situ sit ignis in quo fuit aq̄:nihilominꝰ caliditatē cō
seruabit ignis quā aq̄ corrūpet. ¶ Et eadē rō ē ɔ oēs ɔ alias opi.
alias opiniones:sed spālr̄ ɔ anaxagorā ponērē.qđlibꝫ
qđ ex aliquo generatur fuisse añ in illo per minutas p-
tes diuisum:sic ꝙ pp particularꝝ paruitatē ante nō po
terat apparere.arguiꝛ:q: nō videꝛ quō ipse saluare pos
set ꝙ tātus ignis quātus ex modicis gñareꝛ stramini
bus vel lignis fuisset in ipsis abscōsus cū absconsuꝫ in
aliquo semꝑ sit minus illo in quo abscōdiꝛ. sicut ɔtētū
ɔtinente.tm̄ ignis genitus ex ipsis straminibus multo
est maioꝛ: ⁊ he ꝑsuasiōes sufficiāt.nā ex talibus radi-
cib⁹ nō vr̄ meli⁹ ɔ eos posse argui dōec videaꝛ aliqs de
fendēs aliquā opinionū predictaꝝ. ⁊ tunc ex dictis su
is contra eum arguatur.

His premissis respōdeaꝛ ad motiua opi-

nionis vltiate recitate ad-
mittendo oēs suppositiones suas: ⁊ negādo ɔ̄ñaꝫ quā
inferunt. ¶ Ad p̄mā ꝓbationem dr̄ ꝙ illō quod gene- Ad primum.
ratur simplr̄ fit ex aliquo p̄esupposito: ⁊ cōceditur ꝙ
illi subiecto additur noua forma substantialis cuius ni
bil erat: ⁊ negaꝛ ɔ̄ña.Ipsius forme nihil fuit ante.igiꝛ
generaꝛ ex nihilo.nam generaꝛ ex subiecto p̄esupposi
to.non enim dicitur aliquid generari ex nihilo:cui⁹ sub
iecto in generādo itroducitur aliquid.cuius nulla pars
fuit ante. nec ex eo quod non generatur ex aliquo sui.

sed ex

Ad 2m sed ex aliis cā s.qꝛ generatur sine subo ꝑsupposito ō cu-
ius pōa ipsa forma educitur. ¶ Ad scdam ꝯcedim° ꝙ
argūmus subam vltimate generari ex ꝑmutatōe accn̄
tiū ꝛ ipsoꝝ generatiōe. Et qn̄ dē ꝙ nō valet ꝯn̄a h:est
mutatio in accn̄tibus.ḡ in suba.dr̄ ꝙ imo ista ꝯn̄a valz
Ad 3m bn̄ in accn̄tibus ꝑprijs.vt si hoc est risibile ꝛ añ nō fu-
it.bn̄ seqr̄ ꝙ est gn̄ata suba:nālr̄ loqndo. ¶ Ad tertiā
dr̄:lz in qbusdā sit silitudo de artificialibus ꝛ nālib° tn̄
quo ad ꝑductionē effect°talis vel non valet silitudo:qꝛ
ars nō valet nouā subam in ꝑpria vtute generare vl̄ ꝑ
ducere.cū forme rerum artificialiū sint accidētia.vt di-
Com. 7 ꝛ.9. cit Cōmē.2.phy. Natura aūt pōt: ꝛ eā dissilitudis est.
qꝛ ars iquātū talis nō pōt nisi q̄litatiue disponere. Na-
tura aūt ꝑ dispōnes qualitatiuas ꝑducet nouas subas
ꝛ si ars qn̄qꝫ ꝑducet nouā substātiā.sicut forte diceret
alchimiste:tn̄ hoc nō est virtute artis ꝑncipaliter: sꝫ na
ture cooperātis. Hec de ꝑmo articulo.

ꝑmū notandum **Quantū** ad scdꝫ articulū est nōndū: ꝙ duplex
est gn̄o:quedā simplr̄ dicta sine addi
tione.ꝛ ista est ꝑꝑe gn̄o subē:alia est gn̄o sm̄ qd:ꝛ ē ge
ꝑ°.ge.io. ꝛ.xi. neratio accn̄tis.s.gn̄o talis vl̄ tāti vl̄ alicuius hmōi no
nē ꝑdicamētoꝝ accn̄tiū.ꝛ est sm̄ Arꝫ.capi.3.huius pri
mi talis dr̄ia iter has:qꝛ gn̄o qua de aliq̄ v̄ificaꝶ iste ter
minus ens sine addito de quo ante nō v̄ificabaꝶ vocaꝶ
gn̄o simplr̄:vt cū asinus ꝑducitur dicim° ꝙ iste asin° ē
ens.ꝛ iste idē asinus ante nō fuit ens.per oppositū cor
ruptio simplr̄:vt cū iste asinus nō est ens ꝛ fuit ens dē
corruptus simplr̄. Sed gn̄o sm̄ qd dr̄ gn̄o qua iste ter
minus ens cū addito aliquo de aliquo termino accn̄ta
li v̄ificatur:cū quo addito añ de eodē nō verificabaꝶ.vt
si sortes fiet albus ipse gn̄abiꝶ sm̄ qd.dicimus.n.sortes
nō est ens albū:ꝛ ante hoc nō fuit ens albū: ꝛ iste sint
descriptiōes logicales date ꝑ verificari de aliq̄ subo de
secundū notādūz quo ꝑt ꝑdicari. ¶ Scdō notādū.ꝙ realiter gn̄o ꝑt sic
describi.est mutatio facta in subo nālr̄.per alteratiōem
de potētia subi imediate icipit eē noua suba:ꝛ dē notā-
ter mutatio naturalis in subo ad drn̄ā creatiōis:dē etiā
imediate qꝛ ꝑ alteratiōnē icipit eē noua suba:cū altera
tiōis finis sit suba:sꝫ nō imediate:qꝛ suba nō est termi-
nus ꝑprius ꝛ imediatus alteratōis:imo q̄litas. Oppo
sito mō dꝫscribiꝶ corruptio. Corruptio est mutatio facta
nālr̄ in subo per alteratiōnē:qua in potentia subi desi
nit esse suba imediate:que añ in ipso fuit. Gn̄o sm̄ quid
vocaꝶ mutatio facta in subo q̄ icipit esse solū aliqd ens
tale aut tm̄ vel aliqd hmōi de io.ꝑdicamētis accn̄tiū vt
3m notm albū aut nigrū. ¶ Tertio est notādū circa modū ima-
ginādi Ari.de gn̄one simplr̄ dicta qui ꝑbabilioꝛ est ce
teris:qꝛ rōne tales q̄les hn̄t alie opiōnes ꝯ se nō hꝫ ꝛ
melius saluauit apparētias eoꝝ:ꝛ est iste ꝙ subm ge-
T.c.96 nerationis est ens in pura potentia.pꝫ primo physic.ꝛ
T.cō.8. 7.metaph.de cuius potētia per alteratiōnē ꝑuiā ge-
neratur noua forma substātialis.ꝛ ista est res ꝑncipalr̄
dr̄ q̄ꝫ mā.qꝛ ipsa dat eē in actu°sꝫ istū modū:ꝛ ab ea ca
pitur nomē ꝛ diffō.mā aūt solū dat eē in potētia.nec ab
T.c.xi. ꝛ.12. ea capiꝶ diffinitio.pꝫ istud 2°.physic.cap.2.vt generata
forma asini i mā dicimus. hoc ē asin° actu:cū aūt ipse nō
Dubiūz. est dicimus ꝙ solū est asinus pōa. ¶ Et si quis diceret
ꝯ descriptionem generationis simplr̄ ꝙ sequereꝶ albe
dinis generationē esse generatiōēꝫ simplr̄. ꝑbaꝶ ꝯn̄a.
qꝛ generata albedine dicimus.hec albedo est ens ꝛ añ
R. non fuit ens. ¶ Rn̄deꝶ ꝙ nālr̄ ꝛ sm̄ phꝫ accn̄tia nō
sunt entia.vn̄ qn̄ dicimus ē ens sine addito itelligim°
T.cō.2. ꝙ sit suba:cū ens sit analogū ad subam ꝛ accn̄s.4.me
taph capl̄o.1. Et tale per se positū ꝯstat ꝑ famosiori suo
significato:ꝛ io rn̄deꝶ faciliter ꝙ generata albedie ad
huc hec nō est vera.albedo est ens.capiēdo ens noiali
ter:sed bene est ens inherēs seu ens alterius: sꝫ dices.
ḡ est ens.ꝯcedit ꝯn̄a:capiēdo ens participaliter:sꝫ no-
minaliter capiēdo nō valet.vn̄ albedo bn̄ est existēs:sꝫ Dubm
nō est ens nominalr̄:qꝛ nō est suba. ¶ Item sigs q̄re-
ret de generatione hōis.vtꝝ iuxta diffōnē generatiōis R.
positū deberet dici simplr̄ generatio. Rn̄deꝶ ꝙ creden
dū est supposito ꝙ in hōie nō sit nisi vna forma subaꝶ.
s.aīa itellectiua que creaꝶ:ꝙ nō ꝑprijssime hō generaꝶ:
pōt tn̄ largo mō dici generatio:qꝛ per ꝯgregationē aīe
me create in corpa disposito icipit esse cum añ nō fuit.

His premissis sit ꝑma ꝯ. h. possibile ē ali- ꝑ° ꝯ
gd generari simplr̄:vel in
sensu diuiso aliqd pōt generari simplr̄. ꝑbaꝶ. sic possi
bile est ꝙ iste terminus ens sine addito in aliqua gene
ratione de aliquo icipiat verificari de quo ante non ve-
rificabaꝶ.ḡ possibile ē aliqd simplr̄ generari.ꝯn̄a tꝫ.ex
ꝑmo notabili.ꝛ añs pꝫ:qꝛ positis straminib° ad ignem
dicimus de igne q̄ ꝑduciꝶ ꝙ ē ens ꝛ ꝙ añ nō fuit ens.
Scdō possibile est ꝙ fiat mutatio in subo per quā ō po
tētia subi imediate icipiat aliqd eē noua suba.ḡ ꝛc. ꝯn̄ 2° ꝯ
tia pꝫ.ex 2°.nōbili.añs pꝫ in casu ꝑme ꝑbatōis. ¶ Se
cūda ꝯ.posse est aliqd corrūpi simplr̄:vel diuisum ꝑba
tur ꝑ descriptionē corruptōis simplr̄. ¶ Tertia ꝯ. pos 3° ꝯ
sibile est aliqd generari:vel corrūpi sm̄ qd.pꝫ:qꝛ aliqd
sit frequēter ens calꝫ qd ante nō fuit ens calidū: ꝛ sibr
aliquid desinit esse ens frm̄ qd ante fuit ens frm̄.ḡ ali-
qd generaꝶ sm̄ qd.vel ēt corrūpitur sm̄ qd: ꝯn̄a pꝫ per
descriptionem:ꝛ antecedens est notum per se. Et hec
de secundo articulo.

Quantū ad tertiū sciendū ꝙ duplex est euidē-
tia:quedā sūma quedā nālis. Sūma
vocaꝶ euidētia qua habita de aliq̄ ꝑpōne:ꝛ habēs eaꝫ
credēdo illā nō pōt decipi:ꝛ tali euidētia scit quisqꝫ se
esse ꝛ ꝑncipia cōia: ꝛ sic ō alijs. Nālis vō dē que hētur
ex experiētijs ꝛ ꝯiecturationib° sensibilib° fortiorib° ad
vnā partē ꝯdictiōis q̄ꝫ ad aliā. Prima euidētia nescio
rem quā video eēꝫ:qꝛ dubito an sit creator an creatura.
Scdā euidētia bn̄ scio eā eē ꝛ nescio qd ipsa est.

Hac distinctione ꝑmissa sit ꝑ° ꝯclō. ꝑ° ꝯ
Nō ē nobis euidēs
euidētia sūma aliqd generari vl̄ corrūpi.pꝫ rōe scā an-
te oppositū:qꝛ ꝯtra ea q̄ h argum° nō ē nobis euidēs 2° ꝯ
tali euidētia. ¶ Scdā ꝯ.est nobis euidēs euidētia nāli
aliqd generari aut corrūpi.ꝑbaꝶ:qꝛ expiētie nāles for
tius cogūt aliqd generari simplr̄ q̄ꝫ suū oppositū. ꝯn̄a
tꝫ.ꝑ descriptionē scde distinctiōis.añs pꝫ per scdm artm. 3° ꝯ
¶ Tertia ꝯ.a nāli phō simplr̄ ē ꝯcedēdū aliqd simplr̄
generari.ꝑbaꝶ:qꝛ est euidēs euidētia nāli: ꝛ talis suffi
cit ad phm nālem:qꝛ maiorē ingrēa ieptus eēt ad phā
dū.2.metaph.ḡ ꝛc.ꝯn̄a tꝫ ꝛ añs pꝫ per ꝑcedētē ꝯnēꝫ. T.cō.
¶ Correlarie seqꝶ ꝙ lꝫ certū sit scdō° aliqd generari vl̄ 15.
corrūpi:tn̄ cōiter incertū est de hora.pꝫ. nā certū est ꝙ ꝑ
nō possumus scire ꝑmā horā vite asini:aut ꝑmā horaꝫ
mortis cū bene posset asinus viuere:lꝫ nullo mō in eo
perciperet motus. ¶ Scdō seqꝶ ꝙ trāsmutatio substā 2
tialis cōiter ꝑcipiꝶ nō solū ex vno motu seu vnico acci
dente.sed ex multis mutatiōibus seu accidētib°. Ma-
nifestū est correlariū.qꝛ nisi eēt ꝑprijssime ꝑpriū. vnūꝫ
nō sufficeret ad ꝯcedendū transmutatiōem subalem.
¶ Tertio seqꝶ ꝙ aliq̄ sunt de qbus ē dubiū an mutata 3
sunt an non subaliter.sicut de vino ꝛ aceto dubiū ē an
nō subaliter dr̄nt spē vel non. Et hec de 3° articulo.

Ad rationes ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmā nega ad ꝑm
tur añs ꝙ nl̄la suba ꝑt gene
rari. Ad ꝑbōnē dē ꝙ tā mā q̄ꝫ forma.q̄ꝫ ēt cōpositū di-
uersimode gn̄anꝶ. Mā.n.gn̄at subiue/qꝛ sit subꝫ noue
forme

forme vn̄ Cōmenta. p̄mo phy. Materia est que in rei
Com̄. 60. veritate gñatur. Forma aūt gñatur terminatiue. est eni
terminus gñonis. p̄mo huius. caplo de actione. Cōpo-
situ͂ vo generat͂ cōplentiue seu totalitatiue. icludit. n. tota
T.cō. 55.p̄. lē factionē forē τ mãe tm̄ suas ptes. ¶ Ad phȝ. 7. me
ph 62. taph. dicitur: q̄ mã nō fit τc. dr̄ q̄ mã nō fit totalitatiue
T.cō. seu factiōe totali oīuȝ q̄ fiūt: sic. s. q̄ oīa q̄ fiūt in gñone
27. icludat tm̄ suas ptes. q̄ formã nō icludit. Eodē mō
dicat͂ de forma: q̄ mãm nō icludit: ȝ sic fit cōpositū p
ad 2m vt ipe dicit ibidē: cū tā mã q̄ foīa sit ei9 ps. ¶ Ad secū
dā ɔcedit͂ maior τ negat͂ mior q̄ forma nō gñat͂ sim-
pliciter. ¶ Ad pbatiōē negat͂ q̄ forma si fieret: fieret
ex nihilo: ɔcedit͂ tn̄ q̄ nō fit ex aliq̄ sui: ȝ fit ex mã tm̄
ex subiecto. sicut dem̄ est in solutione p̄me rōis opinio-
nis fundate in p̄mo articulo: τ qñ dr̄ q̄ mã nō fit foīa.
hoc ɔcedit͂ τc. τ ēt ɔcedit͂ q̄ mã nō sit pars foīe: τ ne-
gat͂ ɔña. ḡ forma fit ex nihilo. Vn̄ foīa dr̄ fieri ex mã:
nō q̄ mã sit aliqd formalr̄ forme: ȝ mã est subm̄ ex q̄ p
dispōnes q̄litatiuas forma pducit͂ vtute cãe efficiētis:
τ sic foīa nō fit ex nihilo. ¶ Ad ɔfirmatiōē negat͂ qd̄
forma nō fit ex mã. Et ad pbatiōē ɔcedit͂ q̄ mã τ foīa
sunt p̄ncipia: τ dr̄ q̄ talia vn̄ fiunt ex alterutris prout
li. ex. denotat circūstātiā cãe mãlis: ȝ nō fiunt ex alteru
tris put li. ex. denotat circūstātiā p̄tis. τ sic itelligit͂ p-
T.cō. pō Ari. p̄mo physi. s. q̄ p̄n᷑ nō fiunt ex alterutris sic q̄
42. vnū cōponat͂ ex alio tm̄ ex sui parte: ȝ sic fit ex eis cō
ad 3m positū seu p̄ncipiatū. ¶ Ad tertiū dr̄ q̄ aliqd posse ge
nerari ex simplr̄ nō ente pt̄ dupl̄r itelligi. Pmo mō qd̄
li. nō. neget huc terminū ens. p entibus in actu tm̄: τ sic
ɔcedat͂ ɔña τ totū argumentū. nā gñatio fit ex mã q̄ est
simplr̄ nō ens in actu: cū sit in pura pōa. alr̄ pt̄ li. nō. ne
gare ens p entib9 in actu τ in pōa: τ sic negat͂ ɔña. Et
ad pbatiōē negat͂ silitudo. s. q̄ sic se hȝ gño sm̄ qd ad
nō ens sm̄ qd: q̄ ita se hēat gño simplr̄ ad nō ens sim
pliciter. Nã lȝ gño sm̄ qd fiat ex nō ente sȝ qd: tn̄ gño
simplex nō fit ex nō ente simplr̄. sic q̄ nō fiat nec ex en
te in actu: nec ex ente in pōa. verȝ ē tn̄ q̄ nō fit ex ente
Dub'm in actu: ȝ ex ente in pōa. vt dem̄ ē. ¶ Sȝ diceres tu nū
qd mã. ex qua fit gño actu est. ḡ ista gño fit ex actu ente
R. τ nō solū ex ente in pōa sic̄ tu dicis. ¶ Rn̄det͂ q̄ gene
ratio vn̄ fit ex ente actu actualitate p̄nalitatis: q̄ fit ex
ente qd̄ actu p̄n̄aliter existit: sed qñ phs τ alij dicūt q̄
nō fit ex ente in actu: loquunt͂ de ente in actu actualita
te formalr̄. i. nō fit ex cōposito ex mã τ forma: aut ex ip
samet foīa: τ ex tali enti in actu nō fit generatio: q̄ mã
Ad q̄rtum ex qua fit: nec est cōpositū nec foīa. ¶ Ad q̄rtā ɔcedit͂
maior τ minor: τ negat͂ discursus. τ dr̄ q̄ nō est in ce-
larent: eo q̄ li. ens. i maiori amplīat͂ ad supponēdū pro
his q̄ p̄nt eē: τ in mioi solū suppōit p his q̄ sunt: τ sic
arguit͂ a minus amplo ad magis amplū cū distributio
ne. Vn̄ dȝ ɔcludi. ḡ nihil qd̄ est p̄t generari: qd̄ nō ē mi
hi icōueniēs: q̄ cū h̄ vn̄ stat q̄ adhuc aliqd vn̄ pōt ge
ad 5m nerari τc. ¶ Ad quintā ɔcedit͂ maior τ negat͂ minor
s. q̄ oē qd̄ generat͂ in mã est accñs. Et ad pbatiōnē ɔce
dit͂ qd̄ oē qd̄ generat͂ in mã adest τ abest mãe p̄ter ei9
corruptionē loq̄ndo de adesse realr̄: τ nō seq̄t. ḡ est ac
cidēs pp duo. p̄mo: q̄ illa diffinitio Porphyrij datur ī
terminis predicabilibus: τ capit͂ ibi adesse τ abesse logi
calr̄. τ iō rō nō pcedit. Et ex alio deberet dici p̄ter subi
corruptionē si diffōnē de rebus debemus exponere: τ
nō p̄ter mãe corruptionē. mō hoc est falsuȝ. foīa. n. suba
lis non abest mãe p̄ter subiecti corruptionē: imo corrū
ad 6m pit͂ cōpositū qñ forma abest: τ sic corrumpit͂ subm̄ put
notū est. ¶ Ad sextū dr̄ q̄ corruptionē esse nãlem pōt
itelligi dupl̄r. Vno mō in ordine ad suas cãs efficiētes
s. celū. τ particulare agens. Alio mō in ordine ad
subm̄: τ hoc dupl̄r. Vno° q̄ de per seipsuȝ eā appetat.
Alio° qd̄ ad eā iclinat͂ per modū sequele seu de p acci
dēs. Per hoc rn̄det͂ ad rōem negando q̄ corruptio nō
est possibilis Ad pbationē dico q̄ corruptio est nãlis
in ordine ad suas cãs agētes: q̄ ille per eā cōseruāt ge
nerabilia in debito nūero multitudine τ pportione: q̄
si solū ignis generaret͂ τ nō corrūperet͂ tādē supabun
daret eius q̄ntitas τ suffocaret alia. Eodē mō dicat͂ de
alijs. 2° dicat͂ q̄ lȝ nō sit de per se nãlis mãe in ordie ad
formā quā amittit τ appetit appetitu cōplacentie ē tñ
et nãlis de per accñs. τ per modū sequele iquātū p eā
attingit formā quā appetit appetitu desiderij: puta for-
maȝ que generat͂: τ hmōi nãlitas sufficit ad hoc q̄ per
petuo durer corruptio: q̄ nō ē pure violēta. 3° dr̄ q̄ cor-
ruptio est violēta in ordie ad id qd̄ corrūpit͂: q̄ hoc ap
petit se pmanere: τ ēt in ordine ad ipȝ nō est perpetua.
nã sua corruptione scā corruptio in ordine ad ipm̄ ces-
sat: τ sic pȝ q̄uo corruptio ē nãlis τ q̄uo violēta. pȝ etiā
q̄uo inquātū est nãlis est ppetua: τ iquātū violēta nō.
¶ Ad aliā pȝ qd sit dōȝ p dcā in 3° arti°. ¶ Rō post op Ad 7m
positū ē p dua ab° ɔnibus scōl articuli: τ sic pȝ qō.

¶ Necesse est aūt τ his alteratonē esse τc. Textu cōmenti. i. Qō. iij.

Queritur 3°. Vtrū generatio sit alte
ratio. ¶ Et arguit͂ q̄ sic: primum
q̄ oīs motus quo aliqd alr̄ se hȝ q̄ prius se
habuerit est alteratio: generatio est motus q̄
aliqd se hȝ alr̄ q̄ pri9 se hūerit. ḡ generatio
est alteratio. maior pȝ per qd nois alteratiōis. pȝ ēt mi
nor: q̄ in generatione mã se hȝ aliter q̄ prius se habue
rit. ¶ Scđo si solū esset vnū p̄ncipiū materiale genera secundū
tionis entiū. tūc generatio eēt alteratio: ȝ solū est vnū
p̄ncipiū materiale generatiōis. ergo generatio est alte
ratio. discursus bonus: τ maior pȝ per phm̄. p̄ cap°. h9 T.cō.p̄.
dicentē: q̄ antiq solū ponētes vnū p̄ncipiū mãle gene-
rationis τ alteratiōis: nō poterāt saluare generationē
esse distictā ab alteratiōe. mior pȝ p̄ physic. capitulo. 5. T.c.66
¶ Tertio sic. alteratio est generatio. ḡ generatio est al- tertium.
teratio. ɔña tȝ per ɔuersionē simplicē: τ añs pȝ. oīs mo
tus ad subam est generatio. maior pȝ ex 3° physi. q̄ ge T.c. 4.
neratio est motus ad subam: τ minor pȝ per phm̄ p̄mo 5.ph. 7.
huius: q̄ gñatio subalis est finis alteratiōis. ¶ Quar 8.
to sic. oīs motus successiuus qui nō est ad quantitateȝ: T.c.55
nec ad vbi est alteratio: sed generatio ē hmōi. ḡ τc. ma quar.tū
ior est pht. 5. physi. vbi vult q̄ quilibet motus est vl ad T.c.9.
q̄ntitatē vel ad vbi: vel ad q̄litatē quā vocat alteratōeȝ. τ.18.
Minor pȝ. 3 physi. quo ad p̄mā partē: ȝ q̄ nō sit ad q̄n Com.6.
titatē vel ad vbi notū est de se. ¶ Quinto sic. mot9 ad quintū.
grauitatē vel leuitatē est generatio τ est alteratio. ergo
τc. ɔña tȝ. τ añs p p̄ma parte est Cōmenta. 3° celi di- Cō.67.
cētis: q̄ grauitas τ leuitas sunt forme subales elemen τ.4.c.2.
toȝ. Minor pȝ q̄ motus est de eēntia termini ad quē
modo per alterationē aliquid fit grauius vel leuius q̄li
tatiue vel alteratiue. ḡ motus alteratiōis est motus ad
grauitatē vel leuitatē. ¶ Sexto. albedinis τ nigredi- sextum.
nis est generatio τ alteratio ḡ τc. ¶ Septio. oīs mo- septimū
tus ad qualitatē est alteratio. generatio est motus ad q̄
litatē. ḡ generatio est alteratio. Maior pȝ ex 5° phy. τ T.c.19.
minor ēt. pȝ: q̄ generatio est mot9 ad formā subalē diui
sibilē: mō oīs talis est q̄litas. pbo: q̄ oīs talis est pari
tas. est enim binarius duarum medietatum: modo om
nis paritas est qualitas. cum paritas sit de quarta spe-
cie qualitatis.

In oppositum est philosophus in isto primo capitulo. a.t.cō.p̄. vsq̄ ad t.cō.xi.

¶ In ista qõne erunt tres articuli. In pmo videbitur de
quesito. In 2° de dria alterationis et gñonis. Et in 3° de
quadã dubitatiõe: puta an aliqua species possit in aliã
transmutari et c.

pmũ notandum p° ge. 10. t. c. 11. **Quantũ** ad pmũ est notãdũ q duplex est gña
tio. s. generatio simplr et fm quid deã
patuit quid sit utrũqz ex pcedenti qõe. ¶ Secũdo est
secundũ notãduz notãdũ: q gñatio aliquando accipit p dispõne puis di
sponente mãm ad itroductionẽ forme subalis: et sic nõ
differt ab alteratiõe. sicut pz per Cõmẽtatorẽ. aliqñ at
3m nõm p itroductiõe forme subalis et sic dẽ generatio simplr.
¶ Tertio est notãdũ. q lz gñatio fm qd dicat de alte-
p ratione. sicut postea dicet. tñ magna ẽ dria iter gñonez
fm qd et alterationẽ. Una est rõnis. q gño fm qd con
notat simplicẽ pductionẽ fm aliqõ predicamẽti aliud
a predicamẽto substãtie. ut pductionẽ albedinis. aut cõ
2 similis: sed alteratio znotat q sit de qualitate 2ria in q
litatẽ 2riam aut mediã: saltẽ si stricte accipiatur. Secũ
da et alia cõitatis. nam ois pductio fm aliqõ nouẽ pre
dicamentoz accidẽtis dr generatio fm quid: sed soluz
generatio fm qd que est fm qlitatem dicitur alteratio.
4m nõm ¶ Quarto ẽ notãdũ q alteratio accipit large. stricte et
strictissime. Large dr mutatio in qualitate propter quã
de primis substãtijs variat predicatio terminoz de pre
dicamento qualitatis. ut illuminatio isto mõ dr altera-
tio: et dr notãter propter quã de pmis substantijs. nam
fm veritatem omnis mutatio que est ad formã diuisi-
bilẽ est ad qlitatẽ: qz est ad paritatẽ non tamen queuis
talis est alteratio. qz nõ mutant pdicatõez denoĩatiue d
pmis substãtijs fm terminos de predicamẽto qualita-
tis. Stricte: dicitur mutatio inter qualitates cõtrarias
aut medias et sic accipit a philosopho. capitulo. 4. hu-
T. c. 24 ius primi. ut dealbatio. Strictissime dicitur mutatio in
ter qualitates contrarias aut medias actiuas et passi-
uas adinuicẽ. ut calefactio.

prima z° **His premissis** sit pma 2°. generatio fm
qd est alteratio. pbat sic.
gñatio albedis est alteratio. sicut arguit sexta ratio añ
scda z° oppositũ. ¶ Scda 2clusio. generatio simplr dicta non
est alteratio. pbat sic. omnis mutatio qua icipit cẽ ens
simplr non est alteratio: in generatione incipit esse ens
simpliciter dcm. ergo nulla generatio simplex ẽ altera
tio. maior pz: qz in alteratione non icipit esse nisi qlitas
aut ens quale: qõ nõ est ens simplr dcm. minor pz per
diffinitionẽ generationis simplr dictã positã in pce-
denti qõne. ¶ Cõfirmat. gñatio nõ est mutatio ad qli
tatẽ pp quã de pmis substãtijs mutant termini de pdi
camẽto qlitat. ergo nõ est alteratio. 2ña tz per quartuz
notabile: qz in pura gñone iquãtũ hmõi nunqz de aliq
mutarent termini de pdicamẽto qlitatis: sz potius d p
dicamẽto sube: Hec de pmo articulo.

p° dria. **Quantũ** ad scdm articulũ sit pmo notãdũ q p
ma dria est iter gñonẽ et alterationez:
qz generatio est in subiecto in pura potentia et attribu
tur rei que sit et añ nõ fuit. Uñ dicimus ignẽ q fit et añ
nõ fuit gñari. alteratio aũt attribuit enti in actu qõ idẽ
manet sub utroqz termio mutatõis: et sic dicim9 aquaz
Com. 4 aut hoiem alterari: ut pz per Cõmẽtatorẽ. 2. de aĩa: et p
T. c. 69 phm. pmo physico. et pmo huius. Intelligendũ tamẽ q
T. c. 24 nolo dicere q alteratio veraciter fit in toto composito
subiectiue. imo est in sola mã pma multotiẽs: sic postea
2a dria dicet. sz attributiue est in cõposito. Cũ vulgares deno-
minent cõpositũ alterari et nõ mãz pmã ¶ Scda diffe
rẽtia est. q terminus gñonis est ens simplr ut suba: et
hoc aliqd in actu: alterationis vo terminus est qualitas
3a dria. et ens quale et acciñs. ¶ Tertia dria sequit ex pma: qz
subm alterationis saltẽ attributiue dr alterari. subz vo
generationis nõ dr gñari: et causa est: qz vulgares mãz
pmã: que est vere subm gñationis: nõ percipiunt: et iõ
sibi generari nõ attribuunt: et per oppositũ totũ cõposi
tum sensu percipiunt: ideo ipsum dicũt alteratiõe muta 4a dif-
ri. ¶ Quarta est sequẽs ex secũda: qz qõ per gñationẽ ferẽtia
acquirit pncipalius est qz eius subm alteratione vo qõ
acquiritur est minus pncipale suo subo cũ acciñs sit mi 5a dif-
nus dignũ suba. ¶ Quinta est: qz in generatione nunqz ferẽtia
est successio fm intensionẽ et remissionẽ gradualẽ. i al
teratione vo est successio ut in pluribus lz itẽsionẽ gra
dualẽ: et cã est: qz suba nõ suscipit magis et minus sicut 6a dif-
qualitas. ¶ Sexta est: q nõ est possibile aliquã rẽ to- ferẽtia
talẽ gñari in aliquo toto tpe et in qlibet ei9 pte: sz altera
ri bñ. Uñ ignis datus bñ in qualibet parte tpis dati pt
alterari: sed gñatus in pma medietate tẽporis necẽ i 7a dif-
2a medietate tpis põt gñari. ¶ Septima est. q omnez ferẽtia
gñationem pcedit imediate aliq alteratio disponẽs sb
iectũ ipz ad gñationem: nõ aũt oẽz alterationẽ imedia
te in sbiecto pcedit aliqua alteratio: imo nec generatio 8a dif-
ut notũ est. ¶ Octaua est: q semper ad uni9 forme ge- ferẽtia
nerationẽ seqt alterius forme corruptio: cũ mã nõ põt
simul hre plures formas subalces: non aũt est sic in al-
teratione. Nam bñ pducit qualitas in alteratione: lz q
litas contraria in multis non corrumpat in eodẽ subie
cto. Hec de secundo articulo.

Quantũ ad tertiũ articulũ dubitat an ididuũ
uni9 spẽi sine ipsius corruptiõe possit pmũ
in aliã trãsmutari spẽm subaliter. ¶ Et arguit pmo q
sic: qz per icãtationes homines sine corruptiõe sui trãs
mutant in porcos: vel caro humana ut nasus hominis
in racemos: ergo et c. 2ña tenet et añs pz: qz dicit q mul
ti qui sciuerunt homines in porcos trãsmutare: simili
ter per perspectiuã et radioz solarium reflexionem di-
citur q multi fuerunt homines tãgentes nasum pprũ
manu credẽtes se tangere racemũ: et q hoc sit sine cor
ruptiõe pz: qz nunqz si eẽt corruptio talia ecõtra in prio
rem spẽm trãsmutarent: cuius contrarium experimur.
¶ Scdo aqua ifusa in vino trãsmutat in vinum sine cor scdm.
ruptiõe sui. ergo et c. 2ña est nota. añs pz per gustãtes:
qz dicunt se solum vinum gustare qõ sit sine corruptio-
ne aque. pz: qz si succus mente ponat in vinum extrahe
ret itez aqua ex vino qõ non posset esse si aqua corru-
pta fuisset. ¶ Tertio vinũ sine corruptiõe sui trãsmuta tertiuz
tur in acetũ. ergo et c. 2ña tz: qz vinũ et acetum videtur
diuersaz specierz: q trãsmutat est notum: et q sine cor
ruptione sui. pz: qz visum est q acetum itez trãsmutat
in vinũ: qõ non esset si vinũ esset corruptum. ¶ Quar- qrtum
to alchimiste transmutant argentũ viuũ in aurum sine
corruptione sui. ergo. 2ña tz. et añs pro pma parte pz p
eos: et pro secũda similiter: qz aurum pductum tali mo
do econtra redit in naturam suã. s. argenti viui: qõ non
esset si argentum viuum fuisset corruptum.

In oppositũ est qõ dictũ est in questione.
¶ Pro hac dubitatiõe pmo pm no-
est notãdũ q põt in substãtijs duplex reperiri trãsmu- tãduz.
tatio: una vera: et alia apparẽs et nõ vera. Uera est qñ
realr idiuiduũ de una spẽ trãsmutat in aliã. Sz nõ va
est qñ per accñtũ mutationẽ idiuiduũ apparet trãsisse
in aliã spẽm: nõ tñ intrauit sicut si argentũ viuum ma-
nens ipsum: apparet rubeum solidũ et firmũ sicut auz
iam apparẽter diceret mutatũ in auz mutatiõe nõ ve-
ra: tñ adhuc esset argentũ viuuz in veritate: nec ex hoc
debet aliquis mirari: quia nos nõ iudicamus de substã
tijs nisi p accñtia apparẽtia: et iõ si ista in eis trãsmuta
rẽtur q nos nesciam9 distiguere credim9 verã trãsmu-
tationem

2m non dum tationem forte factã: sȝ nõ fit facta. ¶ Scđo est nõndũ ꝙ mutatio vera in sũba est triplex. s. creatio trãsubatio ꝛ gñő vel corruptio. De prima exẽplũ sicut aĩa itellectiua creaꝶ. De scđa sic panis in corpus xpi mutaꝶ ꝛ idez dr transubari. De istis duabus eo ꝙ sunt mutatões immanifeste ꝛ supernaturales nihil ad presens: solum de generatione ꝛc.

pma ꝫ **His premissis** sit pma ꝯclo hec: idiuiduũ vnius spẽi nõ põt sine eius corruptione subalr trãsmutari in aliã spẽz mutatõe va. pꝫ: q: dato ꝙ sic. seqꝶ ꝙ idẽ idiuiduũ i genere sube eẽt diuersaꝝ spẽꝝ. vt hõ ꝛ cadauer: qđ nõ est possibile: eo ꝙ mã simul nõ recipit diuersas formas substãiales: ꝛ tꝫ ꝯña: q: si idiuiduũ trãsiẽs ad aliã spẽm nõ corrumpitur: sed manet qđ fuit: ꝛ cũ hoc fit adhuc noue spẽi: seq

scđa ꝫ tur ꝙ in termino motus sit diuersaꝝ spẽrum. ¶ Scđa ꝯclo. mutatione solũ apparenti ꝛ nõ vera. bñ põt idiuiduũ vnius speciei substãtialiter sine eius corruptiõe in aliã spẽm transmutari. pꝫ: q: frequenter certus hõ per duos dies apparet cadauer: ꝛ tñ ſꝫ veritatẽ adhuc manet hõ. put postea expientia est manifestuȝ.

ad pm **Juxta hoc** ad rões dubitatõis. ¶ Ad pmã dr: ꝙ hmõi icantatiões nõ faciũt trãsmutatiões veras: sed si aliquid faciũt solũ faciunt

ad 2m apparenter. ¶ Ad scđam negaꝶ añs. ꝛ ad pbationem dr ꝙ aq̃ ifusa in vino nũq̃ ẽ corrupta subalr: neq̃ trãsit in vinũ: imo manet vera aq̃: sicut rõ bñ pbat: ꝛ diuiditur in ita puas ptes ꝙ nõ põt eiꝰ sapor percipi distincte sicut sapor vini: nihilominus tñ est adhuc vera aq̃.

ad 3m ¶ Ad tertiã dr: ꝙ subalter vinũ ꝛ acetũ nõ sunt diuer

Ad qrtum saꝝ spẽrũ: ꝛ iõ ratio nõ pcedit. ¶ Ad q̃rtã dr: ꝙ si alchimiste faciũt ex argẽto viuo veꝝ aurũ. qđ tũc argentũ viuũ corrũpiꝶ: ꝛ si iteꝝ de auro fiat argentũ viuũ ꝙ nõ est idẽ qđ fuit ante nisi in specie. sȝ si solũ faciũt mutationẽ apparentẽ. tũc veꝝ est ꝙ nõ corrũpitur argẽtũ viuũ. q: nõ veraciter in aliã spẽz trãsmutatur. Et sic pꝫ quid sit dđm de tertio articulo.

Ad primum. **His ergo** pmissis respõdeꝶ ad rões pncipales. ¶ Ad pmã negaꝶ maior. s. qđ ois motus quo aliqđ hȝ se alr q̃ prius est alteratio. Ad pbatiõez dr ꝙ illud qđ nois alteratiõis: lȝ ppe dicaꝶ sibi cõpeteret: tñ sic nõ accipiꝶ cõiter: imo phs. 5. physic.

T. c. 7 ꝛ 18. De spẽbus motus restrigit motũ alteratiõis ad motuȝ aliter se hñdi in qualitatibus. mõ tale qđ non est gene

Ad secundũ rationis. ¶ Ad scđam negaꝶ maior. s. ꝙ si sit solũ vnũ pncipiũ mãle ꝙ tũc sit gñatio alteratio. ¶ Ad pbm in isto pmo dr ꝙ voluit ꝛ itellexit ꝙ antiqui solũ ponentes vnũ pncipiũ mãle: ꝛ idẽ eẽ ens in actu sic posuerũt nõ poterãt saluare gñonẽ eẽ distictã ꝛc. sȝ si posuissent ipꝫ eẽ ens in potentia. sicut Arist. secus fuisset: ꝛ bñ saluassent gñonem ꝛ alteratione esse distictas mutatões.

Ad 3m ¶ Ad tertiam negatur añs ꝙ alteratio sit generatio. ¶ Ad pbatõez dr ꝙ aliqs pt dici motus ad subam dupliciter. Uno mõ tãq̃ ad terminũ itrinsecũ ꝛ ppriũ. ꝛ sic ꝯcediꝶ maior. s. ꝙ ois motus ad subam est gño: ꝛ negatur minor. s. ꝙ alteratio est hmõi. Scđo modo tanq̃ ad terminũ extrinsecũ ꝛ nõ ppriũ: ꝛ sic negaꝶ maior ꝛ ꝯcediꝶ minor. pdicta. n. alteratio ẽ motus ad substãtiaz

Ad qrtum tãq̃ ad terminũ remotũ ꝛ extrisecũ: cum eius finis intrinsecus nõ sit substãtia: imo qualitas. ¶ Ad qrtã dicitur ꝙ motus põt capi large p quauis mutatione suc

T. c. 6 cessiua. sicut describiꝶ in 3°. physico. Et isto mõ negaꝶ maior. q: isto modo ad substãtiã est bñ motus: ꝛ cõcedetur minor: alio mõ motus accipiꝶ stricte. s. p mutatio

T. c. 9 ꝛ 18. ne successiua facta in subo existẽte hoc aliquid in actu in vtroq̃ termino motus: ꝛ sic accipitur. 5. physico. Et hoc modo conceditur maior: ꝛ negatur minor. s. ꝙ gñatio sit motus: q: ipsa nõ fit in subo existe hoc aliquid in Ad 5m

actu. put notũ est. ¶ Ad quintã negaꝶ maior. s. ꝙ motꝰ ad grauitatẽ ꝛc. sit gñatio. ¶ Ad pbõnẽ. s. ad auctoritatem Cõmẽtaio 3. celi dr: ꝙ in hoc nõ teneꝶ cõiter. q: Cõ. 67.

opinio sua de formis elementoꝝ a pluribus nõ teneꝶ: T. 4 c. ...

Aliter põt dici ꝙ itellexit ꝙ eẽnt qualitates vere motiue elementoꝝ nõ tñ pncipalr subales. ¶ Ad sextã dr Ad 6m

ꝙ ipsa ẽ p pma ꝯne pmi articli. ¶ Ad septima negaꝶ Ad 7m

maior. s. ꝙ omnis motus ad q̃litatẽ ẽ alteratio: ꝛ rõ ẽ: q: omnis motus ad rem diuisibilem est ad q̃litatẽ cum ois rem diuisibilis sit paritas: q: binarius suaꝝ medietatuȝ: nõ tñ omnis hmõi motus est alteratio. ¶ Ad pbationẽ eius: ꝛ ad pbm 5°. physico. dicitur ꝙ itellexit T. c. 16.

ꝙ motꝰ ad qualitatẽ pp quẽ de pma suba mutanꝶ termini de pdicamẽto qualitatis est alteratio. put deũ est. ¶ Ad rõem post oppositũ dr ꝙ est p scđa conclusione.

¶ Empedocles qđe vr ꝯtraria dicere ꝛ ad apparentia ꝛc. Textu cõ. ij. Q. õ. iiij.

Queritur 4°. Utrũ si gño est ipossibilis alteratio est ipossibilis. ¶ Et arguitur pmo ꝙ non. q: quãdo aliq̃ due mutationes sunt distincte: lȝ vna earum esset impossibilis non propter hoc alia primum

esset impossibilis modo generatio ꝛ alteratio sunt mutationes possibiles distincte. vt dictũ est priꝰ. ergo si generatio eẽt ipossibilis nõ propter hoc alteratio esset impossibilis. maior videꝶ eẽ nota õ se: ꝛ a simili: quia licet generatio anterxpi eẽt impossibilis non propter hoc alicuius rei distincte generatio esset ipos̃bis. ¶ Secundo secundũ

sic. sicut se habet gñatio huius ad alteratione huiꝰ ita se hȝ gñatio in cõmuni ad alteratione in cõmuni: sȝ nõ seqꝶ si gñatio huius eẽt impossibilis ꝙ ppter hoc huius alteratio sit impossibilis ergo nec si generatio i cõmuni eẽt impossibilis ꝙ tũc alteratio eẽt impossibilis. maior pꝫ cõuenienti similitudine: ꝛ minor nota est: q: omnis rei que est generatio est impossibilis: tñ eius alteratio nõ est ipossibilis: imo possibilis vt notum est.

¶ Tertio. sicut se hȝ eẽ ad eẽ: ita se hȝ posse ad posse: sȝ ad eẽ alterationis nõ seqꝶ eẽ generatiõis. ergo nec ad posse eẽ alteratiõis sequiꝶ posse eẽ generatiõis. igitur nec ex opposito ꝯsequentis puta ex nõ posse generationis sequiꝶ nõ posse eẽ alteratiõis. maior pꝫ ex ꝯuenienti similitudine. ꝛ videꝶ esse phi pꝰ poꝝ cap. 3° vbi vult ꝙ si ad a. eẽ seqtur b. eẽ tunc etiã ad a. esse posse seqꝶ b. eẽ posse. ꝛ ex ꝯseqũti. sicut se hȝ eẽ a. ad esse b. ita se habet posse ipsius a. ad posse ipsius b. qđ ẽ ppositũ. ꝛ minor est nota. nullo eniȝ modo seqꝶ alteratio est. ergo generatio est. cum alteratio precedat generationem rei. tertium

¶ Quarto. si valeret hmõi ꝯñtia hoc eẽt ex eo ꝙ alteratio ordinaꝶ in generationẽ tanq̃ in finez. sed si in natura finis est impossibilis. ordinata ad finem sunt ipossibilia. sed modo ambo ista sunt falsa. g̃ ꝯña ista nõ valebit. ꝯña est bona. ꝛ añs. p pma parte notũ est. p 2a pbaꝶ pmo. n. falsum est ꝙ alteratio ordinatur in generationẽ. pbo. q: alteratio iueniꝶ vbi nulla repeꝶ generatio. vt in celo illuminatio nõ ordinaꝶ in gñonem. similiter itroductio scie in aiaȝ itellectuã. nec sensatio in sensum. que sunt tamen quedã alteratiões. nec est veꝝ qđ gñ finis est possibilis ꝙ ordinata in finẽ sunt ipos̃bis. pbo. quia entia naturalia appetunt se semper permanere. primo physico. Et iste finis est impossibilis cum necessario sit omne corruptibile tandem corrumpi primo celi. Et tamen entia naturalia ꝛ appetitus finis in hunc finem ordinata: sunt possibilia prout notum est. quartuȝ Com. 31. T. c. 121

Quinto

5m ¶ Quinto bona p̄ntia tenere dz per aliquē locū dialeti
cum: sed ista nō videt̄ per aliquē locū tenere: ergo ipsa
nō est bona. maior pz. sp̄alr de p̄ña pbatiua: ⁊ mior vr̄
esse nota: q: nullus vr̄ esse locus per quē teneat ꝯ: imo
nō vr̄ tenere nisi ex eo q̄ añs est imple.

T.c.2. **In oppositū** est phs in isto p̄mo. Dicit. n ꝯ
Empedoclē: q̄ si ipole ē ela
ex inuicē gñari: q̄ ēt impole est ea fuicē alterari.

In ista q̄one erunt tres articuli. In p̄ vide
bunt q̄dā terminoꝝ distōnes
⁊ de necītate gñonis ꝯnes. In 2° p̄mittēde sunt suppō-
nes ad p̄ncipale q̄situ facientes. In 3° rn̄dēdū ē ad qoez.

p̄mū no tandum **Quantum** ad p̄m p̄mo ē nōndū: q̄ necīū q̄n-
q̄ attribuit ꝑpōnib⁹: ⁊ dr̄ ꝑpō ne
cessaria. ꝑpō de iesse de p̄nti affirmatiua sic se hn̄s q̄ q̄
litercūq̄ s̄m eius totalē sig̃tiōez p eā significat: ita ne-
cesse est esse: ita ꝓportionalr̄ describit̄ ꝑpō necāria d̄ p̄
terito vel futuro vl̄ possibili. Aliq̄ vo attribuit reb⁹ ⁊
ꝓp̄rijssime dr̄ res que non pōt nō esse. Aliter ⁊ cōius d̄
scribēdo illud est necīū qd̄ nō pōt eternalr̄ nō esse: ner
semp nō esse dōec fuerit. Cōtingēs āt qd̄ pōt eternalr̄

secundū notādū nō esse posito q̄ nūq̄ fit. ¶ Scd̄o notādū q̄ necāriuz
attribuit ꝑpōnibus ꝑ rebus. sex modis. Primo n. eter
nitate ꝯtinua tā in añ q̄ ēt in post: ⁊ hoc mō deū eē est
2 necāriū. Scd̄o mō dr̄ necāriuz et̄nitate ꝯtinua ab vna
parte tm̄: vt de p̄terito ꝑpō va: aut hec de futuro. luna
eclipsabit̄ cras: ⁊ tale necāriū pōt fieri falsum ⁊ ipole.
3 sil'r de impossibili seu ꝯdictorio: qd̄ pōt fieri necāriū. Ter-
tio mō dr̄ eternaliter ⁊ itercise: sic m̄ q̄ qōlibet singula
re ꝑpōnis ieuitabilr̄ euenit: vt lunaz eclipsari: nec̄e. n. ē
lunā eclipsari eternalr̄ sed itercise. nā ante qōlz ip̄s nā
liter loquendo eclipsabat̄: ⁊ post qōlibet tp̄s eclipsabi-
4 tur ex necītate: sz nō ꝯtinue eclipsat̄. Quarto sic itercī-
se eternalr̄: sz qōlz singulare ꝑpōnis euenit ꝯtingenter.
vt gñonē asini eē. nā eternalr̄ nec̄e fuit gñonez asini eē
5 illo mō: nulla tm̄ gño nec̄e fuit. Quinto attribuit neces
sariū qd̄ solū vna hora aut momēto ꝯtingit: sz tm̄ ieuita
6 biliter euēit vt aliq̄ certa celi ꝯstellatio. Sexto dr̄ necīū
qd̄ ꝯtingēter euenit: sz tm̄ q: ponit̄ inesse: ꝓpm ꝑ isto tp̄e
ꝑ quo est: nec̄e est esse. vt si sor. est ip̄e de necītate est ꝑ
illo tp̄e ꝑ quo est: ⁊ ad hoc ꝓpositū loquit̄ phs p̄mo

Dubiū piarme. omne qd̄ est q̄ñ est nec̄e est esse. ¶ Sed quere
ret quis. ponis tu rē ꝯtigētē: vt sor. de necītate esse ꝑ il-
lo tp̄e pro quo est. ⁊ si dicis q̄ sic. arguit̄. ꝯ sortes q̄ñ ē
nec̄e est esse: sz sortes est ens q̄ñ est. g̃ sortes nec̄e est eē.
Eodē mō argui pōt de ꝑpōne Arist. omne qd̄ est q̄ñ ē
nec̄e est esse: sz sortes est ens: q̄ñ est. g̃ sortes nec̄e ē eē.

R° ¶ Rn̄deo q̄ sexto mō necessitatis qōliber ens nec̄e est
eē ꝑ tp̄e ꝑ quo est: sz multa entia simpliciter loquendo
ꝯtingēter sunt: ⁊ ad hoc sunt rōnes mouētes: primo q:
iā de cetero per nullū potētiū pōt eternaliter nō eē. igi-
tur iam de cetero dr̄ eternaliter esse vl̄ fuisse: ꝯña tz per
descriptionē necessarij: sed nō dicit̄ eternalr̄ fuisse: quia
2 nō fuit ig̃r eē. Scd̄o q: imediate post si sor. nūc p̄mo est
ip̄m nec̄e est fuisse: ig̃r eadē rōne ꝑ isto tp̄e ip̄z necīum
est eē: ꝯña tz: q: nō erit poſe ip̄z necīo fuisse nisi pro eē
3 qd̄ nunc hz. añs est notū. Tertio quia ista immediate
post erit vera sor. de necītate fuit: eo q̄ in p̄terito fuit: ⁊

T.c.103 ⁊.38. p̄teritū nō pōt nō esse p̄teritū p̄. celi. igit̄ nunc de necī-
tate est: aut fuit ꝑ tp̄e ꝑ quo est. ꝯña tz: ⁊ tūc vltra: sz nō
de necessitate fuit: cū suppositū sit ipsum pro nunc prio
esse. igit̄ ipsum necesse est esse pro tempore pro quo est.
4 Quarto: q: res ꝯtingens ꝑ tp̄e pro quo est non pōt nō
eē. ergo ꝑ illo tēpore de necessitate est. ꝯña tz. añs pz:
q: dato q̄ ꝑ illo nō sit: sequit̄ q̄ simul est ⁊ nō ē: qd̄ im
plicat contradictionem. ¶ Ad rōnem in contrariū fa-

ctam dr̄ q̄ h est distinguenda. sor. quādo est necesse est Ad 5m
esse: eo q̄ li. quādo q̄nq̄ determinat hoc verbū esse: ⁊
est sensus q̄ sortes necesse est eē ꝑ tempore pro quo ē:
⁊ sic nō valet sillogismus factus ꝯtra: q: minus ē p̄di-
catū conclusionis q̄ p̄dicatū maioris. Alio modo pōt
se tenere ex parte subti: ⁊ est sensus q̄ sor. q̄ñ est de ne-
cessitate est: ⁊ sillogismus est bonus: ⁊ maior erit falsa
eodem mō dr̄ de propositione Aristo. ¶ Tertio ē no- 3m nōndum
tādū: q̄ impossibile dr̄ dupl'r. Uno modo ꝑut attribui
tur ꝑpōnibus: ⁊ describit̄ contrario modo a necessario
s. q̄ est ꝑpō que s̄m totalē significationē pro nunc aliq̄
liter significat: qualiter nō pōt esse de p̄senti. propor-
tionaliter describitur in preterito vel futuro vel aliȷ̄s.
Alio mō attribuit̄ reb⁹. vt dr̄ chimera impossibilis est.
Et pōt distingui: q: aliquid dr̄ impossibile simpl'r. vt q:
per nullā potentiā pōt esse. vt implicans contradictio-
nem. vt deū nō esse. Aliud dr̄ impossibile s̄m cursuz na
ture: q: per potentias naturales nō pōt esse: vt terrā eē
in spera lune. ¶ Quarto est notādū: q̄ in speris elem̄ 4m notandū
toꝝ eternalis est alteratio aque ⁊ aeris inter se. nā iter
polos est maior gño aq̄: pp qd̄ dr̄ 2°. meteuroꝝ. qd̄ ma
ria borealia fluunt in australia. q: ibi aqua iuuat̄ a forti
friditate terre. nec pōt impediri a radijs solaribus. sub
equinoctiali vo est ꝯtrā. nam ibi semp gñatur aer quia
aer in calefaciēdo aquā ⁊ in corrumpēdo iuuat̄ a calo
re solis ibidē forti: ⁊ est bn̄ aduertendū q̄ illud per po
tentias naturales nō pōt impediri: q: nulla potētia nā
lis posset facere quin taliter fieret. ex quo sequit̄ q̄ sem
per ē vna ꝯtinua gño aque sub polis: q: ab eterno fuit
alteratio ꝯtinue ibidē aeris ab aqua ⁊ ab eterno gene
ratio aque ⁊ corruptio aeris. Scd̄o sequitur q̄ est vna
eterna gño aeris sub equinoctiali. Tertio seq̄tur q̄ sic
aqua fluit a parte boreali v̄sus maria australia: ita aer
ꝯtinue fluit: lz nō ꝑcipiamus ab equinoctiali versus po
los: ⁊ hoc fit in spera aeris vt s̄m oēm suā partē eque
distet a centro: ⁊ vt illa maneat vniformis. ex his ifer
ri possunt conclusiones.

Prima hec est. gño necīo est. pz: q: hec ē ne-
cessaria. gñatio aeris est. ¶ Se p° ꝯ
cunda hec est. necārio corruptio ē pz vt p̄us: ⁊ loquor 2° ꝯ
hic de necītate ꝯtinua que nō pōt impediri per potētias
nāles: q: mātifestū est q̄ sic nec̄e est ꝯtinue fieri gñonē
⁊ corruptionē. ¶ Tertia ꝯclo. nec̄e est quarto modo. 3° ꝯ
s. necītate itercisa gñonē asinoꝝ esse ⁊ equoꝝ pz: quia
ab eterno fuit ⁊ in eternū erit nālr̄ loquēdo: lz itercise.
¶ Quarta ꝯclo gñonē hoiuz: aut asinorum non eē est 4° ꝯ
impole: ⁊ hoc ꝑut ipsum opponit̄ necāriō. quarto mō
dicto. ꝓbat̄ sicut p̄cedēs. ¶ Quita ꝯclo. gñonē hoiuz
aut asinoꝝ eē nō est necāriū p̄mo mō: aut simpl'r: imo 5° ꝯ
eam nō eē est possibile pz: q: possibile est q̄ aliquo tp̄e
hmōi gño non fiat. Hec de p̄mo articulo.

Quantum ad 2m p̄mo suppōit̄ q̄ qd̄ itelligit̄ p° sup positio.
de alteratiōe ꝑp̄rie vel ꝓp̄rijssime
dicta que est inter q̄litates ꝯrias. aut medias actiuas
⁊ passiuas adiuicē. de alijs aūt nō loq̄t Ari. ¶ Scd̄o 2° sup positio.
suppōit̄ q̄ hmōi alteratio finalr̄ ⁊ oīno ordinat̄ i gño
nē. ꝓbat̄ sic. ignis alterans alt'at pp gñonem. ⁊ sic de
alijs alterationibus nālib⁹ ideo suppō va. ꝯña tz. añs
pz: quia agit propter assimilare sibi passum p̄mo hui⁹. T.cō. 51.
capitulo de aetione sed nō est passum perfecte assimi-
latum nisi sit actu ignis. igit̄ ꝑpter generare ignē. Se- 2
cundo probatur sic. q: cū entia naturalia ⁊ mutatiōes
naturales sint ordinate. vt etiam dicit̄ scd̄o huius capi T.cō. 56. ⁊ 57.
tulo penultimo. ⁊ gño ⁊ alteratio consueuerunt se con
comitari in eodem subiecto. oportet q̄ vel generatio
ordinetur in alterationem. quod nullus diceret vel al-
teratio

vel alteratio in gñationē:qꝺ eſt ꝓpoſitū. Tertio ꝓbaf
ſic:qꝛ videmus ꝙ alteratio ſemp p̄cedit generationeʒ
ſimpl'r dictā in mā.vel igit̃ a caſu ſequit̃ generatio alte
t.c.80 rationē:qḋ nō eſt dōm:cū nā agat ꝓpter finē.2.phy.ca.
τ.49. penultimo. τ et cū caſus nō reperiaf in illis que frequē
t.c.48 ter fiunt:vt ēt pʒ ibidē.ca.xi. τ xij.vel ſequit̃ eā ex intē
τ 52. none nāe. τ ſi ſic nīc hr̃ ꝓpom. ℭ Et ꝯfirmat̃ ſic illa rō
alteratio eſt mediū neceſ̃uʒ ad gñationē faciēdā.ḡ a di-
rectore īfallibili oꝛdinaf in eā.ꝯñia eſt bona:qꝛ ſi non
oꝛdinaret eā in eā iā deciperet̃. τ añs eſt notū: τ tūc vl
tra:ſʒ directio appetitus nālis eſt īfallibilis.vt ait Cō-
Cō.36 mētatoꝛ.12 meta.igit̃ ipſe dirigit alterationē in gñatio
τ.37. nē:qꝺ eſt ꝓpoſitū. Tertio ſupponit̃ ꝙ appetitus nālis
3a ſup- nō pōt in toto fruſtrari ſuo fine:imo neceē eſt ꝙ poſſit ip
poſitō ſum in pte attingere.pʒ.3.ꝺ aïa.ca.vltī. τ ꝑ celi.ca.4. τ
t.c.60. ſi ꝗs vellet eā negare ꝓbaret̃ ex ꝑoꝛibus ſic.nālis ap-
τ.45. petitus dirigit̃ ab agente infallibili.igit̃ neceſſe eſt ꝙ
t.c.32. poſſit aliquo modo ſuū finē attingere.ꝯñia tenet:qꝛ ſi
nō poſſet ipſum aliquo modo attingere:iā agens deci-
peret̃:qꝺ ipſum in talē finē dirigeret antecedens pʒ.in
quarta ꝓbatione p̄cedētis ſuppōnis. H de ſcōo articu.

Quantum ad tertiū ſit 3a rñſalis hec.ꝙ ſi ge
3 rñſa neratio eēt īpoſ̃ie alteratio eſſet
lis. impoſ̃is.ꝓbaf ſic.alteratio oꝛdinaf a nā in gñationeʒ.
igit̃ ſi gñatio eſt poſ̃is:alteratio eſt poſ̃is añs patʒ.per
ſcōam ſuppoſitionē. τ ꝯñia tʒ ꝑ tertiā. τ tunc vltra ex
oppoſito ꝯñtis:ſi nulla gñatio eēt poſ̃is.nulla altera-
tio eēt poſ̃is.igit̃ ſi gñatio eſſet impoſ̃is alteratio eſſet
īpoſ̃is.ꝯña tʒ ꝑ locū a cā finali ad ſuū effectū: τ eſt ma
xima.ſi finis eſt īpoſ̃is in nā oꝛdinata in finē erūt īpoſ
ſibilia.eꝯ vo alteratio eſt poſ̃is.gñatio igit̃ eſt poſ̃is.tʒ
ꝑ locū ab effectu cāe finalis ad ſuā cām. τ eſt maxīa.ſi
Dubm oꝛdinata in finē ſunt poſ̃ia.igit̃ finis erit poſ̃is. Et ſi ꝗs
diceret.ſi aliq̃ qualitas eēt ſepata a ſuo ſubō ad imagina
tionē:vtrū ne poſſet pati. τ vr̃ ꝙ nō per predicta.oppo
ſitum tñ vr̃ de facto contingere:cū frigiditas que eſt in
ſacro altaris caleſiat vt experientia docet:q̃ tñ eſt ſim
Rn° pl'r ſepata. ℭ Rñdeo ꝙ nō.teſte pho.c.de actione.di-
cēte.ſi aūt aliqꝺ fuerit ſeparatū calidū hoc nihil patie-
t.c.55. tur:loquēdo natural'r:ſeu nō patiet̃ nāli paſſione. Ad
rōnē factā in ꝯriū dr̃ ꝙ ſi caliditas aut frigiditas q̃ in
ſacro altaris panf nō patit̃ nāli mō:ſed miraculoſe: τ
ideo de hoc nihil ad pñs.hoc de tertio articulo.

Ad rationes ṗncipales.ad ṗmā negeť ma
ad ṗm ioꝛ.ſ.qñ due mutationes ſūt
p.ge. diſtincte τc.ſʒ h foꝛſan hr̃et veritatē vbi vna non eſſet
55. final'r pp aliā.mō alteratio final'r eſt pp gñationē: τ iō
nō eſt ad ꝓpom. ℭ Ad ſcōaʒ ſil'r negaf maioꝛ:ꝙ ſicut
ad 2m ſe hʒ huius gñatio ad huius alterationē:ita ſe hʒ gña
tio in cōi τc. τ cā diſſimilitudinis eſt:qꝛ huius alteratio
nō oꝛdinaf ad ipſius gñationē:ſʒ ad gñationē alteri9:
ſʒ alteratio in cōi oꝛdinaf in gñationē in cōi: τ iō nō ē
ſcōueniēs:ꝙ lʒ huius gñatio ſit īpoſ̃is ꝙ ſua alteratio
tñ ſit poſ̃ie.qꝛ ei9 alteratio:vt dictū eſt.non oꝛdinaf in
eius gñationē:ſʒ alteri9:ſʒ de cōi ſecus ē. ℭ Ad tertiā
Ad 3m dr̃ vno° negādo maioꝛē.nā nō eſt ſil'e.alteratio eni ꝑt
bñ eē:lʒ gñatio nō ſit ſaltē in ſpāli capta.ſʒ mī ipā nō ꝑt
eē:niſi ēt gñatio poſſʒ eē.nā fini τ oꝛdinato ad finē iſta
ſilitudo nō ē ꝯueniēs.nā ad eē oꝛdinati in finē nō dʒ ſe
qui eſſe finis:ſʒ potius eꝯ: τ tñ ad poſſe vnius dʒ ſequi
poſſe alterius.al'r dr̃ ꝯcedēdo maioꝛē τ negādo mino-
rē:dicēdo ꝙ ad eē alterationis vnqꝫ ſeqt̃ eē gñationis:qꝛ
eē gñationis eſt neceſſariū:vt dictū eſt in ꝑ articulo mō
necesſariū ad qꝺlibʒ dʒ ſeq. ℭ Ad quartā ꝯcedit̃ ma
ad 4m ioꝛ.ſ.ꝙ hec ꝯñtia valʒ.iō qꝛ alteratio pꝛopꝛie dicta oꝛ-
dinaf in gñationē: τ ꝙ in nā qñ finis eſt impoſ̃is τc.

τ negeť minoꝛ qua dr̃ ꝙ illa ambo ſunt falſa. ℭ Ad
ꝓbationē ꝯcedit̃ ꝙ alteratio cōiter dicta bñ repentur
ſine gñatione:vt illuminatio: τ alie alterationes:de ꝗ-
bus rō ꝓcedit:ſed de illis nō eſt ad ꝓpoſitū:qꝛ ſolum
in ꝓpoſito loqmur de alteratione ꝓpꝛie dicta. ℭ Ad
ꝓbationē falſitatis ſcōi.ſ.ꝙ qñ finis eēt impoſ̃ſ in nā:
oꝛdinata ad finē eſſent impoſ̃ia.cōcedit̃ ꝙ entia nālia
appetūt ſe ſemp ꝑmanere. τ dr̃ ꝙ hoc in toto nō ē poſ-
ſibile.nā in pte ꝑmanēt eadē numero. τ ſemp ꝑma-
nēt eadē in ſpē: τ ſic nō in toto ille appetitus nālis fru
ſtraf ſuo fine:ſʒ foꝛte in parte ꝑuaf:puta:qꝛ nō eſt poſ̃e
qꝺ aliqꝺ ens nāle ſaltē mixtum maneat ſemp idem nu
mero. ℭ Ad gntam pʒ quid ſit dōm ex ſcōo articulo.
Rō poſt oppoſitū eſt ꝓ ꝯcl'one rñſalis. Hec de qōne.

ℭ Quo circa pp huiuſmodi coꝛruptionem.τc.Tex.cōmē.xvii. Qō. v.

Queritur Quinto vtrū gñatio vni9 ṗmū
ſit coꝛruptio alterius τ
ecōtra. Et arguit̃ ṗmo.ꝙ nō.generatio non
eſt coꝛruptio.ergo gñatio vnius nō eſt coꝛru
ptio alterius tenet ꝯñia.naʒ ex oppoſito ꝯñtis ſequit̃
oppoſitū añtis.ſequit̃ enim.generatio vnius eſt coꝛru
ptio alterius.ergo gñatio eſt coꝛruptio.añs pʒ.qꝛ gña
tio τ coꝛruptio ſunt mutationes oppoſite. ℭ Secun
do.vnius generatio eſt qñqꝫ coꝛruptio multoꝝ.igitur 5.phy.5
nō eſt p̄ciſe coꝛruptio vnius.añs pʒ.qꝛ gñatio vnius Scōm
ignis eſt frequēter coꝛruptio multoꝝ ſtraminū: τ gña
tio vnius mixti eſt coꝛruptio multoꝝ elementoꝝ. τ te
net ꝯñtia de ſe. ℭ Tertio.ſi ſic ſeqtur ſemp eſſet equa
lis multitudo entiū.ꝯñs nullus ꝯcederet. τ ꝯñia pro Tertiuʒ
batur:qꝛ ſi ſemper quādo vnū gñaf aliud coꝛrūpit̃ τ
eꝯ.tunc ſemp manerēt eque multa entia.vt ſi a qttuoꝛ
denarijs vnus auferret̃ τ alius adderet̃: τ ecōtra ſem-
per manerēt eque multi denarij. ℭ Quarto.gñatio lu
minis in medio:ſiue gñatio ſcie in aïa ītellectiua ē ali- Quartū
cuius gñatio vt notuʒ eſt:tñ nullius eſt coꝛruptio:cum
lumē in medio nullū habeat ꝯriū:nec ſcia in aïa ītelle
ctiua.ḡ gñatio vnius non eſt ſemp coꝛruptio alterius.
ℭ Quito.in gñatione aſini eſt alicuius gñatio. τ tñ vt
vr̃ nihil coꝛrūpit̃.igit̃ τc.ꝯñia tʒ. τ añs ꝓ ṗma pte ē Quintū
notū.pro ſcōa declaraf.foꝛma embꝛionis nō coꝛrūpit̃
cū ipſa diſponat ad gñatōeʒ ipſius aſini.mō nihil agit
ad coꝛruptionem ſui:quare ipſa nō vr̃ coꝛrūpi:neqꝫ vr̃
ꝙ ibidē aliqꝺ aliud poſſit coꝛrūpi. ℭ Sexto.in coꝛru-
ptione aſini aliquid coꝛrūpit̃: τ tñ ibi nihil generatur. Sextuʒ
igit̃ ꝯña tenet. τ añs ꝓ ṗma pte pʒ:qꝛ coꝛrūpit̃ aſin9.
pro ſcōa pte declaratur:qꝛ ſi aliqꝺ ibi gñaret̃ hoc eſſet
forma que manet in cadauere.ſed ꝙ illa non genera-
retur perſuadet̃:qꝛ videt̃ ꝙ ſit eadē forma coꝛpoꝛeita
tis:que añte fuit in aſino cū habeat ſil'em quātitatē τ
figurā: τ alia accñia ꝯſilia.modo notū eſt.ꝙ ad ſil'es
diſpoſitiones qualitatiuas ſil'es forme ſubales ꝯſequū
tur. ℭ Septimo in nutritione hoīs aliqꝺ coꝛrūpit̃ : τ
tñ nihil ibi generat̃.igit̃ τc.ꝯñia tʒ. τ añs ꝓ p'ſa pte Septm
pʒ.qꝛ coꝛrūpit̃ cibus: τ pro ſcōa declaraf cū nō gñetur
mā ex quo eſt īgenerabilis τ īcoꝛruptibilis.ṗmo phy.
nec gñat̃ forma:cū foꝛa ſubalis in hoīe nō ſit alia quā T.c.82.
forma intellectiua:que nec in pte nec in toto pōt gene
rari.ergo nihil generatur ibi. Nec valʒ ſi quis diceret
ꝙ ibi generatur cōpoſitum.cū nō poſſit generari cōpo
ſitum niſi aliqua ſua pars generet̃.modo demōſtratū
eſt nullā partē cōpoſiti generari. ℭ Octauo arguit̃.in
coꝛruptione hominis aliqꝺ generaf.puta forma cada- Octauʒ
ueris. τ tñ ibi nihil coꝛrūpit̃.ergo τc.ꝯñia tenet.añs
p:o ſcōa parte pʒ.cū nō coꝛrūpatur mā.vt paꝝs dictuʒ

T.c.20. est nec forma: cũ itell's humanus sit ppetuus .3. de aia. qui solus est forma hois. ¶ Nono. in gñatione mixti ex elemẽtis gñant odores: colores: z sapores: z tñ nulla qlitas opposita corrũpit. g̃ z c. ꝯña t. z añs ꝑ pma pte pz per experiẽtiã. pro scda etiã pz: q: in elemẽtis nõ sunt hmõi qualitates: puta color odor z sapor.

T.c.17. **In oppositum** est philosophus primo huius caplo tertio.

¶ In ista qõne pmo respõdendũ est ad qõnẽ de virtute sermonis z magis logice. Scdo rñdẽdũ est ad eã fm itentionẽ Ari. z magi phice. In 3° vidẽdũ est spãlr an ad gñatõez vnius q̃litat̃ sequat̃ corruptio alteri⁹. z eõ.

pmm nõm Cõ.60. **Quantũ** ad pm est pmo notãdũ q gñatio aliqñ accipit̃ p subõ gñationis. z sic dic cõmẽtato: p phy. q mã pma est que in rei veritate generat̃: qñq; aũt accipit̃ p forma que generat̃. vt gñatio ignis dr forma ignis que generat̃. Proportiõabilr corruptio põt accipi pro subõ corruptionis: z qñq; p forma q̃ corrũpit̃. ¶ Scdo nõndũ q corruptio: seu et gñatio ꝑut est mutatio simplex nõ põt accipi p subõ gñationis: aut corruptiõis: cũ h nõ sit mutatio successiua: vel motus: sz fm veritatẽ ẽ forma que acqrit̃. z corruptio forme que deꝑdit̃. Ista eni ꝑut successiue ꝑducitur fm successiuã mãe dispõnẽ dr gñatio successiua: vl motus: z illõ supponitur ad pñs: z ꝓbabit̃ deo dãte. 3° T.c.4. 3m nõm phycoꝝ. ¶ Tertio nõndũ q duplices sunt res. alique eni sunt res successiue: vt motus aut tẽpus: quoꝝ eẽ cõsistit in cõtinuo fieri vnius partis post aliã: eo q ptes taliũ non permanẽt simul iuxta dictũ phi in ꝑdicamẽto quãtitatis dicẽtis: q partes tẽporis nõ hñt põnẽ: q: nõ pmanẽt. Alie sunt res nãe pmanẽtis: quꝫ ptes sit̃ 4m nõn. sunt z manẽt: vt aq̃ vel aer. ¶ Quarto est notãdũ q in istis rebus successiuis idẽ est eẽ gñari z corrũpi. v. gr̃a idẽ est motũ gñari z corrũpi. ꝓbat̃ sic. motus localis qñq; gñat̃ vel igit̃ qñ est. vel qñ nõ est. si qñ est tũc eẽ motus z gñari eiusdẽ motus sunt idẽ: qõ est ꝓpositũ vl̃ añq; aliqd eius est. z h nõ: q: tũc gñatio motus eẽt sine motu: z ex alio: q: motus nõ gñat̃ nisi qñ mobile mouet̃: mõ quãdiu nihil ipsius motus est mobile nõ mouet̃. igit̃ quãdiu nihil ipsius motus ẽ. motus nõ gñat̃: vel poq; desinit eẽ: qõ nullus diceret: eodẽ modo argr̃ de corruptione. nã motus aliqñ corrũpit̃: vel ergo qñ est. z habetur ꝓpositũ. s. q idẽ est suũ esse z corrũpi. vel postq; totaliter desinit esse: z hoc nõ: q: tunc totaliter est corruptus. z ex ꝯñti amplius nõ corrũpitur: vel anteq; incipiat esse: qõ nullus diceret. Esse igit̃ in rebus successiuis generari z corrumpi sunt idem.

pma ꝯ. **His premissis** sit hec pma ꝯclõ. si improprie capiant̃ gñatio z corruptio. s. p subiecto gñationis z corruptionis: tũc gñatio vnius est corruptio alterius. pz. q: subz respectu forme: que generat̃ est gñõ. respectu forme: q̃ corrũpit̃ est corruptio. idẽ eni est subz qõ in gñatione forme sequẽtis subijcit̃ que gñat̃: z forme precedẽtis q̃ corrũpitur.

scda ꝯ. ¶ Scda ꝯclõ est ista. in rebus successiuis capiẽdo gñationẽ ꝓprie pro forma que ꝓducitur: z ꝓportionabilr corruptionẽ. gñatio est corruptio. ꝓbatur demõstrato motu: aut alia in forma successiua. hec forma ẽ gñatio: z hec forma est corruptio g̃ corruptio est gñatio: z pa-tet ꝑ premisse. q: in successiuis est idẽ esse gñari z corrũpi. vt dictuz est. in 4° notabili. ¶ Tertia ꝯclõ est. q in tertia ꝯ. permanẽtibus nõ opz q generatio sit corruptio. patet q: generatio est forma que generat̃ z nõ opz formam permanentẽ qñ generatur actu corrũpi. z ex ꝯsequẽti qrta ꝯ. nõ opz eã actu corrũpi nec esse corruptã. ¶ Quarta ꝯ q in pmanẽtibus ois generatio erit corruptio. patz. q: ois forma que gñatur erit corrupta g̃ ois gñatio erit corruptio. ꝯña tz p notabile 2m. z añs pz. q: ois res pmanẽs que gñatur aliqñ corrũpetur. cũ corruptibile non possit ꝑpetuari. ꝑmo celi. z tũc erit corruptio. p 2m notabile. ¶ Sed quereret aliqs. est ne poss̃e q in pmanẽtibus gñatio sit cõruptio. ¶ Rñdeo q nõ reputo iposs̃e q magna forma ignis q̃ gñatur. z est gñatio simul successiue icipiat fm ptes genitas corrũpi. z sit corruptio. Unñ in cãu crederẽ hãc esse ꝯcedẽdã gñatio rei vere ꝑmanẽtis est corruptio. ¶ Quinta ꝯclõ est hec ꝓpositio de vĩtute sermonis est falsa. loquẽdo ꝓprie de gñatione. gñatio vnius est corruptio alterius. Naz gñatio nõ est nisi forma que gñatur. vt dictũ est. z ista nullius alterius est corruptio ꝑut notũ est. g̃ z c. Unñ lz in successiuis gñatio sit cõruptio. tñ nõ est corruptio alterius sed eiusdem. z hec de primo articulo dicta sufficiant. t.c.17. Dubm Rñ° qnta ꝯ

Quantum ad 2m articulũ sit pmo notãdũ intentio Ari. fuit qñ dixit q gñatio vnius est corruptio alterius. q ad gñationẽ vnius cõpositi subalis. seqtur corruptio alterius cõpositi subal̃. pmm nõ. t.c.15. ¶ Scdo est nõndũ. z sit pma suppositio q pl̃es forme substãtiales vltimate seu pfecte nõ possint stare i eodẽ subiecto seu in eadẽ mã. Et voco formã vltimã seu pfectã formã dantẽ esse specificũ in spẽ spãlissima ꝑdicamẽti substantie. ꝓbatur sic. q: si pñt se cõpati in eadem mã sequtur q indiuiduũ hñs eas eẽt simul diuersarũ spẽrũ puta sil' hõ z asinus. vl' lapis z lignũ. falsitas ꝯñtis est manifesta de se mĩ ostẽditur sic. sequr q ipm differret spẽ a se. ꝯñs est iposs̃e. z hec ꝯña tz. q: qlibet indiuiduũ vnius spẽi in gñe differt ab indiuiduo alteri⁹ spẽi eiusdẽ gñis. Si ergo ipsuz esset diuersarũ specierũ ipsum a se differret spẽ. tenet ꝯña. q: quelibet forma substantialis dat esse specificũ substãtie. si ergo plures sil' starent sequeretur ꝓpositũ z hoc est. qõ vult cõmentato: in de substãtia orbis dicẽs q actui substantiali repugnat recipi in mã hñte vnicã formã substantialẽ. g̃ vna manẽte nõ recipit aliã. 2m nõ. ¶ Tertio est notãdũ. z sit scda suppositio q mã pma nõ põt stare nuda. z p se sine forma substãtiali. Probatur p̃. q: pure potẽtie repugnat p se stare. cũ hoc sit ꝓpriũ entiũ actu. mã autẽ est pura potẽtia. 7° meta. c. 2° z p phy. ¶ Scdo ꝓbatur sic q: si aliq mã stat nuda. vel ab eterno stent nuda. qõ nõ est ꝯueniens. eo q appetitus nãlis mãe ab eterno fuisset violẽtus. z sic violẽtũ fuisset ꝑpetuũ. qõ est ꝯ phz. p celi. ca. 2. vel aliqñ mã habuit formã subalez. z sic ipsam nunq; dimisisset quin aliã simul recepisset. q: qõcũq; agens qõ sufficit sua alteratione ꝓpria corrũpere formã hoc sufficit aliã introducere. ¶ Tertio cũ ꝓbatũ sit q nõ sit materia qñ aliqñ habuerit formã. eo q mã nãl'r appetit formã. p phycoꝝ. ca. vltio. z appetitus nãlis nõ põt ab eterno fuisse in toto suo fine ꝑuatus. vt patuit in ꝑori qõne. qritur deinde istõ idẽ ꝯfirmãdo an agẽs cũ illã formã in mãm que est nuda p aduersariũ corrũpit semp simul aliã generet. si sic. nũq; mansisset mã nuda. vel illã corrũpit añq; generaret aliã. qõ nõ est poss̃e. q: tũc agẽs nãle ꝑmptius est corrũpere q; generare qõ nõ est verũ. imo gñationẽ intẽdit de p se. corruptionẽ vero solũ de p accidẽs puta q: sine ea nõ potuit sui silis generationẽ complere. 3m nõ. t.cõ 8. t.c.69. T.c.9 2.c.18. z.96. t.c.81.

His premissis sit ꝯclõ rñsalis. q semp generatio vnius ẽ corruptio alterius z ecõtra ad intellectũ dictũ. s. q ad generatõez vnius cõpositi substãtialis. sequitur alterius corruptio z ecõtra ad corruptionẽ vnius sequr alterius generatio. ꝓbatur sic. q: si aliquod cõpositum gñatur. qritur an eius mã stetit nuda. z hoc nõ. per tertiã suppositiõez p° ꝯ.

vel ante

vel ante fetit cū forma substātiali: ꝛ si sic q̄rif an ista remanet cū forma cōpositi qđ generaf: ꝛ hoc nō.ꝑ secundā suppositionē. vel nō manet cū ea: ꝛ sic cōpositū substātiale corrūpif per eius corruptionē: vel ad minꝰ ꝑ eius recessum: qđ est ꝑpositū. Eo mō arguif de corruptione. Nā q̄n aliquod cōpositū corrūpitur queritur an eius mā manet nuda. ꝛ hoc nō. per tertiā suppōnē. vel manet cū forma substātiali. si sic: querif an illa fora fuit ante cū forma substātiali cōpositi que corrūpif: ꝛ ħ nō.ꝑ p̄mā suppositionē: vel de nouo generaf: ꝛ si sic tūc gñaf nouū cōpositū: qđ est ꝑpositum. Et notanter dico ꝙ ad generationē noui cōpositi sequif corruptio alteriꝰ ꝛ ecōtra. ꝛ nō ad generationē forme substātialis sequif corruptio forme substātialis alterius ꝑp gñationē forme cadaueris ex hoīe vbi noua forma substātialis. s. cadaueris generaf: ꝛ tñ nullius forma subalis corrūpif: cū forma hoīs sit aīa itellectiua q̄ nō corrūpif: cū sit ꝑpetua a pte post. vt dicit fides xp̄iana. ¶ Circa quā materiā bene est aduertendū ꝙ ſm opionē ponētē ꝙ in hoīe nō fit alia forma: ꝙ aīa itellectiua creata: ꝛ a deo ifusa: quā credo fore veriorē: ꝛ magis fidei cōsonā. Dicendū est ꝙ gñatio hoīs nō est ꝑpie gñatio: eo ꝙ est potius cōgregatio aīe create a deo cū mā ꝙ gñatio: sed quo ad dispositionē subi p̄euiā hꝫ nām gñationis: quo aūt ad hominis verā ꝑductionē habet magis nāꝫ factionis miraculose: ꝛ supnālis ꝑpter causam dictā: ꝛ ꝯsequēter: sicut generatio est impropria ꝛ miraculosa: ita nutritio est miraculosa partialr. nā quia nutrimento corrupto in mā eiꝰ nō generaf aliqua forma de nouo: sꝫ aīa itellectiua incipit illam mām informare: quā ante nō informabat. ꝛ sic non est nāle ꝙ forma subalis vadat de subiecto in subm: ꝛ vltimo corruptio hoīs nō est vera corruptio: eo ꝙ nulla pars essentialis corrūpif: imo ambe manēt: sed forma a materia separatur: ideo desinit esse cōpositū: pōt tñ dici corruptio cōpositi multū largo mō: sicut generatio pcialis cōpositi: eo ꝙ cōpositū in p̄ma mutatione cessat eē qđ ante fuit: ꝛ in aliis mutationibus cōpositū totale aut ꝑtiale icipit esse qđ ante nō fuit. ꝛ hoc de 2º articulo.

1m nō. **Quantum** ad 3m articulū est p̄ notādū ꝙ alique q̄litates sunt nō hñtes ꝯtriū vt lumen sensatio itellectio: ꝛ silēs. Alique vō sūt hñtes ꝯtriū: vt albedo nigredo. ¶ Scdō est notandū. qđ

2m nō. hñtes ꝯtriū sunt duplices. Alique sunt q̄litates ꝯrie: a qbus ambabus: ꝛ a quacūq̄ qualibꝫ aliq̄n mā denudaf. vt albedo nigredo ꝛ multe alie qualitates. Aliq̄ sunt sic se habentes ꝙ semꝑ in mā est altera ipsa ꝝ: vt caliditas frigiditas: humiditas: siccitas: leuitas: ꝛ grauitas: densitas ꝛ raritas. ꝛ alie huiusmodi.

1ª ꝯ. **His premissis** sit hec p̄ma ꝯclō. Nō opꝫ ꝙ ad gñationē q̄litatis nō hñtis ꝯtriū in subiecto sequaf corruptio alterius qualitatis in eodē vel ecōtra. pꝫ. qꝛ nō oꝫ ꝙ ad generationē luminis: aut sensationis: sequaf corruptio qualitatꝭ opposite. vel alicuius alterius qualitatis. ¶ Scda ꝯclō

2ª ꝯ. nō oꝫ ꝙ ad generationē qualitatis hñtis ꝯtrium: a qua ꝛ suo ꝯrio mā pōt denudari: sequaf corruptio alterius qualitatis opposite. per vltimā rōnem factā ante oppositū. ¶ Tertia ꝯclō. semꝑ ad generationē q̄litatis ha-

3ª ꝯ. bentis: cōtrariū sine quo aut suo ꝯrio mā nō pōt stare: sequif corruptio alterius qualitatis opposite ꝛ ecōtra: vt ad generationē caliditatis: seq̄f corruptio frigiditatis ꝛ ecōuerso: ꝛ sic de ꝯsilibus. ꝑbaf. qꝛ mā sine aliq̄ hmōi qualitatū nullo mō pōt manere. ꝙ cū ꝑp ꝯrietatē nō possint sil' stare: oꝫ ꝙ ad gñationē vnius sequaf corruptio alterius ꝛ eꝫ. Et ex his pꝫ q̄nōi q̄litatibus generatio vnius est corruptio alterius. ꝛ ħ de 3º articu.

Ad p̄m **Ad rationes** principales rñdef ꝛ p̄mo ad p̄mā ꝯcedēdo ꝙ in p̄manentibus vt in pl'ibus gñatio nō est corruptio ꝯn successiuis tñ veri est. vt dictū est. ꝛ ꝯcedif ꝯñs. ꝛ ꝯñia: puta de vtute sermonis: gñatio vnius nō est corruptio alterius ꝛ ħ est pro scda ꝯclone p̄mi articuli. Nec voluit Ari. ꝙ gñatio vnius eēt corruptio alterius. sed ħ ponit ad intellectū datū in 2º arti. ¶ Ad rōnē vltra q̄n arguif ꝙ generatio ꝛ corruptio sunt mutationes opposite: ꝛ ideo nō p̄nt de se muicē seu de eodē verificari. dr̄ ꝙ sūt opposite quātū ad terminos ad quos vadūt: qꝛ generatio est ad esse: corruptio aūt ad nō esse: ꝛ hoc voluit phs. 5. phyco. sed non sunt termini oppositi ꝑpter i ve- rificari: imo simul de eodē verificanf. vt dcꝫ est. ¶ Ad 2m concedit ꝙ generatio vnius est corruptio plurium. vel ecōtra nec hoc est ꝯtra Arist. qꝛ Ari. nō vult plus nisi ꝙ ad generationē vnius cōpositi substantialis sequif corruptio alterius cōpositi subalis ad minus vnius. Utrū autē plurii vel vnius tm̄ nō curauit. ¶ Et ꝑ hoc idē respondef ad 3m negando ꝙ semꝑ fit equalis multitudo entiū distinctoꝝ. qꝛ aliq̄n ex multis vnū generaf: ꝛ aliq̄n vnū in multa corrūpif. vt dcꝫ est. ¶ Ad 4m dr̄ ꝙ arguit ꝑpria ꝯclone tertij articuli. ¶ Ad 5m cōcedif ꝙ in generatione asini est aliqua corruptio. ꝛ negaf ꝙ ibi nullius fit corruptio. Et ad ꝑbationē dicitur ꝙ forma embrionis. puta seminis corrūpitur. nec cōceditur ꝙ ipsa forma substātialis seminis dispōit ad generationē asini. cū nihil de per se agat ad sui corruptionē. sed virtus infusa a patre agit ad generationē. Et si aliquis auctor dicat formaꝫ embrionis p̄ncipalr disponere ad generationē. dicaf ꝙ non loquebatur de forma substātiali. sed de virtute ifusa a p̄re. ¶ Ad 6m negatur ꝙ in corruptione asini nihil generef. Et ad ꝑbationem eiꝰ ꝯcedif. ꝙ ibi generaf forma. que manet in cadauere. ꝛ negaf ꝙ illa fit eadē forma corporeitatꝭ cū illa que ante fuit in asino. Et ad ꝑbationē ꝯcedif ꝙ bene est eiusdē figure q̄ntitatis ꝛ superficiei. sed nō est talis in q̄litatibus p̄mis subiecti. sicut fuit p̄us in asino pota in calido ꝛ humido. ꝛ iō qꝛ ſm ꝑportionē q̄litatū p̄mactiū educif forma substātialis. ꝛ si illa ꝑportio ē alia. forma etiā erit alia. ¶ Ad septimū respōdef vno mō negando ꝙ in nutricatione hoīs nihil generef. loquēdo large de nutricatione. Cōcedif tñ ꝙ ibi nec generatur mā nec forma. sed negaf ꝯñia. cū ifertur. ergo ibi nihil generatur. ꝛ causa est. qꝛ ibi generatur cōpositū partiale. s. noua pars itegralis hominis. nō per ħ ꝙ forma ibi generaretur: sed qꝛ aīa itellectiua materiam nutrimenti incipit iformare. quā ante nō iformauit. vt dictum est. in scdō articulo. Aliter dr̄ ꝙ nutritio hoīs nō est pora nutritio naturalis. vt in eodē articulo dcm est. q̄re ratio dicta nihil ad presens cōcludit. cū Arist. itellexerit dictū suum naturaliter loquēdo. ¶ Ad 8m ꝯceditur ꝙ aliquid generatur in corruptiōe hominis. ꝛ negaf ꝙ ibi nihil corrumpaf. Concedif tñ ꝙ ibi nō corrumpitur materia nec forma. sꝫ homo: eo ꝙ forma sua a materia sua remouetur. ꝛ est sciendū ꝙ nō est ꝑprie corruptio. Aliter dicit vt prius ꝙ si generatio hominis nō est pure naturalis ergo nec corruptio: ꝛ ita nō procedit cōtra Aristo. cū de mutationibus supernaturalibus nō sit locutus. ¶ Ad nonam dr̄ ꝙ arguit. ꝑ scda conclusione eiusdem articuli tertij. Ratio post oppositum est pro cōclusione responsali.

Margin notes (right column): p.ge.17. — T.c.7. Ad 2m ꝛ 3m p.ge.17. — Ad 4m Ad 5m — Ad 6m — Ad 7m — p̄.ge.17. Ad 8m — p̄.ge.17. Ad 9m

¶ Propter qd aūt nūc hec quidē simpliciter. Tex. cōmē. xviij. Nō. vj.

p̄m **Consequēter** qrit̄ vtrū in gene-
ratione simplr̄ di-
cta fiat ex pte formarū substantialiū resolu-
tio vsq; ad mām pmā. ¶ Et arguit̄ p̄. q̄ nō.
nā si sic. sequeret̄ q̄ mā p̄ aliqd̄ staret sine forma sub-
stātiali qd̄ est falsum ⁊ cōtra dicta: ⁊ ꝓbat̄ ꝯn̄ia: q2 mā
nō recipit nouā formā nisi dimissa preterita. ⁊ si oēs pre
terite corrūpunt̄: sequit̄ q̄ in instanti medio nulla forā
erit in mā: ⁊ ꝯn̄ia tenet: q2 nō est maior ratio: quare ꝓ
2m tunc in ea eēt forā generanda q̄3 forma corrupta: cū in
stans illud sit mediū generatōi ⁊ corruptioni. ¶ Se-
cūdo forme elementoꝝ manēt in generato que fuerūt
in corrupto. ergo ⁊c. ꝯsequentia tenet. quia iste sunt for
me substātiales. an͡tecedens p3. auctoritate phi. primo
T.c.84 huius. caplo de mixtione. dicēns. corrūpitur autē neq;
alterū neq; ambo saluatur eni virtus eoꝝ. ¶ Tertio.
3m in generatione cadaueris manet eadē forma corporei-
tatis: que est forma substātialis. igit̄ ⁊c. ꝯn̄ia tenet. ⁊
antecedēs declaratur: q2 mānet eadē mā corporea. ergo
manet eadē forma corporeitatis: q2 aliter mā nō debe
4m ret dici corporea. ¶ Quarto. forma ossis ⁊ carnis ma
net eadē. g̃ ⁊c. ꝯsequētia tenet. q2 hmōi forme sunt forē
substātiales. an͡s p3. q2 in generatione cadaueris ma-
5m net caro ⁊ os. vt p3. per cōiter loquētes. ¶ Quinto in
gn̄atione aīalis pmo generat̄ forma vegetatiua: ⁊ ista
manet cū forma sensitiua postea generāda. ergo ⁊c. cō
sequentia tenet. q2 quelibet istarū est forma sub͡alis. ⁊
antecedēs pro pma parte p3. per phm. in libro de gene
ratione animaliū. dicente q̄ ebrio p̄ viuit vita plante. g̃
pmo generatur forma vegetatiua. ⁊ pro scd̄a parte p3.
q2 forma sensitiua nō repugnat forme vegetatiue. ergo
vegetatiua manet cū alia qd̄ est ꝓpositum.

T.c.23. **In oppositum** est phs: q2 sequeretur q̄
diffinitio generatōis ab
Ari. data in isto pmo esset mala. ꝯn̄s est incōueniēs: ⁊
ꝯn̄ia ꝓbat̄: q2 dicit q̄ est trāsmutatio totius in totum
nullo sensibili remanēte in eodē subiecto. Modo si ma
net eadē forma substātialis tūc manet idē cōpositū ex
mā ⁊ forma. ⁊ ex ꝯsequēti manet aliquod sensibile sub
iectū cū cōpositū substantiale sit sensibile.

In ista qōne erūt duo articuli. In pmo vi
dēde sunt diuerse opiones ꝓ
nentiū nō fieri resolutionē vsq; ad mām pmā ⁊ aliq̄
improbāde. Scd̄o respondendū est ad questionem.

p̄m nōn. **Quantū** ad primū articulū est pmo notandū
q̄ spāliter quattuor sunt modi aut gn̄
q̄ ponētes plures formas in eadē mā ex quo sequitur
in gn̄atione nō fieri resolutionē vsq; ad mām pmam.
p̄s mod9 ¶ Primus modus est ponētiū formas elementoꝝ ma
nere in mixto. vn̄ isti dicūt q̄ in sola gn̄atione elemēto
rū fit resolutio vsq; ad mām pmā in generatione aūt
mixtoꝝ nō: q2 forme elementoꝝ manēt: ⁊ cōtra hanc
opiōnē supponitur q̄ forme elemētoꝝ nō manēt i mix
q 22. toꝝ: qd̄ ꝓbabitur in isto pmo qōne spālī faciēda: ⁊ ideo
2s mod9 de ea nihil ad p̄ns. ¶ Scd̄s modus est ponēs in ho
mine duas eē formas partiales substātiales sensitiuā.
scilicet eductā de potētia mā̄e ⁊ itellectiuā creatā ⁊ in
fusā. ⁊ ista opio est ꝓbabilis: tū isti ꝓposito īpertinēs.
nā esto q̄ esset ita sicut opio ponit: nihilominus tū fie
ret resolutio tā in gn̄atione hois q̄3 in eius corruptiōe
ex pte formaꝝ sub͡aliū vsq; ad mām pmā eque bn̄: sic
in gn̄atione ⁊ corruptione aliorꝝ corporꝝ inatatoꝝ. ⁊
cā est. q2 isti dicunt semp istas duas aīas sit̄ ꝯiungi ⁊ se
parari ⁊ locū vnius forme totalis hr̄e: ⁊ ideo istā opio
3s mod9 nē dimittā hic intactā. ¶ Tertius modus est q̄ for-
me substātiales in mixtis sunt subordinate s̄m subordi
natiōnem predicatorum quidditatiuoꝝ: ⁊ q̄ semper for
ma correspōdens predicato cōiori habet se per modū
materie respectu forme. minus cōis predicato qdditati-
uo sequenti correspondētis. ⁊ q̄ solum est vna forma
specifica correspondens vltimato predicato qdditati-
uo. puta speciei spālissime: de qua ponitur res: respectu
cuius oēs alie dicunt̄ dispositiones in materia: ⁊ ista so
la est actus vltimatus. ⁊ h3 pro se: vt videt̄ Cōmētato Cō. p̄
rem p̄ phyco. dicentē: q̄ quecūq; sunt inter mām pmā
⁊ vltimā formā sunt mā̄e cōposite. ⁊ forē cōposite ⁊ vr̄
q̄ p media iter mā3 primā ⁊ vltimā forma itelligē ve
lit hmōi formas subordinatas: de quibus iā primo est
pertrāsiendū. ¶ Quartus modus est q̄ in oībus ge- Quartus mod9
nerans manet eadē forma corporeitatis ⁊ q̄ hec est
perpetua in ipsa mā. qui modus videt̄ ꝓpinquus pre-
cedēti nisi q̄ non ponit tot formas subordinatas sicut
precedens. ¶ Quintus modus est q̄ in ipso aīato sit Quintus mod9
ponēda aliqua forma carnis: ⁊ aliqua ossis substantia
lis atq; specialis: ⁊ preter istam formā ponitur forma
cōmunis que vocat̄ anima. ⁊ de istis opinionibus bre
uius quo potero pertransibo.

His positis sit hec pma ꝯclō ꝯ̄ tertiā opio p̄a ꝯ̄
nē recitatā: q̄ nō est ponenda
pluralitas formarū sub͡aliū subordinatarū s̄m ordinē
p̄dicatoꝝ qdditatiuoꝝ. ꝓbat̄ sic. si hec pluralitas eēt
ponēda. sequeret̄ q̄ in eodē cōposito tres essent forme
vegetatiue. ⁊ sic due supfluerent. ⁊ ꝯn̄ia ꝓbatur. quia
forma correspōdēs corpori aīato est vegetatiua: cū aīa
vegetatiua sit cōīssima: ⁊ pma potētia: sine qua nulla t. cō. 3.
aliaꝝ pōt eē. 2° de aīa ca. 3° ⁊ sic habemus vnā iā3 ve t. 34.
getatiuā generalē. ¶ Scd̄o. substātialr̄ similiora sunt
poma ⁊ pira q̄3 pira ⁊ salices. erit ergo s̄m opionē il
lam s̄m illud predicatū quidditatiuū alia forma sub͡a
lis sibi correspondēs: que si sit vegetatiua: iam hēmus
duas: ⁊ nō pōt dici q̄ nō sit forma vegetatiua. q2 cū ip
sa sit spālior ipsa est pfectior q̄3 pma. g̃ cū nō sit sensiti
ua nec itellectiua. oz q̄ sit anima vegetatiua. Et ēt simi
liora sunt inter se duo poma eēntialr̄ q̄3 pirū ⁊ pomū.
⁊ ideo s̄m illud p̄dicatū quidditatiuū erit iteru3 tertia
forma spālior: que etiā erit vegetatiua ⁊ ꝓbari pōt eo
dem modo. sicut ꝓbatū est in precedēti. ⁊ sic habebit
idē malū siue pomum tres formas vegetatiuas quod
fuit ꝓbandū. ¶ Secundo arguitur sic. sequit̄ q̄ erunt 2m
due forme sensitiue in eadem mā qd̄ videtur falsum vt
prius. ꝓbatur ꝯsequētia. quia forma in equo correspō
dēs huic predicato aīal est anima sensitiua. quero igit̄
an ista spēalior: que correspondet speciei spālissime:
eq etiā sit sensitiua. ⁊ sic habeo ꝓpositū: q̄ cū s̄m p̄di
ctos modos sunt distincte. sequit̄ q̄ in eodē sunt plures
forme sensitiue. nec pōt dici q̄ nō sit sensitiua: eo q̄ est
spālior ⁊ vltimata. agitur op3 q̄ sit cognoscitiua. cū igi
tur cognoscitiua sit ⁊ nō sit itellectiua. erit sensitiua qd̄
erit propositū. ¶ Scd̄a ꝯclō est cōtra quartā opinio 2a ꝯ̄
nē q̄ nō est ponēda forma corporeitatis coeterna ma
terie: manēs. s. eadē3 in generato: que fuit in corrupto.
ꝓbatur p̄. auctoritate Cōmētatoris. i. pmo phycoꝝ. dicē Cō. 63
tis. q̄ si mā haberet eternaliter formā aliquā ipsa nul t. 69.
lam aliā posset recipere. ¶ Scd̄o auctoritate phi. 7° T.c.8
meta. caplo. 2° dicētis: q̄ subiectū gn̄ationis: nec est qd
nec quale nec quantū ⁊ ex cōsequēti subiectum gene
rationis nō debet esse aliquid in actu. igit̄ illā formam
corporeitatis non debet habere: quando in eo genera
tur aliqua forma specifica vltimata. tenet cōsequentia.
nā si illā habet. tunc per ipsam est actuata. ¶ Tertio.
quia idem est in asino esse asinū. ⁊ esse corpus: ⁊ eē sub
stantiam: cū igitur forma substātialis det eē per diffini
tionem

tionē forme:sequit ꝙ est eadē forma dans esse asinum
⁊ eē corpus.ɔclo vr̄ tenere. ⁊ aiis p3.q: esse asinū ⁊ eē
corpus in asino nō est aliud ꝙ̄ asinus. ¶ Quarto.nō
est aliqua forma distincta correspōdēs aliis predicatis
eēntialibus.ergo nec erit aliqua correspōdēs corpori.
ɔsequētia videt̄ tenere:q: nulla apparet potior rō:pro
pter quā corpori debeat correspondere distincta forma
ꝙ̄ aliis predicatis eēntialibus seu qdditatiuis.antece-
dens ꝓbaui est.per precedētē cōclusionē. ¶ Quinto.
frustra ponitur forma corporeitatis si per aliaꝫ omnia
possunt saluari:sed oia possunt saluari ponendo:ꝙ in
viuo ⁊ quodlibet cōposito sit solū vna forma subāl̄s.ꝙ̄
⁊ c̄.ɔsequētia est nota. ⁊ antecedēs habet̄ a pho.primo
1.c.4.i. physicoꝝ.frustra eni ponit̄ fieri per plura:qō eque be-
ne potest fieri per pauciora. ⁊ minor p3.q: eque bene:
⁊ cōuenīēter saluant̄ oia ponēdo solū vnā formā sub-
stantialē in re cōposita:sicut in soluēdo rationes appa
3ª ɔ̄ rebit. ¶ Tertia ɔclusio.forma carnis nō differt specie
a forma ossis in viuo.imo est eiusdem speciei totaliter
pᵐ sup. cū ea.pro ꝓbatione supponit̄ ꝙ forma substātialis edu
cit̄ de potētia materie fm exigentiā ꝓportionis qualī-
tatū primaꝝ ⁊ secūdarū adinuicē patet illa.q: ex mā
in qua est dispositio qualitatiua cōueniēs equo forma
equi educitur: ⁊ in qua est dispositio qualitatiua cōue
niens asino forma asini educit̄: ⁊ sic de similibus : nec
potest aliqua ratio:vt videtur assignari alia:ꝓpter ꝙ̄
ex mā ista generat̄ asinus: ⁊ de ista equus: ⁊ sic ō aliis.
2ᵐ sup. ¶ Secundo supponitur qō quelibet pars integralis vi
ui viuit: ⁊ ex cōsequēti ad minus habet animā vegeta
tiuā eductā de potentia materie:saltem in aliis ab ho-
mine.patet:q: quelibet pars huiusmodi nutritur ⁊ au-
getur ⁊ alia opera vite facit:quod nō esset nisi viueret.
3ᵐ sup. ¶ Tertio supponitur ꝙ huiusmodi aia vegetatiua per
totum viuū substantialiter est : ita similis in suis par-
tibus:sicut forma aeris:licet habeat diuersas potētias
⁊ partes organicas:que sibi in diuersis operationibus
administrant.patet istud:q: dato ꝙ substantialiter:aia
que est in oculo esset dissimilis anime partiali : que est
in albugine seu in tunicis oculoꝝ sequeret̄ ꝙ iste due
anime partiales differrēt spē:q: substantialiter sūt dissi
miles.ergo cū ex diuersis existentibus in actu nō fiat
1.c.49 aliquid actu vnū.7° ⁊ 8° meta. ⁊ p Cōmentatorē in de
1.c.16. substātia orbis.ex istis duabus partialibus aiabus nō
cōponeret̄ aliqua aia vna totalis: ⁊ sic anima ista tota
lis nō esset aliquid vnū: ⁊ per cōsequēs et ea nō esset
aliquid vnū animatū:qō est incōueniēs. ¶ Cōfirmat̄
sic si iste due anime partiales sunt diuersaꝝ substantia
liter:tunc vltima earū nō possent vniri.ergo ipse non
possent ɔstituē vnā animā totalē.ɔsequētia nota. ⁊ an-
tecedēs p3.q: vltima ipsaꝝ sunt diuersarū spērū:sicut
albedo ⁊ dulcedo sunt diuersarū spērū:mō ex talibus
nō pōt fieri aliqō vnū. ¶ His suppositis ꝓbatur ɔclu
sio sic.si foia carnis differret spē a forma ossis:oporte-
ret ꝙ ꝓportio dispositionis qualitatiue educēs formā
in carne differret spē ab educēte in osse.ɔsequētia tenet
per pmā suppositionē.falsitas ɔsequētis declaratur:q:
tunc pars anime que educta est in carne:deberet etiaꝫ
differre spē a parte aie.educta in osse.ɔsequētia tenet.
p eandē suppositionē.falsitas cōsequētis patet per ter
Dubiū tiā suppositionē. ¶ Sed dices.nunqd verū ē.ꝙ dispo
sitiones qualitatiue in asino:cordis ⁊ cerebri eiusdem
differant spē.vr̄ ꝙ sic:q: cor ponit̄ calidū: ⁊ cerebrum
℞ frigidū. Respōdet̄ ꝙ ꝓportio dispōnis q̄litatiue orga-
nice ordinate.s.ad diuersas operationes bene differūt
spē: ⁊ hoc ꝓbat rō. ⁊ hoc voluīt diuerse auctoritates s3
radicaliter educētes non differūt spē:imo in omnibus

mēbris asini hmōi ꝓportiones educentes sunt cōsiles: 4ª ɔ̄
sicut ptes forme educte sunt ɔsiles. ¶ Quartaꝫ non
sunt ponēde in asino plures forme totales subales.p3.
q: maxime ponerent̄ ex eo:ꝙ in eo esset forma carnis
⁊ forma ossis: ⁊ pter eas aia cōis. Modo manifestum
est ꝙ aia totalis est tā forma ossis ꝙ̄ carnis fm diuer-
sas partes:eo ꝙ ꝓbatū est.ꝙ forma substātialis ossis
⁊ carnis sunt eiusdē spēi spālissime.ergo frustra pone-
rent̄ inuicem distincte. ¶ Quinta conclusio ⁊ vltima 5ª ɔ̄.
istius articuli est nō sunt ponende plures forme suba-
les totales in eodē indiuiduo:q: vel ponerent̄ fm pri-
mā opionē. ⁊ hoc nō per presuppositū3.vel scōam vel
tertiā vel quartā vel quintā. ⁊ hoc nō.per cōclusiones
positas. ¶ Sed cōtra.diceret aliquis. Nā ɔtra istam Dubiū
cōclusionē videt̄ esse auctoritas cōmentatoris allega- p̄ ph.c.i.
ta in 3ª opinione. ¶ Secundo plures forme accidenta 2ᵐ
les pñt esse simul.ergo ⁊ substantiales.cōsequentia vr̄
tenere a sili ⁊ antecedēs p3.q: eadem mā h3 quātita-
tem ⁊ qualitatē.caliditatē ⁊ humiditatē: ⁊ sic de aliis.
¶ Tertio.q: sicut mā sunt qualitates pme:ex quarum 3ᵐ
cōmixtione fiunt q̄litates secūde eis remanētibus:ita
vr̄ ꝙ in ea possunt esse forme pme elemētares:ex qua
rū cōmixtione fiat forme substātiales:mixti scōe seu cō
sequētes istas formas elemētares. ¶ Ad ista respōde ℞
tur.ad auctoritatē cōmētatoris.pmo dicit̄ ꝙ p vltimaꝫ
formā itellexit formā mixti perfecti:sicut animalis aut
hominis. Mō hmōi forma nō pōt imediate generari
ex elemētis:sicut dicit̄ in libro de elemētis:sed o3 esse
multas trāsmutationes medias:elementoꝝ in cibos.
ciboꝝ in humores:humoꝝ in mēbra cōsilia:mēbroꝝ
cōsimiliū in mēbra officialia.membra autem officialia
imediate cōponūt aial. Voluit igit̄ ꝙ ista itermedia.s.
elemēta cibi humores sint mā ⁊ forme cōposite. ⁊ hoc
capiēdo māꝫ iproprie nō ꝓ vero subiecto trāsmutatio
nis:sed pro termino a quo:sic̄ dicimus ꝙ cinis est mā
vitri: ⁊ dixit eas esse formas cōpositas seu mās:eo ꝙ
nō sūt vere mās. ¶ Ad scōaꝫ ɔceditur ꝙ idē cōpositū Ad 2ᵐ
bene h3 plures formas accidētales:q: plura eē accidē
talia bene cōueniūt eidē:sed nō sequit̄.ergo habēt plu
res formas subales:q: nō est sīle:de substātiali ⁊ acci-
dentali. Nā idem esse in diuersis spēbus accidentium
nullū est incōueniēs:sed idē eē diuersarū spērū substā
tialium est incōueniēs: ⁊ impoīe. ¶ Ad tertiā negat̄ Ad 3ᵐ ɔ̄
assumptū.s.ꝙ sicut forme qualitatiue.pmo sunt in mā:
⁊ ex earū mixtione fiunt qualitates scōe:sic dicuntur
manere forme pme substātiales respectu secūdarū.pri
mas eni formas substātiales cū secūdis manere ē me
re impoīe.eo ꝙ sequit̄ vnū īdiuiduū esse diuersarū spē
rū:qō est mere impossibile:accidētia rū plura rū pma
ꝙ̄ scōa manere nihil est icōueniēs:eo ꝙ ipe nō sunt de
īiegritate rei. ⁊ hoc ō p articulo ad pñs dicta sufficiāt.

Quantum ad 2ᵐ articulū est p̄ notādū ꝙ q̄-
rere an ex pte formarū subaliū pᵐ nōn.
in gñatione fiat resolō vsq3 ad mām pmā nihil aliō est
q̄rere ꝙ̄ q̄rere.vtrū nulla forma subalis:que fuit in cō
rupto maneat in generato:na ꝙ solū ex pte subarū:q̄
fuerūt in corrupto maneat pma mā. ¶ Quo premisso
sit hec pma cōclusio respōsalis.s.ꝙ nulla forma substā ɔ̄ rñsal.
tialis:que fuit in cōrupto manet in generato.ꝓbat̄ sic.
q: si aliqua talis remaneret querit̄ vtrum fuerit forma
corrupti: ⁊ hoc nō pōt esse:q: si illa maneret corruptū
maneret.cū manēte forma sbstātiali rei in mā maneat
res. Vel fuisset in mā cū forma corrupti. ⁊ hoc nō pōt
esse.q: sic fuissent plures forme substātiales : simul in
eadē mā.qō est ɔtra dicta in pmo articulo. ¶ Correla Corᵐ
rie sequitur ꝙ quātū est ex pte formarum subalium in

generatione simplr dicta fit resolutio vsq ad mãm pri
mã. pz correlariũ: qꝛ ꝑ cõclusionem nulla substantialis
forma remanet in generato: que fuit in corrupto. ⁊ ꝭ
est huius resolutionẽ fieri vsq ad mãm primam ex ꝑ
te formarũ substantialiũ. Et hoc de scdo articulo.

Ad pᵐ **Ad rationes** principales. ¶ Ad pmã ne-
gat̃ ꝯña qua ifert ꝙ mã ali
qñ põt stare sine forma substãtiali. Et ad ꝓbationẽ dr̃
ꝙ mã in eodẽ tpe adeqte accipit formã nouã ⁊ dimit-
tit antiquã: cũ gñatio fiat successiue: si in vna hora ade
quate mã dimittit formã antiquã ⁊ recipit nouã: ꝑ pri
us tñ via ordinis dimittit antiquã q̃ recipiat nouã. sed
non via tẽporis: ⁊ adhuc imaginato ꝙ gñatio fieret to
ta simul: silr ⁊ corruptio: sicut forte quidã dicunt de ge
neratione aialiũ. dr̃ ꝙ tũc pro eodẽ instãti pro quo de-
sinit esse forma corrupti incipit esse forma gñati: ita ꝙ
pmũ instãs nõ eẽ forme corrupte est pmũ esse forme
gñate: ⁊ ita per nullũ instans stat mã nuda: ⁊ iõ ad for
mã dr̃ ꝙ primũ instans nõ eẽ forme corrupte est pmũ
instans forme gñate: ⁊ negat̃ ꝙ nõ maiori rõne tũc in
mã debeat esse forma gñanda q̃ corrupta: subm enim
T.c.69 trãsmutationis attribui dz posteriori passioni: ⁊ forme
Ad 2ᵐ generãde. 8. phycoꝝ. ¶ Ad scdam negat̃ ꝙ maneant
p g 8 4 forme elementoꝝ: ⁊ ad auctoritatẽ dr̃ ꝙ Ari. voluit ꝙ
nec alterũ nec ambo miscibilia corrũperent̃: qꝛ manerent
in potẽtia: nõ tñ voluit ea actu remanere: sed de ꝭ
Ad 3ᵐ videbit̃ magis in sequẽtibꝫ. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ forma
corporeitatis duplr accipit̃. Uno mõ pro forma longa
lata ⁊ ꝓfunda: ⁊ est corpus de predicamento quãtita-
tis: ⁊ sic cõcedit̃ ꝙ manet eadẽ forma cũ maneat eadẽ
mã cũ quãtitate que fuit in corrupto: ⁊ manet eadẽ for
ma corporeitatis quãtitatiue: sꝫ dr̃ ꝙ ista forma nõ est
substãtialis. Alio mõ dr̃ forma corporeitatis forma s q̃
aliqd dr̃ corpus subaliter: ⁊ sic negat̃ ꝙ in mã maneat
forma corporeitatis. Sed ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ in mã bñ
manet corpus quãtitatiue: sꝫ nõ manet corpus actu sba
le: cũ nulla forma corporeitatis õ gñe sube in ea possit
Ad 4ᵐ remanere. ¶ Ad 4ᵘᵐ negat̃ ꝙ maneat forma subalis
ossis: aut carnis in gñatione cadaueris. Et ad ꝓbatio
nẽ dr̃ ꝙ in cadauere nõ ẽ vã caro: cuz nihil sit vã caro
nisi viua: nec veruz os eadẽ rõne: sed manet bene caro
mortua aut os mortuũ. Auctoritas cõiter loquẽtiũ nõ
facit ad ꝓpositũ: qꝛ nõ curãt de vera forma carnis aut
Ad 5ᵐ ossis. ¶ Ad qntaz negat̃ ꝙ in gñatione aialis ꝑ gñet̃
forma vegetatiua q̃ sensitiua. Et ad ꝓbationem ⁊ ad
pbz ꝙ embrio ꝑ viuit vita plãte dr̃: ꝙ itellexit ꝙ i aiali
gñato ꝑ ꝑcipiunt̃ opa aie vegetatiue q̃ sensitiue: ⁊ pri
us sensitiue q̃ itellectiue: ꝑus n. aial vegetat q̃ sentiat
⁊ ꝑus sentit q̃ itelligat. hec ẽ vna ⁊ eadẽ forma suba-
lis diuersis tpibus in opa diuersa exiens. Rõ post op-
positũ est ꝓ dictis in scdo artĩtu. ⁊ hec de ista qõne.

¶ Maxime aũt gñabitur ⁊ trãsmutabit̃ ex insen
sibili in sensibile ⁊c. Tex. cõ. xxiiij. Qõ. vij.

pᵐ **Consequenter** querit̃ septimo
vtrũ aliq̃ q̃litas
vl̃ quãtitas maneat in gñato q̃ fuit in corru-
7. me. ꝑ. pto. ¶ Et arguit̃ ꝑ ꝙ nõ. qꝛ sequeret̃ ꝙ acci
dẽs migraret de subo in subm: ꝯñs est incõueniẽs. naz
2ᵐ accidẽtis esse est ineẽ: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ põt dimittere vnuz
subm ⁊ itrare aliud ꝯñtiã tz: qꝛ q̃litas est ꝑus in subo
corrupto: ⁊ posterius in gñato vt subiecto. ¶ Secun-
do sequeret̃ ꝙ subm gñationis eẽt ens in actu. ꝯñs est
T.cõ.8. ꝯtra phm. 7. meta. ⁊ pmo huius. ꝯñia ꝓbat̃: qꝛ mate-
T.c.24 ria eẽt ꝑ qualitatẽ remanẽtẽ actuata cum per aduersa-
3ᵐ riũ aliq̃ qualitas remaneret. ¶ Tertio sic. sequeretur

ꝙ si ita eẽt ꝙ diffinitio gñationis esset mala: ꝯñs est in
cõueniẽs: ⁊ ꝯ Ari. ꝯñia ꝓbat̃. qꝛ Ari. diffinit gñationẽ: t.c.13.
ꝙ est trãsmutatio totius in totũ nullo sensibili remanẽ
te: eodẽ mõ si maneret eadem qualitas. vt caliditas vl̃
albedo tunc maneret idem sensibile: qõ est ꝓpositũ.
¶ Quarto sic. si aliqua qualitas remaneret: maxie re- 4ᵐ
maneret caliditas in gñatione aeris ex igne: sed illa ca
liditas nõ manet. g̃ nulla caliditas manet. maior pz de
se: ⁊ minor declarat̃: qꝛ in gñatione aeris ex igne aliqs
gradus caliditatis corrũpit̃: cũ aer nõ sit ita intense ca
lidus sicut ignis: ⁊ cũ oẽs gradus caliditatis sint cũsi
milis nãe: sequit̃ ꝙ oẽs corrũpunt̃: ⁊ ex ꝯsequẽti nihil
istius caliditatis remanet in gñato. ¶ Quinto. seque- 5ᵐ
ret̃ ꝙ substãtia nõ esset ꝑor accidẽte. ꝯñs est ꝯtra phm t.c.4.
7. meta. ⁊ ꝯsequẽtia ꝓbat̃ qꝛ in gñatione gñatio acci- ⁊.47.
dentis precedit ipsatũ formã substãtialẽ. ¶ Sexto se 6ᵐ
queret̃ ꝙ aliqd corruptibile posset perpetuari. ꝯsequẽs
est contra Arist. ꝑmo celi. ⁊ ꝓbat̃ ꝯsequẽtia qꝛ si gñã- t.c.iii.
tur aer ex igne manet caliditas: ⁊ si iterũ generet̃ ignis
ex aere: etiã manet eadem caliditas: ⁊ sic eternaliter ꝑ
istam circulatiõnẽ ignis in aerẽ. ⁊ aeris in ignem pos-
set remanere caliditas. qõ est ꝓpositũ. cũ ipsa caliditas
sit vnũ corruptibile. ¶ Septimo. si sic maxime seque- 7ᵐ
ret̃ ꝙ idez calor remaneret in cadauere. qui fuit in aia
li. ꝯñtia tenet de se. qꝛ nõ vr̃ ratio ꝓpter quã non mane
ret ibi. alibi rñ remaneret. ⁊ falsitas cõsequẽtis decla-
rat̃: qꝛ calor in viuente preseruat a putrefactione. in ca-
dauere vero disponit ad putrefactionez. qõ non esset si 8ᵐ
esset idẽ calor. ¶ Octauo si sic. sequeret̃ ꝙ esset eadez
calefactio continua corrupti ⁊ gñati. ꝯñs est icõueniẽs:
⁊ ꝯ phm. 5. phycoꝝ. ⁊ ꝓbatur ꝯñtia. qꝛ caliditas iten- t.c.41.
deret̃ in corrupto. ⁊ postea silr eadẽ numero intende-
retur in gñato. ¶ Nono arguit̃ sic sicut se habet acci- 9ᵐ
dens ad substantiam ita se habet cõpositum accidenta
le ad cõpositũ substantiale. sed accidens nõ põt mane
re sine subiecto. ergo cõpositũ accidentale nõ põt ma-
nere sine cõposito substãtiali. g̃ si cõpositũ substãtiale
corrũpit̃ oia cõposita accidẽtalia corrũpent̃. ꝯsequẽtie
sunt note. añs pro pma pte pz ex ꝯueniẽtia similitudĩe. xᵐ
⁊ pro scda parte notuz est de se. ¶ Decimo arguit̃ sic.
sequeret̃ ꝙ aliqua latitudo caliditatis subito generare
tur. ꝯñs est falsum. cõtra nãm alterationis. ⁊ ꝯsequẽtia
ꝓbatur. qꝛ cũ ignis generet̃ ex aere caliditas aeris q̃
fuit aliquo modo remissa manet in igne. g̃ cũ ignis ge-
nitus nullã habeat resistentiaz subito generabit eã sũ-
mam. ⁊ per ꝯñs aliqua latitudo gradualis generabit̃
subito. quod est propositum argumenti.

In oppositum arguit̃. ꝑmo si nõ. seque-
ret̃ ꝙ in hñtibus symbo t.c.25.
lũ nõ est facilior trãsitus. qõ est cõtra phm 2ᵒ. huius. Et
ꝓbat̃ ꝯñia. qꝛ si nõ manet q̃litas symbola in gñato que
fuit in corrupto tũc in hñtibus symbolũ oz duas q̃lita
tes. ita corrũpere. sic̃ in nõ hñtibꝰ. ⁊ ex ꝯñti nõ erit fa-
cilior trãsitus in hñtibus. symbolũ q̃ in non hñtibus.
¶ 2ᵒ. ad idẽ argr̃ sic. eadẽ cicatrix manet in gñato q̃ fuit 2ᵐ
in corrupto. g̃ ⁊c̃. ꝯñtia tz. ⁊ añs pz experiẽtia de hoie
mortuo hñte cicatricẽ. ¶ Tertio. frustra fit per plura
qõ eque bene põt fieri per pauciora: cũ non sit ponẽda 3ᵐ
pluralitas sine necessitate 8. phy. sed oia possunt salua
ri ponẽdo ꝙ maneat eadẽ qualitas ⁊ nõ ponẽdo hu- t.c.48
iusmodi q̃litates que reperiunt̃ in genito eẽ alias q̃ q̃ ⁊ p̃io
fuerunt in corrupto. g̃ frustra ponit̃ alia. ¶ Quarto se ph.4.
queret̃ ꝙ aliqd corrũperet̃. ⁊ eñ a nullo corrũperetur ⁊ 45
ꝯñs est impõle. ⁊ ꝯsequentia ꝓbat̃. qꝛ in generatione 4ᵐ
aeris ex aqua. cũ nõ maneat humiditas ꝑ aduersariuz
aque in aere. querit̃ a quo corrũpit̃. nõ ab aere. qꝛ non

ꝯrũatur

5m pratiatur ei:nec ab aqua:qꝛ est sibi ñalis:nec videt ꝙ
aliud eã corrũpat.ergo a nullo corrũpit. ¶ Quinto se
queretur ꝙ aliqd generaret:qδ a nullo gñaretur.ꝯñs
est impoſſe:ꝛ ꝯñia ꝓbat:qꝛ in corruptione bouis cali
ditas reperit in cadauere per experientiam:que tñ per
aduersariũ nõ fuit in corrupto.ergo est generata:queri
tur ergo tũc a quo generatur.nõ a corrumpente bouẽ:
qꝛ hõ interficiẽs nõ hꝫ generare calorẽ:imo frigiditas
frequẽter interficit bouẽ ꝓpter eius nimiã intensionẽ:
que nõ hꝫ gñare caliditatẽ.vel generat eã forma cada
ueris ꝑ modũ sequele:ꝛ hꝫ nõ:qꝛ caliditas potius sibi
6m repugnat ꝙ ꝯueniat:cũ ea dispõat ad corruptionẽ:ꝛ sic
videt ꝙ a nullo generet. ¶ Sexto albedo que manet
in cadauere fuit ante in hõie.ergo ꝛc.ꝯña tenet.ꝛ añs
pꝫ:qꝛ si nõ fuit gñata:qũ est ĩpoſſe:qꝛ oẽ qδ generatur:
1.c.47 generatur ex ꝯtrario tanꝙ ex termino a quo:vt albũ
ex nõ albo vel ex inalbo.pmo physicoꝝ. Modo ma-
nifestum est ꝙ ipsa nõ est sic generata ex inalbo:eo ꝙ
7m equalis gradus albedinis apparuit in corrupto q ap-
paret in generato. ¶ Septimo.figura cadaueris a nul
lo generat.ergo ꝛc.ꝯña tenet.ꝛ añs pꝫ.qꝛ si genera-
raret hoc esset a forma substãtiali cadaueris:qδ nõ est
8m verũ:qꝛ sibi nõ cõuenit figura talis:imo per eam videt
disponi ad corruptionem. ¶ Octauo.sequeret ꝙ ali-
quod accidẽs generaret sine alteratione successiua.nũ
sequens est incõueniens.ꝛ ꝓbatur sic ꝯsequẽtia:qꝛ in
tensa albedo inuenitur in cadauere:que per te:nõ erat
in corrupto.ergo tota simul est generata in qualibet p-
te subiecti:sicut forma substãtialis:qδ fuit ꝓbandum.
9m ¶ Nono sequeret ꝙ frigiditas generaret caliditatem:
quod est impoſſibile:ꝛ probat ꝯsequẽtia.Nã si frigidi
tas interficiat hominẽ adhuc in interioribus videt ma-
xm nere caliditas:que tñ nõ videt genita nisi a frigiditate.
¶ Decimo.sequeret ꝙ ex duobus non habẽtibus sym
1.c.25. bolũ non posset generari tertiũ.ꝯñs est contra phm 2°
huius ca.4.ꝓbat ꝯñia:qꝛ si ex igne ꝛ aqua dꝫ gene-
rari aer:oꝫ ꝙ remaneat caliditas ignis superãs frigidi
tatẽ aque:ꝛ aque humiditas superãs siccitatẽ ignis.si
igit manent iste qĺitates in aere gñato hꝫ propositum
si nõ manent:nõ vr quid aerem generet.ꝛ ex cõsequẽ-
ti ex pmis duobus nõ põt gñari tertiũ:qδ est ꝓpositũ.

In ista qõne
erunt tres articuli.In primo
vidẽda est vna opio de qõne
ꝛ fm illã solnẽde sunt rões in ꝯtrariũ facte.In scdo vide
bit cui accĩtia iherẽt tãꝙ subo:an.s.cõposito an mãe.
In 3° fundãda est alia opinio ꝯtra pme ꝛ roborãda.

p°.op. # Quantũ
ad pmũ articulũ est sciendũ ꝙ pma
opio est satis ꝓbabilis:de qõne po-
nens ꝙ impoſſibile est eãdẽ qualitatẽ manere in gene
rato:que fuit in corrupto:ꝛ mouet rõnibus factis ad
oppositum.precipue prima ratione:ꝛ quia rões eius
sunt tacte:ideo eas recitare pretermitto.

ad pm # Ad rões
aũt factas post oppositũ respõdet
opio.ꝛ pmo ad pmã negãdo ꝯña
sc3.ꝙ in hñtibus symbolũ nõ esset facilior trãsitus. Et
ad ꝓbationẽ dicit ꝙ oꝫ ibi duo corrũpi:sicut in nõ ha
bentibus symbolũ:hoc tñ nõ obstãte ibidẽ dr transi-
ad 2m tus facilior:qꝛ fit per pauciora ꝯria.est eni minor ꝯtte-
tas inter habẽtia symbolũ ꝙ inter nõ habẽtia. ¶ Ad
scdm dr ꝙ cicatrix non videt esse aliud quã figura aut
eius pars:ꝛ ideo generãs cadauer simul generat istã
figurã:que nõ est ñalis:nec etiã repugnãs cadaueri ꝓ
ad 3m pter necessitatẽ mãe taliter disposite:ita etiã generat ci
catricẽ istã cõsimilẽ in cadauere ei que erat in viuo ne
gat tñ ꝙ maneat eadẽ cicatrix. ¶ Ad tertiã ꝯceditur
maior ꝛ dr in breui ꝙ necessitas est cogẽs ponẽ nullã

qualitatẽ eandẽ manere generato que fuit in corrupto
qꝛ accidẽs migraret de subo in subiectum:ꝛ alie cause Ad 4m
necessitatis sunt tacte in arguẽdo. ¶ Ad quartã dicit
negãdo ꝯñã:qua infertur ꝙ aliqd corrũperet:ꝛ tñ a
nullo corrumperet.Et ad ꝓbationẽ dr ꝙ in generatio
ne aeris ex aqua humiditas aque corrumpit a corrum
pente aquã per modũ sequele.Et qñ dicitur ꝙ aer sibi
nõ ꝯriat:dr ꝙ bene verũ est per se:sed p accidens tan
tũ inquantũ suo subiecto qδ corrũpitur:etiã ꝯriat hu-
miditati:qꝛ nõ põt manere sine subiecto. ¶ Ad qntã Ad 5m
negatur ꝯñia qua infertur ꝙ aliqd generat:qδ tamen
a nullo generaretur.Et ad ꝓbationẽ ꝯceditur ꝙ in cõ
ruptione bouis caliditas reperitur in cadauere:ꝛ dici
tur ꝙ hec generatur a corrumpente per modũ sequele
etiã si esset frigidũ.ꝛ cã est:qꝛ lꝫ frigidũ de per se non
posset generare caliditatẽ:tñ remittendo caliditatem
maiorẽ ꝓpter indispositionẽ subiecti ad quã nõ põt im
mediate sequi frigiditas:bene põt de per se tale accñs
generare caliditatẽ minorẽ magis ꝓpinquã frigidita-
ti:vt sic subiectũ versus frigidũ cõtinue disponatur:ꝛ Ad 6m
tandẽ frigiditas introducatur. ¶ Ad sextum negatur
antecedẽs ꝙ albedo que fuit in homine est in cadaue-
re.Et ad ꝓbationẽ cõceditur ꝙ est genita.Ad impro- p physi.
bationẽ dr ꝙ phs voluit ꝙ albũ fieret ex inalbo:quã- 47
do gñaretur per alterationẽ p̃uiã:sed qñ gñatur per
modũ sequele ad gñationẽ sui subiecti nõ voluit nec in
tellexit.Eodẽ mõ dicatur de caliditate ꝛ frigiditate:ꝛ Ad 7m
aliĩs qĺitatib⁹. ¶ Ad septimũ negatur ꝙ figura cada-
ueris a nullo gñatur. Et ad ꝓbationẽ dr ꝙ gñat a cor
rumpẽte aial nõ forma substãtiali cadaueris.Et conce
ditur ꝙ illa figura nõ est ñalis cadaueri sicut dictũ est
in solõne scdẽ rõnis:sed gñatur ꝓpter necessitatẽ mãe
taliter disposite. ¶ Ad octauã ꝯceditur ꝯñia ꝙ aliqδ Ad 8m
accidens fm se:ꝛ qδlibet sui gñatur sine generatione
successiua:ꝛ hꝫ est p modũ sequele ad gñatõez sui subi.
Siĺr corrũpitur accñs sine alteratione p̃uia successi
ua p modũ sequele ad corruptionẽ sui subi.Et dr ꝙ nõ
est icõueniẽs:qꝛ talis gñatio fit p modũ sequele:sed in
cõueniens est si ab alterãte imediate fieret hmõi gña- Ad 9m
tio vel corruptio. ¶ Ad nonã conceditur ꝙ frigiditas
gñat caliditatẽ p modũ sequele ad corruptionẽ calidi-
tatis intẽsioris:vt dictũ est in solõne qnte rõnis:nec ẽ
incõueniẽs. ¶ Ad decimã negetur ꝯñtia qua infert ꝙ Ad xm
ex duobus elemẽtis nõ põt tertiũ gñari.Et ad ꝓbatio
nẽ dr ꝙ si ex igne ꝛ aq̃ dꝫ gñari aer oꝫ ꝙ calitas ignis
superet frigiditatẽ aq̃.ꝛ ꝙ aque humiditas superet sic
citatẽ ignis.Et vlterius admittit ꝙ iste qualitates nõ
manent in aere gñato:sed postꝙ caliditas ꝛ humidi-
tas ex vtraꝗ pte sunt ita intense ꝙ sub eis nõ põt re-
manere forma ignis ꝛ aque tũc corrũpunt iste forme:
ꝛ ipse simul edurunt formã aeris de ambabus mate-
riĩs.ꝛ ipse desinunt eẽ p modũ sequele ad corruptionẽ
suoꝝ suboꝝ:ꝛ p gñatõez noue forme aeris gñant alie
qĺitates sibi siĺes p modũ sequele ad formã aeris.ꝛ di
recte dicat de istis:ꝛ ꝯsĩr scdm ꝙ diceret de aliĩs qui-
buscũꝗ qĺitatibus educẽtibus formã generãdã.qꝛ de
oĩbus illis est eadẽ rõ.Et hoc est de p articulo.

Quantum
ad 2m articulũ sit hec pria suppositio.oẽ ens diligit se pmanere.pꝫ p p° supp.
Cõmẽ.p phy.ca.vltimo. ¶ Ex quo sequit scda suppo Cõm.8i
sitio qδ nihil agit de p se ad corruptionẽ sui.pꝫ.qꝛ qδli 2° supp.
bet ens diligit se pmanere.p pmã suppõnez.nec valet
si quis diceret ꝙ qĺitas in eo ꝙ ordinatur ad formã ge
nerãdã nõ diligit se pmanere imo agit ad sui cõruptio
nem.Respõdetur qĺitas non agit ad sui ipsius corru-
ptionẽ.ꝛ ratio est.qꝛ nõ plus qĺitas agit ad sui corru-

ptionē de p se q̄ elementū qd ordinat ad mixtū vel q̄
sanguis de per se ordinat ad nutritionē: tūc constat q
qdlibet istoꝝ tā in gn̄atione mixti q̄ in gn̄anōe carnis
ex sangine resistit alteranti ꝛ corrūpenti p se. ḡ sequit q
3ᵃ suppō qualitas nō agit ad sui corruptionē de p se. ¶ Tertia sup
positio q effectus non p̄riat de p se sue cāe sine q̄ ip̄e
nullo mō pōt remanere. pꝫ. q: si de p se illi p̄riet: ꝛ ad
eius corruptionē ageret: ꝛ de p se ageret ad corruptio
nē sui cū sine illa cā nō possit pmanere. Confirmat sic.
oia appetūt p̄mū bonū nāli iclinatione: vt ait albertus
p ethi. ꝛ nō vr̄ cā pp quā appetāt: nisi q: ab eo depēdet
ipsoꝝ eē ꝛ p̄seruari. ḡ pportionabilr̄ q̄litas suū subm
appetit pmanē: ꝛ q̄līb3 cā3 sine q̄ ipsa nō pōt pmane
4ᵃ supp. re. ¶ Quarta suppō. q̄litas ꝛ forma accn̄talis eidem
subo iheret de cuius subo educit formā subalem. pꝫ. q:
nō inhēt vni subo ꝛ educit de pō alterius. 2ᵒ q: sub3 cui
iheret dispōit: nō eni dispōit eē cui nō iheret: ꝛ ex p̄sīti
de ipo educit formā: cū nō educat nisi de sbo disposito.

1ᵃ ꝯ **His premissis** sit hec p̄ma p̄clō rn̄sal' ad
istū articulū. Q qualitates
p̄me: sic̄ sunt caliditas: frigiditas: humiditas: ꝛ siccitas:
ꝛ alie ad eas p̄sītes soli māe adeq̄te iherēt: ꝛ nō cōpo
sito ex mā ꝛ forma nisi rōne māe. pbat sic. caliditas itro
ducta in aquā soli māe aq̄ iheret. ḡ ꝯ v̄a. p̄sīa tenet. q:
sicut pbat de caliditate. ita pbatur de qualib3 alia. aīs
pbat: q: si nō: sed iheret et toti cōposito. sequeret p̄mo:
p̄ᵐ q caliditas ageret de per se ad corruptionē cōe sine q̄
ipsa nō pōt pmanere. p̄sīs est p̄tra tertiā suppositionē:
q: caliditas de per se agit ad corruptione aque put no
cū est: ꝛ sine aqua cū esset eius cā subiectiua nullo mō
posset remanere. ¶ Scdo sequit q aliqd per se ageret
2ᵐ ad corruptionē sui. p̄sīs est p̄ suppositionē scdā3. ꝛ p̄sīa
pbat: q: caliditas de per se agit ad corruptionē3 cause
sue sine qua nō pōt pmanere: ergo de p se agit ad cōru
ptionē sui. p̄sīis tenet: q: alias caliditas non agit de p
se ad corruptionē terre cū nō imediate agat ad corru
ptionē terre: sed soli agit ad corruptionē frigiditatis: ꝛ
ad gn̄ationē caliditatis sūme: ca3 qua sūma caliditate
3ᵐ forma terre nō pōt pmanere. ¶ Tertio. illi iheret cali
ditas. de cuius pō educit formā substātialē: sed certū
est: q formā substantiale3 educit de mā aque. ergo etiā
inheret māe aque. p̄sīia tenet. ꝛ maior pꝫ. per quarta3
suppositionē. minor pꝫ de se: q: eductio forme sbalis
nō fit de toto cōposito. ¶ Quarto. si caliditas inheret
4ᵐ toti aque: tūc ipsa aqua remoto calefaciete: nō deberet
istā caliditatē corrūpere: p̄sīs est p̄tra cōiter loquētes
in phia. ꝛ pbatur p̄sīia. q: nō est possibile q adequa
te sit idē agēs ꝛ passū. modo tota eet passa: ꝛ etiā tota
eēt agens adequate: q: si nō hoc esset: q: istā caliditatē
corrūperet aq mediante frigiditate naturali que est in
ea. ꝛ h̄ nihil est: q: nulla talis est ponēda: vt dicet scdo
huius. ¶ Scda cōclusio. aliq̄ qualitates denomināt
2ᵃ ꝯ totū cōpositū: ꝛ nō māiam. pꝫ. q: mā nō dicit calida aut
frigida: sed aq vl' ignis: ꝛ cā huius ē: q: vulgares mā3
ignorāt: ꝛ ideo sibi d̄nominationē nō attribuūt. ¶ Ex
qua p̄clōne pꝫ quid sit dicēdū ad auctoritatē cōmenta
Cō. 4. toris 2. de anima. dicētis q forma substātialis est in sb
iecto in potētia. accn̄talis aūt est in subo in actu. Vult
eni dicere q forma accn̄talis denoīatiue est in subo cō
posito. vt dictū est in p̄clusione: l3 nō ihesiue: forma āt
sbalis non sic denominat cōpositum: cū sit ei intrinse
ca: ꝛ eius altera pars essentialis quare nō denomina
tiue ponit p̄dicari de cōposito. Et hoc de scdo articu.
3ᵐ rn̄sal'. **Quantū** ad tertiū articulū sit hec cōclusio re
spōsalis. q eade3 qualitas manet in
generato que fuit in corrupto. Ista pbatur auctoritati-

bus phi. caplo 4ᵒ huius primi. vbi dicit sic. In istis trā
smutatiōibus si aliqua manet passio in gn̄ato ꝛ in cor t.c.24.
rupto. vbi nō reputat incōueniēs eadē passionē mane
re: quare de mete phi videt fuisse q eadē qualitas pōt
manere. ¶ Scda ē scdo huius. caplo 4ᵒ vbi pho vult t.c.25.
expresse. q in hn̄tibus symbolū facilior est trāsitus: q:
facilius est corrūpere vnū quā duo: ergo videt incōde
re q in trāsmutatione elementoꝝ habentiū symbolu3
adinuice nō corrumpit qualitas symbola: qd est ppositū.
¶ Scdo pbatur duabus rōnibus: p̄ma quia si hu
iusmodi qualitas symbola corrūperetur: vel corrūpere
tur a p̄rio suo ꝛ hoc nō: cū nō habeat p̄riū in elemēto:
cuius est symbola: vel corrūperet p modu3 sequele ad
corruptionē sui subiecti. ꝛ hoc non: q: dictū est in scdo
articulo q eius subiectū est materia p̄ma que est inge
nerabilis ꝛ incorruptibilis. p̄mo physico. caplo vltimo. t.c.82.
¶ Scda ratio. q: si qualitates disponētes māa rei cor
rumpende ad generationē noue forme corrūperent cū
forma rei corrūpēde: querit quid educit formā generā
dam. Si nihil: hoc est incōueniēs. nec pōt dici q agēs
extrinsecū: q: hoc nō pōt huiusmodi forme eductione3
facere: nisi p qualitates itroductas māe: nec pōt dici p q̄
litates: q: q̄litates p aduersariū corrūpunt cum forma
corrumpenda: q̄ corruptio via gn̄atiōis p̄cedit gn̄atio
nē forme sbalis: ḡ cū ipse in ipsa eductione forme sba
lis nō sint p̄ tūc nō educēt. nec ante eduxerunt: cum
nunq̄ aliquid huius forme substātialis fuerit: vt suppo
nitur. Et per idē mediū pbatur: q illud non fac agēs
extrinsecū cū q̄litatibus in mā itroductis. ¶ Scda ꝯ. 2ᵃ ꝯ
in gn̄ato manere eadē quātitas que fuit in corrupto. p
batur: q: vel quātitas ponit ipsa res quāta: ꝛ sic cū ma
neat eadē mā h̄r ppositu3 vel ponit res distincta: ꝛ si
sic tunc est accidens materie: ꝛ per p̄sequens manet in
ipsa materia in generato sicut in corrupto.

Nota circa p̄clusione p̄mā. q aliq q̄litates manēt Nō̄n.
eque intense in generato. sicut fuerūt in cor
rupto: vt albedo: ꝛ alie q̄litates scde. Alie āt sunt in cō
tinuo gn̄ari: ꝛ iste frequenter manēt sub alio gradu ge
nerato q̄ fuerunt in corrupto. Et hec de 3ᵒ articulo.

Ad rōnes alteri' opiōnis ad oppᵐ factas rn̄ ad p̄ᵐ
det. ¶ Ad p̄mā p̄cedit. q aliqd
accn̄s trāsit de subo denoiationis ad aliud subm deno
minationis: nec h̄ est icōueniēs: s3 de subo ihesionis nō
trāsit: cū hoc subm sit mā p̄ma solū: vt dictū est. in scdo
articulo. Et in ista eadē qualitas que fuit in corrupto
manet in gn̄ato. ¶ Ad scdam cōcedit q subm thesio ad 2ᵐ
nis est ens in actu qualitatiuo ꝛ accidētali per dispōes
in ipso exn̄tes: disponentes ipsum ad receptionē noue
forme: nec h̄ est p̄tra Ari. sed Ari. voluit q nō eēt ens 7. me.
in actu per actum substantialē. ꝛ hoc nō est p̄tra dicta. 8. ꝛ p̄
¶ Ad tertiā negat p̄sīia. s. q diffinitio gn̄ationis esset ge. 24.
mala. Et ad pbationē dicit q Ari. nūq̄ voluit nega ad 3ᵐ
re quin aliquod sensibile possit remanere in generato:
qd prius fuit in corrupto: sed voluit dicere q nullū sen
sibile manet vt subiectū. i. nō manet aliqd cōpositū sub
stātiale idē in generato ꝛ corrupto. sꝫ. n. q̄litas manet:
ipsa nō manet vt subiectū: nec ēt aggregatum ex quali
tate ꝛ materia: illa est subiectū: sed sola materia. ꝛ ideo
q̄litatē sensibilē remanere nō est p̄tra phm. ¶ Ad q̄r ad 4ᵐ
tā cōcedit. q manet caliditas in gn̄atiōe aeris ex igne.
Et ad improbatione3 admittit q in generatione aeris
ex igne corrumpitur aliquis gradus caliditatis. qd tn̄
forte nō est verū. Et qn̄ dr̄ q ille est eiusdē rōnis cum
oibus: p̄cedit. ꝛ negat p̄sīia. ergo oēs corrūpunt. Et si
querat q p corrūpi: rn̄det q ille vltio itroductus: q:
mā inquātū aliq fōa plus caret: tāto plus ea3 appetit.

ꝛ p̄nr

⁊ ɔñr in ea forma magis sit maľ. ⁊ fortius eē hʒ in ea:
⁊ iõ q: vltio gdu introducto minime forᵒ caruit. iõ debi-
lius eē habuit in ea: ⁊ ex ɔñti ī corruptiōe ꝑ corrūpet
ad 5m co. 4. tur postea vltio introductus: ⁊ sic deinceps. ❡ Ad qntā
ꝑcedit. q̄ suba q̄ est cōpositū: ⁊ ēt q̄ eā forᵃ nō est ꝑus
tpe aceñte. ſʒ Ari. dem̄ suū fm cōmētatorē. 7. meta. itel
lexit de mā. ⁊ ista est ꝑor tpe accñtibᵒ mālibus. cuʒ ipsa
ad 6m mā sit eterna: loq̄ndo naľr. ⁊ ipa accñtia n. ❡ Ad 6am
negaľ ɔña. s. q̄ aliqd cōrupnibile possʒ ꝑpetuari. Et ad
ꝑbationē dī q̄ verū est. q̄ caľitas q̄ est in igne sic bene
pōt ꝑmanere q̄diu mā stat sub foīa aeris: aut ignis: ſʒ
ordo vniuersi ē q̄ illa mā tādē successiue veniat ad sin
gulas aliaꝝ speꝝ formas. ⁊ sic tādē veniet mā sub forᵉ
aque vel terre: ⁊ tunc caľitas ista corrūpeľ. ⁊ iõ negaľ
7m q̄ ista mā sic ſp possit manere in ista circulatione inter
aerē ⁊ ignē. ❡ Ad septimā ꝑcedit q̄ idē calor manet
in cadauere q fuit in aiali. Et ad iprobationē dī. q̄ ca-
lor q est in cadauere nō disponit ad putrefactionē. cum
putrefactio fiat a calore alieno ⁊ circūstāte. 4. meteu.
⁊ sic negaľ assumptū. ❡ Alr dici pōt q̄ nō est incōue
niēs: q: idē calor ꝑus exñs cū foīa viui ꝓseruat a putre
factiōe: ⁊ exñs cū forma cadaueris dispōit ad putrefa
ctionē: hoc tñ nō ɔtingit ꝑꝑ diuersitatē caloꝝ. ſʒ ꝑꝑ di-
ad 8m uersitatē formaꝝ. cū qbus calor existit. ❡ Ad octauaʒ
ꝑcedit ɔña. ⁊ ɔña q̄ eēt eadē calefactio ɔtinua corru-
pti ⁊ gñari ſʒ tēt vitatē: q: est idētitas tpis: ꝓut suppo
no idētitas dispōnis: ⁊ idētitas subi: q: māe ꝑme: ſʒ tñ
quo ad denoīationes vulgariū māʒ ꝑmā nō ꝑcipiētiū:
t.c.41. fm quē modū loqľ phs 5º phy. nō est eadē calefactio:
q: ōficit vna ɔditio: puta idētitas subi: q: nō manet idē
cōpositū añ ⁊ post. qd̄ tñ cōpositū vulgares solū deno
minat calefieri. ⁊ iõ sic stricte loq̄ndo de motu ꝑꝑ ōfe-
ctū subi denoīationis: negādū est vnā eē calefactionē.
9m Et ad ꝑbōnē dī q̄ lʒ eadē sit caľitas q̄ sic intendiľ. eñ
nō est idētitas subi denoīationis: q̄ tñ ēt reqrľ. ❡ Ad
nonā dī. q̄ cōpositū accñtale vľ accipiľ ꝓ aggregato ex
aceñte ⁊ cōposito subali. ⁊ sic conceditľ similitudo. q̄ tale
cōpoᵐ accñtale nō pōt eē sine cōposito subali: qd̄ ē eiuʒ
pars. h tñ nō obᶜᶜ aceñs bñ pōt manere ī gñato isto cō
posito cōrupto. Alr ēt pt dici. s. q̄ cōpositū accñtale pt
accipi ꝓ acciñte ⁊ mā ꝑma. ⁊ sic negaľ similitudo: lʒ eniʒ
aceñs nō possit eē sine subo vel suba. tñ tale cōpositum
accñtale bñ pōt eē sine cōposito illo subali. cū q̄ existit
ad 10m simplr: ⁊ tñ bñ ɔcederē hāc q̄ cōpoᵐ accñtale nō pōt eē
sine cōposito subali. ❡ Ad decimā negaľ ɔña: q̄ iferľ
q̄ latitudo caľitatis subito gñareľ. Et ad ꝑbōnē quan
do dī. q̄ in gñōne ignis ex aere caľitas aeris q̄ erat re
missior manet in igne. ꝑcediľ h. Et qñ dī q̄ ignis debʒ
ipaʒ subito itēdere vsqʒ ad gdum sūmū h negaľ. Et qñ
dī q̄ nō hʒ resistētiā: huic dī dupľr. Uno mō q̄ si caľi-
tas aeris erat remissior: h erat ꝑ admixtionē gduū fri-
giditatis. ⁊ iste resistūt caľitati ignis. ❡ Alr dī q̄ si re
missio caľitatis aeris nō fuissʒ fiiditati admixta: ſʒ solū
ꝑ distātiā a gdu sūmo adhuc ipsa successiue itēdereľ:
q: agēs nō possʒ. esto q̄ nō hrēt resistētiā. eq̄ cito ꝓdu
cere formā intēsiorē: sicut magis remissaʒ. Rōnes post
oppoᵐ si qd ɔcludūt h erit pro dictis in 3º arti. q̄re ⁊c.

❡ Eodē textu vbi supra. Qō viij.

Ctauo ɔñr qrľ. Utrū idē effectᵒ nu-
mero possit a qlʒ pluiū agētiū
gñari. ⁊ g. dato effectu q gñabiľ. a. b. Qō ē.
Utrū possit ab alio agēte: q̄ ab ipso. b. non
ɔcurrente gñari. Et arguitur ꝑ q̄ sic: q: duo ignes pñt
8m simul ꝓducere vnū ignē tertiū. agiľ a pluribus agenti
bus. vel a qlibet pluriū agentiū pōt idē effectus gñari

ɔña est nota: ⁊ añs est de se manifestū. ❡ Scdō sic. ca 2m
liditas eadē nūero pōt a quolʒ pluriū agētiū gñari q̄
⁊ ē. ɔña tʒ. ⁊ añs declaratur: q: vī q̄ si a. manus frigida
cuilibet diuersoꝝ agentiū eq̄ calidoꝝ approximeľ: q̄
gñaretur eadē caliditas in manu. manus. n. esset eque
intense calefacta ab vno igne: sic ab alio: q̄re vtrunqʒ
igni approximareľ eadē caľitas gñaretur. ❡ 3º da lī 3m
gno a quolibet pluriū agētiū siue igniū pōt ex eo gene
rari idē ignis: q̄ ⁊ ē. ɔña tʒ: ⁊ añs declaratur: q: nō vī rō
quare ignē quē pro certa hora ignis. a. datus ex illo li-
gno gñaret gn. b. eundē ignē ex isto ligno possʒ gñare:
si lignū fuisset sibi approximatū in eadē hora. ❡ 4º si 4m
ouūʒ galline ponaľ sub vna gallina gñabitur ex eo pul
lus. ⁊ si idem ouūʒ ponaľ sub alia gallina: nō vī rō q̄re
non idē pullus gñaretur: cū semen galli in ouo semp
sit idem: qd̄ est ꝑncipale agens: ⁊ ouūʒ est idē in quo
est mā. ❡ 5º idē cadauer numero pōt ex hoc boue gña 5m
ri tā a sorte q̄ a platone. q̄ ⁊ ē. ɔña tʒ. ⁊ añs pʒ: q: qui-
cunqʒ eorū interficeret bouē certa hora idem cadauer
generaret. ex eo q: nō apparet rō q̄re sor. interficiēs nō
gñaret idem cadauer qd̄ plato: si eadē hora bouē inter
ficeret. ❡ 6º eandē sensationē nūero qlibʒ agētiū plu 6m
riū pōt ɔseruare. q̄ ⁊ gñare ɔña vī tenē: q: nō vī q̄ ali-
quid possit aliud ɔseruare qn possit ipm gñare. añs de
claraľ: q: si sor. sentiat aliqd: ⁊ illud isensibilr amoueā
tur: ⁊ loco eius poneret oīno sile ei. Socrates diceret
se idē sentire: qd̄ ꝑus: q̄re maneret eadē sensatio q̄ ꝑus:
⁊ tñ ɔseruaret a diuersis agētibus successiue: vt pʒ fm
casuʒ. Ex alio: q: lʒ flāma cādele ɔtinue sit alia ⁊ alia:
tñ ɔtinuo manet idē lumē in medio: q̄re a diuersis flā-
mis successiue idē lumē ɔseruaľ: qd̄ est ꝓpositū. ❡ 7º 7m
a qlibet diuersoꝝ hoiʒ pōt in intellu ꝓduci idē cōce-
ptus nūeru oiʒ hoiʒ. q̄ ⁊ ē. ɔña tʒ. ⁊ añs appʒ: q: sic
istū ɔceptū pōt gñare sor. ita pt qlibet alter hō: cū oēs
eū genetēt: inq̄ᵐ sūt silēs. ⁊ intētio genita nō plus est
sor. q̄ platonis. ❡ 8º a qlibʒ diuersoꝝ agētiū in spē pt 8m
ꝓduci idē effectᵒ in spē. q̄ eodē mō a qlibet pluiū agētiū
diuersoꝝ nūero pōt ꝓduci idē effectᵒ nūero: ɔña tʒ: q:
nō vī maior rō: q̄re diuersa in spē ꝓducere pñt idēʒ in
spē: q̄ q̄ diuersa agētia nūeru possint ꝓducē eūdē effe
ctū in nūero. añs pʒ: q: idē ignis in spē ꝓduci pōt: a ra
dijs solaribus: ⁊ ab igne. q̄ tñ sūt diuersaꝝ speꝝ. ❡ 9º 9m
eiusdē effectᵒ pñt eē diuersi fines. q̄ ēt a qlibet pluiū agē
tiū pōt gñari idē effectus. ɔña tʒ: q: vī eē sile de cā fina
li ⁊ agēte ꝑpalr: q: eē finalis vī qdāmō agēs: vñ cōmē
tator in de suba orbis dič. Q̄ finis significat agens si-
gnificatiōe necis. ⁊ añs pʒ: nā eiusdē pinte diuersi pñt
eē fines: vnus. s. ad decoq̄ndū alius ad iponēdū aliqd
seu ad reseruandū. ❡ 10º cāe agētes sunt extrīsece effe 10m
ctui: vt notū est. q̄ ꝑꝑ agentiū diuersitatē nō dʒ effectuʒ
diuersificari. ɔña nō. eo q̄ ab extrinseco effectus nō ca
pit vnitatē neqʒ distinctionē. q̄ poterit idē nūero a quo
libet pluriū agētiū gñari. ❡ 11º oēs cāe agentes pr eter 11m
ꝑmā sunt instrales. q̄ ꝑꝑ eaꝝ diuersitatē nō dʒ effectuʒ
diuersificari. ɔña tʒ: q: cultellus factus a fabro non di
uersificaľ ꝑꝑ diuersitatē diuersoꝝ istroꝝ supposita idē
titate. s. māe ⁊ idētitate fabri: ⁊ mo cū q̄cunqʒ malleo face
ret cultellū: idē cultellus erit nūero. añs pʒ: q: oēs cāe
ꝑter ꝑmā sunt cāe instrales. ❡ Confirmaľ. 12. nā data 12m
mā eadē: vt pāno eadē tunica pt ex eo gñari a quolibet
diuersoꝝ agentiuʒ. q̄ ⁊ ē. ɔña tʒ. ⁊ añs pʒ: q: q̄cunqʒ
bonus sartor ex isto pāno ꝓduceret cādem tunicā. cuʒ
nihil in tunicam ꝓducendaʒ influat: ⁊ tūc talis tunica
fuisset eadē: que fuisset ꝓducta ab alio sartore. q̄ ⁊ ē.

In oppositū arguiľ. Nā ex alia ⁊ alia di-
spositiōe māe fit alius ⁊ alius
effectus

effect⁹ numero.mō a quolibet diuersoꝝ agētiū fit alia ꝛ alia dispō mãe numero.ğ alius effect⁹ nūero maioꝛ est nota.ꝛ minoꝛ pꝫ:qꝛ diuersa agētia diuersis dispōnibus disponūt mãꝫ sic̄ ipsa sūt diuersa.Et tē vltra arguitur.a qlꝫ diuersoꝝ agētiū ꝓducif ali⁹ ꝛ tali⁹ effect⁹ numero.ğ nō pt a qlꝫ agētiū diuersoꝝ ꝓduci idē effect⁹ nūero.

In ista qōne primitus incidentalr̄ vidēdum est de causis intrinsecis.2° videndum est de causis agētibus:in quo et erit modus cōis rn̄dendi ad qōnē ꝓpositā recitandus ꝛ reprobādus.3° ponef ali⁹

p^m modus respondendi ad questionem.

Quantū ad p̄mū arti.est p̄ notandū.ꝙ cāe sūt duplices.s.intrinsece ꝛ extrinsece. 2° T.c.28. t.29. phy.c.8.℃2° est notādū.ꝙ cāe intrinsece sunt due.s.

T.c. 65 t. 67. **His premissis** fit h̄ (mā ꝛ foꝛ⁹.p̄ phy.c.6. p^a pclo p^a ꝫ.ꝙ ad variationē mãe ꝛ forme effectus subalis cōpositi variaf ip̄m cōpositū.seu effectus.pꝫ:qꝛ cōpositū nō est aliud q̄ȝ mã ꝛ foꝛ⁹.si igif alterū illoꝝ varief:variata est altera ps eēntial.ğ erit aliud cōpositū:qō gñabif ꝛ nō idē.

p^m coꝛ. ℃Primū coꝛrelariū.ꝙ iste asinus nō potuit gñari ab alia asina:q̄ȝ

2^m coꝛ^m ab ista:a q̄ genit⁹ est.ꝓbaf:qꝛ si alia fuisset asina:aliud fuisset semē.ex q̄ ꝛ alia mã.ğ p ꝯñs alius effect⁹.℃2^m coꝛrelariū.asinus ab ista asina nō potuisset in alia hora fuisse gñatus.ꝓbaf:qꝛ pp ꝯtinuā successionē humorum in aīalib⁹.si alia hora fuisset ista mã seminis in ali

2^m coꝛ^m quibus ptibus fuisset resoluta.ꝛ in aliqbus ptib⁹ fuissꝫ restaurata.ꝛ ex ꝯñti non fuisset eadeꝫ.ğ nec asinus idē.℃3^m coꝛrelariuꝫ si asinus pro instāti tūc nō fuisset cōceptus quo ꝯcipiebaf:aut genitus ꝓ quo gñabaf ipsum impoꝭe fuisset vnq̄ȝ fuisse.patꝫ ex p̄cedēti.qꝛ nō potuit alia hora gñari.ꝛ sic̄ hec coꝛrelaria dcā sunt de asino:

2^a ꝫ. ita intelligant de hoīe ꝛ de equo:ꝛ de aliis hmōi aīalibus.℃2^a ꝫ est hec.ꝙ eadeꝫ forma gñanda non pō⁹ ex

p^m qualibet diuersaꝝ mãeꝝ totaliū gñari.ꝓbaf p:qꝛ foꝛ⁹

2^m non est aliud q̄ȝ mãe formatio.mō non est poꝭe ꝙ formatio vnius mãe sit formatio alterius.℃2° eadē figura non pōt gñari ex q̄libet diuersaꝝ ceraꝝ totaliū agif neq̄ȝ eadē forma pōt gñari ex q̄libꝫ mãeꝝ totaliū.ꝯña vꝫ tenere p sil'e:qꝛ sicut se hꝫ cera ad figurā:ita materia ad formā.ꝛ añs pꝫ:qꝛ eadē forma numero q̄ gñaf ex

3^m vna cera nūq̄ȝ ex alia gñaref.alr̄ eadē figura numero bis posset gñari.℃3° si eadē forma posset gñari ex q̄li

T.c.70 bet pluriū diuersaꝝ mãeꝝ:seqtur ꝙ ipsa possꝫ bis gñari.ꝯñs est impoꝭe ꝛ ꝯ p̄hm 2° huius c.vlti.ꝛ ꝯñtia probaf:qꝛ ponaf ꝙ ipsa gñetur ex vna mã.puta.a.pp hoc nulla fit ipotētia in alia mã.ex q̄ potuit gñari.ğ postq̄ȝ a.potuit ex alia mã gñari.ğ bis poterit gñari:qō ē propositū.℃Coꝛrelarie seqf:ꝙ si aīa brunelli nō fuissꝫ genita ex sua mã in q̄ est genita ipsa nunq̄ȝ fuisset genita ex alia.patꝫ ex 2° ꝯclone.Et h̄ de p̄ articulo.

p^m nōn. **Quātū** ad 2^m arti.est p̄ notandū.ꝙ cōis modus rn̄dēdi doctoꝝ viroꝝ ꝛ magistroꝝ ad istā qōnē est istr.ꝙ duplices sūt cāe agētes.Quedā influētes aliqd in effectū:vt ignis gñans:ignē influit in effectū dispōnes:qb⁹ medis nb⁹ ip̄m gñat.Alie sunt nō influētes.vt ponēs ligna ad ignē nihil influit in igneꝫ:tū p istā pōnē ignis gñatur.silr̄ gñaf cadauer p interp^a ꝫ. **Hoc premisso** ponunf (fectionē bouis. due ꝯnes:quaꝝ p̄ma ē:ꝙ a plibus agētibus nō influētibus in effectū pōt ideꝫ effectus numero gñari.ꝓbaf.qꝛ effectus ꝓduci⁹ a tali agēte nihil capit intrinsecū ei.qre cū nihil capit ab eis intrinsecū nō capit ab eis ēt dispōnē.ğ nullū est inconueniens:ꝙ effectus a q̄libet taliū ꝓducaf.℃2^a ꝯ eoꝛum

2^a ꝫ. est h̄.ꝙ a plibus agētibus in effectū influētib⁹ nō pt idē effectus nūero gñari.ꝓbaf:nã a talibus agētibus effectus capit aliqd ab itrinseco:ꝛ ptē sue subē ꝛ dispōnē. 2^m notādū ꝛ ex ꝯñti ad alteratē cāe agētis seqf alietas effectus ℃2° est notādū.ꝙ iste modus fꝫ ꝙ mihi appꝫ est isuffi p^a sup. ciēs.nā vꝫ ꝙ p̄^a ꝫ itermittat 2^am.p q̄ deducēdo supponif p̄.ꝙ ad eādē dispōnē q̄litatiuā subi nūero seqf eadem 2ª sup. foꝛa nūero.suppō est de se mãifesta.℃2ª suppōif.ꝙ p influere in effectū nō itelligūt gñare effectū:aut ptēꝫ eius:qꝛ sic oē agēs inq̄ntū agēs ifluerēt i effectuꝫ qa oē agēs effectū gñat ipꝫ:aut ptē eius:ſꝫ itelligūt per ifluere introducē aliquā dispōnē pōiā i subo q̄ median 3ª sup. te ꝓducūt effectū.℃3ª supponif.ꝙ aliq̄ est q̄litas.que imediate educif de pō mãe:ꝛ nō p aliq̄ȝ dispōnē p̄uiā.pꝫ.alr̄ nulla eēt q̄litas simplr̄ p̄^a:qꝛ ois seqref aliquas q̄litates i mã.Iteꝝ data calītate gñanda i mã ipsa gñatur p al's q̄litates p̄mas i mã.ꝛ illr̄ iteꝝ p alias.ꝛ sic i ifinitū ꝓcederef in hmōi q̄litatib⁹ p̄mis pcedētibus in mã dispositiōe ad gñonē calitatis:qō est ipoꝭe.℃His stātib⁹ arguif p p̄mā ꝯnē iprobādo scđaꝫ.eadē calītas vel eius spēs pt ꝓduci a qlꝫ diuersoꝝ agētiū in mã.igr eadē forma subal'.ꝯña tꝫ v̄tute p̄^e suppōnis.ꝛ añs probatur:qꝛ re^u calitatis aut sue spēi agēs ꝓducēs non influit:qꝛ nō educit eā p dispōnē p̄uiā mãe.p 3^am suppōnē.qō tū est influē p 2^am suppōnē.igif p p̄mā ꝯnē eoꝝ ipsa eadē caliditas nūero pōt a q̄libꝫ pluiū agētiū gñari.igr ꝛc̄.Iste totus ꝓcessus vꝫ clarus.ꝛ ꝯñs p̄^m illatū ē ꝯtra ꝯnē eoꝝ 2^am recitatā.qr vꝫ ꝙ p̄^a destruat 2^am.Nec ꝓbō quā adducūt i ꝓpōnib⁹ suis:siue suaꝝ ꝯnū vꝫ valē.Dicūt.n.eī agēs nō ifluit effect⁹ ꝓductus nō capit ab agēte aliqd sibi itrinsecū.nā h̄ ē mãifeste fꝫꝫ.cū omnis effectus ab agente suo:siue insiuat:siue nō capiat totam suā eēntiā:qre ꝓbō nō vꝫ valere.Et h̄ de 2° articulo.

Quātū ad tertiū arti.fit p̄ notandū.ꝙ agētium p^m notandū producētiū aliquē effectū aliqd agit de p se ad ꝓductionē sui effectus:aliqd aūt de p accñs solū agit ad taliſ effect⁹ ꝓductionē.Dr̄ aūt de p se agere:qō a sua nã inatū est iclinatōe nāli talē effectū ꝓducē:vt caloꝛ calorē.ignis ignē.asinus asinū.ꝛ sic de aliq̄s:ſꝫ p oppositū de p accñs aliquē effectū ꝓducit:quē non 2^m notandū ꝓduxisset sua ꝓpa inclinatōe nāli.℃2° est notādū ꝙ agētiū accñtalr̄ q̄dā sunt mere instr̄alia vt malleus:incus.ꝛ alia instr̄a in ꝓductiōe cultelli alia sūt occasionalia.sic agēs ꝯsiliās:vel applicās:vt hō iterficiēs bouē 3^m notandū in gñone cadaueris.℃3° est nōndū.ꝙ in ordie ad p̄ri mā cāꝫ oēs alie pñt dici instr̄ales:qꝛ sūt instr̄a p̄^e cāe:ſꝫ multe ipsaꝝ instiuiū in effectū.ꝛ lꝫ in ordie ad p̄mā cām dicanf instr̄ales.tū simplr̄ loquēdo pñt dici p̄ncipales p cōpōēꝫ ad alia istr̄a sibi deseruiēna sub eis ꝯtēta:vt ce										p^a ꝫ. luꝫ dī p̄ncipalis cā re^u iferioꝝ.lꝫ in ordine ad p̄mā cāꝫ

His premissis fit h̄ p̄^a ꝫ (possꝫ dici istr̄al'.a q̄libet pluiū agētiū de per accñs aliquē effectū idē effectus nūero pōt ꝓduci.ista ꝯ pꝫ.Nā agēs de p accñs nō ꝓducit effectū sua v̄tute de p se:ſꝫ solū est cā ꝙ aliq̄ue q̄litates q̄ sunt in mã ipꝫ effectū ꝓducāt:imo et qōcūq̄ȝ alteꝝ:qō eodē modo mouet cās actu in mã exñtes eūdē effectum gñaret.ğ ꝛc̄.ꝯña tꝫ.ꝛ añs pꝫ.si foꝛ.ponat ligna ad ignē:ꝛ per istaꝫ pōneꝫ gñet ignē ipse solum est cā ꝙ ille ignis cui ligna apponit ignē generet.Jō qcūq̄ȝ alius q eodē mō ligna apponeret illi igni eundē ignē gñaret.silr̄ mō iterficiēs bouē gñat cadauer.non de p se:ſꝫ v̄tute q̄litatū in materia remanētiū recedenti forma bouis.Et iō qcūq̄ȝ alter p eodē tpe bouē iterficeēt.idē cadauer gñaret pꝫ:qꝛ dispō māsis i mã bouis:v̄tute cui⁹ gñaf ē eadē nūero a q̄cūq̄ȝ bos iterficeēf:qr oꝫ ꝙ foꝛa cadaueris eius v̄tute genita ēt sit eadē.℃2^a ꝯ fit h̄.a quolibet pluriū agētiū 2^a ꝫ de p se

de per se ipm effectū ꝓducentiū nō pōt idē effect⁹ nu-
mero gñari. ꝓbaf: qꝛ si sic: sequeret ꝙ idē effectus pos-
set bis ꝓduci. ꝯñs est impoſe: ꝛ ꝯñā ꝓbatur: qꝛ dato ꝙ
C D a. effectus posset ꝓduci ꝛ mā b. ꝛ a. c. vel. d. inducitur.
ponaf ḡ ꝙ ꝓducaf. a. c. ex mā. b pp ꝟ manifestū est ꝙ
nulla ipotētia gñatur in ipso. d ḡ gñat o ipso effectu. a.
ꝛ approximata mā. b. d. agenti. ipm poterit eundē effe
A ctū producere. qḋ fuit ꝯñs ꝓbandū. ¶ Sꝫ diceres nū-
quid ista rō iprobat ꝯclonē pmā. Rñdeo ꝙ nō. qꝛ licet
B hmōi cadauer posset gñari. a. c. ꝛ. a. d. postq̄ aūt ponif
ꝓductū. a. c. ꝟ est per ṽtutē q̄litatiuā. q̄ erat in mā corru
pta forma bouis: ꝛ qꝛ ista non pōt redire eadē numero
corrupto effectu. d. postea istū effectū nō poterit ꝓducē
t. ꝛ. co. seu gñate. Probaf deinde ista ꝯ. auctate phi ꝛ cōmen
12. tatoris. 8. meta. vbi dicit. ꝙ diuersitas effectuū est ꝓpt
diuersitatē mãe ꝛ motoris. i. agentis. mō nisi diuisiꝫ di-
uersitas motoris sola faceret dñāꝫ ꝛ diuersitatem effe
ctuū. frustra diceret diuersitatē motoris. sicut frustra ad
pᵐ cor. deref diuersitas cause istr̄alis: seu applicātis: seu diuer
sitas finis. Ex quo seqtur ꝙ impoſe fuit hunc asinum
2ᵐ cor. fuisse gñatū: nisi a suo pr̄e. ¶ 2ᵒ ꝙ istā caliditatē quā. a.
ignes ꝓduxit in manu mea: non potuit aliqd aliud gñā
re: nec aliqs alius ignis. Et hec de tertio acticulo.

Ad p̄. **Ad rōnes** q̄onis rñdef. ¶ Ad pmā ꝯcedif:
ꝙ idē ignis sit pōt produci a quo
libet pluriū igniū: vno ꝛ eodē tpe ad sui gñionē ꝯcurren-
tiū. sed de ꝟ nihil ad pñs. Nā de hoc nō q̄rit qō. ꝫ que
rit verū idē effectus possit ab vno agentiū: alio nō ꝯcur
rente gñari: ꝛ etiā ab alio nō ꝯcurrente p̄. ꝓut pꝫ i pñ.ᵒ
ad 2ᵐ q̄onis. ¶ Ad 2ᵐ negaf añs. s. ꝙ calitas eadē ꝛ ē possit
a quolibet pluriū agentiū de p se ꝯcurrentiū gñari. Et
ad ꝓbationē dī. ꝙ manu frigida applicata cuilibet di-
uersoꝝ igniū eque calidoꝝ quilibet eaꝫ calefaceret ꝯsi-
mili: ꝟ non calitate eadē numero: vt in 3ᵒ articulo dem̄
ad 3ᵐ est. ¶ Ad terciā negaf añs. s. ꝙ ex ligno dato q̄libet
diuersoꝝ agentiū ꝛ ē pōt ex eo gñare eundē igneꝫ nu-
mero. Et ad suā ꝓbationē dī. ꝙ ignē vnum gñat vnus
ignis. ꝛ si alteri idē lignū p̄o eadē hora fuisset applica
tū generasset ꝯsilem. sicut calitatem silem introducet:
sed non eundē ignem: sicut nec eandē calitatē introdu
ad 4ᵐ ceret. ¶ Ad q̄rtam pōt dici dupl'r. Uno mō ꝛ magis
ꝓprie: vt credo ꝙ diuersaꝝ gallinaꝝ q̄libet ex eodem
ouo: aliū pulluꝫ ꝓduceret: ꝛ cā est: qꝛ calor introductus
a gallina vꝫ de per se agere ad ꝓductionē forme subal'
pulli: qꝛ igif iste calor a diuersiſ gallinis est aliu⁹ ꝛ ali⁹.
ergo etiā forma pulli ꝓducti erit alia ꝛ alia. ¶ Ad im
probationē dī ꝙ lꝫ semen galli sit idē. ꝛ mā sit eadem:
tñ q̄litatiua dispō que imediate educit formā subalem
cū celo: est alia ꝛ alia sub diuersis gallinis. ꝛ iō lꝫ for⁹
seminis sit eadē: alia forma numero alibi ꝛ alibi ꝓdu-
citur. Al'r potest dici. ꝙ calor galline solū aceītal'r agit
ad pulli ꝓductionē ꝛ semen solū actuatū p illū calorez
quēcūqꝫ esset actuās illū calorē inducit in ouo: quo for
ma subalis pulli ꝓducif: ꝛ sic ꝯcedif qḋ rō ꝯcludit. ꝛ
ad 5ᵐ argumētū fit pro pma ꝯne tertij acticuli. ¶ Ad 5ᵘᵐ de
ad 6ᵐ cadauere dī. ꝙ arguit pro ꝯne iam dicta. ¶ Ad 6ᵘᵐ ne
gatur añs ꝛ ꝯñā. nā esto ꝙ sensatio gñaref in sensu ꝛ
remoueaf clā gñans ꝛ approximef sil'e: hoc gñabit no
uaꝫ sensationē: lꝫ hoc lateat sentientē. ꝛ iō rō q̄ ad illud
añs est falsuꝫ: sil'r nihil valet ꝯñtia. diuersi calores pñt
istū calorē genitū ꝯseruare. ḡ pñt eundē gñare. eū añs
ad 7ᵐ sit simpl'r veꝝ: ꝛ ꝯñs impoſe. ¶ Ad 7ᵘᵐ negaf añs. s.
ꝙ a quolibet diuersoꝝ hoīuꝫ pōt idē ꝯceptus in intelle
ctu gñari. ¶ Et ad ꝓbationē dī. ꝙ bñ q̄libet hō potest
gñare silem ꝯceptū. eum cōceptu quē alter gñaret: nō
tñ pōt eundē. Concedif tñ ꝙ ꝯceptus genitus nō plus
erit vnius hoīs q̄ alterius: tñ per alia fantasmata gñat
eum sor. ꝛ p alia Plato. lꝫ fantasmata sint silia: ꝛ ideo
ꝯceptus geniti debent esse ꝯsiles: ꝫ nō sunt idē. ¶ Ad Ad 8ᵐ
octauā negaf ꝯñā. q̄ infert a quolibet diuersoꝝ agen-
tiū spē pōt produci idē effectus numero. Et ad ꝓbatio
neꝫ dī. ꝙ maior rō est: qꝛ ad ꝓducendū eundē effectuꝫ
in spē sufficit ꝙ cāe sint ꝯsilis ṽtutis. mō cāe diuersarū
spēruꝫ bñ sunt ꝯsilis ṽtutis: ꝛ ideo idē in spē pñt ꝓdu-
cere: ꝫ ad producendū eundē effectū numero regrif ꝙ
cāe sint eiusdē ṽtutis numero. mō nulle cāe totales nāl'
lr diuerse sunt eiusdē ṽtutis numero: ꝛ iō eundē effe
ctū nequeunt ꝓducere. ¶ Ad nonaꝫ dī. ꝙ diuersi pñt ad 9ᵐ
esse fines eiusdē effectus: ꝛ negaf ꝯñā. ḡ a quolibꝫ plu
riū agentiū pōt idē effectus gñari. ꝛc. Et ad ꝓbationē
dī. ꝙ non est sil'e de fine. saltē de fine ꝓductu seu inc̄to
ꝛ agente. Finis. n. simpl'r frequēter nihil agit de p se ad
ꝓductionem effectus: agens aūt semp coagit. ¶ Et si
dicaf. ꝙ finis gr̄a cuius coagit tunc rñdebitur directe:
sicut pꝰus: q̄ñ hmōi finiū actio est de p se in effectu: tūc
non pōt a quolibet pluriū finiū idem effectus numero
produci. Etiaꝫ dī ꝙ quādo finis agentiū nāl'er gratia
cuius agū sunt semper aliꝫ ꝛ aliꝫ effectus. neqꝫ pñt esse
plures fines: gratia cuius agentiū nāl'er eque imedia
te: sed bene subordinati: vt ignis gñans ignem imedia
te intendit se ꝑmanere: ꝛ mediate intendit perfectiōeꝫ
vniuersi an de substātia orbis. ¶ Ad auctoritatē autē
cōmentatoris dicitur. ꝙ loquitur de fine gratia cuius:
probatio antecedentis procedit de finibus operātibus Ad 10ᵐ
voluntarie: ꝛ non nāl'er: ꝛ tales fines nihil influunt in
effectum. ꝛ ideo ratio non procedit. ¶ Ad decimā cō-
ceditur: ꝙ cause agentes sunt extrinsece. ꝛ negatur con
sequentia. ꝙ propter hoc ex diuersitate diuersorū agen
tium non debet effectus diuersificari. Ad probationeꝫ
dicitur. ꝙ effectus bene capit distinctionē ab agēte illo
suo extrinseco. sicut ꝛ totalē suaꝫ exñīā capit ab eodē. Ad 11ᵐ.
¶ Ad vndecimaꝫ conceditur. ꝙ omnes cause agentes
preter pmaꝫ sunt instrumētales in ordine ad pmaꝫ.
ꝛ negatur ꝯsequentia ꝙ propter hoc ex ipsaruꝫ varia
tione non debet effectus diuersificari. dū tamen de per
se illum effectū producant: vt dictuꝫ est pmo: ergo cō
sequentia nō valet: qꝛ arguit de causis instr̄alibus effe
ctuū: non de per se ꝓducētibus: ꝛ ideo de illis nihil est Ad 12ᵐ
ad pñs. ¶ Ad vltimā dī: ꝙ ipsa arguit de agētibus ac
cidentalibus. ꝛ ideo qḋ ipsa ꝯcludit est pro pma con
clusione tertij articuli. Ratio ṽo per oppositum arguit
pro 2ᵃ ꝯcl'one tertij articuli. Et ꝟ de hac q̄one.

Queritur nono. Utrū i q̄libet pluriū
instantiū ideꝫ gñabile da-
tuꝫ possit gñari: verbi gr̄a. posito ꝙ. a. sit ge-
nitū in. a. instanti: qḋ est. vtꝝ ipsuꝫ potest seu
potuisset fuisse genitum in alio instanti. p̄ᵐ

Et arguitur p̄ ꝙ sic: qꝛ. a est ꝯtingēter pro
babile ḡ pōt eque bene cras:
sicut post cras gñari. supposito ꝙ mundū mā sit dispo-
sita ad eius gñationem. ꝯñtia videf tenere: qꝛ de ꝯtin-
gentibus non est maior determinatio: vt eueniant cras T. co.
q̄ꝫ post cras: añs est notū: qꝛ multa gñabilia sunt ꝯtin- 12T.
genter gñabilia: vt dī p̄ celi. c. vlti. ¶ 2ᵒ arguif sic. for⁹ 2ᵐ
cadaueris posset gñari hodie ex boue: ꝛ ēt post cras.
igif ꝛc. ꝯñtia tꝫ ꝛ añs apparet: qꝛ q̄ñcunqꝫ interficitur
bos forma cadaueris gñatur. mō hic bos pōt hodie. 3ᵐ
vel pōt cras interfici. ¶ 3ᵒ: nisi sic eēt sequeref ꝙ nulla
gñatio posset differri. ꝯñs est falsum ꝛ ꝯñtia tenet. ex 4ᵐ.
quo eadeꝫ res non potest in alia hora generari. ¶ 4ᵒ
idē puer numero ꝑm medicos pōt in septimo vel octa-
uo vl' nono mēse gñari. ergo ꝛc. ꝯñs est nota. ꝛ añs est
medicoꝝ

5m medicoꝝ. ¶ 5° si nō posset sequeref vel ꝙ īfinita eēnt
instātia: in qbus nihil pōt gn̄ari: vel ꝙ esset īfinita mul
titudo gn̄abiliū: quoꝝ nullū vnq̄ʒ gn̄abit. ꝯn̄s videtur
absurdū pro q̄libet sui pte. ⁊ ꝯn̄a ꝓbatur: q: īfinita sūt
instātia. in qbus saltē de istis mixtis pfectis nullū gn̄a
tur. Querit̄ ḡ. an in nullo illoꝝ instantiū aliqḋ talium
possit gn̄ari. ⁊ si sic. hr̄ pm. vel vtrū in q̄libet aliqḋ isto-
rum mixtoꝝ pfectoꝝ posset gn̄ari ⁊ si sic: cū nō gene
retur in eo neq̄ʒ posset in alio instāti gn̄ari. sequr 2m. s.
6m ꝙ infinita sunt gn̄abilia: quoꝝ nullūʒ vnq̄ʒ generabit̄.
¶ 6° in q̄libet multoꝝ instantiū pōt sor. corrūpi. ḡ cum
sor. corruptio sit cadaueris sor. gn̄atio: sequr ꝙ ī quolʒ
pluriū instantiū pōt cadauer sor. gn̄ari. ḡ idē gn̄abile
7m pōt in quolibʒ pl'iuʒ istātiū gn̄ari: ꝯn̄tie sūt note. ⁊ añs
sil't. ¶ 7° sit a. gn̄abile in. b. instanti ⁊ nō generet̄ i illo:
qḋ est poīe. cū a. sit ꝯtīngēter gn̄abile. q̄rit̄ ḡ. an past. b.
instans h̄ est poīs. a. est gn̄abile. Et si dicat̄ ꝙ sic. seqt̄
ꝙ sit gn̄abile pro aliquo alio instāti: q̄ʒ pro. b. ⁊ si erat
gn̄abile in. b. ḡ est gn̄abile in quolibet pluriū instātiuʒ.
si dicat̄ ꝙ non. Cōtra hec erat poīis. imo va: ⁊ ex pte
rei nulla est fcā mutatio. cū. a. nūq̄ʒ fuit ens. imo semp
8m nihil fuit. ḡ ipsa adhuc est possibilis ⁊ nō impossibilis.
¶ 8° seq̄ret si qḋ nō eēt va in tpe. a. b. desineret gn̄ari ex
dato l igno infiniti ignes manēte ligno. ꝯn̄s vī absurdū
eo ꝙ lignū manet. ⁊ ꝓbat̄ ꝯn̄a: q: cū īfinite sūt ptes ꝓ-
babiles. a. b. ⁊ in q̄libet cert⁹ ignis ex isto ligno potuit
gn̄ari: ⁊ ille q potuit ex eo gn̄ari in p° nō potuit in 2°. ⁊
q in 2° non potuit in 3°. ⁊ sic deinceps. seqt̄ ḡ ꝙ infiniti
ignes ex isto ligno dato poterāt in. a. b. tpe gn̄ari: ⁊ ces-
sante. a. b. tpe manēte ligno āmodo non pñt: cū nihil il
loꝝ q tūc poterāt gn̄ari posset postea gn̄ari: ḡ infiniti
ignes cessant in instāti terminātē ip̄s. a. b. ex ipso ligno
9m ipso remanēte posse gn̄ari: qḋ fuit ꝓbandū. ¶ 9° in q̄li
bet diuersoꝝ tpoꝝ pñt eedē cāe totalr̄ ad effectus gn̄o
neʒ ꝯcurrere. igr̄ in q̄lbʒ pluriū illoꝝ potuit gn̄ari ideʒ
effectus. tʒ ꝯn̄a ad easdē cās numero seqr̄ idē tūas effe
ctus. añs pʒ: q: aqua iam sūme frigida: crastina die eo
dē ligno: cui hodie pōt applicari. nūc est eadē cā mālis
receptiua friditatis: puta mā. ⁊ eadē cā efficiens. puta
frigiditas aque: cāe ḡ inferiores sunt eedeʒ ⁊ supiores:
puta celū ⁊ intelligētie sunt eedē. igit̄ añs veruʒ.

Oppositū arguit̄ p: q: sequeret̄ ꝙ idē effect⁹ posset bis gn̄ari. ꝯn̄s ipoīe. ⁊ ꝯn̄a
ꝓbat̄: q: si. a. effectus pōt in pluriū quolibet istātiū ge
nerari: sic in. c. d. ⁊ gn̄et̄ in. c. ⁊ corrūpat̄. ḡ cū tunc ma-
neat eadē mā: ⁊ eedē cause agētes: tā ptic'ares q̄ʒ vl'es.
vī ꝙ nō est ablata po^a. qn possit gn̄ari in. d. quo posito
inesse seqtur. a. effectū bis gn̄ari: qḋ est ꝓpositūʒ. ḡ ⁊ c̄.

In ista q̄ōne erunt duo articuli. In pmo vidēdū est de motu seu mutatiōe. 2° videndū est
p° suppō de q̄sito. ⁊ termis motus. Demū ad rōnes rn̄debit̄.

Quantū ad pm arti. supponit̄ p. ꝙ p po^am nālē tp̄s pteritū nō pōt nō eē pteritū: imo
dicūt aliq. ꝙ ēt p nullā potētiā tp̄s pteritū posset redi-
re: q: dicit iplicare ꝯdictionē. s. ꝙ idem eēt semel pure
2° suppō corruptū ⁊ sic nō eēt: ⁊ postea iteꝝ esset. ⁊ sic eēt. ⁊ nō
T. c. 98 esset. ¶ 2° suppō est. ꝙ motus est tp̄s. vel saltē ꝯsignifi-
3° suppō cat tp̄s. vt pʒ. 4.° phy. ¶ 3° supponit̄. ꝙ aliud est mot⁹:
T. c. 93. q̄ʒ mobile: vel aliud iportat. pʒ: q: motus importat suc-
cessionē: qua nō iportat mobile. ⁊ pp h̄ 4.° phy. negat
Aris. ꝙ medietas circulationis est circulatio.

p° ꝯcl'o **His premissis** sit h̄ p° ꝯ. dato aliquo motu fcō in aliquo tpe ipoīe est
fuisse fcm in alio tpe. ꝓbat̄ sit. motus iportat moueri in
tpe. p scḋaʒ suppōnē. igr̄. a. motus fact⁹ in tpe. b. iportat
moueri in tpe. b. ʒ moueri in tpe. b. nō pōt eē in alio tē-
pore: q̄ʒ in tpe. b. ḡ ⁊ c̄ maior determiata fuit pus. ⁊ mi
nor: pʒ p pmā suppōnē q: moueri in tpe. b. icludit. b. tē
pus. mō tp̄s b nō potuit fuisse in alio tpe: cū pteritū 2° ꝯ.
tp̄s nō possit nō eē pteritū. ¶ 2° ꝯ ipoīe est motū celi: q
est in vno tpe eē in alio. ⁊ sic nec aliqd alioꝝ pōt esse in
alio tpe: q̄ʒ in illo in q̄ est: ꝯn̄a tʒ p phʒ. 8. phy. q: omnis T. c. i.
alius mot⁹ depēdet a motu celi. ḡ si iste nō potuit fuisse
alio tpe: neq̄ʒ q̄cunq̄ʒ alter potuit. Ex alio: q: remotio
pncipalis cāe ⁊ variatio facit variationē in effectibus:
mō motus celi est pncipalior cā oluʒ motuū. p meteu.
⁊ p meta. ⁊ 2. huius. c. 9 añs arguit̄: q: idē motus celi t. c. 21.
nō pōt redire: cū nō possit redire tp̄s idē. vt dicit p° sup t. c. 56
positio. ⁊ ex alio si posset ille motus celi eē alio tpe: seq̄
ret̄ ꝙ esto ꝙ nunc sit factus. adhuc postea posset fieri:
qḋ iplicat: q: sic idē bis fieret. Ex h̄ sequr cōrelarie. ꝙ
eūdē cursuʒ numero: quē sor. facit ho^e nō potuisset eēs
se alio tpe. Sequit̄ ēt ꝙ si sor. mouet̄ aliquo motu hora
vespeꝛaꝝ si expectasset vsq̄ʒ ad horā seqūtē nō potuis
set isto eodē motu fuisse motus: ʒ potuisset alio. ¶ 2° ꝯ 2° ꝯ.
est. ꝙ illud qḋ acqritur p vnā mutationē seu motū tota
lem tāq̄ʒ eius terminus extrinsecus. ⁊ ꝓprius ipo^e est
acqri iā p aimutationē totalē seu aliū motū. ꝓbatur: q:
muta^o acq̄sitiua hʒ dist^cm nāleʒ ⁊ ēt specificā a termio
ad quē vadit. ḡ q̄n̄cūq̄ʒ fuisset altera mutatio numero
terminus fuisset alter. igit̄ ꝓductū p vnā mutationē p
aliā non pōt produci. Et notanter dī in ꝯne. illud quod
acqrit̄ tanq̄ʒ terminus ꝓprius ⁊ c̄. q: diuersi motus loca
les successiue pñt attingere eundē locū. q̄re locus non
est terminus ꝓprius ⁊ itrinsecus motus localis: sed po T. co.
tius sua ps est terminus eius: sic hʒ videri 3° phy. ¶ 2° 48.
ēt dī in ꝯne totalē: q: forte est poīe ꝙ idē terminus acq 2
ratur p vnū motū totalē ⁊ aliū q est sua ps. vt totali ca
lefactiōe acqrit̄ caliditas: ⁊ eadē saltē ptial'r acqratur
īmediate eiusdē calefactionis. ⁊ h̄ de pmo articulo.

Quantū ad 2m arti. sit h̄ p° suppō. ꝙ ois muta^o pma
iferior ꝯpēdet a celo tāq̄ʒ a cā sua pn suppō
cipali ⁊ isluēte pncipaliori ad sui gn̄onē: vt pʒ. i. mete. t. c. 38.
c. 2. ⁊ ēt. i2. meta. 8 phy ⁊ 2. hui⁹. c. vlti. Et p auctorē de t. c. 55.
cāis dicētē ꝙ cā p^a plus isluit i effectū. q̄ʒ cā aliq̄ scḋa- 57. ⁊
rū. ¶ 2° suppō: mutatiōes iste ꝯpēdēt a celo. ista iferio- 58.
ra sic respiciēte. ⁊ nō solū a celo abso^te pʒ: q: nō agit in t. c. 56.
ista iferiora nisi p aspect⁹ qb⁹ isluit. ¶ 3° suppō celū est scḋa
cā de p se agēs ad gn̄ationē effectuʒ: ⁊ ēt sui isluētia. pʒ suppō
p pmā suppōnē. ¶ 4° suppō. ad varietatē cāe de per se tertia
agentis ad gn̄ationē effectus: variat̄ effectus. pʒ p p̄di suppō
eta in q̄ōne p̄cedēti. ¶ 5° suppō ipoīe est celuʒ eodem q̄rta
motu numero ⁊ tpe moueri in vno tpe: q̄ mouet̄ i alio. suppō
⁊ ex ꝯn̄ti: nec isluere vna ⁊ eadeʒ isluentia numero q̄nta
alio ⁊ alio tpe. pʒ p p̄dcā in p° articulo. ¶ 6° suppō est suppō
notādū ꝙ hic nō capit̄ instās ꝓ mēsura īdiuisibili: sed sexta
ꝓ tpe ꝓductiōis rei inec̄ adeq̄te: ⁊ iō siue qs vellet po suppō
nere instātia īdiuisibilia: siue nō nihil variat̄ ꝓpositūʒ.

His premissis sit h̄ p° ꝯ. ꝙ gn̄abile datum ipoīe ē in q̄lbʒ pl'iū istātiū p° ꝯ.
ꝓduci. ꝓbat̄ sic sit. a. gn̄abile datū ꝙ potuit ꝓduci i. c.
instāti p mutationē. b. tūc arguit̄ sic. b. mutatio non po
tuit eē in alio instāti ḡ a. nō potuit in alio instāti gn̄ari.
ḡ ⁊ c̄. ꝯn̄a tʒ p 2^am ꝯnē pmi articuli: q: a. nō potuit ꝓduci
nisi p mutationē istā tātuʒ. c. añs pʒ: p ꝯnē pmā eiusdē 2m
articuli: q: nō pōt idē numero successiue redire. ¶ Iteʒ
2° arguit̄ sic. in q̄libet instanti motus celi est alius. ergo
gn̄o de necessitate erit alia. ꝯn̄a tʒ: q: motus celi p su-
as isluētias est de per se agēs ad gn̄onē. p suppōnē ter
tiā ⁊ ad tal' cāe variationē variat̄ effect⁹. p 4^am suppō 3m
nē. añs pʒ per dicta in p° arti. ¶ 3° cāe ꝓducētes. a. nō
possunt in diuersis instātibus esse eedeʒ numero. ergo
neq̄ʒ pōt

neq̃ pōt esse idē numero.a.producibile in diuersis in-
stantibus.ꝫ ꝯña:q2 ꝓ variatione cāꝝ agentiū variatꝫ
effectus:⁊ añs pꝫ:q2 celū cū suis aspectibus est pncipa
lis cā gñonis:vt dicunt suppōnes pma ⁊ 2ª.⁊ ꝟ in di-
uersis instātibꝫ non pōt eadē influentia numero influe
re:vt pꝫ p 5ᵃᵐ suppositionē:ꝫ forte possꝫ influere ꝯsilr.
4ᵐ ⁊ iō etiā ꝯsilēz effectū pōt ꝓducere:ꝫ nō eūdē. ¶ 4°
si.a.effectus ex.b.mā pōt ꝓduci:nūc ⁊ cras: ponatꝫ ꝙ
nunc ꝓducatꝫ:tūc esse ipsius.a.p hoc ꝙ.a.nūc est ꝓdu
ctū non fiunt ipotentes.si.a.ꝓductū corrūpitꝫ. ⁊ mate-
ria suis causis approxiaretꝫ:sequitꝫ ꝙ neꝝ ꝓducerēt.a.
2.ge. 7o. aut potuerunt ꝓducere:⁊ sic corruptū pōt redire idez
numero:⁊ idē pōt regñari:ꝙ sunt simplr ipossīa. Et seq
tur ꝙ est impossīe.a.pro quolibet pluꝫ instātium posse
pᵐ correᵐ paoduci.ꝗ ꝯclō vera. Correlarie sequitur ꝙ si equus pro
instanti:p quo gñabatꝫ nō fuisset gñatus:idē equ° pro
alio instanti nūꝗ̃ potuisset fuisse ꝓduct°:⁊ ex ꝯñti nū-
ꝗ̃ post potuisset ꝓduci. ¶ 2° seqꝫ gñationē rei nō posse
2ᵐ correᵐ differri:q2 in quolibet pluꝫ instantiū non pōt idē gña-
2ª ꝯ. bile gñari:sed bñ pōt ipediri totalr eiꝫ gño. ¶ 2ª ꝯ est
h:ꝙ non ex possibile idē numero regenerari. pꝫ:q2 qꝺ
2.g.7o semel est corruptū amplius redire non pōt. ⁊ iō semel
Dubᵐ genitū nō gñ atur idē numero. ¶ Sꝫ diceret aliqs con
Cō.12. tra. Nā cōmentator dicit.8° meta.ꝙ si mā est eadem ⁊
agens idē ⁊ potētia:qꝺ fit erit idez: sed possibile est ꝙ
ignis iam genitꝫ maneat generans:⁊ si agens erit idē.
⁊ mā etiam manet ⁊ po°:q2 nō est aliud:ꝗ̃ mā ꝗ effe-
2ᵐ ctus productus.s.ignis genitus ante erit idem:ꝗ idem
bis pōt ꝓduci. ¶ 2° q2 non vꝫ ipossīe ꝙ deus idez corru
(ptū faciat reuerti.

Ad pᵐ mūz **Ad primū** istorum pōt dici vno mō.ꝙ cōmentator p
agens idē intelligit:agens eodē mō se hñs totalr mo-
do hoc non est possīe diuersis tēporibus.ꝫ bñ silī modo
se hēat.⁊ hoc loquendo de agente totali generationis.
¶ Alr dī ⁊ melius ꝙ pō non manet eadē in ordine ad
effectū semel genitū.vñ mā eius nunꝗ̃ post est ad eaz
in potētia. Et ad rōnē cū dī ꝙ pō est mā ⁊ eꝯ. ꝟ veruz
est anteꝗ̃ effectus sit genitus:ꝫ postꝗ̃ effectus est ge-
Ad 2ᵐ nitus mā non manet eadē potētia respectu effectus ge
niti:ꝫ maneat eadē mā. ¶ Ad 2ᵘᵐ dī.ꝙ de potēcia dei
supnālr aut miraculose agente nihil curatꝫ ad pñs:ꝫ
loqmur ꝟ physice.veꝝ ñ est ꝙ ꝓbabile est dicere deū
nō posse facere idē corruptū redire:aut idē numero re-
generari loquendo de eis que vere corrūpuntꝫ:sic asin°
⁊ bos hō.n.nō ꝓprie corrūpitꝫ:sed forma eius a mate
Ad rōnes ria eius sepatꝫ:⁊ hoc de 2° arti. ¶ Ad rōnes pncipales
ad pᵐ ad pmā ꝯcedit.ꝙ.a.gñabile est ꝯtingenter gñabile:nō
q2 non possit ita bñ gñari in vna hora:sicut in alia: sed
q2 pōt vna hora gñari etiā pro eadē hora pōt eius ge-
neratio per voluntatē liberā ipediri:aut auferri: ꝫ non
ad 2ᵐ differri. ¶ Ad 2ᵘᵐ dī.ꝙ si bos hodie interficiatꝫ: aliud
cadauer gñaretur:ꝗ̃ gñaretur sic cras interficeretꝫ.⁊ ꝫ
forma cadaueris generetꝫ:qñcunꝗ̃ bos interficeretꝫ:ñ
si bos interficeretꝫ alio ⁊ alio tēpore:alia ⁊ alia forma
ad 3ᵐ cadaueris generaretꝫ. ¶ Ad 3ᵘᵐ cōceditur ꝙ gño non
pōt differri.hoc.n.est pro correlario ꝯnis pme scōi arti.
ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵘᵐ dī.ꝙ medici non loquūtur de gñatione pue
ri:sed de partu eius:siue natiuitate: siue eius apparētia
in mundo.non eniꝫ in 7° 8° vel 9° mense gñatur puer:
cum diu ante fuit genitus in vtero. ¶ Ad 5ᵘᵐ pōt dici
ad 5ᵐ pmo mō cōcedendo pᵐ ꝙ sunt infinita instātia: in qb°
nullū mixtoꝝ perfectoꝝ vt homo vel asinus pōt gña
ri.hoc.n.non est incōueniens fm astronomos. ¶ Alr
pōt dici.ꝙ infinita sunt gñabilia:quoꝝ nullꝫ vnꝗ̃ ge
ad 6ᵐ nerabitur:nec hoc est incōueniens. ¶ Ad 6ᵘᵐ cōcedit
añs.s.ꝙ in quolibet multoꝝ instātiū potest fortes cor-
rūpi:⁊ ꝓcedit ꝯña.ꝗ in quolibet pluriū instātiū potest
cadauer fortis gñari:sed non idē.imo aliud ⁊ aliud. Et
si dicatꝫ idem corruptibile in quolibet pluriū instantiuz
pōt corrūpi.ꝗ idez gñabile in qlibet pluꝫ instantiū pōt
gñari:negatꝫ ꝯña:q2 corruptū nō fit aliud ⁊ aliud pp di-
uersaꝫ actionē corrūpētē.genitū vō pp diuersitatē eiusdē Ad 7ᵐ
actionis fit aliud ⁊ aliud:aō non est silr. ¶ Ad 7ᵘᵐ con
ceditꝫ casus.⁊ dī ꝙ post.b.instans:hec est impossibilis
a.est gñabile:ꝫ añ fuerit vera:⁊ ꝟ respectu tpis futuri.
Et ad ꝓbationē qñ dī.ꝙ nulla est facta mutatio ex pte
rei.dī ꝙ veꝝ est:ꝙ nulla est facta mutatio in.a.sed mu
tatio est facta in his que debuissent fuisse eius cāꝑpu-
ta motus ⁊ influentia celi:⁊ alia hmōi. Ista.n. pierunt
⁊ nō pñt redire.q̄re.a.ex defectu suaꝝ cāꝝ nō pōt am-
modo regñari:⁊ iō ista ꝓpō.a.est gñabile.facta est im Ad 8ᵐ
possibilis:ꝫ.a.non fit in se mutatū. ¶ Ad 8ᵘᵐ ꝓceditur
ꝙ infiniti ignes desierunt posse gñari.ex dato ligno tē
pore.a.b per impedimentū liberi arbitrij. Nec ꝟ incōue Ad 9ᵐ
niē. ¶ Ad 9ᵘᵐ negetꝫ ꝯñs.s.ꝙ in quolibet pluꝫ instan-
tium possunt eedez cause ad effectus gñationem tota-
liter concurrere:prout satis patet eius falsitas ex que-
stione. ¶ Ad ꝓbationem dicitꝫ.ꝙ esto ꝙ in quolibet
pluriuꝫ instantiuꝫ cause inferiores essent eedez.tamen
cause superiores nō pñt esse eedem omnes:que cū sunt
principales:cum in alio ⁊ alio instanti de necessitate sit
alia ⁊ alia influentia celi:⁊ alius ⁊ alius motus eius-
dez: nec est veruꝫ ꝙ cause inferiores possunt esse eedē
respectu forme substantialis producente: q2 eadez frigi
ditas non potest in materiam in quolibet diuersoꝝ in
stantium eandem frigiditatez producere numero:⁊ sic
de caliditate.⁊ aliis dispositionibus mālibus requisitis
ad productionē effectus:q̄re nec potest in quolibet di-
uersorum instantiū idem effectus generari. Ratio post
oppositum arguit pro pma conclusione pmi articli. Et
hec de secunda questione.

De augmētatiōe:reliquū ē dicē quō dif- fert a gñatiōe.⁊ c̄.T.c.xxv. Qō x.

Q ueritur decimo. Utꝝ augmenta-
tio sit gño. ¶ Et arguitur pᵐ
pmo ꝙ sic. Nā augmētatis albedis est gño.
ꝗ ⁊ c̄ ꝯñtia tꝫ:q2 hmōi augmentatio est gño.
⁊ añs pꝫ:q2 augmētatio albedinis:nō est aliud ꝗ̃ gño
noue albedinis:q albedo fit intēsior. ꝟ aūt est gño: vt
notū est. ¶ 2° augmentatio ignis ex lignis appositꝫ est 2ᵐ
gñatio.ꝗ ⁊ c̄.ꝯña tꝫ:q2 ꝟ augmētatio ignis nō est aliō
ꝗ̃ gñatio noui ignis ex lignis de nouo appositis igni.
¶ 3° in augmētatione est alicuiꝫ simplex corruptio.ꝗ 3ᵐ
ipsa est simplex gñatio.ꝯña tꝫ:q2 gñatio vnius est cor-
ruptio alterius.⁊ eꝯ.p hui°.c.3.⁊ añs pꝫ:q2 in augmē- T.c.17.
tatione est simplex corruptio nutrimenti. ¶ 4° diminu- 4ᵐ.
tio est corruptio.ꝗ augmētatio est gño.ꝯña tꝫ p regulā
topicam sicut oppositum in opposito: sic ꝓpositum in
ꝓposito.⁊ añs declaratꝫ:q2 aliq pars viui in diminutio
ne corrumpitꝫ.aliter ipsa nō fieret aliquo recedente: qꝺ
ñ Aristo.dicit in lrā.⁊ ex ꝯñti illa añ erat viua siue subaꝫ: T.c.31.
⁊ postea nō est viua nec subaꝫ: q̄re pꝫ ꝙ subā corrūpitꝫ 32.⁊.35
simplr ex prius dictis. ¶ Quinto si nō esset gñatio ꝟ
esset eo ꝙ esset motus ad quātitatē:⁊ talis nō est gño: 5ᵐ
sed augmentatio non est motus ad quātitatē.ergo stat
ꝙ augmentatio est gñatio:maior patet:q2 non videtur
ꝙ aliud obstet nisi q2 augmētatio videtꝫ esse motus ad
quātitatē:⁊ gñatio ad subaꝫ.⁊ huiusmodi motus sunt
distincti.minor declaratur: q2 rarefactio est motus ad
quātitatē:q2 p ipsaꝫ proprie mutantur termini de pma
substātia de predicamento quātitatis.qꝺ non esset nisi

motus

motus ad quātitatem: τ si rarefactio est motus ad quā
titatem: augmentatio non videt esse motus ad quātita
T.c.33. tem: eo q augmentatio non est rarefactio: put satis de
t.34. ducitur ab Arist. in lra. ¶ 6°. ois motus ad subam est
6m. gnatio: modo augmentatio est motus ad substantiam:
probatur: qz ē nutritio. p phz in littera. mō nutritio est
ad restaurandum subam deperditam ergo τc.

T.c.25. **Oppositū** arguitur auctoritate phi c. 4. hu
t.26. ius pmi. τ 3° phy. t. 2. τ. 5. phy c. 3.
T.co.6. τ in postpredicamētis. c. 4. vbi semper distinguit au
T.c.18. gmentationē contra gnationem. ¶ 2° augmentatio τ
t.19. gnatio sunt mutationes distincte. ergo augmētatio nō
2m est generatio. psitia tenet qz distinctoꝝ vnuz non est al
terum. τ aūs pz: qz a pho ponunt vbiqz tam ex pte ter
3m minorum: qz etiā ex modo mutationis mutationes di
stincte. ¶ 3° sic. nullus motus ad quantitatez est gene
ratio: ois augmentatio est motus ad quātitatem. ergo
t.co.8.τ nulla augmentatio est gnatio: maior patz: qz gnatio est
co. 4m motus ad substantiā. 5. phy. minor patet. ibidem. ca. 3°.
T.c.18. ¶ 4° nihil qd gnatur augetur. ergo gnatio non est au
t.19. gmentatio. psitia tenet per locū a coniugatis τ aūs pz:
5m qz qd generatur non est: qd autez auget est. ergo quod
generatur non auget. ¶ 5° omnis augmetatio est pro
prie motus: τ nulla gnatio est proprie motus: ergo nul
T.co.9. la gnatio est proprie augmētatio: discursus est in came
co. stres: τ maior τ minor patent 5° phyc. ¶ 6° generatio
6m est in subo in pura potentia: ergo ipsa non est augmēta
tio. psitia tenet: qz omnis augmentatio est entis in actu
eiusdem sub vtroqz terminoꝝ. τ aūs pz p° phy. τ 2° de
Cō. 69. **In ista** questione erunt tres articuli. (anima.
Cō.4. In pmo videbit diffinitio augmētatōis
τ conditiones eiusdem. In 2° comparabitur augmenta
tio ad singulos alios motus: τ recitabitur vna opinio
de quantitate augmentationis: τ improbabitur. In 3°
vero respondebitur ad quesitum.

3m notā dum **Quantū** ad primū articulū est p° nōndū: q au
gmentatio plibus modis accipitur.
¶ Primo mō accipit pro intēsione: τ sic diceremus al
2m bedinē: cū intēdit augeri. ¶ Scdo mō accipit pro ma
ioratione quātitatis discrete: sicut diceremus numeruz
3m augeri opposita vnitate: vel alio nūero. ¶ Tertio acci
pitur pro maioratione ptinua facta sine aliq additiōe:
4m τ isto modo dicit augeri illud quod rarefit. ¶ 4° ac
cipitur pro maioratione facta p apponem silis cōuersi
5m in sile. τ isto mō dicimus aquam augeri: per apponem
aque none. ¶ 5° capit pro maioratiōe facta p apponē
6m dissimilis puersi in sile: τ isto mō dicimus ignē augeri
per appositionē lignoꝝ. ¶ 6° capitur pro maioratione
viuentis facta per intus susceptionē nutrimēti: τ ipsius
puersionem in maiores ptes. qz sunt deperdite p actio
nem caloris nālis: τ hoc mō solum accipit hic: naz alij
modi non sunt ppie augmentationes sm modū loqn
T.c.25. di Arist. De rarefactione postea videbit: an possit con
uenienter dici motus ad qtitatem: vel nō sed tamē ad
2m nōn m pns solū curatur de augmentatione 6° mō dicta. ¶ 2°
est notandū q augmētatio ista pōt sic describi. Augm
tatio est puersio nutrimenti in po° corpus aiatū: in cor
pus actu animatū in maius: qz est deperditū p actiōez
caloris nālis factam ab anima: vt ipsuz viuuz suaz debi
tam qtitatem attingat. In qua descriptione tāgitur cā
formalis: cuz dr q est puersio. Non. n. hz motus vel ac
cidens ppriā causaz formalē. τ tangit cā mālis: cuz dr
nutrimenti in potētia corpus aiatū. tāgit causa efficiēs
instrālis: cū dicit per actionē caloris nālis. tāgitur etiā
causa efficiens principalis: cū dicit facta ab aīa: τ tan
gitur cā finalis: cum dicit vel subditur: vt ipsu viuuz de

bitā suā quātitatē attingat. ¶ Ex q° dscriptiōe p modū
ppositū psit inferri pditiones augmentatiōis. Et sit h
prima ppō pma ppositio. ¶ Augmētatio hz fieri aliquo aduenie
te. pbat ex descriptiōe: qz est puersio nutrimēti. hoc āt
esse non posset: nisi nutrimentū adueniret. ¶ Cōfirma
tur: qz rarius saltē isto mō non dr maius: immo opz q
maioratio que dr augmētatio fiat nō solū p extēsionez:
sed p noue rei additionē: qd est propositū. psia tz. τ aūs
probat: qz nō dr aqua rara: aut cera rarefacta maior qz
est aū rarefactionē isto mō: non tū credat q veliz nega
re: qn dicatur maius: sz volo dicere q isto mō nō dicit
maius. Et attendit iste modus penes hre plus de mā
vna tū maiori extēsione mō lz rarius hēat maiorez ex
2a ppō tēsionē. tū nō hz plus de mā. ¶ 2a ppositio. augmenta
tio dz esse eiusdem rei. ante τ post: pz: qz augmētatio est
vere motus: τ psit opz q idē sit mobile: qd ea mouetur
in vtroqz termino: τ ideo opz rez que auget esse eandē
T.co. ante τ post: qz motus est actus mobilis eiusdē ante τ
34. τ post. 5. phy. τ aūs pz in eodē. 5°. ¶ Cōfirmat. nisi res
41. que augent manerent eedez aū τ post sequeret q per
T.co. augmentationē nihil augeretur. psis est incōueniēs. τ
18. psia probat: qz illud qd est in termino a quo nō augmē
taret: qz nō maneret: nec illud qd est in termio ad quē:
qz iam eēt de nouo: sic q non fuisset aū: qre nō augere
3a ppō tur. ¶ 3a ppositio: quelibet pars aucti porosa: saltez dz
esse aucta. pz: qz augmentatio fit ab anima: put notum
est: mittente nutrimentū ad singulas ptes corpis: vt pz
ex diffinitione: mō non est rō: pp quā vna pars porosa
augeret. τ non alia: vt notū est: verum tū est: q de his
duabus pditionibus magis videbit post. ¶ 4a ppositio
4° propositō tio q sequitur est h. q augmētatio ppie dcā fit per intus
susceptionē nutrimēti: τ nō solū p apponē eiusdez. τ p
ipsius puersionē: apponē: τ assilatione corpi aiato. pz
p°ps cū oibus sequētibus: qz aliās nō possz eē puersio
nutrimenti in corpus aiatum maius qz est depditum p
actionē factā a calore nāli: qz si calor nālis lz debeat fa
cere: regrit de necessitate. q nutrimentū ingrediat cor
5a ppō pus: vt notū est. ¶ Tunc sit 5a propō nūe 2° q augmen
tatio fit nutrimēto adueniēte in pn° diffiti. pz: qz alīs nō
6a ppō deberet eē eius puersio. aūqz vniret corpi aiato. ¶ 6a
T.co. ppō nutrimētū dz eē in fine sile corpi aiato. pz: qz aliqs
34 non puerteret in corpus actu animatū. ¶ Tunc sunt
t.35. pditiones negatiue: quas Aristo ponit in lra. Pria est
t.c.50. q nihil fit vacuū. pz ex 4° phy. ¶ 2a est. q nō sit possi
vsqz bilis penetratio dimēsionū pz ibidē. ¶ 3a est. q augmē
ad.88 tatio non fit adueniēte aliquo incorpeo. patz: qz per in
4. corporeum additūz nihil fieret maius: quare opz q fiat
physi. adueniēte corporeo. Et hec de pmo articulo: qz ipse de
47. τ conditionibus augmentationis videt esse sufficiens.
55. **Quantū** ad 2m arti. sit hec pma 2°. Ad augmēta
tionē reqrit mot° localis. pbatur: qz
p° 2°. reqritur aduenire nutrimentū p primā pditionez eius:
mō istud aduenire non pōt nisi p motū localē. ¶ 2a 2°.
2a 2°. ad augmentationez requirit alteratio. pz: qz nutrimen
tum in pncipio est dissimile. τ in fine dz fieri sile: p qr
tam τ sextam cōditionē. hec aūt dissilis assilatio fieri
3a 2°. non pōt: nisi per alterationem ipsius. ergo habet pclo.
¶ 3a 2°. ad augmentationē reqrit vera corruptio. pz. dissi
4a 2°. mile subaliter nō pōt assilari corpori aiato: nisi corrum
patur. ¶ 4a 2°. ad augmentationē requirit vera gnatio.
pz: qz aūt ista mā in qua forma nutrimēti corrūpit ma
net nuda: qd non est dōm: vel gnatur in ea noua forma
subalis τ si sic tunc est gnatio subalis: ergo generatio
5a 2°. vera simplr. ¶ 5a 2°. ad augmentationē requirit nutri
tio. pz: qz p augmentationē quelibet pars viuentis po
rosa aegrit magis: qz deperdat. g qlibet pars viuentis

nutritur

nutrit̄ ꝯñia tꝫ:q2 nutritio in viuente nõ est aliud q̄ᷓ de
perditi restauratio.modo ip̄oƚe est.ꝙ aggrat̄ plus q̄ᷓ ē
dep̄ditu3:nisi dep̄ditū restauret̄.ḡ ip̄oƚe est ꝙ ꝗficiatur
augmentatio in qlibet pte viuentis.qn q̄libet ps viuen
tis nutriatur.añs p3 per 3ᵐ ꝯditionem augmētatiōis.
6ª ꝯ. Ecce ḡ q̄uo motus ad augmētatione reqrit̄. ℭ 6ª ꝯ est.
ꝙ augmētatio ⁊ ḡnatio sunt spēs motus distincte. ⁊ h̄
T.c.6 5.phy. 18. capiendo multū large:sic̄ accipitur in 3ᵒ phy.p3 q2 dif-
ferūt ad minus rōne.q2 rō ḡnonis est esse ad subaꝫ no
uā.augmētatiōis aūt ad q̄ntitatē nouā. seu maiorem.
7ª ꝯ. ℭ 7ª ꝯ.augmētatio nō est solus motus localis. p3:quia
nūq̄ᷓ p solū motū localē aliqd augmētaret̄:nec ēt nutri
8ª ꝯ. mentū alteraret̄.ḡ ⁊c̄. ℭ 8ª ꝯ.augmētatio nō est solum
alteratio seu digō p3:q2 p solā digōnē ēt nūq̄ᷓ fieret au
9ª ꝯ. gmētatio.nisi nutrimētū corrūperet̄.⁊ in subaꝫ rei au-
gmentāde ꝯuerteret̄. ℭ 9ª ꝯ.augmētatio nō est sola cor
ruptio.p3 q2 sola corruptio augmētationē non ꝑficeret:
10ª ꝯ. nisi ḡnō sube consimilis in ma nutrimēti superueniret.
ℭ 10ª ꝯ.augmētatio ⁊ nutritio differūt rōne:q2 l3 sint idē
in re.tñ nutritio nō ꝯnotat in sua rōne nisi deperditi re
staurationē.augmentatio v̄o ꝯnotat ꝙ vltra hoc restau
ratur plus q̄ᷓ est deperditū.⁊ ideo ēt nutritio reqrit̄ur in
spēbus:in quibus augmētatio nō reqritur. ⁊ sic cōpata
est augmentatio ad singulas alias mutatiōes:sectī con
11ª ꝯ. currentes. ℭ Ultima ꝯ.augmētatio est motus ad q̄ntī
t.c.18. tatē.hec satis p3 in 5ᵒ phy.⁊ p huius.⁊ rō est:q2 p au-
t.c.26. gmentationē de p se fit variatio terminoꝝ de p̄dicamē
to quāntitatis de eo q̄ᵭ auget̄.ḡ ⁊c̄.ꝯñs est bona.⁊ añs
manifestū est.cū3 viuum post augmētationē sit maius
q̄ᷓ añ. ℭ Sed bñ est aduertendū ꝙ ex istis ꝯnibus nō
apparet adhuc expresse:an augmētatio sit ḡnō vel nō.
imo nec apparet q res sit hm̄ōi augm̄tatio. Nā si q̄nq3
motus de q̄bus est añ dcm̄:in primis q̄nq3 ꝯditiōibus
sufficiunt ⁊ requiruntur ad augmentationē:dubium est.
Opio quorū dam an ipsi quinq3:an aliq̄s istoꝝ sit augmentatio: ⁊ de hoc
adhuc nihil vi dcm̄. ℭ S3 aliq ⁊ notabiles viri de isto
dicunt cū cordit̄er:ꝙ augmentatio est isti q̄nq3 motus
simul:⁊ hoc vꝫ aperte q2 istis q̄nq3 exñtibus est augm̄
tatio:saltē si fiat ꝯuersio in maiores ptes q̄ᷓ sint depdi-
te:⁊ istis non exñtibus non est augmētatio q̄re pat3 ꝙ
augmētatio sit idē cū3 istis quinq3 motibus.

Cōtra illam opi. **Sed re**vera.mihi non apparet ꝙ hoc possit stare
salua eoꝝ reuerētia. Prīo.q2 tūc augmē
tatio nō esset motus.ꝯñs est ꝯ eos. ⁊ ꝯ dicta. ⁊ probo
ꝯñtiā:q2 idē3 est motus. ⁊ vnus motus:sic̄ ꝓpō:⁊ pro
positio vna.p elenchoꝝ.mō ista q̄nq3 non sunt vnᵒ mo
tus:q̄re nec sunt motus.si ḡ augmētatio esset ista q̄nq3:
2ᵐ ipsa nō esset vnū. ℭ 2ᵒ sequit̄.ꝙ augmētatio nihil eēt.
ꝯñs est falsū3.⁊ ꝯ eos:⁊ ꝓbo ꝯñtia3: q2 ista q̄nq3 sunt
distincta.⁊ distincti motus.l3 sint plura entia: tñ nō sūt
vnum ens.q̄re nec sunt ens.nullu3 ens sunt.⁊ per ꝯñs
nihil sunt.si ḡ augmentatio eēt ista q̄nq3. augmentatio
nihil esset. Nec valeret:si dicerent ꝙ pp vnitate termi
ni:q est q̄ntitas viuētis maior ista p̄nt dici vnus motᵒ:
cū motus sit de eēntia termini ad que. Na3 tūc pari rō
ne dici deberet:ꝙ alteratio ⁊ ḡnō substantie eēnt vnus
motus.cū magis a nā alteratio ordinet̄ in ḡnonem:q̄ᷓ
motus localis in augmentatiōnē:q̄ᵭ tamē nullus dic̄.
3ᵐ ℭ 3ᵒ sequeretur.ꝙ asinus tūc augmētaret̄ qñ nutrimen
tum moueret̄ localiter versus stomachū suū. h̄ nullus
diceret:q2 si asinus ille interficeretur añq̄ᷓ nutrimentū
fuit digestū ipse nūq̄ᷓ ex isto nutrimēto fuisset auctus.
ꝓbat̄ ꝯña:q2 si augmētatio est isti q̄nq3 motus.tūc asi-
nus qñcūq3 vnus eoꝝ eet in eo:moueret̄ motu augmē
tatiōis.ꝓbatur:q2 moueretur partiꝫ motu augmētatio
nis.l.motu locali tali cibi.ergo motu augmentationis.
ꝯñtia tenet:q2 optime sequitur. mouentur partiꝫ motu
dealbationis:ergo mouetur motu dealbationis. mouē
tur partiꝫ motu locali:ergo mouetur motu locali. ergo
sic in proposito.ꝓpter has rationes videtur mihi non
1ª suppō esse dicendū ꝙ augmentatio sit vere isti quinq3 motus

Quantū ad tertium articu- (simul sumpti.
lum sit hec p̄ma suppositio.ꝙ ḡnatio
2ª suppō substantie est generatio simplex.patet ex dictis in scđa
q̄one. ℭ Ex qua sequitur secunda suppositio ꝙ gene-
ratio partis corporis animati ex nutrimento est gene-
3ª suppō ratio simplex.patet.quia est generatio sobstantie.
ℭ Tertia suppositio est.ꝙ lic3 ista generatio sit ḡnatio
simplex.respectu huius substantie partialis:tamen est
ḡnatio s̄m quid in ordine ad totum compositum:pat3:
q2 hoc non generatur per istam generationem simplr:
cum ante fuerit.sed bene generatur s̄m quid: puta ma
nus.aut habens illam partem:quam ante nō habuit:
q2 nunc habet eam.⁊ ante non habuit.

ꝯ rñsal' **His premissis** causa maioris declaratio-
nis sit hec ꝯclō responsa-
lis.augmentatio est realis ḡnatio partis maioris sube:
q̄ᷓ est depdita.dū tamē ipsa fiat sic:ꝙ pars que ḡnatur
partibus que preterierūt continuetur.⁊ ideo magis de
beret dici aggeneratio q̄ᷓ absolute ḡnatio ꝓbatur sic.
omnis ꝯuersio nutrimenti in maiores partes corporis
animati q̄ᷓ sunt depdite est augmētatio:sed illa ḡnatio
est huiusmodi:ergo ipsa est augmentatio: consequētia
tenet: ⁊ antecedes pro prima parte patet:quia genera-
tio est ꝯuersio nutrimenti puta vltimati. ⁊ imediati in
partes corpis viuentis maiores:q̄ᷓ sint deperdite: cu3
sit huiusmodi vltimati nutrimenti corruptio: ⁊ ipsius
viui ḡnatio:quare est nutrimenti ꝯuersio. ℭ Secūdo 2ᵐ
probatur fortius sic.aliud quo existente est augmenta-
tio.⁊ quo non existēte non est augmentatio oībus aliqs
seclusis est v̄a augmētatio:sed generatio maioris par-
tis.q̄ᷓ est deperdita in alias partes corporis viuētis est
huiusmodi:ergo ipsa est augmentatio.ꝯñtia tenet ⁊ an
tecedens pro prima parte est manifestum:⁊ pro secun
da parte declatur: q2 impossibile est ꝙ maior pars q̄ᷓ
est deperdita corpi viuo in suis poris augmentet̄ quin
ipsu3 augeatur.⁊ ideo ḡnatione sic existente est augmē
tatio simplr.⁊ si est augmentatio:oportet de necessita
te ꝙ sit maiorum partiu3 q̄ᷓ sint partes deperdite:⁊ ge-
neratio corporis viuentis:⁊ ideo hac generatione non
existente non fit augmentatio.ideo ꝯclusio v̄a. ℭ Cor Corre^m
relarie sequitur:ꝙ idem numero est generatio simplr:
⁊ s̄m quid.respectu tamen diuersorum patet. Na3 ge-
neratio huius partialis substantie in ordine ad ea3 est
generatio simpliciter per secundam suppositionem: ⁊
tamen in ordine ad compositum.cuius est pars:est ge
neratio s̄m quid:vt dicit tertium suppositum istius ar-
ticuli. ℭ Qua conclusione sic probata respondetur ad
rationem:quam fecit pro se opinio improbata in prece
denti articulo:quando dicit opinio:ꝙ istis quinq3 mo-
tibus existentibus est augmētatio.dicitur ꝙ hoc est ve
rum:⁊ quando subditur.ꝙ istis non existētibus no est
augmentatio.dicitur ꝙ lic3 aliqui istoru3 non essent:ta
men nihil ꝓhiberet esse augmentationē:vt cu3 motus
localis nutrimenti nō eēt:sed esset nutrimētū actu mo-
tum ad membra:dū tamen esset generatio in maiores
partes q̄ᷓ essent depdite:vt dictum est.esset augmenta
tio:immo ad imaginationē nullo alio motu existēte: nisi
sola aggeneratione esset augmentatio: quare patet ꝙ
alia non sunt de eius integritate:licet sint preuia: ⁊ ad
augmentationē3 disponant. sicut alteratio disponit ad
generationem. Et hoc de tertio articulo.

Ad rōnes

Ad pm **Ad rones** pncipales rñdet. ¶ Ad primã dī
q arguit de augmẽtatõe aĩbedis:
Ad 2m de q̃ nõ est ad pñs speculatio. Nõ.n.est ppe augmẽta
tio: vt dcm̃ est: lʒ ĩpropue ꝛ gño fm gd. ¶ Eodem mõ
dī de 2a. que arguit de augmẽtatiõe: que fit p appõnez:
Ad 3m ꝛ nõ de augmẽtatiõe q̃ fit p intus susceptionẽ. ꝛ de illa
4m ꝛ 5m ad pñs ẽt nõ ẽ fmo. ¶ Ad 3am 4am ꝛ 5am dī. q si aliqd
ↄcludũt: hoc est pro dictis in isto tertio articulo. ¶ Ad
6am dī. q lʒ augmẽtatio sit gño: ꝛ motus ad substãtiaz
in ordine ad subam pnalem: que de cibo gñant: tamen
in ordine ad subam cõpositã q̃ augeᵗ est motus ad q̃nti
tatẽ: ꝛ qñ dī q nõ: qꝛ rarefactio est motus ad q̃ntitatez:
T.c.18. dī q nihil phibet rarefactionẽ eẽ motũ ad q̃ntitatez. ꝛ
ẽt augmẽtationẽ vivẽtis: ꝛ q phs 5o. phy. loquẽs d̃ aug
mentatione q esset motus ad q̃ntitatez: accepit augmẽ
tationẽ large: prout extẽdit se ad vtrũqʒ istoꝝ. ¶ Alr
dicunt alij. q rarefactio pp̃rijssime est q̃dã attractio: ꝛ
q pprie non sit motus ad q̃ntitatez: lʒ ad eam sequatur
q̃dã acq̃sitio q̃ntitatis: sed de isto magis dicetur post.
Ad rones post oppom 5. physi. 18. ¶ Ad rones post oppositũ. ¶ Ad pmã. s. ad auctorita
tem phi dī q vult solũ q augmẽtatio ꝛ gño dĩnt rõnez:
ꝛ sic ex ↄsite sunt diverse spẽs mot9. put dcm̃ est in 6a
ↄne scdi articuli. ¶ Ad 2am negeᵗ loquendo vtrũq ire
Ad 2m 5. physi. 8. ois augmentatio ꝛ ois gño sint mutationes distincte.
Et ad phʒ ponẽtem q distinguunᵗ: tã ex pᵗe terminoꝝ:
q̃ ex pte modoꝝ mutationis. dī q phs nõ arguit nisi
dĩam rõnis gñonis ab augmẽtatione: nec aliud intel-
ligit. ꝛ tñ rõ non ↄcludit. Nã gño partialis de q̃ dictuz
est dī augmentatio: put per eã cõpositũ fit maius. ꝛ dī
gño: prout per eaz suba ptialis icipit eẽ que añ nõ fuit.
Ad 3m ¶ Ad 3am negeᵗ maior q nullus motus ad q̃ntitatez est
gñatio. Nã ista augmentatio est v̄a gñatio: ꝛ mot9 ad
q̃ntitatem. Et ad pbationẽ dī: q gño bene est motus
ad subam: ꝛ non est incõueniens q eadẽ gñatio ptia-
lis sit ad subaz respectu sube que p eam incipit esse: ꝛ
sit ad q̃ntitatem in ordine ad totum cõpositũ: quod p
Ad 4m eam fit maius. ¶ Ad 4am ↄceditur q nihil qđ gñatur
augeᵗ: ꝛ negaᵗ ↄñtia qua infertᵗ: q̃ gñatio nõ est augm̃
tatio. Et ad pbatiõnẽ: p locũ a ↄiugatis. dī q solũ tʒ
Ad 5m in pdicationibus q̃ditatiuis: modo talis non est hec.
¶ Ad 5am ↄceditur maior q ois augmentatio est ppe
motus: ꝛ negaᵗ maior: q nulla gño est proprie motus.
T.co.9. ꝛ 10. Et phʒ 5o. phy. dī q voluit q gñatio non est pprie mo
tus: inq̃ntũ est gñatio: put tñ gñatio pnalis est muta
tio: qua aliqua suba manens eadez in vtroqʒ termino
fit maior: ꝛ sic de ea pp ipsaz mutationẽ terminoꝝ tʒ de
predicamẽto q̃ntitatis. ꝛ sic est bñ proprie motus: licʒ
Ad 6m inq̃ntum est generatio non debeat dici pprie motus.
¶ Ad 6am cõceditur maior: q ois gñatio est in subo in
potẽtia: ꝛ negaᵗ q augmẽtatio est in subo in actu loq̃ti
do de subo iherẽtie ipsi9 augm̃tatiõis: nã augmẽtatio
realr inheret mãe nutrimẽti: q̃ nõ est ens in actu: ꝛ qñ
phs ꝛ alij dĩt q augm̃tatio est in subo in actu eodẽ vel
in vtroqʒ termioꝝ loquẽdo de ista augmẽtatione. dico
q loqᵗ non de subo cui augmẽtatio iheret: lʒ de sbo qđ
denoiaᵗ augeri. s. n. est viuũ manẽs idem in vtroqʒ ter
mino mutationis: vt dcm̃ est. Et hec de ista questione.

¶ Suscipiẽdũ vtiqʒ magis q̃si tãgentes qõnẽ a pn°. Tex. cõ. xxxij. **Qõ xi.**

Queritur vndecimo. Utrũ cuiuslibʒ
qđ augeᵗ q̃lʒ ps augeatur.
pm ¶ Et arguiᵗ prio q non: qꝛ alicuius qđ au-
getur aliqua pars diminuiᵗ. g̃ ꝛc. ↄñtia tʒ. ꝛ
añs pʒ. de corpore cuius vnus pes est partialiter: stat
enim augeri in alijs partibus: in quibus virtus deficit.
ꝛ tñ pes pp egritudinẽ ↄtinue diminuiᵗ. ¶ 2°. sic. in nu 2m
tritione nõ quelibet pars nutriti nutriᵗ: g̃ nec q̃libet ps
aucti augeᵗ: tʒ ↄñtia: qꝛ augmentatio p̄supponit nutri-
tionẽ: vt dcm̃ est. ꝛ añs pʒ: qꝛ nutritio non est nisi re-
stauratio deperditi. mõ nõ q̃libʒ ps aliqd deperdit. g̃ nõ q̃-
libet ps nutriᵗ. ¶ 3°. si sic oporteret nutrimentũ diuidi 3m
in infinitas ptes: ↄñs est impoſſe: vt pʒ 3° phy. ꝛ p huᵗ. T.co.
ꝛ probaᵗ ↄñtia: qꝛ infinite ptes sunt in corpe augendo. 37.
si g̃ q̃libet dʒ augeri opʒ cuilibet suũ nutrimẽtũ dirigi: T.c.9
ꝛ ex ↄñti oʒ nutrimentũ in infinitaſ ptes diuidi. ¶ 4° 4m
si sic. sequereᵗ q auctũ post augmentationẽ esset in du
plo maius q̃ añ: ↄñs est falsũ: ꝛ ↄ experiẽtiã. ↄñtia tñ
declaᵗ: qꝛ cuilibet pti q̃ntũcũqʒ pue aliqd addereᵗ: ꝛ p
ↄñs oportebit nutrimẽtũ applicari: ita longũ: ita latũ:
ita pfundũ: sicut ꝛ corpus qđ augeᵗ: g̃ fiet duple q̃ntita
tis post augm̃tationẽ. ↄñtia tʒ ꝛ añs pʒ: qꝛ dato q nu-
trimentũ nõ sit ita longũ: sequiᵗ q non q̃libet ps lõgi-
tudinis augeᵗ: eodẽ mõ arguiᵗ de lato ꝛ pfundo. ¶ 5° 5m
nihil in aucto augeᵗ. g̃ non q̃libet pars augeᵗ: tʒ ↄña: ꝛ
añs probaᵗ: qꝛ nõ ps que prefuit: qꝛ ista nõ est maior:
q̃ ante: nec pars que aduenit: qꝛ ipsa nõ fuit añ: nec ag
gregatũ: ex eo qđ p̄fuit: ꝛ ex eo qđ aduenit: qꝛ h aggre
gatũ ẽt añ nõ fuit. Itẽ h aggregatũ nũq̃ fuit min9: qꝛ
seqᵗ q nõ augeᵗ. ¶ Confirmaᵗ sic. Paro q̃ prefuit nõ
est aucta. g̃ non quelibet pars aucti est aucta. tʒ ↄña. ꝛ
añs pʒ: vt p9: ꝛ ex alia ps aucti: que aduenit non est
aucta. ergo nõ quelibet pars augeᵗ: tʒ ↄña. ꝛ añs pʒ: qꝛ
ipsa nũq̃ ante fuit. ¶ 6°. si sic. sequereᵗ penetratio dimẽ 6m
sionũ esset poſſis: ↄñs non est ↄcedendũ: ꝛ ↄña pbaᵗ:
qꝛ nõ est possibile q q̃libet pars aucti augeaᵗ: nisi nu-
trimentũ penetret corpus auctũ. ꝛ sic seqᵗur q penetra
tio dimensionũ est possibilis. dato. n. q partez vnã non
penetraret: seqᵗur q illa nõ augereᵗ: cũ illa nihil in se
recipiat de nutrimẽto: ꝛ augmentatio fiat p intus susce
ptionẽ. ¶ 7°. si sic. sequereᵗ q ois augmentatio eẽt do 7m
lorosa. ↄñs est falsũ. ꝛ ↄña pbaᵗ: qꝛ vel nutrimentũ in
greditur corpus solidũ: vel non. si non. seqᵗur q ipsum
non nutriᵗ: vt prius. si sic. sequeretur q nutrimẽtũ diui
dit illam partem solidã: ꝛ ex ↄñti: cũ ppter diuisionem
causeᵗ dolor. seqᵗur q augmẽtatio in aĩali erit semper
dolorosa. ꝛ si sic. sequitur q probandum erat.

In oppositũ est phs. c. de augmentatione T.co.
in isto primo. 32.

¶ In ista qõne erunt tres articuli. In pmo premittẽda
sunt notabilia ꝛ suppositiones. In secũdo ponẽde sunt
conclusiones. In tertio autez ꝛ vltimo mouebunᵗ que
dam dubitationes ꝛ soluentur.

Quantũ ad primũ articulum: sit hoc primum pmũ
notabile q augmentatio viuentis de nõnm
qua dictũ est p̄us potest esse duplex. Quedam propria
que fit per intus susceptionẽ nutrimenti. ꝛ per ↄuersio-
nem ipsius in maiores ptes: quã sint deperdite. Alia est
impropria: ꝛ dicitur pars ex nutrimento genita iproprie
augeri: que licet in se non recipiat nutrimentũ. tñ para
genita ex nutrimẽto sibi mediate: aut imediate: iuxtapo
nitur: ꝛ sic dī impropriepputa per iuxtapositionẽ auge
ri. ¶ 2° est notandũ. q ista qđ intelligitur de corpe vi- 2m no-
uente sano. Nã non opʒ q eger qui augeᵗ eius quelibet tãduʒ
pars augeaᵗ. ¶ 3° supponitur q corpus viuuz hẽat in 3m no-
se poros paruos. i. q̃si q̃dã foramia. pʒ ista suppõ: qꝛ ex tãduʒ
corpe viui sudãtiſ aqua exit: vel p hmõi poros. ꝛ sic ha
betetur ppositũ. vel exit per solidũ. ꝛ hoc nõ est possi-
bile: qꝛ fieret penetratio corpoꝝ: qđ est cõtra phm 4° T.c.8
phy. ꝛ stati post iprobabiᵗ: ꝛ ex alio nisi hmõi pori es- 47. ꝛ
sent: seqreᵗ q in viuo non esset locus receptiuus nutri- 55.
mẽti: ↄñs falsũ: ꝛ ↄñtia pbaᵗ: qꝛ cuʒ nutrimentũ non 2°.
diuidat

diuidat corpus:nec ipsum penetret nō videt in quo re
3 ciperetur nisi i hmōi poris. ⁊ tertio.q: calor nālis a cor
pore nostro resoluit mltā p manus ⁊ pedes pʒ hoc.q:
q̄tūcūqȝ qs hēat man⁹ mūdas añ somnū: post somnū
inueniet eas imūdas.que resoluta si resoluant per h⁹
4.m no tādūȝ. poros hētur ꝓpositū si per solida corpa penetrarent se
vt prius. ℂ Quarto supponit q̄ nutrimentuȝ non pōt
intrare corp⁹ viuū nisi per foramina. aut p penetratio-
gntuȝ notan dum. nem:aut diuisionē.pʒ de se. ℂ Quīto sequit q̄ cū non
sit penetratio corpoꝝ:q: si esset.tunc oīa corpora mun
di possent intra granū milij collocari.nā qua rōne duo
corpora se penetrarēt eadē rōe.tria.q̄tuor.ac.mille ⁊c̄.
⁊ sic habet ꝓpositū. ℂ Qđ etiā pʒ.de folle cuius latera
sunt elongata abinuicē:⁊ foramina bñ obfiicieta.nō.n.
pōt fieri lateꝝ cōpressio nisi alicubi fieret apertura. vt
aer possit cedere lateribus follis cōprimēdi:qđ non vr̄
eē ex alio.nisi q: latera aerē penetrare nō pñt.⁊ silr nu
sextuȝ notan dum. trimētū nō posset ingredi:nisi per foramina hmōi.aut
corporis dimēsionē. ℂ Sexto sequit q̄ cū augmētatio
nō fiat p diuisionē corporis qđ augetur:q: sic eēt doloro-
sa in hñtibus sensuȝ.q̄ ipsa fiet per receptionē in hmōi
poris solū dimissis aliis modis recipiendi nutrimētuȝ.
cui⁹ necitas pʒ ex alio.q: nō sunt ex alio.vt ꝓbatū ē.vel
frustra ibidē sunt.qđ nō ē bene dcm̄.cū natura talia vi
7.m no tāduȝ. p̄ deatur non facere frustra.vel sunt ꝓpter recipere nutri
mentū:⁊ habet ꝓpositū. ℂ Septimo notandum est ꝓ
quinta suppōne.q̄ omne corpus viuū hʒ aliquas par-
tes non porosas. ꝓbat p̄mo:q: ois porus claudit aliq̄:
2 aut ergo aliquo poro.qđ est falsum:aut aliq̄ parte non
porosa:⁊ habet ꝓpositū. ℂ Scđo.nisi sic sit totū in cō
tinuo ex his esset porus.⁊ sic ꝯtinuū nō esset vere conti
nuū:ȝʒ tm̄ apparens.falsitas ꝯñtis est manifesta.⁊ pro
3 bat ꝯña.q: vel vbiqȝ est porus ⁊ sic habet propositūȝ.
vel alicubi non in ꝯtinuo.⁊ si sic tūc ibi est pars nō po
rosa. ℂ Tertio an corpore ꝯtinuo vel aliq duo pori sūt
proximi.vel non.si nō:tūc inter quoslʒ duos poros sūt
infiniti pori medij:cū quilibet sit certe q̄titatis:eoꝝ cōti
nuū esse īfinitū.qđ est falsum.⁊ si sic:tūc distinguēs in
ter duos poros ꝓximos est ps nō porosa.nō.n.pōt dici
q̄ pori ꝓximi per nihil mediū sunt distieti.q: tūc nō es-
sent duo pori:immo vnus porus continuus.⁊ hec de p̄
mo articulo.

p̄a ꝯ̄ **Quantū** ad scđm articulū sit hec p̄ma ꝯ̄. pars
non porosa aucti nō augetur proprie
per intus susceptionem.pʒ.q: vel auget per ipsius diui
sionem a nutrimento.⁊ hoc nō.per sextū nōbile.vl' per
h̄ q̄ nutrimentū eā penetraret.⁊ h̄ nō.per sextā suppō
nē.aut p receptionē que fieret in eius foraminib⁹.⁊ hoc
nō.q: per casum nō habet poros. aut hmōi foramina.
ḡ nutrimentū nullo mō pōt ptē nō porosam igredi. q̄re
nec per intus susceptionē pōt augeri.q̄re sequitur q̄ ip
sa nō ꝓprie auget. ℂ Ex quo hoc correlariū sequit:qđ
2a ꝯ̄ T.cō. 32. nō quelibet pars aucti auget.pʒ:q: pars nō porosa isto
mō non auget.pʒ per ꝯnem. ℂ Scđa ꝯ̄.quelibet pars
aucti sani augetur.⁊ hanc intelligit Ari.ꝓbare. naȝ in
nutritione quelʒ pars porosa nutriti nutrit.ergo in au-
gmētatione quelibet pars huiusmodi auget. ꝯña tʒ:⁊
añs ꝓbatur.q: si non quelibet pars huiusmodi porosa
nutriret in corpore sano sequeretur q̄ sanū fm vnā p-
tē augeretur:⁊ fm aliā periret.qđ nō est possibile:cum
sit sanū:ꝓbat ꝯña:q: in parte porosa in qua non fieret
nutricatio esset deperditio vt notū ē.⁊ nō fieret restau-
scđm ratio.ergo. ℂ Scđo si qua pars porosa auget.ergo q̄li
bet.tenet ꝯña: cū non sit maior rō de vna q̄ꝫ de alia. ⁊
añs pʒ:q: alias in aucto nihil augeret.q: nō ps nō po
tertiuȝ rosa vt dictū est.nec pars porosa. ℂ Tertio. posit] cau

sis sufficientibus debet poni effectus.sed cause sufficiē
tes sunt ad hoc:q̄ in corpore aucto sano queuis ps po-
rosa augeat.ergo ⁊c̄ tʒ ꝯña. ⁊ añs est notum ꝓ p̄ ᵃpte
saltem in agentib⁹ nālibus.⁊ ꝓ scđa pte pʒ:q: est mate-
ria sufficiēs vt nutrimentū ⁊ porus recipiēs.⁊ nā distri
buens.⁊ calor conuertens in maiores partes q̄ꝫ sint d
perdite.ergo videt q̄ queuis talis pars debet augeri.
ℂ Tertia conclusio.quelibet pars aucti augetur.aut p 3a ꝯ̄.
iuxtapositionē.aut per intus susceptionem: vt dic̄ scđa
conclusio.⁊ partes nō porose augent per iuxtapositio
nem:q: iuxta ponitur eis mediate:vl' imediate ps ī po
ris ex nutrimento.ergo auget saltem iproprie per iux-
tapositionem partis genite ex nutrimento. ℂ Quarta 4a ꝯ̄.
cōclusio.q̄ partes non porose non augent per solā iu-
xtapositionem .imo etiam per alterationē nutrimēti:⁊
p ꝯuersionē ipsius in naturā aliti q: partes ille iux̄po
site eis cū nutrimēto cōuertūt ipsum in substātiam au-
cti.ergo ⁊c̄.ꝯña nota ⁊ añs pʒ q: alias in poris nō fie
ret augmētatio nisi partes nō porose circūstātes nutri
mentū in poris receptū in subā corpis aucti conuerte-
rēt.Ex quo pʒ:q̄ adhuc magis ꝓprie augent iste ptes
q̄ꝫ aqua per oppositionē aque aut consimilis. q: iste cō
uertunt nutrimentū in sui substantiā:qđ nō faciūt alia
que per appositionē corpoꝝ cōsimiliū augent. ⁊ sic pʒ t.c. 44.
dcā opinionis Ari.adducte quo ad corpora non poro
sa:respectu antiquoꝝ:qui dixerūt augmentationē fieri
per solam iuxtapositionem. Et hec de scđo articulo.

Quantum ad tertiū articulū sit hec p̄ma du
bitatio.s.vtꝝ huiusmodi pori pos p̄m du.m
sint esse in corpore viuente. ℂ Et arguit q̄ nō.p̄ q: vl' a.t. c.50
eēnt pleni:vel vacui.si vacui cōtra phȝ q̄rto physicoꝝ. vsqȝ ad
si pleni.contra sequit q̄ tunc nutrimentū ingrediēs ip 88.4.
sos poros faceret penetrationem corpoꝝ:qđ est ipossi- ph.55.
bile.ergo nullo modo pñt poni huiusmodi pori. ℂ Se 2m
cundo vel eēnt vbiqȝ in corpore ⁊ hoc non.q: esset cō-
tra dicta.vel essent in vna parte sic:⁊ in alia non.⁊ hoc
non est dicendū:q: nō videtur ponor rō: q̄re pori eēnt
potius in vna pte corpis q̄ꝫ ī alia:cū calor nālis vnifor
miter agat in oēm partem corpis:eo q̄ oī prīcst appro 3m
ximat⁹. ℂ Tertio.si sic nihil augeret.ꝯñs est icōueni
ens ⁊ ꝓbat ꝯña.q: esto q̄ pori fiāt pleni.nō ꝓp hoc au
geret corpus.sed solum fieret magis densum: eo q̄ nō
magis extēsum est postq̄ꝫ ante.nam puncta plena:⁊ vna 4m
alia non plena sunt equalis extensiōis. ℂ Quarto cir-
cūdās poros poris exclusis nihil in se recipit.⁊ pñr nō
est auctum:⁊ est oēs partes viui.ergo nulla ps viui est
aucta.maior vr̄ patere per prius dicta:cū receptio solū
fiat in poris:⁊ ptes circūdātes exclusis poris nullum
habeant porum.minor pʒ:q: pori non sunt partes cor-
poris. ℂ Quinto si sic sequeretur q̄ augmentatio nō 5m
esset motus continuus per totum corp⁹.ꝯñs est falsuȝ:
⁊ ꝓbatur ꝯña.q: nulla est pars aucta nisi vbi est por⁹.
alibi aūt non.quare augmentatio nō extendit se per to
tum corpus.oppositum videtur patere per dcā. ℂ Se secundū dubium
cunda dubitatio est quid mouet nutrimentū ad partes
que sunt in capite.⁊ videt q̄ nō possit illuc venire cum
sit graue:ergo nō venit illuc naturalr cū d natura q̄uis
sit descendere.q̄rto physicoꝝ.⁊ 4° celi. nec venit illuc T. cō.5
violenter.q: ibi non videt esse quid violentās ipsuȝ.tū T. cō 6
non appareat que species motus violēti esset in motu
nutrimēti sursum. ℂ Scđo nutrimentū nō pōt venire scđūduȝ
ad omnes partes porosas ergo nō mouetur ad omnes
partes corporis.ꝯña tʒ.⁊ añs apparet.q: multe partes
porose sunt in carne ⁊ extra venas modo non videtur
quo modo nutrimentum venire ad eas.cum eius dele
gatio solum fiat per venas. Oppositum dictum est.

3m dubm ¶ Tertia dubitatio vtrum per istorum pororum repletionem
corpus possit augeri. et arguitur quod non: quia numquam generatur
plusquam est deperditum. ergo numquam corpus augetur. et consequentia
et antecedens patet. quia non generatur maius quam est porus cum receptum
secundū fit maius recipiente modo tantum quantus est porus est deper-
ditum. ergo numquam plus generatur quam est deperditum ¶ Secundo se
queretur. quod facta vna augmentatione numquam post deberet
augeri corpus. consequens est falsum. et consequentia probatur: quia pori in prima
ma augmentatione replentur. ergo facta illa augmenta-
tione nulli manent pori: et ex consequenti cum augmentatio non fi-
at nisi per poros sequitur quod post primam nulla augmenta
tio deberet fieri: quod est oppositum. Oppositum est prius dictum.

Ad pm dubium **Ad istas** dubitationes quia difficiles sunt respondetur
per ordinem. ¶ Ad primam dicitur quod pori sunt
in corpore geniti ex caloris naturalis actione corpus no
strum resoluente duplici de causa. Vna ex necessitate cause
efficientis: quia nutriendo se in corpus agit et ipsum resol
uendo facit poros. Secunda est necessitas finis. et est duplex.
vt per poros superfluitas corporum tertie digestionis mem
bris solidis vt carni et similibus nocentes si manerent
Ad pm. in corpore a corpore expellantur: et alia est vt eis mediā-
tibus fiat nutricatio et augmentatio. ¶ Ad primam rationem in
contrarium dicitur. quod pori ante aduentum nutrimenti sunt ple-
ni fumis aereis. et huiusmodi corporibus subtilibus. Et
dicitur vltra quod penetratio non fit. quia huiusmodi corpora subti-
Ad 2m lia cedunt et euolant nutrimento adueniente sicut aer ce
dit corpori moto per ipsum. ¶ Ad secundam dicitur quod non sunt
vbique in corpore. Et ad probationem dicitur quod ratio quare sunt ma
gis in vna parte quam in alia est. quia calor naturalis inuenit vnā
partem maioris resistentie quam aliam: et sic in parte minoris re
sistentie plus generat pororum. et hec est causa quare sunt hic et non
ibi. licet enim calor in omnem partem agat alterando tamen non in om
Ad 3m nes agit resoluendo. sed in partem minoris resistentie sicut
dictum est. ¶ Ad tertiam negatur consequentia qua infertur quod nihil
augeretur. Et ad probationem dicitur negando quod ex po-
rorum repletione corpus solum fiat magis densum. imo est
vere maius extensum: licet quantum est ex hoc non apparet
ad sensum propter hoc quod non plus apparet extensum quam
est ex priori solitus repletione nisi aliud concurreret. quod
postea dicetur in responsione ad primum articulum secundi du-
bii. quam si porus non esset repletus. Et ad probationem dicitur
quod pinta repleta vino est magis extensa quam ipsa non reple
ta. quia mensurando secundum tres dimensiones ipsa est maior.
Sic etiam corpus poris repletum in partibus suis: licet quo
ad sensum non appareat maius quam antea: tamen secundum verita-
Ad 4m tem est maius quam ipsis poris vacuis. ¶ Ad quartam nege
tur quod circundans poros poris exclusis nihil in se recipit.
Nam circundans hoc in se continet ipsos poros et ex consequenti
continet quod in poris recipitur. et ideo recipit illud in se quod po
ri in se recipiunt: et per conuersionem illius diceretur magis
Ad 5m. fieri extensum. ¶ Ad quintam potest dici vno modo quod au-
gmentatio est motus continuus per totum corpus quia licet
solum sit augmentatio per intus susceptionem vbi est po-
rus: tamen bene est augmentatio aliarum partium per iu
xtapositionem et ex consequenti omnium. et hoc sufficit
ad hoc quod dicatur motus continuus specialiter: cum ta
les partes parue non habentes poros non sint per se
sensibiles. et per consequens vulgus nullam attribuit eis
denominationem. ¶ Aliter potest dici probabiliter. quod
secundum veritatem quelibet augmentatio est motus continuus
sed est verum quod per totum corpus non est vna: sed est
multiplicata ad multiplicationem pororum: quelibet tamen
que fit in vno poro est motus continuus. Et hoc sufficit
ad hoc quod augmentatio dicatur motus vere continuus
et a quolibet istorum dicitur continuum augeri: et sic ipsum to
tum viuum: et etiam ab omnibus sic dicitur quod omnis est vnus termi-
nus saltem extrinsecus puta ipsum viuum habere debitam
quantitatem sicut dictum est. ¶ Quantum ad secundum dubium Ad se cūdum dubiū
dicitur quod nutrimentum in animali recipitur in ore aut propor-
tionabili et mittitur in ipsis animalibus perfectis ad stomachum
et a stomacho digeritur in vnam substantiam albam que a medicis
chilus vocatur. ista autem trahitur per venas meserai
cas mediantes inter stomachum et epar ad epar: et illic di
geritur in vnam massam rubeam que in confuso continet qua-
tuor humores. scilicet coleram rubeam, sanguinem, flegma et
melancoliam. et nominatur a medicis chimus. a chimo autem
isto colera separatur pro magna parte saltem. et mittitur
ad cistim fellis per viam in epate ad hoc destinatam. et etiam
ab eo separatur colera nigra. eo quod iste due colere in epa-
te sunt conuenientis nutritionis. et mittitur ad splenem per
viam ad hoc deputatam. residua vero massa sanguinea
cum flegmate mittitur iterum ab epate ad venas magnas
et per eas ad venas capillares. et per huiusmodi venas capil-
lares mittitur ad singulas partes tam carnis quam ossis po
rosas: et hoc coadiuuante virtute naturali attractiua mem
bri quo quodlibet membrum attrahit de nutrimento sibi conue-
niente pro nutricatione. Nam vnum membrum attrahit sangui
nem magis colericum aut sanguinem magis flegmaticum
secundum ruinus liberi ipsorum exigentiam: aut virtutem.

Ad rationes in contrarium. Ad primam dicitur quod nu- ad primum.
trimentum continue mouetur ad
membra: que sunt in capite motu tractus facto a natura-
li virtute ipsorum membrorum. sicut enim magnes habet na
turalem virtutem attrahendi ferrum ita quodlibet membrum vo
no dei virtutem habet attrahendi sibi conueniens nutri- ad secūduz
mentum. ¶ Ad secundam dicitur quod omnes pori terminantur
ad capita venarum capillarium: et ideo per eas ad singulas
partes tam carnis quam ossis nutrimentum vz delegari. ¶ Ad ad ter
tertiam dubitationem dicitur quod per pororum repletionem cor- tiū du
pus augetur. Et ad improbationem negatur quod non generetur bium.
in eis plus quam est deperditum. Et ad probationem dico quod ve
rum est quod non generatur maius quam porus est magnus: et
negatur quod tantum sit deperditum: imo calor naturalis
postquam poros generauit per alicuius corporis resolutio
nem partialem. consequenter sicut et corpus alibi rarefaciendo
extendit ita extendit se et ampliat poros. et sic per huiusmo
di rarefactionem pororum et extensionem generatur plus in po
ris: et maior substantia quam est deperdita et per huiusmodi fit au
gmentatio viui. ¶ Ad secundam dico. quod vna augmentatione Ad se cūduz
facta sicut isti pori replentur et clauduntur ita alibi noui ge
nerantur ex caloris rarefactione. et ideo sicut istis reple
tis fit augmentatio. ita per aliorum repletionem de nouo ge
nitorum fiet sequens. et sic quantum est ex parte pororum numquam
deficiet augmentatio: licet deficeret aliunde sicut postea dice
tur. Et hec de tertio articulo.

Ad rationes principales. Ad primam dicitur. Ad rōnes prin
quod ipsa verum concludit: sed non cipa-
est ad propositum: sicut patet ex precedenti articulo: quia ar les.
guit de corpore egro Aristo. autem intelligit de corpore sano. Ad pri
¶ Ad secundam dicitur. quod in nutritione non quelibet pars mum.
nutriti nutritur proprie: et per intus susceptionem sed be p.g.32
ne per intus susceptionem: vel iuxtapositionem queli- Ad se
bet pars nutritur: et sic in augmentatione quelibet pars cundū
efficitur maior proprie vel improprie. proprie vt poro-
se per intus susceptionem. improprie vero non porose non per
intus susceptionem: sed per iuxtapositionem: et sic est di
recte simile de augmentatione: et nutricatione. Et ad ra
tionem: cum dicitur quod nutritio fit per restaurationem deperdi-
ti. verum est proprie dicta: et quia solum partes porosa deperdit: et
ideo ipsa solum nutritur proprie. alie autem improprie nutri
untur. sicut dictum est. ¶ Ad tertiam conceditur quod non in ad ter
finite partes proprie augmentantur. saltem distincte: et non com- tium
municantes

municantes. et iõ nõ opz nutrimentũ in infinitas ptes di uidi. sed solum pprie augmentanł partes poros hñtes et iste solũ sunt finite nõ cõicãtes. et ideo sufficit in tot p tes diuidi nutrimentũ. quot sunt hmõi po:i. vel partes.

Ad 4m. ¶ Ad quartã cõcedit qꝫ rõ ↄcludere. si vere quelibz ps per intus susceptionẽ augeret: sed ex sic nõ fit augmen tatio sed solũ per partiũ porosarum nutritionẽ et au

Ad 5m. gmentationem: ideo ratio non pcedit. ¶ Ad quintam negatur añs cũ dr qꝫ nihil in augmentatione augetur. Et ad pbationẽ dico: qꝫ pars que fuit bene augetur. et iõ negatur qꝫ nõ fiat maior q̃ȝ ante. immo ipsa p hoc qꝫ aliã in sui nãm cõuertit facta est maior: vt man9 que pre fuit vł pes est auctus. Silr dr. qꝫ aggregatũ ex ptib9 q̃ prefuerũt et ptibus que adgenerate sunt dẽ nouo est au ctũ. Nam totũ cõpositũ est auctũ. hoc aũt est hmõi ag gregatũ. ergo etc. bñ tñ ↄcedit qꝫ ptes que aduenerunt non sunt aucte. ¶ Et ideo ad ↄfirmationẽ dicitur. qꝫ ip sa concludit veritatẽ. et est p diens. qꝫ ipsa pars que ad uenit nõ est porosa. q̃re pprie nõ dꝫ esse aucta. Et qñ

T. cõ. 32. Aris. dic in rõne post oppositũ q̃lliber partẽ auen eẽ au ctã. loquebat de partibus preexistentibus. et sic dẽ his

Ad 6m. locutus sum in positione. ¶ Ad sextã negat qꝫ pene tratio pp augmentationem esset possibilis. Et ad pba tionẽ dr qꝫ quelibet ps porosa aucti auget nõ pprie. sꝫ per intus susceptionẽ nutrimẽti sicut dictũ est. et iõ vlte rius dicit. qꝫ ps nõ porosa nõ proprie augetur per itus susceptionẽ: sed per iuxtapositionẽ. et sic nõ sequit nu

Ad 7m. trimentũ penetrare eaꝫ. ¶ Ad aliã negatur qꝫ augmẽ tatio esset dolorosa. et ad pbationẽ dr: qꝫ nutrimentum non ingredit nisi partes porosas: et ptes solidas nullũ po:ꝫ hñtes non ingredit. et iõ augmentatio est sine di

ad 8m uisione ↄtinui: et sine dolore: sic pꝫ ex dictis. ¶ Aucto ritas phi post oppositũ est p scdã ↄclone pmi articuli.

¶ Hec aũt tria sunt quoꝝ vnũ ẽ quãtũ cũqꝫ ptẽ etc. Tex. cõ. xxxiij. Q̃. xij.

Duodecimo querit. Utrũ in au gmẽtatione maneat idẽ totũ ante et post. ¶ Et arguitur pmo qꝫ nõ: qꝫ nõ manent eedem partes mãles: nec eedem formales. ergo nõ manet idem totũ.

Cõm. 17. 4. ph. 43 pꝫ ↄña: qꝫ totũ est sue partes: vt dicit Cõmẽ. primo physicorum. añs pro pma parte pꝫ in littera p

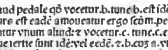
T. cõ. 36. phm dicentẽ. qꝫ partes materiales fluunt et refluunt: et p scdã parte pꝫ qꝫ forma sequitur materiam: eo qꝫ nãli ter loquẽdo forma nõ potest stare sine mã: nec vnã mãꝫ

scdm. dimittere et aliã intrare. ¶ Scdõ sic. multe partes ad ueniunt. ergo et totuꝫ variatur. tenet ↄña. vt prius: et an

T. cõ. 41. 32. et 34. tertiũ. tecedens pꝫ: qꝫ nõ est augmentatio: nisi multe ptes ad ueniant: sic dicit phs in littera ergo etc. ¶ Tertio vocẽ tur ptes añ augmentationẽ existentes a. et post augmẽ tationẽ partes superaddite vocent b. tũc arguit sic. hoc augendũ ante augmentationẽ est. a. et post augmenta tionem nõ est. a. nec erit. a. ergo non est idẽ post qd añ cõsequentia nota: et añs pro pma parte est notũ: vt pri us et p scdã parte pꝫ: qꝫ post augmẽtationẽ erit. a. et. b. ergo non erit. a. cum. a. nõ sit. a. et. b. ¶ Cõfirmatur sic. hoc post augmentationẽ est idem qd fuit ante. Sed an te fuit. a. ergo post est. a. Sed post est. a. et. b. vt notũ est igitur. a. est. a. et. b. ergo pars est suũ totũ. ¶ Confirma tur scdõ hoc est idem qd fuit ante sed hoc est. a. et. b. er go añ fuit. a. et b consequentia est nota vt videt: et ↄñs

4m est manifeste falsum: qꝫ ante non fuit nisi. a. ¶ Quarto pncipalr ad qõnẽ arguit sic sequeretur qꝫ aliquid ge neraret successiue et stante vna parte genita cessaret ge neratio. Sed hoc est falsum. pbat tñ ↄña: qꝫ eadem rõ ne qua post augmẽtationẽ est idem totũ qd fuit añ. cuꝫ multe ptes sunt sibi inuicẽ addite manebit vna ps ignis genita idẽ ignis post quotquot partes augerent sibi.

¶ Quinto sequeretur qꝫ eadẽ rõe sequana esset idẽ qui fuit tertio vel quarto ãnis elapsis. hoc est falsum: quia oẽs partes sequane que fuerunt ante tres ãnos sũt cor rupte: aut saltem intrauerunt mare: quare nõ est idẽ to tũ: cũ totuꝫ nõ sit aliud q̃ȝ sue ptes: et añs pꝫ: qꝫ qlꝫ ps se quane que tunc fuit intrauit mare. et tñ probatur conse quentia: qꝫ eadẽ rõne qua propter successionem partiũ recedentiũ et aduenientiũ manet idem totum propter eas sibi succedere in simili situ figura et dispõne mane bit idẽ sequana: cũ partes sue sic sibi succedant in simi li situ figura et dispositione. ¶ Scdõ pbatur qꝫ nõ sit 2m idem sequana: qꝫ eadem rõne cẽt eadẽ spera aeris que fuit vltra cẽtũ ãnos: et sic posset eadẽ spera aeris mane re perpetua: et sic ex consequenti cũ spera aeris sic cor ruptibilis aliquod corruptibile posset perpetuari. cõse quens est contra phm primo celi: et prima consequen s. t. c. io. tia patet: qꝫ ita bene in simili dispositione situ et figura in fineꝫ. successiuis temporibus succedunt sibiinuicẽ partes spe re aeris sicut sequane. igitur si vnum ipsoꝝ manet idẽ: aliud manebit idem. ¶ Tertio confirmatur: qꝫ sequit 3m idem bis generari: qꝫ sequana qui fuit vltra centum an nos fuit pro tunc genitus: et iste qui nunc est genitus ẽ citra. ergo si iste est idem: idem erit bis genitus ↄña est nota: et añs pro prima parte patet: et pro secunda dcla ratur: quia quodlibet pedale huius sequane: quod nũc est: est genitum circa. io. annos. ergo et sequana totus. consequentia tenet: quia sequana nõ est aliud q̃ȝ omnia ista pedalia simul sumpta: et antecedens patet: qꝫ qdli bet pedale huius sequane: qd est. venit ex fontibus ci tra breue tempus: et ex fontibus non potuit venire ni si: qꝫ in montibus pro tũc est genitus. ergo est citra. io. ãnos genituꝫ. ¶ Sexto si sic hoc esset ex eo: qꝫ maior 6m pars manet eadem: patet consequẽtia: qꝫ nõ videt ma ior ratio quare manet idem totũ: nisi qꝫ maior ps eius manet. sed hoc est falsum ergo etc. falsitas consequentis declaratur: qꝫ sequitur qꝫ idem esset aliquid cuꝫ aliquo cum quo in nulla parte conueniret. hoc est impossibile: et consequentia probatur. Naꝫ sit coluña tripedalis. a. et moueatur vnũ pedale ab ea et loco eius ponat vnum

aliud pedale qd vocetur. b. tunc b. est idẽ cũ. a. qꝫ maior pars est eadẽ amoueatur ergo scdm. pedale ab. a. et po natur vnum aliud: et vocetur. c. tunc. c. est idem. b. quia due tertie sunt idẽ: vel eedẽ. et. b. cuꝫ a. vt prius. ergo. c. est idem cũ. a. tũc de. c. amoueatur tertium pedale et vo cetur. d. tunc. d. est idẽ cum. c. vt prius et. c. cuꝫ. a vt pro batum est quia queciq; sunt eedẽ vni tertio sunt eedeꝫ inter se. Modo. a. et. d. sunt eedẽ. c quare sibi inuicẽ erũt T. c. 33. eedem. et tñ per casum mãifestũ est qꝫ in nulla parte cõ ueniunt. quare habetur consequẽs pbãdum.

In oppositũ

est Aris. in hoc pmo. capl'o q̃ prius. Et põt probari rõnib9 pm qꝫ idem manet idem ante et post. ¶ Primo qꝫ aliter se queretur qꝫ iste termin9 Joañes. eẽt nomẽ cõmune: qꝫ verificatur de homine ante augmentationem noiato B nomine et post. si ergo nõ est idẽ vniuoce successiue ve rificatur de pluribus: qd est propositum. ¶ Secũdo qꝫ 2m non fuisset idem Christus passus in cruce qui natus est de virgine Maria. illd est falsum: ↄña tꝫ: qꝫ auctus fuit in tpe sue augmentationis. ¶ Tertio sequitur qd nul 3m

lus nostrū eēt baptizatus: q2 aucti sum⁹ post baptisma.
4m ¶ Quarto sequitur q si sor promitteret soluere hodie q cras non teneretur soluere. q nihil promisit ille qui
5m cras erit sor: post augmentationem. cū nūq ante fuisset z ex consequenti nihil deberet: q2 nihil pmisit. ¶ Quinto q2 talis augmentatio nō est, ꝓpter motus ꝯn̄s est inconueniens. z ꝯn̄a probatur. q2 motus 𝔡bet esse in subiecto eodē in actu. modo augmentatio non fieret in eodē subiecto: nec in actu manente sub vtroq3 termino.
¶ In ista q̄one primo ponenda sunt aliqua notabilia: z responsio ad questionem. ¶ Secūdo mouebunt quedā dubia z determinata z soluentur.

pm nōn. **Quantū** ad pmū articulū est pmo notādū q questio ista querit de identitate numerali. de idētitate āt specifica nihil ad presens. ¶ Secūdo
scdz no. est notādū q idem nūero capitur ꝓprijssime proprie. z large proprijssime dr̄ manens numero idē. sic q nec in subiecto toto: nec in parte substantialiter variat. aut mutat. z sic deus est idem. aut celū. qui vl' qd̄ fuit vltra annū. Proprie dr̄ idē qd̄ manet f'm sui ptem pncipaliorē idem nūero. z isto modo dr̄ sortes: aut quicūq3 alt' hō idem qui ante erat. q2 anima intellectiua que ē eius pncipalior pars manet eadē primo modo. vt notū est. Tertio modo dicitur idem numero large: cuius partes sunt in continua successione in consimili situ figura z partium situatione sine notabili mutatione in ordine ad ipsum: aut magna differentia: z isto modo dicitur idē sequana qui fuit vltra .10. annos: aut idē padus. z qd̄ iste modus idētitatis sufficiat ad idem numero est manifestum. q2 alias propria nomina fluuiorum vt sequana pad⁹. aut ren⁹ non eēnt termini discreti. qd̄ nullus diceret.

pma ꝯ. **His premissis** sit hec prima ꝯclusio. q in augmētatiōe viuētis non manet idem ante z post proprijssime seu primo modo. Patet q2 auctū substantialiter in suis partibus variat. cū alique adueniāt ex nutrimento z aliq̄ recedāt virtute actionis caloris naturalis. ¶ Secūda ꝯclusio est q
scda ꝯ. in augmentatione hominis manet idem ante z post proprie seu scd̄o mō capiēdo p3: q2 hoīs pncipalior ps manet. puta aīa intellectiua. ergo zc̄. ¶ Tertia ꝯclusio.
tertia ꝯ. in augmentatione viuentis alterius ab homine nō manet idem numero isto scd̄o mō. p3: q2 in nullo alio viuēte manet principalior pars isto scd̄o modo. ergo zc̄. tenet ꝯn̄a per scd̄m notabile. z antecedens declarat. q2 in q̄libet viuente forma q̄ est principalior pars: ita variatur sicut materia cum sibi noue partes aduentatur sicut materie. z etiam alique recedāt actione caloris naturalis: sicut p3 in ꝯclusione p̄ceden̄. ¶ Sed diceres. nōne
Dubiuz. manent ptes in corde: z in cerebro que sunt pncipaliores in viuente. ¶ Itē. nōne manent partes hūide hūiditate radicali: que ptes pncipaliores sunt q̄ ptes humide humiditate cibali. ¶ Respondetur q ptes viui
R⁹. formales. puta vere partes forme sunt ita similes substantialiter sicut partes forme aeris: z ideo substantialiter nō sunt principaliores partes cordis q̄ pedis. aut alicui⁹ alterius membri. sed accidētaliter z organice possunt dici iste pncipaliores. Eodē modo partes humide hūiditate radicali non sunt pncipaliores quam partes humide humiditate cibali: z ideo iste rationes non procedunt aliquo modo cōtra dicta. ¶ Quarta conclusio in
qrta ꝯ. omni augmentatione viuētis ante z post manet idem tertio mō s. large. p3. q2 partes aucti succedūt sibi inuicē in simili figura situ z dispositione sine notabili z magna differentia in ordine ad ipsum. ergo zc̄. ꝯn̄a tenet.
p ge. z antecedens p3 per experientiā: z hec est conclusio q̄
c.33. Aristoteles intēdebat.

Quantū ad secundū articulum sit hec prius dubitatio. ¶ Quomodo aliquid totum potest manere idem cuius aliq̄ partes sunt variate: cū totū nō sit aliud q̄ sue partes. ¶ Respōdet q aliq dicūt q sicut supernaturaliter possibile est vnam: z eādē rē nūero simul eē plures res. ita naturaliter ē possibile vnam z eandem rem successiue esse plures. z isti dicunt q nō est incōueniēs q sortes an̄ augmentationem sit iste partes z post sit alie. ¶ Sed qcq̄d sit de hoc dicendū est ad dubitationē q ad idētitatem numeralem tertio mō dictam sufficit idētitas figure situationis partiū ante existentiū in continua successione. Sed hoc non sufficeret ad idētitatem pmo mō dictā: z ideo dr̄ q licet totū sit sue partes: tn̄ potest esse nō iste partes: sicut z iste pn̄t esse nō ille. Nā si partes que tam sunt totum vocentur a. z partes que ex nutrimento augebunt vocentur b. tunc totū potest eē a. z b. z tamen totū nō est. a. z b. ¶ Secūdo quis dubitaret vtrū deberet sic poni eadē spera aeris que fuit ante centū ānos. ¶ Et vr̄ mihi dicendū q sic. z ex cōsequenti correlarie cōcedēdū esset q corruptibile potest perpetuari. Nā spera aeris est vnum corruptibile cū habeat materiā: z non est dubiū quin eque bene sit eadē numero que fuit an̄ centū ānos: sicut est idē sequana qui fuit an̄ centum annos.
¶ Secūdo correlarie est cōcedendū q aliq̄ duo sunt eiusdem speciei specialissime: z tn̄ vnū corrūpet z aliud perpetuabit vt pedale aeris z tota spera aeris. Et si aliqs instaret dicēdo q ph̄s vult oppositū in pmo celi. vbi dicit q oē corruptibile de necītate corrūpet. ¶ Dicat q sufficit q cuiusl3 corporis q̄lis pedale de necītate corrūpet. ¶ Tertio dubitaret aliqs q si idē ē sequana q fuit an̄ centū ānos. ergo sunt eedē ptes pedales q̄ fuerunt sequane an̄ centū ānos. ꝯn̄a tenet: ꝓpterea quia totū est sue partes: z falsitas consequentis p3: q2 omnis pars pedalis sequane que fuit vltra centū diu est q intrauit mare. Sil'r omnis pars pedalis sequane que iā est citra duos ānos est genita. ¶ Respondet q est idē sicut prius sequana qui fuit vltra cētū ānos. z cōcedit q sūt eedē ptes simul sumpte tertio mō idētitatis. Ad pbōnē dr̄ q oīs pars pedalis que fuit vltra .100. ānos diu iuit mare: z est q q̄libet pars pedalis que iā ē citra duos ānos est generata: cū hoc tn̄ stat: q omnes ptes pedales sequane simul sumpte: que fuerūt vltra cētū annos: sunt adhuc: q2 idē sequana ē. z ipe est sue ptes pedales. Uel sic. iste sequana fuit vltra centū ānos: z iste sequana est oēs ptes sue pedales. ergo oēs partes iste pedales fuerūt vltra centū ānos. Ex quo correlarie pt inferri hāc ꝯn̄am nō valere. oēs iste ptes pedales fuerunt vltra centū ānos. ergo aliq̄ istarū fuit vltra centū ānos. z hoc capiendo ly omnes collectiue. ¶ Scd̄o infert. q a plurali eē ad singulare esse non op3 cōsequentiā valere. instātia enim patet in articulo prius posito.
¶ Alie autem dubitationes que pn̄t moueri patebūt in rōnū solutionibus. quare zc̄.

pmum dubiuz R.
2m dum
pmum corm
secūdū corm.
T. cō. 121.
3m dum
R.

Ad rationes pncipales. Ad pmā negetur q nō maneāt eedē ptes mātiales. nec formales. Et ad pbm cū dic. q ptes māles fluunt z refluūt. dr̄ q si intellexit q ptes māles: z nō porose nō manent pmo mō seu ꝓprijssime eedē. cū hoc tn̄ stat q manent eedē tertio mō idētitatis. ¶ Ad scd̄am ꝯceditur. q multe ptes adueniūt. z negat ꝯn̄a qua infert. igit totū variat: sic. s. q nō manet idē: l3 bn̄ variet i aliqb⁹ suis ptib⁹. z ad pbōnē ꝯcedit q sp totū ē sue ptes. cū hoc tn̄ stat q ille ptes manēt eedē: z ēt totum idē. licet in multis partibus fiat variatio. dū tamē ptes maneant in ꝯsimili situ figura z dispōne. ¶ Ad tertiā admittitur

ad pm T. cō. 36.
ad 2m
ad 3m

mittit' qd ponit'. Ad argumentū dr̄ concedēdo q̄ h corpus añ augmentationē est. a. ⁊ post augmentationē nō est. a. ⁊ negat' ɔ̄ña que infert'. g nō est idē post qd añ. ⁊ cā est. q: a negatione p̄dicamēti ad aliquid nō infertur negatio predicamenti substātie: q: arguit'. a. est nūc iste partes. ⁊ post nō erit iste p̄tes igr̄ post nō erit illd ens vel idē ens qd est nunc. talis ɔ̄ña nō valet. sicut nō sequitur. so: nunc est iste pater: ⁊ post non erit iste pater. ergo post non erit idem qd ante. Sic enim arguēdo a negatione termini predicamēti ad aliquid ad negatiuaʒ termini predicamenti substantie nō valet consequētia. ¶ Et ad ɔ̄firmationem per idē dicit' ɔcedendo q̄ post augmētationē est idē qd ante ⁊ ɔcedit' q̄ añ ē. a. ⁊ ɔ̄ña negat' qua infert' igr̄ post erit. a. Nā. a. est terminus cōnotatiuus istaꝝ pn̄ū. ⁊ in talibus terminis ɔ̄ña nō valet. sic̄ nō sequit'. ille post erit idem hō qui nūc est p̄r. ergo post erit p̄r. In oibus enim talibus argumētationibus cōmittitur fallacia figure dictiōis. ¶ Ad terciā cōfirmationē ɔcedit' q̄ est idē qd fuit ante ⁊ terciā qd est a. ⁊ b. ⁊ negat' ɔ̄ña. ergo ante fuit a. ⁊ b. Nā a. ⁊ b. sūt termini cōnotatiui ceteraꝝ pn̄ū. ⁊ in illis talis ɔ̄ña nō valet vt dictū est. ⁊ tñ concedit' in terminis absolutis. est idem qd fuit ante: ⁊ nūc ē homo. ergo ante fuit homo. ¶ Ad quartā ɔ̄firmationē cōcedit' q̄ a. ⁊ b. fuerūt ante saltem simul sumpta: q: sunt idem homo qui fuit ante. ¶ Ad ꝓbationē et ɔsequenter cōcedit' q̄ b. nūq̄ȝ fuit sed tñ a. ⁊ b. simul sumpta fuerūt añ sicut dcm̄ ē i scd̄o articl'o. q̄ omnes partes pedales sequane fuerūt vltra centū annos. ⁊ tñ nulla pars ei' pedalis fuit añ duos annos. ¶ Ad 4.m p̄ncipale negat' ɔ̄ña qua infertur. q̄ gegd generaret successiue statim vna p̄te genita cessaret gn̄o eius. ¶ Et ad ꝓbationē dicitur q̄ non est simile de generatione alicuius rei: ⁊ augmentatione viuētis. Nam generatio fit per posterioꝝ pn̄ū ad p̄ores ag generationē: ⁊ ideo ipsa res que gn̄at' nō debet dici genita nisi omnes partes eius: vel ad minus maiores essent genite. In augmētatione aūt: q: nutrimentū intus suscipit'. debet dici manere idem post qd ante. ⁊ sic si p

Ad q̄rtum

Ad q̄ntum.

ua pars ignis esset genita nō propter hoc debet dici tutus ignis est genit' pp dissimilitudinē dictā. ¶ Ad q̄ntam conceditur q̄ est idē sequana. Et ad ꝓbationē dicitur negādo q̄ oēs partes eius que fuerūt vltra decem annos sunt coꝛrupte. imo ambe medietates sunt eadeʒ sicut ē idē totū. Et silr̄ negat' q̄ oēs iste p̄tes itrauerūt mare. imo alique partes sunt actu sequans. conceditur tñ q̄ q̄libet ps pedalis: que tunc fuit itrauit mare: ⁊ negatur ɔ̄ña cum infert'. igr̄ omnes p̄tes intrauerūt mare. Et ad ꝓbōnē ɔcedit' q̄ est eadē spera aeris. ⁊ quod aliquod coꝛruptibile est perpetuū. ⁊ q̄ totū illud est ꝓdiens. ¶ Ad tertiā ɔ̄firmationē negat'. q̄ sequat' idem bis generari. Et ad ꝓbōnē concedit' q̄ sequana qui fuit vltra decē annos ⁊ vltra. ⁊ ante fuit genit': ⁊ sic ille fuit vltra centū annos genitus. Et ideo negat' q̄ iste q nūc est fit genitus citra ⁊c̄. Ad ꝓbationē ɔcedit' q̄ q̄libet pedale sequane qui nunc est fuit genitū citra duos annos. ⁊ negat' ɔ̄ña. ergo totus sequana q: nullū pedale est tot' sequana. l3 sint omnia pedalia simul sumpta. Et ideo si sic assumerent' oia pedalia sequane que nūc sunt sunt genita citra decē annos negat' añs. ergo ⁊c̄.

Ad sextum. ¶ Ad sextam principalē conceditur q̄ hoc est ex eo: q̄ maioꝛ ps manet eadem in consimili situ figura ⁊ dispositione: ⁊ negatur: q̄ si hoc sufficeret q̄ aliquid eēt idē cū aliquo cum quo in nulla parte cōueniret. Et ad probationem dicitur q̄ si a. columna dicatur eadem cū colūna d. tunc conuenit cū d. in ambabus medietatibus: ⁊ in omnibus partibus simul sumptis: licet nō conueniat cū ea in aliqua parte pedali. Aliter potest dici q̄ a. columna bene est eadem b. columne. ⁊ b. colūna c. tñ a. ipsi c. nō esset eadē. q: nō cōueniret cū ea in maioꝛi parte sui. Ad ꝓbationē: si diceret' q̄cūq̄ȝ sunt eodē vni tertio sunt eedem inter se. Dico q̄ h veꝝ esset si illa essent illi tertio eadem ꝓpꝛissime. sic q̄ in nulla parte ab eodem essent diuersa. sed sic nō ē in proposito. ¶ Ego tamen iuxta opiniones vulgariū: ⁊ modū loquēdi cōem bene concederem q̄ aliquid esset idem alicui cum quo in nulla parte pedali ɔueniret sicut dictum est in q̄one. ¶ Rationes post oppositū sunt pro dictis in pꝛimo: ⁊ secundo articulo.

¶ Q̄m aūt de his quesitū est sufficiēter.

Tex. cō. xxxv. Questio. xiiij.

TErtiodecimo querit'. Utrū augmētatio fiat s̄m partes formales ⁊ nō materiales. Et arguitur p̄mo q̄ nō: q: s̄m illas p̄tes fit augmentatio s̄m q̄s fit nutricatio. sed nutricatio fit s̄m p̄tes mālles. ergo ⁊ē. maioꝛ p3: q: augmētatio p̄supponit nutricationem. ⁊ minoꝛ declarat': q: s̄m eas p̄tes viuū nutritur s̄m q̄s aliqd deperdit. cū nutritio fit restauratio deperditi mō s̄m partes materiales aliquid deperdit'. ergo s̄m eas nutritur: ⁊ minoꝛ p3 per p̄hm dicētē in l'ra. fluunt ⁊ refluunt partes māles. ¶ Scd̄o sicut foia viui reddit': maioꝛ in augmentatiōe: ita reddit' maioꝛ mā ⁊ si sic: ita bene fit augmentatio s̄m p̄tes māles sic formales. vel fit forma maioꝛ: ⁊ nō mā. ⁊ si sic ēr foia extenditur vltra materiam. ⁊ per ɔ̄ns pars forme nō inheret materie: qd est ipole. ¶ Tertio diminutio fit s̄m partes materiales. ergo ⁊ augmentatio. ɔ̄ña t3: quia augmentatio ⁊ diminutio sunt motus oppositi: quito ph̄icoꝝ. ⁊ tales h̄nt fieri circa idē: ⁊ añs p3: q: p̄tes materie fluūt ⁊ resluūt: per p̄hm. ⁊ ex ɔ̄nti s̄m eas refluētes fit diminutio. ¶ Quarto vl' p̄tes que aduenīūt viuo ex nutrimento aduenīūt cū mā: ⁊ si sic tunc sicut foia augēt: ita mā: qd ē ꝓpositū. Uel aduenīunt sine mā: q̄ est ipole. q: sequeret' vt pꝛius formā eē sine subo. ¶ Quinto augmētatio fit s̄m p̄tes q̄ntatiuas. ⁊ tales videntur esse magis materiales. ergo magis fit s̄m p̄tes materiales q̄ȝ formales. maioꝛ est nota ⁊ minoꝛ declaratur per p̄hm tertio ph̄icoꝛum. vbi dicit. q̄ diuisio continui est in māmā. i. in partes māles q̄ntitatiuas. ⁊ sic est qd falsa. p̄. T. c. 36. 2m 3m T. c. 18. T. 19. p̄. ge. 35. 4m 5m Comē. 68.

In oppositū est p̄hs i l'ra. capl'o de augmētatione. ¶ In ista q̄one erūt duo articuli. In pꝛimo recitabunt' diuersi modi itelligēdi istā l'ram Ari. allegatā. In scd̄o eliget' expositio magis cōis: ⁊ ēt magis pertinens pꝛius dictis. T. c. 35. T. c. 35.

Quantum ad pꝛimū articulū est p̄mo notādū q̄ cōiter ponunt' sex modi distīcti itelligendi vel distinguēdi istā litterā Ari. ¶ Pꝛimus est Cōmentatoꝛis dicentis. q̄ nō intellexit Ari. q̄ q̄dā eēnt p̄tes formales que augerent'. ⁊ quedā māles q̄ nō augerent': sed dicebat solū pp hoc q̄ iste actiones que fiūt in aucto. s. alteratio ⁊ generatio sunt virtute forme: ⁊ ipsius aie. ⁊ iō solū aiata augerent'. hec sunt v̄ba Cōmentatoꝛis: augmentatū vero nō est auctū: nisi p illaʒ formā: aut virtutem p q̄ h3 formā: ⁊ istā virtutē itēdebat Ari cū dicebat augmentū fieri s̄m formā: ⁊ nō s̄3 materiā: ⁊ nisi esset ista virtus: ipossibilis esset augmētatio in istis partibus sensibilibus. ¶ Circa istum modum est aduertendum sententiā Cōmentatoꝛis esse verum. sed nō videt' esse de mēte ph̄i. q: p̄hs nō loquit' de agere q̄n dicit augmentationē fieri s̄m p̄tes formales. imo magis de pati. dicit enim q̄ q̄lib3 ps foīat aucti ē p̄m no. Cō. 38. T. c. 35.

aucta. Modo auctū nō videtur imediate actionē ɔno-
2ᵘˢ modᵘˢ tare. sed potius passionē. Et iō licet opio sit vā. nō mī ē
de mēte phī. ideo relinquat. ¶ Secūdus modus ē. qꝺ
per ptes formales itelligimus ptes etherogeneas. i. ptes
qꝫ queuiꝫ non capit denominationē totiᵘ seu a toto
sicut sunt pes manus caput ꝛ consimiles. ꝛ ꝙ per partes
māles itelligāt ptes homogenee: quaꝝ quis capit
denominationē totius. sicut caro os ꝛ silia. ꝛ mouetur
ad sic dicendū: qꝛ partes etherogenee figurā certā sibi
determinant que vr̄ habere rōem forme. ꝛ ideo eas ap
pellat formales hōgenee aūt nō determinant sibi cer-
tam figurā: sed quālibet indifferenter pnt hēre: ꝛ iō sicꝫ
T. c. 35. mā ē est indeterminata ad figuram: rōne sui ipse māles
appellant. ¶ Itē ille partes homogenee sicut phs dicit
in littera: cōponūt etherogeneas. quare rōnabilr mate
riales sunt vocate: dicunt enim isti ꝙ qlibet ps ethero-
ꝫ illum genea augeꝛ put notū est. ꝛ iō dicūt fieri augmentatio
modum nem fm ptes formales. Sed nō qlibet ps homogenea
augeꝛ: licet aliqua pars augeaꝛ. Sed instaret aliqs di-
cens ꝙ phs vr̄ eē in ꝫtrū. dicit enim ꝙ ptes etheroge-
nee non augenꝛ. nisi qꝛ ptes homogenee augenꝛ. ergo
T. c. 35. videꝛ ꝙ prior sit augmētatio prtiū homogeneaꝝ quaꝫ
2 etherogeneaꝝ. ¶ Scdō. qꝛ ita ad sensum appet auge-
ri caro vel os sicut manus vel pes. imo est puꝝ ipossi-
3 bile manū augeri ꝛ nō augeri ptes hōgeneas. ¶ Ter
tio ōis ps homogenea augeꝛ. ergo ista opinio ē falsa.
ꝯña tꝫ ꝛ añs declaraꝛ: qꝛ qlibet pars homogenea nu-
triꝛ iperfecta nutritione: eo ꝙ calor naturalis est p to-
tū corpᵘˢ expāsus. ꝛ ex ꝯñti in oēs partes viui agit. ꝫ q-
libet aliqd deꝑdet. ergo in nutricatōe pfecta quelibet ali
4 quid ad sui nutricationē acquirit. ¶ Quarto nisi qlibꝫ
pars augereꝛ. augmentatio nō ꝯueniret ipsi aucto pri-
mo. qꝺ nō est dicendū. ꝯña tenet: qꝛ aliquibus ptibᵘˢ cō
Solō p uenirer ꝛ aliquibus nō. ¶ Ad ista tenēdo ꝑdictū mo-
p modo duꝫ rūdeꝛ per ordinē. ¶ Ad pmā ꝯcedēdo dem Aris.
T. c. 35. ꝙ nō augenꝛ etherogenee nisi qꝛ homogenee augenꝛ:
ꝛ ꝯcediꝛ ꝙ via ordinis aut nature augenꝛ homogenee
qꝫ etherogenee. tñ cū hoc stat ꝙ qlibꝫ ps etherogenea
augeaꝛ. quapropter qlibet ps formalis dr̄ aucta. sꝫ non
qlibet hōgenea. qꝛ alique ptes carnis vt ꝑus dictuꝫ est
non augenꝛ. q̄re augmētatio nō dr̄ fieri fm ptes māles
ad scdm eo ꝙ non quelibet istaꝝ augeaꝛ. ¶ Ad scdaꝫ dr̄ ꝙ ve
rū est ꝙ partes homogenee augenꝛ sicut etherogenee.
sed non vlr. qꝛ q̄uis etherogenea augētur. ñ m̄ q̄uis hō
ad tertiū genea. ¶ Ad tertiā negatur añs loq̄ndo de augmēta
tione que fit p intus susceptionē. s. ꝙ qlibet ps hōgenea
augetur. ꝛ ad ꝓbationē negatur ꝙ ipfecta nutricatōe
quelibet pars nutriatur. ꝛ ad ꝓbōnē ꝯceditur ꝙ calor
nālis est per totū corpus expāsus. ꝛ iō dr̄ ꝙ in oēs p-
tes viui agit alterādo: sꝫ negatur ꝯña cum īfertur. ꝫ qli
bet aliqd deꝑdit: qꝛ licet in q̄libet egerit alterādo: non
tñ q̄libet resoluit. ꝛ iō ēt in nutricatōe nō qlibet ps re
stauratur. vel nutritur. qꝛ non ille que nihil deperdide-
4ᵐ rūt. ¶ Ad q̄rtā ꝓbōnē dr̄ ꝙ augmentatio ꝓprie dcā q̄
fit p intus susceptionē nō ꝯuenit viuenti p̄. Sꝫ m̄ qꝛ no
biliores ptes ꝛ maiores augentur. iō a maiori fit deno
minatio: iō dr̄ totū augeri sicꝫ ad maiorē ptē eē albā to
tū denominatur esse albū. Veꝝ tamen est ꝙ si augmē
tatio caperetur large ꝓ mutatione qua aliquid dr̄ fieri
maius. siue p appositionē siue per iuxtapōnē. sic posset
dici ꝙ cōpeteret viuenti p̄mo. ꝛ h̄ est de scda opinione.
3ᵘˢ modᵘˢ ¶ Tertia opio est. ꝙ in viuo sunt alique ptes h̄ntes hu
midū radicale i se. ꝛ alique sunt h̄ntes hūidū cibale in
se. ꝛ ptes h̄ntes in se hūidū radicale dr̄ formales: quia
anima forma viuentis p̄ncipaliter existit in ipsis. ꝛ iō
ad eoꝝ corruptionē corrūpitur viui. quapropter ipse sp

manent vsqꝫ ad finē vite: lꝫ non maneāt eque humide
naturali humiditate sicut erāt in p̄mo. ptes aūt alie ha
bentes in se hūidū cibale: ꝛ hūiditateꝫ extraneā: qꝺ est
ad ꝯfortādū ptes p̄ncipales. ꝛ humidum radicale vo-
cantur materiales. ideo qꝺ in eis forma vitalis nō exi-
stit. tūc ad ꝓpositū: quia humidum radicale semp ma-
net. humidū aūt cibale fluit ꝛ refluit: attento ꝙ augmē
tatio fit virtute caloris naturalis: qui sustentatur in hu
mido radicali. iō dr̄ augmentatio fieri fꝫ formā. i. fꝫ nā
lem calorē sustentatiuū in humido radicali ꝛ in ptibus
ipsum h̄ntibus que dr̄ formales. Et nō dr̄ fm partes
māles fieri. i. fꝫ ptes h̄ntes hūidū cibale: qꝛ hūidū istō
cibale hꝫ rōnē materie: eo ꝙ patitur a calore nāli: ꝛ iō
ꝯñr dicit ista opio. ꝙ hūidū radicale ꝯfortatur ꝛ auge
tur p additionē hūidi cibalis. ꝛ hec additio fit in quoli
bet mēbro. ¶ Sed ꝫ diceret aliqs tūc nō qlibet pars ꝫ 3ᵐ mo.
aucti erit aucta. ꝯñs est falsum ꝛ ꝓbatur ꝯña: qꝛ postqꝫ
hūidū radicale maner idē ipsum nō augetur ꝓprie: nec
diminuitur. cū nihil eius corrūpatur vt supponit opio. 2ᵐ
¶ Scdō qꝛ vbiqꝫ est humidū radicale in viuo. ꝫ cū hūi
dum cibale sit in multis ptibus viui. sequitur ꝙ duo cor
pora sunt simul. ꝯña est nota ꝛ añs pꝫ: qꝛ quelꝫ ps ē vi
ua in viuo. ꝫ vbiqꝫ est hūidū radicale ꝓ eo ꝙ sine eo 3ᵐ
non esset vita. ¶ Tertio. sic vr̄ ꝙ humidū radicale di-
minuitur: qꝺ est ꝫ istos. eo ꝙ Ari. dicit ipsum semp fie
ri minᵘˢ puꝝ. ¶ Itē calor nō solū nutritur ex hūido ci-
bali. q̄ee videtur etiam aliquā partē humidi radicalis Solō pro p̄ modo
ꝯsumere. ¶ Defendentes hāc viā forte dicerent ad pri
mam ꝙ nō opꝫ quālibet ptē aucti augeri per intus su-
sceptionem. sed sufficit ꝙ iuxta eaꝫ ponatur aliqua re
spectu cuius totū dicatur maiᵘˢ. ꝛ postea ꝯuertatur i eā ad 2ᵐ
aut saltē cōfortando eā. ¶ Ad scdām forte dicerent ꝙ
hūidū radicale ꝛ cibale distinguitur. loco ꝛ subo. ꝛ sibi
inuicē iuxtaponitur in viuo p ꝑticlās paruas isensibiles
nec ē in ptibus hūidis hūiditate cibali vita. nec est pro
icōuenienti reputādum ꝙ multe ptes aialis nō heant ad 3ᵐ
vitā: nec sunt ꝓprissime ptes aialis. ¶ Ad tertiā dici-
tur: qꝺ hūidū radicale in essentia sui nō diminuitur sed
Ari. dicit ꝙ fit magis ipuꝝ. Voluit. n. dicere ꝙ ipsum
actiōe caloris desiccatur. Et ad aliō cū dr̄ ꝙ calor nā
lis nō solū nutritur ex humido cibali: dr̄ ꝙ nullo mō p
teꝫ hūidi radicalis ꝯsumit: sed bñ ipꝫ alterat ꝛ desiccat.
ꝛ hūc modū lꝫ qs posset defendere. credo m̄ ꝙ cogere
tur ꝯcedere multa alia extranea. ¶ Quartᵘˢ modus di- 4ᵘˢ mo due
cendi est ꝙ alique sunt ptes potētes per se existere. ꝛ il
le dr̄ actuales eo ꝙ qlibet illaꝝ est tāte q̄titatis ꝙ se
parata a toto per se existere posset ꝛ sentiri. ꝛ iste dicū
tur formales. Alie sunt partes nō potētes per se existe
re pp sui paruitatem. imo a toto remote statim resoluū
tur in mediū eas ꝯtinēs: ꝛ ꝓpter sui puitatē sunt insen
sibiles. ꝛ iste dr̄ potēnales: qꝛ actu per se existere non
pnt: ꝛ per ꝯñs māles. Modo dicit opio: ꝙ qlibꝫ actua
lis ꝛ sensibilis augetur. ꝛ rō ē: qꝛ qlꝫ talis hꝫ poros in
qbus recipere pōt nutrimētū quo fiet maior. Sꝫ māles
aūt potētiales nō augentur: eo ꝙ nō oꝫ q̄libet talē hē
re poꝝ susceptiuū nutrimēti: imo nec est pōle ꝙ queli-
bet talis hēat hmōi poꝝ. ¶ Sed diceres: actuales cō ꝫ 4ᵐ modū ꝓ.
ponuntur ex potēnalibus. ꝫ actuales nō augentur nisi
potēnales augeātur. ¶ Ad istud rūdetur cōcedendo
añs ꝛ negando ꝯñam. Nā ptes porose sine dubio cō-
ponuntur ex nō porosis. Sꝫ tñ nulla nō porosaꝝ auge-
tur porosis auctis. ꝛ iō lꝫ ex eis cōponātur: nō m̄ oꝫ ꝙ
ad augmētationē ipsaꝝ prtiū actualiuꝫ porosaꝝ sequꝛ
augmētatio ꝓprie dicta potētialiū: sed sufficit augmen
tatio ipsaꝝ iꝓprie dicta: puta per iuxtapositionē scā.
¶ Quintus modus dicēdi ꝑsupponit suppōnes: quaꝝ ad 5ᵐ
p̄ma est

prima est ꝙ forma non pōt transire in aliā mām totalē.
2ª sup. ¶ Scđa suppositio est. qđ non potest transire in aliam
materiam partialem: nisi extendatur vel diminuatur.
3ª sup. ¶ Tertia ꝙ ipsa pōt hēre aliā mām partialē si fuerit au
cta: vel diminuta. Et tūc ponit pclusiōes. pma est ꝙ ci-
pª 2 bus diminuit̄ ꝛ distribuit̄ per venas ad singl'a mēbra.
2ª p̄· ¶ Scđa pcl'o. ꝙ digeritur ꝛ alterat̄: deinde corrumpitur
forma cibi saltez successiue. sic ꝙ pars propinquior cor
rumpenti primo corrumpitur ꝛ remotior posterius.
3ª p̄· ¶ Tertia est dum cibus sic corrūpitur: forma aīalis ex
tēdit̄ i tali mā q̄ p̄est: ꝛ supadditur. ꝛ sic fit maior q̄ añ.
¶ Ex istis ista opio vult suū ppositū ꝛ modū augmen-
tationis ōndere: ꝛ pmo īfert. qđ forma pprie auget̄ ꝛ
nō mā: nā esto ꝙ mā maior fieret h̄ est per additionem
māe que trahitur a nutrimento. mō ista non est proprie
augmentatio: cum fiat per additionē similis. forme au-
tem nihil additur. ꝛ m̄ fm rei veritatē post est maior.
2 ¶ Secundo ꝙ ptes materiales fluūt ꝛ refluūt. sed par
tes forme non: quia forma manet eadem inuariata.
3 ¶ Tertio. ꝙ quelibet ps auen ē aucta: q: ibi nulla ē di-
stictio iter p̄exñs ꝛ supueniēs. cū forā in nullo variet̄.
4 ¶ Quarto. ꝙ manet eadem forma totaliter: iō auctum
manet idē pprie: q: forā dat eē idēntitatem ꝛ distōnem.
5 ¶ Quito. ꝙ totū aīal ē p̄ auctū: cº q̄lz ps ē aucta pprie.
6 ¶ Sexto. ꝙ ibi nō est gñō: sed solū transubstātiatio. ni-
hil enim forme generat̄. Sed forma p̄existens vr̄ ōglu
tire quodāmodo materiā nutrimēti fingendo nouam.
7 ¶ Septio. ꝙ forma ptinet mām ꝛ non eō. ꝛ modus pz.
8 ¶ Octauo. ꝙ hūi dū radicale fit semp minus purū: nam
mā nutrimēti miscet̄ māe hūidi radicalis. ꝛ māifestum
est ꝙ nō ē ita pura sicē mā hūidi radicalis. Ecce totalez
ꝯ illuz modū hui' opionis bñ subtilis. q̄ posito arguit ista opi
modū nio ꝯ se p̄: q: seq̄ret̄ penetratio corpoꝝ. s māe supueniē
2m tis ꝛ p̄existentis. ¶ Scđo. q: vnū corpus nō pōt itra-
re aliō nisi p poros: ꝛ si sic māe iste essent solum iuxta-
3m posite: ꝛ nō erit adequate quelibz pars maior. ¶ Ter
tio. sequitur ꝙ forma trāsiret de mā in mām. ꝯñs est im
possibile. ꝛ pbat̄ ꝯña: q: vel diminuit māz porē: ꝛ si sic:
habetur ppositū vel nō diminuit eā: ꝛ si sic non videtur
quomodo possit informare materiam superuenientem.
4m ¶ Quarto seq̄ ꝙ p diuisionē tādē tota mā q̄ pus fuit i
re posset ab ea remoueri eadē re remanēte: ꝯñs ē falsū:
ꝛ m̄ pz ꝯña q: nō vr̄ cū mā separ̄ que sit eā qn ipsa non
5m possit separi. ¶ Quito. nūc nō eēt rō: q̄re viuū in infini
6m tū nō augmentaret̄. ¶ Sexto. q: seq̄ ꝙ eodē mō par
ua forma ignis noua adueniēte mā ex cōbustiōe ligno
rū extēderet̄ ꝛ iformaret totā materiaz supuenientem.
R̄. p ¶ Ad ista respōdet dicta opinio per ordinē. Ad p̄mam
quito dr̄ negādo ꝯñam: q: dic̄ ꝙ mā nō est corporea de se: ꝛ
modo. iō l3 ptēs māe se penetrarēt: nō seq̄ penetratio corm.
verꝫ ē tūc: dicit ipsa: ꝙ ipse due māe fiūt vna: ꝛ sic nō dz
vna signari ꝯ aliā: nec noiari plures: q: inter eas non
manet distō ꝛ fit vnio eaꝝ per quādaz penetrationez.
ad 2m ¶ Ad scđam dr̄ ꝙ vnū corpus nō itrat aliud nisi p po-
ros. Sed dicit vlterius ꝙ forma nutrimenti successiue
in poris corrupta nihil prohibet mām corporis corru-
pti materiaz alterius successiue penetrare ꝛ subintrare.
ad 3m ¶ Ad tertiā dicitur ꝙ forma non potest subintrare aliā
mām: sed m̄ nihil prohibet quin eadē sit sub pluri: aut
maiori mā q̄ fuit prius: ꝛ adducit exemplum sile de fi
gura di. ꝙ si figura esset forma subalis ad imaginatio-
nem posset per subintroitū māe eadem figura in valde
ad 4m magnā augeri sine sui subali mutatione. ¶ Ad quartā
dicit ꝙ semp aliquid manebit de materia pori: q: ambe
q̄ñ sunt sub ista forma non sunt distincte: ꝛ iō quicquid
ad 5m remanet: remanet ō mā pori. ¶ Ad quītā dr̄ ꝙ augmē
tatio nō est in infinitū: eo ꝙ forma ipsius viui determi-
nat sibi certā q̄ntitatē. ¶ Ad sextā vlterius dicit ꝙ nō Ad 6m
est sile de igne: eo ꝙ nulla forma pōt sic in sui nām con
uertere nisi aīa: put Cōmen ponit in isto p̄. Et hec est Cō. 38.
positio huius opionis. ¶ Cōtra q̄z sunt alique dubita- ꝯ istum
tiones iducende. ¶ Prima est ꝙ sequeret̄ formā par- quintuz
tialē migrare de vna mā in aliā. ꝯñs est ꝯ ipsos. ꝛ pbat̄ modus.
ꝯña: q: capiat̄ ps māe que per diminutionē viui resol- p̄.
uitur ꝛ vocet̄. a. Et arguit̄ sic. a. mā aliq̄ pte forē viui fu
it iformata. Et illa iā nō est iformata, put notū est: ergo
vel illa pars forme māsit in alia mā ꝛ habet̄ ppositum
s ꝙ migrat de vna materia in aliā. vel nō transit: ꝛ hoc
est similiter cōtra eos qui dicunt formā nō extendi: nec
diminui per totā vitā. Uel manet i nulla mā: ꝛ hoc ite- 2m
rum est ipole. ¶ Scđo vel mā adueniens est extensa:
ꝛ hñs dimēsiones q̄ntatiuas: ꝛ si sic: cū aliā mām pe-
netrat: seq̄ ꝙ sit vera penetratio corpoꝝ seu dimensio
nū. Uel ē iextēsa: ꝛ sic oz q̄ntitatē eius fuisse corruptaz:
ꝛ nō vr̄ a quo. Nō. n. a mā: cū nullius sit actiuitat̄: nec
a calore cū poti' hēat rarefacē dimēsionē ꝛ gñare. Nec
p modū sequele ad corruptionē subiecti: cū mā maneat
eadē que fuit q̄ntitatis subm sic q̄litatū p̄maꝝ in x prio
ris deā ꝛ ēt in x aucitatē Cōm. ꝯsitis ꝙ dimēsiōes sunt ꝯ physi.
coeterne māe. q̄re vr̄ seq vl' penetratiōe verā vl' quātī- com 63.
tatē māe fuisse corruptā: ꝛ m̄ a nullo. ¶ Tertio suppo 3m
nitur ꝙ dispō q̄litatiua que vnā formā subalē pt corrū-
pere sufficit pro eodē instanti. ꝛ oz ex necessitate natu-
re aliā gñare. pz: q: nisi sic mā posset sine forma eē. pu-
ta si applicaret̄ sibi agens. qđ pōt formā preteritaz cor-
rūpere. ꝛ ꝙ nō sufficeret formā sequētē generare. quo
stante arguit̄. Nūq̄z potest in mā corrūpi forma qn sit
in ea alia generet̄. ergo nō pōt forma viui sic ōglutire
p penetrationē mām nutrimēti. ꝯña pz: q: nō pōt ōglu
tire materiā cum forma. ꝛ añs pz per suppositionem.
¶ Quarto si sic. nō posset assignari rō. quare nō ex aq̄. 4m
vel q̄libet alio. qđ viuū posset intus sumptū corrūpere.
idifferent' fieret nutritio seu augmētatio. ꝯñs est falsuz
ꝛ ꝯ p̄hm. scđo hui'. ꝛ in libro de sen. ꝛ sen. ꝛ in multis
aliis locis. ꝛ tz ꝯña. nā ex quo mā solū aduenit nutrito T.c.30.
ꝛ nō remouet̄ noue forme gñō. nō vr̄ q̄re non quelibet
mā in poris formā porē dimitteret indifferēter: cū nu-
da remaneat a forā. ꝛ a q̄ntitate deglutiret̄. ¶ Ista mo
tiua sunt ad ꝯtrā. cū ergo placet p̄dcā opio videat qō
es euadat. ¶ Sext' modus ē. qđ p ptes formales itel- 6' modꝰ
ligant̄ ptes porose. ꝛ per ptes māles ptes nō porose. ꝛ
rō denominatiōis est. q: ptes nō porose nō actual'r sūt
sensibiles pp puritatē. Partes aūt porose sunt actu sen-
sibiles. Cū ergo forma dat eē actuale ꝛ sensibile. Par-
tes porose. q: sunt sensibiles ptes dicunt̄ formales: ꝯ
āt mā est isensibilis ptes nō porose puritate dicunt̄ mā-
les. ꝛ tūc ꝯñter dicitur ꝙ augmentatio fit fm ptes for
males. i. porosas vt dcm̄ est añ. ꝛ nō fit fm ptes māles
i. non porosas. Ecce modus cōes ꝛ dr̄ sic de illa q̄ōne.
Et hoc de primo articulo.

Quantū ad scđm articulū sit h̄ pclusio respon ꝯ rūsal.
salis ꝙ augmētatio fit fm ptes forā-
les. ꝛ nō māles capiēdo augmētationē pprie p ea q̄ fit p
intus susceptionē. pz p p̄cedētē q̄ōnē. ꝛ sic vr̄ pbabilior
īter opiones sexta opio dicta. Et h̄ de scđo articulo.

Ad rationes p̄ncipales q̄ōnis. ¶ Ad pri
mā pcedit̄ ꝙ fz easdē partes ad p̄mū
fit augmētatio ꝛ nutricatio. ꝛ distiguit̄ minor in q̄ dr̄ ꝙ
nutritio fit fz ptes māles q: ly fz. denotat qđ ptes non
porose adueniūt in nutritiōe. ꝛ sic cōcedit̄ minor ꝛ sic
ēt in augmētatione veniūt ptes nō porose. Al' rō pōt
ōnotat̄ qđ fit fz ptes māles. ita qđ restauratio ōpdin fit

in partibus non porosis. et sic negat ipsa. Nā ipsa solū
fit in partibus porosis sicut augmentatio. et ideo solū
fit sm partes formales: et per hoc ad pbationes dicitur
T.c.36. q deperditio nō ē facta sm ptes nō porosas: q2 iste nō
deperdiderūt: sed sm porosas: q2 iste deperdiderūt Au-
ad scōm ctoritas āt phi pcedit sic iacet q ptes mātes fluūt et re
fluūt. i. adueniūt et recedūt ptes nō porose. ¶ Ad secū
dū dr qd sicut forma extendit: ita extēditur mā nec pl9
vnū q̄ alie ptes: nec ēt minus: et ideo loquendo de ptibus
mālibus ppō conceditur: q2 augentur. sicut formales:
ad tertiū sed hoc nihil est ad presens: q2 sic non capiunt partes
hmōi in qōe. ¶ Ad tertiā dico q diminutionē fieri sm
partes mātes pt itelligi dupl'r. vno mō q ptes mātes.
i. nō porose sunt iste que post diminutionē sunt diminu
te. et sic negat ista: q2 ppie sunt porose q̄ post diminu-
tionē aliqd deperdiderūt. vbi. n. aliqd deperdiderūt gnat9
ē porus. Scōo mō q diminutio fiat per hoc q mātes.
i. nō porose ptes recedūt: et sic pcedit ipsa. et eodē mo-
do pceditur qd augmentatio fiat. eo qd ptes nō porose
adueniūt tñ put ly sm denotat partes in qb9 ē augmē-
ad q̄rtū. tatio vel diminutio sola fit vtriusq3 ipsoz sm ptes poro-
T.c.35. sas: et nō sz ptes nō porosas. ¶ Ad q̄rtū dr sic ad se-
ad q̄ntū cūdū q arguit de ptibus mālibus ppie dictis et de il
lis nō est pñs qō: q2 de ea materia nō logt Ari. ¶ Ad
q̄ntū pceditur q augmentatio fit sm ptes itegrales et
q̄titatiuas. et dr q vep ē q hmōi sunt mātes vno mō.
puta. put naturale homogeneū distiguit contra ethe-
rogeneū. sz tñ hmōi ptes q̄matiue porose sunt forma-
les in pposito. et nō porose sūt mātes. et iō tō nō pcedit.
¶ Ad rōnem post oppositū dr q est pro pclusione rñsa
li secundi articuli.

¶ Queret aūt aliqs q̄le oz eē ex quo augmētū etc. Tex. cō. xxxix. Questio. xiiij.

p. **Q**uartodecimo querit Utruz augmentatio
T.c.41. viuentis sit motus ptinu9. et arguit qō nō p
ōrīā q̄ Ari. assignat iter augmētatiōez et nu
tricationē. q2 nutritio ē mot9 ptinuus vsq3 ad finē vite.
augmentatio nō. et in his verbis videtur velle augmē-
2 tationem nō esse motū ptinuū. ¶ Scōo augmētatio nō
est mot9. ergo nō est mot9 ptinuus. pña tz per locū a to-
to in modo. et añs apparet. q2 omnis motus est de con
trario in ptrū. mō augmentatio nō ē iter ptria ergo nō
3. p 26. et est motus. maior pz q̄nto phicoz. et mior pz: q2 augmē
4 phico. tatio nō est inter q̄titates. mō q̄titati nihil est contra-
7. riū per phm in pdicamentis. ¶ Tertio. diminutio nō
3 est motus ptinuus. ergo nec augmētatio. pña tz: q2 sūt
mutationes opposite. et iō qua rōne vna eaz dz eē cōti
nua eadē et alia añs pbat. q2 nō vr aliquid qō cōtinue
resoluat a corpore nostro cū aliquo tpe corpus nostruz
acquirat magis q̄ deperdidit. ergo tūc nō diminuitur.
¶ Cōfirmat sic. Si fieret diminutio continue hoc fieret
a calore naturali. sed hoc nō est dicendū g etc. pña tz. et
maior pz de se. q2 nō vr qō fiat ptinue aliūde. minor de
claratur q2 si sic idem esset corruptiuū carnis et g̃nati-
uum eiusdē. ¶ Itē idē esset actiuū ad sui corruptionē.
¶ Itē idē corrūperet carnē et aliā g̃naret. ex ista pña vidē
p. tur sequi iconueniētia. Primū. q2 idē nō vr eē ptrioz3.
T.c.55. cū idem inq̄tum idem semper sit aptū natū facē idez.
2 caplo nono huius scōi. Scōz inconueniēs: q2 frustra ca
lor pmā carnē corrūperet: et aliam generaret. cū prior
3 sit purior q̄ scōa posterior gēita. Tertiū. q2 qōlibz ens
diligit se pmanere. vt añ dictū est. Probat mi pma pña.
q2 calor naturalis esset corruptiuus carnis eo q ipsam
continue resolueret. et generatiuus noue. eo qō ex cibo
nouā generaret. Scōa qō calor naturalis non resolueret
carnē. nisi vt se nutriat vt actiones viuentis facere pos-
sit. et ex cōsequēti aliā carnē generaret. ¶ Et tertia q2
deficiēte carne necesse est calorē deficere. cuz calor non
possit stare sine humido. vt in de longitudine et breuita
te hr sufficienter. Cū g calor resoluendo carnē agit ad
destructionē carnis. sequit qō agit p modū sequele ad de
4 structionē sui. qō fuit vltio pcadū. ¶ Quarto augmē-
tatio est conuersio nutrimenti. sed ista nō est ptinua er-
go nec augmētatio est mot9 ptinu9. pña tz. et añs pro p
ma pte est manifestū per diffinitionē augmētationis. et
p scōa pte pz: q2 corruptio forme cibi nō ē ptinua cuz
5 aliqñ cib9 nō sit in corpe vt tpe magne famis. ¶ Quin
to nutritio nō est cōtinua. g nec augmentatio tz pña: q2
nō semp nutrit aial. q2 si aial semp nutriret. nō eēt rō q̄
6 re famesceret. ¶ Sexto arguit auctē cōmē 8° phicoz
Cōm. volentis qō augmētatio nō sit motus ptinuus qō pro-
23. bat rōe sic. In omni motu ptinuo cuilibet parti corpo-
T.cō. ris dz corrñdere aliq ps dispōnis sm quā est mot9: sed
113. hoc nō est poīe in augmētatione vni9 anni. g etc tz pña
T.cō. et maior satis habet a pho. 4. et 6. phicoz. eo qō mot9
39. et tēpus proportionabiliter diuiduntur. et minor pz: q2
si aliqd augmentaretur per vnū ānū acquirendo quan
titatem digitalē. non vr poīe qō cuil3 pti anni correspon
deat aliq ps illius q̄titatis digitalis.

In oppositū est phs pmo huius. et quinto T.cō.
phicoz. di augmētationez eē 25. et
motū. et si dz esse motus: oz q sit motus vnus: cū idem 31.
sit motus et motus vnus. hō et vnus hō. ppō: et vna p T.cō.
positio. primo elencoz. Et vltra. sequitur. augmentatio 18. et
est vnus motus. ergo est cōtinuus motus. cū q̄nto phi 19.
coz dicat. qō de ratione vnius motus est continuitas T.cō.
et non interruptio temporis. 34. et
¶ In ista qōne pmo vidēdū est de causis nutricationis 39.
et augmētationis. scōo videbit de ptinuitate nutricatōis
et augmentationis.

Quantum ad primū articulū est pmo scien- p. nom
dum q calor naturalis continue
agit in corpus et humidū radicale. et etiā cibale ptinue
cōsumendo. pbatur. q2 nisi sic esset: non esset ratio qua
re aial indigeret nutrimento. consequens est falsum: et
cōtra expiētiā. q2 experimur aial idigere nutrimento.
Modo oz hmōi idigētie aliquā eē cāz: et pz assumptū.
q2 si nō dsiccaret hūidū radicale. sequeret qō aial sine
cibo lōgo tpe posset manere sicut cū cibo. eo q cib9 ni-
2 hil aliud addit q̄ restaurationē humidi. ¶ Ex alio pz
hec suppō. q2 phs cōparat calorē ad corpus sicut in lā-
pade ignē ad oleū. mō ignis desiccat et cōsumit oleū. g
sic calor naturalis desiccat hūidū corpis. et ex alio ter
3 tio psuadet. Nā pmo docet experientia qō aial act9 su
os exercens idiget spiritib9. pptet qō si iunctura mem-
bri fortiter ligetur vt per ligaturā aduentus spirituum
impediatur patit mēbrū illud tremorem. et deficit eius
regimen conueniens. ¶ Itē isti spiritus continue resol
uuntur quia mēbrum patitur tremorem. pz: quia aliter
non indigeremus ipsorum cōtinuo aduentu. quod ea-
dem experientia docet esset falsum. ex quo oportet qō
continue generent huiusmodi calores et spiritus. et ta-
men nō possunt generari. nisi ex mā apta: et nec appa-
ret alia materia in corpe disposita ad hoc nisi hūiduz:
4 oportet ergo in hac g̃none hūidū desiccari. ¶ Quar-
to persuadetur: quia cuz mēbra animalis sint difformi
ter calida necesse est vt mutuo se calefaciāt et alterent.
2m no. et ex cōseqnti cōtinua alteratōe resoluāt. ¶ Scōo ē in
telligēdū q ad istā psūptōez iuuat mediū extrīsecū eo
q ip3 ptinue alterat nr3 corpus. iuuat ēt mot9. iuuant et
cibaria

cibaria calida: ꝛ vltimate iuuat studiū. Nā oīa ista hñt
Dub^m deficcare corpus nostrū. ℂ Sed ꝯ primū dein diceret
qs. quō calor nāl ꝯ possꝫ augere i humidū cū humidū
sit eius ꝓpriū subꝫ: ꝛ accñs nāle subo nō agit ad ipsius
R^2 corruptionē. ℂ Scdo. nā calidū nō ꝯtrariaꝫ humido.
ḡ nec agit in ipsum humidū. tenet ꝯña: qꝛ rō corrupti
ua est rōne ꝯtrarietatis. ℂ Ad primū dicunt aliq ꝙ calor
nō agit in subm in quo adequate existit. Sꝫ bene cū ꝑ
tes sunt difformiter calide tūc calor q est in vna parte:
agit i humidū qd est in alia pte. ℂ Aliter dē ꝛ iudicio
meo melius: ꝙ calor nālis est q̄dā suba subtilis calida
q̄ nulli inheret vt suboꝛꝫ ipsi humido est in multis ptī
bus cōmixta. hoc ḡ agit generando sibi simile in ipso
hūido: ꝛ tunc cessat rō de subo: qꝛ humidū non est calo
ad 2^m ris subm: cū ipꝫ nō sit accñs. ℂ Ad scdꝫ dē ꝙ calor nā
lis q est quasi ignis bene est multū siccus: ꝛ iō rōne sic
citatis humidū corrūpit: ꝛ apiēdo poros de per accñs
scdꝫ calorē resoluit: ꝛ ēt dē ꝙ calor est magis calidus
q̄ ipꝫ humidū: ꝛ iō agit in ipsum: ipm vlterius calefa
ciēdo: ꝛ sic pꝫ: ꝙ rōne duplicis ꝯtrietaꝫ calor agit i hu
3^m no^m midū. ℂ Ex his duobus notabilibus seqtur tertiū no
tabile: ꝙ necessaria ē aiali seu viuo (si debeat lōgo tpe
viuē ꝛ manere) nutricatio: pꝫ: qꝛ nisi fieret restauratio
deperditi corpus ꝯ nōe ꝑus posita totalr̄ desiccaretur ꝛ
deficeret vita: ꝛ iō cū deus ꝛ nā non agant frustra: nec
T.cō. abūdent i supfluis: nec deficiunt i necessariꝭ. 3° de aīa.
45. dederunt animali nutritionem.

6^a 2 **Ex his** pñt iferri ꝯues: quaꝝ ꝑma est hec. Calor
nālis est cā efficiens nutritiōis: ꝛ ex ꝯñi
augmentatiōis: ꝓbaꝫ qꝛ ad nutricatione reqrit cōuer
sio nutrimenti: sepatio boni: ꝛ ꝯueniēns a malo ꝛ dis
cōuenientium. talia. n. fieri nō pñt nisi mediante calore ef
ficiente. ergo ꝯ vera. ꝯña nota est. ꝛ añs pro ꝑma pte
pꝫ. ꝛ pro 2ª probaꝫ. qꝛ frigidū hoc nō pōt facere cū sim
pliciter habeat cōgregare: imo etiā frigiduꝫ frequēter
ꝯuenit nutrimēto cum ipsum sit frigidū: ꝛ per ꝯñs nō
2^a 2 agit in ipsum. pꝫ ḡ. ꝙ hoc facit calidū: cuius est cōgre
T.cō. gare homogenea ꝛ segregare etherogenea. ℂ Scda
38. ꝛ ꝯclusio: ꝙ aīa est ꝑncipalis cā nutricatiōis ꝛ augmen
39. tatiōis. ꝓbaꝫ rōne cōi 2° de aīa. qꝛ nisi sic: sequeretur ꝙ
aial ōberet hr̄e supius oīa leuia. puta calores ꝛ spūs:
ꝛ inferius oīa grauia: ꝯñs est iconueniens: ꝛ ꝯtra ex
perientiā. Nā ita sunt ossa in capite ꝛ augmentanꝫ ibi
dē: sicut in pede: ꝛ calor in pede sicut in capite. ꝛ ꝓbaꝫ
ꝯñia ꝙ si solū agunt q̄litates elemētales ꝛ nō forma:
tūc nō est rō: q̄re grauia ascendūt ꝛ leuia descendunt:
q̄re relinqꝫ ꝙ huius opationis aīa sit cā mouens gra
3^a 2 ue nutrimentū sursuꝫ: ꝛ leue deorsū sꝫm ꝯuenientiā na
ture aīalis. ℂ Tertia ꝯ. ad istā nutricationē ꝯcurrunt
effectiue q̄tuor virtutes q̄s medici ponunt in quolibet
mēbro. s. attractiua nutrimēti: retētiua eiusdem attracti:
digestiua assimilatiua ꝛ vnitiua attracti: ꝛ expulsiua su
perflui: qd pꝫ. qꝛ si aliq istaꝝ vl' i pte vl' i toto deficeret
4^a 2 aial suas opatiōes. puta nutricationē ꝛ augmētatiōeꝫ
pficere nō possꝫ. ℂ Quarta ꝯ. cā mālis huius nutrica
5^a 2 tiōis est nutrimentū aut mā eiusdeꝫ. pꝫ: qꝛ ex istis fiunt
iste nutritiōes. ℂ Quinta ꝯclusio est. cā formal' huius
ntricationis nō est alia q̄ ipsemet mutationes in suis
ptibus ꝯtinuate pꝫ: qꝛ forme nō est forma. cū ergo ipe
6^a 2 mutatiōes sint forme: ipe nō hñt aliquā aliā cāꝫ forma
lē q̄ suā ꝯtinuitatē i ptibus: qd est ꝓpositum. ℂ Sexta
ꝯclusio. cā finalis nutricatiōis ꝓpinqua est salus indi
uidui: ꝛ remota est salus spēi. Sꝫ augmētationis ꝓpin
qua est. vt isꝫm iduiduū suā debitā acqrat q̄titatē: re
mota eadē q̄ est nutricationis. pꝫ ista ꝯ quo ad primaꝫ
ptem: qꝛ ex tertio notabili sine nutricatione non posset
ꝑmanere ꝛ saluari iduiduū. ꝛ iō cā finalis eius est sa
lus ipsius iduidui. ℂ Itē indiuiduū nō pōt ꝑmanere
idem numero: nec generare nisi nutriaꝫ. iō nā vltimate
indiuiduū: saltē pfectum per nutricationeꝫ itēdit gene
rare sibi sīle. Et hoc ē salus spēi cū ꝑ hoc spēs ꝑpetuaꝫ.
ℂ Et sic ꝓportionabilr̄ dicaꝫ de augmētatione: qꝛ ꝓpe
ꝛ immediate nā itēdit ꝙ viuū habeat suā debitā q̄nta
teꝫ ꝛ vltimate: qꝛ nisi ipsuꝫ viuū sit pfectuꝫ sua q̄titate
cōueniēti sibi nō pōt gnare: iō intēdit i augmentatiōe
gnōnē sibi similē ꝓ salute spēi: ꝛ sic patet oēs cause nu
tritionis ꝛ augmētationis.

Quantū ad 2^m attitulū ē notādū: ꝙ ꝑ nutrica ꝑ^m no^m
tionē i ꝓposito nihil aliud itelligo q̄
ꝯuersionē nutrimēti intus suscepti in ptes corpis nutri
endi vt fiat restauratio dep̄diti: per augmentatiōeꝫ aut
intelligo augmentatiōem ꝓprie dictā: q est ante diffini
ta. s. ꝯuersionē nutrimenti ꝛc. Et iō pro sola alteratiōe
aut nutrimenti corruptiōe intelligo titulū questionis. 2^m nō^m
ℂ Scdo est notādum: ꝙ augmentatio aut nutritio pōt
esse ꝯtinua dupl'r. Uno mō ꝓprie. s. ꝙ sit ꝯtinua ex pte
tpis: ꝛ ex pte dispōnis sꝫm quam ipsa esset: puta ex pte
q̄titatis qua acqriꝫ. Alio mō dꝫ ꝯtinua magis large:
ꝙ. s. ex pte tpis nulla esset interruptio: lꝫ ex pte dispō 3^m nō^m
nis fieret interruptio. ℂ Tertio ē notandū ꝙ de rōne
motus est esse ꝯtinuū. pꝫ: qꝛ esse vnum eiꝫ in oībus sit
idem ipm ꝛ vnū tpm: vt hō ꝛ vnus hō. motus ꝛ vnus
motus. mō motus discōtinui nō sunt vnus motus: cuꝫ T.c.34.
ad vnitatem motus reqraꝫ vnitas tpis. 5° phys. ꝑ^a 2

Tunc sit h ꝑ^a ꝯ. ꝙ augmētatio seu ēt nutritio est
motus ꝯtinuus. ꝓbaꝫ. qꝛ oīs motus ē
motus ꝯtinuus: vt dic 3^m nōbile: oīs augmētatio ē mo
tus. ḡ augmētatio ē motus ꝛ ꝯtinuus: ꝛ minor pꝫ i post T.c. 18.
ꝑdicamētis: ꝛ i 5° phy. ꝛ i h ꝑ. eodē mō ō nutricatione. T.c.25.
ℂ Sꝫ forte ista nō ē difficultas pp quā est mota qō: lꝫ ꝛ.31.
potius mota ē ad aliud. puta ad videdū vtꝝ totalis au
gmētatio q̄ fuit a ꝑn^o vite viuēns vsqꝫ ad terminū au 2^a 2
gmētatiōis sit motus ꝯtinuus. ℂ Et circa h̄ sit h 2^a ꝑn
cipal' ꝯ. s. ꝙ nō ē necesse nutricatiōeꝫ a ꝑn^o vite vsqꝫ ad
finē eē motū ꝯtinuū. ꝓbaꝫ sic poīe est calorē nālem in
certa pte tpis eē ita debilē: ꝙ i ea nō pōt fieri nutrimē
ti ꝯuersio adhuc stāte i ea vita. ḡ ꝯclusio vā. ꝯña nō est:
ꝛ añs ꝓbaꝫ: qꝛ cū nutrimētū sit certe resistētie: ponaꝫ ꝙ
nutrimētū i pede ꝯuertēdū sit vi tria resistēs: ꝛ remit
taꝫ calor nālis debēs ipꝫ ꝯuertere: sic ꝙ nō possit plus
agere q̄ ad g̃dū vt tria. q̄ro adhuc. Utꝝ cū illo calore
i pede manet vita: ꝛ si sic eū iste calor nō ꝯuertat aliqd
nutrimētū: eo ꝙ nutrimētū est tāte resistētie: sicut ipm
est i actiuitate: ꝛ tūc hr̄ ꝓpositū. Si dicaꝫ ꝙ nō. Cōtra.
adhuc nō sūt q̄litates ita disconueniētes itroducte: ꝙ
formā viui possint corrūpe: lꝫ ipa sit ōbilitata i suis q̄li
tatib^s. ℂ Cōfirmaꝫ. sub qlꝫ calore maiore vr̄ ꝙ forma Confir.
pedis poterat generari. ḡ sb isto calore pt ꝑmanere.
ꝯña tꝫ. nā forma pōt sub dispōne q̄litatiua minus pfe
cta ꝑmanere q̄ gnari: vt nūc supponiꝫ. ꝛ in 2° dicetꝫ: ꝛ
añs pꝫ: qꝛ: qcūqꝫ calor maior suffic ad ꝯuertendū nutri
mētū ꝛ alia opa vite faciēda: ꝛ iō stātibus dispōnibus
organicis aliqs nō ē rō q̄re nō possꝫ sub ea forma gene
rari. ℂ Itē cū trāsitus fiat ō extremo ꝑ mediū ad aliō Confir.
extremū: ꝛ calor ꝑmitus suffic ad vitā ꝯseruādā: ꝛ ad
nutrimētū ꝯuertēdū: ꝛ postea n̄ sufficiet ad vnū nec ad
alteꝝ vr̄ ꝙ i medio sufficiat: puta ad vitā ꝯseruādaꝫ: lꝫ
nō sufficiat ad altō: pota ad nutrimētū ꝯuertēdū. ℂ Itē Confir.
ꝛ ꝯ. plāte i hyeme exūte gelu fortissimo n̄ appent nutri
ri ḡ ꝯ vā. ꝯña bona: qꝛ plāte viuūt. ꝛ añs pꝫ: qꝛ totuꝫ
nutrimentū ipsaꝝ est cōgelatū: q̄re nullū pñt attrahe
re nutrimentū: q̄re nō nutriunꝫ. Et ideꝫ appet de qui
busdā

busdam aialibus: vt de magnis ranis q̄ in hyeme non
T.c. 41 capiūt nutrimentū: ⁊ in mectio ipsiusq̄ accipe incipiunt.
T.c. 15. ⁊ si allegeť textus phi i 2° iū in isto p̄mo ⁊ in 2° de aīa.
ca. 2°. Dicendū est q̄ loquebatur de aīalibus pfectis: ⁊
noluit q̄ talia longo tpe non pñt esse sine nutrimēto: si
cut nō pñt eē sine augmentatiōe: qn tamen possint esse
aliq̄ puo tpe sine nutrimento h̄ nō intendebat negare.
3ª 2̄ ℂ Tertia 2clusio nō opꝫ augmentationem a principio
vite vsq̄ quo viuū nō pōt augeri amplius esse 2tinuuꝫ
motū sine interruptiōe tpis: ista 2clusio pꝫ: q2 viuū q̄ō
augeť possꝫ fieri īfirmū: ⁊ per īfirmitateꝫ in tpe medio
sit eaugmētatiōis diminui: vt anno. 16.17. ⁊ tūc postea
iterū fieri sanū ⁊ de nouo augeri: ⁊ tunc apparet q̄ nō
4ª 2̄ fuisset illud viuū sine iterruptiōe tpis auctum imo tpe
īfirmitatꝫ nō augebať: vt pꝫ ex casu. ℂ Quarta 2clusio
est: q̄ si viuū maneat semp sanū ⁊ nutrimētū sufficiēs
appeat approximatū: possibile est q̄ sine interruptiōe
tpis a p̄n° augmētatiōis sue vsq̄ ad finē quo nō potest
vlterius augeri augeať: pbať 2clusio: q2 causis sufficiē
tibus 2tinue positis i agentibus nālibus effectū pdu
centibus 2tinue ⁊ sine iterruptiōe poneteť effectus: sꝫ
in isto casu sunt cause efficiētes posue augmentatiōis
sine iterruptiōe tpis: ergo poneť augmentatio sine in
terruptiōe tpis: maior est nota: q2 agētia nālia agūt tā
tum quātū possunt: minor pꝫ: q2 cā sufficiēs augmenta
tio vsq̄ ad terminū ad quē dꝫ augeri viuū: ē corpus eē
sanū: q2 tūc est aīa i dispōne conuenienti: ⁊ cum calore
naturali sufficiēti: ⁊ sic est causa sufficiēs sufficiēter po
sita: ⁊ nutrimētū sufficiens est causa mālis: quare tota
minor est nota. ℂ Correlarie inferť: q̄ q̄diu viuū ma
net sanū ⁊ nutrimentū 2ueniens est sibi approximatū
5ª 2̄ nutriť: ⁊ pꝫ ex probatione 2nis precedētis. ℂ Quinta
cōclusio. augmentatio eq totalis facta ex certo cibo in
ordine ad tēpus bene est motus cōtinuus: q2 si equus
6ª 2̄ est sanus: vt ante dictū est: nulla fit tpis interruptio qn
equus continue augeať. ℂ Sexta conclusio huius: au
gmentatio eq totalis proprie loquendo nō dꝫ dici mo
tus continuus. probať sic: augmentatio facta in diuer
sis poris non est motus 2tinuus. ergo augmentatio eq
totalis nō est motus 2tinuus: tenet 2ña: q2 augmēta
tio illa fit i diuersis poris: ⁊ 2ña probatur: q2 augmē
tatio nō est hmōi motus vnus: eo q̄ forma q̄ gñatur i
alio ⁊ alio poro est alia ⁊ alia: vt notū est: cū multi pori
totales sint inuicē 2tinui: ⁊ ex 2nti est alia ⁊ alia muta
tio vel dispositio numero: sꝫ quā fit augmētatio: ita er
go alia ⁊ alia numero ē augmētatio i alio ⁊ alio poro.
Dubiuꝫ 2ña tenet per notabile scōm: ⁊ añs est notū. ℂ Sꝫ di
ceret qs quātitas est eadem sm quā fit ista augmenta
tio: g̃ dispositio sm quaꝫ fit motus est eadem. 2ña tꝫ:
T.c. 26. eo q̄ augmētatio est motus ad quātitatē. p̄mo huius:
t. 27. ⁊ añs pꝫ: q2 ista quātitas est q̄ntitas eq. ℂ Rñdeo ne
R gando 2ñā: nisi adderet q̄ quātitas est eadē: ⁊ dispo
sitio sm quā augeť est vna: ⁊ si h̄ adderet negarē añs:
q2 i alio ⁊ alio poro: ⁊ alia ⁊ alia dispōne augeť quāti
tas ⁊ tō alia ⁊ alia ē dispō sm quā fit motus. Uñ est si
mile sic si hoi augereť caliditas i pede ab vno igne: ⁊
i manu ab alio. ptib' tñ itermedijs non calefactis: tunc
eñī esset vna q̄litas totalis sm quā est motus. s. totalis
caliditas hoīs: tñ calefactio nō eēt vna: q2 dispōnes q̄
bus ista caliditas itendiť nō sūt vnū: imo alia est i pe
de ⁊ alia i manu ⁊ aliō sit'e ē sic si spa aeris rarefieret
hic ⁊ rome: tūc ille rarefactiones fierēt sm eādē quāti
tatē spere aeris: tñ non eēt vna rarefactio: eo q̄ alia ⁊
alia rarefactione. q̄ntitas aeris in diuersis suis ptibus
a diuicē discontinuis extendať: sic q̄ntis q̄ntitas eq to
talis q̄ extendiť sit eadeꝫ: tñ alia ⁊ alia gñone in diuer
sis poris maiorať q̄ gñones nō plus adinuicē 2tinuan
tur q̄ rarefactiōes aeris p̄dicte. ℂ Ex ista 2ne inferť p̄m cor.
correlarie: q̄ sm veritatem tot sūt augmentatiōes tota
les in viuo quaꝫ nulle due sūt vna: q̄ñ viuū augeť: q̄t
sūt pori i q̄bus fit augmentatio totalis viui. ℂ Secun 2m cor.
do: q̄ alia ⁊ alia die ē alia ⁊ alia augmētatio pꝫ: q2 fiūt
i alijs ⁊ i alijs poris: igiť per 2neꝫ sunt diuerse augmē
tatiōes ⁊ capio in istis cōclusiōibus positis augmēta
tionem iproprie: cū dico q̄ augmētatio eq totalis ⁊c.
ℂ Pro oībus augmētatiōibus q̄bus diuerse ptes equi
dñr augeri sil' tpe: q̄ oēs sm vulgares pñt dici vna au
gmētatio: ⁊ dicuť ab eis: eo q̄ diuersas ptes i diuersis 7ª 2̄
poris genitas nō pcipiūt. ℂ Et iuxta h̄ sit septima cō
clusio: q̄ i ordine ad denoiationē vulgariū iste augmē
tatiōes eq pñt dici vna. pꝫ: q2 ipsi nō pcipiūt diuersita
tem ptiū genitaꝝ: ⁊ iō oēs augmētationes factas i di
uersis poris sine tpis iterruptiōe dñt vnam augmenta
tionē totalē eq. nec est incōueniens ita loqui. ⁊ sꝫ veri
tatē ⁊ rōnē aliter eēset. ℂ Octaua 2̄ est: nutritio tota 8ª 2̄
lis eq non dꝫ dici vnus motus. pꝫ rōne qua p̄cedēs 2̄.
ℂ Nona 2clusio: resolutio viuētis a p̄n° vite vsq̄ ad fi 9ª 2̄
nē ē motus ⁊ 2tinuus iproprie. s. q2 fit sine tpis iterru
ptione: pbať: q2 vel viuū est sanū: ⁊ tunc nō interrūpiť
resolutio: eo q̄ tē calor nālis se 2tinue nutrit: vl' egrū.
⁊ tūc 2tinue resoluunť ptes viui a medio ipsum 2tinē
te: eo q̄ h̄ mediū est sibi 2riū: ⁊ tunc resistētia viui est
debilitata. ℂ Ultima 2clusio: resolutio nō est pp̄e cō 1ª 2̄
tinua nec vna mutatio i ordie ad dispōneꝫ sm quā est
motus: pꝫ q2 ipsa est alia ⁊ alia in alijs ⁊ alijs poris sic
⁊ augmētatio. ⁊ formeť rō eodē mō. Correlariū. viuū Corm
tuiq̄ manet i eodē statu p̄ modo idēptitatis. pꝫ p 2nē
p̄cedētē. q2 fit sp ab eo aliq̄ resolō. ⁊ hec de 2° articulo. ad p̄m

Ad rōnes principales huius q̄ōnis. ℂ Ad T.cō.
p̄mū dñ q̄ Ari. p illam ōnam nō 41.
voluit negare augmentationē eē 2tinuū motū. sed vo
luit q̄ nō duraret 2tinue vsq̄ ad finem vite sicut nutri ad 2m
no. ℂ Ad scđam dñ negādo añs. s. q̄ augmentatio nō
est motus. Et ad pbationem dñ q̄ nō opꝫ oēm motum
esse de vero 2trario in veꝝ 2riū. sꝫ sufficit q̄ sit itēr ter
minos a q̄bus capiūť denominatiōes ipossibiles re
specta eiusdē termini exñtis hoc aliqd i actu. ⁊ ita vult T.cō.
phs. 5. physi. q̄ motus dꝫ esse ex vero 2rio in verum 2 26.
rium. modo ista 2rietas bene reperiť in predicamento
q̄ntitatis vt bicubitū tricubitum. bipedale tripedale ⁊ ad 3m
2silia hmōi. ℂ Ad 3am negať añs. q̄ diminutio nō sit
motus 2tinuus. Et ad pbationem dñ q̄ adhuc illo tpe
quo corpus nostrū magis acq̄rit q̄ deperdat est reso
lutio cum calor nālis se tūc nutriat. ⁊ ex 2ñti humidū
resoluat. verūm est q̄ tūc nō est diminutio. tñ q̄ñcunq̄
diminutio est ipsa est motus continuus sicut augmen ad cō
tatio. ℂ Ad 2firmationem 2cediť q̄ diminutio in se fir.
nibus fit 2tinue a calore nāli. verūm ē q̄ fit etiaꝫ a me
dio cōtinente nos. Et ad pbationem p̄mam 2cediť q̄
idem de necessitate nature est gñatiuus carnis ex nu
trimento. ⁊ se nutriendo eiusdem corruptiuum. nec est
hoc iconueniens. sicut calor nālis in epate generat san
guinem ex chilo. ⁊ in corde eūdem resoluit in spūs ⁊
calores. Et q̄ñ addiť q̄ idem non est causa 2riorū. dñ
q̄ hoc est veꝝ eodem modo se hñs ⁊ de per se. ⁊ ideo
etiā calor nālis de p se nō est nisi cā calefactiōis ⁊ gñō
tiis sui similis. calefaciēdo. n. carnē generat ⁊ vlterius
eius calefaciendo carnē resoluit. ⁊ sic nō est iconueni
ens idem esse causam cōtrariorū. puta vnius effecti de
p se. ⁊ alterius de per accidens. ⁊ sic est de calore natu
rali. natura hec enim de per se intendit per eius actio
nem restaurare deperditū ex nutrimēto. ⁊ de per acci
dens. q2

dens: q simul calefacit mēbra dirigēdo nutrimētū resoluit ptes corporis nutriēdo ¶ Ad secundam cōfir-
ad 2m confir. mationē dr̄ q verū est q ex necessitate nature calor naturalis bn̄ corrūpit carnē: vt se nutriat et nutritus alias pōt generare: nec hoc est inconueniens mō p̄dicto. Ad improbationem qn̄ dr̄ q hoc faceret frustra: dr̄ q hoc fit necessitate nature: q op3 calorē restaurare cum sine eo nō possit eē vita: et iō si nutrimentū deficeret: vt aliūde restaurare possz: nō vr̄ inconueniens: q ex humido radicali corpis restauraret carnē corpis corrūpēdo ¶ Ad
ad 3m confir. tertiā dr̄: q verū est q calor agēdo i humidū radicale agit ad sui corruptionē de p accessus: q aliter non posset pmanere sine humido: s3 de p se nō agit ad sui corruptionē. Et hoc voluit auctoritas phi prius allegata. ¶ Ad
ad quartā pn̄cipalē. quartā p̄ncipalē cōcedit: q augmētatio est qn̄ est conuersio nutrimenti. et negat q ista cōuersio nō sit continua. et negat cōtinue q aliqn̄ i corpe hūano nō sit cibus imo semp est sanguis i corpore aīalis vel i nō hn̄tibus sanguinē et pportionabile et tale est nutrimētū: et iō dr̄ q in corpus est nutritio et nutrimenti cōuersio per totā vitā vel saltē per maiorē ptē3 vite. et sic cōtinue manet corruptio cibi ppinq. puta sanguis. Et si petat: quare isto cibo ppinquo manente aīal appetit cibū nouū. dr̄ q h̄ est: q membra cibi retētiua sentiūt se euacuari: et iō petunt repleri nāli inclinatione: eo q sine cibo non
ad 5m possent in suo vigore nāli pmanere. ¶ Ad qntā negat q nutritio nō sit cōtinua: et qn̄ dicit q tunc nō esset rō: quare aīal famesceret: dr̄ q cā ē: q membra retētiua nutrimēti sentiunt se euacuari per nutritionē et appetunt
ad 6m repleri: et pp hoc fit fames vt ante dictū est. ¶ Ad sex-
T.cō. 23. tā auctoritatē Cōmētatoris concedit in 8° physi. eo q ipsa laborat p sexta cōueniō tn̄ sua nō pcludit: q nō est īpossibile q cōtinue per integrū annū aegratur q̄ntitas digitalis aut granū milij: et q tn̄ cuilibet correspōdeat aliqua huiusmodi quātitatis: cū qōlibet cōtinuum
T.cō. 69. sit ita bene diuisibile in īfinitum: sicut tempus quantū cūqz sit magnū: sicut p3 ex quarto et sexto physicorū. ¶ Ratio post oppositū arguit pro prima cōclusione: et hec de ista questione.

¶ Eodem textu vbi supra. Textu cō. xv. Questio. xv.

pm **Quintodecimo** q̄rit. Utrū rarefactio sit augmētatio. Et arguit p̄mo q sic: oīs motus ad q̄titatē est augmētatio. rarefactio est hmōi.
T.cō. 18. ḡ et c̄. maior est vera. 5° physico. et minor p3: q corpus qō rarefit post rarefactionē est maius q̄ ante. ¶ Se-
2m cundo sic: oīs motus pter quē de p̄ma suba mutātur termini de p̄dicamēto q̄titatis est augmētatio vel diminutio: s3 rarefactio ē hmōi ḡ rarefactio est augmentatio vel diminutio: s3 sic manifestū est nō est diminutio. ḡ est augmentatio. maior p3 vt prius: et ex alio: q talis motus nō pōt reduci ad aliud p̄dicamētū: minor p3: q si suba bipedalis rarefiat vt sit tripedalis nō ē dubiū quin de ea variabunt termini de p̄dicamento q̄ti-
3m tatis. ¶ Tertio. oīs motus q̄ producit noua quātitas est de p̄dicamēto q̄titatis: s3 i rarefactione pducit noua quantitas ḡ rarefactio est de p̄dicamento q̄titatis: et nō est diminutio. ergo augmētatio. cōntie sūt note: et maior p3 p cōuenienti similitudine: sicut oēs motus quo pducit noua qualitas est i p̄dicamēto qualitatis: minor p3: q s̄m illos q dicunt q̄titatē esse rem distinctā a re quāta i omni rarefactiōe noua quātitas pducitur:
4m et i cōdensatiōe aliq̄ q̄ que prius fuit corrūpit. ¶ Quarto. augmētatio viuentis est augmentatio. ergo a multo fortiori rarefactio est augmentatio. antecedens est phi in littera: et probatur cōntia: q per augmentationes vi- T.c.37
uentis nō producitur noua q̄titas: sed potius q̄titas nutrimenti q̄titati viui superadditur: vt p3 per processum phi in lr̄a: sed per rarefactionem noua q̄titas realiter producitur: modo nullus diceret qn̄ realius dici d3 mutatio ad q̄titatem et augmentatio mutatio qua generatur noua q̄titas q̄ mutatio qua vna quātitas addetur alteri: sicut magis proprie dicitur dealbatio pductio noue albedinis i subo: q̄ additio vnius substātie albe ad aliam substantiaz albam.

In oppositū videt esse phs i ca. d augmētatiōe: vbi dic q augmētatio fit aliquo adueniente: mō rarefactio non est aliquo adueniente. ergo nō est augmētatio. ¶ In ista qōne p̄mo videbit modus qūo pōt fieri rarefactio. Secūdo videbitur responsio ad questionem. T.c.35. et.39.

Quantū ad p̄mū articulū nota q q̄titas siue dimēsio sube ē distīcta a suba. hāc suppōnez suppono declarādā: p phy. et ab aliis magistris ib' dc̄ declaratā: et iō soluz eam per vnū rōnem que ad h̄ cōsueuit adduci declaro. ¶ Primo supponit: q aer idē qnq3 potest stare sub q̄titate in duplo maiori p rarefactionē et alio tpe sub q̄ntitate i duplo minori p cōdensationē: qō p3 q si phiala pōat cū ore ad ignē rarefiat ser ītantū q si postea ponatur cū ore sup aquā cōdensabit ad subduplū. sic q o3 aquā intrare vsqz ad medietatē fiale ne maneat vacuū. ¶ Scdo supponit: q aer nō pōt im̄ cōdensari per solā cōpressionē nec tāni rarefieri p solā tractionē: aut motū localem: p3 etiā experientia: q so lis lateribus extēsis et foraminib' obstructis: sic q aer nō possit cedere: experimur q p vnā cōpressionē nos istū aerem nō possumus ad subduplū cōdensare: imo sensibiliter p3: q latera follis notabiliter cōprimere nō possumus: qō nō est ex alio: nisi q aerē intereeptū nō possumus notabilr̄ cōdensare. eodē modo p3: q nec rarefacere: laterib'. n. follis cōpssis et foraminibus obstructis nō possi mus latera follis abinuicē notabiliter elongare: qō non vr̄ ex alio: nisi q aerē q est intus nō possumus notabilr̄ extēdere. Ex his psuadetur suppō sic: nā volēti latera follis cōprimere resistit ser materia vl̄ forma: caliditas vel dimēsio ab oībus distīcta: et nullū istoz modorū potest dici preter vltimum: ergo dimēsio est distincta a substātia: psequētia tenet: et aūs pro p̄ma pte p3 ex sufficiēti diuisiōe. pro secunda declarat. non n. potest dici q aer: q ipse potest subsistere i duplo minori loco. vt dicit p̄ma suppō. nec forma. p pñs nec mā cum multo plus de mā terre sit in duplo minori q̄ntitate. nec pōt dici q caliditas pōt eē: q plus de caliditate stat sub pua q̄titate ferri calidi. nisi tñc īquātum ad caliditatem sequitur dimensio que resistit. et sic posset dici resistēs per modū sequele. relinquitur ergo q dimensio distincta resistit. et habet propositum. ¶ Secūdo nota. q rarū apud nos dicitur quod habet pauū de materia sub multa extēsiōe. densum autem dicitur qō habet multū de materia sub parua extensione. vn̄ rarefieri est minus de materia sub equali extensiōe acqrere. Cōdensari vero plus de mā et c̄. Raritas vō est paucitas materie sub multa extēsione. densitas aūt est multitudo materie sub pauca extensione. 2m nōm
¶ Tertio nota: q qnq3 dr̄ corpus rarefieri iproprie. s. qn̄ ip3 in ptibus suis abinuicē elongatur per subintroitū corpoz alioz extendentiū sic q appeat locū maiorem occupare et silr̄ condensari iproprie dr̄ si cōprimātur et cogant partes aliene iter partes suas recepte et sic postea appareat minorē locum occupare isto modo 3m nōm

spongia

spongia qñ comprimitur dicetur condẽtsari:qñ iteruz
latera extenduntur τ ingrediuntur partes aeris replẽ
tes poros spongie medios dr̃ rarefieri:sed de ista con-
densatione seu rarefactione nihil ad pñs:q: sunt modi
metaphorici τ nõ veri. Sed proprie rarefieri: est cor-
pus prius minus fieri maius nullo extrinseco ingredi-
ente. τ isto modo est de condensatione.

pᵃ ꝯ **Tunc fit** p̃ma ꝯclusio hm̃oi rarefactio est possi
bilis per calefactionẽ: τ ꝯdẽsatio per
frigefactionẽ.pꝫ p experientiã de fiala ante adductam
sup ignem.nã aer calefit τ rarefit sup aquã: τ iterũ re
frigidat̃ τ vsq3 ad subduplũ cõdensat̃: τ de musto no
uo q̃ð calefit: τ ex ꝯñn rarefit intñ ꝙ rũpet̃ vas nisi fie
ret aptura.ẽt de aqua bulliente apud ignẽ. replet.n.ca
2ᵃ ꝯ lefacta intẽse aliqñ totã ollã: τ cũ friditas modica sup
uenit ꝯdensat̃ iterũ ad subduplũ. ¶ Scd̃a ꝯclusio:ꝯdẽ
satio põt fieri p solã cõpressiõez absq3 hm̃oi alteratio-
ne preuia: ꝓbat̃ q: cũ ignis genitus ex straminibus occu
per maiorẽ locũ q̃ȝ stramina. τ penetratio dimensionũ
sit ĩpossibilis:opꝫ ꝙ aer cedat igni genito quero ergo
an ꝯdensat̃: τ sic habet̃ propositũ:vel pellit vltra aliũ
aerem: τ sic iterũ aliũ vsq3 ad celũ: τ sic per generatio
nẽ pui ignis oportebit celũ mutare situ:nisi tunc dicat̃
ꝙ alibi precise tm̃ de aere ꝯuertit̃ in corpus densum: τ
sic ignis genitus recipit̃ in locũ in quẽ alius aer qui in
densum ꝯuertitur dimisit: sed hoc est fictitiuz dr̃.q: se
queret̃ ꝙ tu nõ posses ex stramibuȝ ignẽ generare nisi
3ᵃ ꝯ alibi tm̃ de aere in densum ꝯuerteret̃ q̃ȝtus esset ignis
s te genitus. ¶ Tertia cõclusio est:ꝙ ẽt rarefactio est
possibilis absq3 hm̃oi alteratiõe p̃uia.ꝓbat̃ p p̃ceden-
tem cõclusionẽ:q: condensatio est possibilis.ergo τ ra
2 refactio sine hm̃oi alteratiõe.ꝯñtia tenet. τ añs ꝓbatũ
est ante. ¶ Ex alio:q: si aer ꝯuertit̃ in aquã que occu
pabit minorẽ locũ q̃ȝ aer corruptus.nõ est dubiũ quin
oportebit aliũ aerẽ rarefieri ne maneat vacuũ aut seq
3 celũ:sicut prius arguebat̃. ¶ Et tertio pꝫ ꝯclusio per ex
perientiã.q: si vas eẽt obstructũ τ semiplenũ vino: τ i
alia medietate aere semiplenũ τ fiat foramẽ ĩferi⁹ exi-
bit multũ de vino τ fortiter:eo ꝙ aer intus existẽs suffi
4ᵃ ꝯ ciẽter rarefit τ replet locũ. ¶ Quarta ꝯclusio.hm̃oi rare
factio fit per noue quãtitatis generationẽ.condensatio
vero per p̃terite quãtitatis corruptionez:pꝫ q: corpus
q̃ð rare fit magis extendit̃. τ dimẽsio exñs nõ ẽ tãs q̃
extẽdit̃.vt dictũ p̃mum notabile.igit̃ opꝫ ꝙ ista dimen-
sio maior generet̃.etiã ꝯñtia:q: sicut eadez caliditas
nõ reddit rem magis calidã vno tp̃e q̃ȝ alio intensiue:
ita eadẽ dimẽsio nõ redderet eandem rem vno tp̃e ex-
tensiorẽ q̃ȝ alio:nisi sibi aliq̃d adderet̃: τ noua q̃ȝntas
adgeneraret̃.ꝓportiõabilr̃ arguit̃ de condensatione.
Dubiũ ¶ Sed ꝯtra istã ꝯclusionem instabit quis fortissime sic
di. Sit per te ꝙ quãtitati bipedali adgeneraret̃ quãn-
tas pedalis: τ p eaz corpus rarefiat τ vocet̃ mã seu cõ
positũ ꝑtiale:q̃ð quãtitatẽ aduenientez in se recepit.a.
¶ Et arguit̃ sic.a.mã iam iformatur quantitate pedali
ante nõ iformabatur ea:sed erat cum alia materia sub
quãtitate bipedali:vt pꝫ p casum.ergo ante informaba
tur aliqua pte q̃ȝtitatis bipedalis.ꝯñtia pꝫ q: cũ erat
sub quãtitate bipedali aliq pte illius quãtitatis infor-
mabat̃: τ tunc sit ista ps b. τ tunc arguit̃ sic.b.ps quã
titatis bipedalis prius iformauit materiã a. τ istã po-
stea nõ iformabit.ergo trãsiuit de mã a.ad aliam mate
riã.ergo de subiecto in subiectũ. ¶ Ista ratio est mihi
℟ multũ difficilis. τ iõ sufficit mihi mouere eam τ ꝓba-
biliter euadere. ¶ Alij aũt soluant eam q diligentius
eã inuenit̃. põt ergo dici vno modo.ꝙ in rarefactione
quãtitas tota preterita corrũpitur τ sequẽs maior ge-
nerat̃: τ h̃ forsitan est securior solutio: τ tunc soluta est
rõ:q: verũ ẽ ꝙ a mã erat añ sub pte quãtitatis bipeda
lis materie: τ placet ꝙ sub b.sed tñ b.quãtitas nõ trã-
siuit ad aliã materiã:q: ipa simul tota q̃ȝtitas materie
precedẽs.a.ẽ corrupta. ¶ Sed instatur statim contra
hoc:q: caliditas rarefaciẽs nõ est apta nata quãtitatẽ
corrũpere:ſꝫ potius generare. Põt dici ꝙ verũ ẽ:ꝙ de
p se quãtitatẽ nõ corrũpit:sed bene corrũpit minorez:
vt possit generare maiorẽ q: minor est via in maiorez:
mõ nõ est iconueniens:ꝙ habito fine cessent media q̃
erant ꝓpter istũ finẽ:vt ꝙ cũ generat̃ quantitas maior
corrũpat̃ minor. ¶ Aliter põt dici τ satis profũde ne Alio
scio an sufficienter:ſꝫ vt dixi sufficit mihi solum moue- modo
re. Primo ꝙ materia non est extensa nisi rõne q̃ȝtitatis:
τ ex ꝯñn nõ hꝫ partem extra partez s̃m situm nisi per 2
quãtitatẽ. ¶ Scd̃o ꝙ materie sũt certe τ finite ptes:
sic ꝙ nõ potest in infinitũ extendi:imo ꝙ materia que
est sub forma ignis est tm̃ rara ꝙ nõ potest vlterius ra 3
refieri. ¶ Tertio ꝙ si ĩ corpore dẽso sũt plures mate-
rie simul sub eadẽ quãtitate:tamen illa quãtitas soluz
ĩheret vni earũ.exemplũ.pono ꝙ in aere:pedali sit du-
pla materia ad materiã:que ẽ i pedali ignis.dico ergo
ꝙ solũ materie pedali illa quãtitas inheret: ita ꝙ non
ĩheret alijs duobus:pedalibus materie:ſꝫ alia duo pe-
dalia materie sunt simul cũ illa eadem quãtitate: τ s̃ꝫ 4
eũdẽ situ. ¶ Quarto.ꝙ in rarefactione materie qui-
bus quãtitas prior non inherebat extenduntur τ situ
distinctũ acquirunt contra situm materie cui quantn-
tas p̃cedens inherebat per nouã quãntatem in eis ge
nitã. ¶ Per hoc dicit̃ facile ad rõnẽ: τ conceditur :ꝙ
a.materia iã iformatur quãtitate pedali: τ negat̃ ꝯña:
igit̃ ante informabat̃ aliqua parte quãntatis bipeda-
lis:q: lꝫ iuxta dicta ante erat cũ ea s̃m situm : simul tñ
quãtitas ei nõ ĩherebat: τ sic lꝫ illa quantitas bipeda-
lis eadẽ maneat.tñ semper manet in eadem parte pe-
dali materie adequate: τ sic nõ trãsit accidens de sub-
iecto in subiectũ: τ credo ꝙ consequenter dicendo hec
opinio est defensabilis.

Quãtũ ad scd̃m articulũ ẽ primo notandum.ꝙ pᵐ no.
augmẽtatio potest capi dupl'r. Uno mo
do generaliter pro omni mutatiõe ad quãtitatẽ maio-
rem. Et p oppositũ diminutio p omni mutatione eius- T.cõ.
dem ad quãtitatẽ minorẽ: τ sic capiuntur.5° physicoꝝ 18.
a pho ca.3. Alio mõ restringitur augmẽtatio ad muta 34.cõ.
tionẽ qua viuũ per intus susceptionem nutrimẽti fit 25.vſ
maius: τ sic capit̃ a pho in isto primo. ¶ Scd̃o notã- ꝙ ad
dũ est:ꝙ termini de predicamento quãtitatis ꝯnotan- 43.
tes mensurã:vt bicubitũ tricubitũ τ cõsimiles nõ pre 2ᵐ noᵐ
dicant̃ de primis substantijs nisi rõne extensionis:vn-
de siue sub extensiõe bicubita sit multa mã siue pauca
eque bene corpus habens mãm dicitur bicubitum.

pᵃ ꝯ **His premissis** sit hec p̃ma ꝯclusio rarefa
ctio ẽ ꝓpe motus ad quãti
tatẽ probat̃ sic.motus ꝓpter quẽ de primis substãtijs
variant̃ termini de p̃dicamento q̃ȝtitatis de necessita-
te τ de p se est ꝓprie ad q̃ȝtitatẽ:sed rarefactio est hu-
iusmodi.ergo τc.maior est de se nota.ex 5° physicoꝝ. T.cõ.
minor declarat̃:q: si corpus pedale rarefiat:ad rarefa 18.
ctionem seqtur de per se:ꝙ postea est maius pedali: τ
prius erat pedale. Nec valeret si qs diceret:ꝙ post nõ
haberet plus de mã q̃ȝ prius: τ ideo non deberet dici
maius pedali:sicut nec prius: τ ratio dicta est in nota
bili. ¶ Scd̃o:q: termini de p̃dicamento q̃ȝtitatis non 2
cõnotant habere multã aut paucã mãm: sed soluz esse
tantũ vel tm̃ extensum. ¶ Scd̃o motus quo de per se 2ᵐ
noua quantitas producit̃ est de p se ad quãtitatem ra-
refactio

refactio est hmōi.ꝙ ⁊c.maior pꝫ ꝺ se: sicut eni est motus ad q̄litatē quo producit qualitas.ad ubi quo acquiritur locus:quare similiter est i quātitate: ⁊ minor pꝫ.
2ª ꝯ p ultimā conclusionē precedētis aenculi.¶ Secunda ꝯclusio ē hec.ꝙ ꝯdēsatio est motus ꝓprie de predicamento q̄titatis.pꝫ sicut cōclusio precedens. Luz.n.he
Dubi^m mutatiōes sint opposite.opꝫ ꝙ sint eiusdē predicamēti.cū ꝯtraria sint eiusdē generis.¶ Sꝫ qs instabit dicens.rarū ⁊ dēsuz sūt de quarta spē qualitatis. ergo cōdensatio ⁊ rarefactio erūt de p̄dicamēto qualitatis.ꝯña tenet.qꝛ sunt motus ad q̄litatē.s.raritatē ⁊ dēsitatem.⁊ ultra.sūt motus ad q̄litatē.ergo non sunt motus
2^m ad q̄titatē.cuius oppositū est dictū.¶ Confirmat sic. mutatio inter raritatē ⁊ dēsitatē est alteratio.ergo condēsatio ⁊ rarefactio nō sunt motus ad quātitatē.ꝯña tenet.qꝛ alteratio nō est motus ad q̄titatē.añs pꝫ.qꝛ ē mutatio inter qualitates ꝯuas cū raritas ⁊ dēsitas:ut
T.cō. 8.⁊.10 dictū est sint q̄litates ⁊ sint ꝯrie.ut vult phūs.2º huius ca.2º.¶ Tertio sic.omnis calefaeno ē alteratio. ergo
3^m ōis rarefactio ē alteratio.⁊ ultra ergo nulla rarefactio est motus ad q̄titatē.ultima ꝯña est nota.⁊ p̄ma declarat:qꝛ sicut calefactio est ad caliditatē: ⁊ ideo dr̄ alteratio:ita rarefactio est ad raritatē que ē q̄litas:ut di-
4^m. ctū est.¶ Quarto rarefactio nō est motus . igit nō est motus ad q̄titatē.ꝯña ē nota.⁊ añs declarat:qꝛ motus nō est ad illa q̄ acqrunt per modū sequele ad alios
T.cō. 18. 7ᵉ: motus:iō nō ponit motus ad primaz spēm qualitatis. 7º physicoꝝ.mō raritas acqritur per modum sequele ad alios motus.puta ad remotionē pnū vl' calefaenonem.igit rarefactio nō est motus.¶ Pro solutiōe primaꝝ rōnuz est aduertendū.ꝙ in rarefactione duo pn̄t ꝯsiderari.unū est quātitas motior q̄ acqrit. ⁊ s̄m hanc est motus ad q̄titatē. Alio modo ptes corpis abinuicem elongari: ⁊ magis distanter situari adinuicem. ⁊ s̄m hoc potest poni motus ad qualitatem . Cum enim querimus quale est hoc: ⁊ dicitur rarum : concipimus partes materie in eo esse paucas ⁊ abinuicem elongatas.⁊ per oppositum dicatur de denso.

R.ª ad p^m **Et iuxta** h̄ facile euidetur ad p̄mā ꝯcedendo ꝙ raꝝ ⁊ densū sunt de quarta spē qualitatis.⁊ ꝙ cōdēsatio ⁊ rarefactio i ordine ad habitudinē pnuz substantie sunt de predicamento qualitatis:ut dictū est:cū hoc tn̄ stat ꝙ sunt de predicamento quāti-
Ad 2^m tatis i ordine ad q̄titatē que acqrit vel ꝺpditur: ut dictū est.¶ Ad scōm dr̄ per idem.ꝙ mutatio inter raritatē ⁊ densitatez est alteratio in ordine ad sitū pnū substantie:ut dictū est.cū hoc tn̄ stat ꝙ sit motus ad quantitatē in ordine ad q̄titatez que acqrit vel ꝺpditur.⁊ ideo negeꝰ:ꝙ alteratio nō est ad q̄titatē.sed bene veꝝ est:ꝙ alteratio eodē mō quo alteratio nō est ad quātitatē .nihil.n.reputo iconueniens ꝙ eadem mutatio sit uno mō alteratio.Et alio mō cōsiderata sit motus ad
Ad 3^m q̄titatē.sicut non est iconueniens ꝙ eadez mutatio sit generatio ⁊ augmētatio.¶ Ad tertiū ꝯcedit ꝙ rarefa
ad 4^m ctio est alteratio.cū h̄ tn̄ stat ꝙ etiā sit ad quantitatem ut dictū est.¶ Ad quartū dr̄.ꝙ motus q̄nqꝫ capit strictissime pro mutatiōe nō habita per modū sequele ad aliā mutationē. Et sic sine dubio rarefactio nō est motus:imo nec augmētatio uiuētis:qꝛ de necessitate seqt
T.cō. 18. alias mutatōes ad quas hꝫ sequelā.⁊ sic capit motus 7º physicoꝝ.Alio mō motus capit stricte ꝓ mutatiōe successiua facta i subo.manente hoc aliqd in actu codē sub utroqꝫ termino mutatiōis ꝓpter quā de necessita-
T.cō. 9.⁊.10 tē oꝫ mutare terminos certi p̄dicamenti de primis substantijs.Et h̄ modo capit. 5º physicoꝝ: ⁊ sic rarefactio est bene motus.Et iō iuxta dicta.pꝫ qd sit dicendū ad

rōnē.¶ Tertia ꝯclusio est.ꝙ capiēdo augmentatiōes 3ª ꝯ
cōiter rarefactio est augmētatio.ista ꝯclusio ꝓbat.ōis motus ad q̄titatē maiorē est augmētatio. rarefaeno ē motus ad q̄titatē maiorē ergo rarefactio est augmētatio ꝯña tenet. ⁊ maior pꝫ p phm. 5º physi. ⁊ minor pꝫ T.c.18.
p ꝯnez precedentē.¶ Quarta ꝯclusio est.ꝙ ꝯdēsatio 4ª ꝯ
est diminutio capiēdo diminutionē mō ꝓportionabili. ꝓbat sicut p̄cedens.¶ Quinta ꝯclusio ⁊ est ꝓbabilis. 5ª ꝯ
ꝙ rarefactio ē magis ꝓprie motus ad quātitatē q̄ augmētatio stricte capiēdo sic.quāto p aliquem motum magis ꝓprie acqrit q̄titas:tanto est magis proprie ad q̄titatē q̄ p rarefactionē magis ꝓprie acqritur quantitas q̄ p augmētatiōe uiuētis.igit est magis ꝓprie motus ad q̄titatē.maior vr̄ nota ex terminis.⁊ minor pꝫ. qꝛ i rarefaenōe simplr̄ acqritur noua q̄titas sine additiōe q̄titatis ab extriseco.In augmētatione aūt uiuentis:esto ꝙ q̄titas sit maior.tn̄ fit supadditio noue q̄titatis ab extriseco: ⁊ p istā fit alia q̄titas maior.mō vr̄ ꝙ magis ꝓprie acqratur q̄titas ubi acqrit sine additione ab extriseco q̄ ubi acqrit p additionē q̄titatis extrinsece.¶ Ultia ꝯclusio est capiendo augmētationē stri- 6ª ꝯ
cte.sic capit in isto p̄:rarefactio nō est augmentatio.pꝫ a.t.c.25.
p phm in lra. ⁊ per proprietates huius augmentatio- usqꝫ ad
nis:qꝛ ipsa fit p intus susceptionē.rarefactio nō.nā au- 43.
gmentatio solū cōpetit uiuentibus. ⁊ hmōi rarefactio non:quare pꝫ:ꝙ hmōi rarefactio nō est augmentatio: ⁊ hec de 2º aenculo.¶ His premissis respondetur ad rationes.⁊ breuiter rationes ante oppositum omnes vadunt pro tertia ꝯne scōi articuli: ⁊ ratio post oppositum arguit pro ꝯne ultima eiusdez articuli. Et hec sint dicta de ista qōne sufficienter ⁊c.

¶ Qm̄ aūt oꝫ p̄mū de materia ⁊ de uocatis elemētis.T.c.xliij. Qō. xvi.

Decimosexto querit.Utrꝫ omne agēs agat per cōtactū.⁊ arguitur ꝙ nō.deus ⁊ agentia incorporea agunt. ⁊ tn̄ nō tangūt.ergo nō omne agēs agit p ꝯtactū.ꝯña tꝫ.añs ꝓ p̄ma pte pꝫ p phm.ea.de actiōe dicētē.ꝙ est aliquod T.c.53.
agens ipassibile.⁊ tale est incorporeuz.pro scōa pte pꝫ 54.⁊.55
qꝛ tactus est solū terū diuisibilium:cū oporteat ultima T.c.22.
esse simul.5.physicoꝝ ca.4.in isto primo.ea.de tactu. t.c.44.
¶ Scdo celū agit in ista inferiora ⁊ nō tangit ea. ergo 2^m
ꝯña tenet. ⁊ añs pro p̄ma pte pꝫ qꝛ illuminat ⁊ calefacit ea.pro scōa pte declarat:qꝛ ultimuz celi nō est simul cū ipsis iferioribus. ¶ Tertio sic sequeret ꝙ nul- 3^m
lū agens ageret in distans.ꝯñs est falsum ⁊ contra experientiā. ⁊ ꝓbat consequētia.quia tangetur in distās
⁊ nō tangetur nisi per contactum.¶ Quarto.seqt ꝙ 4^m
agens solū agit in passum s̄m superficiez passi ꝯñs est falsum: ⁊ ꝯ̄ experientiā.probatur ꝯña cum s̄m solaz superficiē tangāt. ¶ Cōfirmatur sic.qꝛ si sic sequeret:ꝙ sola supficies exterior agentis ageret ꝯñs est falsuz: ⁊ probat ꝯ̄ña:qꝛ ipsa solū tangit aut saltē s̄z eam agēs solū tangit arguitur ergo sic:agēs nō agit nisi per contactū: ⁊ solū s̄m supficiez tangit.ergo solū s̄m eaz agit ⁊ ultra ergo nō agit s̄m ꝓfunditatē suā:sed solum agit
s̄m eius supficiē. ¶ Quinto:qꝛ visibile agit in visum: 5^m
⁊ tn̄ nō tangit visuz.ergo ꝯña tenet. ⁊ añs pro amba- 6^m
bus ptibus notū est ¶ Sexto si aliqđ agens agit fortius i distans q̄ in propinquuz.aliquod agens nō agit per contactū:sed aliqđ agens agit fortius in distans q̄ in propinquū.ergo.ꝯña tenet.naz si fortius agit in distans.ponat ergo ꝙ agat in ipsum actione : ut tria: ⁊ i propinquū:i qđ agit debilius agat actiōe ut duo: ⁊ ponat actionem

natur actiōez vniformiter remittitur sequitur: q̄ q̄n in pro-
pinquū cessabit agere eo q̄ eius actio est remissa i duo
bus gradibus: tūc adhuc aget i distās actione vt vnū.
¶ Et ex alio. si cōtactus esset causa actionis hoc eēt vt
deferens virtuté agentis in distans: et ex ꝯsequēti non
posset agens in distans fortius agere q̄ꝫ propinquuz. q̄
si fortius agit i distans ꝯtactus nō est cā actōis: qḋ est
ꝓpositū. añs ꝓbat: ꝓ q: celum aut sol in distans ab eo.
puta i aerē apud nos generat calorez: et i spās medias
T.c.20. celestes sol hmōi calorē nō pōt ꝓducere: cū celū sit in-
2 alterabile. ꝑmo celi 3°. ca. ¶ Scōo: q: speculū ꝯcauum
fortissime ad aliquā distātiā calefacit: imo intm̄ q̄ incē
dit: sic dicūt ꝑspectiui: et docet experientia: in ꝯpō se nō
generat notabilé caliditatē. ¶ Et tertio. q: adamas fer
3 rū ab eo remotū attrahit. ferramē aūt ꝓpinquū sibi mi-
7m noris resistente attrahere non pōt ergo hmōi agentia
fortius agunt in distans q̄ꝫ in propinquū. ¶ Septimo
multa agunt in seipsa. ergo nō omne agens agit per cō
tactū. ꝯña tz. q: nihil tangit se añs pz. ꝑ de graui mo-
uente se deorsum. 2° de aqua calida remota a calefacien
Co. 37. te que se reducit ad frigiditatem. vt docet experientia.
t.t.c.36. et 3° de aīa intellectiua que producit in se intentionem
actum volendi cum talia in eadem non producantur nisi
ea coagente: vt hꝫ videri in 2° de anima.

t.c. 44. **In oppositū** vr̄ eē phs ca. de tactu. vbi vr̄
dicē. q̄ ad hꝫ q̄ aliq̄ agant et
patiantur adinuicē requirit q̄ se tāgant. ¶ In ista q̄ōne. ꝑ
ꝑmienda sunt notabilia et suppōnes. in scōo articulo
ponende sunt responsales conclusiones.

ꝑm noᵐ **Quātū** ad ꝑmū articulum nota q̄ duplicia sunt
agētia quedā corpea: vt celū et alia infe
2m nōnᵐ riora. et q̄dā incorpea: vt deus et intelligentie. ¶ Scōo
nota. q̄ agētia corpea aliq̄ agunt in mām extrinsecā: vt
calidū i frigidū aliqua agunt aliq̄ modo in seipsa in
se ꝓducit suos actus cognoscēdi saltē itellectiua: graue
mouet se deorsū. Et vt titulus sit magis planus restrin-
go ipsum q̄ itelligit de actione ꝓueniente ab agēte ex-
trinseco seu de actione ꝓueniente in mām exteriorem.
3m nōnᵐ ¶ Tertio nota. q̄ hmōi agētia sūt duplicia. aliq̄ q̄ agūt
actione reali: vt caliditas agens caliditatē. aliq̄ sunt q̄
4m noᵐ agūt actione spūali. vt albedo ꝓducens spēm albedis.
¶ Quarto nota. q̄ tactus dr̄ vno mō attributiue et to-
taliter improprie. et attribuit rebus icorpeis et dr̄ res icorpea
i distās alicui: qḋ agit tāgere ipꝫ sic diceret. q̄ itelligē
T.c.45 tia mouens sperā lune tāgit ipaz sicut q̄ deus tāgit mū
dū. Isto mō itelligit lr̄a Ari. ca. de tactu. Est ūt vt agē
tia icorpea tāgant. est aūt vt sic mō dicto. est aūt vt nō:
q: nō ꝓprie tāgūt. ¶ Alio mō tactus accipit ꝓprie et
attribuit corporibus: et hꝫ tripl'r. s. strictissime et vocat nā
lis. stricte. et vocat tactus mathematicus: et large seu i
t.c.44. proprie: et vocat tactus metaphoricus. ¶ Tactus aūt
strictissime dictus describit a pho sic. q̄ ē diuersaꝝ ma-
gnitudinū hn̄tiū pōnē. quaꝝ vltima sūt sil'. et sunt acti-
ua et passiua simul. ¶ Ecce tres ꝯditiōes hmōi tactus.
ꝑma q̄ sit in diuersas magnitudines que habeant sitū
extra seinuicē. ꝓpter illud mā et forma nō tangūt se: q: nō
hn̄t distinctū sitū. scōa q: vltima ipsoꝝ sūt sil'. et tertia.
q̄ iter se sunt actiua et passiua. Et ꝓpter illā vltimā ꝯditio
nē ptes aeris ꝯsimiliter q̄litates nō tangunt se: q: non
sunt actiue nec passiue vt se adinuicez. Tactus stricte
dictus nō hꝫ nisi duas ꝯditiōes ꝑmas. Et isto mō me-
dietates cōtinui eiusdez tāgunt se. Sed tactus large et
metaphorice dictus est agens sua vtute passum attin-
gens. Et sic tāgens nō opꝫ tangat ab eo qḋ tāgit. Fm
c.45 quē modū dic̄ phs i lr̄a. dicimus. n. aliq̄n tristantē tan-
gere nos. puta q̄n nos ꝑ eius tristiciā mouet ad passio

nem. sꝫ nō nos eum. tunc enim agit ipse in nos: sed non 5m noᵐ
nos in eum. ¶ Quinto nota q̄ Ari nō voluit agens
debere tangere q̄libet passum qḋ ab eo patit: q: hoc
est manifeste falsum: prout satis arguunt rationes an-
te oppositum facte: sed potius aliqḋ adminiculum: me 6m noᵐ
diante quo agit in alia ab eo passa. ¶ Pro sexto nota
bili supponit q̄ per vacuū nulla pōt fieri actio. volo di
cere. q̄ si in medio pleno per pedalem distantiam po-
neret magnus ignis et magna aqua: et postea ad ima-
ginationem circūcirca destrueret mediū igne: et aqua
remanentibus in suo situ: q̄ tūc nullo mō ignis posset
agere in aquā nec eꝯ. et q: in illa suppōne cōsistit tota ꝑm
virtus q̄ōnis: tō eā fortius q̄ possuz ꝓbabo. ¶ Primo.
q: ignis in hoc casu nō tangit aquā: et actione eius nō
pōt ad aquā ꝑtingere ergo nō agit i ipsam. ꝯña tz. q: si
agit oꝫ q̄ agat mediate. s. q̄ actio deferat per aliud ad
passū: vel imediate. s. q̄ tangat passū: et añs declarat.
¶ Primo. quia manifestum est: q̄ nō tangit: quia ante
nō tetigit quādo erat plenum: et nullus motus localis
est factus alicuius eoꝝ: nec ptialis: nec totalis: nec mediū 2m
cōgregari alicui eoꝝ. vt supponit. ergo adhuc nō tāgit.
¶ Scōo tāgens cū eo qḋ tāgit dꝫ hr̄e determinatū sitū
i suፍficie tāgente: sꝫ sic nō est de istis. ergo nō tāgūt se.
maior iductiue nō est i oībus se tāgētibus. et minor mani-
festa ē: cū iter ea nulla sit habitudo suፍficiei. vnius ad 3m
suፍficiē alterius. ¶ Tertio. iter corpa tangētia se nul-
lū corpus pōt recipi ipsis remanētibus in eodē situ: sꝫ
iter illa corpus pōt recipi ipsis remanētibus in suo situ:
ergo nō tāgūt se. maior nota ē in oībus. minor pꝫ. q: in
ter ista pt poni corpus pedale sine hꝫ q̄ ipa mutēt sitū.
ꝑ casum. et sic pꝫ maior ꝑme rōnis tripl'r declarata sed
2a ps añtis ꝓbat. q: agens i mām quā nō tangit agit ꝑ
fluxū sue vtutis ad ipaz. mō vacuū nō est hmōi vtutis
receptiuū. ergo actio ignis i hoc casu nō pōt pertigere
ad aquā. maior est manifesta i simili ꝺ lumine. si. n. a lu
cido lumē ꝓducit in mām distantē: hoc est: q: fluit per
mediū ꝓpinquū. minor nota est cuz vacuū: aut non sit:
aut sit de genere dimēsiōis: et ex ꝯñti accidēns tale sit
nullius accñs ē receptiuū. et ꝑ ꝯñs non recipit nec de
fert vtuté ignis. ¶ Secundo probatur: q: qua ratione 2m
ignis posset agere per paruū vacuum: posset et per ma
gnū: sed non potest agere per quodcūq̄ magnuz. ergo
nec sufficit agere per paruū. maior manifesta est: cum
magnū vacuū non plus resistat q̄ꝫ paruū: cū enī corpo
ra in magno vacuo posita sint ita imediata sicut i par-
uo quare nō est potior ratio in vno q̄ꝫ in alio. añtis mi
nor pꝫ. q: tūc ignis posset agere per quācūq̄ distantiā 3m
si i quolibet magno vacuo possꝫ agere. ¶ Tertio agēs
i materiam exteriorem debet ad ipsum habere certum
sitū: sed corpoꝝ in vacuo non est determinatus situs.
ergo ꝯñtia tenet. et antecedēs pro ꝑma pte pꝫ. q: aliter
nō esset ratio: quare non in infinitū remote ageret. Et
pro scōa parte pꝫ q: i vacuo: nec est sursū: nec deorsū: T.cō.
nec alie differētie positiōis q̄rto physicoꝝ: et ex alio: 76.
q: ignis et aqua i isto casu nec tangunt se: nec ꝓprie di-
stant. ergo nullū situz habent. ꝯñtia videtur esse nota.
et añs pro prima parte est notū: et ante probatū. ꝑ scōa
parte declarat: q: iter ipsa non est distantia. cum nihil
sit iter ipsa per casum: q̄re non distant. eadē pars añtis T.cō.
ꝓbat: auctoritate phi. 2° de aīa. dicentis contra Demo- 74.
critū: q̄ si esset vacuū musca existens in celo non possꝫ
videri eo q̄ ꝑ vacuū non possꝫ eē actio aliq̄: nec specie Dubᵐ
rum visibilium multiplicatio. ¶ Sed diceres illa duo
sūt immediata: et sunt contraria. ergo maxime poterūt
inuicem agere ꝯñtia tenet. vt vr̄. et añs pro ꝑma pte pꝫ.
q: iter ea nulla est distātia nec aliqḋ mediū. ergo sunt
imediata

2m imediata.per casum.pro 2a parte est notum. ¶ Secundo.omnia contraria semuicem tangentia possunt mutuo agere.illa sunt huiusmodi.ergo zc.ꝯñtia est in darij.maior nota est de se.z minor pz.qꝛ vltima illorum sunt simul.ergo tangunt se.añs pz.qꝛ non distant.

ad pm **Ad primũ** dr.ꝯcedẽdo ꝙ sũt ꝯria z imediata z negaꝫ ꝯñtia.q̃ iferꝫ:ꝙ maxime poterũt agere: z causa quare nõ pñt dicta est.quia nullũ habem situm adinuicem q̃ situs.tñ principaliter reqrit ad actionẽ transeuntẽ i mãz exteriorẽ. ¶ Ad 2m ꝯcedit maior.z negaꝫ ꝙ ipsa tangunt se. Ad pbanonẽ dicit ꝙ stante tali imaginatiõe oporteret ad diffinitionẽ contiguorũ addere ꝙ vltima sunt simul. z habeant certũ sitũ adinuicẽ:ꝫ phs.5.physicoꝝ supponẽs ꝙ nõ possit eẽ vacuũ nõ curat vltimã pticulã apponere:mõ ꝫ vltima illoꝝ ex casu sunt simul.tñ nullũ hñt sitũ adinuicem: z ideo nõ tangunt se nec sunt contigua.

T.cõ. 22

p. ꝯ

Quãtũ ad scõm articulũ sit pma ꝯ.agẽs incorporeũ nõ agit per ꝯtactũ ꝓprie dictum sui.pz.qꝛ non hz vltimũ:qð tñ reqrit ad hoc ꝙ proprie tangat.dico notãter ꝓprie dictũ:qꝛ bene agit p ꝯtactũ ĩproprie dictuꝫ expressum in pn° quarti notabilis.dico z notanter sui:qꝛ motor spere lune bene agit p cõtactũ alterius.puta spere lune i ista iferiora:cũ luna agat per hmõi ꝯtactũ z sui motũ:cuius motus motor ẽ cã mõ qꝛ qđ est cã cause est causa causati.qre motor in ista inferiora agit.z hec p ꝯtactũ spere lune. ¶ Scđa ꝯ.qðlibet agens i aliqð passum siue ꝓpinquũ siue distans tãgit ipsum tactu largo modo dicto.pz p quartum notabile:qꝛ tangit ipsum sua virtute:qꝛ aliter i ipsuꝫ nõ ageret:ꝫ ð his duab° ꝯnibus nõ curauit Arꝰ. ¶ Tertia ꝯ z cõsalis.Oẽ agẽs corporeũ agẽs i mãz exteriorẽ agit p ꝯtactũ corporis sibi imediati.pbatur sic.nullum tale ageret i hmõi mãz nisi tãgeret.ergo per ꝯtactũ agit. ꝯñtia nota est.z añs pz.qꝛ si nihil tãgeret:tũc circa ipꝫ eẽt vacuũ:vel saltẽ esset in vacuo ad bonũ itellectuꝫ:z ex ꝯñti nõ ageret.p suppõnẽ primi articuli. ¶ Hec est ꝯclusio quã itendebat Ari. ¶ Correlarie seqꝫ.oẽ agẽs agẽs i distans agit in ꝓpinquũ.pz per ꝯnẽz.dato enim ꝙ nõ:seqtur ꝙ nõ agit per ꝯtactũ. ¶ Scđo seqtur.ꝙ omne agens actiõe quã de p se z imediate ꝓducit:fortius agit i ꝓpinquũ q̃ȝ in distans.ið est.qꝛ cũ agẽs per cõtactũ agat multiplicando suã virtutem circa se.ista virtus ꝯtinue vadit remittẽdo:qð ꝓbatur sic.nam cuꝫ ĩ distans non ꝓducatur:nisi prius ꝓducaꝫ in ꝓpinquũ per correlariũ pcedens.oꝫ ꝙ i ꝓpinquũ recipiaꝫ eque forte.Itẽ cuꝫ ꝓpinquũ ꝓpinquius sit agenti: z ex ꝯñti ad tantã distantiã agens magis põt.oꝫ ꝙ i ipõ fortior actio ꝓducaꝫ: z non solũ eque fortis.pz etiã experientia.nã ignis idem calefactibile q̃to ꝓpinquius poniꝫ tanto ipũm fortius calefacit.z adamas idẽ ferrũ q̃to propinquius tanto velocius attrahit.Et dr i correlario notanter.quã imediate ꝓducit:qꝛ ꝫ sol caloreꝫ ꝓducat in aere z i terra:non opꝫ ꝙ distanter a terra tantũ calorẽ ꝓducat q̃tũ ꝓducit sup terrã.Et rõ est:qꝛ sol calorem nõ imediate ꝓducit:ꝫ lumen: z ideo q̃to est aliqð soli ꝓpingus tanto de p se est eius lumine magis illuminatũ.z ad illã calefactionẽ non solũ ꝯcurrunt radij solares.ꝫ etiã reflexio modo sup terraꝫ est reflexio maior: quare caliditas generaꝫ itensior. ¶ Dicit etiã de p se: qꝛ ꝫ radij a speculo ꝯcauo reflexi ꝓpe speculũ ð p se deberent generare itensiorẽ calorẽ.tñ cum magis distãt a centro speculi itensiorẽ caloreꝫ ꝓducunt.ꝓp ipsorum maiorẽ ꝯcursũ z vnionẽ:ꝫ etiam quilibet radius sit debilior q̃ȝ prope speculum fuerit:fortiorem z itensiorem tamen generant calorem.

T.cõ. 44. z 45. 3 ꝯ

T.cõ. 44. z 45. pm cõm 2m corm

Ad rõnes i ꝯriũ factas ¶ Ad pmã dicꝫ ꝙ Ari.nõ loqbaꝫ ð agetibus incorporeis:sed corporeis.quomodo autem tangunt incorporea: z qũo nõ pz i qõne. ¶ Ad scđaꝫ dicꝫ ꝙ ꝫ celũ nõ tangat ista iferiora in que agit.tñ per cõtactuꝫ agit: qꝛ tãgit sperã ignis: z per illã vltra istum. ¶ Ad tertiã negaꝫ ꝯñtia qua inferꝫ:ꝙ agens nõ ageret in distans. Ad ꝓbationẽ dr:ꝙ ꝫ nõ tangat distans.tñ tangit sibi ĩmediatũ mediante quo i distans agit: z sic adhuc agẽdo i distãs agit per ꝯtactũ. ¶ Ad quartã negatur ꝯña qua inferꝫ:ꝙ agens solũ ageret in passum ꝫ supficiẽ: ꝯcediꝫ tñ ꝙ solum ꝫm supficiẽ tangit: tñ tangẽdo per ipsam supficiẽ põt sua ꝓfunditate etiã in ꝓfundũ passi producere actiones: z sic adhuc actio fit per cõtactum: qꝛ per supficiẽ tãgẽtẽ. ¶ Eodẽ mõ ad cõfirmationem dicꝫ negando ꝯñnam z p solaꝫ supficiem tangentem agens ageret.Et ad formã ꝯcediꝫ ꝙ nõ agit ꝫ ꝯtactũ .i.p cõtactũ: z ꝯcediꝫ ꝙ per solã supficiẽ tangit: negatur tñ ꝯña.ergo p solã supficieꝫ agit.nam vt dictum est per illã supficieꝫ tangentem quelibet ps agẽtis põt agere vna cum toto. ¶ Ad quintã eñdeꝫ sicut ad scđaꝫ.ꝙ ꝫ visibile nõ tangit.visum tñ tangit mediũ z virtute illius ꝯtactus agit i visũ. ¶ Ad sextã negaꝫ añs.s.ꝙ aliquod agens fortius agit i distans q̃ȝ i ꝓpinquũ.loquẽdo ð actiõe quã ꝓducit ð p se imediate. ¶ Ad pmã pbationem ꝯceditur:ꝙ sol generat calorẽ i distãs:puta in regioneꝫ elementarẽ.z non ꝓducit ipm i celũ.z causa est:qꝛ celũ non hz mãz caloris susceptibilẽ.mõ actiones actiuoꝝ sunt i patiente disposito.2° de aĩa.lumẽ tñ qð celo producitur:sicut in istis inferioribus itensius producitur in celũ q̃ȝ i istis iferioribus: z sic adhuc sol fortius agit i ꝓpinquũ q̃ȝ in distãs:caloreꝫ etiam non agit imediate:ꝫ mediante lumine:qꝛ ipsũ nõ producit nisi vbi mãz iuenit caloris receptibilẽ. ¶ Ad scđaꝫ:pz quid sit dicendũ p scõm correlariuꝫ scđi articuli.nã hoc est de p accñs ꝓp maiorem radioꝝ vnionẽ. ¶ Ad tiã dr:ꝙ adamas forti° attrahit a propinquo q̃ȝ a remotior qð docet experientia.nam si idẽ ferrũ sibi propingus approximeꝫ velocius mouebiꝫ q̃ȝ si remoti° ab eo ponatur:vt dictum est:ꝫ ꝙ aerem aut stramẽ nõ attrahat ꝫ est rõne ꝯuenientie specificee:quã hz cum ferro z nõ cũ aere aut stramine. ¶ Ad septimã breuiter ratio ẽ soluta per scõm notabile. ¶ Ratio post oppositũ est pro tertia ꝯclusione scđi articuli.Et hec de qõne.

ad pm T.c. 45 ad 2m ad 3m

ad 4m

ad 5m ad 6m

T.c. 24

ad 2m

ad 3m

ad 7m

¶ Videnꝫ autem hoc modo dicentes.

T.c.xlviii. Questio.xvii. primum

Decimoseptimo queriꝫ. Utruꝫ idẽ põt agẽ i seipm.z arguit ꝙ sic auctoritatib°.p° ẽ phi 9° metha.vbi phs vult ꝙ itelligere scire z velle dicũr actões imanẽtes.vł q̃ dicũr imanẽtes.eo ꝙ manẽt i passo: z ꝫ ñ qꝛ sic ois opatio eẽ imanẽs vł ꝙ manẽt i agẽte: z tũc idẽ agit iseipꝫ qð ẽ ꝓpositũ. ¶ Scđo arguiꝫ auctẽ phi.8.phy.vbi dicit ꝙ aĩa mouet seipaꝫ z moueꝫ a seipa:nec valeret siqs diceret ꝙ aĩa moueret z corp° moueret: z ẽt motũ .nã ñ solũ moueꝫ corp°.ꝫ aĩa cũ corpe i motu aĩalis. ¶ Tertio arguiꝫ auctẽ Cõmenta.3° celi.cõmẽ.28.dicẽtis qð lapis mouet se i q̃tuꝫ grauis.z moueꝫ i q̃tũ est ipõ° iferi°: z addit qð forma ipsi° grauis mouet i q̃tũ ẽ forma z moueꝫ i q̃tuꝫ ẽ in mã q̃ exp̃sse ꝯcedit ꝙ idẽ mouet seipm z moueꝫ a seipso.ꝫ ꝫm diuersas rões. ¶ Quarto arguiꝫ auctoritate phi.2.physi.diffinientis naturam. Nã est qð est pncipiũ mouẽdi z quiescendi eius i q̃ ẽ zc.

T.c. 16.

2m T.c.27. 28.z.30.

3m

ergo

ergo natura est principium actiuum motus totius compositi. et ex consequenti sui ipsius: cum totum compositum non possit moueri: igitur etiam moueretur tam materia que est forma: quam materia que est materia: motus enim nobis mouentur omnia que sunt in nobis. 2. physicorum. ¶ Quinto arguitur ratione. aqua calefacta reducit se ad frigiditatem. ergo agit in seipsam. consequentia tenet: quia in hoc casu sola aqua agit et eadem patitur: antecedens patet: quia non videtur quod generet et frigiditatem in aqua remota ea a calefaciente nisi ipsamet aqua. ¶ Sexto. intellectus agens producit in intellectum possibilem actum intelligendi. 3. de anima. ca. 2. et secundum rem idem sunt intellectus possibilis et intellectus agens. ergo secundum rem agit in se: consequentia tenet: et antecedens pro prima parte patet: pro 2ª parte patet: per catholicos qui dicunt animam intellectiuam diuersis rationibus esse intellectum possibilem et agentem. ¶ Septimo. nam re vera intellectus in se agit producens conceptus: et alios huiusmodi actus. quod agit in se: consequentia tenet: et antecedens patet: quia ipse vel obiectum intelligibile producit ea: si ipse habetur propositum: et non potest dici quod obiectum extra faciat. nam cum agere sit nobilius quam pati: albedo vel nigredo que extra est nobilior intellectu: quod non est dicendum. ¶ Octauo. voluntas in se libere producit actum volendi. quod consequentia tenet: et antecedens patet: quia si non: sed ab alio extrinseco in eo producatur: sequitur quod non est plus libera quam queuis alia potentia passiua: quod non est dicendum. probatur tamen consequentia: quia huiusmodi obiecta exteriora semper mouent quantum possunt. et secundum eorum actionem voluntas recipit actum volendi sine hoc quod agat. quod necessitatur ab obiectis exterioribus. quare tollitur eius libertas. ergo etc.

T.c.48 **In oppositum** arguitur auctoritate philosophi primo huius volentis probare quod simile non potest agere in simile: quia dicit quod sequeretur: quod idem ageret in seipsum: et probatur quod hoc sit impossibile: quia tunc quodlibet corrumperet et seipsum agendo in se. Item tunc nihil esset immobile: quia quodlibet
2ᵐ moueret se: modo illa sunt inconuenientia. ¶ Secundo
T.co.p̄. ad idem est auctoritas philosophi. 7. physicorum dicentis: quod omne quod mo-
3ᵐ uetur: mouetur ab alio. ergo non a se. ¶ Tertio per diffini-
T.c.17. tionem potentie actiue et passiue positam. 5º et 9º meta. vbi philosophus
Com.2. describens potentiam actiuam dicit: quod est principium transmutandi alterum in quantum alterum. ergo idem respectu sui non est potentia actiua. similiter potentia passiua est principium transmutandi ab altero in quantum alterum. ergo idem respectu suiipsius non est potentia passiua: et tenent ambe consequentie quia idem respectu sui
4ᵐ non est alterum. ¶ Quarto auctoritate Commentatoris 9º
Com.2. meta. dicentis: manifestum esse quod nihil agit in se nec patitur a se.
5ᵐ ¶ Quinto auctoritate philosophi. 8. physicorum. vbi dicit sic. Omne quod
T.c.30. mouet seipsum: aliud quidem mouet: aliud autem mouetur.
₇40. volens quod simpliciter sit impossibile idem mouere et moueri a seipso.

T.c.57 **Nota** duplex est actio. quedam perfectiua. et quedam corruptiua: vt dicitur. 2. de anima. de sensibus. ca. p̄. ideo in questione prima videbitur an idem po-
pᵃ ǭ test agere in se actione perfectiua. 2º an idem potest age-
pᵐ re in se actione corruptiua.

p̄ˢsupp° **Quantum** ad primum sit prima conclusio: hoc idem mouet seipsum et agit in se de per se tanquam principale actiuum actione perfectiua. ¶ Pro declaratione conclusionis supponendum est quod agens et passum debent esse eiusdem generis et eiusdem materie: quod sic intelligo: quod si agens sit extensum: oportet quod passum sit extensum. patet primo hu-
T.c.53. ius. ca. de actione. vbi Aristoteles dicit. Que etiam non communicant in ma-
54. 2ᵐ teria faciunt incompossibilia etiam. ¶ Secundo idem probatur sic: quia agens semper producit quod est ipsum. si ergo ipsum sit extensum producit extensum. consequentia tenet: et antecedens patet: quia actio agentis est similitudo ipsius: quare oportet eam per eius motum produ-
3ᵐ cere. ¶ Tertio: quia non videtur alia ratio propter quam ignis non agit in celum: nisi quia non sunt consimilis materie ergo requiritur quod inter agens et passum sint materie consimiles subaliter: et quod si vnum
2ᵐsupp° sit extensum quod aliud sit extensum. Ex quo sequitur hec 2ª suppositio: quod intelligibile non potest in virtute propria producere proprium actum intelligendi: probatur quia intelligibile presentatum sensui semper est diuisibile. intellectus autem indiuisibilis: quare non sunt eiusdem materie seu generis. ergo vnum non potest agere in aliud per suppositionem precedentem. ergo intelligibile non potest proprie agere in intellectum: quare nec potest producere proprium actum intelligendi: eo quod talis semper recipitur in intellectu. Istis sic stantibus probatur conclusio sic. intellectus de per se producit in se proprium actum intelligendi. ergo actione perfectiua idem de per se agit in seipsum. consequentia tenet: eo quod actus intelligendi est perfectio intellectus: antecedens probatur sic. quia vel producit ipsum intellectus vel intelligibile: mediante fantasmate: vel intellectus vna cum fantasmate et intelligibili: si primum aut vltimum habetur propositum. scilicet quod cum ille actus de per se producatur in intellectu ab aliquibus causis: et non sine hoc quod intellectus coagat: sequitur quod intellectus de per se agit istum actum in se: non potest dici secundum. per secundam suppositionem: intelligibile enim aut fantasma non potest in virtute propria producere actum intelligendi: vt in eo dictum est: eadem conclusio patet de voluntate in se libere actum volendi producente: vt argutum est ante oppositum: et intelligo tanquam principale actiuum post ipsum deum. deus enim in qualibet actione agit vt agens principalissimum: sed eius actione presupposita inter cetera agentia: intellectus et voluntas in istis actionibus agunt vt est principalissime actiue: et ipse sine dubio sunt huiusmodi intellectionis intellectus: volitionis voluntas prin-
cipalis passiua et subiecta. ¶ Secunda conclusio est quod in mul- 2ᵃ
tis aliis casibus agit idem in seipsum perfectiue vel de per se accidens per modum sequele vel mediate: patet per auctoritates et rationes in principio questionis adductas: et possunt adhuc ad-
duci alie auctoritates. primo. Commentatoris. 8. physicorum Co.28
dicentis. nullus enim dubitat quin animal mouetur ab anima: et quod anima est motor et corpus motum: ex consequenti anima de per accidens ad motum Co.30
corporis mouet se: et ibidem dicit: anima enim que est mouens in animalibus distinguitur a corpore secundum diffinitionem ab eo quod Co.1.
est motum: licet non distinguatur per esse. Item 2º Commentator et Aristoteles 7. physicorum dicunt quod nutrimentum non mouetur ad nutriendum nisi cum est in aliqua dispositione cum nutriendo nec ferrum ad magnetem: vbi expresse voluit quod ferrum alteratum a magnete: et nutrimentum a membro nutriendo victute actiui sibi coagente mouetur ad ipsum: ergo tale
nutrimentum mouet se et mouetur a se saltem de per accidens. ¶ Ter- 3ᵐ
tio ad idem est auctoritas philosophi 2º de anima dicentis quod anima est T.co.
causa corporis secundum triplex genus. scilicet cause efficientis forma- 36.
lis et finalis: ergo est causa motus localis corporis: et ex consequenti sui ipsius: cum corpus non possit moueri nisi simul moueatur quicquid est in eo. patet ergo quod in multis valde casibus idem
perfectiue agit in se: quod est propositum. Sed aliqui valde for- Dub°
titer nituntur illas conclusiones improbare diuersis rationi-
bus: quarum alique tacte sunt post oppositum: et alias duas ad- pᵐ
ducunt fortiores: quarum prima est: si sic vt tu dicis sequitur quod idem respectu eiusdem erit in actu et in potentia: consequens est
inconueniens: quia si sic idem esset calidum et non calidum. nam T.c.1
si respectu caliditatis esset in actu: actu esset calidum: et si respectu eiusdem esset in potentia esset non calidum. patet
auctoritate Commentatoris. 9. meta. dicentis quod actus et poten- p.2.6.
tia sunt opposita et non possibilia simul stare: et notat Aristoteles. T.co.
hoc satis illud describens actum quod est existere rem non 11.
tamen sicut dicimus potentia: et probatur consequentia: nam agens T.co.
agit secundum quod est in actu 8º physicorum: et ideo calefaciens est 22.
actu calidum et passum patitur secundum quod est in potentia ab eodem 3.phy.
actiuo vt calefit non actu: sed potentia calidum si ergo cale- t7
facit idem et calefit: mouet et mouetur idem respectu eius- 2ᵐ
dem. scilicet termini motus erit in actu et in potentia. ¶ Secunda T.co.
ratio est hec: quia si sic sequitur quod nulla esset via ad concludendum 86.
separationem et immobilitatem primi motoris consequens est contra 12.me.
philosophum. 8. physicorum: et probatur consequentia. quia diceretur quod primus 41.
motor

motor inheret celo et movet celum de per se: et movetur de
per accidens ad motum celi: hec enim per dicta patet non esse inconve-
nientes. ¶ Ad primam illarum dubitationum dicitur quod aliquid potest
dici actu respectu alicuius dispositionis tripliciter. Primo. quia
illam formaliter in se habet: ut calidum diceretur in actu habens cali-
ditatem. Secundo modo: licet non habeat in se illum actum formaliter est
tamen actu per aliquem actum superiorem quo potest illum producere:
ut motor lune licet non sit in actu per motum quem facit in spe
ra lune: est tamen in actu per actum superiorem. scilicet per suam substantiam
que est actu superior. Et 3° modo quod sit in actu per aliquam
qualitatem receptam seu virtutem inductam ab aliquo illorum
duorum actuum nunc dictorum. Exemplum. ut cum sperma generat
asinum non est actu asinus: nec est in actu superiori quam est
esse asinum: sed est actu per actum sibi influxum ab asino gene-
rante: qui est actu primo modo: virtute cuius actus potest agere
ad generationem asini. Similiter est actu in generatione ani
lium ex putrefactione virtute celi. ¶ Per hec dicitur ad rationem
quod nihil est inconveniens quod agens in se sit in actu per actum
superiorem respectu actus quem producit: ut intellectus vel
voluntas producens in se actum intelligendi vel volendi est in
actu sua essentia: que est actus superior quam sit actus intelli-
gendi vel volendi: et quod sit in potentia ad actum illum quem
Cō.26 producit: et sic dicit Comm. 3. celi. quod simul est idem actu gra
et.28. ve per gravitatem: quam habet: et in potentia deorsum: et ideo per
actum gravitatis movet se ad actum essendi deorsum: sed quod
aliquid esset in actu formaliter illo ad quem est in potentia est
impossibile: et hoc notat commentator. 9. meta. auctoritas autem
Cō.x. phi. 8 phycorum. quod dicit quod agens agit inquantum est in actu
et.xi. non debet intelligi quod agens semper debeat esse in actu illo vel con-
t.c.22, simili actui quem agit: sed sufficit quod sit in actu superiori quo
potest actum istum quem producit producere: et sic ultimate nega
tur consequentia qua inferebatur quod idem respectu eiusdem esset in
actu et in potentia ad actum secundum: vel in actu superiori: et in
potentia ad actum quem per ipsum in se potest producere. ¶ Ad secundum
ad 2m dicitur quod adhuc manet via ad concludendum immobilitatem et se-
parationem primi motoris: puta per eius infinitatem. virtus
enim infinita non debet esse in magnitudine finita: et hanc viam
etiam ostendit phs in. 8. phycorum. ¶ Item aliter: quia per se est pri
t.c.79 us eo quod est per accidens: ideo in primo motore non debet
et.80. poni aliqua dispositio que non est necessaria ad movere
modo moveri non est dispositio necessaria motori ad hoc
quod moveat: ideo primus motor in movendo non debet move-
ri. maior declarata fuit et minorem declarat Aristo. quia si
t.c.37. oporteret movens moveri vel hoc esset eadem specie mo
38.et tus: et sic docens addisceret quod falsum est. vel alia specie hoc
39. iterum non est dicendum ut Ari. deducit quare per predicta
non tollitur phi processus. ¶ Tertia conclusio est. quod impos-
3ª cō sibile est idem esse totale agens et totale passum respectu
eiusdem actionis: immo quantumcumque sit prius dictum idem
posse agere in seipsum necesse est quod aliquid concurrat in agen-
do: quod non concurrit in patiendo vel econverso: et hanc conclusionem
tenebat phs. 7. physicorum. ubi dicit quod omne quod movetur: mo
T.c.1. vetur ab alio. probatur primo. quia ad omnem actionem: prima causa con-
currit in agendo: que non concurrit in patiendo. ergo conclusio
vera. consequentia tenet. et antecedens manifestum est: cum prima causa in omnes
effectus secunde concurrat: ut dicit doctor de causis: et tamen im
mobilis et immutabilis existit. ut habetur. 8. phyco. et. 12. meta.
t.c.86. sed credo quod Ari intendebat aliud. scilicet quod adhuc in omni actio-
t.c.41. ne rerum aliud est totale agens et totale patiens preter
deum: et ideo probatur conclusio sic. nam omne agens est aut volun
tarium aut cognoscitivum: aut non voluntarium: sed naturale
et sine cognitione agens si sit agens voluntarium ut omnis
nihil patitur: si intelligentia citra deum constat quod non agit in
se nisi concurrente in se actione prime cause: aliter intelligentie in
feriores essent ita simplices sicut deus: quod non est conce-
dendum. si autem fuerit homo. aut eius voluntas. patet quod agen-
do in se actum volitionis concurrit cognitio: cum voluntas
non feratur in incognitum: et illa non concurrit in patiendo. er-
go patet quod in omni agente voluntario: aut est totale agens:
aut totale passum. ¶ Si autem fuerit agens cognoscitivum
et producit in se cognitionem: ut sensus vel intellectus patet quod
sensibile concurrit in agendo: quod non concurrit in patiendo.
¶ Si autem agens fuerit naturale sine cognitione: tunc
in istis inferioribus concurrit semper materia prima in patiendo:
que non concurrit in agendo. in motibus autem celestibus spe
re motum aut influentias recipientes easdem in se non produ-
cunt. ergo cum non sint alia agentia aut passa: patet quod indu
cendo in omnibus impossibile est idem esse totale agens et
totale passum ad intellectum prius positum. Nondum

Quantum ad 2m articulum nota quod aliquid age-
re in se actione corruptiva potest in
telligi dupliciter. Uno modo. scilicet de per se et directa intentio-
ne. Alio modo de per accidens: et per modum sequele.

Tunc sit prima conclusio hec. nihil agit in se actione 1ª cō
corruptiva de per se: patet: quia quodlibet ens di
ligit se permanere. ut prius dictum est. ¶ Confirmatur. nam si
sic. sequitur quod appetitus naturalis erraret. consequens est falsum ut pri
us dictum est. et probatur consequentia: quia erronee ageret: cum ad sui
destructionem de per se seipsum disponeret: et hanc conclusionem credo t.c.48.
philosophum intendisse in isto primo: cum de actione contrariorum loque-
batur: que corruptiva est: quod et patet ex alio: quia subdit si idem
ageret in se nihil esset incorruptibile. ¶ Secunda conclusio. nullum 2ª cō
inconveniens est idem agere in se actione corruptiva: de per
accidens: aut ratione partis. patet. quia sicut in animali quandoque cor mi-
nus calefacit alia membra: quare animal agit una sui parte in
aliam actione disponente ad corruptionem. Et hoc de secundo.

Ad rationes ante oppositum factas omnes sunt pro Ad pm
primis duabus conclusionibus. ¶ Ad ratio- t.c.48.
nes in oppositum ad primam auctoritatem phi primo huius dicitur quod in Ad 2m
tellexit primam conclusionem secundi articuli. ¶ Ad secundam T.c.p.
auctoritatem. scilicet phi. phy. 7. dicitur quod est pro tertia conclusione Ad 3m
primi articuli. ¶ Ad tertiam dicitur quod phs per illam diffini 7.m.17.
tionem potentie active: aut etiam passive non intendit quod semper 9 me.2.
agens debet esse alterum a passo: sed solum quod inter totale Ad 4m
agens et totale passum debet esse quedam alteritas di-
cta in tertia conclusione primi articuli. ¶ Ad quartam
dicitur sicut ad secundam. Et hec de questione.

¶ Eodem textu ubi supra. Q°. xviii.

Queritur 18° Utrum simile possit age pm
re in sibi simile. ¶ Et arguitur
primo quod sic. quia actio vel fit ratione similitudinis vel dis-
similitudinis: si similitudinis: habetur propositum: quia
quanto aliqua sunt similiora: tanto fortius invicem agunt: fortificata
enim causa fortificatur effectus. Non potest dici quod fiat ratione
dissimilitudinis: quia pure dissimilia non agunt adinvicem: ut al
bedo non agit in lineam phs primo huius. ¶ Secundo simile forti
ficat suum simile. ergo agit in ipsum. consequentia tenet quia fortificare est age t.c.49.
re. antecedens patet per medicos dicentes: quod simile ad ductum similis facit ip 2m
sum simile. ¶ Confirmatur contrarium unum fortificat aliud ergo a for-
tiori unum simile fortificat reliquum. consequentia tenet. et antecedens est
phi. primo meteororum. contrarium circumstans suo contrario forti
ficat ipsum. ¶ Tertio. magis calidum agit in minus ca-
lidum. ergo. consequentia tenet quia ambo calida sunt similia. antecedens 3m
docet experientia. ¶ Quarto. unus oculus agit in alium.
ergo simile agit in simile. consequentia tenet. quia similitudo est rerum 4m
diversarum eadem qualitate: modo tales duo oculi ha-
bent easdem qualitates. antecedens patet. quia unus eorum videtur ab
alio. ¶ Quinto. ignis agit in aerem. ergo. consequentia tenet. 5m
quia ignis et aer sunt ambo calida. antecedens patet. quia T.c.16.
ignis est siccus et aer humidus. ergo sua siccitate agit
in aeris humiditatem teste pho. 2. huius. ¶ Sexto minus 6m

agit in maius. ergo a fortiori sile pōt agere in sibi simile. ꝯña tenet. per locū a minori. añs pz. q2 in reactione minus agit in maius. ¶ Septimo. frigiditas remissior
7m ꝯñat frigiditatē intēsiorē. ergo ꝯña nota est. ꝛ añs pz in hyeme: cū frigiditas aeris itēdit frigiditatē aque in tantū ꝙ aquā cōgelat ꝛ tñ certū est: ꝙ frigiditas aeris est remissior ꝙ̄ frigiditas aque: cū aer maneat leuis ꝛ rarus aqua aūt pp intensā frigiditatē fit densa ꝛ grauia. ¶ Octauo. lumina cādelaꝝ duaꝝ totaliter ꝯsilia
8m seinuicē intendunt. ergo ꝯña iz. ꝛ añs pz. q2 talia duo
9m itensius illumināt mediū ꝙ̄ vnū. ¶ Nono. aer potest generare caliditatē ignis. ergo caliditas eius pōt agere in caliditatē sibi silē. ꝯña pz. per phm. 2. huius dicē-
T.c.25. tē. ꝙ aer generat ignē ex terra: cū ex duobus elementis nō hñtibus symbolū fit tertiū: ꝛ tenet ꝯña: q2 caliditas ignis est maior ꝙ̄ aeris. si ergo aer eā generat agit
10m intensius ꝙ̄ ipsemet hz: q̄re opz ꝙ agit in silē. ¶ Decimo. quāto est minor resistētia ꝛ melior dispositio passi: tāto magis debet fieri actio: sz qñ passuz est totalr agēti silē est minima resistētia ꝛ optima dispositio passi. ꝛ ex ꝯñti fortissima debz eē actio inter silia. maior pz de se: ꝛ minor pz. q2 vnū siliū. nō hz resistentiā respectu alterius. ¶ Cōfirmat. ignis pōt itroducere caliditatē in aquā: qñ est resistētia. ergo a multo fortiori poterit: quando aqua est sibi assimilata ꝛ non habet respectu eius resistentiā. ꝯña tenet. cum resistentie magis im-
11m pediant actionē ꝙ̄ iuuent ad eandem. añs est notum.

¶ Undecimo. sint. a. ꝛ. b. ignes sūme calidi ꝛ habeat a. calefacere. c. vsq3 ad summū ꝛ addat ei b. querit vtrū agit in. c. calidius sūme vel nō. si dicit ꝙ sic sequit ꝙ vnū silū agit in reliquū. si dī ꝙ nō: tūc incōueniēs ē. q2 sequit ꝙ duo ignes eque fortes nō plus possunt ꝙ̄ vnus eoꝝ per se puta.
12m a. ꝛ. b. ꝙ̄. a. ¶ Duodecimo. ignis calefacit ferrū magis ꝙ̄ ipsemet calidus est prout docet expiētia sensibilr: cū g tāta caliditas introducta est sic habet ignis vlterius aget in omne sile. g ꝛc̄. ¶ Decimo-
13m tertio caliditas que ē in aere adueniēte medio frigido circūstāte seipsā intendet. ergo a fortiori sile potest intendere simile. antecedens patet. quia nō videtur vnde illa caliditas intendatur: nisi q2 medium circunstans frigidum actionem caloris repercutit ad ifra. ꝛ ex hoc caliditas eius fit maior. ꝛ ex consequenti actio caliditatis aeris est in ipsummet aerem ꝛc̄.

t.c.48. **In oppositum** est phs ca. de actiōe qui dicit: qꝺ oio sile non pōt agere in sile. ¶ In ista qōne erūt duo articuli. In pro premittēde sunt alique distinctiones ꝛ ꝓbabiles suppositiones. In scōo ponēde sunt responsales ꝯnes.

1m nōn. **Quantum** ad primū articulū primo nota ꝙ titulus qōnis intelr de actione ꝓprie dicta. s. que est iter qualitates primas ꝯrias. vñ de actione spūali coloꝝ: aut alioꝝ nihil ē ad pñs. ¶ Se-
2m nōn. cundo nota. ꝙ cū similitudo sit ꝯuenientia aliquoꝝ in qualitate vel in gradu vel in agere nihil est incōueniēs aliq eē silia in vna q̄litate: ꝛ in alia dissimilia. vt ignis esto ꝙ est silis aeri in caliditate: tñ est dissimilis eidem in siccitate: ꝓpter qꝺ adhuc restringi debet titulus qōnis. s. vtrū qualitas alteri qualitati similis agit in eam. vel sic. vtrū subiectū alicui sile agit in suū sile fm illaz qualitate fm quā est simile ei: nullus enim dubitat qn possit agere simile in suū sile fm illā qualitatē fm quā est ei dissimile: vt ignis silis aeri bene agit in aerē sua
3m nōn. siccitate. ¶ Tertio nota ꝙ aliqd pōt dici sile alicui tripliciter. Uno modo eo ꝙ cōuenit cū eo in qualitate solum. Alio modo magis stricte: q2 est ei simile in q̄litate: ꝛ in gradu. pmo modo caliditas vt decez diceretur similis caliditati duoꝝ graduū. scōo mō aūt diceretur solum similis caliditati vt decē. Tertio modo dicitur similis cōuenientia in qualitate: ꝛ in agendo per illaz qualitatē: sicut dicimus ille ignis silr calefacit sic ille. 4m nō.

¶ Quarto nota. ꝙ refert loqui de agēte ꝛ passo in pncipio actionis: ꝛ in fine. Nā in pncipio debet esse aliqualis dissimilitudo. alias nullo modo agerent. in fine vo est maior similitudo. alias autē agēs frustra egisset nisi per actionē eius passuz sibi quodāmodo eēt assilatuz.

¶ Quinto nota. ꝙ cū agēs trāsmutat aliqd sua actiōe sunt in eo tria ꝯsiderāda. terminus a quo qui abijcitur: terminus ad quē qui introducit: ꝛ subiectum patiens. 5m nō.

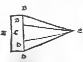
De sint distinctiōes qōnis qbus positis accedo ad suppositiones: quaꝝ prima est hec. Eadem qualitas numero sine eius intensione vel remissione: pōt quādoq3 eē in mā magis rara: ꝛ qñq3 in mā magis densa. ꝓbat. nā ꝓbatū est ante ꝙ per solā cōpressionē pōt fieri cōdensatio: ꝛ ex ꝯñti virtus corporis que cōdensat nō intendit. tenet ꝯña: q2 si tēderet esset alteratio vna cuz cōpressiōe: cuius oppositū supponit ex ibi ꝓbatis. ¶ Cō- 1a sup.
firmatur sic: per solā cōpressionem nulla portio materie acquirit plures gradus forme ꝙ̄ ante habuit: ergo per solam cōdensationem nunꝙ̄ fit intēsio. ꝯña tenet ex eo: quia qꝺ fit intēsius plures gradus forme acquirit in eadem materia. añs patet. q2 sola cōdensatio nisi cōcurrat aliud. puta alteratio nullā qualitatē primam generat. ꝛ ex alio. q2 in cōdensatione gradus q̄litatis: que sunt in vna parte materie non intrant aliam partē materie. ergo in rei veritate virtus nō intendit: cū nec noua virtus generet nec virtus antiqua aliquam ptez materie faciat intensius talem. ¶ Confirmat tertio. si corpus tēpdum in quo sunt simul caliditas ꝛ frigiditas cōdensetur per aduersarium dicentem ꝛ cōdensatio facit qualitatem intensiorez sequeretur ambas qualitates intendi. puta iam caliditatē ꝙ̄ frigiditatē: quare sequitur ꝙ simul tēpore cōdensationis due qualitates opposite in eodem corpore intendunt. ꝛ ꝙ idē calefit ꝛ frigefit. ꝛ hec vident impossibilia. ¶ Quarto. q2 eque itensa frigiditas pōt qñq3 esse in terra: sicut in aqua. ergo suppositio vera. ¶ Secūdo supponit ꝙ eadem virtus vnita puta caliditas ꝛ frigiditas est fortior ꝙ̄ ipsa dispersa. ꝓbatur auctoritate. experientia. ꝛ rōne. auctoritas est phi pmo meteoroꝝ. dicētes eā in terminis. Experiētia ē q2 verisimile: ꝛ credo ꝙ silr sit verū ꝙ in aere sit itensior caliditas ꝙ̄ in manu hominis cuius ratio est. q2 ꝓpter intensam aeris caliditatez aer est leuis actu. manus autē hominis grauis ꝓut notuz est ꝛ tñ calidior ad sensum iudicatur manus hoīs quā aer cuius causa nō pōt esse alia: nisi q2 caliditas in manu hominis est in materia dēsiori: ꝛ sic est magis vnita. ꝛ ideo fortior est ꝙ ipsa vel silis dispersa existēs in aere: iꝫ ꝙ̄ alia multitudo intēsior in materia rara dispersa. ¶ Tertio ratione sic. quia supponitur ꝙ agens fortius agit per lineam breuiorem ꝙ̄ per longiorē. pz. ad experientiā: q2 fortius calefaceret rea propinquas idem ignis ꝙ̄ easdem remotas: ꝛ ita dictū est in materia de iacm. Tunc vt magis sit planum vocetur virtus actiua a. ꝑs eius media. c. b. ꝛ d. partes extreme. e. punctus passi in quem debēt agere. ꝛ arguitur sic. b. ꝛ. d. in materia densiori agunt in. e. per lineas breuiores ꝙ̄ faciunt: qñ sunt in materia rara. ergo agūt fortius in materia densa. consequentia tenet. per suppositionem. q2 eadem virtus ad idem passum per breuiorem lineam fortius agit. antecedens declarat ponēdo ꝙ ab extre-

mitatibus

Cōfirmat 2o

Cōfirmat 3o

Cōfirmat 4
2a sup.

mixtatibus mãe dense ptrahãt linee ad.e.s. ad punctũ passi: z vocent linee.b.e.d.e. z alie ptrahãt ab extremitatibus eiusdẽ mãe rare ad eũdẽ punctũ scilicet.e. z vocent ẽt b.e d.e.tũc cõstat q b.e.d.e.linee in raro sunt longiores q̃z.b.e. z.d.e.in denso: z p illas lineas agunt.b.d.ptes.ergo in raro agunt p longiores lineas q̃z in denso.pñtia tenet de se. z añs p secũda pte:simil' supposito q quantitas rara sit extensa fm extensionẽ totalis linee.b.d. z quãtitas densa fm quãtitatẽ partialẽ.d.b. z añs pro pma parte declarat demõstratiue:q2 cõstat q inter angulos.d. z.d.angulus.d.ppinquior puncto medio.c.est maior angulo recto:q2 est obtusus eo q linea.e.d.sup basiz.b.d.causat duos angulos equales duobus rectis.vt p3 p tredecimã pmi euclidis: z nõ est perpẽdicularis:vt de se p3. igit' vn' angulus b.d.e.triãguli inferioris sit minor recto: oz aliũ sibi collateralẽ esse maiorẽ recto.ergo latus sibi oppositũ est maius.per.18.pmi euclidis:qd est ppositũ ergo latus vel distantia.d.e.in raro est maior q̃z.d.e.in denso:qd erat pbandũ.igit' p3.z c.suppositio secũda bene difficilis z eodẽ mõ argueret' in quocũqz situ situaretur.e.punctus ad minus respectu vnius extremitatis

3ª sup. agentis.b.c.d. ¶ Tertia supponit'.licet non multum faciat ad pñs q caliditas cũ siccitate sibi pportionata fortius agit q̃z cũ humiditate.illã suppositionẽ dicunt medici dicẽtes q siccitas est lima caloris.i.acuens calorem. Secũdo pbatur experientia:q2 ferrum parum calefactũ multo fortius manũ hominis lederet q̃z faceret aqua multo intensius calida vel alia materia humida. Unde in estate videm' q quecũqz sicca calida fortius calefaciũt q̃z quecũqz humida:esto q sint itẽsius calida.verũ est q hac suppositione nõ idigemus nisi p pter magis sniam declarare z materiã magis dilata-

4ª sup re. ¶ Quarto supponit' q virtutes eque fortes z eiusdẽ speciei equales effectus pñt pducere patet:q2 dato q nõ põt vna tm̃ quãtũ alia:tunc nõ sunt eque fortes ex alio.nã que eẽt ratio:q ita fortis calefactio pcederet ab.a.sicut pcedit a b. z tamẽ.a.cõtinue agens in eãdẽ materiã nõ posset tantã caliditatẽ generare sicut

Rñ b.nõ appet causa aliqua. ¶ Huic rõni quidã respõdẽt subtiliter.q supposito q caliditas.a. z caliditas b.eidẽ punctũ passi cõtactũ puta.e.eque velociter calefacerent approximata eidẽ nõ tñ op3 si.a.sit:vt quattuor. z.b.vt quinqz.q equales caliditates vltimate pducere possint: z est ratio:q2 pducta caliditate vt q̃ttuor.a. cessabit:eo q passũ sibi assimilauit in gradu. z.b.tunc adhuc vltra aget.eo q nõ sit passum sibi assimilatum.

Cõtra ¶ Hec rñsio nõ valet.pmo:q2 nõ fm quãtitatẽ qualitatis in se pducit' effectus:sed fm quãtitatẽ virtutis actiue fm quã agit in tale: z taliter dispositum passum:vt nõ fm quãtitatẽ lucis in se pducit' lumẽ in medio sed fm eius quãtitatẽ in posse illuminare mediũ magis diaphanũ vel minus diaphanũ:sed he virtutes in agẽdo caliditatẽ respectu pñcti e.sunt eque potẽtes.ergo quã

2m diu vna tãdiu alia calefaciet:imo z quãtũ vna tantũ alia. ¶ Secũdo pseruet deus tãtã calefactionẽ in gradu cõtinue respectu.e puncti subtractis ambabus caliditatibus nõ est dubiũ quin in e.producetur caliditas vt qnqz: z nõ minus pducitur nunc ab.a.ergo z c.maior p3.q2 ex quo calefactio tãta quanta est.b.potest respectu.e.in gradu:vt quinqz:si pseruaret' z pduceret eũ: z minor p3:q2 nõ plus põt talis calefactio conseruata a deo imediate q̃z si cõseruaretur ab eo mediãte caliditate.a.vel.b. ¶ Tertio posito q lumen sit precipoe tiũ calefactiuũ:sicut.a.vel.b.ita q inequali tpe in.e.pducat vnũ gradũ:sicut a.vel.b querit' vbi terminabit eius actio.si dicas q ad quinqz: z.a.eadẽ rõne respectu pũcti.e.tantũ faciet.si dicas q ad quattuor:3.non minus põt lumen q̃z.b.per casũ:sed.b.actio terminat' ad gra

3m

4m dum:vt quinqz.ergo z.a. ¶ Quarto.quãdiu est 3rietas inter actionẽ.a. z actionẽ puncti.e.stante q sit proportio maioris inequalitatis actionis.a super actionẽ. e.durabit actio:sed quando.a.in.e.punctuz corporis rari pduxit caliditatẽ vt quattuor:adhuc ẽ 3rietas actionis.a.ad actionem puncti e ergo cum adhuc sit pportio maioris inequalitatis: adhuc durabit actio.maior nota de se. z minor pat3 quia supposito q caliditas vt quattuor sit caliditas remissa:tum erit introducta in e.punctum materie rare non erit:ita fortis in calefaciendo:sicut est caliditas in materia densa ipsius a.per suppositionem secundam.ergo magis frigefaciet.c.caliditas vt quattuor quã.a.in his enim in quibus est caliditas remissa inuenitur frigefactio cũ calefactione: z quanto maiorat calefactio tanto remitit' frigefactio: z sic magis infrigidat z minus calefacit.c.q̃z a.actiones eorũ sunt cõtrarie:qd sufficit ad pbandum. ¶ Confirmatur.caliditas vt quattuor ipsius.c.impedit calefactõez ipsius.b.q2 resistit ei: z quia equales sunt precise calefactiones.a. z.b.ergo etiam adhuc resistit calefactioni ipsius.a.ergo.a.non cessat agere.maior pat3.quia sunt dissimilia.b. z.e.in vno gradu. z minor patet p casum.

¶ Quinto supponitur q virtus actiua prima:sicut caliditas vel alia qualitas huiusmodi existens in materia 5ª suppõ rara potest producere sibi simile in gradu.probatur:q2 caliditas in quacũqz materia fuerit potest aliqualez caliditatem generare in passum sibi approximatum saltẽ si fuerit vltra medietatem latitudinis caliditatis.ergo potest sibi similem caliditatem generare in gradu.probo pñtiã:q2 introducta aliquali caliditate:vt vno gradu.facilius põt itroducere scõm:cũ actiuitas manet eadem vt supponitur: z resistentia est minorata: z adhuc fortius eadẽ rõe poterit generare tertiũ z quartũ vsqz q produxit sibi si'le in gradu:q2 semp vt dictũ est resistẽtia sit minor z virtus actiua manet eadẽ. ¶ Sexto 6ª suppõ supponit'.q questio itelligatur de actione qua imediate introducunt' huiusmodi qualitates prime. Unde si vnũ lumẽ aliud intendit aut nõ:nõ est ad nostrũ proposi-

Dubiũ tum ad pñs. ¶ Sed dicetes tamẽ.vtrũ duo lumina similia in eodẽ medio pducta intendunt se. ¶ Dico q

Rñ non.ratio duplex:quia talia lumina non faciunt vnum lumen:sed quodlibet eo2 manet distinctum 3tra aliũ. pp̃ter qd z faciunt duas vmbras:vt dicunt pspectiui: qd nõ facerẽt si eẽnt vnũ lumẽ. ¶ Ex alio patet idem: q2 si facerent vnũ lumen multo intensius: cũ per illud videatur vtrũqz lucido2 quodlibet eo2 deberet apparere multo intensius lucidũ q̃z si solũ esset ibi vnum lucidum.cõsequẽs est cõtra experiẽtiã:q2 nõ appet plus lucida vna cãdela decẽ aliis accẽsis q̃z si sola eẽt accẽsa. z pbatur pseqũẽtia:q2 species lucis.puta lumẽ eẽt multo intensior in oculo:quare multo intẽsius deberet representare lucidum. ¶ Secũda ratio est: q2 si talia duo lumina facerent vnũ sequitur q si mediũ eẽt aliquale vniforme:sicut in aere: z ponerent' ipsa abinuicẽ distare per decem pedalia q in medio inter ea deberet eẽ lumen ita intensum vel intensius:sicut esset proprie

vnū istoꝝ solū illuminatiuū.ꝯñs est cōtra experiētiā: qꝛ litterā quā legere ꝓpe vnū istoꝝ solū illuminatiuū nullo mō posset legere ī medio tamē duorū distincte ab eis. ꝓbat̄ tñ ꝯñaq: si fecit vnū rē mediū vł plus ꝙ̄ mediū latitudinis luminis vnius addit̄ in fine quin pedalis latitudini alterius. q̄re sit totū aggregatū ita itēsū vł intensius: sicut esset ꝓpe vnū ipsoꝝ solū illuminatiuū ī termino: lꝫqꝛ si quolibet ꝓpe se illuminet: vt.20. ꝛ in fine quīnpedalis.vt.15.tūc.15.gradus luminis istius vnius adderent̄ in fine quin pedalis lumini alterius: ꝛ tūc fieret latitudo vt triginta in medio puncto: que est mīto maior ꝙ̄ latitudo.vt.20.q̄ vnū istoꝝ solū illuminatū faceret ꝓpe se: ꝯcedo tñ ꝙ bene faciūt mediū intensius illuminatū diuersis luminibus denoīatiōe vulgariū ꝓꝑ q̄ sm̄ illū modū oportebit negare hāc ꝯsequētiā. h̄ mediū est intensius illuminatū.ḡ hꝫ vnū lumen intēsius.

7a supp. ¶ Septimo supponit̄ ꝙ vnū ꝯtrariū fortificat aliud per antiparistasim.nō solū hoc facit partes eius vniendo: imo etiā nouā qualitatē gñando.pꝫ per phm.2.meteoroꝝ sm̄ diuisionē alberti dicentē.ꝙ gutte in gñatione grādinis ꝑ antiparistasim cōgelant̄.pꝫ qꝛ hmōi gutte nō cōgelant̄ nisi per realē gñationē frigiditatis. ¶ Ex quo sequit̄ ꝙ tñ caliditas nunꝙ̄ gñat

Corre.m frigiditatē nisi de per accidēs: ꝛ ꝙ frigiditas que ꝑ antiparistasim intendit̄ multiplicat de se radios frigiditatis gñanuos: quos tñ caliditas a nā sua nō patiat̄ trāsire in suū subm̄: sꝫ reflectit eos ī ipsuꝫ subꝫ frigidū a q̄ mltiplicant̄: ꝛ sic reflexi gñant frigiditatē itēsiorē quo mltiplicabunt̄.ex q̄ 3a seqt̄ ꝙ sic idē pōt coagere: ꝛ reflectēdo se seipꝫ itēdē: frigiditas enī in h̄ casu seipsaꝫ itēdit in generādo radios frigefactionis.Et h̄ de p̄ arti.

p.a c. **Quantum** ad scdꝫ sit p.a ꝯ hec: sil'e alteri in qualitate tñ bñ agit in ipꝫ.pꝫ: qꝛ magis calidū sua caliditate bñ calefacit minus calidū ꝓut

2a c. experiētia docet. ¶ 2a ꝯ. actiōe reflexa eadē caliditas bñ intēdit seipsaꝫ.pꝫ ꝑmo de caliditate in puteoꝝ ꝑ antiparistasim in hyeme intēdēte seipsam iuxta dicta in alia

3a c. suppōne. ¶ Ex quo sequit̄ 3a ꝯclo.ꝙ actione reflexa sil'e in qualitate alteri: ꝛ in gradu pōt agere in ipsuꝫ.pꝫ ꝯclo: qꝛ eadē rōne qua spēs a ꝯtrio reflexa in subꝫ frigidū a q̄ exiuit ipsius frigiditatē itēdit: ꝛ sic ipsa frigiditas itēdit seipsaꝫ iuxta p̄dicta in precedenti ꝯne.pōt eadē spēs reflexa in ptē aliā silem in gradu parti a qua ē multiplicata eius frigiditatē intēdere: cū nō sit potior rō: imo apparet hoc magis ꝯueniens: ꝙ̄ ꝙ frigiditatē eādē numero itēdat a qua exiuit. ¶ 4a ꝯ. ꝛ magis diffi

4a c. cilis in ꝓposito est hec.ꝙ actione directa sil'e alteri in qualitate ꝛ in gradu sm̄ qualitatē sm̄ quā est ei sil'e agit in ipsum.ꝓbat̄ sic caliditas in mā densa existēs pōt ꝓdu

4 cere etiā caliditatē itensiorē ꝙ̄ ipsamet est.ḡ pōt agere in sibi sil'e in gradu.ꝯña tꝫ.qꝛ postꝙ̄ ꝓduxerit sibi sil'eꝫ

A in gradu: ex quo ꝓducet intēsiorē ꝙ̄ est ipsa adhuc vltra

5 aget: ꝛ ex ꝯñti tūc aget in sil'e in gradu.aña stantibus

B suppōnibus ꝓbat̄ demonstratiue sic sit caliditas certe intēsionis.pura vt quattuor in mā dēsa ꝛ vocet̄.a. ꝛ capio aliā caliditatē in mā rara huic caliditati eq̄ fortē in agēdo.q̄ est bñ pol'e vocet̄.b.hec.n.de necītate erit intēsior ꝙ̄.a.dato enī ꝙ nō: ꝛ est in mā rara ḡ virtus in mā rara est eque fortis: sicut ipsa est vel sibi silis in mā dēsa: q̄ est ꝯ scdam suppōnē: cū ḡ ex dicta suppōne oꝫ ꝙ sit intēsior dato q̄ sit vt quinꝙ.grā exēpli tē arguat̄. Dēs virtutes eque fortes pñt eq̄les effectus ꝓducere.ꝑ quartā suppōnē.a. ꝛ.b.sunt hmōi ꝑ suppōne.ḡ pñt equales effectus ꝓducere.sꝫ.b.pōt ꝓducere caliditatē: vt quinꝙ ꝑ quintā suppōnē: qꝛ pōt ꝓducere sibi silem in gradu.ḡ ꝛ.a.pōt ꝓducere caliditatē: vt quinꝙ ḡ.a.pōt ꝓducē intēsiore caliditatē ꝙ̄ ipsamet ē: cū solū sit vt quattuor.ꝑ casuꝫ: q̄ fuit aña ꝓbādū. ¶ 2a sil'r ꝓbat̄ ꝯ ex 3a suppōe. 2m

capiat̄ caliditas vt quattuor stās cū siccitate. ꝛ vocet̄.a.vt pus: ꝛ alia eq̄ fortis stās cū hūiditate que de necessitate erit intēsior ꝑ terciā suppōnē: qꝛ dato ꝙ sit eque itēsa seqt̄ ꝙ caliditas cū humiditate eq̄ fortiter agit sicut caliditas cū siccitate.cuius oppositū dicit illa suppositio: sit ergo: vt quinꝙ.vbi.ḡ. ꝛ vocet̄.b.vt pus ꝛ tūc formet̄ argm̄.vt pus totaliter: ꝛ ꝓbat̄ per easdē suppōnes. ¶ Ex his pꝫ ꝙ modicū valꝫ illud q̄ aliq adducūt credētes difficultatē euadere: dicētes: qñ arguit̄: ꝙ virtus vnita est fortior seipsa dispersa: ꝛ qñ est dispersa pōt ꝓducere sibi sil'e.ergo ꝛ qñ est vnita: pōt magis.negādo ꝯñtia.dicūt enī ꝙ bñ est fortior: eo ꝙ suū sil'e citius ꝓducit: sed nō ꝙ itensius ꝓducta. Nā ex dicens pꝫ ꝙ illa euasio nulla est posito argumēto in formā ita q̄uo iā est positū: nisi velint aliquā suppōnē negare.q̄ tñ vr̄ manifestissima: vt satis declaratū est. ¶ 5a ꝯ. ꝛ tñ falsis: q̄ sit de itētione pht est ista sil'e alteri in qualitate gradu raritate 5a c. t.c.48

dēsitate: ꝛ in agēdo actiōe reali: ꝛ nō reflexa nō agit ī sibi sil'e.ꝓbat̄ sic. Dis actio nālis est ꝓꝑ aliquē finē: sed huiꝰ actiōis nō est finis.ḡ.maior nō eēt de se: ꝛ minor declarat̄: qꝛ ex q̄ passuꝫ eēt agēti assimilatū in his oībꝰ nō eēt rō: q̄re in ipsuꝫ ageret spal'r.cū finis agētis sit assimilare sibi passuꝫ.vt dicit phs in capl'o ō actōe. ¶ Sꝫ

staīꝫ diceret aliq.illō destruit ꝯnē tuā q̄rtā.qꝛ arguet̄ eodē medio.ōis actio nālis est ꝓꝑ aliquē finē.sꝫ huius actiōis q̄ agēs ageret in passuꝫ sibi sil'eꝫ in qualitate: ꝛ in gradu nullus eēt finis.ḡ nullū sil'e alteri in qualitate: ꝛ in gradu agit in ipm̄.ꝯña tꝫ.aña ꝓ p'ria pte est tuū in ꝓbatiōe ꝯnis p̄cedētis: ꝛ ꝓ scda pte pꝫ: qꝛ finis agētis est assimilare sibi passuꝫ mō ꝑ te h̄ agēs est passo t.cō.51 Dub.m

assimilatū in qualitate ꝛ in gradu. ¶ Huic facil'r rndet̄ R

ꝙ agēs nō solū itēdit assimilare sibi passuꝫ in qualitate: ꝛ gradu: sꝫ ēt in agēdo vel raritate.cū ḡ caliditas: vt quattuor in mā dēsa ꝓducat caliditatē: vt quattuor in passuꝫ: rarū adhuc passuꝫ nō ē sibi assilatū in agēdo: ꝛ iō vlterius agit itēdēdo caliditatē quousꝙ passuꝫ sibi in agēdo fuerit assilatū. ꝛ iō finis actiōis est hmōi passuꝫ agēti assilare in agēdo vł in aliq hmōi.secus ē si agēs ꝛ passuꝫ eēnt assilata in agedo. ¶ Sꝫ tē replicat̄ fortissime Cōtra

sic.vł finis actiōis nālis ē passuꝫ assilari agēti in gradu vł in agedo. Si dicat̄ p'm se'ꝙ 4a ꝯ falsa sit ꝓꝑ rōnem ꝑus factā. Si dicat̄ scdꝫ.se' ꝙ postꝙ̄ ignis in tāto calefecerit ferrū ꝙ eq̄ fortit' calefaciat: sicut ipse: cessabit vltra ipꝫ calefacē: cū tē ferrū sit ei assilatū in agēdo q̄ erat ꝑ te: finis actiōis.mō hito fine cessat motus.ḡ ꝛc.ꝛ est rō nimis fortis. ¶ 2° q: tu ponis calidūꝫ agere ꝑ spēs 2m

in 7a tua suppōne det igit̄ aer sphericus cuius diameter sit tripedal'.quit̄ ḡ an pedale mediū agat ad extra: qñ aer calefacit: ꝛ si dr̄ ꝙ sic se' ꝙ calefacit ꝑ spēs q̄s multiplicat ꝑ pedalia extrēa q̄re directa calefactiōe calefacē pedalia extrēa: sibi silia in qualitate. ꝛ in oībꝰ aliis vt.s.q̄ est ꝯ ꝯnē quītā. Si dicas ꝙ nō se' ꝙ corpis aeris sola superficies extrea agit sm̄ se totā: q̄ nō ē pol'e: imo se' ꝙ nulla ꝓfūditas aeris agit sꝫ se totā q̄ est simpl'r ipol'e.

Ad p'mā

Ad p^m ¶ Ad primā illarū dubitationū dr̄ q̄ finis actionis nā
lis est passum sibi assimilare inquātū est poße: ꝛ iō di-
co q̄ agēs q̄nq̄ nō itēdit solū gradū qualitatis ꝑpter
hoc: qđ adhuc passū nō est sibi si͞le in agēdo: ꝛ tē age
re est formalius cū ipso esse ꝑꝑ qđ agens vlterius agit
vt passū sibi possit assimilare i agēdo: q̄nq̄ vo esto q̄
agēs sit assimilatū passo in agēdo ꝛ ecōuerso tn̄ nō est
si͞litudo in raritate ꝛ densitate: que raritas tn̄ nāliter se
quit caliditatē: ꝛ densitas frigiditatē: ꝑpter qđ vltra
agit. vn̄ cū nulla calefactio igni repugnet q̄tūcūq̄ for
tis esto q̄ ferrū eq̄ fortiter calefaceret si͞c ipsū adhuc
vltra ageret: vt ferꝝ sibi in raritate assimilaret: cū tunc
sibi esset similis q̄ si solū ita fortiter ageret: sicut ignis.
Et per hoc faciliter r̄ndet ad formā: cū dr̄: vel finis actio
nis est passū assimilari agēn in gradu vel in agendo:
r̄ndeo q̄ nullus istoꝝ est adeq̄tus finis: sed finis adeq̄
tus est passū assimilari agēn inquātū est melius possi
bile: ꝛ iō q̄nq̄ agit vltra gradū suū: vt sibi passum assi
milet in agēdo: eo q̄ agere est formalius q̄ soluꝫ esse.
q̄nq̄ vo agit esto q̄ passum sit ei adequatū in agēdo:
si nō sit in gradu vel raritate agit: vt hmōi sibi assimi-
let: eo q̄ tūc ꝑfectius erit ei assimilatū q̄ si solū esset in
agendo: per hoc pꝫ q̄ adhuc stat q̄rta conclusio: eo q̄
agens in mā densa existēs agit vt assimilet sibi alteruꝫ
in fortitudine seu agēdo: vt dictū est. In mā vero rara
vt ignis in ferrū agit vt nō solū assimilet in agēdo: sꝫ in
gradu ꝛ raritate: cū per hoc fieret maior eius assimila
tio ad passuꝫ: ꝛ sic ratio licet subtilis nō ꝑcedit ꝯ dicta.
ad 2^m ¶ Ad scđꝫ dr̄ vno mō q̄ spēs qualitatū ꝑmaꝝ nō agūt
nisi reflexe: ꝛ ꝯr̄ dr̄ q̄ solū ꝯtruꝫ nanī est eas reflecte
re. Et tūc p hoc dr̄ ad rōnē dicendo q̄ a medio pedali
multiplicant spēs per extrema pedalis vsq̄ ad circū-
stās frigidū: sed ille spēs nō agunt in media p q̄ trāse-
unt: q2 nō sunt nata ea reflectere ꝑꝑ si͞litudinē quā hn̄t
cū q̄litatibus a q̄bus multiplicant: sed q̄n venit ad cō
trariū circūstās reflectūtur ab eo infra corpus: vn̄ ve-
Dub^m nerūt. iō tunc reflexi generāt caliditatē in ipso. ¶ Et
si dicat. cū ergo hmōi spēs nō corrumpant frigiditatē
nec generēt caliditatē nisi essent a frigiditate reflexe ꝛ
frigiditas se appetat permanere: quare ipsa nō ꝑmit
tit hmōi spēs pertrāsire in reflexione: q2 sic eā nō cor-
rūpent. ¶ Respondet q̄ opꝫ dici hoc nām vlem inge
nerasse: vt fieret elementoꝝ mutua gn̄atio ꝛ alteratio:
ꝛ per alterationem mixtio: ꝛ iō licet se diligat perma-
nere frigiditas: tn̄ spēs caliditatis inflexit tāq̄ sibi dis
similes directa a natura vniuersali. Aliter pōt dici q̄
totalis aer tripedalis de se nullaꝫ spēm caliditatis sine
deberet ꝑducere si subiectū nō ꝑhiberet: sꝫ q2 ꝑhibet
diffundit per circunstantē reflexionē infra ipsum. ꝛ sic
generat in ipso caliditas intēsior: ꝛ sic ratio ꝑcedit ex
ꝑmo fundamēto: q2 lꝫ verū sit q̄ totus aer agat spēm:
tn̄ a nulla pte aeris in se ꝯsiderata per alias multipli-
cat spēs gn̄atiua caloris: ꝛ sic iterū rō nō ꝑcedit: cre-
do tn̄ ꝑmū modū eē magis ꝑbabilē. Et hoc de scđo.

ad p^m **Ad rōnes** ꝑncipales ad primā dr̄ q̄ actio fit
rōne si͞litudinis in genere: ratione
tn̄ oīno dissimilitudinis: tā in agēdo q̄ in gradu rarita
te ꝛ aliās nō fit: imo oꝫ q̄ aliqua sit dissimilitudo: ꝑpt̄
quā remouēdā agēs agit: ꝛ sic pn̄ꝫ fit rōne similitudi-
nis. puta in genere siue in subiecto: ꝛ pn̄ꝫ rōne dissimi
litudinis tā dicta ꝑꝑ hoc albedo nō agit in lineā: q2 dif
ad 2^m ferūt in agere iquātū hmōi. ¶ Ad scđꝫ ꝯcedit q̄ vnū
similiū fortificat reliquū ꝯseruādo ipsuꝫ a cōtrario: sed
nō sequit q̄ in ipsuꝫ agat: solū eius resistentiā cōfortet
sic vt ꝯtrariū in ipsum minus possit agere: que ꝯforta-
tio nō fit p hoc q̄ eius virtute intrinsece intēdat: sed p

hoc solū q̄ ipso presente q̄dlꝫ si͞lium est fortius: p virtu
tē quā q̄dlibet ad aliud multiplicat per quā nō intēdit
sed ꝯseruat imaginor enī q̄ orbiculariter q̄dlibꝫ istoꝝ
multiplicat spēs circa se. q̄bus si͞lia nō intēdūt: sed ꝑ-
pter ꝑsentiā cuiuslibet resistentiaꝫ fortiorem reddunt.
Ad 3^m ¶ Ad tertiū dr̄ q̄ est pro prima ꝯne. ¶ Ad quartū dr̄
Ad 4^m de oculis q̄ arguit de actione spūali: que nō est ad pro
positū nūc. si͞lr dicat si itrat de itellectu q̄ vnus aliū
itelligit dicat q̄ hoc est per actionē spūalē ꝛ nō p actio
nē realē ipsius itellectus. ¶ Aliter pōt dici de visu q̄
verū organū visus est pupilla: que nūquā vr̄ ꝑꝑ sui co
loris insensibilitatē: ꝛ iō cū inuicē agant visionē suo co
lore: ꝛ pupilla nō cōcurrat in agēdo illas spēs: ipsa tn̄
Ad 5^m est subiectū recipiēs eas. pꝫ q̄ si͞le nō agit in si͞le. p: ia
soluto vadit p diens. ¶ Ad q̄ntū ꝯcedit q̄ si͞lia i vna
q̄litate: ꝛ in alia dissimilia bene possunt inuiceꝫ agere
Ad 6^m ꝑm qualitatē ꝑm quā sunt dissi͞lia. nec hoc est ꝯtra dcā
vt pꝫ ex tertio notabili. ¶ Ad sextū dr̄ q̄ minus agere
in maius pōt itelligi dupl̄r. Uno mō sic q̄ virtus mi-
nor in agēdo agit virtutē maiorē in resistendo quā ipa
est in agēdo: ꝛ hoc nō est possibile: ꝛ iō ꝑm illū intelle
ctū negat añs. ꝛ ꝯcedit ꝯn̄tia. ¶ Ad ꝑbationē dicitur
de reactione q̄ in oī reactiōe reagēs est fortius in agē
do q̄ sit agens in resistēdo. Alio mō potest itelligi sic
q̄ qualitas minus intēsa agit in maius itensā: ꝛ hoc
dupl̄r. Uno mō vt dissimilē in specie vt caliditas mi-
nus intensa agit in frigiditatē intēsiorē: ꝛ hoc concedi
tur ꝛ negatur ꝯn̄tia. ergo simile agit in simile: q2 tales
qualitates sunt dissimiles: vt notum est. ¶ Scđo mo-
do: q2 agat in magis intensam eiusdem specieꝫ: ꝛ h͞ est
bene verum in casibus in scđo articulo positis ꝛ sic cō
ceditur añs ꝛ ꝯn̄s: licet argumentū nō ꝑbet ipsum: q2
Ad 7^m reactio que adducitur fit principaliter inter qualitates
dissimiliū specierū: nō aūt similiū. ¶ Ad septimū ne-
gatur antecedens q̄ frigiditas remissior generat frigi
ditatē intensiorem saltē in casu argumenti. Et ad pro-
bationē dr̄ q̄ in hyeme frididitas aeris nūq̄ cōgelaret
aquā: imo nūq̄ aer manēs leuis est tāte frididitatis: sic
caliditatis: licet appareat nobis aer frigidus ad sensuꝫ
vel ꝑpter partes frigidas cōmixtas: vel ꝑꝑ tactus no
stri nimiā caliditatē. ꝛ si petat quid ergo congelat. dr̄
q̄ influentia celestis spūalis aspiciens ꝯgelationē que
Ad 8^m nō est pure frigefactiua de q̄ videbit magis scđo hui^9.
¶ Ad octauū negat q̄ lumē duaꝝ cādelaꝝ se intēdāt.
Ad 9^m sꝫ mediū reddant intensius illuminatū. vnde qđ vltio
dicendū sit pꝫ satis ex scđa suppositione. ¶ Ad nonū
dr̄. ꝛ negat añs ad intellectū argumenti. s. q̄ caliditas
T.c.25. aeris possit gn̄are caliditatē ignis existētis in sua natura
li dispōne. s. sūmaꝫ caliditatē. Ad pbꝫ scđo huius dicit
q̄ bn̄ verū est q̄ ex aere ꝛ terra pōt generari ignis si͞l-
ter: tn̄ non generabit sub caliditate sibi nāli. s. sūma: sed
sub caliditate aeris ꝛ postea genitus reducet se ad ca
Ad x^m liditatē nālem ꝛ summā. ¶ Ad decimū negat maior
sꝫ quāto resistētia est minor: ꝛ c. tāto debet esse maior
actio. nā si est oīno si͞litudo nulla fieret actio: cū tūc re
sistentia est nulla. sed bene verū est: quāto est resistētia
minor ꝛ actiuitas maneat cū dissi͞litudine tāta q̄ adhuc
agat tāto fit actio maior al̄r nō oporteret. ¶ Ad cōfir
mationem conceditur q̄ ignis potest itroducere caldi
tatem in aquā: quādo est resistētia: ꝛ negat ꝯn̄a. ergo
poterit magis eā itroducere quādo aqua ē sibi assimi-
lata: q2 lꝫ verū sit q̄ resistētia ipediat actionem: ipsa tn̄
requirit: vt ante dictum est. ad hoc vt fiat actio: sicut lꝫ
resistentia mediꝫ impediat motum: requiritur tn̄ ad h͞
T.c.71. q̄ fiat motus saltē grauiū ꝛ leuiū si͞lr ꝑm ph͞m 4. ph
Ad 11^m ¶ Ad vndecimū admittitur casus q̄. a. ꝛ. b. sint ignes

queuis sũme calefaciendo. ꝛ ꝙ.a.habeat calefacere.c.
vsqꝫ ad sũmũ: ꝛ dr̃ ꝙ addito sibi.b.nõ põt magis cali-
dũ ꝙ̃ sũmũ ꝓducẽ:citius tñ ꝓducet: ꝛ iõ ꝯcedit̃ ꝙ duo
agẽtia nõ pñt itẽsius ꝓducere ꝙ̃ vnũ.eo ꝙ̃ spãlr̃ si aliqõ
eoꝝ fuerit sũmuz põt tñ ꝓducere citius: ꝛ sic duo pñt
Ad 12m plã ꝙ̃ vnũ. ¶ Ad 12m dr̃ ꝛ negat̃ añs:ꝙ ignis calefa-
ciat ferrũ itẽsius ꝙ̃ ipsemet sit calidus. Ad experiẽtiã
sensus dr̃ ꝙ lꝫ caliditas in ferro sentiat̃ maior ꝙ̃ i igne
h̃ est ex eo:ꝙ in mã dẽsa est: ꝛ sic est fortissime actiõis
vt dẽz est in ꝯne:nõ tñ ẽ ita itẽsa:sicẽ est caliditas ignis.
Ad 13m ¶ Ad tredecimũ ꝯcedit̃ qõ ipsa ꝯcludit de actiõe refle-
xa ꝯ nã.hoc est ꝓ dictis in tertia ꝯcl'one. Ratio post op
positũ arguit pro dictis in q̃nta cõclusione.

¶ Eodẽ modo suscipiendũ est de facere ꝛ pati. Tex.cõ.liii. Qõ. ix.

Queritur 19o Utrũ oẽ agẽs in agen
do repatit̃. Et arguit̃ ꝙ nõ.
pm nõ oẽ mouẽs in mouẽdo remouet̃.g̃ nec oẽ
agẽs in agẽdo repatit̃.ꝯñtia tenet:q2 sicut se
hꝫ mouẽs ad mouere:ita agens ad agere.pꝫ in ca° de
T.c.53. tactu. ꝛ ca° de actione.añs pꝫ.ꝑ phm in capl'is p̃dictis.
T.c.45 2m ¶ Scdo õs ꝛ celũ agũt in ipsa iferiora: ꝛ tñ nõ repatiũ
tur ab eis.g̃.ꝯñtia nõ.añs pꝫ.q2 illa in celũ nõ pñt age
re cũ nõ sit celũ alterabile.ꝑmo celi. ꝛ ꝙ in deũ nõ pñt
T.c.20. 3m notũ e. ¶ Tertio.sensibile agit in sensuz vt color in vi
T.c.51. sum: ꝛ tñ nõ repatit̃.g̃ ꝯñtia tenet. ꝛ añs ꝓ ꝑma pte.pꝫ
ꝛ.65. ꝑ phm scdo de aïa. ꝛ pro scda notũ est de se. ¶ Cõfir-
mat̃ nõ oꝫ ꝙ medicus agẽs sanitatẽ in ifirmũ repatiat̃
ab ifirmo nec ꝙ medicina agẽs repatiat̃:nec ẽt ꝙ sor.
v̄berãs platonẽ v̄beret̃ ab eodẽ.g̃ ꝯña nõ ẽ. ꝛ añs sil'r.
4m ¶ Quarto gñans in gñando nõ regenerat̃.g̃ nec agẽs
in agẽdo repatit̃.ꝯñtia lꝫ.a sili: ꝛ añs notũ.agens enĩz
5m gñatione in gñando nõ regenerat̃. ¶ Quinto aliqõ ẽ
patiẽs qõ in patiẽdo nõ reagit.g̃ aliqõ agens in agen-
do nõ repatit̃.ꝯñtia tenꝫ:q2 qñ existit patiẽs aliqd agit
illã passionẽ.g̃ si aliqõ passuz nõ reagit aliqõ suũ agẽs
nõ repatiet̃.añs est manifestũ de mã ꝑma:que est pa-
tiens ꝛ non reagit:cũ sit ita misera ꝙ nullius est actiui
6m tatis. ¶ Sexto si sic sequeret̃ ꝙ idẽ respectu eiusdẽ est
nobilius ꝛ ignobilius ꝯñs est icõueniẽs. ꝛ ꝓbat̃ ꝯse
quẽtia:q2 agens est nobilius ꝛ p̃stãtius passo.3° de
T.c.19. aïa.si ergo agens agit in passum inquantũ in ipsuz agit
erit nobilior eo. ꝛ si simul ab eo repatiat̃ inquantũ re-
patit̃ ab eo erit eodẽ ignobilius. ¶ Septimo sequit̃ ꝙ
7m idẽ respectu eiusdẽ est in actu: ꝛ in potẽtia.ꝯñs e ĩcõ-
ueniens vt pꝫ ꝛ ꝓbat̃ ꝯñtia:q2 agẽs agit s̃m ꝙ est in
actu. ꝛ patit̃ ꝓut est in potẽtia:vt prius dicebat̃ si ergo
agat ꝛ repatit̃:erit idẽ respectu eiusdeꝫ in actu ꝛ in po
8m tentia. ¶ Octauo.si sic.sequeret̃ ꝙ tales essent infinite
actiones ꝛ repassiones ꝛ vna actio infinita.ꝯñs est in-
cõueniẽs. ꝛ ꝓbat̃ ꝯñtia. Si a.agit in.b. ꝛ.b.ꝑ ꝑ b reagit
in a.sequit̃ ꝙ eadẽ rõne a.iterũ reagit in.b. ꝛ.b.ite-
rũ in a. ꝛ sic erunt hmõi actiones ꝛ reactiones in infi-
nitum vel tota actio ipsius.a.erit vna que cũ.b.semper
reagit. ꝛ ex ꝯñ.cũ a.non desinit agere in infinitũ du-
9m rabit. ¶ Nono.si sic.sequeret̃ ꝙ passuz posset reagere
ad qualibet distantiã:ꝯñs nõ ꝯcedit̃.ꝓbat̃ ꝯñtia.quia
dato ꝙ agens agat in passuz per distantiã pedalẽ:pas-
sum reagit si agens agit per distantiã.20.vel.40.pedũ:
adhuc reageret dato ꝙ non sequit̃ ꝙ aliquod agẽs in
agendo non repatietur.s.agens a..o.vel.40 pedibus.
10m ¶ Decimo.si sic.sequit̃ ꝙ a ꝓportione equalitatis fieret
actio.ꝯñs nõ cõcedit̃. ꝛ ꝓbat̃ ꝯñtia.supponẽdo ꝙ sũ-
ma caliditas ꝛ sũma frigiditas eque multos gradus ha
beant: ꝛ sint vtreqꝫ vt decẽ.tũc ponat̃ sũmã caliditatẽ
agere in summã frigiditatẽ ꝛ ecõuerso.sequit̃ ꝙ cũ qli
bet per casuz illarũ virtutũ sit vt.x.ꝙ sit actio a ꝓpor-
tione equalitatis eo ꝙ virtutes ille sunt equales.

In oppositum arguit̃ per phꝫ primo hu T.c.53.
ius. capitulo de actione. ꝛ.54
¶ In ista q̃one erunt tres articuli. In ꝑmo p̃mittẽda
sunt notabilia ꝛ suppõnes. In scdo ponẽde sunt risa-
les ꝯnes. Et in t̃tio mouẽde sũt dubitatões ꝛ soluẽde.

Quantum ad ꝑmũ articulũ pro nota ꝙ qõ pm no.
intelr̃ de actõe ꝓprie dicta:ꝙ est
iter qlitates ꝑmas ꝯrias:sicut satis apparet esse de in
tentione phi in lr̃a. ¶ Scdo nota.ꝙ ꝓprie illud agit: T.c.54.
qõ in sua v̄tute aliqd imutat.illud vo patit̃:qõ v̄tute al 2m no.
terius imutat̃. ¶ Tertio nota.ꝙ a qualibet ꝓportiõe 3m no.
maioris inequalitatis põt fieri actio pꝫ ꝑ cõmẽ.7.physi. cõ.39.
qui hac ꝓpositiõe vtit̃ ꝓ ꝑncipio: ꝛ itelligo eaꝫ sic: qõ
qñcũqꝫ est maior v̄tus actiua agẽtis ꝙ̃ resistẽtia passi:
ꝛ adinuicẽ fuerũt debite approximata:tunc agens in-
cipit agere in passum:vt si caliditas esset actiua.vt.x. ꝛ
frigiditas solu resistens:vt noue caliditas ageret in fri
giditatẽ. ¶ Quarto nota.ꝙ ordo actiuitatis in qlitati 4m no
bus ꝑmis est iste ꝙ caliditas est fortissime actionis. ꝛ
post hãc frigiditas postea humiditas.minime aũt sic
citatis ꝛ siccitas.ꝓbat̃ ꝑ de calido ꝛ frigido experiẽ-
tiis q2 aquã quãticũqꝫ frigidã qlibet facil'r sustinet ꝛ
notabili tpe:eã tñ bullietẽ manu iposita in breui tpe
valde ledit̃:qõ est ꝓpter excellẽtiã actionis caliditatis
sup frigiditatẽ. Ex alio pꝫ illud : q2 igne nullus posset
sine lesione magna quãtũcũqꝫ paruo tpe ꝑmanere.in
aqua aũt longo tpe sine magna lesione ꝑmanet aut in
terra: ꝛ ꝯstat ꝙ humus nõ est alia cã nisi fortis actio ca
loris: ꝛ debilis actio respcũ eius frigiditatis. ¶ Scdo
qõ frigiditas est maioris actionis ꝙ̃ alie due nõ oꝫ ꝓ-
batione q2 docet experientia:ꝑ ꝑ qõ : ipsa ẽt enumerat̃
iter qlitates actiuas. ¶ Alie due scdo hu°. ꝛ 4.°mete. T.c.3
dñt passiue.sꝫ de humiditate respectu siccitatis pꝫ.naꝫ
aer humidus statim res in eo exñtes humectat:vt cor
de fiunt humide tpe hyemali:testo qõ sint isra tectũ ab
humiditate aeris:res tñ vere humide sicẽ vinũ aut aq
nũqꝫ quãticũqꝫ agat siccitas sensibilr̃ desiccant. Un
quãtũcũqꝫ agat siccitas ignis in aquã aquã appositã
semp quadiu manet aq semp sensibilr̃ apparet humi-
da ꝙ nõ est nisi ꝓpter actionẽ siccitatis: ꝛ iõ hic ordo
in agẽdo qualitatũ videt̃ sic experientiis esse declara-
tus ¶ Quinto nota.ꝙ ordo qualitatũ ꝑmarũ in resi- 5m no.
stẽdo est ꝯuersus p̃dicto.est enĩ siccitas resistẽtie:maxi
me post hãc humiditas:post hãc frigiditas.minime aũt
resistẽtie est caliditas.vnde pꝫ sagacitas nature ordinẽ
resistendi in cõtrariũ ordinatis actiuitati.cũ enim iter
elemẽta necessaria sit alteratio.ita videt̃ cõuenientissi-
me factũ. Si ẽ.n.eadẽ qlitas fortioris actiuitatis simul
esset fortioris resistentie videt̃ illa qualitas oĩno alias
superaret. ꝛ sic finalr̃ elemẽta habẽtia qualitatẽ illi cõ
trariã perirent ꝛ destruerent̃.declarat̃ suppositio. Nã
siccitatis fortitudo in resistendo patet ex hoc:q2 si ali-
qs super mappã bene siccã aquã fũderet:aqua illa nõ
iuraret mappã:sed per guttas rotundas cõtinuatas sta
ret sup mappã: ꝛ sic esto ꝙ aqua de ria deberet descen
dere q2 grauis.sil'r q2 appetit ꝯtrariũ sibi siccũ sibi assi
milare descẽdere deberet in siccũ obstãte tñ resistentia
forti sicci nõ descẽdit vt dictũ est. ¶ Ex alio pꝫ.q2 vide
mus ꝙ sic cum difficillimũ est humectare.vt in corpo-
re hominis aut animalis humidũ aute nõ est ita diffi-
cile desiccare:ꝓpt̃ qõ facilius currit lapsus ad humi
dũ in aĩali ꝙ̃ ad siccũ. Sed qõ hũditas sit fortioris re
sistẽtie ꝙ̃ frigiditas notũ est in calefactione aque vbi
quãtũcũqꝫ

quātūcūqꝫ sicca applicarenꝭ: aqua bñ exhalatur: nō tñ
desiccaꝭ: calefit aūt cito: ꝛ a modica calefactione vel ca
liditate: qȝ est ex eo ꝙ frigiditas est minoris resisten-
tie ꝙ̃ humiditas. Sed ꝯtter pȝ ꝙ frigiditas magis re
sistit ꝙ̃ caliditas: qꝛ multo citius ꝛ facilius frigefit aq̄
calefacta ꝙ̃ calefiat frigida. nā ꝑ se bene redit ad frigi-
ditatē. nō aūt calefieret sic per se. ¶ Ex alio qꝛ magis
frigida multo difficilius calefit ꝑꝑ resistentiā frigidita
tis ꝙ̃ calida frigefiat: qꝛ a modico frigido approxima
to statim calida frigefiet. ¶ Itē de ferro ignito multo
citius ipsūꝫ infrigidaꝭ apposita aqua ꝙ̃ calefiat ex ꝯ̄s
6ª sup. frigidū apposito igne. hec cā nō vꝭ alia nisi fortis resi-
stētia frigiditatis: ꝛ debilis resistētia caliditatꝭ. ¶ Ex
bis sequiꝭ sexta suppositio: lꝫ in calefactione eadē cali-
ditas sit agens caliditatem: ꝛ resistēs actioni frigidita
tis: tñ multo fortius ipsa agit ꝙ̃ resistat. pȝ ꝑmū. qꝛ ma
nifestū est ꝙ caliditas calefacit: ꝛ ēt resistit actioni fri
giditatis vt notū est: qꝛ diligit se permanere: ꝛ frigidi-
tatis actio tēdit ad ipsius caliditatis corruptionē: ꝛ ex
alio pȝ hec: qꝛ nisi resisteret sicut agit nō ēt eēt rō q̄re
frigiditas eā nō subito extingueret eo ꝙ ꝯ̄ria est ei: ꝛ
nō inveniret resistentiā. Sed scdm declaraꝭ. caliditas. n.
fortissime agit per quartū notabile: ꝛ debilissime inter
oēs qualitates ꝑmas ceteris paribus resistit. ꝑ quintū
Dubᵐ igiꝭ fortius agit ꝙ̃ resistit: qȝ fuit ꝓbandū eodē modo
dicaꝭ de frigiditate. ¶ Sed istaret qs dicens sic: sit ꝙ
sūma latitudo caliditatis sit. vt. x. quā tu ponis fortius
agere ꝙ̃ resistere. agat igiꝭ vt octo ꝛ resistat: vt tria ar
guiꝭ ꝙ illud nō pōt stare sic. hec v̄tus actiua est hec v̄-
tus resistitiua. igiꝭ hec virtus resistitiua est: vt octo. ꝯ̄ si
illa virtus vt octo agit: ipsa vt octo resistit: ꝛ ex ꝯsequē
ti tm̄ agit quātū resistit ꝛ et ꝯuerso. qȝ est ꝯ̄ ꝑcedentē
suppositionē. ꝯ̄ntie sunt note ꝛ añs pro ꝑma pte paret.
ꝑ casum. ꝛ pro scda pte est prima pars notabilis prece
Rᵉ dentis. ¶ Rñdeꝭ admittendo casum ꝛ ꝯcedēdo ꝯ̄ñaꝫ
ꝑmā: ꝛ ꝯ̄ñs. s. ꝙ in h̄ casu virtus resistiua esset vt octo:
sed negaꝭ ꝯ̄ntia qua inferꝭ. ꝯ̄ resistit vt octo. est enī vt
octo in agendo: sed nō est vt octo in resistendo vt casus
ponit: ꝛ iō ꝯ̄ntia non valet. illa virtus resistitiua est vt
octo. ꝯ̄ sit vt octo agit ipsa: vt octo resistit: ꝛ h̄ de primo.

pᵒ ꝯ̄ **Quantū** ad scdm articulū sit ꝑma ꝯclo hec ꝑ
ticularis. aliqȝ agēs in agēdo repati
tur. ꝓbaꝭ auctoritatibus experientiis ꝛ rōne. auctoritate
phi ꝑmo huiꝰ h̄ expsse ponētis. ¶ Itē auctoritate phi
t.c.53. ca. de mixtione. vbi vult ꝙ q̄ōlibet mixtibiliū agat ꝛ re
ꝛ.54. pataꝭ. aliter eni. ex eis nō posset mixtū gñari. ꝯ̄ oēs agens
t.c.87 in agēdo repati. Experiētijs sic. si qs h̄ns manū calidaꝫ
ꝛ pomū frigidū in manu recipiat: docebit experientia
pᵃ exp. ꝙ frigiditas pomi caliditatē maꝰ remittet: ꝛ sic aget
in caliditatē: ꝛ eadē remitteꝭ a manus caliditate. expe
rimur eni pomū calefieri. ꝯ̄ repatiꝭ in calefaciēdo. Se
2ª exp. cūda experiētia. caliditas ferri igniti proiecti ad aquaꝫ
ad experiētiā agit ad frigiditatēꝫque eā remittēdo: ꝛ
eadē caliditas notabiliꝭ remittiꝭ a frigiditate eadē. Ter
3ª exp. tia est de aq̄ calida posita ad frigidā. nā vꝭ ꝑ experientiā
ꝙ calida calefacit frigidā ꝛ frigida īfrigidat calidā. ꝛ
sic frigiditas vꝭ agere in caliditatē. ꝛ repati ab eadem
4ª ex. 4ª est. nā cibus alteraꝭ a calore nālī: ꝛ eūdē calorē nā-
lē alterat cibus: imo si cibus sit multū frigidus remittit
notabiliꝭ in aliquo corpe calorē nālē: eū nō est dubiūꝫ:
qn ēt eius frigiditas a calore suo remittaꝭ. ¶ Ex istis
pōt sane patere veritas eius. nā dicit phs. q̄rere rōnes
vbi sensus ꝑbet manifestū expimētū ē īfirmitas itellcꝰ
t.c.26. 8. phy. cū ꝯ̄ illa sint sensui manifesta: seqꝭ ꝙ esto ꝙ cō
pᵐ clusio aliꝭ nō posset ꝓbari istis experiētijs deberet cō-
cedi. ¶ Deinde ꝓbaꝭ rōne ꝯ̄. qꝛ nisi caliditas in gña-

tione mixti ex elemētis repatereꝭ a frigido: impōle eēt
mixtū ex elemētis gñari. ꝯ̄ñs est manifestissime falsuꝫ.
ꝛ ꝓbaꝭ ꝯ̄ntia: qꝛ si nō repatiꝭ: tūc nō remittiꝭ: sꝫ rema-
net in suo eē pfecto: ꝛ ex ꝯ̄ñti eū sub summa caliditate
aut ita itensa sic est ignis caliditas: nō posset generare
mixtū. sequiꝭ ꝙ forma mixti in mā illoꝝ elemētoꝝ nō
itroduceret: qȝ fuit ꝓbādū: nisi tūc qs diceret ꝙ itro-
duciꝭ in materias alioꝝ elementoꝝ: ꝛ nō in māꝫ ignis t.c.49.
qȝ est ꝯ̄ phm 2. huius. ꝛ vꝭ fictitiū: qꝛ nō vꝭ quin ēt ex 2ᵐ
igne ita bñ mixtū possꝫ gñari: sic ex aliis elemētꝭ. ¶ 2ª
rō ꝛ fortior sequēs ex supponibus est ista pōle est cali
ditatē ꝛ frigiditatē sic approximari ꝙ q̄ōlꝫ istoꝝ respe
ctu alterius erit maioris virtutis in agēdo ꝙ̃ aliud ī re
sistēdo. ꝯ̄ q̄ōlꝫ agit in aliud ꝛ in agēdo repatiꝭ ab alio.
ꝯ̄ntia tꝫ. ꝑ tertiā suppositionē. nā exquo caliditas ē for-
tior in agēdo ꝙ̃ frigiditas in resistendo aget in eā: ꝛ qꝛ
caliditas debilior est in resistēdo ꝙ̃ frigiditas in agen
do repatieꝭ ab ipsa frigiditate. añs pȝ per sextū notabi
le. nā eadē caliditas multo fortius agit ꝙ̃ resistit: resi- 8 3
stat igiꝭ vt tria ꝛ agat vt octo. ¶ Itē ꝑ idē notabile: fri
giditas ēt fortius agit ꝙ̃ resistit. resistat ꝯ̄ vt q̄tuor ꝛ caliditas
agat vt septē. tūc cōstat ꝙ caliditas excedit resistentiā
frigiditatis: qꝛ agit vt octo: ꝛ frigiditas resistit solū vt
q̄tuor. ꝓportionabiliꝭ frigiditas excedit resistentiā ca friditas
liditatis: qꝛ agit vt septē. caliditas resistit soluꝫ vt tria. 4 7
Hec rō suppositis notabilibus ꝛ eis cōcessis vꝭ demō 2ª ꝯ̄
stratiua. ¶ Scda ꝯclo. si virtus actiua fuerit fortior in
resistēdo ꝙ̃ v̄tus passiua in agēdo vel eque fortis tunc
agens in agendo nō repatiꝭ. pȝ. qꝛ a ꝓportione minoris
īequalitatis nō fit actio ꝑut Ari. ꝛ Cōmētator suppo-
nūt in. 4. ꝛ. 7. phy i. nō fit actio a virtute actiua equali Cō. 71.
in agēdo: sic v̄tus passiua est in resistēdo. nec erit a vir ꝛ. 59.
tute actiua minor in agendo ꝙ̃ virtus passiua est in re
sistendo. Dico ꝯ̄ ꝙ cū agens est fortioris virtutis: aut
eq̄lis in resistendo: sicut v̄tus passiua in agendo virtus
passiua nō sufficiet in ipsum agere. ꝯ̄ agens nō repatiꝭ:
qȝ est ꝯclusio. ¶ Tertia ꝯclo est si agens in passuꝫ nō
fuerit ītra sperā actiuitatis passi in agendo nō repatiꝭ. 3ª ꝯ̄
verbigratia si agens sufficeret agere per. x. pedalia: ꝛ
passuꝫ solū ꝑ q̄nqꝫ: ꝛ tūc agēs poneteꝭ ꝑ octo pedalia
distans a passo ipsuꝫ in agendo nō repatieꝭ. pȝ. qꝛ pas-
suꝫ ꝑ casum non pōt agere nisi ad distantiā q̄nqꝫ pedū
circūcirca se. modo agens per octo distat vt casus po-
nit. ¶ Quarta cōclusio est. si virtus resistitiua agentis
in se fuerit debilior ꝙ̃ v̄tus actiua passi: aliunde tñ cō- 4ª ꝯ̄
forteꝭ per aliud agens eā cōfortans: sic ꝙ fiat equalis
aut maior ꝙ̃ sit v̄tus actiua passi: tūc agens in agendo
nō repatieꝭ: vt pȝ ꝯclusio scda: qꝛ cū a ꝓportione mino
ris īequalitatis: aut eq̄litatis nō possit actio fieri ꝛ pas-
suꝫ nō est maioris v̄tutis in agēdo ꝙ̃ agens cōfortatū
in resistendo: pȝ ꝙ passum nō pōt agere in agens: ꝯ̄ ite
agēs nō repatieꝭ. ¶ 5ª ꝯ̄ ꝛ vltima est hec ꝙ oē agens 5ª ꝯ̄
in q̄litatibus ꝑmis repatiꝭ in agēdo tribus casibus re
citatis in scda 3ª 4ª ꝯ̄nibus exceptis. ꝓbaꝭ qꝛ illis casi
bus exceptis agens semp est ītra sperā actiuitatis passi
ꝑ tertiā ꝯ̄nē: ꝛ est passuꝫ maioris v̄tutis in agēdo quaꝫ
agens in resistendo ergo cū a q̄lꝫ ꝓportione maio-
ris īequalitatis possit fieri actio per 3ᵐ notabile. semp
passum reaget in agēs: qȝ est ꝓpositū: ꝛ hāc ꝯ̄nēꝫ cre
do phm intendisse in hoc ꝑmo: cum dixit ꝙ agens cōi T.c.53
cans in materia cū passo repatiꝭ in agendo. ꝛ.54.

Quantū ad 3ᵐ articulū est ꝑma dubitatio hec. pᵐ duᵐ
si istis casibus datis oē agēs repatiꝭ
in agendo: sequiꝭ ꝙ fit actio a ꝓportione minoris in-
equalitatis ꝯsequēs est ꝯtra dicta. ꝓbaꝭ ꝯ̄ntia: quia ca
liditas vt decem frequēter agit in frigiditatem. vt octo

si ergo huiusmodi frigiditas reagit: tūc minus reagit in maius. puta frigiditas vt octo: in caliditatē vt decē.
2m dubm ¶ Secūda que est rō q id qd mouet localiter nō remouetur localiter. et tamen illud qd mouet alteratiue alteratur: cum mouere localiter sit agere antecedēs patet. quia non oportet si homo lapidem localiter moueat q
3m dubm remoueatur ab eodem. ¶ Tertia dubitatio est. qz si sic sequit q agens nunq posset assimilare passum. consequens est incōueniēs: qz assimilatio passi est finis agētis: et probatur ꝯsequētia. per te: agens in agendo repatitur. sit ergo agens ante actionem vt decem: et repatiatur in agendo sic q fiat remissius sicut nouem. cū ergo nihil agat vltra gradum proprium: seqr q illa calitas nō poterit generare nisi caliditatē vt nouē. ergo cum ante fuisset vt decem: nō pōt passum generare: ita intense calidum: sicut ipsa erat in principio actionis. ¶ Quarto
4m dum sequitur q idem moueretur motibus cōtrariis consequens est inconueniens. et pbatur consequētia: supponendo q nihil agat in distans nisi agat in proximum. hoc est dictum ante. tunc vltra. supponitur q ignis agat in aquam per pedale aeris medium: et repatiatur: sicut dicit aduersarius. tūc arguit sic. ignis agit in aquā distātem caliditatem ergo agit caliditatem in quālibet partem aeris mediam. consequentia tenet per suppositionem. et vltra. ergo aer medius calefit. tunc etiam pbatur q frigefit: quia aqua agit in ignem frigiditatem ex quo reagit: ergo introducit frigiditatē in quālibet partem aeris mediā magis propinquam. consequentia tenet. per suppositionem. et vltra. ergo totus aer frigefit. ergo totus aer medius frigefit: et totus calefit simul. ergo mouetur motibus cōtrariis. ¶ Quinto si sic. seque-
5m dum tur q illud fm se totum eodem tempore adequate intenditur et remittitur in caliditate consequens est impossibile. nam si intēdit eius caliditas in isto tempore: falsum est q remittitur. et si remittitur falsum est q intenditur: et pbatur consequentia sic si ignis qdrupedalis agat in aquam vocetur ignis. a. et aqua. b. et quia cō-
A stat q non totus ignis repatit ppter distantiam sui ab
C aqua: ponatur q primū pedale repatiat et vocet. c. et ar-
B guitur sic. b. reagendo agit in. c. ergo aliquam frigiditatē producit in ipsam. et ex cōsequēti in aliquo tempore in ipsum intendit frigiditas et remittitur caliditas. pbatur cōsequentia. quia si reagit: constat q nihil reagit nisi frigiditatē. ergo aliquam frigiditatem introducit: et secundo quia sequitur. aliquam frigiditatem introducit. ergo frigiditatem certe intensionis introducit: eo q omnis frigiditas est certe intensionis: et tūc vltra. ergo successiue introducit eam: cū qualitas certe latitudinis non possit subito produci: et tunc vltra ergo illo tēpore quo illa frigiditas producitur ipsa intendit: et ex cōsequenti caliditas remittitur quero ergo an frigiditas illius pedalis eodem tempore adequate remittatur: et caliditas eius intendat et sic sit habetur propositum non potest dici q nō: quia reliquae partes ignis sūt huic cōtinuo imediate: immo cōtinue et magis possunt eā calefacere q aqua ifrigidare: aut saltem sunt frigiditati in eam introducte contrarie. ergo incipient eam remittere. vel ergo in eodem instān in quo frigiditas incipit induci: et sic habetur propositum q in eodē tēpore adeq̄te quo frigiditas intenditur ipsa remittitur: et ppor-tionabiliter de frigiditate vel in alio instanti post: et si sic cū inter quelibet duo instantia sit tempus medium sequitur q caliditas partis posterioris in tēpore medio stabit huiusmodi frigiditati pedalis imediata et sibi cōtraria potens in eā agere: et tñ non agit in ipsam: quod est simplr impossibile: cum impossibile sit cōtraria sta-

re sufficiēter approximata quin vnum agat in reliquum saltem vbi actiuitas vnius excedit resistentiā alterius: sicut est in pposito. iste sunt dubitationes contra cōclusiones principales incidentes. ¶ Ad illas dubitationes diuersi diuersimode dicūt fm q diuersi ponunt diuersos modos reactionis: et ideo vt cōplenius veritas sciat sunt isti diuersi modi recitandi saltem solum pbabiliores: et impugnādi ¶ Primus ergo modus dicen- 1us mo.
di est q nō est incōueniēs q a proportione minoris inequalitatis pueniat actio in qualitatibus alteratiuis: licet non sit possibile q ab ea fiat actio in qualitatibus motiuis localiter. ¶ Et isti faciliter efident ad primam cō pm
dubitationem concedendo ꝯsequētiam et consequens. modū
iste modus dicendi non videtur valere. pmo auctoritate Cō. 71
te phi. 7. et. 4. phy. et Cōmētato. qui supponūt q semp cō. 39.
oportet q mouēs siue alteratiue siue localr habeat supra motū pportionē maioris inequalitatis: et vtunt illa suppositione tanquā principio per se noto. ¶ Secūdo 2m
si sic: tunc nō posset assignari ratio penes quid deberet attendi velocitas motus in motu alterationis: et hoc est icōueniens: et tenet cōsequētia: quia non videtur penes quid atten dit nisi penes proportionem potētie mouentis ad suam resistentiā fm aliquam proportionē. si ergo non sit excessus potentie mouentis penes nihil attenditur illa velocitas. ¶ Tertio illud dictum vide 3m
tur cōtra cōmunem animi conceptionem. cū ergo agēs resistit et fortius resistit q passum possit agere: quomodo possit passum in ipsum reagere nō videt: non cōcordetur experientia qz videmus q fortius respectu eiusdē passi fortius agit et non videtur esse nisi quia super resistentiam magis pōt. ¶ Quarto. nō videtur quare nō 4m
eodem modo in motu locali potest agere minus in maius. Sed bene forte dicunt q minus non potest agere in maius: sed forte reagere: sed constat q hoc nihil valet quia reactio est actio. licet forte non esset ita fortis: sicut actio principalis. ¶ Secūdo. quia sicut isti cōcedūt q minus potest reagere in maius ita et fortius habent cōcedere q equale pōt agere in equale: tibi non possunt assignare qd sit pncipalius agens ex quo equalia sunt. nō cū phie pncipia in oī actione dicāt virtutes agētes debere excedere resistentiā passi: et isti hoc negēt: cōstat modos dicendi eorum pncipiis phie repugnare. ¶ Scđs modus dicēdi est q quāuis reagentis vir- 2s mo.
tus passiua nō possit agere in totū agens: tñ in paruam partem agentis sibi ppinquiorem: cuius resistentia est minor q virtus eius actiua bene pōt agere: et sic principalis actio erit a pportione maioris inequalitatis: et reactio in illā ptem paruā etiā erit a pportione maioris inequalitatis ¶ Sed iste etiā nō pōt stare: qz quādo vi- cō scdm
demus q totū agit: et totū patit. sicut in vera mixtiōe modū
oia mixtibilia agunt et oia repatiunt: ideo oportebit dicere vel q idem erit fortius et debilius vel q a pportione minoris inequalitatis fiet actio. ¶ Scđo si ille 2m
modus esset verus in omni actione erit reactio: vbi est agens cū passo sufficienter approximatū cuius oppositum dictū est ante. et pbat ꝯntia: qz si sic semp erit accipere aliquā ptē agentis ita paruā: q erit minoris resistentie q erit passum virtutis actiue. ¶ Tertius mo- 3s mo.
dus dicendi est q oē agens dū agit repatit nō a passo suo: sz a circumstante. puta a medio. sicut est aer vel aliqd huiusmodi. vel est a remotis sicut celum est: et ideo isti negant reactionem: licet dicatur q agens repatit per influentiam. ¶ Improbatur iste modus. quia sensus docet q idem ferrum: quod calefacit aquam cui imponi- cō triū
tur infrigidatur ab eadem vt prius dictum est. ¶ Se- modū
cūdo sicut influentia agit in agens: ita agit in passum. et 2m
ideo non

3m ideo nō plus dꝫ agens ꝑp eam dici agens: q̄ꝫ passum.
℃ 3o semꝑ agēs est in loco suo nālı: vbi influere magis
vꝫ influere pro eius salute: q̄ꝫ pro eius destructiōe cum
t.c.48 eius nāle nālr ꝯseruet in loco nāli. vt hꝫ 4o phy. ergo vꝫ
4mo. q̄ agens nō dꝫ sic repati. ℃ 4s modus dōi est agēs in
agēdo non ꝓprie repatit. sed quodāmō fatigat. ꝛ ꝑp h
co.83. eius virtus apparet remitti. vꝫ cōmētator. 8 phy. osten
4m dit. q̄ virtus nālis est fatigabilis: ꝛ cā fatigationis est
modū eam eē in mā ℃ Cōtra illā arguit sic. sola fatigatio nō
remittit ṽtutē. sed in aliq̄ reactiōe est ṽa remissio ṽtut.
ergo reactio no fit per solā fatigationē. maior pꝫ. q: vir
tus aīalis sola fatigatione nō remittit. sed lassat. imo si
fiat remissio ṽtutis nō solū est fatigatio: sꝫ ṽa passio mi
2m nor pꝫ in reactiōe miscibiliū. vbi cuiuslibet ṽtus remit
titur ꝛ ad medium reducit. ℃ 2o si caliditas ꝛ friditas
sint ambe sūme: apparebit ibi vera passio mutua. ꝛ tn̄
ꝑm illū modū nō dꝫ ibidē esse fatigatio. eo q̄ q̄ ratione
2m vna illaꝝ qualitatū fatigari diceret: cum sint eq̄les seu
sūme: diceretur ꝛ alia. ℃ 3o ois fatigatio est per actionē
ꝯ̄rariorum. ergo omne qd fatigat vere patitur: saltem in
3mo. aliq̄ qualitate. q̄ꝫ si agens in agedo fatigatur ipsuꝫ vere
repatitur. ℃ 5s modus dōi est supponēdo q̄ vna quali
tas actiua non est sine alia: sicut frigiditas nō stat quin
stet cū humiditate aut siccitate: ꝛ q̄uis ille sint eq̄les
in latitudine: tn̄ sunt inequales in actiuitate: ꝛ ideo nā
ingeniauit: q̄ si caliditas est fortior friditate: tūc humi
ditas coniuncta frigiditati est fortior siccitate in agēdo
coniuncta caliditati. ꝛ ideo isti dicūt q̄ si ignis agat in
aquam caliditas eius remittit frigiditatem aque: tunc
humiditas aque reagit remittēdo siccitatē ignis: ꝛ tūc
ex ꝯ̄nti per modū sequele remittit caliditas eiusdē: ex
quo pꝫ q̄ calitas agit in friditatē: ꝛ humiditas actione
ꝯ̄uis reagit in calitatē. ꝛ sic pꝫ q̄ semꝑ fortius agit ī de
bilius. cū calitas sit fortior frigiditate: ꝛ hūiditas sicci
5m tate: in quā ꝑmario agit. Et sic patet solutio ꝑme dubi
modū tationis seu rōnis. ℃ Sed ille modus nō vꝫ valere pri
mo: q: in mixtiōe ambe q̄litates ignis tā calitas q̄ꝫ sic
citas agūt ꝛ patiunt. ergo non solū sic fit reactio ꝯ̄nis
tꝫ: q: sic oporteret q̄ eadē qualitas que agit repatitur:
2m aīis pꝫ: q: si vna eaꝝ non ageret non videret quid cor
rūperet frigiditatem ꝛ humiditatem: cum ipse ꝑ ꝓpoe
videntur eis contrarie: ꝛ si non pateretur sequit q̄ aliq̄
earum maneret in esse suo intenso: qd non est possibile:
q: sub tali esse non potest generari forma mixti. ℃ Se
cundo. q: si sic. calitas aeris non deberet agē in aquaꝫ
ꝛ repati a frigiditate eius. consequens est contra expe
rientiam: q: videmus q̄ ab aere calido calefit aq. ꝛ ēt
aer prope aquaꝫ est plus recens ꝛ frigidus q̄ꝫ remote
ab ea. ꝛ probatur ꝯ̄sequentia: q: ibi stat calitas ꝛ frigi
ditas ambe cum humiditate. ergo per modū quē dixit
opinio precedens caliditas non pōt repati in agendo.
2m ℃ 3o q: aqua calida cōmixta frigide remittit eius frigi
ditatem. ꝛ remittitur in calitate ab eadeꝫ. ergo modus
ille non valet. ꝯ̄ntia tenet: q: in isto casu tam caliditas
q̄ꝫ frigiditas agentes stant cum humiditate. antecedēs
6mo. est notum per experientiam: vt ante dictū est. ℃ 6s mo
dus dicendi est procedens ex suppositionibus: quatuꝫ
6a sup. prima est hec. q̄ omne agens multiplicat virtutem suā:
circa se ad modū spere: ꝛ est fortior in loco propinquo:
in remoto vero debilior. ꝛ patꝫ hec suppositio auctori
t.c.78 tate cōmentatoris 2o de aīa. tractatu de sono. ꝛ in cōmē
to tractatu de radijs. ꝛ eandē cōmuniter ponunt ꝑspe
2a sup. ctiui. ℃ 2o dicit. q̄ ꝑm illam virtutem ꝛ gradum quem
habet a distātia data semꝑ assilat sibi passum inquātū
3a sup. potest. ℃ Tertio supponit si est aliquod agens contra
rium sibi: q̄ similiter influat vnam virtuteꝫ vndiq̄ꝫ. tūc
si approximetur fiet vna virtus media mixta ꝛ q̄cquid
ponetur vbi est talis mixtio illd fiet sub q̄litate media.
℃ Ex quo patet quarto. q̄ quando vnum agens ponit 4a sup.
inter medias virtutes alterius tunc fit quedam mixtio
ex istis ṽtutibus: ꝛ inde est q̄ illa ṽtus media vel mix
ta facit vnūquodq̄ꝫ illorum tale in actu qualis ipsa est
in virtute: ꝛ ideo virtus que tendit ad mixtioneꝫ ꝛ ad
medietateꝫ: ꝛ recedit ab extremo. ꝛ sic virūq̄ꝫ patitur.
℃ Ex ista imaginatiōe soluetur prima difficultas dicē
do q̄ hec virtus mixta respectu cuiuscūq̄ꝫ agentis tam
principalis q̄ passi habet proportionem maioris ineq
litatis: ꝛ ideo sic non est inconueniens q̄ agens in agē 5 6m
do repatiatur. ℃ Sed contra istum modum arguitur: modum
posito q̄ caliditas ꝛ frigiditas sic approximentur ꝛ
agunt per modum duarum sperarꝫ: vel intelligunt de
se realiter. q̄ multiplicent duas virtutes eis similes: vt
caliditas caliditatem. frigiditas frigiditatem: que fiant
vna virtus in medio in quo congregantur: ꝛ si sic. tunc
stat ratio. vt prius. s. q̄ si caliditas: vt decem repatiatur
vt octo a proportione minoris inequalitatis fiat actio
silr. q̄ in primo pedali ignis q̄ repatietur solum ꝑm il
lud pedale caliditas simul intenditur ꝛ remittitur ade
quate. Si autem intelligant q̄ caliditas de se multipli
cat species caliditatis. que nō sunt formaliter caliditas
ꝛ frigiditas species frigiditatis: sed species caliditatis
sunt virtualiter generatiue caliditatis ꝛ proportionabi
liter species frigiditatis. tūc male dicunt q̄ ex istis dua
bus speciebus fiat vna virtus. nā ꝑm veritatem species
virtutum consimilium vt duo lumina non possunt vni
ri. ergo species virtutuꝫ contrariarum a multo non mi
nori possunt vniri. ꝯ̄ntia tenet per locuꝫ a maiori. ꝛ aīs 2m
cedens dictum est in precedenti questiōe. ℃ 2o ꝑm illū
modum si calidum ꝛ frigidum tangerent se non debe
ret esse reactio. sed hoc est falsum q: fortior est reactio:
vt docet experientia: ꝛ probatur consequentia q: licet
calidum ꝛ frigidum actionem suā circa se sperice ꝓdu
cant: tamen in se non producunt. ergo cum tangunt se
virtutes sue non sic vniuntur. ꝛ fiunt medis virtus per 3m
qua fiat illa reactio. ℃ Tertio si calidum ꝛ frigidū fue
rint ambo fortia: tunc quocūq̄ꝫ mō illa ṽtus fieret vna
cū ipsa prope. calidū. n. esseꝫ fortior in calefaciēdo. ꝛ pro
pe fridum in frigefaciendo. prout docet experientia: ꝛ
ex ꝯ̄sequenti non videt q̄uō per illū modū saluātur dif
ficultates q̄n medium calefieret ꝛ frigefieret: q̄n caldi
tas in eodē pedali ignis simul itēderetur ꝛ remitteret
quin a ꝓportiōe minoris ineq̄litatis posset eē actio: cū
illa ṽtus ad mediū reducta sit minor q̄ꝫ aliq̄ virtutum
ꝯ̄rarium a quibus generatur. ꝛ tn̄ ab ea fit actio in quoli
bet extremorum: ꝛ ideo istū modum sicut precedēs de
relinquimus. ℃ Videt ergo oībus his probabilior esse 7. mod
alius modus dicendi conueniens dicens: q̄ licꝫ eadem
virtus agit ꝛ resistit tn̄ fortius agit frequenter q̄ꝫ resi
stit. ꝛ ideo q: actio fit ꝑm proportionem potentie agē
tis ad suā resistentiā. ꝛ quelibet tam caliditas q̄ꝫ frigi
ditas fortius agit. q̄ꝫ alia resistit. quelibet ipsaꝝ agit in
alterā. ꝛ sic fit actio vbiq̄ꝫ a proportiōe maioris ineq̄li
tatis: q: a ṽtute fortiori i agēdo: q̄ꝫ est ṽtus passiua i re
sistendo. ℃ Sꝫ forte q̄s instabit dicens idem est caldi Contra
tatem agere ꝛ resistere ergo tn̄ resistit sicut agit conse pm
quentia tenet: ꝛ antecedens pꝫ: q: vtraq̄ꝫ illaruꝫ est ca
liditas. ℃ 2o nā actio fit ꝑm proportionem potētie mo 2m
uentis ad resistentiam: sed actiuitas ꝛ resistentia sunt
calitas ꝛ friditas. ergo actio fit ꝑm proportionem cali
ditatis ꝛ friditatis. ℃ 3o si sic pari ratiōe posset conce 3m
di q̄ in motu locali. a. potest mouere b. ꝛ econuerso: q:
diceretur. q̄ b. a. sit fortius ad mouendum. est tamen
debilius

4m debilius ad resistendū. ¶ 4° q2 po° calitatis in agēdo
ad pm potest diminui: et sic esset debilior et in agendo et in resi
stendo. ergo tunc nō reagit. ¶ Ad illa rn̄detur. Ad pm
ꝙ idē est calitatem agere et resistere: sicut rō dicit. et ne
getur pn̄a qua infert. ꝗ actio fit fm ꝓportionē calitatis
et frigiditatis. ꝗ tm̄ resistit sicut agit: et rō est. q2 non se
ad 2m quitur in silī. idē est sor. amare et credere: supposito ꝙ
sor. amet et credat. ꝗ sortes tm̄ amat sicut credit ¶ Ad
2m posito ꝙ actio fit fm ꝓportionē po° mouētis ad suaz
resistentiā. et etiā ꝙ ille potētie sint caliditas et frigidi
tas. negatur pn̄a q̄ infertur. ꝗ actio fit fm proportionē
caliditatis et frigiditatis. vn̄ in silī non sequitur. posito ꝙ
sor. est mihi benefaciens: et magnus amicus. et fratris
mei inimicus. tunc argueret sic. diligo sor. fm ꝙ est be-
nefaciens mihi: sed ipse mihi bn̄faciens est fratris mei
inimicus. ergo diligo eum fm ꝙ est fratris mei inimi-
cus. constat. n. ꝙ an̄s est verū. et pn̄s falsum. nec potest
ad 3m reduci ad bonā formā sillogisticā. ¶ Ad 3m dī. ꝙ non
est simile de motu locali. et motu alteratiōis: q2 duo si-
bimuicez proxima bene possunt alterari: alteratiōibus
contrariis: sed non possunt moueri motibus ꝯrijs: quia
non seinuicem possunt penetrare. et est alia dissimilitu-
do. que dicet etiā soluendo dubitationes principales.
ad 4m ¶ Ad 4m ꝯcedit. ꝙ caliditas pōt remitti in agendo: et
ꝙ fieri pōt ꝙ in instāti tali sit minor: et in agendo et in
ad rōes resistendo ꝗ frigiditas. et ꝯcedit etiā ꝙ tūc non reagit
ꝑncipa- in frigiditatem. Et hoc est dcm̄ in 2a pn̄e scd̄i articuli.
les addu **Istis premissis** rn̄detur ex isto 7° mō ad
ctas i 3° rōnes et ad dubitationes
articulo principales oēs ad hoc adductas. ¶ Ad pmū negetur
Ad pm pn̄a: qua infert ꝙ actio fiet a ꝓportione minoris ineq̄-
litatis. Et ad ꝓbationē conceditur ꝙ calitas vt decem
agat in friditatē: vt octo: et ꝙ repatiet ab eodē. qn̄ dī. ꝗ
minus agit in maius: distinguit pn̄s: eo ꝙ vel ē sensus
ꝙ q̄litas hn̄s pauciores gradus agit in q̄litatē hn̄tem
plures gradus. et sic ꝯcedit pn̄s et pn̄a sed tūc nō con
cedit ꝙ sit actio a ꝓportione minoris ineq̄litatis. nam
frequenter qualitas hn̄s pauciores gradus est fortior
in agendo: ꝗ alia hn̄s plures in resistēdo. Alio modo
sensus pn̄tis pōt esse ꝙ minor qualitas in agendo agit
in maius. i. in qualitatē maioris v̄tutis in resistendo: et
isto mō negēt pn̄a: q2 lz frigiditas hēat pauciores gra-
Ad 2m dus: est tn̄ fortior in agendo: ꝗ caliditas in resistendo.
¶ Ad 2am dubitationē dī. ꝙ nō est silē de alteratione et
de motu locali: et cā triplex potest assignari. ¶ Prima
q2 qualitas motiua localr̄ de per se non mouet mīz ex
trinsecā. sed intrinsecā: quare non hz a qua patiat cali-
ditas autē que est q̄litas alteratiua: alterat q̄litatez ex-
trinsecā. ¶ 2a est q2 vt dcm̄ est duo corpora iuxtaposita
pn̄t bene alterari. alterationibus ꝯrijs: sed moueri mo-
tibus ꝯrijs non pn̄t: q2 penetrarent se. ¶ 3a dīa est. q2
qualitas. s. motiua localr̄ eodē conatu agit et resistit: vt
tanto conatu precise grauitas resistit mouenti sursum:
quāto conatu si est extra locū conatur moueri deorsū:
sed oppositū est in q̄litatibus actiuis alteratiue: q2 cali
ditas et frigiditas multo maiori conatu agūt in extrin
secā ꝗ resistit: q̄propter est pole in motu alterationis
duas qualitates sic se hēre: ꝙ quelibet excedit in agen
do aliā in resistendo: quare fiet inter eas reactio sed in
motu locali non est sic: q2 quelibet duarū q̄litatū moti-
uarum excedit aliā in mouēdo et in resistēdo: cū equali
ter resistunt et mouent: vt dcm̄ est. quare ibi mouens in
Dubiuz mouendo nō remouetur. ¶ Sz diceres. nūqd in motu
grauis deorsum grauitas mouēs diuidit medium et sic
agit in extrinsecum. ¶ 2° q2 vī ꝙ pondus cōprimat ho-
minē portantez. et sic agit in ipsūz: et tamen portatur ab

eodē. ¶ 3° q2 vī ꝙ hō v̄tute sua pōt mouere lapidē sibi
extrinsecū q̄re vī ꝙ mouēs localr̄ pōt mouere extrinse- Rn̄°
cum sicut mouēs alteratiue. ¶ Dī ꝙ hōis mouent a
v̄tute motiua scd̄ario et de per accn̄s et nō de per se: vel
sicut imediatū motū: exēplum. graue descēdēs diuidit
mediū de per accn̄s: puta q2 sine hmōi diuisiōe non po
test descēdere. silr̄ graue portat ab hoīe: aūt ꝓhicitur: q2
talis hō ꝑ mouet se: aut sui pres. 3° graue portatuz agit ad 3m
cōprimendo hoiez. hoc nō est localr̄. ¶ Ad 3am dubita
tionē dī negādo pn̄tiam qua infert ꝙ agens nō possit
assilare sibi passum. Ad probationē admitit ꝙ q̄litas
sit vt decē ante actionē: et ꝙ repatiendo remittat et fiat
vt nouē. et pn̄t dī ꝙ quādiu est vt nouē non gn̄abit cali
ditatē: vt decē. sed postꝗ̄ sepauit frigiditatē in tanto ꝙ
plus sufficit resistere ꝗ friditas agere: tunc reducet se
ad pstinū gradū caliditatis: puta ad gradū vt decē: sic
aqua calefacta remota a calefactōe redit ad pstinū gra
dum friditatis: et tunc reducta poterit caliditatē: vt de ad 4m
cem gn̄are. ¶ Ad q̄rtā negat pn̄a: q̄ infert sequeretur
ꝙ idē moueret motibus ꝯrijs. Ad ꝓbationē admitit
ꝙ nihil agit in distans nisi pus agat in ꝓpinquū: et silr̄
admitit ꝙ ignis agat in aquā ꝑ pedale aeris medium
et repatiat: et stante casu dī ad argumētū vltra ꝙ ignis
in agendo in aquam calitatem ꝓducit eā in q̄libet pte
aeris mediā: et negat pn̄a qua infertur vltra ꝗ aer me-
dius calefit: si dicat ꝙ calefieri nō est aliud ꝗ in q̄libet
pte recipe calitatē dī ꝙ hoc non sufficit: imo oz ꝙ que
libet pars recipiat plus de calitate ꝗ recipit sil' de fri-
giditate: aut ꝗ amittit de calitate mō sic non est in pro
posito. nā esto ꝙ per totū aerē generet caliditas. m̄ silr̄
gn̄atur ab agente frigido friditas et remitit caliditas.
iō non ꝓcedit. ¶ Ad rōnem arguentez ꝙ aer medius
frigesit. eodē mō euidet. et iō dī vltra. ꝙ si illa agentia
agēdo sint eque fortia vnū in gn̄ando calitatē. et aliud
in gn̄ando frigiditatē: et tūc mediū pro medietate pro
pingore calido calefit: q2 ibi plus recipit de calitate ꝗ
de frigiditate: eo ꝙ ꝓpinquus calido est ꝗ frido fz illas
ptē. et fm aliā medietatē ꝓpingorē frigido gn̄at plus
de frigiditate in eo ꝗ de calitate: et sic fm illā ptez fri-
gesit. si aūt vnū illorū agentiū poneret fortius in agen-
do ꝗ aliud tūc ꝓportionabilr̄ fm ꝙ eēt fortius maio-
rē ptē mediū sibi in q̄litate sili disponeret: et aliō minorē:
¶ Ad 5m dubiū negat ab oībus ꝯcorditer pn̄a q̄ infert. ad 5m
ꝙ idē eodē tpe adeq̄te intēderet et remitteret in caldi
tate. Et ad ꝓbōnē pn̄tie dicūt aliq. ꝙ esto ꝙ ageno sit
ignis. et vocet. a. et aqua passa. et vocet. b. et ps pedalis
ignis repassa. c. dicūt aliq ꝙ aqua potētior est ad isr gi
dandū. c. ꝗ residue ptes ignis ad calefaciēdū. eo ꝙ aq
hz respectu eius maiorē ꝓtietatē. mō actio est rōe ꝯtrie
tatis. ¶ Sz re v̄a illud non vī stare: q2 sic ignis nō de- ꝯcn̄.
beret fortius calefacere manū meā ꝗ aliquā aut lignū
aut et oleū. imo multo remissius: q2 multo minus ꝯriat
manui mee: aut oleo ꝗ ignis: aut aq̄ falsitas pn̄tis ap-
paret expientia: q2 stati intēse calefacit manū: aut oleū
nō aūt facit hoc aqua: aut ligna. et ex alia. nā v̄tus acti-
ua multiplicat sperice circa agens ceteris ptibus eque
fortiter ad eq̄lē distāntiā. ꝗ cū illud sit eque forte: et agat
tm̄ quātū possit: si inuenit ꝯriū minus resistens ei for-
tius in ipz aget: ꝗ si fortius ꝯriū in eadē distātia et ma
ioris resistētie inueniret. et iz pn̄a: q2 actio attendit fm
ꝓportionē potentiaꝝ mouentium ad suas resistētias.
¶ Aliter dicūt aliq ꝙ facilius est ꝯinuare motū ꝗ inci alia cn̄
pere. et tunc dicunt ꝙ residua pars ignis in. c. non agit
ꝗ diu. c. est sibi silē. eo ꝙ oīno est similitudo sed postꝗ̄
c. factuz est dissimile incipiet agere. ideo dicūt ꝙ tēpus
bētur anteꝗ̄ residue partes ipsius. a. calefacient ipsuz

c. eo ꝙ

c.eo q b.incipit ipsũ infrigidare: z residue ptes ipsius.a.
3ᵐ ra. non inceperũt eni calefacere. ❡ Sed ex isto dicto non
soluitur rõ: qꝛ si residuũ ipsius a. vocet d. z arguat vt
prius.d.incipit in aliquo instãti calefacere.c.q̃ b.ipsũ i fri-
giditate.g ipse mediũ erit inter illa instãtia. z in tpore
isto b.de necessitate iducit aliquã friditatẽ i c.cui.d.re-
sistit imediatũ 3riũ sibi: z bñs sup ipm pportionẽ maio
ris inequitatis. z nõ egit in ipm.g duo 3ria stant aliquo
tpe imediata non ipedita: quoꝝ vnũ in agẽdo excedit
resistentiam alterius. z tñ non agũt: qd est impossibile.
alia rñ ❡ Aliter z pbabilius dicũt aliq q in casu isto imediate
post hoc demõstrando instãs in quo b. incepit reagere
c.frigefiet z calefiet: z vltra negãt 3ñtiã qua infertur.
g simul calefit z frigefit. ne dicunt q imediate post h
per prius frigefiet q̃ calefiet. z si inferret aliqs. g prius
calefit q̃ frigefit. negef 3ñtia. eo q arguif a termio sta
te 3fuse tñ ad eunde stantẽ determinate. z sic adhuc
alia rñ non vi rõ soluta. ❡ Jdeo alr potest dici euadendo dif-
ficultatẽ. q in h casu.b.reagit in.c.q.b.introducit aliq̃
frigiditatẽ: prout ly introducit fac terminũ stare cõfuse
tantũ: nullaz tñ frigiditatẽ introducit: tũ qꝛ nullius lati
tudinis frigiditatẽ introducit: tũ qꝛ.d. pars ignis cuius
incipit.c.partẽ calefacere. z p hoc endef ad formaz ar
gumenti admittendo totũ casum. z qñ dr.b.reagendo,
agit in.c.pceditur. z negef 3ña qua inferf. ergo aliquã
frigiditatẽ introducit in ipsum. z ad pbationẽ cum dr
si reagit.3stat q nihil nisi frigiditate concedif. prout ly
frigiditatem supponit 3fuse tñ. z q reagit frigiditatẽ:
nullam tñ frigiditatẽ reagit. z ideo rõ nõ procedit. z sic
alia rñ faciliter: lz logice euadet difficultas. ❡ Aliter z philo
sophice magis põt dici q in hoc casu totalr sicut frigi-
ditas introduci.a.b.ita corrũpitur.a.d. z iõ frigiditas
hz b nãm puri successiui. sicut enim motus: cuius nulle
due partes diuisim producte sil manent: sed vnaqueqꝫ
sicut producif ita corrũpif: sic est h de frigiditate que i
producẽdo sicut poducif ita corrũpif. z ideo nulli duo
gradus: nec aliqua virtus intẽsionis est simul in subo:
eo q partes prius genite non manent cũ ptibus poste
rius genitis. Per hoc ad forma dr pcedendo q.b. agit
in.c.frigiditatẽ: sed hoc hz nãm puri successiui: z ideo
sicut ex pte prioꝛi motus pars posterioꝛ non intenditur:
eo q non sil pmanent: ita ex pte prioꝛi caliditatis ps po
sterioꝛ producta non intendif. z iõ concedif q aliquã
frigiditatẽ introducit illa.tñ in ordine ad subm nunq̃
est alicuius intẽsionis: z ideo negef 3ñtia. qua infertur:
q aliquo tpe intẽdaf frigiditas: z cũ arguif. frigiditas
introducif. g frigiditas certe intẽsionis introducif. ne-
gatur 3ñtia. z si dicaf. q ois frigiditas est certe intẽsio
nis. dr q hoc forte veꝝ est de frigiditate: cuius partes
pmanent. z nõ ptes huius nõ sil pmanẽt. imo hñt h nãz
puri successiui. z idem 3ñr pcedendũ est. q idẽ qñ ptes
sue manẽt hñt nãz rei pmanẽtis. z tñ qñ non pmanent
Dubᵐ pp agentiũ 3rietatẽ hñt nãm rei successiue. ❡ Sz dice
res frigiditas introducif. g caliditas remittif: z nõ re-
mittif diuisibilr. g remittif indiuisibilr: z stabit rõ: sicut
Rñ° prius pbando. q eadẽ caliditas sil intendif. ❡ Rñdef
pcedendo. q caliditas remittif. sed indiuisibili remitti
tur: sed tñ in nulla eius tota parte diuisibilr remittitur.
sic nulla eius ps tota latitudis friditatis introducif: qꝛ
nullius intẽsionis friditas itroducitur: vt dem est vltra
frremotius arguatur concedendum est sicut pcedens.
Responsio dixit. q imediate post h caliditas remitti: z
q imediate post hoc intenditur: sed non simul intendi
tur z remittitur. z sic adhuc apparet mihi. q vltra fu-
ga est ad logicam. z ideo dicat quis sicut velit: qꝛ ratio
apparet mihi summe difficilis.

Ad rõnes principales. Ad primã cum dicif nõ ad rõe
oẽ mouens in mouendo remouet
concedimur. z pceditur 3ñs q non omne agens in agẽ
do repatitur: qꝛ agens nõ cõicans cum passo in mã nõ T.c.53
repatitur: vt dicit phs i lra: nec hoc est contra dicta. Ad 2ᵐ
❡ Ad 2ᵐ dr per idem: q deus z celum esto q agũt: tñ
non cõicant cum passo in materia: z quo presens nõ in
telligitur de talibus agentibus: sed solum de primis qua
litatibus 3riis abinuicẽ: cõsequẽter ratio non est ad p-
positum. vnde concedif q talia agentia in agẽdo non ad 3ᵐ
repatiuntur. ❡ Ad 3ᵐ pz quid sit dicendum per idem:
qꝛ de sola actione.s.qualitatum primarum reali intelli-
gitur questio. de actiõe spirituali sensibilis in sensu: aut
coloris in visu: non est specula° 3ñs. ❡ Ad cõfirmatio
nem respondetur per idẽ. qꝛ medicus. aut medicina cõ
entrens in pductione sanitatis non est agens 3riũ: z Ad 4ᵐ
ideo nõ est ad propositũ. ❡ Ad quartũ cõcedif antece
dens. q generans in gñando non regeneratur. z nega
tur 3ñtia. ergo agens in agẽdo non repatitur. pceditur
tñ gratia argᵗⁱ. q̃ generãs est agens. z causa est: qꝛ nõ
opoꝛtet q agens in agẽdo repatiaf eadem spẽ actionis
qua agit: qꝛ non opz calefactiones calefieri in agendo:
sed sufficit ipsũ infridari: qꝛ regenerans ẽt in qualitati
bus primis. nõ opz regenerari: sed potius pati corrupti- Ad 5ᵐ
ue: puta in essentia sua remitti. ❡ Ad qntum dr q pa-
tiens potest capi dupli. vno modo pro passo subiue. pu
ta pro materia prima: z sic concedif quod aliqd passum
in patiendo nõ reagit: z de talibus passis nõ intelligif
qo: sed de passis 3riis. alio modo potest capi pro passo
terminatiuo: puta pro qualitate 3ria: que corrũpif: z sic
negaf q aliquod patiens in patiendo non reagit. dr.n.
patiens vniformiter in patiendo reagit tribus casibus.
in secunda tertia z quarta pclonibus 2ⁱ articuli positis
exceptis: z solũ de talibus 3siderato est ad presens. Ad 6ᵐ
❡ Ad sextũ bene concedif. q idẽ respectu eiusdem est
nobilius z ignobilius. z hoc fm diuersas pprietates:
vt caliditas respectu frigiditatis est nobilioꝛ in agendo
d.eo q fortius agit q̃ frigiditas: z est ignobilioꝛ in re
sistendo: eo q minus resistit q̃ frigiditas. Et quãdo di
citur q pclusio est incõueniens: dr q verum est si in ea
dem pprietate idem respectu eiusdem passi esset nobi-
lius z ignobilius: sed non est incõueniens respectu di-
uersorum: vt hominem esse nobiliorem equo canonali Ad 7ᵐ
parte. z ignobiliorem roboꝛe coꝛpoꝛis. ❡ Ad 7ᵐ quã
do infertur. sequit q idem respectu eiusdem eẽt in actu
z in po°. dr q non est incõueniens q respectu eiusdeꝫ
extrinseci aliqd idem dicatur in actu z i po°: sed icõue
niens esset si vnum respectu alicuius dispositiõis respe
ctu cuius esset in potentia: eo q eam pro tunc esset na-
tum recipere: esset simul in actu: eo q eaꝫ actu sil habe
ret: sed hoc non concludit ratio: quare nihil pbat. con-
ceditur enim q idem potest agere in aliquod extrinse- Ad 8ᵐ
cum: z simul ab eode pati. ❡ Ad octauũ negaf 3ñtia
qua infertur q tales essent infinite actiões: vel vna actio
infinita. Ad pbõnez dr. q ages agit in passuꝫ vna actio
ne cõtraria finita. z passum reagit vna actiõe finita eo
dem modo non fit reactio. eo q agens i passuꝫ agit: sꝫ Ad 9ᵐ
qa agens est passo contrarium. ❡ Ad nonuꝫ cõcedif.
qd rõ concludit: puta q quandoqꝫ nõ fit reactio pter
nimiam distantiam agentis a passo: z hoc est pro 3ᵃ cõ-
clusione 2ⁱ articu. z ideo seqtur q passuꝫ non possꝫ age
re ad quãcũqꝫ distantiam. ❡ Ad decimum negaf con Ad xᵐ
sequentia: qua ifertur q a pportione equalitatis possꝫ
fieri actio. Et ad pꝛobationem dicitur. q admisso casu
q licet vtrumqꝫ caliditas z frigiditas sit: vt decem: z
quelibet earũ agat in aliaꝫ. non pter hoc sequif q fit

actio

actio a proportione eq̄litatis: q2 adhuc q̄uis est maio
ris actiuitatis q̄3 alia ex resistentie: ꝛ sic quāuis super
aliā h3 proportionē maioris ineq̄litatis. ꝯñr tō nō ꝑce
dit. Rō post oppositū est ꝑ q̄nta ꝯne. Et h̄ de q̄one.
¶ Et aūt parū disgrediētes dicamus necessariū
ꝛ impassibile ꝛc̄. T. cō. lxiiij. Nō xx.

p^m Queritur vigesimo. Utrū indiuisibi
le possit alterari. ꝛ arguit
q̄ sic. indiuisibile pōt moueri localr̄. ḡ pōt al
terari. ꝯñā t3 a sili: q2 non vīq̄ce ad motū no
strū localē moueat̄ localr̄. gn eadē cōne ad motū nr̄m
T.c.20. alterationis mouebit̄ alteratiue. ꝛ añs apparet: q2 mo
tis nobis mouent̄ oīa q̄ in nobis sunt. 4°phy. ꝛ suppo
2^m sito q̄ puncta sunt nobis motis: mouebūtur ꝛ puncta.
¶ 2° aīa intellectiua pōt alterari: ꝛ est indiuisibilis. ergo
ꝛc̄. ꝯñtia t3 ꝛ añs pro p̄ma pte p3: q2 alteratur ab vna
T.co.6. opinione ꝯ̄ria in aliā opinionez ꝯ̄riaz. pro 2ᵃ parte p3 3°
3^m de aīa. ¶ 3° supficies potest alterari. ḡ ꝛc̄. ꝯñtia t3: q2 ē
indiuisibilis saltē f̄m profunditatē. ꝛ añs p3: q2 superfi
cies modo existēs alba pōt fieri nigra ꝛ eꝯ. ꝛ q̄ supfi
cies sit subm p3 per p̄hm in predicamēto quātitatis di
centē: quāta. n. supficies fuerit: tantū albū esse dicas. q̄
4^m non esset nisi eēt subm albedinis. ¶ 4° nisi pūctus eēt
qualis. vt calidus seqtur q̄ nihil eēt vniformiter cal'm
vel albū: ꝯñs est incōueniens. ꝛ probat̄: q2 vniformiter
cal'm dī diffinitiue. cuius q̄libet punctus est equal'r ca
lidus. si igit̄ punctus non esset calidus: tunc nullius rei
5^m quilibet punctus esset equaliter calidus: ꝛ ex ꝯñti nul
la res esset equal'r calida vel vniformiter calida. ¶ 5°
sic superficies pōt videri. ḡ potest esse qualis: ergo etiā
pōt alterari. vltima ꝯñtia t3: q2 oē quale est alterabile.
ꝛ p̄ma probatur: q2 nihil vī nisi quale: puta lucidū vel
coloratū: ꝛ añs p3: q2 in corpore denso simplr̄ nihil vī
6^m nisi superficies. eo q̄ pp densitatē visus non pōt vide
re profundū. ¶ 6° radij reflexi a speculo ꝯcauo alterāt
punctū. ḡ punctus est alterabilis: ꝯñtia est nota. ꝛ añs
p3. per pspectiuos dicētes. q̄ radij reflexi a speculo ꝯca
uo ꝯgregantur in puncto eius centri pp qd̄ ibidē nate
7^m sunt ignire ꝛ incēdere. ḡ f̄m illuz punctū calefaciunt ꝛ
alterāt. ¶ 7° nisi indiuisibile possz alterari: sequitur q̄
latitudo vniformiter difformis suo gradui medio non
correñderet. ꝯñs est f'm: ꝛ ꝯloquentes de ista materia.
ꝛ probat̄ ꝯñtia: q2 vel iste gradus medius ꝯsistit i pun
cto indiuisibili: ꝛ si sic. tunc pūctus esset alterabilis vel
cōsisteret in parte diuisibili. ꝛ hoc nō: q2 latitudine vni
formiter difformi nulla pars diuisibilis est equal'r. ꝛ eo
dem mō q̄lificata. ḡ opz q̄ vel ꝯsistat in idiuisibili. ꝛ tē
hr̄ ꝑpositū: vel q̄ nusq̄3 ꝯsistat. ꝛ sic latitudo gradum
mediū nō hēbit. ꝛ ex ꝯñti ḡdui medio nō corrñdebit.
T.c.64 In oppositū est p̄hs in. c. de actiōe. ¶ In
ista q̄one erunt tres articuli.
In p̄ videbit̄ q̄ indiuisibile non potest est quale finite.
In 2° videbitur q̄ nō potest esse quale infinite. Et in 3°
videbitur q̄ ipsum non potest alterare.
p^m nōn. Quantū ad p̄ᵐ articulū nō. q̄ duplicia possunt
considerari idiuisibilia. aliqua nō ha
bentia positionē in continuo: sicut subē intellectuales:
vt deus intelligentie: ꝛ aīa intellectiua: ꝛ de his non in
telligitur qd̄ presens. alteratio. n. illoꝝ idiuisibiliū dif
fert spē ab alteratione corporali de qua intelligitur qd̄
pñs. Ideo de ea nihil dicat̄ hic. ¶ Alia sunt indiuisibi
lia hn̄tia pōnem in continuo: sicut essent puncta: aut li
nee si essent: ꝛ de his intelligitur questio presens. ꝛ hu
iusmodi imaginantur explicita. aliqua indiuisibilia f̄m
omnez dimensionē: vt puncta: aliqua tm̄ f3 duas sicut
linee. aliqua solū f̄m vnā: vt superficies. ¶ 2° nota. q̄ l3 2^m no.
f̄m veritatē credam talia puncta non esse: vt h3 videri T.c.
6° phy. tñ vidēdū est in ꝑposito: supposito q̄ eēnt. vtꝝ z.2.
possint alterari vel ne: q2 forte sunt alique bone nāles
speculationes. ¶ 3° nota. q̄ aliq̄ est alteratio spūalis: si 3^m nō.
cut anime intellectiue. ꝛ de illa sicut est nō curatur hic.
Alia est alteratio corporalis: ꝛ est duplex. quedā est cū
ꝯ̄rietate: vt calefactio: alia sine ꝯ̄rietate: vt illuminatio:
ꝛ de vtraq3 intelligitur q̄stio. ¶ 4° nota. q̄ q̄litas h3 4^m no tandū
duplicem existentiam: vnam. s. intensiuam. ꝛ hanc ha
bet f̄m plures gradus simul existentes in eadez parte
subiecti. aliam h3 extensiuaz quam h3 f̄m extensionez
subiecti. ꝛ prima est qualitati de per se conueniens. cū
f̄m intensionem qualitatis subiectum dicatur quale: ꝛ
non f̄m extensionem. 2° vero conuenit qualitati de per
accidens: puta ratione quantitatis sibi pp h̄ etiaz f̄m
extensionem subiecti nihil quale dicitur per se.
His premissis sit ꝯ. cal'itas exñs in aliq̄ p^a ꝯ
toto vniformit̄ calido du
pla est ad cal'itatē. que est in eius medietate. ꝑbatur: q2
ꝯtinet caliditatem: que est in medietate: ꝛ cū h̄ tantaz:
ergo dupla est ad caliditatē medietatis. ꝯñā t3 p descri
ptionez dupli. añs p3 p casum: eo q̄ est vniformiter ca
lidum. eodē modo probaretur q̄ esset tripla ad calidi
tatez tertie. q̄drupla ad cal'itatē quarte. ꝛ sic deinceps.
¶ Sed diceret aliquis totū est vniformiter calidū. per p^m
te. ergo quelibet pars h3 eque multam caliditatez: sicut
totum. ꝯñtia t3 per diffinitionem vniformis: q2 vnifor
me in caliditate est: cuius quelib3 pars eque calida est: 2^m
sicut totum. ¶ Itē 2° arguitur. totū h3 in duplo maio
rem cal'itatem q̄3 eius medietas. ergo est in duplo cali
dius eius medietate. qd̄ est cōtra casuz. ¶ Rñdetur ad ad p^m
primū negando ꝯñtiam: q2 vniforme non dicitur: cuius
queuis pars habet tantam caliditatem sicut totuz: sed
cuius queuis pars est eque intense calida sicut totum.
vniformitas enim attenditur penes intensionez quali
tatis: ꝛ non penes extensionem. modo in toto: l3 sit du
pla caliditas extensiue ad caliditatem medietatis: non
est tamē dupla intensiue. ꝛ per idem p3 ad 2^m: q2 nō se
quitur. habet maiorez caliditatem. ergo est calidius: s3
oportet dicere intensionem. ¶ Sed replicatur. ꝑdicta
caliditas totius non est dupla intensiue ad caliditatez
medietatis. ergo non est dupla. dicitur negando conse
quentiam. supposita enī3 equali intensione. dupla dicet̄
ab extensione: ꝛ nō ab intensione: sicut in simili nō seq
tur capio quadrato medietas eius est equal'r lata sicut
totū: ꝛ sic totum non est duplū ad medietatez suam in
latitudine: ꝛ tamen hoc non obstante duplū est ad eaz.
¶ 2ᵃ ꝯclo. si caliditas talis corporis poneret̄ in sua me 2^a ꝯ
dietate ipsa fieret i duplo intēsior. ꝛ si in sua 3ᵃ in triplo:
ꝛ in quarta in quadruplo: ꝛ sic in infinitū. probatur. si
caliditas totius esset in medietate subiecti ad imagina
tionē in qualibet parte materie essent in duplo plures
gradus equales q̄3 nunc. ḡ esset in duplo intensior. ꝯñā
tenet. ꝛ añs per precedentez cōclusionem: q2 gradus
in 2ᵃ medietate sunt tot ꝛ eq̄les: sicut in p̄ma: ꝛ ponerē
tur in eadē materia in qua sunt gradus p̄me medieta
tis. eodē modo probat̄ q̄ esset tripla si esset in tertia. ꝛ
sic deinceps. ¶ 3ᵃ ꝯ. sequitur q̄ si illa caliditas ponere 3^a ꝯ
tur in puncto quantūcunq3 ipsa esset parua ipsa redde
ret punctū infinite calidum. probatur: q2 in medietate
reddit in duplo cal'3. ꝛ in 3ᵃ in triplo cal'3. ꝛ sic deincepſ:
ergo omni extēsione ablata posita in subiecto indiuisi
bili ipsa redderet illud subiectum infinite calidū: con
sequentia t3. ꝛ añs p3 per precedentē ꝯclones. ¶ Sed Dubᵐ
peteres tu. vtrum hec qualitas erit infinita. dico prout
mihi

mihi vi q sic.in intēsōe cuius rō est:q2 ibi sunt omnes gradus simul per imaginationē qui erat ante in oibus partibus proportionalibus corpis calidi extensi sed tales erant infinities decē.supposito q quelibet pars fuit calida vt decē.ergo continent infinities decē gdus: quorū quilibet est eque intensus:sicut alter.erit ergo tota infinite intensionis. ¶ 2° dico.q sequeret eandē qlitatem esse finitā:qd pbatur:q2 nō est maior q̄3 fuit añ: τ ante fuit finita.ergo est finita: τ fortius:q2 aliqua pōt esse intensior ea.ergo est infinita.ꝯña tz:q2 si esset infinita:nulla esset ea intesior.τ q ea pōt esse intesior.pz q2 ipsa fuit dupla ad eam.que fuit in medietate.per ꝯnem pmaz.ergo in medietate eius respectu ipsius in eodem subo existe est subduple intēsionis.ergo medietas est finita.ergo totū est finitū:ꝯña tz:q2 dato q medietas sit infinita:sequit q sit eque intensa:sicut totuz. ergo non erit subduple intensionis respectu totius. ¶ Et ex alio pz idem añs:q2 si corpori priori in quo fuit illa calitas vniformis fuisset addita alia equalis quantitas eq calida vniformiter.sicut illud corpus illa aggregata cū illa respectu prioris fuisset dupla.ergo illa respectu istius aggregate cū illa in puncto sit essent subduple intēsionis.ergo illa solū est finite intensiōis.ꝯña tz τ añs pz: q2 illa aggregata in pūcto ꝯtinuasset illaz τ tantā altā. ergo fuisset dupla ad illā per diffinitionē dupli. Et ex hoc tertio dico.q simplr implicat ꝯdictionē aliquā qualitatem quātūcūqz remissam eandē:aut eqlem esse in puncto idiuisibili:que prius fuit in subiecto diuisibili. pz:q2 sequitur eam fore infinite intensaz: τ finite intensaz qd implicat.q sequat.pz ex predictis. ¶ 4° ꝯ impossibile est aliquā huiusmodi calitatez esse in infinitū remissaz. probatur sic.sicut se habet paruum in quantitate: ita se habet remissum in qualitate:sed impossibile est aliquā quantitatem esse in infinitum paruam.ergo impossibile est aliquam qualitatem esse in infinituz remissaz.maior pz ꝯuenienti silitudine.τ minor pz: q2 ois quātitas est maior sua medietate. g̃ nulla est in infinituz parua.

2° ¶ 2° omnis caliditas est alicuius virtutis:sed caliditas in infinitū remissa non est alicuius virtutis. ergo nulla caliditas est in infinitum remissa.ꝯña tenet.maior nota est inductiue.ex eo q omnis caliditas de sui natura est forma.τ ex consequenti alicuius virtutis.minor pz: q2 talis nec posset resistere:nec agere:cum omnis actio eius est certe intensionis.similiter τ resistentia. modo in infinitum remissum nullam habet intensionem.

3° ¶ 3° si talis qualitas esset ipsa haberet se ad qualitatez: sicut punctus ad quantitatē.modo punctus nō est quātitas.ergo nec ipsa esset qualitas.ꝯñtia nota.maior patz directa silitudine.nam si quātitas in infinituz diminuatur reducitur ad punctū:sic si qualitas in infinitum remittitur per aduersariū reducitur ad talez qualitatem: minor nota est. ¶ 5° ꝯclō est illa. q si aliqua qualitas potest agere ad aliquam distantiam circa se: medietas eius non sufficit agere ad tantam distantiam seorsuz capta: τ hoc patet per experientiā: nam experientia docet.q extēsio iuuat ad actionē:vt esto q medietas ignis sit eque intensa:sicut totus ignis:non tñ ad tantā distātiam calefacit.sicut totus ignis. ¶ Scdo. dato opposito ꝯclusiōis.ergo medietas visibilis per se accepta potest ita intense τ remote multiplicare suas spēs: sic totum visibile. τ ex consequenti ita remote posset videri: cuius oppositum experimur: τ tenet cūsequentia de se. patet etiam tertio.auctoritatibus. tertio physi. τ primo celi.vbi supponit τ probat.q in maiori corpore est maior virtus. Item auctoritate linconiensis in tractatu de radijs dicit.q multiplicatio virtutis fit per triangulum

t.c. 42
T.co.
47.

cuius basis est quātitas.ergo quāto basis maior. tāto triangulus maior. τ latera habēs longiora. ergo tāto fit actio remotius. ¶ Sed ꝯ diceret aliqs tñ infrigidat pars quātitas aque maris digiti impositum:sicut totuz mare. g̃ ꝯ nō est vera ꝯñia tz τ añs pz p experiētiā. ¶ Ad illō dico q verū stat eē q argu^m ꝯcludit: q2 forte totuz mare non agit in digitū. mō dz itelligi ꝯ de agente actionē suā s3 se totū pducentē. Correlarie sequit.q vtiuslibet agētis i suū passum est pportio in magnitudine.pz:q2 s̃m maiorē magnitudinē fortius τ remotius agit. ¶ 6° ꝯ.nullū indiuisibile pōt esse qualificatū finite:vt punctus. pbatur.vel haberet qualitatem in infinitū remissaz vel qualitatē finitam:non remissaz in infinituz.non pōt dici p^m per ꝯclōnē quartā:nec pōt dici 2^m.q2 si sic ipsa esset cōpotabilis qualitati silr existenti in mā diuisibili.τ ex ꝯñti si respectu vnius qualitatis existis in mā diuisibili; talis esset maior respectu ptis cuis esset eqlis.ergo redderet punctū ifinite qualificatum illa q̄litate per tertiā ꝯclōnē. τ ex alio sequr illam calitatem esse finitā τ infinitā: vt in pcessu eiusdē ꝯclōnis est probatū. ¶ 2° si totū est calm vniformiter tunc non pōt ad tantā distantiā agere pars:sicut totuz. per ꝯclōnē quintaz.ergo si in infinitū diminuatur pars ad nullā distantiā potest agere.ergo punctus non pōt agere ad aliquā distantiā.ꝯñtie note sunt:eo q pūctus nullā h3 q̄ntiatem. τ vltra.ergo si punctus sit q̄lis qualitate ille non poterit esse alicuius actiuitatis: τ sic ē in infinitum debilis:cuius oppositū dicit quarta ꝯclusio. ¶ 3° si punctus hab3 sic aliquez finitū calorez: sequr q corpus calidū vniformiter calm erit infinite calefactiū. ꝯñs est falsum probat ꝯña:q2 cum punctus habeat virtutem calefactiuam: τ in quolibet corpe paruo infinita sunt puncta:sequitur q ipsū habet infinitas virtutes calefactiuas.quarū quelibet est tanta sicut certa data. ergo habebit infinitam v̄tutem calefactiuaz. ꝯñe sunt note. τ añs silr:sed falsitas primi ꝯñtis est manifesta: q2 nulla est virtus calefactiua infinita.et silr pōt argui de corpe difformiter calido. ¶ 4° sic. punctus non h3 virtutē calefactiuā.ergo nō est calidus.ꝯña tz:q2 oē calidum h3 virtutē calefactiuā. τ añs declaratur p correlariū quinte ꝯnis:q2 cuiuslibet agētis ad passuz est proportio in magnitudine.mō nulla est pportio puncti ad aliqū passuz in magnitudie. ¶ S3 ꝯ diceret q̄s nunq̄ punctū pōt calefacere pūctū:q2 h3 sufficiētē pportionez. eo q vnū nō est maius:nec minus altero. ¶ Dr q nō. si punctus ageret in punctū:vel vnus esset alteri immediatus: τ hoc nō est possibile:quia puncta non possunt esse sibiinuicez proxima.6.physico. vel mediatus: τ ex ꝯñti magnitudo diuisibilis mediaret. ergo pūctus agēdo in punctū ageret in magnitudinē diuisibilē mediā: qd probatuz est esse ipole. ¶ Correlarie seqr q linea non est qualis finite in intensione:nec ēt superficies: τ probat rōnibus ꝯsimilibus. τ sic h̃r primū pncipale.

6° ꝯ.
2^m
3^m
4^m
Dubiuz
R°
T.co. 2.

Quantū ad 2^m articu.ponit ab aliqbus p^a ꝯclō talis.q q̄litas intēsa minus passum sufficit alterare si eadez fuerit minus extēsa exemplariter caliditas alicuius totius dati si fuerit in subiecto minus extenso in duplo ad minorez distantiā sufficit agere τ minus

p^a ꝯ aliqtum

re ⁊ minus spaciū alterare: probat̃ sic: q: si tota erit im
mediate subi:erit in duplo intensior: quare sequitur ꝙ
prope se sufficeret in duplo intēsius alterare. ergo si cū
posset ad tantā distantiā sequeret̃ ꝙ dupla est ad vrutē
prius existem: eo ꝙ duplum effectum potest produce-
2m re ⁊ eque extensum. ¶ 2° probant eam sic. capiatur a.
lucidum qd̃ fiat in duplo minus. ⁊ ex ꝯñti cercuta eadē
virtute quantum ad extensionez sic intensius: q: sub mi
nori extensione est lumen totum: qd̃ erat añ sub maio-
re. queritur ergo. vtrū ad tantam distantiaz possit illu-
minare. sicut ante. ⁊ si sic. sequitur ꝙ pari rōne poterit
si fieri in quadruplo minus: aut in octuplo. aut millecu
plo. ⁊ sic in infinitū. ĝ quātitas quantūcunqȝ diminue-
Confir' retur posset videri: qd̃ nō est verū vel non poterit age-
re ad tantā distantiā. ⁊ sic hr̃ propositū. ¶ Confirmat̃
sic: q: si post ad tantā distantiā illuminare: sequit̃ ꝙ po
test fieri visio sub angulo q̃ntūcūqȝ paruo. ꝯñs est ꝯtra
perspectiuos. ⁊ probatur ꝯñā: q: si ad tantaz distantiā
illuminat non est dubium: ꝙ non remissius illuminat:
cum virtus sit vnita: sequitur ꝙ adhuc poterit videri si
cut añ: ergo eadem rōne: si adhuc fiat in quātitate i du
plo minore. ⁊ sic in infinitū. cum ergo certum sit ꝙ pro
portionabiliter fm̃ diuisionez quātitatis diuiditur an-
Corre'm gulus. ĝ res poterit videri sub angulo quantūcūqȝ par
uo. qd̃ fuit ꝓbandū. ¶ Inferunt correlarie: ꝙ illa ꝯñā
non valet. ille virtutes sunt eq̃les. ergo ad equalē distā
tiam possunt agere. pȝ ex ꝯne. q: virtus que est in subie
cto in duplo minori non potest ad tantā distantiā agē:
Dubiū sicut eadem potest qñ est in subiecto magis extenso. ⁊
tamen est equalis virtus. imo eadem. ¶ Sed instaret
quis dicendo qñ virtus est in subo minori est magi vni
Rñsio ta. ergo est fortior. ⁊ vltra. ergo ad maiorem distantiaz
potest agere. ¶ Rñdent ꝙ verum est eam esse fortio-
rem in agendo prope: sed in agendo distāter a se nō. im
ꝯ ꝯnem mo licet prope se multū agit fortius. tñ non sufficit ita
distanter agere sicut ante egit. ¶ Attendendū est ad
istaȝ ꝯclōnem ꝙ est ꝓbabilis: sȝ non video eius necces-
sitatem: imo probabilr̃ posset dici oppo'm: q: cū virtus
eadem sit in mā densiori spāliter in qualitatibus ꝑmis.
vī ꝙ ipsa possit remotius agere: q̃ cū est in mā dispsa:
cuius rō est: q: in quēcūqȝ punctū: in quo ante egit po
test agere actiōe maiori. ergo remotius sufficit agere.
ꝯñā est nota. ⁊ añs declaratur: q: vtus vnita est fortior
seipsa dispersa: vt ꝯcedit hec opinio dato ergo puncto:
ad quem virtus egerit in materia magis extensa a pū-
cto medio virtutis vel ad cū radius actiuus. ergo cum
per vnionem punctus medius virtutis fiat fortior: ⁊ ra
dius eius p ꝯñs fortior. sequit̃ ꝙ punctus medius post
pōt in ipsum agere. sicut ante. ⁊ ideo vī ꝙ ꝯclō huic op
posita potest probabilr̃ sustineri se fundādo super hoc
ꝙ licet per vnionē ab aliquibus punctis fiat maior di-
stantia agentis. tamē virtus actiua proportionabiliter:
aut vltra fit maior. ĝ ad quācūqȝ distantiaȝ poterit agē
Confir' virtus dispersa: poterit agere ⁊ virtus vnita. ¶ Et cō-
firmatur: q: certum est vt isti concedunt ꝙ si fiat virtus
in materia subduple intensiōis. ipsa fit in duplo fortior.
⁊ certum est: ꝙ non fit dupla distantia respectu puncti
cuiuslibet: in quem ante egit: ergo nō maioratur tantū
distantia: quin tantum intēdatur virtus fm̃ illam opio
nem. ergo cum conseruata eadeȝ proportione ad equa-
lem distantiam potest fieri actio: sequitur ꝙ vtus post-
q̃ fuerit vnita ad tantum potest agere: cum ipsa fuerit
in materia maiori ⁊ dispersa. ⁊ per illō omnia motiua
Ad p'm eoꝝ possunt solui. ¶ Ad ꝑmū vno modo ꝯcederet̃ ꝙ
non esset incōueniens virtutē sic positaȝ in materia in
duplo maiori duplū effectū posse ꝓducere ad illū: quē

ante poterat. ¶ Aliter dī: ꝙ suppositū non est verū: pu
ta ꝙ virtus in mā in duplo minori posita pōt prope se
duplū effectū producere: hoc. n. nō est necesse. ꝓbatio:
q: p eas virtus sit dupla precise ponat̃ ĝ ꝙ ꝑma mouit
a ꝓportione triū ad vnū. ⁊ in mā in duplo minori posi
ta sit sicut sex ad tria. tūc ꝯstat cū velocitas motus attē
datur penes ꝓportionē potentiaꝝ mouentiū ad suas
resistentias: vt supponit̃ ex. 7° phy. ⁊ proportio sex ad
vnū non est dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: ꝙ sex nō
in duplo velocius alterabit vnū: q̃ tria alterabant ipȝ.
ergo suppositū est falsuȝ. s. ꝙ virtus in mā in duplo den
siori moueret in duplo velocius. ꝯñā est nota: ⁊ omnia
antecedentia ⁊ ptes ipsoꝝ preter q̃ ꝓportio sex ad vnū
non est dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: sunt manife-
sta. ⁊ hoc faciliter pȝ: q: triū ad vnum est ꝓportio tri
pla. modo sex ad vnū duplat triplex: q: ꝯtinet duas tri
plas: vt notum est. imo ꝓportio nouē ad vnū p̄ esset du
pla triple: eo ꝙ ꝑmo ꝯtinet duas triplas: ⁊ illa est for-
tior solūmodo q̃ prima. ¶ Ad 2m dicitur. ad visionem ad 2m
non solum agit visibile: sed etiaȝ magnitudo eius. eo ꝙ
est actio spūalis ⁊ non realis: ⁊ ideo bene cōcludit rō.
ꝙ non. ad quācūqȝ distantiā virtus vnita agit: sicut ex
tensa: sed secus est de actione reali qualitatum ꝯtrariaȝ.
¶ Aliter dicitur. ꝙ si possibile essȝ fieri tantā ꝯtinue vir
tutem intensiorē. sic ꝙ in subo in duplo minori semper
esset virtus in duplo intensior: non esset possibile ꝙ lu-
cidum seruata eq̃li luce: ⁊ semp in duplo diminuto sub
iecto facta intensione in duplo maiore fieret ita paruū
quin videretur: sed aliquādo aliqd̃ lucidū propter par
uitatem non videretur. ⁊ rō: q: non proportionabilr̃: si
cut ipsum est diminutū sua lux est facta intēsior. ¶ Ad ad 3m
3m dī. ꝙ non est inconueniens visionem fieri sub angu
lo quātūcūqȝ paruo. dū tamē visibile sufficiētis fuerit
intensionis sic ꝙ sub illo angulo sufficienter possit ma
nere modo in casu visibile manet semp sufficientis vir
tutis. esto. n. ꝙ in quātitate diuidatur. in qualitate pro-
portionabiliter maioratur ⁊ itendit̃. q̃re manet eiusdē
virtutis motiue respectu visus patientis: q̃re stante il-
la maioratione virtutis ꝓportionabilis quantūcūqȝ di
minuatur angulus visibile poterit videri. ꝙ autez per-
spectiui dicūt intelligunt de virtute: non sic ꝓportiōabi
liter in intensione augmentata. ⁊ ideo non est ad ꝓpo
situm. ⁊ ideo sic satis pȝ: ꝙ in illa ꝯne quelibet pars est
probabilis: quare dicat quis qd̃ sibi placet. ¶ Tūc sit 2a ꝯ
2a ꝯ fm̃ tenētes cōclusionē primam. ꝙ per diminutio-
nem subiecti: ⁊ per ꝯformē intensionē qualitatis aliq̃s
potest qualitas solum agere in minus subm in duplo.
probatur experientia. nā per diminutionē subi in minus
potest. ergo possit esse tāta diminutio ꝙ solū ad subdu
plam distantiā posset. ergo ꝯclō vera. ¶ Correlarie se-
quitur: ꝙ si agens in infinitū diminueret̃. ⁊ virtus pro
portionabiliter intēderetur tandē sufficeret solū agere
in infinitum paruum passum. pȝ ex quo tandem ad subdu
plum: ⁊ tandē ad quadruplū. ⁊ sic in infinitum minus
posset. ¶ Ex his infert̃ 3a ꝯ rnsalis huiusarti ꝙ iposssi 3a ꝯ
bile est punctū esse quale in infinitum intensiue. proba
tur: q: vel esset infinite qualis qualitate simplr̃ īfinita. p̄. c. t.
⁊ hoc non: q: nulla potest esse talis. tertio physicoꝝ. c. 50.
vel qualitate finita. ⁊ hoc non: q: si q̃litas finita in pun
ctum poneret̃: nullius essȝ actiuitatis vel virtutis: eo ꝙ
in minori subiecto semper minus potest: quare si in nō
quanto poneret̃ ex correlario p̄cedentis ꝯclōnis sim
pliciter nihil posset. ergo cuȝ omnis q̃litas sit alicuius
vtutis in puncto nullius vtutis esset: sequit̃ ꝙ nulla po
test eē in pūcto. ¶ Scdo si sic. infinito daretur maius.
añs est falsum. ⁊ ꝓbatur ꝯñā: q: per te. pūctus est in-
finite

finite calidus caliditate finita. ꝛ non est dubiũ qn esset
magis calidus si dupla caliditas in ipso introducta fuis-
set. ergo īfinite calidũ posset esse magis calidũ: ꝛ sic se
3m quit tertio ꝙ vnũ infinitũ erit cõpabile alteri. imo erit
vnum dupliũ alteri: puta si dupla caliditas in puncto in
4m troducatur. ¶ 4° opꝫ eos ꝯcedere. eo ꝙ esset īfinite ca
lidum vel ꝙ nihil ageret: vel ꝙ subito ageret: ꝛ vtrũqꝫ
5m est incõueniens. ¶ 5° si sic in puncto esset grauitas oꝫ
punctum in infinitum velociter descendere: ꝛ sic subito
moueretur quod implicat: ꝛ tenet ꝯña: qꝛ per quãlibꝫ
paruam grauitatẽ esset in infinitũ graue. ergo ĩ infinitũ
velociter diuideret mediũ finite resistentie. quare ita in
infinitũ velociter descendit qꝛ hec ꝯclõ est vera. qꝫ que
reret quõ eam probaret ille qui ꝯclõnem pmã ꝛ scdaꝫ
huius articuli non ꝯcederet. Dr̃ ꝙ probant eaꝫ in oib⁹
rõnibus preter pmam. ꝛ loco prime capiatur illa. īpli-
cat qualitateꝫ simplr̃ infinitã esse: vel etiã finita esse in
puncto. ꝙ punctus non põt esse infinite q̃lis. añs pꝫ ꝑ
pma pte. ergo ꝛ ꝑ 2a pte pꝫ per predicta in ꝑ articulo:
eo ꝙ q̃litas finita in puncto: vel esset in infinitũ remis-
sa: qꝺ nõ est possibile: vel esset alicui alteri q̃litati equa
lis: ꝛ sic sequitur eã esse infinite intẽsiõis. ꝛ finite sit ꝙ
implicat. ꝛ sic hr̃ ꝑpositũ. Et hec sint dicta de 2° articu.

pa ꝯ. **Quantũ** ad 3m articulũ sit pa ꝯ hec. indiuisibi-
le non põt alterare nec agere: qꝛ si al-
terare ꝛ agere põt: hoc est qꝛ est quale. mõ oppositũ est
2m sñ probatũ. ¶ 2° qꝛ si posset agere: sentiri posset. oppo
situ dicit phs in de sensu ꝛ sensato. ꝛ tꝫ ꝯña: qꝛ huiusmo
di q̃litates dicũtur sensibiles: qꝛ sentiri pñt. ꝛ si ageret
3m per eas nõ sentiret. ¶ 3° vel alteraret corpus: ꝛ hͦ non:
t.c.50. qꝛ agens ꝛ passũ debet esse eiusdẽ generis. i. ꝯsitis sub
Cõfirᵃ tecti phs in isto ꝑ. c. de actiõe. mõ diuisibile ꝛ indiuisibi
le non sunt eiusdẽ generis subi. ¶ Confirmaᵣ ex ꝑ ar-
ticulo qꝛ inter qualitates agẽtis ꝛ passi dꝫ esse propor
tio. mõ inter diuisibile ꝛ indiuisibile nulla est ꝑpo: tio.
ergo non põt agere in corpus: vel ageret in punctũ. ꝛ
hoc nõ: qꝛ opꝫ ꝙ supra quelibet punctũ gereret. ꝙ dum
moueretur nihil ageret: eo ꝙ tũc super nullũ punctuꝫ
gesit. ꝛ tñ agens nãle ita agit qñ moueᵣ. sicẽ qñ gesit.
ꝛ ꝑbaᵣ ꝯña: qꝛ in instanti nihil agit. ꝙ si agit in pũctuꝫ
4m gesit. ¶ 4° vel ageret infinite finita velocitate. ꝛ si sic
nõ agit. vel infinita. ꝛ hͦ non: qꝛ nihil est īfinite q̃le. ergo
tũc finita velocitate nõ põt agere. vel finite. ꝛ si sic. nul
2a ꝯ. lam hꝫ q̃litatẽ. vt in ꝑ artĩ. est ꝑbatũ. q̃re nõ aget. ¶ 2a
ꝯ. punctus non põt alterari. ꝑbaᵣ: qꝛ nõ põt esse q̃lis. ꝙ
non põt alterari. ꝯña tꝫ. eo ꝙ terminus alterationis est
2m q̃litas. añs pꝫ. ex ꝑ ꝑbatis. ¶ 2° punctus non põt alle
uiari: ꝙ non põt calefieri. ꝯña tꝫ: qꝛ ad calorẽ sequitur
leuitas. ꝛ añs pꝫ: qꝛ si posset alleuiari posset ꝑ se moue
t.c.86. ri sursum. ꝯñs est ꝯ phm. 6. phy. ¶ 3° ad calefactioneꝫ
3m sequitur rarefactio. 2. huius. ꝛ pũctus non põt rarefieri. ꝙ
t.c.25. nec calefieri. ¶ 4° si punctus põt alterari vel alteraretᵣ
4m a diuisibili: vel ab īdiuisibili. nõ a diuisibili: qꝛ differt ab
eo gñe maiꝫ subo: ꝛ ex alto: qꝛ diuisibile nõ agit nisi ꝑ
assĩlare sibi passuꝫ. mõ passum indiuisibile diuisibili nõ
põt assĩlari. cũ assĩlatio finalis agens est assĩlatio suba
lis. modo ex pũcto nulla forma subalis põt gñari: nec
ab indiuisibili: qꝛ indiuisibile non hꝫ poam alterãdi nisi
in imediatũ. mõ īdiuisibile īdiuisibili nõ põt eẽ imedia

ad rõ- **Ad rõnes** pncipales. Ad pma dr̃. ꝯce- (ruꝫ.
nes dendo ꝙ indiuisibile põt moueri
localr̃ de ꝑ accñs ad motũ subi. ꝛ nego ꝯñtiã. ꝙ potest
alterari: ꝛ rõ dissĩlitudinis est: qꝛ nõ opꝫ ꝙ illud quod
moueᵣ localr̃ de ꝑ accñs hẽat motũ locale in se: qꝺ aũt
ad 2m alteraᵣ de necessitate hꝫ in se q̃litates. ¶ Ad 2m dr̃: ꝙ
de alteratiõe ate intellectiue nihil ad pñs. qꝛ nõ intellr̃
qꝺ de hmõi indiuisibili: aut hmõi alteratiõe. ¶ Ad 3m ad 3m
neget añs ꝙ superficies põt alterari. Ad ꝑbõnẽ dicitᵣ ꝙ
superficies nõ est ꝑpꝛie alba: nec nigra: sed eius subaꝫ. ꝛ
illud non est albũ nisi fm ꝑfunditatem sit albũ. Et ad
phm in predicamẽto quãtitatis q dicit. ꝙ quanta super
cies fuerit tm albũ esse dices. dr̃ ꝙ intellexit de subo ĩ
superficiei nõ indiuisibili: sed diuisibili. ꝛ iõ nihil ad pñs.
¶ Ad 4am negaᵣ ꝯñtia qua inferᵣ ꝙ nihil esset vnifor- Ad 4m
miter calidũ. Ad probationẽ dr̃. ꝙ tales descriptiones
vniformiter calidi. non dicũt ꝙ q̃libet punctus dꝫ esse
calidus in re: sed sufficit ꝙ fm imaginationẽ. sic loquũ
tur mathematici. ¶ Ad 5m negeᵣ añs. ꝙ superficies īdi
uisibilis fm profunditatẽ potest videri. Ad ꝑbationeꝫ Ad 5m
dicit. ꝙ nullũ est corpus ita opacũ aut densũ: qn aliqli
ter in profundũ videatur. ꝛ ideo suppositũ rationis est
falsuꝫ ¶ Ad 6m dr̃ ꝙ radij reflexi a speculo ꝯcauo: nõ Ad 6m
congregantur in puncto simplr̃ indiuisibili: sed mathe
matici intelligunt ꝙ cõgregantur in parua parte diuisi
bili. que vocaᵣ centrum: respectu huius speculi cõcaui:
ꝛ ideo rõ non procedit. ¶ Ad septimuꝫ conceditur ꝙ Ad 7m
latitudo vniformiter difformis fm rẽ non corñdit suo
gradui medio: sed tales descriptiones dantur soluꝫ fm
imaginationẽ vt prius dicebatur. ¶ Rõ post oppom est
pro 2a ꝯne tertij articuli. Et hec de q̃ne.

¶ Hic q̃deꝫ vr̃ sermo querere. ꝛc̃. Tex.
cõ. lxxxiij. Q̃õ xxi.

Queritur vigesimoprimo. Utrũ for pm
me substãtiales elemento
rum possint intendi ꝛ remitti. ꝛ arguitur ꝙ
sic: qꝛ forme veroꝝ ꝯtrariorum possunt intẽdi
ꝛ remitti. ꝛ ille forme sunt vere ꝯrie. ergo pñt intendi
vel remitti: maior patꝫ: qꝛ est conditio ꝯtrariorum. etiã pꝫ
inducendo in oibus contrarijs. ꝛ minor declaᵣ: quia
eis cõpetit diffinitio cõtrariorum: qꝛ mutuo expellunt
se circa idem subiectum: ꝛ eidem subiecto vicissim in-
sunt: puta circa materiam primam: ꝛ eideꝫ materie pa
me vicissiꝫ insunt. ¶ Confirmatur: qꝛ vnum elementũ
realiter corrũpitur ab alio: ergo vnuꝫ est ꝯtrarium alteri.
ꝯñtia tenet: quia omnis corruptio fit a ꝯtrario. ꝛ añcedẽs T.co.8.
est phi 2° huius. ¶ Confirmaᵣ tertio auctoritate Aris. t.24.
2° huius dicentis. ꝙ ignis cõtrariatur aque. ꝛ aer terre. T.c.24
¶ Secundo omnis acquisitio forme successiua fit ratio 2m
ne intensionis ꝛ remissionis illius forme: sed acqsitio
forme elementi est successiua. ergo forme ipsorum reali
ter intenduntur ꝛ remittunt: maior patet: quia nõ vide
tur alia causa successionis nisi intẽsio gradualis. mino-
rem ducet experientia in generatione ignis ex lignis. 3m
¶ Tertio nisi sic. sequeret ꝙ esset elementum simplex:
cuius qualitates essent remisse. sꝫ in quo starent sit cali-
ditas ꝛ frigiditas remisse. ꝯñs est inconueniens: eo ꝙ
qualitates contrarie non possunt cõbinari. 2° huius. c. T.c.16.
tertio. ꝛ tenet ꝯñtia: quia per aduersarium quandoq qua
litates remittũtur non remittunᵣ: imo forte forme ma-
nent simplices. ¶ Quarto cõmentator dicit. 8. phy- 4m
sicorum ꝛ quarto celi. ꝙ generans tantum dat de loco Cõ. 32.
q̃tum dat de forma: sed tantũ dat de loco: quantuꝫ dat Cõ. 22.
de grauitate: ergo ꝯformiter intenduntᵣ ꝛ producuntur t.25.
forme substantiales grauis ꝛ grauitas: sed certum est
ꝙ grauitas ꝑducitur successiue cuꝫ intensione gradua
li. ergo etiã forma grauis produceᵣ successiue ꝛ cuꝫ in-
tensione. ¶ Quinto ꝑpe passiones elementoꝝ inten- 5m
duntur. ergo ꝛ forma. ꝯñtia tenet: quia proprie passio-
nes sequuntur formam. vnde videtur ꝙ si risibile susci
peret magis ꝛ minus forma hominis susciperet idem.
antecedẽs pꝫ ꝑ experientiã: qꝛ grauitas leuitas ꝛ cali-
ditas

6m ditas que vsir proprie passiones eaꝝ intēdunt ꝛ remit
tuntur. ¶ 6° vel qm̄ grauitas terre remittit etiā remim
tur forma terre. ꝛ sic hr̄ propositū: vel nō. ꝛ ex ꝯn̄ ma
T.c.71. ner simplex. ḡ graue simplex potest moueri in vacuo.
ꝯn̄s est ꝯtra phm̄. 4 phy. ꝛ tenet ꝯn̄tia: qꝛ grauitate re
7m missa iam est resistentia intrinseca. per quā posset mo-
ueri: sed m̄ adhuc est graue simplex: ꝛ nō remissuz per
aduersarium. ¶ 7° ex elementis fit veꝝ mixtum. ergo
T.c.49 forme elementorum remittuntur. ꝯn̄s est phi. 2° huius
.c.71. ꝛ tꝫ ꝯn̄tia: qꝛ sicut ex q̄litatibus extremis non fit
qualitas media sine remissione ipsarū: vt ex saporibus
dulcedine ꝛ amaritudine. coloribus albedine ꝛ nigre-
dine non fit qualitas media nisi remittatur: vt dicit cō-
mentator. 5° phy. ꝛ 3° celi. Similiter ex elementis non
8m potest forma mixti mediḡ generari: nisi remittātur ꝛ ad
T.c.67 medium refrangantur. ¶ 8° arguitur ad idem auctori
tate cōmētatoris 3° celi. vbi expresse dicit. ꝙ forme ele-
metuorum suscipiunt magis ꝛ minus.

In oppositū arguit. nulla subā suscipit ma
gis ꝛ minus forme elemento
Co.10. rum sunt sube. ḡ ꝛc̄. maior est phi in predicamētis. ꝛ ēt
cōmentatoris 5° phy. vbi determinat ꝙ sube non sunt
ꝯrie ſꝫ formas ꝯ Alexandrū: ſꝫ solū fm̄ q̄litates: ꝛ mi
nor pꝫ de se. ¶ Cōfirmat: qꝛ si sic. tūc ad subāz eēt mo-
tus ꝓprie dictus. ꝯn̄s est ꝯ Arist. 5° phy. ꝛ ꝓbat ꝯn̄s.
ex quo forme eloꝝ sunt proprie ꝯrie: ꝛ sunt suba. vnde
in isto predicamēto est per se motus in quo est ꝑ se cō
trarietas: sed in ꝑdicamēto sube est per se ꝯrietas: vt di
cit opinio aduersa. ergo in eo est proprie motus. maior
pꝫ 5°. phy. c. 3°. ꝛ ꝯn̄a nota est de se.

In ista q̄one erunt tres articuli. In primo recita
bitur opinio cōmentatoris cum suis mo
tiuis. 2° alia opinio probabilis ponetur prime cōtrarie.
Et 3° respondebitur ad motiua cōmentatoris simulqꝫ
soluentur rationes principales.

6m nō. **Quantū** ad primū articulū. ¶ Primo nota ꝙ
1m suppō cōmētator 3° celi. supponit ꝙ nulla for
Co.67. ma subalis perfecta intendit vel remittit. vocat autem
formas ꝑfectas subales formas mixtoꝝ. hāc ꝯnēz dicit
intellexisse phm̄ in predicamētis: ꝛ nullam aliam cum
2m suppō dicit subāz nō suscipere magis ꝛ minus. ¶ 2° supponit
cōmentator ꝙ forme acc̄ntales intēduntur ꝛ remittun
tur: sicut albedo ꝛ nigredo. ꝛ nō dant esse simplr̄ sicut
3m suppō subales. Ex quo dicit 3°. ꝙ forme elemētales sunt quasi
medie inter subales ꝛ acc̄ntales: ꝛ partim ꝯuenientes
cū formis acc̄ntalibus cū subalibus in hoc ꝙ dāt esse
simplr̄: qd̄ non faciūt acc̄ntales: ꝛ ꝯueniūt cū acc̄ntali
bus in hoc ꝙ suscipiunt magis ꝛ minus in sua eēntia si
3.c.67. cut ipse qd̄ nō faciūt ꝑfecte forme subales: qbus ꝑmis-
8m sis ipse ponit ꝯnē m̄salē hāc: ꝙ forme elementoꝝ intē
dunt ꝛ remittunt. ¶ Probat sic ꝑ. aut elemēta nō ma
nent i mixto: ꝛ si sic. tūc sequitur ꝙ mixta nō sunt mixta:
sed eque simplicia sic̄ elta aut manent. ꝛ si sic. queritur
an maneat formis suis nō remissis: ſꝫ in esse ꝑfecte re-
manētibus. ꝛ si sic: tunc mixtū nō habebit vnā formaz
simplicē: sed multas: imo qd̄ plus est. sequtur ꝙ i eo est
3m vere ignis aer ꝛ cetera elta: qd̄ est inconueniens: vl' ma
nent in mixto nō in suo ꝑfecto esse: sed ad mediū tēpe-
ramentū quodāmodo redacta. ꝛ si sic. tunc intendūtur
ꝛ remittunt. ꝛ sic hr̄ ꝓpositū. ¶ 2° rō est ad idē ośden
dum: qualitates elementoꝝ intendunt ꝛ remittuntur.
ergo ꝛ forme ipsoꝝ. añs est notū. ꝛ ꝯn̄a declaratur sic: qꝛ
si forma ignis pōt remanere ꝑfecta remissa sua calita-
te in vno gradu. pari rōe pōt manere 2° gradu remisso
tertio ꝛ q̄rto. ꝛ sic de aliꝫ: ꝛ sic ꝯn̄ter stabit for° ignis
ꝑfecta sine aliq̄ caliditate. qd̄ nō est dōꝫ. ꝛ probat ꝯn̄a

illata: qꝛ oēs calitates sunt eiusdē rōnis ꝛ speī nāe. ḡ q̄
rōne forma manet ꝑfecta vno gradu eaꝝ remissio ma T.c.67
nebit ꝑfecta quolibet alio remisso. Vñ dicit cōmētator ꝑm
ꝙ quo ad h̄ idē iudiciū est de toto: ꝛ de pte. ¶ Deinde
pōt ꝓbari ꝯ aliꝫ rōnibus. ꝑ sic: qꝛ nisi ignis subalr̄ re-
mitteret ꝓportionabilr̄. sicut remittit sua caliditas. se-
queret ꝙ ignis ꝑfectus posset frigefacere. ꝯn̄s non cō
cederet: qꝛ ignis de nā sua hꝫ calefacere ꝛ ꝓbat ꝯn̄tia:
qꝛ ignis ꝑfectus manet introducta aliquali frigiditate
ꝛ remissa calitate. ergo ꝛc̄. ꝛ ꝯn̄tia tꝫ: qꝛ non est rō q̄re 2m
per frigiditatē introductam nō posset frigefacere. ¶ 2°
sequtur ꝙ aliqd̄ leue simplex nō esset leue simplex: hoc
implicat. ꝓbatur ꝯn̄tia: qꝛ cū remittit leuitas ignis: vl'
remittitur forma eius: ꝛ si sic hr̄ ꝓpositū. vel nō remit
titur. ꝛ si sic. tūc manet leue simplex sicut añ: ꝛ cuz leui
tas eius remissa est. ergo nō manet leue simplex. ergo
leue simplex est nō leue simplex ꝑꝑ illā remissionem le
uitatis. ¶ 3° arguit sic. frigiditas aque remittit. ḡ forma 3m
substantialis aque remittitur simul. añs est notuz. ꝛ pro
batur ꝯn̄tia: qꝛ non habemus notitiā subaꝝ nisi ꝑ ac-
cidentia ꝛ spāliter propria. ergo cum sciemus acc̄ntia
esse remissa: dicemus idem de forma subali que ꝑ acci-
dentia cognoscit. Et ꝯfirmat: qꝛ forma est cā suaꝝ q̄li
tatum conseruatiua: vt notū est. ergo remissa qualitate
dicet forma remitti. ꝛ tꝫ ꝯn̄tia: qꝛ remissio in effectu ar 4m
guit remissionē in causa. ¶ 4° aqua tepida est verum
mixtuz. ergo forma sua est remissa. ꝯn̄tia tꝫ: qꝛ aliter nō
deberet dici verū mixtū. añs probat: qꝛ nos non possu
mus arguere aliqd esse veꝝ mixtū nisi sue q̄litates sint
mixte. cū aque ergo tepide q̄litates sint vere mixte ipa
dicetur vere mixta. ¶ 5° qꝛ cū aq̄ gn̄abitur ex igne cer 5m
tum est ꝙ forma ignis corrūpit anq̄ꝫ tota latitudo cali
ditatis corrūpat. q̄rit ergo virū sit dare maximā calita
tem: sub qua ignis in esse ꝑfecto pōt manere: vel maxi-
mā sub q̄ non pōt manere: vel minimā sub qua pōt: vel
minimā sub q̄ nō pōt: nullū modoꝝ pōt dici. ḡ opꝫ for-
mam ignis intendi ꝛ remitti cū q̄litatibus. ꝯn̄a tꝫ. ꝛ
añs pro p° pte pꝫ: qꝛ cū ignis sub aliq̄li calitate pt ma-
nere: ꝛ nō sub q̄libet: opꝫ dici vnū q̄ttuor mēbroꝝ diui
sionis. minor declaratur. non n. pōt dici primū ꝙ sit dare
maximā sub qua potest: qꝛ tunc sub nulla maiori possꝫ:
qd̄ non est conueniēs: cum quantūcūqꝫ intensa seu ma
ior fuerit caliditas ipsa est ꝯueniens igni: nec potest di 2
ci 2m: ꝙ sit dare maximā sub qua non potest: qꝛ tūc sub
illa nō posset: ꝛ sub qualibet maiori posset: modo illud
est impoīe: qꝛ si sub illa non pōt. querit an sit citra me-
diū latitudinis totius calitatis: vel ipsum met mediuz:
vel vltra mediū non potest dici primū nec scōm: qꝛ sic
ignis posset manere quousqꝫ esset mediū latitudis sue
caliditatis corruptū: ꝛ ex ꝯn̄ti posset esse grauis: quod
non est poīe. ꝛ tenet ꝯn̄tia. nā qꝛ caliditas modico mīē
sior q̄ꝫ sit mediū latitudinis nō pōt facere actu leue: vt
pꝫ in corporibus animaliuz. vbi est plus q̄ꝫ mediuz lati
tudinis caliditatis: ꝛ tamē sunt actu grauia: nec pōt di
ci tertium: ꝙ sit vltra medium latitudinis: quia ex quo
sub isto gradu non potest stare ignis. stabit ergo cum
aqua. cum immediate positum sit ignem econtra gene
rari ex aqua: ꝛ ex cōsequenti aqua generabitur sub di-
spositiōe qualitatiua actu calida. ex quo hic generatur
aqua. ꝛ latitudo caliditatis est maior q̄ꝫ frigiditatis ꝑ
videt impossibile. eo ꝙ aqua a natura est frigida ꝛ hu
mida. imo dispositio qualitatiua actu calida est sibi dis-
conueniens: cōuenientior aeri q̄ꝫ sibi: quare magis ibi 3
deberet generari aer q̄ꝫ aqua. Nec pōt dici tertium pri
me diuisiōis ꝙ sit dare minimaz. sub qua potest: qꝛ tūc
sub ista posset: ꝛ sub nulla minori: qd̄ fꝫ est: qꝛ sequitur
pōt sub

pōt sub illo. ergo pōt sub minori. alr̄ si ꝯtinue remittere
tur illa caliditas instans in quo esset illa caliditas eēt
vltimū eē ignis: ⁊ sic eēt dare vltimū rei ꝑmanentis in
4 eē qđ nō ꝓcedit. ¶ Quartū manifeste nō pōt dici. s. ꝙ
sit dare minimā sub q̄ nō pōt. q: si sic tunc sub illa nō pos
set: ⁊ sub q̄lꝫ minori posset: qđ nō est pōle: q: si sub illa
nō pōt tunc: ⁊ sub minori nō poterit cū minus pōt sta-
re ignis sub caliditate minus itensā q̄ꝫ sub calītate ma
gis itensā. s. ḡ vr̄ ꝙ nullū modoꝝ añis ꝑt dici: qđ fuit
minor declanda. His rōnibus vr̄ ꝓbari ꝙ forme eloꝝ
pn̄t intendi ⁊ remitti. ⁊ sunt rōnes bn̄ ꝓbabiles: ⁊ silr̄
opio est subtilis. cū placet ipam sustiere: lꝫ aliā opionē
postea ponēdā credā veriorē.

p. sup. **Quantū** ad scđm articulū sit ꝑma suppō h. im
pōle est idē esse diuersaꝝ spēꝝ de ꝑdi
camento substantie vt idē esse equū ⁊ bouē. ignē ⁊ ae
rem. ꝓbat: q: si sic sequeret ꝙ idē differret a seipso spē
ꝯn̄s ē ipōle: eo ꝙ nihil differt a se. ⁊ tꝫ ꝯn̄a: q: idiuiduū
vnius spēi differt spē a quolꝫ indiuiduo alterius speciei
ꝑdicamēti subē. si ḡ idem esset de duabus spēbus subē
idē differret a se spē. ¶ Argueret eni sic syllogistice. si
idem eēt ignis ⁊ aq: ois ignis differt specie ab aqua. h
illo demōstrato ē ignis. ergo differt spē ab aqua. ⁊ ip-
summet est aqua. ergo differt spē a seipso. ⁊ pꝫ maior: eo
ꝙ ignis ⁊ aq̄ sunt due species specialissime ꝑdicamēti
2ª sup. subē. ⁊ supponitur ad ꝯn̄s. ¶ Scđa suppō est. ois for-
ma ignis dat eē igni simplr̄. ois forma aque dat esse aq̄
actu. pꝫ per diffōnē forme. forma eni est q̄ dat eē rei. vn̄
forma subālis dat esse actu. Et si diceret ꝙ forma ignis
nō daret eē igni tm̄ esset dicere sic forma ignis nō esset
forma ignis. si. n. est forma ignis sequit ꝙ illa dat esse il
3ª sup. li igni. ¶ Tertio supponitur ꝙ si forme elementoꝝ in
tenduntur: ⁊ remittunt ꝙ ꝓportionabilr̄ remittunt sic
remitti latitudo ipsoꝝ q̄litatiua: aut saltē vna suaꝝ q̄li
tatū. ⁊ ꝓportionabilr̄ intendunt sic intendit ꝓportio q̄
litatiua eis conueniens: pꝫ p fundantes illaꝫ opinionē:
4ª sup q: vr̄ ꝙ ille sit ꝓpe modus imaginādi ipsoꝝ. ¶ Quar
to supponit ꝙ qualitates prime remittunt per qualita
tum oppositarum introductionem vt caliditas remitti
Cō. 6. tur p h ꝙ frigiditas itroducitur ⁊ econuerso. pꝫ auctoritate
19. t52 ritate Cōmentatoris q̄nto phycoꝝ: ⁊ ēt: q: alr̄ in mix-
to non essent q̄litates elementorum oium remisse: cu-
ius oppositū tm̄ supponit: ⁊ ex dicto Ar. dicētis ꝙ vir
tutes elemētoꝝ manēt in mixto.

ꝯ rn̄sa. **Ex his** infert ꝯ responsalis hec. ꝙ forme eloꝝ
non pn̄t intendi nec remitti. ꝓbat sic qa
si posset intendi ⁊ remitti: sequit ꝙ idē indiuiduū esset
diuersaꝝ spēꝝ de ꝑdicamēto subē. ꝯn̄s est impossibile
p ꝑmam suppōnē: ⁊ ꝓbat ꝯn̄a: q: cū q̄litates ignis es-
sent ꝓ medio introducte: tunc adhuc in medio eēt for-
ma ignis. p tertiā suppōnē. q: remittit sic sue q̄litates. ⁊
q̄litates sue sunt ꝓ medio remisse. ḡ ēt forma. ḡ ibi ad-
huc est forma ignis: ⁊ ēt aque. ꝓbat: quia forma aque
intendit sicut q̄litatiua dispō sibi cōueniens. p tertiam
suppōnē. mō illa est intensa vsq̄ ad mediū. p quartam
suppōnē. cū vsq̄ adhuc q̄litatiua dispō ignis sit remis-
sa. tunc si hoc indiuiduum. demonstrato isto igne sic re-
misso. habet formam ignis. ergo est ignis. p scđam sup
pōnē. ⁊ idē hꝫ formā aque. ergo est aq̄ p eandē. ḡ ipsuꝫ
idem numero est ignis ⁊ aqua. ḡ ipsum est diuersarum
2ᵐ spērum subaliū qđ fuit ꝓbandum ꝯn̄s. ¶ Secundo ꝓ
bat sic. nihil est magis tale in noīe alicuius elementi. ḡ
elementa nō suscipiūt magis ⁊ minus. ꝯn̄s est nō: eo ꝙ
pp intensionem realē forme nomen dictū ab ista forma
dicit magis ⁊ minus: vt ꝓpter realem intensionē albe
dinis: ⁊ remissionē dicit magis albū ⁊ minus album.

ꝯn̄s est notum. q: non dicitur vnus ignis magis ignis
q̄ꝫ alter: nec minus: nec vna aq̄ magis aqua q̄ꝫ alia: nec 3ᵐ
minus. ¶ Tertio. si sic. sequit ꝙ non esset alteratio ele
mentoꝝ sine generatione ⁊ corruptione reali. ꝯn̄s est T. cō. 8.
falsum. ⁊ contra ꝑhm scđo huius. ⁊ ꝓbat ꝯn̄a: q: per
oppositā opinionem q̄ncūq̄ dispō qualitatiua elemen
ti remittit: opposita simul introducit. ḡ ibi est vera ge-
neratio qđ est ꝓpositum. ¶ Quarto. si sic. sequit ꝙ vnū 4ᵐ
elementū non posset fieri imediate ex alio. ꝯn̄s est ꝯtra
ꝑhm scđo huius: ⁊ ꝓbatur ꝯn̄a: q: q̄ñcūq̄ iter formas T. c. 25.
ꝯtrarias que itendūtur ⁊ remittunt vna dꝫ fieri ex alia
necesse est vt prius deueniat ad mediū. n̄ non pōt fie-
ri ex frigido calidū nisi prius fiat tepidū. ita ꝓportiona
bilr̄ nō poterit vnum elementum vt aqua q̄ntūcunq̄
remissa fieri ex alio imediate imo oportebit prius deue- 5ᵐ.
nire ad mediū. s ad aliā aquā minus remissaꝫ. ¶ Qui
to. si sic. sequitur ꝙ aliqđ esset mixtū ex duobus elemē-
tis. ꝯn̄s est cōtra Cōmentatorem. ⁊ ꝓbat ꝯn̄a. q: cum
ignis nō posset aquā calefacere nisi remittendo formā
eius: itroducendo formā ignis in medio calefactionis: 6ᵐ
erit vnū mixtū ex illis duobus. s. ex igne. ⁊ aqua. ¶ 6º
si sic. sequitur ꝙ in tali transmutatione esset multitudo
mixtoꝝ media. ꝯn̄s nō est ꝯcedendum. ⁊ ꝓbat ꝯn̄a. q:
semp ex noua ꝓportione formaꝝ elementorū esset vnū
nouū mixtū. sed certū est ꝙ in quolibet instanti illa ꝓ-
portio esset alia. ḡ in quolibet eēt nouū mixtū. cum er-
go in tempore alterationis sint infinita instantia: sequit 7ᵐ
ꝓpositū. ¶ Septimo nō est necessariū ad intensioneꝫ
⁊ remissionē qualitatū formas intendi vel remitti. ḡ h
non est ponēdū. ꝯn̄a tenet: ⁊ añs declarat: q: si esset ne T. c. 67
cessariū maxime esset ꝓpter illam rōnē Cōmentatoris
q̄ arguit ꝙ aliter forma ignis posset stare sine q̄litate.
mō illa rō nō cōcludit: q: illa rñ posset silr̄ fieri de for-
ma asini: aut cuiuscūq̄ viui: ꝓbando ꝙ forma posset
stare in subō sine caliditate: qđ est cōtra ꝑhm in de lon-
gitudine ⁊ breuitate vite. pꝫ h: q: querit vtruꝫ remissa
caliditate bouis in vno gradu adhuc manet inesse per
fecto vel remittit. si manebit eadem rōne manebit ⁊ q̄
libet alio gradu corrupto: ⁊ si sic finalr̄ manebit sine ca
liditate: ⁊ tꝫ ꝯn̄a. q: gradus sunt eiusdē rōnis. si dicit ꝙ
nō manet inesse ꝑfecto sed remittit: sequitur ꝙ forme
mixtoꝝ ꝑfectoꝝ remittunt: cuius oppositum dicit ipse
met cōmentator. Octauo seqtur ꝙ aer frigidus in hye- 3. c. 67.
me magis deberet esse aq̄ q̄ꝫ aer. ꝯn̄s est inconueniens 8ᵐ
⁊ tꝫ ꝯn̄a: q: in aere frigido magis sūt q̄litates aq̄ q̄ꝫ ae
ris: q: frigiditas ⁊ hūiditas dominant in eo magis vt
vr̄ q̄ꝫ caliditas: q: alr̄ ipse nō eēt fridus.

Quantum ad 3ᵐ articulū restat soluere moti
ua Cōmētatoris: ⁊ alia motiua ꝓ
sua opione adducta. ¶ Ad ꝑmū cū. d. ꝙ forme elemē-
toꝝ sunt media iter formas subāles ⁊ accñtales h ne- 3. c. 67.
get ei: ⁊ silr̄ neget ei suus modus imaginādi: ꝙ forme
elemētoꝝ cōueniunt cū accidentibus i hoc ꝙ suscipiūt
magis ⁊ minus. hoc eni non vr̄ forte verum: deide per
ordinem ad rationes.

Ad primā vr̄ ꝙ elā nō manent i mixto: nege Ad p.
tur sibi: tꝫ ꝯn̄a q̄ iferf. ḡ mixtū est
eq̄ simplex sic sic elementū: naꝫ hꝫ oēs q̄litates ꝑmas
mixtas. elm̄ aūt vnā simplicē ⁊ summā. ⁊ iō vr̄ magis
simplex q̄ꝫ mixtū. ¶ Ad scđm ꝯcedit añs. ꝙ qualita- Ad 2ᵐ
tes elemētoꝝ remittunt. ⁊ neget ꝯn̄a q̄ñ iferf ḡ forme
substantiales. ¶ Ad ꝓbationē eni vr̄ ꝙ veꝝ est ꝙ for 2
ma ignis pōt manere ꝑfecta vno gradu sue caliditatis
remisso. ⁊ 2º forte. ⁊ neget ꝯn̄a. ergo poterit manere oi
bus gradibus eius remissis: ⁊ cā ē: q: nō est silr̄ d vno
⁊ de oibus: q̄ꝫuis oēs gradus sint eiusdē rōnis. ⁊ cā ēt

q: forma substātialis ignis pōt manere sicut ꝛ bonis p
fecta aliqualr̄ sua caliditate remissa. sed si in toto esset
remissa nō remaneret:vn̄ imaginādū ē dari maximā
calitatē sub q̄ fo ma ignis nō pt manere.q: sub illa nō
potest eē.ſ3 sub qual3 maior pōt.ꝗ ignis cū amisit cali-
ditatē vsq3 ad ea.puta:si illa esset vt sex tūc pmū instās
caliditatis:vt sex eet pmum nō esse ignis ꝛ pmum esse
aque.tūc eni forma ignis corrupto pmo.2 3.ꝛ.4.gradi
bus manebit pfecta.sed quinto corrupto sic q̄ caliditas
remanēs sit:vt sex:nō remanebit pfecta:imo totalr̄ cor
rumpit.ꝛ est simile totalr̄ sicut de forma bonis:applica
ta.n.frigiditate ꝛ remittente caliditatem bonis nō ē du
biū quin est deuenire ad maximā caliditatē:sub q̄ for-
ma bonis nō potest manere:ꝛ pmū oppositū illius eēt
pmū oppositū nō eē bonis ꝛ pmū esse forme radaue-
ris.sic directe dicet in pposito.

Ad p. **Cōsequenter** respondetur ad alias rōnes
adductas. ℂ Ad pmā cōce-
ditur q̄ nō est inconueniēs q̄ ignis subalr̄ pfectus nō
exñs in nali dispositione.sed btis frigiditatē sibi cōtra-
riā in subo frigefaciat:non tñ q̄ ipsa frigefaciat: sed fri
giditas que est in eo frigefaciat.forme eni3 subales nō
agūt in actiōe qlitatū eis disconuenientiū. ℂ Ad ipro
bationē dr̄:q̄ licet natura ignis sit calefacere: nō tñ est
Ad 2m inconueniens frigiditatē sibi violentā ꝛ in eum intro-
ductā infrigidare. ℂ Ad scdm negef ꝯña qua inferf q̄
leue simplex nō eēt leue simplex:cōcedir tñ q̄ leue sim
plex nō ē leue simplex qualitatiue. Ad iprobationē dr̄
q̄ cum leuitas ignis remittif sua forma nō remittif. ꝛ
tō cōceditur q̄ ipse ignis p suā formam substantialē ma
net leue simplex subalr̄ ꝛ nō manet leue simplex qlita
tiue. ꝛ hoc est concessum.sed nō sequif q̄ leue simplex
Ad 3m non manet leue simplex. ℂ Ad terciū conceditur q̄ fri
giditas aque remittif:ꝛ negef ꝯña:qua inferf.ergo re-
mittitur forma substantialis. Ad pbationē conceditur
q̄ non habemus noticiā de substantiis:nisi per accidē-
tia:q: accidentia ducunt nos ad cognitionem subacum
specialiter ppria:ꝛ negef ꝯña:qua inferf.ergo rū scim9
necessita esse accidētia remissa sciemus etiā formas suba
les esse remissas. ℂ Ad cōfirmationē cōcedif q̄ forma
est cā cōseruatiua suarū qualitatū:ꝛ negaf ꝯña ergo re
missa qualitate dicetur forma remitti Ad pbationē qñ
dicif.remissio in effectu arguit remissionē in causa. dici
tur q̄ verū est cum ipsa causa est remissibilis aliter nō.
Ad 4m mō forma substantialis nō est remissibilis. ℂ Ad quar
tū negef añs q̄ aqua tepida est verū mixtū. Ad pbatio
nē dicif q̄ nos arguimus aliqđ mixtum:eo q̄ qualita
tes sue quas ꝯseruat sunt mixte:ſ3 si qualitates sui mix
te quas non ꝯseruat:imo quas corrumpit:ꝛ ad qualita
tes simplices se reducit.non debemus dicere ipsum eē
mixtū.modo sic est de elementis existentibus extra na
turalē dispōnē q̄ solū qlitates nāles sibi reducunt:ꝛ q̄
Ad 5m litates cōmixtas corrūpunt ꝛ abijciunt. ℂ Ad quintū
cōcedif:q̄ cū aqua generaf ex igne forma substantial'
ignis corrūpitur anteq̄3 tota caliditas corrūpaf. ꝛ cū q̄
rif vtrū est dare maximā.dici d3 q̄ est dare maximam
sub qua non potest.conceditur q̄ sub illa non pōt:ꝛ sb
qual3 maiori pōt. ꝛ sū vltio q̄ritur in iprobatiōe:vel il-
la qlitas est mediū:vl' citra.mediū pōt dici pbabilr̄ q̄
sit ip3 mediū vel modicū citra. ꝛ cū dicitur sequitur q̄
ignis remissus in sua caliditate sic q̄ esset pp̄ter ipsum
mediū.vel in medio esset grauis.dr̄ q̄ non est reputan
dū p incōueniēti q̄ ignis in via corruptionis nō exñs
in naturali dispōne sit grauis:aut non calidus:aut fri-
gidus. ꝛ si dicif q̄ pncipiū physice est q̄ ois ignis ē ca
lidus ꝛ leuis.dicitur q̄ h̄ nō est verū de igne qui non ē
nimis remotus:vel alteratus a naturali dispositione.

His premissis faciliter videtur ad rōnes ad pn
pncipales.ad pmā3 dr̄ q̄ cipa-
forme elementorum non sunt vere cōtrarie imo Cōme les.
tator negat ea esse contraria in quinto phycoꝝ. Ad p- Com.
bationē cū dr̄ q̄ ipa mutuo se expellūt circa idē subie- to.
ctū:ꝛ q̄ eidem subo vicissim insunt.dr̄ q̄ hoc non suffi
cit ad hoc q̄ sint vera cōtraria:nec hec est diffinitio cō
trarioꝝ:nisi addatur q̄ gradualr̄ distāt. mō forme ele
mētoꝝ non distant gradualr̄:eo q̄ nō suscipiūt magis
ꝛ minus. Ad ꝯfirmationem conceditur q̄ vnū eōꝛ3
corrūpit aliud. ꝛ negatur ꝯsequēna.igr̄ sunt vere cōtra
ria. ꝛ qñ dr̄ q̄ ois corruptio fit a ꝯrio.dr̄ q̄ hoc est ve-
rū ad istū intellectū q̄ ois corruptio fit a ꝯrio qlitati-
bus cōuenientibus rei que corrūpitur:ſ3 nō o3 q̄ fiat a
vero ꝯrio ei qđ corrūpitur. ℂ Ad cōfirmationē scđm
puta ad ph3 2° huius.dr̄ q̄ voluit ignē:ꝛ cōtrariari in q T.cō.
litatibus ꝛ nō in substantia:ꝛ eodem modo dr̄ de aere 24.
ꝛ terra. ℂ Ad scđm negatur q̄ ois acqsitio forme suc Ad
cessiua fit rōne intensionis ꝛ remissiōis illius forme.i- fm.
mo acqsitio successiua fit frequēter pp successiuā dispo
sitionē q̄ntitatiuaꝝ ptium mñe vt qñ ignis gñatur ex li
gnis mā propinquior generanti citius disponitur: ꝛ re
motior tardius.ꝗ in ppinquiore citius generatur ignis
ꝛ in remotiore tardius. ℂ Ad terciū conceditur q̄ ali ad 3m
qđ elementū est simplex subalr̄:cuius qlitates sunt re-
misse:ꝛ in quo stant caliditas ꝛ frigiditas. ꝛ cū iprob a
tur q̄ in eodē elemēto non pñr cōbinari.scđo.huius dr̄
q̄ h̄ est verum inesse suo pfecto seu intenso: inesse tñ
remisso bñ possunt. ℂ Ad quartū cōceditur q̄ illa au- Ad 4
ctoritas Cōmentatoris o3 exponi non de loco vero: ſ3 8 ph.
de loco.i.de pribus materie.i.generāo tñ dat de mate- 32.
ria q̄ntū de forma. ꝛ tunc rō no pcedit:vel aliter gñans 4.c.25
tñ dat de loco q̄ntum de forma grauitatis:vel leuitatis
ꝛ non de forma substantiali:ꝛ sic uerū non procedit.
ℂ Ad quintū negatur añs q̄ pprie passiones elemēto Ad 5.
rum sequentes formas subales sicut risibile formam
hois intenduntur ꝛ remittuntur. Ad pbationem cōce
ditur q̄ caliditas frigiditas grauitas leuitas itēdūtur
ꝛ remittuntur.ſ3 dicitur q̄ he non sunt qualitates pro-
prie elementoꝛ3:imo in mixtis repiūtur: imo ista sūt
accidentia elemētoꝝ:que nata sunt itēdi ꝛ remitti. ꝛ
si allegaref Cōmētator dicens:q̄ caliditas in summo
est ppria passio ignis.dicatur q̄ accipit passionē p acci
dēte soli igni ꝯuenienti. Et si petatur q̄ sunt passiōes.di
citur q̄ ꝯnotātis aptitudinē vt calefactiuū. ꝛ illa nō su Ad 6.
scipiūt magis:ꝛ minus. ℂ Ad sextū dicitur q̄ qñ gra
uitas terre remittif:nō remittif forma subalis terre. ꝛ
conceditur q̄ ipsa manet simplr̄ substantialr̄. ꝛ ꝯcedif
q̄ graue simplr̄ substāñaliter mixtū tñ in grauitate be
ne pōt moueri in vacuo.phs at in quarto phycoꝝ vult
q̄ graue simpliciter qualitatiue nō pōt moueri i vacuo Ad 7.
nec hoc est ꝯ dicta. ℂ Ad septimū conceditur q̄ ex ele
mēns fit mixtū.ad itellectū ponēdū in sequēti qōne. ꝛ
negatur consequentia qua infertur. ergo forme elemē-
toꝛum remittuntur. Ad pbationē dr̄ q̄ non est simile d
qualitatibus extremis componentibus media: ꝛ de ele
mentis:quia qualitates extreme saltē pme remisse ma
nēt in medijs qualitatibus elementa aūt nō manent in
mixto vt postea dicetur. ℂ Ad octauū.puta ad aucto
ritatem Cōmētatoris tertio celi dr̄ q̄ ille fuit illius opi Ad 8.
nionis:ꝛ est probabilis opinio.licet alia verior appa- Cō.
reat. ℂ Ratio post oppositum est pro conclusione re- 67.
sponsali secundi articuli.

ℂ Eodem textu vbi supra. Qō xxij.

Queritur

Queritur vigesimosecundo. Utrum elementa maneant formaliter
in mixto. ¶ Et arguitur auctoritatibus quod sic: prima est Ar. septimo meta. c. de elemento. ubi
p. T.c.4. describendo elementum dicit quod elementum est ex quo componitur
aliquid inexistenti indivisibile specie in aliam speciem. ergo
2 de ratione elementi est quod inexistit rei composite. ergo manet
t.c.84. in composito mixto. ¶ Secunda est philosophi in capitulo de mixtione
3 huius primi. ubi expresse dicit quod neque alterum elementorum
miscibilium corrumpitur: nec ambo. salvatur enim virtus eorum. ergo manent. ¶ Tertia est philosophi in eodem capitulo in
t.c.90. mixtionis diffinitione dicens quod mixtio est miscibilium alteratorum unio: non autem videtur esse miscibilium unio: nisi miscibilia
t.c.67 manent unita. ergo debent manere. ¶ Quarta est Aristotelis
4. tertio celi. hoc expresse determinantis. ¶ Quinta est
5. iterum philosophi in isto primo capitulo de mixtione. quod gutta vini non
t.c.88. miscetur mille amphoris aque eo quod corrumpitur. ergo si elementa corrumpuntur ex eis non fit mixtum.

p.m **Deinde** probatur idem rationibus: et hoc modo sic sicut se habent litere ad syllabas: ita se habent
elementa ad mixta. sed litere manent realiter in syllabis. ergo
elementa manent realiter in mixto. maior patet convenienti similitudine. minor nota est. quia in syllaba manet b. a. septimo
t.c.60. 2m meta. ¶ Secundo. nisi sic mixtum esset eque simplex sicut elementum consequens est falsum: et probatur consequentia quia sicut
elementum habet solam formam eius materia ita haberet mixtum:
3m eo quod forme elementales in ipso non manent. ¶ Tertio. si
non: sequeretur quod mixtum non moveretur ad motum elementi predominantis in ipso consequens est contra philosophum primo celi. et probatur consequentia. quia
si forme elementorum non manerent in mixto: tunc nullum
elementorum dominaretur in ipso: et ex consequenti non moveretur ad motum eius predominantis in ipso. ¶ Quarto nisi elementa
4. T.cō. 49. manerent mixtum non componeretur ex elementis. consequens est contra philosophum 2. huius. et probatur consequentia: quia mixtum non componitur ex
his que non sunt. modo si elementa non manerent in mixto. ipsa que concurrunt ad generationem mixti non sunt: quia non
manent. Confirmatur si mixtum componitur ex elementis: vel
componitur ex eis quando ipsum est: et isto modo non: quia per adversarium tunc elementa ipsum componentia non sunt: vel quando
ipsum non est. et isto modo non: quia quamdiu mixtum non est ipsum non componitur: quia quod non est iuxta nihil aliud componitur
immo et quamdiu mixtum non est non videtur plus componi
5. ex eis plusquam centum annis ante ex eis componebatur. ¶ Quinto. si non manerent: vel omnia corrumperentur vel aliqua sic: et
T.cō. 88. aliqua non: secundum non potest dici: per philosophum in litera dicentem quod quando unum corrumpitur: et aliud non est mixtio: sed generatio unius miscibilium est corruptio alterius: nec potest dici
primum: quod omnia corrumpantur: quia tunc mixtum generatur simpliciter
6. ex non entibus. quia generaretur ex omnibus elementis corruptis. ¶ Sexto. si non manerent: sequeretur quod forme mixtorum
Cō. 67. non reciperentur in materia mediantibus formis elementorum. consequens est falsum: et contra Commentatorem tertio celi. dicentem ibi: quod forme mixtorum recipiuntur in materia mediantibus formis elementorum: aliter n. elementa non essent magis prima mixtorum quam mixta eorum. et consequentia tenet dato sicut ex quod non manent. ¶ Se-
7. ptimo videtur experientia patere: formas scilicet eorum manere in
mixto. ergo. consequentia tenet et declaratur antecedens: quia cum lignum viride ponitur ad ignem manet eius loco terre exit aqua loco aque: elevatur fumus loco aeris: et est flamma loco ignis quod non esset nisi
formam ista mansissent in eo et similiter quando lapis confricatur cum
ferro exit ignis quod non esset nisi ignis ante fuisset in aliquo
ipsorum. ¶ Octavo nisi esset sic mixtum posset generari ex
8. T.cō. 49. uno elemento. consequens est contra philosophum 2. huius: et patet falsitas
ex ratione: quia tunc videtur quod alia elementa superfluerent. et consequentia declaratur: quia non videtur maior ratio si sola materia elementorum maneret
in mixto: quare materia terre: aut aque aliis elementis in pa-
tiendo non concurrentibus non posset sic disponi quod reciperet
9m formam mixti. ¶ Nono in lapide manet terra. ergo pari ratione: ubique manent forme elementorum in mixto consequentia patet: quia non
est maior ratio de uno quam de alio. antecedens probatur: quia forma terre
non corrumpitur: nisi qualitativa dispositio terre in tantum remittatur. puta latitudo siccitatis: et frigiditatis: quod sub eis non
potest manere forma terre. sed hoc non fit in generatione lapidis. ergo forma terre manet in lapide. consequentia tenet. maior
rationis non est de se. quia scilicet forma introducitur virtute dispositionis
qualitative: ita ea mediante conservatur. et ex consequenti in materia non
corrumpetur donec tantum dispositio qualitativa remittatur quod sub ea
illa forma non potest remanere. minor patet: quia in lapide manet intensa siccitas frigiditas: et densitas: immo invenitur
terra calidior: et humidior: quam sit lapis. et rarior et levior: quare
non fit in generatione tanta remissio qualitatum terre
quin frigiditas terre sub qualitatibus magis sibi disconvenientibus possit remanere.

Oppositum arguitur: quia sequitur quod in eodem supposito essent plures forme sicut in
mixto. consequentia tenet: quia esset forma eius et mixti. consequens est contra Commentatorem in de substantia orbis. qui dicit quod impossibile est
esse plures formas substantiales in eodem composito.
¶ In questione ista primo ponende sunt diverse opiniones et improbande: et in secundo articulo est ponenda alia opinio
ut mihi videtur probabilis et facilior.

Quantum ad primum articulum notandum: quod aliqui sunt qui posuerunt elementa manere p.m no.m
in mixto sub esse suo intenso et perfecto. sed qualitates eorum posuerunt esse remissa. Alii autem ponunt ea manere sub esse
remisso et refracto in mixto. Prima opinio est bipartita. quidam enim ponunt elementa in mixto sub esse perfecto: et nullam aliam esse formam mixti quam proportionem: et habitudinem
istarum formarum elementarium. et hanc formam dicunt aliam et aliam
secundum aliam et aliam proportionem adinvicem: et vocant illam complexionem. ¶ Alii autem dicunt formas perfectas elementorum remanere: sed tamen eis formam mixti superaddunt.

Contra istas opiniones per ordinem est arguendum ponendo conclusiones eis oppositas: p.a c.
quarum prima est hec. forme elementorum non manent in
2.a c. mixto sub esse suo remisso. ¶ Secunda quod forme elementorum non manent in mixto sub esse suo perfecto: cum superadditione nove forme substantialis. ¶ Tertia est. forme elementorum 3.a c.
non manent in mixto sub esse suo perfecto sine superadditione nove forme mixti. et iste tres conclusiones sunt tribus
opinionibus positis opposite. ¶ Prima conclusio sic probatur. forme elementorum non possunt intendi vel remitti.
ergo conclusio vera: et antecedens est probatum in precedenti questione: et p.m
probatur iterum quadrupliciter. ¶ Nam forme mixtorum non possunt intendi: nec remitti. ergo nec elementorum. consequentia videtur tenere: quia que
cumque ratio videtur concludere de eis equaliter videtur concludere de mixtione. nam sicut qualitates elementorum remittuntur: ita mixtorum dispositio qualitativa potest intendi et remitti. si ergo remissio qualitatis arguit remissionem formarum in elemento
2m eodem modo arguit et in mixto. ¶ Secundo si sic sequeretur quod forme elementorum essent proprie contraria. consequens est falsum: quia substantie sunt: et probatur consequentia: quia summe gradualiter distarent et
3m mutuo se expellerent et eidem subiecto successive inessent
que sufficiunt ad hoc quod sint contraria. ¶ Tertio si sic sequeretur quod idem contrariaretur pluribus in specie. consequens est falsum:
T.c.14 17. et contra philosophum decimo metaphysice: et primo celi. et tenet
consequentia: quia forma ignis contrariatur forme aque terre aeris que sunt
T.c.10. triplicium specierum. ¶ Quarto quia vel remitteretur forma
4m aque conformiter ad remissionem ambarum qualitatum: vel ad
remissionem unius. nullo modo potest dici. ergo forma
aque non sic intenditur vel remittitur. consequentia est nota: et antecedens
patet pro prima parte a sufficienti divisione: et pro secunda parte

probatur: non enim potest dici q remittatur ad remis
sionē vnius: qz in gñatione ignis ex aq̄ pportiōalr re-
mittitur forma aq̄ sic͡ ambe q̄litates: τ per eosmet q sūt
de illa opinione. nec pt dici q ad remissionē ambarū
remittatur: qz in gñatione aeris ex aq̄ nō pportiōabilr
remittitur sic͡ sua forma corrūpitur ibi. n. nō corrūpitur
Confir. hūiditas. ¶ Cōfirmatur: qz si forme elementoꝝ inten
duntur τ remittuntur corruptio simplex erit alteratio.
T. c. 10. ꝯñs est falsum. τ ꝯ phm pmo huius. τ pbatur ꝯseque
t. 24. tia: qz ex quo forma aq̄ remittitur. sequitur q prius eadē ē
magis aq̄ τ postea minus aq̄. q̄re sequitur q corruptio
pticularis forme subalis p quā remittitur aqua est alte
ratio: qz est mutatio in eodem. puta aqua remanēte añ
τ post in q̄litatibus cōtrarijs in forma aq̄ q̄ est cōtra-
ria alijs formis elementoꝝ. Et si dicatur q manet ea-
dem aqua: sequitur q in tali remissione generetur īfini
ta multitudo suppositoꝝ: quoꝝ vnū nō est aliud: qđ nō
vr̄ bñ pbabile: τ pbaꝛ ꝯña. qz semp ad remissionē pui
gradus qualitatis vel partis esset alia forma. τ ex ꝯñti
aliud cōpositū sed infiniti gradus partiales ibidē cor-
rumpuntur. ergo īfinita multitudo suppositoꝝ ibidem
gñaꝛ. mō ꝯñs non vr̄ pbabile.

pbo 2. ꝯ. **Deinde** pbatur ꝯclusio scđa sic: qz vl' ille forme
manēt: sic q q̄libet eaꝝ eēt p totū mix
tum: τ ex ꝯñti sequitur q existens sub eis seclusa for-
ma mixti cū ipsis formis elementoꝝ faceret īdiuiduū
diuersarum specieꝝ. ꝯña tꝫ: qz quelibet forma substan-
tialis dat esse specificū. ꝗ cū in eo essent ille quattuor for
me pfecte indiuiduū esset quattuor specierū. falsitas cō-
sequētis pꝫ ex p̄cedenti qōne: qz ipoſ'e est aliqđ esse di-
uersarum specieꝝ de p̄dicamēto substāne. vel solū eēnt
ille forme ī diuersis pticulis mixti: ita q in vna pte mix
ti esset forma terre: in alia parte aque: τ sic de alijs. τ i
nulla parte esset forma aque τ terre. si sic tunc per phm
T. 86 in littera nō esset mixtio: imo esset cōpō. ¶ Item nō q̄
T. c. 86 libet pars mixti esset mixta: qđ est ꝯtra Aris in littera.
2m ¶ Scđo sequitur q idē ignis staret sub maiori densita
te q̄ eēt densitas a que ꝯñs vr̄ impossibile: τ pbaꝛ ꝯña:
qz staret in mā lapidis cū per aduersariū maneat in q̄-
libet mixto nā illa ē magis densa q̄ aliqđ lignū. ¶ 3o
3m sequitur q forme elementorum starent ibi violenter.
ꝯñs est incōueniens. qz sic mixtū corrūperetur. τ sic iteꝝ
esset mixtum quoddā violentum: τ nō naturale: τ p-
batur ꝯña: qz latitudines ipsarū qualitatū essent remis
se in mixto. ergo forme elementoꝝ stāt violente cū eis:
cum elementa dimissa sue nature semper reducāt se ad
4m naturales qualitates pfectas. ¶ Quarto. sequitur q
forma ignis staret ī materia: τ q̄si sine caliditate. ꝯñs
est falsum τ pbatur ꝯña: qz in lapide pauca est calidi-
tas: τ in isto est forma ignis: τ si dr̄ q nō est incōuenī-
ens q forma ignis staret in mixto sub qualitate quam
hꝫ modica. sed per se nō posset stare. q enim non sit h
pbabile constat ex eo q tantā ꝯtrarietatem hꝫ in mix-
to sicut se sola existens omnibus elemētis immediata.
5m ¶ Quinto ex pluribus entibus in actu nō fit aliud vnū
tertiū. modo omnia elementa per suas formas pfectas
T. cō. sunt plura entia in actu. ꝗ ex eis nō fit aliquod vnū ter
49. tium τ ex eis nō potest sic remanentibus fieri mixtū.
T. cō. 3. ꝯñe note sunt de se: τ minor τ maior sunt philosophi
6m septimo τ octauo metaphyce. ¶ Sexto. si sic sequitur q
iste forme ꝯue starent per totam mam mixti: τ sic con
traria essent ibi maxime applicata: imo quasi penetran
tia. ergo fortius illoꝝ contrariorum staret deberet aliud
corrumpere cum sibi sit maxime applicatū: τ nō vide-
7m tur quid pbibeat. ¶ Septimo sequitur q nunquā ele
mentum corrūperetur in mixtum. sed solum in elemen-

tum. consequens est inconueniens: qz posset perpetua-
ri si semper ex mixto generatur mixtū. τ pbaꝛ ꝯña: qz
nō corrumpitur cū ex eis generaꝛ mixtū. qz tū maneat
nulla est ratio quare corrūperetur. τ tū ex priori mixto ali
ud mixtū generaretur. qz tūc oporteret alia generari que
manerent in mixto sequenti: qđ non est verū: qz equali 8m
rōne eedē que fuerunt in principio manebunt. ¶ Octa
uo. mixtū q̄n fit de nouo ex elemētis: mā elemētoꝝ vl'
manent cū formis eoꝝ: vel nō. si dicaꝛ q nō: nō ē rōa
bile cū forme nō possint manere sine materia. si dr̄ q
sic: τ oīa fiunt sil' in mixto p totum mixtū. sequitur q ille
quattuor elementoꝝ forme se penetrabunt in generato 9m
mixti: qđ nō est possibile. ¶ Nono. ex materijs eoꝝ
non resultat alia cōmunis mā vt notū est. ergo nec ex
formis resultabit alia forma. ꝯña tenet a simili. ¶ Deci 10m
mo. sequereꝛ q non sp generatio vnius ē corruptio al-
terius. ꝯñs est falsum: τ pbaꝛ ꝯña: qz q̄n mixtū gene-
rareꝛ: vel corrūpereꝛ: tunc oēs forme substantiales ele
mentorū remanerēt. τ sic vr̄ pbata secunda ꝯ.
¶ Item probo tertiam conclusionem. pmo enim potest pbo 3e ꝯnis.
probari per nouē rones pro scđa ꝯne factas: sed spālr pm
pbatur pmo sic: qz si ī mixto nō ē alia forma preter for
mas elementoꝝ: sequereꝛ q alteratio erit gñatio. ꝯñs
est falsū: τ tꝫ ꝯña qz per solam alterationem fit alia τ
alia pportio ipsoꝝ generatoꝝ adinuicē. ꝗ cū nō sit aliud
genus mixti q̄ proportio formaꝝ elementoꝝ remanē
tiū. sola altera atio erit generatio. ¶ Scđo sic. sequiꝛ q 2m
anima animalium nō esset aliud q̄ cōplexio elemento
rū tenet ꝯña de se. falsitas ꝯñtis pbaꝛ: qz si sic: tūc ī ani
mali ossa deberent poni inferius omnes carnes in me-
dio: τ omnia leuia superius: sicut sunt spiritus τ calo-
res. ꝯñs est falsum: τ tenet ꝯña. quātū est ex natura eoꝝ
rū sp grauia volunt esse inferius: τ leuia superius. si ꝗ
nō est in animali alia forma q̄ forma eloꝝ: seqꝛ q gra
uia situabunꝛ īferius sub leuioribus: τ situabunꝛ mo- 3m
do supradicto. ¶ Tertio. sequiꝛ q nullū mixtū notabi
li tēpe debet durare. ꝯñs est falsum: τ tꝫ ꝯña: qz cū ele-
menta sint in eo sine aliq forma pbibēte ea segregari.
Et ad locū proprium moueri: sequiꝛ q statim ad suum
locū pprīū mouebuntur: τ sic diuidetur mixtū: spālr
cum appetat a na. ¶ Quarto. sequeretur q hō asinus 4m
τ equus nō differrēt specie essentiali. ꝯñs est falsum: τ
pbaꝛ ꝯña. qz substantialr non est aliud asinus quā ele-
mentaliter hō: licet aliter sint in vno pportionata τ di
sposita q̄ i alio: q̄re substantialr nō differūt spē: nec va
let si dicaꝛ: q sunt diuersarū specieꝝ specialissimaꝝ pp
diuersā dispōnē ppōrtionū in qualitatibus elemento-
rū. nā per diuersam ppositionem: τ dispōnē in qualita-
tibus mãe nō dr̄ differre specie. quia si tota substantia
mixtoꝝ sint elementa sine noua forma supaddita seq-
tur q elemēta non differunt specie. nec mixta que sunt
ipsa elemēta propter diuersas dispōnes q̄litatiuas: aut
pportiones. ¶ Quinto si sic. sequitur q ferrū τ mar- 5m
mor essent magis similia in substantia q̄ ferrū frigidū
τ ferrū ignitū. ꝯñs est falsū put notum est: qz vtrūq ē
elementū seu elementa. τ proportiones eloꝝ in duob9
frigidis sunt magis similes q̄ in vno frigido: τ in alio
calido: nec valet si dicaꝛ q hoc sit accidentalr: cū vtrū
q̄ istoꝝ sint elemēta substātialr sine aliquo addito nō
plus est cōplexio calida accñtalis q̄ frigida elemētis.
¶ Sexto. nō esset aliquod vnū mixtū. consequens est
falsum: τ ꝯña tꝫ: quia erit quattuor elementa sic ppor- 6m
tionata. τ illa nō erit aliud vnū. ¶ Septimo. nō posset
reddi rō. q̄re ferrū ignitū remota caliditate se reduce- 7m
ret ad frigiditatem. ꝯñs est inconueniens: τ ꝯña tenet:
qz si ferrū nō eēt nisi quattuor elemēta sic pportionata
τ complexio

ꝛ complexio calida non est magis repugnans hmõi elementis ꝙ̃ frigida. sequitur ꝙ nõ potius per elementa frigida. corrũpet caliditas in ferro ignito ꝙ̃ per elemẽta calida ibidẽ. ergo nulla est rõ quare ferrũ reducit se ad frigiditatem. sic ꝗ pꝫ conclusio tertia determinata ꝛ ex consequenti oẽs tres opiniones antiquoꝝ reprobata sūt ꝛ hoc de pmo articulo.

Quantum ad scðm articulũ sit prima ꝯ. forme substantiales elementoꝝ non manẽt in mixto: pꝫ per conclusiones primi articuli. qa nec manet in eo sub esse perfecto: nec manent in eo sub esse remisso: vt dem̃ est ꝛ aliter. ¶ Probaṭ si manerẽt sequiṭ ꝙ subiectũ generationis eẽt ens in actu. pꝫ: qꝛ esset actu tum per illas formas elemẽtoꝝ. ¶ Scðo. si remanerent non fieret resolutio vsqꝫ ad mãm pmã. ꝯñs ẽ falsum: ꝛ tenet ꝯña: qꝛ forme elementoꝝ manerẽt que fuerunt. ¶ Tertio. si manerent sequiṭ ꝙ manerẽt i medio maris in lapide. ꝯñs videṭ inconueniens: qꝛ videṭ ꝙ ipse ignis aqua stante extingueretur: ꝛ ꝯña tꝫ: qꝛ manet ibi lapis existẽs mixtũ: q̃re forma quattuor elementoꝝ. Et ꝯfirmaṭ. qꝛ sequr ꝙ ignis in medio maris generareṭ: ꝯñs ẽ falsũ vt pus: ꝛ tꝫ ꝯña qꝛ ibi gñantur lapides ꝛ mixta ex elementis: ꝛ certũ est ꝙ ignis ab extͣ non intrat mare ad mixtionẽ. quare ipsum: cũ dꝫ cõcurrere ad generationem necesse est ibidẽ gñari. ¶ Scða conclusio. q̃litates elementoꝝ non manent in mixto sũ esse suo intenso ꝛ perfecto. pꝫ auctoritate phi scðo huius. caplo tertio di. nihil generaṭ ex glacie nec ex arsione .i. ex igne: vel aq̃. ꝛ eadẽ rõne aere vel terra existentibus in naturali dispositione. pꝑter intensionem q̃litatum pmaꝝ nimium mixto repugnantem. ¶ Scðo. ꝓbatur rõne. nullũ mixtum patitur qualitates elementoꝝ in summo. ergo ꝯña tꝫ ꝛ añs est necessariuꝫ: quis mixtum dr̃ eo ꝙ qualitates simplices sicut eas habet elementũ: non habet. ¶ Tertia cõclusio. in mixto manent qualitates eiusdem speciei cum quibꝫ elementoꝝ sed remisse. ꝓbaṭ auctoritate phi .d. ꝙ virtus elementorũ saluatur: ꝛ non videtur qũo virtus eoꝝ saluaretur: nisi qualitates sue manerent sub esse itenso vel remisso specialr̃: cũ probatum sit ꝙ non forme sue substãtiales. cum ergo qualitates non maneant sub esse intenso: sequitur ꝙ manent sub esse remisso.

Deinde ꝓbatur idẽ rõnibus. pmo: qꝛ caliditas mixti intenditur a caliditate elemẽti. ꝗ est eiusdem spẽi enim ea: ꝯña tꝫ: qꝛ non intendit elementum nisi q̃litatem sibi similem. añs pꝫ. qꝛ ignis intendit caliditatem viuentis vt docet experientia. ¶ Scðo ꝓbatur illud idem sic. caliditates mixtoꝝ generant q̃nqꝫ caliditates elementoꝝ. ꝗ sunt eiusdem spẽi cũ illis. añs tenet: qꝛ caliditas ignis: vel metalli calefacti generat in stuppa ignem, put docet experientia qꝺ nõ esset: nisi generaret caliditatem elementoꝝ. ¶ Tertio. sensus tactus inter caliditatem viui ꝛ elementoꝝ nõ distinguit: si sint eque. ergo non sunt diuersaꝝ spẽꝝ. ꝯña tꝫ: qꝛ nõ ẽ melior iudex de caliditatibus ꝙ̃ tactus: sicut nec de coloribus ꝙ̃ visus. añs docet experiẽtia: vt quilibet expiṭ in se. ¶ Quarto grauitates leuitates eloꝝ manent in mixtis remisse. ꝗ qualitates prime: añs pꝫ. cũ oleũ sit õ natura aeris: vt dr̃ q̃rto metheoroꝝ: descendit in aere: qꝺ nõ videṭ ex alio nisi quia leuitas aeris in eo existẽs non trahit sursum in spera aeris: ꝛ ideo grauitates terre ꝛ aque trahentes deorsuꝫ: quia plus trahũt ꝙ̃ leuitates ignis resistãt trahunt elemẽtũ vsqꝫ ad sperã aq̃. ¶ Cõfirmatur illud añs ex alio. quia aliquod mixtum ẽ grauius alio in aere: qꝺ nõ est grauius eo in aqua. ergo grauitas mixtoꝝ est eiusdem spẽi cũ grauitatibus elemẽtorum: ꝯña tenet: quia si non: nulla eẽt rõ quare mixtũ plus ponderans in aere respectu alterius non plus põderaret in aqua eodem: añs pꝫ. quis vinum plus ponderãs in terrio ꝙ̃ vna libra plumbi. in aere minus ponderat eadem libra plumbi in aqua. cuius tamẽ non videtur alia nisi qꝛ in vino est grauitas aque que in spera aeris trahit deorsuꝫ ꝛ ideo plus ponderabat in aere: in aqua autem non trahit: ꝛ ideo minus ponderat in aq̃. ex quo patet: ꝙ est eiusdem spẽi cum grauitate aque. ¶ Ex illa cõclusione sequiṭ correlarie ꝙ caliditas mixti non est solum virtualiter similes caliditati elemẽti: immo est actualr̃ sibi spẽi specialissime. ¶ Scðo. sequitur ꝙ qualitas actiua totalis mixti ẽ composita ex reali caliditate: ꝛ reali frigiditate. silr̃ qualitas passiua ex reali humiditate ꝛ reali siccitate ad temperamentũ mediuꝫ debite reducte. ambo correlaria patẽt ex cõclusione. ¶ Sed ꝯ diceres alia opio. idem non habet caliditateꝫ ꝛ frigiditatẽ in eadẽ pte sui. ꝗ. ꝯñs falsum: ꝯña tꝫ: ꝛ añs pꝫ per phm caplo tertio scði huius. dicentẽ ꝙ ipse non pñt coniungi. ¶ Scðo. nõ videtur ꝙ ideꝫ in eadẽ parte sui habeat sapores diuersos. ergo nec idem in eadeꝫ pte sui habebit silr̃ caliditateꝫ ꝛ frigiditatẽ. ¶ Tertio. qualitas non dr̃ nisi: qꝛ denomiat subiectuꝫ. ergo caliditas ſm Arꝫ. non est aliud ꝙ̃ dans esse calidum. ergo cum possit idem esse calidum ꝛ frigidum idem non potest habere caliditatem ꝛ frigiditatem.

Ad illas rõnes respondeṭ facilr̃ ad pmã negeṭ añs: immo idẽ hꝫ in eadẽ pte sui caliditatẽ ꝛ frigiditatẽ. Ad phm scðo huius. dr̃ ꝙ voluit ꝙ nõ possent cõiungi in esse perfecto: siue sic ꝙ vtraqꝫ habeat plus ꝙ̃ mediũ latitudinis: pñt tñ cõiungi sub esse medio. aut sic ꝙ latitudo amboꝝ nõ excedit silr̃ supra latitudinẽ cuiuscuqꝫ eoꝝ. ¶ Ad scðm dr̃ ꝙ nõ ẽ ipoẽ ꝙ idem in eadeꝫ pte sui habeat sapores diuersos: ꝛ ꝙ ex eis componitur sapor medius: ꝛ adhuc si non hr̃et negeṭ ꝯña: ꝙ idẽ nõ haberet caliditatem silr̃ ꝛ frigiditatem: ꝛ rõ qꝛ nõ est simile de qualitatibus pmis: ꝛ de saporibus: ꝛ coloribus ad qualitates medias. ¶ Ad tertium negeṭ ꝙ omnis q̃litas denomiat subm denominatione sui cõcreti. qꝛ hoc non facit q̃litas remissa: ꝛ si allegatetur phs in predicamẽtis. d. ꝙ qualitas est ſm ꝙ̃ quales esse dicimur. dr̃ ꝙ itellexit ꝙ q̃litas est ſm quã quales eẽ dicimur denominatiõe concreti. vt hñtes talem qualitatẽ dicantur quales. sic enim ſm remissaꝫ caliditatẽ dicimur q̃les. qꝛ nõ sumus sũme frigidi. ¶ Ex his põt correlarie inferri ꝙ elementa dicunṭ virtualr̃ manere i mixto duplr̃. Uno mõ qꝛ sue qualitates remisse manent. Alio modo: qꝛ mixtum suis q̃litatibus calefacit infrigidat humectat: ꝛ desiccat: sicut elementa: ꝛ sic facit virtualiter oꝑationes elementoꝝ qualitatibus in eo relictis ex elementis: quare debent in eo manere elementa virtualr̃. ¶ Scðm correlariũ ꝙ mixtũ differt ab eło p tria. ¶ Primũ est. ꝙ nullã q̃litatũ pmaꝝ hñt in summo sicut vnã illaꝝ qꝺbꝫ elem: q̃re elemẽtuꝫ dr̃ simplex simplicitate vnius sũme qualitatis, mixtum non. ¶ Secũdũ est. ꝙ q̃litates pme in mixto sunt oẽs ad qꝺdã tꝑamentũ mediũ reducte. ꝛ nõ sic in elemẽto existẽte in naturali dispõne sua: vnde si mixtũ tenderet i aliq̃ sui qualitate versus summuꝫ disponereṭ ad corruptionẽ: ꝛ eẽt sibi violentũ. ꝑ oppositũ si elemẽtũ disponeretur versus mediũ notabiliter esset sibi violentuꝫ ꝛ disconueniẽs. ¶ Tertiũ est. ꝙ mixtũ hꝫ q̃litates scðas non tangibiles sicut sunt sapores: ꝛ odores: ꝛ calor. ꝛ elemẽtũ nõ hꝫ illas: ꝛ cã est: qꝛ huiusmodi q̃litates cõsequũtur mixtionẽ q̃litatum pmaꝝ adinuicem que temperunṭ in mixto: ꝛ nõ in elemento.

ad rōes **Ad rationes** factas in oppositū rñdetur q̄ videnť esse pro opinionibus
iprobatis i pmo articulo. Ad pmā auctoritatē phi q̄n-
T.cō.4 to metaphysice. dř q̄ ibi accipit elementū p principio i
2m trinseco rei: ⁊ tale bene manet i mixto: ⁊ sic nō capitur
i ppositio. ¶ Ad scdm in caplo de mixtione cū phs di.
T.c.94 corrūpitur alterū aūt neq̄ alterꝫ miscibiliū: nec ambo.
dř q̄ voluit q̄ q̄libet eoꝝ maneret in mixto in virtute
⁊ sic non corrūpit q̄n in virtute remaneret: ⁊ q̄ño h̄ sit
intelligendū: pꝫ in pmo correlario secūdi artic̄li. ¶ Ad
3m tertiū dř q̄ mixtio est miscibiliū alteratoꝝ vnio: dicitur
T.c.90. q̄ hoc est veꝝ: ſꝫ non solū alteratorū: imo pus altera-
toꝝ ⁊ postea corruptoꝝ. ⁊ re vera illa auctoritas ē ma
gis pro cōclusione opposita. q2 si deberet fieri vnio mi-
scibiliū: cū ex pluribus existētibus in actu non fit aliqd
vnū: oꝫ elemēta actu corrūpi: q2 alias nō possent vniri.
4m ¶ Ad quartā cōmētatoris dicitur q̄ fuit illius opiniōis.
3.c.67. 5m ¶ Ad quintā de gutta dř q̄ per hoc Arꝫ. voluit q̄ vnū
p.g.89. miscibiliū nō deberet corrumpi in alterū altero rema-
nete sicut in proposito de gutta vini corrūpitur i aq̄ aq̄
remanente: sed oꝫ esse sic adequata q̄ omnia corrūpan
tur: ⁊ ad q̄ddā tēpamentuꝫ medium reducantur: ⁊ sic
sunt solute auctoritates.

Ad pm **Ad rōnes** ad primā dicitur q̄ similitudo de litteris ad syllabas nō est bona re
spectu elementoꝝ ad mixta. q2 littere sunt ptes integra
les syllabarum: ideo manent in syllabis. elemēta autē
nō sunt ptes integrales mixtoꝝ: ſꝫ solū pncipia actiua
q̄bus mediantibus in materijs suis media q̄litate qua
lificata forma mixti itroducitur: ⁊ de hoc magis dicet
in scdo in pposito nī negaď similitudo. ⁊ maior. ¶ Ad se
Ad 2m cundū negeť. q̄ si nō manerent: mixtū esset eque sim-
plex sicut elemētū: ⁊ modus quo mixtū nō ē ita simplex
positus est. ⁊ q̄ño differt mixtū ab elemento positū est
in scdo correlario scdi articuli. non obstante q̄ substan-
tialr mixtū ⁊ elementum sunt equalr simplicia: tn̄ mix
tū nō oꝫ dici eque simplex vt ex illo correlario sauf pꝫ.
Ad 3m ¶ Ad tertiū pcediť. q̄ mixtum nō moueť ad motū ele-
menti dn̄antis in eo sicut rō pcludit. Et ad pbm dř q̄
volut q̄ moueret ſꝫ motū q̄litatū motiuaꝝ derelicta-
p.c.7. rū in eo ex elementis pdn̄antiū in trahendo sursū vl
T.cō.7 deorsū. ⁊ hoc nihil plus ad pn̄s. spectat enī ad pmuꝫ
celi. ¶ Ad quartū cōcediť. q̄ mixtū pprie loquēdo nō
Ad 4m cōponiť ex elementis: eo q̄ ipsa nō sunt i mixto: sed di-
citur ex eis cōponi: eo q̄ ex eis virtualiter mediate: aut i
mediate cōcurrentibus generať mixtū: eis virtualiter i
mixto remanentibus vt dictum est in secūdo artic̄lo. Ad
pfirmationē dř q̄ mixtū fit ex elis q̄n ipsum generaf:
ſꝫ verum est q̄ nō pprie ex eis cōponitur: q2 ipsa in ip
so non remanent: sicut album licet fiat ex nigro: nō tn̄
Ad 5m cōponiť ex nigro. ¶ Ad quintū dicitur q̄ oia corrum
punť. ⁊ ad iprobationē q̄n dř q̄ tūc mixtū generaf ex
simplr non entibus: negeť pn̄a. q2 lꝫ fiat ex elemētis q̄
corrūpunť in eius factione: tn̄ fit ex entibus. nā ex ma-
terijs eloꝝ que sunt entia. etiā cū mixtū fit ex elemētis
tūc ela sunt: ⁊ ideo adhuc fit ex entibus. licet protunc
sint in continuo corrūpi: ⁊ iō simplr negāda ē pn̄a q̄
ifertur. q̄ mixtū fit ex simplr non entibus. etiā negāda
est hec. q̄ mixtū fit ex elemētis corruptis. q2 q̄n mixtū
fit tūc elementa non sunt corrupta sed corrumpuntur.
Ad 6m ¶ Ad sextū pōt dici: q̄ forme mixtoꝝ nō recipiunť in
Cō.67. mā mediantibus formis elementoꝝ substalr. Et ad Cō-
mentatorē tertio celi. pōt dici vno mō q̄ fuit illius opio
nis. alio mō q̄ intellexit formas mixtoꝝ recipi in mā
mediantibus formis eloꝝ. i. mediantibus qualitatiuis
dispōnibus elementoꝝ per actionē elementoꝝ ad me-
dium reductis. ¶ Ad septimū negeť q̄ experimur for- Ad 7m
mas elemētoꝝ manere in mixto. Ad pbationē dicitur.
q̄ cineres remanentes ligno viridi ad ignē posito ge-
nerantur ibidē ex ligno: nec fuerūt ante ibi sed ex incre
matiōe ignis gn̄ant: sicut oꝫ dici de fumo q̄ gn̄ať actio-
ne ignis agētis in humores ligni: ⁊ pportionabilr dř de
flāma q̄ gn̄ať ex lignis corruptis: vnde nullū illoꝝ fu
it ante in ligno. ſꝫ de aqua inexistente dř q̄ in poris li-
gni includebať humiditas nutriēs lignū. ⁊ q2 illa ē fri
gida: ideo ligno posito ad ignē fugit suum ptrium. s. ca-
lorē ignis ⁊ exit per poros fugiendo: ⁊ etiā alia de cā.
q2 calor calefacit illos humores itantū q̄ non pn̄t ma
nere in illis receptaculis: ⁊ ideo inuenientes viā aptaꝫ
in fine ligni exeūt: ⁊ ideo negeť q̄ illa aqua ante fuit ō
itegritate ligni. vel eius esse. ¶ Ad aliaꝫ experientiam
dř. q̄ ignis qui generaf ex fricatione lapidū cuꝫ ferro ad 8m
nō erat in aliquo ipsoꝝ: sed generaf ex magna pfrica-
tione: ⁊ pstrictione aeris iter lapidē ⁊ ferrū. motus enī
natus est calefacere: ⁊ p fortē caliditatē ignire. ¶ Ad
octauam cōceditur. q̄ mixtū pōt gn̄ari solo vno elo ac T.cō.
tualr cōcurrēte ad sui actionem passiue. nec h̄ est incō- 49.
ueniens. Ad pbm scdo huius. dř q̄ oē mixtū virtualr cō
poniť ex quatuor elis: eo q̄ i oī mixto sunt q̄litates pre
misse q̄ sunt virtutes quatuor eloꝝ: ⁊ iō dř ex 4or elis oē
mixtū cōponi: ⁊ de h̄ magis diceť in scdo huius q̄one
pma: ſꝫ q̄n dř q̄ alia elementa superfluerent dř q̄ nō: q2
sunt ad decore vniuersi. ¶ Ad nonā negeť aña: q̄ i ge Ad 9m
neratione lapidis manet terra in lapide. Ad pbationē
dř q̄ in mixtione frequēter gn̄ans formā mixti: siue sit
deus siue dator formarū siue aspectus celi est cā pnci-
palis corruptionis huius elementi: lꝫ dispō qualitatiua
in qualitatibus pmis nō tantū sit er disconueniens q̄n
sub maiori disconuenientia possit remanere. q2 dans for
mā ipedit virtutē pseruatiuaꝫ celi. sic q̄ pp hoc forme
illius eli nō amplius in mā pseruatur. ⁊ ppter materiaꝫ
debere intrare mixtionē corrūpiť: ⁊ sic corrumpiť for-
ma in gn̄atione lapidis: aut ferri. Per hoc ad formā dř
negando maiorē: q2 forma terre nō corrumpiť. nisi di-
spo eius qualitatiua tm̄ remittaf q̄ nō possit sub ea re-
manere. iō dř q̄ corrumpiť frequēter. pp gn̄are formaꝫ
mixti in māa eius: causans eius corruptionē: aut faci-
ens vt celū illam formam in mā illa desinat conseruare.
¶ Ratio post oppositum est pro dictis in pma cōclusio
ne scdi articuli: ⁊ sic pꝫ de ista questione.

¶ Cōtinuā aūt his questionem dicēdū.

Tex.c.lxxxv. Questio xxiij.

Utrum mixtio sit possibilis. ¶ Et ar- pm
guiť p̄ q̄ nō: q2 si eēt possibilis
vel fieret ipsoꝝ miscibilium paruis partibus
iuxta positis. vel p ipsoꝝ penetrationē. nullū
istoꝝ pōt dici: ergo nō est possibilis. pn̄a ē nota. ⁊ aña
pro prima pte pꝫ a sufficienti diuisione. pro scda pte pꝫ: T.cō.
q2 nō per iuxtapōnē p pbm in lra: q2 eēt cōpositio ⁊ nō 86
mixtio. nec per penetrationē: q2 penetratio nō est possi 2m
bilis. ¶ Scdo. si mixtio esset possibilis ipsa fieret p di-
uisionē miscibiliū. sed hoc nō est possibile. ergo mixtio
nō est possibilis. pn̄a lꝫ: ⁊ maior rōnis pꝫ per pbm i lra T.cō.
di q̄ bene diuisibilia sunt facilr miscibilia: qd nō esset 89.
veꝝ nisi mixtio requireret miscibiliū diuisionē. ⁊ pꝫ rō
ne: q2 nō videť rō q̄ño miscibilia indiuisibilia indiuisa
possent sic vniformiter dispōi. q̄ ex eis fieret mixtio: nī
si diuiderenť miscibilia i tot ptes quo possent diuidi. ⁊ p
ua pars vnius poneretť iuxta paruam partem alterius.
minor declaraf: q2 vel diuiderenť miscibilia in tot ptes
i quot possent diuidi. Et isto mō nō: q2 sic pⁱnuū in in-

nitum

T.co. 37. nium esset divisum: qd est contra phm tertio phycorum: vel in aliud sic: et in aliud no. et isto modo non: quia non videtur ro: quare potius fiat divisio in una parte q in alia. ergo oportet q fiat in oi vel in nullo.
3. ¶ 3° si sic esset possibilis. vel fieret naturaliter: vel violenter sed nullum istorum pot dici. g non est possibilis. maior pz a sufficienti divisione. minor declaratur. no enim potest dici fieri naliter: quia generatio mixti ex elemetis fit elementis concurrentibus. modo si hoc fit in loco deorsum: tunc ibi est ignis violenter si in loco sursum tunc est ibi terra violenter. si in loco medio: ambo tam ignis q terra sunt ibi violeter. ergo no pot fieri naturaliter: nec pot dici violenter: quia generatio mixti ex elemetis est nalis: cum omnis generatio sit naturalis materie.
4. ¶ Quarto. vel fieret oibus elis concurretibus vel quibusdam sic et quibusdam non: non pt dici q oibus: quia qd cogeret ignem descedere: vel terram ascedere. et ex alio: quia mixtio fit frequenter in medio maris ubi ignis no potest concurrere: nec potest dici q aliquibus: et no oibus: quia si solu duo concurreret fortius ipsorum corrumperet reliquu et i suam nam converteret: et sic no fieret mixtio: et eodem modo si 3a: quia duo ipsorum q hnt symbolum in caliditate actiua puta duo essent calida vel duo essent frigida: et illa corrumperet tertiu i suam nam: et sic iteru no fieret mixtio.
5. ¶ Quinto. vel fieret miscibiliu adeqtis in pot quibusdam fortioribus et aliis debilioribus: et nullo istorum modorum pot dici. g mixtio non est possibilis. maior pz a sufficienti divisione. et minor declaratur. non enim potest dici q fit miscibilibus adequatis in po: quia sic inter ea non fieret actio: nec ex consequenti mixtio: et tz consequentia: quia a proportione eqlitatis no pot fieri actio. nec pot dici secundum: quia sic fortiora corrumperent debiliora in suam nam: et sic non fieret iterum mixtio: quod fuit pbandum.
6. ¶ 6° vel fieret miscibilibus remanentibus: vel eis corruptis. no primu: quia sicut dictu est in pcedenti qone q nihil erit mixtu ex eis: nec corruptis: quia si corrupta sunt nihil e ex eis mixtu. g iteru no fit mixtio ex elis.

T.c. 83. usq ad. 90 **In oppositu** est phs in litera. d. mixtionem ee possibile. ¶ In qone erut duo articuli. In primo rndet ad quesitu. In scdo movetur quedam dubia et solventur.

p. nom **Quantum** ad primu primo nota q mixtio capitur tripliciter. uno modo pro iuxtapositione paruarum ptiu sensibiliu unius iuxta ptes alterius isto mo dicimus lana misceri lane: aut ordeu frumento.
2. ¶ 2° accipitur p mixtione plurium specierum fm ptes remanetes: et sensibiles m: et sic vinu miscetur aq et plures spes miscetur sil in mortario: et de his duobus modis nihil ad pns.
3. ¶ 3° capitur pro vera unione oium miscibiliu in una forma subalem sic: ut quelibet pars remanes tam sensibilis q insensibilis fit vere mixta: et sic accipitur pposito.
2. nom ¶ Scdo nota q aliqd est mixtu uniformiter: et tale pot vocari mixtum homogeneu alid est mixtu difformiter. s. cuius quelibet ps est mixta: no tn consimilis. exeplu primi ut caro. exemplu scdi ut asinus.
3. nom ¶ Tertio nota. q possibile ut hic accipitur attribuitur rebus. s. p eo q pt esse. unde sensus est utru mixtio pot ee.
4. nom ¶ Quarto nota. q frequenter visum est sil cu pluuia cecidisse ranas: pz per albertum scdo meteororum hoc dicentem: et pz experientia: et frequeter visum est in estate q in capis longe distantibus a fossatis nulle erat rane an pluuiam: et superueniente semi hora inuenti sunt capi puta ranis qsi totaliter pleni qd no potuit ee ex alio. nisi quia tales ceciderat sil cu pluuia: et h de notabilibus sint dicta.

p. 2 **His premissis** sit prima 2 et rnsalis. mixtio e possis: et pbatur sic. mixtio potest gnari in media regioe aeris et in terra. g mixtio e possis. consequentia tz: quia in media regioe aeris no gnantur nisi per mixtione. ans est notu. p quartu notabile: quia certum est q rane que ceciderat cu pluuia erat in media regioe aeris in ventre nubis gnate. no eni potuissent venire ad nubes.
¶ Scda na ordinauit elementa ad mixtione. g mixtio est possibilis. consequentia tz: quia na no frustratur suo fine ans pz: quia semper deterius est rone sui melioris: septio polcorum. modo notu est q elementa sunt sube minus pfecte q mixta: quare pz. q sunt grana mixtorum: et ex consequenti ordinata sunt ad mixtione. 2
¶ Tertio. posse e elementa sic cobinari ut qlibet tria corrupat qdlibet qrtu. g tunc gnabitur mixtum. g mixtio est possibilis. consequentia ultima est nota: et prima declaratur: quia ex quo elementa corrumpuntur no gnabitur aliqd elmi: sz mediu. puta mixtum. ans pz: quia no videtur qd phiberet elementa sic cobinari spalr: cu posse sit duo elementa sic cobinari ut qdlibet corrupat suu 2riu. qre no pnt sic qttuor cobinari ut qlz tria corrupat qdlibet qrtu attento q oia hnt adinuice 2rietate. 3.
¶ Scda 2. generatio mixti ex elis no fit in virtute ppria elorum. pbatur sic. quia si in virtute ppria elorum fieret: sequeretur q elementa pducerent nobiliora q ipsamet essent. consequens est falsum: quia nihil agit ultra gradu proprium. et tz consequentia: quia forma mixti q pducitur ex elementis est nobilior qcumq forma eli ut forma rone: vel consimilis. 2. 2.
¶ Scdo. si mixtu generaretur ex elis virtute ppria: sequeretur q a nullo gnaretur. ans est falsum. et pbatur consequentia: quia dictu e in pcedenti qone q forme elorum non manent in mixto: g per prius a na corrumpunt q forma mixti in mam ipsorum introducitur. ergo si forma mixti ab eis gnatur ipsa generatur: et m a nullo gnatur qd fuit consequens pbandu. 2.
¶ 3° si sic no posset dari ro qre potius i mixtione gnatur mixtu huius spei q cuiuscumq alterius. consequens inconveniens: quia si sic oia deberemus ascribere fortune. et tz consequentia: quia elementa quantu est de se no plus sunt determinata ad unu mixtu q ad alterum nisi aliqd determinans cocurrat. g si in virtute ppria qd agunt nulla est ro: qre plus pducunt mixtu huius spei q cuiuscumq alterius. 3.
¶ Quarto. quia elementa no intendunt forma mixti ut notum: imo magis intendunt sibi simile generare. ergo si mixtu generatur p ppria virtute elorum sequitur q na no ageret pter fine. cuius oppositu dicit phus scdo phycorum: tz consequentia: quia gnatio mixti fit pter intentione forme que generatur. 4. T.c. 79 Dubiu
¶ Sz aliqs di. qd g pncipalr gnat forma mixti i mam: dr q ad h antiqui fuerut diuersarum opinionu. catholici dicut deu pncipalr eam gnare. platonici vo dixerut ideam. Auicenna posuit datore formarum. Aristo. vo posuit virtute seminale. 7° metaphysice: T.c. 31.
p qd itelligitur certus aspectus celi plus determinas mam sua influentia ad forma unius spei recipienda q ad recipiendu alia: et bn aduerte q opinio catholica et opio Aristotelis no sunt repugnates in h. na Aristoteles no negasset deum pncipalr concurrere. virtute tn seminale iter cas iferiores dixit elementa pncipalr ad mixtione certe spei determinare.
¶ Tertia 2 est. determinas est pncipale agens sive generas pncipalr: et ca corruptiois unius eli p rone facta i pcedenti qone de gnatione lapidis ubi forma terre corrupitur: et no aeriorum elorum. g corrupitur virtute huius determinatis et pncipalr forma mixti gnantis. consequentia tz: et ans p prima pte pz: quia forme elorum no manet in mixto ex precedenti qone: et p scda pte declaratur: quia mam i q gnatur forma terre sp manet frigida sicca densa et compacta. modo iste sunt qualitates terre actioe elorum: no tn remittuntur qn sub eis pot manere forma terre g forma terre virtute elorum: et senione no corrumpitur qd fuit pbandum. 3. 2. 3

Quantu ad scdm articlm sit prima dubitatio. Utru mixtio possit fieri sola iuxtapositione: vel penetratione corporum i corpus et arguitur q sic p phm i litera. rndet q miscibilia qnqs dividuntur i paruas ptes et iuxtaponuntur: et q 2ria sunt agunt et reagut iter p. dubiu T.c. 85

se: ꝛ sic reducunt se oēs ad tēpamentū mediū disconue
nies formis speꝝ miscibilium: ꝛ ꝯueniēs forme medie
mixti.quapp oēs forme miscibiliū corrūpuntur: ꝛ for-
ma medij mixti i materijs oium ipsoꝝ generat. ꝛ sic fit
vnio media miscentiū:eo ꝙ forma īformās illas dr̄ vna:
est forma media in formas miscibiliū nō participatio-
ne:sed virtute vt dictū est. ¶ Ex hoc inferuntur ꝓposi
p^a tiones respondentes dubitatōi. ¶ Prima est. ꝙ non
2. sufficit sola iuxtapositio:q: per eā non fieret vnio ma-
3. terieꝝ. ¶ Scd̄a ꝙ nō est corpoꝝ penetratio : q: illa ē
impossibilis. ¶ Tertia ē ꝙ frequēter iuxtapositio inter
puas ptes ipsoꝝ miscibiliū iuuat ad mixtionē.p3:quia
melius potuerūt tales pue ptes iuxtaposite seinuicem
corrūpere: ꝛ vnū medium gn̄are quam si eēnt magne
4. iuxta magnas. ¶ Quarta est.ꝙ ois mixtio est gn̄atio
p3:q: sine gn̄atione nō fieret vnio materierū miscibiliū
2^m du^m ꝛ isto mō sit dictū de p̄ma dubitatione. ¶ Scd̄a dubi-
tatio est.q: cū dictū est ad mixtionē cōferre diuisionē:
ꝛ cū miscibilia sint frequēter hōgenea. Querit vtꝝ di-
uidunt in infinitū. ꝛ isto mō non est pos̄e:vel nō diuidū-
tur: ꝛ isto mō est cōtra dicta:vel diuidunt in aliquot p-
tes ꝛ in aliquot nō: ꝛ si sic que est rō ꝙ magis diuidū
tur in vna pte quam in alia vel pp qd nō oia diuidunt.
R^o ¶ Rn̄det ꝙ nō est pos̄e miscibilia hr̄e equalē rōnē diui
sionis in qualʒ sui pte.cā est ex pte diuidēt:q: ipos̄e esset
ꝙ ipsum eēt in qlʒ sui pte eque fortis resistentie.cōfer-
tur enī mediante actione celi:que in vna pte est fortior
ꝛ in alia debilior: pp inequalitatē distātie. Ex alio q: lu
men solis calefacit miscibilia difformiter:q: fortius in
vna parte ꝛ debilius in alia. q: si calefacit recto radio
forma eius calefacit fortius ꝓpinquus ꝛ remotius de-
bilius:si radio reflexo tūc fortius ꝓpe reflexiōes ꝛ dbi
lius lōge a reflexiōe:q̄re siue ꝯueniēs e^{t} siue sit hmōi ac-
tio siue discōuenientes ipa p eā fit difformis virtutis. ꝛ in
vna pte fortioris resistētie ꝛ in alia debilioris q̄re diui
sio fiet in aliquot ptes ꝛ in aliquot nō: ꝛ cadit sup illa
pticula miscibilia:in qbus illa sunt debilitata q̄ēt ex p-
te diuidentis q: nō vniformiter in qōlʒ ptictum miscibi
liū agit: sʒ in aliud fortius: ꝛ citius erit ibi diuisio ꝛ in
3^m du^m aliud debilius: ꝛ ibi tardius fiet diuisio. ¶ Tertia du-
bitatio est.qd diuidit miscibilia . ¶ Rn̄det ꝙ pōt fieri
a valde diuersoꝝ quolʒ. qn̄qʒ fit a grauitate vt aq̄ mi-
scetur vino supposita ipsi vino. diuidit n.sua grauitate
vinū ꝛ descendit frequēter. Qn̄ā fit pp alteratiōnē ꝯtrio
rū corrūpentiū seinuicē.qn̄qʒ.n.fit motu locali distrahē
4^m du^m te.qn̄qʒ fit rarefactione. ¶ Quarta dubitatio est si mix
tio pōt fieri sine hmōi diuisione. ¶ Rn̄det ꝙ sic:q: ls
specialr postq̄ʒ diuisio in dictas paruas partes est facta
ipse pacue ptes sunt cōmiscibiles ꝛ miscent sine vlterio
ri diuisione. ¶ Scd̄o p3 hoc:q: si in p̄ncipio in suffici
2. entibus puis ptibus miscibilia iuxtaponerent:tūc fie-
ret mixtio ipsoꝝ sine eoꝝ diuisione: q: eque cito fieret
corruptio sīe diuisio. ¶ Tertio.q: nō appet qn a. ꝛ b.
3. miscibilia iuxtaposita possint seinuicem alterare ꝛ ad
tēpamētū mediū reducere sine diuisiōe tali. ¶ Et si d
est.reductio tali nō fieret eque cito i materijs oiuʒ mi-
scibiliū ꝛ in oibus ptibus eoꝝ. dr̄ ꝙ hoc est verum im
mo pos̄e est verū successiue fieri istam miscibiliū corru-
ptionē ꝛ mixtionē ex eis ꝓpor nō abilr fieri successiue.
5^m du^m ¶ Quintus dubitatio. Vtrū ʒ simile possit misceri simili.
R^o ¶ Rn̄det ꝙ sil̄e subalr cū altero nō miscet cū eo. ꝛ rō ē
q: talia nunq̄ʒ corrūperēt se mutuo:eo ꝙ sunt eiusdem
spēi ꝛ nō ꝯtraria mō corruptio requirit ad mixtionem vt
dictū ē. Et si dicat nōne aq̄ salsa miscet aq̄ dulci. respō
det ꝙ nō:sʒ solū fit diuisio ipsaꝝ in puas ptes: ꝛ iuxta
positio ptiū.nulla aūt fit realis corruptio īter eas: ꝛ sic
nō ē pos̄e ꝙ sil̄e cū alio in xtia q̄litate aut duab^9 miscea

tur. ¶ Sexta dubitatio est. Vtrū miscibilia debēt esse 6^m
adeq̄ta in potentijs:vel vnū eoꝝ dʒ alteri dn̄ari ¶ Re dubiū
spōdet ꝙ miscibilia nō debent esse adequata pūctalri R^o
oī qualitate sua.p3:q: nō est possibile ꝙ fiat punctalis p^a
adeq̄tio pp motū celi ꝛ pp diuersas variatiōes. imo si
eēt adequata.imediate post desineret adeq̄tio ꝛ nullo
toto tpe remaneret,put ex solo aspectu solis:vel vnius 2°
stelle respicientis ea pōt destrui. ¶ Scd̄a ꝙ miscibilia
nō debent eē sic adequata vt qōlʒ ipsoꝝ sit tāte resistē-
tie sicut alia sūt aequitatis p3:q: nō fieret actio. ¶ Ter 3°
tio.nullum ipsoꝝ dʒ tm̄ dn̄ari:vt non repatiat seu non
possit alia seu aliqō ipsoꝝ cōuertere in sui nāʒ:stante il-
la dispōne:p3 q: nō fieret mixtio. ¶ Quarta ꝯ. ele^a de- 4°
bēt esse adequata in potentijs sic vt qōlibet us former
repatiat:vt nō possit remanere:imo vt q̄lʒ tria sufficiāt
quartū corrūpere:si fit mixtio ex q̄ttuor el'is: ꝛ ꝓpor-
tionabili mō:si fiat ex mixtis:q: sic forme miscibilium T.cō.
corrūpunt: ꝛ forme medie gn̄ant. ꝛ sic itellexit Arī. qn̄ 89.
dixit miscibilia debere potentijs esse adequata. ¶ Se 7.du-
ptia dubitatio. Vtrū mixtio possit fieri ex duobus el'is bium
ꝛ arguit p̄mo ꝙ nō:q: vl' hʒ symbolū: ꝛ si sic:qd dn̄at
ꝯuertit aliū in sui nām.vl' non hn̄t symbolū: ꝛ si sic vel
vnum dn̄atur alteri in duabus q̄litatibus: ꝛ tūc ipsum p^a
manebit: ꝛ aliud ꝯuertit in sui nām:qōlʒ dn̄at alteri in
vna qualitate: ꝛ sic nō generabit mixtum: sed tertium T.cō.
el'm:vt p3 scd̄o huius cap^lo q̄rto.vel neutꝝ dn̄at alte- 48.
ri in aliqua qualitate: ꝛ sic nō fit mixtio quia nec actio.
¶ Rn̄det ꝙ aenōe ꝓpria duoꝝ el'oꝝ nō ꝯcurrēte alio R^o
nō pōt ex eis generari mixtum.rō ē iā posita: nā si am
bo habeant symbolū:tūc nō est pos̄e ꝙ vnū eoꝝ corrū
pat alio manēte.si nō hn̄t:vl' ꝯuerteret tertiū el'm: vel
vnū corrūperet aliud. ¶ Scd̄o.dr̄ ꝙ ex actiōe solis ce 2.
li.vel ꝓportiōabili ꝯcurrēte bn̄ pōt ex duobus el'is:imo
ex vno solo solū actualr̄ ꝯcurrēn fieri mixtū.p3: q: sola
mā miscibiliū manet in mixto.g̃ cū isiuēns celi:vel solis
posset māʒ duoꝝ el'oꝝ.vl' vnius sufficiēter disponere ꝓ
mixti gn̄atione:nō ē rō:q̄re ex eis nō possʒ forma mix-
ti gn̄ari. ¶ Tertio.dr̄ ꝙ hmōi mixti gn̄atio:lʒ actualr̄
fieret solū ex duobus.vel vno miscibilium.cū vtualr̄ fit 3.
ex oibus simplicibus:q̄re nece est ꝙ i ipso: ꝛ mixto ge
nerate maneāt qualitates: ꝛ vtutes oium el'oꝝ ad me
diū reducte. ꝛ ita vtualr̄ eque bn̄ ex oibus cōponit: sic
si oia ꝯcurrerēt ad sui gn̄ationeʒ. ¶ Octaua dubitatio.
quō miscibilia veniāt ad mixtionē.ad quā dr̄ ꝙ miscibi 8^m
lia sic ignis ac terra frequēter ꝯiungunt hic iserius sup dubiū
terraz:eo ꝙ ignis hic gn̄at. ¶ Scd̄o dr̄ ꝙ i media re- 2.
gione aeris ē ꝯgelatio sicca terrestris loco terre: ꝛ ex
alia hūida loco aq̄ ꝛ ignis ibidē frequēter gn̄at ex itē-
siōe exhalatōis terrestris:vel aliq̄ exhalatio terrestris
ē ibi q̄ subalr̄ ē actu ignis: ꝛ sic gn̄at idē mixtū ꝯcurrē
tibus miscibilibus. ¶ 3° dr̄ ꝙ nō ē icōueniēs isluētiaʒ 3.
facē ignē vsq̄ ad mediā regionē aeris descēdē forte pp
mixtionē. ¶ 4°.dr̄ ꝙ nō oʒ:vt satis i solōne p̄cedētis
dubitatōis dcm̄ ē:i gn̄atōe mixti oia miscibilia ꝯcurrē 4.
actualr̄:imo suffic̄ ipsoꝝ vtual' ꝯcursus vn̄ nō dr̄ ignis
concurrere i gn̄atōe mixtorum i medio maris actualr̄:
sʒ solū vtualr̄. ¶ 9° dubitatio. Vtrum mixtio possit fieri 9^m
ex mixtis. Rn̄det ꝙ sic multotiēs vnū mixtū gn̄at ex dubiū
alio:vt p3 de his q̄ gn̄ant p ꝓpagationē seminis: ꝛ vt i R^o
multis alijs. ¶ Decia dubitatio. Vtrum mixta possint 10^m
misceri. Rn̄detur ꝙ sic:q: mixta hn̄t ꝯrietatē p quam dubiū
iuicē agūt ꝛ miscent.sicut p3 i metallis: ꝛ in liquoribus
q̄ miscent adiuicē. ¶ Sed diceret aliqs.g̃ mixtū pōt dubiū
esse elementū mixti. ¶ Scd̄o.q: esset ꝓcessus in infini 2.
tum:q: vnū mixtū esset mā secūdi ꝛ scd̄m tertij. ꝛ sic i
ifinitum. ¶ Tertio.species noue fient per artem quas 3.
natura facere nō potest.antecedens est inconueniēs: ꝛ

tȝ ꝯsequētia: q: si duo metalla possunt misceri: sic ꝙ faciāt aliā spēm metalli nouā ars faciet nouā spēm: q: illā spēm nā non potuit ꝑducere. sil'r si ex multis mixtis fieret tyriaca spe differens a quolibȝ ipsoꝝ p artē ars fecit nouā spēȝ quā nā nāl'r nō potuit agere. ¶ Dicit ad
ad pᵐ pmū negādo ꝯñaȝ q: eīȝ nō ꝯsueuit dici nisi de simplici. mō mixtū nō est simplex: ⁊ ideo lȝ sit pncipiū mixti:
2 non tñ est eius eīm. ¶ Ad scīm negeł ꝯñ a. q: nō q̄libet est miscibile cū quol bȝ: imo in mixtione deuenit tādē ad ita pfecta ꝙ ipsa vltra misceri nō pñt: ⁊ sic nō p-
3 cedit in infinitū. q: ibi est status. ¶ Ad 3ᵐ dr. ꝙ ē bene dubiū: ⁊ pōt ꝓbabil'r dici ꝙ nō est iconueniens: ꝙ ars mouet nām. sic ꝙ applicet actiua passiuis qbus mediātibus nā certas spes pōt ꝑducere. qs nā non produxisset si talis applicatio nō fuisset facta: ⁊ iō ars sic iuuādo nam bene generat cū actione nature aliquā spēȝ: quā nā sine arte nō generasset: ⁊ ideo cōitet ꝯcedēduȝ est ꝙ nā pfecta est: non q: semp oēm spēm hȝ: sed q: celū hmōi mixta p artē generabilia oia virtual'r in se cō-
2 tinet. ¶ Scīo ꝙ nō pōt ars sic in ifinitū generari spēs nouas. sȝ solū finitas. respectu quoꝝ est potētia vl generenł applicās actiua passiuis virtute ifluentie celi: ⁊
vndecimuȝ dubiū circa istā rōnē bñ studeat studiosus. ¶ Undecima dubitatio est. Juxta predictā dubiatione querił: qre non qōlȝ miscetur cuilibet: ⁊ vr̄ ꝙ debet et q: oia mixta sūt diuisibilia ⁊ hñt ꝯtietatem. ¶ Rñdeł ꝙ q̄dā sunt q̄
℞ hñt forma perfectā: ⁊ requirunt in mā organizationeȝ ⁊ certā figurā debitā: ⁊ q̄titatem ⁊ ligamenta organoꝝ. sicut plante ⁊ aialia: ⁊ illa non pñt diuidi in paruas ptes qn statim corrūpātur. quapp anteq̄ȝ mixtio ex eis fieret p diuisione ad mixtione ipsoꝝ reqsita diu essent corrupte. sil'r multe sunt resistentie q: q̄nq̄ȝ vnum pateteł ad mixtionē diu aliud eēt in aliā subaȝ trāsmutatū: sicut declarat phs in fine pᵒmi de stanno ⁊ ere:
duodecimuȝ dubiū ¶ Duodecima dubitatio: quare aliq̄ sunt facil'r miscibilia ⁊ aliq̄ difficulter. ¶ Respondeł ꝙ parua parius facilius miscenł. q: facil'r totū agit in totum. ⁊ ex alio: q: parua sunt modice resistentie ex ꝯsequenti se cito in
Dubᵐ uicem corrūpunt: ⁊ ad temperamētū mediū se reducūt. ¶ Et si dicatur ꝙ eadē est ꝓportio parui ad paruum. sicut magni ad magnū. ergo eque facil'r sunt mi-
℞ scibilia. ¶ Respondeł. ꝙ lȝ sit eq̄lis ⁊ eadem proportio: tñ nō potest fieri equalis applicatio magni ad ma-
2 gnū: sic parui ad paruū: ⁊ ideo non seqtur ꝙ sint eque facil'r miscibilia. ¶ Scd̄a cā est facilitas diuisionis: sicut inuenitur in humidis viscosis. q: ꝑpter facilitatem
3 diuisionis facil'r talia resoluunł in puas ptes: ⁊ iuxta-ponunł qbus mediātibus citius fit mixtio. ¶ Tertia cā est. q: oia miscibilia sunt bñ possibilia: ⁊ aliud nullo modo vel puum nō fieret debita mixtio ⁊ opposite cāe sunt cā difficultatis mixtionis si aliq̄ ipsaꝝ fuerit intensa in passibilitate mixtionis. ¶ Tertiadecima dubita-
13ᵐ dubium tio est si mixtū pōt misceri cū simplici: ⁊ vr̄ ꝙ non: q: simplex cū habeat suas qualitates itensas semp supe-
℞ rabit ⁊ ꝯuertit ipsuȝ mixtū in sui nām. ¶ Respondeł ꝙ sic: q: lȝ bene blada miscenł cū aqua in factione potus. iteꝝ vinū cum aqua per successionem temporis. ¶ Ad rōnem dr̄. ꝙ lȝ qualitates simplices sint intensiores: tñ possunt fieri propter magnitudine mixti: aut densitateȝ materie eius equiparādo sic. ꝙ q̄litatesł vini
14ᵐ dubiū ꝯs sint tante actiuitatis sicut alterius. ¶ Decimaquarta dubitatio est. Utrum simplex possit augere mixtuȝ. ¶ Respondetur plene ꝙ sic. nam si gutta aque apponeretur doleo vini: phs dicit in littera: ꝙ vnum potest
T.cō. 88. facere ꝙ vniuersa mixtura faciat opus vini. ergo aqua conuertetur in vinum ⁊ augmentabit ipsum. ¶ Deci-

maquinta dubitatio: quare mixtū animatum nō potest augeri aut nutriri ex simplici sicut mixtum inanimatum. Dicitur ꝙ cā ē nimia dissimilitudo mixti aīati ad simplex non enim potest aīa suo calore quātūcūq̄ dissimile ꝯuertere: ⁊ ideo simplex ꝑpter nimiā dissimilitudinē suā in mixtum aīatum nequit trāsire: sed secus ē de mixto inanimato: q: nō est tāta dissimilitudo. ¶ De- 15ᵐ duᵐ
cimasexta dubitatio. si quelibet ps mixti est mixta. sic 16ᵐ duᵐ
pȝ de lignis: quare ignis applicatus et cū vniformē sit nō generat equal'r ex omni parte flāmā: sed ex vna pte generat flāmam: ⁊ ex alia fumū: ⁊ iteꝝ ex alia cineres. ¶ Respondetur. ꝙ cā huius est ꝙ non est lignū ℞
aut stramen aut aliquod hmōi homogeneū simpl'r q: si sic esset totū in flāma conuerteretur: sicut oleum totum in flāma resoluił. Sed lȝ sit vniforme quo ad sensuȝ: tñ ibi sunt etherogeneitates insensibiles: ⁊ ꝑ istō ꝯtingit ipsum in ita diuersas formas resolui.

Ad rōnes.

Ad pmā pȝ qd sit dicenduȝ per pmā dubitationē. ¶ Ad scd̄ȝ patet ad rōes
soto per scd̄am dubitationē. ¶ Ad tertiā dr̄. ꝙ est nā ad pᵐ
lis: ꝯceditur tñ ꝙ ad eā ꝯcurrunt multe violērationes. ad 2ᵐ
puta corruptiones elementoꝝ vel exñtia aliquoꝝ eorum extra locum nālem. sed hoc non obstat qn ipsa est ad 3ᵐ
nālis q: est generatio: ⁊ ois generatio est mixtio nālis: ⁊ de hoc magis dicetur in sequenti qōne. ¶ Ad q̄rtuȝ ad 4ᵐ
pȝ qd sit dicendū per septimā dubitationē. ¶ Ad qntū ad 5ᵐ
qd sit dicendum pȝ per sextā dubitationem. ¶ Ad sex- ad 6ᵐ
tum dr̄ ꝙ mixtio fit qn miscibilia actu corrumpūtur ⁊ forma media generatur. ꝯceditur ēt ꝙ de v̄tute sermonis mixtum non componitur ex eīs vel ēt ex his miscibilibus que concurrunt ad eius gñonem: sed tñ dr̄ ex eis componi vulgariter ad intellectum ante positum. ¶ Rō post oppositū est pro pma ꝯclōne pmi articuli.

¶ Quedā.n. balbutiunł adinuicē ⁊ epāphoterizant. T.c.xc. Qō.xxiiij.

Ueritur vtrum ois mixtio sit nālis. Et arguitur pmo ꝙ nō est nālis pᵐ
aliq̄. gñonō est nālis simpl'r. aliq ergo non est nalis. ꝗ simpl'r aliqua mixtio nō est nālis. ꝯña tenet. q: non vr̄ ponor rō de mixtione q̄ȝ de generatiōe vel augmētatiōe. añs est phi. 5. physicoꝝ. cir- T.c.57
ca finem. ¶ Scd̄a. aggregatio eloꝝ nō nālis. ꝗ mix- 2ᵐ
tio non est nālis. ꝯña tenet. q: in mixtione fit aggregatio eloꝝ. añs est manifestū. nā in tali ꝯgregatione: vel opȝ terrā ascēdere vel opȝ ignē descendere: qđ est violentū sicut in ꝑcedēti qōne dem̄ est. ¶ Tertio vel eīa 3ᵐ
manent in mixto: ⁊ si sic in quocūq̄ȝ loco fuerit mixtū aliq eīa detinebunł ibi violenter. vel nō manent: sȝ sue v̄tutes: ergo ille detinenł ibidē violenter. ergo mixtio est adhuc motus violētus. ¶ Quarto. mixtio fit medi- 4ᵐ
ante alteratiōe violēta. ꝗ est violēta. ꝯña tȝ. ⁊ añs apparet. q: gñō miscibiliū fit ab agēte extriseco ⁊ passiuȝ. puta miscibile non ꝯfert vim: q: p eā disponit ad corruptionem ad cuius ꝯriū hȝ nālē iclinationem. ergo illa alteratio est violēta. ¶ Quito. mixtio fit mediāte cor- 5ᵐ
ruptione ⁊ disione miscibiliū modo ois disio est violenta. ergo mixtio est violēta. añs pȝ. per phȝ in lr̄a: ⁊ T.c.66
mīo: pȝ. q: omne ꝯtinuū diligit se nāl'r pmanere continuū ⁊ vnū: quare ois disio est violenta. ¶ Sexto. aliq̄ t.88. 6ᵐ
est artificialis mixtio. ergo nō ois est nālis. ꝯña tȝ 2ᵒ
physi. nālia distiguūł ab artificialibꝰ. añs apparet. q: T.c.p.
artificial'r miscet vinū cū aq̄: ⁊ p artē alchimiste vnuȝ metallū cū alio. ¶ Septio. aliq̄ sunt mixta casualia. ꝗ
non ois mixtio est nālis. añs pȝ de mixtis q̄ sunt mix- 7ᵐ
ta casualia. ⁊ ꝯña tȝ. q: nāle distinguitur ꝯ casuale.

In oppositū

T.c.85. vsq3 ad 90. **In oppositū** vr̄ esse intentio Ar̄. qui non vr̄ in hoc lib. determinare nisi de motibus ⁊ mutationibus nālibus. cū ergo h determinet de mixtione. seq̄r q̄ ois mixtio est mutatio nālis.
℄ In ista q̄one sunt ponēde distīnctiones. 2° q̄nes trisales.

pmum notādū p. **Quantū** ad p̄mū. p̄ nota q̄ nāle in oppositio pōt capi octo modis. ℄ Primo mō capit̄ put denominatiue dr̄ a nā: ⁊ sic scīa dr̄ nālis: eo q̄ de nā ⁊ de his que attributionem ad nām p̄ncipalr̄ p̄siderat.
2 ℄ 2° mō capitur put distinguit̄ p̄tra violentū. ℄ 3° mō
3 put distinguitur p̄tra artificiale. ℄ 4° put distinguitur
4 cōtra volūtarium. ℄ 5° put distinguit̄ cōtra disconue-
5 niens. ℄ 6° put distinguit̄ p̄tra miraculosū seu supna
6 turale: vt dicimus creationem nō esse nālē. ℄ 7° put di
7 stinguit̄ cōtra casuale. ℄ 8° put distinguit̄ cōtra mon-
8 struosum: ⁊ vr̄ octauus motus p̄tineri sub 7° tanq̄ infe-
secundū notādū T.c.57 rius sub supiori. ℄ Scd̄o nota: q̄ violētū capit̄ tripl̄r. Uno° q̄d est p̄tra cōem ⁊ solitū cursum nāe: ⁊ sic capit̄.
2 5. physicorum. qñ dr̄: q̄ gñō augmētatio ⁊ alteratio q̄q3 sunt violente. ℄ Scd̄o dr̄: q̄ est cōtra nām ⁊ iclinatio-nē agēns: vnde sic qñ agens itēdit vnū ⁊ euenit oppositū illud dr̄ euenire violenter: ⁊ ēt tale dr̄ casuale. casuale aūt est in plus: q̄cqd. n. euenit preter itentionem alterius agentis extra semp ⁊ freq̄nter: ⁊ est notabilis
3 bonitatis vel malitie dr̄ casuale. ℄ Tertio mō dr̄ proprie: q̄d fit a p̄ncipio actiuo extrisece nō p̄ferente vim passo: ⁊ sic desc̄ribit̄. tertio ethico. ⁊ sic motus lapidis
tertium notādū sursū dr̄ violētus. ℄ Tertio est notādū: q̄ aliq̄ñ aliqd dr̄ artificiale vel volūtariū respectu agentiū p̄ncipalium: vt domus gñō dicit̄ volūtariū vel artificialis. Alio mō aliqd dr̄ artificiale vel volūtariū respectu agentium applicātiū actiua passiuis: ⁊ isto mō dicimus blada ar
q̄rtū notandum tificialia: l3 cōpleat̄ p nām: eo q̄ icipiunt ab arte. Et eodē mō pōt dici de violēto. ℄ Quarto nota: q̄ differūt p̄tingens casuale mōstruosum ⁊ violentū. Cōtingens .n. dr̄ illud q̄d pōt esse: ⁊ non est: ⁊ hoc capiēdo cōtingens stricte: ⁊ pprie pp libertatē arbitrij. S3 casuale dr̄ q̄d est effectus notabilis bōitatis vel malitie ex̄ semper ⁊ freq̄nter eueniens ab agēte aliquo ipsū pducen
pmum te nō itento ab eodē. Mōstruosū dr̄ qñ est idebita ordinatio mēbrorū ⁊ p̄ter itētionē p̄ncipalis nāe: ⁊ id est iferius ad casuale violētū vō ē illō q̄d fit ⁊c. q̄d añ descri-
q̄ntū notādum ptū est. ℄ Quinto nō. q̄ mixtio capit̄ q̄nq3 p alteratio ne p̄ma p̄cedēte gñonē forme mixti. Aliq̄ñ vō p gñō-
sextū notandum ne forme mixti i materia miscibiliū. ℄ Sexto nō. q̄ sub3 alteratiōe est mā p̄ma: sic̄ ⁊ gñonis. p3 p p̄° dicta.
p° ꝯ **Quantū** ad scd̄3 sit p̄ma p̄clō hec. capiēdo violētū pro illo q̄d est p̄ter solitū cursum nāe aliq̄ mixtio est violēta ⁊ nō nālis: ⁊ est artificialis volūtaria ichoatiue: p3 hoc de mixtiōe metallorū facta p artē alchimiste: illa .n. est p̄ter cursū solitū nāe. ⁊ in-
2° ꝯ choatiue fit ab arte ⁊ volūtate. vex̄ est q̄ cōpletiue fit a nā miscibili b° applicans. ℄ Scd̄a p̄clō capiēdo violētū pprie: put dr̄ q̄ est ꝯ iclinationē passi: ⁊ mixtionē pro gñone forme mixti: nulla mixtio est violēta: s3 que uis nālis. p3. nā ois gñō nō est violēta: s3 nālis. ois mixtio est gñō. ḡ ois mixtio est nālis ⁊ nulla violēta. maior p3. q2 ois gñō est cū iclinatione nāli subi. f. māe prime in qua ipsa fit. ḡ passiū in gñone p̄fert vi3. f. hñdo nālē
3° ꝯ. iclinationē ad recipiendū formā que generat̄. ergo nulla est violenta gñō mino2 nota est de se. ℄ Tertia conclusio capiēdo mixtionē pro alteratiōe p̄ma adhuc isto mō ois mixtio est nālis: ⁊ nulla violenta pbatur. nam alteratio realr̄ fit in mā p̄ma. modo sicut ipsa h3 nālē iclinationem ad terminū alterationis. puta ad formā substantialem. ita h3 ad mediū. f. alterationē quo illa forma pducit̄. ergo est ibi nālis alteratio ⁊ non violenta sicut ⁊ gñō. ℄ S3 diceret q̄s miscibilia sunt subta alteratio Dub^m nis: ⁊ illa non cōferūt vim ad alterationē illā. ergo ista
R alteratio est violenta. ℄ Rñdetur negādo q̄ sub3 ihesionis adeq̄tum sit miscibilia. imo sunt mãe ipsorū: vt p̄us dictū est. ℄ Si tñ q̄s vellet q̄ miscibilia rōne mãe essent subta hmōi alterationū. tunc p̄cedit̄ totū añs: ⁊ neget̄ p̄ña. q2 nō op3 ad h q̄ aliq̄ motus sit nālis q̄ p̄ueniat oi subto: s3 sufficit q̄ sub3 ihesionis adeq̄tū: puta cui iherer h3 nālē iclinationē ad hmōi motū. mō sic est in pposito respectu huius mixtionis seu alterationis:
4° ꝯ q̄ mā est sub3 adeq̄tū ihesionis eius: ⁊ ipsa h3 ad eam nālem iclinationē. ℄ Quarta p̄clō. capiēdo mixtionē pro alteratiōe: mixtio: vt in plībus est nālis i ordie ad
5° ꝯ cās agentes. p3. q2 agentia itendunt illā alterationem. ℄ Quinta p̄clō. in ordie ad q̄ttuo2 elā miscibilia ois mixtio capiēdo mixtionē pro gñone forme mixti: ē ca-
6° ꝯ sualis. p3. q2 euenit p̄ter itētionē eorū: q̄dlibet. n. eorū itēdit gñare sibi silē ⁊ nō mixtū. ℄ Sexta p̄clō. ois mixtio est nālis ⁊ nō casualis in ordie ad agēs p̄mū p3. q2 agens p̄mū q̄cqd pducit: pducit ex itentione: put p3 auctoritate Boetij q̄rto de p̄sola. ⁊ ex alio: q2 cā p̄ma nihil pducit nō cognoscēs nec pducit nō itendens: cū q̄ nō necessitet̄ in pducēdo. ḡ nihil facit a casu. añs ē no-
Cor^m tū: ⁊ p̄ña silr̄. ℄ Correlariū. ex h̄ q̄ multa sunt casualia respectu agentiū p̄ticulariū: tñ nihil est casuale respe-
7° ꝯ ctu agentis vlis. p3 p duas p̄clōnes p̄cedētes. ℄ Septima p̄clō. ois mixtio est violēta miscibilibus quorū3 ꝯnone pducit̄ ex ipsis mixtū: q2 illa per eā corrūpuntur. modo cuilib3 violenta est sua corruptio.

ad p^m **Ad rationes** ad p̄mā dr̄ q̄ ipsa arguit pro p̄ma p̄ne: vñ eodē mō augmētatio gñō ⁊ mixtio dr̄r inales iproprie. q2 sunt p̄ter cōē ⁊ solitū cursū nāe: ⁊ h̄ est pro p̄ma p̄ne: sunt tamē
ad 2^m simpl̄r nāles q2 subo suo p̄uenientes: puta mãe prime. ℄ Ad scd̄3 p̄cedit̄ q̄ p̄gregatio elorū nō est nālis i ordie ad sua elā: l3 nāle sit in ordie ad cās agētes q̄nq3. ⁊ neget̄ p̄ña: q̄ iferit̄. ḡ mixtio nō est nālis: mixtio. n. pt eē
ad 3^m nālis: l3 ad eā multe p̄currūt violētatiōes ipsorū miscibiliū. ℄ Ad 3^m dr̄ q̄ elā nō manēt in mixto: s3 sue virtutes. ⁊ qñ dr̄ q̄ tales ibidē manēt violēte: posse est q̄ aliq̄ q̄litas motiua in mixto sit violēta vt leuitas ignis. s3 p̄ña nō valet qua iferit̄: q̄ mixtio sit violēta. motus. n.
ad 4^m bene est nālis: l3 ad eū bñ multe p̄currūt violētatiōes. ℄ Ad q̄rtū neget̄ añs: q̄ mixtio sit mediāte alteratiōe violēta. Ad pbationē p̄cedit̄: q̄ alteratio miscibilis est violēta miscibili: s3 cū h̄ stat q̄ sit nālis: q2 est p̄ueniēs suo subo adeq̄to. f. mãe p̄me: put dem̄ est in tertia p̄ne:
ad 5^m p̄cedit̄ ēt q̄ ad mixtionē nālē p̄currūt miscibiliū violētationes: vt p̄us dem̄ est. ℄ Ad q̄ntū rñdet̄: sic ad scd̄3 vel tertiū: q2 bene fit mixtio mediāte violentatiōe miscibiliū. puta diuisione vel corruptione ipsorū: tñ est sim
ad 6^m pl̄r nālis vt dem̄ est. ℄ Ad sextū p̄cedit̄: q̄ aliq̄ ē mixtio artificialis ichoatiue ⁊ p̄cedit̄ q̄ sic nō est nālis: put nāle distinguit̄ ꝯ artificiale: imo ē violēta put violētū distinguit̄ ꝯ p̄suetū ⁊ cōem cursū nature: ⁊ hoc est dictū in p̄ma p̄clōne: ⁊ cū hoc tñ stat q̄ ipsa mixtio sit
ad 7^m simpl̄r nālis: eo q̄ est p̄ueniēs suo subo. ℄ Ad septimū p̄cedit̄: q̄ aliq̄ sunt mixta casualia in ordine ad cās pticulares agētes: s3 cū h̄ stat q̄ est nālis in ordie ad p̄mū agēs itendens illā formā tali modo debere pduci: sicut in mixto mōstruoso pducitur: stat ēt q̄ sit simpl̄r nālis mixtio. eo q̄ est conueniens suo subo. ℄ Rō post oppositū est pro p̄clusionibus scd̄a ⁊ tertia.

℄ Expliciunt questiones primi libri.

De mixtione

¶ De mixtione q̄dē igit̃ ⁊ tactu. ⁊ de fa
cere ⁊ pati dictū est. T.c.i Qō.i.

Circa secundū lib᷑ de gñone ⁊ cor-
rupnone queritur a reuerendo
magistro Marsilio Almano p̄mo talis
questio.vt᷑ quattuor sint q̄litates p̄me.s.
calitas friditas siccitas. humiditas ⁊ non
p^m plures nec pauciores. ¶ Et arguit̃ p̄mo.
q᷑ sint pauciores:nam non est nisi vna q̄litas p̄ma.⁊c̃.
p̄ñā tз.⁊ añs probat̃ q᷑ illud qđ per superabundantiā
2^m dr̃ vni soli ꝯuenit 8.topico᷑.modo p̄mū dr̃ per sup̄abū
dātiā.q᷑ est suplatiui gradus. ¶ Scđo.nulla est q̄litas
p̄ma.ergo ⁊c̃.p̄ñā tenet.⁊ añs p3.q᷑ q̄libet q̄litate sen
3^m sibili isto᷑ inferiorum est alia prior.s.precedens eā in
materia.ergo ⁊c̃. ¶ Tertio. qualitates prime sunt tm̄
due ergo ⁊c̃.p̄ñā vr̃ tenere:⁊ añs p3.q᷑ due q̄litates p̄
me sunt tm̄ due:⁊ ille sunt q̄litates prime.ergo ⁊c̃.Cō-
firmat̃.humiditas ⁊ siccitas nō sunt qualitates prime.
ergo solū sunt due prime.s.caliditas ⁊ frigiditas.p̄ñā
tenet.q᷑ si sunt quattuor humiditas ⁊ siccitas erūt due
ea᷑.añs p3.q᷑ humiditas ⁊ siccitas sunt passiue.scđo
T.c.8 huius.⁊ 4°meteo modo tales non sunt prime:eo q᷑
T.c.p actiue sunt p̄ores passiuis sicut agens passo. ¶ Cōfir-
mat̃ scđo.calitas est cā siccitatis:q᷑ calitas desiccat p3
per experientiā ⁊ friditas humiditatis:q᷑ fridum hu-
4^m mectat ergo ⁊c̃. ¶ Quarto.q̄litates p̄me sunt tres ⁊
nō plures.ergo.p̄ñā tenet ⁊ añs p3 q᷑ sunt tres:⁊ vna
5^m per aduersariū.mō vna nō est plures. ¶ Quinto frigi
ditas nō est q̄litas p̄ma.ḡ nō sunt q̄ttuor.p̄ñā tз.⁊ añs
p3.q᷑ calitas est pfectior friditate.q᷑ pfectioribus ele-
mentis ꝯuenit.ergo friditas est minus pfecta calitate.
ergo est posterior ea.ergo nō est p̄ma. ¶ Confirmat̃.
6^m q᷑ friditas est p̄uatio calitatis.ergo ⁊c̃.p̄ñā tenet.q᷑ p̄
T.cō. uatio est posterior habitu.añs est Cōmentator:ls scđo
15. physi.⁊ in scđo celi. ¶ Sexto.calitas nō est qualitas.
7^m ergo ⁊c̃.p̄ñā tenet.⁊ añs p̄bantur:q᷑ calitas generatur
ex alijs p̄oribus qualitatibus:sicut a luce ⁊ lumine ⁊
motu:vt p3 p̄ meteo. ¶ Itē calitas sequitur raritatem in
mā.ergo qualitas scđa.p̄ñā tenet.q᷑ est posterior rari-
tate:que est scđa q̄litas.añs p3.q᷑ motus calefacit ⁊ ge
nerat calitatem distrahendo. Albertus super primo
meteo.ergo rarefaciendo.ergo raritas precedit calidi-
tatem via generationis in materia.
p. Deinde arguit̃ q᷑ sunt plures istis. q᷑ preter i
las sunt lux ⁊ lumen.ergo sunt plures
q̄ quattuor. p̄ñā tenet ⁊ añs p3.q᷑ ille q̄litates sūt ce-
2. lestes que sunt in istis simplr̃ priores. ¶ Scđo.motus
celi est q̄litas p̄ma.ergo ⁊c̃.p̄ñā tenet.q᷑ ipse nō est ali
qua illa᷑.añs p3.q᷑ motus celi est dispō pficiens celi.
3. ergo qualitas:⁊ ꝯstat q᷑ non est q̄litas scđa.ergo est p̄
ma. ¶ Tertio.raritas est q̄litas p̄ma.ergo ⁊c̃. p̄ñā tз.
4. ⁊ añs p3.per rōnē. ¶ Quarto.figura est qualitas pri-
ma.ergo ⁊c̃ p̄ñā tenet.⁊ añs p̄bat.q᷑ q̄ntitas con-
tinua est natr̃ prior his q̄litatibus:eo q᷑ a nā nequeunt
esse nisi in subiecto extenso:vt dictū est p̄mo mō quāti
5. tas nō pōt esse sine figura. ¶ Quinto grauitas ⁊ leui-
tas sunt qualitates prime.ergo ⁊c̃.p̄ñā tenet.⁊ añs p̄-
bat̃:q᷑ sicut se hз motus localis ad motū alterationis:
ita se hñt qualitates motiue localiter ad qualitates al-
terationis:s3 motus localis est prior motu alterañōis:
T.cō. q᷑ est p̄mus motuū 8.physico᷑.ergo qualitates moti-
55. ue localiter sunt priores qualitatibus alteratiōis.ergo
58.⁊ grauitas ⁊ leuitas que mouent localiter sunt q̄litates
57. p̄me.Item grauitas ⁊ leuitas sunt cause motus ⁊ mo-
tus caloris.ergo sunt causa caloris.ergo sunt p̄ores ca

lore:⁊ tenet p̄ñā prima.q᷑ q̄cqđ est cā cause est cā cau-
sati. ¶ Et confirmat̃. q᷑ ille cause videtur esse proxie Confir.
que magis sequunt̃ prima corpora. modo grauitas ⁊
leuitas magis sequuntur nām prio᷑ corpo᷑:q᷑ diffi-
cilius ab eis separat̃:facilius n.aqua aut terra calefit.
qđ etiā videtur fuisse de intentione Arist. qui de eis in
prioribus determinauit.s.in tertio ⁊ quarto celi. q̄ de 6
alteratiuis.de quibus h̄ determinauit. ¶ Sexto.quat
tuor sunt elementa ⁊ quodlibet illorum hз duas quali- T.c.16
tates primas.ergo sunt octo.p̄ñā tenet.⁊ añs est phi- T.cō.6
losophi.scđo huius ea.secundo. ⁊ 8.
In oppositū est p̄hs in secūdo huius:⁊ in T.c.p.
4°.meteo. In questione erūt
quinq̄ articuli. ¶ In p̄mo ponēde sunt distinctiones.
¶ Scđo comparande sunt qualitates inferiores ad q̄
litates celestes. ¶ In tertio videbitur que qualitates
competunt elementis ⁊ que non. ¶ In quarto videbi
tur que qualitates sunt actiue ⁊ que non. ¶ In quinto
videbitur de quesito.v3.que ⁊ quot:⁊ quomodo sunt q̄
litates prime sm̄ speciem.
Quantū ad p̄mā sit prima distinctio. quedam p^a distō
sunt qualitates sensibiles:vt caliditas
vel color:⁊ alie non sunt sensibiles:vt qualitates spiri-
tuales.species q̄litatum sensibiliū vel virtuales vt vir-
tus attractiua ferri in magnete:sicut influentie celestes
⁊ consimiles:hec.n.non sentiuntur:sed si sentiunt̃ hoc
est per accidens ⁊ per effectum. ¶ Secunda distinctio 2^a distō
est.qualitatum insensibiliū quedā vocātur sp̄uales:⁊
sunt ille que non sequunt̃ actionē q̄litatum sensibilium
contrariarum in subiecto.sicut spēs q̄litatum sensibili-
um ⁊ influentie celestes.Alie dicuntur virtuales:s3 non
sp̄uales:sicut est virtus magnetis attractiua ferri vir-
tutes herba᷑ insensibiles ⁊ cōsimiles. ¶ Tertia disti 3^a distō
ctio.sensibiliū quedā sunt ingenerabiles ⁊ incorruptibi
les:sicut lux motus ⁊ figure celestiū corpo᷑. Alie sūt
generabiles ⁊ corruptibiles:vt lux inferio᷑ re᷑ colo-
res ⁊ consimilia. ¶ Quarta distinctio. generabiliū ⁊ 4^a distō
corruptibiliū sensibiliū alie generant̃ sine actione ꝯrie
tatis p se ꝯcurrente.sed ex solo motu:vt sonus ⁊ figu-
ra.Alie generant̃ mediāte actione ꝯrietatis de per se
concurrente:vt odor color ⁊ sapor. ¶ Quinta distin- 5^a distō
ctio.q̄litatum generabiliū ⁊ sensibiliū quedā sunt de p
se actiue actione corruptiua:sicut sunt caliditas. frigidi
tas.humiditas. ⁊ siccitas:sicut post dicetur. Quedam
vero non sunt actiue actione corruptiua de per se:sicut
sapor odor ⁊ color.vnde l3 odor ⁊ color agant multi-
plicādo suā spēm in medium vel in organū sensus:tm̄
hoc nō est agere corruptiue.q᷑ hmōi actio fit sine obie
ctione ꝯrio᷑. ¶ Sexta distinctio.q̄litatum sensibiliu3 6^a distō
alie sunt tāgibiles:vt caliditas frigiditas.⁊ hmōi.Alie
sunt sensibiles alijs sensibus:vt color visu pcipit̃. sunt
āt tāgibiles he sepē q̄litatum ꝯrietates calm̄ fridum.
humidū siccū.graue leue.duꝝ molle. grossum subtile.
aspe᷑ lene.lubricū ⁊ aridū.ad has enī3 oēs alie redu
cunt̃. ¶ Septima distinctio.q̄litatū sensibilium quedā 7^a distō
sequuntur q̄litates que a p̄ho vocant̃ p̄me simplr̃.i. nō
mixte cū gradibus q̄litatum ꝯriaru3.vt raritas ⁊ leui-
tas sequunt̃ simplr̃ calitatem cū siccitate vel humidi-
tate:l3 ēt in mixtis reperiant̃ Alie nō sequuntur nisi q̄
litates vocatas primas commixtas:sicut sunt colores
odores sapores ⁊c̃. ⁊ hoc de primo.
Quantū ad scđ3 sit p̄ma ꝯcl'o. he q̄litates celi p^a ꝯ
sūt p̄ores tpe singulis q̄litatib^9 sensi-
bilib^9 de 3^a spē q̄litat̃ isto᷑ iferio᷑.p3.q᷑ sūt ppetue:⁊
isto᷑ iferio᷑ q̄litates sūt corruptibiles ⁊ genite. ¶ Se 2^a ꝯ
cūda ꝯclusio.qualitates celi sunt p̄ores nātr̃ qualitati-
bus

T.cō.2. bus sensibilibus istorum inferiorum. p3. q2 cū est nālr prior
z 3. suo causato. 5. metaphy. z in post pdicamētis. mō q̄li-
3ª 2 tates celestes sunt cāe q̄litatū istorum inferiorum. ¶ Ter-
tia 9clusio lux q̄ reperit in istis iferioribus sequitur cō-
mixtionē q̄litatū: que vocant pme adinuicē. p3. q2 nul-
lū elementū exñs in naturali dispōne lucet. vnde si flā-
ma luceat h est. q2 l3 sit ignis tñ ille nō est in naturali
dispōne ignis .n. in nāli dispōne nō lucet. ex quo p3. q
oīa hic iferius lucētia sunt mixta q̄litatiue: z p 9ñs lux
consequitur mixtionē qualitatum pmarum adinuicem.
Cor^m ¶ Correlariū lux h inferius exñs est q̄litas scda. p3 p
9clusionē: q2 sequitur mixtionem qualitatum pmarū ad-
4ª 2 inuicē. ¶ Quarta cōclusio. lux celi z lux istorum iferio-
rum differūt spē spālissima essentiali. p3. q2 lux celi est
q̄litas prima respectu istarum qualitatū inferiorum: z lux
istorum iferiorum qualitas secunda per dicta. mō qualitas
5ª 2 pma simplr differt spē spālissima ēentiali a q̄litatibus
secundis z a q̄litate scda. ¶ Quinta 9clō probabilis.
iter qualitates celi motus circularis est qualitas prior
T.c.55. prioritate nature q̄ lux. p3 auctoritate phi 8. physi. mo
57. z 58 tus circularis celi est pmus motuū: z p 9ñs ē prior illu
minatiōe z luce. z pbat rōne: q2 illa q̄litas est prior p
quā pma cā imediatius agit z magis pprie: sed p mo-
tū pma cā magis pprie z imediatius agit q̄ p lucē. g
9ña t3. maior est nota de se. minor p3. q2 p motū primi
mobilis agit eū lucidis celestibus: mouendo lucida. z
2^m applicādo ea passiuis. nō sic econuerso per lucē mouet
pmū mobile ¶ Scdo sic. q2 vel motus z lux celi i cau
sando referunt eque imediate in cā3 primā. s. in deum:
vel vnū eorum pus alio. nō pōt dici pmū q2 differūt spē
essentiali. z p 9ñs nō eque imediate referunt in pma3
cām si dicat scdm queto. vtrum motus per pus in cando
in deum referat: z hr ppositum. vel lux: z hoc nō: q2 pri
6ª 2. us pa cā imediate agit cū motu pmi mobilis. ¶ Sex-
ta 9clusio. preter motū lucē z lumen ponende sunt q̄li-
tates q̄dā insensibiles multiplicate ad ista iferiora que
vocant influentie. pbatur pmo. q2 aliās celū nō eēt cā
p^m gñonis z intensionis frigiditatis in istis inferioribus.
9ñs est falsum. q2 tota virtus mūdi inferioribus tā ca-
liditatis q̄ frigiditatis gubernat a celo. pmo meteo. z
pbatur 9ña. q2 vel celū est cā taliū per motū lucem vel
lumē: z h non: q2 illa nata sunt magis calefacere z fri
T.c.42 giditatē remittere q̄ eā gubernare z intendere: pnt p
meteo. z scdo celi: vel est cā taliū per vnā talem q̄lita-
2^m tem occultā influxā in ista inferiora: z hr propositum.
¶ Scdo celū 9seruat terrā in loco nālr z nō cōseruat
eā ibi nisi per virtutē insensibilem distinctā a motu lu-
T.c.48 ce z lumine. ergo. 9ña vera. añs pro scda pte p3. ex. 4.
z 49 physicorum. q2 q̄libet ens nālr cōseruat in suo loco nāli.
z h nō pōt saluari nisi p virtutē influxā illi loco a celo.
minor p3 q2 ṽtus celi 9seruās terrā est influxa spe ter-
re ex motu celi z motus celi terre nō influit cū semper
maneat in celo. ¶ Itē illa virtus nō est lux vel lumen
cū terra vr nālius disposita de nocte cū est minus illu-
minata: q2 tūc est magis frigida q̄ in die cū est magis
illuminata. ¶ Tertio celū mouet secum orbiculariter
3^m sperā ignis z aeris z hoc nō facit nisi per talē virtutē
influxā ipsis. ergo. maior p3. pmo meteo. minor p3. q2
sic non mouet motus celi ignē cū non itrat sperā ignis:
sed manet immobilis nec per alligationem spere ignis
cum celo: q2 ibi nulla talis est: vt suppono nec p lumē:
q2 lumen non est sic natum mouere. ergo facit hoc per
virtutē insensibilē spere ignis influxā distinctā ab his.
Dubiū z hr ppositū. ¶ Sz cōtra pbationē secundā instatur
sic fortiter. si celū 9seruaret terrā per influētiā sic mul-
tiplicatā ab eo in sperā. s. terre: sequitur q terra nālr d3
ascendere: 9ñs est falsum: z tenet 9ña: q2 agens corpo-
reū agens per 9tactum fortius agit ppe q̄ distanter a
se. ergo influentie conseruatiue terre erūt fortiores ppe
celū q̄ in loco terre. ergo locus versus celū est magis
natus 9seruare terrā. g terra semp deberet ascēdere v- 2^m
sus celū. ¶ Scdo. si sic. sequeret q ignis nō cōseruare
tur in loco suo nālr. 9ñs est iterum falsum. z 9ña decla
ratur: q2 per pductionem influentie 9seruatiue terre vel
aque multiplicat influentia a celo vsq3 ad sperā terre vl
aque. ergo cū agens corporeum nō possit agere in di-
stans nisi prius agat in propinquum: sequitur q influen-
tie 9seruatiue terre z aque multiplicantur in speram
ignis. ergo cū tales sint generatiue frigiditatis z 9ser-
uatiue eiusdē: z per 9ñs corruptiue caliditatis. sequitur
q ille recepte in spera ignis ignem remittent in calidi-
tate: z per 9ñs corrūpent. ergo non est naturaliter lo-
catus. Iste obiectiones videntur multū difficiles: q2 vi
det q valde arguunt ex probabilibus. Et tamen illud
qd 9cludūt est oppositū veritatis: qd credo Arist. simplr
concessisse. quia si tota virtus mundi inferioris guber-
netur a celo: z terra z aqua gubernāt ab eo: z nō nisi p
virtutem influxam. ergo zc. ¶ Item cum elementa in
locis suis naturalibus sint naturaliter collocata non
videtur q hoc sit nisi ratione huius influentie ibidem
ea conseruantis: quia sine dubio superficies concaua
elementi superioris non naturaliter conseruat elemen-
tum inferius cum sibi ad minus contrarietur in vna q̄ p^a
litate. ¶ Et ideo subsistendo huiusmodi influentias
premitto qd si caliditas fortissime agit ita influentia
calefactiua: z sicut caliditas debilissime resistit: ita ad
minimam distantiā multiplicatur influentia calefactiua
notabiliter. s. solum multiplicatur vsq3 ad speram aque 2ª
exclusiue. ¶ Secūdo sicut frigiditas fortius resistit q̄
caliditas z minus agit: ita influentia frigefactiua minus
agit q̄ calefactiua. Ad maiorē tñ distantiā multiplica
tur. s. per totā regionē elemētarē. ¶ Tertio dico q si 3ª
cut humiditas fortius agit q̄ siccitas: ita influentia hu-
mectatiua fortius agit q̄ desiccatiua z ad minorē distā
tiā multiplicat. puta vsq3 ad speram terre exclusiue.
¶ Quarto q sicut siccitas maxime resistit: ita influētia 4ª
desiccatiua ad maximā distantiā multiplicat: sed debi-
lius agit in eadē distantia q̄ influētia humectatiua per
hoc saluatur naturalis situs omniū elemētorum: q2 ignis
nāliter locatur superius: q2 ibi influentie calefactiue ma
xime distantur: ppter quod influētie frigefactiue ibidē
ipediuntur ab effectu quē nata sunt generare vel cōser
uare. Post illū aer: q2 ibi influētia est calefactiua eum
conseruans z fortius calefaciēs q̄ frigefactiua infrigi
dat similiter humectatiua fortius humectat q̄ desicca
tiua desiccat. Postea aqua: q2 ibi incipiūt influētie frige
factiue agere: q2 nō multiplicat ibidē calefactiue. Po
stea terra: q2 ad distantiā illā solū intense multiplicant Dub^m
influētie frigefactiue z desiccatiue: z ideo naturalr col
locatur ibidē terra. Et si dicat quare ergo influētia hu-
mectatiua in spera ignis nō gñat humiditatē corrum-
pendo ignē cū fortius agat ab equali distātia q̄ influē-
tia desiccatiua. ¶ Respondetur q caliditas z influētia Re
calefactiua que ibi sunt valde intense conseruāt siccita
tē z ipediunt actionē actionis influētie humectatiue: z
sic influentia desiccatiua de per accidens fit ibidē for- rōnes
tior: l3 de nā deb3 esse debilior. Iste modus dicēdi appa
ret esse probabilior: sed si quis poterit inuenire meliorē
dicat illū. Per hoc solute sūt rōnes: terra .n. nō ascēdit
q2 l3 in locis celo ppinquioribus influētie eius conser-
uatiue fortius multiplicētur: tñ suū effectū non possūt
ibidē notabiliter agere ppter influētias cōtrarias quali-

tatis

tatis genite que ibidē fortius existūt: sicut ignis in lo-
co suo nāli nāl'r conseruatur: qꝛ lꝫ influētie frigiditati-
ue ꝛ humectatiue sint ibidē. tñ calefactiue ꝛ desiccati-
ue sunt fortiores modo ꝑdicto. ergo nō generaꝫ sibi fri
7ª ꝯ giditas. ℭ S. ꝑma ꝯclusio. ꝙ lux ꝛ lumen sunt ꝑora
naturalr̄ in causando q̄ talis influentia. ꝓbaꝫ: qꝛ talis
īfluentia fortius multiplicaꝫ cū lumine q̄ sine lumine:
iō fortificatur coactione luminis: iō lumē agit fortificā
do actionē influentie. ergo ꝯclusio vera. ꝯña vltima tꝫ.
qꝛ cā in causando est naturalr̄ prior cāto. ꝛ p̄ma ꝯña
tenet. qꝛ non vr̄ propter qd illa influentia fortius multi
plicaꝫ cū lumine: nisi qꝛ lumen eius actionē fortificat
aliquo modo. ꝛ scḋa ꝯña nota est de se. pꝫ añs. qꝛ exp-
tū est vt dicūt medici ꝙ si radii lunares de nocte attin
gūt notabil'r longo tpe aliqḋ mēbꝝ hoīs discooptum:
illud mēbꝝ fit paliticū: qꝺ non est nisi qꝛ īfluentia lune
infrigidans ꝛ humectans fortiter multiplicaꝫ cū lumi
ne: ꝛ si fenestre essent clause: ita ꝙ radii luminis nō at
tingerent mēbꝝ nō ita fortiter ageret influentie in mē
bꝛuꝫ: ꝛ tō mēbro nō noceret: qꝺ nō vr̄ veꝝ: nisi qꝛ influ-
entiaꝝ virtus fortificatur mediante iuuamine lumis.
T.cō. 52 ℭ Item cum inter has qualitates celi dꝫ esse ordo: eo
ꝙ oium est ordo. 12. meta. vel celū per prius agit cū in-
fluentia q̄ luce: ꝛ hoc non vr̄: cū multo magis experta
sit actio luminis q̄ influentie: ꝛ iō non vr̄ ꝙ influentia
dirigat lucida celestia ad illuminādū: vel celū per ꝑus
Dub^m agit cum luce q̄ cum influentia: ꝛ hr̄ ꝓpositū. ℭ Ali-
quis diceret cōtra: cum lux ꝛ lumen lune sint calefacti
ua a natura: vr̄ ꝙ non fortificent influentiā ipsius fri-
R° gefactiuā. ℭ Rñdetur. ꝙ lꝫ lux ꝛ lumen de per se ꝛ i
mediate sint calefactiua in mā susceptibili: tñ indirecte
fortificant actionē influentiaꝝ lune. s. qꝛ cū lumine for-
tius nata est influentiaꝫ multiplicare q̄ sine lumine. s.
8ª ꝯ qꝛ mediū illuminatū magis natū est influentiā recipe
re q̄ non illuminatū. ℭ Octaua cōclusio. īfluentie mi-
nus nate sunt reflecti q̄ lumen. pꝫ. qꝛ influentie intrāt
ꝓfundas radices terre. ꝛ hoc lumen nō facit ꝓpter ipe
dimentū per reflexionē ꝛc. ꝯña tꝫ. ꝛ añs pro prima
pte pꝫ. qꝛ celū consecuat terrā ꝓpe centrum. ℭ Iterum
est cā gñōtus piscium in mari ꝛ metalloꝝ in terra: qꝺ
nō esset nisi intraret terrā ꝓfunde: ꝛ aquā. minor pꝫ. qꝛ
lumen reflectiꝫ in supficie terre: sic ꝙ non ad magnā
distāntiā intrat terrā. ℭ Ultima cōclusio. influentia tñ
9ª ꝯ per obstaculū duꝝ ꝛ nō diaphanū quodāmō reflectiꝫ.
pꝫ p p̄mā rōnē factā ad septimā ꝯnē: si tu dormis i ra-
diis lunaribus recte faciē tuā tāgentibus influentie fri
gefactiue tibi nocēt notabil'r. Si āt dormias coopertus:
sic ꝙ radii lucis non nisi reflext vel valde debiles faci-
em tuā tāgāt influentie nō nocebūt tibi sensibil'r: quod
non est nisi per obstaculū reflectens radios lucis: ꝛ sic
influentie quodāmodo reflectunꝫ: sed forte hoc est de
per accñs. s. qꝛ cum lumine influentie fortiter nate sunt
multiplicari: ꝛ non sine eo: sicut dictum erat in septi-
ma conclusione: ꝛ hoc de secundo.

Quantū ad tertiū articulū videndū est: que il-
laꝝ q̄litatū cōpetunt elementis ꝛ q̄
pª ꝯ nō: ꝛ quo ad hoc sit p̄ma ꝯclusio. ℭ Omnes q̄litates
sensibiles sensu tactus ꝓprie cōpetunt elemētis. lꝫ non
oēs cuilibet. ꝯclusio pꝫ. qꝛ q̄litates sensibiles ꝓprie sen-
su tactus sunt caliditas que cōuenit igni. frigiditas que
Dub^m ꝯuenit aque. humiditas que cōuenit aeri. ꝛ siccitas q̄
cōuenit terre. ℭ Sed aliqs quereret. vtrum alie q̄lita
tes tangibiles ꝯueniunt elementis. Respondeꝫ ꝙ ele-
mentis ꝯueniunt raꝝ ꝛ densum. graue ꝛ leue: duꝝ ꝛ
molle. Duꝝ vt terre existēs in sua naturali dispositiōe ꝛ
molle eidē qñ est extra suā nālem dispositionem: vnde

ꝓprie nullū aliorꝫ elementoꝝ a terra dr̄ molle: eo ꝙ
molle dr̄: qꝺ faciliter cedit p̄mēti non circūstādo. 4°
meteo. modo si aliqua elementa facil'r cedant: premen
ti tñ econuerso circūstat: sicut pꝫ de aqua: que lꝫ cedat
digito: ꝯposito tñ econuerso circunstat digitū. asperū ꝛ
leue lubrici ꝛ aridū elementis in naturali dispositione
existētibus nō ꝯueniunt: eo ꝙ sunt qualitates ꝯsequētes cō-
mixtionē q̄litatū p̄maꝝ adinuicē. vnde si terra esset na-
liter figurata: nec esset perfecte sperica: ꝛ sic non esset
aspera. nec ēt ꝓprie esset lenis. qꝛ nō esset plana. ℭ Se 2ª ꝯ
cūda ꝯclusio. elemētis existētibus in nāli dispositione nō
ꝯueniunt qualitates p̄me sensibiles ab aliqꝫ sensibili-
bus. pꝫ. qꝛ eis non ꝯueniūt colores. odores. ꝛ sapores.
qꝛ ille sequunꝫ cōmixtione q̄litatū primaꝝ adinuicē:
que cōmixtio repugnat elementis existētibus in natura-
li dispositione: qꝛ tūc nō haberet vnā de q̄ttuor qualita
tibus p̄mis in summo. ꝯ ꝛc. ꝯña tenet. ꝛ añs: qꝛ ille q̄
litates sequunꝫ cōmixtionē qualitatū primaꝝ. pꝫ. qꝛ
videmus ꝙ q̄to est aliqd propinquius puro elemēto: tā
to minus hꝫ de his qualitatibus. vt q̄to aq est purior
tāto est minus sapida q̄ aq maris: qꝛ aq̄ maris est ma
gis comixta: ꝛ nec videmus ꝙ ex alia ꝛ alia ꝓportio
ne qualitatū p̄maꝝ adinuicē mutanꝫ colores. sapores. ꝛ
odores. in mixtis qꝺ nō vr̄ esse: nisi qꝛ ille qualitates Dub^m
ꝯsequūꝫ cōmixtione. ℭ Sꝫ ꝯ hāc ꝯclusionē arguiꝫ: qꝛ
si terra in naturali dispōne nō haberet colorē: ipsa nō
esset sic visibilis. ꝯñs vr̄ falsuꝫ. cū sit valde densa ꝛ nō
diaphana. ꝯña tenet. qꝛ nihil vr̄ non ꝑticipans colorē
vel lucem. terra nō est lucida. ℭ Item scḋo qꝛ phs di-
cit in de sensu ꝛ sensato ꝙ oīa corpa colore ꝑticipant. 2
ergo ꝛ elementa. ℭ Tertio phs in lib. de coloribus at 3
tribuit elementis colores: vnde dicit aquā esse albam. 4
ℭ Quarto cōiter dr̄ ꝙ aqua est dulcis: ꝛ vr̄ phs velle
in de sensu ꝛ sensato ꝙ non esset nisi haberet saporē. 5
ℭ Quinto si colores non essent in elemētis. seqꝛtur ꝙ
albū gñareꝫ ꝛ nō generareꝫ ex ꝯtrario: ꝛ sic gñō albi nō
erit vera alteratio. ꝯña pro p̄ma pte est ꝯ phꝫ. p̄ phys. t.c.47.
dicentē ꝙ album generaꝫ ex nigro. ꝛ pro scḋa est ꝯtra T.c.18.
phm. 5° physico. dicentē: ꝙ oīs motus ad qualitatē est
alteratio. sꝫ generatio albi est motus ad qualitatē. ꝛ
tenet ꝯña. qꝛ si generareꝫ mixtū albū ex eis ipsuꝫ non
generareꝫ ex nigro. per ꝯclusionē: qꝛ in eis nullus est
color. ℭ Item cū alteratio sit mutatio in qualitatibus T.c.21.
contrariis vel mediis in primo huius: ꝛ ideo si non ge
neratur albedo ex contrario vel medio. sequereꝫ ergo
ꝙ in generatione albi nō est alteratio. ℭ Sexto i mix 6^m
to variaꝫ frequenter ꝓportio q̄litatū p̄maꝝ adinuicē:
ꝛ tñ non mutatur color. ergo color non seqꝛtur in ꝓpor
tionem illarum. ꝯña tenet. ꝛ añs pꝫ. qꝛ non opꝫ si parū
es calefiat magis q̄ añ fuit calidus: ꝙ ꝓp hoc mutet
colorē. ℭ Ad primū illoꝝ respondetur negando con- Ad p^m
sequentiā. Ad ꝓbationem dr̄: ꝙ lꝫ terra existēs in nā
li dispositione nō esset visibilis colore vel luce. s. ꝓprie:
tñ vr̄ p reflexionē radioꝝ lucis: sicut speculū. ꝛ iō ap-
paret colorata. ℭ Ad secūdū dr̄: ꝙ phs in de sensu ca- Ad 2^m
pit colorē large pro luce lumine ꝛ colore stricte acce-
pto. vt sit sensus. oīa corpora colore participāt. i. partici
pāt colore lumine vel luce: ꝛ hoc de se: vel p reflexio-
nē: vel potest dici ꝙ voluit: ꝙ oīa corpora participant
colore: loquendo de mixtis ꝛ elemētis: qꝛ supponit ꝙ
elemēta nō essent in sua naturali dispositione: ꝛ sic ali-
quo modo essent colorata. ℭ Per hoc respōdetur ad ad 3^m
terniū: ꝙ colorem non attribuit phs elementis puris q̄
litatiue: sed quodāmodo similibus: sic dicit aquā. i. si-
milem aque esse album. ℭ Ad quartū dicitur ꝙ dulce ad 4^m
frequenter accipiꝫ pro insipido: ꝛ sic aqua in naturali
dispōne

dispōne vr̄ dulcis alio modo pōt dici: q̄ aq̄ pura nō est
ad 5m dulcis: sȝ aqua mixta: ꝛ q̄ de illa itellexit phs: q̄ ē dul-
cis. ¶ Ad qntū dr̄. q̄ nō est icōueniēs q̄ colo: vel sa-
po: in gn̄one mixti noui generet̄ ex elementis: ꝛ nō ge
T. co. 47. neret̄ ex ꝯrīs. Et ad phꝫ p̄ physi. vr̄ q̄ voluit q̄ colo:
gn̄at̄ ex ꝯrio vel medio: capiendo ꝯriū large: put ertē
dit se ad ꝑuatiue opposita. sic albū gn̄at̄ ex albedine ꝑ
uatiue. verꝫ est qn̄ in eodē exn̄te ħ aliqd ꝛ mixto vnus
colo: generat̄: ꝛ tunc corrūpit̄ alter: ꝛ sic album gene-
ratur ex nigro vel medio colore colorato. Ad illō autē
qō addit̄: q̄ tunc generatio albedis non esset alteratio
aliq ꝯcedunt ꝯn̄aȝ: ꝛ ꝯn̄s: capiendo alterationē stricte:
T. c. 21. sicut diffinit̄ ꝑ huius: sȝ est alteratio large dicta: qꝛ est
mutatio in q̄litate. aliter pōt dici q̄ est alteratio ꝓpe di
cta: qꝛ lȝ nō sit de ꝯrio in ꝯriū. est m̄ a mino:i albedine
ad maiorē: ꝛ illā vocat phs de ꝯrio in ꝯriū in 5° physi.
T. c. 18. ad 6m ¶ Ad sextū dr̄. q̄ ꝓportionis mutatio in q̄litatibus ꝑ-
mis pōt fieri dupl'r. Uno mō pmanēter: ꝛ sic quod nō
sufficit cōpositū se ad illā ꝓpo:tionē reducere cōplete ī
qua fuit ante: ꝛ sic sine dubio mutāt̄ colores. Alio mō
remittit̄ dispositiue ꝛ nō pmanēter: sic qō mixtū statī
post se reducit ad ꝑorē ꝓportionē: ꝛ ad illā variationē
nō seqtur mutatio coloris. Et per hoc pꝫ qd sit dicen-
dum ad argumentum factum de pariete.

Quantū ad qrtū articulū restat videre que q̄li
tates sunt actiue ꝛ q̄ nō: ꝛ itelligant̄
1ª ꝯ. ꝯnes de actione reali: q̄ est cū ꝯrietate: qꝛ de actiōe spi-
rituali nō ꝓpono loq hic. ¶ Sit p̄ma ꝯclusio hec. q̄li-
tates sensibiles distincte ꝯ tāgibiles nō sunt ꝓprie acti
ue. pꝫ inductiue: qꝛ nō vr̄ q̄ nigredo habeat corrūpere
Dubiū albedinē vel econuerso. sīr in odoribus ꝛ saporibus.
¶ Sed ꝯtra. lux que est ꝓprie visibilis calefacit: vt di-
ctum est. ergo ꝯclusio falsa. ¶ Item vr̄ qō si amaruȝ ꝛ
ad p̄. dulce inuicē misceant̄ qō dulcedo remittet amaritudinē
ꝛ econuerso. ¶ Ad p:imū dr̄. qō verꝫ est qō lux est ge
ad 2m neratiua coloris: sȝ t̄n non dr̄ q̄litas actiua cū ꝯrietate.
qꝛ non repugnat de ꝑ se frigiditati. ꝛ iō nō vr̄ esse ꝯtra
dicta. ¶ Ad scōȝ dr̄. qō in tali mixtione illi sapores nō
remittent se: sȝ cāe sue. puta ꝓportiones q̄litatū p̄maꝝ
adiuicē. ad quas ꝓportiones ꝯsequunt̄ hmōi sapores.
2ª ꝯ variata. n. per mixtionē huius ꝓportione variat̄ etiā sa
por. ¶ Scd̄a ꝯclusio. sunt alique q̄litates insensibiles
que sunt generatiue caliditatis ꝛ frigiditatis. pꝫ. qꝛ q̄li
tates virtuales q̄s medici ponūt in mixtis sunt genera
tiue caliditatis: vt vtuales q̄litates piperis vel vini. Et
alique sunt gn̄atiue frigiditatis: vt qualitates virtuales
papaueris vel opij. Item lumen est generatiuū caloris
simpl'r: ꝛ īfluentie celestes īsensibiles: pp qō notanter
dictū fuit in p̄cedenti ꝯclusione: qō actione ꝓprie dicta
alie q̄litates a tāgibilibus nō sunt actiue. s. actione que
3ª ꝯ est cū abiectiōe ꝯrij: lȝ. n. he qualitates virtuales agāt:
t̄n nō agunt in suū ꝯriū. ¶ Tertia ꝯclusio. qualitatum
tāgibiliuȝ solū quattuor. s. in spē sunt actiue. s. caliditas.
frigiditas. humiditas. ꝛ siccitas illa actione: qꝛ durum
nō agit in molle vel lubricū in aridū q̄uīcūq̄ iuxtapo
nātur inuicē. sīr indicat̄ in alijs qualitatibus tāgibili-
bus: ꝛ si dr̄ qō grauitas ꝛ leuitas sūt actiue: qꝛ sūt mo-
tiue local'r. ¶ Rn̄det̄ qō de actiōe motiua local'r non
est ad p̄ns ꝯsideratio: qꝛ in p̄n° est p̄missuȝ qō itelligē-
de sunt ꝯclōnes de actiōe reali: q̄ est cū abiectiōe ꝯrij.
mō leue positū iuxta graue ꝑ leuitatē grauitatē nō cor
rūpit. nec eꝯ. si ergo econuerso grauitas remittitur a le
ui ħ nō est actione leuitatis sed caliditatis.

Quantū ad qntū articulū restat videre de q̄st-
to: ꝛ q̄ntū ad ħ sit p̄ma cōclusio. Ille
q̄ttuor q̄litates. calitas. ꝛ frigiditas ꝛc̄. nō sūt q̄litates
p:ime simpl'r. pꝫ. qꝛ alie sunt p:iores. s. alie q̄litates ce-
lestes: vt patuit in p̄mo articulo ¶ Scd̄a cōclusio. in- 2ª ꝯ
ter qualitates sensibiles ꝯuenientes generabilibus in-
q̄ntū generabilia: ipse sunt p:iores ordine pꝫ qꝛ ipse ꝑ-
cedunt alias cālitate: vt post dicet̄: qꝛ actione eaꝝ gene
rant̄ alie in simplicibus ꝛ mixtis. g̃ ꝯ vera. ¶ Tertia 3ª ꝯ
cōclusio. iter q̄litates sensibiles generabilibus ꝯueni-
entes ille sunt ꝑores cālitate. pꝫ ille sūt cause aliaꝝ: ex
actione. n. calitatis. frigiditatis. siccitatis. ꝛ humidita-
tis generātur q̄litates alie sensibiles generabilibus cō
uenientes: vt calitates ꝛ siccitateȝ seqtur leuitas ꝛ ra-
ritas vt in aere ꝛ in igne ꝯsil'r dicatur de alijs qualita
tibus sensibilibus: alie. n. q̄litates iter se nō agunt: ꝛ iō
nō generāt sibi'silia in sua actiōe: sȝ cū generāt in mix-
tis colores sapores odores ꝛ silia. grauitas leuitas ꝛ
alie hmōi q̄litates: hoc est actione illaꝝ q̄ttuor. ¶ Cor
relariū. qō nō oēs qualitates tāgibiles sunt ꝑores alijs
cālitate. pꝫ. qꝛ. nō sunt priora grauitas ꝛ leuitas ꝛ alie
hmōi ꝯrietates tāgibiles ꝑter duas ꝯrietates dictas:
ꝑter q̄ colores vel sapores: qꝛ ita bn̄ ꝓducunt̄ a p̄mis
ꝑ actionē ipsaꝝ: sicut colores vel sapores ¶ Quarta cō 4ª ꝯ
clusio. ille q̄ttuor sunt ꝑores alijs: vt dispōnes necessa-
rio reqsite ad ħ qō alie in subō sint vel repiant̄ in eo nā
liter. pꝫ qꝛ sūt cāe aliaꝝ ꝛ nō ecōuerso. mō cāt̄i ꝑsup-
ponit sua cāȝ. ¶ Quinta ꝯclō iter q̄litates ꝓprie sensibi 5ª ꝯ
les gn̄abilibus ꝯuenientes he q̄ttuor sunt ꝑores ꝛ ꝑfe-
ctiōe ꝛ ꝑncipalitate. pꝫ. qꝛ ꝓducūt ꝛ ꝯseruāt alias q̄li-
tates sensibiles ꝛ nō ecōuerso. mō ꝓducēs ꝛ ꝯseruās
vr̄ eē ꝑfectius ꝛ ꝑncipalius nō ꝓducēte nec ꝯseruante.
Et notāter dr̄ iter q̄litates ꝓpe sensibiles: qꝛ nō oꝫ qō
sint ꝑores ꝑfectiōe q̄litatibus vtualibus vel organiza-
tionibus reptis ī mixtio: imo magis vr̄ qō ille sunt ꝑo-
res: qꝛ ꝑfectio: ē nāꝫ ꝯsequunt̄: ꝛ solū in magis ꝑfectis
repiunt̄: vt notū est. ¶ Sexta ꝯclō. ille q̄ttuor sūt ꝑo- 6ª ꝯ
res: vt in pluribus alijs q̄litatibus sensibilibus ꝯueniē
tibus gn̄abilibus via cōitatis. pꝫ. qꝛ repiunt̄ i mixtis: ꝛ
in eis multe alie: vt sapores colores: lubricitas ꝛ aridi
tas ꝛ ꝯsiles soluȝ repiunt̄ in mixtis. Notāter dr̄ vt in
pluribus: qꝛ verisil'e est qō grauitas leuitas: ariditas ꝛ
siccitas: dēsitas ꝛ opacitas ꝛ diaphanitas sint eq̄ cōes
sicut iste. ¶ Septīa ꝯclō: ille q̄ttuor sunt multis alijs ꝑo 7ª ꝯ
res via simplicitatis. pꝫ. qꝛ ꝯueniūt eis simplicibus: ꝛ
multe alie nō sunt sic vt colores sapores ꝛc̄ ¶ Octaua 8ª ꝯ
ꝯclō. ille sunt ꝑores vt in plībus saporibus. coloribus:
odoribus tēpore. pꝫ. qꝛ cū mixta gn̄ant̄ ex elemētis. il-
le q̄litates p̄cedūt tēpore colores: sapores: ꝛ odores
gn̄atos in mixtis. cū ipse ante fuerint in elemētis: ꝛ co
lores sapores. ¶ Ultima conclusio. qō iter qualitates 9ª ꝯ
proprie sensibiles ꝯuenientes generabilibus. sub ratio
ne qua generabilia sunt: q̄ttuor sunt q̄litates p̄me: ꝛ nō
plures nec pauciores. Ad istū itellectum qō sunt quat
tuor species essentiales nō coincidentes in significādo
omnes q̄litates primas proprie sensibiles conuenien-
tes gn̄abilibus inquātum generabilia sunt consignifi-
cātes: in quas ille terminus q̄litas proprie sensibilis ī-
quātum conueniens generabilibus ꝛ corruptibilibus
īmediate diuiditur: ꝛ nō plures nec pauciores. s. illa ca
liditas frigiditas ꝛc̄. Ista ꝯclusio patebit soluendo ra-
tiones in ꝯtrarium factas. Et dicit̄ notāter in cōclusio-
ne q̄ttuor species essentiales: qꝛ forte multe sunt alie
species q̄litatis p̄me accidentaliter significantes. Dici
tur nō coincidētes ꝛc̄. qꝛ coincidentes sunt plures. Di
citur cōuenientes generabilibus ꝛc̄ ad excludendum
q̄litates celestes. Dicitur ꝓprie sensibiles ad excluden
dum organizationes ꝛ aliquas tales q̄litates que for-
te via ꝑfectionis sunt istis priores: lȝ iste sint cā earum.

¶ Sȝ instabit

dubm ℭ Sed instabit qd.d.vr q nulle qualitates generabi
lium sint his priores pfectione:q2 ille generat alias z
sunt cae alia2:vt dictu est.modo generans z cā non
R3 dz esse minus perfectu q3 genitu. ℭ Dicit q hoc ver
est de agente pncipali: z cā pncipali.mō forte ita e q
ille quattuo2 qualitates respectu organizationu z alia
rum qualitatu prima2 perfecto2 nō sunt pncipia agē
na:imo nunq3 talia agerent nisi virtute alterius ad ta-
les qlitates pncipalr agentes: z iō non generant or-
gana in lapidibus vel metallis:q2 non dirigunt ibidē:
sicut in aialibus z in aiatis magis perfectis.

ad pm **Deinde** rñdet ad rōnes.ad primā neget q iter
qualitates tāgibiles nō sit nisi vna qli
tas pma. Ad auctoritatē phi dr q nomen suplatiuum
qnq3 negatiue exponit.vt pmū quo nihil est prius . qli-
tas pma q nulla est prior: z sic narū est hui plibus cōue-
nire:s3 si exponit affirmatiue.i.omni qlitate prior: sic
nō pueniret nisi vni:i pposito vo tenet negatiue. ℭ Ad
ad 2m scd3 negetur:q nulla est qlitas prima. Et ad pbationē
dr:q l3 caliditas sequat aliā qualitatē prius existentē in
materia.s. frigiditatē tñ illa non generat eā:imo gña-
tionē eius ipedit: z ideo respectu caliditatis qlitas tā-
gibilis in mā nō dz dici qlitas pma.vnde breuiter ca-
liditas. z alie qlitates tāgibiles nō dicunt pme: ex eo
q eas nō pcedūt alie in mā:sed potius eo q naturali
gñone ipse sunt cause alia2 qualitatū tāgibiliū: sed nō
ad 3m ecōuerso. ℭ Ad tertiū dr pcedendo.q alique qualita
tes pme sunt tñ due:s3 cū hoc stat q quattuor sunt qli
tates pme ad intem dictū in qnto arnculo. ℭ Ad pfir
manonē dr.q humiditas z siccitas sunt qualitates p-
me z itez q nō sunt solū passiue:sed et actiue:l3 nō ita
T.c.9 fortiter agat sic caliditas z fridditas. ℭ Ad ph3 qrto
T.c.8 meteo. z scdo huius.dr q vocat illas passiuas:q2 ma-
gis appet in eis virtus remissa.q t3 se ex pte passiui q3
virtus actiua:q tenet se ex pte agentis:per quā alie di-
cūtur actiue:q2 fortius appat et agere q3 resistere: z de
hoc plus dicet in sequenti questione ℭ Ad aliā cōfir-
manonem dr q caliditas euaporādo partes humidas
est cā siccitatis de per accñs: z eodē modo frigiditas
humiditatis:s3 de p se nulla illa2 qlitatū reducit ad ali
ad 4m a3 tāq3 in porē. ℭ Ad qrtū pceditur.q qlitates pme
sunt tres z nō plures copulatiz:q2 sunt tres z nō vna:
ad 5m s3 tñ cū hoc stat q sunt qttuo2 put notū est. ℭ Ad qn-
tum neget q fridditas nō est qlitas. Et ad pbationem
pcedit.q fridditas dr ipfectior caliditate. z cōcedit
pñter q via pfectiōis caliditas est prior aliquo modo:
cū hoc tñ stat q caliditas respectu frigiditatis non dz
dici pma simplr:q2 nō est cā eius de p se plusq3 ecōtra:
nec ordine nāe frigiditas reducit in caliditatem: sicut
nec ecōtra silr qualitates secūde:ita bene reducunt in
frigiditatē.sicut in caliditatē: z iō vna ea2 nō dr pprie
prior alia. ℭ Ad pfirmanonē negtur.q frigiditas sit
puatio: z ad Cōmētatorē dr q cepit puationes large.
puta put forma minus pfecta dr priuatio respectu for-
me magis pfecte: z sic fridditas vel nigredo pōt dici p-
ad 6m uatio. ℭ Ad sextū negetur.q caliditas nō est qlitas p
ma iter tāgibiles. Et ad pbationē pcedit:q simplr lo-
quēdo alie.s.lux z lumē sunt priores:s3 ille nō conueniūt
gñabilibus inquātū sunt gñabilia: z iō de illis non est
ad 7m ad pñs . ℭ Ad septimū dr.q gñone nāli calitas dz p
cedere raritatē ordie nature pductā: z iō raritas dr re
spectu talis calitatis qlitas secunda:ve2 est q gñatio
ne quodāmodo violenta qnq3 raritas pcedit calitatē:
z sic motus calefacit distrahendo ptes aeris vel alio-
rū hmōi:nec pp hoc raritas dz dici qlitas pma:q2 nāli
ter non pcedit caliditatē:ūimo magis sequtur.

Ad rationes arguētes q sint plēs. ℭ Ad Ad pm
primā dicitur.q lux z lumē
nō sunt qlitates tāgibiles: z iō de eis non est ad pñs Ad 2m
sermo. ℭ Ad scd3 silr rñdet q motus celi nō est qli-
tas tāgibilis:silr dr:q ipse nō pueniūt gñabilibus in
quātū gñabilia z iō non fit pfideratio respectu eius. ad 3m
ℭ Ad tertiū de raritate:p3 qd sit dicendū per ea q dic- ad 4m
ta sunt. ℭ Ad qrtū dr.q figura nō est pprie actiua:
z iō nō est pma. Et ex alio:q2 vr q calitas z fridditas:
cū aliis debent dici via gñonis priores quātitate z figu
ra:q2 rarefiūt z pdensant: z sic quantitates generāt: z
ad pbanonē pceditur:q ille qlitates nequeunt recipi
nisi in subto extenso s3 tñ ille qlitates vel eis psimiles
magis debēt dici cāe extensionis q3 econuerso:cū q il
le respectu extensionis se hñt actiue:extensio autē ma- ad 5m
gis se h3 passiue. ℭ Ad qntā dr.q grauitas z leuitas
sunt qlitates secunde: z pcessa similitudine. q sicut se
h3 motus localis ad motū alterationis:dr q motus al-
terationis est prior in elementis q3 motus localis. pcedit
.n.semp alteratio tāq3 cā motū localē: z iō qlitates al-
teratiue et sunt priores motiui. ℭ Ad ph3 dr q voluit: 8.ph.57
q motus circularis celi est pmus motuū nō at motus
localis elo2. ℭ Ad pfirmanonē dr q motus non est
p se cā caloris s3 solū de per accñs.s.ppter pfirmano-
nē. ℭ Ad aliā pfirmationē dr. q p prius sequunt pma
corpora qlitates alteratiue:vt ignem calitas: aerē hu-
miditas:sic post dicet:imo ēt ille eque insepabilr ele
mentis sunt:cū ille.n.totalr auferunt:ēt leuitas z ra-
ritas auferunt. ℭ Ad aliud qd addit q phs de eis de
terminauit in prioribus dr q hoc facit ppter pueniētiā
quā hñt cū motu locali celi q est simplr pmus motuū:
z non facit hoc phs ppter prioritatē earum in seipsis.
ℭ Ad sextā dr.q nō sunt nisi qtuor essētiales spēs ad 6m
qlitatū prima2 tāgibiliū:vt dcm est: in numero sunt
multo plures:sic.n.sunt due in quolz elemēto: sicut tō
cōcludit:sed hoc non est cōtra dicta. ℭ Rō post oppo
situm est pro vltima cōclusione vltimi articuli.

ℭ Ipso2 aūt tāgibiliū dicēdū q prime
ofie z ptrarietates. T.c.viij. Qō.ij.

Ecūdo querit. Utr3 qlitatum pma-
rū due sunt actiue.s.calidi-
tas z frigiditas: z due passiue.s. hūiditas
z siccitas. ℭ Et argui q nō ille sunt ma- pm
gis passiue que magis z facilius patiuntur : s3 calitas
z frigiditas magis z facilius patiuntur. g.pña t3. añs
pro pa pte p3:p qd nois:añs pro scda pte p3 p experiētiā.
ℭ 2o calitas patit a frigiditate z eēc.ergo ille due sūt 2m
passiue.pña t3. z añs p3.q2 alias ille due qlitates pme
nunq3 corrumperet. ℭ Tertio.si sic: seqt q ipse age-
rent in alias.s.siccitatē z humiditatē.pña t3. q2 non vr 3m
a qbus aliter humiditas z siccitas essent passiue z fal
sitas pñtis p3:q2 ois actio est rōne prietatis . mō cali-
ditas z frigiditas nō priantur humiditati z siccitati.
ℭ Quarto arguit.qd oēs sunt actiue q2 siccitas ē acti
ua.g oēs sunt actiue pña t3.q: mime vr siccitas age- 4m
re. z añs est phi.4o meteo.vbi dicit qd siccitas coagu- T.c.34
lat g agit. ℭ Quinto nisi siccitas ageret nō posset aq z 35.
in terrā imediate cuuerti.pñs est ptra ph3. scdo huius. 5m
pña t3.q2 terra nō pōt aquā corrūpere nisi rōne siccita T.c.24
tis:eo qd frigiditas non est aque disconueniēs . ℭ Et
pfirmat:q: in precedenti qōne dictū est qd omnes qt-
tuor sunt actiue.ergo zc. ℭ Sexto arguit:qd humidi 6m
tas z siccitas sunt minus passiue q: ille que fortius re
sistūt sunt minus passiue z minus patiunt humiditas
z siccitas fortius resistūt.ergo.pña t3. z añs pro pma
pte p3

parte pz p qd nois. pro scda pte vr tenere p experiētiā: qz ignis satis cito supat friditatē aque: pp eius debilez resistētiā: sz humiditatē eius: qz fortiter resistit nō ita ci
7m to supat. ¶ 7° arguit. q nulle earū sunt passiue: qz for
T.c.55 me e est agere mãe vero pati. pmo huius. mō ille qlitates sunt quedā forme: igitur agūt z non patiunt.

T.c.8. T.c p. **In oppositū** est phs scdo huius. z quarto meteoroꝝ. ¶ In ista questione erunt duo articuli. pmo rndebitur ad quesitum an secundo mouebit z soluet quoddam dubium.

pm nom **Quantū** ad pmū articulū p nota. q aliqd pōt dici pati dupl'r. vno mō subiectiue: z alio mō terminatiue. Pati subiectiue est eē subz: cui aliq passio introducit: z sic patit mā pma z alia subta i qb9 passiones iducunt. Pati vō terminatiue est patiēdo diminui aut corrūpi: z illo mō patit forma q corrūpit a corrūpēte: z de hoc mō ipsius pati ē ad pns. de pati pmo mō nō curat: qz non est vnū accns receptiuū alterius.
2m nom ¶ Scdo nota. q pati terminatiue adhuc capit dupl'r. Uno mō: qz patit de p se ab aliquo: vt calitas a frigiditate. Alio mō de p accns. puta qz aliud sibi annexū patit: vt humiditas dr pati si hmōi subz pateret. ¶ 3° nō.
3m q hic fit qō solū de actione ppria q est cū abiectione
4m 9ry. ¶ Quarto nō. q in hac qōne pt fieri triplex cōpatio p calitatis z friditatis adinuicē. 2° humiditatis z siccitatis iter se. tertio calitas z friditas ex vna pte ad hu
5m miditatē z siccitatē ex alia pte. ¶ Quinto recolligendū est illud qō dcm est in p lib. in qōnibus de actione: q fortissime actiōis est calitas. post illā frigiditas. post illā humiditas z post siccitas: in resistēdo at 9rio mō.

pa 9. **His premissis** sit pma 9clusio. calitas z friditas sunt iuicē actiue z passiue. pz p exptientiā: qz cal'z calefacit frigidum z e9. ¶ Itē calitas z friditas sunt qlitates tāgibiles pme z 9rie: z tales sunt iuicē 9rie actiue. ¶ Itē alias aer p
T.c.24 ppria actiōe nō posset gnare aerē ex aq. 9ns est 9 phz se
z 25. cūdo huius. z 9ña tz qz aer non pōt agere in aquā nisi
2a 9 actione calitatis. ¶ Scda 9. hūiditas z siccitas sunt actiue z passiue adinuicē pz vt pcedēs: qz sūt qlitates 9rie z tāgibiles p°. ¶ 2°: qz ex igne fit aer imediate: z h
2 nō pt eē nisi actōe siccitatis z hūiditatis iter se. g ipe sūt actiue z passiue. 9ña tz. z añs pz p phz. 2° huius. v. q
T.c.24 ex quolz elo pōt imediate qōlz aliō gnari. pro scda pte pz. qz aer z ignis nō hñt 9rietatē ītesaz nisi in humiditate z siccitate. ¶ Itē tertio nisi hūiditas z siccitas in
3 ter se agerēt ex duobus elis nō hñtibus symbolū non posset fieri tertiū: qō est 9 phz. scdo huius. z 9ña tz: qz si
T.c.25. ex aere z terra deberet fieri ignis: oporteret q calitas aeris obtieat sup friditatē terre: z q siccitas terre obtineat sup hūiditatē aeris. alr nō esset imagiabile. z p 9ns oportebit q agāt z patiāt adiuicē. ¶ Sz 9 vr q
Dubm siccū iuxta positū hūido nō agat nec patiat ab eo: qz lapis marmoreus qñ est fridus nō desiccat qō iuxta ponit: sz qñ cal's desiccat. g siccitas nō agit in humiduz i° mo vr q magis calidus desiccat z frigiduz humectat. ¶ Rñdet q humidū z siccū iuxta iuicez posita agūt
R z repatiunt adinuicē verū est q hoc est minus sensibile q de calitate z friditate: qz actio eoꝝ adiuicē ē magis ecria. Ad h aūt qō addit: q calitas magi vr desiccare. dr q euaporādo ptes humidas z subtiles resoluēdo illas in vapores freqnter cal'm desiccat: qz euaporatis istis manent ptes grosse z terrestres que sūt sicce: sed de p se nō facit hoc. ¶ Tertia 9. q calitas de p se nō agit in humiditatē nec ēt in siccitatē. pbatio. quia eū eis nullā hz 9rietatē. g nō agit in ea. 9ña tz. qz actio
T.c.50. fit rōne 9rietatis. p huius. z añs est manifestū: qz calitas 9riatur frigiditati z non alteri in spē: cum tantum vnum vni sit contrariū pmo celi. Secundo. quia T.c.6. caliditas stat cū valde intensa siccitate: vt in igne exi- z t.i.m. te in naturali dispositione. Simil'r stat cum summa hu 17.
miditate: vt in aere naturalr disposito. modo non est dicendum: q inter qualitates elemētū: cum existant in sua naturali dispositione aliqua sit actio seu repugnantia. ergo caliditas nō agit in humiditatē: nec ēt in siccitatē. ¶ Quarta 9clusio. frigiditas nō agit de p se in hu 4a 9
miditatē nec in siccitatē: pz sicut precedens. ¶ Correlariū. frigiditas z caliditas non dicunt qualitates actiue: z humiditas z siccitas passiue: ex eo q caliditas z frigiditas non agunt in humiditatē z siccitatem: pz p 9clusiones positas. ¶ Sed contra has 9clusiones in- Cōtra statur. primo sic: qz calor solis vel ignis vr multū desiccare: pz p experientiā. ergo calidū agit in humiditatē corrūpendo eam. Proporcionabilr frigiduz noctis humectat: z videtur corrūpere per se siccitatē. ¶ Scdo: qz 2m aer desiccat z non facit hoc per suā humiditatez: vt notū est. g facit hoc p suā calitatez: qō est 9tra 9clusionē. añs pro prima parte docet experientia. z pro secunda parte manifestū est de se. ¶ Rñdetur ad primuz sicut ad pm ante est dictū q caliditas ignis vel solis de per se agit in frigiditatē: qua corrupta leuitatez generat: qz partes humide: z subtiles euaporantur z manent partes sicce grosse z terrestres: z sic de per accidens desiccat: z hoc specialiter de mixtis: in elementis aūt existētibus in naturali dispositione caliditas nō desiccaret nisi siccitas coageret. vnde radij solares aquā existentem in tali dispositione naturali nunq desiccarent: nisi coagēte siccitate. Simil'r frigiditas noctis non humectat de p se nisi coagentibus influentijs frigefactiuis vel roze cadente per defectum caloris vel aliqua tali cā. ¶ Ad ad 2m secundum dicit simil'r q aer existens in naturali dispositione nunq de p se desiccaret: sz in aere sūt exhalationes calide z sicce eleuate ex terra z ille dsiccant: z sic aer creditur desiccare. ¶ Quinta conclusio caliditati 5a 9 z frigiditati magis proprie attribuitur actiuitas q humiditati z siccitati. pz dupl'r: pmo qz fortissime agūt: vt experiētia docet. non aūt agunt sic sensibiliter. humiditas z siccitas adiuicem: sz remisse. ¶ Secūdo qz cor- 2 pora dicunt actiua inquātū sunt calida z frigida. nō āt inquātum sunt humida z sicca pz: qz calidus dr aggregare res eiusdez generis: z segregare res diuersoꝝ generum. frigiditas āt dicit congregare res siue sint eiusdem generis siue diuersoꝝ. modo segregare z congregare sūt agere. ¶ Sexta 9clusio. humiditas z siccitas 6a 9 dicuntur passiue ipropriē p cōparationē ad caliditatez vel frigiditatē. pz. qz ipse fortissime resistunt: vt dictum est pmo huius resistentia āt se tenet a pte passi: q̄re de q.19. beret dici maxime passiue. itez qz magis experimur ipsoꝝ passionem sensu q actionē. ¶ Et tertio qz res inquātum sunt humide vel sicce dicunt passiue magis vl minus: vt humidū dr bene terminabile termino alieno. siccum aūt terminabile termino proprio: terminari aūt est pati. z hoc satis innuitur a phō scdo huius. z 4° T.c.9 meteo. ¶ Septima 9clusio. si qs vellet vocare qlitates T.co. passiuas: qz ab eqlibus potentijs paterent facilius ca- 30. liditas esset maxime passiua: z post illā frigiditas. pz. 7a 9 qz caliditas est minime resistētie z frigiditas post eā pront pmo huius fuit declaratuz. modo ab eqli poten- q.19. tia actiua res tāto facilius patit: quāto respectu potētie actiue minorē hz resistentiā: igitur conclusio vera. Dubm ¶ Sed forte quereret aliqs. vtrū gradus humiditatis opinio vel siccitatis fortius agit q resistit. ¶ Ad qō rñdet ab quorū aliqbus q quilibet gradus humiditatis vel etiaz sicci- dam

tatis

tatis fortius resistit q̃ agit: qđ pbat p experientiã. naz fusa aqua sup mappã siccam experientia docet q aqua hũida nõ iã descẽdet in mappã ppter fortem resistentiã siccitatis. ⁊ sic ps siccitatis: que est i pãno illo supposita aque gutte eã p resistentiã pbibet a duobus motibus sibi nãlibus. pmo i descensu locali: qr nata est aq̃ descendere nõ pbibita. Secundo ab hũectatione partis sicce: qr humiditas nata est humectare nisi sit ipediens: ⁊ tñ nõ statim hũectat partem siccaz. ¶ Sz cõ-

Alia op.

trariũ magis credo: pmo: qr si illud eẽt veruz sequeret q nũq̃ hũiditas ageret in siccitate nec econuerso. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝯña tenet: qr quilz gradus hũiditatis vl' siccitatis eẽt maioris virtutis in resistendo q̃ gradus oppositus i agẽdo cũ ergo a pportione minoris iequalitatis nõ fit actio approximatis gradibus hũiditatis ⁊ siccitatis: et simĩs nõ fieret actio. ¶ Secundo. qr si siccitas mappe i pncipio sic sustinens guttas ne descẽdant esset maioris virtutis in resistendo q̃ illa hũiditas est in agendo seqr q guttula aq̃ nũq̃ descẽderet. pbat ꝯña. qr siccitas illa in nullo debilitaret ab hac humiditate: eo q magis ⁊ fortius resistit q̃ humiditas agit. ⁊ per ꝯñs: sicut iam sustinet aquam: ita semper: nisi aliquod extrinsecum concurrat: cuius oppositũ pz ad sensum. ⁊ per has rationes credo q qlibet gradus in istis qualitatibus adhuc passiuis fortius agit q̃ resistit: qr nisi sic: non esset rõ quare post gutta descẽderet in mappam: ⁊ non ante. Et ad rationem aliorum dico q illa experientia nõ plus cõcludit nisi q siccitas fortiter resistit: sed q nõ eque fortiter agit non concludit.

Quantũ ad 2m articulũ sit dubitatio hec. vtruz qualitates sil' existentes in subo: sicut caliditas frigiditas hũiditas ⁊ siccitas agant inuicem ⁊ videt q nõ: qr simul existẽtia in subo nullã habẽt cõ-

Oppositum. pa sup.

trarietate iuicẽ. g nõ agent. ¶ Oppositum tñ vr: qr nisi agerẽt itet se: mixtũ nõ haberet in se pncipiũ sue corruptiõis: cuius ꝯtrariũ dicũt medici. ¶ Pro solutione illius sit pma suppositio hec. qđlibet ens nãle gñabile qđ est i naturalissima sua dispositiõe habet optimã dispositionẽ oĩum suarũ qualitatũ tã pmaruz q̃ scđarum vt ignis sũmã caliditatem cũ siccitate pportiõabili: similiter est i ceteris. vnde hec dispositio i mixto dicitur cõplexio tẽperata ad iustitiã: ⁊ qñcũq ꝯtingit elementũ vel mixtũ ab hac sua dispositione remoueri: tũc non est naturalissime dispositũ: imo est simplr egrũ p cõparationẽ ad tẽpamẽtũ sibi debitũ. ¶ Secunda supposi-

2a sup.

tio talis. cõplexio i mixtis nõ ꝯsistit i adequatione qlitatũ pmarũ: qr animata sũt plus calida q̃ frigida: sed cõsistit i adequatione qualitatũ sm pportionez ⁊ conuenientiã illi spẽi mixti cõuenientẽ: ⁊ hec pportio in alia ⁊ alia spẽ est alia ⁊ alia. ¶ Tercia suppõ. q qđlz nãle

3a sup.

si sit extra ipsam dispõnẽ quã põt appetit ⁊ nititur ad

4a sup.

eã reuerti. ¶ Quarta suppositio. q quedã sunt generabilia homogenea: ⁊ quedã etherogenea: ⁊ supponat q homogeneitas pt cõsistere in vniformitate qualitatũ. vnde quãdo tei quelz pars esset vniformis cũ qualibet alia illius pte qlificata. Uel ẽt põt ꝯsistere in figuris: vt qr i hoĩe diuersa organa sũt diuersimode figurata: õ dñr etherogenea nõ solũ in qlitate: sz ẽt in figura.

pa ꝯ

His premissis sit pma ꝯ. nihil qđ est i sua dispõe naturalissima agit i seipz pmo sen rõne dispõnis qualitatiue sic ꝯuenientis toti. pz. qr p qualibz actionẽ: quelibz res remouetur a sua dispositiõe ꝯueniẽti. modo res rõne totius nõ remouet se a sua dispõne nãli: qr tũc disponeret se ad sui corruptionez de p se qđ nõ ẽ verũ: qr qđlz appetitu nãli

Cõ. 8t

pmo ⁊ pncipaliter diligit se permanere: vt dicit cõmẽtator: pmo physicorũ. eo q alias appetitus naturalis erraret: qđ nõ ẽ dõz: qr rectus ẽ ab agẽte ifalibili. cõmẽ- T. c. 56 ⁊ 37.

tator 12. meta. ¶ Secũda conclusio. q tale põt agere 2a ꝯ.

i seipõ nõ pmo. sed rõne partis. pz. qr esto q homo eẽt

i naturalissima dispõne adhuc caliditas cordis ageret Dubiũ.

i frigiditatẽ cerebri ⁊ ecõuerso. ¶ Sed cõtra pmã instatur ⁊ videt q forma embrionis agat disponẽdo ad gñonẽ aĩalis pmo. ⁊ per ꝯsequẽs ad sui corruptionez. Dubiũ

¶ Cõtra secũdã. qr si cerebrum nãliter agit in cor. seqt q de per se agat in omne sequens in bona ꝯña eius actionem in cor. sed ad hoc seqtur frequenter cordis ⁊ eius corruptio. ergo de per se agit ad eius corruptiõez. ad pmũ

¶ Ad illam respondet pmo ad pmum q forma subalis embrionis nõ agit de per se ad gñonem aĩalis: sed virtus infusa sue mãe a parte isto pncipaliter agit disponendo mãm receptam a materie pro gñone aĩalis. Ad illud dicunt alij alr q forma embrionis nõ est nisi quedam via pro gñone aĩalis. ⁊ q tale agat pro productione termini non est iconueniens: lz in hoc de per accñs agat ad sui corruptionez: tñ de per se nõ sic ageret. ¶ Ad scđm dr q cerebrum agit de per se in cor. re- ad scđm

mittendo calorem excessiuũ cordis: simlr cor ecõtra i cerebrum: vt remittat superfluos humores cerebri: sed cerebrum nõ itendit remittere calorem cordis sic q iõe debilitet cor. vnde si hoc cõtingat vl' econuerso: hoc est de per accidens: ⁊ preter intentionem cerebri. Modo talis actio esset disconueniens cerebro: ⁊ ideo ad talem nõ ageret: ⁊ ideo pro argumẽto dr q ad actionez cerebri ad cor nõ seqtur in bona ꝯña corruptio cordis: nec ẽt cerebri: qr si actio fit adeo vehemẽs vt cor notabiliter debilitet: tunc cerebrum illam de per se non ageret seu ex itentiõe nãli nõ facit: sed preter itentionez ex nimia ifrigidatiõe cerebri: preter aũt naturaz eius: aut Corm pm.

ppter aliũ talẽ casum accidẽtalẽ. ¶ Ad illas cõclusiones seqtur pmo correlariũ q nullũ etherogeneũ qualitatiue põt p aliquod tẽpus manere in sua optia dispõ- Corm 2.

ne. pz p mutuã actionẽ partiũ iter se. ¶ Secũdum correlariũ q homogenea qualitatiue exĩna in naturali dispõne sunt ppetua nisi corrũperẽtur ab extrĩseco pz qr ab itrĩseco nunq̃ talia corrũperent vel alterarent.

¶ Tertiũ correlariũ. quãto aliquod ẽ magis homoge- Corm 3.

neũ naturalr qualitatiue tãto ceteris paribus est magis durãs. pz. qr mĩor fit i tali actione disponẽs ad corruptionẽ. ¶ Quartũ correlariũ elemẽta naturalr dis- Corm 4.

posita nũq̃ corrũperent nisi ab extrinseco. pz. qr essent

homogenea qlitatiue. ¶ Quintũ mixta duobus mo- Corm 5.

dis sũt corruptibilia ab intrĩseco alteratiõe: ⁊ extrĩseca ⁊ elemẽta vno mõ sunt corruptibilia. s. ab extra ⁊ hoc vtrisq existẽtibus in naturali dispõne. ¶ Forte diceretur q ẽt sunt aliqua mixta homogenea qlitatiue: vt lapides ⁊ metalla. Dr q lz talia sĩt homogenea quo ad sensuz: qr nõ pot est sensu pcipi eoz diuersitas: tamen simpliciter nõ sunt homogenea: imo sunt alique ptes magis calide ⁊ alique minus qđ pz i corruptiõe lignorũ. qr ex aliq̃ pte mãe eoruz generatur flãma: ex alia cineres: qđ nõ esset ita si eẽnt simplr homogenea. ⁊ p hoc soluta ẽ rõ ad oppositũ rõnis facta. ¶ Tertia ꝯ. nulla qualitas agit i aliã corruptiue secum existente adequate in 3a ꝯ

eodẽ subiecto. pz. qr tales nõ habẽt iter se ꝯtrarietatez.

¶ Correlariũ. caliditas ⁊ frigiditas simul exĩtes i eodẽ subo non agunt inuicem. ⁊ per hoc soluta est pma rõ dubitatiõis. ¶ Quarta cõclusio. res que est extra suã 4a ꝯ

dispõnẽ naturalẽ nõ ipedita reducit se ad ipsam pz de aq̃ calefacta remota a calefaciẽte. ¶ Correlariũ sepe forma substãtialis agit i totũ subiectũ reducẽdo ipsum ad nãlẽ suã dispõnẽ ⁊ cõplexionẽ. pz in casu ꝯclusiõis.

Si petat vtrum ad hoc cogat frigiditas virtualis ipsius
aque dicitur quod non: quia non sit vniformiter calefactum: sed solum fa
cit hoc forma substantialis cum agentibus superioribus a qualitatibus
virtualibus secundum quosdam. Et hoc de secundo.

ad p̄mū 2m & 3m **Ad rōnes** p̄ncipales dicitur quod est pro sexta conclusione.
¶ Ad secundam quod est pro prima. ¶ Ad
tertiam negetur quod caliditas & frigiditas agerent in siccita
tem & humiditatem de per se: causa propter quam dici
tur passiue: licet inter se non agant: patet in quinta conclusione.
ad q̄rtū. 5m & 6m ¶ Ad quartam conceditur quod omnes sunt actiue nec est contra.
Similiter respondetur ad quintam. ¶ Ad sextam dicitur quod si qualita
tes dicerentur passiue magis: eo quod magis paterentur ab
equali agente: humiditas & siccitas essent in minus pas
siue quam alie: prout ratio concludit: sed vocantur passiue secundum
sensum dictum in quinta conclusione. sic humiditas & siccitas sunt
Ad 7m magis passiue. ¶ Ad septimam dicitur quod ille qualitates
sunt formeiides non patiuntur subiectiue: sed bene corru
ptiue: quia vna earum bene corrumpit aliam. philosophus autem voluit quod
materie esset pati subiectiue & non forme. Ratio post
oppositum est pro quarta & quinta conclusionibus.

¶ Quoniam autem quare elementa &c. Tex. com. xvi Questio. iij.

Queritur tertio. Vtrum quattuor sint elementa & non plura nec pauciora: &
vt non oporteat de cauillationibus logicalibus
arguere: intelligitur questio sic. vtrum sunt quattuor
termini in quos ille terminus elementum immediate
diuiditur non coincidens in significando omnia elementa signi
ficantes & non plures vel pauciores vel vtrum sint 4or species spe
p̄. cialissime elementorum non coincidentes. ¶ Et arguitur p̄. quod sint
pauciores. nam non sunt plura elementa quam principia intrinseca: sed non sunt nisi
duo principia intrinseca. ergo sunt solum duo elementa. maior patet per diffinitionem
T.c. 4. elementi positam. 5° metaphysice. quia dicitur elementum est ex quo compo
nitur aliud in existenti indiuisibili specie in aliam speciem: & tale est
T.c. 65 vere principium intrinsecum. minor patet per philosophum primo physicorum.
Cō. p̄. 3. ¶ Confirmatur auctoritate commentatoris primo celi. vbi voluit quod materia & for
cap. 31. ma sunt vera elementa. ¶ 2° non sunt plura elementa quam motus simpli
2. ces: sed solum sunt tres motus simplices. ergo &c. consequentia tenet ma
ior patet. quia cuilibet elemento debet competere aliquis motus simplex
T.c.5. minor patet per philosophum primo celi. ¶ Tertio. non sunt nisi due dif
3. ferentie elementorum. ergo non sunt nisi duo elementa. consequentia
tenet. quia cuilibet speciei elementorum competit sua differentia specifica
T.c.p̄. antecedens patet per philosophum & commentatorem 4° celi. vbi solum ponit has
c.2. duas graue & leue. & patet ratione. quia omne elementum est graue vel
4. leue. ergo solum sunt ille differentie specifice elementorum. ¶ 4°
aqua non est elementum. ergo non sunt quattuor. consequentia tenet. &
antecedens patet. quia elementum debet esse simplex & purum. modo nusquam repe
ritur aqua pura. ergo &c. consequentia tenet. & maior nota est: & mi
nor patet. quia maxime reperitur aqua pura in mari: quia ille locus
maris est naturalis locus elementi aque per philosophum 2° meteoro
5. rum. modo constat quod ibi non sit aqua pura cum sit salsa. ¶ 5°
non est aliquod elementum ignis. ergo &c. consequentia tenet. & antecedens probatur.
primo. quia si ipsum esset elementum esset lucidum per experientiam
ab igne circa nos. modo hoc non est verum. quia tunc non possemus
stellas videre: eo quod ille ignis terminaret visum. ¶ Item si
esset: aliquod animalia deberent sibi competere: sed nulla competunt ei.
ergo ipsum non est. maior patet quia ignis est elementum nobilissimum. ergo non mi
nus deberet decorari animalibus quam terra animalibus gradientibus. aqua
piscibus. aer auibus. minor patet. quia ignis cuiuslibet animalis in eo
existens corpus corrumpit. ¶ Tertio vel hoc esset perpetuum. &
hoc non in littera. vel esset corruptibile: & hoc non: quia collocatur
in celo: quod in nullo est igni contrarium. ergo nullo modo potest corrumpi
p̄. quia nec ab intus nec ab extra. ergo simpliciter non est. ¶ Deinde
arguitur quod sint plura. primo quia plures sunt combinationes qua
litatum primarum possibiles quam quattuor. ergo plura sunt elemen
ta quam quattuor. consequentia tenet per philosophum in littera: quia numerus ele- T.cō. 16.
mentorum sumitur penes combinationem qualitatum primarum ad
inuicem. antecedens patet. quia sunt quattuor quas ponit philosophus. preter et
illas sunt caliditas & frigiditas: quia simul stant in tepi- 2.
do: & similiter est humiditas & siccitas remisse. ¶ Secun
do. celum est elementum ergo &c. consequentia tenet. antecedens patet primo me
teororum. vbi vocatur primum elementum: ideo etiam dicitur quod
sunt quinque elementa mundi: & quod celum est quinta essen 3.
tia. ¶ Tertio. tot sunt elementa quot sunt mixta. ergo
&c. consequentia tenet. & antecedens patet. quia elementa dicuntur ad rela
tionem per mixta. & per consequens multiplicantur proportio 4.
nabiliter sicut mixta. ¶ Quarto. plura sunt elementa
terre. ergo. consequentia tenet & antecedens patet per Albertum dicentem quod
diuerse sunt species terrarum: similiter hermes dicit quod 5.
diuerse sunt species ignium. ¶ Quinto. quot sunt planete tot
sunt elementa: sed planete sunt plures quam quattuor. ergo consequentia
tenet. & antecedens patet per astronomos. dicentes quod quilibet planeta est de
natura alicuius elementi vt mars de natura ignis: quia est calidus &
siccus: & iuppiter de natura aeris: quia calidus & humidus. satur Com.
nus vero de natura terre: quia frigidus & siccus. vnde commentator 44.
secundo celi. stelle habent qualitates similes vnicuique ele
mentorum. minor nota est de se.

In oppositū est philosophus. capitulo tertio. T.cō.
secundi huius. 16.

¶ In ista questione: erunt quattuor articuli. In primo videbitur quid
sit elementum. In secundo penes quid sumatur numerus vel distin
ctio elementorum. Tertio vtrum sit aliquod elementum ignis po
nendum: quod tangitur in quinto argumento ante oppositum. In
quarto que & quot sunt elementa.

Quantū ad primum nota quod elementum dicitur ab ile p̄.nom
quod idem est quod prima materia: quasi ilementum
sed mutatur. i. in e. propter meliorem sonum. vnde elementa re
spectu mixtorum habent se per modum materie prime. Aliter dicitur ele
mentum: quasi eleuamentum: quia ex elementis per eorum mixtio
nem eleuatur & formatur mixtum. vel dicitur quasi alimentum: quia ex ele 2.nom
mentis nutriuntur mixta saltem mediate. ¶ Secundo nota. T.cō.
quod inuenitur quintuplex diffinitio elementi. primo dicitur esse philosophi 4.
5° metaphysice. elementum est ex quo fit aliud in existente indiuisi
bili specie in aliam speciem: & videtur quod hec diffinitio conuenit ele
mento principali, put tamen valeat: sicut hec oratio principium in
trinsecum: quia principia intrinseca non sunt diuisibilia in partes
diuersarum specierum: & non conuenit diffinitio aeri vel aque: quia ta
lia diuisibilia sunt in partes diuersarum specierum: vt supponitur s. 2a diffi
materiam vel formam. ¶ Secunda diffinitio est quod elementum est quod nitio.
in constitutione corporum est primum: & in resolutione vltimum
vt littere dicuntur sic elementa syllabarum: & videtur quod hec diffinitio soli
materie prime conueniat: quia ipsa est vere primum in generatione & vlti T.cō.
mum in resolutione: sicut patet primo physicorum. in fine. ¶ 3a 82.
est hippocratis secundo libro de elementis. elementum est simplex 3a diffi
& minima corporum particula. & intelligitur: vt dicit Galienus quod nitio.
est minima non in quantitate: sed in qualitate: quia non possunt pau 4. diffinitio
ciores qualitates habere. ¶ Quarta est Auicenne primo
canonis seu prima doctrina de elementis. elementa sunt
corpora simplicia que in partes diuersarum specierum minime di
uidi possunt: & intelligendo illam de elementis: de quibus est quod: &
de quibus loquitur videtur Auicenna: oportet exponi in partes existentes
hoc aliquid in actu: quia illa elementa vocata ignis & aer bene
diuiduntur in partes non existentes hoc aliquid in actu diuer
sarum rationum: vt in materiam & formam & tales vocat auicenna diuer
sarum rationum formas. ¶ Quinta est philosophi 3 celi. elementum 5. diffi
est in quod corpora dissoluuntur. Pro cuius intellectu nota quod nitio.
triplex est dissolutio. Quedam in partes integrales vt demo T.cō.
critus dixit corpora resolui in atomalia vel si totum diui 31.
datur in duas partes proportionabiles. ¶ Secunda est in
partes essentiales simul coextensas per totam rem que sunt materia
& forma. ¶ Tertia est in partes coextensas secundum similitudi-
ne & virtute

tẽ ꝛ virtutẽ:sic resolutio mixti in elẽta ꝫ illos q tenent
ꝙ elemẽta nõ manent i mixto tñ in ea dr̃ mixtũ resol-
3^m no^m uı:qꝛ i corruptione mixti elemẽta nõ generant ex imi-
xto. ¶ Tertio nõ.ꝙ tales ptes eẽntiales coextẽse sũt
duplices:q̃dã sunt:que nõ manẽt separata:sed ꝫ veri-
tatẽ sunt i mixto:vt mã ꝛ forma que sunt verius elẽta
T.c.3. sicut dicit cõmẽta 3°.celi. Alie.sunt q̃ psũt separi ꝛ actu
existere vt separatim pmanẽntia:vt q̃ttuoꝛ vocata elẽta
ꝛ nõ vere ptes mixti:ꝫ solũ virtualr̃ dicũt ptes mixti
ꝛ dñt q̃dãmõ elẽta. Scõo.qꝛ cõponunt ex mã ꝛ for^a
q̃ sunt elemẽtorũ sicut lr̃e respectu dictionum sunt ele
mẽta p̃ma: ꝛ sylabe elemẽta scõa:ita ꝙ mã p̃ma ꝛ for^a
eius dicũt p̃ma elẽta.hec aũt q̃ttuoꝛ ignis ꝛc̃.q̃ ex istis
cõponunt p cõparationẽ ad mixta dicunt elẽta scõa.ꝛ
sic vocant ꝑpter vulgares q mãꝫ q̃ vere est elementuꝫ
4 no^m nõ pcipiunt.ex his pꝫ expositio diffõnis Ari.s.quomõ
mixta resoluunt i elementa. ¶ Uñ q̃rto ex oĩbus his
recolligẽdo vr̃ mihi ꝙ elemẽtũ accipit tripl̃r. strictissi
me: ꝛ sic nihil est elemẽtũ nisi mã p̃ma: ꝛ ꝫm hãc exce
ptionẽ dabat diffõ scõa. Secũdo strictẽ: ꝛ sic sũt p̃nci
pia itriseca.s.mã ꝛ for^a. ꝛ scõꝫ hãc dabat diffõ p̃^a. Et 3°
5. no^m large.put illa q̃ttuoꝛ aer ignis ꝛc̃.dicunt elemẽta: ꝛ õ
hac exceptiõe videt dari tres vitie diffõnes. ¶ 5°no
ta.ꝙ elẽtũ ꝫ mõ acceptũ.ꝑpria descriptione posset sic
describi elẽtũ est res cõposita ex mã ꝛ forma inter res
generabiles ꝛ corruptibiles cõpositas vel per se stare
potentes magis simplex: ꝛ de ista acceptione soluꝫ est
consideratio ad p̃ns. Et si petatur vtrum celum sit ele
6. no^m mentum.dr̃ ꝙ non nisi celum similitudinarie quando-
ꝗ vocetur qntũ elẽntum. ¶ Sexto nota.ꝙ illa dicun
tur inter entia composita magis simplicia per priuatio
nem compositionis ex contrarietate:qꝛ in naturali dis-
positione:quodlibꝫ eoꝝ determinat sibi vnã qualitatẽ
p̃mã simplicẽ sine gradibus qualitati opposite sibi ad
mixtis: ꝛ sic nõ est de mixtis. Ex his satis pꝫ qd sit ele
p^a ž mentũ: ꝛ quot modis dr̃: ꝛ q̃o eẽt: ꝛ vnde deriuat.

Quantũ ad scõꝫ articulũ sit p̃ma ꝯclusio hec.
numerus elemẽtoꝝ dꝫ capi a qualita
tibus tãgibilibus.ꝓbat sic.penes illas q̃litates dat nu
merus elemẽtoꝝ que p̃ncipalr̃ sunt actiue ꝛ passiue:ꝫ
tãgibiles sũt hmõi.ğ ꝛc̃.maioꝛ est nõ.qꝛ ex actiõe eo
rũ debẽt gñari mixta: ꝛ per ꝯñs debẽt esse maxie acti-
ue ꝛ passiua adinuicẽ:ğ p̃ncipalr̃ debẽt capi penes q̃li
tates p̃ncipalr̃ actiuas ꝛ passiuas.minoꝛ pꝫ.p dicta in
2^a ž p̃ma q̃one huius scõi. ¶ Secũda ꝯcl'o.numerus elemẽto
rũ dꝫ capi p̃ncipalr̃ penes h q̃ttuoꝛ.s.caliditatẽ. frigidi-
tatẽ.hũiditatẽ. ꝛ siccitatẽ iter q̃litates tãgibiles. ꝓbat.
distictio ꝛ multitudo corpoꝝ poꝝ rõnabilr̃ ꝛ p̃ncipa
liter dꝫ capi penes q̃litates p̃mas:ꝫ elemẽta sunt p̃ma
q̃ttuoꝛ.corpa: ꝛ ille sũt p̃me q̃ttuoꝛ q̃litates ğ ꝛc̃.maioꝛ
ẽ nota õ se:qꝛ prima corpora gñabilia rõnabilr̃ distin
guunt ab effectu penes p̃mos effectus: ꝛ p ꝯñs penes
p̃mas q̃ttuoꝛ q̃litates minoꝛ pꝫ.i.q.p̃ma h^9 scõi. ¶ Cõ
firmat.mltitudo elentoꝝ p̃ncipalr̃ dꝫ capi penes q̃lita
tes actiuas:vt dictũ ẽ p̃ximo ille qualitates p̃ncipa-
3^a ž liter sunt actiue:vt prius patuit.ğ ꝛc̃. ¶ Tertia ꝯ.mlti-
tudo elemẽtoꝝ nõ dꝫ adequate capi p cõparationem
ad has q̃litates solũ existẽtes in subo.pꝫ qꝛ nulla earum
põt cẽ solarimo semp cũ vna actiuaꝝ ẽ vna passiua: ꝛ
ecõuerso. Cõfirmat.forma subal' semp p̃supponit plu-
res q̃litates.ğ penes nullã q̃litatẽ solũ existẽtẽ in subo
dꝫ capi aliq spẽs elemẽti.ꝯña tꝫ. ꝛ añs pꝫ qꝛ forme suba
les p̃ter q̃litates p̃mas semp in mã reqrũt aliquas q̃li
tates secũdas.s.raritatẽ vel dẽsitatẽ g̃uitatẽ vel leuita
tẽ: ꝛ sic de aliys: ꝛ tales nate sunt seq plures p̃mas q̃li
Dub^m tates existẽs simul in subiecto. ¶ Et si dicat sicut ele-
mẽta sũt q̃ttuoꝛ:ita simplices q̃litates p̃me sũt q̃ttuoꝛ.
ergo causat numerus elemẽtoꝝ penes numeꝝ q̃lita-
tũ p̃maꝝ.respõdet ꝙ añs: ꝛ ꝯñs sũr est veꝝ.l.ꝙ quo
dãmõ numerus elemẽtoꝝ sumit penes numerũ q̃lita
tũ primaꝝ:sic.vꝫ.ꝙ cuilibet elemẽto p̃mo cõuenit vna
q̃litatũ primaꝝ:tñ hoc est inquãtũ illa q̃litas p̃ma est
in subo simul cũ alia qualitatũ p̃maꝝ: ꝛ ideo non est 4^a ž
ꝯtra ꝯclusionẽ. ¶ Quarta cõclusio.elẽtorũ numerus
dꝫ sumi penes numerum combinationum qualitatum
primarum intensarum possibiliũ adinuicem. pꝫ qꝛ su-
mit penes qualitates p̃mas per cõclusionem scõam. ꝛ
nõ per cõparationẽ ad eas solũ in subo existentes per
tertiã.ergo sumendus est penes numeꝝ cõbinationũ
ipsaꝝ:qꝺ est propositum.

Quantũ ad tertiũ restat videre an aliquod sit p̃.suppõ
elemẽtũ ignis.p quo sit p̃ma supposi
tio h.oĩs q̃litas motiua localr̃ cõueniẽs mixtis ꝛ sim-
plicib^9 pfectius ꝛ itẽsius ꝯuenit simplicibus q̃ꝫ mixtis
ꝓbat sic.vbi perfectius ꝛ itẽsius reperiũt q̃litates al-
teratiue ibi pfecti^9 ꝛ itensius reperiunt motiue: sed in
simplicib^9 reperiunt pfecti^9 ꝛ itensius alteratiue.ergo
ꝛ motiue.ꝯñtia tenet.maioꝛ pꝫ.qꝛ motiue sunt effectus
alteratiuaꝝ.mõ vbi perfectius reperit cã ibi pfectius
reperit causatũ ꝛ itensius.minoꝛ nota est.qꝛ in mixtis
oẽs alteratiue sũt cõmixte ꝛ impfecte: ꝛ in simplicib^9
nõ.ergo. ¶ Secũdo dato ꝙ g̃uitas vel leuitas inten-
sioꝛ repertat i mixto q̃ꝫ in elemẽto:seqt ꝙ tale mixtum
si sit graue plus natũ ẽ descẽdere q̃ꝫ elemẽtũ grauissi-
mũ vel si sit leue plus natũ est ascẽdere q̃ꝫ elemẽtũ le-
uissimũ:ꝯñs est ꝯ p̃hm.p̃ celi qꝛ mixtũ semp natũ est T.c. 7.
moueri ad motũ elemẽti dominãtis i eo.ğ nõ pl^9 ascẽ-
dere nec descẽdere ẽ natũ q̃ꝫ elemẽtũ dominans in eo.
¶ Tertio mixtũ leue hꝫ solũ leuitatẽ ex elemẽtis leui-
bus ṽtualr̃ vel actualr̃ ad eius gñonẽ cõcurrẽtib^9 sup
positis agẽtib^9 vlib^9.ergo nõ hꝫ maiorẽ q̃ꝫ illa elemẽta
ꝯña nota est.qꝛ agẽs nõ ꝓducit vltra gradum ꝓpriuꝫ.
añs pꝫ.de se.qꝛ leuitas ꝛ caliditas sũt virtutes elemẽ-
toꝝ leuiũ remanẽtes in mixto. ¶ Quarto pꝫ.p inten-
tionẽ phi ꝛ cõmẽtatoris 4 celi q mixta vocent grauia T.c.26.
ꝛ leuia:nõ simplr̃.ğ nõ hñt tãtã grauitatẽ vel leuitatẽ ꝛ.27.
sicẽ elemẽta. ¶ Secũda suppositio.leuitas aeris nãlr̃ 2. suppõ
gescit i loco aeris:nec ide nata est moueri remouendo
aerẽ ab illo loco.pꝫ.qꝛ ipsa ẽ ꝯueniẽs ipsi aeri ꝛ per cõ
sequẽs mouet ad locũ aeris: ꝛ ibi gescit nec remouet
ab illo loco.cõfirmat qꝛ illa resistit trahẽti aerẽ ab illo
loco ğ ipsa ibi nata ẽ gescere. ¶ Tertia suppositio ue 3. suppõ
nit aliqua qualitas motiua mouẽs aliquid ad locum ae
ris ꝛ nõ nata ẽ getare suũ corpus in spera aeris.pꝫ ꝫ
de leuitate exhalatõis sicce ascẽdẽtis.illa.n.mouet per
sperã aeris:qꝺ nõ cẽt si ibi nata eẽt gescẽ. Nec valꝫ.si-
qs volẽs euadẽ diceret ꝙ illa mouet p aerẽ existẽ i isi-
ma regiõe:qꝛ ille nõ est naturalr̃ q̃lificat^9 imo est mi-
nus leuis q̃ꝫ deberet eẽ si eẽt in nãli dispõne:qꝛ lꝫ hoc
haberet apparẽtia i aere nãlr̃ q̃lificato vt forte i hye-
me:tñ forte i estate nõ hr̃et apparẽtiã:qꝛ tũc aer hr̃et le-
uitatẽ sibi ꝯueniẽtẽ aut maiorẽ:esto.n.ꝙ aer nõ hr̃et le
uitatẽ sibi ꝯueniẽtẽ statim se reduceret ad suã nãlem le
uitatem:qꝛ nihil est ꝓhibẽs:sicut post dicet.

His premissis sit p̃ma ꝯ risalis hec po- p^a ž
nẽdũ ẽ aliqꝺ elemẽtũ ignis p^m
ꝓbat.leuitas i sũa quãta ẽ i exhalatiõe ascẽdẽte debe-
ret ꝯuenire alicui elemẽto: ꝛ nõ ꝯuenit alteri q̃ꝫ igni.ğ
ponẽdũ est elẽtũ ignis.ꝯñtia tenet. ꝛ añs p p̃ma parte
patet.per p̃mã suppositionem: ꝛ pro secũda parte pꝫ.
qꝛ si alteri cõueniret maxie hoc esset aeri:ꝫ hoc nõ:qꝛ
leuitas aeris nãlr̃ gescit in loco aeris per suppõneꝫ se

cidā ꝛ hec leuitas nō. Itē hec leuitas est maior in virtute ꝙ̄ leuitas aeris: qꝛ mouet alnᵒ ꝙ̄ leuitas aeris existentis ī nālī dispositione. per suppositionē tertiā. Confirmat. si hec leuitas nō esset ipsius aeris nec alterius elemētī: imo eēt mixti. pots exhalanōis ascēdētis. nūc mixta eēnt magis leuia ꝙ̄ elemēta exītia ī nālī dispositiōe. ꝯña tenet de se: ꝛ añs est ꝯ primā suppositionez.
2. ¶ Secūdo aliquod elemētū dꝫ capi penes cōbinationē caliditatis ꝛ siccitatis: ergo est aliquod eletū ignis. ꝯña tenet. qꝛ h̄ nō est aliqđ aliorꝫ triū elemētorꝫ. antecedēs pꝫ. qꝛ penes alias tres cōbinatiōes q̄litatū primarꝫ capiunt elemēta: ꝛ nō est rō q̄re nō penes istā capet vnū eletū.
3. ¶ Tertio summa caliditas dꝫ alicui elemento ꝯuenire: ꝛ nō ꝯuenit alteri ꝙ̄ igni. ḡ ꝛč. ꝯña tꝫ. maior pꝫ. qꝛ ita bn̄ dꝫ illa q̄litas alicui elemēto ꝯuenire: sicut alie q̄litates p̄me: ꝛ minor pbaṫ: qꝛ si alicui alteri cōueniret: maxime cōueniret aeri: ꝛ hoc nō: qꝛ ad experientiā multo inueniunṫ calidiora ꝙ̄ sit aer: etiā ī estate existens: cum vehementissime calidus sit.

p. suppō

Quantū ad quartum articulum restat videre que ꝛ quot sint elementa: ꝛ quātum ad hoc sit hec prima suppositio: ꝙ contrarietas que est inter mixta habet originem a contrarietate elementorum. hec est nota. qꝛ qualitates mixtorum: specialiter prime sequuntur qualitates elementorum: ꝛ omnes sequuntur primas.

p. ꝯ

Hoc premisso sit p̄ma ꝯ hec. nō ē tm̄ vnū elemētū. ista est hippocratis ī libro de elementis. ꝛ pbaṫ rōne sic. qꝛ sequereṫ ꝙ nullā eēt ꝯtrarietas īter elemēta. ꝯña est ꝯtra experiētiā ꝛ p̄missā suppositionem. ꝛ ꝯña pbaṫ. qꝛ si solū est vnū elemētū: nulla est ꝯtrarietas īter elemēta: qꝛ vnuꝫ ī se nō hꝫ ꝯtrarietatē. ergo nec īter mixta. per suppōnē. ꝛ sic nulla eēt cōtrarietas.
2. ꝯ ¶ Secūda cōclusio. nō sūt solū duo elemēta vel solum tria. pbaṫ. qꝛ numerus elementorꝫ sumiṫ penes cōbinationē p̄marꝫ q̄litatū possibiliū: ꝛ tales sūt plures ꝙ̄ due vel tres. ḡ ꝛč. ꝯña tꝫ. maior pꝫ. p p̄dicta. in scđo articulo. minor patebit in sequētibᵒ. ¶ Itē si solū essent duo: vnū eorꝫ q̄ñqꝫ eēt fortius alio: ꝛ tūc corrūperet aliud in sui nām: ꝛ sic postea nō maneret nisi vnū: qđ est simplr̄ īcōueniēs. ¶ Silr̄ si solū eēnt tria duo eorꝫ hērent symbolū ī q̄litate actiua. puta ī caliditate vel frigiditate. ꝛ per ꝯñs illa corrūperent tertiā: ꝛ sic nō manerēt nisi duo: qđ est ꝯ predicta. ¶ Itē ponēdū est el'tum ignis: ꝛ preter illud tria alia. ergo sunt plura tribᵒ. ꝯña tenet. maior rōnis pꝫ. p tertiū articulū. ꝛ minor pꝫ. qꝛ p̄ter ignez apparēt aer aqua ꝛ terra: q̄ sunt elemēta vt notū est. qꝛ nō videnṫ eē magis mixta: cū sunt ī sua nālī dispositiōe ꝙ̄ ignis.
3. ꝯ ¶ Tertia ꝯclusio est. ponēda sunt q̄ttuor elemēta. sequiṫ ex dictis: qꝛ sūt ponēda plura duobᵒ ꝛ plura tribᵒ. ḡ oꝫ ꝙ ad minᵒ sint q̄ttuor. ꝯña tenet. ꝛ añs pꝫ. per p̄cedētes ꝯclusiones. ¶ Ista ꝯclusio ꝯcordat cū experientijs: experimur. n. ī cōbustione ligni: q̄si quattuor elemēta resolui. flāma loco ignis. fumū loco aeris. aquā existētē loco aq̄: ꝛ cineres loco terre remanētes. ¶ Itē tot sūt cōbinatiōes qualitatū possibiles. ¶ Itē tot sunt h̄uores ī corpore. ¶ Itē tot sūt cōplexiones animaliū. humores āt ꝛ cōplexiōes seq videnṫ nūerꝫ eltorꝫ.
4. ꝯ. ¶ Quarta ꝯclusio nō sūt ponēda plura elemēta ꝙ̄ quattuor ad ītellectū p̄dictū. ꝛ hoc capiēdo elemētū large. pbatur. nō sunt plures cōbinatiōes q̄litatū p̄marꝫ sub esse ītenso possibiles ꝙ̄ q̄ttuor. ḡ nō sunt plura elemēta. ꝯña tꝫ. p dicta in scđo articulo. ꝛ añs appꝫ. qꝛ nō sunt nisi cōbinationes caliditatis ꝛ siccitatis: q̄ est ignis: caliditatis ꝛ h̄uiditatis que ē aeris: ꝛ friditatis ꝛ h̄uiditatis que est aque: ꝛ frigiditatis ꝛ siccitatis: que ē terre. alie. n. due. s. caliditatis ꝛ frigiditatis siccitatis ꝛ humiditatis sub esse intenso non sunt possibiles: lꝫ sint possibiles sub esse remisso: tn̄ penes illas sic nō dꝫ capi aliqđ elementum: eo ꝙ elementa debent sibi determinare suas qualitates intensas. ¶ Secundo nō sunt plures qualitates prime ꝙ̄ quattuor ergo. ꝯña tenet qꝛ q̄libet elementum dꝫ sibi determinare vnam qualitatem primaꝫ: ꝛ ideo si essent plura elta: ꝛ plures essent qualitates prime. añs pꝫ in prima q̄ne scđi.

Ad rōnes p̄ncipales dr̄ ꝙ h̄ nō queritur de elemētis stricte acceptis: de quo illa rō arguit. auctoritates añi phi. 5. me. ꝛ cōmentatoris. 3. celi. ītelliguntur ð elemētis stricte acceptis. ¶ Ad scđꝫ dr̄ ꝙ plures sūt motus simplices in spē sp̄alissima ꝙ̄ elemēta: qꝛ q̄ttuor elemētis ꝯueniūt q̄ttuor motᵒ simplices ī spē sp̄alissima: ꝛ p̄ter illos ē motus circl'aris celi. Et ad phꝫ solū tres motus simplices ponētē dr̄ ꝙ h̄ ītellexit distiguēdo motᵒ simplices penes spēm subalternā. s. penes a medio: penes qđ sumaṫ duo. s. ignis ꝛ aeris: penes ad mediū: penes qđ silr̄ duo sumūṫ. s. terre ꝛ aq̄: ꝛ penes circa mediū: ꝛ iō rō n̄ ꝯcludit. ¶ Ad 3ᵐ negeṫ ꝙ nō sūt nisi due dr̄ie elemētorꝫ loquendo de differētijs ꝯstituētibᵒ spēs sp̄alissimas. ¶ Ad cōmētatorē. 3. celi. dr̄ ꝙ ille dr̄ie ḡue ꝛ leue sunt accidentales. igiṫ dr̄ ꝙ nō sūt sp̄alissime: imo graue diuidiṫ in aquā ꝛ terrā: ꝛ silr̄ leue: ꝛ iō nō ē ad ppositū. ¶ Ad 4ᵐ negeṫ ꝙ aq̄ nō sit eltuꝫ. Et ad pbatiōnē dr̄ ꝙ eltū q̄ñ est ī nālī dispōne tūc dꝫ eē purꝫ. mō aqua maris est ī nālr̄ dispōita ppter siccitates terrestres mari admixtas: ꝛ iō extra ꝛ p̄ter nām aque est ꝙ mare est salsum. ¶ Ad q̄ntū negeṫ ꝙ nō sit aliqđ elemētū ignis. Ad pbatiōeꝫ dr̄ ꝙ ignis q̄ñ ē ī nālī dispositione nō est lucidus: imo ē magis diaphanus ꝙ̄ aer: sꝫ ꝙ ignis apđ nos existēs ē lucidus. h̄ est. qꝛ illud est mixtū q̄litatiue: ꝛ q̄dā dicunt ꝙ ē flāma ꝛ nō vere spēi ignis: imo sꝫ v̄itatē illud qđ volat ascēdēdo a candela apparēs eē flāmā est verius ignis ꝙ̄ ipsamet flāma cādele. ¶ Ad scđaꝫ pbatiōem dicūt aliq ꝙ salamādre viuūt in igne. Aliter dr̄ ꝙ non oꝫ oīa el'nta decorari animalibᵒ: imo hoc solū cōuenit elemētis existibᵒ ppe terrā aut terre: qꝛ oīa aīalia nutriūṫ a terra: ꝛ iō qꝛ ignis nimis plᵒ distat a terra: ꝛ qꝛ est nimis actiuus natura sibi nulla aīalia attribuit nec ex h̄ est īperfectus: qꝛ silr̄ argueteṫ celū eē īperfectuꝫ. ¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ q̄libet pedale ignis in sua spera est corruptibile. Ad iprobationē diciṫ ꝙ ī q̄libet pedale ignis celū q̄ñqꝫ īfluet ītuētā grauefactiuā ꝛ mouēteꝫ deorsū: ꝛ tūc illud descēderin aerē quousqꝫ corrūpiṫ.

Ad rōnes arguētes ꝙ scđi pt'a. ¶ Ad p̄maꝫ dr̄ ꝙ nō sūt nisi q̄ttuor cōbinationes q̄litatū p̄marꝫ possibiles sub eē ītēso seu pfecto: vt verū ē. ꝛ solū penes illas nūerus eltorꝫ sumiṫ. ¶ Ad scđm dr̄ ꝙ celū nō est elementū nisi similitudinarie ꝛ īproprie: qꝛ ex eo nullū cōponiṫ corpus: ꝛ iō de hoc nō est cōsideratio ad p̄ñs put dictum fuit ī p̄mo articulo. Aliter possꝫ dici ꝙ celū ē el'ntū mūdi: sed ērō hoc hic nō agiṫ: sꝫ solū de elemētis mixtorꝫ. ¶ Ad tertium negeṫ ꝙ tot sunt el'nta quot mixta saltē in spē Ad pbationē dr̄ ꝙ lꝫ el'nta dicereṫ p relationē ad mixta: tn̄ nō oꝫ ꝙ pportiōabilr̄ multiplicentur: sicut mixta: licet enī genus dicaṫ p relationē ad spēm: tn̄ nō oꝫ ꝙ pportiōabilr̄ multiplicenṫ: sicut spēs put notum est. ¶ Ad quartū pōt dici ꝙ substantialr̄ in spē nō est nisi vnum elemētū terre Ad phm dr̄ ꝙ voluit dicere ꝙ diuerse sūt spēs accidētales terrarū: qꝛ q̄dā sunt argilose. q̄dā sabulose: ꝛ sic ð alijs. vl' ꝙ voluit ꝙ plures sūt spēs terrarum

ad rōnes
T. cō. 4.
Cō. 31.
Ad. 2.
p. c. 5.
Ad. 3.
4. c. p ꝛ. 2.
ad. 4.
Ad. 5.
Ad. 6.
Ad. 3.
Ad p.
Ad. 2.
Ad. 3.
ad 4.

rarum mixtorum.i.terreorum:que vocantur terra pro
Ad.5. pter similitudinem simuliter totaliter dicatur de igne.
¶ Ad quintum negetur q tot sunt elemēta quot sunt pla
nete. Ad probationem dr q lz glibet planeta sit de na
tura alicuius elementi non sequitur q sint tot elemen-
ta quot sunt planete:quia plures bene sunt de natura
eiusdem elementi : z ideo ratio non concludit.
¶ Ratio post oppositū est pro dictis in duobus vltimis
conclusionibus quarti articuli.

¶ Eodez textu vbi supra. Qō. .iiij.

p. Queritur qrto. Utrum caliditas aeris z
ignis sunt eiusdem spēi spālissi
me eēntiales. ¶ Et arguit p. q nō. qr humi-
ditas aeris z hūiditas aque dn̄t spē spālis-
sima.ergo etiam caliditates elementorum debent dif-
ferre spē. pn̄a tenet. qr sicē se hz vna qualitas symbola:
ita vr q sit de aliis qualitatib9 symbolis. ans probat.
qr hūiditas aque est extictiua ignis: z hūiditas aeris
nō est extictiua ignis:imo est nutritiua eius.g ille hū-
T.c.2. ditates dn̄t spē. pn̄a tenet. qr potētia₂ eiusdē spēi non
z.15. sunt ptrariq actus:sz idē.9.metaph. ans p pma pte pz.
p experiētiā: qr aq vehemēter calida corrūpit ignez si
sup ipsū fundat:sz tn̄ hoc nō facit per frigiditatez : sed
p humiditatē: qr aqua illa est calida. Item si hoc facit
ppter frigiditatē tunc ignis in hyeme frigidissima non
deberet durare i aere. pn̄s est cōtra experiētiā de can-
dela ardente. z pn̄a tenet. qr aer est tunc ita vehemen-
ter fridus q pgelat aquā: vt vr. z per pn̄s: si frigiditas
est cā corruptionis ignis: maxime deberet corrumpere
ignē. ¶ Secūda ps pz. qr cū humiditas olei sit aeres
ipsa statim pvertit in ignē: z nutrit ipz. ¶ Itē si hūmi-
ditas aeris eēt eiusdē spēi cū humiditate aque: tūc ips
T.cō. posset cōtinere mixta: sicut hūiditas ipsius aque: cuius
49. oppositū dicit phs scdo h9. ¶ Secūdo siccitas terre z
2. siccitas ignis dn̄t spē ergo z caliditas elemētorū. pn̄a
tz: vt prius. z ans declarat. qr siccitas terre dterminat
sibi ncessaz friditatē z dn̄sitatē. siccitas aūt ignis sūmam
raritatē z caliditatē: mō hoc nō esset nisi ipe differret
3. spē. ¶ Tertio si sic. seqt q caliditas aeris eēt remissa
pn̄a bona. z pn̄s est falsum. igit nō sunt eiusdez spēi: z
pn̄a tenet. z ans pz pro pma pte: per experiētiā: qr aer
nō sentit ita calidus sicē ignis : ideo si caliditates sunt
eiusdē spēi: oz q aer sit remissior. al's eque itense calefa
cerent. igit zc. falsitas pn̄tis. pz p. qr tūc aer in nāli dis
positiōe determinaret sibi aliquos gradus frigiditatis
remittētes suā caliditatē: cū remissio fiat per admixtio
nē graduū qlitatis opposite: vt supponit ad pn̄s: z sic
aer nō est simplex elemētū: imo est mixtū qualitatiue:
sicē mixta. ¶ Secundo sequeret q aer in nāli dispōne
determiaret sibi tres qlitates pmas. s. humiditate cali
ditatē z friditatē remittentē eius caliditatē. pn̄s est ō
T.cō. phm i lra. ¶ Tertio seqtur q ignis approximat9 aeri
16. subiecto faceret eū sūme calidū. pn̄s ē cōtra experiētiā
z pn̄a tenet. qr aer respectu caliditatis ignis nullā ha
beret resistētiā. ergo nō est ibi cā successionis. g subito
4. fieret calidus sūme. ¶ Quarto caliditas ignis ptraria
tur hūiditati aeris z non caliditas aeris. igit zc. pn̄tis
tenet: z ans pro scda pte est notū de se. p pma pte pba
tur. qr cū aer generat ex igne caliditas ignis corrūpit:
qr alias aer gn̄aret sub tāta caliditate q̄ta fuit ignis:
qd nō videt verū eo q ignis nō possz aerē sub calitate
corrūpere: qr aer cū qlibz caliditate possz manere: qd
videt falsū. Sed cōfirmat sic. si caliditas ignis nō cor-
rūperet i tali trāsmutatiōe accidēs migraret de subie-
cto i subiectū. z hoc est falsūz. z tenet pn̄a. qr caliditas
pmus9 est in igne: z post in aere: z tunc sicē caliditas cor
rūpit nō a caliditate aeris: cū sibi nō sit pria. g corrum
pit ab humiditate aeris igit caliditas ignis cōtraria-
tur hūiditati aeris: qd fuit pbādum. ¶ Quinto in ge- 5.
neratiōe aq ex aere tātā calitatē corrūpit gn̄ans aquā
quātā friditatē itroducit. sed certū est. q itroducit sum
mā frigiditatē. igr ēt corrūpit sūmā caliditatē. igit aer
fuit sūme calidus: qd nō eēt si eius caliditas fuisset eius
dē spēi cū caliditate ignis. igit. pn̄a tenet z ans. p pri
ma pte pz. qr sicē scdz opinionē cōem sit i qlitatib9 pmis
itēsio z remissio pportionabilr. q sicut i vna attenditur
i alia remittit: z pro scda pte pz. qr aqua i nāli dispoſi-
tiōe est sūme frigida. igit aqua itroducit sūmā frigidi- 6.
tatē. ¶ Sexto cōmētator dicē scdo celi. q diuersa cor- Cō. 4.
pora celestia hz diuersa lumīa generāt qlitates. pprias
vnicuiqz elemētorū. g videt velle q aliq caliditas est
ppa vni elemēto z alia alteri: qd nō esset nisi calitates
elemētorū dn̄t spē. ¶ Septimo leuitas aeris z ignis 7.
dn̄t spē. g caliditates. pn̄tia tz. p pueniēti similitudine:
qr sicē se hz leuitas ad leuitatē. ita se hz caliditas ad ca
liditatē. Secūdo. qr pprii effect9 istarū caliditatū viden
tur eē leuitates: mō si effect9 de p se z imediate aliqb9
causis puenientes dn̄t spē: certū ē ēt q iste cause dn̄t Cō.28.
spē. ans ē cōmētatoris. 4. celi vbi dicē. q leuitas aeris
nō est media iter leuitatē ignis z grauitatē terre: sicut
color medi9 iter extremos: imo est totalr eque simplex 8.
sicē leuitas ignis. ¶ Octauo nō oēs caliditates mix-
torū sūt eiusdē spēi. g nec oēs caliditates elemētorū. pse
quētia tenet. qr caliditates mixtorū sūt similes in vir-
te: z etiā in calitate cū caliditatib9 elementorū: z iō tot
debēt eē spēs pmarū qualitatū in elemētis quot in mi-
xtis. ans pbat. pmo. qr effect9 caloris nālis aīalis ē nu
trire: z augmētare: qd nō puenit calori ignis. Itē calor
nālis vni9 aīal' figurat nālr hz figurā illi9 aīal': vt hois
hz figurā hois. alteri9 āt aīalis vt asini alr figurat put
experimur. ¶ 2° pz idē. qr calō viui z mortui dn̄t spē. igi
tur zc. pn̄s tz. qr illi sīt calores mixtorū. ans pz. qr calor
viui pseruat a putrefactiōe: calor vō mortui dispōit ad
putrefactionē. vn̄ q̄to cadauer fit magi calz: tāto citi9
putrefit: ppter qd i estate citius putrefiūt carnes q̄z in
hyeme. ¶ Tertio pz idem. qr calor febrilis z nāl' dn̄t
spē. igit caliditates mixtorū dn̄t spē. pn̄a tz. z ans pz.
qr calor nālis z inālis dn̄t spē: sz febrilis calor ē inālis
vt dicūt medici: z nālis nō ē inālis. igr zc. pn̄a tz ma-
ior nota est. qr ināle z nāle sūt pdictōne opposita g vi
dent differre. z per pn̄s differūt spē. minor nota est per
medicos. Cōfirmat sic. illi colores differunt spē q hn̄t
diuersos effectus. ppos in spē: sz sic est de calorib9 nāli
z febrili. g. maior pz. auctē aīt allegata. act9 notificant
potētias. scdo ō aīa. z minor pz qr calor febril' quātūcūq T.c.33.
qz remissus semp ē pūgitiuus: calor āt nālis q̄tūcūqz
itensus vel ab estu: vl' labore: vel motu non pungit: si-
cut experiētia docet. ¶ Quarto pz idez. qr calor nālis
z apostematū differūt spē. igit. pn̄tia tz. z ans pz qr ca
lor nālis nullo mō denigrat. vt patet in sano vel in siki,
calor āt apostematū denigrat. vt pz in apostematibus 9.
maturātib9. igit zc. ¶ Nono ad pncipale diuersorum
i spē debēt eē diuerse qlitates. ppe in spē: sz aer z ignis
sunt diuersa i spē: igit. maior nota. qr pprietates conse
quuntur ipsam rem minor pz de se.

In oppositum arguitur. quia si differrēt T.cō.6
spē tunc essent octo qua- z.8.
litates prime: pn̄s est contra phm. scdo huius. z pro-
batur pn̄a quia essent due prime qualitates in spē z
proportionabiliter essent due ex parte cuiuslibet alia-
rum trium qualitatum symbolicarum. ergo essent octo

In ista qōne erūt tres articuli In pmo vi
debūt q̄dā notabilia cū nar-
ratione eiusdem opionis probabilis in hac qōne. Se-
cundo videbitur opinio illius contraria:que mihi ma
gis videt vera. In 3° videbitur quomodo opinio pma
soluit motiua sibi contraria opinionis secunde cum q-
busdam rationibus specialibus confirmantibus opio-
p. nōn^m nem secundam.

Quantū ad p^m articulū pmo nota q̄ qdaz po-
nūt in eēns esse q̄sdā q̄litates virtua
les distictas ab actualib^9 z formis subalib^9 cītoz:z q̄
2.nōn^m de his q̄ret i sequenti qōne:tō nūc soluz de actualibus
ppono. Scđo nō q̄ ppoztōabilr:sicut dicet de ca-
liditatib^9 ignis z aeris:ita oz dici de fziditatib^9 terre z
aq̄ z de ceteris q̄litatib^9 pmis symbolis elemētoz:q̄
3.nōn^m siles sūt rōnes de vna:sicut ō alia. Tertio nota q̄
q̄daz opio pbabilis ponit q̄ caliditates aeris z ignis
actuales differūt spē: z hz p se rōes añ op^m: z si q̄ alie
sūt tales: z ideo rōnes illas nō resumo. Secūdo dicūt
q̄ aer hz caliditatē sūmam:sicut ignis. 3° dicunt q̄ ad
corruptionē ab igne vni^9 gradus caliditatis aeris itro-
ducit vnus gradus caliditatis ignis: z ex3.4° dicūt q̄
4.nō^m ille caliditates nō sunt sil'in simplici sub eē itenso:sed in
mixto z sub eē remisso. 4° est nōn^m q̄ res eēntialr
eiusdē spēi spālissime dr̄nt q̄ soluz nuō dr̄nt: z sic se hūt
q̄ oēs ppe opōnes vni^9 eaz sūt eēntialr siles alteri^9 eo
rū opōnib^9: z si dr̄nt:solū dr̄nt fz magi z min^9: z ēt sic q̄
p.3 nata sūt eūdē sceptū spālissimū z eēntialē i'ala gñare.

Quantū ad scđz articulū sit p̄ pūsalis hec.cali-
ditates actuales aeris z ignis sūt eius
T.c.17. dē spēi spālissime essentialr. pbat p̄ sic.q̄ nisi sic sit vni
T.cō.x. eēnt plra 9̄ria in spē añs ē 9̄ phm.10.metaph. z p̄ celi.
T.cō.x. vbi vult q̄ tm̄ vnū vni sit 9̄riū: z pbat per hoc pmo ce
li q̄ motui circulari celi nihil ē 9̄riū. Et probatur 9̄ña.
q̄ caliditas ignis corrūpit fziditatē aque:igr̄ 9̄trariat
ei:cū ois corruptio sit a suo 9̄rio. Item caliditas aeris
simil'r corrūpit eādē:igr̄ ēt 9̄trariat illi:si ergo ille ca-
2. liditates sunt diuersaz spēz:duo i spē.s.que dicta sunt
9̄riant eidem fziditati aque:qō fuit pbādum. Se-
cūdo sic.caliditas ignis calefacit caliditatē aeris. igr̄
est eiusdē spēi cū ea 9̄ña tenet:q̄ caliditas nō generat
nisi caliditatē sibi similē i spē.ergo si itendit calidita-
tem aeris:illa erit et similis i spē.añs est manifestū per
experientiā. Cōfirmatur.siccitas terre z ignis sūt eiusdē
spēi.igr̄ sic est in alijs qualitatib^9 symbolis.9̄ña tz a
simili.añs pz.q̄ siccitas ignis reducit terrā hūidā ad
3. sui nālē siccitatem:vt experimur. Tertio nisi essent
T.c.25. eiusdē spēi sequr q̄ i habentib^9 symbolū nō esset faci-
lior trāsitus.9̄ñs ē cōtra phm.scđo hui^9. z tenet 9̄ña.
q̄ sicut i nō habētib^9 symbolū oz duo corrūpere: z duo
gñare:sic etiaz opoztebit si debeat ignis ex aere gñari.
opoztebit n.caliditatē z hūiditatē aeris corrūpe: z cali
ditatē z siccitatē ignis gñare. Cōfirmat.q̄ si dr̄nt spē:
i habētibus symbolū oz esse difficiliorez trāsitum.9̄ñs
est icōueniens.tenet 9̄ña.q̄ opoztebit duas qualita-
tes corrūpe z duas gñare:vt iaz dictū est. z solū p vnū
cū agens puta in generatione ignis ex aere per solam
actionē siccitatis:eo q̄ caliditas nō agit:cū sit 9̄riet cali-
ditati aeris.mō difficilius vnuz agens duo corrūperet
4. q̄ duo agētia:sic fit i nō habētib^9 symbolū. Quar-
to.ois albedo est eiusdē spēi spālissime eēntialis cū q̄li
bet albedine.igr̄ z ois caliditas cū oi caliditate 9̄ña
tz:q̄ non est maior rō de albedine q̄ de caliditatibus.
9̄ñs cōiter cōceditur:q̄ nō appet causa ppter quā due
5. albedies spē essentiali differūt. Quinto si nō essent
eiusdem spēi:sequr q̄ essent octo humores in corpore
aialis: z sil'r essent plures q̄ quattuoz cōplexiōes.9̄ñs
ē cōtra auctores medicine. z 9̄ña tenet:q̄ due cōple-
xiones essent nūc ex pte dominij caliditatis ignis.pu-
ta.q̄ vel dominat cū sicco vl'cū humido: z duo humo
res erūt ex pte caliditatis aeris: z due cōplexiōes: z sic
de ceteris: z sic essent octo cōplexiōes z octo hūores. 6.
Sexto.illa sūt similia in spē:quoz effectus imedia-
ti sūt eiusdē spēi:sz sic est de caliditatib^9 aeris z ignis.
igr̄ z c̄.maioz nota est:q̄ potētie z spēs distinguuntur
p effectus tāq̄ a posterioz.mioz pz q̄ siles i spē sunt
caliditates q̄s caliditas aeris itroducit i manū meam: 7.
z caliditas ignis in aliā manū itroducit Septio.si
cut se hūt raritates ignis z aeris z diaphanitas eaū-
dē:ita se hūt caliditates eoz. sz diaphanitates z rarita-
tes sūt eiusdē spēi.igr̄ z caliditates.maioz nota est cōue
niēs similitudie.mioz ō diaphanitatibus pz per phm
scđo de aia.vbi vult q̄ aer z aqua sunt diaphana mq̄ T.c.
tum i eis est quedā cōis nāque est i celo.in cap.de vi 68.
sibili z visu.sed quo ad raritates videt patere per hoc
q̄ raritas nō est nisi paucitas mãe sub multa extēsiōe.
z sic videt q̄ raritas nō sit nisi mā.igr̄ cum mãe ignis
z aeris sint eiusdē spēi:videt ēt q̄ raritas eiusdez spēi 8.
debeat eē. Octauo sic.caliditas aeris erit caliditas
ignis.igr̄ caliditas aeris z ignis sūt eiusdē spēi.9̄ña
tenet:q̄ erunt eedem caliditates numero. antecedens
arguitur:q̄ quando ex aere fit ignis vel caliditas:que
fuit in aere manet in igne: z sic habetur propositū:vel
corrumpitur: z hoc non:q̄ siccitas ignis non cōtraria
tur caliditati aeris:igitur manet. He sunt rationes:qui
bus illa conclusio cōmuniter probatur.

Quantū ad tertiū articulum restat videre quo
modo opinio prima ad has rōnes re
spondet. Ad pmam ergo dicit q̄ bene vni plura sūt Ad p.
cōtraria i specie spālissima:sed phs voluit q̄ tāmz vni x.met.
vnum est cōtrariū i spē subalterna.s.q̄ caliditas solum 17.
fziditati cōtrariatur: z q̄ caliditas non cōtrariat cali- p.c.x.
ditati z fziditati z ecōuerso:fziditas solum caliditati cō-
trariatur:sed nō est icōueniens q̄ tam caliditas q̄ frigi
ditas diuidant i plures spēs spālissimas: quarum que
libet fziditas cuilibet caliditati est cōtraria z inuenitur
sil'e de leuitatibus:leuitates eni aeris z ignis differūt
spē spālissima z essentiali. Cōmentatoz 4° celi.sed que Cō.26
libet earum 9̄trariatur grauitati terre vel aque. Ad Ad.2.
secundū negetur q̄ caliditas ignis itendat caliditatez
aeris:imo dr̄ q̄ siccitas agit i aerem humiditatem ae-
ris corrumpendo: z proporionabiliter remittit calidi
tatem eiusdem aeris per modum sequele: z ad genera
tionem siccitatis i aerem generat per modū sequele ca
liditas ignea:ppter quā ad sensum videt q̄ itendatur
caliditas aeris:nō tm̄ itendit. Ad cōfirmationez ne
getur q̄ siccitas terre z ignis sunt eiusdez spēi. Ad
probationem dr̄ q̄ siccitas quam itroducit ignis terre
humide eā calefaciendo est violenta terre z est ignea
sequens caliditatē ignis:sed cessante calefactiōe ignis
terra corrūpit caliditatē itroductā: z per modū seque-
le itroducit siccitatē sibi cōuenientē: z corrūpit sicca
tem sibi discōuenientē. Ad tertiū dr̄ q̄ phs.d.in ha Ad.3.
bētibus symbolū esse transitum faciliorem:nihil plus 2.ge.25
voluit nisi q̄ ille transitus fieret cum minori cōtrarie-
tate:quādo eni ignis generatur ex aere:solū fit gene-
ratio mediāte vna cōtrarietate.s.siccitatis z humidita
tis:sed quādo ignis generatur ex aqua fit transitus p
duas cōtrarietates:vt notū est. z per hoc patet q̄ 9̄ña
pma nō valet.nā lz ille trāsitus fiat per eque multoruz
corruptionē: z etiā per aque multoz generationem:tñ
fit cū minori cōtrarietate.caliditas eni aeris non corrū-
pitur

pitur per caliditatē ignis·sed per modū sequele:ad cor
ruptionē hūiditatis aeris simplr̄ q̄n ꝗ caliditas ignis
in māā aeris nō a caliditate:sed p modū sequele:ad in
troductionē siccitatis. Per idē solutus est ꝯfirmatio:ne
gat enī ꝙ ceteris paribus difficilior eēt trāsitus. Et ad
ꝓbationē dr̄:qd̄ lȝ difficilius sit vnū corrūpere duo ꝙ̄
duo corrūpere duo. dico ꝙ verū est qn̄ vtrumqȝ resistit
agenti:tn̄ qn̄ vnū corrūpit p modū sequele ad alterū:
tūc nō oȝ ꝙ illud qd̄ p modū corrūpit non resistit de p
se suo corrūpēti. Uel alr̄ dicit ⁊ melius ꝙ simplr̄ non
est facilior:sed est facilior ad intellectū phī:qȝ est sine
ad 4m tāta actione ꝯrietatū. ¶ Ad quartū ꝓcedo ꝙ oēs al
bedines sunt eiusdē spēi specialissime:qd̄ m̄ est dubiū
⁊ negat ꝯn̄a:quare sic erit de oībus caliditatibus:qȝ
ꝯrietas albedinū est ꝯrietas spērū spālissimarū:⁊ ꝯrie
tas caliditatū est ꝯtrarietas spērū subalternarū: sicut
ad 5m dictū est ante de leuitatibus:⁊ sic non esset sile. ¶ Ad
quintū posset dici vno modo ꝙ nō est incōueniens po
nere plures cōplexiōes quā quattuor in spē spālissima:
silr̄ nec plures humores. sed medici solū ponētes quat
tuor nō loquunt de spē specialissima:sȝ de spē subalter
na:nō enī curāt descendere ad specialissimā:eo ꝙ non
est magna drīa in mixtis caliditatis aeree ⁊ ignee: ⁊
sic de alijs: ⁊ ꝓbabilitas dicti pȝ:qȝ medici dicūt ꝙ ali
quod est humidū humiditate aerea: ⁊ aliqd̄ est hūidū
humiditate aquea. Aliter posset dici ꝙ ꝯn̄a non valet:
qȝ cōplōnes denoiant ab excessu aliquarū q̄litatū sym
bolarū: silr̄ ⁊ humores: vn̄ q̄ncūqȝ dn̄ant in mixto calidi
tates ⁊ siccitates q̄lescūqȝ sint ille caliditates ⁊ q̄les
cūqȝ sint ille siccitates dr̄ cōplō colerica. ꝯsilr̄ dicat de
alijs. vn̄ in numerādo complexiōes vel humores oēs
gradus caliditatis siue ignee siue aeree cōputant p:o
ad 6m vna q̄litate ⁊ vna pte cōplōnis: ⁊ iō in toto nō sunt ni
si q̄ttuor. ¶ Ad sextū negat ꝙ effectus caliditatis ignis
⁊ caliditatis aeris sunt eiusdē spēi spālissime. Et ad ꝓ
bationē dr̄ ꝙ caliditas quā aer introducit est aerea: ⁊
ad 7m quā ignis introducit est ignea: ⁊ lȝ quo ad sensū appa
rent eiusdē speciei:tn̄ realr̄ sunt diuersarū spērū. ¶ Ad
septimū dr̄ ꝙ nō est sile de raritate ⁊ diaphanitate sic
de caliditate:qȝ ille nō faciunt sic effectus dissimiles:si
cut faciūt caliditates:dicunt ipsi ꝙ an̄ oppositū fuit ꝓ
batum spālr̄. pȝ. ꝙ nō sit sile si raritas sit māa:qȝ tunc
raritas ⁊ densitas nō differrent spē. qȝ ambe eēnt ma
ad 8m terie. absurdū autē esset dicere ꝙ caliditates ⁊ frigidi
tates essent eiusdē spēi spālissime. ¶ Ad vltimū dr̄ ꝙ
caliditas aeris corrumpit in generatiōe ignis ex aere:
nō a cōtrario:sed per modū sequele ad corruptionē hu
miditatis:vt ante iam dictū est. Hee sunt solutiones ista
rum. ¶ Ad rōnes ꝓbantes ꝑncipalē conclusionē:licȝ
eis nō cōtentor: ⁊ ideo nunc reuertor ad illā ꝯnē ali
ter ꝓbando sic. nisi caliditates ignis ⁊ aeris eēnt eius
dem spēi spālissime:sequit ꝙ ex duobus elemētis non
T.c.25. habentibus symbolū nō posset generari tertiū:ꝯn̄s est
cōtra phm̄ in hoc scd̄o caplō. 4. ⁊ ꝯn̄tia ꝓbat sic: qȝ
si ex igne ⁊ aqua debeat generari aer opȝ ꝙ hoc sit fm̄
phm̄:qȝ caliditas ignis superat frigiditatē aque. ⁊ ecō
uerso humiditas aque siccitatē ignis. vel ergo manet
caliditas ignis in aere:vel nō. si manet tunc eadē cali
ditas numero est prius in igne ⁊ post in aere. ergo etiā
eadē in spē. si nō manet:querit a quo corrūpat. nō a fri
giditate:vt notū est:qȝ illa caliditas superat nec ab hu
miditate:qȝ tunc ꝓportionabiliter remitteret caliditas
ignis:sicut eius siccitas: ⁊ p cōsequens ipsa non posset
supare frigiditatē aque:qd̄ est ꝯtra positū. Et hoc ma
gis apparet de humiditate que si manet in aere habet
ꝓpositū. si nō manet querit a quo corrūpit:nō enim

a siccitate ignis:qȝ illā superat ipsa humiditas. nec a ca
liditate eius:qȝ tūc ꝓportionabilr̄ remitteret humi
ditas aque:sicut frigiditas eius: ⁊ p ꝯn̄s ipsa nullo mo
do posset superare siccitatē ignis:imo ignis tantū obti
neret super humiditatē aque:sicut super eius frigidita
tem saltem p modū sequele:ad corruptionem aque sui
subiecti:qȝ solū inheret māe pme:vt dictū est in primo q.2m.
huius. ¶ Cōfirmat hec rō. ignis sic agēdo vel introdu
cit in māam aeris caliditatē sue caliditati silē in specie
spālissima. ⁊ si sic. cū ergo sit discōueniēs aeri nunquā
per talē actionē generabit aer. vel introducit caliditatē
aereā. ⁊ hoc nō:qȝ illa nō est sibi silis in spē vel in vir
te. mō agens naturale de per se nō agit nisi ꝑ assimila
re passū. Itē si illā generaret tunc itenderet caliditatē
aeris ⁊ generaret. ⁊ per ꝯsequēs est eiusdē spēi cū illa. 2m
¶ Scd̄o frigiditates aque ⁊ terre sunt eiusdem speciei.
igit ⁊ caliditates ignis ⁊ aeris. ꝯn̄tia tenet de se. ⁊ an̄s
ꝓbat:qȝ nisi sic: terra nō posset generare aquā ex aere
qd̄ est expresse ꝯtra phm̄ ꝑmo meteororū. fm̄ cōem di
uisionem de generatione fontiū: ⁊ ꝯn̄a tenet:qȝ frigidi
tas terre agens in aerē nō generat nisi frigiditatē sibi
silē in spē spālissima. mō qȝ fm̄ aduersariū illa est dis
cōueniēs aque nūquā sic frigefaciēdo aerē generabit
aquā:igit nūquā terra posset gn̄are aquā ex aere: qd̄
sunt ꝓbandū. ¶ Tertio. de qualitatibus sensibilib⁹ ni
hil meli⁹ indicat q̄ȝ sensus:sed sensus non ponit drīam 3m
maiorem iter duas qualitates vnā aeris ⁊ aliā ignis:
q̄ȝ iter duas caliditates ignis vel duorū ignium ceteris
parib⁹:igit itasiles sunt due caliditates aeris ⁊ ignis:
sic duorū igniū. ergo sunt eiusdē spēi spālissime. maior
nota est de se:qȝ de rebus sensibilibus nō hr̄ certior co
gnitio q̄ȝ illa que habet per sensum. minor pȝ. per expe
rientiā. Cōfirmatur. nō est dōm ꝯtra illud qd̄ sensui ap
paret nisi ꝓpter rōnē efficacē cōuincentē modo nulla
ratio ꝯuincit has caliditates differre spē ergo non est
dōm:cū sensui hoc nō appareat. maior est phī 8. physi. T.c.26.
dicētis ꝙ querere rationē vbi sensus experimentū pre
bet est debilitas intellectus minor patebit in soluendo
rationes in cōtrariū. ¶ Quarto sequitur ꝙ caliditas 4m
ignis ⁊ aeris essent ita vere cōtraria:sicut albedo ⁊ ni
gredo:ꝯn̄s est incōueniens:qȝ sic vni plura essent ꝯtra
ria adhuc in specie subalterna. s. caliditas ignis calidi
tas aeris ⁊ frigiditas:siue sit terre siue sit aq̄. qd̄ est ꝯ phm̄
ꝑmo celi. ⁊ x. metaph. ⁊ est cōtra illos. qui dicunt ꝙ ca T.cō.x.
liditates ille non sunt ꝓprie cōtraria. ⁊ ꝯsequentia ꝓ T.c.17.
batur:qȝ albedo ⁊ nigredo solum cōtraria dicuntur:eo
ꝙ sub esse vtriusqȝ intenso nequeunt simul in eodem sub
iecto stare: ⁊ ad corruptionem gradus albedinis gene
ratur gradus nigredinis ⁊ econuerso:in mixtis modo
sic est de his caliditatibus ꝙ sub esse intenso non pos
sunt simul stare: ⁊ ad corruptionem vnius gradus ca
liditatis aeris generatur per modū sequele vnius gra
dus caliditatis ignis:sicut isti met ponunt in generatio
ne ignis ex aere. ¶ His rōnibus contentus credo hāc
opinionē veriorem: ⁊ simplr̄ de mēte phī fuisse:qȝ phs
exp:esse. cap. 4.° huius secundi dicit: ꝙ in hn̄tibus sym T.c.25.
bolū fit trāsitus per vnius solius qualitatis corruptio
nem: ⁊ sic dicit eandem qualitatē symbolā numero eē
successiue duorū elementorū. ergo etiā eadē in specie.

Ad rōnes quibus alij suā opinionem nitunt ꝓ
bare. Ad ꝑmā dicit ꝙ humidita Ad rō.
tes aeris ⁊ aq̄ nō differūt spē. Scd̄o. dr̄ ꝙ aqua calida
ꝓiecta super ignem nō extinguit ignē rōne frigiditatis
pȝ:qȝ est actu calida. Tertio dicit ꝙ nō extinguit eum
ꝑncipaliter rōne humiditatis pȝ. qȝ tunc nō extingueret
aqua ita cito:qȝ hūiditas est valde lēte actiōis. Quar

to dr̄ q extinguit eū per viā suffocationis: sic. s. q2 ignis
resolūt a lignis vel ab alia mā ignibili cōtinue quedā
fumū subtilē p cuius ɔtinuationē ɔtinuat̄ ignis. modo
sq̄ igni superfusā claudit sua grossitie poros ꝛ illos fu
mos ɔstringit in loco ita pūo q sub tāta dēsitate nō pt
manere ignis imo sic extinguit̄ in fornace clauso hore
fornacis sufficiēter: imo idē faceret oleū in magna co-
pia supfusū igni vel qd̄libet aliud sic ɔstringēs ꝛ ɔdē-
sans ignē. ¶ Quinto. dr̄ q humiditas aerea nō sic ex
tinguit ignē q2 est de mā rara in qua ignis lōgo tpe pt
pmanere: q2 aer nō phibet ignis dilatationē ¶ Sex-
to. dr̄ q oleū nutrit ignē nō q sua humiditas differat
spē ab hūiditate aquee: sed q2 ipsum pp siccitatē admix
tā nec nō pinguedinē est multū ignibile. ¶ Septimo.
dr̄ q aer frigidus frequēter p hūiditatē corrūpit ignē:
sicͭ p3 de flāma que in aere extinguit̄. ꝛ p h̄ p3 solō rō-
ad ɔfir. nis. ¶ Ad ɔfirmationē dicit̄ q humiditas aeris eque
Ad 2m bn̄ cōtineret sicut aqua si esset in materia eque grossa
ꝛ hoc solum voluit phs. ¶ Ad scḋm neget̄ q siccitas
terre ꝛ ignis dr̄nt spē. Ad pbationē dr̄ q siccitas ter-
re nō determinat sibi illas qualitates terre nec siccitas
ignis q̄litates ignis: imo si ignis fieret ex terra imedia
te eadē siccitas: que prius sient cū q̄ualitatibus terre po
Ad 3m stes staret cū q̄litatibus ignis ꝛ ecōuerso. ¶ Ad tertiū
diuersimode r̄ndet̄ a diuersis. quidā eni dicunt q aer
est sūme calidus: q̄n est in sua nāli dispōne: sed sua hu-
miditas obfuscat calefactionē caloris: ꝛ iō nō sentit̄ ita
calidus. vel aliter nō sentit̄ tn̄ calidus: q2 aer extra cir
ca nos nūq̄ est in nāli dispōne. Aliter dicūt alij q aer
est minus calidus igni: nō tn̄ admixtus gradibus frigi
ditatis: s3 dr̄ minus calidus q2 magis distat a gradu sū
mo. Aliter dr̄ ꝛ melius vr̄ nō supposito q remissio in
q̄litatibus pmis fiat p admixtionē graduū q̄litatis op
posite: q aer est remisse calidus: q̄n est in nāli dispōne:
ɔcedit̄ tn̄ q aliq gradus frigiditatis sunt sibi admixti:
s3 negat̄ ɔntia q̄ nō est elementū simplex. nā ad hoc q
sit simplex sufficit q hēat vnā de q̄litatibus pmis in sū
mo. s. humiditatē: ꝛ ɔniter dr̄ q est mixtus qualitatiue
in vna q̄litatū pmarū: sed nō in ambabus: ꝛ iō est sim
Ad 2m plex ꝛ nō mixtū sicut mixta: que h3 oēs q̄litates pmas
cōmixtas. ¶ Ad scḋam improbationē dr̄ ꝛ ɔcedit̄ q
aer determinat sibi tres q̄litates pmas. s. sūmā humi-
2.ge.16. ditatē. caliditatē itensam: ꝛ aliquos gdus frigiditatis.
Et ad phm dicit̄. q nō posuit in elemento nisi duas q̄li
tates primas: q2 nō loquebat̄ nisi de q̄litatibus sūmis
Ad 3m vel itensis. de hoc postea plus dicet̄. ¶ Ad tertiā pba
tionē dicit̄ ɔniter q caliditas ignis non pōt subito cale
facere aerē ad sūmū: q2 frigiditas resistit ei. Alij sm pri
mā responsionē dicunt q repugnat latitudini graduali
subito generari: ꝛ ideo dicunt: q3 l3 nō esset in aere fri-
giditas adhuc successiue calefieret aer: nō pp resistē
Ad 4m tiā. s3 pp distantiā a gradu sūmo. ¶ Ad quartū neget̄
q caliditas ignis ɔtrariet̄ humiditati aeris. Ad pba-
tionē dr̄ q in generatione aeris ex igne caliditas non
corrūpit̄: imo corrūpitur ignis pp solā corruptionē
siccitatis: ꝛ cōcedit̄ q aer pōt gn̄ari cū sūma calidita-
te stante cum intēsa humiditate: sed genitus: q2 illa ca-
liditas est aeri discōueniens: ideo statim reducet se aer
ad caliditatē nālē3 remittēdo sūmā ē: sicut aqua calefa-
cta remoto calefaciēte reducit se ad frigiditatē: ꝛ ɔniter
cōceditur q nūq̄ posset ignis sola actione caliditatis
aerē corrūpere sed q̄n aerē superat hoc pncipaliter fa-
cit siccitas ignis. ¶ Ad ɔfirmationē dicit̄ q caliditas
semp manet in mā: vt dictu3 est in pmo: ꝛ iō nō transit
de vno subiecto inhesionis in aliud: l3 transeat de subo
Ad 5m denominationis in alterū. ¶ Ad quintū dr̄ q in gn̄a-
tione aque ex aere generās nō itroducit sūmā frigidi-
tatē sic nec corrūpit sūmā caliditatē: s3 inuenit in aere
tot gradus frigiditatis: quot gradibus caliditas aer est
remissior sūma caliditate: ꝛ ɔnr ad corruptionem vni-
us gradus caliditatis itroducit̄ vnus gradus frigidita
tis. Aliter dicunt alij q nō corrūpit tantā caliditatem:
sicut itroducit frigiditatē. Et ad pbationē dr̄ q nō fit
sic remissio spāli in elemētis: sed magis sic q pportio
nabiliter: sicut qualitas vnius elemēti corrūpit̄. sic qua
litas alterius elementi generat̄. nō gradus caliditatis
pro gradu frigiditatis: sed potius medietas caliditatis
recepte in subiecto pro medietate frigiditatis sūme aq
cōuenientis: ꝛ tunc rō nō procedit. ¶ Ad sextū dr̄ qd ad 6m
Cōmētator scḋo celi. nihil plus vult nisi q diuersa cor- c.42.
pora celestia sm diuersa lumina generāt qualitates p-
prias vnicuiq3 elementoꝝ: nō tn̄ differūt specie si sint
symbole: sed solū differunt sm magis ꝛ minus: sic eni3
differunt caliditas aeris ꝛ ignis ¶ Ad septimū nege ad 7m
tur ɔntia: q2 leuitas cōsequit̄ mixtionē pluriū qualita-
tū pmarū adinuicē: ꝛ iō quāuis spē dr̄ant: nō pp h̄ oꝫ
de caliditatibus ēt: q2 leuitates nō sunt pprie ɔrie gra
uitati: q2 nō agunt nec patiunt̄ inuicē. per ɔriū est ē ca
liditatibus: ꝛ iō oꝫ q de caliditatibus solū vnu3 in spē
specialissima est ɔriū vni. nō aūt ita eēt in leuitatibus.
¶ Et etiā rō alia diuersitatis apparet ex effectibus: q2
leuitates experimētaliter mouent̄ ad loca diuersa. Itē
vbi vna trahit alia nō trahit nō sic est de caliditatibus:
imo sui effectus sunt totalr̄ similes solū differētes sm
magis ꝛ minus. ¶ Ad scḋam pbationē dr̄ q leuitas
ignis nō est pprius effectus caliditatis sed potius to-
tius cōplexionis. s. caliditatis ꝛ siccitatis: similiter di-
cit̄ de leuitate aeris. vnde caliditas coniuncta siccitati
intense pducit leuitatē ignis ꝛ cōiuncta humiditati p
ducit leuitatem aeris. ¶ Ad octauum dicit̄ q omnes ad 8m
caliditates mixtoꝝ sunt eiusde3 spēi specialissime: qḋ
videtur patere per experientiā de caliditatibus anata-
rū ꝛ gallinarū: q2 ita gallina pducit ex ouis anataru3
anatas sicut anata. Ad probationē pmā dico q tā3 in
mixtis q̄3 in elemētis operatio ppa caliditatis est cale
facere: sed sm diuersas forās subst̄āles: ꝛ sm diuer
sas qualitates secūdas virtuales ꝛ agentes: ac etiā di-
uersas pportiones qualitatū pmarū adinuicē coagen
tiu3 pducuntur ab illis calefactionibus alie ꝛ alie ope
rationes in viuis ꝛ in elementis vt in viuis generatio
sanguinis vel digestio nutrimenti in elemētis disposi-
tio alia ɔueniēs elemēto agenti. silr̄ dr̄ de figuris q ca
liditatis operatio de per se nō est figurare: sed hec ɔue-
nit sibi de per accidens inquantū agentia prius dicta sil̄
ad 2m in agendo ɔcurrūt. ¶ Ad scḋam pbationē dr̄ q calor
cadaueris nō disponit ad putrefactionē: imo putrefa-
ctio fit a calore mediū circunstantis calorem naturale3
t.c.6. euaporantis. iuxta illud phi. quarto meteoroꝝ. putrefa
ctio est euaporatio ppie caliditatis a caliditate alie-
na: ꝛ si cadauera magis calida citius putrescunt: quod
nō credo: imo verius est q citius putrescūt magis hu
mida hoc est q2 talia habent poros magis apertos p-
pter forte3 calorē: ꝛ ideo citius euaporat̄ eoꝝ calor. q
aūtē in estate citius putrescunt cadauera h̄ est: quia ca
lor mediū circunstantis est fortior citius euaporat calo
rem naturalem rei q̄3 in hyeme. Et si quis oino vellet
concedere q calor intrinsecus in cadauere disponeret
ad putrefactione3: ille consequēter diceret q h̄ puenit
nō pp ter diuersitatē caloris mortui ꝛ viui: s3 magis pp
formas subales cum qbus isti calores existunt. dicetur
eni q calor naturalis est talis nature q in subo cui cō-
uenit sicut in viuo pseruat a putrefactione s3 in sbo cui
discōuenit

discōuenit disponit ad putrefactionem: sic in cadauere. ¶ Ad tertiā ꝓbationem dr̄ vno modo ꝙ calor nālis in aīalibus est corpus aereū subtile ⁊ calidū. ⁊ tūc rō est soluta. Dicet .n. ꝙ calor nālis: ⁊ calor febrilis eēnt sube subtiles calide differentes spē: pp qḋ pungit febrilis ⁊ non nālis: sed ex hoc non sequit ꝙ caliditates istorum corporū dr̄nt specie spālissima: put notū est. alr̄ potest dici negādo ꝙ calores tales dr̄nt spē. imo ꝯtriū videtur dicere medici diffinītes febrē. s. ꝙ febris est calor naturalis accensus in igneū. i. calor nālis inīese calefactus. ⁊ si sic. calor nālis tūc non differret spē a calore febrili. ꝙ ēt febrilis sit calor nālis vr̄: q2 digerit sicut calor nālis. Ad probationē dī. ꝙ nō oȝ ꝙ si vnū sit nāle: ⁊ aliḋ innaturale: ꝙ talia differant spē: q2 caliditas intensior ea que asino ꝯuenirer est sibi inālis. non tn̄ differt spē a caliditate sibi nāli. Ad aliā ꝓbationē dr̄. ꝙ calor febrilis non pungit: sed illa pūctura que ibidē apparet fit a quodā fumo acuto resoluto a corpore hoīs: pp fortitudinem caloris febrilis. talē aūt fumū caliditas facta ex motu ludo vel labore nō resoluit a corpe: q2 illa calitas non est cū tanta siccitate. nec ita repentine supueniens. sicut caliditas febrilis ¶ Ad quartā probationē ultimᵉ antecedentis dicit ꝙ calor naturalis ⁊ apostematū nō differunt specie: sed calor nālis agens in materiaȝ fluētem sicut cibalem non denigrat: sed agens in materiaȝ fixam disconuenientē corpori adurit eaȝ. ⁊ sic denigrat. nec fit nigredo apostematū a calore intrinseco aposte-
9m matum pncipaliter: sed a calore naturali adurente corporis circunstantis. ¶ Ad nonum dr̄: ꝙ rerum diuersarum in specie debent esse diuerse ꝓprietates specifice ꝯsequentes formā subālem: etiā debent esse diuerse proportiones qualitatum primaꝝ adinuicem: sed nō opȝ ꝙ talia in nulla qualitate eadē in specie cōueniant: prout notū est. modo ꝗuis aer ⁊ ignis cōueniant in caliditate. differunt tn̄ in humiditate ⁊ siccitate: ⁊ h̄ sufficit. ¶ Ratio post oppositū est pro 2ᵃ opinione ⁊c̄.

¶ Eodeȝ textu vbi supra Qō v.

Quinto querit. Utrū sint ponēde qualitates v̄tuales in elemētis distincte ab actualibus ⁊ a formis subālibus elemētoꝝ. ⁊ arguit ꝙ sic. qlitates reperte in mixtis per prius reperiuntur in elementis: sed qualitates virtuales ponende sunt in mixtis. ḡ ponende sunt in elementis. maior pȝ: q2 qualitates mixtoꝝ generant ex qualitatibus elementoꝝ. ⁊ ideo apparet ꝙ quecunꝗ qualitates actiue reperiuntur in mixtis: per prius re-
2m periuntur in elementis. minor pȝ: q2 piper cū sit actualiter frigidū adhuc est virtualiter calidūȝ: vt dicunt medici: ⁊ experientia docet. ¶ 2ᵒ sic. in aqua calefacta generatur frigiditas remoto calefaciente ⁊ non pōt assignari a quo gñatur nisi a virtuali friditate. ergo maior nota est per experientiā. minor probat. q2 vel generat a friditate actuali remissa adhuc m̄ caliditate remanēte in aqua. vel a forma subali īmediate vel a forma substantiali mediante frigiditate v̄tuali. nullo istorum modorum potest dici preter vltimū. maior rōnis pȝ a sufficienti diuisione. minor probat. Non .n. generat a frigiditate actuali: q2 illa est magis remissa ꝗ̄ calitas. ⁊ per ꝯñs citius corrūpet a caliditate. ꝗ̄ corrūpet calitatem: nec pōt dici ꝙ gñatur a forma subali īmediate: q2 forma subalis non agit sine instrō: vt pȝ q2 nūꝗ̄ aliqḋ frigefaceret lignū sine friditate. ḡ solū gñatur ī ea friditas a forma subali mediante instrō distincto a friditate actuali. ⁊ qḋ cūꝗ̄ sit illud ip̄ius vocatur frigiditas virtualis.
3m ¶ 3ᵒ nisi eēt frigiditas v̄tualis aque in aqua. sequeretur ꝙ aliqḋ corrūperet: ⁊ tn̄ a nullo corrūperet ꝯñs vr̄ inconueniens. ⁊ ꝯña pȝ: q2 calitas ī aq̄ remota a calefaciēte corrūperet: ⁊ non a forma subali: q2 illa non est sibi ꝯtraria. nē nec agit sine instrō: nec a friditate actuali: q2 illa non sufficit corrūpere caliditatē ita intēsam. si ḡ non corrūpitur a frigiditate v̄tuali non potest assignari qḋ
4m eaȝ corrūpit. ⁊ sic hētur propositū. ¶ 4ᵒ nisi ī aqua eēt talis friditas v̄tualis. sequeret ꝙ aqua posset stare cuȝ maiori caliditate ꝗ̄ friditate. ⁊ cū maioribus qlitatibᵒ disconuenientibus ꝗ̄ ꝯuenientibus ꝯñs est īcōueniens: q2 opȝ rē nālēȝ semper stare cū qualitatibᵒ fortioribus sibi ꝯuenientibus ꝗ̄ discōuenientibᵒ. ⁊ probat ꝯña q2 aqua buliens hȝ maiorē caliditatē actualē ꝗ̄ friditatē.
5m si ḡ non hȝ frigiditatem virtualē habetur propositum. ¶ 5ᵒ elementa in locis nālibus nāliter conseruantur. ⁊ non vr̄ a quo ꝯseruant ꝗ̄ a qlitatibus v̄tualibus distinctis ab actualibus ⁊ a formis substātialibus ipsoruȝ ḡ ⁊c̄. maior pȝ p phm̄ 4ᵒ phy. minor patȝ: q2 qualitates t.c.4.8. actuales non sufficiunt conseruare elemēta frequēter. eo ꝙ debiliores sunt frequēter in mā ꝗ̄ qlitates opposite. ergo si non ꝯseruant eas qualitates virtuales: nō videtur quidem ea posse conseruare.

In oppositū arguit: q2 si iste qlitates eēnt ponēde: seqret ꝙ octo essent qualitates prime. ꝯñs est falsuȝ ⁊ ꝯña pȝ: q2 ꝗ̄tuor eēnt actuales: vt prius dictū est. ⁊ ꝗ̄tuor eēnt v̄tuales: vt isti cōcedunt. igit cū v̄tuales sint cāe actualiū. ⁊ p ꝯñs priores eis octo essent prime qlitates cū actualibus.

In ista qōne erūt duo articuli. p̄ videndū est de ea opinio ꝓbabilis. 2ᵒ videndū est opinio illi ꝯtra: ⁊ soluēde sunt motiua prime opionis.

Quantuȝ ad pᵐ artic. p̄ nō. ꝙ est opinio cōis. pᵐ nōn. ꝙ in elīs ponēde sunt qlitates virtuales insensibiles distīcte ab actualibus ⁊ formis substantialibus. ⁊ mouent pp duas rōnes pncipalr̄ ante oppoᵐ factas. pᵒ est: q2 aliter nō vr̄ qḋ reduceret aquaȝ calidā ad actualē frigiditatē: nō q2 forma subalis h̄ nequit facere sine istrō. 2ᵒ q2 aliter non vr̄ vñ corrūpet cali- 2m nō. ditas in aqua calefacta remoto calefactēte. ¶ 2ᵒ nō ꝙ illi dn̄t has qualitates esse in quolibet elemento duas vt in terra frigiditatē ⁊ siccitatē virtuales. in aqua fri- 3m nō. giditatē ⁊ humiditatē v̄tuales. ⁊ sic deiceps. ¶ 3ᵒ dn̄t. ꝙ ille qlitates v̄tuales non pñt intēdi nec remitti. ⁊ ēt seqtur ad pōnem eoꝝ nam si in aqua que calefit remitteret eius frigiditas virtualis ipsa non plus sufficeret reducere aquā ad friditatē actualē ꝗ̄ frigiditas actualis. ꝯñs est ꝯ illos. ⁊ ꝯña pȝ: q2 ꝓportionabilr̄ eēt vna remissa: sicut alia. igit non posset plus actualis reducē v̄tualē ꝗ̄ virtualis actualeȝ ⁊ econuerso. ¶ 4ᵒ dicunt 4m nōm ꝙ ille qlitates virtuales gñantur p modū sequele ad gñationē forme subalis ⁊ corrūpunt per modū sequele ad corruptionē forme subalis. qḋ pȝ: q2 in gñatione aque ex aere ꝗ̄diu non generat forma aque: non gñat aliquod frigiditatis virtualis. q2 stat forma aeris cum qua stant caliditas ⁊ humiditas virtualis ⁊ genita forma aque statīȝ est ibi frigiditas virtualis: sicut in aliis. Alr̄ sequeretur ꝙ iste qualitates v̄tuales itēderent ⁊ remitterentur: qḋ est contra prius dicta.

Quātū ad 2ᵐ articulum sit prima suppō ista. ꝙ pᵒ suppō qualitates virtuales elementoꝝ non intenduntur nec remittūtur. pȝ per eos. ¶ 2ᵒ supponitur ꝙ eidem non insunt sūma caliditas virtualis: ⁊ sūma frigiditas virtualis. illa vr̄ de se manifesta. naȝ videt ꝙ tales qualitates v̄tuales sint ꝯtrie. ¶ 2ᵒ q2 omne corpus 2ᵒ suppō magis determinat sibi caliditatem ꝗ̄ frigiditatem. vel econuerso. ⁊ per ꝯñs non habȝ omnes qualitates virtuales

tuales in sũmo:sicut nec actuales. Et tertio q2 tales nõ
concluduntur esse in corporibus nisi ex effectibus: nũꝗ
videmus effectus: ex qbus possumus cõcludẽ in eodẽ
3ª suppõ qualitates virtuales oppositas.s.sũmã caliditatẽ ꝛ sũ
mã friditatẽ. ¶ Tertia suppõ. ꝙ tales q̃litates virtua
les p̃ncipalr̃ agunt in mãm: cui inexistunt ꝯseruando i
ea q̃litates actuales forme subali quã ꝯsequitur cõue
nientes. sicut p3 p illas ꝛ p experientiã: q2 aq̃ calefacta
non infrigidat p suas q̃litates ṽtuales aliquã mãꝫ exte
riorẽ. nisi hoc sit mediate: puta q2 forte gñat p q̃litates
virtuales friditatẽ actuale. p quã vlterius infridat alia.
4ª sup. ¶ 4° suppono. ꝙ p̃ncipalis rõ pp quã iste q̃litates ṽtua
les ponunt in elemẽtis. est q2 aq̃ calefacta reducit se ad
frigiditatẽ maiorẽ. ꝙ̃ frigiditas medij cui inexistit. p3:
q2 non debẽt poni ille q̃litates nisi pp experientiaꝫ vel
rõnem aliqualiter ꝯuincentẽ eas eẽ. mõ experiẽtia nõ do
cet esse tales q̃litates. igr̃ op3 ꝙ ponant esse pp aliquã
rõnem. ꝛ non apparet alia ꝙ̃ illa q̃ dicta est. ergo ꝛc̃.
ꝯ rñsal His premissis sit ꝯ rñsalis in nullo elemẽ
to ponẽda est q̃litas ṽtualr̃
6ᵐ distincta ab actuali ꝛ forma subali ipsius eẽ. pbar̃ sic.
si poneretur aliqua talis hoc maxime esset: q2 aq̃ calefa
cta remota a calefaciẽte reducit ꝛc̃. sꝫ pp hoc non debꝫ
poni talis q̃litas. igr̃ ꝛc̃. maior p3 per aduersarios ꝛ p
quartã suppõnẽ. minor pbatur. nã vinũ calefactũ sim
pliciter reducit se remoto calefaciẽte ad friditatẽ maio
rem: ꝙ̃ est frigiditas mediĳ: ꝛ tñ vinũ nõ h3 frigiditatẽ
ṽtualẽ. igr̃ ꝛc̃. lꝫ elementũ se reducat illo mõ. pp hoc i
eo nõ o3 ꝯcludi esse talis frigiditas ṽtualis. ꝯña tꝫ. ma
ior p3 p expientiã. minor p3. p: q2 vinũ est nalr̃ calĩm: vt
dicunt medici. igr̃ non est ṽtualiter frigidũ. ¶ 2° q2 vel
hẽret sũmã frigiditatẽ ṽtualẽ. ꝛ hoc nõ: q2 sic se reduce
ret ad tantã frigiditatẽ actualẽ. sicut aq̃. imo esset ṽtua
liter eque frigidũ. sicut aq̃. qđ non est veꝝ: vel hẽret eaꝫ
remisse. ꝛ hoc nõ: q2 negi intendi vel remitti per p̃maꝫ
suppõnẽ. ¶ 3° si vinũ hẽret talẽ frigiditatẽ non deberet
plus calefacere corpus humanũ intrãs ipsiꝫ ꝙ̃ ifrigi
dare. ꝯñs est falsuꝫ. falsitas ꝯñtis p3 p expientiaꝫ. ꝛ tꝫ
ꝯña: q2 quãtũ per ṽtualẽ caliditatẽ calefaceret. tm̃ per
virtualẽ frigiditatẽ infrigidaret. ¶ 4° tũc in vno eẽnt
qualitates ṽtuales opposite. s. ṽtualis frigiditas. ꝛ vir
tualis caliditas. qđ est ꝯ 2ᵃᵐ suppõnẽ spãliter. cũ ille q̃
2ᵐ litates ṽtuales semp sint sũme. ¶ 2° sic. p̃ncipalr̃ vel ta
lis frigiditas virtualis aque eẽt intẽsibilis ꝛ remissibi
lis. vel non. nullũ illoꝝ modoꝝ põt dici. ergo non est ponẽ
da. ꝯña tꝫ. ꝛ añs p3 sufficiẽti diuisione. minor probatur.
p̃mo p3 ꝙ non sit remissibilis per eos. qui hoc ponunt.
¶ 2° si est remissibilis. tunc calefaciens sicut actualẽ fri
giditatẽ remittit. ita remittit ṽtualẽ. tꝫ ꝯña: q2 nõ videt
a quo magis remitteretur ꝙ̃ a calefaciente tũc vltra. er
go frigiditas ṽtualis non põt plus reducere actualẽ ꝙ̃
actualis ṽtualẽ. tꝫ ꝯña: q2 ambe sunt pportionabiliter
remisse. ¶ 3°. q2 oporteret tunc ponere aliqd reducens
illam estuatã virtualẽ ad suũ esse perfectũ p rõnẽ3 eo
rum: q2 frigiditas remissa seipsaꝫ reducẽ non possit nec
forma subalis. eo qđ non est actiua sine instrõ. igr̃ opor
teret ponere aliã qualitatẽ ṽtualeꝫ per quã for̃ subalis
primã frigiditatẽ virtualẽ reduceret. ꝛ sic in infinitum
pcederetur: q2 de illa argueretur. sicut de p̃ma. non igr̃ põt
poni remissibilis. ¶ Deniq3 probar̃ ꝙ non põt dici ꝙ
non sit remissibilis. p. q2 q̃litates mixtoꝝ virtuales sũt
remissibiles. igr̃ ꝛ elementoꝝ. ꝯña tꝫ. ꝛ añs p3: q2 vir
tualis qualitas piperis fit remissior qñ piper debilitar̃.
ꝛ vinum sil̃r. ¶ 2°. q2 homo supcalefactus reducit se ad
frigiditatẽ actualẽ sibi ꝯuenientẽ: vt p3 per experiẽtiaꝫ.
igitur per rõnem illoꝝ op3 dicere ꝙ hoc faciat p frigi
ditatẽ virtualẽ q̃ est in eo derelicta ex eĳs tũc igir̃ que
ritur an sit remissa. ꝛ si sic. sequitur ꝙ friditas ṽtual' ele
mentoꝝ est remissibilis. vel est sũma. ꝛ si sic. hõ ifrigi
datus nõ posset se reducere ad calitatẽ sibi ꝯuenientẽ:
cuius oppositũ expimur. ꝛ tꝫ ꝯña. q2 sũma frigiditas
virtualis: que est in eo tm̃ seruaret illã frigiditatẽ sic ca
liditas eius ṽtualis sufficit eaꝫ remittere. Itẽ pari rõe
esset in hoĩe sũma caliditas ṽtualis: q2 hõ infrigidatus
reducit se ad caliditatẽ. ꝛ sic q̃litates opposite ṽtuales
inessent eidẽ vt prius. ¶ 3° arguir̃ ad p̃ncipale sic. talis 3ᵐ
frigiditas ṽtualis in aqua est supflua. igir̃ nõ est ponẽ
da. ꝯña tꝫ. ꝛ añs p3: q2 oĩa eque bñ saluari pñt per for
mam subalẽ aque sine tali friditate. igir̃ illa supflue po
nitur. ꝯña nota est vt prius. ꝛ añs declarar̃. nã modus
agendi talis frigiditatis est ſm ponẽtes eaꝫ. ꝙ ipsa nõ
est intẽsibilis nec remissibilis differẽs spẽ a friditate actua
li. ꝛ nõ agit in mãm exteriorẽ. sed solũ in mãꝫ. in qua ẽ
producendo in eaꝫ frigiditatẽ actualẽ: vel ꝯseruãdo eã
dem. mõ ille due sunt certe pprietates forme subalis.
vꝫ. differre spẽ a qualitatibus. Scđm nõ agere in mãm
exteriorẽ. sed ꝯseruare suas q̃litates ꝛ remissas restau
rare remoto ipedimento: nec vꝫ aliqđ impedimẽtũ q̃re
forma subalis imediate hoc nõ posset eque bñ facere.
sicut mediante tali frigiditate ṽtuali. cũ illa frigiditas
ṽtualis vꝫ m̃ in sua spe differre a frigiditate actuali. sꝫ
forma subalis. q̃re p3 satis ꝙ supflue ponir̃ talis q̃litas 2ª ꝯ
virtualis. ¶ 2ª ꝯ. est in mixtis diuersaꝝ speꝝ sunt ponẽ
de q̃litates ṽtuales distincte ab actualibus. sicut p3 ma
nifeste de vino pipere vel aliĳs talibus. que lꝫ sint actua
liter frigida. sunt tñ ṽtualr̃ calida. ꝛ iõ suscepta i corp° 3ª ꝯ
humanũ calefaciunt ipsuꝫ. ¶ 3ª ꝯ est. tales q̃litates vir
tuales suscipiunt magis ꝛ minus. p3 per expientiaꝫ. ꝛ
p auctoritates medicoꝝ. imo quãto vinuꝫ sit debilius. 4ª ꝯ
tãto sua caliditas ṽtualis est debilior. ¶ 4ª ꝯ. ꝙ hmõi
q̃litates mixtoꝝ ṽtuales a formis subalibus eorũdem
dr̃ni. p3: q2 suscipiunt magis ꝛ minus p ꝯnẽ p̃cedẽteꝫ: 5ª ꝯ
ꝛ forme subales nõ. p pbm in p̃dicamẽtis. ¶ 5ª ꝯ. hu
iusmodi q̃litates ṽtuales sunt q̃litates scđe iotã pporo
tionẽ qualitatũ p̃maꝝ seq̃ntes adinuicẽ: quã sequuntur
forme subales mixtoꝝ: qbus ipse ꝯueniũt. hoc p3 q2 re
periunt̃ in mixtis. p ꝯnẽ scđaꝫ. ꝛ non in eĳs. p p̃mã qđ
non oporteret nisi essent q̃litates 2ᵉ supponẽtes mixtio
nẽ ꝛ debitã pportionẽ qualitatũ primaꝝ3 in materia.

Ad rõnes p̃ncipales ipsoꝝ3. Ad p̃mã dĩ ꝙ ad pᵐ
multe sũt q̃litates i mixtꝭ tã actua
les ꝙ̃ ṽtuales: tã sensibiles ꝙ̃ isensibiles. q̃ in elemẽtꝭ
minime repeniunt: q2 ipse p̃supponũt mixtionẽ q̃litatũ
p̃maꝝ adinuicẽ ꝛ debitã pportionẽ eaꝝ f3 esse alicuius
mixti: qđ eĳs nõ ꝯuenit. Exᵐ de actualibus, vt colores.
sapores. odores. de ṽtualibus: vt q̃litas euacuatiua co
lere. vel euacuatiua flegmatis. ꝛ sic de aliĳs. ꝛ iõ negar̃
maior. Et ad pbationẽ dĩ. ꝙ lꝫ q̃litates mixtoꝝ gñan
tur a q̃litatibus p̃mis elemẽtoꝝ. nõ tñ op3 ꝙ q̃libꝫ q̃li
tas actiua q̃ repir̃ in mixto repiar̃ in elemẽto pp causaꝫ
dictã. ¶ Ad 2ᵐ dĩ. ꝙ in aq̃ calefacta remoto calefaciẽ ad 2ᵐ
te gñatur frigiditas imediate a forma subali cũ agenti
bus supioribus. Et ad iprobationẽ dr̃: ꝙ forma suba
lis nõ agit i mãꝫ exteriorẽ sine instrõ: vt in lignũ: lꝫ bñ
agat in mãm: in qua ꝯsistũt q̃litates sibi ꝯueniẽtes cõ
seruando vel deperdẽdo ꝛ remoto ipedimẽto regene
rando: nec est hoc magis incõueniẽs ꝙ̃ ꝙ hoc faceret
frigiditas virtualis: sicut aliĳ ponũt. ¶ Ad tertiuꝫ põt ad 3ᵐ
dici probabiliter ꝙ non est inconueniens ꝙ aliqđ cor
rũpatur. ꝛ tamẽ a nullo effectiue corrũpatur. vt scia in
aĩa intellectiua: que corrũpitur propter defectũ ꝯseruã
tis. tm̃ in proposito dĩ. ꝙ illa calitas corrũpitur a for
ma subali

ma subalis aque: cui disconueniens est cum agentibus supio
ribus eam non conseruantibus. Et ad improbationem dr. q
forma aque formaliter coniuatur aque caliditati: sicut lumen
friditati: et ideo corrupit eam. de hoc autem quod agit sine instru-
ad questum. mento satis dictum est. ¶ Ad quartum dr. q non est inconueniens
aquam stare cum maiore caliditate quam friditate. dum tamen
humiditas eius sit intensa. similiter conceditur q aqua pot sta-
re cum qualitatibus: que magis intendunt ad eius corruptio
nem quam conseruationem sic. n. est in omni corruptione aque
ad quintum. prius quam aqua corrumpatur. ¶ Ad quintum satis patet quid sit
dicendum per dicta in prima questione scilicet. Nam q elementum
in loco naturali naturaliter conseruatur hoc non est per ta
les qualitates formales: quales ibi ponitur: quia ille non sequuntur
formam aque: immo si forma subalis aque esset extra locum
non haberet secum tales qualitates eam conseruantes sic natu-
raliter: sed ille sunt influxe a celo respectu talis situs. vt di
ctum fuit. s. ¶ Ratio post oppositum est pro dictis.

¶ Sed tamen simpliciter quattuor entia. Tex. co. xxiij. Questio. vi.

Sexto consequendo sermonem de his qualitatibus primis. queritur. vtrum ignis
sit primo calidus. aer primo humidus. aqua primo fri-
da. terra primo sicca. vel aliter. vtrum quodlibet ele
p. mentum determinat sibi ambas qualitates in summo. Et
arguitur q terra non sit primo sicca. terra est primo frigi-
T. co. da. ergo non est primo sicca. consequentia tenet quia nulli elementorum
23. debent conuenire secundum philosophum. due prime qualitates. antecedens p
batur. quia illud est summe fridum: seu primo fridum quod remo-
tissime distat a fonte caloris: sed terra remotissime distat
a fonte caloris. ergo etc. consequentia nota. maior patet. quia cum sol sit causa
caloris. videtur q minime sit participatiua caloris. quia magis
2 distat a sole: qui est fons caloris. minor patet. ¶ Secundo pro-
batur idem. in terra apparet maximus effectus frigidi
tatis. ergo est maxime frida. consequentia tenet. quia magnitudo effectus
arguit magnitudinem sue cause. antecedens patet. quia in terra apparet
summa densitas et grauitas. modo hec sunt effectus fridita
3 tis: sicut contrarii caliditatis. ¶ Tertio illud est maxime
T. co. fridum. quod maxime contrariatur igni. terra est huiusmodi. ergo etc. maior pa
23. tet. quia ignis est primo calidus. per philosophum. minor patet per philosophum primo
4 mo meteo. dicentem. ¶ Quarto sic. terra non habet
siccitatem in summo ergo non est primo sicca. consequentia tenet. et antecedens pro
batur. nam si terra esset summe sicca in ea nulla esset humidi-
tas: et sine humiditate non est continuitas. ergo in terra nul-
la esset continuatio: quod est falsum et consequentie assumpte sunt
satis note. antecedens autem quod sine humiditate non sit continuitas. pa
T. co. tet per philosophum 2° huius. d. q omnibus mixtis inest humiditas propter continua
49. tionem partium mixti. quia sine ea non possent partes terre in mi-
xto continuari. ergo videtur q pure siccum non habet continuationem: quod
De aqua est propositum. ¶ Deinde arguitur: q aqua non sit primo frida: quia
aqua est magis humida quam frida. ergo non est magis frida. nec
primo. consequentia tenet. antecedens probatur sic. illa qualitas magis et per prius in
est aque: que minus pot separari ab aqua remanente. sed
humiditas minus pot separari ab aqua ergo etc. maior nota: quia
illa magis conueniunt rebus: que minus eis remanentibus ab
eis possunt remoueri. minor patet per experientiam. quia aqua ab igne
statim fit calida. non tamen fit statim sicca. immo quamdiu ma
De aere. net aqua: videtur manere humida. ¶ Deinde arguitur. q aer
non sit primo humidus quia humiditas conuenit for-
tius aque quam aeri. sed aqua non est primo humida. igitur
nec aer. consequentia tenet de se. et minor patet per phi-
T. co. losophum in littera. maior probatur. primo. quia aqua plus hu-
23. mectat quam aer. quod non esset nisi esset magis humida.
2 ¶ Secundo. quia aqua sentitur magis humida quam aer. ergo est ma
gis humida. consequentia tenet. quia sensus non decipitur circa suum pro-
prium obiectum. modo humiditas est obiectum proprium tactus.

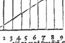
¶ Tertio. quia humiditas facilius aufertur ab aere quam ab aqua. 5
igitur etc. consequentia tenet. antecedens patet per experientiam. Experimur enim
q humiditas facillime aufertur ab aere itantum q desic-
cat. non autem sic pot auferri ab aqua ¶ Deinde arguitur. quod De igne
ignis non sit primo calidus. quia ignis est tantum siccus. sicut cali
dus. igitur non est per prius calidus quam siccus. consequentia tenet. antecedens
probatur. auctoritate Alberti magni. d. q summa caliditas
ignis exurit totam humiditatem et frigiditatem terre propter com-
pactionem et densitatem extramittit totam humiditatem. ¶ Se 2
cundo quia caliditas ignis est magis intensa vel equalis ad totam
humiditatem exurendam: sicut frigiditas terre per densitatem
ad totam humiditatem extra mittendam: sed terra nihil habet hu
miditatis propter densitatem fortem et frigiditatem. igitur nec
ignis aliquid habebit humiditatis. propter adustionem fortem.
igitur tantum est siccus sicut calidus. ¶ Tertio si ignis non 3
haberet siccitatem in summo. sequeretur q posset vlterius desicca-
ri: sed hoc consequens est falsum. igitur etc. consequentia tenet. et antecedens pro prima
ma parte patet. quia quicquid est siccum citra summum gradum siccitatis.
hoc pot vlterius desiccari. et falsitas consequentis probatur. primo.
quia si posset desiccari: cum ad maiorem siccitatem sequatur ma-
ior raritas stante summa caliditate. sequeretur q posset rarefie-
ri: et aliquod posset esse rarius quam ignis existens in sua natura 4
li dispositione. ¶ Quarto cum siccitas sit lima caloris. sequitur q
aliquod non densius quam ignis in materia posset plus ca-
lefacere quam ignis existens in naturali dispositione. consequens vide
tur falsum. cum talis ignis sit vehementissime actiuus.
et tenet consequentia si ipsius ignis siccitas augeatur. tunc enim calor
constituetur. tunc enim fortius aget quam antea. cum erat in natura 5
li dispositione. ¶ Quinto. si ignis non haberet summam sic
citatem ipse haberet aliquos gradus humiditatis. cum
remissio fiat per admixtionem graduum qualitatis op-
posite. et per consequens ignis existens in naturali dispositione non
esset purum elementum. quod est falsum. ¶ Sexto arguitur 6
ad idem sic. ignis pot calefieri. sed sit in naturali dispositione. igi
tur non est primo calidus. consequentia tenet. et antecedens probatur. quia influentie
calefactiue vt lumen: vbicunque reperiunt materiam susce-
ptiuam caloris non existente impedimento calefaciunt:
sed materia ignis existens in naturali dispositione est recepti
ua caloris: et lumen et influentie calefactiue non sunt im
pedite quando agunt in eam. ergo etc. consequentia tenet: quia influentie et lu
men sunt agentia naturalia non habentia contrarium: et
per consequens vbicunque inueniunt materiam susceptiuam pro
ducunt suos effectus. minor patet: quia materia ignis est eius
dem nature cum materia corporum frigidorum: que est
receptiua caloris. et q influentie non sint impedite. patet:
quia caliditas in nullo resistit. vel impedit actionem calefa
cientis nec friditas ignis: quia non est friditas in igne.
¶ Ultimo arguitur. q nullum elementum determinat sibi 7
per prius vnam qualitatem quam aliam: quia quodlibet habet am-
bas in summo. ergo etc. consequentia tenet et antecedens
patet quia alias elementa in naturali dispositione non essent
simplicia in suis naturalibus dispositionibus: quod est in
conueniens. et consequentia tenet. quia haberent aliquam qli-
tatem remissam. et per consequens essent remissa qualitatiue.

In oppositum determinat philosophus secundo huius. c. 3°. T. c. 23.
vbi dicit et in simpliciter quattuor en
tia vnius vnumquodque. et terra quidem sicci magis quam fridi et
aqua autem magis fridi quam humidi aer autem magis humidi quam
calidi. ignis autem calidi magis.

Hec quod videtur mihi multum difficilis propter materiam huius que-
stionis cum aliis membris connexionem: et ideo vt
de ea aliquid probabiliter valeam describere eam in quattu-
or articulis diuidam que quattuor questiones magne
possent esse. ¶ In primo videbitur. vtrum qualitas prima re-
missa ex eo sit remissa: quia sibi admixti sunt gradus qua
litatis opposite. ¶ In secundo videbitur. an quodlibet ele
mentum

mentum in sua nāli dispōne determinat sibi ambas du
as qualitates pmas in sūmo. ¶ In tertio. iuxta hoc vi
debit de diversis modis itelligēdi qōnes. Et iuxta eos
rńdebitur ad quesitū. ¶ In qrto. per modum dubitatio
nis videndū est. an aqua in nāli dispositione debeat eē
congelata. vel non.

pᵐ nōn. **Quantū** ad pmū arti. p nō. q̄ lz de itensione ⁊
remissione q̄litatū pmaꝝ sint septem
opiones magis probabiles. tn̄ due caꝝ videntur magis
p. opio. apparentes. quaꝝ pma est. q̄ qualitas pma ex eo dicit
itensior q̄ est propinquior gradui sūmo ⁊ remissior. q̄ di
stātior est a gradu sūmo sine admixtione graduū q̄lita
tis opposite. ⁊ hec opinio ponit q̄ nūq̄ in eodē subo si
mul stāt caliditas ⁊ friditas fm aliquos suos gradus
motiua sunt multa hᵘ opionis que nō volo hic narrare.
Pricipale tn̄ est. q̄ ꝯtrietas vr attendi penes spēm. qd
T. c. 14 vr velle phs. x. meta. nam quelibet calitas cū qualibet
caliditate est eiusdem speciei. similiter quelibet frigidi
tas: cū qualibet friditate. igr sicut sūma calitas: ⁊ sum
ma friditas sunt cōtraria. ita ⁊ q̄libet caliditas cū qua
libet friditate. sed manifestū est q̄ ꝯtra non possunt sil
stare in eodē subo. igr nulla caliditas pōt stare cū aliq̄
2. opio. friditate qd est ppositū. ¶ Scda opio est. q̄ latitudies
sūme calitatis ⁊ sūme friditatis sunt eq̄les: ⁊ q̄n caldi
tatis latitudo remittitur friditatis latitudo proportiōa
biliter itroducit: ⁊ ideo ꝯūr dr. q̄ q̄libet certa latitudo
calitatis cum q̄libet latitudine friditatis: cū qua sil cō
binata excederet sūmā latitudinē caliditatis. hz ꝯrieta
tem: sed cū latitudie friditatis: cui cōbinata nō excede
ret latitudinē sūme calitatis non hz repugnātiā. Exem
plū si calitas sūma cōponeretur ex decē gradibᵘ caldi
tatis proportionabiliter summa friditas: tunc dicit qd
quandoq̄ numerus gradoꝝ calitatis cōnumerati nūe
ro gradoꝝ friditatis excedit numerū denarium. tunc il
la calitas ⁊ illa friditas inuicem habent cōtrarietatē:
vt sex vnius cū q̄nq̄ alterius. q̄ faciunt. xi. vel septē cū

octo vl quattuor. ⁊ sic deiceps. sed q̄n amboꝝ gradus ꝯnume
rati nō excedūt dnariū. tūc nō
hūt iuicē ꝯrietatē q̄nq̄ vniᵘ cū
q̄nq̄ alteriᵘ: vl sex cū q̄ttuor se
ptē cū tribᵘ. ⁊ sic deiceps. ex q̄
cōsequenter dic opio. q̄ gradᵘ
caliditatis cū gradibᵘ friditatis
sil stāt in subo eodē. vbi sil cō

1 2 3 4 5 6 7 8 9 binati non excedūt nūeꝝ dena
riū pz. q̄ nō sunt ꝯrij. ¶ Scdo q̄ pportiōabilr sic cor
rūpitur caliditas itroducitur friditas. ⁊ ecōuerso. vt ad
vniᵘ gradus calitatis corruptionē vnus gradus fridita
tis itroducitur. ¶ Tertio q̄ oia cōpa generabilia que
sunt hūt eque multos gradus q̄litatum pmarum: q̄ si
hūt pauciores gradus caliditatis. tunc hūt plures fri
ditatis ⁊ ecōuerso. pportionabiliter dicunt de humidi
tate ⁊ siccitate. ⁊ q̄ hec opio mihi probabilis apparet.
nescio si passionatus ex opione magistri mei magistri
Joānis bridani. qui eam posuit iō eā in suis ptibᵘ ꝑsua
dere. ppono: ⁊ eā imediate declare itendo. sit q̄ hec.

p. ꝯ **Prima** ꝯclo. aliqui gradus calitatis sil stant in
eodē subo cū aliq̄ibᵘ gradibᵘ friditatis.
sicut tepidū: qd ponit mediū inter calidum ⁊ fridū. p
batur. q̄ vel hz sil gradus friditatis cum gradibᵘ cali
ditatis. ⁊ si sic. habetur ppositum. vel solum habet gra
dus vnius earum. ⁊ si sic. tunc non est mediū iter eas.
q̄ de vna earum paricipat: ⁊ de alia nihil vel nulliᵘ ea
rum habet graduum. ⁊ si sic tunc sequitur q̄ in tepido
esset forma substātialis sine qualitatibus primis actiis.

quod videtur falsum primo q̄ quelibet forma substan
tialis siue sit simplicis. siue mixti. requirit in subiecto ali
quam qualitatum primarum actiuarum. Secundo. q̄
videtur q̄ materia prima sine qualitatibus primis nū
q̄ potest esse. vt patet. 2ᵒ huius. capi. 5. Tertio sequitur.
q̄ in tepido nec esset grauitas nec leuitas. consequens
est falsum ⁊ consequentia tenet. quia impossibile est in
subiecto stare qualitatem motiuam sine qualitate ꝑtus
actiua. grauitas enim supponit frigiditatem: ⁊ leuitas
caliditatem ¶ Secundo probatur conclusio sic. minᵘ 2
calidum remittit magis calidum. ergo vel hoc facit p
pter frigiditatem: que est in eo: ⁊ si sic. habetur proposi
tum: vel facit hoc propter caliditatē. ⁊ si sic. caliditas re
mitteret: siue corrumperet caliditatem. quod est falsū.
Primo. q̄ non est ei contraria. Secundo. q̄ potiᵘ cali
ditatem generaret ⁊ conseruaret ¶ Tertio arguit ad 3
conclusionem sic. vel in manu homis calida est aliqua
frigiditas. ⁊ si sic. habemr propositum. vel non est. ⁊ si
sic. habetur q̄ manus non resistit calefaciēti: q̄ nō ha
bet instrumentum. per quod resistere valeret. ⁊ per cō
sequens ignis applicatus subito faciet manū sūme ca
lidam: qd est simpliciter falsum. ¶ Quarto vel in cor 4
pore animalis est aliqua friditas. ⁊ si sic. habetur ppo
situm. cum totum corpus animalis sit calidū. eo q̄ ali
as non viueret. vel nulla est in eo frigiditas. ⁊ si sic. seq
tur q̄ caliditas intensa nullam habens frigiditatē cō
mixtam generabit grauitatem vel dēsitatem: vt in cor
de animalis. quod falsum videtur. q̄ caliditatis est ra
refacere ⁊ leuifacere. non autem condensare vel graue
facere. ¶ Quinto. idem calefacit ⁊ infrigidat. ergo in 5
eodem sunt simul caliditas ⁊ frigiditas. consequentia
tenet: quia solum vna illarum non est nata facere vtrū
q̄ illarum actionū. antecedens patet. aqua calida que
infrigidat ferrum calidum: ⁊ calefacit manum homis
in oppositum. ¶ Sexto humiditas ⁊ siccitas stant si 6
mul. igitur caliditas ⁊ frigiditas. tenet consequentia a
simili. maior patet. pmo. quia inesse afini est humiditas
aliter non viueret. Item alias non esset continuum. pa T. cō.
tet. secundo huius. c. 7. oportet humiditatem aqueā in 49.
esse propter continuare partes mixti. ⁊ etiam in eo
dem simul esse siccitatē. quia os est in predominio ter T. cō.
reum. philosophus tertio de anima. capi. vltimo. quod 66.
non esset nisi esset in eo siccitas. ¶ Itē in corpore odo
rifero est humiditas ⁊ siccitas. consequētia tenet. ⁊ an
tecedens probatur per descriptionem odoris positā a
philosopho in de sensu: odorē passio sicci digesti ab hu
mido. ergo in odorifero corpore sunt humiditas ⁊ sic
citas: que digessit eam. ¶ Septimo. nisi sic non mane 7
rent quattuor elementa in virtute in mixto. consequēs
est falsum. ⁊ consequentia tenet: quia non manēt ibi in
se: vt dictum est in primo. nec manent virtutes eoꝝ ni
si manerent qualitates ipsorum prime ⁊ motiue. saltē
ad medium reducte. ⁊ per consequēs nisi maneret gra
dus caliditatis cum gradibus frigiditatis ¶ Octauo. 8
grauitates ⁊ leuitates simul manent in mixto. igitur ⁊
caliditas ⁊ frigiditas. consequentia tenet: quia non est
magis inconueniens vnum quam alterum. ¶ Item
quia grauitas ⁊ leuitas sunt proprij effectus calidita
tis ⁊ frigiditatis igitur. antecedens patet. quia alias
lignum vel oleum eēt ita simpliciter graue. sicut aqua:
quod est falsum. ⁊ patet consequētia: q̄ grauitati sūme
nihil leuitatis eēt admixtū. ¶ Itē queritur qd lignū tra
hit sursum cum est sub aqua. si dicatur q̄ leuitas. habetur
propositū non potest dici quā grauitas: quia nō est na
ta manere sursum. ¶ Itē grauitas que est in ligno vel
est aquea. ⁊ si sic. in spera aque nō trahit sursum. vl est

terrea

terrea. et sic minus trahit sursum. Nec valeret si quis fu giendo diceret: quod hoc facit aer in poris ligni iclusus. quia fiat augmentum de oleo: et non habebit locum evasio. vel po natur lignum in fundo aque. et sic quod omnis aer fugiat rece dendo. vel teneatur diu sub aqua quod aer convertatur in aquam. adhuc ascendet. prout docet experientia. ¶ Nono quan-
9m do ignis immediate convertitur in aquam. quero utrum sit tempo re successive introducitur frigiditas aque in materiam ignis et corrumpitur caliditas ignis. vel non. si dicas primum sequitur quod in una transmutatione sit in materia ignis stabunt caliditas et frigiditas. et hoc est propositum. Si dicis quod non. tunc to ta caliditas prius corrumpitur antequam aliqua frigiditas introducatur. tunc esset. (signato ad imaginationem primo instanti) non esset totus caliditas ignis: et quaeritur. utrum adhuc in materia stat forma ignis. et si dicis quod sic. sequitur quod ignis stat sine ca liditate. ¶ Item quod ignis est. et tamen quod non est calidus. im mo ignis est frigidus. quia si in illo instanti ignis est sequitur quod immediate post hoc adhuc esset: et sic erit cum friditate sine siccitate per adversarium. ergo erit fridus. et si dicis. quod ibi non stat forma ignis sequitur quod ibi stabit forma aque. quia per casum generatur immediate ex igne. et si sic. sequitur quod aqua generatur in materia sine actuali friditate. consequens videtur inconveniens. eo
T. co. 24. quod actus activorum sunt in patiente bene disposito. 2o de ani. et sola friditas principaliter disponit ad generationem aque. et consequentia tenet. quia in illo instanti nulla est friditas in illa mate ria. eo quod nulla fuit ante illud in ea. nec aliqua est geni-
Xm ta in illo. eo quod nulla friditas potest generari in instanti.
T. co. 6. 19. et 52. 2a 2. ¶ Decimo probatur idem auctoritate phi. 5. phi. dicentis ma gis aut minus est. in quo plus aut minus contrarii inest. ergo in tendit quod hoc est minus calidum in quo est minus friditas: et sic de aliis. et habetur propositum. ¶ Secunda conclusio. ad corruptionem unius gradus caliditatis introducitur unus gradus friditatis. et econverso. probatur sic. quia vel proportionabiliter introducitur una qualitatum primarum. sicut illa cor rumpitur. et si sic. habetur propositum: vel una corrumpitur tota antequam aliquod alterius introducitur. et si sic. tunc numquam sta-
3a 2. rent simul caliditas et friditas cuius oppositum dicit con clusio precedens. ¶ Tertia conclusio. quod in quot gradi bus caliditas calidum distat a gradu summo: tot gradus friditatis habet sine caliditati admixtos. patet. quia tale habet cali tatem remissam. modo proportionabiliter ad remissio nem caliditatis introducebatur fridas per precedentem. igitur quot gradibus est remissum in caliditate tot gra dus habet frigiditatis. Item quando illa caliditas introdu cebatur in hanc materiam. ut suppono ante fridam in sum mo. constat quod non plures gradus friditatis corrumpeban tur quam caliditatis introducebantur per precedentem conclu sionem. ergo completa generatione caliditatis tot gradus remanserunt friditatis: quot restabant caliditatis generan de: igitur consequentia vera. Si vero petatur. utrum unus gradus summe caliditatis sit remissus. respondetur quod attenden do remissionem per comparationem ad caliditatem intensio rem remissus potest dici. sed si remissio attenderetur per admixtionem graduum qualitatis opposite nullo mo do remissus deberet appellari. eo quod cum summa caliditate nulla fridas existit. ¶ Quarta conclusio. latitudi-
4a 2. nes summe caliditatis et summe friditatis sunt equales. pa
5a 2. tet. quia aliter non ad generationem gradus unius corrum peretur gradus alterius: et econverso. ¶ Quinta conclu sio. omnia corpora genita. scilicet que sunt habent intensive eque multos gradus caliditatis et frigiditatis. patet. quia si sunt corpora in summo calida vel frida. tunc patet propositum per conclusionem precedentem si autem sunt corpora non in summo calida vel frigida. tunc si habent pauciores gra dus caliditatis. habent plures gradus friditatis. et econ verso. igitur conclusio vera. ¶ Correlarium in qualita tibus primis per viam nature: qualitas remissior est remissior per admixtionem graduum qualitatis eiusdem speciei cum qualita te sibi opposita. verum tamen si caliditas unius gradus pre cise staret sine friditate ipsa esset remissa: sed hoc non con tingit per naturam. ¶ Sexta conclusio. non omnis frigiditas est 6a 2.
cum caliditate contraria. patet per experientiam quia aliqua caliditas cum aliqua friditate stat simul in eodem subiecto.
¶ Correlarium. contrarietas in qualitatibus primis non at tenditur penes speciem solum. patet. quia tunc nulla caliditas cum friditate posset simul stare. Item tunc omnis friditas cum caliditate esset contraria. ¶ Secundum correlarium contrarie- 2m cor.
tas in his attenditur penes speciem tantorum graduum. ita quod eis sunt tot gradus combinatos repugnat esse in eodem subiecto. ut si caliditas summa sit: ut. x. similiter summa fridi tas tunc decem et decem nonem: et duo octo. et tria. et sic secundum quelibet alium numerum graduum utriusque secundum quem graduum combinati excedunt numerum denarium sunt contrarii. patet ex dictis.

Quantum ad secundum arti. sit prima suppositio quod caliditas 1a suppo
ignis et aeris sunt eiusdem speciei specialis sime. patet ex una questione precedente. ¶ Secunda suppositio quod cete 2a suppo
ris paribus in materia densa eadem vel equalis: et eiusdem speciei virtus fortius agit quam in materia rara. ista patent ex di ctis in primo huius. ¶ Tertia suppositio est. quod aer in sua naturali dis 3a suppo
positione est in decuplo densior quam ignis. patet satis per intentio T. c. 37.
nem phi. 2o huius. ubi videtur velle. quod ex uno pugillo aque generantur x. aeris. et ex uno aeris. x. ignis. et sine dubio. similiter Ptho lomeus videtur velle et demonstrasse. quod regio elementaris ignis sit plus quam trigesies millesies maior terra. apparet. non sem per elementum alio rarius esse et maius quam in decuplo. ideo suppo sita. ¶ Quarta suppositio est. sicut unum elementum se habet ad 4a sup.
suas qualitates primas ita se habet quodlibet aliud ele mentum ad suas: ut si unum elementorum in naturali dispositione deter minat sibi ambas qualitates in summo. sic etiam ita esset quod libet alio. et si non. non. patet suppositio. quia elementa quantum est ex parte sui sunt corpora eque simplicia. et per consequens non est ratio quare non eodem modo vel proportionabiliter quodlibet eorum ha beret se ad suas primas qualitates.

His premissis sit prima conclusio. aer existens in 1a 2.
naturali dispositione non est summe ca lidus. probatur quia si sic sequitur quod in eo non posset esse convenienter mansio animalium. consequens est falsum quia cum natura nihil faciat frustra: et ipsa elementa ingeniavit natura propter mixta: et mixta minus per fecta propter animalia: et constat quod aerem principaliter produxit propter man sionem animalium: et ideo non debet dici inhabitabilis et cetera. consequens est contra ex perientiam: et probatur consequentia: quia ignis est inhabitabilis propter nimiam arsionem caloris: et aer tantum calefaceret sicut ignis. igitur et cetera consequentia. et maior patet de se. minor probatur: quia si aer haberet in naturali dispositione tantam calefactionem: sicut ignis quia summam: et haberet illam in materia esset in decuplo densior: per suppositionem tertiam. ergo fortius ceteris pa ribus ageret. igitur aer tantum vel magis calefaceret quam ignis.
¶ Huic rationi aliqui qui sunt de alia opinione responderent tripliciter. p. rn.
Primo. quia caliditas aeris non est eiusdem speciei cum caliditate ignis: et non est tantum activa. et ideo ratio non procedit: sed quia hec responsio ablata est per illam suppositionem: ideo nihil plus de ea. 2a 2.
¶ Aliter dicunt alii quod verum est quod si aer esset in naturali dispositione esset inhabitabilis: sed numquam est in naturali dispositione: immo est mixtus vaporibus fridis propter quorum infridationem aer manet actu habitabilis specialiter. quia in infima re gione est commixtus ex elementis frigidis. Sed hec re sponsio minus valet quam precedens. quia experientia docet. quod elementa existentia extra naturalem dispositionem ut aqua calefacta: remoto impedimento se reducunt ad frigidita tem: et ad suam dispositionem naturalem. ¶ Secundo etiam patet suppo sito quod aer per infrigidationem in tempore frido naturaliter disponatur: et nimis infridetur: sed cum omnia talia in

estate sufficienter calida remouerent in tāto q̄ ꝛ aq̄ ꝛ
terra q̄ ifridant aerē fiunt actu calida: sicut ꝙ q̄dāmo-
do actu nō ifridant. igr̄ aer tūc cū remotū est ipedimen
tum se reducit ad calorē nālē. ꝛ cū quātūcunq̄ estas
sit calida adhuc aer manet ihabitabilis. ꝛ iō aer extñs
in nāli dispōne manet habitabilis. ℭ Hic iterū euident
ꝙ lȝ p calitatem solis ifridans iferius. vt terra: ꝛ aqua
remoueant. tñ adhuc manent ifluentie ꝓhibentes aerē
reducere se ad nālē dispōnē. sed hic clauditur os arguētis
q: dicere ꝙ celū vel astra faciāt qd̄ nō experientia: nec
rōne potest ꝓbari. nec ēt auctoritate magis ē finge: quā
2m nālr loq. ℭ Scdō ꝓbat idē frustra ꝓma cā aeri dedis-
set calitatē. pp quā aerē istituit disconuenientē: sed si hē
ret sūmā calitatē disconueniret sim: pp quā aer est insti-
tutus. ꝙ maior nota est. minor pȝ. q: vt dcm̄ est: aer ꝓn-
cipaliter istitutus est pp salutē aialium pfectoꝝ. mō ad
3a rñ. illū inutilis esset sibi sūma caliditas. ℭ Tertio euident
aliq ad ꝓmā rōnē. ꝙ sic siccitas est sūma calitas: ita hu
miditas hebetat seu obtūdit actionē eiusdē. Per h ad
formā dicunt. ꝙ aer nō tñ calefacit cū est in nāli dispō
ne: sic facit ignis. ꝯcedūt tñ ꝙ hȝ tantā calitatē: sed q:
illa est cū humiditate: ideo obtusa ē eius actio: ideo nō
Contra. tñ calefacit. ℭ Sed ꝯ hanc euasionē replicatur sic. densi
tas mãe aeris plus fortificat actionē caliditatis q̄ hūi
ditas cū ipedit. ꝙ adhuc sūma caliditas aeris tñ cale-
faceret. sicut ignis. ꝯña est nota. q: si eēt cū siccitate in
mã eque rara. tūc tñ calefaceret sicut ignis. igr̄ si nunc
densitas plus fortificat: q̄ humiditas ipediat. seqtur ꝙ
adhuc tñ agit: añs pȝ tali experientia. q: in aqua bulien
te ēt est caliditas cū hūiditate intensa: ꝛ tñ adhuc cale
facit manū ipositam: sicut caliditas aeris in estate cali
dissima. igr̄ cum ꝑm aduersariū aer tūc eēt sūme calus
ꝛ calitas eius staret cū siccitate aeris. q: tunc aer est
multū siccus: seqtur ꝙ densitas mãe aque tñ fortificat
actionē caloris remissi stātis cum humiditate aq̄ q̄cuȝ
siccitas aeris faeit respectu caloris sūmi. Item facilius su
stineret homo manum suā in flāma: q̄ in aqua bulien-
te. hoc autem esse non posset: nisi q: densitas mãe aque
plus actionē caloris remissi in ea existentis fortificaret
q̄ hūiditas ipediret: cū calor aque sit multū remissior
q̄ flāme. ꝛ cū hoc stat cū humiditate: vbi calor flāme
2m stat cū siccitate. ℭ Scdō ꝓbat sic. terra nō hȝ friditatē
in sūmo. igr̄ nec aer hȝ caliditatē in sūmo. ꝯña ṫȝ. ꝑ sup
pōnē q̄rtā. añs pȝ. q: homo motus in naui per aquā:
multo maiorē sustinet ꝛ experit friditatem q̄ icedens
eodē mō vestitus sup terrā: qd̄ nō esset nisi aqua magis
frida esset q̄ terra. ℭ Itē hō imponens digitū aq̄ mul
tum maiorē friditatem sentit: q̄ imponens eam terre.
Itē hō imponens manū terre humectate per aquā: mul
to maiorem percipit friditatem q̄ imponens manū ter
re sicce. Nec valet. si diceres illarum apparentium cale
factionem terre a sole esse cāuā: q: in domo clausa vbi
radij solares terrā non attingunt. ita etiam apparenter
experiri possunt. ℭ Correlarium sequitur. aer in natu-
Corre^m. rali dispositiōe existens est remisse calidus: sequitur ex
2m cor. ꝯ°. ℭ Secundum correlarium. aer existens in naturali
dispositione determinat sibi friditatem patet. quia dter
minat sibi caliditatem remissā. modo omnis caliditas
remissa est per admixtionem graduū friditatis. per ꝓ-
3m cor. mum argumentum. ℭ Tertium correlarium aer existens
in naturali dispositiōe determinat sibi tres qualitates
primas. s. caliditatem intensam. friditatem eam remit-
2a ꝯ. tentem. ꝛ humiditatem. patet per predicta. ℭ Secun-
da conclusio. nullum elementorum existens in natura-
li dispositione determinat sibi ambas qualitates in sū-
mo. probatur. q: aer non determinat sibi duas in sum-
mo. ergo nec aliud aliorum. cōsequentia tenet per quar
tam suppositionem. antecedens patet per conclusionē
precedentem. ℭ Ex hac conclusione inferantur corre
laria similia: sicut ex prima. vȝ ꝙ elementum solū vnā
suarum qualitatum determinat in sūmo: ꝛ aliā remis-
sam: q: quodlibet eorum determinat sibi tres qualita-
tes primas: ꝛ quod ignis existens in naturali disposi-
tione determinat sibi aliqualem humiditatem: sicut
aer frigiditatem. ꝛ quod ignis in naturali dispositione
potest desiccari.

Quantū ad tertium articulum primo nota. qd̄
tripliciter potest intelligi titulus que-
stionis. Uno modo sic. vtrum quodlibet elementorum
determinet sibi vnam suaꝝ qualitatum primarū ꝛ in
summo ꝛ non aliam. vt ignis caliditatem ꝛ non siccita
tem. ℭ Secundo sic. vtrum supposito ꝙ elementū de
terminaret sibi ambas suas qualitates in sūmo: tamen
vna qualitatum magis consequitur naturam suā: vt ca
liditas magis consequitur naturā ignis q̄ siccitas: ꝛ
sic de aliis. esto ꝙ in igne sit tāta caliditas. sic siccitas.
ℭ Tertio modo sic. vtrum qualitas symbola duob⁹ ele
mentis conueniens per prius conueniat vni eorum: quā
alteri. vtrū calitas prius conueniat igni q̄ aeri: ꝛ sic de
aliis. ℭ Secundo notādum est. ꝙ non debet eadē q̄- 2. nōn.
litas prima eque primo attribui elementis diuersarū
specierum. patet. q: cum quelibet qualitas sit finite per
fectionis. oportet ꝙ quarūlibet illaꝝ perfectionū fini-
tarum inequalium: cum vna magis cōueniat: conueni
at: q̄ cum vna alia: sicut quicunq̄ duo numeri finiti di-
uersarum speꝝ respectu cuiuscūq̄ alterius finiti nume
ri. igr̄ cū pfectiōis elementoꝝ diuersoꝝ specie sunt fini
te ꝛ ineq̄les: oportet quālibet qualitatum eis cōueniē-
tem magis conuenire vni eoꝝ q̄ alteri. ℭ Tertio no- 3. nōn.
ta. ꝙ cuilibet elementorum aliqua qualitas prima pri-
mo debet cōuenire. ꝛ econuerso patet. q: elementa di-
stinguuntur tāq̄ ab effectu penes qualitates primas:
ꝛ tot sunt qualitates prime: quot sunt elemēta. ideo rō-
nabile est. cuilibet elemētoꝝ vnam de qualitatibus ꝓ-
mis primo competere.

His premissis sit prima conclusio. igni cō ꝑ. ꝯ
uenit sūma calitas. ꝓbat.
alicui elementorum cōuenit sūma caliditas: ꝛ nulli al-
teri q̄ igni cōueniens sūma caliditas. quare ꝛc̄. maior est
nota. quia quelibet qualitas ꝓma in sūmo debet alicui
elementorum competere. alias penes illam non sume-
rentur aliquod elemētū simplex: eo ꝙ ipsa eēt mixta in
quolibet elemēto: minor patet: quia si alteri conueniret
hoc maxime conueniret aeri in sūmo. cuius oppositū
est ostensum in precedenti articulo. ℭ Secundo nobilis 2m
simo elemento nobilissima qualitas primo debet attri-
bui in summo: sed ignis est nobilissimum elementum:
ꝛ caliditas nobilissima qualitas ꝓma. igitur ꝛc̄. maior
nota. nobilioris rei nobiliores sunt proprietates: ꝛ q̄li
tas debet in elemēto que ꝓmo attribuitur eidem eē sū
ma. aliter. n. nō diceretur simplex propter ipsam. minor
patet: quia ignis est elementum supremum in nobilissi
mo loco collocatum. ꝛ maxime actiuum. ideo nobilissi
mum elementorum. caliditas autē inter qualitates pri
mas maxime est actiua. ideo nobilissima dicit qualita
tum primaꝝ. dignius. n. est agere q̄ pati. Item quan-
to forma est magis actiua tāto ꝓme cause. s. deo ē simi-
lior. ꝛ per ꝯñs pfectior. ℭ Scdā ꝯclusio calitas ignis
extñs in naturali dispositione est itensissima caliditas: 2a ꝯ.
que potest esse per naturam. probatur. illa caliditas est
intēsissima que per naturam potest eē cum qua nullus
gradus friditatis simul existat: sed sic est de calitate ta-
lis ignis

lis ignis. igitur ꝛc. maioꝛ pꝫ. qꝛ dictū est i ꝑ arti. ꝙ ꝑci-
se ad gn̄onē gradus caliditatis coꝛrūpitur gradus fri-
ditatis. ḡ vbi non est aliq̄ friditas: ibi amodo nō pōt ꝑ
duci aliqua caliditas. minoꝛ pꝫ. qꝛ aliter in vtroqꝫ elem
2m toꝛ cui ꝯuenit eē remissa. ℂ Scḋo sic. vł calitas ignis
pōt in īfinitū itendi. ꝛ hoc non qꝛ olim nā ꝯstatuit cer
tus est terminus magnitudinis: tam in extensione: quā
scḋi ꝛ quen in intensione: vel per fm. ꝛ si sic. nō vr̄ quādo ignis to-
tam illā latitudinē habet: et: cū esset in nāli dispositione
Coꝛm. sīr non esset simplex qualitatiue. ℂ Coꝛrelariū ignis
nō hꝫ siccitatē in sūmo. pꝫ ex scḋo arti. qꝛ tūc hr̄et ābas
2m coꝛ. q̄litates in sūmo. ℂ Scḋm coꝛrelariū. ignis est pri9 ca
3m coꝛ. lidus ꝛ nō siccus. ꝑ mō pꝫ. ꝑ ꝑmū notabile. ℂ Tertiū
coꝛrelariū. aeri nō ꝯuenit ꝑ caliditas. ꝑ mō pꝫ ꝑ ꝑmū
notabilē. qꝛ eadē qualitas prima non dꝫ duobus elem
tis ꝑ ꝯuenire: sed cū caliditas ꝑmo inest igni. seqꝛ ꝙ nō
3a ꝯ. inest ꝑ aeri. ℂ Tertia ꝯ. ignis exñs i nāli dispōne dter
minat sibi maximā raritatē: q̄ ꝑ nām pōt eē. ꝓbaꝛ. qꝛ d
terminat sibi maximā cām raritatis q̄ ꝑ nām pt eē. igiꝛ
maximā raritatē. ꝯña tꝫ. qꝛ cū in agētibus nālib9 effectꝰ
ꝓpoꝛtionaꝛ sue cāe. ꝛ ꝑ ꝯñs ad maximā cām maxim9
seqꝛ effectus. añs pꝫ: qꝛ determinat sibi maximā calita
tem cū siccitate ꝓpoꝛtionata. ꝛ nō vr̄ maioꝛ posse eē cū
ꝑ. coꝛ. raritatis per nām. ℂ Coꝛrelariū ꝑmū. mā ignis per su
am nām non pōt plus extendi. pꝫ. qꝛ nihil pōt eē rari9:
ḡ nihil pōt habere minus de mā sub equali extensione
2m coꝛ. ḡ mā eius nequit plus extendi. ℂ Scḋm coꝛrelariū. si
solū eēt elementū ignis existētis in nāli dispōne: sic. s.
ꝙ oīa alia essent annihilata: ꝛ sue nāe ꝑmitteret ipsum
nō repleret oīa pꝫ. qꝛ eius mā non potest plus extendi
ꝑ ꝑcedens. ḡ non posset plus per nām de loco replere:
3m coꝛ. ꝙ tūc repleret. ℂ Tertiū coꝛrelariū. si her. ꝓpō. mate-
ria est īfinite passibilitatis. sic intelligaꝛ ꝙ nulla exten
sio imaginabilis fm eēntiam nāle eiꝰ repugnat materie
4a ꝯ ipsa est falsa. pꝫ per ꝑdcā. ℂ Quarta ꝯclō. aeri existen
ti in nāli dispōne ꝯuenit sūma hūiditas: q̄ ꝑ nām pt eē.
ꝓbaꝛ. qꝛ aliq̄ qualitas ꝑma dꝫ aeri in sūmo ꝯuenire: sꝫ
sibi sic nō cōuenit alia q̄ hūiditas. igꝛ ꝛc. maioꝛ pꝫ ꝑ
tertiū notabile. mioꝛ pꝫ. qꝛ aer nō hꝫ itense nisi duas q
litates ꝑmas. s. calitatē ꝛ hūiditatē. mō non hꝫ calitatē
in sūmo per predicta. ℂ Cōfirmaꝛ. qꝛ vel aeri cōuenit
hūiditas in sūmo. ꝛ si sic. hr̄ ꝓpositū: vel ꝯuenit sibi re
missa. ꝛ si sic. sequitur ꝙ aeri existenti in naturali dispō
ne non ꝯuenit aliqua qualitas in sūmo. ꝛ per cōsequēs
aer in nāli dispōne erit mixtus qualitatiue: sicut mixta
5a ꝯ qḋ est inconueniens. ℂ Coꝛrelariū. aer ꝑmo modo est
ꝑmo hūidus pꝫ per ꝑmū notabile. ℂ Quīta ꝯclō. aq̄
exñti in nāli dispōne cōuenit sūma friditas: que ꝑ nām
potest eē. ꝓbaꝛ. qꝛ vel ꝯuenit summa humiditas: vł sū
ma friditas. si scḋm dicatur. habetur propositum. non
potest dici ꝑmū. qꝛ sūma hūiditas ꝯueīt aeri. mō eadē
q̄litas non dꝫ duobus elementis in summo conuenire.
2o ꝯfir matur ℂ Cōfirmatur. aqua hꝫ se ad friditatem: sicut ignis ad
caliditatē: sed ignis est sūme calidus: igiꝛ. maioꝛ pꝫ. qꝛ
aqua ꝛ ignis sunt elementa eque simplicia ꝑ naturam
T. cō. 23. in ambabus q̄litatibus ꝑncipaliꝛ opposita. pꝫ. per ꝑhm
in lr̄a. ꝛ iḋ opꝫ ꝙ sic aq̄ se hēat ad friditatē. sicut ignis
3m ad calitatē minoꝛ pꝫ. per cōclusionē scḋam ꝯ9 ꝓbaꝛ sic.
sūma friditas alicui elemento cōuenit. ꝛ nō cōuenit al
teri q̄ aq̄. igiꝛ ꝛc. maioꝛ pꝫ. qꝛ ē vna de ꝑmis q̄litatib9.
ꝛ per ꝯñs in sūmo dꝫ seq nām alicuius elementi. mioꝛ
pꝫ qꝛ friditas non ꝯuenit iter elementa itensa: nisi ter-
re ꝛ aque: ꝛ manifestum est ꝙ non terre. ꝑmo ꝑ ꝑcedē
tem articulū igitur ꝛc. ℂ Coꝛrelarium. aqua est ꝑmo
Coꝛ.m frida pꝛimo modo patet per conclusionem. ℂ Secun-
2m coꝛ. dum coꝛrelariū. aq̄ in dispositione naturali nō est sum

me humida. patet per pꝛecedentem arti. qꝛ non habet
ambas qualitates in sūmo. ℂ Tertium coꝛrelarium. 3m coꝛ.
aqua habet aliquos gradus siccitatis sue hūiditati ad
mixtos. pꝫ. qꝛ aliter esset sūme hūida per pꝛimum arti-
culum. ℂ Sexta ꝯclusio. terra existens in naturali dis 6a ꝯ
positione habet sūmū siccitatē: que ꝑ nāꝫ pōt eē. patet.
quia vnam qualitatū pꝛimaꝝ dꝫ hr̄e in summo: ꝛ non
habet sūmā frigiditatem. igꝛ ꝛc. consequētia tenet. ma
ioꝛ patet. per tertium notabile. mioꝛ patet per predicta
in ꝑmo articulo. item aer habet humiditatem in sūmo
igꝛ ꝛ terra siccitatem. consequentia declaratur: vt ꝑus.
Item si sūma siccitas nulli alteri elemento cōuenit: qꝛ
non igni: vt dictum est in coꝛrelarijs conclusionis secū
de. ℂ Coꝛrelarium. terra in naturali dispositione est ꝑ Coꝛrem
mo modo sicca. patet per cōclusionē: ꝛ per has conclu
siones pꝫ quid sit dicendum ad ꝑmū sensum q̄stionis.
ℂ Septima cōclusio quo ad secundum itellectum que 7a ꝯ.
stionis est. ꝙ cuilibet elementoꝝ per ꝑus cōuenit vna
suaꝝ qualitatum primarum q̄ alie. Ista ꝯclusio ex di-
ctis satis est manifesta. qꝛ cuilibet elemītoꝝ cōuenit vna
qualitas in sūmo ꝛ non alia. mō nullus dubitat qn illa
qualitas magis consequitur nām alicuiꝰ ret: que nulli na
turaliter conuenit in sūmo: q̄ que ei conuenit remisse.
ℂ Sed aliter probatur conclusio pro probatione com-
muni: siue ambe qualitates in elemento dicerentur esse
sūme: siue non. qꝛ vnicuiqꝫ rei naturali non conueniūt
eque ꝑmo sue propꝛie due proprietates diuersaꝝ spe-
cieꝝ: sed q̄libet elementum est ens naturale ꝛ sue pri
me qualitates sunt eiusdem due proprietates spē diffe-
rentes. igꝛ non conueniunt sibi eque ꝑmo. igitur vna ꝑ
ꝑus: ꝛ alia per posterius: quod fuit conclusio. maioꝛ pꝫ
de ratōe notabilis secūdi: quare due diuerse species fi-
nite non habent eādem habitudinem ꝛ equalem cum
vna specie finita. vt nulli duo numeri hn̄t eādem ꝓpoꝛ-
tionē respectu eiusdem tertij numeri. mioꝛ quo ad am-
bas partes nota est de se. ℂ Octaua cōclusio. distribu- 8a ꝯ.
tio qualitatum ꝑmarum: quā facit Aristo. ꝓpꝛis elemen- T. c. 23.
tis est rōnalis ꝛ bona patet. qꝛ calitatem que est maxi
me actiua. ꝛ per consequens nobilissima attribuit ipsi
igni. ꝑmo s. nobilissimo elemento. consequenter autem
humiditatem que iter passiuas est nobilioꝛ. qꝛ magis
actiua quā siccitas. qꝛ habet se per modum habitꝰ. sic-
citas autem per modum ꝑuatōis: attribuit eni aeri. dei
de friditatem. que per modum ꝑuatōis se habet respe-
ctu calitatis est tamen nobilioꝛ q̄ siccitas. ꝑmo attribuit
aque deide siccitatem que est minime perfecta iter qua-
litates ꝑmas attribuit ꝑmo terre tāq̄ elemento min9
nobili. Item rōnalis est distributio: qꝛ semper post vnā 2m
actiuam. sequitur vna passiua: vt post calitatem siccitas.
post friditatem humiditas. Item tertio rōnalis est di- 3m
stributio. qꝛ sic semper collocantur. ꝙ elementum supe
rius habet conuenientiam in vna qualitate ꝑma cū in
ferioꝛi. vt sit sic locus eius naturalioꝛ: ꝛ iter ipsa debita
pꝛopoꝛtio magis conseruetur. ℂ Nona cōclusio quo ad 9a ꝯ.
tertium sensum itelligendi questionem est. ꝙ igni per
ꝑus iest calitas q̄ aeri: ꝛ aeri per ꝑus humiditas quā
aque. ꝛ sic deinceps. pꝫ. per conclusiones pꝛecedentem.
ℂ Coꝛrelariū ꝑmū ex dcīs est. ꝙ sicut calitas est nobili ꝑ. coꝛre.
oꝛ iter qualitates actiuas sic humiditas est nobilioꝛ in
ter passiuas. pꝫ. qꝛ nobiliori elemento conuenit. pꝫ. igꝛ
modus. s. dictꝰ. vñ ille due. calitas ꝛ humiditas respe-
ctu oppositoꝝ sunt quasi habitus. ꝛ opposite vt ꝑuatio-
nes. vnde ille due ꝑme dicuntur ꝑncipia vite ꝛ opposi
te ꝑuatōes eiusdē. pꝛopter qḋ ēt planete calidi ꝛ humidi
dicuntur beniuoli ꝛ alij nō. sicut sunt frigidi ꝛ sicci. ℂ Se 2m coꝛm.
cūdū coꝛrem ē. ꝙ aliq̄ mō i his ē pulcher oꝛdo. qꝛ post
nobilissimaꝫ

nobilissimū actiuū seqtur nobilissima passiua. deīde pˀ
3m cor. actiuū minus nobilem seqtur passiuum minus nobile.
ℭ Tertiū correlariū est. q̄ rōnabiliter passiue minus se parabiles sunt ab elementis. qbˀ conueniunt pz: q̄ ipse īter se iar de agūt. vt pˀus dcm̄ ē. alte āt sc̄ forīa actiōis.

Quantū ad q̄rtū articulū dubitat̄ utrū ꝟ qd̄ dictū ē aquā in nāli dispōne eē summas fridam. Utrū aqua in nāli dispōe debeat semp esse congelata. ꝛ arguitur q̄ sic. q̄ illud in quo est maxīa cā cōgelationis debet semp esse ꝯgelatū. sed in aq̄ est maxima cā ꝯgelationis ꝛc. maior pz. q̄ magnitudo effectus seqt̄ magnitudinē sue cāe in agētibus nālr. mior appa
ret: q̄ in aq̄ est maxīa friditas. que pōt eē. mō videt̄ q̄
2m nihil de agentibus particularibus sit magis cā ꝯgelationis q̄ friditas: p: our docet experiētia. ℭ Scdo sic. frigiditas maxīe ꝯgelat. igr̄ aqua in nāli dispōne sp debet eē ꝯgelata. ꝯn̄a tz vt prius. q̄ aqua hz maximā friditatē. que pōt esse. añs ꝓbat̄. Primo. q̄ experiētia docet glaciem eē fridiorē aqua nō cōgelata. qd̄ non eēt nisi aqua fuisset ꝯgelata p̄ncipalr̄ pp̄ itensionem frigidi-
2 tatis. ℭ Scdo. videmˀ q̄ tempore geli semp ē maior friditas q̄ alio tpe. qd̄ nō vr̄ esse nisi. q̄ frigiditas fac̄
3 aquā cōgelari. ℭ Tertio oēs cōiter dicunt aquā cōge
4 lari pp̄ frigus. añs est manifestū īngrentibus a laicis.
ℭ Quarto dicunt ꝛ recitāt scribētes historias. qd̄ in p̄tibus borealibˀ q̄dā sunt maria sp cōgelata: alia sunt solum duobˀ mensibus circa festū sancti Joānis baptiste degelata: qd̄ nō vr̄ eē nisi. q̄ in illis p̄tibus est maximū frigus in aliq̄bus p̄tibus anni. igr̄ vr̄ q̄ frigiditas ma-
5 xime ꝯgelat. ℭ Quinto. oīa ꝯgelata resoluunt̄ a calo. igr̄ p̄ncipaliter coagulant̄ a frido. ꝯn̄a tz per. p. 4. metea. que a frigido cōgelant̄: a calido resoluunt̄. añs pz p experientiam.

T c.23. t.49. **In oppositū** est. ꝛ vr̄ esse. p scdo huius de. q̄ aq̄ ꝛ oīo humida sunt bene terminabilia termino alieno ꝛ difficile termino proprie. hoc aūt non esset veꝝ. si aq̄ in nālr dispōe sp esset congelata: eo qd̄ cōgelatum terminarū est termino proprio. ℭ Itē cū aqua sit a natura instituū elementū: vt contineat p̄tes terre in mixto: mō ad hoc ineptū esset si de nā eius est: q̄ in nāli dispōe semp esset cōgelata.

Hec dubiˀ ē mihi difficil: ꝛ cā difficultatis ē: q̄ nū q̄ aliq̄ de ea inenite potui bn̄ determinatū: ꝛ tō q̄d de ea dicā ꝓbabilr̄ ponā: vt aliq̄ decf cā imaginatiōis ꝛ diligentius ingrēdi de cā ꝯgelatiōis: ꝛ sic in oībus dictis meis me melius dicētibus subieci. ita spālr̄
6a sup. facio in isto. Hoc p̄misso. p dubitatiōe sit p̄ma suppō h. itensio frigiditatis in subo est cā maioris grauitatis vl̄ ad minus non remittentia eiꝰ. ꝓbat̄ sic: q̄ vel friditas stat cū siccitate ꝛ si sic. tūc cū itendit̄ non est cā quare remittitur grauitas corporis in quo stat: vel cum humiditate. ꝛ si sic. tunc pˀ pbm in ꝓblemanbus in reddēdo cām q̄re aqua calida cadens deorsum minus sonat q̄ frida. est cā maioris grauitatis: q̄ pp̄ hoc magis sonat aqua frigida q̄ calida. ℭ Scda. itēsio caliditatis nunq̄ remitteret leuitatē igitur intensio frigiditatis nunq̄ remitteret grauitatem. ꝯn̄a tz a simili. q̄ sicut se hz caliditas ad leuitatē: ita se hz friditas ad grauitatē. añs pz. auctoritate Ari. allegata. ℭ Scda suppō est. q̄ i or
2a sup. dine nāe grauiora debent esse sub leuioribus: ꝛ leuiora super grauiora. illa pz ad experientiā de ordine elemētorū. ēt pz de ligno sub aqua posito sursum violenter substētata: qd̄ lz sit sub illa aq̄ ꝓpinquus suo loco nālr: q̄ in speris aq̄ ꝛ terre. mī q̄ appetit esse imediate supra gra
3a suppō uius ascēdit in ea quousq̄ sit ad sup̄ficiē aq̄. ℭ Tertia suppō. glacies nālr ascēdit in aq̄ nō ꝓhibita. pz p experientiā. ℭ Dic gdā subtilr̄ r̄ndēt q̄ veꝝ est q̄ suppōit: sz h̄ ꝯn̄t eē: q̄ glacies ḡrat̄ de aq̄ leui. puta i superficie aq̄: vbi aq̄ est leuificata a radijs solaribˀ: ꝛ iō leuior est glacies ꝛ ascēdit i aq̄ graui. Sz vr̄ mihi q̄ rō nihil valet: q̄ supposito q̄ ita esset sicut isti dicūt q̄ aqua in superficie est leuior q̄ in ꝓfundo tū si vt isti p̄tedūt adequate fieret ꝯgelatio p frigiditatis itēsionē: vtiq̄ fieret grauior: ista aq̄ q̄ aqua īferior anteq̄ congelaret̄: cum ista pp̄ intensionē frigiditatis congeletur ꝛ inferior nō ꝛ sic per istam rōnem isti incidūt in id quod credūt euitare. credunt. n. saluare non obstante p̄missa suppositione q̄ congelatio principaliter fiat pp̄ intensionē frigiditatis in r̄ndendo ipsi cōcedunt q̄ glacies congelata in sup̄ficie aque hz minorē frigiditatē q̄ aqua nō cōgelata exn̄s in ꝓfundo. mō ista vr̄ repugnare. ℭ Itē in magnis fluuijs glacies generat̄ pet magnas petras in fundo. vñ s̄m illos aq̄ est grauissima ꝛ frigidissima. tn̄ ascēdit ad sup̄ficiē aque: vt dn̄t nāte: ꝛ habeo sociū qui se hoc dicit vidisse: ꝛ vulgares in partibus nostris ista de cā vocant istā glaciem in fundo genitā: ḡ rō illorū nō valet. Itē glacies ascendit in aq̄ tepida. igit̄ non
est responsio illoꝝ bona. tz ꝯn̄a. ꝛ añs est manifestum. 4a sup
ℭ Quarta suppō. seqtur ex dictis. q̄ glacies ē leuior aq̄ posuō
pz ex p̄cedēte. q̄ nō ascēderet in aq̄: cū grauiora voluit
eē subter: ꝛ leuiora supra. ℭ Quita suppō itēꝝ sequet̄ 5a sup.
q̄ glacies non hz tantam frigiditatem itensam: sic aq̄ hz in nāli dispōne. ꝓbatur. q̄ si haberet tantam friditatem. igitur tantā grauitatem: sed non hz tantam grauitatem igit̄ ꝛc. maior pz per suppōnē p̄mā: q̄ equal' friditas non remitteret grauitatem. minor pz. p suppōnē
precedentem. ℭ Sexta suppō. nunq̄ glacies ē aq̄ pu- 6a sup.
ra: sed aq̄ exn̄s in nāli dispōe. pz: q̄ si eēt aq̄ pura h̄ēret summā friditatē: q̄ pōt eē. p scdm articulū sed illam non hz. per suppōnē p̄cedentē dupliciter. Itē semper in glacie est grossities terrestris: ꝛ talis nō est in aqua pura: igr̄ ꝛc. maior pz. q̄ capta pecia glaciei i sup̄ficie aq̄ mūdissime ꝛ reposita in olla metallina bn̄ obstructa ꝛ ad ignē posita degelata glacie apparebit aq̄ imūda ꝛ terrestris qd̄ nō esset nisi grossities terrestris fuisset iclusa glaciei. minor nota est de se.

His premissis ad dubitationē sit p̄ma cō- p. ꝯ.
clusio. aq̄ in nāli dispōe nō dz eē cōgelata. ꝓbat̄ p̄: q̄ glacies nō ē ita grauis: sic aq̄ i nāli dispōe. igr̄ ꝛc. ꝯn̄a tz. ꝛ añs pz. p q̄rtā suppōnem. ℭ Scdo glacies sp ē mixta: p ꝓbōnē suppōis sexte. ḡ ꝛ p scdaz suppōnē. mō aq̄ i nāli dispōe n̄ ē mixta. igr̄ ꝛc. ℭ Tertio cū aq̄ calefcā reducat se ad maiorē friditatē q̄ sit friditas mediū: vt docet expiētia i estate calida: non ērō q̄re aq̄ i iali estate posita i celario frido non reducit se ad nālem friditatem ꝛ ad cōgelatiōem. eo q̄ ibi nō ē ipediens. cū igr̄ hoc non faciat manifestum est q̄ non est de natura aque existentis in naturali dispositiōe eē
congelatam. ℭ Scda cōclusio itensio friditatis nō est 2a ꝯ.
p̄ncipalis cā ꝛ adequata post cās vniuersales congelationis. probatur duplr̄. p̄mo. quia si itensio friditatis eēt huiusmodi cā. sequitur q̄ glacies esset grauior quā aq̄ cōmunis. consequens est contra suppositionem quartam ℭ Scdo si itensio friditatis esset p̄ncipalis: cā cōgelationis. seqtur q̄ glacies quandoq̄ haberet tātam friditatem: sicut aqua in naturali dispositione. cōseq̄ns est falsum: ꝛ contra quintam suppositiōem: ꝛ consequentia tenet. q̄ ex quo cāusa congelationis est itensio frigiditatis: non vr̄ propter quid glacies non haberet tātā friditatem. sicut aqua in nāli dispōne. ℭ Tertio ꝓbat̄ conclusio. sepe videmus q̄ tempore geli est maior calor q̄ fuit ante quādo nō fuit gelu. qd̄ nō vr̄ ōbere eē si

friditas

fridıtas intēsa esset cā congelationis. Item cōiter in
cōgelatione consequente gelu est fortissimū frigus: q̄ n
nō deberet esse si itensio fridıtatis esset cā congelatio-
nis: q: tūc q̄diu mäeret frigꝰ forte dēberet mäere gelu.
Sȝ tūc ē sorino: dubitatio qd tē sit ṗncipale ɔgelās: ad
qȝ sic ṗmissū ē ṗbabilr: probaꝛ vł rñdeꝛ ꝑ ṗdcā q̄ ad
ɔgelationē vr̄ ɔcurrere ɔstrigēs seu poros claudēs in-
grossans ⁊ exhalationē leuē terrestrē cōmiscēs. ꝑ opor
2. teret ɔcurrere leuē exhalationē: vt ꝑꝑ eā reddaꝛ ⁊ sol-
uaꝛ eā ꝑꝑ quā glaties est leuior aqua. Scđo. cōcurrere
oȝ igrossans vt ꝑꝑ illud reddaꝛ eā q̄re aq̄ ɔgelata sem
ꝑ est grossior q̄ aq̄ pura: ⁊ habēs terrestreitates mix-
tas: oȝ ibi ɔcurrere claudēs ⁊ stringens: vt. s. ṗtes hu-
midas aereas ꝑ ɔstructionē expellat: vt sic ṗhibeatur
aque fluxus quē hȝ a natura: ⁊ hoc videꝛ esse causa ꝑꝑ
quā fit gelu cōiter cū magna fridıtate: q: fridıtatis est
ɔgregare exhalationē siccam grossitiē terrestrē ⁊ aq-
am. silr hec est cā: q̄re omnia congelata degelantur a
calido: q: i congelatis icludunꝛ aqua grossities terre ⁊
exhalatio leuis. mō caliditatis est segregare res etbe-
rogeneas: vt dicitur secundo huius. ⁊ ꝑ ɔñs segregan-
do degelat aquā. Tunc iuxta h̄ pōt dici q̄ ṗncipale cō
gelans aquam est influentia celestis nata constringere
igrossare ⁊ exhalationē leuem aque congelādo cōmi
scere: vel i ea existentem concludere: ꝑꝑ qȝ aqua cale-
facta citius congelaꝛ q̄ alia aqua. s. veniente constrin-
gente. i ea. n. sunt stati exhalatiōes leues iclusē. ⁊ iō ꝑ-
pter cōstructionē poroꝝ ⁊ illoꝝ iclusionē statim cōge
latur. hec etiam est causa: quare in magnis fluminibus
glaties nō generatur in superficie aque. sed in profun-
do: ⁊ in cōtactu terre: q: ibi est grossities terrestris: ⁊
per aspectum influentie leuificantur exhalationes terre
stres que reperiuntur. ⁊ ideo glaties citius generatur
ibidem. His premissis respondetur ad probantia moti
ua aquam in naturali dispositione esse congelatam.

Ad p. in pn. arm. **Ad primū** dicitur q̄ maxima fridıtas nō est
maxima causa cōgelationis: imo
regritur igrossans restringens exhalatiōes terrestres
Ad 2. ⁊ cōmiscens vt dictū est. ¶ Ad secūdū dicitur q̄ frigi
ditas nūq̄ se sola cōgelaret nisi alie dcte cāe concurre
rēt Ad probationē ṗmā dicitur q̄ lȝ apparet ad tactū
glatiem esse fridiorem aqua: hoc est solum ꝑpter com
pactionē densitatē ⁊ grossitatem materie: sed ꝼm veri-
Ad 3. tatē aqua est fridior. ¶ Ad tertiū dr̄ q̄ veꝝ est q̄ coȝ
gelu est magna fridıtas: tñ illa forte ṗncipalr non con
ad 4. gelat: ſȝ q̄tuor cause concurrentes enumerate. ¶ Ad
quartū. s. auctoritatem laicorum dicitur q̄ ad cās con-
gelatiōis parū aduertunt: ⁊ iō de talibus nō dȝ eis cre
di specialr vbi rō efficax deuincit. dictū tñ eoꝝ hȝ ve-
ritatem: q̄ cōiter ad gelu magnū ⁊ itensum frigus cō
Ad 5. curreret: sed ñ sufficit. ¶ Ad q̄ntū dr̄: q̄ si ita sit causa
congelationis in illis locis semꝑ sufficienter reperitur
ꝑ aliquos aspectus superiores speciales tñ forte a calo
re solis segregaꝛ q̄busdam mēsibus estatis: ⁊ tūc ista
diuersa ad gelu concurrentia ipediunꝛ sic q̄ non con-
Ad 6. gelat. ¶ Ad sextū pȝ qd dicendus per predicta. s. qua-
re congulata a calido dissoluunꝛ. Et h̄ de q̄rto articlo.

ad principales rōnes. **Ad rōnes** ṗncipales. Ad ṗmū negeꝛ q̄ tra
sit ṗmo frida. Et ad ṗbationem ṗ
mā dr̄ q̄ est id qȝ remotissime distat a fonte caloris. vñ
minus dicit̄ hēre ceteris paribus de caliditate violen-
ta seu disconuenienti introducta ab illo. s. fonte: sed non
oȝ q̄ ipsum habeat ꝑpter hoc i nāli dispōne sūmā seu
ṗmo fridıtatē: nec est veꝝ q̄ solum sol est cā caloris: lȝ
Ad 2. frequenter sit cā caloris extranei. ¶ Ad secūdā ṗba-
tiōē dr̄ q̄ grauitas terre ⁊ dēsitas sūt effectus totius
complexionis qualitatū ṗmaꝝ terre. s. fridıtatis ⁊ sic-
citatis ¶ Scđo. q̄ nullus ipsoꝝ ē effectus ꝑprius ipiꝰ 2.
fridıtatis: q: sunt simul vel maior reperiēꝛ grauitas in
aqua q̄ i terra: eo q̄ hȝ iam intensam fridıtatem sicut
terra. ¶ Tertio dī q̄ raritas ⁊ leuitas ignis ñ ē ꝑprius 3.
effectus caliditatis: sed caliditatis ⁊ siccitatꝭ: ⁊ ꝑ hoc
soluta est rō. negeꝛ. n. q̄ i terra apparet maximus effe-
ctus fridıtatis: q: non maxime frigefacit: imo sicut pȝ
expōne fortiꝰ frigefacit aq̄ q̄ terra: ⁊ frigefacere est ꝑ-
prius effectus fridıtatis. de deusitate aūt ⁊ grauitate:
pȝ q̄ ex eis i terra nō dȝ argui maxia magnitudo frigi
ditatis: q: nō sūt ꝑpꝛij effectus frigiditatis: vt dictū ē. Ad 3.
¶ Ad tertiū dr̄ q̄ terra nō ɔtrariaꝛ igni quo ad q̄lita- T. c. 13.
tes ṗmas: sicut pȝ satis ꝑ ṗhm scđo huius. ⁊ ad phȝ ṗ
meteoroꝝ dicitur q̄ voluit q̄ distātia locali terra ma- Ad 4.
xime ɔtrariaꝛ igni. ¶ Ad aliud negeꝛ añs. Et ad ṗba
tionem dicit̄ q̄ ad continuationē terre sufficit continui T. c. 49
tas materie ṗme. Et ad phm scđo huiꝰ dicit̄: q̄ loqtur
i mixto: q: cōtinuitas materie ṗme nō sic sufficeret ad
continuare ṗtes mixti ꝑpter diuersas materias eloꝝ i
vnionem mixti ꝑpter congregandas specialiter: q: in
imixtis mobilibus a se sicut sunt animalia: continuitas
materie esset nimis fragilis per ṗtium cōtinuationeȝ.

Ad rōnē arguentē q̄ aqua nō sit ṗmo frigida ad argm de aqua
dicit̄ q̄ nō oȝ illā q̄litatem per prius
iesse aque aut alicui elemēto q̄ difficilius ab eo auferꝛ:
q: sic cuilibet eloꝝ per prius iesset q̄litas passiua q̄ acti
ua: eo q̄ ꝑpter debilitatē actōis qualitatis passiue i sūt
sm cōirariā valde tarde ⁊ difficulter qualitates passi-
ue remouenꝛ a subiis q̄bus insunt: ⁊ ṗbatio ēt que ad-
ducꝛ ad ɔtrū illiꝰ nō valȝ. nō. n. oȝ si aliq̄ q̄litas ab ali-
q̄ re difficiliꝰ remoueꝛ q̄ illa sit ei nālior ob cām ṗdcāȝ.

Ad aliā argutionē q̄ aer nō sit ṗ humidus: ne ad argm de aere
geꝛ q̄ humiditas fortius ɔuenit aq̄ q̄
aeri. Et ad ṗbationē illius primā dr̄ q̄ aqua plꝰ hume
ctat ꝑpter densitatē sue mäe. densitas. n. fortificat actio
nes. ¶ Ad secūdā ṗbationē dicitur q̄ sēsus bñ decipiꝰ Ad 2.
tur in iudicando de intēsione qualitatis que est suum ꝑ
priū obiectū vt stannū frequenter iudicat eē calidiꝰ q̄
flāma ignis: qȝ nō ē verū: sed ꝑpter densitatē mäe stā-
ni decipitur sensus: ⁊ sic ē i ꝑposito. ¶ Ad tertiā nege Ad 3.
tur q̄ hūiditas facilius auferꝛ ab aere q̄ ab aq̄ nisi i q̄
tuȝ forte hūiditas aque fortius resistit ꝑpter sue mate-
rie densitatē qȝ ē extra ꝑpositū. Et ad ṗbationē dr̄ q̄
frequēter aer dr̄ desiccare: nō q: hoc facit aer ſȝ exhala
tiones sicce calide ⁊ terrestres cōmixte aeri q: q̄si per
totā regioneȝ aeris tales sunt mixte cū aere. Scđo dici
tur q̄ aer frequēꝛ desiccat ꝑ accñs: puta q: sua calidita
te resoluit a corporibꝰ grossis: vt a pāno. vł luto ṗtes sb
tiles aq̄as cuaporādo. ⁊ sic manēt ṗtes terrestres q̄ sūt
sicce. aer tñ q̄diu manet vr̄ manē cū aliq̄ hūiditate:
⁊ q: he cāe nō ɔuenuīt aq̄: iō aq̄ nō desiccat notabilr.

Ad rōnes arguētes q̄ ignis nō ē ṗ calidus.
Ad primum potest dici ꝼm alterū ad argts de igne
duorum modorum: intelligendo questionis titulum q̄
licet tanta siccitas inesset igni tamen caliditas sibi ṗus
ɔueniret quia magis sequiꝛ eiꝰ nāȝ. ſȝ h̄ dimisso negeꝛ
assūptū: vt dcm̄ ē. Ad auctē albū dr̄ q̄ plꝰ ñ voluit nisi
q̄ sūma calitas exurit hūitem igni violētā: ñ tñ exurit
remissā sibi nālē. ¶ Ad 2m dr̄ calitas ignis ñ exurit hūi
ditatē remissā sibi nālē: lȝ q̄lȝ violētā forte exurat: nec
ē silr ī terra: q: terre ɔuēit siccitas ṗ: ⁊ iō nihil hȝ de hūi
ditatis. ñ sic ē de igne: vt dcm̄ ē. aliter diceret aliȝ qui nō
vellent ponere in elis tres q̄litates ṗmas: q̄ verū est i
igne nihil esse hūiditatis. nō tñ sequitur q̄ sit sūme sic
cus. q: siccitas eius esse remissa per distantiaȝ a gradu

Ad 3m fimo. ¶ Ad tertiū dicitur q ignis pōt vltra desiccari:
τ vltra qd non semp ad maiorē siccitatē sequitur maior
raritas. sed ad siccitatem cū caliditate debite ꝓportionā
tam. vñ maxima causa raritatis est sūma caliditas: cū
siccitate sic ꝓportionata: τ nō cū sūma. Aliter dñi qdā
q si siccitas ignis intendat eius caliditas remittit: eo
Ad 4m q ignis idisponit: τ tunc non sequitur intensio raritatis:
sed magis credo pmīe rōm per idē rñdet. ¶ Ad 4m
iprobationē. q2 lȝ ignis posset vltra desiccari non pro-
pter hoc fortius calefaciet: q2 lȝ siccitas sit lima caloris
nō tñ qcūqȝ fortificat actionē eius. sed siccitas ipsi ca-
lori ꝓportionata sicut pus dictū est de cā raritatis. non
enī qn ignis desiccat vltra suam naturalem siccitatem
Ad 5m eius calor acuit: imo potius: eo q siccitas sit calori dis-
proportionata fit calor minus acutus. ¶ Ad qntum dr:
q ignis est eīs portū qn est i nalī dispōne: eo q hȝ vnā
Ad 6m de qlitatib9 pmis sūmā τ leuitatē sūmā: τ per hoc dif-
fert a mixtis. ¶ Ad sextam rōnē arguētē ꝯ idē negat
q sit pole p nām ignem in nalī dispōne existem calefie
ri. Et ad ꝓbationē dicit q mā ignis tm est iformata ca
liditate sicut per naturam pōt iformari. τ iō influentie
nō ꝓducunt in ea caliditatem. vñ ifluentie generatiue
alicuius effectus tripliciter de cā nō ꝓducunt: vel q2 non
inueniūt māȝ cui effectus natus est induci: vt lumen nō
calefacit i celo: vel q2 est ad agens in subȝ in qd nate sūt
agere generās oppositū effectū fortius: vel eq̄ fortiter
sicut ipse suū: vel q2 mā sua effectu tm est iformata sicut
Ad 7m per eū nata est iformari. τ hec est cā q̄re ignis i natura
li dispōne amplius nō rarefit. ¶ Ad vltimā dr q si qd
libet eloꝝ determinat sibi alias qlitates in summo ad
huc per pus determinaret sibi vnā q̄ aliam iuxta mo
dum dictum in tertio articulo. negetur tñ assumptum.
Ad probationem dicitur q ela in naturali dispositiōe
sunt silis: qdlibet eorum de qualitatibus primis deter-
minat sibi vnam in summo: τ aliam cōmixtā vt prius
dictum est. Aliter dicunt alij: q lȝ elm determinat sibi
vnam suarum qualitatum remissiorem q̄ aliam. hoc
tñ non esset per admixtionem graduum qualitatis op
posite: sed per distantiam a gradu summo: τ sic nō sūt
mixta. quocunqȝ modo dicatur ratio nō precedit.
¶ Rō phi post oppositum qd sit dicendum: patet per
articulum secundum: τ tertium.

¶ Eodez textu vbi supra. Qō. vij.

SEptimo querit de quibusdā qlitati-
bus secūdis: lȝ scidērali
solū ptinest ō illas ad hūc librū. s. vtrum leuitas
aeris τ ignis sint eiusdē spēi spālissime eēn
tialis: τ similiter queri posset de grauitatibus
Pm terre τ aq. τ arguit pmo q sic. si leuitas ae
ris existentis i naturali dispōne est remissa: tūc est eius
dē spēi cū leuitate ignis: sed leuitas aeris est remissa.
igit. maior pȝ. q2 si differrent spē: tunc quelibet earum
i sua spē deberet esse sūma: sicut pȝ per illos qui sunt ō
T.c.57 illa opione. mior pȝ: pmo auctoritate phi tertio celi di-
centis. q aer hȝ grauitatē: dicit. n. q oia elemēta hñt g
uitatē in loco naturali pter ignē. mō illud esse non pos-
2. set nisi leuitas aeris esset remissa. ¶ Secūdo. idez au
T.c.27 ctoritate phi. 4. celi dicentis. q aer est leuis i respectu
3. q nō videt esse nisi q hȝ aliquos gradus grauitatis.
¶ Tertio. aer qñqȝ naturaliter descēdit: τ mouetur ad
mediū: sȝ hoc vr eē ꝓpriū gūtū. maior pȝ: pmo de aere
intrante poros terre. τ si dicas q hoc facit a nā cōi ne fi
at vacuū: tūc pȝ q nālr ascēdit: q2 nā cōis nāe aeris nā
liter obedit: eo q aer oia illa inferiora propter volun-
tatem liberam gubernantur a celo vt a natura cōi. igi
tur obediunt illi τ iclinant sicut ab illo inclinant: ima 2.
ēt a nā cōmuni mouet ad suū locū ꝓpriū. Scdo. pȝ ea-
dem maior de aere existe i spera ignis. ille. n. descēdit
τ mouet ad centrū: q2 cētro appropiquat p illū motū. T.cō.
minor: pȝ. p phm p celi. vbi vult q mouetur ad medium 17.
est ꝓpriū grauis. ¶ 4° in aere naturalis dispositio est cā
sufficiens ad grauitatē: igitur τ grauitas. ꝯña tȝ: q2 cau
sa sufficiente posita ponitur effectus. añs pȝ i qōne.
nā in aere est frigiditas cū hūiditate. mō hec sunt cāe
grauitatis i aqua. igitur τ in aere. ¶ Cōfirmatur q2 in
tensa frigiditas cū hūiditate facit grauitatē itensam sicut
i aqua. igit remissa frigiditas cū hūiditate facit remissā.
igit cū in aere iuxta pdicta sit remissa frigiditas cū hū- 2.
ditate: seqt q ibidē est grauitas. ¶ Scdo. ad pncipa-
le a silr cā i spē specialissima nō ꝓcedit nisi silis effect9
sed cā leuitatis i aere τ i igne est similis in spē. igit. ma Cō.12.
ior pȝ: p Cōmentatorē. 8. metaphisice: vbi vult q agen
te eodē τ mā eadē stante eadē potentia semp idem est T.cō.
effect9. τ secūdo huius penultimo. c. idē inq̄tū idē sem 55.
per est natū facere idē. minor pȝ: q2 tā i aere q̄ in igne
cā leuitatis est caliditas: τ hec in vtroqȝ est eadē i spē 3.
specialissima p prius dicta. ¶ Tertio nisi sic: sequitur q io.me.
vnū esset pluribus cōtrariū i spē. ꝯñs est ꝯ phm: τ ꝯña 17.
tȝ: q2 grauitas terre contraria esset leuitati ignis τ leuita p.c.io.
ti aeris que drūt specie. ¶ Cōfirmatur sic. nisi sic seq- 8.
tur q leuitas esset leuitati cōtraria. cōsequens videtur
male sonare. q2 cū leuitas sit ꝯria grauitati nō videt q
sit aliquo mō cōtraria leuitati. ꝓbat tñ ꝯña: q2 illa sūt
ꝯria que maxie a se inuicem distāt τ mutuo se expellūt
τ eidē susceptibili vicissim isunt: sicut albedo τ nigredo.
sed sic est de istis leuitatibus. igit. maior pȝ p diffōnez
ꝯtrarioꝝ: τ minor declarat: q2 cū ex aere fit ignis: vel
ꝓportiōabiliter sic hūiditas aeris remittit corrūpit, eius
leuitas vel nō. si dicis q corrūpit seqt q ignis sua sicci
tate corrūpit leuitatē aeris: τ cū eadē coagēte calitate
generaret leuitatē ignis. igit leuitas aeris τ ignis fm
causas suas se mutuo expellūt: τ habet ꝓpositū. si dicis
q non corrūpit leuitas aeris: sequitur q manet sicut ca
liditas: vel igit manet adueniēte forma ignis: τ si sic se
quitur q eade leuitas numero manet in igne que fuit in
aere. ergo i eadē spē. vel corrumpit: τ si sic latitudo g-
dualis subito corrūperet. vȝ. leuitas aeris que pus mā
serat remissa: nec valȝ si diceret q corrūperet p modū
sequele ad corruptionē aeris sui subiecti: q2 subȝ eius ē
mā pma τ nō aer. ¶ Quarto. leuitates aeris τ ignis fi 4.
unt ab agente totaliter eodē i spē specialissima. igit sunt
eiusdē spēi. ꝯña tȝ: τ añs pȝ: q2 calor solis generat tā le
uitatē aeris i aqua q̄ leuitatē ignis i exhalatiōe ignea.
¶ Quinto. si drūt spē eēnt qnuor motus simplices gra- 5.
uiū τ leuiū. ꝯñs est contra phm pmo celi. τ ꝯña tȝ: q2 T.c.5
eēnt q̄ttuor virtutes motiue. s. aeris τ ignis due leuita
tes: τ terre τ aque due grauitates. mō quot sūt virtutes
motiue simplices tot sunt motus simplices.

In oppositū arguitur q2 si nō drūt spē seq
tur q ex parte grauitatis: τ
leuitatis nō posset cōcludi numerus quaternarius elo
rū. oppositū vult phs 4° celi: τ ꝯña tȝ: q2 nō esset nisi T.cō.
vna spēs specialissima grauitatis: τ vna leuitatis. mō ex 26.27.
duabus spēbus nō pōt cōcludi nisi numerus binarius
eorū diuersoꝝ spē. τ per ꝯñs nō quaternarius. ¶ In
qōne erūt duo articuli. In pmo videbit de quesito. In scdo
mouebuntur contra dicta dubitationes.

Quantū ad pmum articulū pmo supponit q leui 3a sup.
tas aeris in spa aeris nō trahit sursū:
nec deorsum. probatur pmo: q2 est naturaliter colloca-
ta igit nō trahit sursū: nec deorsū. antecedēs pȝ ō se.

Secundo

2 ¶ Secūdo grauitas aque in spera aque non trahit de-
orsum. igitur nec leuitas aeris in spera aeris. ꝯñia tz a
simili. añs pz p̄mo: q2 si nauta in mari ꝓfundo multaz ha
beāt aquā s. se: tñ illa nō ponderat vt experientia docet.
3 ¶ Tertio. q2 si ponderaret: tūc si due q̄rte aque sūt gra
uiores q̄ʒ due libre plūbi in spera aeris. ita ẽr eēnt gra-
uiores in spera aque: qḋ est cōtra experientiā. si eni in
vasis stanneis eque ponderosis: ꝛ eiusdē figure pone
res in vno duas libras plumbi: ꝛ in alio duas quartaſ
aque: ꝛ vtrūqʒ vas poneret in altero brachioꝝ eque li
bre in aere aqua descēderet ꝛ in spera aque plūbuʒ: ꝛ
ꝯñia tz: q2 si grauitas aque in suo loco naturali ponde-
raret deorsuʒ: tūc sicut ponderat in aere: ita pondera-
ret in aq̄. igit̃ seq̄t̃ ꝓpositū: ꝙ q̄cq̄d grauius eēt in aere
2ª sup. esset etiā grauius in aqua. ¶ Secūda suppositio. rerū
eiusdē speciei specialissime idem est locus naturalis in
specie specialissima. pz: q2 cuilibet terre eū qualʒ terra:
ꝛ sic de aliis. etiā pz per hoc ꝙ locus nãlis dicit̃ eo ꝙ
est cōseruatiuus locati. mō rerum eiusdem speciei spe-
3ª sup. cialissime idem locus est cōseruatiuus. ¶ Tertia sup-
positio. leuitas ignis i spera aeris nãliter trahit sursuʒ.
pz: q2 ignis violēter collocatur in aere. ḡ ꝛ leuitas sua.
Item leuitas ignis naturaliter mouet sursuʒ. igit̃ ꝯñia
tz. ꝛ añs pz: q2 ignis in aere naturalr̃ ascendit vt expe
rimur: ꝛ hoc nō facit nisi mediante leuitate mouente.

p̄ª ꝯ̄ **His premissis** sit p̄ma ꝯclō̄ rñsalis hec.
leuitas ignis ꝛ leuitaſ ae-
ris nō sunt eiusdē spēi specialissime. ꝓbat̃: q2 si sic seq̃t̃
ꝙ ad eūdē locū nãl̃r mouerent. ꝯña tenet: ꝑ suppōnē
secūdā. falsitas ꝯñtis pz: q2 leuitas aeris in spera aeris
2m nō mouet vltra. per scdaʒ suppōnem. ¶ Scdo sic ille
forme sunt essentialr̃ dissimiles: ꝛ etiā spē diuerse: qua
rū vna alicubi trahit vbi alia simplr̃ nō trahit: sed a na
tura quiescit: sed leuitas ignis aliquo trahit vbi leuitaſ
aeris nō trahit. igitur maior est nota: q2 formarū in spē
t.c.3. similiū ꝓprietates sunt cōsimiles ꝛ operationes: sicut
satis hr̃ a pho. 9. metaphysice. minor pz per primam ꝛ
tertiā suppōnē. His rōnibus quidā rñdet ꝙ leuitas ae
ris in spera aeris nō trahit ꝓpter formā sbalẽ aeris
ꝓhibentē. eo ꝙ ipsa est in loco naturali. Illud nō valet
q2 grauitas ꝛ leuitas mouent s̃m impetū sue nature: si
ne forme conueniat: siue non: vt pz de vapore ascendē-
te: qui a dn̄o est aqueus: vel mẽ aqua: nihilominus le
uitas mouet eū sursum non obstante sua forma sbali:
cū ille motus est discōueniens ꝛ innaturalis. Et ꝓbat̃
ꝯ̄. sic. vel leuitas aeris est sūma: vel remissa. si sit sūma:
certū est ꝙ nō mouet ad ita altū locū sic̄ leuitas ignis.
igit̃ est alterius spēi a leuitate ignis: q2 aliter eque alte
moueret. si dicis ꝙ est remissa: incōueniens: q2 tūc aer
esset mixtus in qualitate motiua. ꝛ ꝑ ꝯñs in nãli dispo
sitione nō eēt ita poeū elementū sicut ignis: qḋ vr̃ esse
t.c.23. cōtra intentionē phi in hoc secūdo. ¶ Cōfirmatur sic.
non minus elementū determinat sibi vnā de q̄litatib⁹
motiuis simplicē q̄ʒ de alteratiuis: sed manifestū est ꝙ
aer in nãli dispōne determinat sibi vnā alteratiuā sum
mā vt añ dictū est. igit̃ ẽt dʒ sibi determinare motiuam
simplicē: ꝛ hoc nō esset nisi eius leuitas esset remissa.
3m ¶ Tertio arguit̃ sic. leuitas aeris nãliter collocatur in
spera aeris tāq̄ʒ i suo loco naturali: ꝛ leuitaſ ignis nō:
ergo leuitas ignis ꝛ aeris drñt spē specialissima. ꝯña
tz: q2 rerū eiusdē spēi specialissime est idē locus. ꝑ scdaʒ
suppōnē: añs manifestū est pro p̄ma parte: ꝛ ꝑ scda si
militr̃: q2 leuitas ignis in spera aeris existēs semper tra
hit sursuʒ: vt dictū est in tertia suppōne: qḋ nō eēt si ibi
4m dē eēt in loco naturali. ¶ Quarto. grauitaſ terre ꝛ gra
uitas aque differūt spē specialissima. ergo leuitaſ aeris
ꝛ ignis. ꝯñia tenet: q2 sicut se hʒ grauitas ad grauita-
tē in eis: ita leuitas ad leuitatē. añs pz: q2 alr̃ rō reddi
nō posset: quare multū vinū in spera aeris esset grauiꝰ
us modico plūbo: ꝛ in spera aque est ecōuerso. nō eniʒ
vr̃ alia cã: nisi quia vtraqʒ grauitas: taz vini que est in
aqua q̄ʒ plumbi que est terre in spera aeris trahit: ꝛ rō
multitudo grauitatis vini superat in aere: in aqua aūt
plumbū: q2 terrea est: vini vero grauitas: eo ꝙ est alte
rius nature ꝛ speciei non trahit. ꝛ ideo ibi plumbū est
grauius. Et hec etiam positio vr̃ magis esse de inten-
tione phi. 4. celi. ꝓut ad oppositū fuit allegatū. ¶ Se T.c.26.
cunda conclusio. tam leuitas aeris q̄ʒ ignis in sua spe ꝛ.27.
ra est sūma. pz de leuitate ignis: sed de leuitate aeris ꝓ 2ª ꝯ̄.
batur: quia est leuitas simplicis elemēti existētis in na
turali dispositione: ꝛ talis dʒ esse summa. ¶ Secūdo. 2
q2 nisi aeri sūme cōueniret nulli sūme conueniret: quia
non cōueniret igni: nec etiā mixto in sūmo. ¶ Tertio. 3
quia si poneret̃ remissa esset eiusdem speciei cum leui-
tate ignis: qḋ negatū est ante. ꝛ ꝯñia tz: q2 oēs qui eā
ponūt eē remissam: dicūt eā eē eiusdeʒ spēi cū leuitate
ignis. ¶ Correlariū p̄mū. leuitas ignis ꝛ aeris nō fiūt Cor^m p̄.
adequate ab eisdeʒ vel totaliter simplicibus causis: q2 Cor^m 2^m
nō posset assignari rō: quare spē drñt. ¶ Scdm corre-
lariū. leuitas ignis sequit̃ caliditatē cū siccitate: ꝛ leui
tas aeris caliditatē cū humiditate. pz: q2 nō videt̃ quō
aliter fiant diuersis agentibus. si eni inter agentia ꝑti-
cularia sola caliditas esset causa vtriusqʒ leuitatis. tūc
ab eisdem causis adequate fieret vtraqʒ vel fieri possz:
vt si aqua calefieret a caliditate introducta specialiter:
cum dictum sit prius caliditates aeris ꝛ ignis esse si-
milis speciei specialissime essentialis.

Quantum ad scdm articulū sit p̄ma dubita-
tio ꝯ̄ dicta. si drñt specie sequit̃ ꝙ
nūq̄ʒ imediate ex aere possit fieri ignis. ꝯñs est contra
phm scdo huius. ꝓbat̃ ꝯñia: q2 nō pōt fieri ignis nisi
cū leuitate ignis: sed in alteratione aque ab igne nō ge T.c.24
nerat̃ leuitas ignea. igit̃. ꝯñia nota. maior pz: q2 sicut ꝛ.25.
ignis in subiecto requirit q̄litates primaſ ad sui gñatio
nē ꝯuenientes: ita requirit sibi q̄litates scdas seu motiuas
conuenientes. minor ꝓbat̃. q2 certū est ꝙ in calefaciō
ne aque multū. ꝛ notabilr̃ remittit̃ frigiditaſ ꝛ magna
introducit̃ caliditas. humiditas aūt parū diminuit̃. er-
go continue in aqua calida stant simul itensa caliditaſ
cum intensa humiditate. ad quas per dicta sequitur le-
uitas aeris. ꝛ non ignis. igitur in calefactione aque ab
igne nō generat̃ leuitas ignis: qḋ fuit ꝓbandū. ¶ Se 2^m dub^m
cunda dubitatio. si drñt spē sequeret̃ ꝙ exhalatio hūi-
da in aere nō deberet ascēdere. ꝯñs est cōtra phm pri-
mo meteo. ꝛ ꝯñia ꝓbat̃: q2 in exhalatiōe humida do-
minātur caliditas ꝛ humiditas. vt pz per phm ibidem
ergo leuitas aeris ꝑ dicta. sed illa non dʒ ascendere in
spera aeris: sed q̄escere eū ibi sit in loco suo. ꝛ non tra-
hat. ꝑ suppositionē p̄mi articuli. igitur talis exhalatio
in aere nūq̄ʒ ascenderet. ¶ Posset cōfirmari: q2 vel ta
lis exhalatio ascendit in aere a sua forma sbali: ꝛ hoc
nō. q2 illa est ad modū aque. vel aeris. ꝛ taliū nō ē ascē
dere infra sperā aeris vel a leuitate aeris. ꝛ hoc nō. ꝑ
primā suppōnē. q2 infra speram aeris nō trahit. vel a le
uitate ignis. ꝛ si sic tunc ad caliditatē. ꝛ humiditatem.
que denominant in exhalatione humida: sequeret̃ leui
tas ignis. cuius oppositū est fundamentū alterius opi
nionis. ¶ Tertia dubitatio est. quā leuitatē illarū dua
rum introducit caliditas introducta a sole. videtur ꝙ 3^m dub^m
aeream. quā valde iuuat calor solis ad generationem
aeris ex aqua. ꝛ videtur ꝙ igneā q2 radii solares q̄nqʒ
intenduntur per reflexionem a speculo cōcauo. vel vi-

4m dub. trali q nõ esset nisi igneã generaret leuitatẽ. ¶ Quarta dubitatio iuxta vnã rõnẽ tactũ ad oppositũ. vz. an leuitates ignis et aeris sint 9rie: et vr q nõ: qr leuitas nõ videt 9ria nisi grauitati. Videt q sic. qr hñt trãsmutationẽ adinuicez sicut leuitas et grauitas. igitur sunt 9traria. 9ña tz: et añs pz: q: sicut in actione ignis i terraz proportionabilit sicut remittit frigiditas et introducit caliditas et remittit et grauitas et introducit leuitas. Ita in generatiõe ignis ex aere proportionabiliter sicut in oducitur siccitas remittit leuitas aerea et introducit ignea.

Ad pm Ad primã illaz dubitationũ dr q qñ imediate ignis fit ex aq: oz ignẽ exuẽ humiditatẽ aque: et nõ solũ eam corrũpere sua siccitate sed acuere actionẽ siccitatis sua caliditate adurẽdo humiditatẽ. per hoc respondet ad rõnẽ negãdo 9ñs az q nunq ex aqua possit fieri ignis imediate. Et ad pbationẽ dicitur q stat i generatione ignis propter vehementissimã actionẽ caliditatis eque cito corrũpi humiditatez aq sicut ei frigiditatẽ: et sic generabit leuitas ignis. Uerum est tñ q in eius calefactione aque vbi nunc sic fortificat actio siccitatis a caliditate generatur i aqua magis leuitas aeris q ignis: et ideo valde frequẽter gñat ignis aerẽ ex aqua sicut et terra sua frigiditate corrũpẽdo caliditatez aeris in montibus generat ex aere aquã put dicit phs in fine pmi meteuroz fm diuisionem cõem.

Ad 2m ¶ Ad secũdaz dubitationem põt dupliciter rñderi. vno mõ q nusq̃ ẽ exhalatio humida qn cõmixta sit illi exhalatio sicca terrestris: et qr illa a nã mouet sursuz in aere et leuitas aeris: vel aerea exhalatiõis humide nõ resistit. ergo exhalatio sicca propter suã leuitatẽ i spera aeris mouet sursuz se: et simul exhalationẽ humidã sibi cõmixtã ideo vapor ascendit ifra sperã aeris. Aliter dicit et melius.

p Primo. qr calefaciens aquã quodãmõ desiccat eã seu aliquã siccitatẽ i eã itroducit: qr sit cũ calefacientibus aquã veniũt quodãmõ desiccantia et desiccãtis eãdẽ. 2o

2 qr illud in aquã vel in aqua humida duplicẽ leuitatem introducit. s. leuitatem aeris que est magis itensa q cõsequit caliditatẽ et humiditatẽ et aliquã leuitatez ignis

3 lz remissam: que cõsequit caliditatẽ et siccitatem. Tertio: qr leuitas ignis mouet exhalationẽ humidã sursum: qr lz leuitas aeris sit intensior in vapore: tñ illa non trahit nec resistit: eo q ẽ in loco nãli: et sic modica leuitas ignea: eo q non hz resistentiã a leuitate aerea vaporis vaporẽ mouet sursum. per hoc pz quid dicendũ ad rõnes dubitationis.

Ad 3m ¶ Ad tertiã dubitationẽ: dr q cũ caliditas solis introducit materie sicce: tũc vna cũ siccitate itroducit leuitatẽ ignis a dñio. Cũ aũt introducitur mãe humide: tũc vna cũ humiditate inducit leuitatem aeris a dñio. verũ est q vbi sol in humiditatẽ agit aliquo mõ desiccat eã: et si rõne siccitatis aliqualẽ leuitatẽ igneã. s. remissam introducit: put statim dicebat. per h solute sunt rõnes istius dubitationis.

Ad 4m ¶ Ad quartã dubitationẽ põt dici q cõtrarietas qualitatũ motiuarũ localiter põt attendi dupliciter. vno mõ penes distãtiaz localẽ ad quã nate sunt mouere: et sic grauitas et leuitas pncipaliter: et solũ dr 9ria: eo q grauitas mouet deorsum: et leuitas sursuz. Alio mõ quãtũ ad distãtiaz gradualẽ: et trãsmutationẽ adinuicẽ: quã nata sũt hr̃e: vel fm se: vel fm suas cãs. sic 9ria dr albedo: et nigredo intense: eo q nequeunt simul stare in eodẽ subiecto: et hñt inuicem transmutationẽ fm suas causas. Per h respondet ad dubitationez q leuitas aeris et ignis nõ sunt cõtraria. Primo mõ pz. qr sic leuitas pncipaliter cõtrariat grauitati. Secũdo. qr ambe mouent sursum seu a medio. Tertio: qr lz nõ maneat ad eũdẽ locũ vltimatum: tñ loca ad que mouent videntr in genere locoz eẽ eiusdem speciei: qr ambo sunt sursum: et nõ distant in gñe locoz: nisi fm magis et minus. puta qr vnus est magis sursuz et alius minus mõ magis et minus non variant spẽm. ergo vr q leuitas aeris et ignis nõ sunt 9ria: attẽdẽdo 9trarietatẽ penes distantiaz fm qd mouent. nolo tñ dicere q loca aeris et ignis in eẽntia: vel in virtute sint eiusdẽ spẽi specialissime sz in genere locoz: qr ambo sunt sursuz: vt iam dictũ est. ¶ Secdo. dr q leuitates ille sunt 9trarie quãtũ ad distantiã gradualẽ et trãsmutationẽ quã ad nata sunt hr̃e adinuicẽ. put rõ ad oppositũ arguit. sic ipse nequeunt fm esse intensuz simul stare in eodẽ subo: qr sequit q illud nã quiesceret in loco aeris et in loco ignis: qd nõ est posse. ¶ Item leuitates ille habent transmutationẽ adinuicẽ: qr si ignis generaretur ex aere necesse est fm nãm q proportionabiliter sicut in aere remittit humiditas et siccitas introducitur: ita etiã introducat leuitas ignis: et aeris leuitas remittat. per hoc pz quid sit de rõnibus dubitationis: qr pma pro pmo dicto: et secunda pro secundo. 2

Ad rõnes pncipales. ad pmaz dr q leuitas aeris qñ est in nãli dispõne nõ est remissa. Ad pbm tertio celi. põt dici q non plus voluit nisi q qlz elemẽtũ propter ignẽ est graue respectu ignis: qr nãliter determinat sibi locũ minus altũ: vel propinquiorem centro q ignis: nõ tñ simpliciter loquendo hz grauitatem. verũ est q phs in ista auctoritate vr velle q aer ponderat in loco nãli: qd tñ prius est negatũ dr q hoc posuit fm opinionem alioz et non suam. Cõmentator enim sup isto passu dicit q visus fuit experiri per vesicã: et nunquã potuit inuenire q vesica repleta aere plus ponderasset q si in ea nullus fuisset aer. ¶ Ad secũdã auctoritatem: dr q voluit aerem esse leuẽ in respectu: nõ qr grauitatẽ hz: sz qr nõ vbiqz positus ascẽderet qñ extra suũ locũ imo in igne positus moueret deorsum. ad pn. t.c.57 t.c.27. 2

¶ Ad tertiã pbationẽ: dr q verũ est q aer intrãs terram nãliter mouetur a nã cõi. s. qr ille motus conuenit sibi et oibus aliis corporibus. oia eni corpora nituntur prohibere vacuum et saluare contactũ: eo q per contactũ saluat a celo per influentiã: et ex eo q p tactũ agere possunt: et sibi simile generãt: qd est ipsoz perfectio sed quo ad nãm propriã non mouet aer infra seu intra terrã: eo q locus eius naturalis est esse supra terrã et aquã. ex hoc autẽ q aer sic descendit non oporteret q habeat grauitatẽ: imo hoc facit p suã formã: et leuitatẽ vt dictũ est: ne fiat vacuũ. Ad hoc aũt qd dicit q a natura cõi mouet ad suũ locũ propriũ si intelligitur q a celo qd est natura cõmunis mouet ad suũ locũ propriũ conceditur. sed si intelligit q mouetur ad suum locũ propriũ rõne fluxus generalis pncipaliter sibi: et oibus aliis naturis corpoz conuenientũ: tũc negatur illa pmo sic mouet ad locũ suũ proprium a nã propria. ¶ Ad aliã probationẽ minoris dr q aer in spera ignis descẽdit existens inter in cõparatione ad celũ sicut eũ arguit: licz motus ille debeat a fine appellari motus a medio: sed hoc nõ facit per grauitatẽ sed leuitatẽ aereã cuius est esse imediate sub igne. ¶ Ad q̃rtaz pbationẽ negatur q in aere existe in nãli dispõne sit causa sufficiens grauitatis. 3

¶ Ad pbationẽ dr q nõ quelibet frigiditas: cũ humiditate est sufficiẽs cã pro gñatione grauitatis: sed oz q sit tanta frigiditas q̃ si ster eum humiditate sũma: q sit discõueniens aeri. mõ talis non est in tali aere. Similiter non quelibet caliditas cũ siccitate est cã leuitatis: sz opz q sit tanta: q sit disconueniens terre. non enĩz credendum est q proportionabiliter introducitur leuitas in siccuz sicut caliditas. est. n. aliquod corpus intense calidũ. et tñ est graue: vt corpus animalis: vel ferrũ ignitũ 4

ergo non

ergo non quilibet gradus caliditatis: nec qualibet passi
ad 2m na qualitate sufficit pro leuitate. nec econuerso. ¶ Ad
secundā dicit q̄ leuitates ille non procedunt a simili cau
sa: sed aeris ab humiditate et caliditate: et ignis a cali-
ad 3m ditate et siccitate: vt dictū est in positione. ¶ Ad tertiū
dicit q̄ non est incōueniens q̄ vnū est pluribus ɔtra-
p.c.t. rium in specie specialissima. ¶ Ad p̄hm dr̄ q̄ voluit q̄
tm̄ vnū vni est ɔtrariū in specie subalterna si petat an
sit spec es subalterna cui cōtrariat leuitas aeris dicitur
q̄ isti termini grauitas et leuitas sunt species subalter-
ne: et sunt contrarie. et dici posset q̄ si esset ipositus ter
minus incōplexus oēm qualitatē elementalē motiuaz
localr aliā a leuitate aeris significans: ille esset species
subalterna significans oēs qualitates cōtrarias leuita
ti aeris. s. leuitatē ignis et grauitatē terre et aque. ¶ Ad
confirmationē p3 qd dicēdū sit per quartā dubitationē.
ad 4m ¶ Ad quartū dr̄ q̄ caliditas solis nunq̄ produceret leui
tatē ignis nisi cū siccitate: nec aeris nisi cū humiditate:
et iō nō fiunt ab agente totali eodē: vocādo agens oēs
cās cōcurrentes active ad vnius earū gñationē. a cau
sa eni particulari totaliter eadē non est conueniens di-
ad 5m uersos in specie produci effectus. ¶ Ad quintū dr̄ q̄
in specie specialissima p̄nt fieri quattuor motus simpli
ces elementorum: sed p̄hs solū ponēs duos loquebat de
specie subalterna. Ratio post oppositū est pro dictis.

¶ Eodē textu et comē. vbi. s. Qō. viij.

pm t.c.43 Octavo querit vtrū sit dare aliqd̄ el'm purū et arguit q̄ nō. p̄mo au ctoritate phi p̄ huius. d. qñq3 aūt de vocatis el'is vbi videt inuenire q̄ l3 ista vocent ele-
t.c.20. menta. non tñ sunt vera elementa. Itē dicit scdo huius
ca. 3. sub his verbis non est autē ignis: et aer: et vnum-
2m qdq3 eorum simplex: sed mixtus. igit et c̄. ¶ Secūdo rō
ne sic nō est aliqua aqua pura igit nullū elementū pu-
rū: ɔña tenet: q2 nō videt maior rō de aqua q̄3 de aliis
elementis añs p3: q2 si esset aqua pura: maxime esset
aqua maris: eo q̄ aqua maris est locus naturalis eius.
3m secundo meteororum: sed aqua maris nō est pura: q2 sal
sa et per ɔñs mixta. ¶ Tertio. si esset aqua pura: vel
esset aqua maris: vel alia: s3 nulla talis pura est. igitur.
maior p3 a sufficienti diuisione. q̄ non aqua maris sa-
tis est probatū: sed q̄ nulla alia p3: q2 queli3 alia est sapi-
4m da. mō nullū simplex h3 saporē. ¶ Quarto. nō est ali-
qs aer purus. igit et c̄. ɔña t3. añs probat: q2 si eēt: vl' eēt su
preme regionis: et hoc nō: q2 ille nimis calidus est. est
eni calidus velut ignis. p̄mo meteororum. vel medie re-
gionis et h̄ nō: q2 ille est frigidus p̄mo: et scdo meteoro
rū: media regio aeris est frigida. aer āt purus nō d3 eē
frigidus: vl' esset infime regionis: et hoc nō: q2 terre est
cōmixtus vaporibus et exhalationibus. igit nullus aer
5m est purus. ¶ Quinto arguit q̄ el'm ignis nō est purū.
ergo et c̄. ɔña t3: q2 maxime vr̄ q̄ el'm ignis sit purus in
ter alia elemēta. añs probat. p̄mo: q2 sub polis est maxia
frigiditas. s. ignis non est in nāli dispōne ex parte cali-
ditatis. ¶ Secūdo: q2 ignis ɔtinue mouet: qd̄ non vr̄:
2 nisi q2 nō est purus: si eni purus eēt: eū esset in loco sibi
nāli quiesceret. ¶ Tertio. q2 ignis est in loco nāli fri-
3 gido: quare vr̄ qd̄ infrigidet ab isto: et sic non manebit
purus. añs p3: q2 est in spera lune: que ponit virtualr
frigida. ¶ Quartū. q2 p spera ignis multiplicant influē
4 tie frigefacientes: et frigidorum elemento ɔseruantur: q̄re vi
6m det q̄ ignē infrigidāt. sed hec p̄us est soluta. ¶ Sexto.
nulla terra est pura. igit et c̄. ɔña t3: añs p3: q2 ols terra
est colorata aliter nō esset visibilis mō nullum simplex
est coloratū. Cōfirmat: q2 nulla terra ē simpl'r grauis.
igit nulla est pura. ɔña t3: q2 terra pura deberet eē sim
pl'r grauis. añs p3: q2 aurū: vel plumbū in equali quān
titate est grauius terra igitur et c̄.

In oppositum arguit auctoritate phi in isto scdo. vbi ponit qttuor elīa eē corpa simplicia: qd̄ nō esset verū nisi eēnt pura. T.c. 22. et 24.
¶ In ista q̄one erūt duo articuli. in p̄mo tractabit vna
opio de questione cū suis motiuis. In scdo r̄ndebit ad
quesitū: et simul soluent motiua opinionis p̄me.

Quantum ad p̄mū nō. q̄ ē vna opio ponēs q̄ nō sit dare aliqd̄ el'm purū. et h̄ pm nom
nint probare multis rōnibus. pro q̄rū p̄ncipali suppōit
q̄ latitudo q̄litatū p̄mariū est infinita: quātū est de se p
bat: q2 latitudo raritatis est infinita. igit et caliditatis.
ɔña t3: q2 caliditas est cā raritatis: añs p3 p p̄h3 q̄rto T.c.71.
phy. dicentē q̄ mediū est in infinitū subtiliabile: qd̄ nō
eēt nisi raritas posset in infinitū intendi. ¶ Cōfirmat.
q2 acuties: vel grauitas in sonis in infinitū quātū est de 2m
se pōt intendi. igitur et qualitates alie ɔña t3: q2 nō vr̄
potior rō de vna qualitatū q̄3 de aliis: añs apparet p h̄
q2 sonantia infinitis modis p̄nt variari: et variata cōti
nue poterūt sonū grossiorē producere. ¶ Tertio pōt rō
3m firmari idē: q2 velocitas in motu locali pōt in infinitū
intendi quātū est de se. igitur sic erit in aliis. añs appa
ret: q2 p̄ma cā infinita velocitate pōt mouere celū. ɔña
pm t3: vt prius. ¶ Tūc ex hoc probat p̄ opinionis. nō est da
te aliquē ignē purū. igit nō est dare aliqd̄ elementū pu
rū. ɔña t3: q2 si aliqd̄ el'm d3 eē purū: maxime erit el'm
ignis: eo q̄ ipsum maxime est elongatū a suis ɔriis: et
in loco sibi cōuenienti: et in nullo ɔrio collocatū añs p3:
q2 si ignis purus sit esset determinaret sibi sūmā calidi
tatē que pōt esse: sicut dictū fuit prius. mō talis nō pōt
eē: eo q̄ quelibet caliditas est in infinitū itensibilis sic
2m dictū est: et nulla est actu infinita. ¶ Scdo. si eēt aliqs
ignis purus ille esset icorruptibilis: añs ē falsū: et ɔña
bona q2 ignis purus in loco naturali nō h̄ret aliquod
ɔriū sibi admixtū. nec locus. s. celū eēt sibi ɔriū: nō nō
corrūperet a ɔtinente. s. celo: eo q̄ nō ɔriat ei: nec descē
deret ad locū corruptionis: nec mixtionis. qd̄ ɔñs est
falsum p3: q2 omnis ignis est corruptibilis eo q̄ habet
materiā. sili' est miscibilis: q2 mixtio est finis ad quem
s natura ordinatur a non ordinat aliquid in finem im-
3m possibilē. ¶ Tertio. aer aqua: et terra nō sunt pura igi
tur nec ignis. ergo nullū elementum est purum vltima
consequentia tenet de se: et prima patet a simili. nō enim
videtur potior ratio de igne q̄3 de aliis. antecedēs fuit
probatum de aqua et aere ante oppositū et de terra pa
4m tet: quia fodiendo terram inueniunt minere auri et ar-
genti lapides et alia q̄ nō sunt eū terra pura. ¶ Quar-
to. idem arguitur auctoritate constantini: et recitatur in
libro de elementis: dicit eni q̄ illa que apparent ad sen
sum simplicia etiam elementa: in rei veritate sunt com
posita: et mixta propter similitudinem vocantur nomi
nibus elementorum. nihil enim esset ita similis igni vero
2a ɔ̄ si esset sicut illud quod vocamus ignem: non tñ proprie
deberet dici ignis: sed igneum et c̄. ¶ Secunda conclu
sio opinionis. q̄ l3 caliditatis latitudo sit in infinitū in-
tensibilis quantū est de se: tamē est aliquis gradus cer
tus vltra quem natura non potest calefacere. patet: q2
sic est de raritate. et tale maxime videtur esse ignis. lic3
non sit: q2 sūmam caliditatem nō h3. Hec est opinio pro-
babilis cui ipsa placuit cū suis motiuis. et illi qui sunt
pm huius opinionis r̄ndent ad motiua que fiunt eis in cō
2m trariū q̄ hec sit. ¶ Prio. q2 cōiter dr̄ q̄ el'a sūt qttuor et
qttuor simplicia. ¶ Scdo. q2 fm p̄hm aliqd simpliciter
T.c.27 graue et aliqd simpl'r leue. 4. celi. poterit eē simpl'r cali

3m duz ꝛ simplr elm. ¶ Tertio. q2 sursum ꝛ deorsuz sunt
loca maxie seu simplr distātia. ꝛ p ꝯñs sūme ꝛ simplr
sursum dz eē elm simplex. ¶ Ad hec eñdent. ad pmuz
dicunt ꝙ sunt quattuoꝛ corpa que maxie ad sensuz ap-
parēt simplicia: imo nā nō pōt facere simpliciora: ꝛ iō
iter entia ipsa q2 elemēta vera si essent sunt simpliciora
Ad 2m ta vocata sunt etiā: nō m̄ vere sunt simplicia. ¶ Ad se
cūdū dicūt ꝙ nihil simplr graue est qd̄ non posset esse
grauius quantū est de rōne grauitatis. sed Ari. voluit
ꝙ est aliquid quo nā non potuit facere grauius lz ēsine:
Ad 3m ꝛ hoc vocat graue simplex. ¶ Ad tertiū dicūt ꝙ non
oz illud qd̄ est in loco ignis esse purū ignem. sufficit eni
ꝙ in eo dominet: idem eni est locus mixti ꝛ elemēti in
quo ipsum dominat. ꝛ ideo igneū collocatum est in lo
co ignis puri si esset: quia in eo ignis dominatur.

pm nom **Quantum** ad scdm articulū. s. videndo de q̄-
sito. nota ꝙ elementū pōt dici pu
cū dupl'r. vno mō subalr: q2 sue substātie nihil substan-
tialis est admixtū. scdo mō q̄litatiue: q2 hz suas qualita
tes tam pmū quā secundā in naturalissima dispōne.
2m nōn. ¶ Secūdo nota. ꝙ cū querit vtrū elm aeris est puruz.
questio pōt intelligi de maximo aere qui est: quē voca-
mus totale elemētū aeris: vel de quocūqz aere partia-
li. s. vtrū sit aliqs purus aer: qui sit purū elm: lz ipse nō
3m nōn. sit total' spera aeris: ꝛ sic dicat de aliqs. ¶ Tertio nō.
qd̄ iuxta pus dicta ego voco ignem purum qualitatiue
qui hz maximā caliditatez intēsiue: cū siccitate illi cali-
ditate ꝓpoꝛtionata: remissa tamen in aliquibus gra-
dibus humiditatis. pz. q2 ignis tal'r dispositus hz suas
qualitates in nālissima dispōne igit est purus. añs pz p
prius dicta. vñ si formaret argumento talis. aer in nāli
dispōne hz aliquos gradus frigiditatis. igit nō est pu-
cus. negarē ꝯñtiā. nā ad hoc ꝙ sit pucus iuxta pdicta
4m nom nō requirit nisi ꝙ habeat vnā suarū qualitatū in sūmo
ꝛ aliā sibi ꝓpoꝛtionata. ¶ Quarto notandū est ꝙ nō
ꝓprie dr celū posse augeri quātū est de se: pz: q2 per po
tentiā nālē nullo mō pōt: nec etiā ipsum hz inclinatio-
nē ad plus extendi: aut ad augeri. ꝛ iō ip̄ropꝛie dicitur
quantū est de se plus extendi: imo equal'r: sicut dicere-
tur celū posse extendi: concedi deberet ꝙ homini quā-
tū est de se non repugnaret ꝙ haberet quantitatē tan-
tam quantū haberet totū vniuersuz: qd̄ satis male vide
tur sonare: ꝛ ꝯña tenet: q2 nō minus pōt pma cā homi
nem facere habentē quantitatē tantā sicut est quātitas
vniuersi quā facere celū magis extensum.

pa ꝯ **His premissis** sit pma ꝯ hec. ꝓprie non
conuenit caliditati ꝙ ipsa
quātū est de se possit in ifinitū intendi. ꝓbat. q2 sic sibi
ꝯuenit in infinitū intendi sicut cōuenit celo posse extē-
di: lz nō ꝓprie dr celū quātū est de se posse extendi. igit
ꝛc. maioꝛ pz de se: q2 sicut p nām nō est possibile celuz
extendi: ita nec caliditatē in infinitū itendi: ꝛ sicut per
potentiā infinitā miraculose agentē est poss'e sic calidi-
tatē intēdi: ita per eandē possibile est extendi celū igit
cōueniēs est similitudo assumpta maioꝛ: minoꝛ pz per
2a ꝯ quartū notabile. ¶ Scdo. huic caliditati quātū est de
se repugnat illud qd̄ sibi nō pōt cōuenire: nisi per potē
tiā miraculose agentē: sed in infinitū intēdi non pōt sic
cōuenire: nisi per potētiā miraculose agentē. maioꝛ no
ta est. q2 hoc nō cōuenit caliditati: nisi per potentiā sup
nālem iō nō ꝯuenit sibi de se. ¶ Itē nō plus ad hoc in
clinat q̄z ad suū ꝯrariū. igit hoc sibi de se nō magis cō
uenit q̄z suū oppositū: iō cū nō cōueniāt sibi simul op-
posita: sequit ꝙ h̄ de se nō cōuenit. minoꝛ rōnis nota ē
2a ꝯ de se. ¶ Scda ꝯclo. si caliditati quātū est de se cōueni
ret posse in ifinitū itendi adhuc penes esse infinite in-
tensum. non deberet sumi purū elm ignis: nec attendi
puritas ignis ꝓbat: q2 penes illud qd̄ est impo'le non
attendit puritas alicuius elti: sz eē caliditatē ifinite in
tensam est simplr impo'le. igit ꝛc. maioꝛ nota est: q2 pu
cū elm dr qd̄ est nālissime dispositum ꝛ p ꝯñs puritas
elemēti attēdit penes naturalissimā dispōnez eius. cō-
stat aūt ꝙ nālissima dispō rei nō est simplr impossibi-
lis: eo ꝙ tūc deus nō posset facere eā. igit eū res appe
tit esse in sua nāli dispōne appetitus nālis eēt ad ipos-
sibile: si illa dispositio esset impo'lis: qd̄ nō est dicendū.
minoꝛ est nota. q2 impossibile est aliquā qualitatē in in
finitū esse intensam: eo ꝙ sequit deū eā nō posse face-
re intensioꝛē: qd̄ falsum est: ꝛ deus nō magis pōt face a t.cō.
re infinitū intensiue q̄z extensiue: sed deus nō pōt face ꝛ 4. in
re infinitū extensum: vt ꝓbari solet tertio physicoꝝ. igi finem.
tur impo'le est esse caliditatē infinite intensam. ¶ Coꝛ Coꝛm
relariū. ꝓpter caliditatē quātū est de se scdm potētiā sup
naturalē posse in infinitū intēdi nō infert ꝙ sit dare pu
cū elm ignis. pz: q2 si h̄ inferret: hoc esset ex eo ꝙ puri
tas ignis attēderet penes maximā caliditatē que pos-
set esse. s. penes qualitatē infinite intensaz: vt pz p prin-
cipalē rōnē opionis recitate: sed penes h̄ nō attēdit. g̃
ꝛc. ex quo pz ꝙ pma rō adducta p p̄cedentē opionem
nō ꝓbat ꝙ nō sit dare ignē purū. Sed he ꝯlues posite
sunt ꝓpter fundamentū alterius opionis: ꝛ iō dimittā 3a ꝯ
tur. ¶ Tertia ꝯclo. qōlz elementū siue totale siue par
tiale est purū subaliter ꝓbatur. oē qd̄ solū simplicē for
mā subalē hz eū mā est purū substantialr. quodlz elm
est hmōi. igitur ꝛc. maioꝛ nō. q2 tale nō hz sue substan-
tie aliqd aliud admixtū. minoꝛ pz: q2 nō est po'le ꝙ ali
quod ens p nām habeat simul plures formas mixtas
cū mā sua. ¶ Cōfirmat. si aliqd nō esset purū maxime Cōfir.
esset elm aeris: qd̄ per vapores sibi admixtos diceret
subalr impurū: sed hoc est adhuc purū subalr. igit ꝛc.
maioꝛ pz: q2 de isto elto maxime vr esse impurū. minoꝛ
pz: q2 vel vocat elm p̄cise aeris illud qd̄ est subalter
aer: ꝛ si sic manifestū est ꝙ hoc est purū subalr: lz alia
infra se cōtineat que non sunt ptes eius. vel vocat elm
aeris aggregatū ex aere: ꝛ vapoꝛibus: ꝛ exhalationi-
bus infra aerē inclusum. ꝛ manifestū est ꝙ hoc nō est
ꝓprie dictū: q2 talia simul sumpta non sunt aer: nec ali
qd vnū: imo sunt multa subalr: ꝛ iō nō sunt dicēda elz
aeris. ¶ Et si dicat ꝙ aliq dixerūt elm aeris eē impu
cū subalr. dico ꝙ h̄ vocabāt elm aeris ip̄ropꝛie totum
aggregatū ex aere ꝛ corpib' subtilibus: ꝛ leuibus ifra
ipsuz iclusis: ꝛ si sic caperet: cōcedēdū esset ꝙ tale ag-
gregatū nō eēt purus aer: imo verius eēt nō aer: sz est
aggregatū ex aere ꝛ multis aliis. ¶ Quarta ꝯclo. nul 4a ꝯ
lū totale elementū est purū qualitatiue. ista ꝯclo de ter
ra est nota: q2 est humida in partibus multis: qd̄ non
esset verū si eēt qualitatiue pura: cū sic eēt sūme sicca:
de totali aq ꝛ aere totali. pz ēt de se: sz de igne declarat:
q2 in sua pte iferioꝛi in qbus ptibus alterat ab aere sic
nō est siccus scdm eius dispōnē nālē. g̃ nō est purus q̄li
tatiue. ꝯña tz: ꝛ añs pz q2 humiditas spere aeris p to-
tā sperā ignis est igni imediata. igit sp alicubi huectat
ignē. ¶ Cōfirmat: q2 sp in aliq pte spere ignis grauioꝛ Cōfir.
efficit. g̃ nūq̄z est tot' pucus q̄litatiue ꝯña tz: ꝛ añs pz:
q2 aliqn aliq ps spere ignis grauioꝛ reddit: ꝛ nō est po-
tioꝛ rō de vno tpe q̄z ō alio: igit sp vna ps grauioꝛ efficit.
ꝯña tz: ꝛ añs pz: q2 in sua spera ignis nūq̄z corrūperet
nisi disponeret ad mām aeris: vl' alteri' elti: ꝛ p ꝯñs nō
grauius efficeret seu min' leuis re' ignis. ꝓ scda pte ma
nifestū ē de se: q2 lz aspect' celi varient: sic ꝙ nō semp
in ea dē pte ignē nō ad corruptionē disponūt: tñ alicubi
sp ignē disponūt ad corruptōez: vt hodie hic cras ibi. ꝛ pp

hoc est

hoc est q̄ multi dicūt ignē sp̄ cōuerti in aerē sub polis.
5ª 2ō ❡ Quinta cōclusio est vocādo elementū purū qualita-
tiue q̄ ambas qualitates h3 in sūmo nullū elementum
existens in naturali dispōne esset puruz qualitatiue: p3
6ª 2ō ex dictis in alia qōne. ❡ Sexta ɔclusio. vocando ele-
mentū purū modo dicto in notabilibus est dare aliquē
ignē purū partialē qualitatiue. p3: q2 ignis in aliqua p-
te sue spere est dispositus optime igit̄ purus q̄litatiue.
ɔña tenet: ⁊ añs apparet: q̄ non vī̄ rōq̄re ignis p to-
Cōfir. tā suā sperā eēt idispositus in qualitatibus suis. ❡ Cō-
firmat̄: q2 sicut in aliqua parte spere ignis dn̄ant̄ influē
tie frigefactiue ⁊ humectatiue: ita in aliqua dominant̄
calefactiue ⁊ desiccatiue: ⁊ vbi ille dominant̄ est ignis
purus. igit̄. maio2 nota est: q̄ nō vī̄ vnquā q̄ per totaz
sperā generabiliū2 dominent̄ influentie frigefactiue ⁊
humectatiue: imo oz q̄ planete calidi ⁊ influentie cale
factiue ⁊ desiccatiue alicubi dominent̄. mino2 p3: q2 vbi
ille dominent̄ posito q̄ ignis p̄us eēt in nā dispositus:
tn̄ reduceret se ad dispōnē suā nālē: eo q̄ nō eēt ibi ipe
7ª diens. ❡ Septima ɔclusio est dare aliquā terrā partia
8ª 2ō lē purā qualitatiue. p3 sicut precedens. ❡ Octaua con
clusio. dubiū est an aliquis aer partialis sit purus q̄lita
tiue. sīr vtrū aqua partialis sit pura qualitatiue. p2oba
tur: q2 in alio loco est optia influentia ⁊ dispō pro nūc p
nāli dispōne aeris. ergo ibi est aer purus q̄litatiue. ɔña
tenet: q2 ibi nō esset ipedimentū reddens aerē impurū:
imo talis aspectus reducet aerē ad dispōnē nālē si eēt
extra. ⁊ añs est dubiū, put notū est: ⁊ ɔñs ēt est dubiū.
ergo dubiū est vtrū alicubi sit aer purus qualitatiue. si-
milī̄r arguit̄ de aqua: ⁊ per hoc p3: quid dicendū sit ad
q̄sitū. qbus sic positis rñdet̄ ad motiua opionis p̄me.

ad p̄m p̄e opi. i p nō. p̄ᵉ. art. **Ad primum** pōt negari argumētū pront di
ctū est in ɔne p̄ma. esto tn̄ ad-
mittat̄ dico q̄ puritas eloꝝ nō d3 sumi penes marias
qualitates que pñt eē simplr̄: sed penes maximas qua
litates que possunt esse per naturā: ⁊ hoc dicebat̄ in cō
t.c.71. clusione scd̄a. Vn̄ ad p̄hm. 4. physicoꝝ dī̄ q̄ ponit me
dium in infinitū esse subtiliabile s̄m imaginationez: nō
s̄m aliquā potentiā. ⁊ ex hoc infert̄ vnū imaginabile. s.
q̄ potentia nūllo moueret eque velociter per vacuū sicꝫ
per plenū idest cū resistentia ⁊ sine resistētia: ⁊ hoc de
potentia naturalr̄ agente imaginatio non bene capit.
Cōfir. ❡ Ad scd̄m neget̄ q̄ acuties. vl̄ grauitas soni posset in
īfinitū intendi nālr̄. Et ad pbationē dī̄ q̄ quātūcunq3
varient̄ sonātia nō in infinitū posset intendi: tn̄ s̄m veri
tatem ɔcederet̄ q̄ in infinitū velociter potentia aliqua
pōt mouere: q2 in infinitū subtiliabile pōt mediū eē: ⁊
q̄ in īfinitū acutus: vel grauis pōt esse sonus ⁊ similr̄
q̄ in īfinitū intendi pōt caliditas: sed hoc nō inest istis
quātū est de se: seu a natura sua: sed pōt eis cōuenire p
ad 2m potentiā miraculose agentez. ❡ Ad secūdā dī̄ q̄ ignis
purus pōt corrūpi: q2 pōt per influentiā ingrossari. ⁊ p
grauitatē suis ɔtrarijs applicari ⁊ ab eis corrūpi: ⁊ eo
dez modo dicūt q̄ est cōmiscibilis. s. q2 grauitas pōt fa
cere ignē descendere ad mediā regionē aeris: vbi ex eo
generaretur mixtū nec reputo incōueniēs: sꝫ quis cōce
dat q̄ ignis in sua spera exñs nūq̄3 veniret ad mixtōez
⁊ dicere consequēter q̄ nō est solū mixtio finis elemen
ad 3m ti: sed deco2 vniuersi. ❡ Ad tertiū dī̄ q̄ loquēdo de to
tali igne qui est maximū elementū ignis nō est purus
qualitatiue: sed de partiali negat̄. similr̄ ēt negaret̄ q̄
nulla terra partialis est pura: sicut p3 ex qōne. de aere ⁊
aqua dicitur q̄ non est simile: q2 talia sunt mixta con-
trarijs: ⁊ ideo nunquā ita bene pñt esse pura qualitati-
ad 4m ue sicut ignis. ❡ Ad auctoritatē constantini dī̄ q̄ intē
dit illud q̄ dictū est in quarta conclusione: ⁊ nō plus.

Ad rōnes ad auctoritatē phī dī̄ q̄ intellexit ad ratio nes p̄n cipales. p̄ s. 43.
quartā ɔnem: ⁊ nō plus. ❡ Ad se
cundā dī̄ q̄ nō est simile de aqua ⁊ igne ⁊ terra: q2 aq̄ Ad 2m
ppter alterationes ɔrioꝝ circūiacentiū: ⁊ penetratiōes
radioꝝ solariū ⁊ mixtionē terrestreitatū adustarū for-
te nunq̄3 est pura: nec sic est ō terra vel igne. pōt ēt dici
q̄ nulla quātitas notabilis aque est pura qualitatiue.
tn̄ nihil est icōueniens q̄ aliqua pars aque aliquo mo
do paruo tēpore esset pura qualitatiue. sed dubiū est an
ita sit. ❡ Et similr̄ p3 ad tertiū. ❡ Ad q̄rtuz dī̄ sīr q̄ Ad 3m
non est simile de aere: ⁊ de terra: ⁊ de igne, ppter easdē Ad 4m
causas quas dixi in solutione precedēti: pōt enī dici q̄
si esset aer purus ille esset paruus: ⁊ non esset aliqua in
tegra regio aeris: ⁊ iō rō non concludit. ❡ Sed tunc Dubiū
est dubitatio: vtrū illud q̄ vocamus mare sit vere aq̄.
Ad q̄ facilr̄ rñdet̄ q̄ nō: q2 illō q̄ nos vocamus ma
re includit maximā quātitatē aque: ⁊ cū hoc terrestrei
tates multas: ⁊ arenā: ⁊ alia talia: que non sunt partes
maris: sed denominat̄ aqua a maio2i pte: eo q̄ maio2
eius pars est aqua. similr̄ de aere q̄ totuz illud in quo
ambulamus non est aer: sed est congregatuz ex aere ⁊
vaporibus ⁊ exhalationibus: ⁊ corporibus subtilibus
leuibus in eis cōp2ehensis: vocat̄ tn̄ aer a maio2i par-
te talis congregationis vel congregati. ❡ Ad quintū Ad 5m
dicitur q̄ verum est q̄ totū elementū ignis nō est pu-
rum qualitatiue: prout dictū est in quarta ɔclōne.

Ad rōnem aūt que arguit de loco sub polis p̄m
dī̄ q̄ si sub polis est maxima fri
giditas ista p̄ncipalr̄ est circa aquā ⁊ terrā: ⁊ forte nō
attingit ad sperā ignis: eo q̄ nimis distat a terra ⁊ aq̄:
si aūt attingeret nō esset ɔ dicta. ❡ Ad scd̄a3 pbatōez 2m
dī̄ q̄ ignis mouet̄ nālr̄ nā cōl in loco suo nāli obediē-
do influxui celi ipsum sic inclināti. nec oz rē nālē in lo-
co quiescere nisi a motu a quo recederet vel exiret a lo 3m
co naturali. ❡ Ad tertiū q̄ veꝝ est q̄ ignis infrigidat̄
cōtinue in aliqua sui parte: cū hoc tn̄ stat q̄ in alia par
te est purus. s. vbi dominant̄ influentie calefactiue ⁊ de 4m
siccatiue: ⁊ sic rō nō arguit cōtra dicta. ❡ Ad quartū
de influentijs frigefactiuis p3 quid sit dicendū ex p̄ma Ad 6m
qōne scd̄i. ❡ Ad sextū negat̄ q̄ nl̄la terra est pura. Et
ad pbationē dī̄ q̄ nō ois terra ē actu colorata. ❡ Se 2
cūdo. q̄ aliqua terra nō est visibilis per speciē ppriam
nisi per p̄us alteret̄. ❡ Tertio. q̄ quelibet terra p̄sen- 3
tata visui in lumine si nō alteraret̄ videret̄ p reflexionē
lucis. Ad ɔfirmationē dī̄ q̄ aliqua terra nō est simplr̄
grauis: ⁊ q̄ l3 plūbū vel aurū in eq̄li q̄ntitate grauius
sit q̄3 terra apud nos existēs: tn̄ terra pura eēt grauio2
in equali quātitate q̄3 plūbū: vel aurū: q2 tūc vltra nul
lā leuitatē haberet ad mixtā. metalla aūt que mixta sūt
leuitatē habent ad mixtā. ❡ Ad p̄hm p3 quid sit dicē-
dū: q̄n intelligit q̄ elementa sunt simplicia: q2 sūt sim
plicia subalr̄ ⁊ eēnt simplicia qualitatiue si essent in nā
li dispōne: ⁊ aliqua sunt ptialr̄ simplicia: vt dictū est.

❡ Quoniā aūt determinatū est prius q̄ est sim-
plicibus corporibus ⁊c̄. Tex. cō. xxiiij. Q̄ō. ix.

Nono queritur vtrū q̄libet el'm possit i- p̄m
mediate in q̄l3 trāsmutari. ⁊ argr̄ q̄ non.
nullū eē3 pōt trāsmutari in ignē. igit̄. ɔña t3:
⁊ añs pbat̄ sic. in illud q̄ actu est nihil pōt trāsmuta-
ri: sed ois ignis est igit̄ in nullū ignē pōt aliud trāsmu
tari. ɔña tenet. q2 est in 2ᵒ 2ᵉ fīᵉ ⁊ maio2 ⁊ mino2 note sūt
de se. ❡ Secūdo. ignis nō potest trāsmutari in aerez.
igit̄ ⁊c̄. ɔsequentia tenet. añs pbat̄ q2 si ignis in aerez 2m
debeat transmutari: oportet eius caliditatem corrum-

pi: vel remitti cũ aer nõ sit ita calidus sicut ignis: mõ h
nõ est possibile. igif ꝛ c. pbatur minor: q: vel remittere
tur a caliditate aeris: ꝛ hoc nõ. q: non ɔtrariaf calidi-
tati ignis: vel ab humiditate aeris: ꝛ hoc nõ eadem rõ
3m ne: q: caliditas ꝛ humiditas nõ hñt ɔrietatẽ. ¶ Ter
tio. ignis nõ põt imediate generari ex aq. igif ꝛ c. ɔña
tenet. ꝛ añs pbaf. primo: q: ignis nõ põt generari ex
aqua nisi in mã aque dominef siccitas ꝛ caliditas ꝛ le
uitas ignis. mõ hoc nõ est põle. igif ꝛ c. ɔña tz: ꝛ maior
nota est. q: actiones actiuoꝝ sunt in patiente pdisposi-
T.c.26. to. 2° de aĩa. minor pz: q: ignis stanz in aquã introducit
caliditatẽ sed siccitatẽ tarde pducit: ꝛ sic in vehemen
ti calefactione aque stãt in ea caliditas ꝛ hũiditas: ad
q̃s sequif leuitas aeris ꝛ nõ leuitas ignis q̃re gñabif
Confir. aer: ꝛ nõ ignis. ¶ Cõfirmaf q: si sic sequeref q aqua
posset manere sub maiori raritate leuitate ꝛ caliditate
q̃z aer. ɔña est falsum: ꝛ incõueniẽs: q: tũc nõ possz aer
vnquã tm̃ calefacere aquã q eã corrũperet eo q aqua
põt manere cũ maiori caliditate q̃z est caliditas aeris
nãlis: ꝛ pbaf ɔña: q: introducta tãta caliditate rarita
te ꝛ leuitate sicut est aeris quero que forma est in mã
aque: si dicis q aeris: tũc nõ imediate fit ignis ex aq:
si forma ignis sequif q ignis gñabif: ꝛ nõ gñaref sub
maiori leuitate caliditate ꝛ raritate q̃z essent tales q̃li-
tates aeris: qd iterũ est incõueniẽs: si dicis q aque agi
tur imediate post hoc ẽt erit forma aque in illa mã: q:
nõ est dare vltimũ rei pmanentis: ꝛ tũc erit in hac mã
4m maior raritas caliditas ꝛ leuitas q̃z ẽ in aere: eo q cõ
tinue fit vlterior itroductio: ꝛ hr̃ ppositũ. ¶ Quarto.
aqua nõ põt imediate fieri ex igne igif ꝛ c. ɔña tenz: vt
prius. ꝛ añs pbaf q: itroducta media latitudine sum-
me frigiditatis in mãm ignis. quero vtrũ in ea est for̃a
aque vel ignis ꝛ si aque sequif q aqua gñatur in mã
non actu frigida: imo caliditatẽ hñtẽ adequate aque di
sconueniẽtẽ: q: illa mã hz tm̃ caliditatis disconueniẽtis
aque sicut frigiditatis. Si dicis q ibi est forma ignis:
sequif q ignis est: ꝛ non est calidus in illa materia pz:
q: cõtinue intendif frigiditas: imo q imediate post h
ille ignis erit frigidus: ꝛ sic ignis ille esset post h: q: nõ
5m est dare vltimũ instans. ¶ Quinto. ignis nõ põt ime-
diate trãsmutari in terrã. ergo. ɔña tenet: ꝛ añs pbaf:
q: nimis distat. agentia aũt ꝛ patiẽs debẽt eẽ propinqua.
2 ¶ Scdo q: vel mutarenf inuicẽ subito. ꝛ hoc nõ: quia
actio nãlis est successiua: vel successiue: ꝛ h non: q: per
nm totũ tp̃s manẽt simul: cũ est eo: q si ɔiungãtur in lo
co deorsũ ignis ascendit: si in loco sursũ terra descen-
dit: si in loco medio ignis ascendit: ꝛ terra descendit.
3 ¶ Tertio. q: ignis ꝛ terra sunt el'a extrema: ꝛ talia nõ
trãseunt inuicẽ nisi p prius trãseant in media. nõ enĩ fit
trãsitus de extremo in extremũ: nisi trãseaf p mediũ.
iõ ignis nõ põt trãsmutari in terrã. nisi per prius in aerẽ
4 mutef ꝛ aquã. ¶ Quarto. si trãsmutaref ignis in ter-
rã sequeref q forma ignis posset stare sub maiori den
sitate: vel grauitate q̃z sit dẽsitas aque: vel aeris: vl' sal
tim eã. q terra posset stare sub maiori leuitate ꝛ rarita
te q̃z sit raritas: vel leuitas aeris vel aque qõlibet illo-
rũ est icõueniẽs: q: si ɔ̃ pmũ: tũc aer nõ posset ɔuerte
re ignẽ in sui nãm: eo q nõ posset deducere eũ ad tãtã
grauitatẽ: vel dẽsitatẽ quin sub illa posset manere for-
ma ignis. Si dicif scdm sequif q aer vel aqua nõ pos-
set corrũpere terrã in sui nãm eo q nõ posset eã dedu-
cere ad tantã leuitatẽ vl' raritatẽ quin sub illa possz ma
nere forma terre. pbaf mĩ ɔña: q: querif cũ mã ignis hz
tantã grauitatẽ ꝛ densitatẽ sicut mã aeris vtrũ adhuc
stat forma ignis. ꝛ si sic. sequif q imediate post hoc ibi
stabit: ꝛ tunc habebit maiorẽ densitatẽ: ꝛ grauitatem

q̃z aer: qd erat ppositũ pmũ. Si dicis q ibi stat forma
terre sequif q forma terre stat cũ tanta leuitate ꝛ rari
tate sicut forma aeris: ꝛ hoc erat scdm. Si dicis q ibi
forma aeris vel alia stat: sic q nec ignis: nec terre: seqf
6m q nõ imediate inuicẽ trãseunt: ꝛ hoc ẽ ppositũ. ¶ Sex
to. el'a nõ hñtia symbolũ nõ pñt imediate adinuicẽ trã-
t.c.25. smutari. igif ꝛ c. ɔña tz: ꝛ añs pz per phm 2° huius. d q
elemẽta nõ hñtia symbolũ se mutuo transmutãt. gñaf
7m ex eis tertiũ elementũ distinctũ ab vtroqz. ¶ Septio.
nõ qõlz mixtũ põt imediate trãsmutari in qõlz mixtũ:
igif nec qõlz elementũ. igif. ɔña tenet: q: elementa sũt
magis ɔ̃ria iter se eius in qualitatibus q̃z mixta: cum
mixta non sint ɔ̃ria nisi pter ɔrietatẽ elementoꝝ: si
igitur mixta que minus sunt ɔ̃ria inuicem: trãsire non
pñt neqz elemẽta poterunt. añs est manifestũ: q: nũq̃z
8m ex equo imediate gñaf bos. ¶ Octauo totũ elementũ
ignis: vel maior pars eius nõ põt imediate trãsmutari
in alterũ. igif ꝛ c. ɔña tenet: q: talia sunt el'a. añs pz. quia
si totũ el'm ignis: vel eius ps maior trãsmutef in aerẽ
iã entia vniuersi fierent inordinata vt qd vnũ elemen-
9m tũ fieret nimis magnũ: ꝛ aliud nimis paruũ: ꝛ hoc na
turalr̃ vniuersalis ordo nõ permitteret. ¶ Nono. si sic
esset sequeref q nunquã ex elemẽtis fieret mixtũ. ɔña
est falsum. pbaf ɔña: q: eis approximatũ ex quo nata
sunt imediate inuicẽ trãsmutari statim vnũ eoꝝ vz. de-
1m bilius cõuerteref in aliud ꝛ non in mixtũ. ¶ Decimo vl'
elemẽta sunt equalia in virtute vl' nõ si sic: nõ poterũt:
nec inuicẽ trãsire: nec agere: eo q a pportione equali-
tatis nõ fit actio. Si dicis q alterũ sit fortius alio: tũc
illud nõ poterit trãsire in aliqd alioꝝ ꝛ qd nullũ alio-
rũ nati est in ipsũ agere cũ a proportione minoris in
equalitatis nõ fiat actio: ꝛ si sic quocũqz mõ dicas seq
tur q nõ qõlibet imediate põt in qõlz trãsmutari.

In oppositũ est phs capitulo quarto scdi t.c.14
huius. ¶ In ista qõne erunt t.25.
duo articuli. In pmo recitande sunt due opiones ꝛ im
probande. Scdo respondetur ad quesitum.

Quantũ ad pmũ nõ. q ista qõ nõ querit de- pm nõ.
mutatione elementoꝝ fm suas q̃li
tates. de illa eñ post dicetur in alijs qõnibus: sz querit
de trãsmutatione elementoꝝ fm substãtias: sez vtrum
vnũ eoꝝ possit subal'r trãsmutari in alterũ. ¶ Scdo 2m nõ.
nota q erat vna opinio antiqua sm tempus Ari. ꝛ vr̃
esse parmenides q elemẽta solũ drñt fm suas qualita
tes: ꝛ nõ fm subaz. vñ dicebat ipse q eadẽ suba q̃n est
calida ꝛ sicca ꝛ maxime leuis vocaf ignis q̃n autẽ est
humida ꝛ calida ꝛ minus leuis vocaf aer. q̃n vero est
frigida ꝛ humida vocaf aq: ꝛ sic deinceps: ꝛ fm istaz
opionẽ iter elementa nulla esset transmutatio subalis.
¶ Cõtra quã sit ɔ̃clo huius articuli q el'a sub'r sunt ɔ̃ parme
diuersarũ specierũ. pbatur primo vna rõne facta in se nides.
cunda qõne pma: q̃ qd illa sunt substãtialr̃ diuersarũ spe
cierum: quorum vnũ est alicuius cõseruatiuum: eius pm
aliud a tota natura est destructiuũ: sed sic est de igne ꝛ
aqua igif ꝛ c. maior nota est: q: si aliqua. 2° sunt eiusdez
speciei specialissime istoꝝ operationes naturales sunt
similes: vel eedem pprietates: imo idem naturalr̃ est
ɔsimiliũ: vel earundẽ qualitatũ cõseruatiuũ si igif ali-
quid sic successiue esset prius ignis ꝛ aqua: illud esset
semper naturaliter earũdem qualitatum ɔseruatiuz.
minor pz per experientiã: quia aqua calefacta remoto
calefaciente statz caliditatẽ corrumpit quã ignis a to-
ta natura sua naturaliter conseruat ¶ Cõfirmaf sic. Cõfir.
per aduersariũ idẽ est prius aqua naturalr̃ ꝛ post ignis
naturaliter. ideo caliditas disponẽs illud ad esse ignez
est illi eque cõueniens sicut frigiditas. igitur equaliter
ɔseruabit

ↄseruabit aqua calefacta caliditatē: sic frigida frigidita
tem oppositū experimur. ↄñne tñ note videntur de se exteri
2m paribus extrīnbus. ¶ Scđo. qđ qđ est hoc non quit m-
si subaꝫ: sed aliud rñdet ad qōnes querentē quid est de
igne ꝙ̄ ad querētē de aqua. igit alterius sube in specie
est ignis ꝙ̄ aq. ↄñia tꝫ: q2 aliter ad tales qōnes male re
spondet. añs pro pma pte est notū. τ pro 2a pte pꝫ ꝺ se.
3m ¶ Tertio nunꝙ̄ pōt aer in vesica tm̄ cōprimi vt fiat ma
densus sicut est aq. igit spē eēntiali differt ab aq̄. ↄña vꝫ
tenere: q2 si esset sīlis spēi: non vꝫ quid ꝓhiberet ꝙ nō
ad tm̄ posset aer ↄdensari sicut aq̄. añs experimur. τ con
firmat hoc signo: q2 solū si sic differūt fm magis τ mi-
nus mirū est ꝙ in ↄtactu aque τ aeris nō sunt q̄si eius-
3m nō. deꝫ diaphaneitatis τ raritatis ↄnnue: cū illa vꝫ esse ma
gis nālis reꝝ habitudo eiusdē spēi. ¶ Tertio nota. ꝙ
est vna alia opinio ponēs ꝙ iter quelibet duo el'a ē mix
tum iperfectū mediū pncipans nāꝫ vtriusqꝫ eoꝝ. vt ex-
halatio sicca inter ignē τ terra: vapor hūidus iter que
libet duo el'a alia. lꝫ ipsis mixtis non sint noīa iposita.
2 ¶ Scđo ponit ꝙ cū el'a debent inuiceꝫ trāsmutari trās-
mutant imediate in tale mixtū mediū inter ea: τ tunc
post de illo medio mixto generat el'm ad qđ fit trāsmu
3 tatio. ¶ Tertio dicit opinio ꝙ nō pōt vnū el'ꝫ imedia
te in aliud trāsmutari: sed potius in mixtū iperfectum:
4 qđ inter elemēta est mediū. ¶ Quarto dicit: ꝙ phs so
lum voluit: ꝙ qđlibet elementū pōt imediate in qđlibꝫ
aliud transmutari: sic ꝙ pōt transire in cuiuslibet alte-
rius elementi spēm sine lꝫ: ꝙ transeat prius in aliud el'ꝫ
p̄a ꝯ̄ mediū. non tñ voluit negare qn prius transit in mixtum
2m opio. iperfectū. ¶ Cōtra quā opinionē sit ista pma ↄcl'o nō
sunt ponēda talia mixta iperfecta media iter el'a specie
differentia ab elemētis. ꝓbatur inter aerē τ aquā non
est ponendū tale. igit nec inter alia. ↄña pꝫ per illosmet
ponētes generalr: ꝙ inter quelibet duo el'a dꝫ tale po-
ni. añs probat. pmo: q2 vapor quē tñ ponūt medium
inter aerē τ aquā subaliter semp est aqua vel aer: ergo
non differt spē ab aere vel aq. ↄña tꝫ. añs ꝓbatur. pmo
a signo: q2 si vapor ascēderet ab aq̄ τ reflectens calidū
ponatur. experientia docebit ꝙ gutte adherentes refle
ctenti erūt aq qđ nō vꝫ esse: nisi q2 vapor ille ascēdens
2m subaliter sit aq. ¶ Secūdo ꝓbatur idem: q2 exhalatio
eleuata ab argento viuo est eiusdē spēi cū argēto viuo:
igit subaliter exhalatio eleuata ab aq̄ est eiusdem spēi
cū aqua. ↄñia tenet a sīli. τ añs probat p tale signum:
q2 si argentū viuū reseruet in vase discoopto stanꝫ pp
exhalationē totū deperdit. q2 in aerē diffugit. Si autē
in vase bñ cooperto teneat infra annū aut duos annos
non totaliter diminuitur: qđ non vꝫ esse ex alio: nisi q2
vapor ab eo eleuatus reflectitur a coopiente. τ q2 ē sub
stantialiter argentū viuū. ideo non diminuit eius quā-
titas. Si aūt specie differrent tūc non videret qn p suc
cessiuū tēporis in vase sic cooperto argētū viuū deper
Cōfir. deret. ¶ Confirmat ↄcl'o ex alio. frustra ponunt talia
mixta media si sine eis alia equalr psīt saluari: sꝫ sic est
t.c. 26. igr τc̄. maior pꝫ per phm. 8o. physicoꝝ. minor pꝫ: q2 nō
vꝫ tō ponendi talia mixta: cū equalr saluaret ponendo
ꝙ vapor esset subaliter aqua vel aer: puta in pnoio sue re-
Cōfir. solutionis aqua τ in fine aer. ¶ Cōfirmat tertio quia
vapor τ aqua nō videnf differre: nisi sicut magis τ mi-
nus. puta q2 aqua est magis grossa τ grauis. vapor āt
4m magis subtilis τ leuis. mō magis τ minus nō diuersi
ficant spēm. ¶ Quarto cōfirmat sic. nō est ponēda dif
ferentia specifica: nisi ꝓpter operationes diuersas non
ponentes ab eadē spē ↄuenire. τ taliū operaᵐ diuersi-
T.c.2. tas non reperitur inter vaporem τ aquā. igit τc̄. maior
τ.3 est phi. 9. metaphi. q2 actus notificant potētias. vñ al's

sine rōne posses dicere fortē. τ platonē differre spē sicu
aquā dulcē τ aquam maris. minor pꝫ: q2 directe ↄsimi
les operationes ↄueniunt vapori. sicut aque calide. re-
ducit n. vapor seipsuꝫ ad frigiditatē τ grauitateꝫ remo
to ipedimento: vt qñ est extra radios solares ipsum le-
uificantes sicut facit aqua calefacta. pm nōn.

Quātū ad scđm articulū nota ꝙ titulus qōnis
sic intelligit. vtrum quodlibet el'm possit
imediate in cuiuslibet alterius elemēn spēꝫ trāsmutari.
puta vtrū ignis potest imediate trāsmutari in aliquam
terrā τ in aliquā aquā. τ sic de aliis. ¶ Scđo nota ꝙ 2m nō.
hic accipit elementū non pro pn° sed pro subā cōposita
inter res nāles gñabiles τ corruptibiles magis simpli
ces. puta ignis vel aqua dꝛ el'm. ¶ Tertio nota. ꝙ qđli 3m nō
bet illoꝝ cum quolꝫ alioꝝ hꝫ τ determinat sibi saltem
in dispōne sua cōuenientē ↄrietatē intensaꝫ. pꝫ: q2 elemē-
ta iuxta intentionē phi prius positā distiguunt penes cō T.c.16.
binationes qlitatū primarū possibiles in gradibus in-
tensis. modo manifestū est. ꝙ inter quascūqꝫ duas cō-
binationes reperit ↄrietas vel in ambabus qualitatibꝫ 4m nōm
vel ad minus in vna. ¶ Quarto nota ꝙ qđ pōt intelli
gi vel de quolibet el'o totali vt de maximo igni qui est.
vtrū pōt in aliud el'm vna transmutatione ↄtinua trās-
mutari: vel de partibus eius: ↄsilr de aliis.

His premissis sit pma ↄcl'o hec. aliquod p'a ꝯ̄.
el'm trāsmutari pꝫ capien
do totū el'm ignis hoc non pōt per viā nāe in aliquod
aliud elementū trāsmutari hoc est in vnū el'm. igit τc̄.
maior pꝫ: q2 hoc in aliud trāsmutato iaꝫ nālia eēnt inor
dinata: qđ nā vl'is non permitteret. τ inordinatio pate
ret: q2 tūc in vno el'o deficeremus. minor nota est. Silr
arguet de quolibet alio el'o totali notāter dico in qōne.
per viam nature ad excludendū potentiā miraculose
τ supra cursum eō em nāe agere potentes. ¶ Et si quis
dicat ꝙ talis ignis saltē i aliq sui parte: vt sub polis cō
tinue ↄuertitur in aerem. τ sic vꝫ ꝙ illud elementū de-
monstrando ignem cōuertitur in aliud. Rñdet ꝙ hoc
est in parte solū aliqua: τ q2 pua est non capit noīatio
totius. τ ideo ad formā cōcedo. ꝙ illud elemētū ↄuer-
titur in aliud. τ econuerso: qđ fm partem cōuertitur in
aliud: sed nō sequit. ergo cōuertitur in aliud: q2 arguit
a scđm qđ ad simplr. ¶ Scđa cōclusio. aliq̄ pars ali- 2a ꝯ̄.
cuius elementi per viaꝫ nature nō pōt in aliud elemen
tum conuerti ps signata pte ignis totū ignē preter pe- 3a ꝯ̄.
dale ↄtinens. ꝓbat sicut ↄcl'o ꝑcedens. ¶ Tertia con
clusio. aliqđ pedale elementi per viaꝫ nature nō potest
ↄuerti in terrā imediate. probatur: q2 pedale ignis exi-
stentis in sua spera nō potest sic conuerti. ergo ↄña tꝫ.
τ añs ꝓbat: q2 vel cōuerteretur in terraꝫ per actioneꝫ
terre. τ hoc non: q2 non pōt sibi applicari vel p influen
tiam celi. τ hoc nō: q2 anteꝙ̄ ipsuꝫ tm̄ grauitaret facēt
descendere in sperā aeris que ipm stanꝫ ↄuerteret i ae
rem. τ sic nō imediate trāsmutatur in terrā: qđ est pro
positū. ¶ Quarta ↄclusio. quodlibet pedale cuiuscūqꝫ 4a ꝯ̄.
elementi quātū est ex sua natura natū est imediate in
cuiuscūqꝫ alterius spēm elemēti trāsmutari hec est con
clusio quā intēdit phs in littera. τ probat sic. ipsuꝫ el'm T.c.24
hꝫ cum quolibet contrarietateꝫ intensaꝫ. ergo quodlibꝫ τ.25.
pedale vnius potest imediate in cuiuslibet alterius spe
ciem transmutari ↄsequentia tenet. per actionem cōtra
rietatis possunt qualitates vnius remoueri. τ alteri cō
uenientes introduci igitur cum elementum non possꝫ
stare cum qualitatibus disconuenientibus sequitur ꝙ
precedens corrūperetur. τ aliud cui iste qualitates cō
ueniunt generabitur. ¶ Confirmatur: q2 si aliquod pe Confir.
dale alicuius elementi non posset imediate in cuiusli-
bet spēm

bet spẽm transmutari maxime hoc esset: qꝛ ignis non
posset imediate trāsmutari i aquā: ꝫ ignis pōt trāsmu-
tari in aquā igiꝫ ꝛc. maioꝛ pꝫ: qꝛ minime vꝫ ꝙ ignis sic
posset imediate in aquā trāsire: eo ꝙ inter ignē ꝛ aquā
est maxima ꝯrietas. minoꝛ pꝫ: qꝛ faber ꝓiciendo aquā
in ignem augmentat ignē: qḋ non esset nisi aqua ime
diate transiret in ignē: nec vꝫ in qd aliud gutta aque in
magnū ignem ꝓiecta transiret nisi in ignē: quare vꝫ ꝙ
gñaliter quodlibet pedale vnius elemēti pōt imediate
quātum est de sui nā in cuiuscūqꝫ elementi spēꝫ trāsmu
tari. ꝛ dꝫ notanter: ꝗtū est de sui nā propter ꝯclusionē
precedentē: qꝛ forte ꝓpter distantiam staret ꝙ pedale
ignis non posset applicari terre: vt imediate ex ea gñā
retur terra: ꝫ nā sua si esset applicata sibi hoc nō repu-
gnat ex. dꝫ etiā notanter in speciem alterius elementi: qꝛ
nunꝗ imediate trāsmutaretur in eandē spēꝫ: vt ignis
in ignem. dicit etiam notāter: in spēm alterius elemēti:
qꝛ non quodlibet elm numero pōt trāsmutari in aliud.
non. n. pōt transmutari in aliud elementum: quod actu
existit: qꝛ illud amodo generari nequit.

pᵐ **Ad rōnes** principales dꝫ ꝙ in igne qui est in
actu nullū elemētū pōt trāsmutari.
2 ¶ Scḋo dꝫ ꝙ ille terminus pōt ampliat termios inter
quos ponit. ꝛ ideo aliqḋ elm trāsmutari pōt in ignem
3 non qui est. sed qui pōt esse. ¶ Tertio dꝫ ꝙ ille modus
arguendi nō valet. in illud qḋ actu est nihil pōt trāsmu
tari: sed omnis ignis est. igiꝫ in nullum ignem pōt ali-
quod elementū transmutari: qꝛ si ignis restringiꝫ in mi
ad 2ᵐ noꝛe ad supponendum soluꝫ pro his que sunt in cōclu-
sione distribuiꝫ tam pro his que sunt ꝗ pro his q̄ pos-
sunt esse. ¶ Ad scḋam dicunt quidam: ꝙ in generatio
ne aeris ex igne caliditas ignis remittitur per modum
sequele ad remissionem sue siccitatis. ꝛ hoc dicunt fieri
ab humiditate. vlterius concedunt ꝙ humiditas non
contrariatur caliditati. ꝛ ideo de per se eam non corrū
pit: sed per moduꝫ sequele: vt dictuꝫ est. Aliter dicꝫ. ꝙ
non est inconueniens aereꝫ gñari sub tanta calitate sicꝫ
hꝫ ignis etiam si sit summa. ꝛ hoc introducta humidi-
2 tate sufficienti. Secūdo dicitur: ꝙ aer genitus remoto
impedimento reducit se ad caliditateꝫ remissioꝛeꝫ sibi
conuenientem. sicut aqua calida reducit se ad frigidita
ad 3ᵐ tem. ¶ Ad tertiuꝫ negatur ꝙ ignis non potest imedia
te fieri ex aqua. ꝛ conceditur ꝙ fit ex aqua dñantibus
in mā aque caliditate siccitate ꝛ leuitate ignea. Et euꝫ
dꝫ ꝙ hoc non est possibile: negatur. Et ad ꝓbationē dꝫ
ꝙ ꝫ ignis agens in aquā distantem multo citius intro
ducit caliditatē ꝗ siccitatē. tñ agens in aquaꝫ quaꝫ cir
cundat sicut ignis fabri in guttas aque sup euꝫ aspersas
vehementi calefactione fortificat actionē siccitatis: sic
ꝙ hūiditateꝫ aque cito sine notabili differētia exardet:
sicut frigiditatē corrūpit. ꝛ tunc generatur imediate ex
ꝓ aq ignis. ¶ Ad ꝓbōnē scḋam qua ꝓbaꝫ idē ꝯceditur
ꝙ aq pōt manē sub maioꝛi caritate ꝗ sit raritas aeris.
2 ¶ Scḋo dꝫ: ꝙ non pōt ꝑmanere sub aeris leuitate: qꝛ le
uitas aeris est sūma in sua spē: ꝫ bene pōt manere sub
3 leuitate ad altioꝛē locū motiua: qꝛ pōt manere sub leui
tate ignea ꝯsequente ad calitatem ꝛ siccitatē. ¶ Ter-
tio dꝫ. ꝙ nō opꝫ aquā manere sub tāta calitate sicut est
calitas nālis aeris: qꝛ stat ꝙ ignis gñetur sub remissio
4 ri caliditate. ꝛ ex hoc dꝫ ¶ Quarto: ꝙ aer sua calefa-
5 ctione potest corrūpere aquā in suam nām. ¶ Quinto
dꝫ: ꝙ cum in mā sunt tanta caliditas ꝛ leuitas: sicut est
aeris: erit in ea forma ignis: nec est incōueniēs ꝙ ignis
generetur sub minoꝛi caliditate stante eum leuitate ꝛ
siccitate ignea ꝗ sit caliditas aeris. Dicitur cū ꝙ sepe
in materia ex qua generatur ignis est maioꝛ caritas ꝗ
in aere: qꝛ in ea dñatur calitas ꝛ siccitas ad quas seqꝫ
raritas: vt dictum est prius. ¶ Ad quartum dicunt ali ad 4ᵐ
qui: ꝙ non est inconueniens ꝙ ignis in vis corruptio-
nis stet in materia actu frigida: sed principiuꝫ qḋ dicꝫ ꝙ
ignis est calidus intelligitur stante igne in dispositione
naturali vel prope. Aliter potest dici ꝙ ignis: qꝛ est ele
mentum multuꝫ nobile non potest permanere in mate
ria nisi in ea maneat calitas vltra mediuꝫ latitudinis:
ꝛ ꝙ in introductione caliditas fridditas ꝛ humiditas fa
nis cito corrūpitur. Cōsequenter ꝯceditur: ꝙ aqua pōt
generari in mā humida non actualiter frigida nec hoc
est incōueniens. vapoꝛ. n. qui est substātialiter aqua est
multuꝫ calidus ꝓut experimur. Dicꝫ tamē ꝙ illa ma-
teria deberet esse humida. ꝛ nūꝗ generaretur in mate
ria sicca forma aque: ꝛ sic illa mā hꝫ plus de qualitate Dubᵐ
conuenienti aque ꝗ disconuenienti. ¶ Si dicaꝫ. ꝙ tūc
potius ex illa materia deberet generari aer ꝗ aqua: ꝛ
sic non imediate generaretur aq ex igne. ꝯña tenet per
dicta: qꝛ materia illa est actu calida ꝛ humida: ꝛ tales Rᵒ
qualitates magis ꝯueniunt aeri ꝗ aque. ¶ Rñdeꝫ ꝙ
in materia ignis: cuꝫ est remisse calida ꝛ humida est ni
mia grauitas aque. qꝛ ad modicaꝫ introductionē frigi-
ditatis multum intenditur grauitas. Iteruꝫ dici pōt: ꝙ
ꝫ ibi sit caliditas maioꝛ ꝗ frigiditas: tñ non est ibi tan
ta ꝙ sub ista posset aer generari: imo est adhuc nimis Dubᵐ
remissa. ¶ Si petaꝫ quō in materiaꝫ ignis posset vnꝗ
plus introduci de humiditate ꝗ de frigiditate. ¶ Dici Rᵒ
tur ꝙ hoc est possibile fieri si ignis sit īclusus aque: vbi
ꝟtus humectatiua est fortis: vel etiaꝫ pōt fieri per isluē
tiam humectatiuaꝫ spāliter: qꝛ caliditas: eo ꝙ ꝯseqꝫ
magis nām ignis hꝫ in igne esse fortius: similiꝛ siccitas
ignis non est summa. ꝛ ideo citius in hoc casu poterit ad 5ᵐ
mā esse humectata ꝗ infrigidata. ¶ Ad quintū dicꝫ.
quod super terrā vel in terra potest ignis generari. ꝛ il
le potest imediate cōuerti in terram. Iteꝫ distantia non
impedit qn ignis ꝗtuꝫ est de se possit imediate cōuerti 2ᵐ
in terrā si esset approximatus loco terre. ¶ Ad scḋam
probationē dicitur: ꝙ ignis successiue cōuertitur in ter
ram. ꝛ dꝫ ꝙ qñꝗ ignis est inclusus īfra terraꝫ: sicut pꝫ
de igne volāte ex terra in terremotu. ꝛ nequit ascēdere
propter resistētiam partiuꝫ terre: ꝛ ideo tō nō ꝓcedit. 3
¶ Ad tertiā probationē dꝫ: ꝙ extrema elementa si sint
approximata pñt bene imediate trāsmutari adinuicē:
sed ꝓpositio illa que dicit ꝙ nō sit trāsitus de extremo
in extremum intelligitur de extremis mutationis cōti-
nue. mō manifestū est ꝙ sic inter ignem ꝛ terram non
sunt media mutationis continue aqua ꝛ aer: ꝛ ideo nō
opꝫ in transmutatione ignis in terrā transire per aereꝫ
ꝛ per aquā. ¶ Ad quartā probationē dꝫ: ꝙ dubiuꝫ est 4
vtruꝫ vnꝗ in terra stat tāta caliditas quāta in aere exi
stente in nāli dispositione: sed nunꝗ stat maioꝛ leuitas:
ꝛ causa est prius dicta: bñ tamē stat leuitas motiua ad
altioꝛem locuꝫ: sicut pꝫ in exhalatione terrestri ascēden
te. Concediꝫ etiā ꝙ in terra potest stare maioꝛ raritas
ꝗ in aere: sed ex hoc non sequiꝫ quin aer humectando
terraꝫ ꝛ calefaciēdo possit eam conuertere in sui nām.
Et ad argumentum vltra dicꝫ ꝙ non est incōueniens
ignē in via corruptiōis stare sub tanta densitate quan
ta est densitas aeris. aer. n. non corrūpit ignē: eo ꝙ ni
mis ꝯdensat: ꝫ eo ꝙ nimis humectat. ¶ Dicꝫ silr de
aqua respectu terre. nō. n. corrūpit aqua terraꝫ: eo ꝙ eā
tm̄ rarefacit: qꝛ nō pōt terra manere sub tanta raritate:
sed eo ꝙ nimis humectat eā. Ulterius dꝫ ꝙ mā ignis
existente tantuꝫ densa: sicut est materia aeris nihil pro
hibet an adhuc sit ibi forma ignis. ꝓpter aūt dicitur
ꝙ mā ignis hēat tantam grauitateꝫ sicut aer. qꝛ aer in
sua dispōne

sua dispõne nāli nullā hꝫ grauitatē. ⁊ sic pꝫ qd dicendū
ad 6m est ad argumentū. ⁊ hoc voluit phs in isto scdo. ¶ Ad
t.c.25. sextū dī. ꝙ elementa nõ hñtia symbolū ↄuertunt in ter
tiū .s. qñ ambo corrūpunt. ⁊ hoc voluit phs in 2° sed qñ
ad 7m vnū corꝑ dñat alteri. tunc ↄuertit alterū in sui nāz. ⁊ iō
negat añs rōnis. ¶ Ad septimā dī ꝙ non est simile ō
mixtorꝫ transmutatione ⁊ elemētorꝫ: qꝛ mixta non hñt īter
se ita fortē ↄrietatem: sicut elemēta. ⁊ ideo non oportet
ꝙ mixtū actione sua possit imediate trāsmutari in alte
rum sicut elemēta. Alia causa: qꝛ multa mixta determi
nant sibi certas organizationes dispōnes ⁊ figuras in
mā. ⁊ ideo ex alio mixto cui ille dispōnes ⁊ figure non
ↄueniunt. ⁊ ex quo ēt imediate nequeunt fieri non pñt
illa mixta imediate gñari: ⁊ iō non qōlibet mixtuꝫ pōt
imediate in qōlibet trāsmutari. secꝰ est de elementis.
ad 8m ¶ Ad octauā dī ꝙ est pro p̄mis duabus ↄnibꝰ scdī arti.
ad 9m ¶ Ad nonā dī negādo ↄñaꝫ. Et ad ꝓbationem dī ꝙ si
elementis approximans adinuicē vnū notabilr̄ fuerit
fortius alio. tūc nō fiet mixtū ex illis: sed fortius corrū
pet aliud in sui nāz. Si aūt sic approximētur: vt quelibꝫ
tertia sufficiant corrūpere quolibet quartū: tūc omnia
ad xm ista corrūpent ⁊ mediū mixtū gñabit: vt prius dictū est.
2 ¶ Ad decimā dī ꝙ e'a non opꝫ esse equalis virtutis.
3 ¶ Scdo ꝙ vnū corꝑ nō excedit aliqō aliorꝫ ītm ꝙ ipꝫ
totū posset ↄuertere in sui nāz. ¶ Tertio qōlibet vnuꝫ
excederet aliud multū in agēdo: sicut igni si eēt fortior
adhuc non posset aliud totā in suā nāz ↄuertere: qꝛ tāta
densitas sibi repugnaret: sub quāta oporteret ipꝫ pma
nere in ↄuersione alterius: eo ꝙ locos spere gñabiliuꝫ
nequit per naturā extendi. ⁊ sic densitate mãe debilita
4 retur ⁊ vltra nō posset ↄuertere alia. ¶ Quarto dī. ꝙ
cōparando sperā cōuer: spera vnius elemēti est fortior
in vna sui pte sup aliā. ⁊ debilior ī aliā: vt sub polo spe
ra aque est potentior ꝙ̄ꝫ spera aeris. sub equinoctiali est
ecōuerso. similiter est de alijs. ratio post oppositum est
pro dictis in vltima conclusione.

¶ Differt autez in citius ⁊ tardius ⁊ fa-
cilius. T.c.xxv. Qō x.

pm Decimo querit. Utrꝫ in elemētis ha-
bentibus symbolū sit facilior
transitus. arguit p̄ ꝙ nō. inter e'a inter que
est fortior actio est fortior trāsitus: sed inter
non hñtia symbolū est fortior actio: igr̄ ⁊c̄. maior patꝫ:
qꝛ opꝫ ꝙ trāsitus ille fiat per actionē. ⁊ per ↄñs quāto
actio erit fortior tanto trāsitus erit citior ⁊ velocior. ⁊
per ↄñs facilior. minor pꝫ: qꝛ inter non hñtia symboluꝫ
2m due qualitates agunt. in hñtibꝰ agit vna solū. mā duo
fortius agunt ꝙ̄ꝫ vnū. ¶ Scdo. vbi est maior ↄrietas ē
facilior transitus: sed īter non habētia symbola est ma-
ior cōtrarietas. igitur ⁊c̄. maior patꝫ: qꝛ actio fit ratiōe
contrarietatis ⁊ mediante actione illa fit transitus.
3m ¶ Tertio probatur idē experientia. videmus enī ꝙ aq̄
facilius transmutatur in ignem ꝙ̄ꝫ in terram. igit̄ inter
non habētia symbolū est facilior trāsitus. ↄña nota est.
⁊ añs pꝫ: qꝛ cū gutta aque proȷ̄cit in magnū ignē. mul
to citius in ignē ↄuertitur ꝙ̄ꝫ equalis quantitas terre.
4m ¶ Quarto terra ⁊ ignis non facilius inuicē transeunt: ⁊
cū hñt symbolū. igitur ⁊c̄. maior patꝫ. p̄mo: qꝛ nimis di
2 stant localr̄: sic ꝙ inuicē agere nō possunt. ¶ Scdo: qꝛ
terra est nimis densa ⁊ ignis sūme racos. modo īter ta
lia valde difficilis est trāsitus ꝓpter nimiaꝫ distantiaꝫ
3 in raritate ⁊ densitate. ¶ Tertio: qꝛ terra est fortissime
resistentie ꝓp densitatem ⁊ vnionē mãe sue: q̄re sequit̄
4 ꝙ difficillime corrūpit̄. ¶ Quarto: qꝛ expimur terraꝫ
5m longo tēpore durare ī igne anteq̄ꝫ corrūpit̄. ¶ Quinto

inter aquā ⁊ terrā: ⁊ etiā īter aerē ⁊ ignē est difficilior
trāsitus ꝙ̄ꝫ īter nō hñtia symbolū igr̄ ⁊c̄. ↄña tꝫ: qꝛ illa
hñt symbolū per phm in ifra. añs probat̄: qꝛ īter ista fit T.c.25.
transitus mediāte actiōe humiditatis ⁊ siccitati precise.
mō talis est multū tarda: ꝙ̄ꝫ transitus inter non haben
tia symbolū: que imediate fit actione caliditatis vel frigi
ditatis: eo ꝙ multo fortius agunt caliditas ⁊ frigiditas ꝙ̄ꝫ
humiditas ⁊ siccitas. ¶ Sexto mixta hñtia symbolū 6m
difficilius inuicem transeunt. igitur ⁊ elementa. ↄña tꝫ a
simili. añs pꝫ: qꝛ vnū cum vno hꝫ symbolū. nūq̄ꝫ tamē
imediate vnū transmutaret̄ in aliud. vt hō in asinum.
Cōfirmatur sic: qꝛ transitus fit rōne actionis. ⁊ actiōes
rōne dissimilitudinis. igr̄ cuꝫ magis dissimilitudo sit īter nō
hñtia symbolū īter ea maior erit actio. ⁊ per ↄñs citior
transitus. ¶ Septio. sequit̄ ꝙ inter ignē ⁊ ignē eēt fa 7m
cilissimus trāsitus ⁊ velocissimus. ↄñs est fl'z: qꝛ nūq̄ꝫ
aliqō īdiuiduū vnius spēi trāsit in aliqō īdiuiduū eius-
dem spēi. ꝓbatur ↄña: qꝛ que magis hñt symbolū faci-
lius inuicē transeūt: mō ignis cū igne in vtraq̄ꝫ q̄litate
hꝫ symbolū. ¶ Octauo arguit̄: qꝛ īter hñtia symboluꝫ 8m
⁊ non hñtia symbolū fit eque velox trāsitus. ⁊ hoc sic.
in q̄ ꝓportione se hꝫ vnū agēs ad vnū patiēs sic se hñt
2° agētia ad 2° patiētia ceteris paribus: sꝫ in hñtibꝰ sym
bolū est vnū agēs ⁊ vnuꝫ patiens cum transmutat̄. In
non hñtibus vero sunt duo agētia ⁊ duo patiētia. igr̄
similis est ꝓportio agentiū ad patientia in habētibus
symbolū: ⁊ ī non habētibus symbolū. ergo eēt eque ve
lox transitus. ↄsequēter sunt note. maior rōnis nota est
de se. ⁊ minor pꝫ: qꝛ hñtia symbolū nō ↄrariantur nisi in
vna q̄litate. ⁊ ideo in eis sola qualitas agit ⁊ sola resi-
stit: sed nō hñtia symbolū ↄtrariantur in ambabus q̄li
tatibus. ⁊ iō in eis due q̄litates agunt ⁊ due resistunt.

In oppositū est phs. dicit. n. ꝙ faciliꝰ ⁊ ci- T.c.25.
tius transmutant̄ adinuicem
hñtia symbolū ꝙ̄ꝫ non hñtia. ¶ In hac qōne erūt duo
articuli. In p̄io ponende sunt diuerse ↄclusiones bone
de hac questiōe concedende. Scdo respondetur ad qō
nem quo ad intentionem philosophi.

Quātū ad p̄mū articulū: p̄ nota ꝙ qū potest in- pm nō.
telligi vtruꝫ facilior sit transitus vel vtrū
citior vel velocior sit trāsitus: ⁊ vī Ari. velle vtrūq̄ꝫ fi-
cut dictū est in rōne ad oppositū nec est magna vīta: qꝛ
qū facilius fit ceteris paribꝰ velocius fit: difficultas. n.
tꝫ se ex pte resi͛ retardāte actionem. ¶ Scdo nota. ꝙ 2m nō.
elementa dicunt̄ hēre symbolū que hñt qualitatē p̄mā
eiusdeꝫ spēi. sicut ignis ⁊ aer hñt ambo caliditatē pro-
portionabiliter de alijs. ¶ Tertio nota: ꝙ esse trāsituꝫ 3m nō.
faciliorēꝫ potest intelligi tripl'r. P̄io mō ex pte poten-
tie actiue respectu resi͛. Scdo mō ex parte conditiōis
qualitatū p̄maꝝ. Tertio ex parte ↄditionis q̄litatum
scdarū. sic sunt raritas ⁊ densitas mollicies ⁊ duricies
⁊ ↄsil'es. ¶ Quarto nota ꝙ facilitas transitus ex par 4m
te potentie actiue ad resistentiā adhuc pōt intelligi tri
pliciter. vno mō ex pte potētie actiue tm̄ non habendo
respectū ad resistentiā. Alio mō ex parte resistentie tm̄
non hñdo respectū ad potentiā actiuaꝫ. Tertio modo
ex parte vtriusq̄ꝫ. s. actiuitatis ⁊ resistētie sil'. ¶ Quinto 5m
nota. ꝙ caliditas ⁊ frigiditas fortiter agūt ⁊ debiliter
resistunt. humiditas vō ⁊ siccitas econuerso. ⁊ hoc in
compatione ad caliditatem ⁊ frigiditatem.

His premissis sit p̄ma ↄ. ex pte actiuitat̄ p° ↄ.
tm̄. ceteris paribus in non
hñtibus symbolū est facilior trāsitꝰ pꝫ: qꝛ īter illa est fa
cilior actio. ergo ex pte actiuitat̄ tm̄ ibi est facilior tran
situs. ↄña tꝫ: ⁊ añs pꝫ. per p̄mas ⁊ scdas rōnes factas
ante oppositū. ¶ Scda ↄclo. ex pte resistentie tatū in 2° ↄ.
hñtibus

habentibus symbolū est facilior trāsitus. probatur: qr
ex parte resistentie tm̄ trāsitus est facilior vbi resisten-
tia est minor. mō inter hn̄ns symbolū resistentia est mi
3ª ꝯ. nor. maior manifesta est. minor ps: qr in illis solū vna
q̄litas intēsa resistit. ℭ Tertia ꝯ. quāuis est ex pte acti-
uitatis et resistentie simul ceteris paribus in nō haben
tibus symbolū: et in hn̄tibus est eque facilis transitus.
ps per vltimā rōnē ante oppositū: qr i nō hn̄tibus sym
volū duo agunt et duo resistunt. et in hn̄tibus symbolū
sola qualitas agit et sola q̄litas resistit. mō q̄lis est pro
porcio duorum ad duo talis est pporcio vnius ad vnū cete
ris paribus: q̄re eque velox est actio inter nō hn̄tia et
4ª ꝯ. hn̄tia ceteris paribus: quare etiā eque facilis est transi
tus. ℭ Quarta ꝯclo. eľa que trāsmutantur per solam
actionē et passionē. caliditatis et friditatis ceteris pibus
facilius et citius transeūt inuicē q̄z que transmutantur
per solā actionē siccitatis et humiditatis. ps: qr inter ca
liditatē et frigiditatē est fortis actio et debilis resistētia
inter humiditatem et siccitatē est debilis et tarda actio
et fortis resistentia. modo citior et facilior est trāsmuta-
5ª ꝯclo. tio per fortē actionem et debilem resistentias q̄z p actio
nem debilem et resistentiam fortez. ℭ Quinta ꝯclusio
est: q omnia eľa que transeunt caliditatis actione et fri
giditatis citius et facilius transeunt ceteris paribus q̄z
que transeunt sola actione humiditatis et siccitatis cete
ris paribus. pbatur de igne et de aqua: et de igne et de
aere: qr ex parte humiditatis et siccitatis ceteris pari-
bus inter ignē et aerez ex vno latere. et aquā et ignē ex
alio: est eque velox transitus: sz ex parte caľitatis et fri-
giditatis coagenniū ad transitū inter ignē et aquā velo
citatur trāsitus multū: eo q caľitas introducta discon-
ueniens est aque et nō est discōueniens aeri. igit velo-
cior erit transitus inter ignē et aquam q̄z inter aerez et
ignē. Siľr argueret de aliis: fortitudo eniz actiōis qua
litatis actiue et debilitas resistētie q̄litatis opposite ve
Corᵐ locitāt actionē multū. ℭ Correlariū frequēter est citior
transitio inter quedā non hn̄tia symbolū q̄z sit iter que
dam hn̄tia symbolū. ps: qr citius transit ignis in aquā
q̄z in aerē ceteris paribus. siľr aqua in ignē q̄z in terrā:
ex qbus ps sagacitas nāe ordinantis in medio elemen
ta actiua adinuicē caliditate et friditate. s. aerē et aquā:
hoc. n. cōgruebat maxime: eo q locus medius est locᵒ
gñonis mixtorum: que gñō hz fieri per actionē. mō talia
eľa fortissime inuicē agunt: vt ps ex p̄dictis. q̄ sunt con-
6ª ꝯclo. uenientia loco medio adaptata. ℭ Sexta ꝯclo ex pte
qualitatū scdarum. s. densitatis et raritatis seu duriciei et
molliciei ignis et terra sunt difficillime adinuicē trāsmu
tabilia. ps: qr difficillimū est ignē tm̄ ꝯdensari in mā. q
illa densitas sit ꝯueniēs terre vel ecōuerso: q terra tm̄
7ª ꝯ. rarefiet q raritas sue māe sit cōueniens igni. ℭ Septi
ma ꝯclo. q̄uis est ex parte illarum qualitatū eľa rara et fa
ciliter diuisibilia magis sunt inuicē nata trāsmutari. ps:
qr in talibus virtus resistitiua est dispersa. et iō minᵒ re
sistit. Iterū in talibus agens predn̄ans passo statī pōt
ipsum diuidere. et per diuisionē debilitare. et per ꝯn̄s ci
tius in suā nām ꝯuertere: eo q passuz est citius diuisibi-
8ª ꝯclo. le et faciliter. ℭ Ultima ꝯclo. sequit ex dictis q frequē
ter eľa non hn̄tia symbolū oībus attētis citius nata sūt
trāsmutari adinuicē q̄z q̄dā alia que hn̄t symbolū. et vo
lo q ly citius non distribuat terminū sequētez. ps. quia
multo citius ignis et aqua nata sunt adinuicez trāsmu
tari q̄z ignis et terra. tm̄ pp nimiā densitatem terre: et
propter fortē vnionez et fortem resistentiaz ipsius.

Quantū ad 2ᵐ articulū sit ꝯ rn̄salis hec. q iter
singula eľa hn̄tia symbolū est facilior
trāsitus ad istū itelľm q trāsitus eorum hn̄tiū symbolū
adinuicē fit per pauciorē corruptionē. ps: qr cū ignis fit
ex aere non opz nisi hūiditatem corrūpere. caľitas enī
que fuit in aere manet in igne sicut ex hoc p̄mo. et hec t.c.25.
fuit itentio phi. ps per hoc qō dicit. facilius est vnuz q̄z
duo corrūpere. est modus loquēdi iproprius: sicut si di
ceremus q fortes facilius pōt portare vnū librum ad
scholas q̄z sor. et plato: qr pauciora requirūtur ad hoc q
sor. potest q̄z ad hoc q sor. et p. potent.

Ad rōnes. Ad p̄ma arguit pro prima ꝯne ex rōnes
pte actiuitatis tm̄ inter non hn̄tia
symbolū est facilior trāsitᵒ. Siľr rn̄detur ad scōm q ex ad 2ᵐ
parte actiuitatis est facilior trāsitus: qr fortius ē actio
inter nō hn̄tia symbolū: sz ex pte actiuitatis et resistēne
simul eque facilis est trāsitus: vt dcm̄ est in tertia ꝯne. ad 3ᵐ
ℭ Ad tertiū dī. q est pro vltima ꝯne q sm̄ vitatē faci-
lius trāsmutat ignis et aqua q̄z terra et ignis. put ratio ad 4ᵐ
arguit. ℭ Ad quartū ps idē: qr ꝯcedit q terra et ignis
difficilius et tardius inuicē transeūt: sed distantia nihil
facit ad hoc: qr lz ignis exns in loco nāli possit imedia
te trāsmutari in terrā: pp nimiā distātiā tm̄ ignis supra ad 5ᵐ
terrā genitᵒ bene pōt. ℭ Ad qntū dī. q arguit p q̄rta
ꝯclone seu ēt pro qnta. nec est illa rō nec aliq̄ preceden t.c.25.
tiū ꝯ p̄hm: qr lz in multis sit citior trāsmutatio et facilior
inter non hn̄tia symbolū q̄z inter hn̄tia: tm̄ ad intentio- t.c.25.
nem phi dī eē difficilior: qr est per pluriū corruptionē.
et inter hn̄tia symbolū est trāsitus per corruptionē pau ad 6ᵐ
corum. ℭ Ad sextū dī. q mixta hn̄tia symbolū frequē
ter difficilius inuicē transmutant pp diuersitatē q̄lita-
tum scdarum: vt pp figurarū vel organorum diuersitatē. sic
eniz esset difficilis trāsitus. imo per nām trāsitus ime-
diatus esset ipossibilis iter hoiez et asinū: qr hō deter-
minat sibi vnā figurā et dispōnē organorum. et asinᵒ tota
liter illi incōpossibilē. non aūt sic est in eľis: qr nō deter
minant sibi tales diuersas figuras seu diuersa organa: ad ꝯn̄.
et iō rō non pcedit. ℭ Ad ꝯfirmatonē dī. q lz trāsitᵒ
per actionē fiat. et actio sit rōne ꝯrietatis: tm̄ ex hoc nō
sequtur. q inter hn̄tia symbolū nō sit velocior trāsitᵒ: qr
lz pp minorē ꝯrietatē est minor actio. et rōne eiusdē est
minor resistentia: si. n. in aliis que nō hn̄t symbolū ꝯtra
rietas et actio sunt maiores: tūc et resistentia est maior.
modo eadē est pporcio ceteris paribus magni ad ma ad 7ᵐ
gnū: sicut parui ad puū. ℭ Ad septimū dī. q iter ignē
et ignem nullus est transitus. nulla est ꝯrietas. vn̄ lz ni
dissilibus et ꝯriis sit aliq̄lis dissilitudo. et hēre symbo-
lū velocitet actionē: tm̄ in oīno similibus: sicut sunt duo
ignes hr̄e symbolū in nullo velocitat actionē nec tran- ad 8ᵐ
situ: qr inter talia nullus fit trāsitus. ℭ Ad octauū ꝯce
ditur qō cōcludit. et hoc est pro tertia ꝯne p̄mi articuli:
nec hoc est ꝯ p̄hm. ℭ Ad rōnez post oppositū dicit: q t.c.25.
p̄hs intelligit ꝯnez rn̄salē positā in 2ᵒ articulo.

ℭ Similiter āt rursus fi erit aer ex igne.

T.c.xxxj. Questio xj.

Vndecimo q̄rit. Utrum ex qbuscūq pᵉ¹
duobus eľis nō hn̄tibᵉ
symbolū possit qōlz tertiū gn̄ari. et arguit q
nō: qr ex plībus exn̄tibᵒ in actu nō fit aliqd
vnū: sz oia eľa non hn̄tia symbolū sunt plura exn̄tia in 7.m.4.
actu. igit ex nullis duobᵒ eľis pōt fieri tertiū. maior ps e.49.
per Cōmentatorē in de substantia orbis. minor patz de 2ᵐ
singulis inducēdo. ℭ Scdo omne qō generatur gene
ratur ex sibi siľi: sed tale elemētū tertiū qō fieret ex illis
duobᵒ eľis in spē nō gn̄aretur a sibi siľi. igit non potest
ex illis duobᵒ aliis eľis generari. ꝯn̄a tz. maior ratiōis t.c.31.
ps per phz. 7. meta. minor ps: qr illud eľm non vz fieri
nisi ab illis duobus eľis aliis: quorum neutrū est ei siľe. cū

spē differāt

3m spē differt ab ambobus. ¶ Tertio ex duob' elīs ha-
bentibus symbolū non pōt fieri tertius ꝙ non pōt fieri
ex elīs non hñtibus symbolū. ꝯñs tȝ. ex eo qȝ duo elīa
hñtia symbolū sunt magis silia: z per ꝯñs facilius eēt
ꝙ in vnū tertiū nām redigerent ꝙ duo elīa nō habētia
t.c.3i. symbolū ergo si ex eis nō pōt fieri tertiū nō pōt fieri ex
4m aliīs. añs est phi in lr̃a.c.4.scōi. ¶ Quarto ex igne z
aq̄ nō pōt gñari terra. igr̃ z c. ꝯñs tȝ: qȝ ignis z aq̄ non
hñt symbolū. añs probat̃: qȝ ex illis non pōt fieri terra
nisi tā ignis ꝙ aq̄ ꝯdensent. s. ignis ab aq̄ z aq̄ ab igne.
mō illud nō est pōle: qȝ ignis nō est natus ꝯdēsare: sed
5m rarefacē: vt notū est. ¶ Quinto sequeret̃ ꝙ idē elm̄ ter
tiū gñaret̃. z tñ a nullo gñaret̃. z añs est ipōle. z ꝯñs
pȝ: qȝ si igne z aq̄ sic fieret terra talis terra vel fieret ab
illis igne z aq̄. z hoc nō: qȝ illa corrūpunt̃: imo ordine
nāe prius desinūt esse in materia sua ꝙ in eis itrodu
catur fō² terre: vel gñaret̃ a qualitatibus q̄ fuerūt ignis
z aq̄: z hoc nō: qȝ qualitates nō pñt gñare subaꝫ: eo ꝙ
egerent vltra gradū ꝓpriū: vel ab aliquo alio gñaret̃:
6m z non vī a quo. igr̃ vī ꝙ ibi terra gñaret̃: z tñ a nullo
gñaret̃. ¶ Sexto. sequit̃ ꝙ idē esset debilius z fortius
respectu eiusdē: z ēt nobilius z ignobilius in actu z in
potentia ꝯñs vī inconueniens. z ꝯñs tȝ: qȝ ignis corrū-
peret aquā igr̃ fortius esset in actu z esset nobilior re"
aque. ꝯñs tȝ: qȝ agens agit ꝑm ꝙ est in actu: z ꝑȝ ꝙ est
fortius z prestātius in actu respectu passi. ꝓut vult phs
t.c.5i. sans in ꝑ huius: z itez ignis corrūperet̃ ab aq̄. igr̃ de
bilior z ignobilior. z in potētia esset in respectu eiusdē
7m aque. ꝯñs tȝ. vt ꝑus. z hr̃ ꝯñs illatū. ¶ Septio appro
ximatis igne z aq̄ vel vnū est fortius alio. z sic ꝯuerte-
ret aliud in suā nāz. vel neutrū est fortius. z si sic vel nō
8m agūt vel si agūt non gñabit̃ elm̄: sȝ mixtū mediū: z sic
nō gñabitur ex eis aliq̄ mō tertiū elm̄. ¶ Octauo: qȝ si
ignis corrūpit frigiditatē aque. tūc vī ꝙ ꝑ modū seque
le corrūpat hūiditatē eiusdē. igr̃ non gñabitur aer: ꝑ
ꝯtrariū si aqua corrūpat caliditatē ignis vī ꝙ per modum
sequele corrūpat siccitatē eiusdē. igr̃ non gñabitur ter
Cōfir. ra. ꝯñs tȝ: qȝ aer nō pōt generari sine hūiditate nec ter
ra sine siccitate. ¶ Et ꝯfirmat̃. qȝ ex tribus elīs nō fit
quartū. nec igr̃ ex duobus tertium. ꝯñs tȝ a silī. antece
dens apparet: qȝ non vī quō tria elementa possunt sic
approximari ꝙ ex eis fiat quartum.

t.c.3i. **In oppositū** est phs 2° huius s.c.4. ¶ In
ista qōne erūt duo actic. In ꝑ
cñdēdū ē ad q̄situ. In 2° monebit̃ qdā dubiū z soluet̃.

p.no m **Quātū** ad pm̄ articulū nō. ꝙ ex duobus elīs fie-
ri tertiū. pōt intelligi dupl'r. vno mō ꝙ hoc
fiat ꝑ actionē ꝓpriā ipsoꝝ. Alio mō ꝙ hoc fiat ꝟtute
alicuius coagētis. ¶ Scdō nō. ꝙ elīa nō hñtia symbo-
2m nō. lum tripl'r pñt inuicē cōbinari. Uno mō ꝙ vnū superet
aliud i ambabus q̄litatibus: vt si ignis superaret aquā
taz in hūiditate ꝙ in friditate. ¶ Scdo mō: ꝙ vnū su-
2 peret aliud in vna q̄litate. z supet̃ ab eodē in alia: vt si
ignis superet aquā in caliditate z superetur ab eadē
aq̄ in sua siccitate. ¶ Tertio mō: ꝙ vnū superet aliud
3 in vna q̄litate notabil'r z intense. z in alia nec supet nec
superetur. z si superet. tamē nō multū: sed remisse. Exē
plum vt si ignis superaret aquā in caliditate: sed in sic-
citate nec superet nec superet̃. z si superet: tñ remisse.

p° ȝ. **His premissis** sit hec prima ꝯclo. stat ex
duobus elīs siue hñtibus
symbolū siue nō hñtibus fieri tertiū elm̄ distinctū i spē
ab vtraqȝ ꝟtute alterius agētis. ¶ Ista ꝯclo pȝ: qȝ be-
ne stat forē z intēsū ignē silr̃ z semel gñare ignem ex
pedali aeris z ex pedali terre. igr̃ ex duobus elīs non
hñtibus symbolū ꝟtute alterius agētis stat tertiū gñari.

ꝯñs tȝ de se. z añs est manifestū: qȝ nulla vī rō: q̄re for
tis ignis ex pedali aeris z ex pedali terre sibi silr̃. z suf-
ficiēter approximans nō posset gñare ignē: cū vtraqȝ sit
sibi ꝯtraria. Silr̃ mō ꝓbaret̃: ꝙ ex pedali aeris z ex pe-
dali aque silr̃ z semel posset ignis gñare ignē. igr̃ patet
p² ȝ. ¶ Scdā ȝ. ex mētis elīs ꝟtute alterius coagētis 2° ȝ.
pōt quartū gñari a quolȝ eoꝝ spē distinctū. ꝓbatur sic
precedens: qȝ fortis ignis silr̃ z semel ex vno pugillo
terre z vno aque z vno aeris pōt gñare ignē. igitur ȝ
vera. ꝯñs tȝ. z añs pȝ: qȝ oībus est ignis ꝯtrarius. ergo si
el sufficiēter applicētur silr̃ z semel sans fortiter sicut est 3° ȝ.
possibile oīa in sui nām ꝯuerteret. ¶ Tertia ȝ ex duo-
bus elīs hñtibus symbolū per actionē ꝓpriā ipsoꝝ nō
pōt generari tertiū a quolȝ spē eoꝝ distinctū. ꝓbatur:
qȝ vel in vtroqȝ corrūpetur symbola qualitas. z si sic re
manent ꝯtraria: z sic ex eis nullū elm̄ gñaretur: vel corrū
peretur ꝯtraria. z tunc solum maneret q̄litas symbola ex
qua etiam nullū elm̄ gñaretur. ¶ Confirmatur: qȝ ex Confir.
igne z aere non pōt gñari tertiū per actionē ipsoꝝ igr̃
z c. ꝯñs tȝ: qȝ sicut est de illis ēt sic est de aliīs habētib'
symbolū. añs pȝ: qȝ quocūqȝ mō aer z ignis cōbinātur
adinuicē ꝓpria actiōe semper manebit vtriusqȝ calidi-
tas: eo ꝙ nullū eoꝝ sua actiōe est natū illā corrūpere.
mō sub caliditate intēsa non generaretur terra nec aq̄. 4° ȝ
¶ Quarta ꝯclo cāsalis ad quesitum. ex igne z aq̄ actio
ne propria ipsoꝝ pōt generari aer. z tñ ā potest genera
ri terra. pȝ: qȝ si combinētur 2° modo cōbinādi. sicut ca-
liditas ignis sup frigiditatem aque. z humiditas aque
siccitatem ignis vtrūqȝ eoꝝ corrūperetur. z aer gene-
rabitur. igr̃ ꝑma pars ꝯclonis vera. ꝯñs tȝ. z añs s. f. qō
vtrūqȝ eoꝝ corrūperetur. pȝ: qȝ non pōt manere ignis
sine siccitate: nec etiā aq̄ sine friditate. ꝙ aūt aer gñabi
tur. pȝ: qȝ in vtriusqȝ mā manet intēsa humiditas cū in
tensa caliditate z tales qualitates: ita intense nulli cōue-
niunt nisi aeri. igitur z c. Silr̃ ꝓbat̃ ꝙ si friditas aque
superat caliditatē ignis z siccitas hūiditatē aque gña
bitur terra: qȝ in vtriusqȝ mā remanebit intensa frigidi
tas z itēsa siccitas. ¶ Sed q's diceret. ꝙ talis modus Dub m
cōbinandi talium qualitatū ignis z aque nō est possi-
bilis: qȝ non vī quō ignis posset sic superare aquam in
vna q̄litate z superari ab eadē in alia. R̄ndetur ꝙ hoc
non est ipossibile: qȝ frequenter vnū elementū est debi
le in vna qualitate z forte in alia: z tūc ex hoc existēte
in vtroqȝ elemēto satis pȝ possibilitas casus. ¶ Quin 5° ȝ.
ta conclusio ex aere z terra pōt per actionē ꝓpriā ipso
rum generari ignis. z ēt aqua probat̃ sicut precedens. Coro m
¶ Correlariū ex q̄buscūqȝ duobus elīs nō hñnb' sym
bolum pōt gñari qōlibet aliud spē distinctū ab eis per
actionē ꝓpriā ipsoꝝ ad intē m istum: ꝙ q̄buscūqȝ duo
bus elīs datis non hñtibus symbolū ex eis vel ex ipsis
silibus in spē pōt ꝑ actionē mutuā ipsoꝝ gñari cuiusli
bet alterius spēi eloꝝ aliqōd elm̄. pȝ per duas ꝯnes pre
cedentes. ¶ Sexta ȝ. cuius ꝯtradi m ponunt aliq̄ est: ꝙ 6m ȝ
stat terrā gñare aquā ex aere: z tñ non ecōuerso aerē
generare aquā ex terra. ꝓbat̃ auctoritate z rōe. Aucte
phi ꝑ meteuroꝝ. ꝑm diuisionē cōem volētis ꝙ fontes
gñantur. z fiunt per ꝯuersionē aeris in aquā factam in
ipso ab ipsa terra in poris terre. z certū est ꝙ nō voluit
Arist. ꝙ silr̃ ille aer puus ꝯuerteret terrā circūstantes
poros in aquā. ꝓbatur hoc. Primo: qȝ hoc nō expssit.
Scdo: qȝ nō vī quō ille paruus aer posset tñ rarefacē 2
terrā z humectare. cū porus i quo aer ꝯuertit̃ in aquā
sit valde puus. z per ꝯñs aer in eis exñs modice ꝟtutis
existit. z itē infra annū deberēt isti pori fieri notabil'r
maiores: qō nō apparet. z tȝ ꝯñs: qȝ ꝯtinue terra circū
stans poros ꝯuerteret̃ in aquā. z ꝑ ꝯñs ꝯtinue porus

maioraret̃

maioraret: igit in fine anni potius deberet apparere no
tabiliter maior. Et rōne probat 2clō sic. stat terrā dn̄a
ri calitate aeris ꝛ frigiditate: non tn̄ in siccitate: ꝛ sitr
aerem non dn̄ari terre in hūiditate. igit tunc terra con
uertet aerē in aquā: ꝛ non 2uertet ab eo: qd̄ est proposi
tum. 2n̄a tz: qꝛ non pōt aer manere sine calitate. igit in
hoc casu aer corrūperet: ꝛ certū est ꝙ nō 2uertit in ter
ram: eo ꝙ hūiditas eius nō est notabilr remissa: nec in
mixtū: eo ꝙ nimiā hꝫ hūiditatē. ḡ 2uerteret in aquaꝫ:
eo ꝙ manerin eius mā hūiditas ꝛ friditas intense. an̄s
apper in casu actōis: ibi. n. terra dn̄atur aeri notabiliter
in friditate: ſꝫ nō in siccitate saltē notabilr. aliter nō cō
uertit aerē in aquā: ſꝫ in terrā: ꝛ notū est ꝙ ibi aer non
dn̄s sua hūiditate siccitati terre. qūo. n. ita potius aer sic
citatē intense. ꝛ ēt in taꝫ magno sibo dn̄aret. sic ibi est
siccitas terre: ꝛ hec ꝙ pꝫ. spāliter expiēntia: videmus. n.
ꝙ ignis agēdo in aquā gn̄aret fumuꝫ ꝛ aerem ex aqua
bulliente: ꝛ non ecōuerso gn̄aret aqua ita aerē ex igne
2ut notū est: nec mirum. est. n. calitas ignis vel ēt fridi
tas terre fortiter actiua: siccitas aūt ignis vel humidi
tas aeris lente actionis: quare itroducta in aerē intēsa
friditate a terra adhuc eius hūiditas qsi ēēt i nullo di
minuta. ꝛ tunc opꝫ ex aere fieri aquā. silr frequēter ab
igne in aquā introducta vehementi calitate pp lentaꝫ
actionē siccitatis humiditas aque nō est notabilr dimi
Contra nuta: ꝛ tunc opꝫ aquā 2uertere in aerē: cui 2uenit cali
ditas ꝛ hūiditas. ℭ Cōtra arguit rōne q̄ aliq̄ nituntur
pbare 2clōnē oppositā: qꝛ vel terra obtinet supra aerē
in ambabus q̄litatibus: ꝛ si sic. seqtur ꝙ 2uerteret aerē
in sui nām: vel tn̄ obtiet in vna: vt. ſ. ꝙ in friditate: ꝛ se
quitur ꝙ non obtinet in siccitate. igit siccitas terre cor
rūperet ab humiditate aeris. igr terra corrūperetur pp
defectū siccitatis: sicut aer pp defectuꝫ calitatis: ḡ ꝛc̄.
vel opꝫ ꝙ terra generet terrā ex aere ꝛ non aquaꝫ: vel
ꝙ corrūpat in aquam sicut aer: q̄re vr̄ 2clō fuisse falsa.
R° ℭ Ista rō nō vr̄ mihi 2cludere. ꝛ iō eñdet ad eā facilr.
pmo ꝙ stat terrā obtinere in primis q̄litatibus sup ae
rem: ſꝫ non seqtur. igit 2uertit aerē in sui nām: nā forte
citius introducit tantā friditatē ꝛ densitatē: ꝙ sub ista
nequeat remanere aer ꝙ itroducat tantā siccitateꝫ: ꝙ
sub ista posset gn̄ari terra 2ut notū est: imo qn̄ in mō
tibus friditas terre aerē fortiter infridauit: siccitas eius
hūitatē aeris non notabilr remisit: sicut ēt in aq̄ bulliē
te caliditas ignis friditatem aque multū remisit: ſꝫ hu
miditas aque a siccitate ignis non est notabilr remissa:
ꝛ ob hanc cām pp defectū siccitatis caliditas corrūpit
infra montes ꝛ pp non eque citā introductionē sicci
tatis sufficiēter pro gn̄atione terre non gn̄aret terra: ſꝫ
aqua eo ꝙ frigiditas ꝛ humiditas rūc manētes in mā
aeris sunt qualitates aque nāles. Unde diligenter ad
uertēdū est: ꝙ ad hoc ꝙ vnū elm̄ generet imediate ex
alio suū sile nō sufficit ꝙ supra ipsuꝫ obtineat i vtraqꝫ
suaruꝫ q̄litatū: sed reqritur qd̄ 2portionabilr obtineat
in vtraqꝫ: sic ꝙ eque cito itroducat in mā q̄litates am
bas sufficiēter ad hoc ꝙ suū sile gn̄aretur sicut itrodu
3 xit aliquā q̄litatem sufficientem corrūpere illud aliud
elementū. ℭ Scdō dr̄: ꝙ stat ꝙ terra solum obtinet su
pra aerem in friditate: ꝛ conceditur ꝙ pro tunc nō ob
tinet in siccitate. sed negat 2n̄a. igitur siccitas terre cor
rumpet: qꝛ stat ꝙ siccitas nō obtineat supra humidita
tem nec ecōuerso. presertiꝫ notabilr: sic ꝙ pp illum ex
cessuꝫ nō 2currente alio aliqd̄ elor corrūperet. ꝛ ideo
7ª q̃ tn̄ non 2cludit. ℭ Septia 2clō. stat ignem gn̄are aerē
ex aqua: ꝛ tn̄ ipsuꝫ non 2uerti i aerē probat: sicut prece
dens: imo seqtur ex pcedente: sicut. n. se hꝫ aer ꝛ terra
pro gn̄one aque: sic se hꝫ ignis ꝛ aq̄ pro gn̄one aeris.

ℭ Octaua q̃. in gn̄one tertij elm̄ specie distincti ex duob' 8ª q̃
non hn̄tibus symboliū corruptis elm̄a nō hn̄tia symbo
lum que corrūpuntur non 2prie gn̄ant illud tertiū ele t.c. 30.
mentum. probat: qꝛ generās gn̄at fm̄ qd̄ est in actu. p
huius. mō qn̄ illud tertiū elm̄ incipit esse alia desinunt Cōfir.
esse ꝛ nō sunt ambo i actu. igr ꝛc̄. ℭ Confirmat sic: qꝛ
si ignis ꝛ aq̄ in casu 2nis quarte gn̄arent aereꝫ: vel ge
nerarent eūꝫ qn̄ essent: vel qn̄ nō ēēnt. nullo mō istoꝝ.
igr ꝛc̄. maior pꝫ a sufficienti diuisione. pbat minor: qꝛ
qn̄ aer icipit esse vel est saltiꝫ in esse pmanēti. ꝛ rūc illi
duo nō sunt. igr nō gn̄ant aerē qn̄ sunt. Et ex alio: quia
via nāe precedit eorū non esse in mā esse aeris. igr non
generāt aerē qn̄ sunt. tꝫ 2n̄a. ꝛ an̄s pꝫ: qꝛ pōritate nāe ꝛ
ordine eius precedit in mā corruptio forme precedētis
gn̄onem sequentis. Nec gn̄ant qn̄ non sunt: qꝛ bene se q̃ 2ᵐ
quitur. hoc generat. ḡ hoc est. ℭ Cōtra hanc 2nē rōni
bus instat fortiter qbus aliq̄ 2cedunt 2nē huic oppositā
per hoc: qꝛ nō vr̄ a quo vlr generet ille aer nisi ab igne 2ᵐ
ꝛ aqua. ℭ Scdō: qꝛ pater generat filiū qn̄ ipse pr̄ non
est. igr etiā ignis pōt gn̄are aerē: qn̄ ille ignis non est.
tꝫ 2n̄a a simili. an̄s appet de puero: cuius pr̄ fuit mor
tuus an̄ eius natiuitatē dicimus ꝙ est natus a tali pr̄e:
qd̄ non esset verum nisi pro tūc qn̄ ille pr̄ non fuit ipse 3ᵐ
gn̄asset illū filiū. ℭ Tertio destruendo fundamentum
2clōnis posset sic argui. adeq̄te simr̄ gn̄atur forᵃ aeris
ꝛ corrumpunt forme aque ꝛ ignis: vt supponit: ſꝫ forᵉ
que corrūpunt. sunt igit supposito ꝙ tūc generēt aliud
generat fm̄ qd̄ sunt in actu. ꝛ ēt generāt qn̄ sunt. igitur
fundamentū probatiōis 2nis non est verꝫ. 2n̄e tenent.
ꝛ an̄s pro pma pte supponit. pro 2ᵃ parte probat: qꝛ vl
forme corrūpunt rū sunt: ꝛ si sic hr̄ propositū: vel cum
pmo non sunt. ꝛ hoc non: qꝛ tunc sunt cōplete corrupte
mō non est idē corrūpi ꝛ esse cōplete corruptū. igr ꝛc̄.
Ad has rōnes respōdetur sustinendo 2clōnem. ad pᵐ

Ad primā

dr̄ ꝙ talis forma gn̄at ab eodeꝫ a quo gn̄ant rane. ꝛ alia aialia gn̄a
ta per putrefactionē. s. a q̄litatibus disponētibus mām
istaliter ꝛ a pma cā mediāte calore celi ꝛ eius aspectu
pncipalr. sic cōiter dr̄ in gn̄one aialiū ex putrefactiōe.
ℭ Ad scdaꝫ dr̄ ꝙ pr̄ dr̄ impropre talē filiū gn̄asse vel ēt ad 2ᵐ
illū filiū esse genitū ab isto pr̄e. qn̄. n. pater fuit tūc non
gn̄auit filiū: qꝛ tunc non fuit filius: nec gn̄abat prope:
qn̄ filius gn̄abatur non fuit pater: sed tales 2pōnes cō
cedunt ad istū sensum. ꝙ pater gn̄auit semen. a quo po
stea est genitus iste filius. Et silr mō improprie dici possꝫ
ꝙ illa elm̄a generabāt aerē: qꝛ qn̄ erāt i sua pfecta dispo
sitione gn̄abant q̄litates in suas mās a qbus istrumen
taliter postea genitus est aer. ℭ Ad tertiā dr̄ admisso: ad 3ᵐ
ꝙ forma que corrūpitur est inesse successiuo ꝛ in corrū
pi ꝙ forma permanētis nō dꝫ dici gn̄ari 2prie. nisi qn̄
est inesse successiuo pmanenti ideo qn̄ est iesse successi
uo vel in fieri vel in corrumpi non sufficit 2ducere esse
completuꝫ ꝛ propriū ꝛ permanēs. qūo et go generādo
daret alteri tale esse. nihil. n. agit (de per se saltem) per
fectius ꝙ est ipsummet: vt pncipale agens: liꝫ de per
accn̄s 2pter densitateꝫ māe in qua est vel aliam talem
causaꝫ 2currentem posset: vt dictuꝫ est in p. ꝛ ꝙ iste for
me 2pter tale eē successiuū non debent dici generare.
vꝫ satis notum per hoc etiā ꝙ si ad imaginationeꝫ iste
forme non essent. dū tamē taliter producātur dispōnes
qualitatiue non minus gn̄aretur aer: ꝛ hoc de primo.

Quantū

ad scdꝫ articulū sit pma dubitatio h. p. duᵐ
vtrū aer pōt gn̄are ignē ex terra. ꝛ vr̄
ꝙ nō: qꝛ sequeret ꝙ aer introduceret maiorē calidita
tem ꝛ raritatē ꝙ ipsemet hr̄et. 2n̄s est fl̄sꝫ: eo ꝙ agens
nō agit saltē in māꝫ densiorē maiorē caliditatē ꝛ rari

tatem

tatē q̃ ipemet h3.ꝯña t3.q2 generaret caliditatē s.ignis
sūmā ⁊ raritatē ignis:imo leuitatem ignis.mō oīa ista
2m sunt maiora q̃ sit calitas raritas ⁊ leuitas aeris. ¶ Se
cūdo post q̃ aer itroduxit in terrā tātā calitatē q̃tā ip
semet h3:tota friditas terre est corrupta:igr̄ nulla cali
ditas ab aere pōt post itroduci.ꝯña t3.q2 nō introducit̄
calitas nisi corrūpat̄ friditas.ꝯña p3.q2 alr̄ aer nō pos
set gn̄are aerē ex terra nisi ad itroductionē tāte calidi
tatis q̃tā ipsemet h3 tota friditas terre corrūperetur.
R ¶ Ad hāc dubitationē dr̄ ꝓbabilr̄ q̄ aer agēdo i terraȝ
gn̄at raritatē maiorē quā ipsemet h3 verū est m̄ q̄ hoc
nō facit nisi de p accñs.s.q2 agit in mām siccā mō ad ca
liditatē ⁊ siccitatē eq̄les:dū m̄ sint itēse:seq̄r maior ca
2 liditas ⁊ raritas q̄ seq̄ ad caliditatē eādē ꝯiūctā hūi
ditati. ¶ Scdō dr̄ q̄ aer sic agēdo nō gn̄at maiorē le
uitatē q̃ est leuitas aeris existis i sua nālī dispōe p3 q2
3 leuitas aeris talis ē sūma:sic̄ p3 ex alia qōe. ¶ Tertio
dr̄.q̄ gn̄at leuitatē motiuā ad altiorē locū q̃ leuitas ae
ris sit motiua.p3.q2 ex quo agit in māȝ siccā siccitatem
nō supādo:s3 solū corrūpēdo friditatē gn̄abit leuitateȝ
q̄ ꝯseq̄r caliditatē ⁊ siccitatē:s3 illa ē leuitas ignis que
motiua est ad supiorē locū q̃ leuitas aeris: igr̄ verum
est q̄ hoc ē de p accñs:put dictum est prius de raritate.
4 ¶ Quarto dr̄ q̄ aer in mām terre nō itroducit maioreȝ
caliditatē q̃ ipsemet h3:q2 rarū in mām densam agēdo
nō agit vltra gradū ꝓpriū sui.ꝓbat̄:q2 in māȝ cō rarā
nō ꝓduceret ceteris parib9 aliq̄d vltra gradū ꝓpriū.igr̄
nec in mām dēsam.ꝯña t3:q2 dēsum est magis resistēs
5 q̃ rarū pp dēsitatē mãe:q̃re min9 pōt ꝓducere in dēsuȝ
q̃ in rarū. ¶ Quīto dr̄.q̄ bñ agit aer in mām terre ca
liditatē magis calefacientē q̃ sua calitas eq̄lis tpe ime
diate calefaceret p3:q2 dēsitas mãe cōfortat actionem.
6 ¶ Sexto dr̄:q̄ ignis in mā bñ sufficiēter sicca bñ pōt ge
nerari sub tāta calitate q̃tā h3 aer:s3 genitus reducē se
ad suā dispōnē nālē si nō sit ipedimētū.s. ad calitatē sū
adpm mā.p hoc p3 q̄d dōm sit ad dubitationem.

Ad rōnes

dubitatiōis dr̄ q̄ aer bñ gn̄at cali
ditatē raritatē ⁊ leuitatē motiuaȝ
ad locū altiorē:s3 nō gn̄at maiorē caliditatē.Et ad pro
bationē dr̄.q̄ nō generat̄ ibi ignis sub calitate sūma:s3
bñ sub caliditate remissa cū siccitate:vt dictū est ante.
¶ Ad hoc aūt qd̄ addit̄ q̄ nihil agit vltra gradū suū ꝓ
ad 2m priū dr̄.q̄ imo de per accñs casib9 expssis in qōe. verū
sil'r agit in sil'e. ¶ Ad scdāȝ rōeȝ dr̄ q̄ nō o3 totā fridi
tatē terre esse corruptā:cū tāta calitas in eius mām est
itroducta.sic̄ h3 aer nisi tūc aer eēt calidus in summo.
Et ad ꝓbōnē dr̄:q̄ nō est icōueniens aerē generari ex
mā multū hūectata ⁊ calefcā hñtē m̄ i se aliq̄d friditatis:nō.n.ē friditas oīo remissa sufficiēs ad ꝯseruādū terrā.

Ad rōes

ad rōnes pn cipales. pncipales cū dr̄. Ad pmaȝ dr̄ q̄ ex
pluribus existētibus in actu solū subali nō pōt fieri vnū nisi ista corrūpant̄:nō m̄ negare vo
lui q̄n plura possent per corruptionē in vnā subaȝ trās
mutari:vt plura ela in vnū mixtū:vt stramia ⁊ ligna i
adpm vnū ignē. ¶ Ad scōm dr̄.q̄ nō o3 q̄ oē qd̄ gn̄at̄. gn̄et̄
ad2m ex sibi simil' in spē spālissima:s3 si phs dicit q̄ oē qd̄ sic
fit ex sibi sil'i:itelligit hoc.s.q̄ oē qd̄ sic fit:fit a sibi simi
li in v̄tute ⁊ dispōe ꝯueniēte ad suā gn̄onē.s3 nō o3 q̄ a
7.m.t. c.31. sibi simili in spē. Aliter dr̄ q̄ itelligit illā auctoritatē de
gn̄one vniuoca q̄ ē cū gn̄ans ⁊ gn̄atū sunt eiusdē spēi
spālissime:vt cū asinus gn̄at asinū:vel caliditas calidi
tatē.de gn̄one v̄o equiuoca q̄ est q̄n gn̄ans: cui pncipali
ter iter pticularia attribuit̄ gn̄o. ⁊ genitū nō sunt eius
dē spēi spālissime:sic rane gn̄ant̄ p putrefactionē:aut
ad 3m caliditas a lumine nō itelligit. ¶ Ad tertiū dr̄: q̄ ꝯña
nō valz:q2 hñtia symbolū nō pñt sic approximari q̄ ex
eis fieret tertiū elm̄ distīctū spē ab eis: eo q̄ nō hñet ta
les q̄litates q̄les vni tertio ꝯuenire debent:sed hñt q̄li
tates ꝯrias vel solū vnā in spē mō ex neutra istarū dis
posinonū puta nec ex ꝯrijs nec ex sola q̄litate pma na
tū est tertiū gn̄ari. Ad ꝓbōnē dr̄:q̄ hñe maiorē silitudi
nē bñ est cā q̃re talia pñt eīus inicē trāsmutari: s3 nō
est cā q̃re talia pñt trāsmutari in tertiū: q2 requirerēt q̄
in se hñēnt q̄litates ꝯ elo distīcto ꝯuenientes: ⁊ et illas
nō h3. Exēplū. ignis ⁊ aer nō hñt friditatē quā op3 cō
currere si ex eis d3 gn̄ari tertiū:puta aq̄ ⁊ terra. ¶ Ad Ad 4m
4m dr̄ q̄ ex igne ⁊ aq̄ bñ pōt fieri terra ⁊ dr̄ q̄ ignis d
p accñs pōt ꝯdensari.s.si supet hūiditatē aq̄ ⁊ nō frida
tateȝ nā ad siccitatē itroductā stāte eadē friditate iten
sa:seq̄r maior dēsitas:sic̄ p3 ex pdictis. ¶ Ad q̄ntaȝ p3
q̄d sit dōȝ per solōnē pme rōis factā ꝯtra ꝯnē octauaȝ
pmi articuli ¶ Ad sextā dr̄ q̄ nō est icōueniēs idem
elm̄ in vna q̄litate respcū alteri9 eē fortius ⁊ in alia dbi
lius:q2 pōt eē actu quo ad q̄litates q̄s h3 ⁊ eē in potēn
na q̄ ad q̄litates q̄s ab alijs elis pōt recipe. ⁊ silr̄ eē no
bilius respcū alteri9 in agēdo ⁊ esse ignobilius in patiē
do ⁊ in resistēdo.hoc.n.respcū taliū diuersarū ꝓprietatū bñ pñt sil' eidē ꝯuenire. ¶ Ad septimā dr̄. q̄ appro
ximans igne ⁊ aq̄:sic q̄ ex eis gn̄et̄ tertiū elm̄.o3 q̄l3
eorū eēt fortius alio in vna q̄litate:pp cui9 actionē ipsum
corrūpit alterū:⁊ o3 q̄ q̄l3 eorū eēt debili9 alio in aliq̄
q̄litate pp ei9 corruptionē:ip3 corrūpit̄ ab altero. nō āt
gn̄at̄ in ei9 actiōe mixtū.q2 ibi manet due q̄litates pme
nimis itēse s. ille q̄ supāt alias: ⁊ pp h̄ sub eis nō gn̄at̄ Ad 8m
mixtū. ¶ Ad octauā dr̄.qd̄ nō o3 caliditatē ignis supā
tē friditatē in aq̄ per modū sequele remittere humidita
tem eiusdē:eo qd̄ in nullo ei ꝯriat̄. ⁊ forte hūiditas aq̄
est fortior in resistēdo q̃ ipsa p modū sequele nata ē re ad ꝯfir.
mitti ad corruptionē friditatis. ¶ Ad ꝯfirmatiorē dr̄
qd̄ nō est sil'e de tribus respcū quarti sic̄ de duobus re
spectu tertij.q2 cū duo hñt symbolū. ⁊ ex illis p actiōeȝ
suā mutuā nō ē natū fieri q̃rtū. vt p3 ex pōne imo vnū
eorū cū alijs duob9 hēbit symbolū.sic̄ aer cū aq̄ ⁊ igne.
mō tale non est cum aliquo eorū natū tertiū generare.
¶ Rō post oppositū est p quarta ⁊ q̄nta ꝯribus ⁊c̄.

¶ Oportet igit̄ stare ⁊ non in infinitū ire.

Tex.cō.xxiij. Questio.vi.

Duodecimo querit̄ Utrū si eēnt infinita ela infinite es p.
sent ꝯrietates. Et arguit̄ qd̄ nō. q2 staret qd̄
illorū elorū solū quattuor eēnt ꝯria s3 taliuȝ
nō eēnt infinite ꝯrietates.h̄ ꝯña t3.añs.p pma pte p3.q2
elm̄ solū dr̄.eo qd̄ i cōpōne corporū ipsi9 e pmū mō bñ
stat esse aliqd̄ pmū vel aliqua pma que nulli sunt ꝯria.
Exēplū vt pma mā ē i cōpōne rerū pmū.⁊ m̄ nulli ꝯ
riat̄. ⁊ silr̄ sic est de forma subali h̄ supposito qd̄ infini
ta sunt ela stat qd̄ illorū solū sunt quattuor ꝯria.minor
nō est de se ¶ Scdō q2 si sic h̄ eēt.q2 nūer9 ꝯrietatum 2
seq̄r nūerū elorū.s3 h̄ ꝯña est falsum.igr̄ nō o3 pp infini
ta ela infinitas eē ꝯrietates maior p3.q2 n̄ vr̄ q̃re alter
pp infinita ela sequat̄ infinitas eē ꝯrietates.al's n.stabit.
vt vr̄ nūerū vni9 esse infinitū. ⁊ nūerū alterius finituȝ.
ꝯñtis falsitas appet q2 sp est numerus ꝯrietatū minor
q̃ nūerus elorū.vt ponendo quattuor ela nō ponunt̄
nisi due ꝯrietates. ¶ Tertio si tot eēnt ꝯrietates q̄t es 3
sent ela ⁊ vtrūq3 infinitum seq̄r vnū infinitum eē mai9 alio.ꝯñs ē in
cōueniēs ⁊ ꝓbat̄ ꝯña.q2 q̄l3 due ꝯrietates ad min9 faci
unt 4or cōbiatōes.h̄ posito infinitis elis. ⁊ tot dē ꝯrietati
b9.sc3 qd̄ illarū ꝯrietatū i duplo ples eēnt cōbiatōes ad
min9 q̃ ꝯtrarie. ⁊ ipe infinite.h̄ vnū infinitum eēt duplum alto ꝯña t3
⁊ añs p3.q2 due ꝯrietates faciūt 4or ꝯbiatiōes poīes

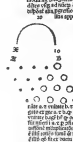
¶ 4o si

¶ 4ᵃ. si illa q̃ nalr sᵗ pla i ifi^m mltiplicent: nõ oz ea q̃ sẽ paucioꝛa i ifi^m mltiplicari: sz ꝯtietates nalr sᵗ paucioꝛes
5 q̃z ela: vt dcm̃ ẽ i 2ᵒ rõe: igr ⁊c̃. ¶ 5ᵃ suppõito q̃ mixta eẽnt ifinita n̄ oz ꝯtietates eẽ ifinitas. g̃ nec opoꝛtebit si ela sᵗ ifiᵃ. ꝯña tz a sili: qꝛ n̄ vr̄ potioꝛ rõ ð vno q̃z ð alio. añs ẽ mãifestũ. nã p ifinitꝫ mixtꝫ sufficerẽt due ꝯ. tetates
6 eloꝝ. ¶ 6ᵃ. si ista ꝯña eẽt bõa ipa tenẽt p aliquẽ locuz dialecticũ: sz n̄ vr̄ q̃ p aliquẽ. g̃ n̄ ẽ bõa. maioꝛ nõ ẽ. qꝛ ip̃a nõ ẽ foꝛal. ⁊ mioꝛ appz: sꝫ p aliquẽ locũ teneat oñdat
7 ille. ¶ 7ᵃ. ꝟ n̄ vr̄: nisi qꝛ q̃õlꝫ hr̃et ifinitas q̃litates: sed posito q̃ eẽnt ifinita ela n̄ pp̃ ꝟ oz vnũ eoꝝ hr̃e q̃lita- tes ifinitas. g̃ nõ opoꝛtebit eẽ ꝯtietates ifinitas. maioꝛ
T. c. 35. t. 36. pz p p̃hz i lr̃a. q põ̃r q̃ q̃õlz vnũ hꝫ ifinitas q̃litates. mi noꝛ pz: qꝛ maxie ifinitas hr̃et pp̃ ꝯtũ oĩbꝰ. mõ pp̃ vnã qualitatem oĩbꝰ posſ ⁊ contrariari ſm magis ⁊ minus.
T. c. 35. t. 39. In opp^m ẽ p̃hs i lr̃a. c. 5. scõi hᵒ. ¶ In ista q̃õe erunt duo articuli. In p̃ videbit ne q̃sito. Et scõo si eẽnt ifinita ela vtꝝ q̃õlz eoꝝ haberet infinitas ꝯtrarietates.

p̃. suppõ **Quãtũ** ad p̃mũ sit p̃ma suppõ ruusꝫ pgressiõis ꝯtinue sũma eq̃l ẽ medietati nũeri q fit ex ductu nũeri eãdẽ pgressionẽ terminãtꝫ in nũeꝝ imediate seq̃ñte: vt si dicas. vnũ duo tria 4ᵒʳ. Si velis scire sũmã totꝰ ducas 4ᵒʳ q ẽ nũerꝰ terminãs i q̃nq̃ q ẽ nũerus imediate seq̃ns dicẽdo q̃ter q̃nq̃ sunt. 20. ⁊ captis x. que sunt medietas totꝰ tantũ valet tota pgressio fcã.

¶ Practica huiꝰ ꝯñis põl tur 2ᵃ 6. ꝯñis 8. Jordani. ⁊ põt sic dẽmõ strari. sit data pgressio a. ⁊ disponat p modũ figᵉ triãg̃laris ſꝫ nũeros ab vnitate ꝯtĩue ascẽdẽtes vsq̃ ad nũeꝝ q̃ternariũ: vt i triãg̃lo pũeroꝝ a. ⁊ dispõat alia pgressio eq̃l a. ẽt trãgulr: sic m̃ q̃ vnitas illius applicet nũero terminãti a. ⁊ binariꝰ eiusdẽ nũero penultio: ⁊ sic deinceps: sic̃ pz i triãg̃lo circulo- rũ q sit b. tũc rũ tot sᵗ nũeri in b. q̃t sũt i a. ⁊ vnitas ipsiꝰ b. est applicata nũero terminãti ipsiꝰ a. seq̃t q̃ terminãs pgressiõis b. applicabit vnitati ipsiꝰ a. ⁊ qꝛ penultimꝰ nũerꝰ ipsiꝰ a. excedit a nũero terminãte a. i vnitate: ⁊ p ꝯñs a nũero aggregato ex terminãte a. ⁊ vnitate b. i binario excedit: ⁊ binariꝰ b. ẽ additus penultio ipsiꝰ a. seq̃t q̃ aggrega^m ex penultio a. ⁊ binario b. fit eq̃le aggregato ex terminãte a. ⁊ vnitate b. ⁊ ita arguit ð q̃lꝫ alio nũero aggregato ex pte a. ⁊ b. q̃ sit eq̃l aggregõ ex terminãte a. ⁊ vnitate b. igr̃ hr̃ q̃ oẽs tales sᵗ eq̃les: ⁊ tot sũt tales q̃t sũt nũeri i a. ⁊ p ꝯñs tot sᵗ q̃tᵘ ẽ nũerꝰ terminãs a. g̃ p diffõnẽ mltiplicatõis q̃ dic̃ q̃ mltiplicare nũeꝝ p aliũ ẽ illũ totiẽs sumẽ q̃t sũt vnitates i alio: tota sũma a. ⁊ b. ẽ illõ q̃õ fit ex ductu terminãte a. i aggregatũ ex terminãte ⁊ medietate a. ⁊ p ꝯñs erit eq̃le illi q̃õ fit ex ductu terminãte a. i nũeꝝ imediate seq̃ntẽ terminãtẽ a. sꝫ cõ stat q̃ a. ẽ medietas totꝰ sũme a. b. igr̃ pgressiõis a. sũma ẽ eq̃l medietati eiꝰ q fit ex ductu terminãte a. i nũerũ imediate seq̃ntẽ. silr argueret ð q̃lꝫ alia pgressione tali. igr̃ pz p̃ma suppõ.

¶ 2ᵃ sup. q̃rũlꝫ termioꝝ tot sunt cõbinatões poẽs: q̃ta ẽ sũma pgressiõis ꝯtinue terminate: ad nũerũ vnitate mioꝛẽ nũero eoꝛũdẽ termioꝛũ: 2ᵃ sup.

vt si sint 4ᵒʳ termi a. b. c. d. tot p̃nt fieri ꝯbiatões t̃mioꝝ q̃ta ẽ sũma pgressiõis ꝯtinue terminate ad triariũ q ẽ mioꝛ nũero t̃mioꝛũ i vnᵗᵉ: p cãuz: qꝛ sũma pgressiõis ab vnitate ad ternariũ q ẽ mioꝛ nũerꝰ termioꝝ ẽ sex: ⁊ tñoꝝ 4ᵒʳ termioꝝ sᵗ sex cõbiatões. dẽmõstrat. nã p̃mi ad oẽs sequẽtes tot sᵗ cõbiatões q̃t sᵗ illi seq̃ntes. ⁊ p ꝯñs q̃tꝰ ẽ nũerꝰ vnitate mioꝛ nũero oĩuz termioꝝ vt in 4ᵒʳ t̃mis p̃mis fac̃ tres cõbiatões. silr 2ᵘˢ termi ad suas erũt cõbiatões vnitate pauciores q̃z p̃mi ad suas: vt in 4ᵒʳ t̃mis 2ᵘˢ due sᵗ cõbiatões: ⁊ sic ð aliis ꝯtinue p vnitatẽ ðscẽdẽdo. g̃ directe tot erũt cõbiatões q̃ta erit pgressio ꝯtinua a nũero vnᵗᵉ mioꝛe nũõ oĩuz t̃mioꝝ vsq̃ ad vnitatẽ: sꝫ tal regressio ẽ eq̃l pgressiõi ꝯtinue ab vnitate vsq̃ ad nũeꝝ vnᵗᵉ mioꝛẽ nũõ oĩuz termioꝝ: qꝛ nõ drũt hᵉ regressio ⁊ tal pgressio: nisi qꝛ i pgressione fit pgressio nũeri ab vnitate ꝯtinue pcedẽdo ad nũerũ maioꝛẽ ⁊ i rgressiõe icipit a nũmario pgressionis pcedẽdo p oĩa media vsq̃ ad vnitatem. g̃ suppõ scũa vã. Exᵐ. vide in sᵃ 4ᵒʳ t̃mioꝝ ⁊c̃.

¶ 3ᵃ suppõ seq̃t ex duobꝰ his q̃ ẽ ad ppositũ. s. q̃ tot sũt cõbiatões termioꝝ ꝯtietatũ pꝛl maꝝ q̃ta ẽ medietas numeri q̃ surgit ex mltitudie nũeri termioꝝ i nũeꝝ imediate p̃cedẽtẽ. v. g. si eẽnt. 6. termi triũ ꝯtietatũ: dico q̃ tot sũt cõbinatões t̃mioꝝ q̃ta ẽ medietas nũeri q surgit ex ductu sex i. 5. nã ducas sex i. 5. inuenies. 30. cõbiatões: ⁊ capta medieᵗᵉ. s. 15. tot sᵗ cõbiatões t̃mioꝝ ꝯtietatũ. pbat ex suppõnibꝰ qꝛ p 2^m q̃rũlꝫ t̃mioꝝ tot sᵗ ꝯbiatões poẽs q̃ta ẽ sũma pgressiõis ꝯtinue t̃mmãt ad nũeꝝ mioꝛẽ vnᵗᵉ nᵒ eoꝛũdẽ. sic̃ i sex t̃mis tot pgressiões sᵗ q̃ta ẽ sũma pgressiõis ꝯtinue ab vnᵗᵉ vsq̃ ad. 5. sꝫ tal sũma p p̃maꝫ suppõnẽ ẽ eq̃l medieᵗⁱ nũeri q fit ex ductu nũeri eãdẽ pgressiõez t̃minãt i nũeꝝ imeᵗᵉ seq̃ntẽ. vt pgressiõis ab vnᵗᵉ ad. 5. sũᵃ ẽ eq̃l medieᵗⁱ eiꝰ q̃õ fit ex ductu. 5. i. 6. igit tot sᵗ ꝯbiatões t̃mioꝝ ꝯtietatũ q̃ta ẽ medietas nũeri q̃ surgit ex ductu nũeri t̃mioꝝ i nũeꝝ imeᵗᵉ p̃cedẽtẽ: ⁊
ꝟ ẽ ppo^m. ¶ 4ᵃ sup. seq̃ q̃ tot sᵗ ꝯbiatões poẽs fiẽ ex- 4ᵃ sup.
tẽ q̃litatũ p̃maꝝ q̃t sᵗ ꝯbiatões t̃mioꝝ ꝯtietatũ p̃marũ dẽpto nũõ ꝯtietatũ. pz. qꝛ oẽs alie ꝯbiatões sᵗ poẽs p̃ter ꝯtias q̃ ꝟz eẽ iᵗĩsũz neq̃ũt ꝯiũgi: vt termi ꝯtietatũ. 6. t̃mioꝝ sᵗ. 15. ꝯbiatões p p̃cedẽtẽ suppõnẽ: q̃ꝝ sᵗ tres ipoẽs p nãz ⁊ ꝯtioꝝ ꝟz eẽ iᵗĩsũz. g̃ remanẽt. 12. poẽs:
⁊ ꝟ ẽ ppo^m. ¶ 5ᵃ suppõ. seq̃t q̃ nõ oz nũeꝝ eloꝝ esse 5ᵃ sup.
duplũ

duplū ad nūerū ꝯrietatū pmarū: q̄tū est ex pte ꝯbinatio nū nūerū: imo quāto plures eēnt ꝯrietates tāto maior fie ret ꝓportio elōꝝ supra nūerū ꝯrietatū. p3 q: q̄si sūt due ꝯrietates sūt ela q̄ttuor: ⁊ i duplo plā q̄ ꝯrietates: ⁊ si fierēt ēt tres ꝯrietates ela fierēt. xij. ⁊ i q̄druplo plā q̄ ꝯrietates ⁊ si fierēt q̄ttuor ꝯrietates adhuc fieret ma ior ꝓportio elōꝝ supra ꝯrietates. ¶ Sexta suppō. q̄ si

6a sup. oz simplr eē tot ela quot sūt q̄litates. p3 q: si eēnt triuz ꝯrietatū. vi. q̄litates pme xij fierēt ela: vel est mī q̄ vt nūc seu necītate nāe: q: nō sūt nisi q̄ttuor q̄litates pme tot sūt ela quot sunt q̄litates. ¶ 7a suppō. oīa elta pria

7a sup. hñt inuicē ꝯrietatē. appet: q: ita est ō aliq̄bus igr̄ ita erit de oībus. ꝯñ a tz. q: non est potior rō de istis q̄ de illis. añs p3 expiētia de terra ⁊ aq̄: q̄rū vnū est siccū: vt terra ⁊ aliō hūidū: vt aq̄: silr appet de aere ⁊ aq̄. ¶ 2o q: ela pria sunt inuicē trāsmutabilia ⁊ nō sunt trāsmutabilia nisi p ꝯrietatē. igr̄ ⁊c. maior nō: q: oīa ela hñt māz: ⁊ talia sunt inuicē trāsmutabilia minor nota est: eo q̄ trās mutatio fieri non pōt sine alteratione p̄uia. 3o ex oībus elīs pñt fieri mixta: sz illa fieri non pñt ex elīs nō hñti bus ꝯrietatē. igr̄ elīta prima hēbūt ꝯrietatē. maior p3 q: gñatio mixtoꝝ ⁊ mixta sunt finis elōꝝ. minor p3. q: mixtio fieri nō pōt ex elīs nisi p alterationē nec altera tio nisi p ꝯrietatē. 4o q: nō vr̄ penes qd sumitur ex esse ctibus nūerus vel distinctio elōꝝ nisi penes ꝯrietatē. igitur oz ela prima hr̄e ꝯrietatem.

1a 2o **His premissis** sit pria ꝯ ħ. nullū elm ꝯria tur q̄buscūq̄ duobus elīs diuersis in spē eq̄ p̄ seu ⁊ totalr̄ simplr̄ eisdē ꝯrietatib9. ꝓbat̄. q: seq̄ret q̄ illa duo ela eēnt eiusdē spēi spālissi me eēntialr̄. ꝯñs est falsuz. ⁊ ꝯ assūptū ⁊ ꝯñ a tz. q: nul la spēs est duobus elīs diuersaꝝ spēꝝ spālissimaꝝ eq̄ silis eodez mō: spēs. n. hñt se sic nūeri: vt p̄us dem̄ est. mō nullus vnus nūerus h3 se ad duos alios nūeros di

Dub. uersaꝝ spēꝝ oio silr̄. Et ex alio appet ꝯñ a: q: illa sunt silia in spē q̄ totalr̄ ⁊ eodē mō opponunt̄ vni 3o vt cali ditas cū caliditate. Et si obijcit̄ q̄ aer ꝯriat̄ igni ⁊ ter re p hūiditatē. dr̄ q̄ ħ nō est eodez mō neq̄ eq̄ p̄: imo aer p̄ ⁊ p̄ncipalr̄ ꝯriat̄ terre: q: i ambabus q̄litatibus ⁊ minus p̄ncipalr̄ opponit̄ igni: q: tm̄ in vna. ⁊ ꝯriat̄ terre p̄ in hūiditate: q: terra ē p̄ sicca. aer p̄mo hūidus:

2a 2o ⁊ sic nō ꝯriat̄ igni. ¶ 2a ꝯ est. si vnū elm mediuz ꝯriat̄ duobus extremis: illa ꝯriant̄ iter se. p ꝓbatiōe supponi tur q̄ sp trāsmutatio i q̄litatibus p̄mis ē iter ꝯria: vt q̄n corrūpit̄ caliditas gñat̄ friditas ⁊ ecō: ⁊ sic de alijs. ꝓ bat̄. q: si aer ꝯriat̄ igni in hūiditate: q: est ignis siccus. vel q: ꝯtrariat̄ aq̄ in hūiditate: vl̄ in alia q̄litate. non in humiditate: q: tunc eodez mō: ⁊ eq̄liter opponeret̄ aer aq̄: sicut igni: qd est ꝯ p̄cedētem ꝯclōnē. nisi tunc dicas q̄ aer cū vno illoꝝ h3 vnā aliā ꝯrietatē: quā non h3 cū alio. vt si forte aq̄ ꝯriet̄ i caliditate: q: aq̄ est frigida: ⁊ igni nō sic ꝯrietur. q̄ si dicatur ponat̄ aerē ꝯuerti i ignē ⁊ q̄ro vtrū caliditas aeris manet i igne: ⁊ si sic sequr̄ q̄ ignis ꝯriabitur aq̄: sic p̄us aer ꝯriabatur. Si dicas q̄ nō sequr̄ cū trāsmutatio sit in ꝯria: q̄ i igne gñabitur friditas. ⁊ si sic aer adhuc silr̄ oio ꝯriatur igni. sic aq̄ qd ē ꝯ dicta. Si aūt dicas q̄ aer ꝯriatur aq̄ in alia q̄lita te. s. in caliditate: sequr̄ q̄ aer est calidus ⁊ humidus. ignis siccus ⁊ aq̄ frigida: s3 aer nō ꝯriatur igni i alia q̄ litate. s. i calitate: q: tūc oio ꝯriaretur igni: sic aq̄. ḡ est silis igni i calitate. ḡ ignis ꝯriat̄ aq̄ i calitate: sicut aer ⁊ hr̄ ꝓpositū. Silr̄ sequr̄ q̄ aq̄ est hūida. igitur iterum

3a 2o aq̄ ꝯriabitur igni: q: est siccus. ¶ 3a ꝯ oia elta hñt inuicē ꝯrietatē. ꝓbatur q: si prima hñt ꝯrietatē: ⁊ distantia hñt ꝯrietatē p ꝯclōnē p̄cedētē: s3 oia pria hñt ꝯrietatē pp septimā suppōnē. igr̄ ⁊c. Iterū ꝓbatur ꝯ rōnib9 sup ponis septime. ꝓ q: alr̄ nō oībus possent fieri mixta: ite rū alias nō oia pnt inuicē trāsmutari. iterū alr̄ nō hr̄ent māz. oia n. diuersaꝝ spēꝝ hñtia māz hñt inuicē ꝯrietatē.

¶ 4a ꝯ cōsalis ad q̄ōnē e. si ifinita eēnt ela ifinite eēnt ꝯ 4a 2o rietates. ꝓbat̄ q: q̄dl3 eū q̄l3 h3 ꝯrietatē: ⁊ nulli eoꝝ ꝯ riat̄ plr̄ibus eadē ꝯrietate ⁊ eq̄ p̄. ḡ oz q̄ q̄dl3 elm ꝯrie tur cuil3 ꝑ3 aliā ⁊ aliā ꝯrietatē. ꝓ igr̄ oz ifinitas ee ꝯrie tates si sint ifinita ela. 2o sic q: vel solum sūt finite ꝯrie tates vl̄ ifinite exñtibus ifinitis elīs. si ifinite hēo ppm. si solū finite seq̄ q̄ ēt solū sūt finite ꝯbinatōes eoꝝ pos sibiles. p 3am suppōnē. ḡ solū erūt finita ela: qd ē ꝯ posi tū. ⁊ p3 vltia ꝯñ a. q: q̄dl3 elōꝝ determiat sibi aliq̄ ꝯbi natonē q̄litatū pmaꝝ: vt dem̄ est p̄us.

Quantum ad scd̄z articl̄m sit pria ꝯ ħ. si eēnt ifinite ꝯrietates q̄dl3 elm hr̄et in finitas q̄litates pmas. ꝓbat̄. q: q̄dl3 elm erit cuil3 alio rū ꝯriū p vnā q̄litatē: s3 nulli ꝯriat̄ plr̄ibus eq̄ p̄ p vnā q̄litatē. ḡ oz q̄ exñtibus ifinitis elīs ifinitas hr̄e q̄lita tes. tz ꝯñ a. ⁊ maior p3 p tertiā ꝯclōnē. mior appet p p̄

2a 2o mā. ¶ Scd̄a ꝯclō. nō ē poīe aliqd elm hr̄e ifinitas q̄li tates p̄mas totales ꝓbat̄. q: q̄dl3 elm est corruptibile. igr̄ nullum eoꝝ h3 ifinitas q̄litates. ꝯñ a tenet: q: elm hñs ifinitas q̄litates h3 ifinitā vtutē resistiuā suis cor rūpentibus. ḡ nulli corrūpēs eēt fortius in corrūpen do q̄ ipm in agendo ḡ nulli corrūpēs ꝑ3 ipm corrūpe re. vltia ꝯñ a tz. q: nō fit actio nisi a ꝓportiōe maiōis in eq̄litatis. ⁊ p̄ma p3. q: q̄l3 illaꝝ q̄litatū eēt certe vtutis i ꝯseruādo ⁊ resistēdo corruptiuis. igr̄ vtus ꝯseruatiua

Dubiū totius elī q̄ aggregat̄ ex oībus: eēt ifinita. ¶ Et si dice ret̄ q̄ staret q̄ caliditas vnius obtineret sup friditatez alterius. ⁊ sic siccitas p̄mi obtineret sup hūiditatē scd̄i: ⁊ sic de singulis q̄litatibus p̄mis sup singulas q̄litates scd̄i. ḡ vr̄ q̄ p̄mū posset corrūpe scd̄m. 2o q: ad minus vna q̄litatū ifinitaꝝ vnius vt caliditas ignis poss3 obti nere sup vnā q̄litatū alterius: vt supra friditatē aq̄. igr̄ posset aquā vl̄ illō aliud corrūpere. ꝯñ a tz. q: nos vide mus nūc aquā corrūpi in aerē pp solā corruptionē fri

Re. ditatis: ⁊ sic frequēter ob corruptionē vnius q̄litatis so lius corrūpit̄ elm. ¶ Rñdet̄ q̄ l3 ille ꝯñie valerēt fini tis exñtibus q̄litatibus in elīs: tñ ifinitis exñtibus nō valerēt: q: ꝑ3 p̄mā rōnē q̄cq̄d q̄litates vnius obtinerēt sup q̄litates alterius. adhuc resistiua totius alterius tñ vals sic vtus actiua p̄mi: q: eēt ifinita vt dem̄ ē. ⁊ iō nūq̄ corrūperet̄ nec superaret̄. nec est illud icōueniēs: q: l3 in quol3 tpe finito nūerus dieꝝ est maior q̄ nume rus ānoꝝ tñ si esset vnum tps infinitum in eo nō eēnt plres dies q̄ anni. sic ēt quel3 q̄litas finite vtutis vnius superet suam ꝯriam alterius: tñ vtus actiua ifinita vni us nō superaret virtutem resistiuam alterius ifinitā. ⁊ scd̄m secundam diceretur q̄ l3 finitis q̄litatibus exñ tibus in re ad vnius corruptionē res corrūpitur: tamē nō sic esset in infinitis: eo q̄ alie qualitates ifinite rema nentes plus sufficerent tem conseruare q̄ vna vel due sufficerent corrumpere.

Ad pm **Ad rationes** p̄ncipales. Ad p̄mū dr̄ q̄ ela capiēdo ea p p̄ncipijs intrīse cis nō sunt ꝯria: ⁊ sic nō accipitur in ꝓposito: s3 capien do ela p re nāli īter res generabiles ⁊ corruptibiles magis simplices. sic oia elemēta hñt contrarietatem: si cut dem̄ est in positione. Ista autē descriptio elemēti: q̄ adducitur: itelligitur ꝑm des p̄us in questione de nume

Ad 2m ro elemētoꝝ. ¶ Ad scd̄m dr̄ q̄ numerus cōtrarietatū nō sequr̄ numerū elemētoꝝ: q: q̄diu elemēta sunt fini ta semp sunt pauciores ꝯtrarietates q̄ elemēta: ⁊ si ifi nita fierēt. tūc adhuc ꝓpe maximus numerus ꝯrietatū nō sequr̄ maximū numeruz elemētoꝝ: q: nullius esset

maximus nūerus nec vnius nec alterius. scđo dr̄ q̄ q̄ tūcūq̄ elemēta eēnt īfinita ȝrietates essent īfinite: quia finite ȝrietates nō facerent nisi finitas ȝbinationes: ꝛ tales nō sufficerent ꝓ īfinitis elementis spē distinctis. nec est mirū de istis: q̄r in oi tp̄e finito ānos ꝛ dies inclu dēte multo plures sunt dies q̄ āni: sed si īfinitū fierēt di es in aliquo tp̄e: in isto fierēt īfiniti āni: eo q̄ īfiniti dies īfinitos ānos ȝstituerēt: ꝛ sic nō eēnt plures dies q̄ an ni: silr̄ est in ꝓposito: ꝛ ꝓp hoc negat illud: qđ assumit: q̄ stat el'ita eē īfinita ꝛ solū ȝrietates eē finitas. addi to hoc q̄ oia el'a debēt esse ȝ̄ria. ¶ Ad 3m dr̄ per idez:
Ad 3m q̄ nullū īfinitū est maius alio scđo q̄ oiuz ȝrietatū fini taꝝ plures sunt ȝbinationes q̄ ȝrietates. Tertio q̄ in finitaꝝ ȝrietatū nō sunt plures cōmutationes q̄ ȝrie tates: sicut īfiniti dies chateᶜᶜ nō sunt plures dies q̄ an
Ad 4m ni. ¶ Ad 4m dr̄ q̄ si illa que nal'r sunt plura q̄tit' mlr̄ tiplicent finite: nō ꝓp hoc tm̄ oꝫ fm̄ numeꝝ mlr̄plicari pauciora nal'r: ꝫ si in īfinitū multiplicarent secus eēt: q̄r dies nal'r sunt plꝰes ānis: ꝛ tm̄ si i infinitū chateᶜᶜ mlr̄ti
Ad 5m plicarent dies: silr̄ mlr̄tiplicarent āni. ¶ Ad 5m dr̄ q̄ nō est sil'e de mixtis: q̄r mixta nō determinant sibi ȝrieta tates simplices: sicut elemēta: sufficit. n. mixta distigui per easdē ȝrietates pmas fm̄ magis ꝛ minus. nō sic est de elemētis. oꝫ. n. qđlꝫ el'ꝫ hr̄e vnū extremoꝝ vnius ȝrietatū in sūmo: si sit in nal'i dispōne: ꝛ iō negat ȝña: que formatur in ꝑnᵒ rōnis arguēdo a mixtis ad el'ita.
Ad 6m ¶ Ad 6m dr̄ q̄ illa ȝña tꝫ. per hoc mediū: q̄ oia el'a di stinctaꝝ speꝝ hn̄t diuersas ȝbinationes ȝrietatū: ꝛ fi nite ȝrietates nō faciūt īfinitas cōbinationes diuersas. igit si īfinita sunt el'a diuersaꝝ speꝝ oꝫ ȝtrarietates eē īfinitas. ꝛ pōt reduci ȝña ad locuꝫ a diuisione: q̄r vel in finita el'a hn̄t solū ȝrietates finitas vel īfinitas: sed nō hn̄t solū finitas. ergo īfinitas: hic est locus a diuisione.
Ad 7m ¶ Ad 7m dr̄ q̄ veꝝ est q̄ qđlibet elemētoꝝ hr̄et īfini tas q̄litates. ꝛ negat q̄ vnū elementū posset oibus cō trariari fm̄ vnā qualitatē fm̄ magis ꝛ minus. nā oꝫ q̄ el'm habeat qualitatū suaꝝ aliquā in sūmo ꝛ aliam re missaꝫ a sūmo. modo fꝫ nullā taliū posset infinitis eque ꝑmo ȝtrariari. ¶ Ad rōnē post oppositū dr̄ q̄ est ꝓ q̄r ta ꝓcōne ꝑmi articuli. ꝛ hoc de q̄ōne.

¶ Omnia. n. mixta corpa quecūq̄ circa locū sunt ex oibus cōposita sunt simplici bus. Tex. cō. xlix. Q̄ō. xiij.

Queritur decimotertio. Utꝝ qđlibꝫ mixtū residēs circa mediū locū sit cōpositū ex oibus simplicibus. ¶ Et
pm arguit q̄ nō. q̄r forme eloꝝ nō manēt i mix to. ꝫ nullū mixtū cōponit ex simplicibus. ȝña tꝫ. q̄r mix
q. 22. tū nō est cōpositū nisi ex his q̄ sunt in eo. añs pꝫ ꝑ decā in ꝑ huius. ¶ Scđo multa sunt mixta in fundo maris ꝛ talia nō cōponunt ex igne. igit ꝛc. ȝña tꝫ. q̄r ignis est vnū ipsoꝝ simplicium: ꝛ añs appꝫ: q̄r si ibidē eēt ignis: vr̄ q̄ statim corrūpetur ꝓp nimiū oñium aq̄ sibi ȝrie circūstāns. ¶ Tertio. aliq̄ sūt mixta i q̄bus nō sūt el'a
3. leuia. igr̄ nō sunt cōposita ex oibus simplicibus. ȝña tꝫ añs appꝫ: q̄r multa sūt mixta grauiora q̄ terra: qđ nō esse posset si in eis essent el'a leuia: cum terra sit graue simplex. assūptū experimur de plūbo vl' auro. trahit. n. terrā sursum in equali quātitate. ¶ Quarto. in auro n̄
4. est aliqđ aque. igit ꝛc. ȝña tꝫ. ꝛ añs declaratur: q̄r auꝝ durat lōgissimo tp̄e sine corruptione ꝛ diuisione i igne q̄ esse nō possꝫ si in eo eēt aliqđ aque: q̄r ignis fortissi mus ꝓpter ȝtrarietatē vtriq̄ resolueret ꝛ corrūperet il lud aque: ꝛ ex ȝñi corrūperet auruꝫ: ꝛ sic nō duraret.
5. ¶ Quinto aliq̄ sūt mixta solū cōposita ex terra ꝛ igne silr̄ aliq̄ sunt cōposita ex aqua ꝛ aere solū. ergo nō om nia sunt composita ex oibus simplicibus. ȝña tꝫ. ꝛ añs appꝫ de exhalationibus siccis: in q̄bus nō vident esse aliq̄ el'a nisi terra ꝛ ignis: ꝛ silr̄ de exhalationibus hū
6. mida in q̄bus nō vident esse nisi el'a humida. ¶ Sexto. frequenter g̃ñantur mixta vbi nullus ignis actualis cō currit. igit talia nō g̃ñantur ex oibus simplicibus. ȝña tꝫ. de se. ꝛ añs apparet de aialibus: que g̃ñantur infra terrā ꝛ supra terrā ꝑ putrefactionē. nā ad taliū g̃ñatio nē nullus ignis ȝcurrit, put vr̄ patere ꝑ expientiā. ꝛ ꝓ bat rōne: q̄r facilius est g̃ñare tantā cal'itatē q̄nta suffi cit ad eē aialis q̄ tantā q̄nta reqrit ad eē ignis. igr̄ ꝓp g̃ñationē aialis frustra oporteret hic īterius g̃ñari ignē ȝña tꝫ. q̄r q̄ ꝑ minus pōt fieri. frustra pōt fieri ꝑ maius. añs notū est: mīoꝛ enī caliditas sufficit ꝓ g̃ñatione aia
7. lis q̄ ꝓ g̃ñatione ignis. ¶ Septimo. non minus pōt mixtū g̃ñari ex vno el'o q̄ ex q̄ttuor. igitur nō oē g̃ña tur ex quattuor. ȝña tꝫ. ꝛ añs appꝫ: q̄r in mixto nihil de sūba eloꝝ manet nisi mā: mō eq̄ bn̄ pt vnū el'm am ministrare mām ꝓ g̃ñatiōe mixti: sic quattuor igit ꝛc.
8. ¶ Octauo. nō oēs q̄litates eloꝝ manēt i mixto. igitur nec manēt oia simplicia. ȝña tꝫ. q̄r si el'a debēt manere ꝫ est ꝑncipal'r ꝓp manere suas qualitates. añs pꝫ. q̄r si oēs qualitates motiue eloꝝ manerēt i mixto vbicūq̄ mixtū poneretur ipꝫ deberet q̄escere: qđ falsuꝫ est. patꝫ ȝña. q̄r vbicūq̄ poneret aliqua suaꝝ qualitatū motiua rū esset ibi nal'r collocata: eo q̄ hr̄et oium elementoꝝ qualitates motiuas.

In oppositum est philosophus secundo huius. capitulo septimo. T. cō. 49.

¶ In ista q̄ōne erūt duo articuli. In ꝑ videbunt q̄dā no tabilia ꝛ distinctiones. Et in scđo r̄ndebitur ad q̄situꝫ.

Quantum ad ꝑmū ꝑ nota q̄ fm̄ quosdā du plicia sūt mixta: q̄dā sūt ipfecta: p. nōn sic illa. q̄ solū cōponūtur ex duobus el'tis. vt vapor ex aq̄ ꝛ aere. exhalatio sicca ex igne ꝛ terra. Alia sūt pfe cta sic hō ꝛ asinus mixta residētia circa mediū locū: ꝛ si petat vtꝝ vapor ꝛ exhalatio sint ꝟe subal'r mixta. dr̄ q̄ aliq̄ dicūt q̄ sic. sic pꝫ ex distiencōe. Aliq̄ dicūt ȝ̄riū. s. ꝫ vaporē eē aquā vl' aerē subal'r ꝛ ꝫ exhalationē esse ignē vl' terrā: ꝛ his magis credo. ¶ Scđo nōn̄m ē q̄ si ue dicat vno mō siue alio mō nihil refert ad p̄ñs. rō ē: 2. nōm q̄r in q̄ōne solū q̄rit de mixtis residētibus circa mediū locū. mō siue hmōi mixta sint siue nō sint ipa nō videt residētia circa mediū locū. imo ascēdūt vt expimur: ꝛ iō ea adeē p̄ñs nihil variāt. ¶ Tertio nō. q̄ hic ꝑ sim 3. no. plicia itelligūt q̄ttuor el'a. s. ignis aer. ꝛc. capit. n. ꝫ sim plex ꝑ re nali g̃ñabili īter res g̃ñabiles ꝛ corruptibiles magis simplex. ¶ Quarto nō. q̄ ꝑ mediū locū in titu lo q̄ōnis itelligit terra: q̄ mediū est ꝑ eq̄ distantia a ce 4. no. lo: ꝛ ēt media in tpamento qualitatū ꝑmaꝝ: q̄r magis sūt q̄litates ꝑme circa terrā ad mediū reducte q̄ alibi vt sit sensus. vtꝝ mixta residētia circa terrā ꝛ q̄escētia nal'r circa eā sint cōposita ex oibus simplicibus. ¶ 5ᵒ nota. q̄ in titulo q̄ōnis ly oibus distribuit tituluꝫ hunc 5. nōn. simplicibus ꝓ singulis spēbus generꝝ: ꝛ nō ꝓ singulis idiuiduis speꝝ. pꝫ q̄r nō ē dubiū ex igne exñte i sua spa nullū mixtū cōponi. ē igr̄ sensus tituli. vtꝝ qđlꝫ mixtuꝫ ꝛc. cōponit ex cuiuslꝫ spēi q̄ttuor el'orum aliq̄ simplici. ¶ Sexto. nō. q̄ cū multi sint modi ponēdi el'a mane 6. nōn re in mixto: qđ tractāda ē fm̄ modū al's tractatū in q̄ō nibus ꝑmꝫ: q̄ dicebat el'ta nō manere in mixto in actu: q. 22. ꝫ fꝫ q̄litates suas ad mediū reductas. quaꝓp dicit ma nere in ꝟtute. ¶ 7ᵒ nōndū est q̄ fꝫ illū moduꝫ adhuc 7. no. pōt qđ itelligi dupl'r: vno mō q̄ in mixto sunt quattuor el'nta mō ꝑdicto si sint ꝟtutes q̄ttuor el'roꝝ ad mediuꝫ reducte

8m no. reducte. alio mō q̄ qūtuor ele'a regrant̄ ꝑ gñatiōe mixti.
¶ Octauo nō q̄ loquēdo de ṽtutibus eloꝝ remanēti-
9m no. bus in mixto pōt itelligi de ṽtutibus alteratiuis vl' de ṽ
tutibus motiuis localr̄. ¶ Nono nōndū est q̄ qū mix
tū hȝ hmōi ṽtutes nāl'r: tūc dr̄ subalr̄ mixtū: ſȝ qū hȝ eas
xm no. violēter dr̄ mixtū q̄litatiue: ꝛ sic ele'a pñt eē mixta: quia
pñt hr̄e hmōi q̄litates eloꝝ oēs mixtas violēter. ¶ De
q.22. cimo nōndū est. q̄ forme subales eloꝝ nō manēt i mix
to. pȝ ex dictis in .ꝑ huius. Et h̄ de .ꝑ.

1a 2e Quantum ad scōm sit ꝑma ꝯ. mixtū nō cōpo
nit̄ ex simplicibus formalr̄ i eo re
manētibus. appet ꝑ vltimū notabile q: forme eloꝝ nō
2a 2e manēt in mixto. ¶ Scda ꝯ. si mixtū dȝ dici cōpositū
ex simplicibus: oȝ q̄ h̄ sit ex simplicibus ṽtualr̄ solū in
eo remanētibus. appet ꝯcl'onē ꝑcedētē: q: nō dr̄ ex eis
cōponi tanq̄ actu remanētibus. igit̄ solum ṽtualr̄. De ēr
3a 2e ꝯcl'ones patent ex .6° notabili. ¶ Tertia ꝯcl'o. mixtū
cōponi ex simplicibus est ad eius gñationem virtualr̄
vel actualr̄ cōcurrere simplicia: ꝛ virtualr̄ ꝑ permanē-
tiā suaꝝ q̄litatū reductaꝝ ad mediū aliqd̄ in aliq̄ mix-
to genito remanere. pȝ ꝑ ꝯclusionē ꝑcedētē: q: non dr̄
cōponi ex simplicibus: eo q̄ talia actu in eo ꝑmanent.
igitur solū ex eis dr̄ cōponi tanq̄ virtualiter remanen
4a 2e tibus in eo: qd̄ est ꝓpositū. ¶ Quarta ꝯclusio. ex solū
vno elemēto per actionē eius ꝓpriā neq̄ gñari mixtū.
pȝ. q: ad mixti gñationē ex el'nto regritur eius elemēti
corruptio. modo nūq̄ vnū el'ntoꝝ corrūperet seipsum.
5a 2e ¶ Quinta ꝯclusio. ex solū duobus elemētis nō hñtib⁹
symbolū nō cōcurrēte alio extrinseco māꝫ illoꝝ eloꝝ
vltra virtutē ꝓpriā ipsoꝝ imediate disponēte: neq̄ fieri
mixtum. ꝓbat̄ sic. ꝓpositis duobus el'is non hñtibus
symbolū vt terra ꝛ aere: vel vnū eoꝝ supat aliō simpl'r
ꝛ ꝑfecte in ambabus q̄litatibus vel supat simpl'r i vna
ꝛ supat̄ simpl'r in alia. vel vnū eoꝝ superat simpl'r solū
in vna: ꝛ in neutra superat̄. vel nullū eoꝝ simpl'r supe
rat aliud in aliqua suaꝝ qualitatū: ſȝ neutro mō per ac-
tioneꝫ ipsoꝝ pōt gñari mixtū. ergo ꝯclusio vera. ꝯña tȝ.
aña ꝓ ꝑma pte sufficiēti diuisione: ꝛ ꝓ scōa pte declarat̄:
q: si ꝑmo mō habeāt se superās cōuerteret aliud in sui
nāꝫ. si scōo mō gñabitur tertiū el'tū ꝛ ip'a ambo corrū-
pent̄. si tertio mō sicut fit in porīs mōtiū vbi terra supe
rat aerē in vna qualitate tm̄ ꝛ in neutra supat̄. tūc neq̄
gñatur tertiū el'ntū. vt in montibus aere corrupto fit aq̄
fontiū. Si scōo mō tūc neutrū eoꝝ corrūpit̄: ꝛ per ꝯñs
nullo mō fit mixtū. ¶ Dicitur notāter nō ꝯcurrēte ꝛc.
q: nolo negare si aspectus celi concurreret: ꝛ imediate
māꝫ duoꝝ elemētoꝝ pro alicuius mixti gñatione di-
sponeret: qn ex duobus: imo sic ex vno posset fieri mix
6a 2e tū. ¶ Sexta ꝯcl'o. ex soluꝫ duobus elemētis hñtibus
symbolū nō ꝯcurrēte alio agēte extrinseco immediate
māꝫ ipsoꝝ disponēte nō pōt fieri mixtum: appet: q: vel
vnū eoꝝ notabil'r supat aliud: vel reliquū ꝛ nō ecōuer
so: ꝛ tūc illud cōuertet aliud in sui nāꝫ vel qd̄libꝫ eoruꝫ
in agendo notabil'r supat reliquū: ꝛ tūc ex quo nō agūt
nisi ꝑ vnā qualitatē statim adequabunt se in ista quali-
tate. sic q̄ vlterius nō notabil'r poterūt agere: ꝛ sic neo
trū illoꝝ corrūpet̄ vel saltem vna fiet multuꝫ dominās
alteri: ꝛ tūc neq̄ aliud ꝯuertet in sui nām el'r vel pñt se
tertio mō hr̄e. s q̄ neutꝝ in actiuitate nōbil'r obtinet su
per reliquum: ꝛ sic non fiet alicuius eoꝝ corruptio. ꝛ ꝑ
ꝯñs nullo mō pñt se hr̄e sic q̄ generetur per actionem
ꝓpriā eoꝝ mixtū. ¶ Jtē breuius ꝓbatur ꝯclusio. q: in
ter el'nta hñtia symbolū qualitas symbola non remitti
tur. ergo ista maner ꝑfecta vel valde intēsa. modo sub qua
litate tm̄ intensa sicut ipsa est ꝯueniens el'nto: nō videt̄
posse fieri mixtū. ergo solū ex duobus el'is hñtib⁹ symbolū
nō pōt fieri mixtū nō cōcurrente ꝛc. ꝯña tȝ. maior patȝ.
q: qualitas symbola vtriq̄ est cōueniens: īō non eēt rō q̄
re remitteret̄. minor pȝ. q: mixtū vr̄ sibi pro sui gñatio-
ne presupponere oēs qualitates ꝑmas magis remis-
sas q̄ ipse cōueniunt el'ntis in sua nāli dispōne. ¶ Se 7a 2e
ptima ꝯ. ponit̄ vt ꝓbabilis. ex solū tribus el'ntis nō cō-
currēte extrinseco disponēte māꝫ imediate non pōt fieri
mixtū. ꝓbat̄ q: qualitercūq̄ cōbinent̄ duo ipsoꝝ ha-
bebunt symbolū in qualitate actiua: ꝛ ita supabūt ter-
tiū. ꝛ ꝯuertent in sui nāꝫ. ꝛ per ꝯñs nō gñabit̄ mixtuꝫ.
¶ Octaua ꝯcl'o. qñ mixtū dȝ gñari ex el'ntis alteratiōe 8a 2e
ꝓpria eloꝝ inuicē sine alio extrinseco imediate māꝫ eo
rū disponēte: reqrit̄ cōcursus q̄tuor eloꝝ actu pȝ ꝑ cō-
clusiones ꝑcedētes: q: ex vno seu duobus vel ēt ex tri-
bus fieri nō pōt. vt ꝓbatū est. ¶ Nona ꝯ. possibile est 9a 2e
gñari mixtū imediate ex vno el'o imediate: nō cōcurrē
te alicuius alterius elemēti vel mixti subali corruptiōe
ꝓbat̄ sic. ex sola terra corrupta pōt fieri aliqd̄ mixtū. ergo
ꝯcl'o vera. ꝯña tȝ. aña ꝓbat̄. q: si ꝑ aspectus celi ex sola
terra nō posset fieri mixtū vel h̄ esset ex defectu māe vl'
ex defectu dispōnū qualitatiuaꝫ. nullo mō pōt dici. ergo
ꝛc. maior pȝ. a sufficiēn diuisione: q: si ex terra corru-
pta non pōt. oȝ in altero dictoꝝ defectionem eē. Si. n.
mā sit sufficiēs ꝛ dispō q̄litatiua māe itroducta: sil'r vi
q̄ generabit̄ mixtū. minor pȝ. Primo. n. mā nō deficit:
q: terra hȝ māꝫ sufficiētē. Secūdo nec defectus est i di-
spōne māe. Primo eni nō est defectus in frigiditate ꝛ
siccitate q: satis abundat ille in terra: nec eniā defectus
in humiditate ꝛ caliditate: q: sol et aspectus celi suffi-
cienter poterūt illa in materiam terre generare. Jtem
sol poterit terrā sufficiēter calefacere: ꝛ aqua dominās
supra terrā poterit eam sufficiēter humectare. igit̄ mi-
nor est vera. ¶ Correlariū nō oȝ oē mixtū imediate ge Corm
nitū ex elemēto vel elementis gñari oibus el'is actualr̄
ꝯcurrētibus. sequitur ex ꝯcl'one. ¶ x° ꝯclusio tale mixtū xa 2e
sic genitū ex vnius solius elementi corruptione ṽtua-
liter adhuc generat̄ ex oibus el'is ꝓbat̄ sic. tale mixtū
nō generat̄ nisi oibus qualitatibus ꝑmis ad mediū re-
ductis māꝫ disponētibus ꝑ eius gñat̄ōe: īō ṽtual'r gña
tur ex oibus elemētis. ꝯña tȝ. q: ꝯcurrētibus calidita-
te ꝛ siccitate ꝑ dispōne māe: virtual'r dr̄ ꝯcurrere ignis
eo q̄ ille sunt q̄litates nāles ipsius ignis: ꝛ ꝯcurrētib⁹
caliditate ꝛ humiditate ꝛc. virtual'r dr̄ cōcurrere aer.
cōcurrētibus frigiditate ꝛ humiditate aq̄ dicitur ṽtua-
liter ꝯcurrere. ꝛ ꝯcurrētibus frigiditate ꝛ siccitate dr̄ ṽ
tualiter ꝯcurrere terra: ꝛ īō si oēs qualitates ꝑme i spē
ꝯcurrūt disponēdo māꝫ in gñatione hmōi mixti adhuc
illud mixtū gñat̄ ex oibus elementis virtual'r: q̄re illa
ꝯña fuit bona. aña pȝ q: ipossibile est mixtū gñari sub
aliq̄ qualitatū s. ꝑmaꝝ sūma: eo q̄ tūc mixtum eēt sim
plex: sic elemētū: imo citius gñaretur vel cōseruaret̄ il
lud elemētum: cui illa qualitas ꝑma in sūmo ꝯueniret.
igit̄ oȝ q̄ qualitas ꝑma sub q̄ generat̄ sit remissa: ꝛ nō
est remissa: per prius dicta nisi per remissionē graduū
qualitatis opposite. igitur oȝ q̄ ipsuꝫ generetur ex oi-
bus q̄litatibus ꝑmis in spē ad medium aliqualiter re-
ductis. ꝛ h̄ fuit aña. ¶ Undecima ꝯclusio. omne mix-
tū residēs circa mediuꝫ loci est cōpositū ex oibus sim- xia 2e
plicibus ṽtualiter in eo remanētibus. ꝓbatur ex ꝑcedē
te: q: in oi mixto manēt quattuor q̄litates prime ad me
diuꝫ reducte. igitur virtualiter in oi mixto manent sola
simplicia. ꝯña tenet. ꝛ aña declaratur: sicut in precedē
ti conclusione. ¶ Jtem secundo. in oi mixto manent q̄
litates motiue quattuor elementoruꝫ igitur virtualiter
manent omnia simplicia. ꝯsequētia tenet. q: qualitates
motiue sūt spāles virtutes simpliciū. antecedēs appet:

q: in omni mixto maxime manēt caliditas ⁊ siccitas: ad quas sequitur leuitas ignea: manēt caliditas ⁊ humiditas: ad q̄s sequitur leuitas aerea. manent frigiditas ⁊ humiditas: ad q̄s sequitur grauitas aquea: manent frigiditas ⁊ siccitas: ad quas seqt̄ grauitas terrea. Hec et cō-
T.c.49 12° 2 clusio posset pbari duabus rōnibus phy. in lra: sz omitto ppter bzuitatē. ¶ Duodecima ɔclō ponit ɔsimilis de generatione mixtoꝝ: sicut precedens est posita de cōpositione. q: ad cuiuslibet mixti substātialis gñationē oz ɔcurrere virtualiter oia simplicia. pbatur eisdem
Cor^m medijs qbus pbatur precedēs. Ex qbus ɔclusionibus sequitur correlariū: q: oē mixtū residēs circa mediū locū est cōpositū ex oibus simplicibus virtualiter: sed nō actualiter cōcurrētibus ad eius generationē. p3 ex dictis.
Dubiū ¶ Diceret aliqs. ppter quid terra in oibus vel saltez in pluribus mixtis pfectis domiat: cū tñ ipsa sit vilissimū
R° elementoꝝ. ¶ Rñdet dupl'r. vno modo q: natura sagax igeniauit hoc ppter salutem mixtoꝝ: eo q: paꝝ de elemētis calidis per fortem actionē caloris est magis actiuū q̄z multū de terra est frigefactiuū: ideo si domiarenf elemēta calida in pōdere ipse essent nimie actionis seu calefactiōis: ⁊ sic corrūperēt totū frigidū: ⁊ pi-
R° alia ret mixtū. ¶ Aliter dr̄ q: locus circa terrā est spatiū q̄ si sufficienter calidus per rarefactionē ⁊ reflexionez radioꝝ lucis: ⁊ sufficienter frigidus actiōe elemētoꝝ frigidoꝝ: ⁊ ideo mixta indigent temperie qualitatum primaruz. ingeniauit natura vt essent in loco temperato. s. circa terram: ⁊ hoc esse nō posset nisi i oibus dominaretur terra. Et hoc de secūdo.

Ad p^m **His premissis** rñdetur ad rōnes. ¶ Ad pmā dr̄ q: ē p pma ɔne ex
Ad 2^m dictis i correlarijs rñsimus post oēs ɔclōnes. ¶ Ad 2^m dr̄ q: mixta in fundo maris existentia virtual'r cōponūtur ex igne. nā in eis est caliditas aliqualis cū siccitate q̄ sunt qualitates ignis: imo mediātibus qbus intensis exñībus mixtis posset iteꝝ gñari ignis. Et ad iprobationē dr̄: q: iste caliditates ⁊ siccitates nō corrūpuntur ab aq̄ circūstāte: q: ɔseruaf a formis sbstāialibus mixtoꝝ. qbus ipse conueniūt. al'z corrūperentur. ¶ Ad ter-
Ad 3^m tiū dr̄ q: nulla sunt mixta ita grauia: sicut terra si eēnt ita in nāli dispositione. ¶ Scdo dr̄ q: metalla bñ grauiora sunt q̄z terra: que est apud nos: q: illa nō est nāl'r disposita: imo radijs solaribus est nimis leuificata: ⁊ io adhuc in plūbo ⁊ auro sunt elemēta leuia: q: terra nāliter disposita eēt grauior eis. ¶ Ad 4^m negatur q: i au-
Ad 4^m ro nō sit virtual'r aqua. Ad pbationez dr̄ q: aurū lōgo tpe durat in igne. ppter tēperatā eius mixtionē ⁊ ɔseruationē forme subalis auri ɔseruātis humiditatē ⁊ frigiditatē auri. est eniz maioris virtutis in ɔseruādo frigiditatē ⁊ humiditatez tantā q: sub eis pōt pmanere: q̄z ignis in corrūpēdo easdē: ⁊ hoc spāl'r pp cōpactionez
Ad 5^m mãe auri ⁊ vniformē mixtionē eiusdē. ¶ Ad qntū de mixtis ipfectis si q̄ sint talia p3 quid sit dicendū p notabilia. ¶ Ad sextū dr̄ q: est pro nona conclusione ⁊
Ad 6^m eius correlario. ¶ Ad 7^m dr̄ ɔcedēdo q: eque bñ p nāz
Ad 7^m pōt mixtū gñari ex vno elemento actual'r cōcurrēte: sicut ex q̄ttuor. sicut rō arguit: sed tñ hmōi gñano erit virtualiter ex oibus elemētis: put dcm̄ est in ɔclusione decima. ⁊ pp hoc dr̄ mixtum semp generari ex q̄ttuor elemētis. ¶ Et si dr̄. si mixtū pōt sic eque bene generari
Dubiū ex vno sicut ex q̄ttuor: sequitur q: natura supstue pduxit quattuor elemēta. ɔñs est falsum. ⁊ ɔñia tenet. q: non videtur ea pduxisse nisi ppter mixta: ⁊ eoꝝ gñationē. mō istū finē totaliter ⁊ equaliter cōsequi posse nō existe nisi vno elemēto. ¶ Respōdef negando ɔñiam. Et
R° ad pbationem eius dr̄ dupl'r. vno modo q: per actionē ppriā eloꝝ nō ɔcurrēte alio imediate mãz eloꝝ disponēte: nō pōt gñari mixtū nisi ex q̄ttuor: vt dcm̄ est i conclōne octaua: ⁊ iō q: nō sp ɔcurrit aliud disponēs mãz elemētoꝝ imediate p gñanone mixti nā ingeniauit q: essent q̄ttuor. ¶ Aliter dr̄ ⁊ melius q: nā non solū pduxit elementa pp mixta. sed pp decorē vniuersi ⁊ ipsius pfectionē. ⁊ in fundamētū pbationis ɔñe est falsuz.
Ad 8^m ¶ Ad octauā dr̄ q: oēs qualitates tā alteratiue q̄z motiue in spē manēt in mixto: vt dcm̄ est in ɔclusiōe vndecima. Ad iprobationē dr̄ q: nō oz q: mixtū vbicūq3 ponatur quiescat. q: l3 vbicūq3 ponaf mixtū suarū qualitatum motiuaꝝ aliqua essent in loco nāli: tñ forte mixtū nō quiesceret: q: nō est natū moueri fm exigētiā illius qualitatis motiue existētis in loco nāli: sz aliarū pdñantiū in trahēdo: ⁊ ppter hoc mouebif. ¶ Rō post oppositū est pro duab^s vltimis ɔclōnibus. ⁊ eoꝝ correlarijs. Et hec de ista questione sufficiant.

¶ Amplius āt ⁊ potētias attribuūt corpori. Tex. cō. liiij. Q̄ō. xiiij.

Queritur decim o q̄rto. Utrū q̄litates actiue sint pncipia actiua pncipalia in gñatione mixti ex elītis.
p^m ¶ Et arguif q: sic. illa sunt pncipia actiua principalia generationis mixti: quibus positis ponitur actio: ⁊ qb^s nō positis nō ponif actio: s3 sic est de q̄litatibus pmis. igit̄ ⁊c. maior p3 de se. mior manifesta est p experientiā: q: vbicūq3 ponif caliditas siue in ferro siue in igne ipsa calefacit applicata calefactibili: ⁊ qñ ipsa nō ponif nō fit calefactio. vñ si ignis nō hēret caliditatē
2^m ipse nō calefaceret. ¶ 2° illa sūt pncipia actiua in gñatione mixti p q̄ elta agūt ⁊ patiuntur adinuicē: s3 elnta agūt ⁊ patiunf adiuicē p q̄litates pmas. igr̄ ⁊c. maior p3. q: illa sunt pncipia actiua corruptiōis eloꝝ. q̄ gñatiōis mixtoꝝ. s3 ɔñs. q: eadē sūt agētia corrūpētia elta
3^m ⁊ gñatiua mixti. mior p3 de se. ¶ 3° illa sūt pncipia actiua i gñatiōe mixti: s3 q̄ꝝ pportionē aliā ⁊ aliā gñanf alia ⁊ alia mixta: s3 s3 pportionē q̄litatū pmaꝝ aliaz ⁊ aliā gñanf alia ⁊ alia mixta. q̄ ⁊c. maior p3. q: supposita identitate mãe effectus nō diuersificaf nisi pp diuersi-
Cō. 17. T. cō. 49. tatē agētiū: sic tradif a Cōmētatore 8° metaph. mior p3. p phm. scdo huius. cap. 7. ¶ Cōfirmaf auctate Aris.
Cōfir. 4. in de sensu: vbi dic̄. q: ignis nō agit inq̄ntū ignis: s3 inq̄ntū calidus: io vr̄ velle q: caliditas est pncipalius causa actiōis ignis: ⁊ p ɔñs pncipale pncipiū actiuū. ¶ 4° q̄litates pme sunt cause gñatiōis mixti ⁊ nō sunt cause alie q̄z actiue: igit̄ sunt pncipia actiua in gñatione mixti. ɔñia tenet. añs pro pma pte p3. q: nūq̄z generaretur mixtū nisi cōcurrerēt q̄litates pme. ⁊ hoc nō videf esse nisi aliquo modo esset causa totalis generationis. mior nota est iducēdo in singulis alijs generibus causaꝝ. nō enim sunt cāe mãles: q: nō sunt mãe substātie. nec cause formales gñationis: q: generatio est ipsamet forma: nec est causa finalis: q: precedūt generationē in mā. ⁊
5. ideo sunt finis gratia cuius fit generatio. ¶ Quīto. ad duplationē caliditatis sequif duplatio effectus. igitur caliditas est causa pncipalis. ɔñia tenet. q: hec videf cā pncipalis effectus ad cuius duplationem: sequitur duplatio effectus. añs pbatur. q: si ignis cū tanta caliditate pducit tantuz: cū subdupla nō pduceret nisi subduplū ergo. ¶ Sexto. illud agens ad cuius variationem
6. variaf effectus. vr̄ magis pncipale q̄z illud agēs ad cuius variationē nō variaf effectus: s3 ad variationē q̄litatū pmaꝝ variaf effectus: ⁊ ad variationē ignis vl' eloꝝ substantialiter nō variatur effectus. igitur ⁊c. maior rationis videtur de se nota. minor apparet. quia si caliditas

dītas variaret in gñatione ignis vel animalis sic q ipa
nō cōcurreret variaret effectus: sȝ si alia variarētur ser
uata caliditate: vt si caliditas sūma poneretur in ferro
7° z non in igne equalr calefaceret: z equaliter pduceret
effectus put experimur. ¶ Septimo. si alicubi accña
pncipalr agunt tunc sic dȝ poni vbiqȝ: sȝ alicubi agunt
pncipalr. igif z c. maior vr nota: q2 nō est potior ratio i
vno loco q̄ in alio. minor pȝ. in sacramento altaris. vbi
nō minus faciūt accña p se repta sine subo quo in pane
T. c. ð. faciebant vbi stabant in subo. ergo z c.
54. z. 55. **In oppositum** videtur esse phs scdo huius. ca° 8° vbi reprobat antiqs ponentes eām gñationis eē caliditatē z friditatē.
¶ In ista qōne erūt duo articuli. In p rñdebif ad qsitū.
In scdo remouebunf dubia vt videntur pria.
pm no. **Quātum** ad pmū p nō. q sm phȝ sūt duplices cāe agētes: qdā essentialr ordinate:
alie acñtalr. Eēntialr ordiate dnr: qz posterior depē-
der ieē z i agete a pori: sic q ipsa nec possȝ eē nec age-
re nisi existe pori agente. Cause acñtalr ordinate dnr
qz posterior nō depēdet iesse z agere a pori: vt pr z fi
2m no. lius sunt cāe agētes. ¶ Scdo nota. q aliq sunt pncipa
les. aliq istrumētales. pncipales respectu aliaz dnr: q
dirigūt alias in agēdo z pseruāt easdē: vt faber respcū
mallei. vñ pma cā. s. deus est eā agēs simplr pncipalis
q2 ipsa dirigit oīa alia: z nullo dirigif. Alia vo agentia
respectu suoz iferioz pncipalia pñt dici: sȝ respectu p
mi agēns oīa sunt istrumētalia. Instrumētales cāe di-
cuntur q ab aliqs pncipalibus psuanf z dirigunf i agē
3m no. do. vt malleus respectu fabri. vñ oīa respectu pme cāe
instrālia dicunf. ¶ Tertio est nōn dū. q adhuc cārum
agēnū alie sunt mediate alie imediate: imediate q agūt
4m no. in passum sine alio cogēte medio. mediate vo q agunt
mediāte aliquo alio coagēte. ¶ Quarto nō. q in agen
tibus essentialr suburdinatis naturalr loquendo: pma
nō pōt agere cū infima nisi coagēntibus oībus mediȷs ð
B magis dicetur post. pȝ. q: nunqȝ diceret phs pmū cāz
posse agere cū forte z berta gñando filiū nisi celum co
ageret. z p psequēs nisi coagerent oēs cāe medie eēn-
pa z naliter subordinate.
His premissis sit pma pclo nullū accñs in vtute ppria pducit aliū
accñs. pbatur. q2 qcqd accñs pducit: pducit vtute agē
tiū superioz. igitur pclo va. pña tenet. z añs appet. q2
accñs dependet i esse z in agere ab agentibus superiori
bus. z p pñs qcqd pducit facit vtute supioz agentiū a
dubiū qbus dependet. ¶ Sed z. vr q sit illud pncipalis cā
caliditatis vel effectus cui effectus magis assimilatur:
sȝ caliditas magis assimilatur caliditati: z accidens ac
R° cidenti igr z c. maior vr nota. q2 agens agit pper assi
milare sibi passum. minor nota est de se. ¶ Responde-
tur negando maiorē: imo effectus cōiter magis assimi
latur instrumētali agēti q pncipali: qnis. n. pma cā sit
in oi actiōe agēs pncipalissimum: tñ minime ei assimi-
lantur effectus. Et ad pbationē dr q illud dictū. agens
agit pper assimilare sibi passuȝ. vel itelligitur de qlita
tibus pmis solū vel de his agētibus iferioribus supio-
ra. n. agēna nō agunt pp assimilare sibi passum put no
2a z tū est. ¶ Scda z. nullū accidēs in virture ppria pduc
aliquā subam. pbatur. q2 magis videntur pducere ac-
cidēs q subaȝ: sȝ nequeūt in vtute ppria pducere acci-
dēs. igr nec subaȝ. tenet pña. maior pȝ. q2 accidēs. simi-
lius est accidēti q sube. et q2 facilius est pducere acci-
Cōfir. dens q subaȝ. minor pȝ. p pclusionē pcedētē. ¶ Et cō-
firmaf. q2 si in virtute ppa pduceret subam tunc daret
alteri maiorē pfectionē q ipsūmet haberet. z sic vltra
gradū ppium ageret: qd nō est poße. appet. n. agens
esse prestātius passo. z tenet pña. q2 daret pfectionem
sube quecūqȝ sit illa. modo pfectio sube est maior q q-
cūqȝ pfectio accidēns. ¶ Tertia pclo. qlitates elmto- 3a z
rū non sunt pncipia actiua pncipalia in gñatiōe mixto-
rū. pbaf sic. q2 agēs pncipale alicuius effectus dȝ eē no
bilius vel eq nobile: sic est effectus illoz. maior nota ē.
q2 sic dictum est. agens pncipale nō pōt dare vltra illō T. c. 4.
qd hȝ actu. minor est phi 7° metaph. suba. n. por est ac- z. 47.
cidēte pfectione. ¶ Scdo accñs nō pōt in vtute ppria 2m
pducere aliō accñs. igif nec est agēs pncipale in gña-
tione sube maior pȝ. z pña tȝ. q2 magis vr posse pduce 4a z
re accñs vt agēs pncipale q subam. ¶ Quarta pclo.
forme subales elmtoz nō sunt agētia subordinata i ge-
neratiōe mixtoz. pbaf sic. frequēter pñt gñari mixta
formis elemētoz actiue nō pcurrēntibus: igf nō sūt agē
tia subordinata in gñatione eoz. pña tȝ. p qrtū notabi-
le. añs apper in gñatione aïaliū p putrefactionē terre.
ibi. n. nō pcurrūt actiue elemēta: imo pncipalr celū cū 2m
suis aspectibus. ¶ Scdo forme elemētoz: qñ agūt ad
gñationē mixti pure acñtalr pcurrūt in ista gñatione.
igitur nō sunt agēna subordinata. pña tenet. q2 agentia
subordinata in suoz effectuū pductiōe de p se pcurrūt.
añs apparet q2 forme elemētoz nullo mō itēdūt gñar-
re mixta: sȝ sua actiōe forte si agūt ad ex intēdūt gñare 3.
sibi silia: z pp h agūt. ¶ Tertio. ignis i gñatiōe ignis
nō est agēs suburdinatū. igif nec i gñatiōe mixti. pña
tȝ. q2 magis vr ibi esse eē subordinata q alibi. añs ap-
paret. q2 ignis frequēter generaf imediate a celo cū lu-
mine: vt p reflexionē a speculo pcauo nullo igne pcur-
rēte ad gñationē: qd esse non posset naturalr si in gña-
tione ignis forma subalis esset cā agens subordinata. 5a z
¶ Quinta pclo. celū. itelligentie: z pmum agēs seu p-
ma cā sunt pncipales z subordinate in gñatiōe mixto
rū: loquēdo nālr. pȝ q2 mixta gñanf ab aliqbus tāqȝ a
cāis pncipalibus z nō gñanf a formis elementoz: vt
dicit pclo pcedēs. nec a qlitatibus eoȝ dē vt dicit ter-
tia pclo. igr nō vr a quo generēf pncipalr nisi a celo z Confir.
itelligentȷs z pma cā. ¶ Confirmatur pclo auctoritate
phy p meteoroz. d. q necesse est hūc mūdū iferiorē eē
pcinuū. i. pcīguū lationibus supioribus: vt tota eius vir
tus īde gubernef. modo gubernās est pncipalius gu-
bernato. igif celū z cāe supiores sunt pncipales in agē 6a z
do respectu effectuū iferioz. ¶ Sexta pclo. qlitates p
me elemētoz sunt cāe agētes istrumētales i gñatione
mixtoz. pȝ pclo. q2 mediātibus eis tāqȝ mediātibus in
strumēns māȝ disponēntibus pme cāe pducūt formam
mixti i māa. igif pclo va. pña tȝ. z añs est manifestuȝ. q2
nūqȝ ab illis cāis pncipalibus pducif forma mixti nisi 7a z
mā disposita sit p qualitates pmas. ¶ Septima pclo.
si cāe supiores nō agerēt qlitates pme nullo mō suffi-
cerēt agere. appet p auctorē de cāis. q2 in omnē effectū
plus isluūt cāe pme q alie. igitur si ille nō agerēt alie
nihil possent facere. tenet pña. q2 da oppositū: seqf q
cāe scdē aliquē totū effectū possent pducere absqȝ pmis
z p pñs in istū nō plus isluūt pme cāe q posteriores:
qd est oppositū añtis. Et h de p z c.
Quantum ad scdm dubitaf pillū pcessum. vr. n. q nō i oī effectus pductiōe
hic iferius oīa agētia subordiata pcurrāt imo vr q nul
lū pcurrit cū oībus effectibus h pducens. ¶ Primo. q2 pm
seqref q agēna vlia resisterēt sibiȷpsis. pña est icōueni
ens. q2 nihil resistit sibiȷpsi. pña tenet. q2 si agunt in oēȝ
effectū pductiue: seqtur q agit in pductione calidi: z
etiam in pductione frigidi: sed notum est pducendo fri
gidū resistūt omni generāti calidum respectu eiusdem
PP 3

2m subiecti. igr resistūt sibiip̄sis. ¶ Scḋo. q: seqtur q̄ ꝯcur
rēt in oi resistētia. h ꝯn̄s est icōueniēs vt ꝓbabitur. ꝛ ꝓ
baf ꝯn̄a. q: nō magis p̄nt h inferiora in virtute ꝓpria re
sistere q̄ agere: sed ꝑ ꝑdicta nō p̄nt agere in ꝓpa virtu
te. igitur nec resistere. falsitas ꝯn̄a ꝓbaf. q: si ꝯcurrerēt
cū oi resistētia: seqtur q̄ eiusdem facerent generationē:
ꝛ quātū p̄nt ipediūt. igr vr̄ implicare. ꝛ tenet ꝯn̄a. q: isti
ex quo ꝯcurrūt cū oīa effectus ꝓductione ꝯueniens est
q̄ ꝯcurrūt cū agēte calido ꝓducēdo calidū. sꝫ ex quo cō
currūt cū oīa resistentia: ꝯueniens est q̄ ꝑ frigidū inq̄
tū p̄nt ipediūt gñanōez calidi igr eūdē effectū facerēt:
3 ꝛ quātū possent ipsum ipedirent. ¶ Tertio si ad cale
factionē cōcurreret aliq̄ subā: seqtur q̄ illa esset ṽtutis
ifinite. ꝯn̄s est falsuꝫ. ꝛ ꝓbatur ꝯn̄a. q: illud agens ē in
finite ṽtutis: qḋ ifinitū effectū quātum est ex pte sui pōt
ꝓducere ṗncipal'r: modo ista suba quātū est ex pte sui
ifinitū effectū pōt facere ṗncipal'r. maior nota de se. mi
nor ꝓbatur. q: ad duplationē caliditatis faceret effectū
duplo maiorē: ꝛ ad triplationem caliditatis faceret ef
fectū in triplo maiorē. ḡ si in infinita fieret caliditas ista
eadē suba quātū est ex pte sui faceret ṗncipal'r effectuꝫ
4 ifinitū: qḋ fuit ꝓbandū. ¶ Quarto. seqtur q̄ si celū ces
saret ifluere vel itelligētia mouere. q̄ ego cessareꝫ vide
re colorē. ꝯn̄s nō vr̄ verū. ꝛ ꝯn̄a tenet. q: ego nullū effe
ctū possum facere per cōclusionē nisi coagētibus oibus
causis mediq̄a subordinatis: ꝛ ēt opꝫ per cōcl'onē intelligē
tiam mouentem ad oēs effectus ꝓductionē cōcurrere.
5 ergo si ipsa nō ifluereret: ego nō possem videre. ¶ Quin
to seqtur q̄ si itelligētia nō ageret nihil amplius corrū
perēt: qḋ tñ vr̄ falsum: q: tūc per eā cessare agere fierēt
oīa ꝑpetua. ¶ Iteruꝫ tunc graue non descenderet. nec
candela illuminaret.

Ad p̄m **Ad istas** rōnes rñdef q̄ nō est incōueniēs q̄
idē mediātibus diuersis istrumētis si
biipsi resistat: vt tu mouēdo manū dexterā. s. v̄sus latus
sinistrū potes resistere tibiipsi ꝯ mouēdo manum sini
strā. Sic p̄ma cā agendo cū aqua ꝓducit frigiditatē. ꝛ
agendo cū igne ipedit generationem eius ꝛ resistit sibi
ipsi: hoc n. est necesse de agētibus v'libus q̄ ad vnū ꝛ
eūdē effectū cōcurrunt agendo ꝑ vnū instrumētū ꝛ re
Ad 2m sistēdo ꝑ aliud. ¶ Ad scḋm rñdef ꝑ idē q̄ in oi resistē
tia ꝯcurrūt cāe v'les agētes: ꝛ q̄ nō est icōueniēs agē
tia v'lia ꝑ vnū suū istrumētū agere. ꝛ per aliud inquan
tū per nāꝫ ꝑ ꝑ illud instrumētū p̄nt eūdē effectū ipedi
re. sic. n. cuilibet enti hic iferius ifuit vt diligāt se ꝑma
nere: ꝛ iō cū quolibet ente in ꝑticulari inquātū p̄nt per
ipsum nāl'r sepe impediūt effectus generationē: ad cui
us generationeꝫ seqtur illius p̄mi corruptio. ¶ Ad ter
Ad 3m tiū pōt dici vno mō q̄ ṗncipalissima cā oiuꝫ causaꝝ est
ifinite virtutis in vigore. s. p̄ma cā. Uerum est q̄ licet
2a rñō ita sit: tamē hoc forte rō nālis non diceret. Ideo alr̄ dr̄
negādo ꝯn̄tiā. Ad ꝓbationē dici p̄t dupl'. vno mō ꝯces
sa maiore: negatur minor q̄ substātia ṗncipal'r agēs q̄
tum est ex pte sui pōt ꝓducere ifinitū effectū. Et ad ꝓ
bationē dr̄ q̄ lꝫ ita esset q̄tū ad ifinitā intensionē cali
ditatis aliq̄ substātia finita ꝓduceret infinitū effectū: tñ
illū nō ꝓduceret nisi mediante instrumēto ifinito: ꝛ iō
illud instrumētū cū causis supiorbus ꝓduceret totum
effectū: ꝛ ad hoc non seqtur aliqḋ istoꝝ supioꝝ agētiū
esse virtutis ifinite. ¶ Aliter p̄t dici forte ꝛ melius q̄
3a rñō quātūcūq̄ caliditas itenderet: tñ semp essꝫ finita: ꝛ iō
eēe agētes solū finite per eā p̄nt: licet tamen sincathe
gorematice ꝯcedi posset ꝛ miraculose q̄ in infinitum ca
liditas potest intendi: ꝛ q̄ in infinitum suba potest for
mis calefacere: sꝫ ad istas nō seqtur q̄ substātia agens
ṗncipal'r sit ifinite ṽtutis: sicut non seqf graue simplex
ꝑ subtiliationē mediȷ pōt in ifinitū velociter descēdere.
igr est ifinite ṽtutis. ¶ Ad 4m dr̄ nāl'r loquēdo q̄ si ce Ad 4m
lū cessaret: aut p̄ma cā ifluere nō solū cessaret hō vide
re: sꝫ ēt esse: de h magis videbif in alia q̄ōne. ¶ Et ꝑ h Ad 5m
vltra ꝯcedif rñdēdo ad q̄ntā. q̄ si itelligentia agere ces
saret q̄ nihil plus corrūperef: q: nihil plus remaneret
ꝛ iō nō seqtur q̄ oīa fierēt ꝑpetua ꝯcedif ēt q̄ candela
nō illuminaret nec graue descēderet. ꝛ ēt videbif de h
plus in q̄one corrūdēte huic mā̄e post ꝛc̄.

Ad rationes ṗncipales. ¶ Ad p̄mā dr̄ q̄ Ad rōm
nō oꝫ illud esse cām ṗncipalē
alicuius actionis: quo posito p̄mo ponitur effectus seu
actio: ꝛ quo remoto remouef actio: q: stāte volūtate ef
ficaci artificis posito instrumento ꝛ mā̄ ponif actio: ꝛ
isto istrumento remoto remouef actio: nō tñ istrm̄ est Ad 2m
cā ṗncipalis. ¶ Ad 2m dr̄ q̄ h̄ ꝓbat q̄litates p̄mas eē Ad 3m
cās agētes istrumētales. ꝛ h est ꝓ sexta ꝯcl'one. ¶ Ad
tertiū dr̄ eodē mō q̄ veꝝ est q̄ illa sunt agētia ṗncipa
lia vel istrumentalia: s̄m quoꝝ ꝓportionē aliā ꝛ aliam
ꝛc̄. nec opꝫ q̄ talia sint agētia ṗncipalia: q: oēs effcūs
ꝓducti q̄si diuersificanf ꝑꝑ diuersitatē agētiū istrumē
taliū: q̄uis idē est deus ꝛ idē celū ꝯcurrētia ṗncipal'r i
oi effectuū gñatione: ꝑꝑ: tñ ꝑticulariū diuersitatē diuer
sificanf effcūs: put notū ē: q: s̄m coꝝ diuersitatē agēti
a ṗncipalia alr̄ ꝛ alr̄ ifluūt in effectū. Et ad ꝯfirma
tionē dr̄ q̄ ph̄s nō plus voluit nisi q̄ ignis calefacit me
diante caliditate ꝛ nō sine ea. nec h est ꝯ dicta. ¶ Ad Ad 4m
quartū ꝯcedo q̄ q̄litates p̄me sunt cāe actiue in gñatio
ne mixti: sꝫ istrumentales: vt dcm̄ est. ꝛ non plus ꝓbat
rō. ¶ Ad q̄ntū dr̄ q̄ nō oꝫ illud eē eāꝫ ṗncipalē ad cu ad 5m
ius duplationē duplaf effcūs: q: h frequenter ꝯtingit ad 6m
ꝑꝑ duplationē instrumēti. ꝛ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad sex
tū dr̄ q̄ forte in gñatione ignis caliditas magis ꝑ se cō
currit h est solū istrumētal'r: ꝛ non vt cāe eētial'r ordi ad 7m
natc. ¶ Ad septimū de sacramento altaris dr̄ q̄ ibi p̄
ma cā supplet locū mā̄e sic q̄ agit ꝑ q̄litates ꝛ facit q̄
litates panis: sicut si essent in substantia: sꝫ q: per mira
culū hoc ēt iō nō est ad ꝓpositum. ¶ Ratio post oppo
sitū est pro p̄missis cōclusionibus.

¶ Similr̄ aūt facientibus vnā coꝝ mā̄ꝫ
ꝛc̄. Tex. cō. xlviij. Q. ō. xv.

Queritur q̄ntodecimo. Utꝝ ꝯtigat
dare mixtū tēpatū ex elētis
vl' ex q̄litatibus eloꝝ. ¶ Et arguif q̄ sic. q:
vbi ē dare maius ꝛ minus ibi est dare eq̄le: p̄.
sꝫ ꝯtingit esse mixtū lapsuꝫ ad caliditatē ꝛ siccitatē ma
gis ꝛ ꝯtingit dare lapsuꝫ minus ad ista ꝛ magis ad ꝯ
ria puta ad friditatē ꝛ hūiditatē igr ꝯtigit dare mixtū
hn̄s equal'r de istis. ꝛ h ē tēpatum. igif ꝛc̄. maior vr̄
esse pricipiū. ꝛ minor manifesta est de diuersis mixtis.
in colericis eni dn̄af caliditas ꝛ siccitas: ꝛ in cucurbi
tis frigiditas ꝛ hūiditas. q̄ āt mixtū hn̄s eq̄l'r de istis
esset tpatū apper: q: tēperatū est adeq̄tio qualitatū ele
mētoꝝ in vno idiuiduo ¶ Scḋo est dare aliqḋ mixtū
intēperatū ex elementis. ḡ erit dare aliqḋ mixtū tpatū 2
ex eisdē. ꝓbaf ꝯn̄a. q: si vnū oppositoꝝ est in nā spēal'r:
qḋ est priuatio ꝛ minus desideratū a nā tunc ēt erit ꝛ
reliquū: qḋ est habitus ꝛ magis a nā intentū. modo in
tēperatū ꝛ tēperatū sunt opposita ꝛ est intēperatū pri
uatio: ꝛ minus intentū. igif ꝛc̄. maior nota est ꝛ minor
sil'r: q: nā magis intendit temperiē ꝛ pfectionē q̄ imp 3.
fectionē ꝛ intēperiē. ¶ Tertio. nisi sic nullū aial eēt ꝑ
fecte sanū. ꝯn̄s est falsuꝫ ꝛ ꝓbaf ꝯn̄a. q: sanitas ꝯsistit
in tēperamento qualitatū eloꝝ: ꝛ in adeq̄tione hūoꝝ 4.
ꝯrūdē. ¶ Quarto signato aliq̄ mixto vel est tēperatū

⁊ habetur ꝓpositū. vel est intēperatū: ⁊ sic tūc alique q̄litates excedūt alias. pono igr̄ illas remitti vel alias intendi: donec fiat adeq̄tio: qđ nō vr̄ ipossibile quo facto erit mixtū tēperatū. igr̄ ⁊c̄.
5m ℂ Quīto. sit mixtū lapsuz ad frigidū ⁊ hūidum equalr̄: ⁊ pono q̄ alteratur quousq̄ fiat eq̄lr̄ lapsum ad calidū ⁊ siccum. tūc sic. nō ꝯtingit trāsire de extremo in extremuz nisi trāseatur ꝑ medium: sed hic fit trāsitus de lapso ad frigidū ⁊ humidū equalr̄ vsq̄ ad eq̄liter lapsuz ad calidū ⁊ siccū. igr̄ trāsiretur ꝑ mediū in quo oīa ista erūt adequata. ⁊ ꝑ ꝯñs illo tunc q̄n erit illud mediū erit mixtū tēpatū. igit ⁊c̄.
6m ℂ Sexto. ē dare aliqđ mixtum qđ nālr̄ quiescit in medio elementoꝝ: qđ scz derelinquit duo elementa infra se: ⁊ duo supra se. igr̄ ē dare mixtū equalr̄ ex elementis. ꝯñia tenet. q: tale videretur equaliter mixtū ex elementis: q: tm̄ hz de leuitantibus: sicut de grauitantibus. añs videtur patere per experientiā. q̄ in aere descēdit: ⁊ i aq̄ ascēdit: ⁊ i medio illoꝝ quiescit: ⁊ pz rōe: q: si quiesceret nālr̄ supra magis. ponat intēdi grauitas donec sit adeq̄ta leuitati: ⁊ tunc quiesceret nālr̄ in medio: ⁊ si infra quiesceret ponat remitti grauitas ⁊ itēdi leuitas. ḡ ⁊c̄.
7m ℂ 7°. sicut est in maiori mundo ita est in minori: sz in maiori mūdo elemēta sunt adeq̄ta in potētijs. ḡ ita dz eē in minori mūdo. s. in hoie. igitur hō dz esse tēperatus in elementis. maior pz. ꝯuenienti similitudine. ⁊ accipitur a
T. cō. 17. 8. phō. 8°. phycoꝝ. minor pz. q: nisi elemēta i minori eēnt adeq̄ta in potētijs: vnū eoꝝ corrūperet aliđ. ⁊ sic fieret mūdus iordinatus: qđ nō est possibile. ℂ Octauo. ars pōt facere ex aliq̄bus duobus elemētis mixtū. igr̄ h magis pōt nā. ꝯñs tz. q: maioris virtutis ⁊ potentie est nā q̄ ars. añs pz. q: possibile ē q̄ artifex ꝑ artē suā facit mixtum eq̄lr̄ ex aqua ⁊ vino. igitur ⁊c̄.

Com. 49. Cō. 7. In oppositū arguitur ꝑ cōmētatorē in isto 2°. vbi vult q̄ ipossibile ē dare mixtū ex elementis eq̄lr̄. ⁊ hoc idē dicit ꝑ celi. vbi ꝓbat h: q: illud mixtum quiesceret vbicūq̄ poneret: nec hēret motū nālē. q: mixtū mouet ad motū elemēti dn̄antis in eo. modo si essent adequata: nūc nullum elementum esset dominans. igitur ⁊c̄.

p. no. Pro ista qōne nota q̄ mixtū ex elēis pōt itelligi duplr̄. vno mō diceret mixtū tpatū in q̄ elēa in oībus q̄litatibus remanētibus. s. tā alteratiuis q̄ motiuis essent adeq̄te. puta mixtū: qđ tm̄ hēret de caliditate: sicut de friditate: ⁊ sic de aliis q̄litatibus eloꝝ. ⁊ h mixtū diceret tpatū ad pōdus: q: eq̄li pōdere in intēsione: elēta in suis q̄litatibus in eo dn̄arent. Alio mō diceret mixtū tpatū non ad pondus sed in ordine ad cōplexionē sue spēi debitā. ⁊ vocatur h temperatū ad iustitiā. s. mixtū in quo non sunt oēs q̄litates elemētoꝝ adequate: sed in quo sunt in optima dispōne fm opōnes debitas certe spēi. vñ aduertendū est: q̄ qōlibz mixtuꝝ certā q̄litatiuā dispōnē sibi determinat: que nō ꝯsistit in eq̄litate oīuz q̄litatū eloꝝ: sed i debita dispōne eaꝝ in ordine ad opōnes sibi debitas ⁊ ꝓportōe sibi ꝯuenientē: s. n. in hoie fieret adeq̄tio q̄litatū p̄maꝝ vel magna tendētia ad eq̄litatē: statī moreretur hō. eo q̄ nimis remitteret caliditas eius nālis. igit tēperamētū ꝯueniēs hoi ꝯsistit in ꝓportione q̄litatū p̄maꝝ: q: hō posset optime in operationes sibi debitas. Et fm hmōi duplex tēperamētū. Erūt in qōne duo ar-
p arti. ticuli. In p̄mo videbit vtrū sit poīe mixtū eē tēperatū ad pondus ex elemētis. Scōo vtrū sit dare mixtū tēpatū ad iustitiam ex eisdem.

pm no. Quātum ad p̄mū nota q̄ in mixto ex elītis duplices derelinquunt q̄litates: q̄dā alteratiue: sic̄ caliditas hūiditas ⁊ frigiditas ⁊ siccitas: ⁊ quedā motiue localr̄: sicut sunt grauitas ⁊ leuitas. ex q̄ seq̄r q̄ adhuc p̄mus sensus qōnis pōt intelligi triplr̄. Primo mō. vtrū sit mixtū in quo oēs q̄litates hmōi eq̄liter dn̄ent: sic̄ supius dictū est. Alio mō si sit dare mixtū in q̄ oēs q̄litates alteratiue sunt eq̄les: siue motiue localr̄ sint eq̄les siue nō. Et tertio mō si sit dare mixtū in q̄ q̄litates motiue localr̄ sint adeq̄te qcq̄d sit de alteratiuis. ℂ Scōo nota. q̄ de hac mā volo loq pure nālr̄ 2m nōm
q: qđ per potētiā diuinā posset esse tēperatū ex elemētis siue ad pōdus siue alr̄ nullus negaret.

Tunc sit p̄ma suppō. si in mixto essent adequate q̄litates alteratiue mixtum haberet p̄a suppō
multum plus de grauitate q̄ de leuitate. ꝓbatur sic. q: ad hoc q̄ in mixto sit tāta leuitas: sicut grauitas req̄ritur q̄ in eo sit multo maior caliditas q̄ frigiditas. igit si essent adeq̄e in mixto caliditas ⁊ frigiditas: nō eēnt adeq̄te leuitas ⁊ grauitas: imo esset maior grauitas q̄ leuitas qđ ē ꝓpositū ꝯñia tz. ⁊ añs declaf. tā in nālr̄ dispositis q̄ i violēter dispositis. i nālr̄ dispositis ꝯstat q̄ i aiali ē mlto maior grauitas q̄ leuitas: tm̄ cū h est i eo maior caliditas q̄ friditas: eo q̄ vita aialis ꝯsistit in esse calīn. si ḡ ꝑ calefactiōe deberet leuitas adequari grauitati: oporteret q̄ in eo fieret multū maior caliditas quā frigiditas: q: actu est maior: sicut dictuz est. in violēter calidis apparet silr̄. n. ā i ferro calido ē maior grauitas nō obstante: q̄ in eo sit maior caliditas. Si igit per vlteriorē calefactionē deberet leuitas adequari grauitati oporteret q̄ caliditas valde excederet friditatē. ℂ Ex 2a suppō
quo sequit scōa suppō. si eēt mixtū equalr̄ ex q̄litatibus motiuis ipz esset mixtū inequalr̄ ex alteratiuis. pz ex p̄cedente. ℂ Tertia suppō. supposito q̄ in aliquo mixto 3a suppō
q̄litates alteratiue eloꝝ essent adeq̄te in gradu: adhuc m̄ ipse nō essent adequate in virtute. apparet: ⁊ adhuc caliditas fortius ageret ⁊ minus resisteret q̄ frigiditas. q: iste due simul fortius agerēt ⁊ minus resisterēt 4a supp.
q̄ siccitas ⁊ humiditas. ℂ Quarta suppō. supposito q̄ q̄litates p̄me in mixto essent adequate in agere tm̄ non essent adeq̄te in resistere. apparet: q: si frigiditas dz eē equalr̄ actiua: sicut caliditas: oz q̄ sit intēsior quā caliditas ꝑ p̄us dicta. mō intensior est fortioris resistētie q̄ caliditas. pz. q: eq̄lis magis resistit q̄ caliditas. ḡ a multo fortiori itēsior magis resistit.

His premissis sit p̄ma ꝯclo. non est poīe mixtū eē tpatū ad pōdus ex elītis q̄ ad q̄litates motiuas ⁊ alteratiuas sil̄ appet p̄a ꝯ
ꝑ duas p̄mas suppōnes: q: si sit adeq̄tio in q̄litatibus alteratiuis: erit ineq̄litas in motiuis. et si aūt fuerit eq̄litas in motiuis: erit ineq̄litas in alteratiuis. ℂ Scōa ꝯ 2a ꝯ
poīe ē eē mixtū tpatum q̄ ad q̄litates alteratiuas tm̄. appet: q: si sit iā ineq̄litas i mixto: ponamus q̄ si sit lapsum ad siccitatē ⁊ frigiditatē: q̄ fiat alteratio ad caliditatē quousq̄ sit eq̄lis frigiditati. ⁊ ad humiditatē quousq̄ sit eq̄lis siccitati. nec vr̄ qn hoc sit possibile. quo facto erit mixtū tēperatum quo ad q̄litates alteratiuas.
ℂ Tertia ꝯclo. poīe est esse mixtū tēperatū quo ad q̄litates motiuas eq̄lr̄ ꝓbaf sicut p̄cedens. q: sit inequalitas: eo q̄ habeat mixtū plus de grauitate q̄ de leuitate. fiat leuificatio quousq̄. s. leuitas sit grauitati adequata: ⁊ hr̄ ꝓpositum. ℂ Quarta ꝯclo. si in mixto q̄litates 3a ꝯ
motiue dn̄arent eq̄lr̄ vl' ad imaginationē oēs q̄litates sic q̄ eēt simplr̄ tpatū ad pōdus: adhuc nō vbicūq̄ poneret quiesceret: q: posito tali mixto in spa ignis: adhuc aer aqua ⁊ terra traherēt ipz deorsuz. ⁊ leuitas igni sīi 4. ꝯ
resisteret: eo q̄ eēt i loco nāli: imo etiā i spera aeris moueret deorsuz. ⁊ sola leuitas ignea resisteret: aerea. n. leuitas eēt i loco nāli: ⁊ iō nō traheret. sīl̄ mō ꝓbaret q̄ in 5. ꝯ. p. ca. 7.

aqua vel terra moueret sursuz. si tñ in medio iter aerez
⁊ aquã poneretur nõ traheretur: q2 duo el'a p suas q̃li
tates tenerẽt ipm deorsuz: ⁊ duo alia el'a tenerẽt ipz sur
5ª ɔ̃ suz. ¶ Quinta ɔcl'o. supposito q̃ eẽt mixtũ ꝑpatum ex
elemẽtis ipz nõ eẽt ꝑpetuũ. pz p tertiã suppõnẽ: q2 sup-
posito q̃ q̃litates alterantiue eẽnt eq̃les in gradu: tñ nõ
eẽnt equales in virtute: sil'r. nam ea nõ eẽnt eq̃les in re
sistere: quare adhuc in tali mixto eẽt difformitas seu di
uersitas formees: ꝑpter quã eẽt corruptibile: ⁊ iterũ tale
mixtũ approximatũ sũme calido vel sũme frigido ab
eis pateretur: ⁊ discõuenienter disponeretur: quare pos
2º arti. set corrũpi. ⁊ hoc est propositum.

Quantum ad 2m videndũ ẽ. vtrũ sit dare aliq̃d
mixtũ exñs in optĩa dispõne debi
ta ⁊ nãli sue spẽi: p quã optie ꝑi i oẽs opõnes suas debi
tas: ⁊ hũc articl'z subdiuidẽdo. Primo põt videri vtrũ
mixta diuersaꝝ spẽꝝ possint hr̃e eãdẽ dispõnẽ ⁊ ꝓpor
tionẽ q̃litatũ ꝑmaꝝ. Scd̃o videbit vtrũ mixta eiusdem
spẽi possint manere sub alia ⁊ alia qualitatũ ꝑmaꝝ di-
spõne ⁊ cõplexione. Tertio videbit vtrũ viuũ q̃ñdiu vi
uit sp̃ sibi determinet silẽz vel eãdẽ dispõnẽ seu cõpl'o
nẽ vel potius ſm diuersitatẽ iuuẽtis vel senectutis de-
terminet sibi cõplexionẽ aliã ⁊ aliã. 4º videndũ ẽ vtrũ
cõpl'o calefactiua fortior sit i pueritia vel i iuuẽtute hoĩs.
5º videbit si mixtũ p aliq̃d tp̃s posset eẽ vl' manere sub
optima cõpl'one sue spẽi determinata.

pm no. pªps 2i articli. **Quãtum** ad ꝑmũ p̃ nõ. q̃ q̃dã est cõplexio ra
dicalis ipsius mixti. s. q̃ sibi determi
nat forma subalis eius. alia est q̃si accñtalis: ⁊ ab extri
seco. s. quã mixtũ hz p alterationẽ ab extriseco: sic a so-
2m nõn le vl' a nutrimẽto. ¶ Scd̃o nõ. q̃ in cõplexiõe radicali
viui sic aĩm duplices sunt qualitates. q̃dã sunt eductiue
forme: sic caliditas cũ aliis qualitatibus ꝑmis alie sunt
organice: sic figura ⁊ alie dispõnes organoꝝ: sic i ocu-
lo figura oculi: ⁊ alie dispõnes q̃ disponunt oculũ ad h̃
q̃ p ipz fiat visio. ¶ Tertio notãdũ ẽ q̃ ad mutationẽ
3m nõn cõpl'onis vel dispõnis accñtalis seq̃r variatio cõplexio
nis nãlis: lz nõ ita totalr̃. ¶ Quarto nõ. q̃ mixtũ certe
4m nõn. spẽi sub aliq̃ dispõne stat nãlr̃: ⁊ sub aliqua violẽter: ⁊
sub aliqua nũq̃ põt stare: qñ est sub ꝑma tũc est sanũ
vl' simplr̃ vel vt nũc: qñ est sub scd̃a est ĩfirmũ. nũq̃ at
ẽ sub tertia: q2 illa aduenĩete mixtũ morit̃. ¶ Quinto
5m nõn. nota. q̃ cõplexio qualitatiua in mã cũ agẽtibus vl'ibus
agit tñ quãtũ põt. q2 est agens nãle.

pª ɔ̃ **His premissis** sit ꝑma ɔ̃. tuilibz spẽi ɔue-
nit aliq̃ latitudo ꝓportiõis
q̃litatũ ꝑmaꝝ: sub q̃ nullũ mixtũ alterius spẽi nãlr̃ pos
set eẽ. pz h̃ q2 entia diuersa in spẽ nãlr̃ determinant sibi
diuersas cõplexiones. ¶ Scd̃o pz idẽ. q2 cõplexiones
2m taliũ qualitatũ agũt tñ quãtũ pñt. dato igit̃ q̃ vna pl'i
bus spẽbus ɔueniat nãlr̃: seq̃tur q̃ illa itroducta in mã
p eã vtreq̃ forme duaꝝ spẽꝝ. pducẽt cũ agẽtibus vl'i-
bus. sz manifestũ est: q̃ h̃ nõ est poĩe. q̃ autem h̃ dispõ
seu ꝓportio hẽat latitudinem: pz h̃ q2 non oĩa iduidua
eiusdẽ spẽi. hñt eãdẽ dispõnẽ q̃litatũ ꝑmaꝝ. ¶ Scd̃a
2ª ɔ̃ ɔcl'o. vnaq̃q̃ spẽs determinat sibi maiorẽ latitudinẽ
sub q̃ põt stare violenter. q̃ sub q̃ põt stare nãlr̃. pz. q2
maior est latitudo sub q̃ põt stare hõ ĩfirmus. q̃ sub q̃
põt stare hõ ꝑfecte sanus: pl'ibus. n. modis in q̃lz ɔtin-
git esse male q̃ bñ. ¶ Tertia ɔcl'o. dato indiuiduo cer
3ª ɔ̃ te spẽi vt terra ipsa sub dispõne q̃litatiua minus ɔueni
ente põt ꝑmanere q̃ ipsũz põt gñari. ꝓbat̃. q2 data ter
ra deueniẽte ad dispõnẽ nõ ita ꝑfectã: sic et at ista sub q̃
gñabat̃. Quero vtruz adhuc est si dicis q̃ sic: sequitur
cũ nõ sit dare vltimuz rei ꝑmanẽtis in esse: si hec dispõ
vlterius disponat̃ p corruptione terre: q̃ hec terra post
erit. h̃ tũc esset sub dispõne qualitatiua minus ɔueniẽte
q̃ erat illa sub qua generabatur: eo q̃ hec est remissa
que erat equalr̃ ɔueniẽs igr̃ ɔcl'o vera. Sed si dicat̃ q̃
hec terra nõ est. incõueniẽs est: q2 ex quo terra sub hac
dispõne potuit gñari: ⁊ potuit sub ea remanere ⁊ esse:
eo q̃ nõ minor virtus requirit̃ ad rez de nouo pducẽdaz 4ª ɔ̃.
q̃ ad eã cõseruandaz pductã. ¶ Quarta ɔcl'o. seq̃t̃ q̃
pl'a indiuidua diuersaꝝ spẽꝝ pñt sub eadẽz vel sub sil'i
dispõne q̃litatiua remanere violẽter. ꝓbat̃ ex ꝑcedẽte:
q2 supposito q̃ terra imediate generaret̃ ex aq̃: tũc cõ-
stat q̃ imediate vsq̃ ad gñationẽ terre manebit aq̃. h̃
manebit sub dispõne frigiditatis ⁊ hũiditatis vsq̃ ad
gñationẽ terre. ¶ Si tũc scd̃o iteꝝ ex terra gñaret̃ aq̃
ɔstat terrã remanere sub dispõne minus ɔueniẽte quã
gñabat̃. p ɔcl'onẽ ꝑcedẽtẽ. h̃ cũ maiori frigiditate ⁊ hu
miditate manebit q̃ gñabat̃. igit̃ sub eadẽ vl' sil'i dispo
sitiõe manebit sub q̃ mãsit aqua añ eius gñationẽ. igit̃
ɔcl'o vera. ¶ 5ª ɔ̃ veniendo. s. de sũmo calido ⁊ summo 5ª ɔ̃
sicco ad sũmũ frigidũ ⁊ sũmũ hũidũ ĩfinite sunt ꝓpor
tiões medie: q̃ꝝ q̃dã sũt maiores: ⁊ q̃dã minores: q̃dã
rõnales q̃dã irrõales pz de se. q2 a q̃ꝺq̃ modica addi 6ª ɔ̃
tiõe vl' ablatiõe variat̃ ꝓportio. ¶ 6ª ɔcl'o. sub q̃lz illaꝝ
ꝓportionũ põt eẽ aliq̃ forma vel nãlr̃ vel violenter. pz.
q2 alr̃ mã p alterationẽ fiet sine forma in ꝓcessu de sũ-
mo calido ⁊ sũmo sicco ad opposita: q̃d nõ est dicẽdũ.
¶ Septima ɔcl'o. nulla forma subalis sub qualz illaꝝ 7ª ɔ̃
dispõnũ põt esse nãlr̃: vel ẽt violẽter. ɔcl'o manifesta est
de se. ex quo pz. q̃ aliq̃ mixta fiũt post alia determinata
⁊ nõ q̃lz post q̃lz idifferẽter. vñ nõ post corruptionẽ
eq̃ gñatur imediate aĩnus: q2 sunt cõplexiones medie
qualitatũ ɔueniẽtes aliis mixtis: quas oz ptransiri añ-
quã deueniat̃ de esse eq̃ i esse aĩnũ. ¶ Octaua ɔcl'o. si- 8. ɔ̃
simile est q̃ nulla forma stat nãlr̃ sub ꝓportiõe irratiõa
li q̃litatũ. pz. q2 alie ꝓportiões sunt nobiliores ⁊ aptio-
res ꝓ exercẽdo opõnes debitas rei. ex quo pz quare ali
quaꝝ spẽꝝ iduidua se mutuo diligũt: ⁊ aliquaꝝ se odi
unt: q2 qñ ꝓportiones nãles diuersis spẽbus ɔueniẽtes
sũt adiuicẽ rõnales vl' armonice tũc iduidua illaꝝ spẽꝝ
ɔsueuerũt se diligere. si at sũt in ꝓportiõe irrõnali ɔsue
uerũt se odire: vt forte ẽ d̃ oue ⁊ lupo. ¶ Nona cõcl'o. 9. ɔ̃
forme diuersaꝝ spẽꝝ hñ pñt eq̃ nãlr̃ sub eadẽ vl' sil'i di
spõne q̃litatiua organica. pz de oculo aĩni ⁊ de oculo
bouis: i q̃b' sũt sil'es dispõnes organice: ⁊ tñ hñt foꝛ̃as
subales extẽsas. s. aĩas diuersas. Et h̃ d̃ ꝑª pte h' arti.

Quãtum ad secũdã partem fit ꝑma conclusio 2. ps 2i articli pª ɔ̃ pm
hec. nõ oĩa iduidua eiusdẽ spẽi dẽter
minant sibi naturalr̃ eãdem cõplexionẽ: patet per me-
dicos ponẽtes quattuor cõplexiones in eadẽ spẽ spãlis
sima humana: ⁊ ponũt adhuc in qualibet eoꝝ latitu-
dinẽ ſm magis ⁊ minus. ¶ Scd̃o. q2 si colericus alte 2m
ret̃ ad cõplexionem flegmaticã fieret ĩfirmus: q̃d non
esset si esset eadez cõplexio flegmatica ⁊ colerica. ¶ 3º 3m
dicunt medici: q̃ quedam est cõplexio lapsa ⁊ minus
nãlis: ⁊ alia nãlis in eadẽ spẽ. igit̃ ɔcl'o vera. ¶ Scd̃a
ɔcl'o est. q̃ oĩuz illaꝝ cõplexionũ vni spẽi ɔueniẽn nã- 2. ɔ̃
liter est talis vnio. q̃ nullius alterius spẽi idiuiduũ sub
tali aliq̃ staret nãlr̃ appet ex scd̃a parte illius articuli.
¶ Tertia ɔ̃. nõ oĩuz mẽbroꝝ eiusdẽ idiuidui ẽ sil'is cõ- 3. ɔ̃
plexio appet p medicos dicẽtes cor eẽ cõplexiõis cali'e
⁊ sicce: ⁊ cerebꝝ fride. ⁊ hũide ⁊c̃. ¶ Itẽ fortius appet: 2m
q2 certũ ẽ q̃ si cerebꝝ tm̃ fieret cal'm ⁊ siccũ: sic cor est
cal'm hõ eẽt ĩfirmus. ⁊ h̃ ɔcl'o est manifesta de dispõni
bus organicis: lz ẽt vera sit p ꝓbata de dispõnibus edu
ens. ¶ Tertio ɔfirmat̃ ɔcl'o. et auctẽ Aristo dicentis. 3 a. 66
ossa eẽ cõplexiõis terree: ⁊ ɔstat q̃ mlt'a mẽbra aĩalis 3m
non sunt cõplexionis violẽte: seu terree. ¶ Quarta cõ 4ª ɔ̃
clusio.

elatio. eiusdē forme extense sicut est aīa bouis: oēs ptes differūt inter se solū nūō essentialr. pbat. q: alr nullatenus ille ptes ɔstituerent eādē formā totalē: cuius oppositū supponit: ꝛ pȝ ɔña. q: due forme subales diuersaꝝ spēꝝ nō faciūt vnū: eo q vltima eoꝝ nō sunt vnū. Jteꝝ si facerent vnū pari rōne diceremus ptes forme totalis virgule: cuius vna medietas est arida: ꝛ alia viua faceret vnā formā totalē: ꝛ sic ꝟga deberet dici vnū subalr sicut aīa: qd tñ non est dōm. cū vna eius ps sit viua. ꝛ alia mortua: ꝛ talia nō faciunt vnum subalr. Iȝ ista ꝟga posset dici vnū in gn̄e quātitatis. ¶ Correla-
Corm rui. forma ossis. carnis. cordis; ꝛ cerebri. in asino sūt essentialr siles sicut due albedines eiusdē albedinis tota-
ꝑ ɔ̄nē les. pȝ: ꝛ solū differūt nūō p ɔclōnē. ꝛ ita faciūt due ptes albedinis. ¶ Sed ɔ̄ hāc ɔclōnē arguitur fortiter.
¶ Primo. q ad diuersas dispōnes q̄litatiuas ꝛ diuersas pportiones q̄litatū seqr diuersitas specifica formarū subaliū. sed in diuersis mēbris eiusdē aīalis sunt diuerse dispōnes q̄litatiue ꝛ dissimiles. igr ꝛc̄. maior pȝ. q: alia rō nō pōt assignari. q̄re mixta diuersaꝝ spēꝝ hñt diuersas formas subales: nisi pp diuersitatē dispo-
2m sitionū mãe educentiū formas subales. minor pȝ p tertiā ɔclōnē. ¶ Scdō dissimiliores sūt q̄litatiue cōplones oculi ꝛ cordis eiusdem aīalis: q̄ sint oculi ꝛ oculi aīalium diuersaꝝ spēꝝ: vt eq ꝛ bouis: sed hec dissimilitudo cōplonū in oculis aīaliū est cā diuersitatis specifice formaꝝ pductaꝝ. igr ꝛ̄ dissimilitudo cōplonis
3m cordis ꝛ oculi. ¶ Et ɔfirmat tertio. q: dissimiliores sūt forme ossis ꝛ carnis q̄ forme ossis ꝛ ossis. Iȝ os ꝛ os nūero differūt. ḡ os ꝛ caro differūt plꝰ q̄ nūero. igr differūt spē. ¶ Pro solōne illaꝝ rōnū pmitto pbabilr q Iȝ i eodē aīali sit cōplones eductiue mēbroꝝ ꝛ diuerse: tñ ille sūt rōnales adinuicē: ꝛ hñes q̄si eq̄lē hitudinē pportionis i ordie ad totū. sic q est in oībꝰ his pportiōibꝰ ɔsonātia seu armonica silitudo in ordie ad totū aīal. ꝛ pp hoc Iȝ aliq̄ ptes sint calidiores: ꝛ aliq̄ minus calide: nihil phibet formas eductas eē totalr siles essen-
ad pm tialr: sicut ē est calitas itensior cum calitate minus itensa siles essentialr. p h̄ rñdetur ad rōnes. ¶ Ad pmaꝫ dr negādo maiorē. s. q diuersas dispōnes q̄litatiuas seqtur diuersitas specifica. vel ē eā itelligendo. Iȝ opȝ addi q sit diuersitas cōplonis talis q̄ nō hȝ ɔsonātiā debi-
ad 2m tā vni forme totali. seu vni forme eiusdē spēi. mō h̄ nō est in diuersis mēbris eiusdem aīalis. ¶ Ad scdm dr pmo q dispōnes q̄litatiue organice oculoꝝ eq ꝛ bouis sunt similiores q̄ oculi ꝛ cordis eiusdeꝫ animalis. ¶ Scdō q calitates eductiue duoꝝ oculoꝝ sunt similiores q̄ oculi ꝛ cordis eiusdē aīalis. ¶ Tertio q proportiones oculoꝝ eq ꝛ bouis nō sunt ita siles. nec tātā hñt ɔueniētiā armonicā ad eā dē formā totalē: sicut complexiones totales cordis ꝛ oculi eiusdē aīalis. ꝛ pp il-
ad 3m lud forme ptiales cordis ꝛ oculi sūt eiusdē spēi: ꝛ duoeū oculoꝝ eq ꝛ bouis sunt diuersaꝝ spēꝝ. ¶ Ad ɔfirmatiōnē dr. q forma ossis ꝛ ossis sunt accñtalr siliores: q̄ ossis ꝛ carnis. sed essentialr non. ꝛ iō rō non pcedit. Et hoc de secunda parte istius articuli.

3a ps 2i arti. p. nōm **Quātū** ad tertiā ptē nota. q medici ponūt hoīs septē etates. Una est īfantia. ꝛ dr durare vsq ad septimū annū. Scdā ē pueritia. ꝛ dr durare a septimo anno vsq ad. 18. annū. tertia ē adolescētia. a. 18. anno. vsq ad. 25. annū. vel circa. q̄rta est iuuētus: ꝛ durat a. 25. anno. vsq ad. 35. vel. 36. q̄nta est etas virilis: ꝛ durat a. 35. vel. 36. vsq. ad. 49. vel eo circa. sexta est senectus. ꝛ dr durare a. 49. vsq ad. 60. vt in pluribus. Ultima etas ē decrepiti. ꝛ durat vltra. vsq ad finē vite. Querit ḡ iste articulus. vtrū in q̄lȝ baꝝ hō sit eiusdē cōplonis. ¶ Scdō nota. q he assignatiōes vt 2m nōm
in plibus tenēt: non tñ sunt pūctuales: immo in qbusdaꝫ videnr minores. ꝛ in qbusdā maiores. imo p firmitate vel aliud posset ɔtigere q he etates vel aliq̄ ipsaꝝ multo citius terminaret q̄ in termis pus assignatis.

His premissis sit ɔclō rñsalis hec. q i diuersis etatibus eiusdē vi- pa ɔ̄
uētis est alia ꝛ alia cōplo. apȝ. q: si talē cōplōnē hñet qs in senectute: q̄lē habuit i iuuētute. firmus eēt. pūt medici cōiter ponūt mixtū rñ dȝ denotari a cōplōne sibi ɔueniēte in optia ꝛ ɔueniētissima etate. ꝛ illiꝰ cōplexionis esse dicet. Et h̄ de tertia parte istius articuli.

Quantū ad q̄rtā ptē videbit. Utrū calitas for- 4a ps . 2i
tior sit in pueritia vel in etate iuuētuti. arti.
Et argr pmo. q calitas seu calor iuuenis sit fortior. pm
ꝛ h̄ sic. ille calor ē fortior. q maiores effectus pōt facere. Iȝ sic est de calore iuuenis. igr ꝛc̄. maior pȝ. q: p q̄ntitatē effectus cognoscit q̄titas forme actiue. n. nonficat T. c. 2. ꝛ
potētiā. 9. meta. vñ ex alio nō cognoscit q calor ignis 7.
est maior q̄ aeris. nisi q: magis calefacit. igr sic erit i pposito. minor sic declar. pmo quo ad nutritionē. quia calor iuuenis sufficit digerē cibaria grossa ꝛ nō pueri. ¶ Scdō in augmētatione. q: regulr crescūt hoies in iuuētute magis. q̄ faciūt in pueritia. imo ad minus fm latitudinē ꝛ pfunditatē. ¶ Tertio in gnōne: q: calor iuuētutis gnat ꝛ non pueri. ¶ Quarto in motu locali q: mouet localr pfectius calor iuuenis q̄ pueri. ¶ 2o 2m
calor iuuenis est cū sicco tēperato. igr est fortior. ɔña tenet p cōmētatorē tertio colliget. vbi dicit ꝛ voluit: q ceteris paribus calor est maior qui est cum sicco tēperato. añs apparet. q: cōplexio iuuenis est calida ꝛ sicca: ꝛ non excessiua sicca p Auic pmo canon. fen. pma. doc. tertia. dicens. q iuuenes hñt cōplōnē magis tēperatā q̄ pueri. ¶ Tertio calor nālis ē fortior. q fundatur in subo puriori. sic ē de calore iuuētis: igr ꝛc̄. maior 3m
pȝ. q: vr q pfectio mãe. arguit pfectionē formaꝝ. ꝛ ē q: calor nālis trahit originalr ex pueritia humidi ē ifusi a parentibus: q̄re q̄to idē magis puꝝ. tāto erit purior ꝛ maior calor. minor pȝ. q: humidū iuuenis est purius ꝛ pfectius. Primo. q: est ppinquus tēperato. qd qdē est summe puꝝ. ꝛ pȝ p Auic. in loco palle. 2o q: si puer nascit nimis lapsus ad humiditatē: ille lapsus pōt corrigi in iuuētute. vt volūt medici. h̄ āt esse nō posset: nisi humidū iuuenis fieret purius. 3o q: supfluitas humidi iuuenis est valde ꝛ magis digesta. vt pȝ i supfluitatibus aꝑtū. igr humiditas est purior. ɔña tȝ. pteꝰ illius apho. p apho. dr. n. ibidē. pueroꝝ supfluitas sunt poriores: q: vr q illud humidū qd restaurat loco deperditi freqnter sit purius q̄ humiditas pueri. pbat. p. q: virtus pris forte fuit debilis ꝛ nan in iuuētute erit fortis. ꝛ sic purius erit humidū. qd restaurat i iuuētute q̄ humidū ifusum a pr̄e. ꝛ hr ppositū. 2o q: humidū iuuenis restauratū est magis aquosū: ꝛ magis coagulatum q̄ humidū pueri. igr purius. ¶ Tertio q: humidū iuuenis vr magis eē digestū q̄ pueri. ¶ 4o ad pncipale 4m
in illo est maior calor: in quo magis dñat ignis. sed sic est de iuuene. ḡ ꝛc̄. maior nota est de se. minor appȝ. q: corpus iuuenis dr calidum ꝛ siccū. ꝛ h̄ est in eo do- In opm
minari ignē. nō aūt sic est de puero. ¶ Deinde arguit. q calor pueri sit fortior: ꝛ hoc sic. i illo est maior calor in quo fit maior augmentatio. Iȝ sic est in puero. igitur. maior nota est. q: caloris est extendere rarefacere ꝛ augere. minor pȝ. quia pueri crescunt notabilr fȝ longitudinem: ꝛ iuuenes non. ¶ Scdō in illo est maior calor in quo est plus de humido. sed sic est de puero. igr ꝛc̄. maior patet. quia calor naturalis sequitur humiditatē vel

3m tē vel humidū radicale: τ ex eo nutrit. igit maior erit:
vbi est magis humidū. minor ē. pbāt medici. τ Aui. p
canō. doc. tertia. τ p apho. in cō. illius. ¶ Tertio sic. ille
calor est maior q sufficiat plōgare vitā. s3 sic est de calo-
re pueri igit τc. maior nota est. q2 calor nālis est pnci-
piū vite. minor p3. q2 calor pueri sufficit ad pnnuationē
4m totius vite iuuētutis τ senectutis: τ cū hoc sufficit p vi
ta pcedētē: qd nō facit calor iuuenis. ¶ Quarto in pue
ro sunt fortiores opationes nāles. igit maior calor. pña
t3. añs p3 de digōne: q2 freqntius comedūt pueri sine
nocumēto. qz. s. iuuenes τ in eis est vtus expulsiua for-
5m tior. vt voluit Gal. 6. de morbo. ¶ Quito in illo est ma
ior calor q magis ppinqt pncipio gñonis. s3 sic est de
puero. igit τc. maior p3. q2 pncipiū gñonis est spma.
hoc āt ē vehemēter cal3. p Aui. p cañ. τ p apho. τ Gal.
cō. apho. Et q crescūt. mō quāto aliqd magis appropi
6m quat ad nām alicuius: tāto est magis tale. mior maifesta
est de se. ¶ Sexto in iuuene nihil est de calore nāli. igi
tur nō est in eo calor. pña t3. añs pbat. q2 qlib3 ps cor-
poris pueri aliqd depdit. τ p pñs añqz ad etatē iuuen
tutis veniat oēs ptes q sunt a pueritia erūt resolute. igi
tur τ tota calitas nālis. igit nō erit ibi nisi calor aduē-
titius vel cibalis: τ ptes noue. pña scda nota est de se.
7m τ pma t3. q2 nō pōt manere calor nālis nisi maneat ei9
subz. ¶ Septimo arguit. mobilitas τ icōstātia arguit
maiorē calorē. s3 talis est in pueris. igit τc. maior p3.
q2 calor reddit corpa mobilia s3 Gal. p tegni. mior p3.
8m p ph3. 8. ethi. d. q pueri eodē die fiūt amici τ inimici.
¶ Octauo qñ aliqs effectus debet aliqbus duobus.
vni p pus. alteri p posterius. sic q posteriori puenit p
pus. pfectius τ magis puenit priori. s3 calitas sic est in
puero τ in iuuene. s. in puero p pus. τ in iuuene p po-
sterius. igit τc. maior p3. q2 p p hoc pma cā dr magis cē
cā effectus. qz scda. τ p poste. pp qd vnūqdqz tale. τ il
9m lud magis tale τc. mior p3. q2 calitas pueri est cā aug-
mēti τ nutritiōis: qbus acqrit calor iuuētutis. ¶ Itē
nono. calor pueri fundat in mā pfectiori. igit ē maior τ
pfectior. pña t3 vt pus: q2 pfecto subi arguit pfectionē
sue forme. añs declat. q2 humidū pueri in quo fundat
calor est purius τ pfectius. pbatio. q2 ptinue fit p ap-
plicationē nutrimēti humidū magis ipuz: q2 si eque pu
rū posset restaurari: vita posset ppetuari. ¶ Scdo q2 i
humido pueri est minus de supfluo. p3. q2 minus est de
humido nutrimēti. ¶ Tertio. q2 humidū gñat de pu-
riori mā. s. de spmate: qd plures h3 digōnes qz humidū
cibale: qd est in iuuene. τ p pñs purius est. s3 si de san-
guine mēstruo dicere vellemus genitū humidū pueri
adhuc magis digestū est qz humidū genitū ex cibo in
iuuene. pbat. q2 ille sanguis erit supfluus in qrto τ nō
in qli. vt oēs volūt: τ sic erit tm̄ digestū qtū humiduz
cibale. τ post p spma τ matricē amplius digerit. ¶ 4°
humidū pueri fit a pncipijs gñonis. humidū āt iuue-
nis fit a pncipio nutritiōis. pncipia ꝯo gñonis pfectio-
ra sunt qz nutritiōis. igit pfectius agēs est humidum
xm pueri gñans qz iuuenis. τ igit humidū pueri ē purius.
¶ Decimo supfluitas pueri est magis tēpata. igit ca-
lor est nālior τ maior. pña t3. q2 qd est nāle magis ten-
dit ad tēpamētū. igit calor erit maior τ nālior: a quo p
cedit supfluitas tēpatior. añs p3 p Gal. in cō. apho. Et
q crescūt pus allegan. dicit. n. q calor pueri est suauis:
τ sudor magis gratus sensui tactus. ¶ Deinde arguit
q sit eqlis calor auctoritate Auic. pmo cañ. fen. pma.
doctrina tertia dicēs q calor in iuuene τ puero ē eq-
lis. τ rō est. q2 idē est τ vnus. idē aūt est eqlis sibiipsi.
Rōn m q āt sit idē declat p 13 q calor pueri seruat in iuuētute
τ eius etate. ¶ Prosequēdo hāc difficultatē est notādū

q est opinio vna bñ pbabilis sic dicēs. supposito q lo
cutio fiat de eodē indiuiduo. τ q nō qrat de calore flu-
ente. q2 ille variat s3 diuersitatē humoꝝ vel ciboꝝ. dr
āt calor fluēs spūs calidi gñati in corde τ emissi ab eo
ad singula mēbra: s3 q loquit de calore nāli radicali. s.
calitate inexistēte a nā que est qlitas introducta ex pnci-
pijs natiuitatis expāsa expūsiōe corporis. q calor pōt di p°a
ci maior vel mior dupl'r. Pmo mō essentialr. s. qtū ad
gradus suos itensionis in se. Secūdo mō pōt dici ma-
ior nō in se: s3 qtū ad opationes. vt maior calor dicere
tur p quē maiores fierēt virtutes. Quo pmisso ponit du
as pclones. ¶ Pma est. calor pueri est essentialr iten-
sior: probatur. in illo est calor nālis maior: in quo de ip
so est minus corruptū. sed sic est. q de calore in puero
est minus corruptū: qz in iuuene. g τc. maior nota ē de
se. minor apparet: q2 corrupto humido p modū seque-
le corrupit calor nālis. eo q forma subalis nō pōt ma-
nere sine suo subo. mō in puero minus est corruptū de
humido radicali qz in iuuene. q2 ptinue p totā vitā cor-
rūpit humidū radicale p Auic p canon. doc. tertia. igi
tur opz q magis humidū sit corruptū in iuuene qz in x°a
puero. τ p pñs calor. ¶ Scda pclo est q quantū
ad aliqs operatiōes calor nālis in iuuene est maior. τ
quātū ad aliqs in puero est maior. pma pars p3. q2 in
iuuene calor est minus ipeditus ad opandum: τ io me
liores τ fortiores pōt facere operationes. vt generatio
nē motū localem. actus cognoscēdi. τ sic de alijs. Se-
cunda pars p3. q2 in puero expulsiones superfluitatus
sunt maiores. silr τ augmentationes vel nutritiones:
τ he opationes idigent multo humido. hoc autez ma- 3 illaz
gis abūdat in puero. ¶ Cōtra istā opinionē l3 sit pba op.
bilis: sunt aliqne fortes rōnes ipugnātes fundamentū pm
ipsius. pmo. q2 loq volunt de calitate radicali τ nō flu
ente. τ tn̄ qd videtur pncipalr querere de calore radi-
cali actuato per fluentem. calor. n. radicalis nō exit in
opationes nisi actuatus per fluentem Auerrois scdo 2m
colliget. ¶ Secundo contra illud fundamentū quo di
cit q calor radicalis est solū ille q est introductus ex pn
cipijs natiuitatis: q2 vel vocāt calorē radicalē illū calo
rē q erat in spermate. τ si sic: ipossibile tunc esset q ille
expāderetur per totū corpus animalis. eo q materia
spermatis per totum animal sine alia materia ibi sup-
addita nequit extendi. vel vocant calorem radicalez il
lum q est a calore spermatis pductus imediate in mē
bra sine adiutorio caloris cibalis. τ si sic. tūc solus ca-
lor cordis est radicalis. qd nō est vez. τ tenet pña: q2
cor pmo viuit: τ est pncipiū vite. tertio de ptibus aīali
uz. τ p pñs pmo nutritur. τ si sic. oia alia mēbra gene-
rātur a calore cordis radicali: τ ēt a calore cibali eius-
dē cordis nutriūt. igit si solus ille calor diceretur radi-
calis q pducitur a calore spmatis sine iuuamine calo-
ris cibalis solus cordis erit calor radicalis. Uel vocēt
calorē radicalē illū q est a calore spmatis imediate vel
mediate vna cum calore cibali genitus. τ si sic. sequi
q oium membrorum calor nālis erit radicalis. τ per
consequens non erit solū ille radicalis q ex pncipijs na Re
tiuitatis producitur. quod est 3 eos. ¶ Et ideo dimis- op. p
sa ista opinione pōt alr dici fm alios τ melius scd de pria
sensibilius. ¶ Pro quo p nota. q calor nālis est du- p. nōm
plex. qdā est fluens. τ qdā radicalis. Fluens vero du-
plex est. qdā h3 se in rōne māe: τ alius in rōne forme.
calor fluens nālis habens se in ratione forme sumitur
dupl'r. Uno modo pro corpore calido sequente humo-
res quodammodo: τ genitum ex eis per alterationez
cordis. Unde quasi habet se per modum forme τ hu-
mores precedentes p modū māe. τ sic est spūs vitalis
motui

motiui vel sensitiui. Alio mō capit magis ꝓprie ꝓ q̄li-
tate īformāte tale corpus: ⁊ sic est q̄litas īherens spiri
tibus. Calor fluēs h̄ns se in rōne mãe. ītē ꝑ duplr̄ acci-
pit. vno mō pro corpore cal'o ꝓsupposito pro gn̄one ca
loris fluentis formalis. ⁊ sic dr̄ humor. Alio mō capit
pro q̄litate īformāte tale subz. sicut dictū est de calore
fluente formali. ¶ Ex q̄bus apparet qd vz dici calor
fluens s̄z hāc opiōnē. vz. spūs vitalis. eius cal'itas. hu-
mor ꝓsuppositus: ex quo spūs natus est ꝓduci: vel et̄ᵒ
cal'itas. Calor radicalis ēt̄ sumit duplr̄. Uno mō pro
subō cal'o. ⁊ sic est mēbꝝ cal'm: ⁊ sic nō est multū ad ꝓ
positū ad ꝓ̄ns q: corpus iuuenis manifeste est magis
cal'm q̄ꝫ pueri. ⁊ sic capiēdo calorē radicalē. qd nō est
dubia. Alio mō sumit ꝓ cal'itate īformãte mēbꝝ subz:
⁊ sic est q̄litas īherens mēbro īducta a causis ipsaꝫ ꝓ-
ducentibus. s. spermate. vel ēt a cal'itate membrorum a
spermate ꝓducta sit is cal'itati spermatis: in quātū s̄m
cursuz nāe. etatis ⁊ regiminis. ꝓme cal'itati. s. īroducte
a spermate possibile assimilari. vñ calor radicalis voca-
tur mēbra corporis cal'a: vel cal'itas illis mēbris inhe
rens ꝓducta a sp̄mate: vel ꝑ modū sequele a cal'itate ꝓ
ducta a sp̄mate. sic tñ q ipsa est nālis ⁊ cōueniens mē
bris. nō. n. credendū est. q sola cal'itas q̄ a spermate ꝓ-
ducebat vocet calor radicalis. q: tūc in ꝑtibus gn̄atis
ex nutrimento: nullus esset calor radicalis qd nō ē ve-
rū. q: sine calore radicali nō viueret. Et dr̄ notāter cal'i
ditas mēbri cōueniens. ad d'riam cal'itatis accn̄talis:
puta febrilis: vel a calore solis: aut a motu īroducte: q̄
2m nō. non ꝯuenit mēbris: ⁊ iō quis talis calor non existe im
pedimento remittit vsq̄ ad nālem calorē. ¶ Scd̄o no
ta. q humiditas radicalis est duplex. vno mō vocatur
mēbꝝ humidū. ⁊ hoc subiectiue. alio mō vocat humi
ditas īformās tale mēbꝝ: ⁊ tale est q̄litas īherēs mē-
bris humidis īducta a generātibus mēbra. s. spermate
vel aliꝭ sit ibus illis. īducta ꝑ modum sequele ad prio-
rem a spermate īroductā. sic tñ q sit ꝯueniens rei di-
3m nō. recte. sicut est de calore radicali. ¶ Tertio nota. q exi
stente sanitate ꝯuenienti regimine ⁊ in vno ⁊ in eodē
hoīe calor nālis pōt dici maior triplr̄. vno mō ītēsiue i
se: ⁊ sic magis ꝓprie. alio mō quo ad opationes ⁊ ter-
tio mō quo ad subm humidū in quo fundatur.

1a 2 **His premissis** sit ꝓma ꝯclō hec. q ꝑ cō-
paratonē ad opatiōes ca
lor iuuenis est maior: apparet ꝑ ꝑ rōnes ad ꝓmā ꝑtem
huius dubitatiōis adductas. ⁊ sp̄ālr̄ ꝑ ꝓmā. apparet ēt
quo ad cāz. q: calor iuuenis est cū siccitate maiori quā
2a 2 pueri. mō siccitas acuit opōnē. ¶ Scd̄a ꝯcl'o. calor iu-
uenis maior est ītensiue q̄ꝫ calor pueri. pꝫ ex ꝑcedente.
q: notabilr̄ ꝓducit maiores opōnes. igit ⁊ cē. ꝯña tꝫ. vt
dictū fuit in ꝓma rōne pro ista ꝑte. Itē ad tactū sentit
maior: igit est maior. ꝯña tꝫ. q: sensus tactus melius iu
dicat de q̄litatibus ꝓmis. añs pꝫ de se. ¶ Tertio quia
Arꝫ. vocat etatē iuuenilē etatē ꝑfectā. qd nō eēt nisi ꝓn
cipiū vite. qd est calor nālis: eēt ꝑfectius. ⁊ ꝑ ꝯñs ītēsi-
dubiū ne maius. ⁊ hec ꝯcl'o ēt est d'a in scd̄o colliget. Et si pe-
ꝑ tat: q̄re igit Aui. vocat istas cal'itates eq̄les. rn̄det. q
h̄ facit q: nō nimis multū vna eaꝝ excedit aliā. lꝫ. n. ca
lor pueri neq̄at facere tātas opationes sicut cal'itas iuue
nis. tñ ꝑꝑ h̄ nō dꝫ reputari multo remissior. q: nō soluz
remittit eius actio ꝑꝑ remissionē eius in se. sꝫ ꝑꝑ obtu-
sionē cū magno humido. ⁊ ꝑ ꝯ̄riū sortificat actio calo
ris iuuenis. nō solū ꝑꝑ itensionē: sꝫ ꝑꝑ esse cū sicco ma
3a 2 gis ꝓportionato. ¶ Tertia ꝯcl'o. cōparādo istas q̄lita
tes ad humidū cui īexistūt. calor pueri est maior. q: hu
midū radicale ē maiꝰ. Et ita calor pueri ē maior ⁊ mi-
nor: maior q̄dē in q̄ntitatiue. minor v'o ī actiuitate. ⁊ ꝑ ꝯ̄-
riū calor iuuenis est magis actiuus ⁊ minor in q̄ntitate
humidi. appet ex dictis ī ꝯne ꝓma. addēdo q humiditas
pueri ē maior q̄ꝫ humiditas iuuenis. ¶ 4a ꝯ. ponit ꝓba 4a 2
bilr̄ q cōparādo istos quo ad humidū. humidū iuuenis ē
purius. apparet ꝑ rōnes ad hoc prius adductas.

His premissis rn̄det ad rōnes ꝑus fcās. ad rōes
Ad ꝓmā dr̄. q est ꝓ ꝯcl'o
nibus positis. Sꝫ ad rōnes factas in ꝯ̄riū rn̄det ꝑ ordi Ad pm
nē ad ꝓmā negādo maiorē. Et ad ꝓbationē dr̄ q lꝫ ve
rū sit q caloris sit extēdere: augmētare. ⁊ cē. tñ ex h̄ q
calor sit maior ītēsiue nō sufficit q magis augmētet: ni
si cetera sint paria. mō sic nō est in ꝓposito. q: calor iu-
uenis est in statu ꝑfecto ⁊ termīo q̄ntitatis q̄ debet īdi
uiduo. ⁊ iō calor ille nō augmētat. sꝫ alia opa facit nāe
ꝯuenitis ⁊ necessaria: vt digōnē: motū localē. gn̄ationes
⁊ cē. q̄ sunt magis ꝓncipalia q̄ꝫ motus augmētatio
nis: secus est de calore pueri: q: ē in tp̄e in quo īdiuiduū
nō hꝫ sibi debitā q̄ntitatē. ⁊ iō calor ille ana totus diri- 2a rn̄sio
git in augmētationē ꝓncipalr̄. Uel dr̄ q calor ꝓpe i iu
uētute nō augmētat minus. s. ī fine adolescentie q̄ꝫ calor
pueri. ⁊ iō rō nō ꝑcedit. q: lꝫ augm̄tatio īcipiat ī pueri 3a rn̄sio
tia. tñ terminat in iuuētute. ⁊ iō maior ē falsa. ¶ 3o spālr̄
dr̄. q si puer facit hāc opōnē magis suo calore q̄ꝫ iuue
nis. tñ iuuenis facit opationē ꝓncipaliorē. s. gn̄onez: ⁊ Ad 2m
ꝑles alias q̄s negt facē puer. ¶ Ad 2m dr̄. q in puero
nō ē magis de humido radicali extēsiue. sꝫ bn̄ ē magis ex
tēdibile humidū. Scd̄o dr̄. q magis de humido radicali ē
in iuuene simplr̄ q̄ꝫ in puero: ⁊ tota humiditas nālis mē
broꝝ oīuz ē radicalis humiditas. put pꝫ ex dictis. ⁊ hec
ē ad minus extēsiue maior. sic ⁊ mēbra: ⁊ ītēsiue nō est
minor corpe existe sano. q̄uis iuuenis siccior sit q̄ꝫ puer
quo ad humiditatē fluētē. de q̄ añ dcm̄ ē. Ad mīc. ⁊ Ha.
pōt dici q volūt in pueris eē humiditatē magis extēsibilē
vel humiditatē accn̄talē maiorē. ⁊ h̄ nō arguit ꝯ̄ dicta. Ad 3m
¶ Ad tertiā negat. q sp calor sit maior q̄ꝫ sufficit ꝓ lō
giori vita. sic nec ē fortitudo maior q̄ lōgiori tp̄e durat.
sꝫ. n. tales ꝓportiōes fortitudo pua ad fortitudinē ma-
iorē sic in puero. ⁊ calor puus ad cal'itatē maiorē eēnt
maiores q̄ꝫ calor ⁊ fortitudo maiores qd nō ē veꝝ. Et
ad ꝓbationē dr̄: q calor ē ꝓnm vite. ⁊ iō maior ē q ceteris
paribus pōt ī lōgiorē durationē: puta reꝰ eiusdē etatis. re
gimis: ⁊ aliorꝫ ꝯsiliuz. mō sic nō ē in ꝓpoᵗ. ¶ Ad 4m ad 4m
dr̄. qd opōnes ille q̄ sunt cū multo humido fluēte sūt ma
iores ī puero sic nutritio ⁊ digō seu expulsio ⁊ augmē
tatio. sꝫ alie opōnes ꝓncipaliores sic gn̄o. ⁊ ꝯsiles sūt for
tiores ī iuuene. ⁊ iō rō nō ꝑcedit. maior. n. nō hꝫ veritatē
nisi dicat q ille calor ē maior a quo oēs vl' ꝓncipalissi-
me opōnes ꝑcedūt maiores. mō sic nō ē de calore pue
ri. ¶ Ad h̄ at qd addit d' digōne pueri. dr̄ q n̄ valz q:
mito fortiꝰ digerūt iuuenes. q: pl's ī vna vice comedūt
q̄ꝫ pueri ī sex. ⁊ ēt cibaria magis solida ⁊ magis grossa:
⁊ iō rō d' freq̄nti cibatiōe nihil ꝯcludit. ¶ Ad 5m negat ad 5m
maior. Et ad ꝓbationē eiꝰ dr̄. q q̄n aliqd ꝓncipiū ꝑticu
lare ⁊ īstr̄ale ē aliciꝰ gn̄onis. tūc nō ē icōueniens. q effe
ctus acq̄rat aliqd ꝓncipaliꝰ q̄ꝫ sit illd ꝓnᵗᵉ vl' eiꝰ ꝓpetas.
vñ maiorē cal'itatē hꝫ ignis genitꝰ ī aere ex radijs sola
ribꝰ q̄ꝫ habuerāt illi radij solares vl' ēt aer. ī q fuerūt. ⁊
iō cū sp̄ma sit ꝑticlare agēs vl' ꝓnm gn̄onis. nō ē icōue
niēs q puer acq̄rat maiorē calorē q̄ꝫ sit spmatis. Silr nō
ē icōueniēs si iuuenis acq̄rat maiorē calorē q̄ꝫ puer hꝫ.
¶ Ad 6m negat añs: ⁊ ad ꝓbationē dr̄ q sꝫ ē suppm. ad 6m
q̄libꝫ ꝑs aliqd deꝑdat. sꝫ solū aliq̄. lꝫ veꝝ ē q forte oēs
ꝯtinue alterant. sꝫ nō ꝯtinue q̄libꝫ deꝑdit aliqd. q: nihil
remaneret. ¶ 2o dr̄ q si aliq̄ ꝑtes recedūt. tñ aliq̄ ꝑtes
eque pure ꝑn̄t aduenire. ⁊ sic rō nō ꝑcedit. q: si vna cor
porata recedit alia digesta aduenit eque pura. saltem

vsq̄ ad

ad 7m vsq; ad magnā ptem etatis iuuētutis. ¶ Ad septimū
dr̄. ꝙ mobilitas nō solū puenit pp calorē: s; et puenit pp
humiditatē: vñ pueri ⁊ mulieres in opationibus suis
sunt magis variabiles. nō q: magis calī: s; q: magis hu
ad 8m midi. ¶ Ad octauā dr̄. ꝙ nō opz qñ aliq̄ passio cōue-
nit duobus: vni p prius: ⁊ alteri p posterius: ꝙ cōueniat
posteriori p prius illā passionē itensius vel pfectius cō-
uenire poꝝ. s; h̄ est solū veꝝ. vbi prius est cā totalis ⁊
pncipalis respectu posterioris. mō poētia: seu calor
pueri nō ē cā pncipalis. imo nec totalr̄ respectu caloris
iuuenis. caloris n. iuuētutis cā pncipalis est aia calorē
īperfectū pueri. reducēs ad pfectionē. ⁊ iō rō nō ꝯclu-
dit. ¶ Auctoritas phi d̄ posterioꝝ nō h; locū nisi in il
lis: in qbus aliqd puenit alteri pp alteꝝ: ⁊ nullo modo
pp aliqd pticulare mō l; calor pueri eēt cā caloris iu-
uenis. tñ nō esset totalis cā. imo pncipalis ē aia redu-
cēs ip; ad suū calorē debitū: ⁊ pfectū a calore impfe-
ad 9m cto poꝝ. ¶ Ad nonū dr̄. ꝙ nō opz humidū pueri eē in
suis pfectioꝝ: nec puriorꝝ. 2°. ꝙ nō opz humidū ꝯtinue
fieri magis ipuꝝ. imo stat humidū radicale in iuuētute
esse ita puꝝ sicē in puericia vel purius. pbabilr̄. 3°. dr̄. ꝙ
vita nō pōt ppetuari: q: post iuuētutis etatē humiduꝫ
gñabit ꝯtinue minus puꝝ: et hoc tūc pp defectū calo-
ris icipiet decrescere. ⁊ iō tunc ꝯtinue disponit vita ad
corruptionē. Et p h̄ p; qd sit dōm qd l; vsq; ad iuuētu
tē posset gñari humidū eque puꝝ nō tñ pōt vltra. ⁊ iō
ad 2m dr̄ ꝙ tūc icipiet deficere vita. ¶ Ad scdaꝫ pbationem
minoris dr̄. ꝙ humidū cibale ꝯuersuꝫ in mēbꝝ fiat eē
ad 3m eque puꝝ. sicut radicale. ⁊ iō rō nō pcedit. ¶ Ad tertī
aꝫ pbationē dr̄. ꝙ sanguis mēstruus ē mā pueri: ⁊ iste
nō est in tāto depuratus qn in iuuētute posset humidū
radicale restaurari plus puꝝ p cibalē aduenicēs. ⁊ cum
dr̄ ꝙ est magis digestus dr̄ ꝙ forte est pluribus digestio
nibus digestus s; tñ alie digōnes pñt esse ita itense: ⁊
sunt ꝙ ita puꝝ faciūt cibale pp vehemenē ꝯueniētiā
⁊ itensionem caliditatis radicalis. Et hoc solū dico pba
ad 4m bilr̄ more alioꝝ. ¶ Ad q̄rtū dr̄. ꝙ pncipia humidi iu-
uenis sunt nō solū pncipia nutritionis: s; et gñationis.
imo pñt esse puriora ⁊ fortiora q̄; pncipia gñonis hu-
ad xm midi radicalis pueri: q̄ erant in pr̄e: ⁊ iō rō nō pcedit.
¶ Ad decimū dr̄ negādo ꝯñaꝫ. Ad pbationē dr̄. ꝙ su
auitas pueri nō ē tēperatio: neq; sudorē magis gra
tus tactui pp tpamētū calitatis s; pp humeditatē mul
tā: ⁊ calorē debilē in agēdo. humida. n. sūt tactui placē
tia. Auctoritas Auic. soluta fuit in pōne. Hec de q̄rta p
te illius articuli sunt probabiliter dicta.

5a ps 3i arti. p° 2 p. **Quātū** ad q̄ntā ptem restat videre. vtrū sit poīe
esse mixtū tēperatū ad iustitiā. ⁊ vr̄ mi-
hi ꝙ tā phi q̄; medici dīt ꝙ poīe sit eē mixtū tēpatuꝫ
ad iustitiā. pbat sic. illud est poīe eē: cuius cāe sunt pos
sibiles. s; mixti tēpati ad iustitiā cāe sūt poīes. igit ⁊c.
ꝯña t;. ⁊ añs. p pmā pte p; de se. q: positis causis suffi
cientibus ponit effectus. p scdā pte p;. q: cā malis est
q̄ctuor ela. put ipsa pōt deduci ad mediū alicuius spēi
⁊ spālr̄ humane ꝯuenientissimū. Cā formalis est aia i-
tellectiua vel acn̄talis cōplexio: put talia sūt in subo
optime disposito. Cā efficiens vlis est pma cā cū agen
tibus supioribus. ⁊ cā efficiēs pticularis est duo semi-
na tempata. s. pris ⁊ mris. Cā finalis est opationes p-
fecte mixto tēperato debite. mō oēs iste cāe sic sūt pos-
2. sibiles. vñ p; minor. 2° est dare mixtū distēperatū coleri-
cū: ⁊ est dare mixtū distēperatū flegmaticū. igit ē dare
mixtū tēperatū ad iustitiā. ꝯña t; q: cū in nā ꝯtigit repi
ri posterius. ⁊ ꝯtigit repiri prius. vt si duo sūt q̄ sūt po
steriora est vnū qd est prius duobus. mō cōplexio tēpata
prius ē q̄; cōplexio distēpata. eo ꝙ p recessuꝫ ab ea sumi

tur distempatū. ⁊ nō eō. ¶ Scda ꝯclusio. ꝙ sicut mix- 2a 2
tū determinat sibi cōplexionē essentialē sibi cōgruam.
ita determinat acn̄talem sibi ꝯgruā. ⁊ silr̄ essentiali.
p; p hoc ꝙ mixtū aliqd melius se h; in vna regiōe: q̄;
in alia. ⁊ in vno tēpore: q̄; i alio: qd nō vr̄ nisi cōplexio
eius eētialis regionis ⁊ tpis esset sibi cōueniētior: igi 3a 2
tur p; ꝯclō. ¶ Tertia ꝯclō ꝙ mixtū sub vtraq; eaꝫ
optima dispōne ipoīe est diu pmanere p;. q: ꝯtinue fit
alteratio: ⁊ a medio ⁊ a ptibus iter se. ⁊ p ꝯñs vr̄ ꝙ nō
diu pōt pmanere sub vtraq; optime. ¶ Quarta ꝯclō. 4a 2
ponit ꝙ poīe est stare mixtū aliquo tpe puo sub cōplō
ne tēperata ad iustitiā. pbat. q: pōt eā hr̄e p ꝯclōnē p
mā. ⁊ eū h; eā nō pōt imediate ab ea remoueri. igitur
ꝯclō vera. ꝯña t;. maior p; p dicta. minor p;. q: mixtuꝫ
nō est in ifinitū modice resistēte: ⁊ p ꝯñs tps aliqd re-
grit anteq̄; sua resistentia possit supari. ⁊ a tēpamento p. dum
suo ꝯuenientissimo remoueri. ¶ Sed tūc rōnabilr̄ du R
bitat. de quo mixto itelligant hec dicta. ¶ Ad qd rñ-
detur ꝙ ista loquuntur de hoīe. ita ꝙ volunt dicere. ꝙ 2. dum
possibile est esse hoīeꝫ optime cōplexionatū. ¶ Scdo R
dubitat. in qua etate sit. ad qd s; Aui. pmo cañ. rñdet
ꝙ sic est in fine augmenti ⁊ sine magna variatione sur
duerat p totā etatem iuuentutis. comparatiue tñ potest
esse in q̄libet etate. ¶ Tertio dubitat in quo climate 3. dum
magis deberet repiri tale mixtū. rñdet in fine q̄rti cli- R
matis ⁊ in pncipio q̄nti fm magis probabiles opinio
nes. sed Auic. vr̄ velle pmo cañ. ꝙ magis sit sub eqno-
ctionali. ⁊ ista est opio cōis. cui non bene audeo cōtra
dicere: l; rōnes sup q̄s fundatur sint multū debiles: vt
mihi vr̄. vnde gratia collationis. ⁊ vt melius ingratur
veritas: volo declarare opinionem oppositā: que et est
probabilis. ⁊ sic quelibet eligat illam que sibi placet. p° sup°
¶ Pro qua suppono pmo. ꝙ solū loqtur de mixto hu
mano. q: iter oēs cōplexiones mixtorum humana est 2a sup°
perfectissima ⁊ tēperatissima. ¶ Secūdo suppono. ꝙ
membra eiusdeꝫ hoīs existentis in naturali dispositio-
ne sunt in qualitatibus primis multum dissimilia ⁊ cō
traria. apparet de cerebro ⁊ corde satis de itentiōe phi
scdo de aīali. ⁊ per Auicen. primo canonis. fen. pma do 3a sup°
ctrina de complexionibus. ¶ Tertio suppono. ꝙ cor
hoīs naturaliter dispositum obtinet principatum in ca-
lefaciendo super ptes calidas circum circa existentes:
ita etiam apparet per experientiaꝫ: ⁊ alte partes a cor- 4a sup po°
de ꝯtinue habent spūs ⁊ calorem a corde. ¶ Quar
to suppono ꝙ illud proprie non dicitur aliquo tempo-
re esse ꝙ solum per istans est. apparet per phm octauo T. cō. 67.
physicoꝝ. c. xiiij. de motu reflexo. p° 2

Tūc his suppositis sit pma cōclusio. ꝙ si in ho-
mine esset cōplexio optima seu tempe
rata ad iustitiā: illa nullo toto tempore remaneret. pro
batur sic. si in. a. istāti esset: ipsa imediate post. a. istans
non erit. igitur cōclusio vera. consequentia tenet. ⁊ an-
tecedens probat. q: in. a. istāti calitas cordis icipit al-
terare calefaciendo ptes minus calīas. igitur imedia-
te post a istās non erunt iste partes sub isto tempera-
mento sub quo fuerunt ante. igitur. imediate post. a. i-
stās non erit per totum corpus temperamentum opti-
mū. omnes ꝯsequentie sunt de se note. antecedens ap-
paret. q: calitas cordis obtinet in calitate super alias
ptes minus calidas. per suppositionem tertiā. ⁊ est a gēs
nāle agens tm̄ quātū pōt. igit semp agit ptes assisten-
tes calefaciendo. igit dato ꝙ in. a. istāti esset tēperamē-
tū optimū. calitas cordis icipiēs calefacere ptes exñ-
tes circū circa remouebit corpus ab h̄ tēperamēto op-
timo. ¶ Scda ꝯclō est. ꝙ nō est poīe esse hoīeꝫ tēpe- 2a 2
ratum ad iustitiā p nām. pbatur sic. q: si posset esse vel
esset

esset p aliqd totum tps: vel p instans solu: sed nullu eorum. igit r c. maior p3 p sufficientem diuisionem. minor declarat. q2 no p tps. p oclusione precedentem: nec p istans solu. p qrta suppone. ℂ Scdo hac opinionem videtur ad rones pbates prima oclone alterius opinionis. Ad primam dicetur. q cae sufficietes mixti teperati ad iusticia. l. vois p nam non psit esse. Et ad pbatione dr q no est possibile ela esse p aliqd tps totu sub dispositione optima. q reqrit p esse hominis. Aut alr si quelibz ista ru caz posset per se esse tunc oes simul esse possent.

Ad rones pme cōclonis opinionis opposite ad 2m ℂ Ad scdz dr q no op3 q si sit distemperatu. q et sit dare teperatu. magna n. est dria. Et ad pbanonem dr. q corpus teperatu in se. nec est prius nec posterius distepersto: q2 p nas nec est: nec pot ee: sed in imaginatione forte possibile est ee. q2 itell9 itelligit r cognoscit distepratu imaginado teperatu. vn eade rone sic pbaretur. q esset dare mixtu teperatu ad pondus. q2 est dare mixtu distempatu ad podus. r si Auicen. r alij medici vnt sonare 9riu. qd est dare mixtu teperatu ad iusticia. dr q ipsi volut dicere: q est dare mixtu ppinqu teperameto iustitie: sic q non sensibilr ab isto teperameto recedit. r hoc sufficit pro vitate sui dicti. q2 medicus de modico no curat est. n. artifex sensitiuus vt voluit Auicen. pmo can. r hoc de qnta r vltima pte scdi art.

ad rōnes **Ad rationes** pncipales. Ad pma dr. q ista maxima. vbi est dare maius r minus: ibi est dare eqle: no est vera nisi in rebus eiusdem spci. r et in magnitudinibus r in numeris. r si in itensionibus vz hre veritate op3 q itelligat in eade qlitate simplici. vt vbi est dare calitate maiore r minore: et pot dari equalis: sed no op3 q si in coplexionibus sit dare lapsum ad calitate siccitate r leuitate: r alium lapsuz minus ad illas qlitates: r magis ad oppositas: q sit dare lapsuz ad oes equalr: cuius ca e dicta in positione. q2 qn est eqlitas in alteratiuis. est inequalitas

ad 2m in motiuis. r ecouerso. ℂ Ad scdz negat 9ria. Ad pbatione dr. q non op3 q si vnu oppositoz sit in na. q et sit reliquu nisi sint 9ria opposita. r sic no est de teperato r inteperato. imo sunt priuatiue vel 9dictorie opposita. ℂ Ad hoc at q addit q na magis itendit teperatu r intemperatu dr. pbabilr pmo q na nullo mo itendit mixtu temperatu ad pondus. q2 no est possibile: r na nullu ipossibile itendit. scdo dr. q na itendit mixtuz teperatu ad iustitia quo ad ppe vez temperamentum iustitie. no aut intendit ipsum teperamentu iustitie per aliqd totu tps esse. q2 et p nam non est possibile f3 vna

ad 3m opinione. ℂ Ad tertiu dr. q sanitas aialis non 9sistit in teperamento ad pondus: prout notu est. et dr q l3 pfectissima sanitas 9sisteret in teperato iustitie. sicut pfectissime esse calm in hre summa calitate: tn sicut ad esse albu sufficit hre albedine vltra mediu latitudinis. q2 tale est sufficiens ad dare esse album. ita ad esse sanu simplr r pfecte: l3 non pfectissime sufficit hre teperamentu sufficiens ad exercendu operatioes debitas illi spei aialis mo ad hoc hre no reqritur maximu temperamentu iusticie: sufficit tn hre coplexionem no ni-

ad 4m mis distatem ab isto temperamento. ℂ Ad quartum dr. q signato mixto in quo est excessus in qlitatibus: nuq per intensionem r remissionem per nam pot fieri teperamentu. na qn erit adequatio in qlitatibus motiuis erit inequalitas in alteratiuis r e9. vt prius dictuz est: nec psit p nam qlitates alteratiue r motiue ad eq-

ad 5m litatem ponderis reduci. ℂ Ad qntu dr q admisso q sit mixtu lapsum equalr ad fridu r humidu: q bene pot p nam fieri trasitus forte equalr ad cal3 r siccu: r q in medio trasmutationis erit saltē p instas: aut possibile est q si interrupatur trasmutatio per tps equalitas ponderis in qlitatibus alteratiuis: sed tunc erit inequalitas in motiuis: r ideo non erit teperies ad pondus. ℂ Ad sextu 9cedit ans r negat 9ria. q2 de oibus Ad 6m mixtis q a na leuiora sunt q aqua r grauiora q aer: est ita q gescunt nalr in intermedio aeris r aque: sed non segtur q sit temperamentu in talibus. vt in oleo ligno stuppa vel alijs hmoi. Et ad pbatione dr. q supposito pro nunc q in talibus esset adequatio: in motiuis: no tn segtur q esset in alteratiuis. silr non est verum. q tale mixtu h3 tm de leuitantibus: sicut de grauitantibus: l3 bn heat tm q leuia non psit ipsum trahere sursum vltra aqua nec grauia deorsum ifra aqua. imo ita esset de corpore: in quo essent tres gradus grauitatis terre: r tres aque: duo ignis: r duo aeris leuitans. hoc. n. in 9tactu aeris gesceret: q2 gradus grauitatis aque non traherent. q2 essent in loco nali: sed traherent tres gradus grauitatis terre: qbus resistunt qttuor gradus Ad 7m leuitatis aeris r ignis: r io non descendit. ℂ Ad septimu dr. q in maiori mundo ela no sunt simplr adeqta. imo 9tinue agunt inuice r corrupunt alique partes ignis ab aere. et generat ab aere in alio situ noue ptes ignis ab alio igne. sed dicunt adeqta: sic q nullu eoz supat aliud: in tm q ipsum in sui nam pot 9uertere: r alr no. Ad 8m ℂ Ad octauu dr q ars non pot facere eqlr mixtu ex duobus qlitatiue. nec hoc pot facere ex aq r vino. sed forte quantatiue eqlr pot ea comiscere. de hoc nihil est ad pns. Ro post oppositum est pro dictis r c.

ℂ Nobis aut vlr. r pus dcm est de cais

Tex. co. lv. Q̄ō. xvi.

Querit decimosexto. Utrz gnatio erit ppetua. r arguit q no p phm 8. physi. vbi dicit. q nullus motus est ppetuus pter localem circularem. igit r c. ℂ Scdo nulla generatio est ppetua. igitur gnatio non est perpetua. 9ria t3. r ans p3 iductiue: q2 nec gno hois: nec gno asini ℂ Tertio sic nulla forma subalis educta vl educeda de potetia mae e ppetua. ois gno e forma subalis educta vl educeda de potetia mae. igit r c. maior p3. q2 ois talis est corruptibilis. r 9ns de necessitate corrupitur. p celi in fine minor appet. q2 gnatio forme non est aliud q forma: q gnat. r io o3 q ois gnatio forme sit educta vel posterius educeda ℂ Quarto gnatio qnq est: r qnq no est. g no est semp 9ria t3 ex terminis. ans est phi scdo huius. c 8o 9 platone. ℂ Quito nullu perpetuu h3 determinatu tepus sed ois gnatio h3 determinatu tepus. igit nulla gnatio est ppetua. 9ria t3 maior nota est de se. r qrto physi. ppetua non sunt in tpe. mio appet. p ph3 scdo huius. c. vltimo. vbi volut. q determinatu est tps generationis r corruptionis. ℂ 6o nullu habens 9rium est perpetuum: generatio h3 contrarium. igitur r c. maior p3. q2 vnum 9riorum corrumpit reliquum. minor p3. per phm. 5. phy. vbi dicit. q generatio contrariatur corruptioni.

pmi T. c. 56 r. 57. 2m 3m T. c. i:t 4m T. c. 5-. 5m t. c. 117. T. c. 57 r. 58. 6m T. c. 8

In oppositu est phs scdo huius. c. penul. T. c. 5; ℂ In ista qone erut duo art. In primo premittende sunt alique distictiones In scdo iuxta illas ponende sunt rnsales coclusiones. ℂ Quantum ad primum nota. q generatio potest accipi duplr. pm no Uno modo pro alteratione preuia ad itroductione forme subalis: alio mo pro itroductioe forme subalis: ad qua illa alteratio ordinatur: r est dria iter istas mutationes. q2 mutatio pma est successiua pp itesione gradualem qlitatis. f3 que fit alteratio: generatio aut forme subalis non est successiua pp idiuisibilitatem gra-

dualem

dualē forme:imo nisi esset extensio quantitatiua mãe q̄
non est eque disposita ad recipiendū formā subalez in
pte distātu:sicut in parte propinqua agenti:actio eēt in-
com.32. diuisibilis.pp qd̄ cōmentato:.6.phi.dicit q̄ mutatiões
indiuisibiles sunt termini mutationū diuisibilium. vt ge
2m nõm nerātio subalis est terminus alterationis preuie. ℂ 2°
distinctio est.q̄ entia in triplici dfia sunt, quedā sunt pu
re successiua:vt motus localis ꝛ tempus. Alia sunt sim
plr pmanentia:vt aīa ꝛ celum. Alia sunt media:puta q̄
3m nõm scdʒ ptes aliqs fluunt:vt fluuius ꝛ corpa aīalia. ℂ 3°
distinctio.gn̄atio pōt dici ppetua duplr. vno mō qd̄ est
semp ꝛ sine iterruptione alio mō improprie.q: añ qd̄-
libet tps fuit:ꝛ post qd̄libet tps erit:ꝛ est esse ppetuū
4m nõm itercise. ℂ 4° nota.q̄ adhuc qd̄ potest intelligi duplr.
vno mō.vtrū gn̄atio est ppetua.i.vtrum omni tpe qd̄
fuit:fuit generatio.ꝛ oi tpe quod erit:erit gn̄atio. Alio
a.t.cō.t. modo.vtrum generatio fuit ab ifinito tpe:ꝛ erit in ifi-
vsqʒ ad nitū tempus.sic q̄ nunqʒ habuit pncipium:nec habe-
15. bit finem:ꝛ sic intendit phs generationem esse perpe-
5m nõm tuā:ꝛ motū esse ppetuū. ℂ 5° nota.q̄ iuxta istū vlti-
muʒ sensum qd̄ pōt itelligi quadrupliciter. Primo mō
proprie q̄ aliqua gn̄atio vna numero sit ppetua. Scđo
mō.q̄ non ptinue eadem numero.sed cōtinue ꝛ perpe
tua sit gn̄atio eadem in esse. Tertio mō q̄ non ptinue.
sed itercise per partes temporis semp duraret genera-
tio.ita q̄ ante qd̄libet tēpus fuisset:ꝛ post qd̄libet tps
erit gn̄o aliq̄ eiusdē spēi:sicut nālr loqndo diceref de
eclypsi lune. 4° mō.q̄ sic fuit gn̄atio ppetue itercise.
non tm̄ per ptes temporis:ʒ per istātia idiuisibilia.sic
6m nõm .s.q̄ ab eterno fuit generatio in instanti ꝛ ēt erit. ℂ 6°
nota.q̄ ex dictis de ista qōne pñt trahi multi sensus du
bij. Primus vtrum gn̄atio fm qd̄ sicut esset motus lo-
calis esset eterna Scđo.vtrum gn̄atio subalis simplr
dicta esset ppetua. Tertius .vtrum ppetua sit genera-
tio subalis mixti. Quartus.vtrum ppetue in eadeʒ spē
7m nõm spālissima sit generatio idiuiduoꝝ illius speciei. ℂ 7°
nota.q̄ simpliciter nihil nisi deus gloriosus est eter-
num ꝛ perpetuū.q: oia p eū sunt temporaliter ꝛ in tē
pore producta. ꝛ ideo ad oēs dubitationes motas fm
veritatem fidei rñdendum est negatiue Sʒ qd̄ fortē q̄
rit qd̄ sit dōm nālr loquendo excluso lumine fidei.ꝛ io
cōclusiones quas postponam sic volo itelligi pure na-
turaliter loquendo. Et hoc de primo.

p° 2 **Quantū** ad scđʒ sit prima pclō.nulla gn̄o siue
simplr loquendo.siue fm qd̄ dicta est
ppetua.pbaf sic.nullū tps est eternū . igif gn̄atio non
est eterna.pña tʒ.q: ex opposito sequir oppositū: vt se-
quir.aliq̄ gn̄atio est eterna:igif aliq̄ gn̄atio est in tēpo
re eterno.ꝛ pʒ pña.q: oē qd̄ est ꝛ spālr ois motus qui
est:est in tpe etiā q: ħ verbū est:cōsignificat tps pñs
igif sequif.generatio est ppetua.igitur gn̄atio est in tē-
pore pñti ppetua.ꝛ manifestū est q̄ in tpe finito ppe-
tua.igif sequitur de primo ad vltimū.generatio est per
petua siue eterna:lr.igif est in tpe ppetuo eterna. igitur
tps est ppetuū.tʒ pña.ꝛ añs pʒ.q: oē tps dʒ eē nume-
rus motus.mō eternū non est natum numerare motū
2° 2 nec mensurare.q: eius quātitas nequit nobis esse nō.
ℂ 2° pclō est.ppetua est sine iterruptione gn̄o motus:
nālr loquendo.probatur sic. oi tpe dato vel dabili est
gn̄o motus sine iterruptione.igif pclō vera.añs pʒ.q:
vno anno est gn̄o motus.s.vnius anni: ꝛ tpe.x.annoꝝ
est generatio.s.motus durātis per.x.annos.ꝛ sic de sin
Corrm gulis alijs tpibus.igitur pclusio secūda vera. ℂ Cor-
3° 2 relariū.perpetue sine iterruptione est generatio fʒ qd̄.
Et hoc de pmo dubio. ℂ Quātum ad secundum du-
bium.sit tertia conclusio hec.perpetuo potest esse aliq̄
generatio subalis elementi.pʒ.q: si sine interruptione
longa apponeretur oleum in lāpade:ꝛ ignis:quod est
possibile:perpetue generaretur ibidē ignis. ℂ Quar-
ta cōclusio.perpetuo est generatio substāalis elemētī. 4° 2
apparet.q: ppetuo est sub polis generatio aq̄ ex aere:
quoniā quādoqʒ est.ꝛ non est potior rō de vno tpe q̄
de alio.igitur ppetua est. Et ex alio:q: continue pp do-
minium frigiditatis obtinet ibi aqua super aerem. igitur
cōtinue generatur ibi aqua proportionabilr perpetue
sub equinoctiali est generatio aeris.igif conclusio vera.
ℂ Quinta cōclusio.quātūcūqʒ in duratione est motus 5° 2
localis.tāta est aliqua vna gn̄atio substāalis . proba-
tur.q: si motus localis capitur vnius diei potest capi
generatio aeris sub polis vnius diei.ꝛ si capitur motus
localis vnius anni.ꝛ si centum annoꝝ silr potest capi
generatio aque ex aere ex cōclusione precedente.vnde
pʒ.q̄ conclusio vera est.ꝛ hoc de scđo sensu dubij qō- 6° 2
nis. ℂ Quantum ad 3m sensuʒ sit sexta pclusio , pba-
bile est dicere perpetuo esse generationem mixti. pbaf
sic.perpetuo est generatio lapidis vel metalli ifra ter-
ram.igitur cōclusio vera.pña tenet. ꝛ añs probatur. q:
hodie est:heri fuit:ꝛ cras erit.ꝛ sic de singulis tpibus.
igitur ꝛc.pña tenet per inductionem.añs pʒ.q: nō vr̄
de quo tempore esset istātia.eo q̄ non est maior ratio
de vno:q̄ʒ de alio. Secundo.q: ppetuo est generatio p 2m
tis aialis.igitur ꝛc.pña tenet.q: omnis generatio par
tis aialis est generatio mixti.añs pʒ.q: ppetuo est ani-
mal.q̄ perpetua est nutritio animalis .pña tenet p phʒ
pmo huius q: viuum q̄ʒdiu est nutritur. ꝛ vltra . igitur
perpetue est generatio partis animalis.pña tenet.quia T.cō.
nutritio fieri non potest nisi per restaurationem partis 41.
animalis.añs est notum naturalr loquendo.oʒ.n. sem-
per esse aialia perfecta. ℂ Correlarium . perpetua est pm cōm
vna generatio mixti. Sequitur.q: omnis generatio est
vna generatio. ℂ Correlarium scđʒ.ppetuo est vna ge 2m cōm
neratio vnius mixti.sequitur per idem . q: ppetue est
gn̄o mixti.mō ois gn̄o mixti est gn̄o vnius mixti . Sʒ
si queratur. vtrum aliqua generatione mixti demōstra
ta veꝝ sit dicere q̄ ppetuo sit gn̄atio huius mixti. Di
co q̄ non.q: non credo q̄ aliqd̄ esset vel posset eē vnū
mixtum.cuius gn̄atio oi tēpore duraret. ℂ Tertiū cor 3m cōm
relariū.perpetuo est generatio corporis aīati sensi-
tiui.sequr ex pbatione sexte pclōnis.q: ppetue est nu-
tritio aīti:ꝛ deducitur sicut in conclusione. ℂ Quar 4. cor
tū correlariū.ppetuo est generatio mixti perfecti:sequi relam
tur ex precedenti.q: gn̄atio corporis animati sensitiui
est generatio mixti pfecti.ꝛ hoc de tertio sensu qōnis
proposite. ℂ Quātum ad quartum sensum qōnis sup
ponitur.q̄ omnes partes itegrales sunt eiusdeʒ speciei
spālissime essentialis.illud fuit primo pbatū . quo pre- 7° 2
misso sit alia pclusio hec.signata spē spālissima eēntia
li asini quesit.a.ppetuo:ꝛ sine iterruptione est gn̄atio
idiuidui spēi specialissime:probatur sic.perpetuo est ge
neratio alicuius partis asini.sʒ qlibʒ pars asini est de
spālissima.a igitur ppetuo est generatio idiuiduorum.
a pña tʒ.añs pro prima parte pʒ.p pbationem secūdō
pclusionis sexte.q: ppetuo est asinus:igitur ppetuo nu
tritur asinus.igif ppetuo gn̄atur aliqua pars asini om
nes psequentie sunt bone nālr. ꝛ añs nālr loquēdo est
veꝝ.q: si semel non esset asinus mundus nunquā pos-
set habere asinū:seu spēʒ asini.eo q̄ nequit per putrefa
ctionē fieri.nec fieret tunc p propagationem.eo q̄ nul-
lus asinus esset.imo nūq̄ʒ asinus eēt. igif . pñs veꝝ.s.
q̄ ppetuo est gn̄atio asini. ꝛ secūda pars apparet.q:.a.
est eiusdē spēi spālissime cū toto asino pter pedem : q:
si abscinderetur ab asino pes adhuc manet eadē spēs
spālissima

spāliſſima.q2 maneret idem indiuiduū. modo quelibz
ps aſini eſt eiuſdem ſpeciei cum parte aſini ſequeſtra-
ta:puta cum pede per ſuppōnem premiſſam.igitur ꝗli
8ᵘ 2 bet ps aſini eſt eiuſdem ſpeciei ſpāliſſime.a. ¶ 8ᵃ ꝯclō.
non ꝑpetuo ſine interruptione eſt generatio aſini tota-
lis.iſta ꝯclō appa̾et:q2 non ſemper gn̄atur aſinus to-
talis:q2 vno tēpore generatur: ⁊ alio tēpore nō.alr̄ n.
nimis multiplicarentur aſini.voco aūt totalē aſinū illō
Cōtra quod eſt aſinus: ⁊ non eſt ps alterius aſini. ¶ Cōtra.
hec ꝯclō ꝯ̄dicit precedenti.q2 ꝑcedens dicit ꝙ ſine in-
terruptione perpetua eſt gn̄atio indiuiduoꝝ ſpēi.a.ſed
q̄libet īdiuiduū eſt totalis aſinus.igiͥ ꝑpetuo eſt ge-
neratio aſini totalis.ꝯn̄a tʒ:aūs pro p̄ma pte eſt prece-
dens ꝯclō. ⁊ pro ſcd̄a pte eſt manifeſtū.q2 ſpēs.a. ⁊ iſte
terminus aſinus ꝯuertunͬ.q2 eſt ſpēs ſpāliſſima eſſen-
tialis aſinoꝝ.ſicut ūmō q̄libet īdiuiduū ſpēi aſini eſt
aſinus totalis. Nō.n.dr̄ pes aſini eſt aſinus. igitur q̄-
libet īdiuiduū ſpēi.a.eſt aſinus totalis. ¶ Hic m̄ dcͥt
R facilr̄.pūi vulgares vtunͬ hoc termino aſinus.ſ. put ip
ſe ꝯnotat totalitatem: ⁊ ps aſini nō eſt aſinus.iſte ter-
minus aſinus nō eſt ſpēs ſpāliſſima eſſentialis aſino-
rum.imo aſinus totalis ⁊ quelibet eius ps integralis
eſt eiuſdem ſpēi ſpāliſſime eſſentialis. ⁊ iō quū ps aſi-
ni non ſit aſinus.manifeſtū eſt.ꝙ iſte terminus aſinus
prout ꝯnotat totalitatem non eſt ſpēs ſpāliſſima eſſen-
tialis ad aſinum ſeu ad rē q̄ eſt aſinus.ꝑ hoc pʒ qd ſit
dōm ad rōnem q2 negatur ꝙ ꝯclō repugnet preceden
ti.q2 iſte terminus aſinus non ꝯuertitͬ cū.a.nec eſt ſpēs
eſſentialis.nec eſt de predicamento ſubē.ſic acceptus.
ſed magis eſt ſpēs totius.q2 ſic hec ꝑdicatio bene eſſet
eſſentialis.aſinus eſt totū.ꝓportionabilr̄ dicaͥ de gene
ratione īdiuiduoꝝ de alijs ſpēbus ꝑfectoꝝ mixtorum.
9ᵘ 2 ¶ Nona ꝯclō.intercise ab eterno fuit gn̄atio aſini tota-
lis.pʒ.q2 nāl'r loquendo non eſt ꝑciſe deuenire ad pᵐ.
nec ēt ad vltimū:ꝗ ante quālibʒ gn̄ationē totalis aſini
fuit alia ⁊ poſt quālibʒ gn̄ationē erit alia.igiͥ ab eter-
no fuit intercise. ⁊ hoc de ſcd̄o articulo.

ad pᵐ **Ad rationes** ꝑncipales. Ad p̄mā dr̄ ꝙ eſt
pro p̄ma ꝯclōne. ⁊ pro dictis
ꝙ nulla gn̄atio ſit ꝑpetua. ⁊ iō ꝯcediͥ ꝙ nullus motus
ſeu ēt mutatio alia a generatione motus eſt perpetua.
dubiū Sed ſi dicaͥ cū dictuʒ ſit ꝙ ꝑpetuo ē vna gn̄atio cōti
nue aeris vel aque vel ꝑpetuo eſt gn̄atio motus: ⁊ ſic
ꝑpetuo eſt motus circularis.q̄re Ar̄.negat gn̄ationeʒ
R eſſe ꝑpetuā. ⁊ m̄ concedit motum eſſe ꝑpetuū. ¶ Re-
ſpondetur ꝙ ſolum perpetuo eſt motus localis circu-
laris vnus ꝓpriiſſime.ſ. vocādo motū vnum illum ꝗ
eſt ab eodē motore: ⁊ eiuſdem mobilis non eſſentialr̄
variati in ſuis partibus exiſtentis.hoc aliud in actu.ſic
enim perpetuo non eſt gn̄atio.q2 adhuc aliqd cuius eſt
gn̄atio continue variatur in ſuis ptibus per nouā gene
rationem. ⁊ per priorum partium corruptionem: ſʒ qd̄
dictum eſt ꝑpetuo eſſe vnā generationem.itelligiͥ vo-
cādo generationem vnā large per illam que eſt vnius
8.phy. generatio per continuā ſucceſſionem ptium adinuicē.
56. ⁊ ⁊ de hoc non loquitur phs. ¶ Ad ſecundum dicͥ ꝙ
57. eſt pro p̄ma concluſione. ¶ Ad tertium dicitur ꝙ for-
ad 2ᵐ ma aeris totalis eſt perpetua vna numero per cōtinuā
ad 3ᵐ ſucceſſionem partium ſuarum in ſimili ſitu figura ſine
magna variatione in ordine ad totum. Similr̄ perpe-
tuo eſt generatio forme aeris inter tropicos ꝑ ꝯtinuaʒ
ad 4ᵐ ſucceſſionem. ¶ Ad quartum conceditur ꝙ generatio
non eſt perpetua: ⁊ ꝙ aliq̄ generatio q̄nq3 eſt. ⁊ quan-
doq3 non eſt. ⁊ cum hoc tn̄ ſtat ꝙ perpetua eſt genera-
T.cō. tio phs ēi contra Platonem ſcd̄o huius voluit ꝙ non
52. ſemper eſt generatio totalis aſini vel equi.quod tamen

ſm Platonem eſſe deberet.q2 ſemper erāt idee poten-
tes generare: ⁊ ſemper erat materia potens percipere
naturam idearum.quare igitur non continue fiebat ge
neratio totalis aſini. ¶ Ad quintum dicitur ꝙ phs ſe Ad 5ᵐ
cundo huius.v.ꝙ tempus eſt determinatuʒ generatio- T.c.57
nis ⁊ corruptionis non voluit aliud niſi ꝙ generatio- ⁊.58.
nis mixti ꝑfecti tempus eſt determinatū:ſilr̄ ⁊ corru-
ptionis:de generatione autem ⁊ corruptione elemen-
torum non loquitur. ⁊ ideo non eſt cōtra dicta. ¶ Ad Ad 6ᵐ
ſextum dicitur ꝙ nullum habens contrariū eſt perpe-
tuum:ſi ſit idem numero ꝓpriiſſime aut ꝓprie.ſ.ſic:ꝙ
nec in ſe toto:nec in parte eius principali eſſentialr̄ va
rietur. Sed nihil prohibet naturaliter loquendo ꝑpe-
tuo aliqd hn̄s ꝯ̄rium eſſe idem in numero.ſ.ꝑ cōtinuā
ſucceſſionē ſuarum ptium.ſic enim eſt aer perpetuo ⁊
de multis alijs. Utrum aūt generatio ſit contraria cor
ruptioni:non eſt ad preſens negocium declarare. Rō
poſt opᵐ eſt pro ꝯclōnibus poſitis in ſcd̄o arti.

¶ **Et ineq̄li tēpore gn̄atio ⁊ corruptio q̄ſm nām. T.c.lvij. Q̄ō. xvij.**

Uert decimoſeptimo. Utrum quod-
libet ens corruptibile habeat
determinatum periodum ſue durationis. ⁊
arguitur primo ꝙ non.q2 lumen ſolis mul- pᵐ
tiplicatum in ſpera ſua eſt corruptibile. ⁊ tamen nō hʒ
determinatum periodum.igitur ⁊c̄. antecedens pro p̄
ma parte declaratur:q2 illud lumen eſt eiuſdem ſpeciei
cum lumine ſolis multiplicato in ſpera aeris vel lune:
quod eſt corruptibile.igitur ipſum eſt corruptibile.pro
ſecunda pte pʒ.q2 tale lumen eſt perpetuum ⁊ perpe-
tuo tempore. ¶ Scd̄o. ignis in ſua ſpera exiſtens eſt 2ᵐ
corruptibile. ⁊ non habet determinatum periodū ⁊c̄.
igitur ⁊c̄.maior nota eſt.q2 ignis iſte cum quolibʒ alio
igne eſt eiuſdem ſpeciei ſpecialiſſime.igiͥ eſt corrupti-
bilis.minor pʒ.q2 talis ignis quātūcūq3 ipſe duret ad-
huc diutius poteſt durare:eo ꝙ non corrumpetur niſi
approximetur ſuis contrarijs: ⁊ nullo determinato tē-
pore eſt neceſſe ipſum deſcendere ad ſua ꝯ̄ria. ¶ Ter 3ᵐ
tio.ſi ſic tunc vita humana non poſſet prolongari.con-
ſequens eſt contra medicos. ⁊ conſequētia tenet. quia
dato certo periodo illā hominis vita per nullā actionē
medicine poſſet excedere. ¶ Quarto. ſi viuum habe- 4ᵐ
ret talem periodum:ſequeretur ꝙ eſſet dare maximuʒ
tempus.per quod viuū poſſet durare.conſequentia te-
net.q2 per illum periodū. falſitas conſequentis appa-
ret.q2 tunc eſſet dare vltimū rei permanentis in eſſe.pu
ta in vltima illius periodi eſſet viuum ⁊ non vltra. Se
cundo quāocūq3 tempore viuū diu durat adhuc diu-
tius poteſt durare.q2 in īſtanti termināte illud tempus
potentia eius conſeruās ipſum in vita eſt maior q̄ʒ cor
rumpentia ſunt in corrumpendo.ideo non ſubito corrū
peret eius vitā. ¶ Quinto ſic.tunc aliq̄ potentia req- 5ᵐ
ritur ad durādum.ꝯſequentia bona. ⁊ antecedens eſt
falſum.igitur non quelibet habet determinatum perio
dum.conſequentia tenet. ⁊ antecedens pro prima par
te pʒ.q2 periodus aliquorum eſt minor ⁊ aliquorū ma
ior.qd̄ non eſſet niſi ẽntia maiorem periodum habe-
rent maiorem potentiam durādi. ⁊ ꝑ ꝯſequens aliqua
potentia requiritur ad durandum.ꝙ autem ꝯn̄s ſit fal
ſum.apparet.q2 materia prima ⁊ celum eſſent īfinite po
tentie.quod falſum eſt. ⁊ tenet ꝯn̄a . q2 īfinito tempore
durant. ¶ Sexto.vita hominis poteſt perpetuari.igi 6ᵐ
tur ⁊c̄.ꝯn̄a tenet.q2 perpetua non menſurantur certo
periodo.antecedēs apparet.q2 poſſibile eſt continue ꝑ
artem medicine ipſum humidū radicale intrīſ reſtau-
rate.

rare.sicut p actionē caloris cōsumitur. igitur possibile
est vitam hominis ppetuari.ōña tenet.q: nō deficit vi-
ta nāl'r in hoīe nisi p desiccationē hūidi radicalis. añs
appet.q: nō vr pp qd bonus medicus sciens cōplonē
Confir. hois z nocumenta.q̄ sibi p influxū astroꝝ pñt pungere
pōt ptinue ipsuz pseruare: z p vtutes humectatiuas ip
sum humidū radicale insi restaurare q̄tū psumit p ca-
lorē nālē. ¶ Et pfirmaē.q: hō pōt in se pducere eq̄ pu
rū humidū:sicut erat humidū ex quo ipse gñabaē.igiē
pōt humidū radicale sufficiēter restaurare ad h̄ q̄ sem
per viuat.ōña 13.q: si ignis i lāpade ptinue arderet eq̄
poꝝ oleū vr q̄ ignis ppetuaret.añs appet.q: humidū
r. radicale est genitū a parēntbus.a quo gñatur poer:mō
bn̄ stat pueꝝ eē bone cōplonis:sicut erat pentes eius:
igiē poterāt eque puꝝ humidū gñare.sicut illi genera-
uerūt. z h̄r ppositū. ¶ Tr sequiē q̄ illud diutius dz du-
rare in quo 9ria essent magis adequata:hec pña ē bo-
na. z pñs est falsum.igiē corruptibile non h̄z sic deter-
minatū periodū.pña 13. z añs apparet propᵃma pte.
q̄ pña sit bona.pz.q: corruptio fit a 9rio:igiē diutiꝰ du
rarent in quo 9ria essent magis adeq̄ta.falsitas pñs
pz.q: magis durat lapis:q̄z hō. z tñ in homine sunt cō
traria magis adequata.igitur zc̄.

T.c.57 **In oppositū** est phs scd̄o huius.d. q̄ oiz vita z cuilibet corruptibile
T.c.41. certa determinaret periodo. z scd̄o de aia dicit. q̄ ois
nā pstantium certus est terminus sue magnitudinis z
paruitatis. Constat aūt q̄ esse z sil'r duratio rei corru-
ptibilis sunt existentia a natura.

p.no. **In ista** questione erūt duo articuli. In pmo vi-
dendum est de cā durationis entiuz. In
secundo respondendum est ad quesitum.

Quantū ad pmū nota.q̄ periodus dr tps du-
rationis rei:p qd.vz.vel vsq̄ ad eiꝰ ter
minū res pōt durare: z respectu eius corruptibilitatis
h̄ tps determinaē p certas reuolutiōes celi. z id perio
dus dr a peri qd est circū z odos volutio: q̄si circūuo-
lutio.i.tps circūuolutionis celi p qd res corruptibilis
2.no. pōt durare. ¶ 2º nota.q̄ duplicia sunt entia corruptib̄i
lia.s.entia q̄dā sunt simplicia q̄dā mixta.exēplū pmi.
3.no. vt elā.exēplū scd̄i.vt asinus. zc̄. ¶ 3º nota. q̄ cōposita
sunt duplicia.q̄dā homogenea:q̄da etherogenea: hō-
geneū dr cuius q̄libet ps capit denomiationē totiꝰ ppi
quā:vt caro.etherogenea dnr quoꝝ nō q̄libz ps capit
4.no. denominationē totius ppiquā:vt maūꝰ vel pes. ¶ 4º
nota:q̄ homogeneoꝝ q̄dā sunt vniformia in q̄litatibꝰ
sic ignis purus. Alia sunt difformia:sic ignis p:o vno
latere nāl'r dispositus: z p alio nō.vel sic ē spera aeris
5.no. in se. ¶ Quito notādū q̄ quodlibz ens diligit se pma
nere.appet p cōmētatorē p phy z pbaē rōne.q: q̄ōlibz
com.8i. ens resistit corrūpēti ipm:h̄ aūt nō faceret nisi suā per
manētiā diligeret.ēt vnicuiq̄z rei optimū est q̄tū ī est de
sui nā pmanere.q: appetitus nālis dirigit in oᵐ.q̄re ma
nifestū est q̄ oē ens se permanere appetit.

p² 2 **His premissis** sit pma 9clo hec.ois cor-
ruptio sube fit a 9rio.pba
tur.ois corruptio sube fit p alterationē disc̄ouenientem
rei q̄ corrūpiē.igiē a 9rio.ōña 13.q: alterās rē corrupti
ue 9riū dr illi rei.añs pz.q: corruptio vnius sube nō fit
T.c.17. sine gñatione alterius.vt ocm̄ est in p huius. mō alia
suba negi gñari nisi p alterationē pūiā disponētē mām
ad eius gñonē.p ph̄z scd̄o de aia dicētē.actus actiuoꝝ
T.c.26. sunt i patiēte disposito.igiē.añs est veꝝ. z itelligo con-
clusionem.q̄ corruptio sube inquātum corruptio fit a
9rio.i.suba nō corrūpitur nisi a 9rio corrumpatur. Ite
rum non itelligo q̄ suba corrūpatur a suo cōtrario for-
maliter.sed q̄ corrūpitur a contrario actualiter vel vir
tualiter q̄litatibus reqsitis ad eius pseruationē. z erit
sensus explicitus z verus 9clonis. z sic q̄cūq̄z aliqua
suba corrūpitur corrūpiē a 9rio actual'r vel vtual'r q̄li-
tatibus reqsitis ad sui pseruationē. Et dr notabil'r cor
ruptio sube.q: accñña freq̄nter corrūpūtur nō a 9rio:
s3 a defectu pseruatiuo: vt lumen in medio pp absenti-
am lucidi scia in aiā itellectiua pp iaduertentiā itelle-
ctus. Et si petaē an suba corrūpi pōt pp solū defectum
conseruātis dr q̄ non p nām.imo opz q̄ fiat alteratio pm com
ad illā formā:sed per supnām forte bene posset. ¶ Pri
mū correlariū.si aliq̄ suba non haberet 9rium ipsa nō 2m com
esset corruptibilis.pz ex 9clone. ¶ Scd̄z.ad h̄ q̄ non
hñs 9riū longo tēpe duret nulla virtus reqritur in eo
ad durationē pz.q: nihil agit ad eius corruptionē. z id 3m com
sufficit solū pūua conseruātis ipsum.igitur zc̄. ¶ Ter
tiū.maiori tpe durare nō arguit maiorem vtutē. pz in
non hñtibus 9rium nulla vtus reqritur ad durationē.
¶ Quarto. quanto aliqd minus h̄z de 9rio ceteris pa 4. com 2a 2
ribus:tāto est maioris durationis. pz ex 9clone. ¶ 2ª
9clo.nihil alterat seipsuz corruptiue p̄ seu de p se.pz. p̄
de simplicibus.q: talia non cōponuntur ex contrarijs.
pz ēt de mixtis.q: in illis ps alterat partem.sed nō al-
terat ps totum pmo nec totū alterat totum de per se z
corruptiue. ¶ 2º q̄ōlibz ens diligit se pmanere.g̃ nihil 2a p. phi. 8.
alterat seipz corruptiue pmo seu de per se.tz pña. q: il-
lud qd se corruptiue de per se alterataret hoc de p se age
ret ad corruptionem sui: z vi ipsum non esset: z p pñs
non diligeret se pmanere:vel simul diligeret opposita.
añs est vltimū notabile. Et dr notāter corruptiue z nō
pfectiue.q: pfectiue aliqd alterat seipz bene: z de p se:
z rōne totius.vt aqua calefacta remoto calefaciēte fm
se totā alterat se totā reducendo ad friditatem Dr etiā
notāter pmo seu rōne totius:q: de p acciñs. z rōne p-
tis aliqd bn̄ alterat seipsum corruptiue.vt cor q̄nq̄z ni-
mis calefacit cerebꝝ.ēt calor nālis de p acciñs:agit ad
sui corruptionē: z h̄ p modū sequele. q: de per se agit
ad desiccationē humidi quo desiccato deficit ipsemet
calor. ¶ Correlariū.forma subalis embrionis nō agit
de per se ad gñationē aialis.pz.q: tūc p se ageret ad sui corre.
corruptionē eo q̄ ad gñationē forme aialis seqē corru
ptio embrionis. Si igiē petaē qd effectiue dispōat mām
p:o aialis gñatione.dr fz ph̄z:q̄ solū semen matris in
trat subam fetus: z semen patris disponit illō sic agēs.
z sic disponens esset semē patris:vel virtus ista a pre
isusa: z dispositum esset semē matris. z sic forma suba
lis seminis ex quo gñatur aial non agit ad generatio-
nē aialis. Sed si vellemus dicere semina duo intrare
subam fetus:sicut volunt medici.dr q̄ a patre est vir-
tus isusa semini patris aduētitia ipsi sube seminis: z ista
disponit ad gñationem aialis: z nō forma subalis semi
nis.hec aūt vtus isusa conseruatur a forma substātiali
matris in matrice ne corrumpaē. ¶ 3ª 9clo.corrupti bi 3a 2.
le bene agit de p accidens ad sui corruptionē seu rōne
partis.ista patet de etherogeneis vbi vna ps alterat
aliā: z de calore nāli.q desiccādo humidū radicale de
per accidens agit ad sui corruptionem.q: deficiēte hu-
mido deficit z ipse. ¶ 4ª 9clo.nullū simplex vel etiaz 4a 2
mixtū vere homogeneū naturaliter dispositū h̄z in se
pncipium sue corruptionis actiū.pz.q: omnis corru-
ptio in substantijs fit a contrario.vt dicit prima 9clo:
mō tale non habet in se contrarium.igitur zc̄.

Notāter dr nāl'r.q: si aer esset nimis fridus in
vna parte:ista friditas posset esse pn-
cipium corruptiuum aeris in alia pte infridando istam
ptem. Dr.n.homogeneum vere.q: multa mixta voca-
tur

tur homogeneū:eo ꝙ et⁹ quelibꝫ ꝑs itegralis est lignū:
ꝛ tñ nō est vere homogeneū:eo ꝙ ad ignē positaꝫ vna
ꝑs cōuertit in flāmā ꝛ alia in cineres.ꝙ non faceret si
homogeneū verꝫ eēt.voco aūt homogeneū verꝫ:cui⁹ qlī
bet ꝑs capit denoiatione toti⁹ ꝛ est vniforme ꝑ totuꝫ in
oib⁹ qlitatib⁹ suis ꝑmis. Ex quo pꝫ ꝯueniētia iter elā ꝛ
mixta.q̄ nō sunt vere hōgenea cōueniūt.n.ꝑ qꝛ vtrūqꝫ
eoꝝ hꝫ i se ꝑncipiū effectiuū sue alteratiōis sibi ꝯueniē
tis cū fuerit īdispositū.vt aq̄ calefacta reducit se ad fri
ditatē. ꝛ equ⁹ supcalefact⁹ ad tēperamētū remotis ipe
dimētis.2⁹ ꝯueniūt:qꝛ nullū coꝝ per se dispōit ad corru
ptionē.vt dicit 2⁹ ꝯ. Sꝫ 3⁹ differūt:qꝛ mixtū nō vere ho
mogeneū rōe ꝑnū dispōit se ad corruptionē de per acci
dēs simplex aūt nō.qꝛ vere est hōgeneū. cū sit nālr dis
positū.ꝛ hoc voluit cōmentator.2⁹.phi.d. ꝙ mixtuꝫ hꝫ
Cō. ꝑ. in se ꝑncipiū sue corruptiōis: ꝛ nō simplex ꝛ itelligitur
de mixto nō vere hōgeneo. ¶ Correlariū ꝑm. simplex
ꝑ. cor. nō ꝑt corrūpi nisi vno mō.s.ab extriseco:mixtū duobus
modis.s.ab īriseo ꝛ ex extrisecu. ¶ Scdꝫ corm ꝙ ce
2m cor. teris parib⁹ simplex diuti⁹ durat q̄ᷓ mixtū:qꝛ mixtū vbi
cūqꝫ pōit dispōit ad corruptionē tā ab itriseco q̄ᷓ ab ex
triseco.simplex aūt solū ab extriseco.modo ceteris pa
3m cor. rib⁹ duo cit⁹ corrūpēt q̄ᷓ vnū solū. ¶ Tertiū cōrelariū
q̄ᷓto aliq sunt magis homogenea tāto sunt maioris du
rationis ceteris parib⁹:qꝛ est eq̄lis dispō ad corruptio
nē ab extriseco ꝛ in magis hōgeneo est mior ab itrise
co pp minorē ꝯrietatē ꝑtiū iter se:ꝑ pq̄ð ēt metalla sūt
Dubm lōge duratiōis. ¶ Sꝫ diceret aliqs.q̄ sunt cāe lōge du
ratiōis in genere:dico ꝙ sunt he sex. Prio hōgeneitas
in ꝑtib⁹.sic pꝫ ex dictis. Scda cā silitudo medīj ꝯtinen
tis:qꝛ hoc min⁹ dispōit rē ad corruptionē:iō hoies cōi
ter diuti⁹ viuūt in patria sua nālt q̄ᷓ i alia:qꝛ est eis simi
lior illa q̄ᷓ alia. Tertia cā bona ꝛ ꝑfecta cōmixtio calī
cū hūido.qꝛ talis ꝑfecta mixtio fac̄ magnā hōgeneita
tē.ꝛ ex ꝯñn difficulter pōt separe hūiditatis ꝑtes a co
lidis ꝛ eꝯ.ꝛ ex hoc res durat diutius. Vñ sic dic̄ alber
tus magnus esse de colūna exīte de ere ꝛ de auro in fi
ne tertij meteoroꝝ.pp.n.bonā cōmixtionē in cōplexio
ne radicali difficillimū est auꝝ ab ea remouere:pp qð
lōgissime duratꝫ:lꝫ in accidētali cōplexiōe.s.calo ꝛ fri
do actualib⁹ facilr variet. Quarta cā difficiltas dissōis
T. cō. 28. ꝛ fortitudo resistēne diuisa.n.diuti⁹ corrūpunt ꝑ huius
c.vitio.fortitudo ēt resistēte ꝑseruat a corruptiōe. Quī
ta cā est latitudo magna cōplexiōis sub qua idiuiduuꝫ
talis spēi pōt durare in q̄ltaib⁹ ꝑmis.hac.n.cā ðficien
te nō est hō lōge vite:lꝫ satis fortis resistētie⁹ sit ꝛ tēpa
te mixtū:qꝛ latitudo sub q̄ hō pōt manere nō ē multuꝫ
magna sꝫ sic lapides ꝛ metalla sunt lōge duratōis.qm
hñt cōplexione latā. Sexta cā est ꝓpōtio in viuēnb⁹ bo
na ꝓportio calidi cū hūido aereo ꝛ ecōuerso. Si.n.al
terꝝ iloꝝ excederet ꝯueniētē ꝓportiōeꝫ eēt aial illō bre
uis vite:sic hētur in de lōgitudine ꝛ breuitate vite. Et
sꝫ cōbinatiōnē haꝝ sex caꝝ ꝛ aliaꝝ:si sint alie:ꝛ sꝫ ꝓ
portionē eaꝝ adinicē dꝫ coparari vita entiū in lōgitu
dine ꝛ breuitate vite:ñ.n ex vno istoꝝ dꝫ ꝯcludi aliqd
eē lōge vite:qꝛ forte ðficit in alio.vt nō seqt̄ esse longio
ris vite hoieꝫ:qꝛ habet hūidū ꝛ calidū debite ꝓportio
nis magis q̄ᷓ alia aialia:qꝛ defectus est in puitate pro
di sub qua pōt manere homo:ꝛ cū hoc i nimia ethero
geneitate corporis humani. Similr non opꝫ si in duo
bus sint de his causis eque multe ꝙ ꝓpter hoc sit eq̄l
durationis:nisi cum hoc eēnt eque fortes:nec oꝫ si vnū
habeat plures causas q̄ᷓ aliud: ipsum esse plus longe
uum:quia forte vna sola causa in alio propter sui forti
tudinem plus valet q̄ᷓ duo vel tres in istoꝛ eo ꝙ sunt de
biliores. Ex quibus dictis possunt iferri aliqua correla
ria huic ꝓposito ꝑtinētia. ¶ Primū cum omnis corru
ptio in substātijs fiat a cōtrarijs:si aliq̄ substantia esset:
cui nihil esset ꝯriū nec intrisece nec extrisece: nec actua
liter nec virtualiter:illa nunq̄ᷓ corrūperetur.patet ð se.
qꝛ deficiente causa corruptiōis defic̄ corruptio. ¶ Se
cūdū correlariū.nō esset incōueniens durationem ali
cuius ꝓlongari in solite ꝓpter spālem preseruationeꝫ a
cōtrario extriseco.patet de se.qꝛ si alteratio ab itrinseco
īpediretur.nō esset dubiū viuum notabiliter plus dura
re.modo nō esset inconueniēs aliquem habere virtuteꝫ
impediendi huiusmodi alterationem vel saltem facien
di eam minorem. ¶ Tertio infertur ꝙ non sequit̄. ho
mo diutius durat.ergo est maioris virtutis. quia forte
non sunt cetera paria. puta corrūpentia ab extrinseco
applicata. ¶ Quarto infertur ꝙ in sole luna vl' celo lō 4.cor.
gius permanere nō arguit aliquam virtutem in eis ma
nere.patet.quia nō indigent virtute adiuuante nisi con
seruante.cum nō habeāt cōtrarium.vt patet. ex cōclu
sione prima. ¶ Quinto nō oꝫ ꝙ si corruptibile sit i cō 5.corre.
tinente cōtrario ꝙ debilitetur. patet.quia forte plus suf
ficit resistere ꝛ se confortare q̄ᷓ contraria debilitate vi
us tempore augmentationis. ¶ Sexto.ipossibile ē cor 6.corre.
ruptibile semper esse fortius per naturā in resistēdo q̄ᷓ
sua ꝯtraria in agendo.pꝫ.qꝛ perpetuaretur.qð nō ē pos
sibile. ¶ Septimū.lꝫ corruptibile q̄ᷓ diu manet nō est 7.corre.
semp fortius in agendo q̄ᷓ sua contraria. tamen q̄ᷓ diu
manet fortius est se conseruare q̄ᷓ sua contraria ipsum
destruere.patet.quia aliter ipsum non conseruaret.cu
ius contrarium supponitur. ꝛ pꝫ ꝯsequentia. qꝛ contra
ria eius nituntur ad eius destructionem inquātuꝫ psūt.
Et hoc de primo articulo.

Quantū ad secundum de his tribus per ordi
nem dicendo est. Primo vtrum vita
humana potest perpetuari aut prolongari. Secundo
vtrum quelibet substantia corruptibilis habeat deter
minatum periodum sue durationis. ꝛ tertio de accñtib⁹.

Quātū ad primū nota ꝙ preter complexionem
temperatam ad iustitiam homini conde ꝑ.nōn.
nientem:de qua superius dictum est:sunt alie quattuor
cōplexiōes lapse a tēperamēto.sanguinea colerica me
lācolica ꝛ flegmatica.quarum ꝑma est lapsa vltra tem
peramentū ad caliditatē ꝛ humiditatē.secunda ad ca
liditatē ꝛ siccitatē.tertia ad siccitatē ꝛ friditatē. quar
ta ad friditatē ꝛ hūiditatē. Vñ ꝑma vocata est aerea.
secūda ignea.tertia terrea.quarta aquatica pp ꝯueniē
tiam quā quelibet illaꝝ hꝫ cum elemēto a quo denoia
tur. Et ista suppositio est māifesta ex medicina. ꝛ sūt
pater per Auicēnam de complexionibus: quapropter
in ista scientia ad presens supponitur. pꝫ etiam ratiōe.
nā cū tēperamentum iustitie complexōis humane sit
ſm harum qualitatū optimā cōbinationē ꝓ salute vite
humane:vt superius est dictū: ꝛ est manifestum qð ab
ista optima ꝓportione harum qualitatum potest eē la
psus vel ad qualitates igneas.vt in colerico: vel ad ae
reas.vt i sanguineo vel ad aqueas.vel ad terreas. ꝛ sic
de alijs. ¶ Secundo supponitur ꝙ he cōplexiones si
debite regantur non sunt eque longe vite.patet.qꝛ non 2.nōn.
sunt eque propinque temperamento:est eniꝫ sanguīea
propinquior vero temperamento.vnde si sanguine⁹ de
bite regatur diutius viuit: ꝛ consequenter ita in alijs:
non enim volo comparare complexiones. eo ꝙ est ꝓ
prium libro de longitudine vite.nec indigeo ꝓ materia
presentis articuli.sed supponitur qð sanguinea sit lon
gioris vite cum debito regimine.eo qð est melior com
plexio inter lapsos.quod siue sit verum siue non nō re
fert ad presens. Nec mouet obiectio.si qs dicat qð san

3m nōn. gunei cōiter moriūtur citius hoc.n. ɔtigit ex excessib⁹
quos faciūt. ⁊ idebito modo viuēdi. ¶ Tertio suppōi
tur ꝙ lȝ qs nālr ꝯ pncipijs gñonis esset lapsus ad vnū
cōplexionē accñtaliter pōt labi ad aliā ex iegimie. pȝ.
qꝛ si flegmatic⁹ gubernet semꝑ cibarijs calidis ⁊ tēpe-
rate humidis fieret accidētalr calidus ⁊ hūidus: licet
4m nōn. ex pncipijs natiuitatis fuisset fridus. ⁊ sic naturaliter
est flegmaticus ⁊ accidentaliter esset sanguine⁹. ¶ 4°
supponitur ꝙ locutio fiat naturalis: ⁊ ꝺm legem cōem
nāe: sciatur.n. bñ ꝙ per potentiā diuinā corruptibile pos
set perpetuari.

pa ɔ. **Tunc sit** pma cōclusio ipossibile est ꝑ artē vl ꝑ
nāȝ sine miraculo vitā hoīs ꝑpetuari.
T.c. 8f. ista pbaꝫ. qꝛ mā appetit aliā formā, put pȝ. ꝑ phicu. vel
ergo habebit eā. ⁊ sequr ꝙ dimitet formā hoīs quaȝ
hȝ: ⁊ sic hō corrūpetur vel nūq̄ȝ habebit eam. ⁊ sic ap-
petitus nālis mãe eternalr frustrareꝫ ⁊ puareꝫ suo fine
2m qo nō est possibile ꝺm nām. ¶ Scōo. qꝛ postq̄ȝ termīa
te sunt augmētationes hoīs calor nālis post statū vite
continue agit desiccādo hūidū radicale. ergo necesse ē
ꝙ tādē totalr reddat siccū. hoc facto deficit calor nāl:
eo ꝙ deficit sibi hūidū. ergo vita. ¶ Tertio. ipoſſe ē ho
3m minem poni in medio ita ɔueniēti qn adhuc post cōple
tā augmētationē debilitet hominē resoluēdo calorē nā
lem ⁊ hūidū radicale. ergo cōtinue debilitādo tādē de
ficiet hūidū ⁊ calor. g̃ vita. Nec valet si istareꝫ ꝙ ligni
vite pomū pseruaret eternalr a corruptione. Seu etiaȝ
si diceretur ꝙ in triuallis ꝺm phm ⁊ historia nūq̄ȝ ho
Ad pm mines morerenꝫ. ¶ Ad pmū.n. credo ꝙ pure nālr lo-
quēs nō ɔcedereꝫ aliqō lignū hre talē virtutē nec aliqō
pomū: eo ꝙ nō est per se notū: nec ꝑ rōnē cōclusū. nec
ex aliq̄ experientia sequiꝫ. Catholicus vo diceret ꝙ ra-
le haberet talē virtutē potius ex dono dei spālr q̄ȝ ex in
fluxu nature: ⁊ iō hoc nō ē nālr: ꝙ hoc sic pseruaret:
Ad 2m ⁊ ideo nō est cōtra ɔclusionē. ¶ Ad scōm dr ꝙ in tri-
uallis homines morerenꝫ: qō pȝ: qꝛ cōtinue debilitanꝫ.
⁊ ergo tādem morerentur. lȝ ita diu eēnt in miseria mo
riēdi ꝙ filij in cōpariēdo parētib⁹ cuius eos iterficiunt
p. corm. q̄ȝ ꝺm illā regionē adueniat hora mortis nāl. ¶ Corre
lariū pmū. est aliqō determinatū tps ita magnū: ꝙ nul
lū idiuidū spēi humane pōt vltra ipsum viuere ꝑ nām.
pȝ. qꝛ de necītate ēt hō tēperate cōplexionis si esset cor
rūperetur in q̄cūq̄ȝ regiōe ponereꝫ: ⁊ quātūcūq̄ȝ bene
gubernaretur: ⁊ tēpus per qō iste hō nō posset durare
esset ita magnū. qō nullū idiuidū spēi humane possȝ ꝑ
2a ɔ. ipsum durare: ex quo tēperat⁹ ꝑ ipm nō potuit. ¶ Se-
cūda ɔ. ipossibile est vitā hūanā ꝑ artē vl ꝑ nāȝ ɔlōgā-
ri vltra terminū debitū spēi. pȝ. qꝛ q̄tūcūq̄ bñ gubernareꝫ
idiuidū arte vel nālr nō pōt diuti⁹ viuere q̄ȝ hō tēpatus
ad iusticiā optie rectus. ⁊ in aere maxime conuenienti:
⁊ tñ talis non posset viuere vltra terminū debitū spēi:
igr ɔclusio vera. maior nota. ⁊ minor pȝ qꝛ per terminū
3a ɔ. sue vite attēditur termin⁹ debitus sue spēi. ¶ Tertia cō
clusio. medicus arte medicine pōt vitā hūanā ɔlōgare
vltra terminū sue cōplexionis nālis. pȝ. qꝛ pōt bono re
gimine illā cōplexionē cōmutare in meliorē cōplexio-
4a ɔ. nem. ꝑ tertiā suppōnē: ⁊ ista erit lōgior vite. ¶ Quar
ta ɔclo. medicus pōt pseruare vitā humanam a multis
corruptionibus. s. passionibus aduenientibus citra ter-
minum sue complexionis patet. qꝛ bonus medicus po
test aduenientē febre eam curare. quia si non curaret ⁊
eger indebite se regeret moreretur. Et hoc de pma par
te istius articuli.

3a pa 2i articuli. **Quantuȝ** ad scōm nota pmo ꝙ querere vtruȝ
substantia corruptibilis ⁊ ē est que-
ere vtꝝ sit dare maximū tēpus: per qō corruptibile pt
durare. vel minimū per qō pōt: vl maximū per qō nō pt 2m. no.
vl minimū per qō nō pt. ¶ Scōo notādū ē ꝙ i qōe spe
cialiter loq volo de hoīe. nā ꝓportionabiles ɔclusiōes 3. nōn.
pnt poni de alijs corporib⁹. ¶ Tertio nota. ꝙ dupli
citer pt hō corrūpi. s. naturalr ⁊ violēt. Violēter vt si ci-
tra terminū sue cōplexiōis debitū moriaꝫ: aut igne aut
aq̄ aut ferro aut aliquo hmōi. Naturaliter dr hō corrū
pi: qñ viuit ad terminū sue cōplexiōis debitū: ⁊ moria 4. no.
tur desiccato totali hūido radicali. ¶ Quarto nota. ꝙ
maximū ꝑ qō pt sic exponiꝫ. per hoc pōt: ⁊ ꝑ nullū ma
ius pōt. Minimū per hoc potest ⁊ per nullū minus pt.
Maximū per qō nō pōt. per hoc non pt: ⁊ per qōlibet
maius pōt. minimū per qō nō pōt. per hoc nō pōt: ⁊ per
qōlibet minus pōt lȝ qdā ponāt alr expōnes duorum
vltimoꝝ terminoꝝ: tñ iste sunt sufficiētes ad pñs ⁊ ꝺȝ
verā expōnē grāmatice ita debent exponi.

Tunc sit pma conclusio hec. oīs corruptio vio pa ɔ.
lēta hominis pcedit nālē. pȝ qꝛ nō eēt
violēta corruptio si expectareꝫ vsq̄ȝ ad terminum spēi
debitū. ¶ Scōa ɔclo. pbabilis. ꝙ i quātūlibȝ modico 2a ɔ.
tpe pōt fieri corruptio violēta hoīs. apȝ. qꝛ dato q̄cūq̄ȝ
violento corrūpēte hoīeȝ: in duplo forti⁹ vl in duplo ci-
tius faceret: ⁊ in triplo forti⁹ violēti⁹ in triplo: ⁊ sic ifi
nitū: cū nō repugnet quātūlibȝ corrūpens esse fortius.
¶ Tertia ɔclo. ꝙ nō est dare maximū tps ꝑ qō hō du 3a ɔ.
rare pt. pbaꝫ. opposita ē falsa. igr ɔclo vera. pña tȝ. an
tecedens pbaꝫ sic: qꝛ dato ꝙ dareꝫ maximū tps ꝑ qō
hō pōt durare: tūc per illō pt: ⁊ nō pt ꝑ mai⁹. ꝑ expōnē
tes: lȝ pña est ipoſſe. igr añs ē falsum: lȝ ipossibilitas pñtis
declaraꝫ. qꝛ si per hoc viuit tūc. s. in vltio istāti isti⁹ viuit.
Igitur tunc virtus eius conseruatiua hoīs istius in esse
est fortior q̄ȝ virtus corruptiua in destruere. igitur in gra
du diuisibili virt⁹ conseruatiua excedit virtutē corruptiuā
cū nullus excessus sit idiuisibilis. Ergo cū ista virtus exce
dens seu ille excessus diuisibilis non possit subito deper-
di: sequr ꝙ adhuc post hoc istans iste homo viuet. igi
tur illud nō fuit maximuȝ tps per qō ille homo potuit
durare. ¶ Confirmaꝫ sic. si illud esset vltimū istans eē Cōfira
illius hoīs: sequr vel plures formas vltimatas sil' adeq̄
te eē in mā vel māȝ pro aliquo tempore stare nudam.
Consequens ꝑ vtraq̄ȝ pte est falsum. ⁊ pbaꝫ pña: qꝛ ca
piat pmū istius eē forme imediate in mā sequētis ꝙ ꝓ-
babo eē dādū. Quero an hoc est idē istās cū vltio istā
ti esse istius hoīs: ⁊ si sic ista forma sequens imediate:
⁊ forma hoīs pcedēs adequate sil' starēt i mā: que fuit
pma pars pñtis illati. vel est aliud istās sequēs: ⁊ cum iter
quelibet duo istātia sit tēpus mediū: per tps mediū nul
la forma erit in mā: qꝛ non forma hoīs: eo ꝙ in istanti
iminēte illud tēp⁹ fuit vltimū istans esse: nec forma ime
diate sequēs: qꝛ in istanti terminante illud tempus me-
dium erit pmum eius esse per casum ⁊ per aduersariū.
Probo igitur ꝙ est dare pmum istās esse forme seque
tis. nā ipsa aliquo toto tēpore est: ⁊ ante nō est. ergo qñ
q̄ȝ est eius mutatio de non esse in esse. pña nota ē. ⁊ ista
est in istanti seu tota simul: cū iter contradictoria nō sit
dare mediū: vt notū est. ergo istās transmutatiōis est at
tribuendum termino ad quem. per philosophuȝ. 8. phi T. cō.
sicoꝝ. sed terminus ad quē est esse forme. igitur in istā 68. ⁊
ti transmutationis ista forma est. ergo est dare pmuȝ in 69.
stās sui esse. ¶ Hic cauillator respōdet ꝙ nō sunt istan
tia idiuisibilia in tempore ꝺm vnam opionem: ⁊ ꝙ nullū
est istās idiuisibile: qō tñ imaginor in probando conclu-
sionē. Itē nulla ē trāsmutatio istātanea. Scōo diceret
ꝙ forma sequēs generaꝫ successiue: ⁊ sic eius pmū eē
nō ē in istāti sed in tēpore in quo generatur. ¶ Ad p- ad pm
mū istoꝝ dico ꝙ siue sint siue nō sint istātia idiuisibilia
in tpe

in tempore nihil curo. ego loquor hic si essent imaginā
do ea esse. vt punctualius possim⁹ descēdere ad difficul
tates. ita lz loqui. qr ita locutus est phs i.6. ⁊ 8. physico.
T.cō. 68. ¶ Ad secundam dico q̄ si loquamur de primo esse com-
pleto totalis forme cadaueris tunc hoc est in instanti ter
minante totam mutationē successiuā que vadit ad eius
esse. ⁊ de ista procedit ratio. De mihi videntur esse ra-
tiōes propter quas nō immerito resurrexit auctoritas q̄
4ª ꝯ. nō est dare vltimū instans rei permanentis. ¶ Quar-
ta conclusio. nō est dare mimum tempus per quod ho-
mo potest durare. patet. quia si esset dare mimum tem-
pus tunc per illud posset. ⁊ per nullus minus posset. qđ
est ei impossibile: quia si potest per illō pōt per ei⁹ medie-
5ª ꝯ. tatem. ¶ Quinta conclusio. nō est dare maximū tēpus
per qđ homo nō potest durare. patet. quia tunc nō pos-
set durare per hoc: ⁊ posset durare per maius: quod est
6ª cōclu sio. falsum. ¶ Sexta conclusio ⁊ responsalis ad articulū
est: q̄ est dare mimum tempus per qđ homo nō potest
durare. probatur. quia cum aliquo tempore possit dura
re: ⁊ aliquo non: propter nimiā eius magnitudinē. vel
igitur est dare maximum: per qđ nō potest: vel minimū
per quod non potest. vel maximū per qđ potest: vel mi
mum per quod non potest. patet ex sufficienti diuisiōe.
Cum igitur tria principalia membra sint amota per con
clusiones precedentes: relinquitur quartum quod est ꝓ
Cōfir. positum. ¶ Confirmatur. quia si homo temperatus ad
iustitiam optime rectus ⁊ in medio conuenientissimo
fm cursum nature daretur: talis ex prima parte articu-
li adhuc non semper viueret. Capimus igitur totum tē-
pus medium inter primum instās sui esse ⁊ primum instās
sui non esse: hoc est periodus speciei ⁊ est mimum tem-
pus: per quod homo non potest durare. quia ꝑ illō non
potest: qr ille hō de quo magis videbatur per illō nō po
tuit: ⁊ ꝑ qđlz min⁹ potuit. qr iste hō ꝑ qđlibet min⁹ vixit
7ª con clusio. cū vixit vsq̄ ad istās exclusiue terminans hoc tps. Si
miles cōclones possūt poni de eqs ⁊ de alijs. ¶ Septima
cōclo. qlz hō moritur citra hunc terminū spēi. probatur qr nul-
lus est temperatus ad iustitiā. vt dictum fuit ante. ¶ Itē
vix est vel forte non est aliquis in medio conuenientissi-
8. cōclu sio. mo. qđ potest esse pro duratione homis. ¶ Octaua cō
clusio. periodus spēi est in diuersis speciebus alia ⁊ alia.
patet quia diuerse species habent aliam ⁊ aliam cōple
xionē ⁊ per consequens alium ⁊ alium periodum sequē
9. ꝯ. tem. ¶ Nona conclusio periodi indiuiduales: vel spēa-
lium complexionum sunt valde diuerse in specie humā-
na probatur: qr in alia ⁊ alia complexione est alius ⁊ ali⁹ perio-
dus. vt longior est periodus sanguinei q̄ flegmatici. si
militer in alia ⁊ alia patria quāuis complexiones indi
uiduorum essent eedem. tamen propter aliam ⁊ aliam
alterationem medij essent periodi indiuiduales diuersi.
10. ꝯ. ¶ Decima conclusio. omnes periodi indiuiduales excedū
tur a periodo speciei istius rationis ista nō sunt indidua ap
Dubᵐ paret in conclusione quinta. ¶ Si diceres quomodo di
ceremus de igne in sua spera qui tertio modo idētitatis
numeralis posito primo huius in vna questiōe dicitur
R. perpetuus. ¶ Respondeo q̄ de quolibet pedali ignis
ponuntur conclusiones istis conclusionibus propor-tio
nabiles: licet non de toto igneo q̄ largo modo idēti-
tatis conceditur esse perpetuus. hoc de secunda parte
3. pars huius articuli.
hu⁹ arti culi. **Circa** Tertiam partem huius articuli. s. vtrū ac-
cidentia corporalia habeant determinatum
pᵐᵐ no. periodum sue durationis est notandum q̄ accidēs tri-
p. pliciter cōsueuit corrumpi. Primo modo a cōtrario vt
2 caliditas a friditate. Secundo modo ex defectu conser
3 uantis: vt lumen in medio ad lucidi remotionē. Tertio
modo ad modum sequele ad corruptiōem sui subiecti:
vt cognitio sensitiua in asino ad corruptiōem anime asi
ni cui inheret: aut partialiter aut totaliter. ¶ Secūdo 2ᵐ nōꝫ
nota q̄ primo modo corrumpuntur accidentia haben-
tia contrarium. scđo autem ⁊ tertio modo accidētia nō
habentia contrarium cum contraria non habent a contrario proprie ne-
queunt corrūpi. vt lumē in medio. sed ex defectu cōser-
uantis corrumpetur.

Tunc quo ad hanc partem sit prima cōclusio. si cō p ꝯ.
seruans lumen in medio esset perpetuū: eo
modo quo conseruat: ⁊ subiectū luminis eēt perpetuū:
lumen illud nunq̄ corrumperetur. patet: quia nō a con
trario: qr non habet. per scđz notabile: nec ex dēfectu cō
seruantis: cum ponatur perpetuum esse: eo mō q̄ cōser
uat: nec ad corruptionem subiecti. quia supponit subie
ctū esse perpetuū. ergo nullo modo tale lumen corrum
perer qđ est ꝓpositū. Notāter dico eo mō q̄ cōseruat: qr
licet sol conseruās lumē in luna sit perpetuus: tamē nō
est lumen perpetuum: eo q̄ sol nō est perpetuus in isto
modo quo conseruat lumen in luna: quia propter motū
tandem tantum elōgatur a luna: q̄ quodammodo lu-
men in eo nequit conseruari. vt quando terra interponi
tur. ¶ Secūda conclusio. loquēdo naturaliter lumē in 2ª ꝯ.
octaua spera est perpetuū. patet. quia eius subiectū est
perpetuum ⁊ sol conseruans eo modo quo conseruat ē
perpetuus. ergo illud lumen est perpetuū. consequētia
pz per cōclōnē primā. ⁊ añs quo ad ambas partes pz ex T.c. 8.
2° celi: ⁊ sanis ex 2° hui⁹. capitulo penultimo. vbi phs vo T.c. 55
luit motum solis ⁊ solem esse perpetuum ¶ Primum ⁊. 56.
correlarium. aliquid quod de sui natura est corruptibi- Corᵐ p.
le est ꝑpetuū. pz. qr illud lumē in octaua spera ē d' sui nā
corruptibile: ⁊ est ꝑpetuū ḡ maior pz. qr illud lumen ē
eiusdē speciei cum lumine solis apud nos. eo q̄ ē spēs
eiusdem lucis naturaliter representatiua. ⁊ minor ē cō
clusio precedens. ¶ Sed diceres tu. tale lumen nō po Dubiū.
test corrūpi. ergo non est corruptibile. cōña tenet ex ter-
minis. ⁊ antecedens pz per rationem adductā añ con-
clusionē scđam. quia nec a contrario nec a defectu cōser
uantis: nec etiam per modum sequele ad corruptionē
sui subiecti. ¶ Hic est aduertendum q̄ iste termin⁹ cor- R.
ruptibile. sensitiuū. ⁊ alia huiusmodi capiuntur dupl'r.
¶ Uno modo prout exponunt per infinitū verbum a q̄
descēderunt cum verbo potest. vt corruptibile quod pōt
corrūpi. sensibile qđ potest sentiri. Et sic sine dubio lo-
quendo naturaliter concedendū esset quod tale lumē
non esset corruptibile. Sicut calor existens in centro mū
di non est sensibilis: quia non potest sentiri. Immo que
libet forma ossis aut carnis non est sensitiua. quia non
potest sentire: quia non potest per naturam habere or-
ganum. sed sola forma eorum in animali sentiret. ¶ Se 2ᵐ
cūdo modo corruptibile dicitur quod de sui natura na-
tum est corrumpi nisi aliūde cōseruetur. sicut sensitiuū
quod de sui natura natum est sentire si haberet organū
conueniens ⁊c. sensibile quod de sui natura natum est
sentiri si esset sufficienter presens sensui. Et sic capitur
sensitiuum cum dicim⁹ formam carnis: vel ossis in bo-
ne esse animam sensitiuam. ⁊ sic diceretur q̄ tale lumē
est corruptibile. quia quantum est de natura sua natum
est corrumpi: nisi aliunde conseruaretur. s. per cōseruās
sibi sufficienter semper existens presens. ¶ Secundū Corᵐ 2ᵐ
correlarium talis corruptibilis non est determinat⁹ pe
riodus sue durationis maxime. patet: quia est perpetu-
um. per correlarium primum. ¶ Tertia conclusio. ois 3. ꝯ.
accidēns corruptibilis qđ quandoq̄ est ⁊ quādoq̄ non
est determinatis periodus sue durationis sicut in sub-
iectis ⁊ corporibus patet: quia nō est potior ratio de illis

q̄ de istis. Et hec de tertia parte articuli.

ad p̄ma rónem. sine oppositus. **Ad rationes** p̄ncipales. ¶ Ad p̄ma dr̄ q̄ est p̄ scdo correlario tertie partis secundi articuli. ¶ Ad secundaꝫ dicitur q̄ lꝫ ignis
Ad 2m totalis in sua spera nō hꝫ determinatū periodū. q̄ꝛ oportet ipsum semp manere idem tertio modo idētitatis numeralis. tamen qdlibet pedale eius hꝫ. Et hoc sufficit. ¶ Ad hoc aūt qd̄ dr̄ q̄ non est necesse aliquo determinato tempore istum ignem descendere. dr̄ q̄ quocūq̄ pedali ignis ifra concauum lune signato necesse est ipsuꝫ aliquo tempore fieri graue ꝛ descendere propter aspectum specialem celi respectu ipsius determinanteꝫ materiam eius ad aliam formam. ¶ Ad tertiā qualiter
Ad 3m vita homis pōt prolongari: ꝛ qualiter non: satis pꝫ ex p̄ma parte secundi articuli. q̄ꝛ nō pōt vltra periodū spēi: lꝫ bene possit vltra periodum indiuidui vel certe cōplexionis date. ¶ Ad quartā dicitur q̄ est pro tertia con-
Ad 4m
Ad 5m clusione sexte partis articuli secundi. ¶ Ad quintaꝫ dicitur q̄ in non habentibus contrariū nulla potentia regritur ad durandum propter resistere contrarijs. nō tñ sequit̄ q̄ magis durans est maioris potentie. q̄ꝛ for-
Ad 6m te cetera non sunt paria. sic̄ pꝫ ex p̄mo articulo. ¶ Ad sextam q̄ vita homis possit ppetuari negat̄. Ad pbōnem dr̄ q̄ ipo ē est quātūcūq̄ bonus fuerit aliqs medicus restaurate humidum post tempus status vite: q̄ꝛ continue desiccetur humidum radicale: ꝛ tandem deficiet vita homis. Et ratio est: quia humiduꝫ qd̄ tūc apponit: non est ita purum sicut fuit humidū precedēs ra-
ad ɔ̄fir. dicale. ¶ Ad confirmationem pbabiliter potest negari q̄ homo lꝫ se potest producere eque porum humiduꝫ tendens in nutritionē eius sicut fuit humidum radicale ex quo generabat̄: qd̄ pꝫ. q̄ꝛ humidū radicale ex q̄ gn̄abatur erat digestum i vasis seminalibus patris. ꝛ in matrice matris preter digestiones omnes quas habuit in patre precedentes que erant tot sicut erant digestiōes humidi ex quo pater nutriebatur. Conceditur tñ bene q̄ pōt generari eque puꝝ semen pro puero suo generādo. sed tale humidū non esset aptum pro nutritione continua: licet sit aptum pro generatione: etiam q̄uis cōcederetur antecedens: sicut bene credo ipsum fore concedendum hoc tamē non est veꝝ nisi vsq̄ ad. 60. annuꝫ vel vsq̄ ad finem status vite. tunc enim qd̄ gn̄at̄ ē continue minus puꝝ ꝛ magis aquatiuū. ppter qd̄ cōtinue deficit vita. Et si dicas quare hō tunc nō pōt generare ita purum humidū sicut in. 6. anno. dico q̄ hoc est a natura: q̄ꝛ tunc icipit deficere vita. ꝛ ita actiones vite: vl̄ nature humane tūc icipient a tota spē deviare. sicut idem
Ad 7m videtur in herbis ꝛ plantis in breui tempore. ¶ Ad septimā dr̄ q̄ nō oportꝫ illud in quo cōtraria sunt magis eq̄ta diutius durare: q̄ꝛ forte hñt minorem latitudinē complexionis ꝛ forte est debilis virtutis resistitiue in medio fortiter ipermixtē sicut in homine. ꝛ iō citius corrūpitur q̄ lapis vel quercus in quibus contraria sunt minus equata. Ratio post oppositum est pro sexta cōclusione secūde partis secundi articuli.

¶ Apparent autem ꝛ s̄m sensuꝫ cōpressa. Tex. cō. lviij. Questio. xvij.

DEcimoseptimo queritur vtrum tēpus gn̄onis
p. rei est equale tempori corruptionis eiusdeꝫ. ¶ Et arguitur primo q̄ non: q̄ꝛ planta que mille annis generatur. vt quercus in momento: vel in
2 vno die corrūpit̄ igit̄ ꝛc. ¶ Secūdo. q̄ꝛ entia generantur istantanee. igitur non est tempus generatiōis equale tempori corruptionis tenet ɔ̄ñ: q̄ꝛ mensura istantanes nulli est tempus. añs pꝫ: q̄ꝛ generatio est exitus de nō eē ad esse. modo necessario: oꝫ q̄ talis exit⁹ fiat tot⁹ simul. ꝛ per ɔ̄ñs istantanee: eo q̄ inter ɔ̄dictoria nō est
3 dare medium. ¶ Tertio. multe sunt generationes perpetue. igitur in illis non est tempus generationis eq̄le tempori corruptiōis. ɔ̄ña tꝫ: q̄ꝛ perpetua nō sunt sub tēpore. añs pꝫ. q̄ꝛ generatio aeris sub equinoctiali ꝛ aq̄ est perpetua: vt dictū est p̄us. ¶ Quarto stat generās
4 eē fortius q̄ corrūpens. igitur generatio erit in breuiori tpe q̄ corruptio. ɔ̄ña tꝫ: q̄ꝛ multotiens sequunt̄ pportiones potentiaꝝ agēnū ad suas resistentias: ꝛ p ɔ̄ñs fortı⁹ complebit citius effectū suū. antecedēs maīfestuꝫ est de se. Non enim opꝫ punctualiter generans ꝛ corrūpens esse eque fortia. ¶ Quinto. facilius est destruere
5 q̄ construere. igitur facilius est corrumpere q̄ generare. igitur citior est corruptio q̄ generatio. Prima cōsequentia tꝫ ex terminis. ꝛ scd̄a tꝫ: q̄ꝛ citius fiunt que facilius fiūt ceteris parib⁹. Antecedens pꝫ per phꝫ p̄mo po-
6 rum. ꝛ manifestum est experientia: q̄ꝛ facili⁹ est destruere domū q̄ cōstruere. ¶ Sexto. in morte naturali hominis multo lōgior est corruptio q̄ generatio. igr̄ non sunt equalia tempore. ɔ̄ña nota est. añs pꝫ. q̄ꝛ gn̄o hominis non durat cōiter nisi vsq̄ ad tēpus augmēti. corruptio aūt durat per totū tp̄s decremēti. modo tp̄s decrementi est multo longior tempore augmēti. eo q̄ augmētū videtur determinari in 26. anno. corruptio autē ꝛ decrementum icipiunt in. 60. anno. Modo multi viuunt vltra. 60. annos maiori tempore quam. 26. annis.
7 ¶ Septimo. vel res que generatur simul corrumpitur. ꝛ si sic idem est tempus generationis ꝛ corruptionis. ergo non est equale sibi ipsi. vel non simul corrumpit̄: sed alio tempore post. ꝛ si sic tunc tempus generatōis: ꝛ tempus corruptionis non simul sunt. igitur vnū eorum non est equale alteri. pꝫ ɔ̄ña: q̄ꝛ res que est non est equalis rei que non est.

In oppositum est philosophus capitulo penultimo secundi hui⁹. T. cō. 58.

¶ In ista questione erunt duo articuli. ¶ In p̄mo premittenda sunt quedam notabilia. ¶ Secundo respondendum est ad quesitum.

Quantum ad p̄mum est p̄mo notādū q̄ capiendo generationem cōmuniter p̄m no.
pro mutatione de non esse inesse: duplices sunt generatiōes: quedam successiue: quedam istātanee. Successiue que fiunt partibil'r per generationē vnius ptis ante 2m no
aliā. Instātanee que fiunt tote simul. ¶ Secūdo nota. q̄ generatiōes successiue sunt duplices. quedā sunt substātiaꝝ: ꝛ quedam accidentium. Aristotiles aūt 2° hu T. cō.
ius p̄ncipalr̄ loquebatur de generatione substātiaꝫ: 58.
quia accidētia que corrumpuntur a contrario possunt velocius ꝛ tardius corrumpi q̄ generantur: secūdum q̄ contrarium corrumpens est fortius in agendo. vl̄ de 3m no.
bilius q̄ fuit generans. ¶ Tertio nota. q̄ substantiarum gn̄ationes successiue sunt duplices. quedā sunt perpetue ad bonum itellectum. s. q̄ in continua successione semper durant tales generationes sine iterruptione: vt ignis vel aer sub equinoctiali. Alie sunt tēporales non semper durantes. vt generatio equi vel asini. ¶ Quar 4. no.
to nota. q̄ temp⁹ generationis equi vel homis vel asini esse equale tempori corruptionis: potest intelligi dupliciter. Uno modo quo ad periodꝫ speciei. Alio modo quo ad periodum idiuidui. Illi termini satis expositi sunt in precedenti questione: similes autem distinctiones totaliter dicantur de corruptiōe. ¶ Quito est no- 5m no.
tādum q̄ hic per tempus duratiōis generatiōis debet intelligi totum temp⁹ per quod res naturales i suo ro-
bore

bore vigeant.s.vsq3 ad terminū status rei. Per tps autem corruptionis totum tempus per qd res naturalis in suo robore debilitatur.vt tempus senectutis vocatur tps corruptionis: ꝛ tempus iuuētutis.cū suis antecedētibus vocatur tempos generationis. Et hoc de pmo.

p.9. **Quantum** ad secundum articulu3 sit pma cōclusio h. In generatōe instantanea nō est tempos generationis equale tempori corruptionis.patet. q2 ista generatio nō fit in aliq tpe pntibilr:sed fit tota simul.vt per quid nominis patet. ¶ Secunda

2.9. conclusio.in generatione elemētari durante ppetuo tēpore ad bonum itellectum.vel etia3 alteri⁹ rei si aliqua sit alia res que semp generat:nō est tempus generationis equale tempori corruptionis:quia idem est temp⁹ generationis ꝛ corruptionis.modo idem non est equale sibiipsi proprie loquendo.eo q equalitas dicit cōuenientiam in quātitate per cōparationem ad aliud. Ergo cōclusio vera.cōsequentia tenet. añs pro pma parte p3.q2 res que semp generantur etiam semp corrūpūtur.vt sicut sub equinoctiali semp aer generat: ita sub po

3.9. lis corrumpit.sic in aliis. Ideo in talibus est idē tēpus generationis ꝛ corruptōis.mio2 nota est de se. ¶ Tertia conclusio.in gñone rei pure successiue non est etiam tempus gñonis equale tempori corruptiōis illi⁹ rei p3:

4.9. q2 illud tempus est vnū ꝛ idē.sicut p3 ex dictis in pmo

4.9. huius.modo idem nō est equale sibiipsi. ¶ Quarta cōclusio.in generatione substātiali successiua non perpetua sicut hominis vel asini nō op3 tempus generationis esse equale tempori corruptionis per comparationem ad periodum indiuidui.p3:q2 multa cito corrūpunt vt in hora que longo tempore sunt generata. possunt ei3 corruptiones fieri violente ꝛ citra periodū debitū. pro

5.9. ut de se notum est vel igne vel gladio vl aliquo hmōi. ¶ Quinta conclusio.in gñone successiua substātiali nō perpetua adhuc proprie loquēdo nō est tempus generationis equale tempori corruptionis:q2uis comparatio fieret in ordine ad periodū spēi.p3 rōne vltima ante oppositumq2: ista tempora nūq3 sunt simul.sed vnū prius ꝛ reliquū posterius. Modo si aliqua duo sunt eq̄lia.op3 q ipsa sil' sint de virtute logice. nisi tunc temp⁹

6.9. presens caperem⁹ valde longum:qd non est,cōsuetū in

T.cō. cōmuni locutione. ¶ Sexta cōclusio ꝛ responsalis que

58. fuit de mente phi vt videt.est q in generatione successiua substantie.ꝛ non perpetua sicut est hois vl asini totum tempus gñationis est equale tempori corruptiōis in ordine ad periodū debitum toti spēi ad istum intellectum q quāto tempore homo vel equus:vel aliud huiusmodi tēpatū ad iustitiā in sua specie roborat in virtute optime rectu3: tanto tempore postea optime rectum debilitatur in virtute ꝛ regiōe temperata maxie sibi cōuenienti:vel breuius quāto tempore in ordine ad tota3 spēm ididuū optime cōplexionatū in illa spē ꝛ optime rectum natū est in virtute augeri:tāto tempore tal' rectū postea natū est in sua virtute diminui. ¶ Ista conclusio p3:q2 sicut herbe solis aduentu in sua spē vigorātur.ita solis recessu in eadē debilitantur.modo tempus accessus solis ꝛ recessus sunt eq̄lia. ¶ Itē si sont animalia vel entia que longo tēpore per multos accessus solis nata sunt generari ꝛ in vtute vigorari.ita talia postea per multos recessus solis nata sunt in sua vtute corrumpi:nec videremt aliqua ratio:quare non indiuiduo optime recto tanto tempore virtus eius in regione cōuenientissima debilitaretur ꝛ nata esset debilitari:quāto tempore augmentabat ꝛ nata fuit augmentari spāliter

T.cō. in ordine ad periodum spēi.hec est conclusio quam

8. phs intendebat.

His premissis respōdet ad rōes ante op positum factas. ¶ Ad pri ad pmā rōnem

mā dr q est pro quarta cōclusione:q2 arguit de tempore corruptionis idiuidui. ꝛ hoc concedit phs in lra frequenter eē breuius tēpore corruptionis dicēs. Cōtigit

aut multotiēs in minori corrumpi ppter adinuicem confusionē.i.propter malā gubernationē respectu indiuidui. Ad 2m

¶ Ad scdm negatur q oia entia generant istātanee: l3 capiēdo generationē large nō est negandū quedā istātanee gñari. ¶ Ad pbōnē dicitur q illud dem.gño est mutatio de non esse iesse:itelligitur sic q generatio est mutatio successiua vadens de nō esse rei ad rem eē cōplete: ꝛ inter hec est bene medium:puta rē esse secūdu3 vnā partem: ꝛ secūdū aliam partem non esse: l3 iter vera contradictoria non sit mediū. ¶ Ad tertiū dicit: qd ad 3m ad 4m

arguit pro cōclusiōe secūda. ¶ Ad quartū dr q in ordine ad spēm idem agens vl'e.s.motus celi est generās ꝛ corrūpens successiue ꝛ ille l3 respectu idiuidui,ppter speciales aspectus possit tempore generationis eē fortio2 q3 corruptionis vel econuerso.tn in ordie ad periodu3 totius speciei semper dicitur eque fortis: quia sic pticulares aspectus diuersificantes quo ad indidua non aspiciuntur:quia tales sunt accidentales habitudines respectu spēi. Nam si vno tpe speciales aspect⁹ abbreuiant generationem.alio tempore abbreuiāt corruptionem. ꝛ ideo hec in ordine ad spēm non corrumpontur.

¶ Ad quintu3 dicitur:q l3 apud nos est facilius ōstruere q3 ostruere.tn in ordine ad nām totaliter est idē.Imo p pus cōstruit itentionē q3 destruit.nec est ei difficilius cōstruendo:eo q gubernator eius est infinite virtutis. ad 5m

¶ Ad sextū dicitur:q l3 in morte hominis lōgiori tempore viuit homo in diminutione virtutis q3 generatione ei⁹.hoc est:q2 nō ē optime cōplexiōis homo nec generatio cōparat ibi corruptioni periodo spēi sed idiuiduali.Seu etiam dicitur q in cōmuni morte hominu3 viuentium.80.aut.100.annis corruptio non icipiti.40. sed certo tempore post sic q non multum inequale ē tēpus generationis tempori corruptionis spēi sed indiuiduorum aliquorum. ¶ Ad septimum dicitur quod est pro quinta conclusione. Ratio est oppositum est,p vltima conclusione. ad 6m ad 7m

¶ Semp vero vt dictū est continua erit gño. Tex.cō.lxxx. Questio. xviii.

Queritur decimooctauo. Utr3 in generantib⁹ sit pcessus in isinitum. ¶ Et arguitur primo q non: q2 sequeretur q vnius generabilis essent isinite cause efficientes:vel saltem fuissent.consequens est contra phm scdo metaphisice probantem statum in causis efficientibus ꝛ consequentia tenet:quia ex quo generationes in infinitum vadunt sortis pater fuit causa sortis. ꝛ iterum pater patris ꝛ pater illius: ꝛ sic in infinitum: quia dato q alicubi sit status:sequitur q generationes non vadunt in infinitum in ante eadem ratione: nec in post. ¶ Secundo sic.quia in essentialiter ordinatis non proceditur in infinitum. Modo videtur q generantia sunt essentialiter ordinata.igitur in eis non proceditur in isinitū.igitur nec in generationis.maior nota est per phm vt prius.mio2 patet:quia si sortes generaret Platonem ꝛ Plato Ciceronem: ꝛ sic vltra: essentia Platonis pendet a sorte: ꝛ Ciceronis a Platone: ꝛ sic vltra: imo ēt Ciceronis a sorte:q2 quicqd est cā cē ē cā cāti. g vr q in illis sit pcessus eēntial'. Similiter patet hoc q2 ordo in causis est necessarius.ergo essential' ꝯsequētia3:ꝛ añs patet:quia impossibile est in hoc ordie fie- p. T.c.5. 2m T.c.5.

3m ri conuersum ordinem. puta Ciceronē genuisse Platonem. nec et Platonem genuisse sortem. ¶ Tertio sic. non proceditur in generationibus in infinitū secūdū rectū: T.c.68 nec secūdū circulū. igitur nullo modo. cōña tz. et añs p primā parte est phi in littera. p scōa pte pz: q: si in infinitū pcederet in generationibus secūdū circulum idem T.c.70 nūero posset redire. cuius oppositum dicit phs in lra. et pz cōña: q: in circulo proceditur ab eodem ad idem nūe 4m ro. et sic idem numero posset redire. ¶ Quarto arguit sic. forte corpore celestia nūq̄ reuertent ad eundē punctum in quo sunt modo. ergo nullo modo reuertent eadem generabilia in specie que generant modo. igr nō ē ppetua generatio secūdū circulū. cōña vltima tenet: quia nō posset esse generatio perpetua circulariter: nisi tandem eadem generabilia in spē generarent que generātur modo: et prima tenet: q: eadē generabilia i specie nequeunt prouenire nisi ab eisdem causis specie. mō causē sunt corpora supercelestia: sic se habentia ad ista inferiora. Antecedens patet: q: forte nunq̄ erit eadem dispositio celi respectu istorum inferiorum que est nunc ppter motum planetarum in obliquo circulo.

T.c.58. 59.et.68 **In oppositum** est phs in lra. ¶ In ista qōne erunt duo articuli. ¶ In primo premittenda sunt notabilia. ¶ In secundo respondendum est ad questionem.

p.nōn. **Quantum** ad primū primo notādū est q̄ quere generatione pcedere in infinitū nihil aliud significat in pposito. q̄ vtrū perpetue in qlz specie durent generationes intrinsece saltē. vt vtrū post quālibet hois generationem erit alia generatio hominis. vel breuius. vtrum nō sit deuenire ad vltimam generatio-
2m nōn. nem post quā non erit vlterior. ¶ Secūdo nota. q̄ in generatiōibus pcedere in infinitū potest itelligi dupl'r. vno modo secūdū rectū. alio modo secundum circulū. Dicitur autem generatio procedere secūdū rectū quando non reuertitur idem quēadmodū in circulo qd prius erat. Dicitur aūt pcedere secundum circulum quādo reuertitur idem qd prius. ¶ Item nota. q̄ aliquid dicitur idem dupl'r. s. numero vel specie: sed q̄ vtroq; modo in generationibus est procedere in infinitū potest intelligi dupliciter. Uno modo vtrū procedant in infinitū secundum rectū nō reuertēdo idem in spē. Alio modo nō re-
3m nōn. uertendo idem in numero. ¶ Tertio suppōit ex secūda questione q̄ idem generabile negt bis generari simpliciter et totalr. licet secundum qd idem infinities possit generari. Et hoc de primo.

p.a.2. **Quantū** ad secūdum sit prima conclusio hec. generatio non vadit in infinitū secundum rectum in specie. pbat: q: vel iret in infinitū secūdum rectū in specie infinitis existentibus speciebus. vel solum finitis. sed nullo modo istorū. igitur et c. Maior pz a sufficienti diuisione. minor declaratur. Nō enī potest dici q̄
2 infinitis: q: non sunt infinite species predicamenti substantie. ¶ Secūdo etiam si esset infinita multitudo specierū in predicamento substantie adhuc non posset generatio in infinitum procedere in eis. Ratio q: in infinitis nō esset primum nec vltimum: et sic nō esset ratio quare certa mā post vnam formā potius reciperet hanc sequentem q̄ illam. eo q̄ in infinitis non est prior: nec posterior. vel acciperet plures simul vel nulliū. quorū qdlibz ē
Dubiū. ipossibile. ¶ Sed diceres q̄ hec ratio videt etiam valere supposito q̄ non esset nisi finita multitudo specierum ad concludendum materiā non posse recipere for-
R. mam nouam. ¶ Respondetur q̄ non: quia ponēdo finitas species non oportet materiam procedere ordinate de vna specie ad alia sine reiteratione ad causandaz speciem: sicut oporteret materiam procedere infinitis existentibus speciebus in generatione existente in rectum. et ergo sufficit tibi dicere materiam determinari ad formam certam sequentem ab agente. Si vero dicatur q̄ solum finitis speciebus. tunc generatio nō procedet in infinitum: q: transactis speciebus nulla fieret vltra generatio secūdum rectum. igitur et c. ¶ Secunda cōclu- 2a 2.
sio. si generatio semper durabit vt concedit phs naturalis oportet q̄ hoc sit secundum circulum in spē. Sequi- T.cō. 58. et
tur ex precedente: q: non potest secūdum rectū in spē. 39.
Notanter dico si semp durabit: q: simpl'r loquēdo non semper durabit cū fides vera hoc ponat. lz quātū est de experientijs dicat phs non illustrans lumine fidei eaz semper durare: et sic nāl'r loquēdo post loquar sic mihi videtur velle Aristoteles loqui scōo huius. ¶ Tertia 3a 2.
conclusio. sub cuiuscūq; spēi substantie forma mā nunc est sub eadē infinities erit. vel tota simul vel quelibet ps notabilis eius. Similiter sub eadem infinities fuit. probatio. quia materia cuiuslz spēi formam appetit. Cum igr appetit talis nequeat frustrari. sequitur q̄ sub cuiuscūq; forma spertet deueniet: et non solum semel: sed infinities: cum supponatur mundum esse perpetuum. Similiter sub cuiuslz spēi forma fuit alias infinito tempore pcedente: q: nisi sic appetit mā fuisset frustrat fine q̄ naturalis non cōcedit. et non solū fuit sub ea semel sed infinities. ¶ Quarta cōclusio. si mā nūc sit sub certe spe- 4a 2.
ciei forma: et eam dimittit nō opz anteq̄ eandem i spē iterum recipiat eam transire per omnes formas spēū generabilium medias. quia bene stat ex aere fieri aquā et iterum fieri imediate ex aqua aerem sine alia genera- 5a 2.
tione substantiali sibi media. prout de se pz. ¶ Quinta conclusio. licet in tempore finito dato stet mām datam esse plries sub vna forma q̄ sub alia. tamē toto euo nō pluries est mā sub forma vnius spēi q̄ alterius. Prima pars huius conclusionis patet per precedentē: q: bene stat q̄ decem vicibus fiat mā sub forma aeris anteq̄ semel fiat sub forma homis: q: immediate potest fieri ex aqua aer et econuerso pluribus vicibus. Secūda pars patet: q: toto euo mā infinities fit sub cuiuslz spēi forma. mō infinita non sunt plura infinities. imo quot vicibus in toto euo mā fit sub forma aeris. tot fit sub forma hominis. infinities enim fit sub forma vtriusq;. vt dicit tertia
conclusio. ¶ Sed diceres tu instando contra hoc: quia dum p.
si sic sequitur q̄ multorum hominum esset eadem materia: quis ergo haberet eam in die iudicij vniuersalis.
¶ Secundo: quia elephantes non generantur: nisi in lo- 2m
cis determinatis: quomodo ergo materia lapidis que est hic veniret ad locū istū. ¶ Tertio: q: dr cōtet qd 3m
ex cineribus prioris fenicis generatur fenix noua. ergo ista materia fenicis nunq̄ deueniret ad formam aliaz. ad pm
¶ Respōdetur primo q̄ si loquamur fm vitatē fm quaz procedit prima obiectio non esset concedendum perpetuo fuisse generationes. nec etiam forte deberet: cum sic mundus habeat principium et finem: ergo est bene dubium vtrum plurium hominum: sic erit eadē materia: sed si dicatur supposito: qd ita sit quid contigit de prima dubitatiōe. ¶ Respondeo q̄ ista dubitatio est theologalis: et non spectat ad presens negocium: et ideo hic non multum de ea curo: sed respōdeo q̄ fide scio me resurrecturū. de mō aūt n escio. tñ scio modus qbus deus posset facere. s. vnā mām eē plurium hominum. Non enim iplicat deum tunc vnam materiam multiplicare sic qd sufficiat ambobus. Qui enī satiauit quattuor milia hominum de tribus panibus multiplicando panes etiaz potest multiplicare materiam. non plus de hoc. ¶ Ad scōm dicitur q̄ mā cū est in aere a vēto potest deportari vbi

ri vbi

ri vbi sunt tales generationes: ⁊ fieri sub forma illorū
ad 3m imorta ē necessariū fieri stāte eternitate mūdi. ¶ Ad
T.cō. tertium dr̄ ꝙ mā senicia est semper alia ⁊ alia: cuꝫ flu-
36. at ⁊ refluat per totā eius vitā: vt dr̄ pmo huius de au-
6a ꝫ. gmentatione. ¶ Sexta cōclusio. generatio non potest
perpetuari secundum circulum in numero. pꝫ: qꝛ opor-
7a ꝫ. teret idem numero redire. qđ est cōtra secundum nota
bile. ⁊ pña tꝫ per quid nomīs ⁊c. ¶ Septima ꝯclusio.
T.cō. generatio vadit in īfinitum in rectū in numero seu rōe
58.59 idētitatis numeralis. pꝫ: qꝛ vadit in īfinitum vt dicit se-
cunda conclusio. ⁊ phs concedit ⁊ non secundum cir-
8a ꝫ. culum in numero precedentē. ergo in rectum. Et hoc ē
ꝓpositū. ¶ Octaua conclusio. ad hoc ꝙ reuertat̄ ideꝫ
in specie non oportet expectare magnā reuolutioneꝫ. s.
triginta sex mille annos. patet quia aquam currentē ex
fontibus statim aer iterum secunduꝫ partes resoluit in
aerem: ⁊ tamen non transiuit vnꝰ annus postq̄ꝫ eadem
materia fuerit sub forma aeris in poris montiū vbi ge
nerabatur ista aqua fontium. prout concedit phs pmo
meteororꝝ. ergo conclusio vera.

ad pri mā rō nē pn cipa lem. **Ad rationes** pncipales concedo ꝙ vniuersitas effectus fuerunt īfinite cāe efficientes accidentalr̄ ordīate: nec phs in illis statum po
suit: sed solū in essentialiter ordīatis: vt pꝫ seūo meteo.
T.c.5 ¶ Ad secundum dr̄ ꝙ generantia que nō sunt simul vt
ad 2m pater patris ⁊ auus patris: ⁊ sic de singulis nō sunt es
sentialiter ordīata. ¶ Ad pbationem dr̄ ꝙ hec pña nō
valet. essentia Ciceronis depēdet a Platone ⁊ Plato-
nis a sorte. Igitur sortes ⁊ Plato sunt cause essentialr̄
subordinate. Non enim dicuntur essentialr̄ ordīate cāe
qꝛ eēntia posterioris dependet ab essentia pors. sed qꝛ
posterior nō pōt causare: nec agere nisi pma concurrē-
te. modo sic nō est de sorte Platone ⁊ Cicerone: nec ō
talibus causis accidentaliter ordinatis. Ad cōfirmatio
nem dr̄: ꝙ q̄uis iste ordo in causando esset necessariꝰ:
eo ꝙ Plato non posset dependere ab alio q̄ꝫ a sorte sꝫ
casum non tñ hoc sequitur ꝙ Plato sit essentialr̄ sub-
ordinatꝰ sorti: eo ꝙ posterior causa non dependet i cān
ad 3m do a pore: vt dem̄ est. ¶ Ad tertiū dicitur ꝙ in gn̄atio
nibus ꝓceditur in īfinitū ꝫm circulum in spēbus Iꝫ non
in numero: ⁊ sic non oꝫ reuerti idem in numero sꝫ ideꝫ
in specie. vt dictum est in pōne. In rectū aūt ꝓcedit in ī
dubiū finitū i numero. ꝯtra qđ nō arguit rō. ¶ Sꝫ diceret ꝯ.
qꝛ in circulo reuertitur ad ideꝫ numero: ergo ēt in gn̄a
R. tione circulari deberet reuerti ad idem numero. Dr̄ ꝙ
hoc est verꝝ si esset circularis respectu eiusdem in nūe-
ro: modo est circularis respectu eiusdem in specie. ⁊ iō
ad q̄r-tum. sufficit reuerti idem in spē. ¶ Ad quartum dr̄ ꝙ nō re
quiritur ad hoc ꝙ eadē in specie secundario generetur
totalis idētitas dispositionis celi: sed sufficit ꝙ sit similis
ad tm̄ ꝙ posset similem effectuꝫ in specie producere: ⁊
hoc bene stat: cum aliquali dissimilitudine dispositōis
celi. Generatur enim nunc aer ex aqua sole existente in
virgine: sicut primo generabatur sole existente in leo-
ne vel in cancro. ¶ Ratio post oppositum est pro octa
in questione.

¶ Quare hec qdē ita videntur. Tex. cō. lxx. Questio. xvij.

p. **V**Ltimo queritur vtrū corruptū possit reuerti idem in nūero. ¶ Et arguitur pmo ꝙ sic: naꝫ mā existente vna: ⁊ agēte existente eodē qđ fit erit vnū. Sꝫ plu-
res post corruptōeꝫ rei mā manet vna: ⁊ potentia vna
que pus: ⁊ agens est idē: ergo fiet idē effectus qui pus
erat corruptus. Consequentia tenet: ⁊ aña pro primo

parte est cōmētatoris .12. meta. ꝓ scđa parte pꝫ: qꝛ mor- Com ij
tuo vitulo adhuc eius mā manet vna: vt notū est cū sit 8. m g
perpetua: ⁊ silr̄ istius māe manet vna potentia: cū ipsa ⁊. 12.
sit sua potentia: ⁊ ipsa ē vna: īmo quicquid fuit ista mā
ante generationē a. vituli adhuc est a. vitulo corrupto:
sꝫ añ generationē a. vituli fuit potētia ad formā a. vitu-
li: ergo a. vitulo corrupto adhuc est potentia ad formaꝫ
vituli. Maior nota est: ⁊ minor patet ex pmo phico. vbi T.c.69
ꝓbat̄ a pōa māe non est nisi mā ⁊ agens manet idem:
puta idē thaurus ⁊ vacca q̄ pus. Silr̄ si aq̄ prius cale
facta ⁊ caliditate eius corrupta ipsa applicet̄ eidē igni:
ibi ē eadem potentia: ⁊ materia eadeꝫ: ⁊ idem agens.
¶ Scđo idē in quātū idem ⁊ silr̄ se hñs semp natū ē fa 2m
cere idē. modo stat hunc ignē totalr̄ se habere ad aquā
sicut ante se habuit ad eam cū pmo eā calefacit. ꝫ gn̄a
bit eandē caliditatē numero quā pus: ergo idem nume T.c.55
ro potest pluries redire. Maior est phi scđo huiꝰ: ⁊ mi 3m
nor manifesta est de se. ¶ Tertio. qꝛ illa sunt idem nūe
ro. quorꝝ mā est vna: ꝯmō stat ꝙ calitas pcedēns ⁊ se
quēns sit eadem mā vt eadē aq̄: ergo erit eadē calitas
numero igr̄ ꝓpositū. maior pꝫ. 5 meta. ⁊ minor nota est T.c.55
de se. ¶ Quarto si calitas. a heri corrumpebatur ⁊ ho 4m
die in eodē subiecto eque itēsa calitas generet̄: hec cali
ditas est eadē cum. a igitur corruptuꝫ potest redire. cō
sequēns tꝫ. Probat̄ aña: qꝛ hec calitas nō vr̄ differre a
calitate pori nisi per iterruptionē essendi. sꝫ iterruptio
non facit diuersitatē numeralē. ergo non est diuersa nu
mero ab ista. Maior pꝫ: qꝛ si prior caliditas durassꝫ cō
tinue vsq̄ꝫ hodie caliditas. a. hesterna ⁊ que hodie ēēt
eadem numero. Mō caliditas nunc genita non vr̄ dif
ferre respectu caliditatis. a sic continue durātis: nisi qꝛ
a cōtinue durauit ⁊ calitas hesterna nō: sꝫ iterrupte du
rat generatione caliditatis hodierne. Minor pꝫ: qꝛ si aq̄
ꝯtinue dicat̄ fier eiꝰ iterruptio: nec tñ pp hoc si reuma 5m
tur fiet alia aq̄ sed eadem. ¶ Quito nisi sic: sequit̄ ꝙ v
tus dei ꝯtinue minor fieret. pña ē falsuꝫ. Probat̄ pña: qꝛ
qōlꝫ gn̄abile nō genitū pus deꝰ pt facere: ⁊ postq̄ꝫ ipm
fecisset nō posset ipꝫ iteꝝ facere. ꝫ minoris virtutis esset
q̄ꝫ ante fuisset. ¶ Sexto mā est in potentia ad calitatē 6m
corruptā ꝫ pōt reuerti pña ē nota. ⁊ añs ꝓbatur: quia
est in potentia ad caliditatē gn̄andā ⁊ nulla est dria in
ter gn̄andā ⁊ corruptā. ꝫ est etiam in pōa ad calitateꝫ
corruptā. pña vr̄ tenere. ⁊ añs ꝓ pꝰpte notū ē ō se. ⁊ ꝓ
scđa pte pꝫ: qꝛ nō ē dria iter nō entia. mō calitas corru Confir.
pta ⁊ calitas gn̄anda nō sunt entia. ¶ Cōfirmatur sic.
corrupta calitate stat ꝙ oia entia hēant se ad mām tpiꝰ
totalr̄ sicut añ cū eā gn̄abāt. sꝫ añ poterāt facere eaꝫ ꝫ
⁊ post. Maior pꝫ: qꝛ hoc ē posse p pōam diuā. ⁊ minor 7.
manifesta est. ¶ Septio in re nihil differt ꝓuatio cali-
tatis corrupte a ꝓuatione caliditatis generāde. sꝫ priua
tio gn̄ande pōt reduci ad habitū. igr̄ ꝓuatio caliditatis
corrupte ꝫ corrupta caliditas pōt redire. Maior pꝫ. qꝛ
ꝓuatio nihil aliud est nisi mā ꝓuata. ⁊ quotiēq̄ꝫ mō di-
cat̄ nulla iter istas ꝓuatōes erit drīa. ⁊ minor manifesta 8.
est de se. ¶ Octauo calefaciens applicatū aque nō plꝰ
est determinatū ad generādū i subo gradū vnū q̄ꝫ aliū.
puta. a. q̄ꝫ. b. Ergo vtrūq̄ꝫ idifferēter pōt ꝓducere. ergo
vtrūq̄ꝫ ꝓducet vel nullum: sed ꝯstat ꝙ nō nullum. ergo
simul ꝓducit vtrunq̄ꝫ. ⁊ tūc vltra simul ꝓducit gradū.
a. ⁊ gradū. b. ⁊ aliquē coꝝ ꝓducet post. Igitur ista quē
ꝓducet post bis producetur. pñe note sunt. ⁊ añs pme
pñe pꝫ. qꝛ oēs gradus caliditatis sunt eiusdem ratiōis.
⁊ subm equaliter se hñs ad omnes. ⁊ ergo non videt̄.
vnde plus calefaciēs determinaretur ad ꝓducendum
vnum illoꝝ q̄ꝫ aliud. Scđa ꝓpositio assumpta pꝫ. qꝛ si
nullum gradum produceret nō calefaceret Tertia aš

9m sumpta.c. ꝙ vnum post producet.pꝫ:q2 al's tota latitu-
do gradualis subito fieret. ¶ Nono.ignis applicatus
stuppe ad generādū ignē idifferēter pꝫ ꝓducere diuer-
sos ꝓductibilū ignū quelibet pꝫ hec:q2 qlibet ignis ē
equal'r siliitudo ipsius agentis.ergo nō pl⁹ appetit vnā
formā ignis generabilē ex ista mā ꝗ aliā. Scḋo suppo
nitur ꝙ generādo illā pmā formā que sit c.non reddit
ipotens:qḋ sic pꝫ:q2 agens nāle generando sibi simile
nō redditur ipotēs.Ex quibus arguit. postꝗ ignis ge
nerat formā c.est eque potens sicut ante. per secundaꝫ
premissaꝝ:sed ante erat in potentia ad ꝓducendum.c.
formam ꝛ qualꝫ aliam eiusdem spēi gñabileꝫ in mām
stuppe.ergo adhuc est in potētia ad eam gñandum. er
go forma.c.poterat bis fieri:qḋ est ꝓpositum.

T.c.70 **In oppositum** est phs in fine scḋi. ¶ In ista qōe erūt duo articli.
¶ In pmo premittēda sont notabilia.In scḋo responde
tur ad quesitum.

p.notā. **Quantum** ad pmū est pmo notādū ꝙ iste titulus mouet sub his verbis.vtruꝫ
2m notā. idē in numero potest bis gñari.ꝛ quasi ꝑ eodē accipit
corruptū posse reuerti: ꝛ idem bis generari. ¶ Secū-
do nota.ꝙ est aliqḋ generabile subiectiue vt mā ꝛ ali-
qḋ terminatiue sic forma: ꝛ aliqḋ cōpletiue vt totū com
p.phic. positū.ꝛ est distictio posita in vna questione pmi.Silr
Lō.60. aliqḋ dr corruptibile subiectiue.pota subꝫ in quo fit cor
3m notā. ruptio:aliqḋ terminatiue vt forma: ꝛ aliqḋ completiue
vt cōpositum. ¶ Tertio est notādum ꝙ generabile dr
de cōposito dupl'r. ¶ Uno mō simpliciter. vt homo di
citur simpl'r generabilis:q2 pōt fieri de nouo ens.a.Alio
modo sm quid.vt sol dicitur generabilis super nostruꝫ
4m notā. orizontē. ¶ Quarto supponit ꝙ nulla sit potētia ad p
terita que facere possit preteritū sub rōe preteritiōis nō
esse preteritū pꝫ:q2 videt pma facie iplicare ɔtradictio
nem preteritum sub ratione preteritionis non esse pre-
teritum . si enim est preteritū tunc fuit:ꝛ si pōt fieri nō
preteritum nūc nūꝗ fuit. Et sic eo posito:q2 possibile po-
nitur inesse sequitur ꝙ illud quod fuit:non fuit:qḋ im-
plicat.Ut hec de primo.

p.ꝫ. **Quantū** ad scḋm sit pma cōclusio.Idem corruptibile subiectiue pluries pōt reuerti
ad eandē formā generabilē sbiectiue substāntial'r: eo ꝙ
T.c.82. est perpetua.pmo phicoꝝ.Silr eadē anima pōt pluri-
es generari sub eadeꝫ scientia in spē ꝛ est corruptibile
subiectiue.Igitur conclusio vera ɔña tꝫ:ꝛ maior pꝫ:q2
si aia humana nam sciret pmā ꝓpōnem euclidis: ꝛ po-
stea eius obliuisceret:sic ꝙ eam nesciret: ꝛ demū iterū
adisceret ipsam:pluries generaret sub scia pme cōclu-
sionis euclidis. Et ista est vna spē prout notū est. mior
pꝫ:q2 anima humana pt subiici corruptioni scie que est
in ea.igit est corruptibile subiectiue.qḋ erat ꝓbanduꝫ.
Corre. ¶ Correlariū.idem corruptuꝫ subiectiue potest pluries
reuerti idē in nūero ad eandem formam specie.patet p
2aꝫ. conclusionem. ¶ Secūda cōclusio est.generabile secū
dum quid potest idem numero pluries generari secun
dum quid.pꝫ:q2 idem sol pluries generat sup nr̄m ori-
T.c.69 zontem.ꝓut dicit phs in lra. ¶ Correlarium corrupti
Corre. secunduꝫ quid pluries reuertitur idē numero. patet de
sole quando pluries corrūpit secūdū quid.ꝛ pluries re
3aꝫ. uertitur.vt dicit conclusio. ¶ Tertia conclusio genera
bile cōpletiue seu terminatiue idē numero pluries gña
ri est simpl'r impossibile siue simul siue successiue. Pro
batur.q2 corruptum non potest ideꝫ in numero redire.
igitur nō potest idē simpl'r generari bis.ɔña tꝫ: quia si
bis generaret pmo corruptū posset redire Antecedēs
ꝓbat sic:q2 si corruptuꝫ posset redire idem in numero
hoc maxime esset ꝓpter idētitatē causaꝝ concurrētiuꝫ
ad suam generationē:sed propter hoc nequit redire.igi
tur ꝛc. Maior pꝫ:q2 non videtur ꝓpter qd rediret.nisi
forte quia possunt omnes cause eedem reuerti: ꝛ mior p.
declaratur. ¶ Primo in potentijs pure nāl'r agēnbus.
cōstat ꝙ non possunt eedē cause redire ꝛ cē.eo ꝙ
influentie ꝛ motus celestes vel celi idē in numero qui
prius fuerunt nunꝗ redibūt per naturam Sed ꝙ nec
miraculum declaratur sic:quia si deus ex materia.a.ge
nerasset generabile.b.tunc isto.b.manente nunꝗ ipsuꝫ
ex materia.a.secum ipsum generare posset: sed nō pl⁹
posset ipsum generare si corruptum esset.b.ex ista ma-
teria.Ergo deus non potest regenerare corruptum.er-
go corruptū neqt redire. Maior pꝫ q2 quādiu de⁹ for-
mā ipsius b conseruaret sine.b.nūquam ea manēte se
cūdo eā generaret. Ratio quia qḋ generatur ante non
fuit.mō forma ipsius.b.ante fuit.ergo nō ꝓducit de no
uo iesse.ergo non generatur.b patet: q2 non est aliqua
potentia ad generandū.b.de nouo: quia nō per hoc ꝙ
b est corruptum prout notum est nec in materia:prout
manifestum est.nec in aliquo alio:q2 nō posset assigna
ri vbi esset:ergo non magis posset deus ꝓducere.b de
nouo eo corrupto ꝗ eo existente. Iteꝫ propter qd esset
deus potentior ad generandū b.ipso.b.corrupto ꝗ ip-
so existente.nō potest assignari causa.igitur mior ē vā. 2m
¶ Secundo.ꝓbatur ɔclusio forma corrupta nulla ma-
teria est amodo in potentia ad eam:ergo nō potest ge-
nerari.ergo idem nequit bis generari simpliciter. Te-
nent consequētie.antecedēs probatur primo:quia nul- 2
la potentia est ad preteritū ¶ Secundo quia tota po
tentia quā habet materia ad formam reducit ad actuꝫ
in generatione ipsius forme ex materia.ergo ammodo
non manet materia in potentia ad istā formā. ergo cor
rupta ista forā non est materia ista plus in potentia ad Cōfir.
eam. ¶ Confirmatur hoc:q2 vel tota potentia quā ha
bet materia ad formam reducitur ad actum in genera-
tione forme:vel non. Si primum:habet ꝓpositū.non
scḋm quia nō posset ostendi que potentia reduceret ad
actum. ꝛ que non ¶ Itē tunc forma existente in mate
ria adhuc materia appeteret eā appetitu desiderij Cu- T.cō.
ius oppositū dicit phs pmo phicoꝝ. Et patet ɔña.q2 81.
materia respectu alicuius sue potentie ad istam formā
non esset actuata.ergo rōe eius appeteret eam sicut p-
us ratione potentie alterius appetebat.que ad actū est 3m
reducta. ¶ Tertio ꝓbatur sic conclusio. maior est iter
ruptio inesse ꝗ in magnitudine.sed interruptio in ma-
gnitudine ipedit idētitatem numeralem.ergo a fortio-
ri inesse.ergo si aliquid non est: ꝛ pri⁹ fuit hoc neqt re-
uerti.ergo idem nō potest bis simpliciter generari.ma
ior pꝫ de se. ꝛ minor pꝫ.quia si lignum continuum diui
datur post diuisionem non est idem lignum numero ꝙ 4m
fuit ante.quia non est idem.cum non sit ens. ¶ Quar-
to sic.iste annus nequit reuerti ergo nullum corruptuꝫ
potest reuerti.ergo idem bis simpliciter non potest ge-
nerari. Consequentia pma tenet: quia nō est potior rō
de vno gñabili ꝗ de alio. ꝛ scḋa ɔsequētia nota est de
se:sed antecedēs probat.q2 si potest reuerti pōatur ꝙ
hoc sit facta reuolutione magna.s.trāsactis.36.millib⁹
annis. Et per ɔsequens sequitur ꝙ in casu mūdus per
petuo remaneret.ꝛ tn̄ solum per tempus finituꝫ rema
neret: ꝛ sic ꝙ per illud: ꝛ per nullum maius Cōseqña
videtur impossibile: ꝛ tamen ɔsequētia pꝫ quia si sic sit
possibile sicut aduersarius dicit ponatur ꝙ transactis
triginta sex millibus annorum semper reuertatur ideꝫ
ānus qui pus:sequitur ꝙ sic perpetuo manet mūdus.
ꝛ tamen nunquā sunt plures anni:nec erūt ꝗ.36.mil-
le anni

le anni: nec aliquod tempus maius q̃ illud: ꝛ cũ h̃ sit
Cõtra tempus finitũ habetur ppositum. ❡ Sꝫ contra dicet
quis: idem homo potest bis generari simplr. ꝙ conclu
sio falsa. pña ꝫ. añs declarat: q: homo corruptus pt i
numero redire idem. Patet: q: fide vera reuertetur in
vniuersali iudicio. in q̃ nobis deus pptaet. ❡ Respon
detur faciliter: ꝙ hominis generatio nõ est proprie ge
neratio: ꝛ est ratio: q: in generatione pprie dicta ẽ for-
ma que generat: ꝛ nõ forma que causatur miraculose:
mõ hoĩs gñõ est creatio forme humane in mã. igit nõ
est pprie gñõ. Silr corruptio hoĩs nõ ẽ proprie corru-
ptio: q: in corruptione pprie dicta desinit esse forma q̃
corrũpitur: ꝛ corrũpitur suba in corruptiõe sue forme
subalis. mõ in corruptione hoĩs nulla forma corrũpi-
tur: sed solũ aĩa itellectiua a suo subo separatur: ꝛ ideo
nõ corrũpitur res que est forma cũ ipa maneat: nec cõ
positũ pprie cum ambe eius partes maneant: ꝫ bene
moriat ppter separationẽ forme a mã. Per hoc ad for
mam argumenti diceret: ꝙ hõ pprie nunq̃ generatur
q: forma q̃ non educit de potentia materie nõ genera
tur proprie. silr non corrũpit pprie: ꝛ ideo non põt bis
gñari nec corruptũ reuerti. Aliter tñ diceret nãliter lo
quẽdo exclusa veritate fidei: ꝙ hõ nõ posset bis gene-
rari: nec posset reuerti postq̃ esset corruptus. Illud añt
qd̃ dicit de vniuersali iudicio: ꝫ verum sit. tñ nalis nãli
ter loquendo hoc non concedit.

Ad p. mã rõ nes añ opp^m **Ad rationes** i oppositũ. ❡ Ad pmã dicit
sꝫ veritatẽ: ꝙ ista auctoritas
Cõ. ti. Cõtucẽtatoris. 12. meta. intelligit de eodẽ in spẽ. nõ autẽ
de eodẽ in numero. Uel aliter dr: ꝙ mã existente vna
potentia vna ꝛ ẽ. i. mã existente ad eandẽ formã i potẽ
tia. mõ corrupta forma non est ammõ in potentia ad
istã formã vnã: q: ammodo nulla est potentia ad eã: ꝛ
ad pbatiõem negatur iste syllogismus. Quicquid fuit
ista mã ante generationẽ bouis h̃ ipsa adhuc est: ꝫ an-
te fuit potẽtia ad formã bouis. ergo adhuc ẽ. ibi est fal
alia rñ sio, lacia figure dictiõis. ❡ Aliter põt dici: ꝙ loq̃ndo nãli
ter intelligo p agens principale producẽs: ꝛ per potẽ
tiã dispões mãles ꝛ alias cãs instrumẽtales generã
tes. mõ corrupta forma nunq̃ possũ esse potentia vna
nũero ad illã formã: q: de his potẽtijs sunt motus celi
ꝛ influentia in oĩbus generabilibus inferius. mõ hec
nunq̃ possunt eadẽ numero reuerti corrupta forma q̃
Ad. 2. erat cũ generabat. ❡ Ad scdm dr: ꝙ ista ppositio. idẽ
inquãtũ idem est natũ ẽ. intelligitur ꝙ est semp natũ
2. g. 55 idẽ facere in spẽ ꝛ nõ in numero: q̃uis enĩ pmus mo
tor semp sit idẽ: ꝛ silr se habens ad idem mobile: tñ nõ
semp pducit eũdẽ motum. sed bene similem: ꝛ hodie
Ad. 3. vnũ ꝛ cras aliũ. ❡ Ad tertium dr: ꝙ nõ opꝫ oĩa illa
eẽ idẽ numero. quoꝝ mã est vna. Albedinis. n. ꝛ dul
T. cõ, 12. cedinis est vna mã i lacte. Et ad phm. 5. meta. dicit ꝙ
ĩtelligit de istis terminis psonaliter tentis. verificatur
esse idem numero: quoꝝ materia est vna. i. q supponũt
pro eadẽ re. ita ꝙ per mãm intelligit ibi significatum
ad. 4. mãle tantũ. ❡ Ad quartũ negatur añs. Ad pbationẽ
dico: ꝙ iterruptio essendi facit diuersitatẽ numeralem
ad bonũ itellectũ. Facit enim ꝙ sequens est aliud nu-
mero q̃ pcedens fuit. Et ad iprobationẽ istius dr: ꝙ
caliditas nunc genita non haberet solũ diuersitatẽ ad
caliditatẽ hesternã si ptinue durasset: nisi: q: illa ptiue
durat: ꝛ alia q̃ heri corrumpebatur interesse. Hec enim
est falsũ: q: postq̃ corrupta est nullo mõ durat. ❡ Ad
similitudine dr: ꝙ non est simile de aqua q̃ cõtinuo di-
uidit: ꝛ de eo ꝙ corrũpitur ꝛ eius silẽ post generat: q:
ꝫ aqua cũ diuidit cessat esse vnũ numero. nõ tñ cessat
esse: ꝛ iõ si reunatur erit idem qd̃ prius. Cum aũt res
corrũpit ipsa totaliter cessat esse: ꝛ ideo non est simile. Ad. 5.
❡ Ad quintũ dr: ꝙ virtus dei non reddit minor. q: nõ
põt facere corruptũ reuerti: q: tale nõ põt reuerti. mo-
do nõ est virtus eius minor: eo ꝙ ipossibile fieri nõ pt
facere. Et ad pbationẽ istius dr: ꝙ ꝫ deus ante põt fa
cere a. ꝛ nõ põt post: tñ post põt facẽ silẽ ipi. a qd̃ face
re icludit tantã potentiã sicut facere a. ꝛ ideo ratio nõ Ad. 6.
pcedit. ❡ Ad sextũ negat: ꝙ mã est in potẽtia ad for
mã corruptã. Et ad pbationẽ istius dr pcedẽdo ꝙ nul
la est dña iter caliditatẽ generãdã ꝛ corruptã: ꝫ nega
tur pña. ergo est in potentia ad corruptã. silr argueret
ꝙ mã eẽt i potentia ad chimerã: q: non est dña inter
chimerã ꝛ caliditatẽ generãdã ad quã est i potentia. ad pfir.
❡ Et ad pfirmationẽ pceditur: ꝙ oĩa entia haberent se
silr sic̃ ante se habebãt cũ debebãt generare illam for-
mã: ꝛ ẽt ꝙ ante poterant eam gñare: ꝛ negatur pñtia:
ergo post poterant. rõ ppter quã est: q: eã semel gene-
rabant: qre post generationẽ mã non est ãmodo in po
tentia ad eã iteꝝ recipiendã de nouo postq̃ fuerit cor-
rupta. Cessat enĩ mã post esse in potentia ad eam: ꝛ sic Ad. 7.
nõ fuit anteq̃ gñerabat. ❡ Ad septimũ dr: ꝙ verũ ẽ
i re nihil differre pñationẽ caliditatis corrupte: ꝛ pri
uationẽ caliditatis generande: q: vtraq̃ est mã: tñ re-
spectu habituũ pñatioꝝ differũt. q: priuatio forme cor
rupte priuat actũ ꝛ potentiam a qua ipossibile est fieri
regressũ in habitũ: vt dr in postpredicamentis: ꝛ ideo
ipsa nõ pt reuerti: cuius eã est: q: qd̃ semel ẽ simplr cor
ruptũ nunq̃ idem i numero reuertet: sed priuatio for-
me generãde nõ priuat nisi actum. potest. n. reduci ad
habitũ: ꝛ iõ nõ priuat potẽtiã ad formã. Quapropter
semp ab ista priuatione põt fieri regressus ad habitũ: Ad. 8.
ꝛ sic non est silẽ. ❡ Ad octauũ dr: ꝙ calefaciẽs appli
catũ subiecto non plus est determinatũ ad producen-
dũ graduꝫ a. q̃ graduꝫ b. vocando gradũ a. ptẽꝫ quali
tatis q̃ generat ante gradũ b. Et ad probationẽ istius
dr: ꝙ calefaciens determinat ad pducẽdũ gradũ quẽ
primo producit a. motu celi sibi coexistẽti a quo potest
fieri gradus a. ꝛ nullus alius a tali agente i tale passũ
sicut prius tactũ est in illa qõne. Utrũ idẽ effectus nu-
mero põt in quolibet plurium instantium generari: ꝛ iõ Ad. 9.
rõ nõ pcedit. ❡ Quasi silr respondet ad aliã: ꝙ ignis
applicatus stuppe determinat p motũ celi tunc secum
agente ad pducendũ istũ determinatũ ignẽ ex ista mã
quẽ producit ꝛ nullũ aliũ: ꝫ per aliũ possꝫ gñare silẽꝫ
ignẽ: tñ istuꝫ ex ista mã solũ isto motu põt ꝛ isto motu
numero potest solũ pducere ignẽ illũ. ❡ Rõ post op-
positum est pro vltima conclusione qõnis.

❡ Explicint qõnes super libris de generatiõe ꝛ corru-
ptione Aristo. p excellentissimũ phm Marsiliũ ingẽ
disputate. Et p Uenerabilẽ sacre theologie Bacalariũ
fratrẽ Paulũ de Genazano nuperrime emẽdate ꝛ sue
pristine integritati restitute.

Questio

Questio est an ens mobile sit totius naturalis philosophie subiectum. Hec questio tractatu difficillima est: tum propter diuersitatem opinantium in eam: tum quia de primo et maxime cognoscendo in scientia est: de subiecto .n. vt primo posteriorum analeticorum colligitur: precognoscitur quid et quia. paruus enim error in principio in fine fit maximus: sicut primo celi apparet: vbi philosophus sic inquit. Siquidem qui modicum
T.c.33. transgressus fuerit a veritate discedens fit longe plus decies milies. Huius autem causa: quia principium virtutis maius quam magnitudine. Quapropter quod in principio modicum in fine fit multum magnum: vbi Commentator: et non
Co.33. induxit hoc: nisi vt ostenderet omnino esse considerandum de principiis et habere magnam sollicitudinem circa ea: et ideo sermo de principiis est sermo de omnibus .s. in potentia. ¶ In ista igitur questione more Aristotelico procedendo tria facere intendo. primo opiniones ab Aristotele et suo commentatore deuiantes cum suis fundamentis adducam eas improbando. 2° quid Aristoteles et commentator in tanta questione senserit declarabo. 3° ad argumenta pro falsis opinionibus adducta respondebo.

Quantum ad primum inuenio angelicum doctorem sanctum Thomam aquinatem compatriotam
Thomas nostrum in principio libri de physico auditu voluisse ens mobile et non corpus mobile contra Albertum merito cognomine magnum appellatum esse totius philosophie naturalis subiectum: quod
p. sic arguit. omne mobile esse corpus probatur in isto libro: nulla autem scientia probat suum subiectum: et ideo statim in principio
6.ph.23. libri de celo: qui sequitur ad istum: incipit a notificatione cor-
48. poris. hec ipse formaliter. ¶ Post ipsum inuenio Egidium
Egidius Romanum: qui in principio libri physicorum duabus rationibus improbat opinionem sancti Thome. Quarum prima est:
p. quia tunc naturalis scientia esset subalterna metaphysice. consequens falsum cum sint tres habitus speculatiui primi non subalter-
T.co.2. nati 6. meta. habitus .s. metaphysicus. mathematicus et naturalis. consequentia probatur: quia illa scientia subalternatur alteri: cuius subiectum includit subiectum alterius: cum additione accidentali: que non fluit ex principiis illius subiecti propriis cui additur: vt perspectiua subalternatur geometrie: eo quod linea visualis que est subiectum perspectiue addit supra lineam de qua considerat geometer additionem accidentalem: que non fluit ex propriis principiis ipsius linee .s. visualitatem. Nunc sic ens est subiectum metaphysice: et ens mobile includit ens cum additione accidentali: que non oritur ex propriis principiis entis secundum quod ens .s. mobilitatem quare et cetera. ¶ Item si ens
2. mobile esset subiectum in scientia naturali: tunc naturalis esset pars metaphysice: consequens falsum: cum sint diuerse partes principales philosophie: vt supra dictum est ex sententia philosophi in 6. metaphysi-
T.co.2. ce. et probatur consequentia: quia ad ipsam metaphysicam non solum pertinet considerare ipsum ens: sed primas partes entis nunc autem tamen ens mobile est vna de primis partibus entis: ens .n. non contrahitur ad suas partes per differentias .ex. 3. metaphysice.
T.co.x. quia esset genus: sed per diuersos modos essendi: nunc autem mobile est quidam modus essendi ipsius entis. ¶ Confirmatur hec ratio sic: de ente per accidens: quod sic se habet quod eius
Ex t.c. vnio non habet causam per se: nulla scientia prima considerat:
20.et.21. colligitur hec propositio. 6. metaphysice sed ens mobile est tale: non .n. fluit motus ex principiis entis quare et cetera. ¶ Sol-
contra Egidium leo ego sic contra illius opinionem arguere querendo quid per ens
et Tho. intelligatur: cum dicitur ens mobile. aut terminus conceptus a substantia et accidente: et hoc non: cum secundum sanctum Thomam talis non detur. aut accidens. et hoc non: non enim accidens mobile est hoc subiectum. supponit ergo pro substantia: quod etiam ex alio declaratur: cum .n. aliquis terminus plura significans vnum per prius alterum per posterius absolute profertur supponit pro digniori: erit ergo sensus quod substantia mobilis est subiectum: sed non nisi corporea: quia solum talis mobilis est: ergo corpus mobile est hoc subiectum: cuius oppositum ipse probat contra preceptorem suum Albertum magnum: et si illa opinio sustentabilis sit: vt infra tangam vbi rationes contra eum adductas soluam: non enim opinandum est tantum doctorem in tanto questito defecisse. qui vt dicit Joannes de Sanduno primo physicorum. putatur melior expositor inter latinos: vnde per excellentiam dicitur expositor sicut Auerrois Commentator: de eodem Egidius Ro. primo physicorum antequam incipiat tangere rationes supradictas sic inquit. ad hoc sunt dicti potentia magnos fuisse huius opinionis quod in naturali philosophia esset subiectum ens mobile et non corpus mobile: nos autem non vt eorum intellectum reprobemus: ad quem non attingimus et cetera. vide ibi. Quia tamen cum Auerroi non sentit. itendo etiam positionem Auerrois sustinere declarando in quo conuenit et in quo
opinio Scoti discrepat ab aliis. ¶ Post hos inuenio quosdam sequentes doctorem subtilem Joannem canonicum: et Antonium andream: qui voluerunt nec ens mobile nec corpus mobile posse esse totius philosophie subiectum: pro cuius probatione supponunt quod in subiecto est duo considerare: vnum materiale: quod vocant substratum: et aliud formale: vt linea visualis est subiectum perspectiue: linea est materiale: visuale est formale. non enim considerat de linea secundum omnem rationem eius: sed tantum secundum illam que est visualitas. si ergo ens mobile vel corpus mobile esset subiectum: ens vel corpus esset materiale et mobilitas formale. Sed contra: nam ens non potest esse materiale subiectum: quia statim sequeretur quod naturalis philosophia subalternaretur metaphysice. consequentia supra est declarata in opinione Egidii: quod corpus non possit esse materiale probatur. nam mobilitas est passio adequata subiecto scientie naturalis: vt manifestum est: sed non adequatur corpori mobili: nam multa sunt per se mobilia: que non sunt corpora: vt angeli qui naturaliter sunt mobiles. sunt .n. in potentia passiua ad vbi. patet: quia possunt vbi recipere: quod non habent: cum non sint vbique: hoc .n. soli deo competit. ergo sunt per se mobiles: consequentia patet. nam motus localis per se ad vbi terminatur. Joannes Scotus 2° sententiarum distinctione .2°. q. 9. sic arguit: et est quasi idem omne receptiuum formarum alicuius generis quod non est ex se determinatum ad aliquam vnam illarum formarum: nec est illimitatum ad illas potest moueri sine mutari ab vna illarum formarum ad aliam. Ista propositio patet per se: quia subiectum includit predicatum: sed angelus est receptiuus alicuius vbi diffinitiue: sed non circumscriptiue: sicut patet prius in prima questione de locutione angeli: nec est illimitatus ad omnia vbi: quia non est immensus. ergo potest continue mutari ab vno vbi ad aliud. Hec ipse. Probato quod nec ens nec corpus potest esse materiale in subiecto scientie naturalis. probatur quod mobilitas non possit esse ratio formalis talis subiecti et tangam meliores rationes eorum quas ex doctore subtili prius sumarum. questione de subiecto acceperit
p. non ita formaliter ipse eas adducat. ¶ Primo sic perfectior cognitio possibilis haberi de subiecto alicuius scientie traditur in illa scientia in qua illud est subiectum: et hoc per rationem eius formalem et propriam: illa propositio quo ad primam partem est manifesta: nulla .n. scientia tradit ita perfectam notitiam de subiecto: sicut illa in qua est subiectum: quia si aliqua alia traderet etiam illud subiectum esset subiectum illius quo ad secundam etiam patet: quia ratio formalis
T.co. est que perfectissime cognoscere facit. 7. meta. tunc .n. perfec-
4. tissime cognoscitur vnumquodque cum habetur suum quod quid est: sed perfectissima cognitio non potest esse per aliquod accidens: neque per communis: neque per aliquod respectiuum. v.g. et est exemplum Scoti. q. allegata: homo potest cognosci in eo quod substat et sic in communi in eo quod pulcherrimum animalium: et sic in respectu in eo quod mansuetum natura et sic in ordine ad passionem: in eo quod animal rationale. et sic quidditatiue perfectior cognitio est vltima: vt manifeste patet. cognitio .n. in communi est confusa et imperfecta

perfecta.cognitio respectus presupponit cognitionez ab
solati.cognitio accitis presupponit cognitionem subi.
2. ergo nullū istoꝝ est ratio formalis subiectiua. ❡ Scdō
a posteriori sic.prius pōt pfecte cognosci nō cognito pterioꝛi:cuz ab
eo nō dependeat nec inesse nec in cognosci:sed subm ē
prius passione.ergo pōt pfecte cognosci non cognita
passiōe:sed nihil pōt pfecte cognosci sine sua rōne for-
mali:vt dictū est in argumento imediate pcedēti.ergo
3. nulla passio est ratio formalis alicuius subiecti. ❡ Ter
tio.mobilitas pōt demonstrari in scia nāli.ergo non est
rō formalis subiecti scientie nālis.pña nota.ᵱ aūs pba
4. tur.sic arguēdo.Oē habens in se nām est mobile.om-
ne corpus nāle hz ī se naturā.ergo omne tale est mobi
le.Propter istas ꝛ similes rōnes posuerunt istiꝫ nec
ens mobile nec corpus mobile est in nālī phia subm:sȝ
Joānes canonicus posuit subaz finitā nālem.ꝛ Anto-
nius andreas:ꝙ suba naturalis inquātū naturalis est
subm in scientia nāli voce aūt inquit ipse naturalitatē
propriā qdditatē seu formalitatem substantie que ap-
ꝯ Scotum propriat ipsam substantiā:vt sit subm motus ꝛ aliarum
passionū. ❡ Sȝ ꝯtra istā opionē arguit̄.primo sic.nāz
T.cō. phs.6.physicoꝝ probat.omne mobile esse corpus.er-
32.ꝛ. go ꝛc.Item tunc angeli quo ad eorum qdditates cōsi
40. derarent̄ in phia nāli:cū de omni ꝑ se mobili ꝯsideret:
ꝛ sic non differret a metaphysica:ꝯñs falsum;ꝛ cōtra
T.c.2. Ari.in.6.meta.qui ponit tres habitus speculatiuos di
stinctos:nalē.s.mathematicū:ꝛ diuinū.Ad illa rñdet
Joānes canonicus.ꝛ silr̄ Anto.andreas concedendo
Ari.male dixisse ꝛ insufficienter ipsum phiam tradidis
se.phs enim tanꝗ̄ sacrilegus insufficienter ꝛ erronee
tradidit nobis phiam nālem:vt Anto.inquit.Sed mi
ror de istis:ꝙ cū tam pauca reuerentia ꝯtra phorum
pncipē loquant̄:neqꝫ vnqꝫ inuenī Albertū magnum:
sanctū Thomā aut doctorē sbulē ī alia ꝯ Ari.dixisse.
Vñ beatus Hieronymus de eo loquēs scribes ad Eu
stochiū de vita monachoꝝ ait:absqꝫ dubitatione pdi-
gium fuit grādeqꝫ miraculū in tota natura::cui vt pgit
pene vr̄ infusum qcqd naturalr̄ capax est genus huma
Com. nū:cui cōcordat Auerrois.3.de aīa dicens:ipse fuit re-
14. gula ī natura ꝛ exēplar:qu nā inuenit ad ostēdendum
vltimā pfectionē possibilē in materijs.Oportera enim
pcedere pbm in tota naturali phia errasse:q eniȝ errat
in principio errat in oībus sequentibus.pncipiū .n.est
oīa sequentia in potentia:vt supra dixi.Argumētū eorū
quo probāt angelos eē nālr̄ mobiles ī positiōe Auer-
rois soluetur.Non decet nos qui nāliter loqui intendi
mus ꝯtra eos arguere.contra.n.negantes pncipia nō
dȝ artifex specialitatis arguere:nisi cōcedāt aliquid in
T.c.8 illa sciētia:ex quo possū negatum cōcludi:vt pȝ primo
physicoꝝ:nō eni est geometre ꝯtra antifontē arguere:
q principia geometrie negauit:in qꝛ ipsi vnū ꝯcedunt
ex quo possumus eos ad manifestū icōueniens dedu-
cere:ex quo negatio ꝑ eos ꝯcludi potest.ideo arguo cō
tra eos:dicitū.n.ad vnū quesitū quo querebatur ab eis
vtrū esset successio in motu angeloꝝ:ꝙ talis successio est
ex pte termini mot⁹. ❡ Sȝ ꝯtra istud arguit̄ sic:nam
vbi iduisibile est intensiue ꝛ duratiue:lȝ extensiue sit
diuisibile extēsione subiecti:ꝛ hinc est ꝙ mobile ī alio
ꝛ alio:ꝛ hȝ aliud ꝛ aliud vbi totalr̄ distinctum a priori,
si eni pro duobus istantibus haberet idem vbi:quiesce-
ret mobile ꝛ nō moueret̄.Et dato ꝙ vbi esset diuisibi-
le intensiue talis successio nō esset:nisi merito graduū.
non possunt simul itroduci:sed vnus ante aliuni:sȝ cō-
tra.tante velocitatis dȝ eē talis motus:cū quāta veloci
tate pōt ī alio ordo seruari:sed cum infinita velocitate
pōt talis ordo seruari:qꝛ vbi agens assimilet sibi pas

sum infinitum velociter mouebitur passum illud ante
finem temporis in quo ipsum assimilabit:ergo infinite
velocitatis erit talis motus:vbi tñ est successio ex par
te graduū.quilibet ergo angelus infinite velociter mo
ueretur ꝛc.ꝯñs falsum.cum nulla sit dabilis ifinita ve
locitas.que per certum tempus duret:cum per illā ac
quireretur spacium infinituz si esset velociter motus lo
calis ꝛc.plura possem hic tangere argumenta ꝛ diffi
cilia:sed nimiū a proposito digrederer:que reseruo ad
qōnem de vnitate intellectus ꝛc. Contra illud qō isti
ponunt ꝙ naturalitas sit ratio formalis ꝛ nō mobili-
tas.arguitur sic:ꝛ est argumentum cōmune iam con-
tra istos ꝙ̄ contra paulum betemitam ꝛ Gaetanū de
thienis qui ponunt mobilitatem non esse rōnez forma
lem:sed naturale vel sensibile:vnde dixit Paulus be-
temita in qōnibus super prologo physicoꝝ.ꝙ corpus
naturale ꝛ non mobile est subiectū Gaetanus ī recol
lectis super libro physicoꝝ ꝙ substāña sensibilis.Ar
guo igit̄ contra eos querendo ab eis quid intelligunt
per naturale vel sensibile:aut.n.accipiunt naturale ꝑ
eo:qō significat:ꝛ tunc includit in se motum:natura.n.
non iponitur rei absolute.sed iponitur rei vt est princi
pium motus:ꝛ ita est nomen respectiuū ꝛ non absolu
tū:significat enim subm:vt est principiuz motus:sicut
hoc nome aīa iponit̄ substantie fm ꝙ regit corpora ꝛ
refert̄ ad illa:vt vult Auī.6.naturaliū.cap.pmo.vbi sic
inquit.hoc eni nomen aīa non est ei inditū ex sua sub-
stantia:sȝ ex hoc ꝙ regit corpora:ꝛ ad illa refert̄.ꝛ ic-
circo recipitur corpus in sui diffinitione:sicut recipitur
opus in diffinitione opificis.b ipse formaliter.hoc idē
habetur ab Auerroi.7.meta.vbi sic inquit.in physico Com.5.
auditu.aliter pscrutatus est de pncipijs corporis natu
ralis ab isto.illic.n.pscrutatus fuit de principijs corpo-
ris fm ꝙ est naturale.i.sȝ ꝙ quiescit aut mouetur ꝛc.de
sensibili patet in prologo physicoꝝ:vbi ingt:qꝛ subie-
ctū istius artis nō sunt nisi res sensibiles:ꝛ exponit qd
intelligat per res sensibiles quas dicit subiectū:dicēs.
subiectū dico.i.expono fm ꝙ transmutatur ex se.i.cor
pus mobile.s.qō habet de se pncipiū motus ꝛ quietis.
qd clarius:ꝛ sic mobilitas pertinebit ad rōnez forma-
lem.qō ipsi negāt.Si naturale accipiant pro eo qō de
nominat:tunc sumit̄ pro substantia sicut ꝛ natura:con
stat aūt nullā substantiam esse subiectum formale:cum
subiectū fm rōnem formalem sit primo notum:vt ipsi
concedunt enumerando ꝯditiones requisitas ad subie
ctū:ꝛ etiā Auerroi pmo physicoꝝ contra Aui.Est.n. Cō.83.
ratio formalis subiectiua ꝛ ꝓpria prima rō cognoscen
di:ꝛ ꝓpria ratio ꝯsiderandi fm quā illa scientia in cō-
siderando distinguit̄ ab alijs:vt pȝ pmo posterioꝝ illa
pres scientia est vnius generis subiecti.s.formaliter cō-
siderati vt omnes exponunt.Distinguunt̄ eni scientie
penes subiecta formalr̄ ꝯsiderata ꝛ non penes res cō
siderata:vt expsse ponit Ari.ꝛ cōmētator 2⁰ physico- T.c.16
rū.Dicit.n.ibidem phus ꝙ vterqꝫ tam phycus ꝙ̄ ma-
thematicus de physica linea intendit:sȝ differunt in mo
do considerandi vide cōmentū:sed nulla substāña est
primo nota in scientia naturali:oīs eni substantia aut
materia aut forma aut compositū.nulla autē talis est
primo nota cuȝ per modū possit a posteriori probari q
notissimus est ī tali scia accidentia.n.magnā partē cō
ferunt ad cognoscenduz ꝙ qd est.primo de aīa ꝛc.si di T.c.11.
cant ꝙ ꝓpter naturalitatē circūloqmur rōnem forma
lē nobis ignotā istud implicat ꝯdictionez.ꝙ.s.sit ratio
formal' ꝛ ignota:cū ipsi:vt dixi:sit ꝑ cognita ī scia ꝛc.

Quantū ad scdȝ dico itentionē Ari.ꝛ sui Cō- p.
mētatoris auerrois cordubēsis fuisse
ꝙ corpus

q corpus mobile est subm in scia naturali quibus in p
te consentit Aui.pmo sue sufficientie ca.2.qui dixit cor
pus mobile vel sensibile esse in ea subm.pro eodez eni
accipit mobile z sensibile.inquit.n.ipse q subm est cor
pus sensibile fm q subiacet mutationi Albertus ma-
gnus et z Egidius romanus in expone libri physico
ru Ari.etsi in parte osentiunt.dico etia i pte:qr non eo-
dem modo accipiunt mate subiecti:lz in formali onveni
ant.intelligunt enim hi viri per corpus cpositu ex ma
Cō.63. z forma substantiali: sed Comentator non.nam fz ipz
t.79. celu est corpus mobile:no tn est cpositu ex ma z for-
Cō.20. ma:vt in multis locis ponit pmo.s.physicorum.pmo celi
94.95. 8.meta. z in libello de substantia orbis per totu.intelli
Cō 12. git ergo ipse per corpus subam subiecta trine dimen-
Com.3. sionis:vnde si Comentator dicit aliqn res sensibiles esse
Com.p. subiectu in scia naturali:vt in prologo physicorum aut
natura:vt.2.physicorum.aut ens mobile: vt.4. meta.vbi
inqt sic. z sitr scie naturales considerant de quadu pte
entis.s.de ente mobili z c.per ois ista intelligit Comen
Com.5. tator substantia mobile.i.subiectam trine dimensioni.
hoc dictu declarat.primo auctoritate Auerrois.12.me
ta.vbi sic inquit. Si igitur aliquis dixerit: qd dictu est
in logica:q nulla facultas hz probare sua principia:sz
2. subiectum scientie naturalis est corpus mobile.hec il-
le formaliter. ¶ Secundo arguitur ratione sic illd est
subiectum in aliqua scia:cui competunt oes oditiones
requisite ad ipsum: z loquor de subiecto attributionis.
vnde non curo hic de subiecto distinguere:enim illa di-
stinctio sit prius nota:sed corpus mobile est tale.ergo.
ona nota cum maiori.circa minorem sic procedam.p-
mo recitabo pones illorum q insufficienter assignaue-
runt conditiones subiecti. Scdo declarabo que z quot
Scotus sint ille odinoes ad subiectum requisite:quo declarato
p.sen. probabitur minor. De primo inquit Scotus primo sen
tentiarum questione de subiecto q ratio subiecti primi
est continere virtualiter z primo omnes veritates illi
us habitus:hoc sic probat.primo sic.subiectum conti-
net propositiones imediatas:qr subiectu primarum pro-
positionu continet predicatu: z ita euidentiam totius
propositionis.propositiones autem imediate continet
conclusiones.ergo subiectu propositionu imediatarum
otinet oes veritates illius habitus.hec ipe formaliter.
Sco^m ¶ Sz salua reuerentia tanti doctoris non vr verum qd
vbi.s. assumit q subiectu.s.ppositionu imediataru continet
predicatu:na predicatu aliqn est diffinitio subiecti:su-
biectu aut non cotinet in virtute principia:sed potius
ecotra:nullu n.prius virtualiter cotinet in suo posterio-
ri:sed bene ecouerso. ¶ Item subiectum metaphysice:
qd est ens qao virtute cotinet oes ones metaphysice:
duplr n vt ipse i pluribus locis ponit: aliquid cotinet
aliud virtualiter:aut qr pot producere illud inesse rea
li aut iesse cognito.ens igitur cotinebit 2°:qr producit
iesse cognito omnes oclusiones metaphysice:sed hoc
no videtur verum nam ceptus eius exquo est iper-
fectus: z maxie cois nunq ducet in cognitiones distin
eta aliquorum nisi per ppria principia limitetur. Ite in-
sufficieter assignat odinones subiecti:cu longe plures
regrantur:vt infra statim patebit. ¶ Et propter istam
2. ratione sequentes ipsum Joannes canonicus z Anto
3. 4 nius andreas addideru alias odinones dicentes sex
5 conditiones esse requisitas ad subiectu pma est q ha-
beat oceptu quidditatiuu.secuda non inclusum in ali-
quo prori ad illa scias ptinente tertia pmo notu.quar-
ta fm rone eius formale propria z absoluta.qnta vir-
tualiter pmo ptinente omnes veritates illius habitus.
6 sexta adequatu illi scientie i qua est subiectuz. Paulus

vero heremita in primo de generatione. dixit quattuor Pau-
conditiones sufficere.s.esse notissimu in scia comissimum lus
non transcendens metas illius scie: z verificabile d oi Vene
bus in scientia osideratis.hic vir extollit multu quatet tus
nariu numeru: z gauisus fuit multu in eo:cum tn deus o pri.
ternario numero gaudeat:vt primo celi colligitur. vbi T.c..
inqt phs.Quecadmodu.n. aiunt pythagorici totum: z
oia tribus determinata sunt z paulo post.propter qd
a natura accipientes tanq leges illius: z ad sanctifica
tioes deorum vtiunt numero hoc.s.ternario:nec pmi nec
ipse bene assignant oditioes subiecti:cum plures requi
rantur:vt infra videbitur. Conditio enia secuda Anto.
andree coincidit cum quinta. Idem.n.est non esse iclu-
sum in aliquo priori adilla scientia ptinente z virtua-
liter continere:vt ex probatioibus harum oditionu:quas
ipse tangit clarissime pz.vide Antoniuz andrea in suo p.
de pncipijs nature in questione de subiecto. Dico ergo:
q oditioes requisite ad subiectu sunt octo. Prima.q
sit ens reale:vel saltem habens fundamentum in re:qr
qd no est non contingit scire.primo posteriorum: z de fi-
ctis non potest esse scientia:vt de chimera z hmoi z c. 2.
Secunda:q sit vnu vnitate anologie saltem.pz illa:ex
primo posteriorum parte illa.scia est vnius generis subie 3.
cti.s.anologi z c. Tertia:q sit vniuersale:imo vniuer-
salissimu seu comissimu in scientia consideratu predicabi
le de omnibus in recto vel obliquo.pz illa conditio:cu
loquamur in pposito de subiecto totali z non partiali.
Quarta:q sit adequatu in scientia sic:q metas illius 4.
non transcendat:nulli.n.dubium est ens i qualibet scia
consideratu:non tn est subiectum in scia pticulari:qr lz
sit comissum osideratu in qualibet scia:no tn est adeq-
tum alicui scie speciali.neqz est comissimum inter appro
priata scie speciali.pz ergo subiectu esse comunissimuz 5.
non absolute:sed comunissimu iter appropriata:vnde
illa coditio est modificatio tertie. Quinta:q sit primo
notum quantum ad eius rationem formale z ppriam
pz illa conditio.nam cum subiectum in scia sit pmo no
tum.nam est primo z maxime precognitum.precogno
scitur.n.de eo qd: z qr.pmo posteriorum: qd etiam pz ex
Auerroi pmo physicorum.contra Aui.2° physicorum.com T.c.3.
mento.22. z.12.meta.comento.5.aut igit est primo no-
tum:fm esse materiale aut fm esse formale:no primo.
nam substantiam subiectam trine dimensioni esse pot
probari p motu:vt supra dixi.ergo erit pmo notuz fm
esse formale.ro ergo formalis subiectiua est pmo nota T.cō.
in scia: z per ons ro cognoscendi oia in illa scia p qua 14.
scia in cosiderando ab oibus alijs scientijs distinguit:
qd eni est pmu z maxime tale in genere aliquo e cau 6.
sa oibus alijs q sit tale:vt.2.meta.habet. Sexta:q ha
beat ptes.pz ex pmo posteriorum:vt supra.scia est vnius
generis z c. Septia q habeat passiones de ipso pba- 7.
biles.pz ista:qr de subo habet scia perfecta:vt gra exe
pli de corpore mobili.scia aut est habitus coclusiois in
qua passio de subo predicat: z pmo posteriorum appet. 8.
Octaua z vltia est q subm habeat pncipia z no soluz
parte subiecti:vt coliet exponit.pz illa conditio ex ro- T.cō.
ne phi i pncipio quarti meta.vbi probes ens esse sub- p.
iectu sic arguit:vt sanctus Thomas optime exponit.
illud est subm in tali scia:cuius pncipia z cas qrimus:
sz no qrimus causas z pncipia entis inqtu ens.ergo
ens iqtu ens est subz.ex qua rone clare colligit:q sub
iectu dz habere pncipia z non solu ptes subiectiue. Et
quo vlterius cocludit q ens coe deo z creature meta-
physice subm esse no pot:qr tale pncipiu no hz. Si eni
cois hz pncipiu z minus coe: z sic de^s hret pncipiuz
qd falsissimu est:sz ens finitu p se z reale:qd Ari.diui-
dit in

dit in.x.generis ē subiectū eius.nā tales cās ꝛ pncipia
querimus.vnde pōt sic argui ꝗ̄rēdo qd intelligat Aris.
per ly ens in minori cū dicit.sed querimus pncipia en-
tis inquātum ens.aut ens cōe: ꝛ hoc nō: vt statim su-
pra est argutū.aut ens creatū: ꝛ hr̄ intentū.vnde rñsio
Anto.andree in q̄one de subo metaphysice nulla est.
dicit.n.ꝙ ens cōe potest dupl'r ꝯsiderari.vno modo vt
hz eē ꝛ reseruat in suis iferioribus.Alio mō vt hz eē
in se ꝛ simplex.2°° nō hz pncipia:sz bñ p̄ modo.Sz cō
tra.nū ens vt reseruat in pncipiatis est ipsa principia
ta: ꝛ sic nihil aliud est dicere sumi ens prout reseruat
ꝛc̄.ꝗ̄ dicere ꝙ sumit ens pro ente spāli ꝛ principia-
to: ꝛ ꝙ sic intelligat: pz ex suo modo loquēdi.nam inqt
sic.nam bene ens hz pncipia: vt reseruatur in inferiori
bus.nam plura sunt entia quibus cōpetit habere prin
cipiū ꝛ esse principiata ex hoc sic arguitur.illō est sub-
iectū ꝛc̄.sz querimus principia entis inquātū ens.s.en
tis pncipiati.ergo ens pncipiatū erit subiectum ꝛ nō
ens cōe.ꝛ hoc est qō fundatissimus doctor Egidius ro
manus dixit.pmo posteriorꝝ i illa pte textus.ꝛ si stēt:
vult phs ꝙ nō ꝯtingit scire posteriora prioribus igno-
tis:vide tex.qō ens resolutū in primū ens:loqtur.n.ipe
de ente creato vel finito:quod descendit in.x.genera ꝛ
nō de ente cōi creato ꝛ increato.vt credidit paulus be
renita ipsum itellexisse: ꝛ iō argumenta que ipse for-
mat ꝯtra Egidiū nihil valent.ꝓcedunt.n.ex falso itel-
lectu:qꝛ illius.s.entis finiti p te:qꝛ.x.genera querimus
ꝛ pncipia ꝛc̄.h silr est intentio sancti Thome: vt pz ex
rōne adducta:quā ꝛ sic format ad mentē Ari.Auerro.
tū nō vteret tali mō loquendi.ens creatū ens finitum:
cū apud eū nulla infinitas in entibus repiat nec inten-
siua nec extēsiua:vt i pluribus locis expresse ponit:ni-
hil silr ponit eē creatū:sz appellaret illō ens pdicamē-
tale cōpositū ex actu ꝛ potentia.¶ Sz ꝯ hoc sūt oēs
rōnes Anto.andree p̄ meta.q.ō subo.qbus pbat ꝙ ens
cōe deo ꝛ creature est subm:q faciliter soluerētur:eas tñ
hic non soluo:qꝛ non itendo hic loq de subo metaphy
sice:hoc n.qō est adductū de eo icidentalr est dictū: ꝛ
vt det aliqs occasio ad scribēdū ꝯ dicta q̄ ꝯtra oēs mo-
dernos sūt ꝛ tūc libētissime ad obiecta rñdebo.ex his
pz minor rōnis ꝓbatis corpus mobile eē subam:nā ei
oēs octo ꝯditiōes dicte cōpetunt:vt pz discurrenti per
Dubiū oēs.¶ Sz diceret forte aliqs ꝙ ei nō cōpetit qnta cō-
ditio:cū motus nō sit rō formalis ꝓ rōnes adductas.
Sz arguit sic:illa est rō formal' subiectiua subiecti ali-
cuius scie q̄ est pma rō cognoscendi in illa scientia: ꝛ p
quā scia illa i ꝯsiderādo distiguit ab aliis sciētiis:sz mo
bilitas ē hmōi i scia nāli:ꝗ̄ ꝛc̄.probat minor q̄ ad pri-
Cō. 8. mā pte per Auerroim p̄ physicorꝝ.vbi inquit ꝙ motū
esse est p se notū in ista scia ꝛ pncipiū cognitiōis i ea.ꝛ
T.cō. 71. quo ad scdām pz.ex 2° physicorꝝ.q̄ non mota mouēt nō
sunt amplius phyce ꝯsidet atiōnis.Itē nālis diffinit p
māim sensibilē.i.p subz quod hz habitudinē ad motū:
Cō.19. vt clare pz ex Auerroi 2° physicorꝝ.dicēte.cū diffinimi-
mus carnē ꝛ os ꝛ alia nālia statim appebit mā in diffi
nitiōe eorꝝ ꝛc̄.h expsse dicit Ari.in textu vbi inqt.Fiet
T.cō. 19. aūt vtiqꝫ mani'm si qs tēptauerit dicere terminos.i.diffi
nitiōes.ipar.n.ꝛ par rectū ꝛ curuū.adhuc aūt lineę ꝛ
figura sine motu.caro aūt ꝛ os ꝛ hō nō adhuc sine mo
T.c.2. tu.Itē 6° me.vbi ꝛ sic dicit.oīa igr nālia silr simo dnr:
vt nasus oculus facies nullus horꝝ sine motu ē ꝛc̄.Itē
T.cō. 16. pmo de aīa.Nō est igit nālis cōsideratio absqꝫ motu:
ꝛ qcqd ꝯsiderat gddīatiue habitudinē hz ad motum.
Cōtra opinionē istā motus ꝗ̄ vel mobilitas est eius ꝓpria rō.qua in ꝯside-
rando ab aliis distiguit.ꝛ sic est minor sufficiēter pba-
ta ꝛc̄.¶ Sz ꝯ illa opinionez arguit p̄ sic.de ente p acci

dens nō est scia.6.meta.sed ens mobile est ens per ac- T.c.4.
cidens.ergo ꝛc̄.¶ Rñdeo ꝙ de ente per accñs:cuius
vnio non hz cām per se non est scia:sed si illud habeat
per se cām de eo pōt eē scia sic est in ꝓposito.¶ 2° nul- 2.
lū aggregatū ex subo ꝛ passione est subz alicuius scie:
qꝛ de subo scie probatur passio ꝛ non de aggregato ex
subo ꝛ passione:sed corpus mobile est hmōi ergo ꝛc̄.
¶ Rñdeo:ꝙ subm est duplex:māle.s.ꝛ formale. sic.n.
supradiximus in subo est duo cōsiderare māle.s.ꝛ for-
male.maior hz veritatē de subo materiali ꝛ primo in
scientia considerato:sed si de formali vel de aggrega-
to ex materiali ꝛ formali loquatur ipsa est falsa tale.n.
subiectum formaliter consideratum pōt esse aggrega-
tū ex subo ꝛ passiōe:dūmodo illa passio sit rō forma-
lis: ꝛ sic illud argumētū:qō Gaietanus de thienis re-
putat insolubile facillime solutū est:vñ inquit ipse in fi
ne sue q̄onis de subiecto phie.Ad argumēta vero alia
pro vltima pōne facientia rñdeat q scit rñdere. vltima
positio q̄ est sua supra iprobata ē. ¶ Tertio.arguitur 3.
ꝯtra qntā ꝯditione ad subm requisitam:ꝓbando ꝙ subz
i scia eē pōt demonstrari nam aīam esse demonstrauit
Aui.6.naliū ex suis opatiōibus.sunt.n.actus aīe notio
res potētijs ꝛ suba eius.¶ Itē cū motus sit notior sb-
stātia:subiecta trine dimensioi poterit illā a posterio-
ri demōstrare.h argumentū sepissime i circulis nostris
patauij tactū fuit.ad qō nunqꝫ audiui rñsionem.ad qō
ex dictis rñdeo faciliter ꝙ male subiectū aut subz mate
rialiter ꝯsideratū bñ pōt demonstrari:sed nō formalr
ꝯsideratū:vnde illā subaz que est aīa esse bene pōt de-
monstrari:sz non vt ipsa est subm formalr ꝯsideratuz:
qꝛ vt sic includit motū vel pncipiū motus:quo nihil est
notius i scia naturali.hoc.n.nomē aīa vt supradixi au
ctoritate Aui.iponit ex.put regit corpa: ꝛ vt est princi-
piū oīuz opationū existentiū in corpe aīato:vide supe-
rius: ꝛ silr dicat ō corpe mobili vt suba mobili ꝛc̄.4° 4.
genus entiū abstractorꝝ ē subz i metaphysica: vt vult Cō.83.
Auer.p̄ physicorꝝ.ꝛ tñ demōstrat in metaphysica vel
pōt demonstrari:qꝛ per oēm ꝯditionez:effectus potest
demonstrari de cā:qꝛ est:quā ipossibile est esse in effe-
ctu:nisi causa sit:sz multe sunt passiōes ꝯsiderate i me-
taphysica:quas impōle est iesse nisi ab aliqua cā pma
taliū entiū.ergo ex talibus passiōibus in metaphysica
pōt demonstrari aliquā esse cām pmā istorꝝ entiū.mi-
nor ꝓbat:qꝛ multitudo entiū:dependentia:ꝯtingentia:
cōpositio: ꝛ hmōi q̄ sūt passiones metaphysice osten-
dunt aliqō esse simplex actu idependens oīno necesse
esse: ꝛ multo etiā pfectius ostendet pma causa esse ex
passiōibus causatorꝝ cōsideratis in metaphysica ꝗ̄ ex
passionibus nālibus:vbi ostenditur pmū mouēs esse:
pfectior.n.cognitio ꝛ imediatior ō pmo ente ē cogno-
scet e ipz:vt pmū ens:vel vt necesse esse ꝗ̄ cognoscere
ipsuz:vt pmū mouēs.Ad illud argumentum rñdet ꝙ
sconzantes achillē cōtra Auerroim putant.dicēdo ꝙ
auerro.p subm cum dixit ꝯtra Aui.genus entiū ꝛc̄.in
tellexit pncipaliorē partē subiecti ꝛ nō subm contenti- Com.p.
uū ꝛ adequatū de quo in.3.meta.inquit ꝙ ens inquā-
tum ens est vtriusqꝫ scie tam disputatiue ꝗ̄ metaphysi
ce subm.vñ non possum nō admirari de doctore subti-
li:ꝙ opinet cōmētatorē itelligē tale genus entiū sepa-
ratorū esse subm inqt attributionis.vnde primo sniarum
q.de subiecto inqt.ad Cōmentatorē primo physicorū.
dico ꝙ Aui.cui ꝯdicit Cōmentator bñ dicit. ꝛ cōmen-
tator male:qꝛ si sic esset inqt Scotus:vt ipse Cōmenta-
tor dicit:physica esset pōr simplr metaphysica:in quo
rōne supponit ꝙ tale genus entiū sit subz adeqtum:vt
pz expressius ex Anto.andrea hanc rōnem declarāte

primo meta.q.de subiecto de quo nō miror q talia lo-
quatur contra tantū phm: qr absurdiora dixit de magi
stro suo Aui. istud ergo genus entiū separatorū esse est
principalissimū inter omnia considerata a metaphysi-
co: ꝛ ideo illud nō probatur in metaphysica. neqꝫ eniꝫ
subiectū nec pncipalior pars subiecti. probatur in scien
tia: aut pbari pōt sicut nec Aristo. in libro de anima. p
bat animā esse. aut animam intellectiuaꝫ: ꝛ hoc expsse
Cō.27. colligit ab Auer. 2° de anima. vide ipsum. Ad rationeꝫ
Scoti probantē q metaphysicus potest probare ꝛc̄.
¶ Respondetur q nulla taliū cōditionum probat suffi
cienter primū pncipiū esse nisi eis motus annectat: ꝛ
Com.3. hoc est qđ dixit Cōmentator. 8. physicoꝝ. nulla est via
ad probandū primū motorē nisi via motus eterni. vn-
de via q̄ pcessit Aui. fuit via tenuis. de quo etiam pmo
physicoꝝ. Aui. peccauit peccato manifesto. certior eni
sermonū quo vsus est in hoc ordine: sermonem proba-
Cō.22. biliū non pransit. ꝛ 2° physicoꝝ. via autē qua proces
sit Aui. in pbando primū principiuꝫ est via loquentiū.
ꝛ sermo eius semp inuenitur medius iter perhipateti-
cos ꝛ loquentes. nūqd autē Aui. 8. sue meta. vbi istaꝫ
rationē pertractat vtatur i ea probabili aliquo: ꝛ qua-
liter peccet illa ratio: pulchrū est ꝛ subtilissimum vide
re: sed esset prolixius nimis. regrit. n. vnam questioneꝫ
per se. Rationes autem Anto. andree pbantes q tale
genus ꝛc̄. non sit subiectū: non oportet soluere: cum so
lū concludant q non sit subiectum adequatum: quod
Cōmentator cōcedit. plura alia argumenta possem tā-
gere: sꝫ qr omnia alia iudicio meo sūt facilia ꝛ a pueris
solubilia: ideo ea dimitto.

Quantū ad tertium respondeo ad rationes cō
tra illā opinionē adductas. Ad pmā
Ad arm bti tho. 6.ph.32. 48. fameri doctoris dico negando minorē cōceditur tamen
qđ in sexto physicoꝝ probatur. q omne mobile per se
est corpus: sꝫ hoc non est pbare corpus mobile esse: qm
corpus mobile esse est p se manifestum ad sensum: ista
eni corpus mobile est nō dubitat: sed bene ista. omne
mobile est corpus. nā apud aliquos aliqua sunt mobi-
lia q̄ non sunt corpora: vt angeli: vt dixi supra de men-
T.c.xi. te Scoti. 1ō dicit phs primo physicoꝝ. subijciātur sūt
Ad arm Scoti. nobis omnia aut quedā moueri ꝛc̄. ¶ Ad rōnes Sco
ti. Respondeo ad pmā dicitur distinguēdo de ratione
formali: aliqñ. n. accip f rō formalis pro rōne qdditati-
tiua. aliqñ p rōne subiectiua. si p mō intelligit dr con-
cedendo totū ad quod argumentuꝫ deducit. s. q nulla
passio est ratio qdditatiua. Similiter dicitur ad 2m con
cedendo q passio non est ratio formalis. s. qdditatiua.
Im. ¶ Sed contra. nam ratio formalis subiectiua subiecti:
vt gratia exēpli subiecti scientie naturalis est inclusa in
quolibet per se cōsiderato in scientia naturali. cū ipsa.
vt supra tangit. sit ratio cōsiderandi omnia. ergo nihil
poterit in scientia naturali qdditatiue cognosci: ea non
cognita: sꝫ possunt res naturales qdditatiue cognosci
non cognito motu: cū ab omni motu abstrahant quid-
ditatiue cōsiderate. non ergo erit motus vel mobilita-
tis rō formalis subiectiua. Hoc est vltimū posse eorum
qui illā opinionem destruere conantur. ¶ Respondeo R.
q aliqd icludi in aliquo dupli cōtingit: formaliter. s. ꝛ
fundamentalr: ꝛ tūc dico q i quolibet re materiali qd-
ditatiue cōsiderata in scientia naturali ad quaꝫ spectat
quidditates rerum nālum in pticulari considerare (vt
pꝫ ex Cōmento 2°. primi physicoꝝ.) Includitur motus
fundamentaliter: sꝫ nō formaliter: nec est necesse ratio
nem formalē subiectiuā in quolibet formaliter includi.
vnde dicitur vniuersalis ratio cōsiderandi: qr ab omni
bus illius scientie scibilibus saltē fundamentaliter in
clusa: ꝛ hoc est qđ voluit Ari. ꝛ Cōmentator i textu ꝛ
cōmentis supra adductis: q naturalis diffinit p mate-
riam sensibilē. s. per illud qđ hꝫ habitudinē ad motum. ad ar. Egidij
omne eni tale est fundamentaliter mobile ꝛc̄. ¶ Ra-
tiones Egidij ꝯ sanctum Thomā facile soluuntur. Ad
pmā dicit: q non sufficit vt scientia aliqua alteri sub-
alterneť: q addat ꝯditionem accidentalem: sꝫ vlterius
regritur q mediū sub medio cōnectatur: vt vult alber-
tus magnus primo meta. ita q principia subalternate
probentur in scientia subalternāte constat autē q pn- 6.ph. 8.
cipia phie sunt p se nota: vt motum esse: ꝛ pluralitateꝫ
entiū esse: ꝛ ideo a nullo probari possunt: ideo tres sūt
habitus primi nō subalternati. s. mathematicus meta- T.c.2.
physicus ꝛ diuinus. 5°. meta. Et ex hoc soluitur rō ter-
tia ꝯtra sanctū dicendo q mobilitas nō demonstratur
de corpore: cū sit per se nota de eo. Et ad argumētū eo
rū cū arguunt. omne habens ꝛc̄. dico q talis ratio nō
est demonstratio: sed quedā argumentatio ex necessa-
rijs pcedens: non tamen ex notioribus: sed aut ex igna
rioribus aut eque notis: naturale eni si formaliter con- ad aliā Egidij
sideret includit motū. ¶ Ad aliā rōnē Egidij respon-
detur negando ꝯsequētiā: ꝛ cum dicitur ad eandē scie-
tiam ꝛc̄. Dico q si sit pars pma entis que non contra-
hit ens ad determinatū genus scibile tūc forte de illo
hꝫ considerari metaphysicus: sed si sit pars entis ꝯtra
hens ipꝫ ens ad determinatū genus scibile: ꝛ habens
modū abstractionis distinctū ab alijs: tunc non opꝫ q
pertineat ad metaphysicū: sic aūt est in proposito. naꝫ
mobile contrahit ipsum ens ad genus determinatū. s.
ad naturale: ꝛ hꝫ modū abstractionis distinctū ab ab-
stractiōe mathematica ꝛ metaphysica: 1ō nō opꝫ scien
tiā naturaleꝫ esse partē metaphysice ꝛc̄. ¶ Ad ratio- ad aliā rōnes Egidij
nē Scoti probantē q angeli sunt naturaliter mobiles.
Respondeť negando minorem: q. s. ipsi sint receptiui
alicuius vbi. nā ipsi sunt sube oio simplices. non com-
posite ex actu ꝛ potētia: nec ex eē ꝛ essentia: neqꝫ i eis
potest aliqđ accidens recipi. sunt eni penitus ab omni
cōpositiōe relegati: vt clare ab Auerroi. 12. metaphysi-
ce in pluribus cōmentis apertissime colligitur: sꝫ fm fi
dē ꝛ veritateꝫ sit aliter dicendū: vt sacri theologi scōo
sententiaꝝ declarant. Et sic cū auxilio dei eiusqꝫ geni-
tricis virginis marie totiusqꝫ curie celestis triūphātis.

Completa est ista questio. 12. Februarij. M.cccc.lxxx.
p me Nicholetuꝫ Verniā theatinum in florentissimo
gymnasio Patauino ordinarie phiam legentem.

Incipit

¶ Incipiunt q̄ones de generatione ꝛ corruptione ſm Albertum de Saxonia. Qō. i.

Nota q̄ iste .q. Al biucij mouētur in eisdez text.in quibus mouētur q̄ones Marsilij.

PRimo circa generatōez ꝛ corruptionez. 2°.circa augmentationē.3°.circa alterationem.4°.circa mixtionem. ¶ P̄ queritur vtrum poſſe ſit aliquid ſimpliciter generari vl' corrumpi ſimpliciter. Arguitur p̄ q̄ non. Q2 nō eſt poſſibile aliquid generari . ergo q̄ſ'ta.pn̄a tʒ an̄s probatur. Nam nullum ens qȯ eſt poſſe eſt generari.omne ens eſt ens qȯ eſt.ergo nullum ens eſt poſſe generari. premiſſe ſunt vere. ꝛ diſcurſus eſt bonus.q2 i celarent. ergo ꝯ vera. ꝛ ſic ſeqtur q̄ nō eſt poſſe aliqd generari.

p̄. 2 ¶ 2°.ad idez arguo ꝛ ſuppono.q̄ ex nihilo nihil poteſt fieri.tunc argu̇r ſic.ſicut ſe habet generatio ſm qd ad nō ens ſʒ qd.ita generatio ſimpl'r ſe hʒ ad nō ens ſimpl'r.ſed ſic eſt q̄ generatio ſm qd fit ex nō ente ſʒ qd. ḡ ſi generatio ſimpl'r eēt poſſibilis:ipſa fieret ex nō ente ſimpl'r.

3 ¶ 3°.ad idem arguīr ſic.nullius accn̄tis eſt generatio ſimpl'r.ſed ſm qd.ſʒ omne qȯ generatur in mā eſt accn̄s.ergo nullius qȯ generaf in mā.eſt generatio ſimpl'r.maior nō.minor ꝑbaf. Nā omne qȯ generaf in mā pōt adeſſe ꝛ abeſſe mǣ:preter mǣ corruptionem.ḡ omne qȯ generaf i mā:vr' eē accn̄s mǣ.

4 ¶ 4°.q̄uis forte ſit poſſe aliqd ſimpl'r gn̄ari : hoc non eſt nobis euidens aliqd ſimpl'r generari : quare nō eſt ꝯ nobis ꝯcedēdū.ꝯn̄a nota.q2 qȯ nō eſt nobis euidēs: ſed dubiū:nō eſt a nobis ꝯcedendū an̄s ꝑbaf. Nā hoc nō pōt eſſe al'r nobis euidens: q̄ꝫ p experiētiā.ꝟ.g vt q2 ꝑcipimus mō.a.eſſe. ꝛ ꝑus nō ꝑcepimus.a.eē: ſed ꝑꝑ ħ non poſſumus arguere q̄.a.ſit genitū:q2 ꝑus bn̄ poterat eē:q̄uis nō apparuerit eſſe.ḡ vr' q̄ ꝑ hoc nō poſſet conuinci aliquid generari de nouo.

T.c.x OPpoſitū vult Ariſt.i iſto lib. ꝛ i plib9 alijs. ¶ In iſta queſtione.ꝑmo videndū eſt de queſito.2°.videndū eſt de illo quod tangitur in. 4.argu.vʒ.vtrum ſit nobis euidens aliquid generari de nouo.

p̄.nom op.āti quoꝝ. QUantū ad p̄m ſciēdū ē q̄ aliq antiq opinanf nihil ȯ nouo gn̄ari.ſic q̄ mō eēt:ꝛ ꝑus nō fuiſſet:ſʒ bn̄ ꝯcedebāt aliqd ſic gn̄ari.q̄ mō eſſʒ tale vel tn̄.ꝛ ꝑus nō fuit tale vel tn̄.vel aliqd h9i ita q̄ breuiter negabant gn̄onē ſimpl'r.ſed bn̄ ꝯcedebant gn̄onē ſʒ qd vn̄ imaginanf mā eſſe totā ſubāʒ nālīū. ꝛ ſm q̄ aliq̄ portio mǣ taliter vel taliter figuraf:ꝛ taliter vel taliter ſe hʒ.dicebāt ipſam eſſe vel fieri hoīem equū vel aliqd hm. Et dicebant recte de mā rex nālīū: ſic ſolemus dicere de mā rex artificialiū.vn̄ credūt:q̄ ſicut ꝑ artē pōt aliqua mā diſponi.q̄ oino apparet alr. q̄ꝫ ꝑus appebat q̄ multo potius ħ pt fieri de mā rerū nālīū.ꝛ ſic ars facit hoc.non ſuperaddendo aliquā rē nouā mǣ ſic ēt natura.vn̄ ita imaginanf nām hoc facere ſine ſupadditiōe alicuius rei noue ipſi mǣ.ꝛ ipſi negabāt iſtas.homo incipit eſſe.capra incipit eſſe.imo ſi hō mō eſſet de nouo ꝑus fuiſſet.q̄uis forte ꝑus non fuiſſet homo.Dixerūt.n.hoīem nō eſſe aliud q̄ꝫ mām: q̄ fuit ab eterno.Sil'r dixerunt de capra.ꝛc̄.ꝯceſſerūt tn̄ bn̄ iſtas.mā icipit eſſe hō ꝛ equus.ꝛc̄ recte ſic ſolemus dicere ȯ rebus artificialib9 . ¶ Ulterius dixerūt iſti oia eē vnū ens ꝯti m.Un̄ imaginaf totā maſſā mǣ p̄'eē ꝯtinuā.q̄ m̄ ſʒ diuerſas ei9 pres ē diuerſimode ſignata ꝛ formata ſine ſupadditiōe alicu9 rei noue. Et ſic dixerunt vnā portionem illius maſſe eſſe hominez: aliā caprā.aliā ignē.ꝛ ſic vltra.vn̄ ſicut nos videmus bene q̄ aliqs paries eſt ꝯtinuus.nō obſtante q̄ in vna pte eſt depictus equus:ꝛ in alia hō.ꝛ i alia bos.ꝛ ſic vltra.ita dixerunt totā maſſam mǣ p̄me eſſe ꝯtinuā. non obſtāte q̄ ſm vnā eius ptem ꝛc̄.Et ſic dixerunt antiq.q poſuerunt ſolum p̄n m mǣle rerum naturalium.

¶ Alia fuit opinio antiquoꝝ.ꝛ hoc illoꝝ q poſuerūt plura p̄ncipia materialia rex nālīū.q̄ gn̄o nō eēt niſi ſegregatio etherogeneoꝝ:ꝛ ꝯgregatio homogeneorū Et p oppoſitū corruptio eēt ſegregatō homogeneorū.ꝛ ꝯgregatio etherogeneoꝝ.Unde imaginabāf qȯlibet eſſe in quolibet.ꝛ hoc ītelligebatur ſm ſpeciem. Nō.n.fuerunt ita fatui.q̄ poſuiſſent quodlibet eſſe in quolibet ſm numex Unde nō conceſſiſſent q̄ ego eſſem in te.vel ꝯ̇:ſed imaginabantur.q̄ i aqua eſſet ſanguis caro.ꝛ ſic de alijs.Sʒ tn̄ caro exn̄s in aqua diuiſa eſſet ſm pticulas ita paruas.q̄ ibi non appareret.ꝛ ſimil'r ſanguis.ꝛ ſic de alijs que ibi ponebant exiſtere. ¶ Sʒ q̄ ptes aque nō ſunt ſic diuiſe ſm pticulas paruas.vn̄ dicebāt q̄ iō ħ apparet ꝛ denoiaf aq. ¶ Ulterius imaginabanf.q̄ cū pticule ipī9 carnis q̄ ſt' i aq̄ ꝯgreganf adiuicē.ꝛ ſegreganf ab alijs ptib9 alteri9 ſpeciei.q̄ tūc eſt gn̄atio carnis ex aqua.ꝛ tūc ē corruptio aq̄:ſeu ſegregatio ptium aque abinuicē.ꝛ cōmixtio ab alijs alterius ſpēi.ꝛ p̄ncipia actiua huius ꝯgregatiōis ꝛ ſegregatiōis poſuerunt litem ꝛ amicitiā. Iſti eriā nō poſuerūt aliqd gn̄ari ſimpl'r.eo mō q̄ Ari.ꝛ nos ponimus aliqd gn̄ari ſimpl'r ¶ Cōtra iſtas op̄. nō bn̄ pt ȯ mōſtratiue argui tn̄ aliqualr pōt ꝯ eas ꝑſuaderi. Un̄ ſi p̄ma opinio eſſʒ ꝟa.ſequitur q̄ nunq̄ꝫ de aliquo mutatur rn̄ſio p noia ſubalia ad aliquā q̄onē factā ȯ ipo: ſʒ hoc eſt falſum. Nā de aliquo dicimus aliquando q̄ ipm eſt hō.ꝛ ſi poſtea de eo quereremus qd eſſet:diceremus q̄ eſſet cadauer ꝯn̄a declaraf.nam ꝑꝑ hoc ſolū q2 mā aliter ꝛ aliter ſe hʒ ſine ſupadditiōe.alicui9 forme ſubalis de nouo:nō ſunt mutāde p̄dicatiōes eſſentiales de nouo de pronomine demōſtrāte illud.q̄ qdē p̄dicatiōes fiūt p noia ſubalia. ¶ Cōtra 2am op̄ arguīf ſic. Nā nō eſt veriſimile q̄ tātus ignis quātus pt ex illo ligno gn̄ari iā ſit i illo ligno diuiſus p minutas pticulas Si.n.ſic eſſet.tūc ſentiretur.ꝛc̄. Cōtra iſtā opionē diutius eſt arguendū.ꝑ phyſi. ¶ Iſtis op̄. viſis.ꝛ ct ꝑbatis.Uidendū eſt de op̄. Ari.circa gn̄onem vn̄ ſciēdū ē.q̄ Ari imaginabaf duplicē generationē.ſ.ſimpl'r dictā.ꝛ ſʒ qd.ſimpl'r dictā vocat:qn̄ ȯ aliq̄ vex ē dicere q̄ ipſʒ eſt ens:ꝛ ꝑuo nō fuit ens:abſq3 additione alicuius ad illū t'minū ens ꝟ.g.vt cū ſor.gn̄af ſimpl'r.vex eſt dicere.ſortes mō eſt ens.ꝛ ſor.ꝑuſ nō fuit ens.Coformiter ȯ corruptiōe ſimpl'r.vt cū dr'.ꝟe ſor.mō nō ē ens ꝛ ſor.ꝑus fuit ens.tūc.n.eſt corruptio ſor.ſimpl'r. ¶ Gn̄onē ꝟo ſʒ qd vocat p quā fit q̄ ȯ aliq̄ ꝟificaf hoc nomē ens cū aliquo addito.de quo prius nō ꝟificabaf cū illo addito ħ nomē ens.ꝟ.g.vt cū ſor.ē fact9 alb9 dicimus.ſor.eſt mō ens albū ꝛ ſor.nō fuit prius ens albū. Ecce qliter ly ens non re9 ſimpl'r.ħ eſt ſine addito ſed cū addito vʒ.addēdo ly albū.ꝛ ſimil'r ſi diceref ſor.eſt mō ens bicubitū:ꝛ ꝑus nō erat ens bicubitus.ext gn̄o ſʒ qd ¶ Ulterius imaginaf Ari.q̄ i gn̄one ſimpl'r oꝫ aliquā rē nouā acqri ſupadditā ꝑexiſtēte ipſi mǣ.quā rē vocat formā ſubalē.Et ſic in acqſitiōe talis rei mutanf predicatiōes eſſentiales.Et iō tāq̄ꝫ a ſigno poſteriori argueref q̄ tūc ē gn̄atio vel corruptio ſimpl'r.qn̄ mutanf p̄dicatiōes eſſentiales.ſeu predicatiōes p nomina ſubalia.Illas.n ſolū voco in pꝛopoſito ſubales. Sed tunc generatio ſʒ qd.eſt qn̄ mutātur p̄dicatiōes

alia op̄. antiqꝝ

ꝯ p̄mā op̄.

ꝯ 2am op̄

op̄.Ar.

p̄.ge.io.

ꝛ nouaf

et nominaf p nomina de p̄dicamento q̄titatis. et tūc est augmētatio vel diminutio qū aūt mutanf predicatiōes denoīatiue p nomina de p̄dicamēto q̄litatis. tūc est alteratio ꝓprijssime dc̄a. et p̄cipue p noīa de 3ª spē q̄litatꝭ. qū āt mutanf p̄dicatiōes p nomina ō p̄dicamēto vbi. tūc est motus localis. et
t.cō.9. hoc ītendebat Ari. 5. phy. cū dixit ad 3ª p̄dicamēta eē motū ꝓpe dictū. seu motū ꝓprie dictum: p se distinguitur ꝯ
Dubiū generatiōnē et corruptionē simplr̄ eē trib' p̄dicamētis. s. q̄litate q̄titate et vbi. ¶ Sꝫ diceres tu. cū aliq̄d lignuꝫ fit scānū. ibi ē gn̄o fꝫ qd. et tn̄ ibi fit mutaͦ p̄dicatiōis qdditatiue. vn̄ postq̄ʒ lignū factū ē scānuꝫ. Si q̄rimus qd ē hoc demōstr̄ scāno. rn̄demus ꝯuenienter scānū. et tn̄ sic p̄us nō potuissemus rn̄disse ꝯuenient̄. g̃ hic ē mutaͦ p̄dicatiōis qdditatiue absq̄ʒ hoc q̄ scā sit gn̄o simplr̄. g̃ ex mutatiōe tal' p̄dicatiōis nō possumus sufficiēter arguē vt
R vꝫ scānū gn̄ari simplr̄. ¶ Breuit̄ rn̄def. q̄ cū q̄rif qd
Dubiū ē hoc. male rn̄demus. scānū. Naꝫ hoc terminus. scānū ē de q̄rta spē q̄litatis. et nō p̄dicaf i qd ō suba. sꝫ i q̄le. et sic rn̄deri'ꝫ ad q̄ōnē de q̄li. et nō ad q̄ōnē factā per quid. ¶ Adhuc diceres tu. sit hoc eē gn̄o simplr̄ qḋ tu dixisti. seqf q̄ albedini ꝯueniret gn̄o simplr̄. qḋ ē falsum. ex q̄ ē accn̄s. solius āt subē ē gn̄o simplr̄. ꝯn̄ia ꝓbatur. Nā aliqn̄ de albedīe veꝝ est dicere. q̄ albedo est ens. et albedo p̄us nō erat ens. Ecce q̄lr̄ ly ens p̄dicaf hic sine
R addito. ¶ Rn̄def negādo q̄ ly ens vere predicetur ō albedie sine addito. Vn̄ negaf ista. albedo ē ens. sꝫ cōcedo istā. albedo est ens alteri īherens. et sic est intentio
T.cō.i. Ari. 7. meta. d. Accn̄tia nō sūt entia. sed entis. i. de terminis accn̄talibus nō v̄ificatur hoc nomē ens sine addito. sꝫ bn̄ cū addito. Sꝫ si arguif. albedo est ens alteri
Dubiū īherēs. g̃ albedo ē ens. negaf ꝯn̄ia. q̄ꝛ argf̄ a dicto fꝫ qd ad dcm̄ simplr̄. ¶ Adhuc diceres. bn̄ ꝯcedis istā. albe
R do est. g̃ ēt debes cōcedere istā. albedo est ens. ꝯn̄ia nihil valet. Nā de multis bn̄ verificaf hoc verbuꝫ est 2ͦ adiacēs. ō qb' tn̄ negaf hoc p̄ncipiū ens. vn̄ q̄uis exercitus ē tn̄ exercitus nō ē ens. Sꝫ bn̄ ꝯcedo q̄ ō q̄cūq̄ʒ v̄ificaf hoc v̄bū ē. ō illo bn̄ v̄ificaf hoc nomē ens sine addito. vel hoc nomē entia sine addito. vl' hoc nomē ens cū addito. vl' hoc nomē entia cū addito. vn̄ lꝫ ꝫ. ē ens: exercitus est entia. albedo. n. nō ē ens. sꝫ bn̄ est ens alteri īherēs. Silr̄ due albedines nō sunt entia. sꝫ bn̄ sunt entia inherētia recte sicut̄ ista. ista imago nō ē rex. sꝫ bn̄ ē regiꝫ imago. ita accn̄s nō ē ens. sꝫ dispō entis. Ex hoc pꝫ q̄ albedini non conuenit generatio vel corruptio simpliciter.

Istis visis rn̄den ad q. ponēdo p̄mas ꝯnes. q̄ possibile ē aliqd gn̄ari simplr̄. ꝓbaf. nam aliqn̄ aliqd gn̄af simplr̄. g̃ hoc est pōle. aīs ꝓbaf. Nā aliqn̄ de aliq̄ de nouo dicimus q̄ ipuꝫ est ens. et q̄ p̄us nō erat ens. sꝫ hoc est gn̄ari simplr̄ fm̄ dcā. g̃ etc̄. ¶ Consimili mō
p̄ 2̄ posset argui de corruptiōe simplr̄. 2ͦ nā aliqn̄ fiūt mutatiōes p̄dicationū p noīa subalia de aliq̄. g̃ etc̄. ꝯn̄ia tꝫ. Nā tūc arguimus fieri et eē generatiōnē vel corruptiōnē simplr̄. aīs pꝫ. Nā aliqn̄ de aliq̄ dicimus q̄ est hō. et aliqn̄ q̄ est cadauer. ¶ 2ª ꝯ est talis. pōle est aliquid
2.2̄ gn̄ari fm qd. pꝫ. Nā aliqn̄ de aliquo de nouo v̄ificaf hoc nomē ens cū aliq̄ addito. de q̄ p̄us nō v̄ificabaf de eodē sicut declaratū est. sꝫ tūc est gn̄o fm qd. g̃ etc̄. ¶ 2ͦ
2. ad idē. nā aliqn̄ fiūt mutatiōes p̄dicationū denoīatiue cū de aliquo fient claꝝ est ō se. sꝫ tūc dicimus eē gn̄onē fm qd. sic dcm̄ est. ergo etc̄. ꝯsili mō dr̄ de corruptiōe.

Quantū ad 2m art. dico. q̄ duplex est euidētia. q̄dam est euidentia sūma. fm quam nullus pōt falli. et certe tali euidentia non est mihi euidens. qḋ tu sis hō vel asinus: vel creator: vel creatura. Nā aliq̄ pō posset facere q̄ tu esses vnum. et apparētes esse aliud. mō nō est mihi euidēs sūme: an aliq̄ pos hoc faciat. Alia est euidentia nālis. q̄ est cū q̄buſdā verisilibus magis ad vnā ptem q̄ʒ ad aliā: et talis euidentia dꝫ sufficere nāli. et si alicui talis nō sufficiat: non est habilis ad p̄hiam. et tali euidentia est mihi euidēs: q̄ tu es homo. et similr̄ q̄ ignis est calidus: q̄uis nullus istorum sit mihi euidens euidēn a summa
p̄ 2̄

Tūc sit pª ꝯ. nō ē nobis euidens euideͤ sūma aliqd gn̄ari simplr̄. pꝫ. q̄ꝛ illud aīs: ex q̄ possumus
2.2̄ hoc arguere nō est nobis euidēs euidentia sūma. silī mō dicaf de gn̄atiōe fꝫ qd. ¶ 2ª ꝯ est ista. aliqd gn̄ari simplr̄. vel fm qd. bene est nobis euidens euidentia nāli. pꝫ. q̄ꝛ aīs. puta mutatio p̄dicationū eēntialiū vl' accn̄talitū bene est nobis euidēs euidentia nāli. ergo et ꝯn̄s: cū ꝯn̄ia fuerit nobis euidens: ꝯsili euidentia: sed sic est.
3.2̄ g̃ etc̄. ¶ 3ª ꝯ. q̄ pōle sit aliqd gn̄ari simplr̄ vel fꝫ quid. cōcedendū est a p̄ho nāli et nō dubitādū. ꝓbaf sic. Nā
Ad p̄. ad ꝯcedēdū aliquā ꝓpositionē i p̄hia nāli dꝫ sufficē euidētia nālis. et nō dꝫ ad hoc regri euidentia sūma. ¶ Ad rōnes. ad p̄mā breuiter dōm est. q̄ ꝯ non seqt̄ ex p̄missis. pꝫ hoc q̄ subm ꝯclōnis stat magis ample q̄ʒ i p̄missis. i p̄missis. n. stat pro illo qḋ est. in ꝯne vero p illo
Ad 2. qḋ est. vl' pōt eē. ¶ Ad 2m dico negando istā suppōnē ex nihilo. etc̄. nā eius ꝯdictoria est v̄a. puta ex aliquo nihil fit. s. deo. verūtamen intelligendo p̄dictā suppōnem ad bonū itellectū. ad quē facit ad propositum admittatur. vꝫ. ad istū intellm̄. q̄ nihil fit ex nihilo. seu qḋlibet qḋ fit fit ex aliq̄. et cū vlteri' dr̄. sic se hꝫ gn̄o. etc̄. admittaf. si per non ens simplr̄ itelligas ens in actu. si vero
Ad 3. p n̄ ens simplr̄ itelligas ens i tota sui cōitate: negaf q̄ a simplr̄ fiat ex nō ente simplr̄. ¶ Ad tertiā dico q̄ ista diffinitio accipitur quā pōit Porphirius: itellr̄ ō
ad 4. terminis accn̄talibus. vel alr̄ dr̄ q̄ itellr̄ calo subm p cōposito ex mā et forma. sꝫ talis non est mā. ¶ Ad vlti mā pꝫ ex 2. arti. et sic terminatur ista qō. Qō. ij.

Querit secundo. Utrum generatio sit alteratio. ¶ Et arguitur p̄mo q̄ sic idē est subm gn̄ationis et alteratiōis. s.
p̄.
T.c.i. mā. g̃ gn̄atio est alteratio. ꝯn̄ia tꝫ. Nā p Ari. i p̄ncipio huius libri ponentes vnū p̄ncipium māle ha-
2. bent dicere. q̄ gn̄atio sit alteratio. ¶ Secūdo ad idez in trāsmutatiōe substantiali subiectum. s. materia habꝫ se aliter q̄ʒ p̄us se habuit. ergo est ibi alteratio. cōsequē-
5.phy.
tia tenet. ex qd nominis alterationis. antecedens pa-
2ͦ.T.
tet de se. ¶ Tertio ad idē omnis motus successiuus q
3.
nec est ad quantitatē: nec ad vbi est alteratio per p̄hm
T.c.9
gnto physicoꝝ. sed generatio et maxime generatio elementoꝝ est huiusmodi. nam generatio vnius elemen-
4.
ti ex alio ē successiua. ¶ Quarto arguif sic. motus ad substātiam est alteratio. sed generatio ē motus ad sub-
T.cō.
stantiam tanq̄ʒ ad finem. vt patet per Arist. primo hu-
20.
ius. ergo etc̄. ¶ Quinto arguitur sic. acquisitio albedi-
5.
nis est generatio albedis. et est alteratio. ergo genera-
6.
tio ē alteratio. ¶ Sexto arguif sic. grauitas et leuitas
Cō.2.
sunt forme elementorum. p cōmentatorem quarto celi. sꝫ ad istas est generatio. enim ad formas elementoꝝ fit generatio seqtur ad idem esse generationem et alterationem. et q̄ꝛ motus non differt a termino ad quē: seqtur generationem esse alterationem. ex quo sunt ad eundem terminum.
T cō.
10.

Oppositū vult Ari. primo huius. ¶ In ista q̄ōne ponenda est vna cōclusio. que conclusio est respōsalis ad quesitum. Secundo ponende sunt differentie inter generatiōeꝫ et alterationem. Tertio videndꝫ est de vna dubitatiōe. vꝫ. vtrum possibile sit transmutari de vna specie in aliā sine generatione vel corruptione.

1m nõ. **Quantũ** ad pmũ oz pmo supponere qd nominis gñationis de quo dictũ est in precedenti qõne: z similr opz psupponere quid nominis
p.g.10 alterationis. vñ alteratio dicit per quã fit mutatio predicationũ denominatiuarũ p noia de predicamẽto qlitatis. verbi grã. si aliquid modo esset albũ z pmo fuisset nigrũ vel aliquo alio colore coloratũ esset alteratio
2m nõ. facta. ¶ Scdo est notãdũ: q large accipiendo alterationẽ ois mutatio ad qualitatẽ dr alteratio: sed pprie illa dr alteratio que est de vna qualitate 9ria in aliam: sicut qñ aliqd mutat de albedine in nigredinem vel de
3m nõ. frigiditate in caliditatẽ. ¶ Tertio notandũ: qd gñatio sm qd extẽdit se ad alterationẽ: z cũ hoc ad alia: puta ad augmentationẽ z ad motũ localẽ: z sic quãuis ois alteratio sit gñatio sm qd: nõ tñ ois gñatio sm qd est
4m nõ alteratio. ¶ Quarto sciendũ est q de gñatione subali solet distingui q capit dupli'r. vno mõ capit p itroductione forme subalis. aliqñ p dispõne mãe ad hoc vt de ea possit educi forma substantialis. pmo modo vere dicit generatio: sed scdo mõ dicit alteratio.

p.9 z **Tũc sit** 9 ensalis ad qõnẽ: q gñatio subalis capiendo gñationẽ p iductione forme subal' nõ est alteratio. pbat sic. nã p talẽ gñationẽ aliqd icipit eẽ ens de nouo: sed p alterationẽ nõ icipit eẽ ens de nouo. g talis gñatio est non alteratio. 9ña tz de se. añs pz ex qd nois gñationis z alteratiõis. ¶ Scdo ad idẽ arguit sic. ois talis gñatio est ad subam: z ois talis alteratio est ad qualitatẽ. g talis gñatio nõ est alteratio. 9ña tz ex eo q mutationes ad distinctos terminos sũt
dubiũ distincte. añs pz ex dictis. ¶ Sed diceres: imo p alterationẽ icipit eẽ ens de nouo. pz: qz qualitas: puta albe
R: do vel caliditas. ¶ Rñdet q quãuis p alterationẽ saltẽ aliquã bñ de nouo icipiat aliqd eẽ: non tñ per eã de nouo incipit esse ens. albedo enĩ nõ est ens vt prius dicebat: quãuis bñ sit ens alteri inherens. recte sicut iste lapis nõ est rex frãcie: sed bñ est imago regis francie.

Quantum ad 2m vidẽdũ est que sunt drie inter gñationẽ z alterationẽ seu iter gñationẽ simplr z aliquã gñationẽ sm qd. s. alterationem. ¶ Vñ pma dria est ex pte subi. subm enĩ gñatio
1a dif. nis est ens in pura põ quãtũ est de se z nõ in actu. sbm
2.a.p. vo alterationis est ens in actu p se subsistens. ¶ Sed
dubiũ diceres tu. idẽ est subm gñationis z termini alterationis: puta albedinis z nigredinis: sed subm talis termini est ipsa mã que est ens in pura potẽtia. g etiã talis ẽ
R: subm alterationis. ¶ Rñdet bñ 9cedẽdo q est subm mediatũ z albedinis z alterationis: sed est subm imediatũ gñationis: sed subm imediatũ albedinis z altera
R alr tionis est ens in actu. ¶ Aliter põt dici q quãuis idez sit subm gñationis z alterationis z hoc in inherendo: nõ tñ est idẽ subm denoiationis. vñ subm denoiatiõis gñationis est ipsa mã: que est ens in pura potẽtia. mãz
p pb. enĩ dicimus gñari: sed subm denoiationis alterationis
2a dif. est cõpositũ ex mã z forma. illud enim dicimus alterari: z nõ ipsaz mãm. ¶ Ex hoc põt hñi scda dria iter generationẽ z alterationẽ. vz. q subm alterationis sit cõpositũ ex mã z foia. dicimus enĩ alterari aliqd sic q de ipso verificat de nouo h nomẽ ens cũ aliq addito: de q nõ pus vificabat cũ illo addito sed quãuis subm gñationis bñ dicat gñari hoc est subijci gñationi: tñ p gñationẽ non fit q de mã verificat ens sine addito: z pus nõ erã mã est eterna. ¶ Et iõ ẽt quo ad sbapz dria in
3a dif. ter gñationẽ z alterationẽ: z est 3a dria ista q illud qd
2.m.z est p gñationẽ de nouo acgrit est pncipalius ens quaz
2.a.2. sbm gñatõis. pz h: qz in gñone acgrit foia q est pncipalius ens qz sit mã: sz in alteratione est e9 nã in alteratione illõ qõ subijcit est suba: z illud qõ acgrit est accidẽs. mõ suba est pncipalius ens qz sit accñs. ¶ Ex q 4a dria
sequit qrta dria iter gñationẽ z alterationẽ. vz. q i generatione acquirit ens simplr. in alteratione vo ens sz qd: z pp hoc per gñationẽ vel corruptionẽ mutat nomẽ subale z diffinitio: per alterationẽ vo nõ. ¶ Quin 5a dria
ta dria est q in gñatione nõ est successio sm intẽsionẽ z remissionẽ: sed in alteratione bñ est: z rõ huius ẽ: qz in gñatione acgrit suba: in alteratione aũt qlitas. mõ suba nõ suscipit magis nec minus: sed bñ qualitas. verũtñ in gñatione est bñ successio sm partes qntatiuas.
¶ Sexta dria est q in gñatione illõ qõ gñat in aliquo 6a dria
tpe nõ sic gñat in eo q partes gñate nõ cõdiuidantur partibus tpis mẽsurantis illã gñationẽ: sed in alteratione bñ põt fieri q ptes illius qõ alterat nõ 9diuidãtur ptib9 illius tpis mẽsurantis illã alterationẽ: sz quelz ps illius qõ alterat: alterat in qualz parte illius tpis. vbi grã. cũ ignis generat successiue in aliquo tpe: ille ignis non põt gñari in aliquo tpe: nisi sic q vna pars illius ignis gñat in vna parte illius tpis: z alia in alia. sz sic non est de alteratione: imo aliqd põt alterari in aliquo tpe: sic q nõ pus alterat sm vnã eius medietatẽ quaz sm aliã: sed sm qualibet eius partẽ alterat in qlibet pte illius tpis: z h oz itelligi quo ad ptes quantitatiuas subi: z non quo ad partes graduales qualitatis. Et rõ huius est: qz cũ suba nõ hẽat ptes graduales. g nõ põt simplr successiue gñari gradualiter: sed qualitas sz qz sit alteratio hz partes graduales: possẽ est enĩ subz sm quãlibet eius partẽ sil' alterari sm ptes eius quãtitatiuas successiue rõne partiũ gradualiũ ipsius qualitatis. 7a dria
¶ Septima dria est: q oẽm gñationẽ pcedit aliq alteratio dispõnẽs ad illã gñationez: z nõ e9. Et cã huius est: qz impoẽ est duo indiuidua diuersarũ specierz hẽre oĩa accñtia siĩa vel eodẽ mõ cũ gñatio sit trãsmutatio de spẽ in spẽm: sequit q oz ante gñationẽ fieri trãsmutationez in accidentibus: z talis mutatio est alteratio. 8a dria
¶ Octaua dria est: qz semp gñatio vnius est corruptio p ge.17.
alterius: sz sic nõ est in alteratione: z cã pmi est: qz mã naliter nõ põt stare sine forma: z cũ nõ psit esse plures forme in mã. quarũ dicimus esse gñationẽ scõm pz: qz in alteratione medij qñ fit luminosum postqz fuit tenebrosum est acquisitio luminis sine corruptione cuiuscũ qz partis prius existentis in medio.

Quantũ ad 3m videndũ est si absqz gñatiõe vl' corruptiõe vna spẽs pt mutari i aliã. pm
¶ Et vr q sic: qz p alchimiã plumbũ mutat in argẽtũ: z hoc sine corruptione plũbi pbat: qz postea ex illo argẽto iterũ p alchimiã põt fieri plũbũ: qõ nõ esset: vt vr si plũbũ fuisset corruptũ: z tñ plumbũ z argentũ sunt diuersarũ spẽrũ. ¶ Scdo viniũ aliqñ mutat in acetũ: 2m z visuz ẽ q aliqñ e9 acetũ mutat in vinũ: qõ nõ fuissz si in pria mutatione vinũ fuisset corruptũ. vinũ enĩ nõ vr posse gñari ex aceto sed ex racemis. ¶ Tertia ad 3m idẽ. nã per icantationes hoies aliqñ mutant in porcuz vel in aliã spẽm: z iterũ fiunt hoies. vñ audiui ab vno: q dixit se vidisse vnã feminã fuisse mutatã in suẽ z nouẽ porculos: z iterũ postea mutata est in hoiem. mõ illa mutatio nõ vr facta cũ corruptione. nã aliter 9tingeret idẽ cõruptũ regenerari. ¶ Iuxta ista oz nõri q triplex põt imaginari mutatio: vera: vel mutatio alia solũ apparens. vltra hoc mutatio vera circa subaz põt ima Nõndũ ginari triplex. pma gñatio z corruptio 2a creatio z augmẽtatio. 3a trãsubatio. sicut panis trãsmutat in corp9 xpi. ibi enĩ nõ dr creatio: nec augmẽtatio: nec gñatio vl' corruptio: sed trãsubatio. pma mutatio circa subam est nãlis. alie aũt due sunt supnãles. sunt ẽt miraculose zc.

RR

p^a ꝯ^e **Tunc fit** ꝑma ꝯ.ꝙ ois trāſmutatio nālis ſ̄a de ſpē in ſpēz ipſius ſube eſt ſ̄a gn̄atio vł corruptio: ꝛ ꝓbaꝶ: qꝛ in oi tali mutatiōe mutaꝶ nomen ꝛ diffō: ꝛ p ꝯn̄s p vnā ꝯditionē gn̄ationis ꝛ corruptio
2^a ꝯ nis ibi eſt ſ̄a gn̄atio vł corruptio. ¶ Scḋa ꝯ trāſmutatio apparēs circa ſubaz: ꝗuis nō exn̄s de vna ſpē i aliā eſt poſſis abſqꝫ gn̄atione vł corruptione. pꝫ: qꝛ: bn̄ viſuz eſt ꝙ aliqs hō appuit mortuus p tres dies ꝛ poſtea viuus. mō ibi nl̄l'a fuit corruptio ex eo ꝙ ibi māſit eadez aīa ꝛ eadē materia ꝛ tn̄ ibi apparuit fuiſſe factā mutationem de vna ſpē in aliā. ſ. de hoie in cadauer. Et ſic ēt forte faciunt alchimiſte: q faciunt per mutationē accidētium plumbi in accidētia argenti plumbū apparere argētū: ꝛ tamē credit ꝙ ibi fuerit facta mutatio vera de plūbo in argentū: ſed ſi ita eēt ꝙ per artē eoꝝ mutaret ēnām ꝙ ex plūbo vere fieret argentū ſic iterū. ſ. ex illo argento facerent plumbū nō facerēt illud idē qḋ ꝑeriſiebat. ſed ſilr: ꝛ ſic nō oꝛidē corruptum redire.

ad rōes
Ad 2^m
Ad 3^m **Ex iſtis** pōt patere ad obones. ad ꝑmā pꝫ ex iaz dictꝭ. ¶ Ad 2^{m} dico ꝙ forte vinū ꝛ acetū nō dn̄t ſpē. ¶ Ad aliā pōt dici ꝙ ſi aliqn̄ fuit ꝟ ꝙ vna femina appereret ꝛc̄ hoc nō fuit per mutationē verā ſube: ſed per tranſfigurationē virtutis fortis alicuꝰ herbe vel alicuius alterius. virtutes eni multarū rerū ſunt valde mirabiles ꝛ diuerſe.

Ad ꝑ^m
ꝑncipa.
T.c.ꝑ. **Ad rōnes** ad ꝑmā dico ꝙ qn̄ Ari. ꝑ hꝰ dixit ponēres vnū ꝑncipiū māle ꝛc̄. intellexit ꝙ ponētes vnū ꝑn^{m} māle oīuz trāſubationū ꝛc̄. hoc eē ens in actu nō potuerit ſaluare drīā iter gn̄ationē ꝛ alterationē: ſi tn̄ ꝑncipiū māle oīuz trāſmutationū ponit eē ens in pō: ꝛ ꝟ ponit eſſe ſubm imediatū aliqrū trāſmutationū ꝛ medietatū aliaꝝ bene pōt ſaluari
Ad 2^m drīa iter gn̄ationē ꝛ alterationē. ¶ Ad 2^{m} dico ꝙ ꝗuis in gn̄atione ſubali mā ſe hēat alr̄ ꝗ̄ ꝑus: tn̄ nō ꝓꝑ ꝟ ipſa dr̄ alterari: ꝓꝑ hoc ꝙ hoc nomen alterari appropriatū eſt illis que hn̄t ſe alr̄ nō p formā ſubaiez: ſed p
Ad 3^m formas accn̄tales. ¶ Ad 3^{m} ꝯcedit de motu ſucceſſiuo cuiꝰ ſucceſſio attēdit ex pte ptiū ꝗduāliū ꝛ nō quā-
Ad 4^m titatiuarū. ¶ Ad 4^{m} illā bn̄ ꝓbat ꝙ accipiēdo gn̄ationē p alteratiōe ꝑcedēte introductionē forme ſubalis generatio eſt bene alteratio. ¶ Ad 5^{m} ꝯcedo ꝙ acqſitio
Ad 5^m
Ad 6^m alterationis eſt gn̄atio ſm qd: ſꝫ nō ſimplr̄. ¶ Ad vltimā rōnē: qn̄ dr̄ ꝙ grauitas ꝛ leuitas ſunt forme ſubales eoꝝ: negaꝶ. ꝛ qn̄ dr̄ p Cōmē. dico ꝙ Cōmen. vo-
4.c.12. luit p hoc dicere ꝙ eēnt forme accn̄tales ꝯſites ꝗlitates eoꝝ. Uel alr̄ pōt dici ꝙ qꝛ formis eoꝝ non ſunt nomina poſita circūloquebaꝶ eas per nomina ꝑdicta. Et ſic finiꝶ iſta queſtio. Queſtio. III.

8^m **Querit** vtrū ſi gn̄atio eēt impoſſis: alteratio eēt impoſſis. ¶ Et arguiꝶ ꝑ ꝙ nō. nā gn̄atio ꝛ alteratio ſūt mutationes diſtincte. ſicut dicebaꝶ in alia qōne. ꝗ poſſe eſt vnā eſſe ſine alia: nec ad pōnē vnius ſeqꝶ poſitio alterius: nec ad deſtructionē vniꝰ deſtructio altiuſ.
2^m ¶ Scḋo poſſe eſt aliqd alterari: ꝙ cū ipoſſe eſt gn̄ari. ꝗ falſuz eſt dicere ꝙ ſi gn̄atio vnius ſit impoſſis ꝙ alteratio eius ſit impoſſis. ꝯn̄tia pꝫ. aīs ꝓbaꝶ. nā te poſſe eſt alterari. nā eni calidus potes fieri frigidus: ꝛ tn̄ te impoſſe eſt gn̄ari: qḋ nō cū ſemel genitū eſt amplius gn̄ari nō pōt. ¶ Tertio argr̄ ſic. ſic ſe hꝫ eē vł nō eē ad eē
3^m ꝛ nō eē ſic ſe hꝫ poſſe eſſe vel nō poſſe eē ad poſſe eē ꝛ nō poſſe eē: ſꝫ mō ita eſt ꝙ aliqn̄ gn̄atio eſt ꝛ alteratio nō eſt: ꝛ ecōuerſo ꝗ ēt gn̄atio pōt non eſſe alteratione exn̄te. quare falſuz eſt ſi gn̄atio ſit impoſſis ꝙ alteratio ſit impoſſis. ¶ Quarto arguiꝶ ſic. ſi queſtio eſſet ṽa. ꝟ eſſet ex eo ꝙ alteratio ordinaꝶ in generationē tāquā in finez: ex eo ꝙ ſi finis ſit impoſſibilis: ordinata in finez ſunt impoſſia. mō hoc eſt falſuz. nā qūlibet etiā maxime appetit ſe permanere: ꝛ oēs ſuas actiones dirigit in ꝟ ꝑ ph.
Cō 81 ꝙ permaneat: ꝛ cū ipſuz ſemp manere eſt impoſſibile: nō obſtāte ꝙ actiones que ordināt in illū finē ſunt poſſibiles. Jta in ꝓpoſito vr̄ quāuis ordinareꝶ in gn̄ationē tanꝗ̄ in finē: nō tn̄ ꝓpter hoc opꝫ alterationem eſſe impoſſem ſi gn̄atio ſit impoſſis. ¶ Quinto arguiꝶ ſic. 5.
nullius ptis celi gn̄atio eſt poſſis: ꝛ tn̄ alicuius ptis celi alteratio eſt poſſis. ꝗ queſtio falſa. ꝯn̄a pꝫ: ꝛ ꝑma ps t.c.20.
aīn̄tis nota eſt per Ari. ꝑmo celi. ſcḋa ps aīn̄tis ꝓbaꝶ. nā aliquādo aliqua ps celi eſt magis lucida: ꝛ aliquādo minus. Siꝉ mō argueret de alteratione aīe itellectiue: cuius alteratio eſt poſſis: qꝛ alteratur de ignorantia in ſciam: ꝛ cū eius gn̄atio eſt impoſſis. ¶ Sexto ar 6.
guitur ſic. ex quo iſta ꝯn̄tia nō eſt formalis gn̄atio eſt impoſſibilis. ergo alteratio eſt impoſſibilis: ꝛ ſi tenet hoc: oꝫ eſſe per aliquē locū. querit ꝗ vnde locus.

Oppoſitū vult Ariſto. ꝑmo huius. vnde dicit. ſi impoſſibile eſſet elemēta gene- T.c.i.
rari ex ſeinuicē impoſſe eſſet eoꝝ alteratio abinuicē. Nōn.
¶ Breuiter iſta qō pōt ſolui dupl'r. vno modo ad hoiez. alio mō ſm veritatē. vn̄ facil'r ſm dicta empedoclis ſaluareꝶ. Empedocles eni ponit ꝙ qōlibꝫ elm̄ determinaret ſibi certas qualitates que non poſſent remitti ipſo eł'o manēte. vn̄ ponit ꝙ aqua manētis aqua nō poſſet caleſteri. ꝗ ſm eū ſi gn̄atio vnius elī ex alio eſſet ipoſſibilis. tūc alteratio eoꝝ abinuicē eſſet impoſſibilis: ꝛ ſic faciliter queſtio eſſet expedita. Sed videndo qd ſit dōm ſm veritatē ponā ꝑmo aliquas diſtōnes. ſcḋo qꝛ neceſſariū ꝛ impoſſibile opponunꝶ: vidēdū eſt quō generationē eſſe ſit neceſſariū. tertio vidēdū eſt de ꝗſito.

Quantū ad ꝑmū ſit ꝑma diſtō. iſta: ꝙ impoſſe dr̄ aliqn̄ de ſignificabili icōplexe. alio ꝑ^a diſ.
mō de ſigbili cōplexe. vt cū dicimus. chīꝰ eſt impoſſis: ꝛ ſilꝉ modo aliqn̄ de ſignificabili cōplexe: vt cū dicimus. deū eſſe neceſſariū. ¶ Scḋo notādū eſt ꝙ ſi iſta aliqn̄ 2^m nō.
dn̄r de cōplexo ſicut de oratione. hoc eſt equiuoce. vn̄ orationes nō dicunꝶ impoſſibiles nec neceſſarie: niſi ſicut vrina dicit ſana vel egra: qꝛ eſt ſignū ſanitatis vel egritudinis. ¶ Secūda diſtō eſt ꝙ adhuc impoſſe dr̄ 2^a diſ.
dupliciter. vno modo quo ad oēs differentias tpis: ꝛ iſto modo dicimus ꝙ deū non eſſe eſt impoſſibile. nā tam quo ad pn̄s quā quo ad pꝛeteritū ꝗ̄ quo ad futurū eſt impoſſe. Simili modo aliqd dr̄ neceſſariū ſcḋm omne tēpus. ſicut deuz eſſe eſt neceſſariū ſm oē tēpus. Scḋo mō dr̄ impoſſe non quo ad omne tēpus: ſed quo ad aliqḋ: ꝛ ſic accipiꝶ impoſſe cuz dicit ꝙ ꝓpō falſa de ꝑterito eſt impoſſis. Et ſic ſimilr̄ dicimus ꝙ me bibiſſe eſt neceſſariū: ꝛ ſic ſimili mō accipiꝶ neceſſariū cū dicimus ꝓpōnē verā de ꝑterito eſſe neceſſariā: ꝛ ſm iſtaz acceptionē de ly impoſſe ꝛ neceſſarij bene cōcedimus ꝙ ipoſſe erit aliqn̄ neceſſariū: ꝛ ꝙ neceſſarium fuit aliqn̄ ipoſſe. v̄bi gr̄a. quāuis mō ſit ipoſſe me fuiſſe rome: tamē ſi vadā rome ꝛ redeā me fuiſſe rome erit neceſſariū. ſilr̄ quāuis me bibiſſe modo ſit neceſſariū: tn̄ anteꝗ̄ bibi: me bibiſſe fuit ipoſſe: qꝛ fuit vnū falſū ō ꝑteꝰ.
¶ Tertio diſtō eſt iſta. ipoſſe aliqn̄ dr̄ qḋ iplicat ꝯtradictionē: ꝛ iſto mō dicimus ꝙ ſor. eſſe ꝛ ſor. nō eē in a. in- 3^a diſ.
ſtanti eſt ipoſſe. ſilꝉ modo dr̄ deū nō eſſe eſt ipoſſe: qōlꝫ eni iſtoꝝ iplicat ꝯdictionē. Alio mō capiꝶ ipoſſe qḋ nō dr̄ ipoſſe: qꝛ iplicat ꝯdictionē: ſed qꝛ nō eſt poſſe ſm curſuz nālem: ꝛ iſto modo dicimus ꝙ celū nō moueri eſt ipoſſe: nā hoc nō eſt poſſe ſm curſuz nature cōſuetū. ſilꝉ modo dicimus neceſſariū dupl'r. vno mō opponiꝶ impoſſi qḋ implicat cōtradictionē: ꝛ ſic dicimus deū eſſe eſt neceſſariū

est necessariũ. alio mõ dr necessariũ ꝓut repugnat im-
possibili ꝓut capit ipo͛le ſm cursuz nãe cõsuetũ: ꝛ isto
mõ dicimus ꝙ celũ moueri est necessariũ.

p° ꝯ **Quantũ** ad 2^m sit pma ꝯ gñationẽ eẽ nõ tñ ꝯti
nue sed itercise est necessariũ ꝓut ne-
cessariũ ꝯdicit impo͛li ꝙ iplicat ꝯdictionẽ. patet: qꝛ ge
2° ꝯ neratione non esse non implicat ꝯdictionẽ. ℂ Scda ꝯ
gñationẽ esse: nõ tñ cõtinue sed itercise est necessariuz
ꝓut necessariũ opponit impo͛li: ꝓut aliqd dr ipo͛le ſm
cursuz nãe p3: qꝛ nullã gñationẽ eẽ est impo͛le ſm cur-
suz nãe. ḡ gñationẽ eẽ mõ p̄dicto est necessariũ. añs p3.
nã impo͛le est mãm sub vna forma maꝫ ꝑpetue ꝑꝑ va
riã multiplicẽ alterationẽ que fit in istis inferioribus ꝑ
pter cõtinuũ motũ celi ꝛ multiplicẽ influentiã a corpo
p. nõ. ribus supercelestibus in ista inferiora.

Quantum ad 3^m. vz. de quesito sciendũ est ꝙ
q̄uis Ari. bñ ꝯcedat qõlz elm de
terminare sibi certas q̈litates sibi cõuenictes. sic ignis
caliditatẽ ꝛ siccitatẽ: aer caliditatẽ ꝛ humiditatẽ tñ nõ
negauisset qn elis manentibus coꝝ qualitates remitti
possent. Cuius oppositũ dixit Empedocles. Ulterius
Ari. dixisset talẽ alterationẽ in quolz nõ fieri gratis im
mo in aliquẽ finẽ vz in istũ ꝙ ex vno elõ posset aliud
2. nõn. gñari ita ꝙ ſm Ari talis alteratio ordinat in genera-
tionẽ tanq̄ȝ in finẽ. Et h sit vna suppõ. ℂ Scda suppõ
est ꝙ ordo naturalis est necessarius ſm spẽz ita ꝙ nõ
põt ipediri in toto: lz bñ in pte. sic illũ hoiez nõ gñari
est po͛le ꝛ illũ: ꝛ etiã illũ: sed nõ est po͛le simul de q̈lz.

ꝯ **Tũc sit** ꝯ vniũalis ad quesitũ ꝙ si gñatio est ipos-
sibilis alteratio est ipo͛lis. pbat sic. nam
per pmã suppõnẽ alteratio ordinat in gñationẽ tãquã
in finẽ. ḡ in ṽtute scõe suppõnis. si generatio est po͛lis:
alteratio est possibilis. ergo ad destructionẽ cõsequen-
tis. si nulla generatio est possibilis. nulla alteratio est
possibilis. ℂ Breuiter ista ꝯña tz per hoc ꝙ impossi-
bile est nãm oio frustrari in eius actione. Si ergo non
esset possibile fieri gñationẽ: ꝛ nõ esset possibile fieri al
terationẽ ſm cursuz nature. nunquã eni nã ageret alte-
rationẽ: nisi aliqñ fieret gñatio ꝑꝑ quã tanq̄ȝ ꝓpt finẽ
alteratio agit a natura. Et ex hoc põt patere per quem
locũ tenebit hec ꝯña. gñatio est impo͛lis. ergo altera-
tio est impossibilis. tenet eni per locũ a causa finali ad
suũ effectũ per istã maximã. si finis est ipossibilis effe-
ctus est impossibilis in virtute illius. deus ꝛ natura ni-
bil agit frustra hoc est ſm cursum nature. nõ eni3 in to
to actiones nãles frustrant suis finibus. ℂ Sed. d m.
p.c.32 ex quo sicut dicis alteratio ordinat in gñationẽ tãq̄ȝ in
3.a.45 finẽ. ponat ḡ ꝙ aliqd per imaginationẽ sit vna frigidi
dubiũ tas ab omni subo separata: ꝛ applicet sibi vnũ calidũ3
excedẽs ſm illã caliditatẽ illam frigiditatẽ: tũc querit
vtrũ fiet actio in illã frigiditatẽ. ꝛ videt ꝙ nõ. nã nõ est
po͛le ꝙ fiat ibi aliq̃ generatio: nec assimilatio passi ad
agẽtis: cũ ḡ actio alteratiua ordinet in gñationem. vr
ꝙ ibi fieret aliqua actio. vñ si calidũ ageret in istã frigi
ditatẽ ad corruptionẽ illius frigiditatis nulla sequeret
R gñatio nec assimilatio. ℂ Breuiter dico ꝙ nõ aget in il
las frigiditatẽ: ꝛ pmo posset ſm hoc assignari rõ iam fa
2 cta. ℂ Scdo ex alio. nã nãlia in suis actionibus nõ in-
tendũt p̄ncipalr corruptionẽ: sed p̄ncipalr gñationẽ: s3
nõ posset fieri alicuius gñatio nisi fieret alterius corru
ptio. ḡ oz agẽs nãlia corrũpere. si volũt gñationẽ fa-
cere mõ in casu p̄dicto: cũ nulla posset fieri gñatio seq
3 tur ibi nullã fieri corruptionẽ frigiditatis. ℂ Tertio ex
alio: qꝛ ibi nõ eẽt aliqd subm. ex quo illa frigiditas põit
separata a subo qd est receptiuũ talis actionis ipius ca
liditatis. finalr ḡ dico ꝙ in illa friditate nõ fieret actio.

Ad rationes ℂ Ad pmã dico ꝙ nõ ob- ad rões
stãte ꝙ gñat̃ or ꝛ alteratio sĩt Ad p^m
mutationes distincte: tñ qꝛ alteratio ordinat in gñatio
nez. vr ꝙ si gñatio est impo͛lis: alteratio est impossibi-
lis. verũ est tñ ꝙ illa ꝯña nõ est formalis: sed 13 suppo Ad 2^m
sito ordine nãe. ℂ Ad scdam dico: qd quãuis sit po͛le
esse alicuius alterationẽ cuius nõ est po͛le esse gñatio-
nẽ: tñ possibile est esse gñationẽ alicuius alterius. ergo
alteratio nõ ordinat in generationẽ illius qd alterat s3 Ad 3^m
in gñationẽ alicuius alterius ex illo. ℂ Ad tertiã dico:
ꝙ quãuis po͛le sit esse alterationẽ quã nõ imediate se-
quit gñatio: tñ nõ est po͛le esse aliquã alterationẽ quã Ad 4^m
nõ tũc vel alias sequat gñatio ℂ Ad q̈rtã. qñ dr alte-
ratio ordinat ꝛc. ꝯcedo ꝛ qñ dr sepe finis est impo͛lis:
ꝛ ordinata in finẽ sunt po͛lia dico ꝙ nunq̄ȝ simplr finis
est impossibilis: qñ ordinata in finẽ sũt possibilia: ꝛ qñ
dr de permanẽtia. dico ꝙ simplr talis finis nõ est im-
possibilis. quãuis eni entia naturalia nõ possunt semp
manere ſm indiuiduũ: tñ possunt manere ſm spẽm: ꝛ
sic l3 frustrãt in coꝝ actionibus in pte: nõ tñ in toto Ad 5^m
ℂ Ad quintã dico ꝙ questio intelligit de alteratione q̄
est inter q̈litates actiuas ꝛ passiuas: que de per se ordi
nant in generationem sed mõ talis alteratio nõ est in
aliqua parte celi. Consimili mõ dicat de alteratiõe aie Ad 6^m
itellectiue ℂ Ad sextã qñ dr. vñ locus. dictũ est supe-
tius in questione ꝛc. Questio. IIII.

Queritur Utrũ generatio vnius sit p^m
corruptio alterius. ℂ Et
argit pmo ꝙ nõ. nã si sic. tũc gñatio eẽt cor
ruptio: sed hoc est falsuz. falsitas p3: qꝛ gene
ratio ꝛ corruptio sunt mutationes opposite. ꝛ per ꝯñs
vna nõ est alia. ℂ Scdo arguit sic corruptio est forẽ 2^m
que corrumpit: ꝛ generatio forma que generat. modo
vna illarũ formaꝝ non est alia. ḡ ꝛc. ℂ Tertio si sic. 3^m
sequit ꝙ semp esset equalis multitudo suppositoꝝ sed
hoc nõ est necessariũ: l3 pythagoras hoc ponebat. ꝯña
tenet ex eo: qꝛ cũ vnũ corrũpit aliud gñat. ℂ Quarto 4^m
alicuius gñatio est pluriũ corruptio. ergo nõ semp gña
tio vnius est corruptio alterius imo pluriũ. añs patz õ
gñatiõe mixti ex elemẽtis. vbi q̈ttuor corrũpunt. s. ele-
mẽta: ꝛ vnũ solũ generat. s. mixtũ. ℂ Quinto argr sic.
in nutritiõe ꝛ p̄cipue in nutritione hois aliqd corrũpit 5^m
pota alimẽtũ: ꝛ tñ nihil ibi generat. nõ eni põt dici ꝙ
ibi generat aliqua forma noua vel aliqua pars forme
ex eo ꝙ aia itellectiua p̄us existebat: ꝛ etiã qꝛ aia in-
tellectiua est indiuisibilis. ℂ Sexto argr sic. nã quãdo
aial corrũpit nõ videt ꝙ vna forma generet. nam ali 6^m
ter idẽ a quolibet pluriũ agentiũ põt generari ex eo ꝙ
animal a quolibet pluriũ agentiũ põt corrũpi idẽ enĩ3
est corrũpens formã preexistentẽ ꝛ generãs sequẽtez:
cũ ergo aial indifferẽter a pluribus agentibus põt cor
rũpi. nunc si post eius corruptionẽ generet vna alia for
ma illa forma a pluribus agentibus idifferẽter posset
generari ꝙ tñ est falsum sicut postea videbit. ℂ Se- 7^m
ptimo arguit sic. nã quãdo generat homo. tũc ibi est ge
neratio alicuius: ꝛ tñ vr ꝙ non ꝓpter hoc sit ibi corru
ptio alterius. ex eo ꝙ forma preexistẽs: sicut forma em
brionis disponebat ad generationẽ hois. ḡ videt ꝙ ip-
sa possit manere cũ forma hominis: ꝛ per ꝯñs nõ cor-
rumpit in aduentu forme hois. ℂ Octauo arguit sic. 8^m
nã in separatione aie intellectiue a corpore est genera-
tio alicuius forme in materia in qua p̄us erat aia: ꝛ nõ
corrũpit post eius separationẽ a corpore. ℂ Nono ar
guit sic. in gñatione luminis in medio nihil corrũpit: 9^m
ꝛ similr in generatione scientie in aia ergo nõ cuiuslı-
bet gñatio est alicuius corruptio ℂ Decimo argr sic. 10^m

nam cū ex elr̄is fit mixtū. tūc generant̄ ibi sapores ꝛ odores: ꝛ ꝯsimiles qualitates absq̄ corruptione aliquarum qualitatū alterarū eis oppositarū: ex eo ꝙ nulle sūt tales qualitates in elementis. purū enī elementū caret odore ꝛ sapore ꝛ colore ꝛc̄.

t.c.17. **In oppositū** est Ari. p̄mo huius. nā per h̄ ꝓbat Ari. ꝑpetuitatē ḡnōnis. ℭ Breuiter ista q̄ō pōt hr̄e duplicē itell'z ꝛ f̄m vtrūq̄ r̄ndendū est ad ipaz. ℭ Primus itell's est. vtrū ista ꝓpositio sit v̄a ḡnatio vnius est corruptio alterius. i. ꝙ illud idē q̄ō est ḡnatio ꝛ corruptio. ℭ Scd̄s intell's est talis: an ḡnationē vnius sequat̄ vel precedat corruptio alterius. Primo ḡ r̄ndēdū est ad q̄ōnē f̄m pmuz sensum. Secūdo f̄m secundū.

p̄a ꝯ̄ **Quantū** ad p̄mū sit p̄ma ꝯ̄ ista: ꝙ si ḡnatio ꝛ corruptio sumant̄ ꝓ subo illius q̄ō de nouo capit esse postq̄z nō fuit vel nō eē postq̄z fuit: generatio est corruptio. ꝓbat̄: q: sic idē. puta mā est generatio ꝛ corruptio: que est eadez in genito que fuit in corrupto: ꝛ h̄ ꝯcedit̄ ꝙ ꝯtinue ꝛ ꝑpetue sine itercisione ḡnatio est ꝛ silr̄ corruptio est. pz hoc: q: ꝯtinue ꝑpetue ꝛ sine intercisione mā est. sed tn̄ cū hoc ꝯcedendū esset ꝙ quāuis generatio ꝑpetue est sine intercisione: nō tn̄ generatio est perpetue generatio sine itercisione. nam aliq̄n mā nō est generatio aliquādo eni q̄escit per tempus sub aliqua forma. ℭ Scd̄a ꝯclo est ista: ꝙ si 2a ꝯ̄ generatio capit̄ ꝓ forma vel ꝓ cōposito q̄ō generat̄: ꝛ corruptio pro forma vel cōposito q̄ō corrūpit̄ ḡnatio non est corruptio. ꝓbat̄. nā compositū q̄ō ḡnatur nō est cōpositum q̄ō corrumpit̄: nec forma que corrūpit̄.

Quantū ad scd̄m intell'm pōt poni ista ꝯ̄. ꝙ intelligēdo q̄ōnē indefinite ḡnatio vnius est cōruptio alterius. pz. nā videmus ꝙ cū ḡnat̄ aq̄ ex igne: vel ecōuerso. corruptionē vnius cōcomitat̄ generatio alterius. Sed itelligēdo q̄ōnē f̄m p̄dictū sensum vr̄ tūc est maior difficultas. vz vtrū semp ḡnatio vnius sit corruptio alterius. Et sic ad videndū de hoc. primo ponā aliquas diuisiōnes. scd̄o ꝯ̄nes de ḡnatiōe ꝛ corruptiōe accñtiū. tercio d̄ ḡnatiōe ꝛ corruptiōe subaꝝ.

p̄a diuisio **Quantū** ad p̄mū sit p̄ma diuisio ista ꝙ quedā est ḡnatio alicuius qualitatis nō habētis ꝯtrariū: sicut est generatio luminis in medio: ꝛ generatio scie in aīa: quedā aūt est ḡnatio alicuius qualitatis h̄ntis cōtrariū sicut generatio caliditatis vel al-
2a diuisio bedinis. ℭ Scd̄a diuisio est ista. q̄dā sunt accñtia a quibus vel eoꝝ ꝯ̄rijs mā nunq̄z denudat̄. sicut sunt caliditas. frigiditas. hūiditas. ꝛ siccitas. grauitas. ꝛ leuitas. vz. si mā stet sub forma mixti siue sub forma elr̄i: vtrīq̄z denudat̄ ab aliquibus istaꝝ q̄litatū. Alia sunt accñtia a q̄bus aliq̄n: ꝛ ab eoꝝ ꝯ̄rijs denudant̄. sicut sunt iste qualitates odor sapor ꝛ c̄. vz. cū mā stat sub forma elr̄i. p̄mo est denudata a colore quolibet ab odore q̄cunq̄z:
3a diuisio ꝛ sapore quocūq̄z. ℭ Tertia diuisio est ista: quedā est ḡnatio vel corruptio simplr̄ sube sic elemētū: alia mix-
4a diuisio te vt hoīs. ℭ Quarta diuisio. ḡnatio sube mixte q̄daz est sube inanimate sicut ligni vel lapidis: ꝛ quedā aīate. ꝛ hoc est vel anima itellectiua vel sensitiua.

p̄a ꝯ̄ **Quantū** ad scd̄m sit p̄ma ꝯ̄. nō oz ꝙ ḡnatio q̄litatis nō h̄ntis ꝯ̄riū sit corruptio alterius: nec oz corruptionē eius esse ḡnationē alterius. pz hoc de ḡnatione ꝛ corruptione luminis: ꝛ similr̄ de
2a ꝯ̄ generatiōe ꝛ corruptione scie in anima. ℭ Scd̄a ꝯclo in ḡnatione accidentiū a quibus vel eoꝝ ꝯ̄rijs mā pōt denudari: nō opz ꝙ semp ḡnatio vnius sit corruptio alterius. pz hoc. nā ex elemētis fit mixtū ꝛ generat̄ sapor absq̄z corruptione alicuius saporis sibi ꝯtrarij: ꝛ similiter odor ꝛ color: ꝛ silr̄ cū mixtū corrūpit̄ in elemēta: corrūpunt̄ hm̄ōi qualitates absq̄ ḡnatione qualitatuz sibi ꝯtrariarū. ℭ Tertia ꝯ̄ in ḡnatione qualitatū h̄n- 3a ꝯ̄
tiū ꝯ̄ria: a q̄bus mā nō pūt denudari sic est ꝙ semp generatio vnius est corruptio alterius. pz h̄. nā mā nec sb̄ forma elemēti: nec sub forma mixti pōt stare sine hm̄ōi qualitatibus. ḡ semp oz ꝙ aliqua taliū qualitatū sit in mā ꝛ cū nō possint esse simul in mā ꝓpter ꝯ̄rietatē eorū: oz ꝙ cū vna ḡnat̄ alia corrūpat̄ ꝛ econuerso.

Quantum ad tertiū sit p̄ma ꝯ̄ ista generatio mixti ex elr̄is: si elr̄a non ponant̄ p̄a ꝯ̄
manere in mixto: est nō corruptio vnius sed pluriū. pz: q: est corruptio pluriū eloꝝ. ℭ Scd̄a ꝯ̄. ḡnatio mixti 2a ꝯ̄
ex elr̄is. si elemēta ponant̄ manere in mixto ꝛ cū h̄ ponant̄ ꝙ forme eloꝝ subales nec itēdant̄ nec remittant̄: est sine aliq̄ corruptione subali: quāuis bn̄ aliqui gradus qualitatū eloꝝ corrūpant̄. pz ex quo el'a ponūtur manere ꝛ forme subales eoꝝ ponunt̄ nec itensibiles: nec remissibiles. ℭ Tertia ꝯ̄ est ista ḡnatio mixti 3a ꝯ̄
ex elr̄is si el'a ponunt̄ manere in mixto ꝛ cum h̄ forme subales eoꝝ ponunt̄ intēdi ꝛ remitti est cū q̄dā corruptione subali: puta formarū subaliū eloꝝ: nō tn̄ totali: sed f̄m aliquos gradus. pz ex quo forme subales eloꝝ ponunt̄ intendi ꝛ remitti. ℭ Pro quarta ꝯ̄ne sit p̄ma p̄a sup.
suppō: ꝙ mā nunq̄z pōt eē sine forma subali. ℭ Scd̄a 2a sup.
suppō. mā nō pōt simul h̄re nisi vnā formam subalem. 4a ꝯ̄
ℭ Tūc sit q̄rta ꝯ̄. ista: ꝙ q̄n vna forma subalis corrumpit̄ alia generat̄: ꝛ ecōuerso. ꝓbat̄ sic. nā aut forma generat̄ in mā in qua preexistebat forma: aut generat̄ in mā in qua nō ꝓexistebat forma. si dr̄ p̄mū. ꝯ̄. per scd̄am suppōnē: mā nō pōt simul h̄re plures formas subales. oz ḡ ꝙ forma preexistēs corrūpat̄: ꝛ sic ḡnatio vnius forme est corruptio alterius. si vō dr̄ scd̄z: hoc est cōtra p̄mā suppōnem. ℭ Sciendū est tn̄ ꝙ talē ꝯ̄nem po- Nōn.
nit pħs: sed tn̄ credēdū est ꝙ aliqua forma pōt generari absq̄z corruptione alterius forme. vnde f̄m illos qui t.c.17.
in hoīe nō ponūt nisi aīam intellectiuā: in separatione a materia generat̄ noua forma in materia: absq̄z corruptione forme precedentis silr̄ in nutritione hoīs corrūpit̄ forma alimēti absq̄z noua ḡnatione alicuius forme subalis. nā so'a alimēti corrupta aīa itellectiua icipit informare illā māz absq̄ h̄ ꝙ ipsa de nouo ḡnet̄. Et iō q̄ volūt stare in p̄dicta ꝯ̄ne cū pħo ponunt in hoīe preter aīaz itellectiuā vnā formā subalē eductā de pō mãe: ꝛ dicūt nō esse impoīe in eadē mā eē plures formas substāntiales: quarum vna est educta de pō materie: ꝛ alia nō. mō dicat ꝛ verū est: ꝙ oīs itellectiua non sit educta de pō mãe: ꝛ ideo f̄m hoc ꝙ diuersi diuersimode opinarent̄ oz modificare 4am ꝯ̄nē sic pz ispicere voleti.

Ad rōnes ℭ Ad p̄mā ꝛ scd̄am pz ex dictis. ℭ Ad 3am dico: ꝙ adhuc nō oz ꝙ ad rō.
sit eq̄lis multitudo suppositoꝝ. nā aliq̄n ḡnatio vnius est corruptio pluriū. ℭ Ad quartā ꝛ q̄ntā pz ex dictis. ℭ Ad sextā dico: ꝙ put postea videbit̄ nō est icōueniēs idem a pluribus agentibus nō influentibus in effectuz indr̄nter posse ḡnari: quāuis hoc bene sit inconueniēs in influentibus in effectū. ℭ Ad alias rōnes pz ex superius dictis quid sit dicendū. Q̄ō. v.

Queritur Utrū in generatione simpliciter fiat resolo'ꝰ vsq̄z ad materiā p̄m
primā. ℭ Et arguit̄ p̄mo ꝙ nō. nam si sic. sequit̄ ꝙ ex semine hominis nō potius deberet generari homo q̄z asinus vel aliqd aliud indiuiduū alterius speciei ab homine: sed hoc est falsum: ꝛ ꝯ̄ntia ꝓbat̄. nā ex quo in genito nihil remaneret preter mām p̄mam que fuit in corrupto. sequit̄ ꝙ oēs dispōnes ꝛ qualitates

qualitates existētes in semine hois disponētes ad generationē hois corrūperet in mā anteq̄ gñaret forma hois: sed tamē qn̄ tales dispositiones materie sunt corrupte mā ē oīo indifferens ad quācūq̄ formā generādā. ergo nō potius ex illa mā gñabit homo q̄ asinus vel bos.
2m ℂ Scdo arguit sic. aliqua forma subsitātialis manet in genito que pus erat in corrupto. ergo in gñatione simplr nō fit resolō vsq̄ in mām pmā. pñtia tenz. añs probat. nam forma corporeitatis manet eadē. probat. nā si nō: sequit q̄ nō maneret idē corpus. h̄ est falsum: q: manet eadē mā que est vnū corpus. est eniz lōga lata z pfunda.
3m. ℂ Tertio arguit sic eade est forma ossis mortui que fuit ossis viui. ḡ in gñatione z corruptione simplr nō fit resolō vsq̄ ad mām pmā. pñtia tz. nā ibi manet idē nomē subale z eadē diffinitio: ibi enā manet eadē forma subalis: sed sic est in osse viuo z mortuo. ḡ z cē. maior est nota. minor pbat: q: os mortuū ita dr̄ os sic̄ os viuū. silr ita puenit sibi diffinitio ossis sic̄ ossi viuo.
4m ℂ Quarto arguit sic in gñatione z corruptione simp z manet eadē qūtas z eade figura. ḡ qd̄ falsa. añs pbat. nā videmus q̄ in boue mortuo manet eadē quātitas: z silr figura que fuit in boue viuo. Si eni aliqs bos viuus ē bicubitus: ipso iterfecto adhuc obtinet illā quātitatē.
p ph. 62. ℂ Quinto arguit. auctoritate Cōmen. di. q̄ dimensiones māe sunt eterne in mā.
6m ℂ Sexto arguit sic in genitō: manet eadē qualitas q̄ fuit in corrupto ḡ qd̄ falsa. pñtia tz. añs pz de qualitate symbola. si eniz ex aqua fit aer manet eadē humiditas in genito q̄ fuit in corrupto. Et similr si aliquis bos interficiat ipso interfecto statim post manet aliqua caliditas: sed non videt q̄ sit de nouo ibi genita: quia non apparet quis illam caliditatem generasset ibi.

t.c.23. **Oppositum** dicit Ari. pmo huius dicēs: generationē simplr esse etāsmutationē huius totius in h̄ toto nullo sensibili remanēte.

pm nō. **Pro resolutiōe** māe pme notādū ē q̄ p resolōne in mām pmaz intellr an in gñatione z corruptione simplr aliqd aliō q̄ mā pma maner in genito qd̄ pus fuit in cōcopto. Resolō ḡ in mām pmā nihil aliud est p̄ter mām pmā manere in genito que pus fuit in corrupto. Et ad h̄ q̄ fiat
t.c.23. talis resolō videt auctoritas Arist. allegata. si nullum sensibile maneat in genito qd̄ prius fuit in corrupto. vr̄
2m nō. q̄ sit facta hmōi resolutio. ℂ Ulterius sciendū est q̄ hmōi resolōnē possumus imaginari duplr. vno modo quātū ex pte forme subalis. sic. vz. q̄ nulla forma subalis maneat in genito que pus fuit in corrupto. alio mō quātū est ex pte formarū acciñtaliū: sic. vz q̄ nulla forma acciñtalis mācat in genito que pus fuit in corrupto mō in ista qōne videndū est de hmōi resolōne quantū est ex parte forme subalis: z in sequēti qōne videbitur de hmōi resolōne quātū est ex pte forme acciñtalis.

nō. pm **Quantū** ad pmū sciendū est q̄ aliq imaginantur in eodē supto plures formas subales vnā quā ponunt manere perpetue in mā. s. formam corporeitatis: per quā mā est corpus: z aliā formā sub
pa opi. stantialē per quā tale indiuiduuz ponitur in tali spēcie vel in tali. z isti quantū est ex parte forme substātialis negant resolutionē vsq̄ in mām primā in generatione vel corroptione simplr. vnde dicont q̄ cū bos interficit. tunc forma substātialis per quā fuit bos corrumpitur: sed adhuc manet forma corporeitatis per quā fuit
2a opi. corpus. ℂ Aliq imaginantur formas subitānales elemētoꝝ manere in mixto: z isti etiā habēt negare quātū est ex pte forme subalis vel formarū in generatione simplr z corruptione fieri resolutionē vsq̄ in materiaz pmā. vnū cū bos iterficit pcedūt easdez formas subales eloꝝ manere in boue iterfecto q̄ erāt in boue viuo.

Contra istos pono talē ōnē: q̄ in nullo indiuiduo sūt plēs forē subales totales educte de pō māe. pbat. nā sic̄ ipolē est eādē cerā simul hr̄e diuersas figuras totales: ita impolē ē materiā simul hr̄e diuersas formas sbales. vnū ex quo quālibet formā subalē distinctā ab alia sequit figura distincta si in vna mā essent plēs forme subales totales. tūc talis mā hr̄et simul plēs figurationes totales. quacoꝝ quelibet esset mere extēsa. si ḡ hoc est impolē de mā: sequit hoc ē impolē de quolibet indiuiduo.
2m ℂ Scdo arguit sic. nā dato opposito qōnis: tale iduiduū eēt in diuersis spēbus. si eni aliqd̄ iduiduū hr̄et plures formas subales: ille nō possent eē eiusdē spēi. nā aliter vnū iduiduū alicuius spēi eēt duo iduidua illius spēi. si autē poneres distinctū spē per quālibet illarū formarū illud indiuiduū reponeret sub alia spē distinctā: sequit q̄ tale indiuiduū eēt diuersarū spērū: qd̄ fuit pbandū.
3m ℂ 3o arguit sic. naz si esset aliq̄ talis forma q̄ ppetue maneret in mā. sicut aliq imaginauerūt. sequit q̄ mā nullā aliaz formā reciperet. nā sicut dicit Cōmen. sup pmo physi.
p ph. 69 z. 63. z p. c. ds̄o. orbis. mā hn̄s vnā formā nō recepit aliā. Etiā si poneret vna forma in mā que remaneret in receptione alterius illa ita reciperet a forma p̄existēte z manēte sicut a mā: sz hoc nō. ppter hoc q̄ sicut māe repugnat iformare ita forme repugnat recipere. vnū Cōmen. in de suba orbis
Dubium. actui repugnat recipere. ℂ Sed ꝯ istā ōnez diceres. in eodē indiuiduo sunt plures forme accidentales. sic̄ in eodē. s. lacte est albedo z dulcedo: quare etiā in eodem nō pnt esse plures forme subales.
2m ℂ Scdo ad idē. naz in boue est forma subalis oculi: z similiter forma subalis ossis. silr foā subalis carnis. modo iste forme subales sunt specifice distincte ex eo q̄ oculus z caro dñt
3m spē. ℂ 3o arguit sic. nā in eodē hoie. s. in sor. est sil' aia itellectiua z sensitiua: que sunt forme subales distīcte spē.

Ad pm. **Ad ista** dico. Ad pm: q̄ lz aliqd̄ iduiduū possit hr̄e diuersa eē acciñtalia: m̄ nō pōt eē diuersa esse subalia. Jdeo in eodē indiuiduo pnt esse plu-
Ad 2m res forme acciñtales salrē totales: sz nō subales. ℂ Ad scdz dico. z breuiter q̄ nō est icōueniēs q̄ in eodē sint plures forme subales partiales distincte specie existēs ptes integrales vnius forme totalis: per quā aliqd̄ indiuiduū est alicuius spēi pro tunc. vnū dico q̄ forma totalis ipsius bouis est composita ex partibus integralibus diuersarū rationū. vnde sicut bos est vnuz corpus etherogeneū ita forma totalis ipsius bouis est vna forma etherogenea. Unde vlterius dico: cuius oppositū aliq̄ dicunt: q̄ si illa ps forme bouis que est in pede eēt in oculo: ipsa ita modicū viueret sicut mō nec ista sunt cōtra ōnem. nam cōclusio dabat de formis subalibus
Ad 3m totalibus. ℂ Ad terciā dico: qd̄ illa nō est ꝯ cōclusionē. nā cōclusio dabat de formis substātialibus eductis de potentia materie. vtrū aūt in hoie aīa intellectiua z sensitiua sint forme distincte: de hoc nō curo ad p̄sens.
2a ꝯ nā hoc ptinet ad librū de aīa. ℂ Scda ꝯclusio est ista: quātum est ex pte forme substātialis in generatiōe simplr fit resolō vsq̄ ad mām pmā. pz. naz forma subalis preexistens nō pōt manere cū forma que generat: alr eni in eodē indiuiduo essent simul plures forme substātiales: qd̄ est falsum. s. cōtra pmā cōclusionem. ergo aduenīete forma que generat forma preexistens corrumpit: sic q̄ pmū instans esse forme generate est pmū nō esse forme corrupte. modo hoc est fieri resolutionē vsq̄ in materiā pmā quantū est ex pte forme substantialis.
ℂ Ex ista ōne seqt q̄ nihil qd̄ est de substātia generati pm cor.m

2m corm funt de fuba corrupti nifi mã. ℭ Secundo fequit̃ illam
3m corm manere eandē in genito ⁊ corrupto. ℭ Tertio fequit̃
illā de fe nullā hr̃e diuifionē ⁊ difcontinuationē in fuis
partibus.vñ oēm diffem quā h₃ fm fuas partes eft ex
4m corm parte formarū fubaliū. ℭ Quarto fequit̃ ꝙ oīa q̃ funt
infra ɔcam orbis lune quātū eft ex parte mãe funt vnū
ɔtinuū.vñ fi oēs forme accñtales ⁊ fubales annihilarenf:mã nō annihilata:maneret vna maffa continua
protenfa ad ɔcauitatem orbis lune:que tūc fm diuerfas eius ptes diuerfis formis eēt depicta.ſic vna fuperficies ɔtinua parietis diuerfis imaginibus depicta.

Ad rō. **Ad rōnes** ℭ Ad pmā negaf ɔñtia.vñ q̃uis in gñatione hois ex femine oīa pexñtia corrūpanf pter mãm m̃ qr nō p ipa mã maneret fine illis an gñatonē forme hois.fequit̃ potius ex illa gñari hoiem q̃ afinū. ℭ Ad 2am p₃ ex ɔclonibus. ℭ Ad 3am filr p₃ ex dictis. ℭ Ad 4am de q̃litate negaf. ℭ Ad 5am filr. ℭ Ad 6am ēt patebit i alia qōne. Qō.vi.

ge.25. **Q**ueritur Utrū maneat aliqua qualitas in gñato que fuit pus in corrupto. ℭ Et arguit̃ pmo ꝙ fic.nā fi nō:fequit̃ ꝙ in hñtibus fymbolū nō eēt facilior tranfi
2m tus:fed hoc eft falfū₃:ɔñtia t₃:qr oēs q̃litates pexñtes corrūperenf. ℭ Scdō arguit̃ fic.qr fi nō:fequit̃ ꝙ frigiditas gñaret caliditatē:fed hoc eft falfum.nā ponaf ꝙ frigiditas corrūpat aliqd aial.tunc fi in cadauere eft
3m aliqs nouus calor q nō pus erat in corpe viuo.ille non vr̃ effe genitus nifi ab illa frigiditate. ℭ Tertio nā in corruptione hois nō videf a quo generef illa figura ⁊ imago:que eft i cadauere:nifi tūc dicaf ꝙ eadē figura ⁊ imago que eft in cadauere fuit in hoīe:⁊ per ɔñs vr̃ aliquā q̃litatē manere in genito que pus erat in corru
4m pto. ℭ Quarto fic.oē qd gñatur gñaf ex ɔ̃rio tanquā ex termino fi hēat ɔ̃riū:pp qd dr̃ ꝙ albū nō fit nifi ex nigro.mō fi in cadauere fieret noua caliditas:illa non fieret ex ɔ̃rio:fed hoc eft falfū₃.fuppofito ꝙ illud ex q̃ gñaf cadauer pus fuiffet calidū. ℭ Quinto nā nifi ali
5m qua q̃litas que pus fuit in corrupto maneret in genito.
fequeref ꝙ aliqd accñs gñaref fine alteratione fucceffiua:fed h̃ eft falfū₃:⁊ ɔñtia p₃.nā fi aliqs hō gñaf.tūc fi caliditas eius nō pexiftebat in mã:fed de nouo gñaf cū ipfo:fequit̃ ꝙ illa caliditas gñaref fubito : ficut hō.
6m ℭ Sexto arguit̃ fic.nā in iterfectiōe bouis corrūpit̃ caliditas ⁊ generanf oīa noua in cadauere:fed h̃ vr̃ effe fruftra.nā agens corrūpens bouē fruftra caliditate₃ illā corrumperet ex quo ftatim aliā cōfimilē in cadauere
7m gñaret. ℭ Septimo arguit̃ fic.nā querit̃ cū ex aq̃ gñatur aer qd corrūpit humiditatē aque:⁊ pbaf ꝙ nō aer qr fm nullā eius q̃litatem ɔ̃riaf humiditati aque.humiditas eft q̃litas fymbola aeri ⁊ aq̃. ℭ Octauo nā vide
8m mus ꝙ fi aliqs hō hēat aliquā cicatricē:ꝙ eadē cicatrix manet in cadauere:cū hō fuerit corruptus:fed cicatrix eft q̃litas.eft eni de q̃rta fpecie q̃litatis.ergo aliq̃ eadē qualitas que erat in genito manet in corrupto.

In oppofitū arguit̃.nā fi aliqua q̃litas ⁊c̃. fequit̃ ꝙ diffinitio gñationis: quā ponit Ari.p̊ huius.nō eēt bona.v₃.gñatio eft trāf
1.c.23. mutatio huius totius in h̃ totū nllo fenfibili remanēte. mō fi aliqua q̃litas eadē maneret in genito que prius fuit in corrupto.tūc aliqd fenfibile maneret in genito: qd pus fuit in corrupto:cuius oppofitū dīc pdicta diffi
2m nitio. ℭ Scdō fi aliq̃ q̃litas maneret eadē in genito q̃ pus fuit in corrupto.fequit̃ ꝙ fubm gñationis fimplr̃ effet ens in actu.effet eni ens in actu p illā q̃litatē.ɔñs
2.9.2.4. eft ɔ̃ Ari. ℭ Tertio ficut fe h₃ accñs ad fubm : ita fe h₃ cōpofitū accidētale ad cōpofitū fubftātiale : fed ita eft ꝙ qdlibet accidēs pfupponit fubam.ergo etiā qdlibet compofitū accidētale pfupponit cōpofitū fubftantiale.mō tñ fic non effet fi aliqua qualitas eadē in materia maneret in genito ⁊ corrupto.nam tūc compofitum actu tale.f.cōpofitū ex mã ⁊ forma ⁊ tali qualitate nō pfupponeret cōpofitū fubale:ex eo ꝙ ficut in alia queftione dicebaf:in gñatione fimplr̃ quātū eft ex parte
forme fubalis:fit refolō vfq₃ in mãm pmā. ℭ Quarto 4m
arguit̃ fic.fi maneret aliq̃ qualitas eadē in genito que fuit in corrupto:fequitur ꝙ accñs migraret de fubō in fubm qd eft falfum.ɔñtia p₃.nā accidēs qd pus fuiffet in corrupto:mō eēt in genito.vbi grã.fi maneret eade₃
caliditas in cadauere que fuit in boue:ex quo genitum 5m
eft illd cadauer. ℭ Quinto fequit̃ ꝙ corruptibile poffet ppetuari:fed hoc eft falfum.⁊ ɔñtia probaf.vt fi ex aere gñaref aq̃:iterū maneret eadē humiditas:deinde iterū ex aq̃ gñaref aer ⁊ feruaref idē circulus ppetuo
⁊ nō eft corruptibilis qr pōt corrumpi. ℭ Sexto fi ex 6m.
igne fieret aer cū caliditas aeris fit remiffior ⁊ fi aliq̃ pars caliditatis ignis manet eadem in aere que fuit in igne.tūc o₃ ꝙ aliqs gradus caliditatis ignis corrumpaf:⁊ cū₃ non fit maior rō de vno q̃ȝ de alio:vr̃ ꝙ qua rōne corrūpit̃ vnus gradus:eadē rōne corrūpaf alius. ergo vr̃ ꝙ tota caliditas ignis corrumpit̃:⁊ oīno noua caliditas in aere gñaf:⁊ p ɔñs nō manebit aliqua ea-
dē qualitas in genito:que pus erat in corrupto:poftq̃₃ 7m
nō manet qualitas fymbola de qua magis vr̃. ℭ Septimo nā calor q eft in cadauere eft putrefactiuus calor aūt q fuit in viuo preferuabat a putrefactione.g̃ nō funt idē calor qui eft in mortuo ⁊ qui fuit in viuo.⁊ per
ɔñs fic vr̃ eē de oībus aliis q̃litatibus.⁊ p ɔñs ꝙ nul- 8m
la qualitas maneat eadē in genito que fuit in corrupto. ℭ Octauo atgr̃ fic.nā fi q̃litates alique manerēt eede₃ in genito que fuerūt in corrupto.tūc ēt forme fubales elemētoꝝ quas ille q̃litates ɔfequunf deberēt manere eedē in gñato que fuerūt in corrupto:fed hoc eft cōtra dicta pcedentis qōnis nā fi fic.tūc nō fieret refolutio vfq₃ in mãm pmā quātū eft ex pte formarū fubftātialium in gñatione ⁊ corruptione fimplr̃.

In ifta qōne funt due opiones.quarū q̃lz pōt pbabilr̃ fuftineri.vñ vna eft ꝙ eadē q̃litas maneat in genito que fuit in corrupto vt cū ex boue fit cadauer manet eadē caliditas in car-
ne mortua que fuit i carne viua:filr̃ cū ex aq̃ fit aer ma
net eadē humiditas. ℭ Et ifta opio hr̃et pro fe pmas p̊ opi.
8 rōnes:⁊ fm iftā opionē deberet dici ꝙ quamuis in gñatione fimplr̃ fiat refolō vfq₃ in mãm primā:quātū eft ex parte formarū fubftantialiū:nō tamē quantū eft ex parte formarum accidentalium.

Et fecūdū iftā opionē pōt poni alique conclu- p̊ ɔ̃
fiones.quarū pma eft ꝙ oēs qualitates manent eedē fub eifdē gradibus in genito que fuit in corrupto.fic in offe corrupto manet eadē albedo
fub eifdē gradibus pus ficut añ. ℭ Scda ɔ̃ eft ifta:ali 2a ɔ̃
que bñ manēt:f₃ nō fub eifdē gradib⁹.fic q̃litates prie: cū eni ex igne fit aer bñ manet eadē caliditas q̃ fuit in igne:f₃ nō remanet fub eifdem gradibus.i.ita intenfa.
ℭ Tertia ɔ̃.ille q̃litates ⁊ folū ille que imediate poft 3a ɔ̃
generationē apparent fenfui fi!es illis que apparebāt añ in corrupto manēt eedē.fruftra cui gñarentur alie.
ℭ Ifta opio h₃ foluere rōnes.8.fcdō loco pofitas. ℭ 2a 2a opi.
opio eft ꝙ impoīe eft idē accñs eē in genito que prius erat in corrupto:⁊ fcd₃ iftā opionē deberet ɔcedi in generatione fimplr̃ fieri refolutionē vfq₃ in materiam primam tam ex parte formarū fubftātialiū q̃ȝ accidenta-
lium. ℭ Et ifta opio habet pro fe rōnes fecundo loco 2a opi.
pofitas

positas: sed habet soluere. 8 rōnes positas in principio.

Tenendo aūt primā opionem soluamus rōnes scōo loco positas. Ad primā q̄n dicit
generatio est trāsmutatio huius totius in hoc totū nullo sen
sibili remanēte: pcedo vt subā p se subsistēte. totū enim
cōpositū p se subsistēs, put ly totū tenet cathe^ce^ z non
sincathe^ce^ corrūpit in aliud totū: puta in aliud qd ō no
vo gnāt: cū h m̄ stat q bn̄ manet eadē q̄litas sensibilis
in genito que prius erat in corrupto. Sed. d. m. g vr
p ibi maneat aliqd subz sensibile: qz mā cū illa q̄litate
sensibili. Dico q h bn̄ verū est: sed h non est subm p se
subsistēs h aliqd in actu. de quo subo itellexit Ari. cuz
dixit gnātionē eē trāsmutationē huius totius in h to-
tū: nullo sensibili remanēte vt subo eodē. Ad scōaz
q̄n dr. sequit q subm gnātionis esset ens in actu. dico
q hoc nō est ipole q sit ens in actu p formā accntalē:
ad 3^m bn̄ tn̄ est ipole q sit ens in actu p formā subalē. Ad
tertiū: p eius solone notādū est q cōpositū subale vo-
cat cōpositū ex mā z forma: cōpositū aūt accntale vo
cat cōpositū ex mā z forma z accnte. Ulterius cōposi
tū accntale est duplex. qdā est cōpositū ex mā z acci-
dente: qdā aūt est cōpositū ex mā z forma z accnte.
Exemplū primi. sicut caliditas z mā prima: ita eni facitr
cōpositū accntale primo modo dictū. Exemplū scōi. sic
hō albus. Et tunc ad rōnē dico q sic qlz accns p-
supponit subm: ita qlz cōpositū accntale scōo mō di-
ctū psupponit cōpositū subale sed m̄ hoc nō opz de cō
ad4^m posito accntali primo mō dicto. Ad q̄rtā q̄n dr. sequi
tur q accidēs z c. p solone illius est sciendū q duplex
dr eē subm accidētis. qdā inherētie: z qdā denomi-
nationis. mō dōm est fm istā opionē q cuiuslibet acci
dētis alicuius cōpositi ex mā: mā prima est subm quo ad
inherentiā: quāuis cōpositū sit eius subiectum quo ad
denominationē. vn̄ qz cōpositū est nobis notius q̄z mā.
denominamus ab ipso accnte: quāuis mā sit illud in q̄
vere est illud accns. vn̄ dicimus hoiez esse calidū z nō
eius mām. Ex hoc pz ad rōnē: q nō opz ponere migra
tionē accidētis de subo in subz: quāuis bene successiue
ad 5^m plura suba denominet. Ad quintū dico: q pp̄ter or
dinē nāe z motū celi nō est aliqua portio māe quin suc
cessiue oporteat eā esse sub aliqua forma alicuius spēi
z sic negāda est talis circulatio ppetua de qua dictum
ad 6^m erat in argumento. Ad sextū dico: q imo est ratio:
q̄re vnus gradus caliditatis prius corrūpit quā alius.
nā gradus vltimo genitus prius corrūpit: pp h q hz eē
ad7^m minus firmū z minus radicatū in subto. Ad septimā
dico: qd idē calor pōt esse pseruatiuus a putrefactiōe:
z postea putrefactiuus: z hoc est pp aliā z aliā formā
subalē que mediante ipso agit tanq̄ mediante instrō.
ad 8^m Ad vltimā dico nō pp hoc manere formas substan-
tiales in mixto z easdē in genito: que prius erant in cor
rupto. nā q̄litates mixtoꝝ sicut sunt caliditas frigidi-
tas z c. nō sunt q̄litates elementoꝝ: quāuis sint eis si-
miles. de quibus postea diffusius videbitur.

ad rō. **Tenendo** aūt scōam opionē soluamus rōnes positas in pn̄. qōnis. Ad primam
dico q in hntibus symbolū nō est facilior trāsitus: pp
ad 2^m h q qualitates pauciores corrūpant: sz pp hoc q ibi
sunt pauciores ꝯrietates. Ad scōam dico q frigidi
tas corrūpit hoc aial z aial z remittēdo eius calidita-
tē ꝯtinue gnāt nouā z nouā caliditatē. mō ꝯcedendū
est q frigiditas remittēdo caliditatē bn̄ pōt gnāre cali
ditatē: sed nō est ꝯcedendū q frigiditas possit gnāre
caliditatē de nouo per itensionē caliditatis. nā solū mō
calidū isto mō est pductiuū caliditatis. Ad tertiam
ad 3^m dico: qd ipsa nihil pbat: qz figura nō est res distincta a
re figurata seu a re extensa. Ad quartā notandū est Ad 4^m
q omne qd hz ꝯriū gnāt ex ꝯrio sibi tanq̄ ex termio.
vn̄ aliq̄n pōt gnāri z nō ex ꝯrio cū gnāt ad gnātionē
subi. verū tn̄ cū gnāt in aliquo subo psupposito: tūc ge Ad 5^m
nerat ex sibi ꝯrio. Ad q̄ntā dico: q nō est inconue-
niens accns gnāri subito ad gnātionē subi: q̄uis hoc
bene esset icōueniēs ad gnātionē in aliquo subo pexi
stente. Ad sextā dico: q nō frustra accns pexistens Ad 6^m
corrūpitur z accns nouū sibi simile gnāt. hoc eni fit p
pter hoc q accidēs nō pōt transire de subiecto in sbm.
Ad septimā q̄n dicit q quādo ex aqua gnāt aer: qd Ad 7^m
est qd corrumpit humiditatē aque: dico q hoc est aer:
z q̄n dr. tn̄ sibi non ꝯtrariat z c. Rn̄det q quāuis hoc
sit verū: m̄ qz corrūpit frigiditatē aque cui cōtrariatur
corrumpit et humiditatē aque que cōsequit frigiditatē
aque. Ad vltimā cuz dicit de cicatrice. respondetur Ad 8^m
sicut respōdebatur de figura z c. Et sic terminatur ista
questio.

Questio. VII.

Querit Utrū dato aliq̄ gnābili ipsum a pluriū agentiuz quolz possit
generari. vbi gr̄a dato. a. gnābili qd erat pducet a. b. agente: vtrū ab alio q̄z a. b. agente
possit gnāri vel pduci. Et arguit primo q questio p^m
sit vera. nā capiat vnū ouū: ex quo debeat generari pul
lus: z ponat sub vna gallina z generet. tūc non est ve-
risimile quin idē pullus in numero genitus fuisset ex il
lo ouo si fuisset positū sub alia gallina: q̄re a pluriū gal
linarū qualibet idē pullus generandus poterat gnāri. 2^m
Secundo arguit sic. nā capiat aliqd lignuz z ponat
ad ignem: ita q eo generat ignis. tunc nō est verisimi-
le quin idē ignis fuisset generatus ex illo ligno si fuisset
positū in aliū ignē. Tertio arguit sic. naz si aliquis 3^m
calefaciat manū suā ppe aliquē ignē: sic q i manu sua
generet aliqua caliditas: nō videt quin eadē caliditas
fuisset genita in manu sua si calefecisset manū suā ppe
aliquē aliū ignē ita intensum: q nō esset nisi idez effe-
ctus. vtputa caliditas a pluriū agentiū quolibet possz 4^m
pduci. Quarto arguit sic. si sor. interficeret aliquez
bouē gnāret cadauer: z tunc pla. potuisset interficere
eundē: z plato idē cadauer generasset. g. z c. Quin 5^m
to arguitur sic. sor. generat in intellectu meo intensionē
eandē cūem quam gnāret plato. ex eo q talis intentio
cōis est repn̄tatiua amboꝝ. ex quo est itentio cōis oiuz
hominū g idē effectus: sicut est intentio cōis in aīa: a
plurium agentiū quolibet sicut sunt obta pōt produci.
Sexto arguit sic sensatio a pluriū agentiū quolibet 6^m
indifferēter pōt cōseruari. g etiā a pluriū agentiū quo
libet pōt generari. ꝯn̄tia tz ex eo q nullus effectus pōt
ab aliquo cōseruari in esse: nisi etiā ab eo poterat pduci.
aīs pbat. nā si alicui pponeret vnū ouū z iperce
ptibiliter sibi amoueret: z vnū aliud apponeret omni-
no sibi simile: in loco eius cōseruat eadē sensatio in sen
su. Similiter cōtinue est idē lumē in medio: quāuis flā
ma cādele a qua cōseruat illud lumen cōtinue sit alia
z alia. ergo videt q idē effectus pductus ab vno pōt
ꝯseruari ab alio: z per ꝯns etiā poterat produci ab eo.
Septimo argr̄ sic. a distinctis agētibus in spē pn̄t p- 7^m
duci effectus distincti solū numero. g et vr̄ q ab agēti-
bus distinctis solū numero possit pduci idē effectus in
numero. assumptū pz. nā ab aliquo igne pōt pduci ali-
qs ignis qui est eiusdē speciei cū igne pducto a radijs
solaribus reflexis sup aliq̄ speculo cōcauo. Octauo 8^m
argr̄ sic. agētia sunt cāe extrīsece: z cū effectus nō depē
deat a causis extrinsecis: nec p ꝯns capit ab eis aliquā
distinctionē: z si sic. tūc a pluriū agētiū q̄libz idē effcūs.
pōt pduci. Nono argr̄ sic eiusdē effcūs idifferēter 9^m

possunt esse plures fines ꝛ nō vnus.vñ bene pōt aliqs
ire ad forū nō solū pp emere panē:verū etiā pp eme
10m re oua ꝛ hmōi.℃ Decimo argr̄ sic.oēs cāe agētes pter
pmā sunt instrumētales.mō cāe agētes istrumētales
nō influūt aliqd in effectū sicꝫ pꝫ de cultello in scindē-
do panē:ꝛ de securi in diuidēdo ligna.mō a pluriū agē
tiū qlꝫ nō ifluētiū in effectū idē effectus pōt pduci.ḡ ꝛc̄.

In oppositū argr̄ sic.fm aliā ꝛ aliā ifluē-
tiā in effectū fit alius ꝛ alius
effectus:cū ergo a pluriū agētiū quolibet sit alia ꝛ alia
influentia in numero.sequit̄ ꝙ nō a quolibet plurium
agentiū idē effectus numero possit generari: ꝛ hoc pp
aliam ꝛ aliam influentiam numero.

℃ In ista qōne.pmo ponā aliquas distōnes.scdo ꝯnes.

pᵃ distō **Quantuꝫ** ad pmū sit pma distictio ista:ꝙ cāꝝ
cū qdā dr̄ intrinsece: ꝛ qdā extri-
sece:itrinsece sunt sicut mā ꝛ forma:extrinsece sunt effi
2ᵃ distō ciens ꝛ finis.℃ Scdā distinctio Agētiū quedā influ
3ᵃ distō unt ꝛ qdā nō.℃ Tertia distinctio.Agētiū nō ifluētiū
qdā sunt mere instrumētalia.sicut est cultellus vel se-
curis: ꝛ qdā dr̄ occasionalia sicut agēs ꝯsiliās:agens
aplicās actiua passiuis sic est medicus vl̄ aliqs ponēs
4ᵃ distō lignū ad ignē ad h̄ vt cōburat̄.℃ Quarta distō.agen
tiū ifluētiū qōdā est qō nullo mō dr̄ instr̄ale:sꝫ dr̄ agēs
pmū sic pma cā:alia āt oīa agētia dr̄r quodāmō istru
mētalis respectu pme:quamuis nō oīa dicant̄:nec sint
mere instr̄alia:sed influentia aliquid in eoꝝ effectus.

pᵃ ꝯ **Quantuꝫ** ad 2ᵐ ponā pmo ꝯnes de causis in
trinsecis.scdo de cāis extrīsecis.sic
sunt agentia.℃ Tunc sit pma ꝯ.ad variationē māe se
quit̄ variatio effectus.Ex ista ꝯne.sequit̄ ꝙ nō fuisti:
nec potuisses fuisse genitus ex alio semine ꝙꝫ ex illo ex
quo tu fuisti genitus: ꝛ pbat̄ sic.nā ex quo mā est pars
effectus: ꝛ tñ effectus nō sit aliud ꝙꝫ sue partes.sequit̄
ꝙ si mā est alia ꝙ effectus est alius.quare ad variatio
2ᵐ nē māe seqt̄ variatio effectus.℃ Scdo seqt̄ ꝙ nō po-
tes fuisse genitus ab alio patre:nec conceptus ab alia
mr̄e ꝙꝫ a tua:qꝛ si ab alia fuisses ꝯceptus vel genitus.
3ᵐ tu nō fuisses genitus ex illo semine quomō es genitus:
ꝛ p ꝯñs nō esses ille q mō es.℃ Tertio sequit̄ ꝙ non
potuisses fuisse genitus in alio istāti ꝙꝫ in illo in q gñā
tus fuisti.pꝫ:qꝛ nō fuisset eadē mā:tñ ꝯtinue ptes māe
fluant ꝛ refluāt pp ꝯtinuā eius alterationē ꝓuenientē
a corpibus supercelestibus que sunt in cōtinuo motu.
2ᵃ ꝯ ℃ Scdā ꝯ.nō est poſſe ꝙ eadē forma gñanda a pluriū
māerū pō educat̄.nā dato opposito ꝯnis.seqt̄ ꝙ poſſe
eēt eādē forāꝫ iformare vnā māꝫ parisius ꝛ aliā rome.
3ᵃ ꝯ ℃ Tertia ꝯ.eadē foīa gñanda a pluriū māerū pō non
pōt educi.pbat̄.nā si sic.sit igit̄ a.forma gñanda q in-
differēter a.b.c.materijs possit educi: ꝛ educat̄ pmo ax
b.mā.tūc ex quo a.foīa ex b.mā est educta: ꝛ nll'a facta
fuit mutatio in c.mā.vr̄ ꝙ adhuc ex c.mā a.foīa possit
educi: ꝛ tñ iā foīa a.sit educta de b.mā.seqt̄ ꝙ postꝙꝫ
a.forma sit genita.poſſe est adhuc eā gñari:qō est icō-
uenlēs.postꝙꝫ eni aliqd semel genitū est amplius gñā
2ᵐ ri nō pōt:ista rōtñ nō est demr̄atiua.℃ Scdo.arguit̄
sic.si a.foīa pt idr̄nter ex b.ꝛ.c.materijs gñari.rc̄ simus
in illo istāti in quo pōt gñari ex b.mā: ꝛ pt gñari ex c.
mā.ꝛ p ꝯñs ꝓ eodē instān aliq forma pōt gñari pari-
sius ꝛ rome:qꝛ parisius ex b.mā: ꝛ rome ex c.materia.
3ᵐ ℃ Tertio arguit̄ sic.sicut impoſſe est ꝙ eadeꝫ figura sit
figura pluriū cerarū ꝛ ē sicut figura vnius cere nō po-
tuisset fuisse figura alterius cere:ita impoſſe est ꝙ eadē
forma sit forma pluriū māerū: ꝛ silr̄ forma que est for-
ma illius māe nō posset fuisse forma alterius:qꝛ sicut se
hꝫ figura ad ceram:ita materia ad formam.

Quantū ad scdm sit pmus ꝯ.a pluriū agentiuꝫ pᵃ ꝯ
quolibet indifferēter nō ifluentiū in
effectū idē effectus gñandꝰ pōt gñari.pbat̄ sic.nā ab
agentibus nō influentibus effectus nō capit̄ de intrin
seco:nec aliqd ꝙ sit ps sue subē: ꝛ p ꝯñs nec distōnes.
ḡ a pluriū taliū quolibet pōt pduci.℃ Scdā ꝯ.a plu 2ᵃ ꝯ
riū agentiū quolibet influentiū aliqd in effectū nō pōt
idē effectus pducendus pduci.pbat̄ sic.nā a talibus
effectus capit aliqd de intrinseco ꝛ parte sue subē: ꝛ p
ꝯñs distinctionē: ꝛ per ꝯñs a pluriū taliū quolibet non
potest idem effectus numero produci.

Ad rōnes ℃ Ad pmā dico: ꝙ si gallina est ad pᵐ
agens ifluens aliqd in pullū pdu
cēdū:ex eodē ouo nō fuisset genitus idē pullus nūero:
ꝙuis bñ in spē sub alia gallina ab illa sꝫ q ponit̄.si vo
in gñatione pulli gallina nō est agēs ifluens:tūc esset
ꝯcedēdū ꝙ idē pullus fuisset genitus ex eodē ouo po-
sito sub alia gallina.℃ Ad 2ᵐ dico: ꝙ si aliqō lignū po ad 2ᵐ
neret̄ ad ignē gñaret̄ ex eo ignis: ꝛ si fuisset positus in
aliū ignē nō fuisset ex eo genitus idē ignis nūero:sed
bñ ꝯsilis.℃ Ad tertiā silr̄ mō ridet̄.℃ Ad qrtā dico: ad 3ᵐ
ꝙ nō est ꝯ pdicta pp h̄ ꝙ sor.ꝛ plato nō sunt agētia in ad 4ᵐ
fluētia aliqd in cadauer qō gñat̄ ex iterfectiōe bouis.
℃ Ad qntā dico: ꝙ nō est eadē intētio cōis cāta in itel ad 5ᵐ
lectu meo a sor.obō q fuisset cāta a platone:sꝫ est bene
ꝯsilis: ꝛ pp hoc ipsa est repñtatiua vtriusꝙ:ꝙuis non
sit eadē cāta ab vtroqꝫ.℃ Ad sextā negat̄ ꝙ idē effe- ad 6ᵐ
ctus nūero possit ꝯseruari a pluriū agētiū quolibet.Et
qñ dr̄ de mutatōe iperceptibili:dico ꝙ nō maneret ea
dē sensatio:sed fieret alia et iperceptibilr̄.Ulterius qñ
dr̄ de flāma:dico ꝙ ꝯtinue est aliud ꝛ aliō lumē in me
dio.sicut ꝯtinue est alia ꝛ alia flāma.℃ Ad septimā di ad 7ᵐ
co:qō quāuis a plibus agentibus distinctis spē possit
idē effectus spē gñari.negat̄ tñ ꝙ a distinctis numero:
fm h̄ ifluētibus pōt idē effectus nūero gñari sicut etiā
quāuis plura accñtia distincta spē possint esse in eodē.
sicut albedo ꝛ dulcedo in lacte:nō tñ distincta solū nu
mero.vñ cōiter dr̄ ꝙ accñtia solū numero dr̄ia nō pñt
esse simul in eodē.℃ Ad octauā dico: ꝙ ꝙuis agentia ad 8ᵐ
dicant̄ cāe extrinsece.ꝛ ꝙ nō itroducūt positionē effe- ad 9ᵐ
ctus:tñ aliq ifluūt aliqd de itrinseco in effectū.℃ Ad
nonā negat̄ ꝯñtia:pp h̄ ꝙ fines nō ifluūt aliqd in effe
ctū.aliqua aūt agentia influant aliqd in effectū.℃ Ad
vltimā dico: ꝙ ꝙuis oēs cāe pter pmā dicant̄ instr̄a- ad 10ᵐ
les ꝛ hoc in cōparatione ad pmam:nō tñ oēs sunt ita
mere instrumentales quin aliqua earū influat aliquid
in effectū.Et sic terminat̄ ista qō. Qō. viij.

Querit̄ Utrū dato aliquo gñabili ipꝫ pᵐ
in pluriū instantiū quolibet in
differenter pōt generari.verbi grā.posito ꝙ
a.sit vnū gnerabile ꝛ generet̄ in b instanti
vtruꝫ in alio instāti ꝙꝫ in b.a.potuisset generari.℃ Et
arguit̄ pimo ꝙ questio sit vera.naꝫ omne generabile
cōtingenter generabit̄:qō nō esset:vt videt̄ nisi in plu
riū instantium quolibet indifferenter posset generari.
℃ Secundo.nam si questio esset falsa tūc vel essent in- 2ᵐ
finita instantia in qbus nihil posset generari:vel essent
infinita generabilia que nunquam generarentur: sed
vtrūqꝫ istoꝝ est falsum.pbat̄ consequentia.nā capiat̄
aliqō instans: ꝛ sit a.vel pro illo est aliquid generabile
vel nihil.si nihil.cōsimili mō arguā de ifinitis alijs in
stantibus.si aliquid generatio illius potest impediri p
illo instanti.ergo si questio esse vera tunc illud nunꝙꝫ
generabit̄ : ꝛ simili modo arguit̄ de instantibus alijs
generabilibus.℃ Tertio arguit̄ sic.a pluriū instantiū 3ᵐ
quolibet idem corruptibile potest corrumpi.ergo etiā
videt̄ ꝙ

videt q in pluriũ instantiũ quolz idẽ effectus possit ge
nerari. videtur. n. simile esse de hoc quo ad gñonẽ z cor
ruptionẽ. maior pz: qz dato aliquo boue interficiẽdo in
differenter põt interfici hodie z eras. ¶ Quarto argr
4. sic. ex eodẽ boue gñatur idem cadauer: cuz ergo in plu
rium instantiũ quolz idem bos põt corrũpi. sequitur q
in pluriũ instantiũ quolibet idẽ cadauer possit genera
ri. vñ si aliqs bos hodie interficeret non ex eo gñaret
alud cadauer q̃ si heri fuisset interfectus. ¶ Quintu
5. arguit sic: nisi questio esset vera. sequitr q generatio nõ
posset differri: z ita si tu non fuisses genitus in illo istã
ti in quo fuisti. nũq̃ postea fuisses genitus. ꝯña tenet
6. postq̃ in pluriũ instãtiũ quolibet idẽ gñabile non põt
generari. ¶ Sexto arguit sic. nisi questio esset vã. seqr
q iaz hec esset possibilis. sor. gñabitur. z si in instãti in
quo est gñabilis non gñabitur. illo instanti elapso hec
erit impossibilis. sor. generabitur. z sic ꝓpositio posis
7. erit impossibilis: nullã facta in re mutatioe. ¶ Septio
arguit sic. si questio esset falsa. tunc in tẽpore. b. desine
rent posse generari infiniti ignes. ꝓbatur: nam sit q in
tempore a. b. in isto ligno nõ generet ignis. z tñ omni-
no verũ erat dicere q in illo ligno poterat gñari ignis
in tẽpore a. b. Et cũ infinite sint ptes ꝓportionabiles a.
z b. tẽporis in quaꝝ qualibet poterat gñari aliqs ignis
in isto ligno: z si ille ignis q potuit gñari in ipso in pria
parte proportionabili temporis non potuit generari in
ipso in secũda: nec ille in secũda potuit generari in ter-
tia: z sic vltra. sequit q a. b. tẽpore elapso infiniti ignes
scdm infinitas partes ꝓportionabiles a. b. tẽporis desi
nunt vel desierunt posse generari in illo ligno.

p. ge. 70. **In oppositũ** arguit. nã si qõ esset vera. seq
tur q corruptũ posset iterum
generari: sed hoc est fłm. ꝯña probat. nã sit ita q a. ge-
neret in b. z in c. instãtibus: z generet in b. z corrũpat
ante c. instans. tunc cũ ꝓpter hoc non debeat tolli pos-
sibilitas gñonis eius in c. istãti: vt vr. vr q adhuc i c. in
stãti possit gñari. z et postq̃ semel corruptũ ẽ iteꝝ põt
gñari. ¶ In ista qõne. Prio ponã duas ꝯcl'ones pãm
bulas. Deinde ponã ꝯcl'onẽ responsalez ad quesitum.

pª sup. **Quantuz** ad pmũ sit pma suppõ. q impoł'e est
tẽpus preteritũ redire. imo scdz ali-
quos implicat ꝯdictionem. Et silr dato aliquo tẽpore:
impossibile est ipsuz prius fuisse q̃ fuerit: z silr dato ali
2ª sup. quo tẽpore impoł'e est ipm pus fore q̃ erit. ¶ Secũda
suppõ motus sigt tẽpus. pz hoc ex eo q motus est acq
sitio vel deperditio alicuius in tẽpore. Ex quo sequitur
4. ph. q motus in b. tempore sigt b. tempus.

9st. pª 2ª **Tunc sit** prima ꝯcl'o. dato aliquo motu facto in
aliquo tpe impoł'e est ipm fuisse futuꝝ
in alio tẽpore. probat. nã si a. motũ fuit in b. tẽpore. tũc
arguit sic. a. motũ est. c. mobile moueri in b. tẽpore. patz
hoc ex scda suppositione: sed impossibile est c. mobile
moueri in b. tempore prius fuisse: vł postea fore. ex quo
impossibile est per primã suppositionẽ b. tempus prius
fuisse vel fore. ergo impossibile est a. motuz prius fuisse
2. vel postea fore. ¶ Secũdo arguitur sic. impossibile est
motum celi qui modo est seu reuolutionẽ hodiernam
prius fuisse. ergo consimili modo sic est de quolibz alio
motu. ꝯsequentia tenet ex eo q motus istoꝝ inferioꝝ
dependet a motu celi tanq̃ a causa pncipali: sed sic di-
ctum est in alia questione. ad variationem cause princi
Corm palis sequitur variatio effectus. ¶ Ex ista ꝯcl'one. seq
tur q si sor. mouetur nũc aliquo motu: q si expectasset
2ª 2ª fuisset motus alio motu. ¶ Secũda ꝯclusio. mutatio
num distinctaꝝ numero: sunt distincti termini numero
ad quas sunt ille mutatiões: qui quidem termini ꝓdu-
cuntur inesse per hmõi mutationes. pz hoc ex eo q di-
stinctio mutationũ z mobilis specifica attendit penes
distinctiones nãlem z specificam terminoꝝ ad quos.
Et notãter dico in ꝯclusione qui quidẽ termini produ-
cuntur inesse per tales mutatioes: ad innuendũ non esse
impoł'e distinctas mutationes numero esse ad eundez
terminũ ad quẽ numero: cũ talis terminus ad quẽ non
producat inesse p tales mutatiões. verbi grã. sic est de
mutationibus localibus. distincti. n. motus locales pñt
esse ad eundẽ terminũ ad quez. pz hoc. nam pluries va
dimus ad nostram domũ sz: vt ad terminum ad quem
illorum motuũ qui quidem terminus ad quem nõ pro
ducitur inesse per hmõi mutationes zc.

Quantũ ad 2m sit 3ª ꝯcl'o responsalis. dato aliq 3ª 2ª
generabili impoł'e est ipsum in pluiz
instantium quolibet gñari: vel dato aliquo genito ipm
in plurium instantiuz quolibet est impossibile fuisse ge
neratum. probat. naz si sor. sic ꝓductus a. ꝓductiõe in
b. tempore. tunc arguitur sic: impossibile est a. ꝓductio-
nem fuisse in alio tempore vel instanti q̃ in b. per pmã
ꝯcl'onem: sed impossibile est fuisse sor. productum alia
productione q̃ a. productione. per scdam conclusionẽ.
ergo impossibile est seu fuisset. sor. prius produci q̃ in 2m
b. tempore vel instanti. ¶ Secũdo arguitur sic. Et sup
pono q influentia celi que est in b. tempore. impossibi-
le est eandem numero prius fuisse vel postea fore: quã
uis forte bene consimilis. Tunc fm precedentem con
clusionem secundum mutationem agentis z influentie
est mutatio effectus. ergo tempore elapso nũq̃ fuisset
postea possibile sor. generari: nec ante genitum fuisse.
quãuis bene consimilis sorti posset vel potuisset gene-
rari. ¶ Tertio arguitur sic. cause concurrentes ad pro 3m
ductionem sor. in b. tempore. nunq̃ eedem numero sic
se habent: nec vnq̃ postea eedem numero se habebũt:
sicut nunc se habent in b. tempore. ergo scdm dicta in
alia questione impossibile fuisset sor. ante b. tẽpus fuis-
se productum vel post b. tempos producendũ. ¶ Ex
istis sequitur generationem alicuius non posse differri.
vnde si tu in illo instãti in quo fuisti genitus nõ fuisses
genitus nunq̃ postea in eternũ fuisses genitus. ¶ Se
cundo sequitur q qõlibet generabile necessario gene-
rabitur nisi per liberum arbitrium impediatur: per qõ
quidem liberum arbitrium generatio nõ potest differ-
ri: sed bene potest auferri.

Ad rõnes ¶ Ad primã dico: q generabile ad pmũ
non ꝓpter hoc dr ꝯtingẽter gñabi
le: qz in pluriũ istantiũ quolibet possit gñari: sed ideo:
qz in illo instanti in quo potest generari possibile est q
nen generet: z q omnino generatio pro illo instãti per
liberũ arbitriũ impediat. ¶ Ad 2m ꝯcedo q infinita ad scdm
sunt gñabilia que forte nũq̃ generabunt: qz forte eoꝝ
generatio per liberũ arbitriũ impediet zc. bene tamẽ
concedo ifinita esse instantia vel fuisse in quibus nõ po
tuit aliquid generari: in qbus forte influentia erat ine-
pta ad generationẽ. vnde dicunt astrologi q aliquãdo
est talis influentia: q pro tunc non potest generari bõ:
z aliquando alia: propter quam non potest gñari bos: ad tertiũ
z sic de aliis. ¶ Ad 3m dico non esse simile de genera
tione z corruptione. vnde bene idem in plurium instã
tium quolibz põt corrũpi: nõ tñ generari. hoc ideo est:
q: corrumpens non instuit in corruptum: sed in genera
tum: vnde si aliquis bos hodie interficeretur esset aliud
cadauer numero q̃ si heri fuisset corruptus: quãuis idez
bos potuisset fuisse heri corruptus sic mõ. ¶ Ad 4m ad qrtũ
pz ex iã dicens. ¶ Ad 5m ꝯcedo illud qõ p eã ꝓbatur. ad qntũ
¶ Ad 6m cõcedo q aliqua ꝓpõ est modo possibilis z ad sextũ
postea

post eā īpossibilis nulla mutatione fcā in re figta p illaʒ
ppōnē. q₂ forte nulla res figītur per illā ppōneʒ. facta
eē mutatione in alia re. ꝛ sic est in ꝓposito: q₂ facta est
Ad 7ᵐ mutatio motus celi localis. ¶ Ad vltimā ꝯcedo illud
qd ipsa ꝓbat. Et sic terminaṫ ista qō. Qō. ix.

pᵐ p̄ ge. 27 **Q**ueriṫ Utrū augmētatio sit gñatio. ¶ Et arguiṫ p̄ q₂ sic. naʒ augmētatio est alicuius corruptio. ḡ ēt est alicuius gñō. ꝯña tʒ: q₂ corruptio vni⁹ est gñatio
2ᵐ alterius. añs pʒ: q₂ augmētatio est corruptio alimenti.
¶ 2° arguiṫ sic. diminutio est corruptio. ḡ augmētatio ē
gñatio. ꝯña tʒ: sed añs ꝓbatur q₂ diminutio est cū deperditione alicuius que nō fit nisi aliq̄ recedēte. sicut dicit
Aristo. ḡ vr̄ q₂ sit alicuius corruptio. puta illius quod
3ᵐ recedit ꝛ deperdiṫ. ¶ 3° arguiṫ sic. augmētatio est motus ad subaʒ. pʒ hoc. nā per augmētationē aliq̄ ps substantie acqriṫ: ſʒ oīs motus acqsitiu⁹ sicut est augmentatio qui est ad subaʒ est gñō. ḡ ꝛc. ¶ 4° argr̄ sic. nā vide
4ᵐ mus q₂ ligna ponunṫ ad ignē ꝛ est augmētatio ignis.
5ᵐ ligna corrūpunṫ ꝛ ignis gñaṫ. ḡ augmentatio est gñō.
5. ph. 18. ¶ 5° arguiṫ sic si nō: hoc videreṫ esse ex eo q₂ augmētatio esset motus ad quātitatē ꝛ nō ad subaʒ: ſʒ hō est flʒ.
nā rarefactio q est motus distictus ab augmētatiōe est
motus ad q̄ntitatē. ḡ non augmētatio. ꝯñtia tʒ ex eo q₂
6ᵐ motus distīcti sunt ad distīctos terminos. ¶ 6° arguiṫ
sic. nā intēsio alicuius qualitatis scdm gradus diciṫ augmētatio illius qualitatis. ꝛ illa eadē est gñō gradus
illius qualitatis. ergo augmentatio est gñatio.

T. c. 31. T. co. 6. T. c. 7. ꝛ. 18. **In oppositum** est Ari. p̄ huius: ꝛ etiā 3° ꝛ 5° phy. vbi distīguit augmētationē ꝯ gñonē. qd nō faceṫ si aug° eēt generatio.
¶ In ista qōne p̄ ponā distīctiones de hoc noīe augmētatio ꝛ descriptionē de ly augmētatio hic itēta ꝛ qsdaʒ
cōditiones eius. 2° ponaʒ ꝯclōnes de dctis augmētatio
nis hic intente ad alias mutationes ꝛc.

pᵐ nōn. **Quantū** ad p̄mū sciēdū est q₂ hō nomē augmētatio multiplr̄ accipiṫ. accipitur. n. augmentatio p̄o intēsione alicuius q̄litatis. ꝛ diminutio
pro remissiōe eiusdē. Et isto mō accipimus cū dicimus
aliq̄ caliditatē eē augmētatā ꝛ aliquā infirmitatē esse augmentatā. ¶ 2° mō accipiṫ pro augmētatione q̄ fit fm
2° mō T. c. 68. quātitatē discretā. Et isto mō accipiṫ cū dr̄ 3. physi. fm
3° modo diuisionē cōtinui in infinitū augeṫ numerus in infinitum. ¶ 3° modo accipiṫ pro augmētatione fm q̄ntitatē
ꝯtinuā. ꝛ hoc duplr̄. vno mō absq₃ aliq̄ re noua adueniente. ꝛ sic vocaṫ rarefactio. alio mō p̄o aliq̄ re noua
adueniente. Et hoc duplr̄. vno°. pro aliq̄ re noua adueniente sibi ꝑsimili. Et isto° dicimus q₂ fluuius augetur
fluuio adueniēte. Alio° accipiṫ pro acq̄sitione noua adueniente dissimili rei ꝑsimili. ꝛ hoc duplr̄. vno° p solā iuxtapositionem. ꝛ isto° dicimus q₂ ligni adueniētibus igni.
ignis augeṫ. alio° pro aliq̄ re adueniente p intusposititionem. ꝛ per ꝯuersionē eius in subam corporeā cui aduenit p virtutē ꝛ actionē aīe mediāte calore nāli. De oībus
his modis augmētatiōis nō intendiṫ hic: ſʒ de augmētatione vltimo° dcā que sic describiṫ. augmētatio est cū
uersio dissilis in subaʒ illi cui aduenit per actiones aīe
mediāte calore nāli. Augeri añt est aliqd idē p̄ trāsmutari de minori ad maius q̄ ipsuʒ prius erat:

Corre. p̄. **Ex ista** distīōne sequūtur quedā ꝯditiōes augmētationis. ¶ Pria est q₂ aug° fit aliq̄ extrinseco adueniente. pʒ ex descriptiōe de ly augeri. nā augeri est trāsmutari de minori ad maius: vel hō est p solam rarefactionē vel p aduentū alicuius ab extrinseco. non
pōt dici p̄mū. nā tūc multa post augmētationē eēnt rariora q̄ añ: ſʒ hoc est flʒ. vn̄ videmus q₂ corpus viri est
magis densuʒ q̄ corpus pueri ¶ 2ᵃ ꝯditio est: q₂ illud 2
qd augeṫ maneat idē añ ꝛ post. pʒ per diffōnē augeri.
nā augeri dr̄ cū aliqd p̄ est minus. ꝛ postea sit maius.
mō cū ly ipʒ sit relatiuū idētitatis: seqṫ q₂ si nō maneat
idē añ ꝛ post q₂ fl̄m esset dicere q₂ ipm eēt minus ꝛ postea maius. Ex hoc seqṫ q₂ cibus adueniēs nō augeṫ.
sed illud cui aduenit. Ex q̄ pʒ solō illius q̄nis. quā aliqui formāt circa istū librū vʒ. qd sit illud qd augeṫ. vn̄
statiʒ diceret q₂ corpus cui aduenit cibus est manens 3.
idē ꝛ post ꝛ añ ¶ 3ᵃ ꝯditio est q₂ q̄lʒ ps aueti est aucta. p̄. ge. t.
pʒ ex descriptiōe de ly augeri. nā ibi ponebaṫ p̄ mō ex c. a. (32
q̄ illud dr̄ p̄ motū: cuius q̄lʒ pars est mota. illud ēt dr̄ p̄
augeri: cuius q̄lʒ ps augeṫ. ¶ Adhuc sunt alie tres cōditiones augmētatiōis. s. q̄ sunt neg̃ue. q̄ꝝ p̄ma ē q₂ in
augmētatiōe: nō opʒ dare vacuū in corpore qd augeṫ.
¶ 2ᵃ ꝯditio negatiua ē q₂ nec oʒ ibi fieri penetrationem 2
dimensionū. ¶ 3ᵃ ꝯditio negatiua est: q₂ oʒ illud adue 3
niēs nō sit incorᵐ. ¶ Ex istis ꝯditiōibus augm̄tatiōis
inferunṫ alie. Quaꝝ p̄ma ē ista q₂ adueniēs. s. cibus in
p̄n° sit dissilē illi cui aduēit. pʒ q₂ si in p̄n° essʒ silē fieret
solū ꝯtinuatio adueniētis cū illo cui aduēit ſʒ hō non. nā p̄ ge. t.
tūc nō q̄lʒ ps aueti augeṫ. ¶ 2ᵃ ꝯditio est q₂ in fine sit si 2. (38.
mile pʒ: q₂ alr̄ ex ipso ꝛ ꝑsīte nō fieret vnū. ¶ 3ᵃ ꝯdi 3
tio est q₂ ibi sit altatio. ꝛ ēt gñō aliq̄lis. nā exq̄ adueniēs
in p̄n° est dissilē illi cui aduenit: ꝛ i sine sit silē: ꝛ p ꝯñs
nō est sine aliq̄ alteratiōe ꝛ gñone. seqṫ qd dictuʒ est. 4
¶ 4ᵃ ꝯditio est q₂ ibi sit nutritio. nā alr̄ non p singulas
ptes illud adueniēs distribuereṫ in corpore augendo. 5
¶ 5ᵃ ꝯditio: q₂ opʒ de illo qd augeṫ q₂ sit aiatū. pʒ: q₂ solum aiatū nutriṫ nutritiōe ꝓprie dicta. qualis regritur
ad augmentationē ꝓprie dictā: de qua est p̄ñs sermo. 6
¶ 6ᵃ ꝯditio est: q₂ opʒ in augmentatione plus acqratur
q̄ fuerit deperditū nā alr̄ corpus cui adueniret cibus 7
nō fieret maius. ꝛ sic nō eēt augmētatio ¶ 7ᵃ ꝛc. reqriṫ ad augmētationē q₂ ibi sit mot⁹ localis ipsi⁹ cibi adueniētis q₂ deporteṫ p singl'a mēbra corpis qd augeṫ. 8
¶ 8ᵃ ꝯditio: q₂ reqritur q₂ illud qd augeṫ postq̄ auctuʒ
est occupet maiorē loci q̄ p̄us: pp hō q₂ fcm̄ est maius.

Quantū ad 2ᵐ sciēdū est: q₂ sic aliqd dicimus pᵐ
moueri p accñs duplr̄. vno mō rōne
accñtis alio mō rōne partis: ita dicimus aliqd generari fm quid duplr̄. vno mō dicimus accñs gñari fʒ qd.
alio mō dicimus gñationeʒ alicuius pris inexñtis toti
esse gñonem fm qd. ¶ Juxta hoc dico q₂ q̄ñcunq₃ est
corruptio simplr̄ est gñatio fm qd. vbi gratia. sicut ꝯtingit in nutritiōe. ibi. n. est corruptio cibi simplr̄ ꝛ gñatio
nutrimenti fm qd: q₂ gñatio alicuius. s. ipsius carnis. 2
¶ 2° dico q₂ aliq̄ñ bene ecōuerso corruptio fm quid est
gñatio simplr̄: vt cuʒ in resolōne ex aliqua parte hois
que corrūpitur gñatur aliqd paruuʒ aial sicut pediculus. ibi. n. est gñatio simplr̄ ipsius aialis ꝛ corruptio fʒ
quid ipsius hois vel ipsius corporis corruptio. ex quo
fit talis resolutio. ¶ 3° dico: q₂ aliq̄ñ gñari fm qd est 3
corruptio fm quid. vbi gratia: vt q̄ñ ex parte ipsius cibi fit pars ipsius carnis.

Tunc sit p̄ma ꝯ. in augmentatiōe bene est corr° p̄ᵃ ꝯ
fm qd. pʒ: q₂ ibi est gñatio partis ipsi° 2ᵃ ꝯ
aucti. ¶ 2ᵃ ꝯ. in augmentatiōe nō est corruptio simplr̄.
pʒ: q₂ ibi est corruptio cibi: cui° corru° dr̄ corruptio simpliciter. ex quo cibus est vnuʒ ens seorsuʒ exñs. ¶ 3ᵃ ꝯ. 3ᵃ ꝯ
aug° nō est gñatio simplr̄ pʒ: q₂ in aug° manet idē subʒ
in actu añ ꝛ post sic prius dicebatur sic autē nō est in
gñatiōe simplr̄ dicta. ex quo gñō simplr̄ dcā est trāsmutatio huius totius in hoc toto nullo sensibili remanēte
ꝛc. ¶ 4ᵃ ꝯ. augmētatio nō est mixtio pʒ: q₂ in mixtiōe 4ᵃ ꝯ
vtraq₃ mixtibilia corrūpūṫ: vl' vnū mixtū ꝯuertiṫ i nāʒ
alterius

alterius: sed ambo mutantur in tertiam .s. mixti. in au
gmentatione autem cibus adveniens mutatur in materiam permanentis.
5ᵐ 2ᵐ ¶ 5ᵐ 2ᵐ. augmentatio differt ab alteratione. patet: quia per augme
tationem acquiritur nova extensio: per alterationem autem non semper:
6ᵐ 2ᵐ nisi aliquando consecutive. ¶ 6ᵐ 2ᵐ. augmentatio etiam differt a motu loca-
li. patet: quia in motu locali nullo modo oportet esse generationem vel corru
ptionem alicuius simpliciter: aliquando tamen oportet esse in augmentatione.
7ᵐ 2ᵐ ¶ 7ᵐ 2ᵐ. augmentatio etiam differt a rarefactione. patet: quia rarefactio potest
8ᵐ 2ᵐ fieri nullo extrinseco adveniente. augmentatio vero non. ¶ 8ᵐ conclusio.
9ᵐ 2ᵐ augmentatio etiam differt a nutritione. patet. nam in aliquibus. sicut in seni-
bus est nutritio. et tamen non est augmentatio. ¶ 9ᵐ 2ᵐ est. quod tamen omnes
huiusmodi mutationes requiruntur ad augmentationem. unde ibi requi-
ritur generatio aliqualis. similiter motus localis quo cibus deporta
10ᵐ 2ᵐ tur per singula membra. similiter requiritur ibi mixtio et nutritio.
¶ Ultima conclusio est. augmentatio est motus ad quantitatem.
patet. ex eo quod per augmentationem fit quod permutatur nisi de
ad pᵐ auco per nomina de predicamento quantitatis.

ad pᵐ et 2ᵐ **Ad rationes** ¶ Ad primam dico: quod illa bene probat
quod ibi est generatio secundum quid prout de aliquo.
verificatur generari secundum quid ratione sue partis. Consimiliter modo respondetur ad 2ᵐ
ad 3. ¶ Ad 3ᵐ quando dicitur augmentatio est motus ad substantiam verum est: sed non
ad substantiam per se subsistentem: et propter hoc non dicitur generatio simpliciter: sed bene
ad 4. generatio aliqualis. ¶ Ad quartam dico: quod augmentatio ignis ex appositione li
gnorum non dicitur augmentatio proprie dicta ex quo augmentatio proprie dicta non prove
ad 5. nit nisi animatis. sicut dictum est. Et sic de tali augmentatione
ignis non est ad propositum. ¶ Ad quintam dico quod rarefactio
ad 6. bene est motus ad quantitatem: sed tamen est nullo extrinseco adveniente.
¶ Ad sextam dico quod extensio quantitatis secundum genus non dicitur augmentatio pro-
prie dicta de qua est sermo in proposito. Et sic de tali augmen
tatione quantitatis non est ad propositum. Questio .x.

pᵐ **Queritur** Utrum in augmentatione illud
quod augetur maneat idem ante et post.
¶ Et arguitur primo quod non. nam sit sor. qui sit auctus.
tunc post augmentationem est alia multitudo par
tium ipsius sor. quam ante erat. ex quo aliquae partes non
permanentes de novo advenerunt. ergo est aliud totum. consequentia tenet. ex
cō. 17. eo quod totum non est aliud quam multitudo omnium suarum partium. et
4. ph. ex quinto. sicut dictum est. primo phy. si ergo post augmentationem est aliud to
4.3. tum quam erat ante. sequitur in augmentatione non manere idem to-
2ᵐ tum ante et post. ¶ 2ᵐ arguitur sic. sit a. permanens et b. adveniens
per augmentationem. tunc clarum est quod a. et b. est aliud ab a. sed to
tum quod est post augmentationem est a. et b. et quod erat ante
erat a. solum. ergo post augmentationem est aliud totum a toto: quod
preexistebat: sed illud quod preexistebat fecit sicut pars totius quod
3ᵐ est compositum ex permanente et adveniente. ¶ 3ᵐ arguitur sic. nec
partes materiales manent eedem ante et post nec formales. ergo non
manet idem totum ante augmentationem et post. consequentia tenet ex eo quod
ad variationem tam partium materialium quam formalium sequitur variatio
p.ge.35 effectus. antecedens patet de partibus materialibus. nam secundum Aristotelem ille fluunt
et refluunt. et non manent eedem. aliquae enim recedunt per resolutiones
earum scilicet in fumos vel in aliquid huiusmodi mediante calore natu-
rali. aliquae etiam de novo adveniunt per assimilationem cibi advenien
tis: quod in principio est difficile. et postea in virtute anime mediante calo
re naturali factum est simile. tunc ultra. si partes materiales non manent
eedem. et cum forma non possit migrare de subiecto in subiectum. sequitur
4ᵐ etiam partes formales non manere easdem ante et post augmentatio
nem. ¶ 4ᵐ arguitur sic. si quod esset verum consimili ratione deberet manere
idem ignis ante et post in augmentatione ipsius ignis: sed hoc
est falsum. et falsitas patet ex eo quod in generatione ipsius ignis est generatio
5ᵐ et corruptio simpliciter: et per consequens non manet idem ante et post est
enim ibi corruptio simpliciter combustibilium et generatio simpliciter ipsius
ignis. consequentia patet: quia non videtur aliter debere esse de augmentatio
ne ignis quam de augmentatione aliorum. ¶ 5ᵐ arguitur sic si
quod esset verum. sequitur quod aliquid posset manere idem propter
hoc solum quod aliquid eius maneret: sed hoc est falsum. consequentia
tenet. nam si in augmentatione dicimus idem esse prius quod ante:

hoc non est ex alio: nisi quia aliquid preexistentis adhuc est quod
ante erat: sed falsitas consequentis probatur. nam si sic. sequeretur quod ali
quod totum diceretur idem alteri: et tamen nulla pars unius esset vel
fuisset pars alterius: sed hoc est falsum. et consequentia tenet. nam sit aliqua
navis: cuius in uno anno unum latus de novo reparetur. et
in secundo anno fundus de novo reparetur: et in tertio anno
2ᵐ altus de novo reparetur. et tunc sic. ista prima reparatione
facta adhuc dicitur eadem navis: que ante erat. consimili ratione
facta secunda adhuc dicitur eadem navis: similiter facta 3ᵃ adhuc dicitur
eadem: sed 3ᵃ reparatione facta nihil est in illa navi quod erat
ante aliquam illarum reparationum. et tamen dicitur eadem navis que erat
ante aliquam illarum reparationum. ergo sequitur probandum quod
illa navis post illas tres reparationes dicitur eadem navis
que erat ante aliquam illarum reparationum. si quod esset verum.
patet hoc. nam vocetur illa navis ante reparationem a. et prima
reparatione facta vocetur b. et secunda facta vocetur c. et tertia fa
cta vocetur d. tunc arguitur sic. d dicitur eadem c. et c. dicitur eadem
b. et b. dicitur eadem a. ergo a primo ad ultimum d. dicitur esse eadem a. 6ᵐ
¶ Similiter ad idem sequitur quod sequana similimodo de-
beret dici idem qui erat iam sunt centum anni: sed hoc est
falsum. et consequentia posset deduci. sicut de priori argumento. sed falsi
tas apparet: quia ille sequana qui erat ante centum annos
erat aqua que diu est corrupta. et sequana qui nunc est:
est aqua: que postea est genita et cetera.

In oppositum est Aristoteles. Et probatur rationibus. p ge.35.
nam nisi quod esset verum. sequitur quod
augmentatio non esset motus. cuius oppositum dictum est. 3. T. co. 6.
physicorum. et primo huius. probatur consequentia. nam ad hoc quod aliqua trans- T. c. 23.
mutatio dicatur motus: requiritur quod subiectum talis transmutatio
nis sit ens in actu. per formam substantialem que est eius pars
manens idem sub utroque termino transmutationis. sicut patet T. c. 33.
per Aristotelem hic in primo. nam per hoc differunt generatio et corruptio 2.a. 2.4
ab aliis transmutationibus: quia earum subiectum non est tale: sed est
ens in pura potentia: cum ergo illud quod augetur sit subiectum au
gmentationis si non manet idem: sequitur quod dictum est.
¶ 3ᵐ arguitur sic. sequitur quod hic terminus sor. non esset termi- 3ᵐ
nus discretus: sed communis. patet hoc. nam sine nova impositione et
unica eius impositione significaret plura quam successive. significaret enim
sor. ante augmentationem. et significaret post augmentationem
unum annum postquam non maneret idem post qui fuit ante. et
iterum sequitur quod nullus nostrum esset natus de muliere.
probatur consequentia. ex quo non essemus idem modo quod eramus
ante nostras augmentationes. ¶ 4ᵐ arguitur sic similiter sequitur 4ᵐ
quod non fuisset idem Christus suspensus pro nobis in cruce. et
qui erat natus de pura virgine. consequentia tenet. sicut alie consequentie.

In ista questione primo tangam unum modum per quem
potest salvari veritas questionis: et secundum quem possunt
solui aliqua argumenta tangentia istam materiam. 2ᵒ po-
nam unum alium modum dicendi ad questionem.

Quantum ad primum possumus imaginari quod sicut pᵐ non.
supernaliter una res numero est plures
res numero. scilicet pater filius et spiritus sanctus. Ita naturaliter una res
numero potest esse successive plures res numero: quamvis non
simul. Et secundum hoc posito quod sor. sit auctus. et permanens
sit a. et adveniens sit b. dico quod est idem sor. post sicut erat
ante. quamvis sor. ante erat solum a. et modo idem sor. est
a. et b. et recte. sicut sanctus Petrus in terra erat anima
et corpus: et idem Petrus modo est anima solum aliter
enim false diceremus sanctus Petrus est in celo. ¶ Sed Dubium
si diceretur sit totum corpus sor. preter digitum a. et residuum
sit b. et cras digitus sor. sit abscisus tunc arguitur sic. sor.
erit cras. sor. est a. et b. ergo a. et b. erunt cras quod tamen
est falsum. ex quo b. est abscisum et forte corruptum. ¶ Responde R
tur secundum predictum modum quod in casu posito. a. et b. erunt
cras: sed tamen a. et b. non erunt cras. a. et b. sed erunt a. solum.
¶ Secundo posset argui. ponatur enim quod modo sor. dubium
sit auctus

sit actus: ⁊ q̄ hec res fuit heri a. ⁊ de novo adveniens
sit b. tūc arguit̄ sic. sor. fuit heri sor. est a. ⁊ b g̃ a. ⁊ b. fue
R̷ runt heri. ¶ Cōcedo ɔ̄nē. sed tñ a. ⁊ b. nō fuerunt heri
Dubiuz a. ⁊ b. fuerunt heri a. solū. ¶ Sed. d. tu b. a. ⁊ b. fuerunt
heri. a. sequit̄ q̄ si hec ꝓpositio heri fuisset formata fu-
isset vera a. ⁊ b. sunt a. sed hoc est falsuz. pp hoc q̄ heri
R̷ b. non erat. ¶ Rñdet̄ negando ɔ̄ñam. naz nō sequitur.
albū fuit heri nigrū. g̃ hec fuit heri vera albū ē nigruz.
Dubiuz imo aña est vera ⁊ ɔ̄ña falsum. ¶ Adhuc arguit̄ posi
to sicut ponebat̄ q̄ b. digit⁹ sit cras abscisus ⁊ residuū
. s. a. remaneat. tūc arguit̄ sic. a. nunc nō est sor. sꝫ a. cras
R̷ erit sor. ergo a. cras incipit eē sor. ¶ Cōcedo ɔ̄clōnem.
Et si vlterius arguat̄. a. cras icipit esse sor. sed a. est ali-
quid. g̃ cras aliqd incipiet esse sor. ɔcedit̄ ɔ̄clō. ⁊ si vlte
rius arguat̄. ergo aliqd incipit esse. negāda est ɔ̄ña. vñ
sicut aliquid pōt icipere esse albū absqꝫ hoc q̄ aliquid
mundi incipiat eē. ita dico q̄ aliqd bene icipit esse sor.
absqꝫ hoc q̄ aliquid incipiat eē. vnde posito q̄ eēt vnū
scutuꝫ. cuius vna medietas esset alba ⁊ alia nigra. ⁊ me
dietas nigra ɔdensaret̄ absqꝫ hoc q̄ medietas alba cō
densēt. tunc illud scutū incipiet esse albū. absqꝫ h̃ q̄ al-
bedo vel aliquid aliud icipiat esse: q̄ aūt illud scutū in
cipiat esse albū. pꝫ ꝯm cōem modū loquēdi. vocādo il-
lud albū: cuius maior pars per se ⁊ q̄libet est alba. ⁊ ꝯꝫ
istū modū loquendi deberet dici q̄ hoc nomē sor. nō
esset mere absolutū. nec mere cōnotatiuū. sicut est hoc
nomen albū: sed medio modo se hñs inter nomina me
Dubiuz re ab⁹ ⁊ noīa mere ɔnotatiua. ¶ Adhuc diceres si. ve
rum est dicere q̄. a. mō non est sor. ⁊ q̄ a. cras erit sor.
sequit̄ q̄ a. cras corrūpetur pp hoc q̄ mutat nomen ⁊
diffinitionē. modo enī non est sor. ⁊ cras erit sor. ecce
mutationez nominis. Simili modo non est animal rō-
R̷ nale. ⁊ cras erit aīal rōnale ad mutationez diffinitiōis.
¶ Rñdet̄ ɔcedendo bene si mutatur nomen specificum
substantiale. modo sic non est in ꝓposito.

Quantū ad scðꝫ sciendū est q̄ qō intelligit̄ de
identitate numerali. videlꝫ an maneat
idē numero: ⁊ nō de idētitate specifica ⁊ tota difficltas
stat in equiuocatiōe idētitatis numeralis. ¶ Uñ scien
p̄ modo dum est q̄ aliqd dī manere idē numero tripl'r. vno mō
cuius oēs partes eius manent. nec aliquā partē de no
uo acqrunt: ⁊ illud dī manere idē numero total'r. Et sic
2ᵒ modo dicimus q̄ celū est idē numero qō ipsuz erat citra cen-
tum annos. ¶ Scðo mō aliquid dī manere idē nume
ro. cuius p̄ncipalior pars manet eadē. ⁊ h̃ est manere
idē partialiter. Et isto mō dicimus sor. esse eundez nu-
mero qui est magn⁹ qui erat cū fuit paruus: pp hoc q̄
3ᵒ modo p̄ncipalior pars eius puta aīa itellectiua manet eadē.
¶ Tertio mō aliqd dī manere idē numero: pp ɔ̄tinuaz
successionem partiuz similium sibiinuicez succedētiuz:
ꝓpter quam continuitatem successionis manet consi-
milis figura ⁊ dispositio. ⁊ sic dicimus sequanam esse
eundez numero modo: qui erat ante. 100. annos. nā con
tinue propter continuam successionē partium similiuꝫ
manet cōsimilis figura ⁊ dispositio. Et sciendūz est q̄
omnes isti tres modi idētitatis numeralis sufficiūt ad
hoc q̄ aliquis terminus dicatur discretus.

p̄ᵃ ɔ̄ **Tunc fit** p̄ma ɔclō. In augmētatiōe ꝓprie dcā:
de q̄ est p̄ñs sermo: nō manet idez nu-
mero p̄mo mō ante ⁊ post. pꝫ hoc ex eo q̄ augmētatio
2ᵃ ɔ̄ fit aliquo adueniente ¶ 2ᵃ ɔ̄ in augmentatiōe hoīs hñ
manet idē numero scðo mō. pꝫ hoc: q̄ p̄ncipalior pars
manet. s. anima: pp cuius mansionē bene possumus di
cere hominem manere eundē. Et illū modū loquendi
seruamus cū dicimus idē petrus est in celo q̄ erat i ter
ra. ⁊ hoc ꝯm partē p̄ncipaliorez: puta animā: sed forte
sic nō est de aliis aīatis. nā in equo magis p̄ncipalior ⁊
maior ps nō fuit cū eēt paruus. imo forte nihil qō est i
equo magno p̄us erat in equo p̄uo. Sed in augmenta
tione huius ⁊ ɔ̄sil'ꝫ posset dici idē manere numero 3ᵒ
mō: ita q̄ ꝓpter ɔ̄tinuā successionē partiū sil'ꝫ ɔserua
tur sil'is figura ⁊ dispositio: ita sic argutū est in alia qō
ne. pp hoc dicimus equū magnū esse eundē numero q
erat cuꝫ fuit p̄uus: ⁊ hoc loquēdo de idētitate 3ᵒ modo.
¶ Ad rōnes pꝫ ex iaꝫ dictis. Qō. xj. ad rō.

Queritur Utrū eius qō auget̄ quelibet
pars augeat̄. ¶ Et arguit̄ p̄ᵐ
mo q̄ nō. nā alicuius qō auget̄ aliqua ps di
minuitur. ergo nō quelibet pars auget̄. ɔ̄ña
tenet. aña ꝓbat̄ per hoc qō aliqñ visum est q̄ cū auge
batur digitus vel brachiū pp aliquā infirmitatez dimi
nuebatur. ¶ 2ᵒ arguit̄ sic. non cuiuslibet qō nutrit̄ que- 2ᵐ
libet pars nutrit̄. g̃ non cuiuslꝫ qō auget̄ quelibet pars
auget̄. ɔ̄ña tꝫ ex eo q̄ augmētatio presupponit nutritio
nem. aña pꝫ. nā nutritio fit pp restaurationez ɔ̄perditi:
sed non quelibꝫ pars illius qō nutrit̄ aliqd deperdit. al'r 3ᵐ
. n. nihil remaneret qō ante erat. ¶ 3ᵒ argr̄ sic. augmen
tatio fit aliquo extrinseco adueniēte. mō si quelꝫ ps illi
us qō auget̄: augeat̄. opꝫ q̄ cuilꝫ eius parti aliqd adue
niat. ⁊ tunc cū non cuilꝫ eius parti possit aliqd de nouo
aduenire: nisi vna separet̄ ab alia p aduenientes subigre-
diens ⁊ cū sint ifinite ptes illud qō auget̄. opꝫ q̄ i au-
gmentatione in ifinitas ptes diuidat̄. ⁊ idez oporteret
de cibo adueniente. al'r. n. non posset distribui p infinitꝫ
partibus illius qō auget̄ si aūt diceret̄ quālibet partez
illius qū auget̄ augeri absqꝫ hmōi diuisione. tūc opor-
teret ponere penetrationē corpoꝝ pp hoc q̄ vnū cor-
pus non pōt recipi in alio: nisi per diuisionē: nisi tūc cō
cedat̄ penetratio corpoꝝ: qō est ɔ̄ Aristo. 4. physico. t. c. 8.
¶ 4ᵒ arguit̄ sic. pro q̄ rōne supponit̄ q̄ sit dare minimā ⁊. 45.
carnē. tunc sic. si quelibet pars illius qō auget̄ augeat̄.
sequit̄ q̄ quelibet minima caro illius qō auget̄ augea-
tur. vel g̃ per carnē minorē vel tantā vel maiorē. si dici
tur per minorē: hoc non vr̄ verꝫ: q̄ non dat̄ caro mior.
si dicitur q̄ per tantā vel maiorē. sequitur q̄ oē qō au-
getur sit duplū ad se vel maius. ex quo cuilibꝫ carni mi
nime additur tantū quantū ipsa est vel maius.

In oppositum est Aristo. in hoc primo. t. c. 32.

¶ In ista qōne. p̄ ponā suppōnes pro vidēdo modum
augmētationis. 2ᵒ ɔ̄nes. 3ᵒ dubia ⁊ eoꝝ solōnes.

Quantū ad p̄mū sit p̄ma suppō: q̄ nullū corp⁹ p̄ᵃ sup.
pōt subintrare nisi per diuisionem vel
receptionē eius in poros corporis in quos fit subigres-
sio. aliter. n. non posset euitari quin esset penetratio cor
porum ⁊ plurima corpora essent in eodez loco adeq̄te:
qō est ɔ̄ Aristo. 4ᵒ. phy. Sil'r si posset fieri talis subin- t. co 8.
gressio corpoꝝ: sine poris ⁊ sine diuisiōe. tunc viuens ⁊. 45.
non indigeret talibus poris: qō est falsuz. nā videmus
q̄ per oīa mēbra viuentis repiuntur hmōi pori ⁊ fora
mina: que nā non dedisset viuēti nisi ipsis idigeret ɔ̄ña
tꝫ ex eo. nā tunc nutrimentū posset subigredi sine pori
in corpus. Sil'r si vnum corpus posset subintrare aliō
sine poris vel sine diuisione. tunc etiaz econuerso possꝫ
exire sine diuisiōe ⁊ poris: qō non est nāl'r bene ima
ginabile posse fieri. ¶ 2ᵃ suppō. corpus porosum habet 2ᵃ sup.
aliquas partes non porosas pꝫ: q̄ aliter totuz illud cor
pus esset vnus porus. Et ex alio nā omnis porus clau
ditur aliquo: ⁊ illud qō claudit̄ est continuum ⁊ corpo
reum. al'r. n. nō faceret porū. Et ex alio ēt: q̄ vel aliqui
pori carnis vel ossis sūt imediati sic q̄ iter illos poros
nō est alius porus: aut nulli sunt ita imediati. si dicitur
primum

primū vel ergo inter illos poros mediat porus vł sola
superficies. si dr̄ q̄ sit corpus. tunc cū in eo nō sit porus.
alr. n. illi pori non eēnt īmediati per ꝓuanonē pori me-
dij: qḋ est ꝯ hipotesiz: ꝛ ꝑ ꝯñs illud corpus non est po
rosuz. Nō pōt dici q̄ sola superficies. nā sicut alibi visū
est non sunt ponēda talia īdiuisibilia: fm aliq̄ꝫ vel ali-
quas dimēsiones. sicut sunt supficies linea ꝛc̄. si aūt dr̄
q̄ inter quoslibet duos poros corporis vel ossis sit aliq̄
pori medij: ꝛ cū qlibet porus nō sit in īfinitum modice
quātitatis: opꝫ qḋlibet corpus porosuz esse in infinituz
magnū: q2 in quolibet corpore poroso essent infiniti po
ri: quoꝝ quilibet non est in infinitū modice quātitatis.

2ª ꝯ **Quantuz** ad 2m sit pˢma ꝯ. nō vbicūq̄ i corpo
re qḋ augeť est aliqd de cibo subue
niente. pꝫ hoc: q2 in illa parte que est īter poros ꝛ ē nō
porosa: nihil recipiť de cibo subueniēte. pꝫ. nā nihil reci
pereť in illa pte nō porosa per diuisionē illius pñs nō
porose vel in poris eius: sed nullū illoꝝ pōt dici. ḡ ꝛc̄.
maior nota per pˢmā suppōnē. mīor pꝫ. nō ꝑ diuisionez.
nā si sic. sequiť augmentationē nō posse fieri nisi ꝑ diui
2ª ꝯ sionē partiū corporis augēdi: qḋ est falsuz: nec pōt dici
2m: q2 illa pars posita est nō porosa. ℭ 2ª ꝯ. augmētatio
fit per iuxtapositionē partibus pexistībus. ꝛ per receptio
nem ipsius in poris. pbať: q2 in augmētatōe fit diuisio
ꝛ distributio ipsius nutrimēti: cū ipsa non fuerit in infi
nitū ipsa fit in ptes finitas in numero: ꝛ q2 non pñt ille
partes subintrare corpus nisi ꝑ poros: vt dictū est. seqť
q̄ recipiť in poris. ꝛ iuxtaponiť corporibus terminanti-
3ª ꝯ bus poros: que quidē corpa ponūť non porosa: ꝛ dr̄r
partes pexistentes. ℭ 3ª ꝯ. non solū augmentatio ꝓpe
dicta fit per talē iuxtapositionē: sed etiā per alteratiōez
ꝛ per ꝯuersionē illius recepti in subaz similē pexistēti:
ꝛ per actionē illius caloris nālis in illud adueniens in
virtute ipsius anime. Ista opio ponit q̄ fiat per iuxta-
positionem. ꝛ cū hoc requiritur alteratio ꝛ aliqualis
gñatio. postq̄. n. illud sic receptuz in poris sufficienter
est alteratuz forma eius subalis corrumpitur. ꝛ de mate-
ria eius manente forma subalis educiť: que silis forme
subali pexistenti. ꝛ rōne talis silitudinis formaꝝ i spe-
cie mā que fuit alimenti cōtinuatur materie ipsius pre
existentis. ꝛ fit vnū cōtinuū ex pexistente. ꝛ illo quod
de nouo gñatur. ꝛ illud tūc iteꝝ ꝑ actionē caloris extē
ditur: ꝛ fit porosuz. in qbus poris iteꝝ pōt recipi alimē
tum. ꝛ q̄diu talia sic pñt extendi: sic q̄ nō impediat ni
mia durities ꝑꝑ terrestreitatē ibi relictā. ꝛ resolutionē
subtilioꝝ pōt fieri augmētatio: sicut in viuente. qñ autē
membra fiunt multū dura ꝓpter resolutionē subtilis ꝛ
terrestris relictaz: q̄ nō possunt sic extēdi: nō amplius
fit augmentatio: quātūcūq̄ bene nutritio.

a.t.co. **Quantū** ad tertiū dubitať. nā si in corpe qḋ au-
getur ponerenť tales pori. vel illi eēnt
8o.vł- pleni vel vacui: non vacui: q2 hoc eēt ꝯtra Ari. 4. phy.
ad.88 si pleni adhuc videtur fieri ꝑ enˢ corpoꝝ in augmenta-
2m tione. ℭ 2ᵒ. naz videtur q̄ omnes ptes ipsius corporis
qḋ augeť sint eiusdez rōnis: quare videť q̄ non magis
3m alique sint porose q̄ alie. ℭ 3ᵒ. nam si ponerenť alique
partes non porose. seqtur q̄ ille non augenť: ex eo q̄ in
4m ipsis non posset fieri receptio ipsius alimēti. ℭ 4ᵒ. naz
ex receptione ipsius alimenti in poris non videtur seq
augmentatio: sed bene ꝯdensatio ꝛc̄.

ad pm **Ad ista** respōdeť. Ad pˢmū dicit: q̄ tales pori nō
sunt pleni corporibus grossis: sꝫ subtilibus
que de facili cedunt. sicut est aer vel spūs. ꝛ ex hꝯ q̄ hu
iusmodi corpa faciľr cedūt. nō oꝫ sic fieri penetrationē:
sed cū huiusmodi pori sunt repleti alimēto. aliud in eis
non recipiť nisi alimēto corrupto. ꝛ iterū fit ꝑ calorem
rarefactio. ꝛ fiunt noui pori: in qbus iteꝝ pōt fieri tūc
silis receptio. ℭ Ad scḋaz qñ dr̄ omnes ptes ꝛc̄. nega Ad 2m
tur q̄ oēs partes sunt eiusdē rōnis. vna. n. est densa. ꝛ
alia porosa. vnde statim patz rōne. si oēs eēnt eiusdē rō
nis: nūc qua rōne exhalatur vna pars ꝛ alia. ℭ Ad ter Ad 3.
tia rñdeť q̄ aliquid dr̄ augmētari dupľr. vno modo fm
q̄ intra se recipit aliqd. ꝛ sic solū partes porose auge-
rentur. alio mō minus ꝓprie illo modo q̄ aliqd est ei
adiunctū qḋ factū est vnum cū ipso per ꝯtinuationē. ꝛ
illo mō partes non porose bene augerenť. cuiuslibet er
go qḋ augeť nisi sit ipedimentū ꝛ inālis dispō alicuius
eius partis: quelibꝫ pars augeť. vel per alicuius suppo
sitionē: vel per alicuius iuxtapositionē cum toto: cuius
est pars ꝑꝑ partem illaz que est in medio partis nō po
rose: q2 quāuis ibi nō sit aliquid iuxtapositū imediate:
tamen toti cuius est pars aliquid est iuxtapositum. Et
ex hoc pꝫ responsio ad questitum. ℭ Ad quartaz dico Ad 4.
q̄ bene verū eēt nisi postea extēderentur ꝛ fierent no-
ui pori eo mō quo dcm̄ est. ℭ Ad rōnes ꝓncipales pꝫ
quid sit dōm per supius dicta. Qō. xv.

Queritur Utrū augmētatio fiat fm
partes formales. ꝛ nō ma
terIales. ℭ Et arguiť pˢmo q̄ nō. naz exquo ad rōeo
forma non pōt esse sine mā: nec pōt protendi pm
vltra mātā in qua est: sequr si forma augeť q̄ opꝫ etiā
materiam augeri. ꝛ per ꝯñs si augmentatio fit fm par
tes formales. videť fieri fm partes materiales. ℭ 2ᵒ ar
guitur sic. non solū forma augetur: sed totum composi- 2m
tum: sed hoc non esset nisi ita bene augeretur fm mām
sicut fm formā. ℭ 3ᵒ arguiť sic. exquo augmētatio pre
supponit nutritionē solū hoc augeť qḋ nutriť. fm ptes 3m
māles nutriť ꝛ nō formales. ḡ ꝛc̄. añs ꝓbať. nā nutri-
tio est deperditi restauratio: cū ergo fm ptes māles fiat
deperditio. exquo ptes māles fluunt ꝛ refluunt. ꝛ non p ge.36.
fm partes formales. exquo ille remanent videť nutri-
tionem soluz fieri fm partes māles. ꝛ non formales.

In oppositū est Aristo. d. augmentationē
fieri fm speciē. Et exponitur
.i. fm partes formales ꝛ non fm partes fm materiaz: T.c.35.
hoc est scḋm partes materiales.

In ista qōne ponaz opiniones quid Aris.
intelligat per partes scḋz spe
ciem ꝛ per partes fm materiam: que omnes opiones p ge.35.
iudicio meo possent sustineri. Unā aliqui dicunt q̄ per
partes fm speciem debēt intelligi partes etherogenee:
ꝛ partes fm materiaz partes homogenee. Unde scien pˢ opio
dum q̄ partes etherogenee dicūtur: quarū partes non
suscipiunt predicationem totius. verbi gratia. sicut sunt
manus digitus caput oculus ꝛc̄. non enim quelibet ps
manus est manus. similiter est de digito. Partes vero
homogenee dicuntur ille quaruz partes suscipiunt pre
dicationem totius. sicut est caro os aqua ꝛc̄. quelꝫ ps
carnis est caro. similiter quelibꝫ pars ossis est os. Mō
isti dicunt vlterius q̄ augmentatio fit fꝫ partes forma
les seu etherogeneas. ꝛ non fm partes materiales seu
homogeneas. Non intelligendo q̄ nulle partes ethe-
rogenee augeantur. naz tunc nulle partes etherogenee
augentur. dicit enim Aristo. partes etherogeneas auge
ri: q2 partes homogenee augentur. Sed ad istuz intel- p ge.35.
lectum augmentatio dicit esse fm partes formales seu
etherogeneas. ꝛ non fm partes materiales seu homo
geneas: q2 eius quod augetur quelibet pars formalis
seu etherogenea augeť: sed non quelibet pars materia
lis seu homogenea: ꝓpter hoc q̄ aliqua talis de nouo
aduenit vel recedit per resolutionem. vñ nūꝫ homo au
getur nisi sit ꝓpter indispositionez alicuius eius partis
etherogenee

etherogenee quelibet eius ps etherogenea augetur.s. tam oculus q̄z caput: tā manus q̄z digitus: tam pes q̄z brachiū: tāz tibia q̄z genitalia: ⁊ sic de alijs: sed cū hoc stat q̄ alique ptes mãles recedunt: nec de nouo adueniunt: quãuis alique ptes mãles augeantur. aliter eniz nunq̄z formales augerenť: nūq̄z.n. manus vel digitus augeť nisi caro ⁊ os augeatur. ¶ Et tunc credo q̄ ista
T.c.55 opinio valde facilr̄ posset sustineri: quãuis aliq nolentes ipsaz intelligere iprobent per h̄ q̄ Arist. dicit ptes etherogeneas nō augeri nisi pteš hōgenee augeantur. ¶ Breuiter illud nō est ꝯ predictã opinionē: qꝛ ista opinio non vult q̄ augmētatio nullo mō fiat f̄m ptes mãles seu hōgeneas: sed vult q̄ in augmētatōe nō q̄libet pars hōgenea augeatur: sed q̄libet pars etherogenea pp hoc q̄ partes hōgenee alique recedūt: ⁊ alique adueniunt. mō illud qd̄ aduenit vel recedit non augeť: s3 qꝛ ptes etherogenee: nec adueniunt: nec recedunt f̄m mãm. ideo augmētatio attribuiť ei qd̄ augeť s3 partes
2ª opio formales: hoc est etherogeneas. ⁊ non f̄m ptes mãles seu hōgeneas. ¶ Alia est opio. q̄ p partes formales intelligunť partes que seorsuz existes eēnt sensibiles: ⁊ per ptes mãles itelligant partes que q̄uis inexistes toti sentiunť: cū alijs tñ si essent seorsuz poste non sentirētur. mō dicit ista opio q̄ in augmētatōe quelibet pars que seorsuz posita esset sensibilis augeť. nulla.n. tal' f̄m se totã aduenit sil' de nouo vel recedit. ⁊ sic talibus partibus debeť augmentatio. ex quo quelibet talis cū aliq̄ adueniēte firmatoꝛ: sed in augmētatōe nō q̄libet pars que si eēt3 seorsum esset insensibilis augetur: pp hoc q̄ aliq̄ talis f̄m se totaz de nouo aduenit vel recedit. mō illud qd̄ recedit vel aduenit non augeť. nō tñ vult dicē ista opinio q̄ nulla pars isensibilis augeať: sed bñ vult dicere q̄ non quelib3 augeť: cū hoc tñ stat q̄ mite alie insensibiles augeãtur. partes.n. sensibiles nō augerenť
3ª opio nisi partes insensibiles augerētur. ista opio bñ est dicta p̄me. ¶ 3ª opinio est. q̄ per partes formales intelligit partes porosas. ⁊ tūc vlterius dicit ista opio q̄ augmentatio ꝓprie fit f̄m partes formales h̄ est porosas. nã augmētatio ꝓp̄e fit per intussusceptionē. mō solū ptes porose pñt aliqd intra se recipere: s3 augmētatio nō fit f̄m ptes mãles hoc est nō porosas: qꝛ ille nō pñt aliqd
4ª opio intra se recipe: s3 m̄ f̄m illas iproprie bene fit augmentatio. s. per iuxtapositionē. sicut heri dicebať. ¶ 4ª opinio est q̄ sicut que aiato attribuunť f̄m idētitatē specificam. ⁊ nō f̄m idētitatē nuālem. ita ptibus f̄m speciez hoc est f̄m identitatem specificã. ⁊ nō partibus f̄m mãz hoc est idētitatez numeralē. vñ ista opio vult q̄ auctu3 nō est idez numero cū preexñte: sed idē in spē: ita ēt ps aucta nō est eadē numero cū p̄exñte: sed bñ in spē. modo dicit ista opio augmētatiōnē fieri per ptes f̄m spēz: ⁊ non per ptes f̄m mãm: hoc est eē auctū attribuimus
5ª opio ptibus que sunt eedē ptibus p̄exñtibus f̄m spēz: ⁊ nō
p.g.c.38 partibus que sunt eedē p̄exñtibus f̄m mãm. ¶ 5ª opinio est Cōmen. q̄ augᵒ inest aiato f̄m ptes formales h̄ est rōne aie: cuius est nutrire ⁊ augere ⁊ ꝯuertē alimētum in sub3 aliti meᵉᵉ calore nãli. ⁊ nō s3 ptes mãles: hoc est non rōne mãe: cu3 mã nihil actiue faciat ad au-
T.c.82. gmentationē. ex quo est passibilitatis ifinite. sicut dictū
6ª opio est. p̄ physi. ¶ Preter istas.5. opiniones pōt adhuc cōputari alius modus de augmētatōe. ⁊ silr alᵒ modus dicēdi de ptibus mãlibᵒ ⁊ formalibus: ita q̄ simplr̄ p partes formales itelligamus forᵃᵐ vel ptē forᵉ. ⁊ p partes mãles ptes mãe. Et posset sic imaginari q̄ cū alimētū recipiť in poros ⁊ iuxtaponiť ptibus nō porosis: in quibus est forᵃ aiati: forma alimti successiue nō gradualr: s3 q̄ntiᵗᵉ depdiť. ⁊ sic successiue depdiť. ⁊ mã eiᵒ successiue forma expoliať. ipsa mã igrediť successiue ptē nō porosaz ⁊ sic successiue igrediť partē nō porosam: ita illa forma successiue est in plurī mã. ⁊ sicut successiue fit in plurī mã: ita successiue illa pars porosa extēditur. ⁊ fit maioꝛ. ⁊ talis extēsio ⁊ maioratio inest ibi rōne sue forme. vñ si nuda mã nudã mã3 igrediť nō fieret tal' extēsio. ⁊ qꝛ talis extēsio p̄ncipal'r debeť forme: vel saltē ex pte eius ⁊ nō rōne mãe. iō est qd̄ dicimus augmētationem fieri f̄m ptes formales ⁊ nō mãles. Et f̄m istum modū dicēdi op3 ꝯcedē extēsionē pluriū mãeꝝ. ¶ S3 Dubᵐ dicet aliqs quō pōt hoc esse q̄ vna mã que est vniꝰ corpus extēsu3 ita aliud corpus subingrediať: cū m̄ nō ponas hoc fieri p diuisionē: nec p poros: ⁊ vī q̄ hoc sit ꝯ
Rᵒ dicta in alia q̄ōne. dicebať.n. q̄ vnū corpus non posset subingredi aliud nisi p diuisionē vel p poros. ¶ 2ᵒ nāz tunc sequitur q̄ vna forma simul informaret duas mãs: v3. mãm p̄exñtem ⁊ mãm subingredientem.

ad pᵐ

Ad primuz dico ver3 eē q̄ corᵖᵃ.quoꝝ nullum nō iformat aliud: nec ambo informãt 3ᵐ: nec ambo iformanť ab vno 3ᵒ nec pñt iformari simul nō pñt se penetrare: nec subingredi sine diuisione vel sine poris. nihilominus si ambo informant vnum 3ᵐ. sicut albedo ⁊ dulcedo in lacte: vel vnum informat aliud sicut forma mãm. tūc pñt se mutuo penetrare. silr si ambo possunt informari ab vno 3ᵒ. tūc pñt
adꝫ 2ᵐ se subingredi. sicut due mãe: que postea erunt vna per subingressu3 vnius ad aliã. ¶ Ad 2ᵐ dico: q̄ ex hoc illa forma non iformat duas materias: sed bene iformat plus de mã. Vñ nō est admittendū q̄ hic signetur materia. a. p̄exñs ⁊ ibi materia subingrediens. nã tūc non se mutuo penetrãt: nec est admittendum q̄ vna sit a. ⁊ alia sit b. ex quo sunt oīno vna mã postq̄z vna forma informatur. Et vlterius imaginãdū est q̄ sicut vter plus extendiť: qꝛ plus adueniente vino ita forma manēs eadem oīno extenditur plus ⁊ plus in plurī ⁊ plurī mã.
ad tō. Et ita dici posset q̄ illud qd̄ augetur manet idem ante ⁊ post. s. forma. ¶ Ad tū nes factas in p̄ncipᵒ p3 qd sit dicendum ex dictis.

Questio. xiij.

Querit Utꝝ augmentatio sit motus continuus. ¶ Et arguiť p̄mo
pᵐ q̄ non. per differentiaz quã ponit Art. inter augmentationē ⁊ nutritionez. vnde videtur velle nutritionē durare cōtinue per totaz vitam animati. augmentationem vero vsq̄z ad aliqd̄ tempus. ⁊ adhuc per illud tempus animatum aliquando augetur ⁊ aliquando stat. ergo videtur q̄ augmentatio fiat discōtinue vsq̄z ad illud tempus in quo animatum non am-
2ᵐ plius augetur: sed bene nutritur. ¶ Secūdo arguitur:
.c.23. auctoritate Auer. 8. physi. vbi arguit sic. si augmētatio esset motus continuus. sit ergo q̄ aliquod animatū augeatur acquirendo quantitatē digitalem in vno anno. tunc si talis augmētatio est continua. tunc cuilibet parti anni correspondet vna pars illius quantitatis digita-
3ᵐ lis. q̄ ipse dicit non esse credibile. ¶ Tertio arguitur sic. diminutio non est motus cōtinuus. ergo nec augmētatio. ꝯña tenet a simili. antecedens pa3. nam non videtur q̄ continue fiat resolutio ⁊ deperditio aliquaru3 partium ipsius animati nam si fieret talis: illa fieret p actionē caloris naturalis: sed hoc non na3 in nutritiōe fit generatio carnis ⁊ aliarum partiu3 animati p actionem caloris naturalis. ergo non fit corruptio: nec resolutio taliū ptiū mediãte actione caloris nãlis. al'r.n.
4ᵐ idem. s. caloꝛ nãlis eiusdem. s. carnis esset genitū ⁊ cor-
3.phy. ruptum. p̄mo eni3 g̃naret. ⁊ postea idem genitum cor-
47.5. rūperet. ¶ Quarto arguiť sic oīs motus d3 esse inter
ph.20 ꝯña ex eo q̄ motᵒ est trāsitᵒ de ꝯrio i ꝯriū s3 ita est q̄ augmētatio

argumẽtatio nõ est iter ꝯria. est. n. inter puũ ꝛ magnũ: sed puũ ꝛ magnũ nõ sunt ꝯria. ꝫ rela^ue oĩ^o. ꝗ aug^o non est motus. ꝛ p ꝯñs nõ est motus ꝯtinuus: ꝯña tꝫ a supe
5^m riori ad iferius ne^ae. ℭ 5° arguit sic aug^o est cũ plus cõuertit in subaꝫ aiati ꝙ̃ fuerit depꝯditũ: sed talis ꝯuersio nõ est motus. ꝛ per ꝯñs: nec motus cõtinuus pꝫ ꝗ ꝙ talis ꝯuersio est eductio forme subalis de tuã elemẽti: sed talis eductio est generatio: gñatio aũt nõ est motus ex eo ꝙ gñatio non fit successiue. sicut motus.

r. c. 18. **In oppositũ** arguit. nã argumẽtatio ẽ motus ad quãtitatẽ. p Aristo. 5° physicoꝝ: ꝛ si sic. ꝗ est motus. ꝛ vltra. ergo augmentatio est ꝯtinua ex eo ꝙ motus est de numero cõtinuoꝝ. ℭ In ista q̃one videndũ est de nutritione q̃ñ fiat ꝛ de causis eius. ℭ 2° videndũ est vtrũ nutritio aiati duret vsqꝫ ad finem vite. ℭ 3° videndũ est de quesito.

p^m nõ. **Quantũ** ad pmũ dico. pmo ꝙ calor nãlis cõtinue agit in humidũ radicale p hoc ꝙ nisi fieret sumptio alimẽti extrinseci ab ipso aiato: ipm sensibilr̃ diminueret. mõ talis diminutio ꝛ debilitatio animati non vr̃ esse ex alio: nisi ꝑpter deperditionẽ aliquarũ particularũ ipsius aiati. quarum restauratio fit per sumptionẽ alimẽti. modo talis depditio nũ vr̃ esse ex alio. ꝛ simr̃ debilitatio ipsius aiati nisi per actionem ipsius caloris nãlis in humidũ radicale. sic igr̃ pꝫ de fine nutritiõis: qui est restauratio depditi mediãte actio
2^m nõ. ne caloris nãlis. ℭ 2° dico ꝙ efficiens nutritiõis est idẽ calor nãlis. nã idem calor alimentũ assumptũ exiccando ꝛ agendo in ipsũ cõuertit in carnẽ. ꝛ ipso ꝯuerso in carne vlterius ipm exiccando resoluit in tantum ꝙ corrũpit ꝛ deperdit. Et sic idẽ respectu eiusdẽ est gñatiuũ ꝛ corruptiuũ: ꝫm aliã ꝛ aliã tñ dispõnez mãe: nec
3^m nõ. hoc est incõueniens: ꝛ per hoc soluta est 3^a rõ. ℭ Notandũ tñ ꝙ calor naturalis nõ est agens ꝑncipale: sed est agens instr̃ale. ꝑncipale aũt est ipsa aĩa. ℭ Ex isto pꝫ q̃ñ fit nutritio. nam nutritio fit isto modo ꝙ alimẽtum pmo sumit a stomacho. ꝛ ibi mediãte calore nãli: cuius est segregare etherogenea ꝛ cõgregare homogenea. purũ separat ab impuro: ꝛ ipurũ mittit ex per foramen: sed purũ manẽs mittit ad epar: ꝛ ibi fit vlterior purifi^o mediãte calore nãli: ꝛ tunc illud impurũ mittit ad vesicã: ꝛ fit ex hoc vrina. ꝛ tũc vlterius purum manens mittit per vnã magnã venaꝫ ad cor. ꝛ tunc ibi fit vlterior segregatio ꝛ purificatio puri ab ipuro: ꝛ dr̃ ꝙ illud impurũ mittit ꝑ gñatiõe sanguinis: ꝛ de puro remanente cor retinet sibi portionẽ suã pro suo nutrimento qd̃ cõuertit in subaꝫ cordis pro restauratiõe depditi: ꝛ residuũ remittit per vnã paruam venaꝫ de corde ad epar. a quo multe vene vadunt ramificate hincinde ad singulas partes corporis: per quas illud purũ distribuitur ꝛ remittit per singulas partes ipsius corporis. tũc prouenit ibi calor taliũ partiũ mediante quo alterat illud adueniens: tandẽ ꝙ forma subalis illius corrũpit. ꝛ cũ illa corrũpit: de eius mã educit de nouo vna forma: que cũ forma aiati ꝑexũte fit vnũ ꝯtinuũ: ꝛ hoc si illud qd̃ gñatur de nouo est maius ꝙ̃ illud qd̃ depdit. nũ solum est nutritio: ſꝫ ẽt aug^o. si v̓o non est maius: ſꝫ tñ vel minus. tũc est solũ facta nutritio. sic igr̃ hr̃ q̃ñmõ fiat nutritio. ꝛ simr̃ aug^o ꝛ qd sit finis nutritiõis. ꝛ simr̃ agẽs nutriens ꝛ augẽs. De fine v̓o augmẽtationis dico ꝙ finis eius est vt aiatũ fiat tãtũ: vt debite possit exercere opõnes sibi debitas: quas nũ posset exercere si manẽt ita paruũ. sicut erat in ꝑncipio cũ gñabatur.

2^m nã. **Quantum** ad 2^m sciẽdũ est ꝙ̃ nutritio pt capi dupl'r. vno^o ꝑ alteratiõe nutrimẽti. alio^o ꝑ ꝯuersione alimenti illius in substãtiam aiati.

ℭ Tũc sit p^a ꝯ talis. nũ per totũ tp̃s vite ipsius aiati est nutritio. accipiẽdo nutritionẽ ꝑ ꝯuersiõe alimẽti. pꝫ ꝗ ꝙ p^a ꝯ
aliq̃ñ bene ꝑpe añ mortẽ calor nãlis in tm̃ debilitat ꝙ nũ suffic̃ obtinere sup alimẽtũ in tm̃ ꝙ possit ipm ꝯuer 2^a ꝯ
tere in subaꝫ aiati. ℭ 2ª ꝯcl'o. aiatũ nõ posset diu manẽ sine eius nutritiõe: ꝛ ideꝫ est ꝙ talis nutritio est necia
aiato. sup^{us} ꝙ diu debeat viuere. pꝫ. nã alr̃ nõ fieret re- 3^a ꝯ
stauratio depditi. ꝛ fieret debilitatio nimia aiati. ℭ 3ª ꝯcl'o est ista. pole est: ꝛ forte ꝙ ita est: ꝙ nutritio est ꝯtinua p totã vitã: sumẽdo nutritionẽ ꝑ alteratiõe: ꝛ hoc in aialibus hñtibus magnũ calorẽ ꝛ mltũ sanguineꝫ. pꝫ. nã q̃̃diu talia viuũt hꝫ calorẽ nãlẽ ꝛ obtinẽtẽs sup alimẽtũ in tm̃ ꝙ sufficit ꝑ alteratiõe: q̃uis nõ ꝑ conuersione. ex eo ꝙ talia aialia nũ viuũt sine notabili calore: sed aialiũ ad quoꝝ viuere nũ reqrit tãtus calor. sicut sũt rane ꝛ hmõi. põt dici ꝙ nõ p totã vitã durat eorũ nutritio: siue nutritio accipiat ꝑ alteratiõe seu ꝑ con 4^a
uersiõe. ℭ 4ª ꝯcl'o. ꝫ tñ nõ est demr̃atũ. possꝫ. n. dici ꝙ modicũ añ mortẽ calor i tm̃ debilitat ꝙ nullo mõ obtinet sup alimẽtũ i tm̃ ꝙ sufficiat ipm alterare vel ꝯuer- p^a ꝯ

Quantuꝫ ad 3^m sit p^a ꝯcl'o. ois aug^o est (tere. ꝯtinua. pꝫ: q2 ois aug^o est motus qui fit successiue. ois aũt motus talis est ꝯtinuus. ergo ꝛc̃. 2^a
ℭ Scd̃a ꝯ. pole est ꝙ aliqd argr̃ p longũ tp̃s: ꝛ ꝙ fiat aug^o nõ ꝑpe vna: sed aggregatiua ex plibus. pꝫ. nã aliq̃ñ videmus de aiatis ꝙ p aliqd̃ tp̃s augent. ꝛ tunc p 3^a ꝯ
aliqd̃ tp̃s stant. ꝛ iteꝝ augent. ℭ Tertia ꝯ. nuq̃ꝫ ẽ statue: ſꝫ cõtinue ipm viuẽs auget vel diminuit. ꝛ nunq̃ꝫ in eodẽ statu ꝑmanet pꝫ: q2 calor nãlis nũq̃ꝫ manet in eodẽ statu. q̃n sit aliq̃ñ fortior ꝛ aliq̃ñdo debilior: ꝛ ꝗ ꝑp intensionẽ vel remissionẽ sui vel caloris extranei in aiatis. q calor ex̃neus non posset manere in eodẽ statu nisi calidũ gesceret ꝛc̃. Si calor nãlis sit iaꝫ eq̃ potens ad conuertendũ sicut ad resoluendũ. sequitur ꝙ imediate post hoc erit fortior ad vnũ ꝙ̃ ad aliud. ꝛ hoc supposito ꝙ ꝯtinue fit resolutio vel cõuersio ꝛc̃. ꝑp hoc ꝙ cõtinue per actionẽ celi in ista iferiora fit alteratio ꝛ variatio istoꝝ inferioꝝ in tm̃ ꝙ nunq̃ꝫ in eodẽ statu ꝑmanent. ℭ Sꝫ. d. tu. augmẽtatio tñ durat vsqꝫ ad aliqd̃ tẽ Dubiuꝫ
pus postq̃ꝫ non fit vlterior augmentatio. ℭ Respõdet ꝙ bene verum est ꝙ fit vsqꝫ ad aliquod determinatuꝫ tempus. postq̃ꝫ non fit vlterius augmentatio sensibilis sed insensibilr̃ fit maior augmentatio ꝙ̃ diminutio: sed postea q̃uis alternatiuis vicibus fiat augmentatio ꝛ diminutio. non tñ fit sensibiliter maior augmentatio ꝙ̃ diminutio. ꝛ ꝑpter hoc dicimus augmentationem stare: nutritionẽ vero non. nã per longũ tempus añ mortem non fit sensibilr̃ maior augmẽtatio ꝙ̃ diminutio: nec tanta: sed bñ fit tanta restauratio deperditi vel maior restauratio deperditi quanta est deperditio.

Ad rationes ℭ Ad pmaꝫ patet ex dictis qd fit rñdendũ. ℭ Ad scd̃m Ad p^m Ad 2^m
dico ꝙ imo bene est credibile ꝙ aliquid possit cõtinue acquirere quantitatem digitalem. ꝛ ꝙ cuilibet parti temporis mensurantis illam acquisitionem correspondeat vna pars illius quãtitatis. nam in celo quod facit vnam reuolutionẽm vna die naturali est aliquo modo pars ꝑpinqua polo que continue mouetur. ꝛ describit aliqd̃ spacium per vnã horam. ꝛ reuolutioneꝫ eius ita paruã: ꝙ si reentificaret nõ esset tantẽ lõgitudis sicut est vnũ pisũ. ꝗ bñ est credibile ꝙ aliq̃ quãtitas digitalis possit ꝯtinue acqri in vno anno. ꝛ cuilibet parti illi^o anni correnderet vna pars illius quantitatis digitalis.
ℭ Ad tertiã pꝫ ex dictis. ℭ Ad quartã qñ dr̃ motus ẽ Ad 3^m
inter contraria. dico ꝙ ibi accipitur contrarietas large Ad 4^m
non solũ pro illis que sunt actiua ꝛ passiua adinniceꝫ:
sed etiã

sed et pro illis que nō pñt eidē respcū eiusdē sīl' inesse: sed bñ successiue. Et sic accipiēdo ꝯrietatem. vz. ita extense: bñ ꝯcedo ꝙ magnū ꝛ paruū pñt dici ꝯria: ꝗuis
Ad 5m non dicant ꝯria actiua ꝛ passiua adinuicē. ¶ Ad vltimam dico ꝙ nutritio pōt accipi pro alteratiōe vel pro ꝯuersiōe. Et per hoc soluit argumētū. Q. ō. xiiij.

p m Querit vtrū ois actio ꝛ passio fiat per ꝯtactū. ¶ Et arguit p ꝙ nō. nā deus ꝛ intelli^e agūt in ista inferiora: ꝛ tñ nihil tangūt: ex eo ꝙ tact^9 ꝓprie est magni-
2m tudini. deus aūt ꝛ intel^e nō sunt magnitudies. ¶ 2° arguit sic. nā visibile agit in visuz absqꝫ h ꝙ tāgat visuz.
3 ꝗ nō opꝫ ꝙ oē ꝙ agit in aliud tāgat ipsuz. ¶ 3° arguit sic. nā celū agit in ista inferiora. puta in terraz ꝛ mixta
4. absqꝫ hoc ꝙ tāgat ea: q2 valde distat ab eis. ¶ 4° aia agit in corpus mouēdo ipꝫ. ꝛ sil' grauitas in lapidē mouendo ipm deorsuz. ꝛ silr aqua calefacta agit in seipsaz reducendo se ad friditatē pstinā: ꝛ tñ nec aia tāgit corpus: nec grauitas tāgit lapidē: nec aq̄ calefacta tangit seipsaz: ex eo ꝙ ad h ꝙ aliq̄ tangāt se. reqrit ꝙ vnū illoꝝ hēat situz ext aliud. mō sic nō est de ipsis. ergo ꝛc.
5. ¶ 5° magnes agit in ferrū attrahendo ipꝫ absqꝫ hoc ꝙ
6. tangat ipꝫ. ꝗ ꝛc. ¶ 6° agēs agit in iteriora passi. cuz tñ
7. nō tāgat. ꝗ ꝛc. ¶ 7° arguit sic. si in oi actiōe oporteret
8. agēs tāgere passuz: sequit ꝙ nullū agens ageret ad aliquam distantiā: sed hoc est falsuz. ꝛ ꝯña tꝫ de se. ¶ 8°. si
T.c.iiij. ꝯ. esset vera. sequit ꝙ nulla possent agere ꝛ pati adinuicem: sed hoc est falsuz. ꝛ ꝯña tꝫ ex eo ꝙ Arist. in. 2. de anima dicit: semper inter talia esse medium.

t.co.43. In oppositum est Arist. p huius. vbi videt dicere ꝙ ad hoc ꝙ aliqua agant ꝛ patiant adinuicē: requirit ꝙ se tangant.

p^a distō ¶ In ista q̄one. pmo ponā aliquas distinctiōes. 2° ꝯnes.

p Quantuz ad pmū sit pma distictio ista: ꝙ agens pōt dici mediatū passo tripl'r. vno^o: q2 vtus illius agētis nō attingit ad illud passuz: s3 ad aliō.
2 cuius vtus atingit ad passuz. 2° mō pōt dici mediatuz: q2 virtus eius nō attigit ad passuz: sed tñ eius actio de
3 terminat p agens ptic'are. 3° modo q2 agēs non tangit ad passuz: sed virtus eius. Exēplū pmi. sicut si. a. agens nō sufficeret agere ad c. passuz: sed bene ad b. inter medium ꝙ in vtute ipsius a. vlteri^9 ageret vsqꝫ ad c. Ex^m scdi. sicut deus respectu istoꝝ iferioꝝ. Exēplum tertij. sicut agens respectu passi ꝙ nō tangit corporal'r: s3 sua
2^a distō vtute solū. ¶ 2^a distō. agentiū qōdā est agens icorrelarie. sicut de^9. ꝛ qō est agēs correlarie. ꝛ tale est duplex. nā qōdā agit actiōe spūali. sicut est corpus luminosum ꝙ agit lumen in medio: ꝛ silr visibile re^m visus: qōdaz aūt agit actiōe mālī siue deseruiēte ad corruptionē vel ad alterationē illius in ꝙ agit tale agēs. sicut est calm
3ª distō respectu frigidi: ꝛ eꝯ. ¶ 3ª distinctio. tactus aliquando sumit iproprie: aliqñ vō ꝓprie. improprie illa possunt se tāgere: quoꝝ vnū est vbi est aliud saltē diffinitiue: hoc et nō descrip^ue. Et isto mō possumus dicere intelligētiam tāgere orbē. Sed tactus ꝓprie acceptus adhuc dr multipliciter. nā quidā est qui dr rōne magnitudinū solū. ꝛ iste vocat tactus mathematicus. Alius aūt est q nō attendit solū ex pte magnitudinū. verū et ex pte actiōis ꝛ passionis. ꝛ iste vocat tactus nālis. Ad tactū mathe-
p maticū requirunt tria. pmū est vtrūqꝫ tāgēnū eē quātū. ꝛ pp hoc nō dicimus intelligētiā tāgere orbē tali tactu:
2 q2 intelligētia non est magnitudo. scdo reqrit ꝙ illorū que se tangūt vtrūqꝫ hēat sitū ꝛ locū extra aliud. ꝛ pp hoc accidens ꝛ subm nō dicimus se tāgere: nec mām ꝛ
3 formā ex eo ꝙ vnū illoꝝ nō est extra aliō. ¶ 3° reqrit ꝙ vltima illoꝝ sint sil: ꝛ pp hoc illa inter que est aliqō mediū non dicimus se tāgere: q2 vltia illoꝝ nō sunt sil'. simil'r pp hoc duas medietates ꝯtinui non dicimus se tangere: q2 vltima illoꝝ non sunt simul: sed sunt vnum. Ad tactū vō nālē requirunt ista 3^a. ꝛ cū hoc ꝙ tāgens admittat illud qō tāgit ꝛ agat in ipsuz.

Quantuz ad 2^m sit pma ꝯ talis. de agētib^9 corpo- p^a ꝯ
ralibus non opꝫ ꝙ tāgat illa in q̄ agūt: forte aliquo tactu mathe^co ꝛ iproprie dicto. patꝫ hec: q2 deus ꝛ inte^e sunt agētia in orbes. ꝛ in ista inferiora: ꝛ non tangunt ista inferiora: s3 bene dicant tāgere orbes metaphorice ꝛ improprie. ex quo que debēt tāgere pro- 2^a ꝯ
prie: opꝫ ꝙ vtrūqꝫ illoꝝ sit magnitudo. ¶ 2^a ꝯ. oē agēs corporale in agendo actionē suā agit circa se suā actionem orbicularitet nisi sit ipedimētū. pꝫ h de visibili ꝙ exñs in medio multoꝝ hoiuz: a quolibet illoꝝ pōt vi^ri ꝙ nō essꝫ nisi ageret actionē suā circa se pdicto mō: pꝫ h et de igne: q2 si aliqs ignis esset in medio multorum hoium circūcirca illū sedentiū qlibet illoꝝ calefaceret se: qō non esset nisi ꝯ esset vā. Et notāter dixi nisi sit impedimentū. nā qñqꝫ agit pp difformitatē mediꝗ. ꝛ aliquādo alr ex eo ꝙ maior est inclinatio agēdi vsus vnā partē q̄ altā. vn̄ ignis magis inclinatus est ad agēduz supra q̄ ad latus: etiā aliqñ est ipedimentū pp figuraz ipsius agentis. vz. ꝙ nō est sperice figure sed quadrate 3^a ꝯ
vel alicuius alterius. ¶ 3^a ꝯ. qōlꝫ agens reqrit mediuz in qō agat. pꝫ h. nam per pcedentē ꝯnē agens agit vtutem suā ꝓpe. mō si ꝓpe agens esset tactū nō eēt aliqd in qō posset recipi virtus ipsius agentis. ꝛ per ꝯñs nō t.ꝛ cō.
ageret ꝓpe se. ꝗ si dꝫ agere ꝓpe: reqrit mediū. ¶ Pro 34.
ista ꝯne est hoc: qō dicit Cōmēta. 2. de aia: ꝙ si esset vacuum inter visibile ꝛ visuz non fieret visio pp defectuz 4^a ꝯ
receptiui spēi visibilis. ¶ 4^a ꝯ est ꝙ agens agendo in distans agit aliqd in intermediū. pꝫ: q2 si agens posset agere in distans ab eo absqꝫ h ꝙ ageret aliqd prius in intermediū. sequit ꝙ non reqrit mediū ad actionē ipsi- 5^a ꝯ
us agentis: qō est ꝯ precedētē ꝯnē. ꝯña nota est. ¶ 5ª ꝯclo: qōlibet agens corpale in agendo tāgit aliqō passum in ꝙ agit. pbat. naz per tertiā ꝯnē in agēdo requirit mediuz qō tangit ipsuz agēs: ꝛ per 4^am ꝯnem nō pt agere in aliqō distās nisi agat per illud intermediuz ergo qōlibet tale agens tāgit aliqō passum. s. mediuz sibi ꝯtiguū: in quod opꝫ ipsum agere si dꝫ agere in distans. 6^a ꝯ
¶ 6^a ꝯ. si loquimur de tactu proprie dcō nullum agens corporale tangit qōlibet in qō agit. probat: q2 agit in aliquod distans ab ipso ex quo quodlibꝫ agit per aliq̄ distantiā: ꝙ aūt distat ab ipso non tangit ipm. ergo ꝛc.
¶ Vltima ꝯ: qōlibet agens corporale tangit passum in quod agit corpaliter vel sua virtute. pꝫ: q2 nisi ad min^9 7^a ꝯ
virtus agentis ꝯtenderet vsqꝫ ad ipsuz passum cū adiutorio alicuius intermediꝗ vel sine tali adiutorio non ageret i illud. ¶ Sed dicet aliqs ꝯ istā ꝯclōnē in qua Dubiū
dr ꝙ nihil agit in distans nisi agat in intermedium arguit sic. naz videmus ꝙ ignis agit pus intensiorē graduz caloris in ferrū distans q̄ agat in aere itermediū.
¶ 2° videmus ꝙ magnes agit in ferruz distans ab ipso 2m
attrahendo ipsuz absqꝫ hoc ꝙ agat in aerē itermediuz ipsuz attrahendo. ¶ Ad ista rñdeo: ꝛ dico ꝙ ipsa non Rº
sunt ꝯ ꝯclōnē. nā ꝯclō nō dicit ꝙ agens cū agit i aliqō passuz distans agat in illud idē vel oīno sibi sīle intermediū: s3 dicit ꝙ nō ageret in distās nisi ageret aliqd i intermediū. Et dico ꝙ cū ignis calefacit ferrū distans: agit virtutē suam in aerē intermediuz: sed tñ pp aliam ꝛ aliā dispōnem passi virtus actiua in ferrū est eductiua intensiorē calorē in ferruz q̄ virtus actiua in aerez intermediū. vn̄ possꝫ esse ꝙ nulla caliditas ageret in intermediū. ꝛ tñ caliditas ageret in extremuz. vnde si ad

imaginationem

imaginationē vna massa cere eēt īter ignē ꝛ ferrū. adhuc forte ferrū calefaceret absq͂ h͂ ꝙ in illa massa cere ꝓduceret aliq̄ calitas. vñ imaginor ꝙ ab igne vł ab aliq̄ agēte multiplicat vna q̄litas isensibilis q̄ ab aliq̄ i differēter ē receptibilis: ꝛ ꝑ qȝ illō recipiēs ē alr ꝛ alr dispositū. scȝ h͂ illa q̄litas ꝓducit i illo passo aliū ꝛ aliū effectū mālē seu aliā ꝛ aliā q̄litatē sensibilē itēsiorē vł remissiorē. ¶ Ad scdaȝ ꝯsilr cōcedetur.

Ad 2m

Ad ratiōes. **Ad rationes** ¶ Ad pmā scdaȝ ꝛ tertiā dicu: ꝙ ille bn̄ ꝓbāt ꝙ illa agētia nō tāgūt corpalr qōlȝ in qȝ agūt: cū h͂ tn̄ stat ꝙ tāgunt qōlȝ in qȝ agūt eoꝝ ṽtutes ꝓut. d. alia ꝗ. ¶ Ad quartā dico: ꝙ qȝ itelligit de actiōe ꝛ passiōe: qȝ ē ab extrinseco. mō istātie posite in ꝯtra rōe vadūt de actione ꝛ passione q̄ est ab itrinseco. ¶ Ad qntā ꝛ sextā dico silr ꝙ bn̄ ꝓbāt nō qōlȝ agēs tāgere corpalr q̄libet pam in qȝ agit: ꝛ h͂ ē verū: cū h͂ tn̄ stat ꝯclusio: nec rōes ꝓbant contrariū qn̄ qōlȝ agēs tāgat vł corpalr vel sua ṽtute. ¶ Ad septimā ꝛ octauā dico ꝙ ꝓbāt silr ꝙ nō est necesse qōlȝ agēs tāgere qōlȝ pam in qȝ agit corpaliter: sed tn̄ sic vel sua ṽtute ꝛc. Qō xv.

pm **Queritur** Utrum sile possit agere i sibi simile. ¶ Et arguitur pmo ꝙ sic. nā simile pōt suū simile fortificare ꝗ pōt agere in ipm. ꝯñā tȝ ex eo ꝙ fortificare est agere: ꝛ añs pȝ. nā cū similia opponūt sibiiuicē qōlȝ eoꝝ ex hoc fortificat in sua actione. sicut patet de duobus calidis vel de duobus frigidis. ¶ Scdo

2m magis calm agit in minus calidū. ꝗ qȝ vera. añs pȝ. nā magis calidum agit in minus calidū tādiu ꝙ fuerit sibi assimilatū ꝯsequētia tȝ ex eo ꝙ magis calidū ꝛ minus calidū sunt similia: ex eo ꝙ hñt qualitates eiusdeȝ

3m spēi. ¶ Tertio in organo tactus sunt q̄litates tangibiles. s. caliditas frigiditas ꝛc. ergo organū tactus ē sile calido ꝛ frigido ꝛ tn̄ qōlibet eoꝝ agit in ipm. ꝗ simile

4. pōt agere in sibi simile. ¶ Quarto actio ꝛ passio vel ē rōne similitudinis vel dissimilitudinis. si pmū hr ꝓpositum. si scdȝ hoc nō: qꝛ tūc talia agerēt in aliū. ex quo

5. sunt multū dissimilia: qȝ est ꝯ Arist. in lra. ¶ Quinto arguit sic. idem agit in se ipsuȝ. ꝗ videt qȝ vera: ꝯsequētia tȝ. añs pȝ de anima que mouendo corpus mouet se ipsaȝ: ꝛ silr pȝ de forma grauis que mouēdo graue deorsum mouet seipsaȝ: ꝛ silr pȝ de aqua calefacta q̄ agē-

6. do in seipsaȝ reducit se ad frigiditatē pstinā. ¶ Sexto arguit sic. minus pōt agere in maius. ꝗ plus videt ꝙ eq̄le pōt agere in eq̄le. s. n. illud de quo minus videt in esse ꝛc. añs pȝ in reactione: vbi minus agit in maius.

7. ¶ Septimo arguit sic. q̄to actio sit magis similis agēti tāto actio sit velocior ꝛ tāto resistētia fit minor. si er-

8. go similitudo mouet ad velocitateȝ actionis videt sile posse agere in sibi simile. ¶ Octauo arguit sic. in hyeme aer ꝯgelat aquā: ꝛ per ꝯñs iduci maiorē gradū frigiditatis q̄ȝ aqua habeat. ex quo nunq̄ȝ aer in hyeme est ita fridus sicut aq̄ ꝯgelata. tūc vltra inducit maiorē gradū friditatis q̄ȝ ipsemet hȝ. ꝗ iducto tāto gradu q̄ȝ

9. tum hȝ vlterius agit in oīno sibi simile. ¶ Nono arguitur sic. ferruȝ fit calidius ab igne q̄ȝ sit ipe ignis. ꝗ cum ignis iduxit in ferrū tm̄ gradū calitatis q̄ȝtuȝ ipsemet

10. hȝ vlterius agit in oīno sibi sile. ¶ 10o arguit sic. nā cū ignis agit in aliqȝ pam ꝑ assimilat sibi ptem ꝓpinquorē q̄ȝ remotiorē: sȝ ꝓpinquori assilata sufficiēter non posset in remotiorē agere nisi agat in ꝓpinquorē: ꝛ cū illamet sit oīno sibi silis sequitur ꝙ simile agat in oīno sibi sile.

11. ¶ xiº nā capiat aliq̄s ignis q possit i aliqȝ passuȝ agere caliditatē in sūmo: ꝛ sit ille ignis a. ꝛ passum sit c. ꝛ apponat a. igni b. ignis sibi eq̄lis: ꝛ sit aggregatū ex his duobus d. tūc q̄rit vtrū d. agat itēsiorē caliditatē in c. q̄ȝ egisset a. solū vel ꝑcise eq̄lē. nō pōt dici ꝙ ꝑcise eq̄lē. tū si essent duo corpa lucentia in aliq̄ medio eq̄lia. ambo silr ꝓducerēt lumē itensius q̄ȝ vnum eoꝝ soluȝ. ꝗ et d. aggregatū ex a. ꝛ b. ignibus: itensioreȝ ꝓducet caliditatē in c. q̄ȝ faciet b. solū vel a. solū si ergo dicatur ꝙ ꝓducat itensiorē caliditatē q̄ȝ a. vel. b. solū. ex quo d. nō ē tūsi ignis sūmus. Et cū a. pet casum poterat ex c. gn̄are ignē summū. sequit ꝙ d. agit itensiorē gradum caliditatis q̄ȝ ipsemet hēat. ꝛ per ꝯñs iducto tāto gradu q̄ȝ tū ipsemet hȝ vlterius agit in sibi simile. ¶ 12º argt sic. 12.

actio vel fit rōne silitudinis ꝛ hr ꝓpositū: vel rōe dissimilitudinis: ꝛ hoc nō. qꝛ tūc seqt ꝙ magnes ita attraheret vnū bacculū sicut ferrū. ex quo ille bacculus est sibi similis sicut ferrum.

In oppositū est Arist. pmo huius. vbi vult ꝙ oīa silia: nec agant: nec patiant adiuicē. ¶ Notandū est ꝙ ista qȝ debet intelligi de silitudie que est q̄litatiua fm quā fit actio ꝛ passio. T. c. 48 ꝛ. 50.

vñ si essent duo alba. quoꝝ vnū eēt calm ꝛ aliud fridū ita bn̄ agerēt adiuicē nō obstāte ꝙ sint silia fm qualitates que nō sunt actiue actione disponēte ad corruptionē: sȝ qꝛ talia essent adinuicē dissimilia fm qualitates actiuas actione disponente ad corruptionem.

¶ In ista questione. Primo ponaȝ aliquas distinctiōes. Secundo conclusiones.

Quātum ad pmū sit pma distō. aliqd dicimus pati dupłr. vno mō tanq̄ȝ subm aliō tanq̄ȝ terminus a quo illius actionis. pmū dr pati subrīue. scdm aūt terminatiue. vbi gr̄a. in calefactione aque dicimus aquā pati tanq̄ȝ subm ꝛ fridītatē pati tanq̄ȝ terminus. ¶ Scda distō est ꝙ de actione ꝛ passione ꝛ d agente ꝛ passo possumus loq in pn̄o in fine ꝛ in medio actiōis ꝛ passiōis. ¶ Tertia distō. in alteratiōe passi ab agēte sunt tria. vȝ. subȝ. terminus a quo. ꝛ terminus ad quē. sic in calefactione aq̄: aq̄ est sic subȝ. ꝛ friditas eius sicut terminus a q̄. ꝛ caliditas iducta sic terminus ad quē. ¶ Quarta distō. aliq̄ dnr silia oīno ꝛ ꝓpriissime. sic illa que sunt silia in qualitate ꝛ in gradu q̄litatis. verbi gr̄a. sic eēnt duo sūme calia: que tn̄ dnr siliaꝫ nō tn̄ oīno: sicut sunt illa que sunt silia i q̄litate: nō tn̄ in gradu. sicut si vnū esset calidū vt duo: aliud vt tria: illa dnr silia in q̄litate: nō tn̄ in gradu illius qualitatis. sic si vnū hrēt ꝑcise tot gradus qualitatis quot aliud eiusdē qualitatis: illa dicerent silia in qualitate ꝛ in gradu. sicut si ambo haberent gradum caliditatis sicut duo vł gradum caliditatis in summo.

pa distō

2a distō

3a distō

4a distō

Quātuȝ ad scdȝ sit pma ꝯ talis. in actiōe terminus a q̄ aliqualr resistit agēti. pȝ: qꝛ aliter illa actio nō esset motus successiuus. Ex ista ꝯclōne seqt ꝙ passuȝ est dissile agēti. s. ꝙ patit tanq̄ȝ terminus a quo. pȝ: qꝛ qȝ alicui resistit ē aliqualiter sibi dissimile. ¶ Scda ꝯ est ꝙ terminus ad quē hȝ aliquā ꝯuenientiaȝ cū agēte. pȝ: qꝛ fit ab agēte: sȝ oē qȝ fit: fit a sibi sili. ꝗ ꝛc. ¶ Tertia ꝯ est: ꝙ agēs ꝛ patiens sunt in pn̄o dissilia: ꝛ in fine aliqualr similia: nec opȝ ꝙ in fine sint oīno similia nec dissimilia: sȝ sufficit ꝙ in pncipio sint aliq̄lr dissimilia in qualitate vel in gradu fm quē fit actio. vñ aliqn̄ ꝓpter distantiā agens nō pōt oīno assimilare sibi passuȝ: quāuis bn̄ in qualitate. ¶ Sed dubiu qn̄ agēs sic agendo in passuȝ ꝓpter distantiā nō potest sibi passum oīno assimilare: stat ne tunc illud agens tandiu ꝙ non agit in illud passum vel non. ¶ Dico ꝙ sic. ¶ Sȝ dicetes tamē adhuc illud passum est sibi dissimile. concedo: ꝛ quare ergo illud agens non tandiu agit in illud passum ꝙ ipm sibi assimilet. Dico ꝙ non potest in

pa ꝯ

ꝑ ge. 48. ꝛ. 50. 2a ꝯ

7. me. 3l 3a ꝯ

ꝑ ge. 50.

Dubiū

Rn̄o

Dubiū

illa distantia: quãuis bene posset in distantia ppinquori.
pña pbat. nam et nãlia finaliter dirigunt actiones suas
4ª i assimilãdo sibi passa. sic pz iductiue ĩ singulis. ¶ 4ª
pcto. agens et patiẽs sunt similia in genere. sz sunt dissi-
milia in spẽ. pz: q: sunt ẽtraria: ẽria aũt sunt que sub eo
Nõm dẽ genere posita sunt et cẽ. ¶ Et notandũ est q hic itelli-
gendũ est fm pdicta nõ subalia: sz accñtalia: seu fm de-
nominationes accñtiũ fm q dicunt agere et pati adin-
uicẽ. vñ si ignis calidus agit in hominẽ frigidũ: hic ẽ q
agens et patiẽs bene sunt in eodẽ genere fm pdicta ac-
cidẽtalia: nõ tñ sunt in uno ppinquo eodem genere sz p-
Nõm dicta substãtialia. ¶ Et ẽt notandũ est q cum dr ipsa
esse dissimilia in spẽ et dissimilia in genere hoc oz intel-
ligere vniuoce: vel equiuoce. vñ aliqua sunt similia i ge-
nere: et hoc vniuoce vt calidũ agit in frigidũ: aliqua ñ
sunt similia in genere equiuoce: sicut quando sol agit in
ista inferiora ipa calefaciẽdo tũc in fine agens et patiẽs
dicunt similia in spẽ et in pncipio similia in genẽ: sed dis-
similia in specie: et hoc equiuoce ad secũdũ intellectuz:
q in fine passuz est tale in actu: quale erat agens in vir-
tute faciẽdo ipm esse tale. Finaliter ergo ad hic q agens
agat in passuz requirit q in pncipio agens et patiẽs sint
aliqualiter dissimilia. s. in qlitate vel gradu et i fine sint
om ino vel aliqualr similia.

Ad pm

Ad rationes

¶ Ad pm dico: q simile fortificat sibi simile non q agat
aliqd in ipsuz: sz q ex illis duobus resultat vnũ: qd plus
Ad 2m pot q̃z illa duo diuisiz possent. ¶ Ad scdaz dico: q illa
bñ pbat q simile agit in sibi simile: qd est sibi simile in
qualitate. nõ tñ in gradu. vñ si essent similia i gradu nõ
ageret in semiuicẽ: nõ eniz eẽt rõ: q̃re vnũ plus ageret
q̃z aliud: et cũ agens nãle nõ agat: nisi pter assimilare
sibi passum in gradu. si ergo iaz esset assimilatuz in gra-
Ad 3m du ad quid ageret. ¶ Ad tertiam dico: q qualitates tã-
gibiles similes in gradu quolibet ipsius tactus nõ agũt
in tactũ: nec tactus sentiret quãcũq: sed qualitates q̃
debẽt agẽ in organũ tactus: oz q sint dissiles in gdu qli-
bet ipsius tactus: et illas tactus bñ pcipit cũ sibi debite
approximant. ¶ Ad 4um dico: q actio et passio nõ est rõ-
Ad 4m ne oimo de similitudinis sed est rõne similitudis in ge-
nere et dissimilitudis in spẽ in pncipio et similitudis in
spẽ in fine. Ex hic pz ad argumẽtũ. ¶ Ad qntã pt nega-
Ad 5m ri pña. et pot dici q actio q̃ forma grauis mouet seipsã
deorsum est rõne dissimilitudis. nã graue ex ñs i aliquo
dissimile sibi cũ est deorsum. Et simili er dicatur de aia
q̃ mouet corpus. De aqua vo calefacta: dico q illa re-
ductio ad frigiditatẽ pstinã fit rõne dissimilitudis. nam
illa fit p frigiditatẽ virtualẽ q̃ est dissimilis caliditati ac-
Ad 6m cidẽtali existenti in aq calefacta. ¶ Ad sextam q̃ tãgit
Ad 7m de reactiõe videbit in qõne sequẽti. ¶ Ad septimã ne-
gat pña. maior et minor similitudo facit ad actionẽ ve-
lociorẽ et velociorẽ. g simile agit in sibi simile. nã cũ ptiue
actio fit velocior donec passuz factũ est oino sibi simile
agẽti: tunc desinit illa actio: recte sic cũ mobile graue d-
scẽdit ptinue velocius et velocius in medio difformi do-
Ad 8. nec est in medio celi: et tũc quiescit: ita i pposito. ¶ Ad
octauã dico: q hic nõ solũ facit actio: sz ad hic pcurrunt cõ-
stelationes et insiuẽtie supiores. ¶ Ad nonaz dico: q
ferrũ calefactũ nõ ẽ calidius igne: sz q sentiatur calidi-
Ad 9. us igne: hic est pter cõparationẽ eius mãe: et pp rarita-
tẽ mãe ignis. ¶ Ad decimaz dico: q cũ ignis assimilat
sibi ptem ppinquiorẽ. tũc vna cũ illa agit in remotiorẽ
Ad 10m absq hoc q vlterius pncipale agẽs agat in partez sibi
assimilatam: quãuis forte mediante illa bene agat ali-
quã partez vsq ad partẽ passi nondũ sibi assimilatam:
q̃ qdẽ qualitas in partem sibi assimilatã nihil operat:
sz bene in partez nõ dũ sibi pfecte assimilataz. Pro ista-
tõne imaginandũ est q spẽs qualitatũ ẽtrariũ nõ agũt
nisi reflectant. vñ nisi sic reflecterent ille spẽs: nõ fie-
ret actio inter qlitates cõtrarias: tales aũt spẽs nõ re-
flecterent nisi ab illo qd est aliquo mõ ẽtrarium illi a
quo tales spẽs multiplicant. et io cũ agens assimilaue-
rit sibi partẽ propinquã passi: lz agens adhuc multipli-
cet suas spẽs per illaz partes. Tamen agens nõ ãplius
agit in ipsaz p tãto: q: spẽs ab ipso multiplicate p illaz
ptẽ sic et assimilatã nõ reflectunt ab ea: cũ illa nõ sit am-
plius agẽti cõtraria: et tñ sine tali reflexione spẽrũ non
fit talis actio. vt dcm est ¶ Ad vndecimã dico q. d. nõ Ad 11m
agit in iten orẽ gradũ q̃z egisset a. solũ: sed bene eius.
Et quãdo dr de corporibus lucidis. Dico q aliud est d
illis agentibus que nõ possunt sibi assimilare passa sic
sunt luminosa: et aliter de illis que possunt. sicut sunt il-
la que agunt mediãtibus qualitatibus pmis. vnde illa
agẽtia que non sufficiunt sibi assimilare passa duo bene
pducũt inte2em effectũ q̃z vnũ eorũ solum. sicut duo lu-
minosa: sed in casu quo possunt sibi passa assimilare: nõ
ambo pducunt inten2m effectum q̃z vnũ eorum solum.
¶ Ad vltimã dico: q actio non fit solum pter dissimi- ad 12m
litudinẽ: sed pter debitã dissimilitudinem cuz debita
dispositione passi.

Qõ xvi.

Q**ueritur** Utrum oẽ agens in agẽ-
do repatiatur. ¶ Et ar- p.
guitur pmo q nõ. nam celũ agit in ista infe-
riora: et tamen non repatitur ab eis ex eo q
celũ est impassibile. g et cẽ. ¶ Scdo arguit sic. medicus 2.
sua arte agit in corpus ipsum sanãdo absq hoc q re-
patiatur ab eodem. ergo nõ omne qd agit in aliqd re-
patit ab eo in qd agit. ¶ Tertio arguit sic. sensibile 3.
agit in sensuz. sicut color in visuz. et simil r intellectuale
intellectũ absq hoc q sensus reagat in sensibile: et si-
militer intellectus in int le. ergo qd falsa. ¶ Quarto ar- 4.
guit sic. nam sor pot verberare platonẽ absq hoc q re
uerberetur. ergo et cẽ. totũ est certum de se. ¶ Quinto i 5.
materiã pmã fit actio: et tamẽ cũ materia pma nullius
sit accidentis ipa nõ reagit: et per cõsequens nõ in om-
ni actione fit reactio. ¶ Sexto arguit sic. In augmẽta- 6.
tione illud qd augmentat nõ reagit. ergo in alteratione
nõ opz q illud qd alterat realteret. cõsequentia videt
tenere a simili. antecedens pz nã in augmentatione ci-
bus adueniens augmentat et nõ augmẽtat. ¶ Septio 7.
arguit sic. in motu locali illud qd mouet nõ remouet. g
nõ in omni actione agens repatit. cõsequẽtia tenet d se
ex quo motus localis est quedã actio: et antecedens si
milr. nã pmus motor mouet absq hoc q remoueatur. 8. ph. 86.
¶ Octauo arguit sic. nã possibile est q aliquando actio 8.
ipsius agẽtis ptendatur remotius q̃z possit actio ipsius
passi: et quãdo sic est. tunc agens et patiẽs possunt sic si
tuari: q agens nõ repatiatur. verbi grã. sit vnũ calidũz
cuius actio possit ptendi ad distãtiã trium pedũz: et sit
vnum frigidum: cuius actio nõ pot protendi nisi ad di
stantiã vnius pedis. situentur g ista sic: q distent abin
uicem per duos pedes tunc calidum agit in frigidũ. ex q̃
actio eius pot ptendi vsq ad ipm: sed frigidũ nõ aget i
calidum: ex eo q actio ipsius frigidi nõ pot protendi vs-
q ad calidum ¶ Nono arguit sic. sequit q idẽ eẽt no- 9.
bilius et ignobilius respectu eiusdẽ: esset enim nobilius
cũ in qd ageret: et esset ignobilius eodem: quia ab eo
repatit. ¶ Ultio arguit sic. sequitur q idez esset in actu
et in potentia respectu eiusdem: sed hoc est falsum. et cõ- 3. a. 19. 10m
sequentia tenet: quia esset in actu respectu eius in quod
ageret: et esset in potentia respectu eiusdem: quia repa-
titur ab eodem. ergo et cẽ.

In oppositũ

T.cõ. 87. **In oppositũ** est Arist. vbi dicit: q̃ agẽs in
agẽdo repatit: ⁊ cũ in scientija
demõstratiuis ꝓpositiões indefinite debeãt equalere vni
uersalibus: videt̃ q̃ voluerit dicere q̃ oẽ agẽs in agen
nõn^m do repatit. ¶ Notãdũ est q̃ hoc dz intelligi de actiõe
que est inter cõtraria: que quidẽ seno est corruptiua alr
cuius contrarij illius in quod agit: vel disponentis ad
corruptionem alicuius talis. Et per hoc respondetur
p^e 2^e 3^e 4^e 5^e 6^e ⁊ 7^e rationibus.

In ista q̃õne Primo ponã vnicã cõclusio
nem. Scdo mouebo dubia ꝯ
eam. Tertio tangam sex modos saluandi reactionem.
quoꝝ vltimum approbabo tanq̃ veriorẽ. Quarto sol-
uam illa dubia mota contra conclusionem.

p^e 2 **Quantum** ad primum pono talem conclusio-
nem q̃ reactio passi in agens est
p^o polis. pbat. p experientijs. scdo rõnibus. p sic. nõ videm^s
q̃ cũ ferrũ ignitũ ꝓijcit in aquã frigidã agit in aquã ip
sam calefaciendo: ⁊ ecõuerso: aq̃ agit in ferrũ ipm fri-
gefaciẽdo: ⁊ eius caliditatẽ remittẽdo: ecce reactionẽ.
2ª scdo nã experimur q̃ lapis frigid^s acceptus ad manũ
calidã aliqualr̃ calefit a manu ⁊ manus frigefit a lapi
3^a de: qõ nõ eẽt nisi mutuo i semuicẽ agerẽt. tertio arguit
sic. nã cibus receptus in corpe alterat corpus: ⁊ ecõuer
so alterat a corpe: q̃ iterũ nõ eẽt nisi reactio eẽt possibi
4ª lis. qrto arguit sic. nã videmus q̃ aq̃ calida ⁊ aq̃ frigi
da si sit̃ infunduntur in vnũ vas fit aq̃ tepida: q̃ nõ esset
nisi caliditas aq̃ calide remitteret frigiditatem aq̃ frigi
de: ⁊ ecõuerso remitteretur ab eadẽ: cuz g̃ sic mutuo se
reducant ad quoddã mediũ tẽperatum vr̃ q̃ fiat actio
mutua aquarum adinuicem.

p^m **Nunc probat** rõne. naz si reactio nõ esset
possibilis. seqtur q̃ ex duo
bus elemẽtis p eoꝝ actionem ⁊ passionem adinuicem
nõ posset tertiũ gñari: sz hoc est falsum: ⁊ ꝯña pz. nã ca
piantur duo elemẽta cõtraria. sic ignis ⁊ aq̃: ⁊ approxi
ment adinuicem. vel g̃ vnũ istoꝝ ageret aliqd in reli-
quũ absq̃ h̃ q̃ repatiatur ab eo: vel repatietur ab eo. si
dr̃ scdm hr̃ ꝓpositũ. si võ dr̃ pmũ. tũc illud elemẽtũ q̃
agit ꝯuertet reliquũ in suã nãm: ⁊ sic fit ⁊ bñ generatio
vnius elementi ex reliquo: sed nõ gñatio alicuius ele-
2^m menti tertij dist^a spẽ ab vtroq̃. ¶ Scdo arguitur sic. nã
nisi reactio esset possibilis. seqtur q̃ pfecta mixtio non
p ge. 89. ⁊. 90. esset possibilis: q̃ Aristo. reputat falsuz. pbatur ꝯña.
naz exquo nõ fieret reactio p actionem elemẽti agẽtis
fieret cõuersio passi in agens. mõ talis cõuersio nõ est
mixtio sed generatio vnius elementi ex alio. vñ ad per
fectã mixtionẽ reqritur q̃ mixtibilia mutuo se reducãt
ad vnũ tẽperamẽtũ medium: q̃ nõ posset fieri sine re-
actione seu si...e actione mutua.

p. du^m **Quãtum** ad scdm articulũ dubitatur. nã si que
stio esset vera. seqtur q̃ a ꝓportione
minoris inequalitatis fieret actio: sz hoc est falsuz. nã in oĩ
actiõe oz potẽtiã agentis seu mouentis excedere põaz
rei mote. hoc. n. sumitur ab Arist. ⁊ Cõmẽta. ⁊ tanq̃ p
pncipio. pbatur ꝯña. nã capiatur aliqõ agẽs: cuius p
portio sit vt q̃tuor: ⁊ applicetur alicui passo q̃ sit sicut
4 duo. tũc si illud passuz reagit in illud agens: tũc minus
agit in maius: ⁊ per cõsequens actio fit a ꝓportione mi
noris ieq̃litatis. ¶ 2° seqt̃ q̃ eq̃le: posset agẽ i eq̃le ⁊ p
2. du^m ꝯñs simile in sibi simile: qõ est cõtra dicta in alia q̃õne
pbatur ꝯña. captis duobus ꝯrijs eq̃libus adinuicem
applicatis. ¶ Tertio. seqtur q̃ idẽ simul calefaceret ⁊
3. du^m frigefaceret: sz hoc est ipossibile: q: impossibile est idez
moueri motibus ꝯtrarijs. probat ꝯña. nam capiatur
aliqõ agẽs q̃ sit a. cuius pe ꝓpinquior passo sit c. ⁊ sit

passuz b. tũc si a. repatiat a. b. hoc est fm partez c. ꝓpin A
quiorẽ b. passo. Sit g̃ a. calidũ ⁊ b. frigidũ. tũc q̃z cito
b. remitteret caliditatẽ ipsius c. partis. iam cito c. pars C
esset dissimilis in gradu residuo agẽtis sz q̃z cito erit si
bi dissimilis tã cito residuũ a. qõ est ꝯiunctũ ipsi c. cale B
faceret c. Et ita simul c. pars a. agẽtis frigefit ⁊ calefit:
qõ erat pbanduz. ¶ Quarto si reactio esset possibilis.
seqtur q̃ nũq̃ agẽs posset sibi assimilare passuz. sz hoc
est falsuz: ⁊ falsitas. pz nam sepe ignis agẽs in aquã ip
sam sibi assimilat faciendo ex ea ignẽ. Et pbat ꝯña.
nã sit a. vnũ calidũ in sũmo: ⁊ sit b. vnũ frigidũ: ⁊ tunc
si a. agendo i b. repatiat a. b. seqtur q̃ statiz a. desinit eẽ
in sũmo: ⁊ cũ nihil agat vltra gradũ ꝓprium. seqtur q̃
amplius a. nõ agit in b. gradũ sũmũ caliditatis. ⁊ p cõ
sequẽs a. sũmuz nõ põt sibi assimilare b. ⁊ c. Et idez ar
guit de quocũq̃ alio sigto in aliquo certo gradu alicu Du^m 5^m
ius certe q̃litatis. ¶ Quinto sequitur q̃ dato aliq̃ pas-
so ipm ad quãtãcũq̃ distantiã posset agere. mõ h̃ est
falsum. vt pz de se. pbat ꝯña. nã sit aliqõ passum frigi-
dũ sicut duo: ⁊ sit b. Et applicet sibi aliqõ calidũ: sicut
q̃tuor in aliqua distãtia: puta pedali. tũc b. reagit in a.
exquo a. agit in b. ⁊ si in omni actiõe fit reactio. sit ergo
vnũ aliud calm̃ q̃ per duplã distantiã posset agere ad
distantiã p quã posset agere a. ⁊ sit c. ⁊ applicet b. pas-
so p duplã distantiã ad distantiã iter a. ⁊ b. tũc c. agit in
b. ⁊ sic semp fit reactio. ecõuerso b. reagit in d. ⁊ sic p in
tensionẽ agentis cõtinue maiorẽ ⁊ maiorẽ: ⁊ remotio-
tionẽ eius a passo cõtinue maiorẽ ⁊ maiorẽ. pbabit pas
sum aliqõ datũ p quãtãcũq̃ distantiã posse agere: si sẽ
per in oĩ actiõe fiat reactio. ¶ Sexto arguit sic. sit ali- Du^m 6^m
qõ agẽs vniforme p totum applicatũ alicui passo. tunc
clarũ est q̃ illud passum nõ põt reagere in totum agẽs
sincathego^ce: ita q̃ reagat in quãlibet ptez ipsius agẽ-
tis. g̃ si reagit: h̃ est in aliquã partez ipsius agẽtis solũ:
sed pbo q̃ nõ. nã exquo illud agens ponit vniforme p
totum: nõ est maior ratio quare plus reagit in vnam
partem quam in aliam.

Quãtuz ad tertiũ sciendũ est q̃ aliq̃ dixerunt p^s opio
reactionẽ bene eẽ posse: ⁊ ꝯcesserunt mi
nus posse agere in maius in motu alterationis. Et dixe
runt esse possibile in alteratione motũ fieri a ꝓportio-
ne minoris iequalitatis: q̃uis hoc bene sit ipossibile
in motu locali: ⁊ propter hoc in motu locali dixerũt nõ
posse fieri reactionẽ. ¶ Sed breuiter hoc nõ valz. nam
Arist. ⁊ Cõmenta. statuerũt p pncipio q̃ in omni mo 7. phy. c. 35. i fine
tu locali: ⁊ ẽt alterationis potentiam motoris excedere
põam rei mote. g̃ non põt dici q̃ in motu alterationis
actio ꝯueniat a ꝓportiõe minoris iequalitatis. ¶ Se
cũdo nã si sic. tunc nõ vr̃ penes qd tãq̃ penes cãm de- 2^m
beret attẽdi velocitas ⁊ tarditas in motu alterationis
exq̃ nõ hñt attendi penes ꝓportionẽ minoris ineq̃li-
tatis agẽtis ad passuz. sicut i aliqs motibus. ¶ Tertio
seqtur q̃ essent due alterationes eiusdez spẽi: ⁊ tñ vna 3^m
eactũ absq̃ ꝓportione excederet aliã in velocitate: que
quidẽ alterationes velociores vel tardiores sunt. ꝯñs
est falsuz: ⁊ falsitas pz ex eo: q: duo ifinita eiusdem spẽi
nõ sunt talr̃ adinuicẽ cõparabilia. ꝯñs pbatur. nam
capiãt duo agẽtia a. ⁊ b. ⁊ duo passa c. ⁊ d. ⁊ 6 A B 6
habeant c. ad a. ꝓportionẽ ineq̃litatis: ⁊ d. ⁊
b. ꝓportionẽ eq̃litatis: tunc per aduersariũ c. 3 C D 6
reagit in a. aliqua certa velocitate. ⁊ simili-
ter d. in b. sz pbo q̃ hmõi velocitates absq̃ p
portione aliqua habeãt se adinuicẽ. nam taliter se ha-
bẽt adinuicẽ: qualr̃ se habẽt ꝓportiones quas ꝯsequũ
tur. vna est ꝓportio eq̃litatis. s. quã cõsequit velocitas
alterationis d. in b. ⁊ alia est ꝓportio minoris ineq̃litatis

.f.quā consequtur velocitas alteratiōis c in a.sed nō ꝓ
portio eq̄litatis ⁊ ꝓportio minoris ineq̄litatis nullam
hñt ꝓportionē adinuicē.vna.n nō est alteri maior: mi-
nor:nec eq̄lis ¶ Sz forte isti dicerēt ꝙ minus nō agit
in maius:sed bene reagit īsensibiliter:reagere nō esset
agere.Sz breuiter hoc nō valz nā sequtur.reagit ḡ agit.
ergo si capiātur duo cōtraria equalia vtrūq3 eoꝝ aget
in reliquū.sed nō est rō:quare vnū3 eoꝝ agit ⁊ alterū
reagit:q̄3 ecōuerso.ḡ nō valet dicere reactionē posse fie
2a opio ri a ꝓportiōe minoris inequalitatis vel a ꝓportōe eq̄lita
tis ⁊ nō actionē.¶ Scda opio est ꝙ cū agēs applica
tur passo:exquo aliq̄ ps ipsius agētis est debilior q̄3 sit
ipm passum illa repatit̃ a passo:⁊ hō ē adhuc ꝓportōe
maioris ineq̄litatis:ita ꝙ ista opio vult ꝙ agens hñ re
patit̃ a passo nō ẜm totū sincathe^ce: sz ẜm aliquā eius
ptē sup quā passu3 hz ꝓportionem maioris ineq̄litatis.
C 2am op ¶ Sz breuiter hō nō valz.nā in mixtione ⁊ in gñatione:
qua gñatur ex duobus elemētis elemētū tertiū dis^tum
ab eis spē totū agit in totū: ⁊ totū reagit in totu3 sincat-
thego^ce.et nō solū in vnā eius ptē:ḡ ista opio nō valet
pña tz.añs pz.nā alr non fiet pfecta mixtio:nec ex duo
bus elemētis posset tertiū generari sicut pus argueba
2m tur.¶ Scdo arguitur sic:q2 actio ⁊ velocitas est ẜz to
tā v̄tutez agentis ⁊ totā virtutē passi.ḡ vr̄ ꝙ totū agat
in totū ⁊ repatiatur.exquo actio ⁊ velocitas attēditur
penes ꝓportionē agentis ad partez passi vel ad partē
3m agentis.¶ Tertio sequit̃ ꝙ semper eēt reactio quādo
agens ⁊ passum adinuicē essent approximata: ⁊ hoc ē
falsu3.vt apparebit cū ponent̃ tria īpedimēta reactōis.
cōsequentia ꝓbatur:q2 exquo quātūcūq3 agens ⁊ pas-
su3 sint approximata semper passum super aliquā par-
tē agentis obtinet:deberet fieri actio passi in illā partē
⁊ per ꝯsequēs semper reactio.si opio eēt vera. ¶ Ter
3a opio tia opio est:ꝙ in omni actione agens repatit̃:sz hoc nō
est a passo:sz a circūstāte ꝓpinquo:qđ est aer.vel remo
to:qđ est celū.Et isti negāt reactionē:q̄3uis ꝯcedant in
C 3am op oī actione agēs pati.¶ Sz ista opio nō valet.nam ad
sensu3 apparet ꝙ cū ignis ꝓijcit̃ ad aquā eandē aqua3
2m calefacit que ipm extinguit.¶ Scdo celū ita influit pas
so sicut agenti.ḡ quātum est ex pte celi:ita passum pati
tur sicut agens.ḡ nō ꝓpter hanc passionē q̄ est aeris:
vel a circūstāte ꝓpinquo dz dici agens repati in agen-
do.¶ Quarta opio dicit ꝙ agens in agendo repatit̃.i.
4a opio fatigat̃:aliter nō ꝯcedit repassionē.vñ si repati capiat̃
P ge.87 ꝓ fatigari bene cōceditur: ⁊ ita exponit dctm̄ Aristo.cōce
C 4am dit ꝙ omne agens in agendo repatit̃.i. fatigat̃. ¶ Sz
op ꝯtra.ois fatigatio est per vnā actionē ⁊ passionē.ḡ non
2m quādo aliqs fatigat̃ repatit̃.¶ Scdo.nā in actiōe con
trarioꝝ videmus vtrūq3 eorum remitti: ⁊ hoc non eēt
nisi qđlz eoꝝ vere diminueret̃ ⁊ remitteret̃.¶ Quinta
5a opio opio imaginat̃ ꝙ nulla qualitas actiua est in aliq̄ subto
siue qualitate passiua: ⁊ idō natura sic ordinauit ꝙ cali-
ditas que est q̄litas magis actiua q̄3 sit frigiditas stet
cū siccitate que est minoris actiuitas q̄3 sit humiditas
que stat cū frigiditate.Et sic ista opio imaginat̃ ꝙ cum
ignis applicat̃ aq̄ ignis agit in aquam penes caliditā-
tē: ⁊ econuerso aqua agit in ignē ẜm eius humiditatē:
⁊ adhuc est vtrobiq3 ꝓportio maioris ineq̄litatis:cali-
ditas.n.ipsius ignis excedit frigiditatē ipsius aq̄: ⁊ hū-
C 5am op ditas ipsius aque excedit siccitatē ipsius ignis. ¶ Sz
ista opio adhuc nō sufficit.nā si sic sequit̃ ꝙ iter elemē-
ta habētia symbolū:sicut sunt ignis ⁊ terra: non fieret
reactio.consequentia t3 ex eo ꝙ vtrūq3 eoꝝ est siccu3.
ergo solū ibi ẜm duas qualitates fit actio ⁊ passio.s.p
frigiditatē ⁊ caliditatē: ⁊ sic sequitur ꝙ si fiat ibi reactio
ꝙ minus agit in maius:nisi alr dicatur ꝙ adhuc dictū

sit.¶ Secundo sequitur ꝙ nō quādiu duraret actio esse3 2m
reactio:īmo valde cito desineret reactio: ꝓbat̃ cōsequē
tia:q2 si ignis agit in aqua3 actio caliditatis i friditate3
est velocior q̄3 actio hūiditatis in siccitatē ergo cū cor-
ruptiōe humiditatis seq̄t̃ corruptio frigiditatis.sequtur
statim ꝙ humiditas erit debilior siccitate ⁊ sic nō vlte
rius fit reactio.¶ Tertio seq̄t̃ ꝙ qñ caliditas ⁊ fridi- 3m
tas eēnt equales ⁊ silr hūiditas ⁊ siccitas nō fieret re
actio.cōsequētia t3 ẜm istā opio.sz falsitas ꝯsequētis ꝓ
bat̃.adhuc aliq̄ illarū qualitatū sunt maioris actiui-
tatis ⁊ minoris resistentie.ergo ẜm hoc adhuc posset
fieri actio ⁊ reactio ¶ Sexta opio est quā3 reputo eē 6a opi-
veriorē ¶ Pro q̄ supponit̃ ꝓ ꝙ sicut nō est idē scribe- nio
re ⁊ loq̄:quāuis bene sit idē scribēs ⁊ loquēs: ita nō ē p.sup.
idē agere ⁊ pati.silr posse agere ⁊ posse resistere:q̄3uis
bene sit idē agēs ⁊ patiens:potens agere ⁊ potēs resi
stere.¶ Scda suppō est ꝙ aliq̄ q̄litates sunt magne 2. sup.
actiuitatis ⁊ modice resistētie.sicut est caliditas.Aliq̄
aūt bene sunt aliqualiter magne actiuitatis ⁊ maioris
resistētie q̄3 sit caliditas sicut est friditas. ambe.n. dr̄
magne actiuitatis in cōparatiōe q̄3 sit humiditas ⁊ sic
citas ⁊ mo^ce resistētie in comparatiōe q̄3 sint ille:sz ẜm
plr comparando caliditas est maioris actiuitatis q̄3 sit
friditas ⁊ ē minoris resistētie q̄3 sit actiuitas friditatis.
silr friditas est minoris resistētie q̄3 sit actiuitas calidi
tatis.Scdm hoc ergo pōt dici ꝙ i approximatiōe cali
di ad fridū fit actio ⁊ reactio.vñ caliditas agit in fridi
tatē:q2 caliditas est magis actiua q̄3 friditas sit resi^ua:
⁊ eō frigiditas agit in caliditatē:q2 caliditas minus ē
resistiua q̄3 friditas sit actiua:q2 vtrobiq3 est actio a ꝓ
portione maioris inequalitatis.vñ in tali actiōe ⁊ rea-
actiōe nō dz dici ꝙ actio ꝓueniat a calitate ad friditatē
vel ꝯuerso:sz dz dici ꝙ actio calitatis i friditatē attēdit̃
penes posse agē friditatis ad posse resistē calitatis: q̄ ē
ꝓportio maioris iequalitatis:ita breuiter ꝙ actio non
dz attendi penes ꝓportionē huius ad illud:sed bene pe
nes posse vnius ad posse resistere alterius.Sic ergo pōt
saluari reactio ita ꝙ in omni actione itelligēdo de ac-
tione que fit cū cōtrarietate fit reactio:amotis tñ tribus
īpedimētis.Vñ i tribus casibus nō fit reactio.¶ Quo
rū pmus est.si resistentia ipsius agētis esset maior quā
actiuitas ipsius passi ¶ Ex hoc seq̄t̃ ꝙ cū ignis agit pm.
i aquā:tunc antequā aq̄ sit oino assimilata igni desinit
reactio aque in igne3.vñ actiuitas ipsius aque tādu re
mittit̃ intantū ꝙ est maior q̄3 sit resistentia ipsius ignis
vnde resistentia ignis nō est indiuisibilis:sz coexistit in
latitudine intensionis: ⁊ ꝓpter hoc añ corruptionē aq̄
actiuitas fit remi^or q̄3 resi^a ignis: ⁊ tūc desinit reactio:
q̄3uis adhuc velocior fiat actio ignis in aquā:ad hoc ꝙ
aqua fiat perfecte assimilata igni.¶ Scdus casus ē in 2m
quo nō fit reactio qñ aliqđ agens tm̄ distans est a pas-
so ꝙ agens pōt ꝓtendere virtutē ⁊ actionē suam vsq3
ad passum:sed passum nō ecōuerso pōt ꝓtendere v̄tutē
⁊ actionē suam vsq3 ad agens ⁊ tūc etiā nō fit reactio.
¶ Ex hoc soluitur sexta ratio posita ante oppositum: ⁊
cum hoc quintum dubiū cōtra questiones. ¶ Tertius 3m
casus est si aliqđ agēs iuuaret̃ tm̄ ab aliquo extrinseco
ꝙ eius resistētia cū illo adiutorio recōpensaretur acti-
uitati ipsius passi.tūc tertiū nō fieret actio.

Quantu3 ad q̄rtū articl'3 restat soluere dubia
ꝯ ꝯclusionē.¶ Ad pmū pz p ia3 di
cta.¶ Ad scdm qñ dr̄.sequtur ⁊ē.negatur ꝯña. ad ꝓba Ad p.
tionem:qñ dr̄.exquo c.pars est similis resi^a a. agentis Ad
quod est sibi simile resi^m nō aget in ipsam aliquā caldi 2m
tatem sed ipm passum imediate post approximatiōis
aget in ipsam frigiditatē: ⁊ cū facilius est ꝯn^ue motum
incipere

incipere. sequit q tps labetur anteq resi[us] agat in c. partes caliditatis. Ex quo sequitur q nō simul frigefit & calefit pus. n. frigefit a passo. & tn̄c nō calefit: & postea calefit a resi[o] & tūc nō frigefit a passo vel posset dici q immediate post istās approximatiōis frigefit & calefit: & tn̄ negaretur. g simul calefit & frigefit: q ↄ̄tinuis imediate post hoc frigefiat & calefiat: tn̄ imediatius post h frigefiet q calefiet. Et si arguitur g pus frigefit q cale-

ad 3m fit. negatur ↄ̄ña ex eo q arguitur a ter[mi]no stante ↄfuse tm̄ ad eundē stantē determinate. ¶ Ad tertiū dico negando q sit' idē mediū calefiat & frigefiat. vn̄ cuz cal'm & frigidū approximātur admuicē: tūc calidū calefacit illud mediū vsq ad aliquā partē: & frigidū frigefacit illud vsq ad aliā. tunc ille ptes mediū agunt & patiuntur admuicē reducēdo se ad aliqd tēperamentū mediū in ṽtute agentis calidi remittit fridū in frigiditatē. in ṽtute

ad 4m tis agētis fridi remittit cal'm in caliditatē. ¶ Ad 4am qñ dr̄. sequit &c. negatur ↄ̄ña. p quo imaginandū ē q actio ipsius agētis pncipalis est velocior q̄z sit reactio: & sic aliquā fiat assimilatio passi desinit reactio: & tunc agēs pncipale reducit se ad gradū pstinū. sic aq̄ calefacta calefaciente amoto reducit se ad frigiditatē pstinā. Ex ista imaginatiōe pz facil'r qual'r nō obstāte reactiōe

ad 5m adhuc calidū in fine pōt assimilare passuz postq̄z reactio nō durat p totū tps actiōis. ¶ Ad qntā pz ex dictis.

ad 6m ¶ Ad sextā dico: q q̄uis agēs sit vniforme: tn̄ adhuc pōt fieri reactio in vnā ptē & nō in aliā: puta in illaz q ē ppinquior agenti & nō in aliā q est remotior. ¶ Ad ro-

ad 7m nes dico q pme sex ex dcis supius sūt solute. ¶ Ad se-

ante ptimā dico q dissimile est in motu locali & in alteratio

opp ne: q in motu locali motū est tante resi[stē]t q̄te est motor potētie: ppter hoc ibi non fit reactio. sic aūt nō est i mo

ad 8m ta alteratiōis. g &c. ¶ Ad octauā pz ex dictis. ¶ Ad

ad 9m nonā. & 10[am] dico q caliditas quo ad posse agere est no

z.10m bilior frigiditate: & est in actu: sz quo ad posse resistere respectu actiuitatis frigiditatis est in potētia & ignobilior &c. nō fm idē est nobilior & ignobilior in actu & in pō. ex quo est respectu posse agere & posse resistere: sic prius dictum est. Questio. xvii.

P^m Queritur Utrū indiuisibile possit alterari. ¶ Et arguit p q sic. nā itellectus est indiuisibilis: & tn̄ pōt alte-

2m rari. g &c. ¶ Scdo arguit sic. indiuisibile si esset posset moueri localiter. ergo etiā indiuisibile si eēt posset alterari. ↄ̄ña tz: q nō minus vr̄ posse alterari q̄z posse moueri local'r. añs pz. nam indiuisibile si esset eēt in aliquo ↄ̄tinuo localiter mobili sed illo moto indiuisi-

4.Ph. 20. bile moueretur. ex quo motis nobis mouentur omnia que in nobis sunt. similiter moto vno alio mouens om

3m nia que in illo sunt. ¶ Tertio superficies est qōdā indiuisibile. est enim indiuisibilis fm pfunditatem: sed illa pōt alterari. g &c. ↄ̄ñtia tz ex eo q ipsa existens alba pt

4m fieri nigra. ¶ Quarto idiuisibile pōt esse quale qualitate fm quā fit alteratio. g superficies pōt alterari. ↄ̄ña tz. añs pbatur. nā cū aliqd densum videtur: videt solū superficies & nō alique partes in pfundo: cuz nihil videat nisi sit lucidū vel colozatū. sequitur ergo superficiez esse lucidam vel colozatā: & per ↄ̄ñs ipsam esse qualem

5m mō pdicto. ¶ Quinto nisi pūctus esset qualis & alterabilis: seqt q nihil esset vniformiter quale. pbat ↄ̄ña: ex eo q vniformiter quale: sicut vniformiter calidū dr̄ cuius quilibet punctus est calidus cū alio mō non esset

6m aliqd tale si punctus non esset qualis: nec alterabilis. ¶ Sexto nā sicut dīt perspe[cti]ui in aliquo puncto speculi ↄcaui ↄgregant radij solares reflexi a speculo ↄcauo g qdē radij sic ↄgregati sufficiūt ad icendendūz siue ignendū aliquod ignibile. quare vr̄ q radij in illo puncto congregati illuminent & calefaciant illum punctū: & p consequens sequitur talem punctum esse alterabilē: nō obstante q sit indiuisibilis.

In oppositū

T.c.64 est Arist. 3° textu huius pmi. & caplo tertio eiusdez. vbi in vna rōne arguens ↄ antiquos reputat idiuisibile alterari eē vnum incōueniens sequēs ad dcā eoz.

¶ In ista qōne itēdo pbare tria. p q idiuisibile nō est q le finite. scdo q nec ifinite. tertio q nō pōt alterari.

Et ante

p.distio oia ista pmo pmittaz aliquas distōnes. quarū pma sit ista: q dupl'r dr̄ id uisibile qōdā nō hñs pōnē in ↄtinuo. sicut est itelligibilia vel aia intellectiua vel aliqd tale: qōdā est hñs pōnē in ↄtinuo. sicut punctus vel linea vel superficies. de idiuisibili scdo mō itelligit hic: & nō de indiuisibili pmo

2.diuisio modo. ¶ Scda distō est q indiuisibile scdo mō dr̄ tripl'r: qōdā est tam fm logitudinem q̄z latitudinē & pfunditatē fm q est punctus: & qōdā est idiuisibile fm latitudinē & pfunditatē: diuisibile tn̄ fm longitudinē. sic ē

Nōndū linea: & qōdam est idiuisibile fm pfunditatē solū. sic ē superficies. ¶ Scdo notandum q q̄uis in veritate nō sint talia idiuisibilia. sic ma[thematici] imaginant esse: ppter hoc eis cōuenit p suis ↄsiderationibus: & ideo qō intelligatur ac si in veritate eēnt talia idiuisibilia actu vtp possent alterari. ¶ Tertia distō est q quedam pōt di-

3.diuisio ci alteratio spūalis q alteratiōe itellect[us] alterat de ignorantia in sciaz: & de tali alteratione nō itendit hic. qdā ṽo est alteratio corpalis sic est cale[factio] & frige[factio]. collo[catio] & illuminatio: & de tali h itenditur.

Istis distōnibus

positis accedo ad p[ositu]m. & p pono aliqs ↄclu-

P.ↄ̄ siones pambulas. quarū pma est ista: caliditas exñs in aliquo to° vniformiter calido dupla ē ad caliditatē existentē in eius medietate. pbat. nā dato aliquo vniformiter cal'o caliditas totius ↄtinet caliditatē medietatis: & cū hoc totū g erit dupla ad ipsam. añs pz de se. ↄ̄ña tz p

Dubiū diffōnē dupli. nam duplū ad aliud dr̄. qō continet ipm & tm̄. ¶ Sz. d. aliqs. si hoc esset verū. sequit q illud nō esset calidū vniforme. ↄ̄ña pbat. nam calidū vniforme dr̄ cuius quelibet pars est ita calida sicut totū. modo si caliditas totius esset dupla ad caliditatem medietatis:

R° vr̄ q totū eēt in duplo calidius. ¶ Ad hoc respondet negādo ↄ̄ñtiam: & cū dicebat: calidūz vniforme dr̄ cuius quelibet pars est eque calida cū toto. ↄcedo: & quando dr̄. si caliditas totius est dupla ad caliditatē medietatis: sequitur q totū est in duplo calidius. negat ↄsequētia: & rō huius est: q caliditas totius est extensa p duplū subz ad subm p qō extensa est caliditas medietatis. Et sic ille caliditates equal'r denominant sua subia: ita q medietas dr̄ esse ita calida per suam caliditatem sic totū per suā: nō obstante q caliditas totius ē dupla ad caliditatē medietatis. vn̄ nō sequitur. totū nō est in duplo calidius sua medietate g caliditas totius nō est dupla ad caliditatē medietatis. vn̄ pōt esse dupla in extensione: nō ob[stan]te q nō sit dupla intensione. capio eni aliquo toto sicut vno quadrato. medietas illius est ita lata sic totū: cum hoc tamē stat q totū est duplū ad suā medietatē: & sicut deū est de caliditate ita conformiter dicat

2.ↄ̄ de aliqs qualitatibus corpalibus. ¶ Scda ↄclusio. si caliditas que est in toto esset totaliter in eius medietate: medietas denominaret in duplo calidior q̄z ante: & si esset in eius tertia: ita denominaret in triplo calior: & si in eius q̄rta in q̄druplo &c. fm partes pportionales pbat sic: q si caliditas que est in toto esset tota i eius medietate ipa haberet subm equali extēsiōe dupla calidi[us]

tate ad caliditatē quam ṗus habuit per ṗcedentē ꝯnē.
ġ esset in duplo calidior.ꝯñia tȝ ex eo ꝙ quādo aliqđ
subm manens sub equali extensione hȝ qualitatem du
Cor^m plaȝ sic̄ caliditatē ad illā quā ṗus habuit.denoiaꝭ i du
plo calidius: ꝛ si triplā in triplo: ꝛ sic vltra. ℭ Ex ista
ꝯne.seqtur ꝙ si aliqua caliditas esset in pūcto ille pun
ctus denominareꝭ ifinite calidus.pȝ hoc:q2 si illa cali-
ditas eēt in aliquo subto q̄to illud dr̄ ifinite calidū: ꝛ
per ꝯneȝ si eadē caliditas esset in subiecto duplo: illud
subm diceretur in duplo calidius: ꝛ si in triplo in triplo
Cor^m calidius: ꝛ sic vltra. ℭ Scḋo seqtur:ꝙ quāuis pūctus
dr̄ ifinite calidus·tñ illa caliditas eēt eadē caliditas q̄
añ erat in subo finite calido·ita ꝙ eadē est caliditas q̄
subm extēsum ꝛ diuisibile denominaꝭ finite calm: ꝛ q̄
pūctus indiuisibilis vel supfictes vel lines denomisre-
3^a 2 tur ifinite calidus vel cal's. ℭ Tertia ꝯclo est:ꝙ nulla
q̄litas est in ifinitū modica seu in ifinitū remissa.pbaꝭ.
nā sic̄ est in q̄ntitate ita est in q̄litate q̄ ad remissionē: sȝ
nulla q̄ntitas est in ifinitū ṗus ġ ēt nulla est q̄litas in i
finitū remissa: ꝛ silr si nulla est quātitas in ifinitū ma-
2^m gna:ita ēt nulla est q̄litas in ifinitū itensa. ℭ Scḋo.q2
si eēt aliq̄ q̄litas in ifiniū remissa·illa nō eēt calefacti-
ua:nec actiua. ꝛ p ꝯñs nō eēt caliditas. ꝛ p ꝯñs nec q̄li
tas.ita nec illa qualitas:puta caliditaȝ diceret qualitaȝ
3^m nec caliditas. ℭ Tertio.nā sic̄ nō est dare subam ifini-
te modice pfectiōis·ita nec ēt est dare aliquā qualitatē
in infinitum remissam seu in ifinitū modice itensionis.
4^a 2 ℭ Quarta ꝯ.si aliqđ pōt agere ad aliquā distātiā circa
semediet as illius seorsum sumpta nō pōt agere ad tan
tā pȝ hoc de igne.vñ ignis subduplus nō obstāte ꝙ sit
2^m ita itensus sicut ignis duplus:nō tñ agit ad tantā distā
tiam ad quātā bñ agit ignis duplus. ℭ Scḋo nā da-
to opposito ꝯclōis.seqtur ꝙ vnū paruū colorati pos
set multiplicare spēm suā seorsum acceptā.sicut viuum
magnū·sed hoc est falsum.pȝ falsitas q2 tunc ita remo
te posset videri sicut vnū magnū:cuius oppositū expe-
rimur. ℭ Ex ista ꝯclone seqtur ꝙ dato ꝙ punctus vel
Cor^m aliqđ idiuisibile eēt quale ad nullā ageret distantiā:ex
quo sm ꝙ subm minoratur agit ad minorē distantiā q̄
ṗus. ℭ Quinta ꝯclusio est.ꝙ nullū idiuisibile:sic̄ pun
5^a 2 ctus est qualis:nec pōt esse qualis.pbaꝭ:q2 vel ħ esset
q̄litate i ifinitū remissa:vl' qualitate finite itēsa ꝛ remis-
sa:sȝ nullū istoꝝ pōt dici.nō.n.apparet vltimū: q2 tunc
aliqđ diceretꝭ quale:qđ nullam hr̄et qualitatem: ex eo
ꝙ ols q̄litas vel est in ifinitū itensa vel in ifinitū remis
sa:vel finita seu finite intensa aliq̄ certo gradu:non pōt
dici ṗmū nec scḋm:et eo ꝙ p tertiā ꝯclonē:nulla est q̄
litas in ifinitū itēsa vel in ifinitum remissa:nec pōt dici
tertiū:ex eo ꝙ sicut pbatū ē qualitate finita idiuisibile
denominaꝭ ifinite q̄le.sicut caliditate finita pūctus de-
nominatur ifinite calidus.ergo breuiter ꝯcludaꝭ ꝙ pū
ctus vel nullū idiuisibile pōt dici finite q̄lis:puta finite
calidus vel finite fridus. ℭ Scḋo si possȝ eē finite cali
2^m dus vel finite fridus.tunc posset agere ad aliquā distā
tiam:sed ħ est falsum:put pȝ ex q̄rta ꝯclusione.ꝯñia tȝ:
q2 omne calidū vel fridū ad aliquā distantiaȝ pōt age
re. ℭ Tertio seqꝭ ꝙ si pūctus eēt calidus:aliquod eēt
3^m calȝ·qđ nihil posset calefacere.pȝ.ex quo pūctus ad nul
Dubiū lā distātiā pōt agere. ℭ Sȝ.d.aliqs:q̄uis punctus ca
lidus nō pōt calefacere corpus·tñ posset calefacere vnū
aliū punctū. Sȝ.pbaꝭ ꝙ nō:q2 vel ille pūctus esset sibi
inuicem imediatus vel mediatus.si est sibi mediatus.
tūc nō pōt ipm calefacere ex eo ꝙ punctus ad nullā di
stantiaȝ pōt agere. Si vō diceꝭ qđ est sibi imediate ħ
nō pōt esse ex eo ꝙ punctus nō pōt pūcto eē imediatus
T.cō.2. sicut pbatū per Arist.6.physicoꝝ.

Quantum ad scḋm sit ṗma ꝯ.q̄litas sufficiē- ṗ^a 2
ter itensa ꝛ minus extēsa ad mio
rē agit distantiā q̄ magis extēsa.pȝ.nā capiaꝭ aliqđ cor
pus luminosuȝ:qđ remittaꝭ in q̄ntitate:nō tñ in luce. q̄
facto pȝ ipm agere ad minorē distantiā q̄ ṗus egit: q̄
uis bñ itensius lumē agat ṗpe se q̄ ṗus egit. Ex isto se
quiꝭ istā ꝯñiaȝ nō valere.virtutes sunt eq̄les. ġ ad eq̄lē
distantiā pñt agere.hoc.n.nō sufficit:sȝ reqritur ꝙ sint
eq̄les tam intēsiōe q̄ in extēsione. ℭ Sȝ.d.aliqs. cum
eadē qualitas in eodē subto est itensior q̄ qñ erat in su dubiū
biecto maiori:ex eo ꝙ vtus vnita est fortior seipsa disp
sa.ġ vr̄ ꝙ ipsa exñs in subto minori ad minorē distātiā
pōt agere q̄ ipsa exñs in subto maiori. ℭ Respōdetur Re^o
negādo ꝯñiā.vȝ.remotius debeat agere in subiecto mi
nori q̄ in maiori:sed ar^m bñ ꝓbat ꝙ itensius agit ṗpe
se q̄ ṗus egit. ℭ Scḋa ꝯ est.ꝙ per diminutionē subti 2^a 2
super diminutionē q̄litatis pōt deuenari ad talē q̄ntita
tē ꝙ aliqñ actio illius agentis est precise ad subduplā
distantiam ad quā erat ṗus: ꝛ aliqñ ad subtriplā: ꝛ sic
vltra.pȝ de luminoso si diminueꝭ in extēsione ꝛ nō i
luce.vñ si ignis in ifinitū diminuereꝭ in q̄ntitate: ꝛ p
portionabilr augereꝭ in caliditate in ifinitū.ad minorē
distantiā posset agere q̄ ante: ꝛ in ifinitū minus subm
posset alterare quam añ: ꝛ hoc est:q2 extē^o facit ad re-
motius ꝛ ad distātiam maiorē agit. ℭ Tertia ꝯclo.in 3^a 2
diuisibile si eēt nō posset eē ifinite q̄le pȝ:q2 si sic.seqtur
ꝙ eēt aliqđ ifinite calm:qđ ad nullā distātiā posset age
re.pȝ de pūcto:si poneretꝭ ifinite calidus.ꝓbaꝭ ꝯñia:q2
punctus si poneretꝭ ifinite calidus:ħ eēt vl' caliditas in
ifinitū itensa vel in ifinitū remissa: ꝛ hoc nō:q2 nulla ta
lis est:vel caliditate finita: ꝛ cū illa p ipm dcs in subto
minori agat p minorē distātiā. seqtur ꝙ exñs in pūcto
ad nullā distātiā ageret: ꝛ sic aliqđ exñs ifinite calȝ ad 2^m
nullā ageret distātiā. ℭ Scḋo si punctus vel aliqđ aliđ
indiuisibile posset esse ifinite qualis:puta calidus vl' fri
gidus: ꝛ ħ per caliditatē finitā:q2 nō posset esse taliȝ p
caliditatē ifinitā:cum nulla talis sit. sicut ṗus dcm̄ est:
seqtur ꝙ vnuȝ ifinitū posset esse maius alio.sed hoc est
falsuȝ:put alibi visum est.ꝓbatur ꝯñia:q2 in vno pūcto
eēt caliditas sicut duo. ꝛ in alio sicut tria. se^o diceretur
calor ṗmo: ꝛ tñ vnūq̄dq̄ diceretꝭ infinite calidū: ꝛ sic̄
pūctus nō pōt esse calidus nec fridus:ita ēt nec leuis
vel grauis.vñ si aliqs punctus esset grauis in ꝯcauo or
bis lune:subito deberet descēdere: ꝛ sic mo^o localis fie-
ret subito.añs appet.p.q2 esset ifinite grauis.scḋo.q2 ni
hil resisteret sibi.ex eo ꝙ nō caperet sub se mediū ali-
cuius latitudis sibi resistentis.

Quantū ad tertiū dico.p qōne ꝙ idiuisibile si ṗ^m
eēt nō possȝ alterari.pȝ ex eo ꝙ non
posset esse q̄lis nec finite nec ifinite.put ōnsuȝ est.ġ ꝛc.
ℭ Scḋo si posset alterari.tūc posset agere per aliquam 2^m
distāniā:cuius falsitas pȝ ex dictis. Et si posset alterari
tūc posset calefieri ꝛ frigefieri: ꝛ vltra cū caliditatē seq̄
tur rarefactio. ꝛ fridiratē ꝯdensatio.seqꝭ ꝙ pūcta seu i
diuisibilia possent rarefieri ꝛ ꝯdēsari.maiorari ꝛ mino
rari.ꝙ nō est bene imaginabile.

Ad rōnes. ℭ Ad ṗmā pȝ:q2 de tali idiuisibili Ad ṗ.
nō itēdiꭍ in ꝓposito. ℭ Ad 2^am di Ad
co:ꝙ si eēnt idiuisibilia nō possent moueri localr̄ p se: 2^m
sȝ bñ p accñs.nec ex ħ seqꭍ ips posse alterari si essent.
ℭ Ad 3^am dico:ꝙ supficies alteraꭍ de albedie i ingredi- ad 3^m
nē.ħ ē subȝ sm pres eius exteriores sic alteraꭍ. ℭ Ad ad 4^m
q̄rtā dico:ꝙ nihil ē ita dēsum qn aliq̄ eius pres videan
tur in ꝓfundo:ppter hoc ꝙ pōt capi aliq̄ pars ita tenu
is versus oculum ꝙ ipsa est trāsparēs. ℭ Ad q̄ntā di- ad 5^m
co ꝛ ad sextā silr ꝙ p puncta itelliꭍ alique pue pticule
corporis

corpis q̄ seorsum posite sunt isensibiles ad sensuz:tn̄ nō simplr̄ idiuisibiles: ⁊ sic termiat̄ ista qō. Qō. xviij.

p^m Queritur Utrū forme subales eloꝝ pāt itēdi ⁊ remitti. ¶ Et arguit̄ p̄ q̄ sic:q: forme subales eloꝝ sūt ꝯ̄rie:ꝫ ꝯ̄ria sūt itēsibilia ⁊ remissibilia.ḡ ⁊c.
2^m ¶ Scdo forme subales eloꝝ gn̄antur ⁊ corrūpūtur successiue.ḡ vr̄ q̄ itendant̄ ⁊ remittant̄.ꝯ̄ntia tꝫ ex eo q̄ eā successionis gn̄ationis ⁊ corruptionis vr̄ esse itensio ⁊ remissio in gradibus.aīs pꝫ.nā ex igne successiue ⁊ p ptetu aīs ptes gn̄atur aq̄ vel aer: ⁊ p ꝯ̄ns forma subalis aq̄ vel aeris. ¶ Terno ꝑꝑa passio elti:puta ignis
3. vel aq̄ est itensibilis vel remissibilis.ḡ et forma subalis ꝯ̄ns pꝫ de se.aīs pꝫ.nā aliqn̄ plus calefit aliqn̄ minus vel aliqn̄ plus huectat aliqn̄ minus.mō calefacere frigefacere hu^{re} exiccare vn̄t esse ꝑꝑe passiones eloꝝ distribuēdo singula singulis. ¶ Quarto si qō eēt falsa se
4. quit̄ q̄ ipoile esset esse aliqō simplex elm̄ sit calm̄ ⁊ fri
T.cō. 16. duz.mō h̄ est falsuz.ex eo qō h̄ repu^{to} puto elo.sic pꝫ.2. huius.pbat̄ ꝯ̄na:q: cū aq̄ est calefacta vel forma eius subalis est remissa.sic eius friditas:vel nō.si dicas q̄ sic hr̄ ꝑpositū.ðr̄ q̄ nō adhuc ē vna aq̄: ⁊ cū aq̄ p̄mo isit frigiditas.seqtur q̄ aq̄ est frigida: ⁊ eti est calida seqt̄ ꝑpositū.vꝫ.q̄ purū elm̄ sil' sit calm̄ ⁊ fridū. ¶ Quito
5. seqtur q̄ graue simplex posset moueri in vacuo successiue:ꝫ h̄ est falsum.⁊ ꝑbatur ꝯ̄na.nā capias vna terra pura q̄ sit sursum exn̄te vacuo et applicet̄ sibi aliqō calefaciēs ⁊ remittēs eius grauitatem ⁊ iducēs leuitatē. tunc si forma eius subalis est remissa qō est vera.sit aūt nō.tūc adhuc est elm̄ simplex: ⁊ cum iam hēat aliqō ð grauitate:seqtur q̄ ipm̄ descēdet per vacuū successiue: pp hoc q̄ iam hꝫ resistentiā itrinsecaz. ¶ Sexto.Cō
(25. Comē 22. 2. 8.ph. 32. 7. mēt.dicit.4.celi:q̄ gn̄ans tn̄ dat de loco quātū de grauitate:ꝫ q: dat grauitatē successiue ꝼm magis ⁊ min^9: seqtur ēt q̄ dat formā subalem ꝼm magis ⁊ minus successiue. ¶ Septio ex elemētis fit mixtū.ḡ forme subales eloꝝ sunt itēsibiles ⁊ remissibiles.aīs supponit̄ rā ꝯ̄s veꝝ.ꝯ̄na ꝑbat̄ ex eo q̄ ex^{re} nō miscent̄ adiuicem nisi vtrūq̄ eoꝝ remittat̄:ꝫ elnta nō remittūtur subalr̄:nisi
8. Comē 67. forme eoꝝ subales remittātur.ḡ ⁊ c̄. ¶ Octauo arguit̄ auc̄tate Cōmēta.3.celi.vbi dicit ⁊ reprehēdit Auicen. q dicit oppositū.q̄uis tn̄ alibi dicat oppositū.

In oppositū arguit̄:q: forme subales elorum sunt sube:sube aūt nō remittunt̄ nec iten dūtur cū nulla substātia suscipiat magis ⁊ minus per Arist.in predicamentis.

¶ In ista qōne breuiter recitabo vnā opionē cū suis motiuis.scdo ponā opionē illi ꝯ̄riā q̄s credo eē verā.terno soluā motiua opionis opposite cū rōnibus ꝑncipalib^9.

Quantuz ad p̄mū sciendū q̄ duplices distinguūtur forme:q̄dam dr̄r forme sub
p^m no. stantiales sicut sunt forme que dant esse simplr̄: ⁊ que dā sunt forme accn̄tales sicut sunt ille q̄ dant eē accn̄tale. ¶ Scda distinctio.formaꝝ subaliū quedā dr̄r for
2^m no. me mixtoꝝ.sicut est forma asini: ⁊ quedam dr̄r forme subales elemētoꝝ.sicut est forma ignis vel aq̄. ¶ Tūc
Comē 3.ce. 67. aliq̄ opinātur q̄ forme subales eloꝝ medio mō se hēant iter formas mixtoꝝ subales ⁊ formas accn̄tales. vn̄ dixerunt formas subales elorū ꝯ̄uenire cū formis subalibus mixtoꝝ in hoc q̄ dant esse simplr̄.sicut forme subales mixtoꝝ: ⁊ conueniūt cum formis accn̄talibus in hoc:q: sicut forme accn̄tales sunt itēsibiles ⁊ remissibiles:ita ⁊ forme subales elementoꝝ:vnde ꝼm istam opi.ad qōnez poneretur ista ꝯ̄clō q̄ forme substātiales elementorū sunt itensibiles ⁊ remissibiles. ¶ Et illi de ista opinione probant hoc sic.p̄mo statuet̄ ꝑ

fundamento sibi elnta formalr̄ ma^{re} in mixto.scdo elementa non posse se cōpati ꝼm eoꝝ esse completū ⁊ pfectū. Ex his duabus supponibus arguit elnta q̄ sunt in mixto vel forme eoꝝ subales sunt remisse.vel nō.si sic. hr̄ ꝑpositū:si nō:seqt̄ur elnta ma^{re} simul ꝼm eoꝝ esse pfectū ⁊ cōpletū qō est ꝯ̄tra secundaz suppōnē.ꝯ̄ntia tꝫ. q: q̄ādiu forme subales elnoꝝ manent non remissa ipsa elnta manēt ꝼm eoꝝ esse cōpletū ⁊ pfectū. ¶ Scdo 2^m
arguit̄ sic.elnta remittūtur ⁊ itendunt ꝼm eoꝝ qualitates:que sunt caliditas friditas ⁊ c̄.quaꝝ forme subales sunt cāe.ḡ ēt ipe forme subales remittunt̄ ⁊ itendūtur. ꝯ̄ntia vr̄ tenere ex eo q̄ intensiōe ⁊ remissione in effectu debēt argui itensio ⁊ remissio in cā. ¶ Tertio cuꝫ 3^m
friditas aque est remissa vel forma substātialis aque ē remissa vel non.si sic hr̄ ꝑpositū.si non:cuꝫ omnes gradus frigiditatis sint eiusdē rationis.sequit̄ q̄ ad remissionē vnius gradus forma subalis nō remitit̄ nec depdit̄.silr̄ q̄ nec ad remissionē alterius gradus ipsa depdit̄: ⁊ per ꝯ̄ns oībus gradibus friditatis corruptis adhuc videtur posse remanere forma subalis aque:sed h̄ est incōueniens:q: aq̄ nō possꝫ eē sine friditate: ⁊ ꝑportionalr̄ arguit̄ de igne q̄ posset esse sine caliditate ⁊ c̄.
¶ Quarto arguit̄ sic.si ad remissionē q̄litatis nō remitteret̄ forma subalis. ⁊ cū in alteratione ipsius aque ab 4^m
igne:nō sub q̄cūq̄ frigiditate pōt remanere forma subalis aque: ⁊ cuꝫ sub aliq̄ frigiditate possit manere:vel ḡ est dare itensissimaz frigiditatē sub q̄ pōt manere:vel itensissimaz sub q̄ nō:vel remissi^{mam} sub q̄ pōt manere: vel remissi^{mam} sub q̄ nō pōt manere:ꝫ nullum istoꝝ pt dici.ḡ ⁊ c̄.p̄mo nō pōt dici p̄mū:q: tunc sub illa posset manere: ⁊ sub nulla itēsiori.mō hoc est falsum.nā exq̄ frigiditas primo iest aque:seqtur q̄ si aqua potest stare sub frigiditate aliqualr̄ itēsa:q̄ ēt pōt stare sub friditate itensiori.si aūt dicat̄ q̄ sit dare itensissimā sub qua nō pōt stare pp māꝫ eius remissiorē.seqtur q̄ frigiditas sub q̄ pōt itroduci forma ignis:sit immediata rōi latitudini friditatis:sub q̄ pōt manere forma subalis aq̄: qō reputo iconueniens:nec pōt dici q̄ sit dare remissi^{am} friditatē sub qua pōt stare.nā ex quo nō ē dare vltimū istius rei pmanēti inesse:sequitur qō sub q̄cūq̄ friditate nō pōt stare aq̄ q̄ sub remissiori pōt stare:nec pōt dici q̄rtū:q: sub quacūq̄ friditate nō pōt stare aq̄ ꝑpter eius friditatis remissionez:nec sub remissiore illa pōt stare:exquo friditas p̄mo iest aque. ¶ Quinto sequit̄ 5^m
q̄ aliqd eēt leue simplex:qō nō eēt leue simpliciter.ꝯ̄na tꝫ.q: cū leuitas ipsius ignis remittitur absq̄ remissiōe eius forme subalis:adhuc ignis maneret leue simplex: non tn̄ maneret leue simplr̄.

Quātum ad scōm est alia opi.isti ꝯ̄ria qoe ē vera:qō forme subales eloꝝ nō sunt itēsibiles nec remissibiles.ꝫ bn̄ forme eoꝝ accn̄tales.sicut calitas friditas ⁊ c̄. ¶ Et ꝼm istā opionē imaginādū ē qō cū ex aq̄ debeat gn̄ari ignis:tn̄ friditas aq̄ remittit̄: ⁊ nō forma subalis: ⁊ in tali remissiōe friditatis tādē deuenit̄ ad vnā friditatē:q̄ ē ita remissa:qō amplius forma subalis aq̄ nō pōt manere: ⁊ sic ꝑ tūc forma subalis aque desinit esse per remotionē de p̄nti ⁊ pōnē de p̄terito.Et tūc forma subalis ignis icipit esse in illa mā p pōnē de p̄nti ⁊ remotionē de p̄terito ita qō p̄mū istās nō esse forme subalis aque est p̄mū istās esse forme subalis ignis succedētis formā subalē aque corruptā in eadē mā ⁊ ꝑ eodē instāti friditas remanēs in illa mā est intēsissima frigiditas sub qua forma subalis aque nō poterat remanere.nā sub illa nō poterat: ⁊ sub quacūq̄ itensiori poterat: ⁊ sic iter oēs friditates vlterius eundo versus nō gradū friditatis sub qbus forma

subalis aq̄ nō pōt manere illa friditas est itensissima: ꝛ
sic ꝯcedēdū est: eē verū ꝙ aduersariū reputāt falsū: ꝙ
friditas sub aq̄ poterat gn̄ari forma subalis ignis est i
p. mediata friditas sub q̄ pōt maꝫ forma subalis aq̄. Ex
quo solutū ē ad i mentū opionis ꝯrie ꝛc. ¶ Pro ista
opione ponā aliqs rōnes. ꝙ ꝑma sit ista: nō ē necessa
riū in itensione ꝛ remissiōe q̄litatū formas subales elo
rū itendi ꝛ remitti. g̃ forme subales el'torū nō debent
poni itensibiles ꝛ remissibiles. añs ꝫ ꝑ illos de opione
ꝯria: credūt n. q̄litates eltoꝝ nō posse itendi ꝛ remitti
2. absq̄ itensione ꝛ remissione formarū subaliū. añs ꝑꝫ
scōm modū imaginandi iā positū. ¶ Scdō si ad remis
sionē caliditatis aeris forma subalis aeris remittit̃: ꝛ ꝑ
ꝯ notabilit̃ gradus forme subalis aq̄ vel terre itrodu
cunt̃. seqt̃ ꝙ in hyeme cū aer sit valde notabilit̃ remis
sus in caliditate. ꝛ nōbilit̃ itensus in friditate: notabilit̃
forma subalis aeris deberet esse remissa ꝛ forma suba
lis aq̄ vel terre itroducta: ꝛ sic magis in hyeme appret
eē aq̄ vel terra q̄ȝ aer. ex quo magis est frigidus q̄ȝ cali
dus. ꝛ ꝑpor nōtabilit̃: cū sic forma subalis eius remittit̃:
ꝛ alia forma itroducit̃. sil'r videmus terrā nōbilit̃ cale
fieri ꝛ adhuc maꝫ ꝫm eādē subāꝫ: q̄ nō esset si ad re
3. missionē sue friditatis forma eius subalis remitteretur.
¶ Tertio si eēnt itensibiles ꝛc. seqt̃ ꝙ vnus ignis esset
magis ignis q̄ȝ alius: ꝛ aliqñ vna vice eēt magis ignis
q̄ȝ alia vice: ꝫm ꝙ forma eius subalis aliqñ eēt itēsior
ꝛ aliqñ remissior. vñ sic sor aliqñ ē magis calidus ꝛ ali
qñ minus: ꝑ hoc ꝙ eius caliditas aliqñ ē itēsior ꝛ aliqñ
remissior: ita eēt ignis ꝑ suā formā subalē ꝑ quā ē ignis:
aliqñ eēt magis ignis: ꝛ aliqñ minus si illa forma eēt
itensibilis ꝛ remissibilis. ꝫ ꝯñs est falsū: ex eo ꝙ termi
ni de ꝑdicamēto subē ꝗ quoꝝ nūero ē h termin⁹ ignis
4. vel h terminus aq̄ nō sūt v'ificabiles de aliquo aliqñ cū
h aduer⁹ magis ꝛ minus. ¶ Quarto seqt̃ ꝙ alteratio
elemētoꝝ adiuicē nō possꝫ fieri sine gn̄atiōe ꝛ corru
ptiōe subali. ꝑꝫ h. ex eo ꝙ caliditas ignis nō posset re
mitti nisi ꝑs forme subalis corrūperetur: ꝛ ꝑa alterius
forme subalis generaretur.

Ad p^m **Quantum** ad tertiū restat soluere motia opi
nionis ꝯrie. ¶ Ad ꝑmū: qz ꝑ illo
Ad 2^m supponit̃ el'nta ma^{re} formal'r i mixto expectādū est de
h vsq̄ ad q̄onē seqn̄tē imediate. ¶ Ad scōꝫ qn̄ dī ꝙ
q̄litates itēdunt̃ g̃ ꝛ forme. negat̃ ꝯñs: ꝛ qn̄ dī itensio
ꝛ remissio in effectū arguit itēsionē ꝛ remissionē in cā:
dico ꝙ nō in q̃lꝫ cā. vñ sil'r bñ ꝑbaret̃ ꝙ ꝑma cā eēt in
tensibilis ꝛ remissibilis. vñ aliqñ accidū itēsio ꝛ remis
sio ꝑꝑ meliorē vel peiorē dispōnem subti vel ꝑꝑ aliqd
Ad 3^m hmōi. absq̄ h ꝙ aliq̄ suba itēdat̃ vel remittat̃. ¶ Ad
tertiū dico ꝙ q̄uis oēs gradus q̄litatis sint eiusdē rō
nis subalis: nō tñ eiusdē rōnis accn̄talis: ꝛ talis diuer
sitas bñ facit: qz sub aliqbus gradibus pōt ma^{re} forma
subalis: ꝛ sub aliqbus nō. vñ oēs sūt eiusdē rōis eēntia
lis: qz oēs sūt q̄litates: ꝫ nō sūt eiusdē rōnis accn̄talis:
qz qdā sūt itēsi ꝛ qdā remissi: ꝛ si illa rō valeret: ꝯsili
mō possꝫ ꝑbari de forma mixti ꝙ eēt itēsibilis ꝛ remis
sibilis. sic ꝑbatū ē de foꝛa sbali elemēti. exq̄ forma mix
ti sub aliq̄ q̄litate pt ma^{re} ꝛ sub aliq̄ nō. sic ꝛ forma el'i.
Ad 4^m ¶ Ad q̄rtū dico: ꝙ solutū ē. ¶ Ad q̄ntū ꝑcedo: ꝙ poꝛe
ad 5^m ē aliqd eē leue simplex ꝛ nō simpl'r: si ly simplex ē de
terminatio subē: ꝫ ly simpl'r est determinatio accn̄tis.
ad p^m **Ad rōnes** ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmā dico ꝙ bñ
q̄litates el'ntoꝝ ꝫm quas foꝛe el'n
toꝝ agūt sunt ꝯrie. ꝛ sic ille bñ sunt itensibiles ꝛ remis
sibiles: ꝫ nō foꝛe subales elemētoꝝ: sube n. nihil est ꝯ
ad 2. riū nec suscipit magis ꝛ minus. ¶ Ad 2^m dico: ꝙ gn̄o
formaꝝ eloꝝ bñ ē successiua: ꝑut successio attēdit̃ pe
nes ꝑductionē g̃dus post gradū. vñ foꝛa subalis eli bñ
est diuisibilis i ꝑtes q̄ntitatiuas: ꝫ nō i ꝑtes graduales. ad 3^m
¶ Ad tertiū negat̃ añs. ad ꝑbōnē dī ꝙ calefacē ꝛ frige
facē nō sūt ꝑꝑe passiōes: qz dūt actū ꝫ frigefactū ꝛ ca
lefactū eē: qz dūt aptitudinē: ꝫ iste nec itendunt̃: nec re ad 4^m
mittūt̃. ¶ Ad q̄rtū dico: ꝙ nō ē ipoꝛe ꝙ aliqd subal'r
mixtū tñ q̄litatiue hēat duas q̄litates ꝯrias q̄rū vnam ad 5^m
termiat de nā ꝑꝑa: ꝛ alia iest sibi violēter. ¶ Ad q̄ntā
dico. negādo añs. vlterius dico ꝙ el'm dī simpl'r vl' suba
liter vel q̄litatiue sil'r: sicut eēt ignis calidus in sūmo: vl'
simplex subal'r ꝛ mixtū q̄litatiue: sic eēt ignis remissus
in caliditate. rē dico ꝛ bñ ꝑcedo ꝙ aliqd simplex suba
liter: mixtū tñ q̄litatiue possꝫ moueri i vacuo successiue
si aūt eēt simplex tā subal'r q̄ȝ q̄litatiue forte nō posset T. cō.
moueri successiue in vacuo. de quo dcm̄ est. 4. physico. 71.
ꝛ ꝑ hoc ꝑꝫ qd sit dōm ad q̄ntā rōnē. ¶ Ad sextam qn̄ ad 6^m
dī gn̄ans tñ dat rē rūdet̃ ꝙ gn̄ans bñ tñ dat de for
ma q̄ ad ꝑtes eius q̄ntitatiuas: nō tñ quo ad ꝑtes eius ad 7^m
graduales cū nō hēat tales. ¶ Ad septimā dico: ꝙ illa
bñ arguit remissionē i q̄litatibus el'oꝝ: nō tñ i formis ad 8^m
eoꝝ subalibus. ¶ Ad Cōmētatorē dico: negādo eū cū
ipsemet dicat alibi oppositū. Questio. xix.

Uerū Utrū elemēta maneāt in mix
to formal'r. ¶ Et argu't ꝑ ꝙ p^m
sic. a ēte Arist. d. Neq̄ corrūpunt̃ ambo ne T. cō.
q̄ alterū. saluat̃ n. virtutes eoꝝ. ab hic qdē ō 84.
relinqt̃. ¶ Scdō. nā ꝑ Arist. mixtio est mixtibiliū alte T. cō.
ratoꝝ vnio. mō si in gn̄atione mixti ex el'ntis el'a corrū 91.
perēt ꝛ nō manerēt. tūc debēt dici. mixtio ē mixtibiliū 3^m
corr^rvnio: ꝛ nō deberet dici alteratoꝝ. ¶ Tertio. nā si
cut i ista syllaba ab. formal'r manet ista lr̄a a. ꝛ sil'r for
mal'r ista lr̄a b. q̄uis vtriusq̄ sonus remittat̃: ita vr̄ in
mixto ꝙ vtrūq̄ mixtibiliū maneat q̄uis remissum.

In oppositū est Ari. simpl'r. n. d alteꝝ non T. cō.
misceri ambo: ꝑꝑ h ꝙ vtrūq̄ 84.
eoꝝ saluat̃ ꝛ manet: ac si vellt dicere ad h ꝙ aliqd alte
rē. reqrit̃ ꝙ vtrūq̄ eoꝝ saluet̃ nec maneat: ꝛ sic seqt̃
el'ta nō ma^{re}: nec saluari i mixto. ¶ Scdō si maneret.
seqt̃ ꝙ ꝑles foꝛe eēnt i eadē mā: ꝫ h est falsū sic alibi
visū est. ꝑbat̃ ꝯña: qz i eadē mā maneret forma ignis
cum forma mixti de nouo genita.

¶ In ista q̄one. Primo recitabo opiones aliqs de ista
mā cū iꝑrobatiōibus eaꝝ. Scdō rūdebo ad q̄situ. Ter
tio mouebo dubia ꝯ illā opionē ꝛ soluā ipsa.

Quantū ad ꝑmū sciēdū est ꝙ aliq dixerunt in p^a opi.
gn̄atiōe mixti formas elemētoꝝ ma^{re}
absq̄ gn̄one noua foꝛe mixti et supaddita. vñ imagina
bāt ꝙ i mixtio nō eēnt nisi foꝛe subales elemētoꝝ: ꝛ ꝫ
ꝙ ille alā ꝛ alā hr̄et ꝑꝑortionē adiuicē ꝫ h mixtū es
set alterius ꝛ alterius spēi. ¶ Aliq̄ āt posuerūt formas 2ª opio
subales elemētoꝝ ma^{re} in mixto: ꝛ ipsis ꝑ gn̄atiōe mix
ti supaddūt nouā formā puta formā mixti. Et isti fue
rūt biptiti. nā qdā eoꝝ posuerūt formas subales elemē
toꝝ manere in mix^o nō refractas: ꝫ bñ q̄litates el'toꝝ: 3^a re.
ꝛ de istoꝝ nūero fuit Auicē. ¶ Aliq̄ aūt posuerūt el'ta 67.
manere in mix^o formal'r tā ꝫm formas eoꝝ subales q̄ȝ
accn̄tales remissas: ꝛ de istorū nuō fuit Cōmen. q hoc Cōmē
ponit. 3. celi: rephēdēs Auic. ponentē formas subales 67.
el'ntoꝝ esse itensibiles ꝛ remissibiles. p^a ꝯ

Contra istas tres opiones pono istas tres ꝯclo
nes: q̄rum ꝑma est ꝙ in mix^o oportet 2^a ꝯ
ponere formam dis^{tam} a formis mixtorum. ¶ Secun
da ꝯclo. ꝙ forme substantiales elemētoꝝ nō ꝫm earū 3^a ꝯ
eē itēsū manēt in mix^o. ¶ 3^a ꝯ. foꝛe subales el'toꝝ nō p^a ꝯ
manēt in mix^o ꝫm eaꝝ eē remissū. p^a ꝯ est ꝯ ꝑmam opi p^a ꝯ nis
nionē. 2^a ꝯ opionē Auicē. 3^a ꝯ opi. Cōmē. p^a ꝯ ꝑbat̃ sic:
qz nisi

q̄ nisi in mix° poneret alia forma q̄z forma elt̄i facieš regulās ⁊ figurās q̄ nō oia grauia descēderēt i mixto ⁊ leuia ascēderēt. seqř q̄ in mix° i nutritiōe oia grauia descēderēt: ⁊ oia leuia ascēderēt. ſ3 h̄ est falſuȝ nā ſi ſic. ſeqř q̄ in mix° vt in hoīe vel in eq̄ totū qd̄ eēt iferi° deberet eē os: ⁊ totū qd̄ eēt ſupius deberet eē ſpūs ⁊ calor: ⁊ totū qd̄ eēt in me° deberet eē caro: ſ3 h̄ eſt falſuȝ. ſic p3 de ſe. ɔña t3: q2 ex magis grauī ɔſtant oſſa. ex magis leuibus ſpūs ⁊ caro: ⁊ ex me° mō ſe hñtibus caro ⁊ ſanguis. ḡ breuiter in mix° op3 ponere vnā formā regētē p̄dicta: alia a fořa elt̄i. ¶ 2° ſi ɔ̄ eēt falſa: ſeqř q̄

2ᵐ ferrū ⁊ lapis ignit° magis eēnt ſilia in ſuba q̄z ferȝ ignitū ⁊ ferȝ fridū: ſ3 h̄ ē fl̄ſȝ: ⁊ ɔña t3 ex eo q̄ q̄litates eltorū maior ē v̄tute hñt adinicē i ferro ignito: ⁊ lapide ignito q̄z hñt ferro ignito ⁊ ferro frido. ¶ 3° argr̄ ſic. ſeqř q̄ alteratio eēt gñō qd̄ ē ɔ̄ p° dcā. pbaf ɔña. nā poſtq̄z ſ3 aliā ⁊ aliā pportionē eltoȝ adinicē fieret mixtū alterius ⁊ alterius ſpēi p ſolā alteratiōnē eltoȝ adinicē mutaret nomē ſpecificū mō ſiē p̄us dicebaf cū fit mu°

pbō 2ᵉ ɔnis nois ſpēi. tūc ē gñō ſubalis. ¶ 2° ɔ̄ pbaf. nā ſi foře eltorū manerēt in mix° ſ3 eaȝ eē ſtēſuȝ ⁊ pfectū. ſeqř q̄ in mix° forma ignis ſtaret ſub maiori den̄ᵗᵉ ⁊ ſub maiori gra°ᵗᵉ ſine eius corruptiōe q̄z ſtet fořa aq̄ ſ3 h̄ eſt falſuȝ: ⁊ ɔña p3 nā talr̄ ſtaret in lapide marmo°: ſed falſitas ɔñtis pbaf. nā ſi ſic. ſeqř q̄ nūq̄z aq̄ ex igne poſſ3 gñari: ⁊ h̄ eſt falſuȝ: ⁊ ɔña pbaf ex eo q̄ nūq̄z aq̄ poſſ3 trahere ignē ad diſpōnes ita et ɔuenietes qn̄ ſub diſpōnibus ſubiti icōuenietib° poſſ3 ſtare: nūq̄z. n. aq̄ traheret ignē ad tātā den̄ᵗᵉᵐ ⁊ gra°ᵗᵉᵐ: ſub q̄ta ſtat i lapide marmoreo: ⁊ ſi ſic: nūq̄z aq̄ ex igne gñabit aquā. ¶ 2° ad idē argr̄ ſic. ſi foře ſubales eltoȝ manerēt in mixto ſ3 eaȝ eē pfectū. ſeqř q̄ q̄dl3 eltoȝ ſi maneret in mix° eēt ibi violēte. ɔña p3 ex eo q̄ violētū ē igni ſtare ſub calitate remiſſa. ⁊ ſilr̄ violētū eſt aq̄ ſtare ſub fridtate remiſſa: p3 hoc ex eo q̄ q̄z diu aqua ſtat ſub fridtate remiſſa. ſi nō phibeaf redocit ſe ad fridtatē p̄ſtinā: mō

4ᵐ nō ē viſile q̄ ita diu elta manerēt i mix° violēter. ¶ 3° forme ſubales eltoȝ pfecte ſīt icōpoſſibiles ⁊ determināt ſibi q̄litates ɔ̄rias icōpoſſes. iō ſi ponanf ſ3 eaȝ eē pfectū ma°ᵗᵉ in mix° h̄ oporteret eē p iuxtapōnē eltoȝ: ex eo q̄ ille forme nō pñt ſe cōpati in eadē mā: ⁊ tunc oporteret formā mixti eē expāſam p formas eltoȝ ſic iuxta ſeinicē poſitoȝ: ⁊ ſic op3 in eadē pticola ponere formā elt̄i ſ3 eē pfectū: ⁊ vnā pticolā forme mixti: ⁊ ſic idē eēt elt̄i ⁊ mixtū: qd̄ eſt icōuenies: ex eo q̄ ipſa dīnt ſpē: ⁊ nō ſolū eēt mixtū q̄litatiue: imo eēt mixtum ſubalr̄ in q̄ eſt forma mixti vl̄ ps ei°. ¶ 4° nō vr̄ viſile

pbō 3ᵉ ɔnis q̄ in lapide q̄ iacet in pfūdo maris ſit purus ignis ſubaliter ⁊ nō cōrūpaf valde cito. ¶ 3° ɔ̄ pbaf. nā dato ou° ɔ̄nis forme ſubales eltoȝ eēnt itēſibiles ⁊ remiſſibiles: qd̄ eſt ɔ̄ p̄us dcā. ¶ 2°. ſeqř q̄ ſicut ex calitate ⁊ fridtate reſultat vna q̄litas media: ⁊ ſilr̄ ex hūiditate ⁊ ſiccitate: q̄ ita ēt ex fořa ſubali ignis: ⁊ ex fořa ſubali aq̄ per eaȝ remiſſionē adinicē reſultaret vna fořa ſubalis media: ⁊ ſilr̄ ex fořa ſubali aeris ⁊ terre vna alia media dīᵗᵉ ſpē a p°: ⁊ ſi ſic tūc q̄dl3 mixtū eēt diuerſaȝ ſpēȝ: qd̄ ē icōueniēs. ɔña t3 ex eo q̄ p totā ſuā mā3 eēnt extēſe due forme ſubales dīᵗᵉ ſpē adhuc nō ſubordinate.

5ᵉ **Quātū** ad ſcōs ſit p̄ma ɔ̄ q̄ elta nō manēt i mixto ſ3 eaȝ formas ſubales. ¶ 2ᵉ ɔ̄. q̄ nec

3ᵉ ſ3 eaȝ formas accñtales ſeu q̄litates q̄ ſūt calitas fridītas ⁊c̄. ¶ 3ᵉ ɔ̄. q̄ in gñone mixti gñanf due q̄litates. q̄ȝ vna eſt media iter q̄litates actiuas. ſ. calitatē ⁊ fridītatē: ⁊ alia eſt media iter q̄litates paſſiuas. ſ. hūiditatē ⁊ ſiccitatē. q̄ gde media iter q̄litates actiuas frigidius in mixto in quo eſt calefacit: ⁊ calius ⁊ frigeſacit: ⁊ ſilr̄ media ſtet paſſiuas: hūidius exiccat: ⁊ ſiccius hūectat: ⁊ p h̄ tales q̄litates medie dīnt a p̄mis q̄litatib° eltoȝ. nā q̄litates eltoȝ q̄z̄uis ſint remiſſe. ſicut ſi calitas ignis eēt remiſſa nō pp h̄ frigeſaceret: q̄r ſaē

pbō pᵉ ɔnis q̄litas actiua ipſius mixti. ¶ P̄ma ɔ̄. pbaf. nā elta nō manēt in mix° ſ3 formas ſubales eoȝ itēſas nec re-

2ᵐ miſſas: ſitut pbatū eſt. ḡ nullo mō. ¶ Scōo ſi manerēt. ſeqř q̄ in omni gñatione ſimplr̄ fieret reſol° vſq̄ ad mā3 p̄mā: ⁊ h̄ eſt falſū. ⁊ pbaf ɔña: p tāto q̄ forme ſubales eltoȝ manēt cū forma mixti poſt gñonē q̄ pfuit in mā añ gñonē. falſitas ɔñtis p3. nā tūc ſub3 gñonis eſſet ens in actu. ſ. cōpoſitū ex mā ⁊ forma elt̄i: ⁊ p

pbō 2ᵉ ɔnis ɔñs gñō eēt alteratio: qd̄ eſt ɔ̄ dcā. ¶ 2ᵉ ɔ̄. pbaf nā ſi q̄litates eltoȝ manerēt ⁊ nō forme ſubales ipſoȝ. ſeqř q̄ accñs migraret de ſubo in ſub3: ſ3 h̄ eſt falſuȝ. ⁊ ɔña vr̄ tenere ex eo q̄ illud accñs qd̄ p̄us fuiſſet in elto tā q̄z in ſubto: poſtea eſſet in mix°. ¶ 3ᵉ ɔ̄. pbaf. nā mixtu3

pbō 3ᵉ ɔnis dicimus eſſe calidū ⁊ fridū humidū ⁊ ſiccū. ⁊ cū h̄ nō ſit p q̄litates eltoȝ. vt p3 ex ſcōa ɔcluſiōe: cū ille q̄litates ſint ɔ̄rie: ⁊ ɔ̄ria non pñt eſſe ſimul in eodē ſubto: vr̄ q̄ hoc ſit p qualitates medias inter actiuas ⁊ paſſiuas: modo quo dicebaf in poſitione ɔcluſionis.

Quātū ad tertiū dubitaf. ſi elta nō manerent in mix°. ſeqř q̄ mixtū eſſet eque ſimplex ſicut elt̄ū: ſed hoc eſt falſuȝ: ſ3 ɔña t3. nā in mix° nō eēnt plus q̄z mā p̄ma ⁊ forma: ſic̄ eſt in elto ſimplici: ⁊ hoc ſi elta nō manēt in mixto ¶ 2° nā ſi nō manet ēt. ſeqř q̄ forme mixtoȝ nō recipent in materiis mediātibus formis eltoȝ. alr̄. n. elta nō magis viderenf eē p̄ncipia mixtoȝ q̄z eē ɔ̄. ¶ 3° nā Ariſt. h̄ in p° dicit gutta aq̄ non miſceri amphore vini: pp h̄ q̄ aq̄ corrūpif. ac ſi velit dicere: mixtibilia in mixtiōe non debere corrūpi ſ3 ma°ᵗᵉ. ¶ 4° nā grito meta°ᵉ dr̄: q̄ elt̄ū eſt ex quo fit aliqd cū iſit. mō hoc eſſet falſuȝ: vt vr̄: ſi elta nō manerēt in mixto. ¶ Quito. nā dr̄ p̄mo celi: q̄ mixtū mouef ad motū elt̄i p̄dominātis mō h̄ eſt falſum: niſi elta vel aliquid eoȝ maneret in mixto. ¶ Sexto. nā ſi nō manerēt ſ3 corrūperenf: vel ḡ oia corrūperenf ⁊ h̄ nō: q2 tūc mixtū eſſet mixtū ex nō entibus: ⁊ ſic non vr̄. vl̄ corrūpef el3 p̄dñans: vl̄ aliq corrūpunf ⁊ aliq nō. ⁊ h̄ nō: q2 nō eēt mix° ſ3 alligatio ⁊ gñō vni° elt̄i ex plībus vl̄ plurīū ex plībus. ¶ 7° argr̄ expiētia: nā videmus in lig° viridi po°ᵗᵉ ad ignē in extremo ei° ſic ex igne exit humor: qd̄ nō eēt niſi ille p̄fuiſſ3 in mix°. ſilr̄ videmus q̄ ex roſis q̄ ſūt q̄dā mixta ſublimaf aq̄ q̄ vocaf roſea. ſilr̄ ſi cum ferro pcutif lapis: exit ignis: qd̄ nō vr̄ debere fieri niſi ille ignis p̄fuiſſ3 in aliquo illoȝ cor°ᵘᵐ vel in ambobus.

Ad iſta dubia. ¶ Ad p̄mū dico: q̄ elt̄ū ē aliqd ſimplex ſiē mixtū ſimp°ᵗᵉ q̄ opponif cōpoſitōi mā ⁊ forma ſubali. mixtū. n. nō h3 plus quo ad cōpōnē ei° ſubalē q̄z ſuā mā3 ⁊ ſuā formā. ſic nec elt̄ū: ſ3 tñ cōpōne accñtali ip3 mixtū: quol3 elto ē cōpoſiti°: ad iſtū itellectū q̄ mixtū h3 q̄litates q̄ pñt calefacere vel frigefacere hūectare ⁊ exiccare: nullū aūt elt̄ū h3 q̄litates q̄ hec oia poſſint facere. vn̄ mixtū dr̄ mixtū. p ex eo q̄ nō h3 aliquā q̄litatē p̄mā in ſūmo ſiē tñ h3 qdl3 bet elemtū. ¶ 2° q: mixtū h3 q̄litates medias: ſic q̄ ſi fieret ab illis v̄ſus q̄litates p̄mas in ſummo. hec eſſ3 ɔ̄ nām ipſius mixti: ⁊ ecōuerſo: mixtū ſi poſſet reducere ſe ad q̄litates medias p̄ſtinas. ſic aūt nō eſt de elemento. vn̄ ſi elementū h3 q̄litatē maximā nō appetit manere ſub illa: nec appetit ſe reducere ad illā: ſ3 magis ab illa ad qualitatem ſuā. ſicut p3 de aqua tepida. Et per hoc poſſumus cognoſcere quādo aliqd q̄litatiuū qualitate media eſt mixtum ſubſtantialiter vel ſimplex. vnde ſi videamus illud manere ſub illa qualitate media quolib3

dia quolibet extrīseco vel innāte amoto. Illud dr̃ mixtū
subalr̃. sȝ si nō videamus ipȝ maᵗᵉ sub illa q̄litate me-
dia: sȝ ipȝ tēdere ad aliquā q̄litatē summā. sic pȝ de aq̄
3 calefacta: dicimus h̄ nō esse mixtū subalr̃: quāuis hr̄i
accñtalr̃. 3ᵒ mixtū cognoscit̃ esse mixtū subalr̃ p hoc q̄
hȝ istas duas q̄litates sensibiles q̄ sunt color odor sa-
por ꝛ hmōi: q̄s nō hȝ poꝝ el̄tū: ꝛ iō aquā q̄ est magis
īsipida dicimus esse ꝑpinq̄orē poro el̄ito aque q̄ȝ q̄ ē
magis sapida: ꝛ ꝓpter hoc aqua salsa sic est aq maris:
Ad scd̄ȝ dubium minus est ꝑpinq̄ el̄ito puro aque q̄ȝ sit aqua hn̄s mi-
nus de sapore aliquo: ꝛ de h̄ videbit̃ in 2ᵒ. ¶ Ad scd̄ȝ
dubiū dico q̄ q̄: Cōmē. ponit el̄ita maᵗᵉ in mixto ipse
dixit formas el̄toꝝ recipi in suis materijs mediātibus
formis eloꝝ. ꝛ iō Cōmē. quo ad hoc pōt negari: nihil
ominus possumus exponere formas mixtoꝝ recipi in
suis materijs mediātibus formis el̄itoꝝ. i. mediātibus
q̄busdā dispositionibus derelictis in mā p̄ma ex actio
ne ꝛ passiōe el̄itoꝝ adiuicē. Et q̄n ēt dr̃ nō magis ele
mēta deberēt ꝛc̄. negat̃ hoc: ideo q̄ ad cuiuscūq̄ mix-
ti generationē opȝ vel oportuit meᵗᵉ vel īmediate con-
currere el̄ita. hoc āt non opȝ ad gn̄ationē el̄iti. Et di-
co mediate vel imediate: ꝓpter h̄ q̄ aliq̄n ex mixto ge
nerat̃ mixtū: sȝ tn̄ q̄ aliq̄n deuenit̃ retrocedēdo ad ali-
qȯ mixtū: qȯ gn̄abit̃ ex el̄itis. dixi q̄ȯlibet mixtū gn̄at̃
ex el̄itis mediate vel imediate: sȝ q̄ hn̄ est aliqȯ el̄itū
q̄ tunc̄q̄ȝ gn̄abat̃ ex mixto nec mediate nec imediate:
Ad t'tiū ꝑ. ge. 88 sed ex vno alio el̄ito. iō debemus magis dicere el̄ita
esse p̄ncipia mixtoꝝ q̄ȝ ecōuerso. ¶ Ad 3ᵐ q̄n dr̃. gut-
ta aque ꝛc̄. dico q̄ p hoc Arist. noluit q̄ in mixtiōe oȝ
mixtibilia maᵗᵉ: sed bene voluit q̄ cū vnū mixtibilium
corrumpitur ꝛ reliquū manet. tūc nō est mixtio ꝑfecta:
sȝ est gn̄atio ꝛ alligatio: sed cū mixtibilia oia corrūpū-
ad q̄rtū tur. tunc est mixtio perfecta: qualiter nō est in mixtione
T. c. 4. gutte aque cū amphora vini. ¶ Ad q̄rtū dico. q̄ Arist.
ad q̄ntū 5. meta. per el̄itū itelligit mām p̄mā: ꝛ sic illa auctori-
tas nō est ꝯ nos. ¶ Ad q̄ntū q̄n dr̃ mixtū mouet̃ ad
motū el̄iti p̄dominantis intelli' sic: q̄ mixtū mouet̃ sȝ
ad sextū dispositionem derelictā in ipso ab elemēto p̄dominā̄te
in mixtiōe. ¶ Ad sextū dico: q̄ oia corrumpunt̃: ꝛ q̄n
dr̃ aliquid esset mixtū ex nō entibus. negat̃ ꝯn̄a: q̄ ex
quo mixtū est terminus ampliatiuus alterius termini.
ad suponēdū pro eo qȯ est vel fuit sicut est hic terminus
gn̄andū. ideo hec est ꝯcedenda. aliq̄d est mixtū ex non
entibus que sunt vel fuerūt. sicut hec cōcedit̃ homo est
genitus ex semine: nō qȯ est: sed qȯ fuit. Ulterius quā-
do dicit̃ nō videt̃ v̄n̄ corrumpat̃ el̄itū p̄dominās: di-
co q̄ si el̄itū p̄dominās tm̄ p̄dominet̃ alijs tribus q̄
illa tria nō possint ipm̄ corrūpere: nō fit mixtio: sȝ tunc
illud el̄itū trāsmutat illa tria in suā nām. si vō illud ele
mentū nō tm̄ sit p̄dominās q̄n ipm̄ per oiȝ alioꝝ ele
mentoꝝ actionē ꝛ reactionē adiuicē cū alijs corrūpa
Ad 7ᵐ tur. tūc fit mixtio ꝛ gn̄atio mixti ꝛ nō el̄iti. ¶ Ad sep
timā de experiētijs dico ad p̄mā: q̄ ille humor q̄ erit a
ligno: ꝛ silr̃ q̄ trahit̃ a rosa nō ē aqua pura q̄ sit el̄itū:
sed hȝ se ꝑportionalr̃ in his: sic̄ sanguis in corpore aia
lis: q̄ aūt talis humor nō sit el̄itū pȝ ex eo: q̄ hȝ colo
rē humorē ꝛ saporē: q̄ȯ nō ꝯᵗ puro el̄o aq̄. ¶ Ad aliā
q̄n dr̃ de ferro ꝛc̄. dico q̄ ille ignis nō ꝑfuit in his cor-
poribus ꝑcussis adiuicē sȝ a lapide separant̃ q̄dā par-
ue ꝑticule que per motū ꝛ ꝯfricationē igniunt̃.

Ad p̄ᵐ p̄ncipa- les **Ad rōnes** p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā r̄ndet̃ q̄
per hoc Arist. itellexit q̄ nec cor-
rūpant̃ ambo nec alteꝝ eoꝝ in vnū alteꝝ elementuȝ:
sed bene in mixtū qȯ ex ipsis corruptis gn̄at̃ de nouo:
T. c. 48 ꝛ sic bene dixit Arist. ipsa maᵗᵉ in mixto in potētia: nō
tn̄ in actu: hoc est mām eoꝝ maᵗᵉ que est: quedā poten
tia ꝛ nō eoꝝ formas que sunt q̄dam actus. Et dixit. sal
uat̃. n. virtus eoꝝ. hoc est q̄dā dispōnes eoꝝ derelicte
in mā ex actione ꝛ passione eoꝝ adiuicē. ꝛ iō hoc de-
relinquit̃ supple quo ad dispōnes ꝛ eoꝝ materias ꝛ
non f̄m eoꝝ formas subales. ¶ Ad scd̄ȝ dico: q̄ mix ad 2ᵐ
tio hn̄ est p̄mo alteratioꝝ: postea m̄ coꝝᵗ vnio. vn̄ ad
hoc q̄ māe el̄itoꝝ vniant̃ ꝛ ꝯnnent̃ adiuicē p formā
mixti: opȝ q̄ p̄mo el̄ita alterent se iuicē: deinde corrū-
pāt se ꝛ generet̃ forma mixti. ¶ Ad tertiā dico: q̄ hn̄ ad 3ᵐ
est simile quo ad hoc q̄ sicut in ista syllaba ab. quelibȝ
istaꝝ literaꝝ a. ꝛ b. dimunit sonū suū ꝑfectū: ita i mix-
tione q̄ȯlibet mixtibiliū remanet̃ sȝ eius qualitatē quā
sibi determinat: sȝ est dissimile in hoc: q̄ in ista syllaba
ab. manent tā hec l'ra a. q̄ȝ hec littera b. sic autē nō est
de mixtibilibus respectu mixti. Et sic terminatur ista
questio.

Questio. xx.

QUerit̃ Utrum mixtio sit possibilis.
¶ Et arguit̃ p̄mo q̄ nō. nā si p̄.
sic: aut ipsa fieret p iuxtapositionē mixtibili-
uȝ: aut p penetrationē: sȝ nullo mō pōt fieri.
ꝗ ꝛc̄. p̄mo nō p iuxtapositionē. nā si sic: nō q̄libet pars
mixti eēt mixta: nec ēt p penetrationē. nā tūc plura cor
pora essent in codeȝ loco p̄mo qȯ est ꝯ Arist. 4. phys.
¶ Scd̄o. si qȯ esset vera: vel ergo mixtio fieret mixti- 2.
bilibus remanētibus in mixto vel ipsis corruptis: non
p̄ᵐ: q̄ h̄ esset ꝯ precedentē q̄ōnē: nec scd̄ȝ q̄ tūc mixtū
esset mixtū ex non entibus. ¶ Tertio. forme mixtoꝝ 3.
gn̄ant̃ subito: forme aūt elementoꝝ corrumpunt̃ suc-
cessiue. ꝗ mixtū nō generat̃ ex elementis: q̄ tn̄ fieret si
mixtio esset possibilis. ¶ Quarto: si mixtio esset possi- 4.
bilis vel hoc esset nālr̃ vel violenter: non naturalr̃: q̄
tunc in mixto mixtibilia leuia deberēt ascendere ꝛ gra
uia descendere: qȯ tn̄ non fit: nec violenter ex eo q̄ mix
tū est res nālis. ¶ Quinto. si mixtio esset possibilis cuȝ 5.
ad mixtionē requirat̃ diuisio mixtibiliū: vel ergo aliqua
pars maneret idiuisa: vel nō. si sic tūc est iuxtapositio.
si nō: tunc q̄ȯlibet mixtibiliū diuidet̃ tm̄ quātū pōt di-
uidi: ꝛ est diuisum quantum poterat diuidi.

In oppositū est Arist. ꝛ oppositū apparet a. t. c.
ad sensuȝ. vn̄ videmus de vi- 83. vs.
no ꝛ aqua ꝛ pluribus alijs q̄ p̄nt vniri adinuicem. q̄ȝ i fi.
¶ In ista q̄one. Primo ponā distōnes. 2ᵒ r̄ndebo ad q̄
stionē. 3ᵒ mouebo q̄dā ꝓbleᵗᵃ circa istā mām ꝛ soluā.

Quātuȝ ad p̄mū sciēdū q̄ mixtio vno mō capi p̄ᵃ di-
tur pro iuxtapositiōe pluriū retinēnū stictiō
formā ꝛ figurā ipsoꝝ. Et illo mō capit̃ cū dr̃ ordeū mi p̄.
sceri tritico. Alio mō capit̃ p iuxtapōne ꝑtiū aliquaꝝ 2.
valde puaꝝ sensibiliū. vn̄ sic fit in mixtiōe lanaꝝ. 3ᵒ mō 3.
pro iuxtapositiōe ꝑtiū isensibiliū sic fit in ꝯtritiōe plu-
riū speꝝ in mortario. 4ᵒ dr̃ mixtio ꝓpe dcā ad quā req 4.
rit̃ q̄ q̄libet ps mixti sit mixta tā sensibilis q̄ȝ isensibi-
lis. ¶ 2ᵃ distō est qȯ mixtū tali mixtiōe: q̄ȯdā dr̃ mixtū 2ᵃ di-
homogeneū: cuius quelibȝ ps est silr̃ mixta sic̄ alia. stictiō
aliud dr̃ mixtū etherogeneū: cuius q̄libet pars est mix
ta: nō tn̄ silr̃ est mixta sicut alia. Et intelligitur illo de
partibus integralibus ꝛ nō essentialibus sicut sūt mā
ꝛ forma. ¶ 3ᵃ distō est. qȯ aliq̄d dr̃ mixtū per modum 3ᵃ dist'
termini ad quem: aliq̄d aūt per moduȝ termini a quo.
Exemplū p̄mi. sicut mixtū qȯ gn̄atur ex el̄itis. Exem
plum secundi. sicut sunt quattuor elementa.

Quātuȝ ad scd̄ȝ pono istā ꝯnē. qȯ mixtio pro-
ꝑrijssime dicta est possi'. pȝ: q̄ aīr mix
tū non haberet vnā formā ꝯtinuam: nisi quelibet pars
mixti esset mixta siue sensibilis siue isensibilis.

Quantū ad 3ᵐ pro declaratiōe istius mᵉ moueo
aliq̄ ꝓblemata. Quoꝝ p̄mū est qua-
liter fiat

R̷ liter fit mixtio. ¶ Ad hoc rñdet̃ q̄ fit isto mõ q̄ mix
ta diuisa in paruas pticulas agit ⁊ reagit adiuicẽ tādiu
q̄ oĩuz illaꝝ pticulaꝝ forme subales eltales corrūpūt̃
⁊ tūc de totali massa cōposita ex istis pticulis educitur
forma subalis mixti: p cuius eductionẽ ille mãe fiūt cō
tinue: q̄ prius erãt ptigue cū stabãt sub formis elem̃bꝫ.
Cor^m ¶ Ex isto seq̃t̃ q̄ ad mixtionẽ vel ad gñonẽ mixti nõ
2 sufficit sola iuxtapositio pticulaꝝ: sꝫ ẽt reqrit̃ ptinuatio. 2° q̄
nõ fit in infinitū talis diuisio mixtibilis: sꝫ stabit ad ptes
3 minutas. 3° seq̃t̃ q̄ oĩs mixtio est gñõ: sꝫ nõ ꝯuerti. pꝫ
B. q̄ mixtio cōnotat q̄ multa corrūpant̃ ⁊ fiãt vnū ex
his. nõ qñcūq3 est hoc: est gñatio ⁊ nõ semp qñ gña-
tio est fit hoc: nã aliquãdo est gñatio: ⁊ tñ nõ corrūpun
2^m dubium tur mixta sꝫ v^m. sicut fit qñ ex mixto gñat̃ mixtū. ¶ 2^m
dubiū est hoc. si mixtio posset fieri sine diuisione taliuz
R̷ miscibiliū adiuicẽ. ¶ Rñdet̃ q̄ sic. q̄ qñ fit diuisio ad
partes paruas. tūc ille partes que minuunt̃ sine earuz
diuisione. sicut si a. iuxtaponat̃ b. integ^m posse est q̄ ex
actione ⁊ reactione eoꝝ adiuicẽ ambo corrumpant̃:
3^m dubium ⁊ generet̃ vnū mediū teperatū. ¶ 3^m dubiū est . si sile
possit misceri sibi. ¶ Rñdet̃ q̄ nõ: q̄ ad oẽm mixtionẽ
R̷ ppe dictã reqrit̃ actio ⁊ passio mixtibiliū adiuicẽ. mõ
sile nõ agit in sibi sile: put dcm̃ est. 2° q̄ in mixtione p
pꝛie dicta opꝫ q̄ vtrūq3 mixtibiliū corrūpat̃ ab alio: sꝫ
mõ sile nõ corrumpit̃ a suo simili: ⁊ p ꝯñs nõ pñt mi-
sceri adiuicẽ. ¶ Sed. ꝯ tu cōtra. nã aqua bene miscet̃
dubium aque que sunt similia. ¶ Rñdet̃ q̄ nõ. vñ cū aqua fun
R̷ dit̃ ad aquã: bene ibi fit solū diuisio: ⁊ nunq̄ iuxtapo-
sitio particulaꝝ: ⁊ q̄ ille particule sunt eiusdẽ nãe ibi
fit ꝯtinuatio illaꝝ pticulaꝝ ⁊ nullius corrupꝰ ppter quam
ꝯtinuationẽ creduut a simplicibus q̄ ibi sit mixtio p-
4^m dubium pꝛie dicta: quãuis nõ sit in rei veritate. ¶ Quartū du-
biū est de illa diuisione cū vtrūq3 mixtibiliū sit homo-
geneū: q̄ si diuisio cadat in vno pūcto q̄ ita bene pari
rõne cadat in alio: ⁊ sic in infinitū videtur fieri diuisio.
R̷ ¶ Rñdetur q̄ nãlr̃ loquendo est ipoſ̃e q̄ vbiq3 sit eq̃
lis mixtio ⁊ potius ad diuidendū tã ex pte diuidentis
q̄ diuisi: q̄ in infinitū modica variatio sufficit. ⁊ ideo p
actionẽ celi vel rõne alicuius alterius est difformitas.
vñ lꝫ b. sit homo^m: tñ ipoſ̃e est q̄ p tẽpus maneat vni-
5^m dubium forme in aliq̃ sui q̄litate. ¶ Quītū dubium est si mixta
debeãt esse eque potẽtia: vel vnū tm̃ debeat dominari.
R̷ ¶ Rñdet̃ q̄ ipoſ̃e est q̄ diu essent eque potẽtia ppter
actionẽ celi. 2° dico q̄ si alteꝝ dñet̃ in tm̃ q̄ non possit
fieri tãta reactio in ipm̃ q̄ ipm̃ cū aliis corrūpat̃: tunc
nõ fit mixtio: sed illud ꝯuertit alia in suã nãz. 3° dico: q̄
nõ sufficit q̄lscūq3 reactio. sꝫ reqrit̃ tãta q̄ mixta simul
corrūpant̃: ⁊ iõ dicit Arist. debere cōicare in mã: ⁊ eẽ
adeq̃ta potẽtijs: nõ q̄ sint totalr̃ eq̃lia sꝫ sic q̄ alterum
nõ tm̃ dñet̃ qn alia p actionẽ eaꝝ in ipꝫ sufficiãt ipsuz
6^m dubium corrũpe simul cū ipsa corrūpunt̃. ¶ Sextū dubiū est.
vtꝝ simplex possit misceri alteri simplici. seu an solum
R̷ ex duobus elĩtis possit gñari mixtū. ¶ Rñdeo dicen-
do q̄ nõ: qđ pbo sic. nã illa elĩa vel hñt symbolū vl̃ nõ.
si pmū tunc p actionẽ illoꝝ adiuicẽ vnum trãsmutabit
T. cõ. aliud in suã nãz: ⁊ sic non fiet gñatio mixti: sed gñatio
25. ⁊ vnius elĩti ex alio. si dr̃ scđz: tūc ex actione ipsoꝝ adi-
48. uicẽ gñatur vnū elĩtū tertiū distinctū ab eis ⁊ nõ mix
7^m dubium tū. put valde bene pbat Arist. secūdo huius. ¶ Septi
mū dubiū est. q̄r elĩa veniunt ad mixtionẽ. ¶ Rñdet̃
R̷ q̄ aliquãdo vnū mixtū gñatur ex alio mixto: ⁊ tūc ad
gñonẽ talis mixti nõ opꝫ q̄ denuo ꝯcurrãt elĩa: ⁊ non
opꝫ ibi venire ascendendo vel descẽdendo de suis sp̃is
seu locis eoꝝ nãlibus: sed aliquãdo gñant̃ ibi p actio-
nez celi. vel per alterationẽ ⁊ motū vel aliqd hmõi. ve
rū est tñ q̄ etiã aliquãdo ad mixtionẽ elĩa veniunt vel

aliquod eoꝝ de suo loco naturali. ¶ Octauū dubium 8^m du^m
est si mixtuz mixto posset misceri. ¶ Respõdeo q̄ sic. R̷
vñ aliquãdo per diuisionẽ duoꝝ mixtoꝝ contrariotuz
adiuicem ⁊ iuxtapositionẽ particulariū eoꝝ põt fieri
alteratio illaꝝ particulaꝝ adiuicẽ tãdiu q̄ illa mixta
corrumpuntur: ⁊ ex eis tertiū gñatur. ¶ Nonū dubiū 9^m du^m
est ppter qđ aliqua sunt facilr̃ miscibilia: ⁊ aliqua non.
¶ Rñdeo q̄ aliqua possunt esse facilr̃ miscibilia: quia R̷
ambo sunt parua. 2° q̄ sunt facilr̃ diuisa. nã tunc p eoꝝ
diuisionem paruū põt applicari paruo: ⁊ tunc facilitet
miscet̃. 3° qñ sunt bene passiua: ⁊ ideo ppter cãm oppo
sitã stãnum nõ facilr̃ miscetur plumbo. Ulterius dico
q̄ cãe opposite faciunt dif^tem: ⁊ si nimis itense faciunt
diffi^tem: imo impo^tem. Ex isto pꝫ. quare aliq̃ nõ possunt
misceri. ¶ Decimum dubiū est. si simplex posset misce 10^m dub.
ri cum mixto. ¶ Respõdetur ceteris paribus q̄ non: R̷
q̄ simplex vnius dñatur: cū habeat vnã qualitatem in
summo. ⁊ ideo mixtū in suam nãm transmutaret. sꝫ ta-
men posset esse mixtū ita magnū: ⁊ ita iten^se reagere
q̄ fieret mixtio ⁊ coꝝ mutua. Et ideo si simplex esset
eq̃le vel maius mixto: non posset sibi misceri: sed possꝫ
esse ita paruū q̄ bene. ¶ Undecimū dubiū est. si mix- 11^m dub.
tū augeri põt ex simplici. ¶ Respondeo q̄ sic. nã si aq̃ R̷
esset ita parua: ⁊ vinū esset ita multum q̄ fieret ibi cõ-
uersio aque in vino per actionẽ vini in aquã fieret augꝰ
ipsius vini: sed nõ augꝰ ppꝛijssime dicta: que presuppo
nit nutritionem. ¶ Duodecimū dubiū est. ppter quid 12^m dub.
mixtū aĩatū nõ augetur nec nutritur a simplici. sicut mix
tū inaĩatū. ¶ Respõdeo q̄ hoc est. iõ q̄ vtus aĩe R̷
nõ sufficit altera^re ⁊ digerere qđcūq3 difficile alteran-
dū ⁊ digerendū. ⁊ iõ opꝫ q̄ cibus q̄ debet nutrire ⁊ au
gere habeat aliqualem silitudinem cū augendo vel nu
triendo: ⁊ iõ opꝫ q̄ cibus non habeat aliquã qualitatẽ
in summo de qualitatibus pmis. Ex hoc vlterius sequi
tur q̄ mixtū aĩatū nõ põt nutriri ex puro elemẽto. Et
isto ẽt redditur causa. quare aliqua facilr̃ nutriuntur ⁊
aliq̃ difficilr̃. ¶ Tredecimū ⁊ vltimū dubiū est: q̄ sit 13^m dub.
causa q̄ quelibet pars mixti sit mixta: cū ignis applica
tus alicui mixto resoluat vnã partem in cineres: altam
in fumū. aliã in flãmam. sicut cū ignis applicat̃ ligno.
Et vnius alterius mixti quãlibet partez resoluit in flã- R̷
mã sicut cū applicatur oleo. ¶ Rñdetur q̄ hoc est p-
pter etherogeneitatem mixtionis illius ligni ⁊ homo-
geneitatem mixtionis illius olei.

Ad rõnes pncipales. ¶ Ad pma respõdeo ad p^m
⁊ dico q̄ pmo fit p iuxtapositio-
nẽ: postea tamen per eaꝝ corruptionẽ: ⁊ tunc per edu-
ctionem forme subalis mixti q̄libet pars mixti est mix
ta. ¶ Ad scđaz quãdo dr̃. vel mixta manerẽt ⁊c. dcm̃ ad 2^m
est in alia questione. ¶ Ad tertiã dico q̄ ita bene for- ad 3^m
me mixtoꝝ generãtur successiue quo ad partes eorum
quãntatiuas ⁊ nõ quo ad partes eoꝝ graduales. sicut
corrumpontur forme elementoꝝ. ¶ Ad quartã cõsi- ad 4^m
mili modo rñdetur in alia questione. ¶ Ad quintã di- ad 5^m
co: q̄ imo multe remanent indiuise ⁊ quando dr̃. ergo
est solum iuxtapositio negatur ꝯñã: q̄ cum ille partes
miscibiliū ponuntur. fit actio ⁊ alteratio eaꝝ adiuicẽ
tãdiu q̄ quelibet eoꝝ ponuntur corrūpi: ⁊ generatur
vna forma mixti per quam quelibet pars mixti est mix
ta. Et huius mixti quod dicitur mixtum per modum
termini ad quem. Questio. xxi.

Querit̃ Utꝝ mixtio sit nalis. Et itel-
ligit̃ de mixtione de q̄ Arist.
itellexit pmo huius. s. de mixtiõe ppe dicta:
cuius q̄libet pars dicitur mixta. ¶ Et ar- p^m
guitur pmo q̄ nõ. q̄ mixtio elĩtoꝝ non potest esse si-
ne ꝯgregatione

ne ꝯgregatiōe ipsoꝝ.ꝯgregatio aūt elntoꝝ est violēta.
p₃:oꝛ ad hᷓ ꝙ eľa ꝯgregenť op₃ ꝙ aliq̄ eoꝝ q̄ sunt gra
uia ascēdāt:vel ꝙ leuia descēdāt:vel ꝙ sit grauia ascē-
2ᵐ dāt:ꝛ leuia descendāt.mō nullū illoꝝ pōt fieri sine vio
lētia.℄2° q: sine talia maneāt i mixto formalr:sine f₃
eoꝝ v̄tutes:vť ꝙ eľa detineanť in mixto violēter:ꝑ
3ᵐ hoc ꝙ v̄tutes eloꝝ reputāť esse simul:ꝛ est eis ita vio
lētū sicut formis subalibus elemētoꝝ.℄3° arguiť sic.
q̄dā mixtio est artificalis.ǧ nō ois mixtio est nālis:ex
eo ꝙ artificiale ꝛ nāle distin.ªñs p₃ p alkimiā vbi ali
4ᵐ qua metalla miscenť adiuicē.mō hmōi mixtio nō ē nā-
lis sed artificalis:q: p artē.℄4° q: mixtio est q̄dam
5ᵐ gñatio ꝛ corruptio fm p:edic ał₃ mō quedā est corru
ptio nālis ꝛ q̄dā vio^{la}.nō ǧ ois mixtio est nālis.℄5°
mixtio est corruptio mixtibiliū:f₃ illa corruptio ē mix-
tionibus violēta ex eo ꝙ est ꝯ nālē iclinationē ipsoꝝ:ꝑ
6ᵐ pter hᷓ ꝙ quodlibet ens nāle diligit se ꝑmanere.ǧ non
ois mixtio est nālis.℄6° arguiť sic.in mixtione est q̄-
dā diuisio cōtinui.mō silr diuisio ꝯtinui est violēta ex
7ᵐ eo ꝙ ꝯtinuū nālr ꝑus erat ꝯtinuū.ǧ vť ꝙ mixtio non
possit fieri sine violētia:q: nō sine diuisione ꝯtinui.℄7°
arguiť sic.mixtio est quedā alteratio mixtibiliū succes-
8ᵐ siua:sed ois talis fit cū resi^a.ǧ in omni mixtiōe est resi-
stentia:ꝛ per ꝯñs violentia ꝛ mcli° ad oppositū.℄8°
arguiť sic.quedam sunt mixta:sicut sunt monstra q̄ nō
itenduntur a natura.ergo videtur ꝙ mixtio pro gene-
ratione talium mixtorum non sit naturalis.

In oppositū p₃ ex dictis in aliꝭs questioni
bus ꝛc.ꝛ ēt in oppositū vide-
a.t.c.83. vsq; i fi. tur esse Arist.ꝑmo huius in quo determinat de mixtio
ne:ꝛ q: non itendit hic determinate nisi de trāsmuta-
tiōibus nālibus:videť ꝙ mixtio sit trāsmutatio nālis:
ꝛ cum in scientiꝭs demrātuꝛs idefinite capiantur pro
vlibus:videtur ꝙ ois mixtio sit naturalis.
℄In ista qōne.ꝑmo ponā aliquas distōnes.2° conclu-
siones similes illis que dicte sunt in ꝑcedentibus.
ꝑ° distō **Quātuꝫ** ad ꝑmū sit ꝑma distō.ꝙ vno mō dicit
nāle q̄dā denominatione extrīseca.Et
isto mō dicimus aliquā sciaꝫ esse nālē:puta illā que est
2 de rebus nālibus.Secō mō capiť nāle ꝓut distinguiť
ꝯ violentū:ꝛ isto mō dicimus descensum grauium esse
3 nālē:ꝛ ascensum ipsoꝝ esse violentū.Tertio mō capiť
ꝓut distinguiť ꝯ supernāle:ꝛ isto mō dicimus gñatio-
4 nē esse nālē.creationē vero nō:s₃ supnālē.Quarto mō
ꝓut distinguiť ꝯ aiale.Et isto mō dicimus ꝙ qdā est
appetitus nālis sicut est ille q fit sine cognitione:sicut
est appetitus grauis quo appetit dscēdere:ꝛ alius est
appetitus aialis:sicut ille q fit cū cognitōe:ꝛ ille vt sic
nō dr nālis sed aialis:sicut est appetitus quo aial appe
5 tit cibū cū moueť ad ip₃.Quīto mō nāle.ꝓut distiguiť
ꝯ casuale ꝛ monstruosum.Et isto mō dicimus mōstra
que fiunt ꝑter itentionē agentis particularis non esse
6 nālia.Sexto mō capiť ꝓut distinguiť ꝯ artificiale:sicut
T.c.ꝑ. 4.t.s. capit Arist.circa ꝑncipiū scōi physicoꝝ.adhuc nāle ali
quādo capiť ꝓ ꝯueniēti ꝛ īnāle pro discōueniēti:ꝛ
isto mō cibū aliquē vnī dicimus esse nālē:q: ꝯuenientē
2°dist° ꝛ alteri dicimus esse innālem:q: discōuenietē.℄Alia
distō est.ꝙ violentū vno mō dr qō est ꝯ cōem cursum
nature.scōo mō q: est ꝑter intentionē agentis vel iten-
tionē passi.hoc est iclinationē nālē que qdem iclinatio
h₃ aliquādo rōnē agentis sicut grauitas in descensu gra
uis:aliquādo aūt rōne passi ꝛ resistentie:sicut cū gra-
3°dist° ue ꝓiciť sursū ℄Tertia distō est ꝙ aliquādo aliquid
dr artificiale vel volūtariū vel violentū respectu agen
tiū ꝑncipaliū:sicut dicimus ꝙ domus est res artificia-
lis vel ens non nāle.vel ꝙ motus seu ꝓiectio lapidis
sursum est violenta:vel voluntaria.alio mō aliqd dicit
artificiale vel voluntariū vel violentū ip:op:ĳssime rē
spectu agētiū appli^m:ꝛ isto mō dicimus segetes ꝛ bla
da esse artificialia:q: icipiunť ab arte ꝛ cōplenť per na
4° di- stictio turā.℄Quarta distō est.ꝙ mixtio pōt capi.vno mō
pro alteratione precedente corruptionē miscibilium ꝛ
generationē forme subalis mixti:ꝛ tunc est alteratio
successiua alio mō pōt capi pro corruptione miscibiliū
ꝛ gñone forme substantialis mixti.
Quantū ad scōs sit ꝑma ꝯclusio:ꝙ capiēdo ꝑ° ꝯ
voluntariū siue violentū:qō est ꝑter
cōmunē cursum nāe:quedā est mixtio violēta:ꝛ hoc i-
choatiue p₃ hoc de mixtione metalloꝝ mixtio.n.me-
talloꝝ ichoatiue est ab arte:sed alteratio sequens illaꝫ
est nālis.℄Scōa ꝯclusio.capiēdo violentū quod est 2° ꝯ
ꝯ nālem iclinationem passi:ꝛ mixtionē pro gñone for-
me mixti.nulla mixtio est violenta.p₃:q: talis mixtio
est gñatio:cuius subm est mā ꝑma.cui nāe ꝑme nihil
est violentum:nec aliqd ꝯ iclinationē ipsius naturalē. 3° ꝯ
℄Tertia ꝯclō est ꝙ si mixtio capiať pro alteratiōe ꝑ
cedente gñationē forme mixti:ꝛ violentū capiať pro
illo qō est ꝯ nalem iclinationeꝫ passi.dico ꝙ mixtio est
violenta p₃ hoc:q: talis est cū resi^a passi ad agens:ꝛ ta
lis mixtio seu alteratio:q̄uis sit violēta:ꝛ inālis ex p- dubiū
te passi:non tñ ex parte agentis.℄Sed.d.in mixtio
capiēdo mixtionem pro gñone ꝛ introductione forme
mixti est terminus mixtionis.capiendo mixtionē ꝓ al
teratione ꝑcedente.sicut claꝝ est de se.ǧ si vna eaꝝ nō
est violenta:nec alia.℄Rñdeť negādo ꝯñā.ꝛ rō hᷓ
est.q: subꝫ vnius est mā ꝑma:cui nihil est inale.subm
vero alterius est cōpositū ex mā ꝛ forma:ꝛ illi bn aliq
qd est innāle ꝛ ꝯ iclinationem eius nālem.finalr ergo
capiendo mixtionem pro introductione forme mixti:ꝛ
violentum ꝓut violentū dr qō est ꝯ nālem iclinationē
passi:nulla mixtio est violenta:sed quelibet est natura-
lis:quamuis bene inchoatiue possit esse ab arte:ꝛ pro
alteratione preuia possit esse violenta.
Ad rōnes. ℄Ad ꝑmā ꝯcedo mixtionē in- ad rō-nes
choat ue esse violentā nihilomi-
nus seq postea mixtionē nālē.℄Ad scōaꝫ.sic dicebať
ꝑus:nec forme eloꝝ detinenť in mixto:nec q̄litates ip
soꝝ:sed in mixto bn̄ sunt q̄litates me^e.vna iter actiuas
ꝛ alia iter passiuas que sunt mixtiones nāles:ꝛ inā-
les sic q̄litates eloꝝ sūt elemētis nāles.℄Ad tertiā
dico:ꝙ mixtio metalloꝝ bene ichoatiue est violēta ꝛ
artificialis:nihilominus postea seqť mixtio naturalis.
℄Ad q̄rtā q̄ntā sextā ꝛ septimā.p₃ in expōne qōnis.
℄Ad octauā dico:ꝙ quāuis mōstra fiāt ꝑter itentio
nē nature agentis particularis:nō tñ nāe agentis vlis:
que est ꝑma causa.vñ respectu eius nihil dr casuale vť
for^{tuitum}:ex eo ꝙ oia que fiunt ab ea:fiunt cū ꝑscientia:ꝛ
nō ꝑter itentionem:ꝛ sic monstra adhuc possunt dici
entia nālia.Silr mixtio p̄cedens gñationē ipsoꝝ vꝫ
dici nālis vel inālis:sicut mixtio precedens generatio-
nem mixtoꝝ non monstruosorum.
℄Et hec de primo libro de generatione ꝛ corruptione
dicta sufficiant. Questio. .1.
Circa secundum libꝝ.queriť primo.
Utrum sint quattuor qualita-
tes ꝑme:nec plures:nec pauciores.℄Et ꝑᵐ
arguiť primo ꝙ solum sit vna:q: illud qō
per superabondantiā diciť vni soli ꝯ^{it}:sed
primum diciť per superabundantiam cum
sit suplatiui gradus:ǧ inter q̄litates vť esse solum vna
ꝑma.℄Scōo videť ꝙ sint solum due:q: solū due acti
ue ꝛ solum due passiue:due actiue.s.caliditas ꝛ frigi-
ditas

ditas due passiue. s. humiditas et siccitas: sed actiue sunt
3m poires passiuis. ergo etc. ¶ Tertio quia si qualitates prime essent
quattuor. hec essent iste. caliditas. friditas. humiditas. et sicci-
tas: sed hoc est falsum: quia lumen est vna qualitas prior ignis ergo etc.
4m ¶ 4o sic se habet motus localis ad motum alterationis quo ad
prioritatem et posterioritatem ita videtur se habere qualitates motiue
localis ad qualitates alteratiuas. sed ita est quod motus localis
est prior motu alterationis. est enim causa motuum localium et alio-
rum. sic patet de motu locali celi ergo videtur quod qualitates motiue lo-
calis que sunt grauitas et leuitas: sunt priores qualitatibus al-
teratiuis que sunt. caliditas. friditas. humiditas. et siccitas.

T. c. 6 et 8. T. c. p.

In oppositum

est Aris. secundo huius: et similiter. 4. meteo. vult enim esse quattuor qualitates primas hic et ibi que sunt. caliditas. friditas. humiditas. et siccitas: et non plures nec pauciores.

¶ In ista questione. Primo ponende sunt alique distinctiones de qualitatibus. Secundo ponende sunt conclusiones.

pma distinctio

Quantum

ad primum sciendum est quod duplices dicuntur qualitates. quedam sensibiles per se. sicut
caliditas friditas etc. et similiter odor et sapor et huiusmodi. quedam autem
dicuntur insensibiles. et non sensibiles per se. quamuis forte per accidens.
2a dist. sicut est influentia celi. sicut sunt quedam subales virtutes la-
pidum et herbarum. ¶ Secunda distinctio. qualitatum sensibilium: quedam
non consequuntur actionem qualitatum contrariarum actiuarum et passiua-
rum adinuicem: quedam vero has consequuntur. Exemplum primi. sicut est
influentia celi seu qualitates influxe nobis a superioribus.
3a dist. Exemplum secundi. sicut sunt virtutes et qualitates insensibiles la-
pidum preciosorum et herbarum. ¶ Tertia distinctio. qualitatum sensi-
bilium. quedam sunt que non generantur ex actione que fit ratione contrietatis
proprie dicte: sed ex solo motu locali. sic sunt iste qualitates sen-
sibiles. figura sonus et huiusmodi. alie sunt que generantur ex actione
4a distinctio que fit ratione contrietatis proprie dicte. sic sunt iste qualitates odor
et sapor et huiusmodi. ¶ Quarta distinctio. qualitatum sensibilium quedam
dam sunt actiue actione corruptiua. sic sunt caliditas fridi-
tas etc. quedam vero non sunt actiue actione corruptiua. sic albe-
do. nigredo. color. sapor. et huiusmodi. Et notanter dico corru-
5a dist. ptiua: quia albedo et nigredo bene sunt actiue in visum: sed hoc
non est actione corruptiua: et cum abiectione contrarii. ¶ Quinta
distinctio. qualitatum sensibilium: quedam sunt tangibiles: quedam sunt sen-
sibiles aliis sensibus a tactu. Exemplum primi. sic sunt iste.
caliditas. friditas. humiditas. et siccitas. durities. et molli-
cies. raritas. densitas. grauitas. et leuitas: et alie reduci-
6a distinctio biles ad istas. Exemplum secundi. sic sunt. color. odor. sapor etc.
¶ Sexta distinctio. qualitatum que consequuntur qualitates primas: quedam
sunt que consequuntur eas simpliciter. sic raritas et densitas. grauitas
et leuitas etc. vnde caliditatem consequuntur raritas et leuitas sim-
pliciter sine commixtione illius cum aliqua qualitate sibi contraria. Exem-
plum secundi. sic color odor sapor etc. iste enim non consequuntur qua-
litates primas simpliciter: sed commixtione earum adinuicem.

Istis distinctionibus

positis. primo videndum est que qualitates de numero
p. 3 harum conueniant elementis. 2o que qualitates sint actiue et que non. 3o que
sunt per se et que non. ¶ Quantum ad primum sit prima conclusio. omnes
qualitates tangibiles que consequuntur primas simpliciter absque hoc quod
agant adinuicem competunt elementis: non tamen omnes sibi: sed aliquibus
alique et aliis alie. patet hoc de raritate et densitate grauitate le-
uitate: et huius ratio est. nam postquam elementis insunt qualitates con-
trarie commixte adinuicem: tunc elementis insunt qualitates ille que conse-
2a 3 quuntur qualitates ipsorum sine commixtione illarum qualitatum adi-
uicem. ¶ Secunda conclusio. quod elementis non insunt qualitates que consequuntur
qualitates primas non simpliciter. sed cum commixtione qualitatum non pri-
marum adinuicem. patet. nam postquam in vno elemento est commixtio qua-
Cor. litatum primarum contrariarum adinuicem etc. in nullo elemento est aliqua
qualitas sequens huiusmodi commixtionem. ¶ Ex hoc sequitur quod in nul-
lo elemento si sit aliquod tale de quo intelligunt questiones preponen-
de et posite: reperitur odor: nec color: nec sapor. Ulterius se-
quitur quod nulla aqua habens odorem vel saporem est pura elementum.
Ex hoc vlterius sequitur quod aqua quanto plus caret colore et
sapore: tanto est propinquior puro elemento: et quanto magis habet de
his tanto est remotior. ¶ Sed contra aliqua conclusio. nam si hoc esset ve- Dubium
rum. sequitur quod pura terra non posset videri quantumcumque obii-
ceretur oculo. consequentia tenet: quia non haberet colorem nec lucem: cum terra
pura sit summe opaca. sed si deberet videri oporteret quod
hoc esset vel ratione coloris vel ratione lucis. 2o nam dicit Arist. 2
quod aqua est alba. ergo videtur quod elementis insit color. 3o nisi elementis in- 3
esset color. sequitur quod color posset generari absque hoc quod ge-
neraretur ex colore sibi contrario. consequentia probatur. nam sit aliqua materia sub
forma elementi tunc per Cometam. in illa materia non est color: dein-
de sit sub forma mixti. tunc statim in illa materia erit color:
et non erit generatus ex colore sibi contrario postquam illum colorem
nullus alius color immediate precessit 4o ad idem videtur quod co- 4
lor sapor et huiusmodi non consequuntur commixtiones et proportio-
nes qualitatum primarum adinuicem. nam si sic. sequitur quod quanto cito mu-
taretur talis proportio tam cito deberet mutari qualitas consequens
eam: et sic quanto cito aliquod corpus. puta paries vel aliquod
huiusmodi calefieret vel frigefieret deberet mutari eius co-
lor hoc tamen est falsum. Et consequentia tenet: quia ita cito quod paries
calefit vel frigefit mutatur proportio qualitatum primarum.

Ad ista

respondetur. Ad primum dico terra concedo quod non videtur. ad pm
¶ Ad 2m quando Arist. dixit: quod aqua est alba ad 2m
non intellexit de aqua pura: sed de vno mixto salte qualitati-
ue quod tendit et est propinquum puro elemento aque. ¶ Ad 3m ad 3m
concedo quod non est impossibile colorem generari et non ex colore sibi con-
trario quando manet idem subiectum per se subsistens sub vtroque termino
transmutationis. sic esset compositum ex materia et forma. sic fit
in generatione mixti ex elementis quantum a forme hoc non est possibile
quando maneret idem subiectum in actu seu compositum ex materia et for-
ma sub vtroque termino transmutationis. ¶ Ad quartum est ad 4m
primo sciendum quod iste qualitates color odor sapor et huiusmodi con-
sequuntur proportionem qualitatum primarum adinuicem naturalem ipsius mix- 2.
to. 2o sciendum est quod huius proportio naturalis non variatur ad cuius-
cumque qualitatis extrinsece aduentum. immo aliquando qualitas ex-
trinseca adueniens est ita remissa quod non sufficit variare ta-
lem proportionem naturalem: aliquando autem est ita intensa quod sufficit.
Ex hoc ad argumentum dico quod cum aliquod corpus mixtum fri-
gefit vel calefit ita intense quod variatur proportio naturalis qualitatum
primarum in illo mixto. tunc etiam variantur color odor sapor illi-
us mixti vnde paries posset ita intense calefieri quod mutaretur
eius color: quando vero qualitas adueniens est ita remissa quod non
sufficit etc. non variantur qualitates consequentes huiusmodi proportionem:
et huiusmodi mixtionem talium qualitatum naturalem ipsius mixti. 3a 3
¶ Tertia conclusio. in elementis non inuenitur aliqua qua-
litas virtualis insensibilis. sicut est qualitas virtualis lapi-
dis preciosi. patet: quia tales qualitates virtuales consequuntur
commixtionem qualitatum primarum. modo talis commixtio non
reperitur in elementis. ex hoc sequitur quod elementa non conferunt
ad medicinam nisi quantum est ex parte suarum qualitatum
primarum que sunt caliditas frigiditas etc.

Quantum

ad 2m sit prima conclusio. nulla qualitas est agens principale. probatur: quia si sic. p. 3
tunc esset principale principium actiuum sui motus et generationis: vt T. c. 28
patet per diffinitionem datam secundo physicorum. sed quod non sit na-
tura patet etiam ibidem: ex eo quod omnia natura est substantia.
nulla autem qualitas est substantia. ¶ Secunda conclusio. 2a 3
nulla qualitas preter tangibiles est actiua. Et intelligo de
actione que fit cum contrarietate: et que est corruptiua. patet: quia
album nigro iuxtapositum nigrum non dealbat: nec ni-
grum iuxtapositum albo album denigrat. ¶ Sed dicet Dubium
aliquis contra: sapor odor non sunt qualitates tangibiles: et
tamen aliquando inficiunt aerem. ergo videntur esse acti-
ue. ¶ Respondeo quod hoc non faciunt nec odor nec sapor: R
sed qualitates prime corporum habentium odorem et sa-
porem

porem. hec cōclusio dz intelligi de q̄litatibus sensibili-
3a 2 bus. ¶ Tertia pclo. q̄dā alie q̄litates sensibiles sunt
actiue. pz de lumine et de q̄litatibus v̄tualibus herbaꝝ
4a 2 et lapidū p̄ciosoꝝ. ¶ Quarta pclo. q̄litatū tāgibilium
solū q̄tuor sunt actiue. s. caliditas. friditas. humiditas.
Dubiū et siccitas. ¶ Sed d. aliqs. grauitas et leuitas sunt q̄li
tates actiue: q2 mouent localr: et tn̄ sunt q̄litates tāgibi
R les. g̃ et c. ¶ Rñdet q2 dz itelligi de actione alteratiua
et non alia. vnde videmus q2 graue cum iuxtaponitur
graui vel leui non facit ipsum grauius: et si grauitas al
terat hoc nō est nisi per accñs: sic q2 mouet corpus qō
qdē corpus motū ex motu calefit et leuefit et c.

p. **Quantū** ad tertiū dico: q2 sunt. caliditas. fridi-
tas. hūiditas. et siccitas: q̄ inter cete-
2 ras sunt actiue: q2 sunt p̄ores aliis cālitate. pz: q2 sunt
cāe aliaꝝ. Scōo q2 actio semp fit rōne ptactus et sic q̄
litates actiue debēt esse p̄ores. sicut sensus tactus est p̄
3 or aliis sensib9. Tertio dico: q2 solū iste q̄tuor q̄litates
sunt p̄ores aliis cālitate. pz: q2 ex mixtione eaꝝ adinui
4 cē et nullaꝝ aliaꝝ sequit alie q̄litates. Quarto dico: q2
iste q̄tuor sunt p̄ores aliis p̄n̄ce. pz: q2 fm cōbinationē
eaꝝ adiuicē capit numerus elītoꝝ que dicunt corpo-
5 ra p̄a. Quīto dico: q2 ille q̄litates sunt p̄ores aliis cōita
6 te. pz: q2 repiunt tā in elemētis q̄ in mixtis. Sexto di
co. q2 sunt p̄ores aliis simplicitate. pz: q2 repiunt in cor
poribus simplicibus sine cūmixtione q̄litatū cōtraria-
rum adinuicem. Ex his pz ad quesitum.

ad p̄m **Ad rōnes.** ¶ Ad p̄mā. s: ly p̄mis. exponatur
negatiue possunt esse multe alie
eque p̄me in suo genere: sz non pñt esse plura prima si
expōat affirmatiue: et ex hoc glosatur auctoritas. s. qō
ad 2m per supabundantiā dicit. ¶ Ad secundaz dico: q2 oēs
q̄tuor sunt actiue: quāuis caliditas et friditas sint ma
ad 3m gis actiue q̄ humiditas et siccitas. ¶ Ad tertiā dico:
q2 qō intelligitur de q̄litatibus h̄ntibus 2rium actiuis:
ad 4m actione que est cūne 2rietatis pprie dicte. ¶ Ad quar-
tā dico: q2 non qlibet motus localis est p̄mus motuū:
sed solum motus localis celi: et iō si grauitas et leuitas
essent p̄ncipia actiua talis motus: bene pcederē q2 tūc
deberent dici p̄ores inter qualitates actiuas q̄ p̄dicte
quatuor: sed q2 non sunt p̄ncipia actiua motus localis
celi: ex p̄oritate motus localis non pōt argui p̄oritas
grauitatis et leuitatis inter q̄litates. Qō. ij.

Querit Utrum quatuor q̄litatuz p̄
maꝝ que sunt caliditas fri-
giditas et c. due sint actie. s. caliditas et fri
giditas: et due passiue. s. humiditas et sicci
p̄m tas. ¶ Et arguit p̄mo q2 nō: q2 si sic. tunc
ille due q̄ dñr actiue s. caltas et friditas
deberēt agere in alias q̄ sunt passiue: sed hoc nō ex eo
q2 omnis actio fit rōne 2rietatis. mō talis caltas et
p̄ ge. 50 friditas nō 2riat humiditati et siccitati. alr n plura es-
2m sent vni 2ria. ergo et c. ¶ Scdo. q2 dcm̄ est in alia qō-
ne q2 iste q̄tuor q̄litates dicunt q̄litates actiue. non q̄
3m due eaꝝ solū sunt actiue et alie due passiue. ¶ Tertio.
pbat q2 caltas et friditas sūt q̄litates passiue. nā vna
eaꝝ minuit et patit ab alia postq̄ 2riant: et hoc nō es-
4m set nisi essent passiue. ¶ Quarto. pbat q2 hūiditas et
siccitas sunt q̄litates actiue. nā sunt q̄litates 2rie: cū q̄
p̄ ge. 50. rōne 2rietatis fiat actio videt q2 humiditas et siccitas
T. c. 36. sunt adiuicē actiue. ¶ Quīto nā dicit Aris. quarto me
et 40. teo. q2 siccū agit coagulationē: et hoc nō esset nisi sicci-
6m tas esset q̄litas actiua. ¶ Sexto nā humiditas et sic-
citas sunt q̄dā forme: forme āt est agere. materie vero
pati. ergo humiditas et siccitas dicunt qualitates acti
ue. sicut caliditas et frigiditas.

In oppositū est Aristo. in isto scōo: et q̄rto T. c. 8
meteororum. T. c. p̄
¶ In ista qōne. P̄mo ponā distiōnes. Secundo pclu-
siones. Tertio mouebo vnum dubium.

Quātū ad p̄mū sit p̄ma distīō. q2 pati dr dupl'r. p̄a di-
vno mō subiiue. et de illo nō itelligit qō. stictio
alio mō terminatiue et sic capit in pposito. ¶ Scda di- 2a dist.
stictio. aliqd dr pati adhuc dupl'r. vno mō per se: et isto
mō caltas patit a friditate: et ecōuerso. alio mō p ac-
cidēs. s. q2 patit: q2 h̄ est huic annexū: et isto mō humi-
ditas patit annexa calitati. cū caltas patit a friditate.
¶ Tertia distīō. in pposito p̄t fieri triplex cōparatio vna 3a dist.
cali ad fridū: vel eō. alia humidi ad siccū: vl' ecōuerso.
tertia calidi et fridi ad humidū et siccū: vel ecōuerso.

Quantū ad scōz loq̄ndo de actōe et passiōe ter
minatiue pp̄e accepta sit p̄ma. pclo q2 p̄a 2
caltas et friditas sūt actiua et passiua adiuicē. pz p̄ ad
experientiā. pz ēt rōne: q2 sūt q̄litates tāgibiles et sūt 2- T. cō.
rie et p̄me mō p̄mo huius actio et passio fit rōne 2rieta 50.
tis. ¶ Scda pclo. hūiditas et siccitas: sūt ēt actiue adi 2a 2
uicē et passiue mō p̄dicto. pz ex eadē rōne. vn̄ qn̄ ignis
agit in aquā ipaz corrūpēdo: caltas ignis corrūpit fri
gidditatē aq: sz nō hūiditatē: pp h̄ q2 nō est sibi 2ria: sed
illa humiditas corrūpit a siccitate ipsius ignis. ¶ Sz dubiū
d. tn̄ fundat aqua in ignē q̄ sit cala: caltas ignis corrū
pet: sz nō a friditate: pp huc q2 illa aq nō est frida: sed
est cala. p casuz. g̃ vr̄ q2 corrūpet ab humiditate aque:
q̄ tn̄ nō est sibi 2ria. g̃ vr̄ silr q2 humiditas aque corrū
pit a caliditate ignis nō obstā q2 nō sit ei 2ria. ¶ Rñde R
tur q2 cū aqua cala fundit in ignē. tūc caltas ignis nō
corrūpit ab aqua imediate: sz p modū sequele et me^te:
et hoc isto mō: q2 caliditas ignis reqrit subm raꝝ: sed
cū aqua cala que est grauis fundit in ignē pdensat ipz
in tm̄ q2 repugnat forme ignis stare in mā tā densa: et
sic ambo corrupunt ad corruptionē raritatis subiecti.
¶ Adhuc. d. aliqs. vr̄ q2 siccitas nō sit q̄litas actiua. dubiū
nā siccū iuxtapositū alicui humido nō exiccat ipz: imo
calm magis vr̄ exiccare. g̃ nō est ponēdum q2 siccitas
sit q̄litas actiua siccitatis sibi silis: et corruptiua hū- R
ditatis. ¶ Ad illud dico: q2 imo siccū iuxtapositū hūi
do exiccat ipm si est fortius: ista tamen actio est tarda
et minus pceptibilis. et qn̄ dr. calm exiccat. dico q2 hoc
est p accñs: q2 corrūpit fridtatē cui attribuit hūditas.
¶ Tertia pclo est. q2 caliditas nō agit in humiditatē 3a 2
nec in siccitatē p se. pz: q2 nō est 2ria. silr friditas non
agit in ipsam ex eadē rōne. vnde q2 ois actio de qua est
p̄ns sermo solū fit rōne 2rietatis. seqtur q2 q̄ nō sunt 2-
ria nō agūt adiuicē. ¶ Et pfirmat. nā caltas et humi Cōfir.
ditas natr se cōpatiunt in eodē. puta i aere. silr caltas
et siccitas in eodē. sic in igne. silr friditas et hūiditas i
eodē. puta in aq. silr friditas et siccitas i eodē: puta in
terra. Et h̄ nō cēt si friditas et caltas essent actiue in
p̄dicta. ¶ Sz 2. d. aliqs. calor tn̄ solis multū vr̄ exicca dubiū
re. ¶ Rñdet q2 hoc nō ē isto mō: q2 caltas corrūpat R
humiditatē: sz isto mō: q2 caliditas solis agēs in ista ife
riora et in corpora hūida. sic i luti vel hmōi calefacit
aliq̄s pticulas illi9 corpis: qb9 calefactis leuefiūt: et tūc
ptes leuiores et subtiliores ab illis corpibus eleuant et
recedūt: grossiores āt et magis terrestres derelinquunt: q
bus derelictis hūido subtili exhalato residuū inuenit sic-
cū et isto9 calor solis exiccat: nō q2 corrūpat hūiditatez
mō q̄ dcm̄ ē. ¶ 4a 2 est. q2 magis hūiditas et siccitas de 4a 2
bēt dici passiue q̄ alie due: et eō alie due magis debēt di
ci actiue. pz h̄: q2 hūiditas et siccitas nō sunt ita velo-
cis actiōis: nec sūt tāte actiuitatis sic sūt caltas et fri-
ditas. ¶ 2° ex eo q2 hūidū et siccū sūt disposita ad plēs 2
passiones

passiones: cal'ꝫ āt z fridū ad plures actiões: humidū āt facil'r termiaꝛ termio alieno: siccū āt facil'r termiaꝛ termio pp̃o. mō termiari ē pati cal'ꝫ āt ꝯgregat hōmogenea z disgregat etherogenea. q: pp calitatē fornacis plūbū segregaꝛ ab argēto pꝫ. q: plūbiᵉ argēti segregate abiuicē ꝯgregaꝛ adiuicē: z sil'r plūbiᵉ plūbi ꝯgregaꝛ ad iuicē. frīn āt ꝯgregat tā etherogenea q̃ꝫ hōgenea: ꝯgregare āt z segregare ē agete: q: ḡ hūiditati z siccitati ꝯueniūt plures passiones. calitati āt z friditati plures actiões: ille. s. humiditas z siccitas debēt dici passiue: iste vero. s. caliditas z friditas magis actiue.

p^o sup^o **Quantū** ad tertiū dubitaꝛ. vtꝝ q̃litates existētes in eodē subto. sic calitas friditas hūiditas z siccitas agāt in seinuicē sicut in mixto. ❡ Pro cuius dubij rñsiōe sit pma suppō. q vnūqōꝙ gn̄abile z corrupnbile hꝫ sua nāle cōplexiōe ꝯsuꝫ suaꝝ q̃litatū z dispōnē nālē tā pmaꝝ q̃ꝫ aliaꝝ. siue sit mixtū: siue el'ntū. vñ nālis cōpl'o z dispō ignis ē q sit siccus: z in sūmo calidus: q̃lꝫ. n. alia ē ei violēta. s. humiditas z friditas. z est extra eius nālē dispōnē: z ē ei ifirmitas. vñ ita el'nta ifirmanꝛ z sananꝛ. sic mixta qñ n aqua ē calefacta ipa est ifirma: q: posita est ex̃ suā nālē dispōnē: cū āt reuersa ē ad friditatē pstinā ē sanata.

2° sup^o ❡ 2° suppo^o talis dispō nālis in mixtis nō est eq̃l'r cuilibꝫ: sꝫ cōsistit in debita pporiōe eaꝝ: z in vno est vna pporiō

3° sup^o z in alio alia. ❡ Tertia suppō est q vnūqōꝙ nāle tēdit reuerti ad dispōnē sibi nālē cū fuerit ex̃ ipaꝫ q̃tū ē posse. pꝫ de aq̃ calefacta q̃ reducit seipaꝫ ad friditatem porē: z est sil'e de ḃ z de vga recta q̃ icuruaꝛ: z cōuerso. tēdit ad rectitudinē.

4° sup^o po^o ❡ Quarta suppō: q̃dā sūt hōgenea z q̃dā etherogenea. mō etherogeneitas ē q̃dā dissilitudo z pōt eē: vel silitudo ptiū in fig^a vel dissilitudo ptiuꝫ in q̃litate. vñ si esset alīq aqua: cuius vna medietas esset cal'a z alia frīda: in illa aqua eēt etherogeneitas ptiuꝫ in q̃litate. sꝫ nō in figura. Sꝫ si imago regis lapidea esset vniformiter per totū cal'a ibi eēt etherogeneitas ptium in figura: sed non in qualitate.

p^a 9° **Tūc sit** pma ꝯclo. nihil qō ē in ppa z nāli dispōne sua agit in seipꝫ p. pꝫ: q: oīs mutatio alicuiᵒ a sua nāli dispōne est sibi violēta: sꝫ nulla talis ē ab itrīseco: postq̃ꝫ est ꝯ nālē dispōnē illius: z ḃ pꝫ ēt ex alio q: sic vga recta nō appetit icuruari: nec recedē ab eius rectitudie: ita sil'r ēt nālia: q̃n sunt in suis dispōnibus nālibus appetūt maᵗᵉ in illis z nō recēᵗᵉ ab illis.

2^a ❡ 2ª ꝯclo q tale alīq̃ agit in seipꝫ nō p. i. vna ps in ptē sibi ppīquā. pꝫ. nā posse ē q tale sit etherogeneū: z alia sit cōpl'o vnius ptis: z alia alterius: vna calior z alia fridior. sic pꝫ de corpe hūano in quo cor est cal'ꝫ ce

3ª rebꝫ fridiū: z in tali corpe vna ps bñ agit in aliā. ❡ 3ª ꝯclo rñsiua est q calitas z hūiditas in eodē subo ade q̃te nō agūt adiuicē cū stāt sic pporiōate adiuicē q in tali cōpl'one ꝯsistit cōpl'o nālis sibi in quo sunt. pꝫ: q: sil'r illo subꝫ ab itrinseco recederet a dispōne sibi nāli: z hr̄et in se pncipiū itrīsecū sue mutatiōis: qō est fl'ꝫ. z ꝯ dicta. salsitas marie pꝫ ex eo q q̃ꝫ eito poniꝛ extra dispōnē illā sibi nālē redit seipso ad illā q̃tū ē posse. ḡ q̃n erat sub ea nō habuit pncipiū itrīsecū reducēdi se ab illa.

Cor^a ❡ Ex his seqtur pmo z marie ex ꝯcl'one penultima q mixta hñt in seipsis pncipiū sue corrupnōis. Itē seqꝛ q el'nta nō. Itē seqꝛ q si nō eēt corrūpēs extrīsecū el'nta manerēt ppetuo. Itē seqtur q nō seqtur ille q̃litates sunt ineq̃les. ḡ agūt in seinuicē: pꝫ q: optia dispō ꝯsistit in ineq̃litate: sꝫ tūc vna illaꝝ q̃litatū nō agit in aliā z hoc p formā subalē ipsius mixti cui illa dispō est nālis z ꝯueniēs. Itē seqꝛ q mixta etherogenea minus in etherogeneitate ptiū in q̃litate sunt magis duratiua: sicut lapides z hmōi. Item seqtur q mixta magis etherogenea etherogeneitate ptiū in q̃litate sūt minus duratiua pꝫ hoc ex predictis. ❡ Ad rōnes pꝫ ex dictis quid sit rñdendum.

Qō. iij.

Querit Utꝝ el'nta sint q̃ttuor z non plura nec pauciora. Et breuiꝛ pp remouere alīq̃ dubia seu cauillatiões logicales qō dꝫ itelligi. vtꝝ sint q̃ttuor termini distincti sigñtes oīa el'nta. quoꝝ nullus coīcidat in sigñdo idē el'ntū: z nō plures nec paucioreꝫ: nō coīcidentes cū aliquo istoꝝ q̃ttuor in sigñdo idē el'ntū. Et siti mō debēt itelligi tituli q̃ōnū qbus q̃riꝛ de numero pncipioꝝ eoꝝ nāliū vel de numero pdicabiliū vel de numero pdicamentoꝝ vel cōsimiliū.

p^m 5. me. 4 ❡ Et arguiꝛ p q nō sint nisi duo: q: el'ntū dr̄ ex quo fit aliq̃d cū isit: sꝫ talia nō sunt nisi duo pncipia mā z forma postq̃ꝫ vocata el'nta nō manēt in mixto. pui pus deñ ē. ergo zc̃.

2^m ❡ 2° solū sunt due dr̄ntie corpoꝝ simpliciū ḡ vr̄ q solū sint duo el'nta. ꝯña tꝫ postq̃ꝫ el'nta dr̄r corpa simplicia. añs pꝫ. nā solū sunt iste due drn̄e graue z leue nā

3^m oē corpus simplex est graue vel leue. ❡ 3° pbaꝛ q sint sex: q: q̃ttuor sunt vocata el'a. s. aq̃. terra. aer. ignis: z cū hoc vltra pbatum est q sunt duo pncipia mā z forma.

4^m ❡ 4° tot sunt el'a quot sunt dr̄e corpoꝝ simpliciū: sꝫ ille sunt sex. s. calitas. friditas hūiditas. siccitas grauitas. z leuitas.

5^m ❡ 5° arguiꝛ sic. tot sunt el'a quot sunt cōbinatiões q̃litatū pmaꝝ tāgibiliū: sꝫ ille sunt sex. s. calitas cū siccitate. scd̃a calitas cū humiditate. tertia friditas cū hūiditate. q̃rta friditas cū siccitate. q̃nta caliditas cū frigiditate. sexta humiditas cum siccitate.

6^m ❡ 6° vr̄ q sint q̃nqꝫ: q: q̃nqꝫ sunt corpa simplicia. s. q̃ttuor vocata el'a z celū: celū. n. est q̃ntū corpᵒ simplex.

T. c. 22. vt pꝫ p Arist pmo celi ❡ 7° arguiꝛ sic. plures sunt orbes celi z motores q̃ꝫ quattuor. ḡ plura debent esse elementa q̃ꝫ quattuor. añs communiter cōcediꝛ: sed ꝯña tꝫ ex eo q quelibꝫ planetaꝝ de vno orbe dicitur esse de nā vnius elementi.

8^m ❡ 8° plures sunt lr̄e q̃ꝫ quattuor. ergo z plura elementa q̃ꝫ quattuor. ꝯña tꝫ: q: lr̄e dicuntur elementa syllabaꝝ. añs est notum de se.

In oppositū est Arist. in isto scd̃ō. vbi frm cōbinationes q̃ttuor pmaꝝ q̃litatū q̃ sunt calidītas friditas zc̃. pncipales ponit eē quattuor el'nta spē dil'ᵗᵃ z nō plura neqꝫ pauciora: eo q tot combinationes quattuor primaꝝ q̃litatum sunt possibiles z non plures nec pauciores.

❡ In ista q̃ōne. p videndū est qd est el'ntū. 2^a vñ sumaꝛ numerus el'ntoꝝ. tertio quot z q̃l'r sunt elementa.

p. nōn^m **Quātū** ad pmū sciendū est q el'ntū dicitꝛ ab hyle. vnde hile est idē q pma mā. vñ versificator. Dicere qd sit hile nō est dictū puelle: z dr̄ elementū q̃si ilementū. Sed sic mutaꝛ ly. e. cā melioris sonitū. vñ ex hoc pꝫ q ppriissime mā pma solū dr̄ elementū: sꝫ vocata elementa q̃ sunt ignis aqua zc̃. dr̄r el'a respectu mixtoꝝ: non eo q q̃litas ipsoꝝ vel ipsa maneāt in mixto: sed q: q̃litates sil'ēs q̃litatibus elemētoꝝ sunt in mixto: ad cuius gn̄ōnē oportuit ꝯcurrere elementa vel vocata el'a mediate vel imediate. Al'r pōt dici q̃si elementatū: ppter hoc q mixta eleuātur z formātur ex elementis mō quo dicebatur vel pōt dici elementū q̃si alimentū. q: elementis aluntꝛ mixta: lꝫ non imediate sed mediate. Pōt ergo esse vna descriptio elementi: elementū est qō in resol'one corpoꝝ inueniꝛ vltimū. z i generatione ipsoꝝ inueniꝛ pmum. Et si ly corpoꝝ non restrigatur tunc hec descriptio solum cōuenit materie pme: q: solum materia est que in generatione corporū simpliciter reperitur primum: z in resolutione eorum dꝫ inueniri.

dʒ inueniri vltimū. Sʒ si ly corpoꝝ restringit̃ ꝑ ly mixtoꝝ. hec descriptio pōt cōpetere. tūc vocatis el'is. vn̄ in gn̄one corpoꝝ mixtoꝝ ex el'ntis: el'nta inueniunt̃ prima: ⁊ i resol'one vltia. ⁊ tō sic l're dn̄r ꝑma el'nta dictionū: ⁊ syllabe scd'a: ita corpoꝝ mixtoꝝ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū ꝑmū el'ntū dr̄ ꝑma mā. sʒ scd'a el'nta sunt vocata el'nta a vulgo: q̄ ꝑꝑ hoc a vulgo vocant̃ el'nta: q2 vulgus nō ꝑcipit māʒ ꝑmā poꝛ: imo credit ista q̄ttuoꝛ
p⁹. corpora simplicia esse ꝑma el'nta simpl'r. ¶ Alia pōt esse descriptio el'nti: el'ntū est in qd̄ dissoluunt̃ corpora: dissol'o āt est triplex. q̄dā est in ꝑtes integrales. Et sic
2 Democri. intellexit corpora resolui in el'nta. i. in corpora athō'a: alia aūt in ꝑtes essentiales coextēsas ⁊c. ⁊ sic
3 dicimus resol'onē mixti e'ē in māʒ ⁊ formā tāq̄ʒ in el'a. tertia est in ꝑtes coextēsas s3 similitudinē ⁊ v'tutē. ⁊ talē dicimus esse in q̄ttuoꝛ vocata el'a q̄ nō manēt in mixto: nī ex eis bene gn̄at̃ mixtū: ⁊ ecōuerso. eo mō quo di
2^m nōn^m ctū est. ¶ Nōndū est q̄ ꝑtes essentiales sunt duplices q̄dā dn̄r coextēse ⁊ nō manēt separate: ⁊ oēs gn̄abilis ⁊ corruptibilis strāt essentiā: ⁊ sic mā ⁊ forma dn̄r ꝑtes essentiales: ⁊ iste in v'itate sunt el'nta: verius m̄ mā: ex eo q̄ ipsa ꝑsupponit̃ gn̄oni: ⁊ māet post corruptionē illius: cuius est mā: forma v'o non. Alie dn̄r ꝑtes essentiales que pn̄t separate esse: ⁊ talia dn̄r el'nta secū
3^m nōn^m da. sicut sunt aer ignis ⁊c. ¶ Tertio notādū est q̄ ista el'nta secūda iter corpora actu exn̄tia sunt maxie simplicia: ⁊ ex his ꝯstituit̃ mūdus tāq̄ʒ ex ꝑtibus itegralibus vna cū celo: qd̄ est et vnū corp⁹ simplex qn̄ta sim
4^m nōn. plex essentia. ¶ Sed notādū est q̄ al'r el'nta dn̄r simplicia ⁊ al'r qn̄ta essentia. vnde qn̄ta essentia dicit̃ simplex tū ꝑ priuationē cōpositionis ex mā ⁊ forma q̄ʒ ꝑ ꝑuationē cōpositionis ex ꝯrietate: vocata aūt el'nta nō sunt ita simplicia. vn̄ q̄dl'ʒ ipsoꝝ ē cōpositū ex mā ⁊ forma: sʒ dn̄r simplicia ꝑ ꝑuationē cōpositionis ex ꝯrietate. vn̄ in vno el'ntoꝝ sunt qualitates contrarie nāliter. vnde si in aqua est caliditas: ⁊ frigiditas inest ei violente. Ex his pʒ quo mō itelligit̃ q̄ mixta resoluuntur in el'enta: ⁊ sil'r qd sit el'ntū: ⁊ sil'r q̄liter equiuoce vtimur aliq̄n isto termio el'ntū: ⁊ sil'r vn̄ dicat̃ el'ntū.

p⁹2ᵉ **Quantū** ad scd'ʒ sit ꝑma ꝯcl'o. nūerus el'ntoꝝ sumit̃ a numero ꝑmaꝝ q̄litatū q̄ sūt calitas friditas ⁊c. pʒ: q2 ex quo ille q̄litates dn̄r ꝑme: ⁊ sic ex quo vocata el'nta dn̄r ꝑma respectu mixtoꝝ: numerus eoꝝ dʒ capi penes numeꝝ illaꝝ q̄litatū. vn̄ capit̃ sic q̄ igni iest ꝑmo calitas: ⁊ aeri hūiditas: aq̄ friditas: ⁊ terre siccitas. ¶ Scd'o q2 s3 actionē ⁊ altera
2ᵃ2ᵉ tionē ipsaꝝ q̄ttuoꝛ q̄litatū adiuicē fiūt mixta ⁊ s3 aliā ⁊ aliā cōmixtionē alia ⁊ alia mixta. ¶ Scd'a ꝯcl'o. numerus el'oꝝ nō dʒ capi penes numeꝝ aliaꝝ q̄litatuꝫ: q̄tūis sint ꝯrie. pʒ: q2 nec alie ab his sunt ꝑme. mō q2 vocata el'nta dn̄r esse ꝑma corpora: itelligendo eo mō quo dcm̄ est: sequitur etiā q̄ non sunt alie ⁊ alie q̄litates ꝑme. pʒ ex ꝑma questione huius secundi.

Quātū ad terciū sciendū ꝑmo. q̄ ꝑmaꝝ q̄litatū que sunt calitas. fridias ⁊c. nunq̄ʒ aliq̄ eaꝝ reperit̃ se sola. sed semꝑ ad vnā ꝯsequtur alia: ita q̄ ad a euus passiua. vn̄ nunq̄ʒ reperit̃ calitas nisi cuʒ ea sit humiditas vel siccitas: nec vnq̄ʒ reperit̃ fritas: nisi secū sit humiditas vel siccitas. ¶ Ex hoc pʒ q̄ nō valet dicere. 8 esse el'nta: quoꝝ vnū haberet solā caliditatem: aliud solā friditatem ⁊c. vocata elementa.

p⁹2ᵉ **Tūc sit** ꝑma ꝯcl'o nō est ponendū q̄ tm̄ sit vnū elemētū ⁊ nō pl'a. pbat̃: q2 si sic nō reperiret̃ aliq̄ ꝯrietas al'r. n. nūq̄ʒ deleret: sed illa inest sibi rōne q̄litatū elemētariū. ⁊ cū in vno elemēto nō reperiat̃ aliq̄ q̄ntitas in q̄litatibus. seqtur q̄ nulla reperit̃ ꝯrietas si esset vnū elemētū solū sic q̄ non pl'a. ¶ Se 2ᵃ2ᵉ
cūda ꝯcl'o. nō est ponēdū q̄ sint tm̄ duo el'nta ⁊ nō plura. pbat̃: q2 si sic tūc illoꝝ vnū opoꝛteret esse calidum ⁊ humidū vel fridū ⁊ siccū: vel ecōuerso. s. calidū ⁊ siccū: vel fridū ⁊ humidū: sed si sic esset. tūc illa cito mutuo se corrūperēt. ⁊ sic nō haberemus aliud elementū ꝯn̄tia tʒ. postq̄ʒ illa duo essent ꝯria s̄m ambas eoꝝ q̄li 3ᵃ2ᵉ
tates. ¶ Tertia ꝯcl'o. nō est ponēdū q̄ sint tertia ⁊ nō plura: q2 si sic. tunc duo eoꝝ essent ꝯria s̄m ambas q̄litates: ⁊ tertiū h̄ret symbolū cū vno illoꝝ: ⁊ sic illa duo h̄n̄tia symbolū satis cito tertiū corrūperēt. ¶ Ex his se 4ᵃ2ᵉ
quitur q̄rta ꝯcl'o. q̄ ad minus opʒ esse q̄ttuoꝛ elemēta si ꝑpetuo debeāt ma'ᵉ elemēta: ⁊ si res debēt se h̄re: sicut mō se habeāt quo ad eaꝝ gn̄ationē ⁊ corruptionem ⁊ 5ᵃ2ᵉ
alias ꝑprietates eis cōceāres. ¶ Quita ꝯclusio. est q̄ q̄ttuoꝛ sunt elemēta specifice dis'ᵗᵃ ⁊ nō plura. pbat̃: q2 q̄ttuoꝛ sunt cōbinationes q̄ttuoꝛ q̄litatū cōpossibiles ⁊ nō plures. ḡ qd̄ vera. ꝯn̄tia tʒ ex eo q̄ numerus ꝑmoꝝ corpoꝝ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū dʒ accipi s3 numerū cōpositionū q̄ttuoꝛ q̄litatū adinuicē: s3 quaꝝ actionē ⁊ passionē sunt gn̄ones ⁊ corruptiones. an̄s pʒ. naʒ ꝑus dicebat̃ q̄ cōbinationes ꝑmaꝝ q̄litatū q̄ sunt caliditas ⁊c. possent imaginari sex modis. quoꝝ duo sūt īpossibiles: que sunt calidi cū frido: ⁊ humidi cū sicco: ⁊ reliqne q̄ttuoꝛ sunt possibiles. ḡ ⁊c. ¶ Sʒ. d. tu: imo dubiū
videt̃ q̄ caliditas ⁊ fridias sint cōpossibiles. pʒ de aq̄ calefacta. ¶ Rn̄det̃ q̄ nō sunt. sic cōpossibiles q̄ ambe isint eidem elemento: nisi vna eaꝝ isit ei violente. mō s̄m talē cōpossibilitatē nō dʒ sumi elementū dis'ᵗᵘᵐ ab alijs. ¶ Ex ꝑ̄missis: q2 q̄ttuoꝛ sunt q̄litates ꝑme specifice dis'ᵗᵉ ⁊ non plures. ergo tot debent esse elementa specifice distīcta ⁊ non plura. an̄s pʒ ex ꝑus dictis: ⁊ ꝯn̄a tʒ ex eo q̄ cuilibet elemēto iest ꝑmo vna de q̄litatibus ꝑmis: ⁊ q̄ iest vni ꝑmo nō iest alteri ꝑmo.

Ad rōnes. ¶ Ad ꝑmā de mā ⁊ forma dcm̄ est: ex eo q̄ solū hic itelligit̃ d' ele ad ꝑ^m
mētis: q̄ sunt corpora simplicia gn̄abilia ⁊ corruptibi ad 2^m
lia seorsum existere potētia. mō talia nō sunt mā ⁊ forma. ¶ Ad tertiā q̄n dr̄ due solū sunt dn̄e corpoꝝ simplicis: veꝝ est gn̄ales: s3 non specifice. vn̄ adhuc vlterius leue subdiuidit̃: ⁊ sil'r graue. in tm̄ q̄ ꝑ talē diuisionē ineniunt̃ q̄ttuoꝛ corpora simplicia gn̄abilia ⁊ corrupti
bilia q̄ sunt dicta elementa. ¶ Ad tertiā q̄n dr̄ ⁊c. quo ad 3^m
sit dcm̄ pʒ ex rn̄sione ad ꝑmū. ¶ Ad q̄rtā dico q̄ quia ad 4^m
grauitas ⁊ leuitas nō sunt q̄litates actiue alterabiliū: s3 motuū localiū: penes grauitatē ⁊ leuitatē nō sūt elemēta capiēda ꝑ̄ncipal'r: ꝑꝑ h' solū dʒ capi penes q̄litates q̄ sunt actiue alterabiliū: q2 tales sunt actie gn̄abi
liū ⁊ corruptibiliū. ¶ Ad qn̄tā dico q̄ veꝝ est q̄ tot ad 5^m
sunt quot sunt cōbinationes q̄litatū ꝑmaꝝ poles: q̄ꝝ q̄libʒ inest nāl'r ⁊ nō violente illi cui inest. mō ille cōbi
nationes sunt q̄ttuoꝛ ⁊ nō plres. sic dcm̄ est. ¶ Ad sex ad 6^m
tā dico: q̄ solū in ꝑposito est sermo de corporibus simplicibus ⁊ gn̄abilibus ⁊ corruptibilibus. mō de nume
ro illoꝝ nō est celū. ¶ Ad septimā q̄n dr̄. plures sūt or ad 7^m
bes ⁊c. negat̃ ꝯn̄a. Pro quo aduertēdum est q̄ in isto mūdo tres ꝑn̄t imaginari q̄ternitates. q̄ꝝ ꝑma terminat̃ iclusiue ad ignē. scd'a āt termiat̃ iclusiue ad solē: ⁊ tertia terminat̃ iclusiue ad vltimā sperā. ꝑma q̄ternitas est terra. aq̄. aer. ignis. scd'a est luna. mercurius. venus. ⁊ sol: ita q̄ in ista q̄ternitate luna comparat̃ terre. mercurius aque: venus aeri: ⁊ sol igni. tertia q̄ternitas est mars. iuppiter. saturnus ⁊ octaua spa: ita q̄ i ista q̄ternitate. mars cōparat̃ igni. iuppiter aeri. saturn⁹ aq̄. octaua spa terre: ita q̄ s̄m istā triplicē q̄ternitatē terra esset inf'ᵐ ⁊ super'ᵐ. Ex hoc patet q̄ non opoꝛtet tot esse

ad 8m tot eē ela quot sunt orbes: postq̄ p̄les orbes cōpat bñ
z assilant vni elo. ¶ Ad vltima pz. q̄ solū capit h elm
tum, put extēdit se ad p̄s corps actu existēa gn̄abilia z
corrupribilia adinicē alterabilia. Qō. iiij.

Queritur

Utrū ignis sit p̄ calidus aer p̄ hūidus. aq̄ p̄ fria. z terra p̄ sicca. ¶ Et argr p̄ q̄ nō: nā si sic. seq
tur q̄ ignis z aq̄ eēnt 9ria: silr aer z tra: q̄
ē falsū: z 9ña nō est de se: ex eo q̄ p̄ calm 9riaf p̄ fro.
z p̄ hūidū p̄ sicco falsitas 9ñtis pbaf: ex eo q̄ seqt q̄
sube eēnt adinicē 9rie. mō h est falsum. nā p Ari. i p̄di-
Cōtr. camētis sube nihil est 9rii. 9ña tz ex eo q̄ q̄ltz elorum
est suba. ¶ Scdo 9firmat idē. naz si illa eēnt 9ria: seqt
q̄ ipsa eēnt apta nata succe'e sibiinuicē i eodē subo exñ
te i actu ens p se subsistēs. mō h ē falsum: q2 non idem
ens manēs idē noie z diffōne pt p̄ eē ignis posies aq̄.
9ña tz p vnā 9ditōez 9riox. ¶ Tertio vnū ē vni tm̄ 9
riū. mō ignis 9riaf terre: q2 ignis est calidus z terra fri
da. non ḡ 9riaf aq̄. ¶ Quarto vr̄ q̄ ignis z terra ma-
gis sint 9ria q̄ ignis z aqua: quia illa sunt magis con-
traria q̄ a seinuicem magis distāt: sz ignis z terra ma-
2 gis distāt a seinuicē q̄ ignis z aq̄: sic pz i situ nāli elox.
ḡ z c. ¶ Scdo ad p̄n'e suppōit q̄ eadē q̄litas i spē iest
aq̄ p̄ duob' eltis. tūc sic. terra ē p̄ fria: ḡ nō aq̄. 9ña tz p
suppōnē. añs pz. nā h vr̄ eē p̄ frm qd maxie distat a fō
3 te calox. sz sic ē d terra: q2 maxie distat a celo qd est p-
ductiuū caloris i istis iferiorib'. ¶ 3°. p effect' obemus
4 arguē cās: z cū dēsitas sit effect' friditatis. seqt q̄ illd
qd ē maxie dēsum sit p̄ frm: sz terra est maxie dēsa. ḡ ip
5 sa ē p̄ fra. ¶ 4°. illud qd nō ē 9iūctū alicui elo calo. vr̄
q̄ sit magi z p̄ frz q̄ illd qd ē 9iūctū alicui calo: sz tra
nō est 9iūcta alicui elo calo. s. aeri. ḡ z c. ¶ 5° vr̄ qd aq̄
sit magis hūida q̄ fra: p3 hoc qd humiditas iest aq̄ in
sepabilr. friditas aūt iest aque sepabilr. pz: q2 q̄tūis aq̄
2.g.13. bñ calefiat: adhuc tm̄ manet humida.

In oppositum

est Aristote. hic textu primo. caplo. 3.

¶ In ista qōe p̄ videndū est de illo de quo tengebat in p̄
p̄ sup. argu. s. de 9rietate elox. scdo videndum est de q̄sito.

Quantū

ad p̄mū supponit p̄. qd ad hoc qd ali
q̄ dicant 9ria reqrit qd apta nata sint
p.9. succedere sibiinuicē in eodē subo in actu hoc ē i eodem
cōposito ex mā z forma. ¶ Tūc sit p̄' 9clo. ela bñ sūt
9ria fm eox q̄litates nāles. pz. nā q̄litates elox nāles
sūt calitas friditas hūditas z siccitas. grauitas leuitas.
raritas dēsitas: sz mō hmōi q̄litates sunt sibiinuicē 9rie:
nō singlr singulis: sz dterminate dterminatis. Sz q2 q̄lita-
tes nāles elox sunt duplices: q̄dā motiue localr. sicut
2.9. grauitas leuitas: q̄dā āt alteratiue: sicut caliditas z fri
ditas. ¶ Tūc sit scda 9clo. q̄ ignis z terra magi 9riā
tur adinicē quo ad q̄litates motiuas localr q̄ ignis z
aq̄. pz: q2 ignis ē simplr leuis: z terra simplr ḡuis. aq̄
3.9. āt ē leuis z ḡuis fm qd q2 ē leuis respcū terre: z est ḡ
uis respcū aeris z ignis q̄ sibi supeminēt. ¶ 3° 9 est. qd
ignis magis 9riaf aq̄ q̄ terre quo ad q̄litates alterati
uas. pz: q2 ignis z aq̄ 9riant fz ambas q̄litates altera-
tiuas. ex eo qd ignis ē cals z sicc'. z aq̄ ē fra z hūida:
T.cō. 23. sed ignis 9riaf terre solū fm vnā qualitatē alteratiuā.
s. fm caliditatem. z non fm aliam. ex eo qd ignis z ter
ra cōicant in siccitate. z q2 Aristo. cōsiderat hic elemē
ta fm qd sunt gn̄abilia z corruptibilia. iō dicit h. illa
magis 9riant q̄ 9riant fm q̄litates alteratiuas q̄ q̄ 9
riantur fm qualitates motiuas localr. Et sic dicit h q̄
ignis magis 9riatur aque q̄ terre. Sic ergo visum est
qūo elementa contrariantur secundum qualitates eo-
rum naturales.

Sz tunc

restat difficultas. vtrū ēt 9riant fm eo p.9.
rū subas. ¶ Pro quo sit p̄' 9. q̄ elen- 2.9.
ta nō 9riant fz eox mās. pz p diffōnē 9riox. ¶ 2° 9 q̄
nec elenta 9riant fz eox formas subales. pz p suppō-
nē q̄ dic q̄ ad h q̄ aliqua 9rient reqrit q̄ possint sibi-
inuicē succedere i eodē subo i actu h est in eodē cōposi
to ex mā z forma: sz sic nō est d formis subalib' elento
rū. pz: q2 nō est poīe q̄ i eodē cōposito ex mā p̄ma sit
forma subalis ignis z postea forma subalis aque. nā il
lud cōpositū vl eēt elentū vl mixtū: n mixtū: q2 forme
subales elentox nō manēt i mixto. sic dem est: pp̄ter
h q̄ oporteret q̄ idē elentū eēt p̄ ignis z postea aqua.
mō h est falsum vt notū est de se: q2 quāuis. n. ex igne bñ 3.9.
possit gn̄ari aq̄: nō tm̄ pp̄ter h idē elentū p̄mo ē ignis
z postea aq̄. ¶ 3° 9 ē. q̄ elenta nō sūt 9ria fz eox sub p.9.
stantiā. pz: q2 nec fm eox māz. p p̄mā cōclusionez: nec
fm eox formā subalem. per secundā. ergo z c.

Quantū

ad 2m sit p̄ma 9. vnicuiq3 elentox iest
p̄' vna q̄litas. pz h p̄mo: q2 cuiuslibet
elenti forma subalis est simplex tā subalr q̄ i vtute. ḡ
vr̄ q̄ solū determiet sibi vnā q̄litatē q̄ iest sibi p̄'. lz. n.
determiet sibi duas: nō tm̄ eque p̄mo. 9ña videt nota.
añs pz. nā p hoc forma subalis elenti. dif a forma sub
stānali mixti: lz. n. forma subalis mixti sit simplex suba
liter: nō tm̄ ē simplex vtualr: sic pz de diuersis mixtis: 2.9.
vt de herbis z lapidib' p̄ciosis: qbus isunt diuerse vtu
tes rōne formax subaliū ipsox. ¶ 2° 9. igni iest p̄ cali-
ditas. pz: q2 ignis iter alia ela est nobilissimū: cois 3.9.
gnū ē: q2 locatus est sup loca aliox elentox: z cū cali-
ditas iter q̄litates actiuas sit nobilissima: cui' 9tgnū ē
eius maxia actiuitas. vr̄ q̄ ipsa p̄mo insit igni. ¶ 3° 9.
aer est p̄mo hūidus. pbaf. nā aliq̄ q̄litas inest sibi p̄'
p p̄mā 9nem: vel ḡ caliditas vel humiditas. pbaf: q2
aer est calidus z hūidus: sed nō caliditas: q2 illa inest
p̄mo igni. p secundā 9nē. ḡ relingf q̄ humiditas. 9ña 4.9.
tz ex eo q̄ aer nō hz aliq̄ q̄litatē de qualitatibus acti-
uis q̄ caliditatē z hūiditatē: ex eo q̄ nulla q̄litas pōt
iesse eque p̄mo duob' elentis. ¶ 4° 9. friditas iest p̄' 5.9.
aque. pz: q2 sibi isunt friditas z hūiditas: vel ḡ sibi iest
p̄' friditas z hētur p̄positū: vel hūiditas z hoc nō: q2
illa iest p̄ aeri p p̄cedētē 9nē. ¶ 5° 9. terre p̄' inest sicci
tas. pz: q2 sibi isunt siccitas z friditas: vel ḡ iest sibi p̄'
siccitas: z hētur p̄positū: vel sibi iest p̄mo friditas: z h
nō: q2 illa inest aque. per precedentem conclusionem.

Sed restat

dubitatio qūo itelligit q̄ igni iest
p̄' calitas. vtrū h itelligat i cōpa-
ratiōe ad alia elenta vl i ordine ad aliā q̄litatē. s. sicci-
tatē: sic q̄ sit sensus. ignis ē pus calid' q̄ aliqd aliox
elentox: z cuius calitas ē cā caliditatis: q̄ alia sūt ca
lida: vel q̄ igni pus inest caliditas q̄ siccitas: h est q̄ T.c. 23.
ignis de nā sua determinat sibi calitatē: z q̄ 2° 9sequa- R
tur siccitatē. ¶ Ad h eñdet fm itentionē Aris. q̄ hoc
dz itelligi q̄ igni pus iest calitas q̄ siccitas: z aeri p̄' Nōndū
hūiditas q̄ caliditas: z aque pus friditas q̄ humidi
tas: z terre p̄' siccitas q̄ friditas. ¶ Sz p pleniori itel
lectu nōm ē q̄ illd dz itelli de calitate z siccitate vtua
lib'. vñ aliq̄ sūt bñ cala actualr: z tm̄ sūt frida vtualr. d
bi gra. sic aq̄ calefacta. silr aliq̄ sūt bñ frida actualr: z
tm̄ sr̄ cala vtualr sicut pip 3ziber z h'. vñ q̄uis aliqs
potaret aquā calidā nō pp̄ter h 9fortaret ei' calor: q̄
tamē bñ cōtingeret si potaret vinū fridum. Et sic quā-
uis vinū sit actualiter fridū tamen est virtualiter cali-
dum. Ex isto possunt solui alique rationes facte.

Ad rōnes

¶ Ad p̄mū pz. ex p̄ art sz ibi erat
vna de distātia q̄ erat ista: magis
distātia sūt magis 9ria: h itelligit nō d distātia locali:

sic ꝺ distātia īter terrā ꝛ ignē: ſꝫ ꝺ distātia formali ꝗ̄ ē q̄dā repugnanͣ ꝛ icōpoſſitas. ¶ Ad 2ᵐ ꝺico ꝙ illa būi pbat ꝙ terra ſit frīdior: ꝙ̄ aq̄ friditate actuali: ñ tñ friditate ꝟtuali. vñ friditas actualis ꝺr̄ q̄ ſtatī pcipit ad tactū. ¶ Ad 3ᵐ ꝛ 4ᵐ. ſilr mō rñdet. ¶ Ad 5ᵐ ꝺico ꝙ q̄uis friditas actual' ſit būi ſepabilis: nō tñ friditas bitualis ſiue ꝟtualis. vñ q̄uis aq̄ būi caleſiat: adhuc rñ rmanet in ea friditas ꝟtualis p quam caliditate amota itez reuertit ad friditatē actualē. Qō. v.

Querit Utrꝫ caliditas ignis ꝛ caliditas aeris ſint eiuſdē ſpēi ſolū ꝺr̄ntes ſꝫ magis ꝛ minus. Et ſilr q̄rit ꝺ ſiccitate ignis ꝛ ſic[ci]tatis terre: ꝛ ꝺ hūiditate aeris ꝛ hūiditate aq̄: ꝛ ꝺ friditate terre: ꝛ ꝺ fridit͛ aq̄. ¶ Et ar̄ p̄ ꝙ ſint ꝺiuerſaꝝ ſpēꝝ ꝺiſtictaꝝ ſpē. nā qualitates ꝓpe elrntis ꝺiſtict' ſpē ꝺebēt ꝺiſtigui ſpē: ſꝫ caliditas ē q̄litas ꝓpa ipſi' ignis: ꝛ hūiditas ꝓpa ipſi' aeris. ſic i aᵃ q̄one ꝺicebat. ḡ vr̄ ꝙ ex q̄ ignis ꝛ aer ꝺiſtiguunt ſpē: ꝙ caliditas ipſius ignis ꝺiſtiguat ſpē a caliditate ipſius aeris: ꝛ ꝙ hūiditas aeris ꝺiſtiguat ſpē ab hūiditate aq̄: ꝛ ſic ꝺ aliis. q̄litatibus ſymbolis alioꝝ elementoꝝ.

T. c. 68 Inoppoſitū argr̄. nā ſi ſic. ſeqr̄ ꝙ eēnt. 8. q̄litates p̄ ꝺiſticte ſpē q̄ꝺ ē ꝯ p̄ ꝺcā. ꝺcꝫ. n. ē ꝙ ſit ſolū 4ᵒʳ. ꝯña tꝫ: q: tc̄ hr̄em' ꝺuas caliditates ꝺiſtictas ſpē: ꝛ ſilr ꝺuas friditates: ꝛ ſic ꝺe aliis. ¶ In iſta q̄one ſūt ꝺue opiones ꝺirecte oppo͛. Et illas p̄ recitabo cū ſuis motiuis. 2ᵒ videbit qualr vna illarum opionū ſoluit motiua alterius. 3ᵒ q̄ſi mediādo iter eas ponā vnā opionē que vr̄ eſſe alis ꝓbabilior.

p̄. opio Quātū ad p̄ᵐ ſciēdū ē ꝙ vna opio ponit ꝙ caliditas ignis ꝛ caliditas aeris nō ſūt eiuſdēz ſpēi: nec ꝺr̄nt ſolū penes itēſius ꝛ remiſſius: ꝛ iſta opio itelligit ꝺ q̄litatib' actualib'. vult. n. ꝙ caliditas aeris in tot ḡdus ī ſua ſpē ē ꝺiuiſibil' i q̄t ḡdus ē ꝺiuiſibil' caliditas ignis: ꝙ cū ex aere gñat ignis ad corruptionē vnius ḡdus caliditat' aeris itroducit vn' ḡdus caliditat' ignis.

p̄. ¶ Et iſta opio hꝫ p ſe aliq̄ motiua: vñ p̄ arguit ſic ſi caliditas ipſi' aeris eēt remiſſa: ꝛ cū oīs remiſſio alic' q̄litatis fiat p admixtionē q̄litatis ꝯrie. ſeqr̄ ꝙ caliditati ipſi' ignis ꝛ aeris eēt admixta aliq̄ friditas: ꝛ ſi opoteret ponē aerē eē mixtū q̄litatiue. ꝛ ſic nō eēt ꝺare puꝝ elēm aeris. vñ q̄ꝺlꝫ elēm ī ſua puritate ſic ꝺeterminat ſibi formā ſubalē ſimplicē: itā pmixta friditati: ꝛ p ꝯñs

2. ꝺꝫ eē ſūma. ¶ 2ᵒ nā p ß ſimplex ꝺr̄t a mixᵒ. q: elm ſimplex ꝺeterminat ſibi q̄litates oēs ſimplices ꝛ q̄litates i ſūmo. mixtū aūt nō. ſi ḡ caliditas aeris ē ſūma non ꝺr̄t a

3. caliditate ignis ſolū ſꝫ magis ꝛ min'. ¶ 3ᵒ ſi caliditas aeris eēt eiuſdē ſpēi: cū caliditate ignis ꝺr̄ns ab ea ſolū ſꝫ magis ꝛ min'. ſeqr̄ ꝙ ſi ignis approximaret aeri ſtatī aer fieret ſubito calidus i ſūmo: ſꝫ ß eſt falſum: ꝛ ꝯña tꝫ: q: nō reſiſteret i aliq̄ caliditati ipſi' ignis: q: quāuis eēt remiſſio: nō tñ p friditatē ſibi admixtā: ſic p' arguebat ꝺ aq̄ ꝙ tota latitudo caliditat' aeris eēt corrupta anq̄ tota latitudo friditat' aq̄ eēt itroducta: ſꝫ ß ē falſū. ꝛ ꝯña tꝫ: q: ex q̄ caliditas aeris ñ eēt ſūma: ꝛ cū ad itroductōez vni' ḡdus friditat' aq̄ expellat vnus gradus caliditatis aeris poſtq̄ oēs ḡdus caliditatis aeris erunt expulſi: ꝙ ſint oēs ḡdus friditatis aque itroducti poſtq̄ friditas aq̄ eſt ſūma: ꝛ p ꝯñs plēs hꝫ gradus i ſua latitudine q̄ baberet caliditas aeris i ſua: falſitas ꝯñs ꝓbat. nā ſi ſic: ſe' vl' ꝙ p tpe mā ſtaret ſine for͛ ſubali: vl' ꝙ eſſet aq̄ i ſu naīi ꝺiſpōne q̄ nō eēt i ſūmo frida. Et ad ß

4. ꝓbādū ſup' ꝙ ime͛ ex aere pōt gñari aq̄ abſq̄ gñone alic' itermedij. ¶ 4ᵒ ſic. q̄n tota latitudo aeris ē cor͛ ꝛ nōdū tota latitudo friditat' introducta. q̄rit vtꝝ for͛ ſubalis aq̄ ſit iducta vl' nō. ſi ꝺr̄ ꝙ ſic ē aq̄ genita: q̄ tñ nō ē frida i ſūmo. ſi ꝺr̄ ꝙ nō: ꝛ claꝝ ē ꝙ for͛ ſubalis aeris ē cor͛ poſtq̄ tota latitudo ſue caliditat' ē expulſa: ꝛ cū ñ ſit introducta aliq̄ for͛ media iter formā ſubalem aeris ꝛ aq̄ p ſuppōnē: ſe' illā māꝫ p tpe ſtare ſine aliq̄ for͛ ſubali. ¶ 5ᵒ leuitas aeris ē alterius ſpēi a leuitate 5.

ignis. ḡ ꝛ caliditas aeris a caliditate ignis. ꝯña tꝫ ꝺ ſe: añs ꝓb': ex q̄ leuitas ipſi' aeris ē mo͛ ad aliū locum: ꝛ leuitas ignis ad aliū: q̄ꝺ nō vr̄ niſi eēnt ꝺiuerſaꝝ ſpērum. 6.

¶ 6ᵒ nō oēs caliditates mixtoꝝ ſūt eiuſdē ſpēi. ḡ nec oēs caliditates elroꝝ. ꝯña tꝫ ex eo ꝙ caliditas mixtoꝝ ſꝫ ſilr caliditatib' elroꝝ. añs ꝓb' ex eo ꝙ caliditates ꝺiuer͛ mix͛ vt ꝺiuer͛ aīaliū ſūt ꝓꝺu͛ ꝺiuer͛ effectuū ꝺiſ͛ ſpē pꝫ. nā calor gallie ē ꝓꝺuctiu' pulli ex ouo: ñ āt calor hoīs. vñ videm' ꝙ ſi ouū ſuppoīat galline gñat pullus: ſꝫ ſi ſupponat hoī. nō ex eo pullus gñat. ¶ 7ᵒ hūiditas aeris ꝛ hūiditas aq̄ hñt effect' oppoſitos. q̄re nō vr̄ eē eiuſdē ſpēi. añs pꝫ: q: hūiditas aeris nō ē extin͛ ignis. vñ videm' cādelā būi ardere i aere: ſꝫ hūiditas ipſi' aq̄ ē extin͛ ipſi' ignis: nec pt̄ ꝺici ꝙ aq̄ nō extiguit ignē rōne hūiditat': ſꝫ rōe friditat'. nā aq̄ calīa ita extiguit ignē ſic frida. ¶ 8ᵒ ſi hūiditas aeris eēt eiuſdē ſpēi cū hūi͛ aq̄. ſe' ꝙ aq̄ nō eēt necīa ad mixtionē. mō ß ē ſl'm. ꝛ ꝓbat ꝯña: q: aq̄ ꝓp ß ē necīa ad mixtōez: q: rōe ſue hūiditat' ē ꝯtinatiua. mō ſi hūiditas aq̄ eēt eiuſdē ſpēi cū hūi͛ aeris: aer ſufficēt: q: poſſꝫ eē ꝯtina͛. ſic hūiditas ipſi' aq̄. ¶ Iſta ſūt mo͛ ponētiū caliditatē ignis ꝛ caliditatē aeris eſſe ꝺiuerſaꝝ ſpēꝝ ꝛ ꝯſilī mō illas q̄litates elroꝝ q̄s vocam' ſymbolas. ¶ Alia opi. ponit ꝙ ſunt eiuſdē ſpēi ꝺr̄ntes ſolū ſꝫ magis ꝛ min'. Et ē p̄ rō iſt'. 2. opio p̄.

nā caliditas ignis ē ꝯria fri͛ terre ꝛ aq̄. pꝫ: q: ē vtriuſq̄ cor͛. ḡ friditas aq̄ ꝛ friditas terre ſūt eiuſdē ſpēi: ꝛ p ꝯñs ꝯſili mō caliditas aeris ꝛ caliditas ignis: q: vni ſm ſpēz tñ vnū ē ꝯriū ſꝫ ſpēm. p ß. n. Arl. p̄ celi: ꝓbat ꝙ mo͛ circlari ñ ē aliqs mot' ꝯri'. mō ſi friditas aq̄ ꝛ friditas terre eēnt ꝺiuerſaꝝ ſpēꝝ: ꝛ tñ q̄lꝫ ꝯriet caliditati ignis. ſe' ꝙ plꝫ ſꝫ ſpēz vni ſꝫ ſpēz tñ eēnt ꝯria. ¶ 2ᵒ caliditas ignis itetīnit caliditatē aeris. ḡ iꝺuc͛ ḡꝺ' caliditat' eiuſdē ſpēi cū ḡꝺib' p̄exñtib' i aere: ſꝫ ḡꝺus q̄s iꝺuc͛ ſꝫ eiuſdē ſpēi cū ḡꝺib' caliditat' ignis. ḡ caliditas ignis ē eiuſdē ſpēi ꝛ c. ¶ 3ᵒ oīs albedo oī albedini ē eiuſdē ſpēi. ḡ oīs caliditas oī cali͛ ē eiuſdez ſpēi. ꝯña vr̄ te͛a ſili ꝯñs cōit ꝯce'. ¶ 4ᵒ: i' q̄litates ſꝫ eiuſdē ſpēi. q̄ꝝ effectꝰ ime͛ ſꝫ eiuſdē ſpēi. ſꝫ effect' ime͛ friditat' aq̄ ꝛ friditatis terre ſꝫ eiuſdē ſpēi. ḡ ꝛ c. aᵒ ē nō: ex eo ꝙ effectib' argui- m' cās: ꝛ bᵒ pꝫ: q: ſi man' mea frigeſiat ab aq̄ vr̄ eē eadē friditas i ſpē. ſic ſi frigeſieret a terra. ¶ 5ᵒ niſi eēnt eiuſdē ſpēi. ſe' ꝙ eēnt plēs cōplōnes i ſpē q̄ 4ᵒʳ. q̄ꝺ vr̄ eē ꝯ meꝺicos: ꝛ ꝯña tꝫ. nā alia vr̄ eē ꝯplō i ſpē i q̄ ꝺñaret caliditas aeris: ꝛ alia i q̄ ꝺñaret caliditas ignis. ¶ 6ᵒ ſe' ſi nō eēnt eiuſdē ſpēi ꝙ i hñtib' ſymbolū nō eēt fa͛ trāſit': q̄ꝺ ē ꝯ Arl. i iſto 2ᵒ. ꝓbat ꝯña: q: ſi caliditas aeris eēt alteri' ſpēi a cali͛ ignis ꝛc. ſi ex aere ꝺeberet gñari ignis opor͛ ꝙ ꝺue q̄litates cōrūpent ꝛ ꝺue iꝺucerēt. Itē ſi ignis gñaret ex elrō hñte ſymbo͛ cū illo. ſ. ex aq̄ ſic ꝺifficlier ex aere gñaret ignis ſic ex aq̄. 7ᵒ q̄ñ ex aere fit ignis ñ pt̄ ꝺici ꝙ cōrūpat: q: ñ a ſic͛ ipſi' ignis. q: illa ñ ē ſibi ꝯria: nec ēt a cali͛ ignis: q: q̄uis ꝺiceret ꝙ illa ñ eēnt eiuſdē ſpēi: ñ tñ ꝺiceret ꝙ eēnt ſibi ꝯria. ſi at ꝺr̄ ꝙ manēt ꝛ cū ß pōit alteri' ſpēi. ſe' ꝙ i igne gñato erūt ꝺue caliditates ꝺiſ͛ ſpē. ¶ 8ᵒ raritas ignis ē eiuſdē ſpēi cū rari͛ aeris: ꝛ ꝺēſitas t̄re cū ꝺē͛ aq̄. ḡ caliditas ignis ē eiuſdē ſpēi cū cali͛ aeris: ꝛ friditas aq̄ cū fri͛ t̄re. ꝯña tꝫ a ſili: ꝛ añs pꝫ. nā cōuer ꝯce' ꝙ ignis ꝛ aer nō ꝺr̄nt i raritate niſi ſꝫ magis ꝛ min': ꝛ ſilr aq̄ ꝛ terra i ꝺēſi͛ ſꝫ magis ꝛ min' ñ ꝺiuerſificāt ſpēz. ḡ ꝛ c.

Quoniā illi q̄ ſꝫ ꝺ 2ᵃ opione ſoluūt rōes fcās p p̄ᵃ opione

p^o opione r̃eȝ. Soluunt̃ g̃ p^e rōes facte p p^a opione: ō-
ad p. ide fcẽ p 2^a. ¶ Ad p^am qñ dr̃. si caliditas aeris ñ eēt ñ m
ma ⁊c. neg^a ɔña: qꝛ ñ diceret̃ remissionē fieri p admix
tionē ɔ̃rij. ſȝ diceret̃ remissionē alic^o caliditatis fieri p min^o
ad 2. recedē a nō g̃du illi^o caliditat̃: vl̃ p min^o accedere ad gra
dū sūmū eiusdē. ⁊ p h̄ pȝ ad ar^m. ¶ Ad 2^am qñ dr̃. p h̄
elemtū differret a mixto. ɔcedit̃. vñ caliditas aeris: q̃uis
sit remissior caliditate ignis: ñ est ita simplex: sicut cali-
ditas ipsi^o ignis: qꝛ ñ ponit̃ remissa pp alic^o ɔ̃rij admix
ad 3. tionē: ſȝ pp ipam min^o distare a nō g̃du caliditat̃. ¶ Ad
3^am qñ dr̃ q cū ignis approximat̃ aeri i subito facēt ipm
calȝ i sūmo. neg^a ɔña. ⁊ rō h^o ē: qꝛ ex q̃ ignis ñ subito pt
corrūpe hūt^em aeris: nec subito pt itroducē tātā siccita
tē q̃ta ē siccitas ignis: rōe illi^o ñ subito faceret aerem
calȝ i sūmo: vñ iterū q aer ñ hȝ tātā siccitatē: sic̃ ē sicci
ad 4. tas ignis ñ pt i ipȝ itroduci tāta caliditas: sic̃ ē caliditas
ignis. ¶ Pro solone 4^e rōis ē imaginādū: q cū ex ae
re g̃nat̃ aq̃ nō oȝ q tm̄ ō caliditate expellat̃ q̃tū ō fridi
tate itroducit̃: ſȝ qñ itroducit̃ medietas tot^o latitudīs
friditatis aq̃ expellit̃ medietas tot^o latitudīs calidita
tis aeris: ⁊ qñ 4ª friditatis aeris itroducit̃: tūc 4ª cali
tatis aeris expellit̃ ⁊c̃. vltra. ⁊ ſȝ h̄ q̃uis tota latitudo
caliditas aeris sit mior q̃ȝ sit tota latitudo friditatis aq̃:
nō tm̄ oȝ q tota latitudo caliditatis aeris sit corrupta añ
q̃ȝ tota latitudo friditat̃ aq̃ sit itroducta. nā ſȝ istā ima
ad 5. ginationē sil' vnū totalr̃ pt eē corruptiuū: ⁊ aliō totalr̃
itroductiuū: q̃uis sint latitudies iēq̃les. ¶ Ad q̃ntaȝ
pt negari q leuitas aeris ⁊ ignis sint diuersaꝝ spēꝝ:
ad 6. ſȝ q sr̃ motiue ad loca diuersa h̄ ē rōe formaꝝ subaliū
spē distictoꝝ ignis ⁊ aeris. ¶ Ad sextā rñ^r q oēs cali
tates mixtoꝝ sūt eiusdē spēi: ⁊ silr̃ oēs friditates: ſȝ q
ad 7. mediātib^o ipsis pducūt effect^o diuersi ⁊ distict̃ spēi: h̄ ē
rōe formaꝝ subaliū mixtoꝝ spē distictoꝝ. ¶ Ad 7^am
dico q aq̃ nō extiguit ignē rōne sue hūiditatis: qꝛ hūi
ditas ñ ē im velocis actiōis: ſȝ q ignis corrūpit̃ cū sup
ipȝ pꝫicit̃ aq̃: nō ē ponēdū q humiditas aq̃: adhuc aq̃
cal'e: oimode sit cā corruptiōis ignis: ſȝ qñ aq̃ cal'a pꝫi-
cit̃ sup ignē: tūc ignis extiguit̃: ⁊ h̄ isto mō: qꝛ aq̃ ē g̃-
ad 8. uis: ⁊ iō ñ pmittit ignē se dilatare: qō ē nāle igni: ⁊ cū
nō pt se dilatare suffocat̃. ¶ Ad 8^am rñ^r q q̃uis hū-
ditas aeris ⁊ hūiditas aq̃ sint eiusdē spēi: rñ qꝛ hūidi-
ad p. tas aq̃ ē grossior q̃ȝ sit hūidit^s aeri: idē ē q hūiditas
aq̃ valȝ ad ɔtigēdū: ⁊ ñ hūiditas aeris. ¶ Uolētes at̃
tenere p^am opionē soluūt rōnes 2^e. Ad p^am q̃ stabat i h̄
vni tm̄ ē vnū ɔ̃riū. rñdēt q h̄ dȝ sic itelligi. q ois ɔ̃rie-
tas ē reducibil' ad duo. mō q̃uis tā friditas aq̃ q̃ȝ fridi
tas terre ɔ̃riāt̃ calitati ignis: ⁊ sint diuersaꝝ spēꝝ: tñ
illa ɔ̃rietas reducit̃ i ista duo. s. i caliditatē ⁊ friditatem.
ad 2. ¶ Ad aliā qñ dr̃ calitas ignis ⁊c̃. rñ^r q h̄ eēt p istū mo
dū q cū siccitas ignis remittit hūiditatē aeris: ⁊ c̃ hūi
ditate aeris remissa calitas itēdit̃ nō p itēsionē g̃duū
eiusdē spēi cū calitate ignis: ſȝ p addinonē g̃duū eius-
ad 3. dē spēi cū cali^te aeris pexītē. ¶ Ad 3^am rñ^r silr̃ modo.
ad 4. ¶ Ad q̃rtā qñ dr̃ effect^o imediati ⁊ē. dr̃ q q̃uis appe
ad 5. ant eiusdē spēi: nō rñ sūt. ¶ Ad 5^am rñ^r q q̃uis ñ sint
ad 6. plēs cōbinatiōes i spē subalterna: m̄ sr̃ plēs q̃ȝ 4^or i spē
spālissima. ¶ Ad 6^am dr̃ q i hn̄tib^o symbolū facilior ē
trāsit^o: ñ q aliq̃ q̃litas maneat eiusdē spēi i genito que
erat i corrupto: ſȝ pp miorē ɔ̃rietatē. vñ q̃uis calitas
ad 7. ignis nō ponat̃ eiusdē spēi cū calitate aeris ñ m̄ pōit̃
sibi ɔ̃ria. ¶ Ad 7^am qñ dr̃. cū ex aere fit ignis ⁊c̃. Rñ^r
q corrūpit̃: ñ m̄ q cōrūpat̃ imedi^a cali^te vl' sicci^te ignis:
ſȝ corrumpit̃ p mo^m seq̄le: isto mō q cū siccitas ignis
ad 8. cōrūpit hūi^tem aeris p mo^m seq̄le corrūpit̃ ⁊ ei^o calitas.
Ad 8^am rñ^r neg^a ɔñaȝ. vñ q̃uis ɔcedat̃ q raritas ⁊ dē-
sitas eēnt eiusd spēi h̄ ⁊ dium̄ h̄ negat̃ ō q̃litatib^o p̄mis.

Quātū ad 5^m sciēdū ē sic̃ tāgebat̃ q duplex ē cali
tas. s. v̄tualis ⁊ actual': actual' ē q̃ stati ad sen-
sū tact^o pcipit: ⁊ ɔsili mō distiguit̃ ō fridi^te hūi^te ⁊ sicci
tate. calitas aūt v̄tualis est q̃ ad sensuȝ tact^o nō pcipit:
sic̃ est calitas pipis vl' alic^o alteri^o aromatis. ¶ Ista di
stictiōe po^st possum^o imagiari q cēa magi dētermināt si
bi q̃litates v̄tuales q̃ȝ actuales: pȝ. qꝛ q̃uis friditas ac
tualis sepet̃ ab aq̃ ipa maūēte: nō tm̄ friditas v̄tualis:
vñ ille māet: ⁊ p illā postea reduc̃ se ad fri^tem. possum^o
g̃ dicere q calitas actualis ipsius aeris ē eiusdeȝ spēi
cū cali^te actuali ignis: silr̃ ō aliq̃s q̃litatib^o actualib^o sym
bolis: ſȝ calitas v̄tual' aeris ē alteri^o spēi a cal^te v̄tuali
ignis. Et silr̃ mō dr̃ ō aliq̃s q̃litatib^o virtualib^o elemētoꝝ. Dubiuȝ
¶ Sȝ. d aliq̃s. si sic. se^r q eēnt 8. q̃litates p^e distīcte spē:
ſȝ mō h̄ est ɔ̃ p^us dcā. g̃ pcedit̃ q sūt 8. q̃litates p^e disti
cte spē: nec h̄ est ɔ̃ p^o dcā. qꝛ qō p^us est dictū dȝ itelligi
ō q̃litatib^o v̄tualib^o ⁊ actualib^o sil'. Et ex h̄ soluta ē vna
rō ō rōib^o positis ad 2^am ptē q̄ōnis. ¶ Ad aliā dico q Ad aliā
illa bñ pbat q q̃litates v̄tuales elemtoꝝ differāt spē. s. ca
liditas aeris a calitate ignis ⁊c̃. ñ tm̄ pbat ō caliditate
actuali aeris: ⁊ caliditate actuali ignis. Q̄ō. vi.

Uerit̃ vtꝝ sit aliqō elm̄ puꝝ. ¶ Et p.
at^r p q nō. qꝛ nō ē dare aquā
purā. g̃ nec terrā nec ignē: nec aerem puꝝ.
ɔña tȝ. qꝛ q̃ ad h̄ vr̃ eē silr̃ de oib^o elr̄is. añs
pbat̃. qꝛ si eēt aq̃ pura vel h̄ eēt aq̃ maris vl fontiū vl'
pluuialis aq̃ stagnoꝝ: ſȝ nullū istoꝝ pt dici pp h̄ q q̃lȝ
istaꝝ ē sapida. sapidū ñ nō est puꝝ elm̄tū: ex eo q sapi 2.
dū cāt̃ ee actiōe 4^or q̃litatū p^ma adiuīcē. ¶ 2° ñ eēt ali
qua aq̃ pura: maxie vr̃ eē aq̃ maris: cū locus maris sit
loc^o nālis aq̃ vt hr̃ 2° meteoroꝝ. falsitas ɔñtis pȝ. qꝛ il
la aq̃ ē multū sapida: ⁊ mltū de terrestri est ei pmixtū 3.
g̃ nō ē pura. ¶ 3° nec aer est elm̄ puꝝ. pbat̃. qꝛ vl' hoc
eēt aer q ē i iferiori regiōe aeris: vl' q est i supiori: vel q
i media: nō q est i iferiori: qꝛ ille est pmixt^o multuȝ va-
porib^o ⁊ exhalatōib^o. ⁊ p ɔñs. ñ ē purus: nec q ē i supe
riori. qꝛ ille ē calior q̃ȝ debeat eē aer: qñ ē i sua nāli dis-
pōne. ⁊ h̄ ē pp ppiqtatē ad spā ignis. nec aer q ē i me^a
regiōe ē pur^o: qꝛ ē fri^or ō mlto q̃ȝ sit aer: qñ ē i sua nāli
dispōe. pȝ. qꝛ sp me^a regio aeris ē frida. vñ pp h̄ g̃nant̃ 4.
ibi grādies ⁊ plu^e. ⁊ h^ōi: sic̃ hȝ videri i l^o meteo. ¶ 4°
pbat̃ q nec sit ignis pur^o. qꝛ maxie vr̃ ō igne i spa sua:
ſȝ ille ñ ē pur^o. pbat̃. qꝛ ille ignis ɔti^e mouet̃ circlr̃: ⁊ ex
illo motu vr̃ q ptes ei^o aliq̃lr̃ ɔdēsāt̃ ⁊c̃. qꝛ ibi ɔti^e mo-
uet̃: vr̃ q ñ sit ibi tāq̃ȝ i suo loco nāli. ⁊ p ɔñs vr̃ q nō
sit ibi i sua nāli dispōne. ⁊ p ɔñs. ñ ē ibi pur^o: vñ si esset
ibi tāq̃ȝ i suo loco nāli: vr̃ q ñ moueret̃: ſȝ qesceret pp h̄
q elr̄a qescūt: ⁊ cū sr̃ i suis locis nālib^o ñ ampli^o mouent̃.
¶ 5° ō terra. ois terra ē colo^ta. g̃ n^a terra ē pura. ɔña tȝ: 5.
ex eo: q color resultat ex actiōe 4^or q̃litatū p^ma adiuīcē.
añs pȝ. nā ois terra ē visibil': ⁊ cū nō sit lucida se^m ipaȝ
eē colorata: ex eo q oē visibile ē lucidū vl' coloratum.
¶ 6° nec ē sim^r dēsū nec ē simp^r raꝝ: nec simp^r g̃ue: nec 6.
simp^r leue: g̃ nō ē aliqō elm̄ poꝝ. ɔña tȝ ex eo q terra
pura deberet eē simplr̃ g̃uis: ⁊ simp^r dēsa: ⁊ pur^o ignis
deberet eē simplr̃ leuis: ⁊ simplr̃ rarus. añs pȝ. qꝛ nec
ē aliqō ita dēsū qn possȝ eē dēsius: nec aliqō ita rarum
qn possȝ eē rarius ex q̃ latitudo raritat̃ ⁊ dēsitat̃ ē ifi^ta.

In oppositū ē Ari. i isto 2° ⁊ pbat̃. nā si ñ: T. c. 22.
tē q̄lȝ elm̄ staret sb dispōne ⁊ 24.
inālī. ⁊ p ɔñs eēt viole^m: ⁊ cū nullū viole^m sit ppetuū:
seq̄t̃ q elr̄a ñ diu manerēt: verūtñ ista rō ñ ē dēmr̄atia:
qꝛ diceret̃ q q̃uis n^m viole^m sit ppe^m: m̄ ppetuo ē aliqō
viole^m: ⁊ sic q̃uis nullū elm̄ sit ppe^m: tñ ppetuo ē ali-

In ista q̄ōne ponā p^o vnā op. ⁊ iux̄ eā po- (qō elm̄.
nā vnā aliā. 2° ponā veram opionem de questio.

p. opio **Quantū** ad pmū sciēdū ē q vna opinio q nullū est elementū simplex τ purū:pʒ. Hēc dicit ista opinio:q: si sic:illud esset icorruptibile τ immutabile. agnis.n.nūq purus descēderet ad locum sue corruptiōis nec terra pura ascenderet: τ sic si terra pura eēt circa cētrū ñ cōrūpet nec vnq alteri misceret. 2 ¶2° ad idē auctē pstāni 1 lib. de elris dicētis. Illa corpa que apparēt ad sensuz elēta simplicia sūt i rei vitate mixta: sʒ p psītudinē mouent talr. sic mouent elta pura: altq sursū τ aliq deorsū. τ silr noiant noib° eltoꝝ:qʒuis magis alr deberēt denotari. vñ qd appet eē terra magis deberet denotari trēū: τ qd aq aquz. τ qd aer aereū: τ qd ignis igneū. ¶Sʒ ꝯ istā opionē argr. nā cōiter ponūt
T.c.17. 4.c.26. quattuor elta pura τ simplicia. vñ per Ari. p celū aliqd ē simplr graue. τ aliqd simplr leue. mō ex h vr seq q sit dare aquā purā τ ignē puꝝ: sic q nā ñ possʒ facē terrā puriorē nec ignē puriorē. ¶Nihilomin° iuxt h est vna opio q nō sit elementū ignis: nec q sit talis spa ignis: sic nos solem° imaginari pʒ hoc: sicut dic ista opio. q: illa vel fuiret ad replēdū vacuū: mō h ita bñ faceret aer: sicut ignis: ex eo q aer posset eē ita ptēsus a ꝯuexo spēr° aq ad ꝯcauū orb lu°: sic q aer tminaret ibi vbi termiat ignis. Et h vr ēr dicē macrobi°: q dic q i ꝯcauo orb lune ē aer purior: pp qd vr q totū qd ē a ꝯuexo aq vsq ad ꝯcauū orb lune sit aer: qʒuis circa orbē lune sit puriō τ citra min° pur°. Et ex alio: q: videm° h iferi° ignē rube-
2. uz: qre si oporteret ponē vnā talē spam vtiq appereret nob eē rube°: sʒ h ñ: q: sic pʒ ad sensū nullū tale appet
3. iter nos τ celū. Et nā ex alio pʒ nā si poneret talis spa
4. ignis: cito alia elta corrūperet pp maximā ei° actiuitatē. Et ēr pʒ ex alio. nā videm° q aliq sūt aialia hitātia i terra τ aliq i aq τ i aere: mō si poneret tal' spa ignis: tūc i illa ēr eēnt aialia btiāna: sʒ nō pt eē: q: statim pp magnā actiuitatē ignis corrūpent. ¶Breuiter sustinēdo q sit talis spa ignis dr q e ad replendū locū τ c. τ etiā h ad pficiēdū vniuersū: vñ vniuersū ex h e pfectius qʒ si totū a ꝯuexo aq ad ꝯcauū orb lune pōeret eē aer.
Ad 2. ¶Ad auctē macroby pt dici q iste fuit illius opionis. ¶Ad aliā qñ dr ignis h iferius τ c. dico q veꝝ ē: nec iste ignis h iferius ē ignis purus: sʒ q: ignis i spera sua est multū rarus τ multo rarior qʒ aer: ideo ē q ñ apparet nob rubeū iter nos τ celū. vñ debem° imaginari de
Ad 3. igne i spera sua: sic de igne in furno fortiter calido caliditate carbonū aliqs extīctis. ¶Ad aliā qñ dr tūc ignis alia elta deberet corrūpe: dico q nō. nā pp ei° nobilitatē nō ē multū itēse actiu°: τ adhuc po' q eēt i ista iferiora nō cōbureret pp reactionē ipoꝝ ab eo: ēr ipa nō
Ad 4. corrūpet pp saluationē vniuersi. ¶Ad alioꝝ dñt aliq: q imo i igne ꝯsuetū ē hitar vnū aial qd vocat salamādra. vel alr dico q ñ oʒ q i qlʒ elto hitarēt aialia. vñ qʒ alsi i terra circa ei° ꝯuexū hiter aialia: nō tñ circa cētrū vel adhuc pp° nulla hitant. g nō ē mirꝝ si nec i igne.

Quantū ad 2m sit pma distinctio q aliqd dicitur simplex. vno modo ta subalr qʒ q
p° ꝯ litatiue. alio mō subalr: ñ tñ qlitatiue eodē mō ly purū.

Tūc sit pma ꝯ. ē dare sperā ignis. pbat. p p cōbinatiōes qlitatū. nā sic dicebat p°: qttuor sūt cōbinatōes qlitatū pmaꝝ potēs: qꝝ vna debet igni mō tale eltū ñ hret locū suū alibi: si ñ pōerer spa ignis.
2. ¶2°. nā flāma tēdit sursū: τ alia ignita: τ h vr eē signū
3. q sursū ē eoꝝ loc° nālis. ¶3°. q: exhalatiōes sup° eleuate istāmāt. sic sūt comete: τ h ē signū q pp e est eltū
2° ꝯ calidū. s. ignis. ¶2a ꝯ est. q ꝯtigit dare terrā τ ignē purū subalr τ accītalr h ē qlitatiue. pʒ. q: ignis τ terra sunt i locis extremis: sʒ mixtiōes hñt fieri in interme-
3° ꝯ dio τ c. ¶3a ꝯ ē. q forte est alicubi aer potius vl' aq pura subalr: lʒ ois aq vl aer sit mixta accītalr τ qlitatie. pʒ. q: qʒuis aeri bñ fiat cōmixtio vapoꝝ τ exhalationū: q qdē mixtio fit p diuisionē ptiū aeris adinuicē: tñ eti nō qlʒ ps aeris diuidat: vr aliq esse nō diuisa. τ illa esse pura subalr: lʒ sit mixtuʒ qlitatiue τ accītalr. silr de aqua que nō est pura qualitatiue pp cōmixtionem ptiū terrestrium. Ex his pʒ responsio ad questium.

Ad rōnes. Ad pmā qñ dr de aq. dico q illa bñ pbat q nō sit dare aquā purā subalr τ accītalr: silr nihilomin° bñ ē dare aqua purā subalr. lʒ mixtā qlitatiue. ¶Ad scdaʒ τ 3am silr rnder. Ad rō nes
¶Ad 4am qñ dr. ignis mouet i spa sua. cōcedo. g vr q nō sit ibi loc° ei° nal. negat ꝯña. nā qʒuis ꝯtiue moueatur circulariter i spera sua: tñ ille motus nō est sibi nālis: nec er mot°: sʒ iest sibi pter nām: τ mouet sic: nō q celū rapiat ipʒ sic aliq imaginant. vñ supficies ꝯcaua celi ē ita leuis. τ silr supficies ꝯuexa ignis: q vna non pt attīgi ab alia talr q ipa raptat toli mō. ¶Sʒ diceret aliqs. quō g ignis mouet sic circulariter. dico q h est pp ifluētia sibi ifluxa a celo q mouet ipʒ toli motu cōsimili: sic mouet celū. ¶Ad qrtaʒ qñ dr. ois terra est colorata. negat. vñ possʒ tñ fodi in terrā q iueniretur terra nō colorata. ¶Ad sextā qñ dr. ñ ē dare τ c. dico q imaginatio ē eē ita dēsuʒ q nā nō pōt facere desius τ silr dr de raro: τ hoc sufficit ad hoc q sint elta pura vnū graue τ aliō leue. Et qñ dr. latitudo raritatis est ifinita. hoc pōt negari naturalr loquendo: imo latitudo raritatis q pōt fieri nālr ē finita: τ silr dēsitas τ c. ¶Ad rōnē opionis qñ dr si eēt dare ignē puꝝ τ aquā puraz τ c. nūq corrūpet. negat ꝯña. vñ qʒuis bñ sit ignis purus: tñ ille aliqñ erit ipurus pp aliquā ꝯstellationē celi: τ tūc descēdet ad locū sue corruptiōis. Silr terra q mō est i cētro aliqñ veniet ad supficieʒ: τ ad locū sue corruptiōis: vnde imaginādū ē. q q: ꝯtinue fluūt aliq pticule terre cū fluuijs fluctib° ad mare ꝯtiue terra ex alia pte celi fit grauior: τ ex ista pte fit leuior: τ sic continue est aliud τ aliud centꝝ grauitatis terre: τ qd aliquādo erat centrū terre cōtinue pellitur versus supficiem terre tādiu q aliqñ erit in supficie terre. Ad 2. 3. ad 4. Ad 5. Ad 6.

Q°. vij.

Querit vtrū vnū elementū possit imediate gnari ex altero: sic q imediate ex aere generet aq absq h q prius generet ex eo aliqd: τ ita ꝯsili mō de alijs elemē
p. tis. ¶Et argr p q nō. nā si sic. tūc illud q eēt. posset gnari: qd ē falsū. nihil.n. qd ē gnabit nec gnat. ꝯña tʒ. ex eo q. oē elentū est: qcūq.n. elemēto dato ō ipo veꝝ est dicere q ipʒ est. ita q possʒ sic argui i forma: nihil qd est pt gnari. oē eltū est. g nullū elemētū pōt gnari: τ p ꝯñs nō pōt gnari ex alio. qd erat pbādū. ¶Cōsi-
2. mili mō arguit q nullus hō pōt gnari. ¶2° arguit sic nō qōlʒ mixtū pōt corrūpi in qōlʒ mixtū. g nec elentū i qōlʒ elentū. Et hoc imediate: ꝯña vr tenere a sili. añs pbat. q: hō nō imediate pōt corrūpi i asinū vl' in hst; sʒ imediate corrūpi i cadauer. ergo τ c. ¶3° arguit sic
3. demrata medietate ignis i spera sua: illa nō pōt corrūpi i aerē: τ est eltū. g non ex quolʒ elento pōt generari aliqd. ꝯña tʒ. assumptū pʒ. q: nā nō pmitteret q vnum eltū eēt ita diminutū de medietate. tū.n. ordo τ pporto eltoꝝ vniuersi eēnt puersi. ¶4° si qd eēt rā: nūq
4. ex eltis gnaret mixm. ꝯña tʒ. ex eo q vnū eltū ꝯuerteret aliō i suā nāʒ: cū ex qlʒ eltoꝝ possʒ imediate aliud
5. gnari. ¶5° vel elta sunt adiuice eqlia in vtute vel nō: si sic: tūc vnū nō pt ꝯuertere aliō: cū sint eqlia i vtute: si sō ñ: tc aliqd q ē forti° trāsmutabit aº τ ꝯuertet eā i suā nāʒ τ alia nō poterūt ꝯuenire nec trāsmutare illud pp h q min° nō pōt agere in maius. alr. n. a pportiōe ma-

6. ioris ieq̄litatꝫ fieret actio: cuiꝰ oppositū tenet cōis scho
la. ¶ 6ᵒ ignis nō pōt trāsmutari nec corrūpi ab aere. ꝙ
qḋ falsū. ꝯña tꝫ. ex eo. q2 nō vr̄ eē maior rō de vno elꝰto
ꝙ possit gn̄ari ex vno ꝙ̄ ḋ alio. añs ꝓbaẛ. q2 si ignis pos
set corrūpi ab aere tē eiꝰ caliditas possꝫ corrūpi ab ae-
re: ſꝫ h̄ nō. q2 nec a caliditate aeris: nec ab humiditate
7. eiusdē: cū nulla illaꝝ q̄litatū sit ꝯña caliditati ignis: oīa
tn̄ actio fit rōne ꝯrietatꝫ. ¶ 7ᵒ argr̄ ḋ igne ꝛ aq̄ ꝙ vnū
nō possit gn̄ari ex alio imeᵗᵉ: q2 cū forᵃ ignis educaẛ de
pō mãe nisi illa mã disposita sit q̄litatibꝰ ꝯuenientibus
igni: ꝛ suo mō ē ḋ forᵃ subali aq̄: seqẛ formā ignis ñ edu
ci ḋ pō mãe ipsius aq̄: nisi ꝑus aq̄ sit calidior ꝛ siccior
aere: ſꝫ h̄ videẛ icōueniens. nā ex hoc seqẛ aliq̄ꝫ aquaꝫ
.s. i via gn̄onis ignis ex aqua eē calidiorē aere: qḋ vr̄
8. icōuentēs ex eo ꝙ aqua de nã sua est frida ꝛ humida.
9. aer aūt est calidus ꝛ humidus. ¶ 8ᵒ argr̄ sic. nō ꝯtigit
ire ḋ extrēo i exᵐ: nisi ꝑ media. cū ꝙ ignis ꝛ terra sint
extrēa iter q̄ manēt aq̄ ꝛ aer: vr̄ ꝙ ex terra non possit
gn̄ari ignis: nisi ꝑus ex ea gn̄eẛ aq̄ vel aer. ¶ 9ᵒ arᵍ sic
si imeᵗᵉ ex aq̄ possꝫ fieri ignis: seqẛ ꝙ aqua possꝫ stare
sub maiori raritate ꝛ maiori leuitate: ꝛ sb maiori cali-
ditate ꝙ̄ sit raritas leuitas ꝛ calitas nālis ipsiꝰ aeris: ſꝫ
h̄ vr̄ eē falsū. ꝓbaẛ ꝯña. nā ponaẛ ꝙ ex aq̄ debeat ge-
nerari ignis: tē oꝫ ꝙ ꝑus disponaẛ iducēdo caritatē le
uitatē ꝛ calitatē: tūc q̄n̄ est iducta tāta raritas: tāta le-
uitas tāta calitas: q̄ta est ex aere nō pōt dici: ꝙ tē ex
illa aq̄ gn̄eẛ aer. nā tūc nō imediate ex ea gn̄aẛ ignis:
qḋ est ꝯ hypotesiꝫ: nec adhuc iduciẛ forᵃ ignis. nā tunc
eēt aliqs ignis: q nec eēt rarior: nec leuior: nec calidior
ꝙ̄ sit aer: ꝙ itēꝝ vr̄ icōueniens. ꝙ oporteret ꝙ adhuc
aq̄ vlteriꝰ rareᵗᵉ leueᵗᵉ ꝛ caleᵗᵉ añq̄ꝫ educaẛ forᵃ ignis: ꝛ
10. si sic: seqẛ ꝙ imeᵗᵉ post hoc aq̄. a. stabit sb maiori leuita
te raritate ꝛ calitate ꝙ̄ sit aer nālr. ¶ Adhuc. xᵐᵒ pos
set q̄ri vtꝝ hoc esset successiue vel subito.

T. cō. 24. ꝛ 25. **In oppositū** ē Ari. in isto 2ᵒ. vbi vult ꝙ oīa
elꝰta sint adiuicē trāsmutabi
lia imediate. ¶ De ista q̄one sciēdū est, ꝙ itelligitur ḋ
Op. antiqua trāsmutatiōe ſꝫ subaꝫ ꝛ nō ſꝫ q̄litatē. vñ sciēdū ē ꝙ fu
it vna opio antiq̄ añ Ari. ꝙ oīa elꝰta eēnt eiusdem spēi
ꝛ ꝙ drr̄it solū ſꝫ raꝝ ꝛ dēsū: ꝛ isti dixerūt elꝰa bñ trāſ
mutari adiuicē ſꝫ q̄litates. nō aūt ſꝫ subaꝫ. Ari. aūt ꝛ
ꝯ opionem eius seq̄ces drr̄t elꝰta nō posse solū trāsmutari adiuicē
ſꝫ eoꝝ q̄litates. veꝝ ēt ſꝫ eoꝝ subas. ¶ Vñ ꝯ istā opi
nionē antiquā arguūt sic. nā si capiaẛ vna portio aeris
nūq̄ꝫ pt tn̄ cōprimi ꝙ veniat ad tātā dēsitatē q̄ta ē dē
sitas ipsiꝰ terre nisi fieret alteratio dispositiua ad corru
2. ptionē. ¶ 2ᵒ. nā aliq̄ñ fit mutatio rn̄siōis ꝑ noīa suba-
lia ad q̄onē factā ꝑ qḋ ē h̄. ḋ elꝰtis ꝛ h̄ nō eēt si elꝰta es-
sent trāsmutabilia adiuicē solū ſꝫ eoꝝ q̄litates: ꝛ ñ ſꝫ
eoꝝ subas. assūptū ꝓꝫ. nā aliq̄ñ cū q̄rimus qḋ ē h̄: dici
mus ꝙ ē aer: ꝛ postea ignis: ita ꝙ mã q̄ ꝑᵒ erat sb forᵃ
3. aeris: postea ē sub forma ignis. ¶ 3ᵒ seqẛ ꝙ ꝑusq̄ꝫ solū
eēt talis drr̄ia ſꝫ raꝝ ꝛ dēsū iter elꝰa nō vr̄ ꝙ eēt tanta
distātia iter elꝰta imediata in raritate ꝛ densitate vt in
4. aere ꝛ i aq̄. ¶ 4ᵒ si aer sic ꝯdēsareẛ: violēte rediret ad
raritatē ꝑstinā si dimitteretẛ ꝑ se nāe: ꝛ h̄ non esset nisi
a ꝑnᵒ itrīseco. puta ab eiꝰ forᵃ subali: ꝛ si sic tūc illa forma
subalis eēt alteriꝰ spēi a forma subali terre: cui dēsitas
nō est violēta: ſꝫ nālis. ꝙ ꝛ c. aer ꝛ terra nō sūt eiusdem
spēi: sīc nec ille forme subales. ¶ Hoc ꝙ supposito ꝙ
elꝰta differāt spē ꝛ nō oīa sūt eiusdē spēi pono istā disti
ctionē. ꝙ elꝰtū pt capi ꝑ toto elꝰto: sīc ignis ꝑ toto igne
i spera sua: vl' ꝑ pte eiꝰ: ita ꝙ vna gutta aq̄ diceretẛ elꝰtū
ꝛ similiter vna scintilla ignis.

Tunc sit ꝑᵃ ꝯ. capiēdo ꝑ mō: elꝰtū ipsum nō vna
trāsmutatiōe ꝯtinua pt transmutari in
aliud. pꝫ. nā demōstrādo totū ignē i spa sua ipꝫ ē elꝰtū: ꝑ. ꝯ
ꝛ nō pōt vna trāsmutatiōe ꝯtinua trāsmutari i aliḋ: eo
ꝙ tūc eēt defectꝰ illa trāsmutatiōe cōpleta i elꝰtū ignis:
qḋ est icōueniēs. nā tūc oporteret totalē māꝫ ipsiꝰ ignis
stare sb mlꝰto minori extēsiōe q̄ nō sit: ꝛ sic oporteret
dereliq̄ vacuū vl' latera celi ꝓpinqua se ꝯtigere. ꝯña
tꝫ. ex eo ꝙ iā ꝯcauū orꝭ lune repletū est elꝰtis. ¶ 2ᵃ ꝯ ē. 2. ꝯ
ꝙ nec q̄lꝫ ps elꝰti pōt trāsmutari i aliud elꝰtū vna trans
mutatiōe ꝯtinua. pꝫ. q2 nō medietas: sīc argumētatū ē
i vna rōne. ¶ 3ᵃ ꝯ est ꝙ q̄lꝫ ps pedalis vnius elꝰti pōt
trāsmutari i aliḋ elꝰtum vna trāsmutatiōe ꝯtinua. pꝫ. q2 3. ꝯ
hñt ꝯrietates adiuicē. ¶ 2ᵒ argr̄ sic. oē elꝰtū ſm oēꝫ ta-
lem ptē est natū gn̄are sibi sīle in mā disposita vl' quaꝫ
pōt disponere: ſꝫ nō cuiuslꝫ elꝰti mā pōt disponi ꝑ aliḋ
elemētū ad h̄ ꝙ illud ex ipa gn̄et sibi sīle. ꝙ ꝛ c. ¶ Sꝫ Dubiū
dicet aliqs. tu dicis ꝙ vna ps vnius elemēti pōt trans
mutari i aliḋ elꝰtū: ꝛ nō alia: queriẛ ꝑꝑ qḋ hoc sit. ¶ 2ᵒ 2.
q2 q̄libꝫ ps vnius elꝰti est ꝯria alteri elꝰto. ꝙ q̄lꝫ pōt trāſ R
mutari i altā: sīlr vna vniꝰ elꝰti in aliā alteriꝰ elꝰti. ¶ Ad
ꝑᵐ dico. ꝙ h̄ ꝑpter h̄ ē ꝙ nālr ē vna certa mensura ad
quā aliqḋ elꝰtū pt diminui: ꝛ si vltra dimineretẛ eēt iordi
natio vniuersi: ꝛ seqr̄ illḋ qḋ dicebaẛ ḋ vacuo ꝛ appro
ximatiōe lateꝝ celi: mō q̄lꝫ ps vniꝰ elꝰti ad eiꝰ corruptio
nē sequaẛ: illa nō pōt vna trāsmutatiōe ꝯtinua trāsmu Ad 2.
tari i aliā. q̄lꝫ āt alia pt ad eiꝰ corruptiōeꝫ ñ sequiẛ ꝑdi
cta. ¶ Ad aliā dico ꝙ q̄uis q̄lꝫ ps vniꝰ elꝰti ad aliā al
teriꝰ hēat ꝯrietatē: ñ tn̄ q̄lꝫ pt trāsmutari i aliā ꝑꝑ inor
diationē vniuersi: ꝛ alia icōueniēᵗᵃ q̄ sequiẛ corruptiōeꝫ
illiꝰ ptis. ¶ 4ᵃ ꝯ ē. ꝙ aliq̄ñ vnū elꝰtū trāsmutaẛ i aliḋ ꝑ 4. ꝯ
actiōeꝫ elꝰti potioris q̄ aliꝰ alteriꝰ. pꝫ. nā q̄nq̄ ꝑ actiōeꝫ
solis ex aq̄ gn̄aẛ ignis. ¶ 5ᵃ ꝯ est. ꝙ gn̄o vnius elꝰti ex 5. ꝯ
alio ē successiua ſꝫ ptes q̄titatiuas. pꝫ. q2 successiue vna
pars trāsmutaẛ i aliā post aliā: ꝛ iō vna pte gn̄ata: illa
iuuat ad gn̄onē alteriꝰ: sicut pꝫ i stupa: cuius vna ps. ꝑ
ignē q̄ vlteriꝰ ignit alias. ¶ 6ᵃ ꝯ. ipōle ē duos ignes eē 6. ꝯ
.s. a. ꝛ. b. ꝛ ꝙ a. gn̄abit b. ita ꝑfecte ꝙ nihil aliḋ ab a. pꝫ
stati. q2 gn̄aẛ successiue ſm ptes q̄titatiuas: ꝛ vna ps
ipsiꝰ. b. gn̄abit aliā. ꝙ nō. a. ꝑfecte gn̄abit. b. qḋ itenditur.
¶ Correlariū. nullus ignis pt gn̄are aliū: nisi se solo sine Corᵐ
adiutorio gn̄atꝛ: nec ēt alteraẛ. pꝫ. q2 nihil agit i distās
nisi cū adiutorio itermedij: ꝛ h̄ i actiōe q̄ est cū ꝯrieta-
te. Et sic bñ diẛ Ari. ꝙ agēs ꝛ passuꝫ debēt se tāgere.

Ad rōnes. ad ꝑᵐ dico ꝙ male ꝯcludiẛ. ꝙ nᵐ T. c. 43 ad rōes
elꝰtū pt gn̄ari: ſꝫ deberet sic ꝯcludi.
ꝙ nullū qḋ ē pt gn̄ari: ꝛ h̄ ē veꝝ. vñ i ista: nullū elꝰtū pt
gn̄ari: subꝫ aplīaẛ ꝑ h̄ verbū pt ad supponēᵐ ꝑ elꝰto qḋ ē
vl' pt eē: ꝛ iō illa ē ꝯcedēda rōne talis āpliatiōis i ista
āt. elꝰtū qḋ ē pt gn̄ari: restrigiẛ ꝑ ly qḋ ē a tali āpliatiōe:
ꝛ iō rōne tal' restrictiōis ipa ē negāda. ¶ Ad 2ᵐ dico. Ad 2.
ꝙ ñ ē sīle ḋ elꝰto: ꝛ ḋ mixto ꝑꝑ h̄ ꝙ mixᵐ regrit ōbitaꝫ
figurā ꝛ ōbitā organizationē: ꝛ iō q̄uis q̄lꝫ elꝰtū pos
sit corrūpi i aliū ꝛ imeᵗᵉ i q̄lꝫ elꝰtoꝝ: ñ tn̄ sic ē de mixᵗᵒ
ꝑꝑ rōnē dcāꝫ. ¶ Ad 3ᵐ nr̄ ꝑ vnā ꝯnē positā. ¶ Ad Ad 3.
4ᵐ dico. ꝙ q̄n elꝰta adiuicē approximata sūt tante poᵉ ꝙ Ad 4.
mutuo se corrūpūt: tē ñ gn̄aẛ vnū ex alio: ſꝫ ex eis gn̄aẛ
vnū 3ᵐ vl' mixtū q̄n̄. n. vnū ē fortiꝰ alio i tātū ꝙ pt ipm
corrūpe: ꝛ ñ eꝯ tūc vnū gn̄aẛ ex alio. ¶ Ad 5ᵐ dico. Ad 5.
ꝙ ñ obstāte ꝙ eēnt ieq̄lia i ṽtute adhuc fortiᵒ ñ corrū
peret alia ꝑꝑ ordiationē vniuersi ꝛ alia q̄ dcā sūt ḋ va-
cuo ꝛ approximatiōe lateꝝ celi ꝛ recessu abinuicē. ¶ Ad Ad 6.
6ᵐ dico. ꝙ calitas ignis ñ imeᵗᵉ remittit a calitate ae-
ris nec ab huīᵗᵉ: ſꝫ remittiẛ ab hūiditate per modum
seq̄le: isto mō ꝙ hūiditas ipsiꝰ aeris remittit siccitatē
ipsiꝰ ignis q̄ remissa ipsaꝫ ꝯseqẛ remissio calitatꝫ ipsius
ignis. ¶ Ad 7ᵐ dico ꝙ ñ ē icōueniēs ꝙ violᵗᵉ i via gn̄o
nis ignis ex aq̄ ipa sit sb maiori calitate q̄ꝫ sit calitas

Ad 8. nalis ipsi⁹ aeris: q̄uis h̄ nō sit pos̄e de aq̄ stante in sua nāli dispōe. ¶ Ad 8ᵐ dico. ex q̄ terra ⁊ ignis valde distāt: h̄n cōcedo ꝙ nō cōtigeret ire p motū localē ō terra ad ignem nisi trāsiret p aquā ⁊ aerē: nihilominꝰ si vna portio ignis approxiet vni portioni terre. ex t̄ra possz imeᵉ gn̄ari ignis absq̄ h̄ ꝙ pᵒ ex ea gn̄et aq̄ vel aer.

Ad 9. Ad x. ¶ Ad 9ᵐ rn̄det: sic ad 7ᵐ. ¶ Ad 10ᵐ pz p vnā cōnez positā supius. Et sic terminat ista qō. Qō. viij.

p. Querit vtꝝ habētia symbolū facilius trāsmutent adiuicē. ¶ Et arᵉ p ꝙ nō. q: ignis ⁊ terra h̄nt symboᵐ: cōueniūt .n. i siccᵗᵉ: ⁊ t̄n tardissime trāsmutant adiuicē. pz. q: valde difficile ē cōdēsare ignē ad dēsitatē terre: imo difficiliꝰ q̄ȝ aerē: ⁊ t̄n aer ⁊ terra nō h̄nt symbolū: s; ignis ⁊ terra h̄n h̄nt: pp qō vr̄ ꝙ difficiliꝰ sit elēta h̄ntia symboᵐ trāsmuᵗᵉ adiuicem q̄ȝ n̄ h̄ntia symbolū.

2. ¶ 2ᵒ ignis ⁊ aq̄ nō h̄nt symboᵐ. ⁊ t̄n videmꝰ ꝙ ignis ⁊ aq̄ facilꝰ trāsmutant adiuicē. videmᵒ .n. ꝙ ignis nō pt diu durare i aq̄: imo citissime corrumpit.

3. ¶ 3ᵒ argr̄ sic. actio ē rōne dissilitudis: ⁊ cōtrietatis. ḡ vbi ē maior cōtrietas: ibi ē maior acᵒ ⁊ fortior: s; i nō h̄ntibꝰ symboᵐ ē maior dissilitudo ⁊ cōrietas: q: ibi ē cōrietas i ababꝰ q̄litatibꝰ. i h̄ntibꝰ āt symboᵐ solū ē cōrietas i vna. ḡ vr̄ ꝙ n̄ h̄ntia symboᵐ faciliꝰ trāsmutāt adiuicē q̄ȝ h̄ntia symboᵐ.

4. ¶ 4ᵒ qō magis ē actiuū pt aliō citiꝰ trāsmutare s; ignis ē magis actiuꝰ reⁿ aq̄ q̄ȝ sit terra vl̄ aer. ḡ citiꝰ pt cōuertere aquā i suā nāȝ q̄ȝ terra vl̄ aer: ⁊ t̄n terra ⁊ aer h̄nt symbolū cū aq̄: q: terra i friditate ⁊ aer i h̄uiditate. ignis āt nō h; symbolū cū ea. ḡ nō h̄ns symbolū faciliꝰ trāsmutant adiuicē q̄ȝ h̄ns symbolū. ⁊ ē: q: ignis agit i aquā f; duas q̄litates: s; terra: ⁊ silr̄ qōl; eoꝝ agit i eā f; vnā.

5. ¶ 5ᵒ i h̄ntibꝰ symbolū ipos̄e ē vnū i aliō transmutari. ḡ saltē nō ōia h̄ntia symbolū faciliꝰ trāsmutant adiuicē. cōña tz. ⁊ añs pbat. q: ipos̄e ē ꝙ ex vincēte imediate gn̄et vincēs: ⁊ t̄n qōl; vincit cū vincēte h; symbolū.

6. ¶ 6ᵒ sic se h; vna q̄litas ad vnā q̄litatez sibi cōriā: sic se h̄nt due q̄litates ad duas sibi cōrias. ḡ sic eque est difficile corrūpe duas sicut vnā. ḡ elēta cōria f̄m duas qualitates ita cito transmutant adinuicem: sicut elēa h̄ntia symbolum in vna: ⁊ cōrietatem f̄m aliā.

T. c. 25. In oppositū ē Ari. i isto 2ᵒ vbi vult ꝙ elēta h̄ntia symbolū faciliꝰ trāsmutant adiuicē.

p. nōn. ¶ Nōndū ꝙ qō pt itelligi faciliꝰ .i. velociꝰ.

2. nōn. ¶ 2ᵒ nōnᵐ ē ꝙ iᵉ velocitas pt attēdi vl̄ ex pte poꝝ actiuaꝝ vl̄ passiuaꝝ: vl̄ ex pte cōdēsationis eaꝝ vl̄ ex pte resistētiaꝝ vl̄ ex pte singulaꝝ q̄litatū: q̄ sūt raritas dēsitas duricies mollices ⁊ c̄.

3. nōn. ¶ 3ᵒ nōnᵐ ꝙ facilior trāsmutaᵒ pt eē breuiē vl̄ ex pte poꝝ actiuaꝝ vl̄ resistētiarū vl̄ ex pte vtriusq̄. p ḡ ponā cōnes q̄ꝝtū ē ex pte poꝝ actiuaꝝ ⁊ resistētiaꝝ. 2ᵒ q̄ꝝtū ē ex pte cōdēsatiōis p̄dcarū. 3ᵒ q̄ꝝtū ē ex pte istoꝝ q̄litatū: raꝝ dēsū molle ⁊ duꝝ.

p. c̄. De primo sit pᵃ c̄ ꝙ q̄ꝝtū ē ex pte poꝝ actiuarū: n̄ h̄ntia symbolū faciliꝰ trāsmutant adiuicē ceteris paribꝰ. pz. q: i actiōe elēꝰoꝝ nō h̄ntiū symbolū: sūt due pōe actiue. i h̄ntibꝰ āt symbolū est vna pō actiua: seu vna q̄ agit: q: f; illas q̄litates: f; q̄s h̄nt symbolū n̄ agunt adiuicē.

2. c̄ ¶ 2ᵃ c̄ ē. ꝙ q̄ꝝtū ē ex pte resistētiaꝝ i h̄ntibꝰ symbolū facilior ē transitus. patet. q: ibi solū ē vna q̄litas resistēs in aliis aūt due q̄ resistūt.

3. c̄ ¶ 3ᵃ c̄ ē ꝙ rōne vtriusq̄ eq̄ facilis est trāsmutatio vtrobiq̄ pz. q: ita faciliꝰ ceteris pibꝰ duo corrūpūt duo sicut vnum corrumpit vnum.

Quantū ad sc̄d; sciēdū ē ꝙ sic dicebat pᵒ hᵒ. q: caliᵗas ⁊ friditas sūt magne actiuitatis: ⁊ modice resistētie. friditas āt ⁊ siccitas sūt modice actiuitatis: ⁊ magne resistentie.

Tūc sit pma cōclᵒ: ꝙ iᵒ q̄ trāsmutant p actionem calidi ⁊ fridi vel ecōuerso: citius trāsmutant ceteris paribus adiuicez pz. q: calīᵗas ⁊ friditas sūt magne actiuitatis: ⁊ pue resistētie. pz ō aq̄ ⁊ igne: q̄lr̄ cito trāsmutant adiuicē. p. c̄

2. c̄ ¶ 2ᵃ c̄ ē. ꝙ in illis q̄ trāsmutent adiuicē rōne siccitatis in humiditatē vel ecōuerso: trāsitus ē tardior pz. q: acᵒ est tardior postq̄ȝ siccitas ⁊ h̄uiditas sūt magne resistētie: ⁊ parue actiuitatis: pz h̄ ō terra ⁊ aqua. terra .n. diu durat i aqua: pp h̄ ꝙ actio aque in terram est debilis.

p. c̄ Quantū ad terciū sit pᵃ c̄ ꝙ q̄ꝝtū ē ex pte istarū q̄litatū raritas dēsitas ignis ⁊ terra sūt difficilis trāsmutatōis. pz. q: difficiliꝰ est disponē māȝ terre: ad stādū sub forᵃ ignis cuiuscūq̄ elēti mā q̄ꝝtū ad illas q̄litates densū rarꝝ: eo ꝙ terra est valde dēsa: ⁊ ō difficili ē diuisibil̄. ⁊ p cōñs ō difficili passibilis.

2. c̄ ¶ 2ᵃ c̄ ē. ꝙ ceteris paribꝰ mollia ⁊ rara faciliꝰ trāsmutantur. pz. q: sūt faciliꝰ passibilia: diuisibilia faciliꝰ: ⁊ agēs pt meliꝰ applicari ptibꝰ eoꝝ: pp facilē diuisionē ipoꝝ ⁊ c̄.

3. c̄ ¶ 3ᵃ c̄ est. ꝙ ipropzie aliqd dr̄ fieri faciliꝰ: nō q: i minori tpe vel citꝰ nec cū minori difficultate: s; q: q̄dāmō pauciora regrit̄ ⁊ c̄. Et sic itellexit Ari. cū dixit ꝙ facilius trāsmutant symbola q̄ȝ alia. pz ex sua pbatione. Dic. n. ꝙ regrit̄ ibi gn̄o vniꝰ q̄litatis: ⁊ coruptio vniꝰ: ⁊ si nō h̄ret symbolū regreret̄ coruptio duaꝝ q̄litatuz. 2. ge. 25.

Ad rōnes dico ꝙ solute sunt f̄m cōnes positas excepta 5ᵃ. ad quaȝ rn̄det̄ ꝙ Ari itellexit hoc de elētis: ⁊ nō de mixtis: sicut sunt viuentia ⁊ c̄. Ad rōnes

Questio. ix.

T. cō. 25. p. Querit vtꝝ ex duobus elētis nō habētibus symbolū pōt tertiū elēm gn̄ari. ¶ Et argr̄ p ꝙ nō. nam oē qō gn̄at̄. gn̄at̄ a sibi sili: ḡ duobꝰ elētis nō h̄ntibꝰ symbolū adiuicem applicatis: puta igne ⁊ aq̄: magis deberēt gn̄ari aq̄ vel ignis q̄ȝ aliud elētū tertiū distictū a q̄libet illoꝝ: sicut esset terra vel aer. 2.

¶ 2ᵒ si ex duobus elementis nō habētibus symbolū posset tertiū gn̄ari: puta ex igne ⁊ aq̄ terra: tūc h̄ nō posset fieri nisi aqua cōdensaret̄ ab igne: mō h̄ nō pōt eē: q: ignis nō h; condensare: s; rarefacere. 3.

¶ 3ᵒ sic. q: idem corrūperet aliud: ⁊ corrūperet̄ ab eodem: ⁊ sic idē eēt fortius ⁊ debilius respectu eiusdē: qō est f̄lm. cōña tz q: ex duobus elētis nō posset tertiū gn̄ari nisi vtriūq̄ eoꝝ corrūperetur. 4.

¶ 4ᵒ argr̄ sic. q: igne ⁊ aqua adiuicem applicatis ignis si corrūpit friditatem aque: ex cōñti corrūpit h̄uiditatem: ⁊ sic nō pōt gn̄ari aer: ex quo aer regrit humiditatem. silr̄ si friditas aque corrūpit caliditatē ignis: cōñr corrūpit vel saltem debilitat siccitatē eiusdez: ⁊ sic nō pōt gn̄ari terra: cū terra regrat siccitatē: ⁊ sic. vt videt̄ ex duobus elētis nō habētibus symbolum. puta ex aqua ⁊ igne adiuicē approximatis: nō pōt tertiū gn̄ari. s. nec aer nec aqua. 5.

¶ 5ᵒ argr̄ sic. duobus elementis nō h̄ntibus symbolū approximatis adiuicē vel vnum est potētius alio: ⁊ sic cōuerteret aliud in suā nāȝ: vl̄ nō est potētius alio: ⁊ tūc ex eis videtur generari mixtū: ⁊ nō aliud elementū. 6.

¶ 6ᵒ si ⁊ c̄. tūc ex elētibus videtur generari quartū. modo h̄ est falsum: ⁊ cōña tz a sili. T. cō. 31.

In oppositum est Aristo. in isto 2ᵒ vbi pbat ꝙ ex duobus elementis nō h̄ntibus symbolū: puta ex aqua ⁊ igne. terra ⁊ aere pōt tertiū generari.

p. c̄ Pro ista q̄ōne sit pᵃ cōclᵒ: ex duobꝰ elētis habētibꝰ symbolū nō pt tertiū gn̄ari. pz. q: ignis ⁊ aer: q̄ sunt elemēta habētia symbolū agunt adiuicē: ⁊ nō corrūpit̄ caliᵗas cū vtrobiq̄ sit caliᵗas: ⁊ p cōñs: nec aq̄ nec t̄ra gn̄abit̄: cū vtraq̄ regrat friditatem.

tatẽ. Ita silr si aq̃ ⁊ aer agãt adinicẽ nõ corrũpit hũidi
tas: nec p̃ ɔñs ex eis gñaꝛ ignis nec terra: ⁊ silr deduca
caꝛ ĩ aliis eltis hñtib⁹ symbolũ. ¶ 2ª ꝯ. ex duob⁹ eltis
2.ꝯ nõ hñtib⁹ symbolũ põt 3ᵐ gñari p̃ actiões eoꝝ adinui
cẽ absq̃ actione tertij elti. p3 q2 ex igne ⁊ aq̃ q̃ non hñt
symbolũ põt fieri terra: ⁊ hoc põt sic fieri. naz friditas
ipsius aq̃ põt obtinere sup caliditatẽ ipsius ignis ⁊ sicci
tas ipsius ignis sup hũiditatẽ aq̃: ⁊ sic corrũpiꝛ hũidi
tas aq̃ ⁊ calitas ignis: ⁊ manẽt ibi friditas aq̃ ⁊ sicci
tas ignis: ⁊ c̃ gñabiꝛ ex eis terra: ⁊ silr calitas ipsius
ignis põt obtinere sup friditatẽ aq̃: ⁊ eꝯ. hũiditas aq̃
sup siccitatẽ ignis: ⁊ sic corrũpeꝛ ibi friditas aq̃ ⁊ sicci
tas ignis ⁊ remanebit ibi solũ hũiditas aque ⁊ calitas
ignis. ⁊ sic ex eis gñabiꝛ aer q̃ ẽ calidus ⁊ hũidus: sic
ꝑ ex duobus eltis. s. igne ⁊ aq̃ nõ hñtibus symbolũ p̃t
3.ꝯ tertiũ gñari. s. aer vel terra. ¶ 3ª ꝯ. ignis nõ põt facere
aerẽ ex aq̃ nisi aq̃ ẽr faceret aerẽ ex igne. ꝓbaꝛ: q2 ignis
ex aq̃ nõ p̃t facere aerẽ: nisi qñ sola calitas obtinet sup
friditatẽ. iõ tũc hũiditas corrũpit siccitatẽ. ⁊ mã ignis
fit hũida ⁊ cal'a q̃ ẽ dispõ ad formã aeris. mõ nõ fit hu
mida nisi ab actiõe hũiditatis aq̃ in siccitatem ignis.
4.ꝯ ¶ 4ª ꝯ ẽ. ꝙ si p̃ hũc modũ aq̃ agit ĩ ignem: ⁊ eꝯ: ⁊ iste
actiões sũt eq̃ veloces: ɔcedẽdum est ꝙ aer gñaꝛ: ⁊ tñ
ꝓ tũc ipm gñans est corruptũ. ꝓbaꝛ: q2 ĩ illo istãti ĩ q̃
ĩtroduciꝛ for. aeris eẽt corrupta for. ignis ⁊ aq̃: ⁊ p3 ꝯ
a silr: q2 pla. q̃ est pr̃ for. põt eẽ corruptus añq̃ ĩtrodu
5.ꝯ caꝛ for. silĩ ĩ mã. ¶ 5ª ꝯ est. ꝙ si vna illaꝝ actionũ ẽ ve
locior: ita ꝙ ignis agat velocius ĩ aquã q̃ eꝯ. tũc for.
aeris ĩtroduciꝛ ĩ mãz aq̃: ⁊ tunc gñaꝛ aer. ⁊ postea ille
aer gñabit aerẽ ex illo igne q̃ genuit ipm: ⁊ cã h⁹ ẽ: q2
ille ignis iã est dispositus ad corruptionez: ex eo ꝙ aq̃
antea remittebat eius siccitatẽ: ⁊ iducit eius hũidita
Corᵐ tẽ: ⁊ p̃ ɔñs iã est dispositus: nec ex ipo gñaꝛ aer. ¶ Ex
2ª ɔne. seqꝛ ignẽ posse gñari ex locũ sui ꝓpriũ. p3 si aer
⁊ terra agerẽt ĩ seinicẽ: ⁊ caliditas aeris obtineret sup
Dubᵐ friditatẽ terre: ⁊ siccitas terre eꝯ sup hũiditatẽ aeris.
¶ Sz dubitaꝛ h: q2 nihil agit vltra gdũ ꝓpriũ. ergo aer
nõ agit calitatẽ ĩtẽsiorẽ ĩ mã terre quam met h3. ꝑ non
p̃t ex ea gñare ignẽ: q2 ad gñonẽ ignis reqꝛiꝛ maior ca
Re liditas q̃ sit calitas aeris. ¶ Rñdeꝛ ꝙ aer põt calefa
cere ipsam terrã vltra gradũ ꝓpriũ: ⁊ hoc ꝓpter cõpas
sibilitatez mãe terre. ¶ Uel aliter dico: ꝙ terra qñ est
ita calida sicut aer: ⁊ cũ hoc valde sicca. tunc ĩtroduciꝛ
forma subalis ignis mediãte q̃ vlteri⁹ reduciꝛ ad cali
Ad ꝓ. tatẽ: ita intensam sicut est caliditas ignis.

Ad rõnes.

¶ Ad ꝓmã dico: ꝙ nõ est ĩncõue
Ad 2. niẽs gñone equocã: l3 nõ vniuo
ca dissilẽ gñari a sibi dissili. ¶ Ad 2ᵃᵐ dico: ꝙ quando
ignis obtinet fm ambas suas q̃litates. tũc semp ipsius
ignis est rarefacere: qñ vo obtinet solũ fm vnam ⁊ ob
tineꝛ sup ipm quo ad aliã tũc nõ opz eẽ talẽ actionem
Ad 3. ignis in aquã: ⁊ eꝯ. cũ ex eis gñaꝛ terra. ¶ Ad 3ᵃᵐ di
co: nõ eẽ ĩcõueniẽs vnũ eẽ fortius alio fm vnã q̃litatẽ
ad 4. ⁊ debilius fz aliã: nec rõ ꝓbat oppositũ huius. ¶ Ad
4ᵃᵐ dico: ꝙ in approximatiõe ignis ⁊ aq̃ adinicẽ: cũ
ignis corrũpit friditatẽ aq̃: bñ aliqualr remittiꝛ hũidi
tas eiusdẽ: sed nõ totalr corrũpiꝛ. ⁊ tũc cũ genitus est
aer: eꝯ redibit ad seipsaz. Silr dicaꝛ de siccitate ignis:
ꝙ cũ bñ aliqualr remittiꝛ cũ caliditas ignis corrum
Ad 5. piꝛ per friditatẽ aque: postea cũ genita est terra redibit
ad seipsam. ¶ Ad 5ᵃᵐ dico. ꝙ cũ vnũ eltoꝝ est poten
tius altero fm ambas q̃litates. ⁊ tunc bene ɔuertit ali
ud in suã nãm. cũ vero vnũ est potentius alio fm vnã
qualitatẽ. aliud aũt eꝯ fm aliam. tũc vnum nõ ɔuertit
Ad 6. aliud in suã nãm: nec ex eis gñatur mixtum: sed ex eis
gñatur 3ᵐ eltm. ¶ Ad 6ᵃᵐ dico: ꝙ cum 3ª elementa sũt ap
plicata adinicẽ. tũc necesse ẽ ꝙ vnuz eoꝝ habeat sym
bolũ cũ vno: ⁊ nõ hẽat symbolũ cũ alio. ⁊ iẽ p̃t fieri ꝙ
illoꝝ q̃ hñt symbolũ vnũ ɔuertat aliud ĩ suã nãm: quo
facto maneãt duo nõ hñtia symbolũ. ⁊ ex illis. iẽ gña
biꝛ 3ᵐ: ita ꝙ nũq̃ ex trib⁹ gñabiꝛ 4ᵐ: sz bñ ex duobus
3ᵐ mõ p̃dicto. Et sic terminaꝛ ista q̃õ. Q̃õ. x.

Uerũ

Utrũ q̃olz mixtũ circa locum
mediũ sit cõpositũ ex oĩbus
simplicib⁹. ¶ Et vr̃ ꝙ nõ: cũ lapis q̃ ẽ ĩ p
ꝓ. fundo maris sit vnũ mixtũ circa meᵐ: ⁊ tñ
in ipso nihil est de igne: nam satis cito extingueret. ꝑ
2. nõ q̃olz mixtũ circa mediũ est cõpositũ ex oĩbus sim
plicibus. ¶ 2º si q̃õ esset vera. tunc in auro esset aqua:
cũ aurũ sit vnũ de corporibus mixtis. sz ꝙ ĩ auro non
sit aqua. p3: q2 dũ aurũ purgaretꝛ in fornace illud debe
ret corrũpi satis cito. hoc tñ falsum est: q2 dicitur ꝙ p
3. longũ tempus aurũ durat in igne ꝙ nõ corrũpiꝛ. ¶ 3º
aliqua mixta sunt ita grauia vel grauiora: sicut terra vel
plumbum. mõ hoc nõ esset si in eis essent elta leuia: ⁊
p̃ ɔñs de talibus videꝛ ꝙ nõ sint cõposita ex oĩb⁹ sim
4. plicib⁹: nõ obstãte ꝙ sint mixta circa mediũ residẽtia.
¶ 4º arguiꝛ sic quedã sunt mixta ex igne ⁊ terra solũ.
sicut sunt exhalationes calide ⁊ sicce: quedã vo ex aere ⁊
aq̃ solũ: sicut vapor calidus ⁊ hũidus. vt p3. ꝓº meteo.
5. ¶ 5º elta nõ manẽt ĩ mixto formalr sicut dicebaꝛ ꝓmus.
6. ꝑ q̃õ falsa. ¶ 6º pari rõne posset eẽ vnũ eltm ex tribus
vel duob⁹ simplicibus. sicut ex 4ºʳ. mõ hoc est falsum.

In oppositũ

est Aristoteles ĩ isto secũdo.

¶ In ista q̃one. Primo ponã aliq̃ notabilia ꝓ titulo q̃o
nis. Scdo ponenꝛ conclusiones.

Quantũ

ad ꝓmũ sciendũ. ꝙ ĩ ꝓposito p̃ sim ꝓ.nõn.
plicia nõ ĩtelligimus deum ⁊ intelli
gẽtias: sed corpora simplicia gñabilia ⁊ corruptibilia
q̃ sunt vocata elta. ¶ 2º notãdũ: ꝙ mixta circa mediũ 2.nõn.
dicunꝛ mixta manentia circa terrã ⁊ hñt residentiam
⁊ mansionẽ circa ipsaz: ⁊ alia nõ dicuntur mixta circa
locũ mediũ: eo ꝙ terra est mediũ mundi. ⁊ nõ intelli
giꝛ q̃õ de mixtis ĩperfectis nãliter ascendẽtibus ĩ aerẽ.
sicut sunt exhalationes ⁊ silia. ¶ 3º notandũ ꝙ qñ dr̃. 3.nõn.
ex oĩbus simplicibus. nõ d3 intelligi ꝙ fiat distributio
vsq̃ ad ĩdiuisibilia simplicitũ. sz solũ vsq̃ ad eoꝝ spẽs:
ita ꝙ fiat distributio nõ ꝓ singulis generũ: sz ꝓ spẽb⁹
singuloꝝ. ¶ 4º notandũ. ꝙ multi sunt modi ponendi 4.nõn.
elta in mixtis. ꝓº ꝙ nõ maneãt in mixtis: nec forᵉ nec
q̃litates eoꝝ: sz solũ quedã q̃litates remisse silẽs q̃lita
tibus ipsoꝝ. sicut dicebaꝛ in vna q̃one sup ꝓmũ huius
⁊ ibi ponebaꝛ alius modus ponẽdi elta manere in mi
xto. ¶ 5º notandũ: ꝙ q̃õ põt ĩtelligi ꝙ 4ºʳ elta essent 5.nõn.
in mixto mõ p̃dicto: vel ꝙ elta sint in mixto. i. ꝙ req̃
ranꝛ ad gñationẽ mixti. ¶ 6º notandum ꝙ adhuc q̃õ 6.nõn.
põt ĩtelligi vtrũ mixtuz hẽat illas qualitates nãliter. ⁊
tunc diciꝛ subaliter mixtũ. vl' hẽat illas violenter. ⁊ sic
dr̃ mixtũ qualitatiue. Et sic simplex eltũ subaliter põt
eẽ mixtũ q̃litatiue. vel qñ est alteratum violẽter. ¶ 7º
notandũ: ꝙ adhuc q̃õ põt intelligi vtrũ ĩ oĩ mix⁹ circa
mediũ sint 4ºʳ elta ⁊ q̃litates silẽs q̃litatibus eltoꝝ.
⁊ põt hoc ĩtelligi vel de q̃litatibus actiuis. aut passiuis
vl' õ q̃litatib⁹ motiuis localr. sicut sũt grauitas leuitas ⁊c.

Quantũ

ad 2ᵐ sit ꝓª ꝯ. nullũ est mixtũ ex duo ꝓ.ꝯ
b⁹ eltis nõ hñtib⁹ symbolũ. Et ĩtelli
go ɔnẽ de mix⁹ q̃õ ẽ pure mixtũ. ꝓbaꝛ: q2 si vnũ illorũ
eltoꝝ obtineret sup aliõ fm ambas q̃litates. tũc ɔuer
teret ipm ĩ suã nãm. si vo obtineret sup aliud fm vnam
ei⁹ q̃litatẽ ⁊ aliud eꝯ sup ipm fm aliã tũc ex ipsis gña
biꝛ 3ᵐ eltum. Et sic nunq̃ ex eis gñabiꝛ mixtũ. ¶ 2ª ꝯ 2.ꝯ

est q̄ nullū ē mixtū ex duobus elt̄is hn̄tibus symbolū. p3:q2 illō qd̄ obtīneret sup aliō i qlit̄e i q̄ nō cōicāt ɔuer tit ipsū i suā nāz. ⁊ ex eis nō gn̄abit̄ mixtū.
3.ɔ ℭ 3ᵃ ɔ̄ ē. q̄ nullū est mixtū ex tribus elt̄is. p3. nā nūq̄ sūt tria elt̄a nisi duo eoꝝ hēant symbolū: ⁊ duo nō habeāt: ⁊ tunc hn̄tiū symbolū vnū ɔuertet aliō i suā nāz: ⁊ sic manēt duo nō hn̄tia symbolū: ex q̄bus nō gn̄atur mixtū: sʒ ex eis gn̄at̄ 3ᵐ eltū.
4.ɔ ℭ 4ᵃ ɔ̄ est. q̄ ad cuiuslʒ mixti gn̄onē oʒ ɔcurrere 4ᵒʳ elt̄a vl̄ v̄tutes ipoꝝ. p3 h̄. q2 n̄ sufficiūt duo. p duas p̄mas ɔ̄nes: nec sufficiūt 3ᵒʳ ɔ̄nē. g̃ reqrūt̄ 4ᵒʳ vl̄ v̄tutes ipoꝝ: ⁊ h̄ est qd̄ itendit̄.
2. T.c.15. ℭ 2ᵒ i quolʒ mixᵒ reqrunt̄ due q̄litates: sic sūt odor ⁊ sapor: sʒ p Arist. in isto 2ᵒ ille q̄litates cāant̄ p actionē 4ᵒʳ q̄litatū p̄maꝝ ad inuicē: q̄ sūt caliditas frigiditas ⁊c̄.
T.c.49 ℭ 3ᵒ argr̄ rōne Aristo. nā p̄ ad gn̄onē mixti: ⁊ itelᵒ de mixᵒ pfecto: oꝑ ɔcurre
2. re terrā: vt illud mixtū sit grossū ⁊ firmū. 2ᵒ oꝑ ɔcurrere aquā: q2 terra sine aq̄ nō p̄t ɔtinuare i suis ptibus. nā terra sine aq̄ nō eēt nisi sic puluis: ⁊ sic vt ptes terre seu terrestres teneāt se adiuicē oꝑ ɔcurrere hūiditē aq̄: nec ad h̄ sufficeret hūiditas aeris: q2 ipsa nō est mixta. tēax: nec ita bn̄ ptes tenerēt se adiuicē hūiditate aeris sicut hūiditate aque. sic g̃ p3 q̄ ad gn̄onē mixti oʒ ɔcurrere aquā ⁊ terrā: deīde oʒ ɔcurrere aerē ⁊ ignē: pp h̄ q̄ mixtio oʒ fieri ex ɔ̄rijs. mō aer ɔ̄riat̄ terre: ⁊ ignis ɔ̄riat̄ aq̄: q2 g̃ ad gn̄onē mixti oʒ ɔcurrere terraʒ ⁊ aquā. vt dcm̄ est. sil̄r q̄ ad eā oʒ ɔcurrere aerē ⁊ ignē q̄ sūt p̄dictis ɔ̄ria: postq̄ ois mixᵒ ppe dcā: de q̄ ē p̄ns p̄mo: oʒ eē ex ɔ̄rijs.
4. ℭ 4ᵒ arr̄ sic. ad cuiuslʒ mixti gn̄onē oʒ ɔcurrere 4ᵒʳ q̄litates p̄mas. quaꝝ qlʒ ē ppa vni elt̄o. g̃ qd̄ vera. ɔ̄ña tʒ. aña pbat̄: q2 sicut sine hūido nō ɔstaret: sʒ sine sicco ɔstaret. sʒ vna ps flueret h̄: ⁊ alia il lic: nec ēt caliditas pura sine siccitate ⁊ hūido sufficeret nec ɔstaret: q2 alleuiaret ⁊ eleuaret ⁊ faceret descēdere hūidū a sicco: ⁊ sic iteꝝ nō ɔstaret mixtū: nec ēt caliditas pura cū hūido ⁊ sicco sufficeret: q2 tūc hūiduʒ
Dubiuʒ nō posset digeri cū sicco: nec misceri cū ipo: pp h̄ q̄ frigiditatis nō est digerere: ⁊ sic g̃ nō ɔstaret mixtū. ℭ Sʒ .d. aliq̄s postq̄ ad cuiuslibʒ mixti gn̄onē ɔcurrūt 4ᵒʳ elt̄a vl̄ v̄tutes ipoꝝ. q̄re g̃ est q̄ i quolʒ mixto dn̄at̄ terra s̄m exceᵐ: qd̄ Arist. voᵗ s̄m molē.
R̷ ℭ Breuiter hᵒ p̄t assignari rō p̄ma: q̄ i mixto oʒ eē pportōalis distō elt̄orū. mō q̄ ignis ē magne actiuitatis ⁊ terra est modice actiuitatis. i mixto: elt̄a q̄ sunt maioris actiuitatis sunt ibi i maiori extēsiōe pp eius remissionē faciendā: q2 g̃ terra iter elt̄a est minime actiuitat̄ ide est q̄ ipa i mixᵒ dn̄at̄ s̄ʒ molē seu s̄ʒ extēsionē.
2ᵃ cā ℭ Alia cā pōt eē ista. q2 circa mediū mūdi puta circa terrā ē locᵒ magl̄ tēpatus ⁊ magis ɔueniēs mixtis pp reflexionē radiorūʒ solis ad terrā: ⁊ pp h̄ nā sagax volēs pducere mixtū sic eē q̄ i mixtis dn̄aret̄ terra s̄m molē. ad istū sensuʒ vt mixta cū sūt ex̄ locū eis ɔueniente: q est mediū mundi: mouerantur ad ipsum propter grauitatem terre: ne recedāt a loco eis conueniente.

Ad p̄. **Ad rōnes.** ℭ Ad p̄mā dico: q̄ i lapide q est i mari nō est ignis: sʒ bn̄ qualitas ɔsilis q̄litati ignis. Sʒ. d. aliq̄s. q̄re g̃ illa q̄litas n̄ corrūpit̄: dico q̄ h̄ ē ex eo q̄ forᵃ sub̄alis lapidis hʒ v̄tutēʒ resistēdi dispōnibᵘ inalibᵘ lapidis: ⁊ illa forᵃ sub̄alis lapidis p̄seruat qualitates lapidis ne corrūpant̄ in mari.
Ad 2. ℭ Ad 2ᵘᵐ ō auro cōsili mō r̄ndet̄.
Ad 3. ℭ Ad 3ᵘᵐ qñ dr̄ aliq̄ mixta sunt ita ḡuia ⁊c̄. dico q̄ h̄ est cū eq̄li massa cum terra. vn̄ si capiatur vna massa pure terre ⁊ vna massa plūbi sibi eq̄lis dico q̄ massa t̄re pure ē grauior: pp h̄ q̄ nihil est de leuitate: sic ēt̄ nō est de plūbea: pp̄ter h̄
Ad 4. q̄ elt̄a leuia ɔcurrebāt ad eiᵘ gn̄onē. ℭ Ad 4ᵘᵐ dico. q̄ nō est contra nos: q2 qd̄ intelligit̄ de perfectione in mixtis.
Ad 5. ℭ Ad qntā ⁊ sextā p3 ex pōne. Nunc seqt̄ vna questio notabilis.

Questio. xi.

Queritur Utrū sit dare aliqd̄ mixtū temperatū ex elt̄is vl̄ ex q̄litatibᵘ eltoꝝ.
p̄. ℭ Et argr̄ p̄ q̄ sic. nā nisi sic eēt seqtur q̄ nullū aial posset eē sanū: sʒ hoc est falsum. pbatur ɔ̄ña: ex eo q̄ sanitas ɔsistit in adequatiōe humidoꝝ ⁊ q̄litatū eltoꝝ. mō si nō contingeret dare mixtū eq̄l̄r ex elt̄is vel q̄litatibus eltoꝝ nō ɔtingeret dare adequatiōeʒ hūidoꝝ ⁊ q̄litatū eltoꝝ in mixᵒ. Et sic nō ɔ̄tīgeret dare aliqd̄ mixtum sanū: nec aliqd̄ aial: qd̄ itēdebat̄.
2. ℭ 2ᵒ pōle est dare aliqd̄ mixtū qd̄ nāliter gesceret i medio eltoꝝ: sic q̄ derelinquerer duo elt̄a supra ⁊ duo īfra g̃ est dare mixtū equale ex elt̄is. ɔ̄ña tʒ. nā tale qd̄ sic gesceret eēt equal̄r mixtū ex elt̄is. aña p3 q2 si nō eēt nāle gesceret i medio: sʒ infra pōt remitti ad equalē gradū leuitat̄ si āt nāliter gescit supra leuitas pōt remitti ad equalē ḡdū leuitatis: ⁊ sic iteꝝ gescit i meᵒ.
3. ℭ 3ᵒ vbi est dare magis ⁊ minᵘ: ibi ē dare eq̄le. mō pōle est eē aliqd̄ mixtū i quo vnū eltum excedat aliud ⁊ q̄litates eiᵘ: ⁊ est dare mixtū i quo aliō elemētū excedat aliud. g̃ ē dare aliqd̄ mixtū i quo illa elemēta erūt eq̄lia.
4. ℭ 4ᵒ nō ɔ̄t fieri trāsᵗᵘᵐ ō extremo in extremū nisi p mediū: sʒ vna q̄litas aliqñ excedit aliā: ⁊ aliqñ excedit̄ ab alia i mixᵒ. g̃ aliqñ est sibi eq̄lis i ḡdu. ⁊ tūc tale mixtū ē eq̄liter mixtū ex elt̄is quo ad eorū q̄litatēʒ.
5. ℭ 5ᵒ si vna q̄litas nō est adeq̄ta cū alia in mixᵒ. sʒ excedit eā p remissionē eiᵘ. aut itēsionē eiᵘ. pōt elt̄a adequari sil̄r in q̄litatibᵘ. g̃ si mixtū aliqd̄ iā est mixtū ineq̄liter ex elt̄is quo ad eoꝝ q̄litates. tunc p itēsionē vniᵘ ⁊ remissionē alteriᵘ poterit fieri mixtū equaliter
6. ex ipsis. ℭ 6ᵒ sicut in maiori mūdo. ita in minori: sʒ i maiori mundo elt̄a sunt adequata. g̃ sic est i minori: puta i hoīe q̄ elt̄a sunt adeq̄ta in eoꝝ potētijs. ⁊ p ɔ̄ñs hō est vnū mixtū equaliter ex elementis vt videtur.

In oppositū vr̄ eē ari. ⁊ Cōmē. i isto 2ᵒ. vbi volūt q̄ ipōle sit dare mixtuʒ eq̄l̄r ex elt̄is. ⁊ h̄ ēt dicit Cōmē i lib. ce. dicēs. q̄ illud mixtū vbicūq̄ poneret̄ gesceret: nec illud mixtū hr̄et motū nālē. pp h̄ q̄ mixtū nāl̄r mouet̄ ad motū elt̄i p̄domināt̄. Si g̃ eēt aliqd̄ mixtū i q̄ nullū eltū dn̄aret̄: sʒ qōlʒ eiuʒ eēt eq̄le i ḡdu. illō n̄ plᵘ moueret̄ ad motū vniᵘ elt̄i q̄ʒ alteriᵘ. ⁊ p ɔ̄ñs nō videret̄ hr̄e motū nālē.
T.cō. 49. Cō.7.

In ista qōne supponēdū ē p̄ q̄l̄r elt̄a manēt i mixᵒ: ⁊ ō h̄ dcm̄ ē p̄ hᵒ. 2ᵒ sciēdū ē q̄ qōlʒ mixtū hʒ nālē cōplōnē ⁊ pportionē q̄litatū quā sibi determiat. ⁊ illa nō ɔsistit i eq̄litate q̄litatū elt̄ariū. Et iō vnū mixtū determiat sibi vnam ⁊ aliō aliā. sicut hō vnā ⁊ asinus aliā. mō si ois cōplō mixti ɔsisteret i eq̄liᵗᵉ q̄litatū elt̄ariū. tūc oia mixta essent eiusdē: aut ɔsilis cōplōnis nālis. qd̄ est fl̄m.
Corᵐ ℭ Ex his seqt̄ corᵐ. s. si p̄ q̄litates i aliq̄ mixᵒ. vulgarius loquēdo vl̄ q̄litates siles q̄litatibᵘ p̄mis tēdāt ad eq̄litatē. sicut i hoīe. tūc hō fieret īfirmᵘ pp h̄ q̄ fieret recessus a pportiōe q̄litatū i q̄ ɔsisteret cōplōnāl̄ hoīs. ⁊ iō cū fierent eq̄les nō possʒ hō vlteriᵘ viuere: sʒ moreret̄. Et iō qd̄ p̄t hr̄e duplicē iteᵐ. vnᵘ ē q̄ sit aliqd̄ mixtū eq̄l̄r i elt̄is vl̄ q̄litatibᵘ: qd̄ nō hēat plus ō vno q̄ʒ ō alio. ⁊ illō dr̄ esse mixtū ad pōdus. ℭ Aliᵘ iteᵐ p̄t eē: vtrū aliqd̄ mixtū possʒ eē tēpatū n̄ ad pōdus. i. n̄ ad eq̄litatē q̄litatū elt̄arū. sʒ ad cōplōnē ⁊ pportōēʒ ōbitā i sua spē. ⁊ illō vocaret̄ mixtū tēpatū ad iustitiā. vt si pōle sit eē hoīeʒ aliquē q lʒ eēt oimode dispositᵘ s̄ʒ cōplōnē ⁊ pportōēʒ q̄litatū p̄ᵃʳᵘᵐ q̄ ōbent̄ hoī vt pfecte exerceat oēs opatiōes suas. ⁊ oibᵘ mēbris suis eēt pfecte dispositus. n̄c talis hō eēt pfecte sanus ⁊ diceret̄ mixᵗᵘᵐ a iustiᵃ i spē hūana.

Quantū

Quãtuz ad p̃mũ sensũz q̃õis videndũ ẽ p̃ ⁊ q̃ntũ ad sc̃dm sensuz videndũ ẽ sc̃do. ❡ Ad p̃mũ ĝ sciẽdũ est ꝙ i mixto sũt q̃dã q̃litates q̃ dñt q̃litates alteratiue sic̃ caliditas frigiditas humiditas ⁊ siccitas. Et q̃dã dicunt motiue localr̃: sic̃ grauitas ⁊ leuitas: ⁊ iõ ad huc p̃m⁹ sensus q̃õis p̃t itelligi vtrũ sit dare mixtũ eq̃lr̃ ex oib⁹ q̃litatib⁹ tã alteratiuis q̃ȝ motis localr̃: vl̃ vtrũ sit dare mixtũ eq̃lr̃ ex q̃litatib⁹ alteratiuis: s; nõ motis

p.sup. localr̃ vl̃ ecõuerso. ❡ Tũc sit p̃ma sup. talis. si i mixtione eẽt tm̃ de grauitate: sic̃ õ leuitate oportet ꝙ ibi eẽt m̃lto plus õ caliditate q̃ȝ de frigiditate. p; h̃ õ mixtis: sic̃ õ hominib⁹ ⁊ eq̃s in q̃b⁹ ẽ pl⁹ de grauitate q̃ȝ de leuitate: ⁊ silr̃ plus de caliditate q̃ȝ de frigiditate. ĝ si eq̃lr̃ eẽt ibi de grauitate: sic̃ de leuitate: adhuc m̃lto plus eẽt ibi de caliditate. Et iõ si eẽt aliq̃õ mixtũ ex q̃litatib⁹ motiuis: illõ eẽt ineq̃lr̃ mixtũ ex q̃litatib⁹ alteratiuis. ❡ Sc̃da sup. si 4.^{or}

2.sup. q̃litates alteratiue eẽnt eq̃lr̃ i mixtio i gradib⁹: nõ pp̃ h̃ eẽnt eq̃lr̃ i mixtio i potẽtijs ⁊ v̄tutib⁹. p;: q: i aliq̃ mixtio eẽnt 4.^{or} gradus caliditatis ⁊ q̃ttuor gradus frigiditatis: s; eẽt ibi eq̃litas ipsarũ q̃litatũ i gradu: nõ tm̃ i p̃õe ⁊ v̄tute: pp̃ h̃ ꝙ caliditas est maioris actiuitatis q̃ȝ sit frigiditas. ❡ Ter-

3.sup. tia sup. est: ꝙ si due q̃litates i aliq̃ mixtio eẽnt adequate i posse ag̃e: adhuc possent eẽ ieq̃les i posse resistẽ. p;: q: si in aliq̃ mixtio eẽt caliditas ⁊ frigiditas eq̃lis p̃õe: frigiditas eẽt maioris resistentie q̃ȝ caliditas. p; ex eo ꝙ frigiditas adhuc eẽt minoris actiuitatis q̃ȝ caliditas: adhuc posset eẽ ẽ^{tie} resi^{c}. ĝ m̃lto magis cũ est eq̃lis p̃o^{c} cũ caliditate.

p.2. **Tunc sit** p̃. ɔclo. ꝙ p̃oi̾e ẽ ꝙ in mixtio q̃litates motiue. sint eq̃les. p;: q: si si sunt eq̃les p remissionẽ vni⁹ ⁊ p itẽsionẽ alteri⁹ p̃nt fieri equales.

2.2. ❡ Sc̃da ɔclo ẽ. ꝙ h̃ ẽ p̃oi̾e ẽt õ q̃litatib⁹ alteratiuis. p; cõ

3.2. simili rõe. ❡ 3ª ɔclo. i p̃oi̾e ẽ eẽ aliq̃õ mixtũ eq̃lr̃ ex oibus q̃litatib⁹ motiuis localr̃ ⁊ alteratiuis sil̃. p;: q: si i aliq̃ mixtio ẽ tm̃ de grauitate q̃ȝtũ ẽ õ leuitate. tũc p p̃mã suppõnẽ i illo ẽ plus õ caliditate. si ãt i eo tm̃ ẽ de caliditate q̃ȝtũ est de frigiditate. tũc in eo plus est de grauitate ita ꝙ si in aliq̃ mixtio ẽ eq̃litas i q̃litatib⁹ motiuis localr̃ i eo ẽ ineq̃litas in q̃litatibus alteratiuis ⁊ ecõuerso. ❡ 4ª ɔclo est.

4.2. ꝙ si eẽt aliq̃õ mixtũ ad p̃õdus adhuc de illo falsuz eẽt dicere ꝙ vbicũq; p̃õeret gesceret. p;. nã si esset equalr̃ mixtũ ex 4.^{or} eleñ ad p̃õd⁹. adhuc si p̃õeret i loco ignis terra aq̃ ⁊ aer traherẽt ip̃z de loco ignis. ⁊ sic ibi nõ gesceret. Itẽ si p̃õeret i medio mũdi pp̃ ɔsil̃ez rõez nõ v̄r ibi gescere: sed traheret sursum nisi detinẽret duo elĩa

5.2. supra ⁊ duo ifra. ❡ Quĩta ɔclo ẽ. ꝙ ẽt falsum ẽ de tali ꝙ eẽt pp̃etuũ. nã sic̃ p; ex sc̃da ⁊ tertia suppõnib⁹. si i illo q̃litates eẽnt eq̃les i gradib⁹: nõ tm̃ pp̃ h̃ eẽnt ibi eq̃lr̃ i potẽtijs ⁊ v̄tutib⁹. si eẽnt ibi eq̃lr̃ i potẽtijs ⁊ v̄tutib⁹. nõ tm̃ pp̃ h̃ eẽnt ibi equalr̃ i posse resistẽre: ⁊ p ɔñs vna ageret adhuc in aliã: ⁊ sic fieret corruptio talis mixti.

Quãtũ ad sc̃dm itellectũ q̃õnis. nũc restat vidẽre: vtrũ sit dare aliq̃õ mixtũ extrã i optima dispõe debita ⁊ nãli sue spẽi. Et p̃ videndũ ẽ. si mixta diuersarũ spẽrũ possint h̃re ɔsil̃em dispõnẽ. sc̃dõ videndũ ẽ si mixtũ eiusdẽ spẽi determiat sibi cõpl̃onẽ ɔsil̃ez q̃litatũ p̃marũ: vel aliã ⁊ aliã. tertio videndũ ẽ si mixtũ q̃ȝdiu viuit determinet sibi ɔtinue eãdẽ seu ɔsil̃ez ppõrtionem q̃litatũ p̃marũ vel sc̃dm diuersa tp̃a viuẽdi seu mõ vnã ⁊ postea aliã. q̃rto videndũ ẽ. si mixtũ possit ma^{ie} p

p.distinctio. tp̃s in illa optia dispõe q̃ȝ sibi determiat. ❡ Quãtũ ad p̃mũ sit p̃ma distĩo ꝙ q̃dã ẽ cõpl̃o nãlis sc̃o radicalr̃ ip̃sius mixti quã sibi determinat forã subalis talis mixti. Alia est accñtalis ⁊ extrĩseca: quẽ est pp̃ actiões extrĩ-

2.sciẽd sec̃ puta aeris vel sol̃ vel cibi. ❡ Sciẽdũ ẽ ꝙ ad mutationẽ illi⁹ pportiõis ⁊ cõpl̃onis accñtalis seq̃t etiam

3.sciẽd variatio cõpl̃onis nãlis: l; si ita velocit̃. ❡ Tertio sc̃e dũ est ꝙ mixtũ sub aliqua pportiõe vl̃ dispõe stat nãlr̃: ⁊ sub aliq̃ violẽter. Et si i aliq̃ sub q̃ nũq̃ȝ possiz stare sũ ɔpl̃one nãli stat siue sũ alia sũ q̃ stat violẽte efficit̃ ifirmum. cum perueniũtur ad aliquam sub qua non potest stare sequitur mors.

Tũc sit p̃ma ɔclo. cuil; spẽi ɔ^{c} aliq̃ latitudo ppõtiõis p̃marũ q̃litatũ sũ q̃ nullũ mixtũ alteri⁹ spẽi posset eẽ nãlr̃. p; h̃ p: forã vni⁹ spẽi nãlr̃ h; vnaz ɔpl̃õez: ⁊ forã alt̃i⁹ spẽi aliã: s; ꝙ ibi sit latitu⁹ p;. ex eo. q̃m nõ oĩa ĩdiuĩa vni⁹ spẽi h̃nt ɔsil̃ez dispõnẽ q̃litatum p.2.

p̃marũ. ❡ Sc̃da ɔclo ẽ. ꝙ vnaq̃ȝ spẽs maiorẽ latitudinẽ sibi determiat: sũ q̃ p̃t stare violẽte. q̃ȝ sub q̃ p̃õt stare nãliter. Et iõ ẽ aliq̃ pportio q̃litatũ p̃marũ sũ qua p̃t 2.2.

stat e h̃õ ifirm⁹ ⁊ nõ h̃õ san⁹. ❡ Tertia ɔclo: s; duo ĩdiuĩdua diuersarũ spẽrũ nõ possint simul stare sũ eq̃li pportiõe q̃litatũ p̃marũ nãliter: in q̃õl; eorũ p̃t stare sub illa 3.2.

violẽter. vel ad min⁹ alterũ horũ p;. na capiat̃ p̃mũ instãs eẽ hoĩs: ⁊ ecõuerso remittãt q̃litates ⁊ dispões sũ q̃b⁹ h̃õ ẽ pduct⁹: dõec pueniat̃ ad illã dispõnẽ sũ q̃ fuit embrio ãnq̃ȝ h̃õ fuit genit⁹. ⁊ ime^{te} p⁹ istãs i q̃ incipit talis remissio venit̃ ad illã: ⁊ cũ nõ sit dare vltimũ istans rei p̃manẽtis. seq̃t̃ ꝙ h ime^{te} post illud istãs maẽbit h̃õ ⁊ tũc stabit sub ɔsil̃i dispõne sub q̃ p̃us embrio l; vio-

lenter. ❡ Ex hoc seq̃t̃ ꝙ aliq̃ forã p̃õt durare sub p̃ori dispõe q̃ȝ poterat gñari. vñ puer p̃õt ma^{ie} in maio. i fri- Corre.

gore postq̃ȝ genit⁹ ẽ q̃ȝ possiz gñari. ❡ Deide dilatando p.ppõ.

mãz p̃nt poni aliq̃ ppões. q̃rũ p̃ma ẽ. ꝙ veniẽdo de sũmo calĩo ad sũmũ frm̃ ifinite iueniunt̃ pportiones. q̃rũ q̃dã sunt maiores q̃dã miores: q̃dã rõabiles q̃dã irrõnabiles. ❡ Sc̃da ppõ. sub q̃cũq̃ȝ illarũ pportionũ p̃õt 2.ppõ.

aliq̃ forma eẽ siue nãlr̃: siue violẽter. p;: q: mã p̃õt eẽ p alterationẽ sub q̃libet illarũ pportionũ: s; ip̃a nũq̃ȝ ẽ sine forã. ĝ sub q̃cũq̃ȝ illarũ pportionũ ẽ aliq̃ forã. ❡ 3^{a} 3.ppõ.

ppõ est. ꝙ nõ q̃cũq̃ȝ forã p̃t sũ q̃cũq; illarũ pportionũ eẽ nãlr̃: nec adhuc violẽter. p;: q: forã subalis nõ p̃t eẽ sub q̃cũq̃ȝ tali pportiõe nãlr̃ nec violẽter. Et h̃ p;. ꝙ q̃dã mixta sũt post alia determiate: ⁊ q̃õl; post q̃õl;. vñ iter pportiõez determiatã lapidis sunt multe pportiões itrĩsece q̃s oz trãsire ãnq̃ȝ varieẽ de vna ad aliã sũ q̃b⁹ nõ p̃t stare forã ferri: nec forã lapidis nãlr̃ nec violẽter: ⁊ pp̃ h̃ nõ imme^{te} ex ferro p̃t fieri lapis: aut ecõuerso.

❡ Quarta ppõ. h̃ñ visile est q̃õ nulla forã stat nãlr̃ sub pportiõe q̃litatũ irrõabili. p;: q: alie pportiões sũt no^{te}. 4.ppõ.

❡ Quĩta ppõ. et h̃ p̃õt imagiari q̃ñ ĩdiuĩdua aliq̃rũ spẽrũ 5.ppõ.

cũ ĩdiuĩdua aliarũ spẽrũ h̃nt nãlẽ amiciciã adiuicẽ: ⁊ q̃ȝdo nãlẽ inimiciciã: q: duo ĩdiuĩdua diuersarũ spẽrũ determinãt sibi aliã ⁊ aliã pportiõez q̃litatũ p̃marũ. si ĝ ille pportiões siue ɔpl̃ones h̃nt se in pportiõe rõabili adinicẽ tũc illa ĩdiuĩdua diuersarũ spẽrũ h̃nt amiciciã ⁊ concordiã nãlẽ iter se. si v̄o ille ɔpl̃ones se h̃nt adiuicez pportiõe irrõabili: ⁊ talia ĩdiuĩdua diuersarũ spẽrũ h̃nt nãlẽ inimiciciã adiuicẽ. sic̃ forte est de lupis ⁊ ouibus.

Quãtũ ad sc̃dz sit ɔclo. ꝙ oĩa ĩdiuĩdua eiusdẽ spẽi determinãt sibi nãlr̃ eãdẽ ɔpl̃onẽ. p; p̃ p medicos q ponũt 4.^{or} ɔpl̃ones ⁊ i q̃l; earũ ẽ latitudo. p.2.

❡ Sc̃da ɔclo ẽ. q̃õ istarũ ɔpl̃onũ ĩdiuĩdualiũ: q̃dã est melior ⁊ ɔueniẽtior vite h̃uãne: ⁊ q̃dã peior. iõ nõ oẽs homines eq̃ diu viuũt: adhuc si oẽs morerent̃ morte nãli. 2.2.

❡ Corre. nũq̃ȝ duo hoĩes sũt oĩo sil̃es: imo h̃ ẽ q̃si ip̃oi̾e pp̃ q̃õ vn⁹ determiat sibi vnã pportiõez ⁊ alter aliã: ⁊ ta- Corre.

les pportiões sũt q̃si ifinite. ❡ S; ɔ. aliq̃s: oẽs hoĩes sũt Dubiũ

eiusdẽ spẽi. ĝ determinãt sibi ɔsil̃es pportiões. ❡ Rñ^{r} R.

negãdo ɔñam: ⁊ iõ h̃ñ dic̃ Cõmẽ. p de aĩa: q̃õ diuersi- Cõ.53.

cas mẽbrorũ est pp̃ diuersitatẽ formarũ: ⁊ iõ q: media nõ sunt oĩo cõsimilia: ⁊ sic cõplexiões nõ sunt oĩo ɔsimiles. nec forme determinãtes sibi illas.

pclusio. **De tertio** sit ista pclo. q i alia z alia etate est alia z alia coplo nalis: z io si senectus tederet ad tale coplone qle hz iuuenis fieret ifirmus z ecouerso. ¶ De 4° sit talis pclo. q sic mixtuz

pclusio. determiat sibi coplone eentialem ita et determiat sibi coplexione accitale z cgruã: z silr sue cplon eentiali. pz h ex eo q qda meli se hnt i vna regioe q in alia: z

2. pclo. meli i vno tpe q i alio. ¶ Scda pclo no ipole e mixtu aliqn ee sub optia dispoe nali: z cplone sibi debita. pz q: pole e q aliqn i aliq istatu puenit ad illa: z eom no qcuq discouenieba extrisecoz possit imutare nale cplone. vtputa medic calor. vl modicu frig vl aliqo tale: q: mixtu no o facili trahit ex sua nale cplone. se q pole sit mixtu aliqn ee sb cplone sibi eentiali z debita.

3. coclo. ¶ Tertia pclo e q ipole e ipz stare diu sb optia z pueniētissima cplone. pz h: pp h q: cito fit aliq idispo vl i loco vl i tpe pp variatoez tepoz z rez naliu. ¶ Ad roes. pz ex dctis: z sic e finis hu qonis. Oo. xii.

p. T. c. 55 57. z. 58 **Queritur** Utruz gño sit perpetua. ¶ Et argr p q n. p Ari. 8. phi. nlls mot e etn nisi mot local circularis: sz talis no e gño. g z c. ¶ Scdo aliqn e

2. corruptio: sz tc n e gño ex eo q gño z corruptio sunt 9ria. mo 9ria no pnt ee sil. g no sp e gño: z p 9ns qo fls.

3. T. c. 57 ¶ Tertio nullu ppetuu hz ee i tpe determinato: q: ppetuu sp e: sz gño hz ee i tpe determiato. na dic Ari. qodaz

4. tps e determiatu gnoni: z qoda corruptioi. ¶ Quarto nulla gño est ppetua. g qo falsa. 9ña tz. ans pbat: q: nec illa gño e ppetua: nec ista: z sic de singul. g nulla.

T. c. 55 **In oppositu** e Ari. in isto scdo. vbi vult q generatio sit perpetua.

p. distic. ¶ In ista q. p pona aliqs distoes. scdo pona pclones. **Quantu** ad pmu sit pma disto. q gño pt sumi 2. vno mo p alteratoe pcedete itroductione forme subalis. alio mo. p ipamet itroductioe forme

2. distic. subalis q e finis illi gnois. pma e successiua. scda e subita. ¶ Scda disto e. q qda sr oio successiua. sic sr motus son z psilia: z qda oio pmanetia sic celu: z qdaz

3. distic. ex pmanete z successiuo. sic fluui. ¶ Tertia disto e. q ppetuu dr 2. vno mo: q: ptinue z sine itercisioe. alio sed

4. disti. proprie n ptinue: sz itercise: ita q an qolz tps fuit: z p qolz tps erit. ¶ Quarta disto e. q adhuc pt itelli ppetuu sp z oi tpe finito: z sic pcededu e adhuc sz fide qo sp fuit mot: z gño oi tpe: z si diceret an creatioez mudi n fuit gño. g no sp. negat 9ña: q: ly sp e distributiuuz tpis. mo an creatioez mudi no erat tps. Alio mo dr ppetuu q erat i ifinitis istatib. q qolz fuisset eqle ali-

5. distic. cui certo dato. z sic itellexit Ari. o ppetuo. ¶ Quinta disto. q qo pt itelli q eet aliq gño ppetua vna in nuo. scdo q in nuero: sz i spe. tertio q no ptinue sz itercise.

p. coclo. **Tunc quatu** ad pmu sensum sit pma pclo. q pole e q aliq gño vna i nu mero sit ppetua sine itercisioe tpis. pz: q: pole e q i aliq loco ptinue sit ma z ptinue applicet ages potes illaz mam trasmutare. v. g. si ignis ptinue ardet in lapade z ptinue miscer ei oleu: ptinue ardet: z ptinue eet gño

2. ignis. ¶ Scdo. q: ita e d fco q ptinue gnat aq i media regioe sb polis mudi. z sic gnat ptinue aer ex aq. z sic de

2. coclo. alijs. ¶ Scda 9 e q tal gño e vna nuo. no ppe. q: tatu genu q gnans. e solu vnu i nuo p ptinua successiones. eo mo q ptinue e eade stella comata. q et sic ptinuat p

3. coclo. admixtoez noue mae. put appz p meteo. ¶ Tertia 9. talis gño e ipsi mixti ipfcti vl etia no mixtoz pfctoz pz. q: mixta pfca sic sr aiata n possent ita gnari p co-

4. pclo. tinua successione. ¶ Quata pclo e. q nlla gño pfcti mixti e ppetua. pbat. q: oe tale e corruptibile: z qlz ei pf.

¶ Sz. d. tu 9. q: pole e q hodie pma ps pporo abilis alic pfcti mixti gnet. z cras scda. z sic i ifinitu. g pole e gnone alic pfcti ee ppetua. ¶ Rn q ca e ipolis nalr loqndo. imo p eet corrupta: z forte nuq 100 eet pdu. dubiu Re

Quantu ad scdm sensum sit pma pclo. n ez q sp adsit ptinue gño i vna spe. v. g. vt i spe asini. z c. pz h: q: no sp e pstellatio ppa. nec determiata. z h put sp sunt applicata agetia pz h o gnone fenicis. p. 9.

¶ Scda pclo sp e aliq gño mixti ipfecti. pbat: q: sp est aliq pstellatio p gnone alic mixti nuc p vno. z tuc pro alio. z ptie et sunt alteratioes z cetere dispones i istis iferiorib. q frustra fieret nisi sp fieret gño alicui mixti. 2. 9.

Quantu ad tertiu sensuz sit pma pclo. q itercise ab eterno fuit aliq gño tal pz: q: oez gnone pcessit aliq gño. h pz p ex pte mae. q ipole e sine forã ee. Et si p pbabat q n pt hre sil plēs formas sb statiales qo oes pcedut de forma vltiata. pbat g q n sit aliq gño. se q aliq forma corupit. pz h. ex eo q: gño vnius e corruptio alteri. tuc vel illa forma corrupta fuit ab eterno. z h e ipole p Ari. p celi nullu ppetuu a pte an e corruptibile a pte p. vl no fuit ab eterno. z sic tuc an gnabat. z sic an gnone data erat alia gño. ¶ Scdo p bat ex pte agetiu: q: sp fuerut mot celestes. sic sunt nuc qtu ad ea q sut ca gnonis. sic e accessus z recessus sol. sic pz i isto scdo. g sp fuit gño. 9ña tz. ex eo q: posita ca e. ponit effectus. z q: corpa celestia p suu motu sut ca e gño nis. z pp gnone si moueret scuaria itetoe: no eet ro q aliqn icepisset gño. ¶ Tertio argr ad ide ex pte alteratois. na ab eterno fuit alteratio. sz illa ordiat ad gnone taq i fine. sic dicebat circa pmu. g ab eterno fuit gño 9ña tz. q: alr ille altatoes fuissent frustra. z h e icouenies. ex eo q de z na nihil agut frustra. ans pz: q: motus celi z solis ab eterno alterabat ista iferiora. ¶ Ad roes. ad pma dico q qlis nulla sit. ppetua loqndo logico mo. et ppetua erat gño Un ly ppetuo 9fudit imi nu seqnte se 9fu im. ¶ Ad scdam dico q qlis gño z corruptio no possint ee sil i subo. tn bn pnt esse sil in tpe. ¶ Ad tertia dico q i vna regioe e tps determinatu p gnone in vna spe. z tps determiatu p corruptione. vn estas e tps determiatu p gnone frumeti. z hyems p corruptoe. nihilomin qlis nob i hyeme n sit gño frumeti. tn alibi e: vbi tc e estas. vn qn nob e hyems. alijs e estas. z ec9. sic e antipodib nris: z sic tmiatur ista qo. a. t. co. 10 un h nrm. 2. T. co. 55. 3. p. ce. 32 Ad p. Ad 2. Ad 3.

Queritur Utrz qolz corruptibile heat determinata piodu sue duratois. (Oo. xiij. p. ¶ Et argr p qo no: q: ignis i spa sua e corruptibilis. z tn n hz determiata piodu sue duratois. ex eo q

2. nuq corrupet. pp h q e elogatu a sibi 9rio nec vnq descedet ad locu sui 9rij. ¶ Scdo si qo eet vz. seqt q vita for. no posset plogari. qo e 9 medicos. z 9 Ari. i li. o morte Ari. Dr. n. ibi q Arist hnit vnu pomu

3. i manu. z pp ei odore vita ei aliqlr plogabat: qo qde pomu si no fuisset citi fuiss mortu. ¶ Tertio oe corruptibile durans p aliqo tps adhuc pt durare p mai pp q sua pota excedit sibi 9ria. z p 9ns no e determiatum

4. tps. pet qo illud corruptibile poti durare. ¶ Quarto si qo esset vera. z piodus aliquoz sit maior. z aliquoruz minor. tuc aliq pota regrit ad duradu min oiu. sz h est falsuz. na si sic. seqt q celu eet pote ifinite pp hoc qo ipsum durauit z durabit p tps ifinitu sm Ari. Cuz g durare p duos dies sit maioris pote q p vnu. z p tres q p duos. z sic vltra. seqt qo durare p tps ifinitu eet pote ifinite z sic celu eet pote infinite: qo est falsum.

In oppositu est Ari. i h 2 ter vlt d. q oia determinat qda pio i duratoe.

Notadum

p. no. ¶ Notādū ē q pīod⁹ dr̄ a peri qđ ē circū ⁊ odos .qđ est
volutio .vñ pīod⁹ .i. circuitio⁹ .vñ pīod⁹ dr̄ illđ tp̄s deter
minatū .p qđ aliqđ corp̄ale hʒ eē .qđ ē dterminatū p reuo
p. disti lutōes circl'ares celi. ¶ Tūc sit p̄ma dist⁹ .q substātia
ctio. mixtarū qđā sr̄ simplices sic sr̄ ela .⁊ qđā mixte .vt sr̄ mi
2. disti xta ex elis. ¶ 2ª dist⁹ qđā sr̄ silia i ptib⁹ suis. ⁊ vocant
ctio. hōgenea .⁊ qđā dissilia .⁊ vocāt etherogenea .adhuc q
dā sr̄ viuētia .⁊ qđā nō viuētia mō i q̄ōe ista .p̄ i .q̄stiōh
vidēdū ē ō cā corruptōis corruptibiliū scđo vidēdū ē ō
cāis p̄manētie ⁊ duratōis corp̄. tertio vidēdū ē ō q̄sito.

p. ꝯ. **Quātuʒ** ad p̄mū sit p̄ma ꝯclo .q ꝯrietates ē cā
corruptōis .pbaꝛ nā ōis corruptio ē p
alterationē .alteratio aūt ē rōe q̄litatū ꝯriaꝝ adinuicē ⁊
corre. iō si aliq̄ sba dtermīet sibi aliq̄s q̄litates nō hn̄s illas
nō eēt corruptibil'. ¶ Corre. ōis sba determinās sibi
aliquā q̄litatē hn̄tē ꝯriū aliqñ corrūpiꝛ .pʒ ex ꝯclōe. ⁊
pʒ ēt ex alio: q: eadē ē mā ꝯrioꝝ. q: ꝯria sūt q̄ succedūt
sibi i eadē mā .ita q mā q̄ ē nūc sub vno ꝯrio hʒ pōam:
vt sit aliqñ sub alio .si ḡ nō eēt aliqñ sub illo illa poten-
Cōfir. tia eēt frustra. Et iō cōmē. ex isto ꝯcludit p̄ celi .celū nō
a. i. cō. hr̄e mām. ¶ Cōfirmaꝛ corre. nā oē hn̄s ꝯriū est corru
fol. i. si ptibile ⁊ oē corruptibile de necessitate corrūpiꝛ p̄ celi.
tem. iō h ꝯña ē necīa h ē corruptibile .ḡ aliqñ corrūpetur.
2. ꝯ. ¶ 2ª ꝯclo ē .q nulla alteratio sube q̄ ē ad corruptionez ē
ab extrīseco p̄: sʒ q̄lʒ tal' ē ab extrīseco .vl' ab itrīseco nō
p̄ pʒ p̄ de elo simplici: qđ nō p̄t alterare se violente .nec
hʒ i se pn̄cipiū sue corruptōis. Nō .n. hʒ i se q̄litates ꝯ
rias pʒ h ēt de mixto: q: q̄uis vna ps hn̄ agat i aliā .ñ
Cō. p̄ tñ pp h hʒ i se pn̄cipiū sue corruptōis p̄ .sʒ hn̄ nō p̄. Et
2. de h dcm̄ ē diffusi⁹ circa scđz phi. ¶ Scđo nihil dispōit
ad sui ipsi⁹ corruptōez .cū oē ens diligat se p̄manere .ḡ
3. ꝯ. nulla sba hʒ i se pn̄cipiū itrīsecū p̄ sue corruptōis dis-
ponētis ad ei⁹ corruptōez. ¶ 3ª ꝯclo ē .q mixtū hōge-
neū nō alteraꝛ ab itrīseco aliq̄ mō alteratiōe disponēte
ad ei⁹ corruptionē pʒ q: ip̄ʒ ē ꝯsile i q̄litatib⁹ activis ⁊
4. ꝯ. passiuis i oīb⁹ ptib⁹ suis sic ⁊ elm̄ simpl'r. ¶ 4ª ꝯclo ē.
q mixtū etherogeneū bn̄ alteraꝛ ab itrīseco alteratiōe
corre. disponēte ad ei⁹ corruptionē pʒ. q: ptes ei⁹ sr̄ dissiles in
q̄litatib⁹ ḡ vna p̄t alterare aliā. ¶ Ex his sr̄ q simpl'r
sic elm̄ p̄t corrūpi solū vno mō ab extrīseco. ⁊ sil'r mix
corre. tū hōgeneū .mixtū vō etherogeneū duob⁹ modis .s. ab i
trīseco ⁊ ab extrīseco. ¶ Seqꝛ ēt q mixtū hōgeneum
ceteris pib⁹ p̄t diuti⁹ duraꝛ q̄ʒ mixtū etherogeneū pʒ: q:
mixtū hōgeneū p̄t corrūpi solū vno mō .s. ab extrīseco.
corre. etherogeneū vō duob⁹ modis .s. ab itrīseco ⁊ ab extrin
seco: ⁊ iō metalla q̄ sr̄ hōgenea diu durāt. ¶ Corre. sim
plex meli⁹ p̄t duraꝛ q̄ʒ mixtū .pʒ. q: mixtū si p̄t poni ad
aliquē locū qn ꝯtinēs sit sibi alig'r ꝯriū .sic si elm̄ sim
plex pōereꝛ ad locū sibi ppriū eēt elōgatū a suo ꝯrio.

p. cā. **Quātuʒ** ad scđm s. de cāis p̄manētie ⁊ duratio
nis corpoꝝ: dico p̄ q vna cā ē hōgenei
tas ⁊ siḿitudo ptiū .pʒ: q: hōgeneū nō corrūpiꝛ ab itrī-
2. cā. seco .sʒ ab extrīseco solū. ¶ Scđa cā ē debilitas ꝯtinēti
i ꝯrietate: ita q ꝯtinēs nō sit ꝯtēto mixtū ꝯriū: vñ de il-
lud ꝯtētū diuti⁹ durat: ⁊ iō aliq̄ diuti⁹ durāt i aliq̄ loco
3. cā. q̄ʒ durēt i alio. ¶ Tertia cā ē duritie ⁊ te⁹ ad vidēdū
q: facta diuisiōe facili⁹ sit actio ⁊ corrūpiꝛ .sic dcm̄ est p̄i
T. cō. mo h⁹ de mixtōe: ⁊ iō dura diuti⁹ manēt: ⁊ iō forte du-
89. rū dcm̄ ē ad durādo vel ecōuerso. ¶ Quarta cā ē bōa
4. cā. mixtio hūidi cū cal'o ⁊ cū sicco terrestri ¶ Quīta cā ē
5. cā. magnitudo ꝓportōis q̄litatū p̄maꝝ cū q̄ p̄t tal' forma
ma^te .vñ aliq̄ dterminat sibi vnā ꝓportōez a q̄ p̄nr lon
ge distare: ⁊ fm̄ h diuti⁹ ⁊ min⁹ diu durāt ⁊ manēt .vñ
vr̄ q cornix bn̄ p cētū ānos p̄t viuē. ¶ Sexta cā ē. q
hūidū ⁊ cal'ʒ sic sint bn̄ tēpata. ¶ Tūc pono ꝯclōnes
6. cā. sʒ cōbiatōes ⁊ ꝯuenientiā illaꝝ cāꝝ ⁊ aliaꝝ q̄ sr̄ i diua

reꝝ i duratōe sʒ magi' ⁊ min⁹: nec vna suffic̄: nec due.
iō posite sr̄ sʒ nūeꝝ fortissime caꝝ: q: nō sr̄ q si roi sr̄
i vno q̄ sr̄ i alio q illa sint eq̄lis duratōis sʒ cū h opoꝛ
teret q eēnt eq̄ fortes: ⁊ iō vnaq̄q plus sꝫ q̄ʒ due de
aliis: ⁊ iō cū h qđā sr̄ lōge duratōis: sic lapides: q ꝑꝑ
sua lōgā duratōez reputanꝛ ꝑpetui. Et sil'r fenix ē lōge
vite: q: bn̄ viuit p cētū ānos ¶ Corre. eq̄litas p̄mariū Corre.
q̄litatū nō ē cā p̄manētie nec duratōis lōgioris: nō .n.
diu manet hō sic lapis: in lapide tñ sr̄ q̄litates minus 2. ꝯ.
adequate. ¶ Scđa ꝯclo .nulla pōa reqriꝛ ad p̄manen
dū nisi pp resistē pʒ: q: ōis corruptiō fit a ꝯrio .si ḡ aliqđ
nō hr̄et ꝯriū: nō corrūpeꝛ .nec idigēt aliq̄ pōa ad p̄ma
nēdū .sic nulla vi⁹ req̄ʳ ad mouēdū g̃ue simplex deorsū
si nō eēt resistēs mediū. ¶ Corre. qđlʒ hōgeneū: cui⁹ p Corre.
tes eēnt siles i q̄litatib⁹ .eēt ꝑpetuū nisi eēt extrisecum
ꝯriū. ¶ Corre. aliqñ duratio ꝓlōgaꝛ i solo^re pp ꝯfuatio Corre.
nē corp̄alis a ꝯrio extrīseco. ⁊ iō mult' modis corp̄alis
ꝯfuanꝛ a corruptiōe festia. Et ita forte fuit de illis de q
b⁹ loqꝛ Ari. 4. phi. q dormiuerūt i sardis i illa isula bn̄ T. c. 97
p ducētos ānos: q: ibi forte diu durabāt: q: erāt in vna
camera vbi nō poterāt attigi ab eoꝝ ꝯrijs. ¶ Corre. Corre.
bn̄ .n. seqꝛ h plus p̄maēt ḡ ē maioris pōe ad resisten^m
suis ꝯrijs: nisi forte ꝯria eēnt eq̄lia h ⁊ ibi. ¶ Corre. i Corre.
celo nulla reqriꝛ pōa ad p̄manēdū .pʒ. q: celū nō habʒ 3. ꝯ.
aliqđ ꝯriū ¶ Tertia ꝯclo ē .q adhuc supposita ꝯrie-
tate .si corp̄ale adhuc eēt forti⁹ i agēdo ⁊ resistēdo quāʒ
suū ꝯriū .ip̄ʒ adhuc nō corrūpeꝛ .pʒ: q: dcm̄ ē p h⁹ i vna
q̄ōe: q tale nō repatiꝛ i agēdo⁹ ⁊ p ꝯñs: nō dispōiꝛ ad
corruptionē. ¶ Quarta ꝯclo .ip̄o ofē ē q ꝯtinue sit for- 4. ꝯ.
ti⁹ .pʒ: q: si aliqñ ē forti⁹ .postea debilitatur ⁊ fit trāsmu
tatio pp motū celi vl' aliqđ h^si. ¶ Corre. corp̄a irerdū Corre.
melioranꝛ ꝯtinue ⁊ sūt fortiora i resistēdo q̄ʒ sua ꝯria i
agēdo ⁊ dnr̄ eē itiuncture .cū vō sr̄ dbilia dnr̄ eē i senec^te.

Quantū ad tertiū sciēdū ē q qđā ē corruptio
nālis ⁊ qđā violēta: corruptio violen
ta pōt fieri plurib⁹ modis .s. gladio igne aq̄: ⁊ sic ō aliis
corruptio aūt nālis fit p corruptionē hūidi radical' a ca-
lore nāli: ⁊ extictiōe eiusdē. ¶ De corruptōe violēta sit p. ꝯ.
p̄ma ꝯclo .ōis corruptio violēta ē citi⁹ q̄ʒ nālis e⁹ ē illa
corruptio violēta .pʒ q: ꝓuenit nālē .al'r .n. si eēt violēta.
¶ Scđa ꝯclo: nō q̄ʒtūcūq̄ cito p̄t aliqđ corrūpi violen 2. ꝯ.
ter .pbaꝛ: nā si i p̄ istāti in q̄ aliqđ ē: applicet sibi aliqđ
violētū ⁊ sibi ꝯriū nō imediate destrueret eē: sʒ oporte
ret fieri alteratōez ⁊ actionē. ¶ De corruptiōe nāli sit p. ꝯ.
p̄ma ꝯclo .nō ē dare maximū tp̄s: vltra qđ hō nāl'r pōt
viuere .pbaꝛ: q: quocūq̄ tempore dato vltra qđ hō p̄t
viuere: est dare maius vltra qđ idem hō p̄t viuere .ꝯña
tʒ .añs pbaꝛ q: si nō .tūc esset daꝛ vltimū istās eē hoīs
sʒ hoc est falsum: ex eo q nō daꝛ vltimū istās rei p̄ma
nentis inesse: put solet allegari .8 phys. ¶ Et ꝯfirmaꝛ
rōne sic: q: nō est dare vltimū istās rei p̄manētis ineē. T. c. 69
nā quocūq̄ istanti dato in quo aliq̄ res est: illa est alic⁹
pōe diuisibilis: cui⁹ qdē po^r opʒ p⁹us corrūpi medietatem
q̄ʒ illa res corrūpaꝛ: ⁊ per ꝯñs .quocūq̄ istāti dato tp̄s
erit anq̄ʒ res que habet esse in illo sit corrupta: ⁊ p ꝯñs
illud istās dari nō erat vltimū istās esse illi⁹ rei. ¶ Se 2. ꝯclo.
cunda ꝯclo .nō ē dare minimū tp̄s: vltra qđ hō possit vi-
uere .pbatur: q: quocūq̄ tp̄e dato .vltra qđ hō p̄t viue
re .est dare min⁹ vltra qđ p̄t viuere. ⁊ hoc nāl'r loq̄ndo.
Si .n. p̄t viuere nāl'r p mai⁹ tp̄s: ⁊ p min⁹ ēt p̄t viuere.
⁊ p ꝯñs nō ē daꝛ minimū tp̄s vltra qđ hō possit viuere
nāl'r ¶ Tertia ꝯclo .nō ē dare maximū tp̄s vltra qđ ñ
p̄t viuere hō nāl'r .pbaꝛ q: q̄ncūq̄ tēpore dato vltra qđ 3 cōclo.
nō p̄t hō viuere nāl'r: ē dare mai⁹ vltra qđ nō pōt hō vi
uere nāl'r. Si .n. nō p̄t p min⁹ .nec ēt p maius: ⁊ p ꝯñs ñ
ē dare maximū vlt qđ nō p̄t hō viuer nāl'r. ¶ Quarta 4. ꝯclo.
ꝯclo ē

ꝫ.ē dare mimū tpꝰ vltra qd nō pt hō viuere nālr. ⁊ qlꝫ
mioꝛ illo daꝛ maiꝰ vltra qd nō pt hō viuere nālr. ḡ ⁊c.
ꝯña nō.ab expoᵗᵉ ad expositū.añs ēt ē simplr notum.
2. ℭ2ᵘ argᵘ sic.nō daꝛ maximū tpꝰ vlt qd pt nālr viuere.
nec mimū nec maximū.vlt qd n̄ ⁊c.ḡ mimū vlt qd n̄.
⁊c.añs pꝫ p tres ꝯclones pcedētes.ꝯña ꝫ a sufᶜⁱ diuisio
Notan. ne posita.sic ꝙ hō possit viuē vlt aliqd tpꝰ nālr: ⁊ vlt
aliqd nō.ℭNon.ē.ꝙ illd tpꝰ qd ē mimū vlt qd n̄ pt
hō viuē nālr ē tale vlt qd nūꝗ viuit ididuū spēi hūa-
Notan. ne.nec pt nālr.⁊ sic dēn̄ ē d hoīe.ita posset dici de aliꝯ
spēbꝰ.ℭScīedū ē ꝙ tale tpꝰ.p aliqbꝰ spēbꝰ ē lōgiꝰ. ⁊
Dubiū. p aliqbꝰ ē breuiꝰ.vn̄.p hoīe ē lōgiꝰ ꝗ̄.p rane: ⁊ꝫ illas
ꝯnes positas appꝫ qlr sit rn̄dendū ad qstitū. ℭSꝫ.d.
aliqs.capiaꝛ illd tpꝰ:qd ita dicis eē mimū vlt qd n̄ pt
viuē hō:tūc p illd tpꝰ pt viuē aliqs hō: ⁊ p nullū maiꝰ
℞ pt viuē aliqs hō.ḡ illd ē maximū tpꝰ.p qd pt viuē ali-
qs hō.ℭBreuit rn̄.ꝯcedēdo ꝙ illud ē maximū tpꝰ p
qd pt viuē aliqs hō:ꝫ tn̄ nō ē maximū tpꝰ vlt qd pt vi
uere aliqs hō:ꝫ mimū vlt qd nō pt.ita ꝙ istās termi-
nās exclusiue illd tpꝰ eēt pmū istās nō vite nālr hoīs.
Ad p. ℭDe duratōe accitiū.q̄ nō hn̄t duratōeꝫ nisi rōe suba
rū ꝯsuāmū dicaꝛ.ppoꝛᵗ.sic d duratōe subaꝝ.ℭAd rō
nes ad pmā dico.ꝙ imo nectio veniret ad aliqd tpꝰ.p
ad 2. qd ignis veniret ad locū sue corruptōis pp aliꝗ isuen
tiā ⁊ motū planetaꝝ.ℭAd scd̄aꝫ dico.ꝙ medicꝰ n̄ pt
ꝓlōgare vitā hoīs vlt illd tpꝰ qd ē mimū vlt qd nō pt
durare aliqs hō.ꝓpigns.n.veniet i eiꝰ duratōeꝫ i istāti
ad 3. t̄minātē exclusiue illd tpꝰ.ꝗ̄ si medicꝰ nō eēt.ꝯsilr mō
dicaꝛ d pomo Ari.ℭAd tertiā dico.ꝙ illa bn̄.pbat.ꝙ
nō ē dare maximū tpꝰ.i q̄ corruptibile pt duraꝛ.⁊ ꝟ bn̄
ꝯcedit:ꝫ nō.pbat qn sit dare mimū tpꝰ vltra qd nō pt.
ad 4. ℭAd qrtā pꝫ ex pōne posita. Qō. xiiij.

p. **Queritur** Utꝝ i gn̄onibꝰ sit pcessus i isinitū.ℭEt argᵘ p ꝙ n̄.
nā i eēntialibꝰ ordiaꝛ nō ē ꝓcessus i isinituꝫ.
T.c.68 ꝫ gn̄ones sūt hmōi.ḡ ⁊c.maioꝛ nō.p Ari.i
lra.mioꝛ.pbaꝛ.qꝛ si soꝛ.gn̄et Platonē. ⁊ plato Cicero-
nē ⁊c.ipoēe ē ciceronē genuisse platonē. ⁊ silr ipoēe est
platonē genuisse soꝛ. ⁊ p ꝯñs i talibꝰ gn̄onibꝰ ē ordo ite
2. T.c.58. rnᵒ. ⁊ p ꝯñs tales gn̄ones vn̄t eē eēntialr ordiate.ℭ2ᵒ
saltē n̄ ē ꝓcessus i isinitū i gn̄onibꝰ ꝫ circulū. sic tn̄ dic
Ari.2ᵒ hꝰ.pbaꝛ:nā si eēt ꝓcessus i isinitū i gn̄onibꝰ ꝟm
circulū.⁊c opoꝛtēt diceꝛ idē rediꝛ idē i nuō. mō ꝟ ē flꝫ.
⁊ ꝯña ꝫ a silr.Nā si aliqd mobile ppeᵘ mouebaꝛ super
aliquā lineā circularē aliꝗ motu certe velocitaꝫ.isinin-
3. ea redibit ad eūdē pūctū:ita ēt si ppetuo duraret gn̄o-
nes ꝫ circulū isinities reuerteren̄ idē i nuō. ℭ3ᵒ poēe
ē vnū motū celestē alꝛ̄i eē cōmixtibilē: ⁊ si sic nūꝗ re-
dibūt cōpa celestia ad statū ꝯsilēꝫ:sic mō sꝫ.ḡ nūꝗ sie
4. rēt ꝯsilēs gn̄ones sic mō. ⁊ p ꝯñs n̄ ē ibi ꝓcessus i isini
tū ꝫ circulū ℭ4ᵒ.positio ꝙ cōpa celestia redirent ad
aspcūs ꝯsilēs.n̄ tn̄ opōrēt expectaꝛ p aspcū ꝯsilē i ꝯsili
gn̄one.Nā videmꝰ ꝙ in breui tpe.ex aq̄ fit aer ⁊ eꝫ.
T.c.58 t.59. **In oppositū** ē Ari i isto scd̄o. ꝯsta.q est nōn.ꝙ ꝓcessus i isinitū i gn̄o
nibꝰ pt dupłr imaginari.vno mō ꝫ rectū.alio mō ꝫ ci-
culū ad silitudinē motꝰ ppetui sup lineā rectaꝫ. ⁊ motꝰ
ppetui sup lineā circularē.ꝓcessus in isinitū ꝫ rectū dr
si aliꝗ portio māe mō eēt ꝟ aliꝗ foꝛa: ⁊ postea ꝟ alia.
⁊ postea iteꝝ ꝟ alia ita ꝙ nūꝗ postea eēt ꝟ aliꝗ: vbi
fuit pꝰs. ⁊ sic in isinitū Et sic ppetuaren̄ gn̄ones ꝫ re
ctū.si mō eēt ꝟ aliꝗ foꝛa: ⁊ postea sub alia: ⁊ iādē iteꝝ
sub q pꝰs. ⁊ sic ꝫ circuitū.⁊ sic i isinitū.⁊c gn̄ones di-
cerent ppetuari ꝫ circulū.vl ꝓcedere in isinitū ꝟm cir-
p.2. **Tunc** sit pᵃ ꝯclo reiteratio seu reuersio eiusdē i nuō ē ipoēe. pꝫ.qꝛ ad culū. qd idē ē ⁊c.

idētitatē effectꝰ nālē reqꝛ idētitas nālꝛ cāꝝ ꝓncipaliū n̄
simꝛ.ꝫ ꝫ modū se hn̄di nō silēꝫ solū ꝫ eūd i nuō. cuꝫ
ḡ cōpa supcelestia sint cāe ꝓncipales i qlꝫ gn̄one. ⁊
ipoēe sit ea se hr̄e eodē mō sic añ ꝗ̄uis bn̄ ꝯsilr seqꝛ p
positū.ipoēe.n.ē eādē isluētiā i nuō q̄ fuit redire. ⁊ sic 2.
eūdē motū corpū supcelestiū.ℭ2ᵒ argᵘ sic.si gn̄o eius-
dē i nuō eēt poēis.seqꝛ ꝙ idē i nuō ipiūi istāiū qlibet corre.
possꝫ gn̄ari.qd ē ꝫ dcā sup p hꝰ. ℭEx ista ꝯclone seᵗ
ꝙ ipoēe ē i gn̄onibꝰ eē ꝓcessus i isinitū ꝫ circulū ꝗ̄tuꝫ
ad ididua:seu ꝗ̄tū ad idētitatē nūalē.ꝓbatū. nā dato
opꝰᵃ idē i nuō possꝫ gn̄ari.qd ē ꝫ ꝯclonē.ꝫ i gn̄onibus
bn̄ ē ꝓcessus i isinitū ꝫ rectū ꝗ̄tū ad ididua seu ꝗ̄tuꝫ 2.ꝯ.
ad idētitatē nūalē.ℭ2ᵃ ꝯclo.i gn̄onibꝰ n̄ ē ꝓcessus i isi-
nitū ꝫ rectū ꝫ spēꝫ.v̄.g.vt aliꝗ mā nūc sit ꝟ aliꝗ foꝛa.
⁊ postea ꝟ alia i spē.Et postea iteꝝ ꝟ alia i spē: ⁊ sic i
isinitū.sic ꝙ nūꝗ ad minꝰ esset ꝟ foꝛa q̄ sit eiusdē spēi
cū aliꝗ foꝛaꝝ.sub q̄ pꝰs erat.ꝓbaꝛ.nā spēs reꝝ i nuō
st sinite. ⁊ sic nō ē poēe ꝙ i aliꝗ mā sit mō foꝛa vnius
spēi. ⁊ postea alta foꝛa alteriꝰ spēi. ⁊ sic sine fine. seu rei
teratio foꝛe ꝯsilis i spē.alr.n.spēs eēnt isinite in nūero.
ℭSciēd tn̄ ꝙ nō oꝫ ꝙ tota mā q̄ mō ē ꝟ aliꝗ foꝛa: po
stea tota sit sub ꝯsili.ꝫ sufficꝫ ꝙ vna eius poꝛᵒ aliqn̄ vna
vice. ⁊ postea alia eiꝰ pōᵒ alta vice.dīn̄ alia.ℭ3ᵃ ꝯclo ē. 3.ꝯ.
ꝙ nō oꝫ ꝙ si vna mā ē ꝟ aliꝗ foꝛa. ⁊ postea ꝟ foꝛa eius
dē spēi cū illa.qd trāseat p oēs spēꝝ foꝛas añꝗ sit ꝟ
foꝛa ꝯsili.pꝫ ꝟ.qꝛ aliqn̄ ex aere fit aq̄. ⁊ postea statꝫ si
ne alꝛ̄ermediatōe aliꝰ foꝛe ex aq̄.eꝫ fit aer.ℭ4ᵃ ꝯclo ē. 4.ꝯ.
ꝙ si mā ē mō sub aliꝗ foꝛa aliqn̄ rediꝛ sub ꝯsili. ⁊ isto
ꝗ̄cūꝗ mā alia.ita ꝙ ꝟ ē necīa.mā q̄ nūc ē sub aliꝗ foꝛa
aliqn̄ erit ꝟ ꝯsili. ⁊ ꝟ vl tota silr.vl eiꝰ ps: ⁊ postea alia.
pꝫ.qꝛ ꝗ̄cūꝗ mā dmōstrata. veꝝ ē dicē ꝙ ipa est i pōa
ad cuiuslꝫ spēi formā. ⁊ sic seqꝛ ꝙ ipa eēt ꝟ qlꝫ spēi for
ma.alr.n.illa pōa eēt frustra.si toto tpe eꝛ̄no non reuer
tereꝛ ad formā ꝯsilēꝫ.ℭSꝫ cōmē.dīc ꝙ pōa ad spēm
nō pt eē frustra.ℭCorre.ꝗ̄cūꝗ mā demōstrata. ꝟ mā corre.
erit isinities sub foꝛa hoīs. ⁊ eadē mā erit isinities ꝟ
forma eq ⁊ ꝟ vel tota silr.vel ꝟm vnā ptē vna vice. ⁊ ꝫ
altā.alta vice. ⁊ sic de aliꝯ formis aliaꝝ spēꝝ. ⁊ ꝟ ē ve
rū supposita eternitate mūdi.ℭCorre.ē.ꝙ p isinitum corre.
tpꝰ ista mā stabit sub forma eq si ḡ oīa illa tpa aggre-
gatenꝛ.redire tpꝰ isinitū.ℭSꝫ.d ꝫ.si sic seqꝛ ꝙ mā dubiū
forte stetisset sub isinitis formis hoīs.ꝫ ꝟ ē falsum: nā
tūc i nouissimo die i resurrectōe mortuoꝝ cū qlꝫ aīa re
cipiet suā māꝫ:eadē mā recipeꝛ ab isinitꝫ aīabꝰ. ℭBre
uiter de ista rōe nō multū curaret phꝰ nālis.ex q̄.n.ip-
se pōit eꝛ̄nitatē mūdi negaret hmōi resurrectōeꝫ mor- ℞
tuoꝝ.ℭSꝫ.d.adhuc ꝫ illa q̄ dcā sūt añ i stātiā.nā de-
mōstrata aliꝗ mā.q̄ mō ē sub forma lapidis erit nectio dubiū
sub foꝛa eq aut ꝯtigētet.si ꝯtigēter sic pōt nō eē ꝟ ea.
⁊ sic ppetuo pt carere foꝛa eq. Si ꝯt nectio.ꝟ ē flꝫ pp ꝟ
ꝙ oīa a sinꝰ ꝯtigēter gn̄abiꝛ. Et ꝟ dic Ari. p celi.ꝙ nō Lir. t.
oē gn̄abile d necītate gn̄abiꝛ.ℭ2ᵒ.nā sūt aliꝗ spēs q̄ n̄ cōme.
gn̄anꝛ nisi i locis dterminatꝛ. sic magꝛ. ⁊ silr qdā alia 101.
mō nō vr nectiū nec poēe ꝙ mā illiꝰ lapidis aliqn̄ feraꝛ 2.
ad loca.vbi gn̄anꝛ talia.ℭ3ᵒ arguiꝛ de fenice que post 3.
ꝗ̄ corrupta est d eadē mā gn̄aꝛ alia fenix: ⁊ sic vltꝰ.ḡ ad p.
nō vr qd illa mā erit sub cuiuslꝫ spēi forma ℭAd ista
ad pmū dico.qd sic ista ꝯña est necīa.hoc ē. ⁊ ē corpo-
rale ḡ corrūpeꝛ. ⁊ tn̄ nūꝗ ista ē necīa ꝟ corrūpeꝛ Ita
in ꝓposito dico hāc eē necāriā.i hac mā eēt foꝛa asini.
tn̄ nūꝗ ista de pn̄ti erit necāria:i ista mā ē foꝛa asini. ⁊
tn̄ nō ē nectiū qd ita fiat i tali tpe.ℭAd scd̄ꝫ dico qd il ad 2
la mā q̄ ē mō ꝟ foꝛa lapidis. aliqn̄ erit sub foꝛa aeris.
vl exhalatōis. ⁊ tūc pt ꝯportari ad illū locū i q̄ gn̄anꝛ
alique spēs.q̄ nō gn̄anꝛ ꝟ. ⁊ tūc ex illa mā pt generari
forma talis vel talis spēi.in mō incōsueto: ⁊ ideo trās-
mutatiōe

Tituli q̄onum Egidii.

Tituli q̄onum Marsilii

¶ Tituli q̄onū sc̄di libri einsdem Marsilij.

Questio Nicholeti. an ens mobile sit toti⁹ naturalis phie subm. 129.

Tituli q̄onū Alberti.

mutationes in mixta ipfecta: sicut sunt vapores ꝛ exhala-
ad tertium. tiões: sunt pp gñonẽ mixtoꝝ perfectoꝝ. ¶ Ad tertiuz
dico. ꝙ nõ ex tali mã fenicis pũs gñat fenix seq̃ns: sed
ex parte illius. ꝛ tñdẽ illa ps diminuit in gñone tertie
5.ꝯ. fenicis: ꝛ sic tñdẽ q̃libet pars illius mãe. q̃ qdẽ erat sb
formã fenicis. aliqñ erit sub alia forma. ¶ Quinta ꝯclo.
q̃cũq; tpe finito dato. hec mã põt pl'ies eẽ sub forma vni9
spẽi q̃ alterius. pz. q2 hec mã hois pluries in tpib9 fini-
tis fuit sub forma terre: q̃ sub forma hois: ꝛ pl'ies sub
6.ꝯ. forma hois q̃ sub forma fenicis. eo ꝙ plures generan
tur hoies q̃ fenices. ¶ Sexta ꝯclo ẽ. ꝙ quãtũ ad hoc
ꝯtigit dare certã periodũ. Nã dmõstrata illa mã q̃ mõ
est sub forma asini: nõ quãrocũq; tpe post. põt eẽ sb for
ma asini: q2 al'r p tpˢ ifinitum posset esse sine aliis for-
mis. ꝛ si nõ eẽt sub forma hois. nõ q̃tocũq; tpe post
7.ꝯ. posset esse sine forma hois. nã al'r p tpˢ ifinitum possz
eẽ sine forma hois. qđ est ꝯ p̃dicta. ¶ Septia ꝯclo.
nõ oz p reiteratione eiusdẽ forme in spẽ magnã celi re-
uolutionẽ expectare. s. ꝙ oẽs spere celestes reuertãtur
ad ꝯsilẽm aspectũ: qđ fit s̃m p̃lonẽ. 36. millib9 ãnoꝝ. ꝙ
pz: q2 mã que ẽ sub forma aeris facil'r cito erit sb forma
aque. ꝛ ecõuerso sub forma aeris. ¶ Ex oib9 his p̃t cõ
cludi ꝙ in generationibus est ꝓcessus in ifinitum s̃z re
ctũ quãtũ ad idẽtitatẽ nãlem. ꝛ nõ s̃m circulũ. nec s̃m
R. rectũ quãtũ ad idẽtitatẽ specificã. ¶ Ad rões. ad p̃mã
ꝯcedo. ꝙ in eẽntial'r ordiatis nõ est processus in infini
tum. Ulterius dico. ꝙ gñationes non sunt essentialiter
ordinate. pp hoc ꝙ non seq̃tur de generatiõe p̃ori. talis
Ad 2. gñio est. g̃ talis gñatio erit. demonstrata generatiõe po
3 steriori. q̃uis posterior sup9 p̃orez. ¶ Ad scđaz pz ex
4 p̃one. ¶ Ad tertiã ꝛ q̃rtũ sic' b̃n dem est in qõe. qđ ñ
opz expectare magnã celi reuolutionem pro reiteratio
ne forme consimilis in materia. Questio. xv.

p. **Q**ueritur Utrum cessante motu celi ces-
sent generationes ꝛ corruptio
nes istoꝝ iferiorum. ¶ Et arguitur p̃mo ꝙ
nõ: q2 se' ꝙ tã mixta q̃ simplicia ex eo fieret
ꝑpetua: sed hoc est falsum: ꝛ pz falsitas. Nam tunc seq
tur ꝙ cessante motu celi. vniuersum esset melius dispo
situm vel ordinatũ q̃ mõ. pp hoc. q2 tunc mixta ꝛ sim
plicia eẽnt ꝑpetua: ꝛ mõ nõ. ꝯña p̃ncipalis ꝓbatur: q2
si cessante motu celi cessant generationes ꝛ corruptio
nes in istis iferioribus: tunc cessante motu celi nõ am-
plius corrũpẽtur mixta. nec simplicia. ꝛ sic manerẽt ꝑ
2. petuo. ¶ Scđo si celũ cessaret a motu. ñ tñ adhuc ces-
saret ab ifluẽtia ꝛ illuminatione. ꝛ per ꝯñs adhuc iflue
ret in ista iferiora: ꝛ illuminaret. ꝛ per ꝯñs adhuc alte
rarent̃ adinuicẽ. sed frustra fit talis alteratio. nisi sequa
tur generatio ꝛ corruptio: mõ q2 deus ꝛ nã nihil agũt
3. frustra. iđ ꝛc. ¶ Tertio cessante motu celi nõ v' verisi
mile qn adhuc ignis approximat9 stuppe ageret in ip-
4. sam agẽdo ex ea ignẽ. g̃ ꝛc. ¶ Quarto itelligentie ꝛ
ce'' me'' motu regũt ista iferiora ꝛ actões eoꝝ. g̃ cessan
te motu celi. adhuc ista iferiora viderent̃ agere. q̃uis ñ
ita b̃n: ꝛ ita ordiate: sicut mõ. vt pz de p̃ncı'' i polina cu-
cuius actione cessante adhuc ibi hoies possent agere:
q̃uis nõ ita ordinate. sicut prius.

T. cõ. **In oppositũ** est Ari. i isto scđo. vbi vult qđ
70. ꝛ generationes istoꝝ iferiorum
55. reducant̃ in motũ celi tãq̃ in cãm: mõ cessante cã p̃nci
2. pali cessat effectus. ¶ Scđo in eẽntialiter ordiatis ces
sante p̃ cessant postrema. mõ q2 tota v̾tus istius mũdi i
ferioris gubnatur a celo sicut pz ex p̃ meteo. seq̃tur ꝙ ces
sante motu celi cessarent gñones ꝛ corruptões istoꝝ i
p̃. no. ferioꝝ. ¶ Sciẽdũ est. ꝙ celũ agit in ista iferiora tripli
ci ꝓposito. s. motu lumine ꝛ ifluẽtia. motu qdẽ: q2 motu
diurno mouet secũ sperã ignis: lumie qdẽ: q2 mediãte
suo lumine calefac̃ ista iferiora. ifluẽtia qdẽ: q2 in fũdo
terre. vbi nec attigit mot9: nec lumẽ. cdr gñant̃ q̃dã me
talia. ꝛ h̃ me'' ifluẽtia celi. q̃ ẽ q̃dã q̃litas spũalis i me 2. nõn.
dio. sicut spẽs sensibilis in medio. ¶ Scđo sciẽdũ ꝙ ce-
lũ agit p motũ dup'. vno mõ ime'' vñ ex eo ꝙ mo' lo'
hz mouere secũ corpus sibi propiq̃u9. sicut sperã ignis.
scđo mõ mediate: ꝛ sic celũ. q2 al'r ꝛ al'r se hz respectu
istoꝝ iferiorũ est alia ꝛ alia ifluẽtia in istis iferiorib9:
ꝛ aliud ꝛ aliud lumen.

Tunc sit p̃ma ꝯclo. si celũ cessaret a quolibet istoꝝ p.ꝯ.
triũ. s. a motu lumine ꝛ ifluentia: nulla fieret
actio in istis iferiorib9. ꝓbat̃ p rões datas ad opposi-
tũ. ¶ Scđa ꝯclo est. ꝙ si celum cessaret a motu solũ ꝛ 2.ꝯ.
nõ a lumine ꝛ ifluẽtia: nõ pp hoc cessaret actões i istis
iferiorib9. pz. q2 adhuc celũ illumiaret ista iferiora. etiã
adhoc mediãtib9 his fierẽt actões in istis iferioribus.
verũ est tñ ꝙ al'r fierẽt q̃ mõ. pp h̃ ꝙ sol nõ ita appli-
caret̃ diuersimode istis iferiorib9. sicut si celũ moueret̃. Dubiũ.
¶ Sed. d. aliqs ꝯ. motus celi ẽ mot9 local'. q̃ ẽ p̃m9 oiuz
motuũ istoꝝ iferioꝝ. ꝛ ꝯñs ipso cessante cessaret mot9
istoꝝ iferioꝝ. ¶ Rn'. ꝙ b̃n est cã oiuz motuũ istoꝝ ife
rioꝝ: q̃ fiũt isto mõ quo iã fiũt. tñ si ipse cessaret al'r fie-
ret mot9 ꝛ actões istoꝝ iferioꝝ. ꝛ hoc mediãte lumie.
ꝛ ifluẽtia celi: ꝛ ideo si celũ cessaret a lumie stante mo
tu ꝛ ifluẽtia. nullũ mixtũ ꝑfectũ generaret̃. pp h̃ ꝙ ad
gñonẽ mixti ꝑfecti requirit̃ ꝙ sol ꝛ planete al'r ꝛ al'r
se hẽant p accessum ꝛ recessum ad ista iferiora: ꝛ iđ fe-
tus stat in ventre ipe deter'' p motũ solis: ꝛ sic arbores
p accessũ ꝛ recessum sol' pullulãt ꝛ crescũt. ¶ Tertia 3.ꝯ.
ꝯclo est. ꝙ si celũ nõ moueret̃ nisi vnico motu. s. motu
diurno. adhuc fierẽt gñones ꝛ corruptiones: ꝛ tñ al'r
q̃ mõ: q2 sol accederet ꝛ recederet ad nos. ꝛ a nobis:
tñ nõ eẽt hyems nec d̾ria tpum nisi p diez ꝛ p noctem.
¶ Et iđ sit q̃rta ꝯclo. ꝙ ad h̃ ꝙ fiãt gñones ꝛ corru 4.ꝯ.
ptões sicut mõ fiũt. req̃rũt̃ duo mot9. s. mot9 diurn9 ꝛ obli-
quus. s. planetaꝝ: ꝛ s̃m h̃ sol accedit ꝛ recedit ad nos
ꝛ a nobis. ¶ Quinta ꝯclo est. ꝙ si celũ eẽt vniforme in 5.ꝯ.
suis ptibus: ꝛ moueret̃: nihil de cetero generaret̃. ꝓba
tur. q2 s̃m Ari. ꝛ cõmẽtatorẽ a voluntate antiq̃ nõ ꝓue- T.c.15.
nit actio noua nisi mediãte celo. al'r ꝛ al'r se h̃nte. mõ si
eẽt vniforme p totũ ñ se h̃ret al'r vna vice q̃ alia: nec
in toto: nec in ptib9: ꝛ iđ celũ ẽ dissile in suis ptib9. vñ
sol ẽ alteri9 nãe q̃ aliĩ planete. ꝛ sic planete ꝛ stelle sũt
diuersaꝝ rõnũ inter se. ¶ Sexta ꝯclo ẽ. ꝙ si celũ cessa- 6.ꝯ.
ret a lumie ꝛ ifluẽtia nõ aliđ facẽt in istis iferiorib9 nisi
ꝙ moueret sperã ignis circulr': pz q2 lumie ꝛ ifluentia
ageret in distantia ab eis. ꝛ nõ motu nisi in illđ qđ ẽ eis
imediatũ. ¶ Ad rões. ad p̃mã dico. ꝙ imo vniuersuz
nõ eẽt ita pulchrũ si mixta simplicia eẽnt ꝑpe''. sicut mõ
est. Pulchrũ. n. est videre nouitates. de h̃ visum ẽ diffu
sus p̃ celi. ¶ Et sic terminatur ista q̃one vltima.

¶ Expliciunt qões de gñone ꝛ corruptiõe edite a ma-
gistro Alberto de Saxonia. Deo gr̃as. Amen.

¶ Tituli questionum secundi libri Alberti.

¶ Explicit tabula totius libri de gnōne ꝛ corruptione. Deo grās Amen. 1385. die. 13. aprilis.

¶ Impressum Venetijs per Gregoriū de gregorijs. x. kal. Decembris. M.D.v.

Omnes sunt quaterni preter .G G. qui est sexternus gnē. n° 15. char. 3.

FINIS